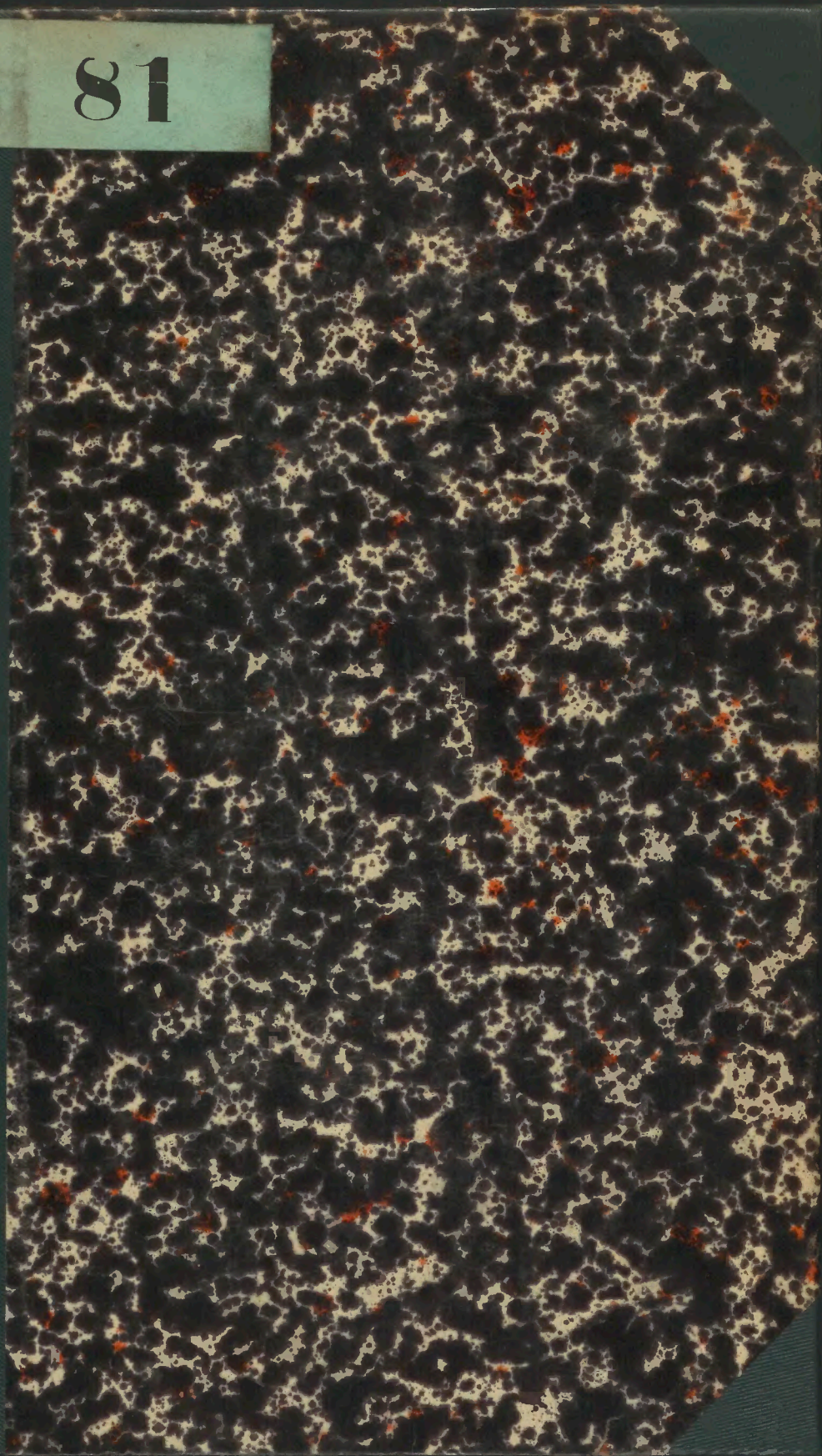
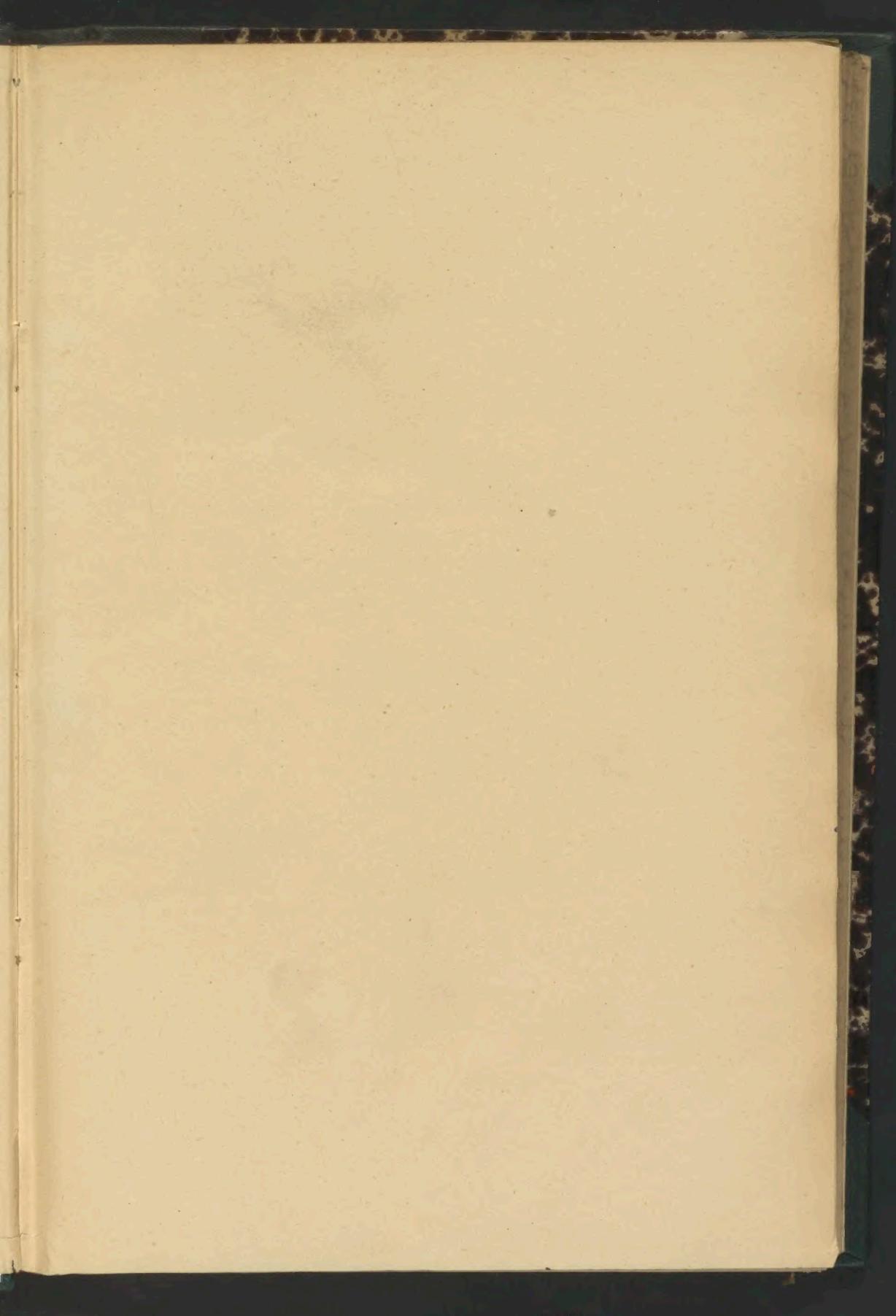

81

m. 87.

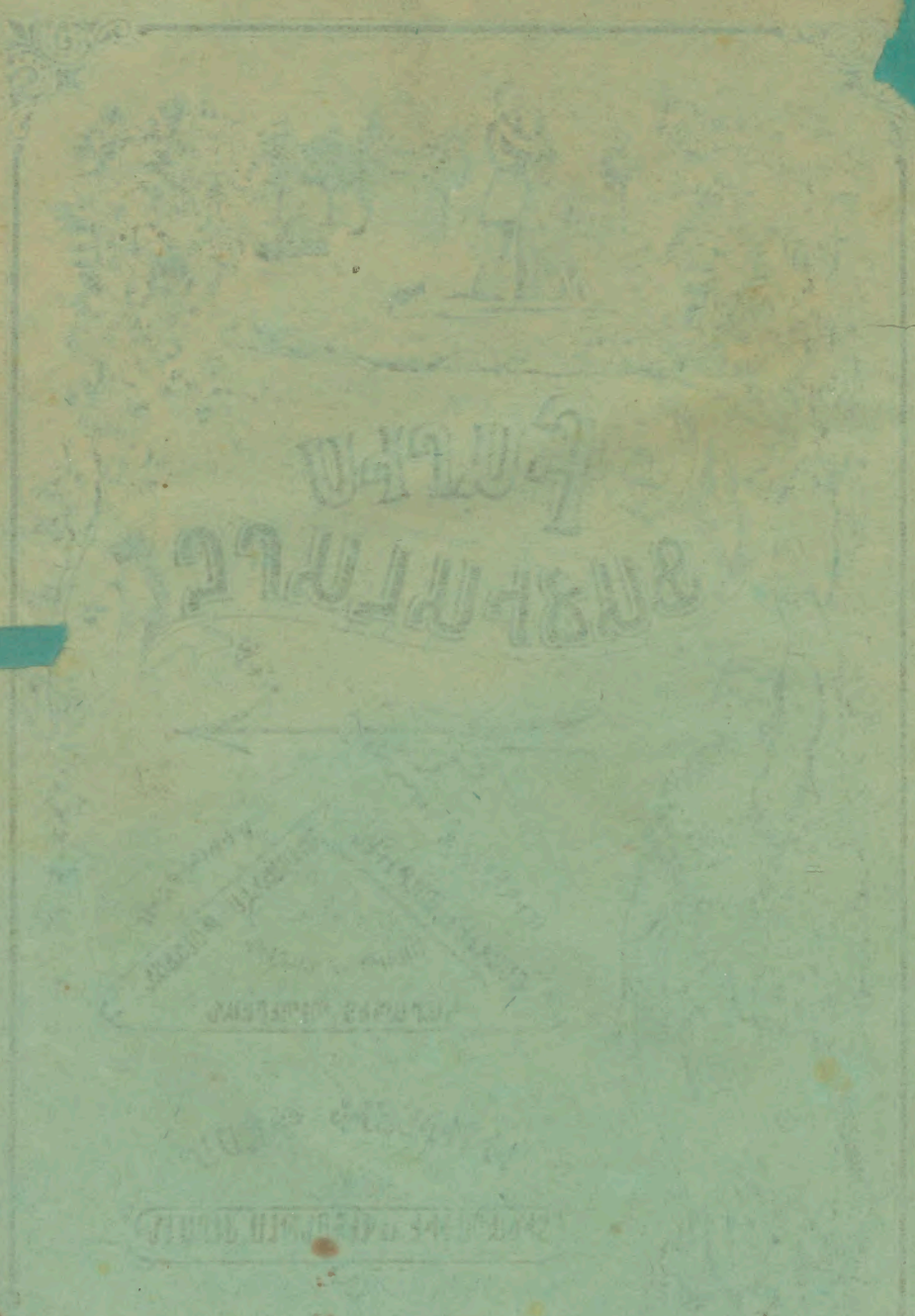
ԲԱՐԻՍ ՏԱՃԻԱԼԱՐԸ

ՄԻԷԼԻՆՑ
ՔԱՄԷՆ ԽՈՐԷՆ
ՍՈՒՐԻՔԻՆ
ՍԱԳՊ և ՆԱՇԻՐ
ՀԱՐԱՊԵՏ ՊՊԵՐԵԱՆ

ԻԶՁԱՆԵՐԻ ԳԶՍՍ

ՏԻՆԱՊԼԻԷ և ՎԻԳՈՆԹԵՍ ԺԵՐՍԵՆ

Ք Ս Ա Վ Ի Է Տ Ը Մ Շ Ն Թ Է Բ Է Ն

Բ Ա Ր Ի Ս

Ֆ Ա Ջ Ի Ա Ն Ա Ր Ը

Ե Ա Ք Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԿՍՍԻՐ ՎԱԳԱՆԱՆՐԸ

ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ԳԸՍՄ

Տիևս-Պիշեկ վե վիզոնիկա Ժիլովեն

ՄԻԻԹԵՐՃԻՄ

ՅՈՎՃԱՆՆԷՍ ԹՕՂԱՆԱՆ

ՍԱՀԻՊ ՎԷ ՆԱՇԻՐԻ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԵՐԵԱՆ

معارف نظارت جلیله سنک ۱۰۳ نومرولی رخصتیه طبع اوله شد

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՄԱԹՊԱ՝ԱԻ Կ. ՊԻՊԵՐԵԱՆ

ԵԿՆԻ-ՃԱՄԻ ԶԻԼԵՐ-ԲԱՊԱՐ Ն. 21

1887

Գ—110

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE

CHICAGO

UNIVERSITY

OF THE

CHICAGO

UNIVERSITY

OF THE

CHICAGO

UNIVERSITY

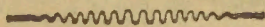
LIBRARY

OF THE

Բ Ա Ր Ի Ս

Փ Ա Ճ Ի Ա Լ Ա Ր Ը
Ե Ա Ք Օ Յ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄ

ՏԻՆԱ.-ՊԼԻԻԷ ՎԷ ՎԻԳՕՆԹԷՍ ԺԷՐՄԷՆ

1

Ժօրժ Թրէժան, Մ. տը Կրանլիէօնիւն խանէսինտէն
մէճրուհուն նէզտինէ ալտէթինտէ, պիր սաաթա դատար
վիգօնթուն կէլէճէկինի պլիտիրտիկինտէն, Գրուա-Տիէօ,
մէրգումուն հիյնի վիրուտինտէ օրատա պուլունմագ իսթէ-
մէսիկի ճիհէթլէ, պիր թագրիպ մահէլլի մէրքիւրտէն քէն-
տի խանէսինէ կիթտի, վէ Սարիօլ թարաֆընտան եազըլմը
օլտուղունու զանն իյլէտիկի մահուտ մէրթուպու թէքրար
օգուտու: Պատէհու աթէշ կիպի եանմարդտա օլան պաշը-
նը, իբի էլի տէրունինտէ կիզլէեհէրէք, տէրին միւլահազա-
եա տալար:

Մէրգումուն միւլահազաթընըն նէթիճէսինի աթիտէ-
քի սաթըրլար իլէ մուխթասարէն պէեան իտէպիլիրիլ.

— Թեքլիֆինի բէտտ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր : Նէ-
թիճէտինտէ միլիօնլարա պէնի սահիպ գըլաճադ օլսն պէօյ-
լէ պիր թէշէպպիւստէ պիր գաշ ատէտ պանգնօթուն փաղ-
լա ետխօտ նօդսան օլմասընտա նէ՞ էհէմիլեթ վար տըր :
Պու հալին մուճիպի էսէֆ օլմասը շունուն իշին տիր քի ,
Սարիօլ , պիրինճի տէֆա վուդու պուլան շու թէհաթա թէտ-
պիրինին մուվաֆֆադըյեթինտէն ճէսարէթ ալարագ ,
պունունլա գանաաթ իթմէեէճէք տիր , վէ մաթլուպաթը
տայիմա թէճտիտ օլունարագ վէ տայիմա զիեատէլէշէրէք ,
շիւպհէսիդ հատալինի թէճալուդ իտէճէք տիր . . . Մէրգում
ասլա արա վիլմէեէճէք վէ պէնի բահաթ պըրագմաեաճագ
տըր . . . Իմաի , շու մուխաթարանըն էօնիւ նաճըլ ալընմա-
լը . . . պու պապտէ եպընըլ պիր թէտպիր վար տըր քի ,
օ տախի , պու կիւնքի տիւշմէնի , ետըն տօսթ իթմէք , ուս-
թալըդլա քէնաթիսինի թէհիքէեէ իլդա իլլէմէք , վէ պիր
վազըթ օլոուդու կիպի , եինէ քէնաթիւղէրինէ հաքիմ օլ-
մագ տըր : Վագատ անըն , պէնիմ իշին տայիմա մուխա-
թարալը օլաճաղընը պիրիեօրում , ֆադաթ հիշ տէյիլ իտէ ,
քէնաթիսինի պէնիմլէ միւսափի պիր մէվգիեէ կէթիլմէլիեիմ
քի , օ պէնի թու թար իտէ , պէն տէ քէնաթիսինի թու թա-
եըմ : Մնճագ , օ հայլադ պու բլանըմա մուվաֆֆագաթ իթ-
մէքիկէ միւսայիտ պուլունաճագ մը տըր . իշթէ մէտէլէ
պունտա տըր : Պաղը վագըլալարըն խաթըրէլէրի , անը ,
շիւպհէլի սուրէթտէ հարէքէթ իթմէքիկէ սէվգ իտէպի-
լիրէր . . . Քէնաթիսի զաթէն բէք չաբուդ իլֆալ օլունապի-
լիր քիմալէրտէն տէյիլ տիր , վէ էկէրշի ֆիլքըրինտէ պաղը
խաթըրէլէր գալմըշ իտէ , պիր ալ պու իշ կիւճ օլաճագ
տըր : Պունունլա պէրապէր չալըշաճաղըմ , վէ վագըթ սա-
եէսինտէ մագսէտիմէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմա էմինիմ
. . . Սլթուն եռմուրթա եռմուրթլաեան թալուղու էօլ-
տիւրմէղէր :

Դրուա-ճիէօ , գարարընը վիրտիքտէն սօնրա , եպը-

խանէսինին դարչըսընա կէշտի, վէ իլէրուտէ քէնտիսինէ դարչը պիր սիւհա մադամընտա իսթիմալ իտիլմէսին իչին, եադըսընը պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլէ չալըշարադ, աթիւտէքի մէքթուպու եազար:

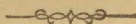
«Եա պէն եանըլըեօրում, եախօս իտիլինի պիլտիրմէ- եէն մուխպիրիմ, էսկի պիր սօսթ օլուպ, քէնտի հադ- գընտա պազը վէսիմ ինթալարտա պուլունմուշում տուր քի, պունլարտան սօլաեը քէնտիմի նէ՝ դատար իթապ իթ- սէմ, հադդ տըր:

«Պու պապտէքի թէէսսիւֆիւմիւն խալիսէթինէ իս- պաթ շու տուր քի, վադաա պազը ուֆադ թէֆէք իշլէրի- մէ մալիւմաթ քէսպ էտինիլմէսինաէ պէնճէ մուճիպի քէ- տէր հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլամաեաճազը տէրքեար իսէ տէ, պունտուլա պէրապէր իդթիզա իտէն ճէվապը սէրիան թարաֆընըզա կէօնտէրմէքտէեիմ: - Հէյեէթի իճ- թիմալյեէեէ պօրճըւ իտիմ, օ պօրճումու թէէտիեէ իթ- տիմ: - Պէնիմ իչին, աշվալը սապըզա գալմամըշ տըր. պու կիւնքի կիւն, նէ՝ հալ ու սըֆաթտա կէօրիւնմէք իս- թէեօր իտէմ, օ հալ ու սըֆաթը հայիլիմ, վէ կիւնիմիշ օլտուղում զըրհըն հիչ պիր նօդաանը եօդ տուր քի, օ սա- եէտէ պանա խալէլ վադը օլապիլին:

«Պէլքի եազընտա, Քս. Ի. Զ. է, պու կիւնքինտէն զիեաառէ ֆայիտէլի օլմագիլդ ֆըրսաթը վազը օլաճադ տըր: - Իմաի, է կէրչի շիմալիլք քէնտիսինին քիմ օլտու- զունու թանըթմագ իսթէմէեօր իսէ, քէնտիսիյէ մուխա- պէրէ իտէպիլէճէք պիր վասըթա իրաեէ իյլէմէսինի Քս. Ի. Զ. տէն բէճա իտէրիմ:

«Քս. Ի. Զ. քէնտի հադդընտա շու եա պու կիւնա տուզադ գուրուլապիլէճէկլինտէն վէսվէսէ իթմէմէլի տիր: Պիր թիլքի՝ իքի տէֆա այնի տուզազա տիւչիւրիւլէմէզ: Մուխպիրիմ հէր քիմնէ, քէնտիսինի թանըեամատըղըմը րանա պիլմէլի տիր: »

Գրուա-Տիէօ , իշպու մուխթասար թէղքերէսինի, օն ա-
տէտ պին ֆրանգլըդ պանդնօթ իլէ պիր մահֆաղա տէ-
րունինէ վաղ իլէ , իշպու մահֆաղանրն իւզէրինէ « Բարիս
բօսթախանէսինտէն ալընմագ իւզրէ Գա . Ի . Զ . Է » քէլի-
մէլէրինի վէ հարֆլարընը եազտը , վէ պատէհու մէօհլը-
լէսիպ , քէնտի էլիլլէ բօսթախանէսէ կէօթիւրտիւ :

2

Իքի կիւն կէչմիշ օլտուղու հալտէ , Գրուա-Տիէօ , իս-
մինի պէեան իթմիշ օլմանէն մուխպիրինտէն ճէվապ ալա-
մատըղընտան , վէ պու սիւքիւթ իսէ , մէրգում մուխպիրին՝
պարօն իլէ շախսէն մուխապէրէ իթմէք իսթէմէմէսինէ
մուատիլ օլտուղունտան , տիւշարը էնտիշէ օլմանա պաշ-
լատը իսէ տէ , պէքլէմէքտէն զայրի էլինտէն պիր շէյ կէ-
լէմէզ իսի :

Տիկէր թարաֆտա , Անարէ տը Սան-Րէմօ հէնուզ
եաշամագտա օլուպ , վագտա մուխաթարատան պիւսպիւ-
թիւն գուրթուլմամը իտի իսէ տէ , եագըն վագըթտա
պիր թէհլիքէ գուհուրինին էօնիւ ալընմը իտի : Շէօյլէ քի
արասըրա խասթանըն նէօպէթի թուլթուպ , սաեըզլամագ-
տա , վէ եաթաղը պաշընտա պիր գատըն (եանի ժէրմէնի)
կէօրիւեօր օլտուղունու զանն իլէ , ուեար ույմաղ սէօզլէր
սէօյլէմէքտէ , վէ պիր աղ սօնրա պու սաեըզլամագլըդ կէչ-
մէքլէ , էթրաֆընտա պիր թագըմ էրքէքլէրտէն զայրի քիմ-
սէսի կէօրմէմէսինտէ , թէաճհիւպ , վէ հաթթա հիտտէթ
զհար իլլէմէքտէ իսի :

Անտրէնին եարալանմասը վազըսընըն իւշիւնճիւ կիւնիւ , Մ. տը Կրանլիէօեէ , Թուրէնտէ պուլունան քէնտի էմլաքը մասլահաթկիւզարընտան պիր թէլէկրաֆ վիրուտ իթտի : Պու թէլէկրաֆնամէտէ , մէրգուսուն էմլաքընտա , իւք կիճէնին եարըսընտան պէրի , զանն օլունտուղունա կէօրէ պէտխահլըգ էսէրի օլարագ , եանկըն զուհուր իտիպ , հիւքիւմէթ վէ սիկուրթա գումբանեալարը մէմուրլարընըն , եանկըն մահէլլինէ կէլտիքէրի , վէ էմլաք սահպլինին հէր հալտէ օրաեա կիթմէսի լազըմ օլտուղու պիտիրիւմիշ իտի :

Արման , պու թէլէկրաֆը ալընճա , հէր նէ գատար Ժէրմէնի եալընըզ պըրագմագ իսթէմէզ իտի իսէ տէ , իսթէր իսթէմէզ կիթմէկէ մէճպուր օլտուղունտան , տէրհալ Պուլօնեը սօգաղընա ազիմէթլէ , Անտրէնի իսթիֆսար իթտի , վէ խանէսինէ տէօնիւպ , զէվճէսիլլէ վէտալաշարագ , վէ Կ8 սաաթա գատար ալտէթ իտէճէկինի պէեան իլլէեէրէք , սապահըն սաաթ 10 ու Կ5 տագըգա կէչէն սիւրաթ գաթարըլլա հարէքէթ իթտի :

Իմօի , իւք տէֆա օլարագ , Ժէրմէն , Բարիստէ վէ օլվասի պինատա եալընըզ գալտըղընտա , պու եալընըզլըգ քէնտիսինէ , էվվէլճէ զանն իթտիկլինտէն զիեատէ միւշքիւլ կէօրիւնտիւ :

Մէրգումէնին , չօճուգլուղունտան պէրու եանընտան այրըլմամըշ օլան Մ. տը Կրանլիէօեէ էվլատ կիպի մուհապպէթի վար իտի , վէ եագընտա սէպէպլէրինի անլաեաճաղըմըզ պու իղտիվաճ , իշպու մուհապպէթին հայիզ օլտուղու սըֆաթը ասլա թէպաիլ իթմէմիշ իտի :

Պու իհթիեար՝ սինինէ վէ սաշլարընըն աղարմըշ օլմասընա ըաղմէն , գարըսընա ֆէվգէլատէ տիլտատէ օլուպ , անըն էն ճիւղի արզուլարընը էվվէլճէ հիսս վէ տէրք իտէրէք , անինտէ իճրա իթմէքիւք , քէնտիսինճէ պիր ատէթ վէ իհթիեաճ հիւքմիւնէ կիւմիշ իտի :

Պինապէրին մէրդումէ , եայլնըզլըդ սասթլարընը բէր
ուզուն պուրմատըյլա , վաղթընը քիթապ օգումագ վէ բի-
եանօ չալմագլա կէչիրմէք իսթէտի , վէ պունլարտան խօշ-
լանմաեարագ պաղչէեէ էնտի , վէ պիր միււտէթ տէ օրա-
տա տօլաշտը խէ տէ , եինէ մահգուղկեթ հիսս իտէմէ-
եէրէք , խանէսինէ կիրտի , վէ եաթագ օտաւընտա պուլու-
նան պիր իսկէմէտէ եաւլանըս , թարփի օլունմագ պիր է-
սէֆ ու քէտէրէ միւսթաղլագ օլմուշ իքէն , նակէհան Անտրէ-
տը Սան-Բէմօնուն թաավիրի , էօլիւ կիպլա սօլմուշ պիր հալ-
տէ կէօզլէրի էօնիւնէ կէլտի : Մէզպուրէ , մէրդում տէլի-
գանլըեը էօլմէք իւզրէ զանն իթմէքլէ , վիճուաի տիթ-
րէտի , վէ պու ֆիքրի մուղիրը պիր թարաֆտան պիււիւ-
մէքլէ , ատէթա ժէրմէնի թաղեիպէ պաշլատըղընտան ,
եանագլարընտան աշաղըեա աթէշ կիպի սըճագ կէօզ
եաշլարը ագտը :

Վապաա , հէր կիւն , Մ. տը կրանյիէօնիւն խասթա
հագղընտա թէէմինպախշ խապէրլէր կէթիրտիկինի քէն-
տի քէնտիեէ խաթըրլատը , ֆագաթ քէնաիսինի տիւշտը
թէլաշ գըլմամագ իւզրէ օլ սըրատա տլտաթ մաւարը իհ-
թիմալտէն , վէ հաթթա մուհագգագ օլտուղունու , վէ
պունտան գաթինաղար պու կիւն իյի հալտէ պուլունան
խասթանըն ֆէրտասը կիւն ֆէնալաշապլէճէկինի , վէ է-
ճէլին պաղը ահվալը զարիպէսի օլմասըյլա , նիչէ տէֆա
քէսպի շիֆա իթմիշ օլտուղու զանն օլունան պիր մէճրու-
հուն , պիրտէն պիրէ վէֆաթ իյլէմիշ օլտուղու կէօրիւ-
տիւկիւնիւ , վէ հէր նէ գատար թապիպ՝ Անտրէնին եա-
շաեապլլէճէկի հագղընտա պիր ճիւղի էսէրի իւմիա պը-
րագըեօր խէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ մէրդում տէլիգանլընըն
հէնուզ մուխաթարաեը սավուշտուրմիտըղընը թէէմին կյ-
լէտիկինի միււհաղա իթտի :

Պէօյլէճէ ժէրմէն , գուվլէյի թէխայեիւլիեէսիյլէ
հասըլ օլան շայեանը թէէսսիւֆ խէեալաթլա պիր դաշ

սասթ վազըթ կէջիրմէքլէ , պիր նէվ սաերգլամագ իլլէ-
թինէ տիւչար օլտու :

Կիճէ գարանլըղը պասթըղընաա , կէնճ գատըն , մէզ-
քիւր թաաւվիւր ֆիքրինտէ թէմէլ թութմուշ օլմասը ճի-
հէթլէ , հագըղէթէն , ազաճըղ տիւլանէլիք հալի քէսպ
կյլէմիշ իտի :

Մէրգուճէէ , ազչաաթ թաամը վազթըր կէլտիկի խա-
պէր վէրիլտիքտէ , թաամ սալասընա կիթտի , վէ պէհէմէ-
հալ հալը սիւքիւնէթտէ կէօրիւնմէսի լաղըմ կէլտիկինտէն ,
թէմքինլի տալրանմագ իչին ֆէվղէլատէ զայրէթ իթտի ,
չիւնքի սուֆրաճը պաշը էթրաֆընտաա տօլաշտըղը կիպի ,
իքի նէֆէր խըղմէթքեար Թաթի մէզպուրէնին խկէմէսի
արգասընտաա աեագտաա տուրտուգլարընտան , վէ չիւպհէ-
սիղ իւչիւ տաթի քէնտիսինի կէօզէթմէքտէ պուլունտուգ-
լարընտան , հէեէճանընը կիզլէեէմէտիկի հալտէ , էնվայի
էֆրեարա զահիպ օլաճաղլարը տէրքեար իտի :

Անճաղ ժէրմէն , պու խուսուստա պիր տէրէճէ մու-
վաֆֆագ օլապիլտի , չիւնքի հէեէճանը , կէօզէ չարբաճաղ-
մէրթէպէտէ օլտուղունտան , էթրաֆընտաա տուրան խըղ-
մէթճիլէր , իհթիեար պիր զէվճին զայպուպէթինտէն տօ-
լաեը կէնճ պիր զէվճէնին պու մէրթէպէ միւթէէստիր օլ-
մասընտան տօլաեը իղհարը թէաճճիւպ իթմէքտէ իտի-
լէր :

Ժէրմէն , եէմէք եէեօր կիպի կէօրիւնիւպ , գարչըսըն-
տա պուրընտան թաամլարտան իքի իւշ լօգմա գատար աճ-
ճաղ եէտի , վէ պիր գաշ տամլա շարապ իչտի : Պատէհու
աղապ վէ սըղընթըսընըն ուղամասընտան սըղըլարաղ ,
սուֆրատան գալգըպ , քէնտի օտտսընա չէքիլտի , վէ եիւ-
ղիւնիւ էլլէրի տէրունինտէ կիզլէեէրէք , հէօնկիւր հէօն-
կիւր աղլամանա պաշլատը :

Մէզպուրէնին կէօզլէրինտէն աղան եաշլար , պիր
միւտտէթճիք քէնտիսինի թէսէլլի խէրէք , եիւրէկի ֆէր-

րահլանտը խէ տէ , ֆիքրինտէ հասըլ օլմուշ օլան թասավ-
վուրուն գուվլէթի զայիլ օլմատը , վէ Անտրէնին օլ էանա-
տէ ճան վիրմէք բատտէսինտէ պուլունմասը հագգընտաքի
գանաաթը էֆքեայը , մէզպուրէ իշին հէման գաթի պիր
սահիհիք քէսպ իթմէքլէ , էօլիւմ հալինտէ պուլունան
մէճրուհը մէրդուսու սօն տէֆա թէքրար կէօրմէքլիք ար-
ղուսու , գարշը գօնուլմաղ սուրէթտէ զիհնին իսթիլա իյ-
լէտի :

Շու սըրատա ժէրմէնին անլաեամատըղընը օգուեան-
լարըմըզ անլամըշ օլմալը տըրլար :

Շէօյլէ քի , մէզպուրէնին գալպինէ աթէշի աշգ ու մու-
հապպէթ սիրաեէթ իթմիշ օլուպ , շու գատար քի միւթթա-
սըֆ օլտուղու իֆֆէթ իճապընճա , օլ աթէշի աշգա գարշը
ուղըրաշմագլըդ խուսուսու ֆիքրինէ պիլէ կէլմէմէքտէ , վէ
ղաթէն պու հիսսինին մանէայը հագըգիեէսի հագգընտա
շիւպհէեէ տախի զահիպ օլմամագտա իտի :

Ժէրմէն , տիզ չէօքէրէք , վազթիլյէ վսպիտէսինին ,
թէսլիմի բուհ իյլէմէք հալինտէ օլտուղու զէման տօտագ-
լարընա կէօթիւրմիւշ օլտուղու խաշը քէնտի տօտագլարը
իւզէրինէ վազ իլէ , սատէտիլանէ պիր սուրէթտէ ,

— Եւ՝ գատիր վէ ատիլ Ալլահ , պիր իհթիեարըն միւ-
տաֆաասը ուղըրունա քէնտի հաեաթընը թէհիքէեէ իլգա
իթմիշ օլան շու ալիճէնապ տէլիգանլընը գուրթարըն .
պիր էվլատ քէնտի բէտէրի իշին հէր նէ եարմագ լաղըմ
կէլիբսէ , պու տէլիգանլը տա , սայքի գըզը օլտուղում շու
իհթիեար ատէմ իշին եարմըշ տըր . . . Եւ Բապպի , պու
կէնճին եաշամասընա միւսաատէ պուեուրուն . քէնտիսինի
սայքի գարընտաշըմ ատտ իտիեօրում , վէ հէման օ սը-
ֆաթտա անը սէվիեօրում , տէյի պէեան իյլէմիշ իտի :

Ժէրմէն , օ կիւնքի միւլահազասընը պու կիւն տախի
իտիեօրում , վէ օ կիւնքի զաննընտա էլան պուլունուեօր-
տու :

Մեղապուրէ , գալալիների իհաթա իթմիշ օլան մուհապպէ-
թինին , գապահաթ ատտ օլունապիլէճէք պիր մուհապ-
պէթ օլտուղունու նաճըլ զանն իտէպիլիր խտի : Դարա ,
ուզուն միւտտէթ պադան քիմէնին կէօղլէրի , գարըն պէ-
հաղլըղընտան քէօր օլուր տէրլէր : Պէօյլէ տէ , ժէրմէնին լէ-
քէսիզ օլան գալալիներն վէ բուհունուն բադլըղը , քէնտիսի-
նի քէօրլէթմէքտէ խտի : Պիղղաթ քէնտիսինճէ մալիւմ օլ-
մաեան շու աշգ ու սէվտատան տօլաեր , մէղապուրէ , նէ՛
ճէնապը Ալլահըն միւլահազաար վէ նէ՛ տէ վալիտէսինին
խաթըրէսիլէ ասլա մահճուպ օլմաերպ , չիւնքի աթէչի աշգ
ու սէվտա իլէ ուղրունա սիւզան օլտուղու աշըգ , քէնտին-
ճէ պիր գարընտաշ տիմէք խտի :

Ժէրմէն , էլլէրինի օլուշտուրարագ վէ հէման եիւք-
սէք սէտա իլէ ,

— Էօլմէղտէն էվվէլ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրիւմ ,
տէտի :

Փիլվադը էկէրչի Մ. տը Կրանլիէօ օլատա օլսա խտի ,
մէղապուրէ , մերդումա ,

— Պէնի , հաեաթընըղը դուրթարմըշ օլան շախսըն
նէղտինէ կէօթիւրին , տիեէճէք խտի :

Հալպու.քի , հալընըղ օլտուղունտան , խըղմէթճիլէ-
րինտէն հիշ պիրինէ քէնտիսինի թէսլիւմ իթմէք իսթէմէ-
եօրտու , զիրա , զաեէթ եիւքսէք մէվդիտէ օլան պիր կէնճ
գատըն իչին , պէօյլէ պիր արղունուն գուվվէտէն ֆիլլէ
կէլմէսի , զահիրէն էօնիւ ալընմաղ միւշքիւլաթլա իհաթա
օլունմուշ իտուկինաէն , բէք գօլայ տէյիլ խտի :

Իմտի ժէրմէն , կեսահ էնտիշէ ու իղթիրապ իլէ թահ-
րիք օլունարագ , կեսահ գօրգու վէ տէհչէթտէն մաղլուպ
օլարագ , խայլի միւտտէթ միւթէրէտտիւտ գալտըգտան
ոօնրա , պիրտէն պիրէ ,

— Էկէրչի գալգըպ նէղտինէ կիթմէղ իսէմ , պու կիճէ
ագլըմա խիֆէէթ կէլէճէկինի հիսս իտիեօրում , տէտի :

Օնտան սօնրա մէրգումէ գարարընը վերմիջ օրմաղէ ,
թէրէտտիւտիւնիւ պէրթարաֆ իթտի :

Օլ էսնատէ սաաթ մօգուղ չալտը :

Օ կիւնիւ հավա զաթէն նէմլաք վէ գարարթըլը իքէն ,
մուախարէն պիւթիւն պիւթիւն ֆէնալաշտը . բիւղկեար ,
օճաղարըն պօրուլարընտան կիւրիւլտէտիկի կիպի , եպղչ
մուր տանէլէրի տախի բէնչիւրէլէրէ չարբմագաա իտի :

Ֆագաթ պոււնլարըն , ժէրմէն նէզտինտէ նէ՞ էհէմիւ
եէթի վար իտի :

Մէրգումէ , օտաարընն պէսլէմէսինի չաղըլըպ , ատէ-
թի վէճհ իւղրէ էսվապընը սօեունտու , սօպաեա աթէշ
աթտըրտը , գարեօլաարըն հազըրլաթտըրտը , վէ պու շէյ-
լէրի պիթիւրտիքտէն սօնրա , իրթէսի սապահ , հէր նէ սէ-
պէպլէ օլուր իսէ օլսուն , սաաթ մօգուղտան էվվէլ տա-
յիւրէսինէ կիւրմէմէսինի թէնպիհ իթտի :

Ջօգ տէֆա , միւսայիտ հավալարտա , ժէրմէն , եա-
եան տիշարը չըգմաեը արզու իթտիկինտէ , Մ. տը կրան-
լիէօ , պաղչէնին տիվարընտա աչըլմըլ օլան թիւչիւք պիւր
գարուտան մէրգումէեի կէօթիւրիւր իտի :

Ժէրմէն , պու գարու անաթթարընն պուլունտու-
ղու մահէլլի պիւտիկի ճիհէթլէ , մէզըլուր անաթթարը
զէվճինին օտաարընտան ալտը , վէ սիեահ պիւր թագըմ էլ-
պիսէ վէ սիեահ պիւր շարգա կիեինտիկի կիպի , եիւղիւնիւ
տախի գալըն պիւր նիգապ իլէ էօրթէրէք , տիթրէեեերէք , ֆա-
գաթ թասավվուրունտա սապիթ օլարագ պաղչէնէ էնտի :

Պալէատէ պէեան իթտիկիմիղ իւղրէ , օլ էսնատէ սէլ
կիպի եաղմուր եաղըեօրտու :

Իւչ եիւղ պին ֆրանգ իրատը , ախըրլարընտա օն ա-
տէտ արապասը , վէ օն տէօրթ պէյկիւրի օլան կէնճ պիւր
գատընըն եաեան կէզմէեէ չըգմասը , եալընըղ կիւղէլ հա-
վալարտա վաղը օլուպ , պիլաքիս պօղուգ հավալարտա
եաեան տիշարը չըգմաեաճաղը տէրքեար տըր :

Ժէրմէնին շէմսիեէսի տախի պուլունմսեըպ, վագասա զէվճինին օտաաընտան անախթարը ալարզը կիպի, շէմսիեէսի տախի ալմագ իւզըէ, թէքրար եօդարը չըգապիլի իտի իսէ տէ, պու ճիհէթի տիւշիւնմէսիպ, ճէսուրանէ, ըսլագ գու- մու չըզնաեարագ, քիւշիւք գաբուեա գատար իլերլէտի, վէ օրթալըգ զիեատէ գարանլըգ օլմասը սէպէպիլլէ, խայ- լի կիւճճէ մէզքիւր գաբուեու աչտըգտան Կօնրա, պիւր ա- ըապա կէշէր իւմիտիլլէ պիւր միւտտէթ պէքլէտի, լպքին Բարիպիլէրճէ մալիւմ օլտուղու վէճճլէ, եազմուրլու հա- վալարտա քիւրալըգ արապալար սուհուլէթլէ պուլունամա- քըզընտան, Ժէրմէն, պիւր գաշ տագըգա պէքլէսիպ, իւ- վիտի պօշա չըգընճա, մահէլլի մագսուտէ աօղլու եսեան միւթէվէճճիհ օլտու :

Մէզպուրէ, պաղէն պիւթիւն պիւթիւն եալընըգ գալարըը սըրալարտա, տէհէթի ազիմէսէ տիւշար օլա- ըագ, տամարլարընտաքի գան սայքի տօնմագտա իտի: Հալա պու քի քէնտիսի էօլլէ պիւր գարար վիւմիշ իտի քի, տէհ- շէթի նէ՝ գատար պիւեիւք օլտա, մէզքիւր գարարընա խա- լէլ կէլէմէզ իտի: Հաթթա եօլտա տուրուպ արգաարընա պագմագսըզըն ատըմլարընը չարուգլաթտը, վէ պէօլլէճէ պիւր միւտտէթ գաթը մէսաֆէ իթմիշ օլտուղու հալտէ, թէսատիւֆ իթտիկի պօշ պիւր արապանը սաաթլա թութ- մագ իսթէտի :

Սրապաճը իսէ, իսթիհլաքեարի սուրէթտէ կիւլէրէք,

— Սաաթլա՞ մը, պէօլլէ հավատա՞ մը. խա՛յր, խա՛յ, մատամ, սաաթլա բազարլըգ իշիմէ կէլմէզ... հիւ Պի- շէթ, տէտի վէ գամընընը վուրուպ, եօլունա տէվամ իթ- մէք իւզըրէ իքէն, — Պագսանա, մատամ, սաաթլա օն ֆրանգ վէրլիւմիսինիլ. ֆագաթ գարարընըզը չարուգ պիւ- տիլին, տէյի պէեան իլլէտի :

Ժէրմէն. — Բէք էյի, իպթէտիկինիզի վէրիթիւմ :

Սրապաճը. — Էօլլէ բէք էյիլէրտէն պէն խօշլանմալի,

անլանճորմուսուն . արապանա օթուրուրքէն . բէք էյի փիլան տէրսինիզ . սօնրա եէրինիզէ վասըլ օլուրաանըզ, իթտիկինիզ բազարըզը պօղմագ իսթէեէրէք, թարիֆա կէօսթէրմէկէ գալգըշըրսընըզ : Պէն իսէ, մուարազանըր ոէվմէմ : Իմտի, պէր վէճհի բէշին պանա պիր սաաթըզ իւճըթի վէրին տէ եօլա չըգալըմ :

Ժէրմէն, փիսթանընըն ճէպինի արաշտըրտը իսէ տէ, հիշ պիր շէյ պուլմատը :

Խըզմէթ քերարըրը օլան վէ ապլա եալընըզ տիշարը չըգմանեան քեաֆֆէյի գատընլար միսիլու, ժէրմէն տախի իւզէրինտէ ազչէսի պուլունմագ լիւզումունու աօլա տիւշինմէզ իտի : Պինաէն ալէյհ տէրունինտէ պիր գաշ աւէտ ալթուն սիքքէ մէվճուտ օլան բարա քէսէսի, օտաւընտաքի չըմինէ իւզէրինտէ գալմըշ իտի :

Արապաճը իշի չադտը, վէ նէթիճէսինի անլանըպ, մասխարաճա կիւլտիւ, վէ իֆատէ եէ աղազ պիրլէ,

— Իշ մալիւմ օլտու . զալիպա մանկիզինիզ, բէք պօլ օլտուզունտան, քէսէնիզտէն զայպուպէթ իթմիշ տիր : հէր նէ իսէ, պէն պու բազարըզա բազը օլամամ . . . Հիւլ, Պիշէթ, տէտի :

Ժէրմէն, սօղուգ ոէպէպիլլէ պիւսպիւթին թագաթտան տիւշմիշ օլուպ, եիւրիւեէճէք մէճալի պուլունմատըզընտան, սաաթըլլա քէօթէեինի չըգարըպ, արապաճընա ուզաթարազ,

— Պունլարը ալըն . սիպէ վիրէճէկիւմ բարանըն օն միսլի օլուպ, էմանէթէն վէրիեօրում . արապանըն պէտէլինի նագտէն թէէտիեէ իթտիկիմտէ ալաճաղըմ, տէտի :

Արապաճը . - Բէք իյի, բէք իյի . արապատա օթուրտուզունուզուն պէտէլինի նագտէն էօտէեէմէզսէնիզ, էլ պէթթէ պու էմանէթլէրինիզ օն ֆրանգտան զիեատէ գըյմէթ քէսէր : Օթուրուն, մատամ, վէ կիտէճէկինիզ մասհէլի պիւտիրին :

Մատամ տը Կրանլիէօ , Մ. տը Սան-Բէմօնուն մահէլ լի իգամէթինի զէվճինտէն իշիթմիշ օլմաղլէ , սօգաղընը վէ նիւմէրօսունու արապաճընա պիլտիրտի , վէ արապա եօլա չըգմաղլէ , պիր սաաթ սօնրա , մէճրուհուն պուլունտուղու խանէնին բիշկեահընտա տուրտու :

Ժէրմէն , արապատան էնիպ , էվին գաբուսու չանընը չալտը :

Ժօրթ Թրէթան , իլը կիճէեի , սապահա գատար Անտրէնին եանընտա կէչիրմիշ օլտուղունտան , պարօնու , իրթէսի կիճէեի խաթանըն եանընտա գալմագ իւզրէ պըրագաւաղ , քէնտիսի խանէսինէ կիթմիշ իտի :

Մէճրուհ իսէ , օլ էսնատէ ուեուեօր իտի :

Գրուա-Տիէօեէ կէլինճէ , քիւչիւք պիր մասանըն վէ աթէշին եանընտա օթուրմուշ օլուպ , ագչամքի զաղէթալաւը միւթալէա իտիեօրտու :

Սան-Բէմօնուն ուշաղը , Գրուա-Տիէօեէ եաղլաշըպ , եալաշ սէտա իլէ ,

— Միւսիւ պարօն , քիւչիւք սալօնտա պիր գատըն վարտըր . էֆէնտիմի կէօրմէք իսթէեօր , տէտի :

Պարօն . - Գատըն մը . պու գատըն քիմ տիր :

Խըզմէթճի . - Պիլմէմ , էֆէնտիմ , շիւպհէսիզ իլը տէֆա օլարագ պուրաեա կէլմիշ տիր :

Պարօն . - Կէնճ մի տիր :

Խըզմէթճի . - Եիւզիւ գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթիւլիւ օլտուղունտան , կէնճ օլուպ օլմասըղը անլաշըլամաեօր : Լաքին կէնճ կէօրիւնիւեօր , վէ հէր նէ գատար թէմիզ կիեինմիշ իսէ տէ , չայտան չըգմըշ կիպի իւսթիւ պաշը սու իլէ միւլէմմա տըր : Քէնտիսի հէեէճան իշինտէ զանն օլուսուպ , սէսի աիթրէեօր . վէ նամուպու վէ զէնկին գատըն հալինտէ տիր :

Պարօն . - (Սարսըլարագ , վէ եալաշ սէտա իլէ .) Նամուսլու վէ զէնկին պիր գատըն մը . . . աճապա քէնտիսի

մի տիկ. ֆաղաթ էկէր օ՛րսէ. լարին պու միւմբի՛ն մի տիր: Շտեէտ պու դատուն, Մ. տը Կրանդիէօնիւն զէվճէւի օլուպ, մէճրուհու կէօրմէք իչին, պու մահէլլէ կէլմիշ իսէ, պունուն պիւսիւք էհէմմիսէթի պուլունաճաղը տէրքերար տըր: Պիւ ալ տիգդաթ իթտիկիմ հալտէ, նիգապլը օլմաւնա բաղմէն, մէզպուրէսի թանրեապիլէճէսիմ:

Խըզմէթճի. - Էֆէնտիմ, քէնտիսինէ նէ՞ եօլտա մուա մէլէ խէսէիմ:

Պարօն. - Պէն օ դատուն իլէ տիգդաթ կէօրիւշիւրիւմ: Բիւշիւք սալօնտա տըր տիեօրուսուղ, տէյիլ մի:

Խըզմէթճի. - Էվլէթ, միւսիւ պարօն:

Պարօն. - Ռշըդ վա՛ր մը տըր:

Խըզմէթճի. - Էվլէթ:

Գրուա-Տիէօ, Անտրէնին ուեուսագտա օլտուղու դար եօլտեա աթֆը նազար իլէ, խըզմէթճինին պէսան իթտիկի սալօնա կիթմէք իւղրէ տիշարը չըդտը:

Ժէրմէն, ֆէվզէլլահէ թէհսսիւր վէ հէեհճան իչին տէ օրարագ, աեագտա պէքլէմէքտէ իտի: Մէզպուրէ, պարօնուն իչերի կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ տիթրէտի, ֆաղաթ քէնտիսինին, պու եհնի կէլէն քիմսէսի թանրմատըղը կիպի, անըն տա քէնտիսինի թանրմաեաճաղընա էմին օլարագ, պիւ ալ ըսհաթլանտը իսէ տէ, պարօն տը Գրուա-Տիէօ, պիւ պագըշտա մէզպուրէսի թանրտը: Շու դատար քի թանրտըղընը պէսան իթմէեէրէք, քէմալը հիւրմէթլէ,

— Մաւտամ, տօսթում Անտրէ տը Սան-Բէմօեու սիղ մի կէօրմէք խթէեօրսուսուղ, տէտի:

Ժէրմէն, էվլէթ մանէասընտա պաշընը ծալլատը, վէ պարօն տախի, քէլամընա տէվամ պիլլէ,

— Շիւպհէսիղ, մա՛ւտամ, Մ. տը Սան-Բէմօնուն, աղըրճա վէ հաթթա թէհլիքէլիճէ եարալը օլտուղունու պիւ լիրսինիղ, տէյի պէսան իլլէտի:

Ժէրմէն . - Պիլմէսէմ, պուրանա կէլի՞ր մի իտիմ, միւսիւ . քէնտիսի աղըր խաւթա տըր , էօլիւեօր , տէյիլ մի :

Պարօն . - Խա՛յր , մատամ , համո օլսուն թէհլիքէսի դալմամը տըր .

Ժէրմէն . - Սահի՞հ մի սէօյլէեօրսունուղ . պէնի ալ-տաթմանօրսունուղ ա՛ :

Պարօն . - Խա՛յր , մատամ , համուսում իւղէրինէ սէօյլէեօրում : Պր ազուան քէնտիսիղ տէ պիգզաթ իսքեաթ օլապիլերսինիղ . Սիզի , Մ . աը Աանօթէմօնուն սաքին պիր ույգու իրէ եաթմը օլտուղու օտանա կէօթիւրէպիլիքիմ :

Ժէրմէն . - Օ՛հ թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ . սէօղիւնիւղէ ինանըրմ , ֆագաթ դալպիմ օլ տէրէճէ իղթիւրապ իշինտէ տիւքի , կէօղիւմիէ կէօրտիւկիւմտէ , տահա զիեատէ միւսթէրիհ օլաճաղըմ :

Գրուա-Տիէօ , Ժէրմէնի դօլթուղունա ալարդընտա , մէքդումէնին էլի տիթքէտիկինի հիսս իթմէքլէ , տուրուպ ,

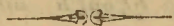
— Մատամ , տիթէեօրսունուղ , սըթմանըղ մը վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Ժէրմէն . - Պիլմէմ , ֆագաթ դապիլ տիր :

Պարօն . - Էսվապընըղ ըսլադ տըր :

Ժէրմէն . - Էվլէթ , ալապա պուլամատըղմտան , եաղմուրուն ալթընտա խայլի եիւրիւտիւմ , լաքին պէյիս եօդ տուր . . . վագըթ կէշիրմէեէլիմ միւսիւ . զիրա զիեատէ տուքամամ , մէհրուհու կէօրիւպ կիտէճէեիմ :

Պարօն . - Էօյլէ իսէ , կէլինիղ :

5

Պարօն , Ժէրմէնի եաթադ օտասընա կիրօիրիպ , էլի-
նի եաթադա տօղրու ուղաթարադ ,

— Իշթէ , մէճրուհումուղ , մատամ , տէտի :

Պատէհու մէրդում , հիւրմէթ ու ըրաեթ իւզրէ պիր
դաշ աւորմ գատար կերի չէքիլիպ , եէնիտէն սէլամլաեա-
րադ տիշարը չըգտը , Փագաթ տէրունը օտատա վազը օ-
լաճադ սէօղլէրի վէ հալլէրի տինլէմէք վէ կէօրմէք իսթէ-
տիկինտէն , Անտրէնին եաթադ օտասը եանընտա , լաեր-
գըյլա գարսնմըչ օլմաեան պիր գարունուն արգասընտա
տուրտու :

Ժէրմէն , Մ. տը Սան-Րէմօ իլէ եալընըզ գալտըղըն-
տա , ատէմը պասիրէթինտէն տօլաեր քէնտի քէնտիե
թէաճճիւպ , վէ քիւսթախանէ հարէքէթինտէն նաշի իզհա-
րը հայրէթ իյլէեէրէք , չէնտ սանիյեէ գատար գըմըլտան-
մագօրըղըն տուրտու , վէ պատէհու գալըն իալընըն իւզէ-
րինտէ պիր իքի աւորմ ալարադ , գալպինին պաքիրէլիկիյլէ
գարընտաշ թէամիեէ իյլէտիկի մէճրուհուն եաթադը եա-
նընա եագլաշտը , վէ չէքտիկի մէշագգաթ վէ գանընըն
զաեր սէպէպիյլէ սիմասը զայիֆլէնմիշ վէ սօլմուչ օլմա-
սըյլա աճընաճադ պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան մէրգում
տէլիգանլըեա ուղըն միւտտէթ պագա գալտը :

Անտրէնին էօլիւմ թէհլիքէսինէ կիրիֆթար օլմուչ օլ-
տուղունու , Փագաթ պու թէհլիքէնին սափուչմուչ իտու-
կինի , մէրգումու հէր կէօրէն անլաեապիլէճէկի կիպի ,
Ժէրմէն տալի անլաեարադ , մէճրուհը մէղքիւրուն հաեաթը
հագգընտա պազը վէսվէսէլէրէ տիւշար օլմասընա արթըզ-
մահէլլ պուլունմատըղընա պիղզաթ իսքեաթ օլտու :

Պրնապերին Անտրէնին եաշանաճաղը խուսուսունտա չիւպհէսի գալմաեարագ, օլ պապտէ հառը օլան մահ- զուգիեթինին նէթիճէսի օլարագ, պիր խայլի սաաթլար- տան պէրու հիսս իտէկէլտիկի ֆէնալըգ միւնտէֆի օլմա- ղա պաշլամաղլէ, ճէնապը Հագգա թէշէքքիւր իտիպ, օ- րատան մուֆարագաթ իթմէքտէն ղայրի իշի գալմատը :

Անճագ մէզպուրէ, Անտրէնին նէզտինտէն սյորլմագ- լըղը իսթէմէքլէ պէրապէր, միւրատընտան ղիւեատէ գուվ- վէթլի օլան պիր ճաղիպէթ, անագլարընը խալընա մըխ- լամըշճասընա, քէնտիսինի թէվզըֆ իթմէքտէ իտի :

Ժէրմէն, պիր միւտտէթ, տիւնեանը, էօմրիւ, կէշ- միշ վէ կէլէճէք ղէմանլարը նէվիմա գարանլըգ իլինաէ կէօրտիւկիւ, վէ պիւթիւն ալէմի, օլ էմնատէ, ույգուտա օլան տէլիգանլընըն սիմասընտա մէվճուտ զանն իտէրէք տուրմուշ օլտուղու հալտէ, նակէհան Անտրէ, կէօզլէրինի աշլպ, գարըսընտա պիր գատըն կէօրմէսիլլէ, մատամ տը կրանլիէճիւն մէմուլի խիլաֆընտա օլարագ, թէանճ- ճիւպլէ քէֆի սէտա պիլէ իթմէտի :

Յիւվագը Անտրէ, նէօպէթինին թէէսսիրիլլէ իւշ կիւն- տէն պէրու գարլըսընտա կէօրտիւկիւ նէպլէլէրի ինսան ղանն իտիպ, պու հալէ ալըշմըշ իտուկինտէն, պու քէր- րէ, խէեալաթ վէ լիւեա եէրինէ հագըգէթին գայիմ օլ- տուղունու միւշահէտէ իլլէեինճէ,

— Ա՛հ մատամ, սի՞ղմիտինիղ. պէն տէ սիզի պէքլէ- եօրտում. սիղ, օ խայրխահ մէլէք, վէ համիմ օլան օլ բէ- րիի տիլրիւպատընըգքի, հաեաթըմը սաեէնիզտէ գաղան- մըշ օլտուղումտան տօլաեը հէր վագըթ միննէթտարընըգ գալաճաղըմ, ղիրա լանա պիլիբսինիղքի, պէն էօլէճէք- տիմ, լաքին հուղուրունուզ պէնի գուրթարտը, տէտի :

Փէրմէն, միւթէէսսիր օլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Աճապա քի՛մին իլէ լագըրտը իթտիկինի ղանն ի- տիեօր : Մութլագա սէվտիկի վէ սաեըգլատըղը մէճհուլէ

գատորնը պէնի զանն իթմէքտէ տիր, տէյի պէեանն իյլէտի, վէ մայիւմաթը օլմանարագ, բուհունտա հասըլ օլմուշ օլան գըսգանճըլդ սաեիդապըյլա տիթըէտի:

Անտրէ. - (Հէեեճան իլէ.) Հայէա շու նիգապը դօյմուշսունուզ, լաքին պունուն սէպէպի նէ տիր: Սէվաիկիմ շու սիմանը նիչին կէօղլէրիմէն կիզէեօքսունուզ: Ազ պիր զէմանն նայիլ օլաճագըմ շու մուազզէզ սաաուէթու իզպարտէն նիչին պէնի մահրում գըլաեօքսունուզ: Զաթէն սիմանըլ՝ ֆիքրիմտէ հէքք իտիլմիշ օլմասըյլա, քէք ալէա մայիւմիւմ պուլունտուզու ճիհէթլէ, անը նիչին պէնտէն սէթը իտիեօքսունուզ:

Ժէրմէն. - Խա՛յր, խա՛յր, սիզ պէնի թանըմագոյնըլ պէնիմ քիմ օլաուղումու պիլէմէզսինիզ:

Անտրէ. - Պէնիմէ նա՛սըլ պու եօլտա լագըրտը իտիեօքսունուզ, վագաա պու պիր լաթիֆէ խէ տէ, պէնի մահզուն գըլմագտա, վէ գալպիմի եսըալամագտա տըր: Պէնիմ վէ սիլին կէօղլէրինիզ արասընտաքի նիգապլարը տահա զիեատէ գալընլաթապիլրիսիզ: Էվլէթ, հէր նէ եօլտա մուամէլէ իթմէնիզ, գալպիմ սիլի քէշֆ իտիեօք: Բիմ օլտուղունուզըլ պիլմէմ տիեօքսունուզ: Պու պապտէ ծաւըլըրսընըլ մասամ. սիզ, պէնիմ սէվտիկիմ գատընսընըլ:

Ժէրմէն. - Խա՛յր, պէն եանըլմաեօքում, սիզ եանըլըեօքսունուզ:

Անտրէ. - Սիզ Ժէրմէնսինիզ, օ Ժէրմէն քի, պիւթիւն գալպիմի վէ հաեաթըմը քէնտիսինէ ֆէտա իթմիշ օլտուղում հալտէ, շաեէտ պունլարը բէտա իտէճէք օլուր խէնիզ, մէվթիմէ սէպէպ օլմուշ օլաճագոյնըլ:

Պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք, մէրզում տէլիգանըլ, հէնուզ գաբանմաեա պաշլամիշ օլան օլ տէհէթլի ճէրիհասընըն թէքըար աշըլաճաղը թէհլիքէսինտէն ֆիթուր իթմէեէրէք, եաթագընտա գալգարագ, կէնճ գատընըն իքի էլինի թուլթուռ և վէ տօտագլարընա տօղրու կէօթիւրմէ:

սինտէ , Ժէրմէն՝ Թէաճճիւպ , տէհչէթ վէ մահճուպիյ-
եէթ հրասիւեաթըլլա ըէֆը սէտա իաէրէք , էլլէրինի գուր-
թարար , վէ անինտէ օրատան ուղագլանտըղընտան , Անտ-
րէնին շու սէօղլէրինի իշիտէմէտի .

— Պէն սիգէ նէ՞ եաբարմ . հագարէթ մի իթտիմ : Հագ-
գընըզաա մուհապպէթիմ պուլունմաար , Թագսիրաթ մը
տըր : Սիղի սէվտիկիմի սէօյլէմէքլիկի մէնն մի իթտինիզ :
Ալլահ աչգընա օլտուն , մատամ , տուրունուղ , տուրունուղ
վէ պանա աֆվ իտինիզ :

Մ. տը Գրուա-հիէօ , կիւեա ըաաթ կէլա քիւլիւք սա-
լօնտա պուլունարագ , մատամ տը կրանլիէօ՝ մէճրուհուն
նէզտինտէն մուֆարագաթ իթտիկինտէ , գօլթուլունու
Թագսիրմ պիլլէ , արապաեա գատար մէզպարէեէ ըիֆա-
գաթ իթմէք նիեէթինտէ իտի իսէ աէ , Ժէրմէն , օլ տէրէ-
ճէ Թէլալլէ տիշարը չըգար.քի , պարօն , նիեէթինի մէվգըրի
իճրաեէ գօեամաար , վէ Անտրէնին օտապընա կիրմէսինտէ ,
մէճրուհ , հէեէճանը սօն աէրէճէ օլարագ :

— Տօսթում , պիլլա աղ էվվէլ պիլլա գաբու , գաբանտը-
ղընը իշիթտինիզ , տէյիլ մի , տէտի :

Պարօն . - Էօյլէ պիլլա սէս գուլաղըմա կէլտիկինի զանն
իտիեօրում :

Անտրէ . - Պիրինին տիշարը չըգտըղընը կէօրտինիւղ
միլ :

Պարօն . - Պիրինի՞ն մի :

Անտրէ . - Իշթէ օ իտի :

Պարօն . - (Թէաճճիւպ կէօսթէրէրէք .) Օ քիմ տիլ :

Անտրէ . - Օ՛հ եանի սէվկիւլիւմ Ժէրմէն . պու մէլէ-
եին՝ պէնի զիւարէթէ Թէնէզպիւլ իթտիկինի զանն իթտի-
յիմ հալտէ , էլլան ուլգուտա օլտուղումու եախօա սաեըգ-
լաաղըղմը իտտաա իտէպիլիւրմիսինիզ : - Էլիմի Թաթուն ,
պարօն , պագըն հէրարէթիմ վիւր մը տըր : - Խալլը , կէօ-
րիւեօրսունուղ ա՛ , սիւքիւնէթի հալտէ պուլունուեօրում :

Քէնտիսի , սիզին տուրտուղունուզ եէրտէ տուրուեօրտու , քէնտիսիլէ լագըրտը իթ տիմ , վէ սէսինի իշիթ տիկինիզ դա-
բու . . . Ֆագաթ նի՛չին նիդապընը աշմագ իսթէմէտի . նի՛չին
հիտտէթի կէօրիւնիւեօրտու , նի՛չին ֆիրար իթ տի : Պու
խուսուսլարը սիզ անլաեօրմուսունուզ , վէ պանա իյզահ
խտէպիլիլիմիսինիզ :

Պարօն . - Պէլքի , լաքին սիզէ ճէվապ վիրմէք իչին ,
արանըզտա նէ՛ կէշտիկինի անլամագ իսթէրիմ :

Անտրէ , պարօնուն զաթէն պիլտիկի չէյլէրի հիքեաեէ
իթ տի , վէ իքմալ իթ տիկինտէ ,

— Շիմտի անլատընըզ մը , տէյի սօրտու :

Պարօն . - Անլատըմ , վէ սիզի թէաճճիւպտէ պըրպդան
շու խուսուսլարըն բէք ատի պիր չէյլէր օլտուղունու , զանն
իտէրիմ քի , իսպաթ իտէպիլիլիմ :

Անտրէ . - Նէ՛ կիպի . . . իյզահ իտինիզ :

Պարօն . - Լվվէթ , մատամ տը կրանիէօ , պիզի սէվ-
տիկինի պիլմէեէրէք , սիզին քէնտիսինէ օլան մուհապպէ-
թինիզ դատար սիզէ մուհապպէթի վար տըր , վէ պու կիւն
տէ պուրաեա կէլմիշ տիր . . .

Անտրէ . - Զաթէն հէր կիւն կէլիեօր :

Պարօն . - Իշիթ պունտա եանըրբօրպունուզ , Ժէրմէն ,
իլք տէֆա օլարագ պու ագչամ խանէնիզին էշիկինտէն կէչ-
միշ տիր :

Անտրէ . - Խա՛յր , խա՛յր , խա՛յր , քէնտիսինի էվվէլճէ
տախի կէօրմիւշ օլտուղունմա էմինիմ :

Պարօն . - Էվվէթ , սաեըզլատըղընըզ զէմանլարտա
մէզպուրէեի կէօրմիւշ , վէ շիտտէթի հէրարէթինիզլէ հա-
գըզի թաավիրինի կէօրիւեօր օլտուղունուղու զանն իյլէ-
միշտինիզ տիր :

Անտրէ . - Պու տէտիկինիզ սահի՛հ մի տիր :

Պարօն . - Սահի՛հ օլտուղունու նամուսում իւզէրինէ

Թէէմին իտէրլմ, վէ շուրաեը տախի իլաւէթէն սէօյլէրիմ քի, պու պապտէ էլան Թէրէտտիւտ իթմէք, պանա գարշը հադարէթտէ պուլունմագ տըր :

Անտրէ . - Պու կիւնքի կէլիչինէ նէ՝ տիեհճէքսինիլ :

Պարօն . - Պու կիւնքի կէլիչի ըիւեա գապիլինտէն տէյիլ տիր : Պու կիւն, Ժէրմէն, գէվճինին զայպուպէթինտէն իսթիֆատէ իլէ, հագըդէթէն պուրաեա կէլմիշ տիր, վէ սիզտէ, էվվէրքի միւքէալէմէլէրինիզին սըհհէթինէ ինանտըղընըզտան, շու բօմանըն իլք սահիֆէսինի աչաճագ եէրտէ, գուվվէյի Թէխայեիւլիեհնիզլէ զաթէն օգուսուշ օլտուղունուղ ֆասըլլարա տէվլամ իյլէմիշսինիլ տիր : Շէօյլէքի, հաեաթտա օլան վէ տիթրէմէքտէ պուլունան Ժէրմէնէ էօյլէ պիր լիսան իլէ իֆատտէի մէրամ իթմիշսինիլ քի, պիշարէ գատընճըղաղ տիւշարը տէհէթ օլարագ, նիհաեթ հիտտէթ ու զաղապլէ սիզտէն ֆիրար իթմէկէ մէճպուր օլմուշ տուր : Տօղրու տէյիլ մի տիր, վէ շիմտի պէհիմ տէ սիզէ, անլատընը՞զ մը տիմէքլիկիմ իճապ իթմէ՞զ մի :

Անտրէ . - (Իքի էլլէրինի գալուշտուրարագ .) Եա Բապպի՛, պէն խէթատա պուլունմուշում :

Պարօն . - Էվվէթ, իսթէմէեհէրէք պիր տիգգաթսըզլըգ տա պուլունմուշտունուղ :

Անտրէ . - Էվվէթ, էվվէթ, իսթէմէեհէրէք պուլունտում, լաքին իհթիմալ քի պու Թագսիրաթ՝ Թամիրի նա գապիլ օլան Թագսիրաթլարտան տըր :

Պարօն . - Նիլչին Թամիրի նագապիլ օլմեօր :

Անտրէ . - Զիւնքի Ժէրմէնին հուգուրունտա տիլ չէօքէրէք սէօղ սէօյլէմէքլիկիմ լաղըմ իքէն, քէնտիսինէ հագարէթ իթտիկիմ հալտէ, պանա աֆվ իտէճէք մի տիր :

Պարօն . - Հէր քիմսէ քէնտի սէվկիւլիւսիւնէ տայիմա աֆվ իթտիկի կիպի, օ տա սիզէ աֆվ իտէճէք տիր :

Անտրէ . - Տիմէք տիր քի պէնի սէվիեօր :

Պարօն . - Պու ազշամ պուչաեք թէշրիֆի , արգէ օլան մուհապպէթինէ ինքեար օլունմաղ պիր իսպաթ օլուղու հալտէ , էլան սիզ պու խուսուստա շիւպնէ՞ մի խոխօթու նուզ :

Անտրէ . - Պուրաեա կէլմէսի , եալընըղ աճըմաղըղը նըն նէթիճէսի օլուպիկիր :

Պարօն . - Տիւպէր պիր գաարնըն , կէնճ վէ կիւղէլ պիր տէլիգանըղ մէճրուհու աճըմաղը , եինէ աշգ ու սէվտա էսէրի տիր :

Անտրէ . - Ա՛հ , էկէրշի արգէ ինանապիւսէմ . . .

Պարօն , - Աիգի սէվտիկինի վէ օ ստեէտէ մէսուտ օլաճաղընըղը պէեան իթտիկիմտէ , պանա իթիմատ իթմէլիսինիդ , հէմ պունտան ֆաղլա նէ՞ իսթէրսինիդ . խմտի ֆիքրինիդ վէ վիճուտինիդի րահաթ իթտիրին , վէ պու կիճէ Ժէրմէնին , ըիւեաարնտա սիզի կէօրէճէկինի միճլահաղա իտէրէք , քահաթճա քուսուսուն . հաֆթա մէգպուրէնին խաթըղ ի ին պիր ան էվվէլ քէսպի շիֆա իթմէկէ չալըշըն :

Անտրէ . - Զիւատէսիլլէ հէեէճան իչինաէ օլուղում հալտէ , նա՛սըղ ուեուեապիլիլիոմ :

Պարօն . - Շու մուալիճէտէն պիր ազ իչին :

Անտրէ , պպրօնուն վիրտիկի մուալիճէեի իչտի , վէ պէշ տաղըղա սօնրա , տօտաղլարնտա կիւլիւմսէմէ էսէրի միւշահէտէ օլուքարաղ , ույդուեա տալտը :

Ժէքմէն , Վեճրուհուն օտաարնտան չըգարըղ սըրատա , պիւսպիլիթին ազըղ պաշընտան կիլթմիշ օլուպ , իւշ տէօրթ օտաման կէշէրէք , սօգաղ գաբուսունու պուլմասը անճաղ թէսատիւֆ սանէսինտէ գապիլ օլուպիլտի , վէ մէգըիւր գարունուն քէնտիսինէ քիմին թարաֆընտան աչըլտըղընը պիլէ պիլմէեքէք սօգաղա չըգարըղնտա , քէնտիսինի պէքլէմէսի վէ խանէսինէ կէօթիւրմէսի լաղըմ կէլէն արապաեք պուլմաղ իւղրէ գալտըղմըն իւզէրինտէ պիր միւստէթ տուքտու :

Օլ էսնատէ , մէղպուրէնին տուրմագտա օլտուղու Պու-
լօները սօգաղը քեամիլէն խալի օլուպ , եաղմուր , շիտ-
տէթլէ եաղմասընա տէվամ իթմէքտէ , վէ կազ պօրուլա-
րընըն ըչըղլարը , եաղմուր տանէլէրինտէն սէօնիւպ բար-
լամագտա իտի : Մահուտ արապա իսէ , սավուշմուշ իտի :

Զիւնքի արապածը , նամուսլու արապածը էսնաֆըն-
տան օլմաներպ , խըրսըզ օլտուղունտան , Ժէրմէնին կիրմիշ
օլտուղու խանէնին գաբուսունտա տուրուր տուրմագ , ճէ-
պինտէն , էլմասլը սաաթ իլէ զիգըյմէթ քէօսթէերի չը-
գարտը , վէ տիգգաթլըճա պիլմուպեէնէ , պուշլարըն
պահատա զանէթ աղլըր շէյլէր օլտուղունու անլանարագ ,
վէ պուշտան գաթինաղար , միւշթէրիտի օլան գատընըն՝
էվլի օլուպ , ֆագաթ էվլիլիք գայլտէլէրինէ մուղայիր հա-
րէքէթտէ պուլունմասըյլա , շիքեանէթէ գայգըչամանա-
ճաղընա , վէ արապասընըն նիւմէրօսունու տա պիլմէտիկի-
նէ իսքեաթ օլարագ , սէրիան օրատան սավուշմուշ իտի :

Ժէրմէն , արապանը պուլամամասընըն սէպէպլէրինի
միւպհէմ սուրէթտէ անլատը իսէ տէ , ֆիքրի տաղընըզ օլ-
տուղունտան , օլ պապտէ ապա ֆիթուր կէթիրմէտի , վէ
եանան խանէսինէ ավտէթէ գարար վիրտի :

Եիկիրմի իքի սէնէ մուգատտէմտէ , քէնտի վալիտէսի
Դլօթիլտ տը Բանտալ , բէտէրինին խանէսինտէն եապանճը
պիր քիմնէ կիպի ըէտտ օլունարագ , էօյլէ պիր եաղմուր-
լու կիճէտէ , չամուր պաթաղա պաստըզճա անագլարը
գանարագ , Պաթինեօլ պուլվարընտա սաքին օլտուղու շայ-
եանը թէէսսիւֆ խանէեէ ավտէթ իթմիշ իտի . օ խանէեէ
քի , պիչարէ օրատա թէրքի հանաթ իյլէմիշ , վէ Ժէրմէն
տիւնեանա կէրիշ իտի :

Հալպուքի , Արման տը Կրանլիէօնիւն զէվճէսի , հէ-
նուզ կէնճ , տինճ վէ սըհհէթի պէր քէմալ օլմասըյլա ,
մալիք օլտուղու գուվլէթ սանէսինտէ , զիեատէ միւշքիւ-
լաթա թէսատիւֆ իթմէքսիզին , իգամէթ իթտիկի խանէնին

պաղչէ տիվարը արդասարնա մուվասըլէթ իթաիկինտէ, ֆէր-
րահա նէֆէս ալտը, վէ իքի սաաթտան պէրու վագը օ-
լան հալէր, քէնտիսինէ պիր ըիւեա զանն օլունտու :

Մէզպուրէ, ուֆաճըգ աեադլարըյլա ըսլանմըչ գումա
պատարադ, տէրունը պաղչէտէն իլէրլէտի : Օլ էանատէ,
էվին եիւզ թարաֆընտաքի բէնչիրէլէրին արդասարնաան հիչ
պիր ըչըդ կէօրիւնմէեօրտու :

Ժէրմէն, քէնտի քէնտիեէ,

— Պիր տագըդատան, սըճագ օտամտա, աթէչիմին
եանընտա պուլունաճաղըմտան, հիչ պիր խամու մանէասը
օլամաեան շու առէմը պասիրէթիմտէն էսէր գալմաեաճագ
տըր, տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Լաքին էսէֆ օլունուր քի, պիչարէ գատընճըղադ, օ
կիճէքի հատիսէլէր խիթամ պուլմաչ տուր տէյի զանն իթ-
մէքլէ, եանըլըրեօրտու : Շէօյլէ քի, պաղչէ տէրունինտէ օ-
լան էվին գաբուսունու աչմագ իսթէտիկինտէ, անը գաբա-
լը պուլտու : չիւնքի խըղմէթքեարլարտան պիրի, եաթմագ-
տան էվվէլ հէր թարաֆը կէօլտէն կէչիրմէքիկի առէթ
իթմիչ օլմասըյլա, մէգքիւր գաբունուն եարը աչըգ օլտու-
ղունու կէօրիւպ, տիգգաթլըճա գաբամըչ իտի :

Իչթէ, պու սըրատա ժէրմէն, վաղիեէթինին տէհչէ-
թինի անլամաղլէ, պաչտան աեաղա գատար տիթրէտի,
զիրա կիճէնին օուղուն սաաթլարընտա նէ՞ եաբաճագ իտի :

Սիւրաթլէ եօլ եիւրիւմէսի, վէ ֆիքրինին մէչղուլիեէ-
թի վէ իզթիրապը, օլ անէ տէկին վիճուտինին նէմիկինի
քէնտիսինէ հիսս իթտիրմէմիչլէր իտի : Հալպու քի, էվվէքի
հարէքէթի շէտիտէսի եէրինէ հարէքէթսիղլիք գալիմ օ-
լունճա, էսվապընըն սու իլէ միւլէմմա օլաուղունու, վէ
տամարլարընտաքի գանա գատար պու սուեուն թէէսսիր
կյլէտիկինի հիսս իթտի :

Շիւպհէսիզ իքինճի տէֆա պաղչէտէն չըգըպ, սօգագ-
թարաֆընտան էվին գաբուսունու չալապիլիւր, վէ անինտէ

օ գաբու թէնտիսինէ աչըլապիլիր իտի իսէ տէ , պէօյլէ կիճէ վագթը տիշարտա պուլունմասը , էնվաի մանէալարա սէ-պէպիյեէթ վէրիլէպիլէճէկինտէն , մէղպուրէ պիր տագը-գա պիլէ մէղքիւր միւլահաղաեա զահիպ օլմատը :

Պունտան գաթինաղար , ժէրմէն , պիղզաթ անլաեա-մատըղը օլ մուխաթարալը տիվանէլիկէ Մ. տը կրանլիէօնին թէսպի վուգուֆ իթմէսինտէն իսէ , թէնտիսինէն վէֆաթը-նը միւրահճահ ատա իյլէմէքտէ իտի , չիւնքի զէվճի , պու խուսուստա խապէրտար օլտուղու թագաթիրտէ , մէղպուրէ-եէ աֆվ իթմէեէճէկի տէրքեար իտի :

Հալպու.թի , ուշագլարըն պու տիվանէլիքտէն խապէր-լէրի օլտուղունտա , զէվճինտէն պունու նաճըլ կիլլէեէ-պիլիր իտի :

Սիւքիլթ տուրմալարընը պու իըզմէթքեարլարա էմր իտէպիլիր՞ մի , վէ անլէրին պիւքիլթիւնիւ սաթըն ալա-պիլիր մի իտի :

Չինտքեար օլան գատընլարըն ալէսսէվիեէ գաթլան-տըղլարը պու կիպի ալշագլըղլարը խաթըրընա պիլէ կէ-թիրմէմէք տէրէճէսինտէ պիր ֆիքրի ալի իլէ մութթատըֆ օլմասըլլա , չու սըրատա մէղպուրէ նէ՞ եաքապիլիր իտի :

Նաղմուր՝ քիրէմիտլէրին իւզէրինէ շիտտէթլէ եաղ-մագտա , դալայ օլուգլար տէրունինէ սու երղըլմագտա , վէ ըիւզկեար , եաքագլարը տէօքիւլմիւշ աղահլարըն արա-սընտան շիտտէթլէ էսմէքտէ իտի : Իշթէ պու էսնատէ , օլ կէնճ գատըն , եարը էրիմիշ օլան գարըն ալթընտա , չըպ-լագ վիճուտլա տուրմուշ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի :

Պաղչէնին ուճունտա վէ տիվարըն եանընտա , պաղչէ ալէթլէրինին վաղընա մախսուս պիր գուլիպէ պուլունուպ , մատամ տը կրանլիէօ , պաշգա պիր չարէ պուլմաեընճա , պու գուլիպէեէ պիլ իլթիւճա , պիլթիւն կիճէեի , սօ-ղուգտան վէ միհն ու մէշագգաթընտան տիթրէեէրէք , վէ պու իլէ միւլէմմա օլան պօթինլէրի տէրունինտէ աեագլա-

ըը քէշէլէնէրէք, վէ տիշէրի գըրըմագ տէրէճէսինտէ եէկտիկէրինէ չարըրլարագ, օրատա կէշիրտի, վէ օրթաւըգ աղարաղընտա, պիշարէ գատընճըղաղ, լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու հալտէ, գուլիպէտէ օթուրմուշ պուլունտուղու աղաճ իսկէմէտէն աեաղա գալգտը :

Մէրգումէ, խըզմէթ.քեսարլարըն, գանատլարը աշտըգլարընը վէ տայիրէլէրտէ կիտիպ կէլտիքլէրինի կէօրտիւ :

Ժէրմէն, պիւթիւն խըզմէթ.քեսարլարըն, գահվալթը հազըրըղընա պաշլամալարընա գատար պէքլէեիպ, պաատէհու պուլունտուղու մահէլլի, տիթրէեէրէք թէրք իտիպ, խանէսինին գաբուսունա տօղրու իլէրլէտի :

Օլ էանատէ մէգքիւր գաբու գաբալը տէյիլ իտի :

Պինապէրին կէնճ գատըն, քիմսէեէ թէսատիւֆ իթմէքսիղին, տայիրէսինէ չըգապիլտի, վէ էսվապընը, ըսլագ օլմասըյլա վիճուտինէ սայքի եարըշմըշ օլտուղունտան, խայի կիւճիւքլէ սօեունուպ, չըզլն իթտի, վէ պուլ չըգընը պիր տօլապտա հըֆղ իլէ, անախթարը եէտինէ ալտը, վէ կիթմէղտէն էվվէլ գօյմուշ օլտուղու սիւրկիւլէրի չէքիպ, սայիր պազը թէտապիրի իհթիեաթ.քեսարանէեի տէ պիլ իճրա, եաթաղա կիրտի, վէ պաեըլտը :

Պէսլէմէսի, սաաթ տօգուղ սուլարընտա օ տայիրէեէ կիրմէսինտէ, մէղպուրէեի զայագըլ հալտէ պուլունճա, տիւշարը տէհէթ օլարագ, ֆիղան ու ֆէրեատէ պաշլատը իսէ տէ, պիր տիւրլիւ կէնճ մատամընը աեամատըղընտան, նիհաեէթ վիգօնթուլն թապիպլինի ճէլպ իչին ատէմ կէօնտէրմէկէ մէճպուր օլտու :

Եէվմի մէգքիւր ադշամը, իրթէսի կիւնիւնէ պէքլէնիւմէքտէ օլան Մ. տը կիանլիէօ մուվասըլէթ իթտիկինտէ, Ժէրմէն, ֆէվգէլատէ հէրարէթէ տիւշար օլմուշ օլուպ, թապիպ իսէ, պիտաեէթի զուհուրինի իյզահ իտէմէտիկի պիր կէօքիւս իւֆիւնէթինէ մէղպուրէնին կիրիֆթար օլմուշ օլմասընտան տօլաեը վէսվէսէ իթմէքտէ իտի :

4

Յիրիբ տը Գրուա-Տիէօ, իրթէսի կիւն քէնտի խանէ-
ւինէ աժտէթինտէ, բօսթա իլէ վիրուա իթմիշ պիր մէք-
թուպ պուլուպ, պիր պաղըշտա, մէքթուպուն ասրէսի
հաղըսընը թանըտը: Պսւ հաղը, էվվէլքի իմղասըղ մէքթուպ
սահիպինին հաղըսը օլուպ, մահֆաղասընը եըրթ տըղընտա,
աթիտէքի ճիւմէլէրի օգուտու:

«Քս. և. Զ. միւսիւ պարօնուն տիրանէթ վէ ֆէթա-
նէթի ալիեէսինի ընա թաստիգ իթտիկինտէն, դուրնաղ
պիր թիլքիեի իքի տէֆա պնի տուղաղա տիւշիւրէպիլմէք
միւլահաղասընտա պուլունամանահաղը տէրքեար տըր:

«Պինապէրին Քս. Ի. Զ. դօրգաճագ սէպէպ պուլուն-
մատըղընը պիլիր իսէ տէ, էմնիյեէթ տէնիլէն շէյ տայիմա
էլզէմ օլտուղու ճիհէթլէ, հէր նէ օլսա, էմրի պաթիթիրէ-
թի էլպրագամաղ:

«Ննճագ, էկէք միւսիւ պարօն, հալը մաղիեի իղալէ
իթմէք կիպի պիր նիեէթի նաղիքեանէ իլէ մուլթասըֆ օ-
լարագ, Քս. Ի. Զ. ին մէնֆատթը իշին մէրգում իլէ մու-
խապէրէ իթմէքլիկի արզու իտիեօր իսէ, իքի դաթ մահ-
ֆաղա տէրունինտէ օլմագ, վէ Մադնաւէլ Աշէն, Սօսէ
սօգաղը Ն՞. . . . ասրէսի հալի պուլունմագ իւղրէ քէնտի-
սիլլէ մէքթուպլաշապիլիր:»

Գրուա-Տիէօ, իշպու մէքթուպուն օգունմասընը իքմալ
իթտիկինտէ, մէմնունէն,

— Հէլէ ճէվապ վիրտի. . . Պէնտէ քէնտիսինտէն պու-
նու իսթէեօրտում, պունտան պէօլլէ սայքի ըահաթ օլա-
պիլիրիմ, տէսի:

Օգլթավ Կավար նամ տէլիգանլըբը պըրագտըղըմըղտա, մէրգում, Տինա-Պլիւէեէ հիւրմէթէն պաղը շիրլէր գալէմէ ալըեօրտու: Պու տէլիգանլը, իշպու ինթիզամըղ շիրլէրի գալէմէ ալտըգտան սօնրա, թէքրար պէ թէքրար եիւքսէք սէտա իլէ օգուեարագ, քէնտի քէնտիեէ, պուն-լարըն ինթիզամընը ղաեէթլէ պէեէնտի, վէ պատէհու էն տիւղկիւն եաղըսըյլա թէմիզինի ալարագ, իմզալատը: Մուսխարէն պիւեիւճէք պիր չիչէք պուքէթի եաբտըրըպ, մէղպուրէնին մէնսուպէ օլտուղու թէաթրօեա տօղրու իլէրլէաի, վէ պիր համալ վասըթասըյլա մէքթուպու վէ չիչէք պուքէթինի Տինա Պլիւէեէ կէօնտէրտիլի կիպի, քէնտիտի տէ տիկէր իքի պուքէթ տահա եաբտըրըպ, բէրտէնին աչըմասընտան պիր չարեէք սաաթ էվվէլ, սահնէնին եանընտաքի լօթլարտան պիրինէ կիտիպ օթուրտու, վէ բէրտէնին աչըմասընա պէքլէաի:

Օ աղչամը, թէաթրօտա հիշ պիր ույղունսուղ հալ վագը օլմանըպ, Տինա Պլիւէ, իք աղչամտան տահա ղիեա տէ մէհարէթինի խալաղ խտէպիլմէքլէ, հէր թարափտան ալգըչլանտը:

Օգլթավ Կավարտան մաատա, տահա սայիր քիմէլէր տալի մէղպուրէեէ չիչէք պուքէթլէրի թագտիմ իթաիլէր:

Պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւղրէ, սօն Ֆասլըն խիթամընտա, բէրտէ գաբանտըգտան սօնրա, Օգլթավ թէաթրօտան չըղըպ, իք աղչամը վագը օլտուղու իւղրէ, օեունա ճուլարըն քիւչիւք գաբուսու եանընտա մէղպուրէեի կէօղէթմէք վէ գօլլամագ իւղրէ տուրտու:

Մէլըգում, քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ տիւչիւնմէքտէ խտի.

— Էկէրչի եալընըղ օլուր իսէ, պախթըմ եավէր օլաճագ տըր: Շիրլէրին միւէլլիֆի պէն օլտուղումու աչըգտան աչըղա քէնտիսինէ պէեան իտէճէեիմ: Եա պէն դատընլարըն ախլէագընը բէք իյի պիլմէմ, քի պու խուսուս

պիր աղ զիեատեճէ շայեանը թէաճճիւպ օլմագ կէրէք տիր , վէ եախօտ օ շիրիւէր՝ մէղպուրէ իւզէրինտէ հիւանի թէէսսիր հասըլ իթմիշ օլմալը տըրլար : - Ելլի ոանթիմէ դարշը երկիրմի պէշ ատէտ լուի ալթուռույլա պահաս կիւ լիշիրիմքի , մէրդումէ , ֆասըլլարըն արասընտա պօշ վագըթ պուլտուգճա , օ պէյիթլէրի էղպէր իթմէքլէ մէշղուլ օլ մուշ տուր : - Շիւպհէսիզ պու տիւպէր դըզճըղազ , պէնիմ՝ կիպի չի՝ վէ քէնտիսինի տէրէճէեի նիհաեէտէ սէվէն պիր տէլիգանըրըր թանըմագլա մէմուռն վէ մէսրուր օլաճագ տըր :

Հալպուքի Օգթավըն իւմիտի պօշա չըգտը : Շէօյլէ քի , մէղպուրէ , էնլի պիր մանթօեա սարըլմըշ օլարագ , վէ չիչէք պուքէթլէրինի համիլ պուլունարագ , կէօրիւն տիւկիւնտէ , ագտէմճէ զիքրի սէպգաթ իտէն ուզուն պօյլու վէ զայիֆ իհթիեար թէյզէսի պէրապէրինճէ կիթմէքտէ իտի :

Շու հալտէ օլ կէնճ գըզ իլէ կէօրիւշէպիւմէք միւմ քինսիզ օլտուղունտան , Օգթավ , եալընըզ էվլէրինէ վասըլ օլմալարընա դաստար արգալարընտան կիթմէքլէ իքթիֆա , վէ քէնտի քէնտիեէ շու եօլտա միւլահաղա իթտի .

— Պու հալ տէվլամ իտէմէզ . օլ կէնճ գըզ իլէ միւնֆէրիտէն կէօրիւշէպիւմէք իչին պէհէմէհալ պիր չարէ պուլմալըեըմ : Էվվէթ , քէնտիմ՝ պիր թէաթրօ օեուռու թէէլիֆիլլէ , էն ուզուն ըօյլու ճնա թախսիս իթմէլիեիմ : - Ղաեէթ կիւզէլ պիր մէլօտրամ թէէլիֆ իթմէքլիք , կիւճ պիր շէյ օլմամալը տըր : - Յաբտըղըմ շիրիւէր կիպի շիրիւէր եաբան իչին , թէաթրօ օեուռու թէէլիֆ իթմէքլիք , պիր շէյ տիւմէք տէյիլ տիր :

Տինա Պիւլէնին իգամէթ իթտիկի խանէնին դաբուռ ճուսու , պօշ պօղազ պիր քիմնէ օլմասըյլա , իրթէսի կիւն Օգթավ , մէրդումուռն նէղտինէ կիթտի , վէ քէնտիսինէ պիր եալտըղլը հապ եութտուրմագ ոաեէսինտէ թէվասիւթիւ

նիւ ճէլպ իթտիքտէն սօնրա , Տինա Պիւէնին , ասլա վէ դաթա եալընըճա տիշարը չըդմատըղընը , վէ թէաթրօ օեուէն լարընըն բրօվասընա կիթտիկինտէ , վէ կիճէ թէաթրօեա աղիմէթ վէ ալտէթինտէ , հէր վագըթ , թէյլէսի ըիֆագաթընտապուլունտուղու թահգըղ իյլէտի , անճաղ թէաթրօտաքի բրօվանըն խիթամընտա , մէզպուրէ կէնճ գըղըն , կիւնիւն պիւեիւք գըսմընը , թէաթրօտաքի օտասընտա կէչիթտիկի միսիլու , մատմուաղէլ Մէլանի Բէրտրօ իսմինտէ օլան թէյլէսինին տէ , պաղէն , եա ուֆագ թէֆէք էրզագ սաթըն ալմաեա եախօտ գօմչու պիր դատըն իլէ չագմաեա կիթտիկինտէ , Տինա-Պիւէնին եալընըղ գալմասը իհիթիմալտէն օլտուղունու տիւշիւնտիւ :

Աղ չօգ տէվամյը օլան պու զայպուպէթլէրտէն իսթիֆատէ իթմէքիք , պաշլըճա էրզէմ պիր մատտէ օլուպ , ֆագաթ պուշարտան իսթիֆատէ խտէալիլէք իչին անլէրի պիլմէսի լաղըմ իտի :

Պինապէրին , Օգթաւըն , հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա մէզպուրէնին իգամէթկեահը ճիվարընտա վագը պիր գահվէխանէտէ վագըթ կէչիլիմէսի , վէ գըղըն թէյլէսի էվտէն չըգար չըգմաղ , գաբուճունուն կէլիպ , մէրգում տէլիգանլըեա քէյֆիեթթի խապէր վիրմէսի գարարլաշտըրըլտը :

Իքի կիւն կէչտիկի հալտէ , իհիթիեար գարը էվտէն չըգմատը :

Օգթալ իսէ , մէզքիւր գահվէխանէտէ գահվէ վէ շարթրէօղ իչմէքտէն վէ գահվէխանէնին զաղէթալարընը օդումագտան ֆէվղէլատէ օսանարագ , պաշընտա պէեաղ սաշլար թէօրէմէքտէ օլտուղունու զանն իյլմէքտէ իտի :

Փագաթ աղշամլարը , Ասբաղի օեուէնունըն տէվամը միւտտէթի իչին քիրալամըշ օլտուղու ալթ գաթտաքի ալմանսէն լօթունտա օթուրուպ , Տինա-Պիւէնի կէօրմէքլէ մահզուղ օլմագտա իտի :

Մէրգում , քէնտի քէնտիե ,

— Պէնի կէօրիւեօր , վէ շիրիւէրին միւէլլիֆի պէն օլ-տուղունու էլպէթթէ անլաեօր , տիմէքտէ իտի :

Իւչիւնճիւ կիւն , գաբուճու , երլաբըրմ կիպի սիւրաթ-լէ գահվէխանէեէ կիտէրէք , Օգթավլըն օթուրմուշ օլտու-ղու մասաեա եաղլաշտը , վէ պիր գատէհէ շարթրէօղ տօլ-տուրուպ իշտիքտէն սօնրա ,

— Չաբուգ , միւսիւ , չաբուգ , իհթիեար գարը կիթ-տի . գըղ եալընըղ տըր , պիր ան էվլէլ կէլին , տէտի :

Օգթավ , գահվէխանէնին իւճրէթինի վէրիպ , տիշարը ֆըրլատը : Գաբուճու , մէրդումա ըիֆագաթ իթտիկի սը-րատա , շու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ իտի .

— Պիլիրսինիզա' , տէօրտիւնճիւ գաթտա . . . գարշը-տա պուլունան գաբու տուր . . . գաբուեու չալտըղընըզ-տա , մատմուաղէլ Յինա գաբուեու աշար . օնտան սօնրա-սը սիգէ աեիտ տիր : Անճագ զիեատէ օթուրմանըն , չիւն-քի մէմուլին զայրի պիր հալ վուգու պուլապիլիր : Էկէր հէնուզ օրատա պուլունտուղունուգտա , գըղըն թէյղէսի կէլիր իսէ , զէվճէմ պիր թագրիպ անը պիղիմ օտաեա ճէլպ իտէրէք , խանէսինին սուլարընը , սէպղէվաթ չէօբլէ-րէյլէ պիլիքտէ ըհնչիրէտէն տէօքտիւկիւ իչին , միւթէ-ճիրլէրին շիքեանէթ իթմէքտէ օլտուղլարընտան պահս ի-տէճէք տիր . . . Պու պուլուշու պէն տիւշիւնտիւմ , նափըլ տըր . իյի տէյիլ մի տիր . . : Գարըմ իլէ օ իհթիեարըն պիր-լիքտէ օլտուղլարը զէման , պէն եավաշճա եօգարը չըգա-րագ , ուսուլ իլէ գաբունուղու չալարըմ . սիգտէ իչի չա-գարագ , մատմուաղէլ Մէլանի Բէրտըօ քէնտի եուվաքնա կիրէնէ գատար իւսթ գաթա սիվիշի վէրիրսինիզ : Անլա-տընը զ մը :

Օգթավ . - Անլատըմ , վէ պու թէտպիրինիլին զաեէթ ուսթալըղլա տիւշիւնիւմիւշ օլտուղունու թաստիգտէն կէ-րի տուրմամ :

Պու սօն սէօղլէր , նէրտիվլէն իւզէրինտէ թասաթի օ .

լուստուգտան սօնրա, դարուճու, քէնտի օտաւրնա կիրտի, վէ Օգթավ տախի նէրտիվէնտէն չըգմահա պաշխտը : Մէր-դում, իբր դատէմէլէրի սիւրաթ լէ չըգտը իսէ տէ , մուսխ-խարէն հարէքէթի աղըշխտը , վէ Տինա Պլիւէնին օտաւր դարուսունա մուվաթըլէթինտէ , տիթրէեհէրէք , վէ լէհէ-սի՝ էօլիւ կիպի սօլմուշ օլարագ տուրաու : Օ սըրատա , մէրդում, սիւր էլիլէ նէրտիվէն բարմագլըղնտա տաեա-նաճագ պիր եհր աշատըղը հալաէ , տիկէր էլի՝ կէօքսիւ-նիւն սօլ թարաֆը իւղէրինէ դօնուլմուշ իտի :

Մէրդում, ֆէվդէլատէ հալը զաաֆէթտէ օլուպ , եիւ-րէկի բարշալանմագ տէրէճէսինտէ չարըրեօրաու :

Սնճագ Օգթավըն պու հալի , նաճըլ մահճուպիեթէ համլ օլունապիլիր իտի , մատէմ քի քէնտիսի , շայեանը թէէսսիւֆ պիր թալիւմ ու թէրպիեէ իլէ պիւեիւմիւշ վէ եաշտաշը օլան պիր թագըմ ախլէաղը պօղուգ տէլիգան-լըլար իլէ իւլֆէթ վէ հուգուգ բէյտա իթմիշ օլտուգտան պաշգա , րէն Կրանշան կիպի ախլէաղը մէղմումէ իլէ մութ-թաւրֆէ դարըլար իլէ իմրարը էվգաթ իթմէքլէ , հայլաղ-լըղըն սօն տէրէճէսինէ վարմըշ իտի : Խա՛յր , Օգթավըն շու սըրատա հիսս իտէկէլտիկի հալ , մահճուպիեթէ էսէրի օլ-մահըպ , անճագ սալիք օլտուղու թարիգտէ հէր շէյի իֆ-րաթ աէրէճէտէ սուի իսթիմալ իթմէքլէ , վիճուտճա զա-եէթ զաաֆ քէսպ իթմիշ , վէ գանը տայիմա հէրարէթի շէ-տիտէեէ թապի օլուպ , կէօքսիւ վէ եիւրէկի խուսուսի խասթէլիքլէրտէն արի օլմաղլէ պէրապէր , կէշիրտիկի ին-թիզամըղ էօմիւրտէն նաշի պօղուլմագ բատտէսինի պուլ-մուշ իտի :

Պինաէն ալէյհ , հէնուղ եիկիրմի եաշընտա պուլուտու-ղու հալաէ , կէշիրտիկի սուի էօմրիւն նէթիճէսի օլարագ իհթիւարլանմըշ օլան պու տէլիգանլը , ֆէվդէլատէ հէեէ-ճանլարա տաեանապիլէճէք դատար իգթիտարը օլմաւրը-ղընտան , Տինա Պլիւէնին նէղտինէ կիթմէք սըրատընտա հիսս

խտեկէլտիկի հէսէճանա թէհամիւլ իթմէքլիք, իգթիտա-
րը խարիճինտէ պուլունմագտա, վէ նէֆէսինին գըսըլմագ-
հալի, պունտան իլէրի կէլմէքտէ իտի :

Հաքին պիր ազ սօնրա, պու հալ թէտրիճէն զայլլ օ-
լուպ, անըն եէրինէ աղիմ պիր սըգընթըլ գայիմ օլտու :

Հէր նէ հալ իսէ, Օգթալ, կէնճ գըղըն գաբուսու չա-
նընը չէքմէքլէ, մէզպուրէ գաբուսու աչար, վէ թէանճիւ-
պանէ Օգթալա պազարազ,

— Միւսիւ, եանլըշ գաբու չալմըշ օլմալըսընըլ, տէտի :

5

Օգթալ, պու ճէվապա գարչըլըգ մէրգուճէի սէ-
լամլատըղընտան, կէնճ գըղ, իլք իֆատէսինի թէքրար ի-
տէրէք, գաբուսու գաբամաղա հաղըրչանտըղընաա, Օգ-
թալ,

— Խալը, մատմուաղէլ, խալը, եանլըմաեօրում: Պու-
րաեա կէլմէք իսթէեօրում, տէտի :

Տինա Պլիւէ. - Տիմէք տիրքի թէյղէմի իսթէեօրսու-
նուղ. Ֆադաթ թէյղէմ տիչարը չըգմըշ տըր, միւսիւ :

Օգթալ. - Տիչարը չըգմըշ օլաուղունու պլիլեօրում,
եօգսա պուրաեա կէլէմէղ իտիմ. անճագ, մատմուաղէլ,
պէնիմ իչիմ եալընըղ սիզին իլէ տիր :

Տինա Պլիւէ. - Ֆադաթ, միւսիւ, պէն սիզի թանը-
մաեօրում:

Օգթալ. - Էվլէթ, լաքին պէն սիզի թանըրում, մատ-
մուաղէլ, վէ հէր հալտէ սիզին իլէ կէօրիւշմէքլիկիմ լա-

ղըմ տըր : Կէօրիւշէճէկլմ մատտէ , ղաեէթ մուհիմմ տիր ,
Տինա Պլիւէ . - Թէյղէմ ավտէթ իթ տիկինտէ , կէլին :
Օգթավ . - Խա'յր , խա'յր , օլամաղ շէյ տիր . իֆատէ-
լէրիմի եալընը սիղէ արղ իտէպիլիբիմ :

Տինա Պլիւէ . - Հալպուքի , միւսիւ , պէն քիմէեի
գապուլ իթմէմ :

Օգթավ . - Պու կիւն , պու գայտէնիղճէ հագգըմտա
պիր իսթիսնայեթտէ պուլունմանըղը բէճա իտէրիմ :

Պու սէօղլէր նըսֆէն սօֆատա , նըսֆէն տէ Տինա
Պլիւէնին տայիրէսինտէ ճէրէեան իթմէքտէ իտի : Շէօյլէ
քի , Օգթավ , տայիրէնին գաբուսունու պիւսպիւթիւն գա-
բամասընը Տինաեա մէնն իթ տիկինտէ , Տինա տախի , Օգ-
թավըն իշպու գաբուսունու պիւթիւն պիւթիւն աշմասընա միւ-
սաատէ իթմէմէքտէ իտի : Նիհաեթ մէրգում տէլիգանլը ,
ումուզունու տաեաթմագլէ , գաբու աշըլտըղընտան , իշէրի
կիրտի :

Տինա-Պլիւէ . - Միւսիւ , նէ՞ եաբըեօրսունուղ :

Օգթավ . - Նէ՞ եարտըղըմը կէօրիւեօրսունուղ . սաատէ-
ճէ իշէրի կիրիեօրում : Մնճագ , մատմուաղէլ , սիղէ պիր
ֆէնալըգ իթմէք իսթմէտիկիմի , եիւղիւմէ պազմագլա
անլաեապիլէճէկինիղտէն , պու խուսուստա միւսթէրիհ օլ-
մանըղը թավսիեէ իյլէրիմ : Ջաթէն իֆատէլէրիմ , պէշ տա-
գըգատան ղիեատէ իմթիտատ իթմէեճէկինտէն , ծնտան
սօնրա պրագըլ կիտէճէեիմ :

Տինա Պլիւէ . - Էօյլէ իսէ , թէյղէմին օտասընա կէ-
լին . լաքին իֆատէլէրինիղ պէշ տագըգատան ղիեատէ
սիւրէրսէ տինլէմէմ :

Մատմուաղէլ Տինա-Պլիւէ իլէ թէյղէսինին իգամէթ
իթտիքլէրի տայիրէ իւշ օտատան իպարէթ օլուպ , թէճէմ
միւլաթը , տայիրէեի մէղքիւրէ միւսթէճիրլէրինին ֆագըր
հալինի իրաեէ իթմէքտէ իսէ տէ , հէր թարաֆ թէմիղ վէ
օլտուգճա մունթաղամ իտի :

Տինա Պլիւէեէ կէլինճէ , պու գըղըն կիւզէլլիկի վէ նաղիբլիկիլէ պէրապէր , իֆֆէթ ու իամէթ սահիպէսի օլ-տուղու , վէ քէնտիսի պիւսիւք վէ ասըլզատէ պիր ֆա-միլեա գըղը օլմագլըղա եագըշտըղը հալտէ , նասըլսա պա-եաղը պիր ալէմ իչինէ տիւշմիւշ իտուկի ըէվիչինտէն ան-լաշըմագտա իտի :

Մէրգումմէ , շու եօլտա միւքեալէմէեէ պաշլատը .

— Միւսիւ , պանա պաղը մուհիւմ թէպլիղաթընըղ օլ-տուղունու պէեան իտիեօրտունուղ : Պու իֆատէնիղ սահիհ օլմագ կէրէք տիր , չիւնքի էկէր էօյլէ օլմասա իտի , շու էննատէ սիզտէ պու տայիրէտէ պուլունամագ իտինիղ : Իմ տի , իֆատէնիղ հէր նէ իսէ , սէօյլէեին , սիզի տինլէեօ-րում . ֆագաթ էվլէլ էմիրտէ , օթուրունուղ , զիրա պու մէմուլին զայրի վիզիթանըղ , հէր նէ գատար պէշ տագը-գա տէ լամ իտէճէք իսէ տէ , պու պէշ տագըղաեը աեադ-տա կէչիրմէնիղէ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր : Զաթէն նա-միղաճ կէօրիւնիւեօրսունուղ :

Օգթավ . - (Պիր գօլթ ուգլու իսկէմլէեէ օթուրարագ .) Նամիղաճ մը . . . խա՛յր , խա՛յր , ասլա նամիղաճ տէյիլիմ . օթուրմաեա տա իհթիւեաճըմ եօգ տուր , զիրա եօրկուն օլմատըղտան պաշգա , ֆէվգէլատէ գուվլէթիմ տէ վար տըր :

Տինա . - (Եիւլիւմնէեէրէք .) Բէք ալէա , մատէմ քի աեադտա տուրմագլըղը թէրճիհ իտիեօր իսէնիղ , աեադ-տա տուրուն : Ֆագաթ , ըէճա իտէրիմ , իֆատէնիղի պիր ան էվլէլ պիւտիրին : Թէյղէմ իւսթէ կէլէպլիլիր , վէ օ հալտէ իյի պիր նէթիճէ հասըլ օլմաղ :

Օգթավ . - (Գըղըն ոօն սէօղլէրինտէն ֆիքրի աեըլա-րագ .) Մատմուաղէլ Տինա , պանա տիգգաթլէ պագտըղը-նըղ հալտէ , պէնի թանըեաճաղընըղա իսքեաթ օլմուշում տուր :

Տինա . - Սիզի զաթէն կէօրմիւշմիւսիւմ :

Օգթավ. - Հէր ագչամ կէօրտիւկիւնիւղտէն , զանն իտէրիմ քի կէօրմիւշսիւնիւղ տիւր :

Տինա . - (Պիւ սանկյէ միւլահաղատան սօնրա .) Ան- լատրմ. Ասրաղի համ օեունուն պիւրինճի տէֆա իճրասըն- տան պէրու , թէաթրօնուն ալթ դաթընտա , սօլ եանտա- քի ալանաէն լօթունա կէլէն սիղ տէյիժիսինիլ :

Օգթավ. - Թա քէնտիսի :

Տինա . - (Մահճուպճա .) Օ լօթտան պանա շիչէք պու- քէթլէրի աթան տա սիգսինիլ , էօյլէ տէյիժ մի :

Օգթավ. - (Հէեէճան իլէ .) Օ պուքէթլէր սիղէ լա- երգ տըրլար :

Տինա . - Պանա՞ մը , ֆագաթ նէտէն լաերգ օլուեօրլար :

Օգթավ. - Էվլէլ էմիրտէ սիղ էհլիէէթ ու լիեագաթ սահիպէսիսինիլ :

Կէնճ դըղ , պու սէօղլէրի մահպա արթիսթլիք իզլէթի նէֆսի էլէ տինլէմէքսէ օլտուղունտան , պու արա մահճու- պիլէթի պէր թարաֆ օլմուշ օլմաղլէ , Օգթավըն եանը- նա եագլաշար , վէ մէրգում իսէ , իֆատէսինի թէէքիտ իլթիլքսէն սօնրա , մէպուրէէնէ կէճոտէրմիլ օլտուղու շիլլէրաէն տաիի սլահս աշարագ ,

— Օ շիլլէրի հա՞սըլ պուլտունուղ , տէյի սիւալ իթտի :

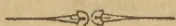
Տինա . - Բէք կիւղէլ իտիլէր : Աճապա միւէլլիֆի քիմ տիր :

Օգթավ. - Միւէլլիֆի պէնիմ , եանի Օգթավ Կավար աըր : Օ Օգթավ Կավար քի , շիլլ վասըթասըլլա պունտան ագտէմ սէօյլէտիլլէրինի , պու կիւն շիլլ օլմաեարագ հու- զուրունուղտա սէօյլէմէք իչին , խասսէթէն պուրանա կէլ- միլ տիր , չիւնքի հէր նէ սուրէթտէ իֆատէի մէրամ իթ- սէմ , իֆատտթըմ տայիմա տյի օլաճագ տըր : Եանի սի- ղի , մասմուաղլէլ , սուրէթի ֆէվղէլատէտէ սէվէրիմ : Իք տէֆա կէօրաիւկիւմտէ , պու տույուլ դալպիմի վէ ֆիք- րիմի իսթիլա իյլէմիլ տիր :

Տինա . - Լաքին , միւսիւ , իֆատէլէրինիղի լաերդըյլա անլաեամանօրում . նէ տիմէք իսթէեօրսունուղ : Ձանն ի տէրիմ քի , պու սէօլլէրինիղ , աշգ ու մուհապպէթ եօլունտա իտիլէն իգրարլարտան տէյիլ տիր :

Օգթավ . - Քէնտինիղի ալտաթմանէնըլ . իֆատէլէրիմ սըրֆ աշգ ու մուհապպէթ եօլունտա իտիլէն պէեանաթտան տըր : Սիղի սէվէրիմ , Տինա , վէ պիրլիքտէ եաշատըղըմըլ հալտէ , մէսուտ օլաճաղըմըլը վառ իյլէրիմ :

Օգթավ , պու սէօլլէրի իրատ իտիպ , հէման դըղըն էլինէ սարըլտը , ֆադաթ մէզպուրէ լէֆը սէտա իտէրէք , վէ քէնտիսինի դուրթարարագ , օտանըն պիր քէօլէսինէ իլթիճա իյլէտի :

6

Օգթավ , իշպու մէմուլին զայրի նէթիճէեի կէօրտիւկիւնտէ շաշագալտը , չիւնքի քէնտիսի , պիտտէֆաթ ախլէագը պօղուգ դատընլար իլէ իւլֆէթինտէ , պու եօլտա մուամէլէլէրտէ պուլունտուղունտա , եա պիր եէլլազէ տարպէսի եախօտ քիւչիւճէք էլին պիր սիլլէսի իլէ նիզամա տալլէթ օլունմուշ օլուպ , հիշ պիր վագըթ , կէնճ գըղըն եիւզիւնտէ կէօրիւլէն խալիսանէ տէհէթ ալէամէթի կիւպի հալլէրէ թէսատիւֆ իթմէմիշ իտի : Պինապէրին քէնտի քէնտիսի ,

— Բէք չարուգ իլէրի կիթտիմ . պու հարէքէթիմ միւնասիպէթսիղ վէ եօլուղ օլտու . իշի սըրասընա գօյմուլընըմ , տէտի :

Տինա Պլիւէ իսէ , տիթրէմէքտէ օլուպ , լէճճէսի հէմ գըղարմագտա վէ հէմ սօլմագտա իտի : Օգթալ եաւլաչ սէտա իլէ քէլամա շու վէճհլէ տէվամ իթտի :

— Մատմուաղէլ , շիւպհէսիզ խէթա իթտիմ . լաքին պու պապտէ թագսիրաթ պանա աեխտ տէյիլ տիր . . . Պէնիմ պաղը ֆէնա ատէթլէրիմ պուլունտուղունու իգրար ու իթիրաֆէ մէճպուրում . . . Էկէրչի պու մուամէլէմ իլէ սիզի կիւճէնտիրէճէկիմի պիլսէ իտիմ . . . Հագըդէթէն օլ գատար տիլպէր վէ կիւղէլսինիլքի , պաչըմ տէօնտիւ , վէ սիզի թէէմին իտէրիմքի , նէ՛ եաբուղըմտան վէ նէ՛ սէօյլէտիկիմտէն խապէրտար տէյիլ իտիմ : Իմտի , սատէտիլանէ սուրէթտէ վագը օլան շու հարէքէթիմէ աֆվ իթմէքլիկինիլ լաղըմ տըր : Պանա աֆվ իտիեօրսունուղ , տէյիլ մի : Սէօյլէելին , պունտան պէօյլէ բուխսաթընըղ թահսիլ իթմէղտէն լագըրտըեա պաչլամաեաճաղըմ :

Տինա . - Բէճա իտէրիմ , միւսիւ , պուրատան կիտին , չիւնքի գօրգուեօրում :

Օգթալ . - Պէնտէն մի գօրգուեօրսունուղ :

Տինա . - Էվվէթ , սիզաէն :

Օգթալ . - Փագաթ պէն , պիր սինէեէ պիլէ գարար վիրմէեէն Սլլահըն պիր մախլուգուեոււմ : Սգլըմ պաչըմ տան կիթմիչ օլտուղու իչին պու լագըրտըլարը սիզէ սէօյլէտիմ . . . պէնի տինլէեին , աղաճըգ պէնի տինլէեին :

Տինա . - Խա՛յր , խա՛յր , սիզի բէք չօղ տինլէտիմ : Պունտան զիւեատէ տինլէմէք իսթէմէմ : - Պէն , իչէրի կիրմէնիզէ միւսաաաթէ իթմէմէլի իտիմ , լաքին սիզ պանա օլ գատար իյի պիր տէլիգանլը կէօրիւնտիննիլքի , մուվաֆֆագաթ իթտիմ , վէ պու մուվաֆֆագաթըմըն ճէղասընրտա կէօրտիւմ : Իմտի , թէքրար իտիեօրում , արթըգ պուրատան կիտին :

Օգթալ . - Էվվէթ մատմուաղէլ , շիմտի կիտէճէեիմ , լաքին կիթմէղտէն էվվէլ պիր գաչ սէօլ սէօյլէմէք իսթէ

րիմ: Գաբունուզտան իշերի կիրտիկիմտէն պէրու պիր թա-
գըմ միւնասիպէթսիզ հարէքէթլէրաէ պուլունտոււմ: Շէօյ-
լէքի պիր թագըմ աչըզպազանէ պօշ սէօղլէր սէօյլէմէք-
տէն իսէ, աչըգտան աչըղա ֆիթրիմի անլաթմալը իտիմ:
Պու թարղ մուամէլէ, բէք եօլունտա վէ ճիտաի օլարագ,
պիրիպիրիմիղի լաեըգըլա անլաեապիլիը իտիք: Մատմուտ-
ղէլ Տինա, պիրիսինիղքի, սիղի ֆէվգէլատէ սէվլէրիմ:
Պունու պէն զաթէն սէօյլէտիմ, ֆագաթ պու ճիհէթի
շիմտիլիք սարֆը նազար իտէլիմ: Շիւպհէսիղ պէնի զա-
եթ կէնճ կէօրմէքլէ, պիր քիւհան պէյի զանն իտիեօր-
տունուղ: Պէլքի տէ պիր մուգալէլաթ մուհարրիբի քեա-
թիպի, եախօտ պիր սարրաֆ ուշաղը գըեաս իյլէեօրսու-
նուղ: Վագաա պունլար նամուսլու քիմնէլէր իսէ տէ, միգ-
տարը քիֆաեէտէ գամէթլէրի օլամաղ: Խա'յր, խա'յր, պէն
օ թարղ քիմնէլէրտէն տէյիլիմ: Ղանէթլէ վագար ու
թէմքին սահիպիիմ: Հագգըմտա մալիւմաթ ալապիլիը-
սինիղ. պէնի հէր հանկը քիմնէեէ սօրարտանըղ, «Օգթալ
Կավարմը, պիրինճի տէրէճէ շիք, գլիւպլէրտէ աղա, մաա-
րուֆ վէ հայիլի մէվգը վէ իթիպար պիր քիմնէ տիր:
Հէր վագըթ զագէթուլար քէնտի հագգընտա պահս իտէր-
լէր, հաթթա քէնտի բէամինի տախի չըգարմըլլար ուրը...
Պու Օգթալ Կավարմն օթուղ ալթը պին ֆրանդ թախսի-
սաթը վար տըր, վէ ալթը այա գատար սիննի բիւշտէ պա-
լիղ օլաճաղընտան, միւթէվէֆա բէտէրինին ալթը միլիօն
ֆրանգընա միւթէսարրֆ օլաճագ տըր: Օգթալ Կավար
էօյլէ ճէպի տէյիք աչըզլարտան տէյիլ տիր» տէյի ճէ-
վապ վիրէճէք տիր: Իշթէ, մատմուտղէլ, պէնիմ հագ-
գըմտա վէրիլէճէք մալիւմաթ պունտան իպարէթ տիր:
Իմտի, սիղ պու խուսուստա նէ տիւշիւնիւեօրսունուղ:

Տինա Պիւլէ, սըղընմըլ օլտուղու քէօշէաէ էլան տու-
րարագ, մէգբիւր սէօղլէրի իշիթմիշ օլտուղունու իշարէթլէ
պիլէ անլաթմատը: Մէզպուրէնին լէհճէսի, օլ էանատէ

էօլիւ կիպի սօլմուշ օլուպ, պաշը տաթի կէօքսիւ իւղէրինէ մէյլ իթմիշ իտի:

Օգլթավ, շու սուրէթտէ իֆատէսինէ տէվամ էյլէտի.

— Սիզին, քիմնէ իլէ նէ՝ աղ նէ՝ չօգ միւնասիպէթ-սիղ եօլտա իւլֆէթ իթմէմիշ, իֆֆէթ ու իսմէթլէ մութ-թասըֆ պիր գըզ օլտուղունուղու ըիվաեթ իթտիլէր: Պու իսէ, պուլունտուղունուղ հալ իճապընճա զաեթէթ միւշքիւլ տիւր, վէ ճէսիմ իրատընըզ օլմագտան զիւ-եատէ կիւղէլ պիւ խասսէ տիր: Հալպուքի, պու հա-լին վէ պու խասսէնիղին ուղուն միւտտէթ իմթիտատ ի-տէմէեէճէկինի սիղտէ պիլիրսինիլ: Թէաթրօտա, հաթթա մութթասըֆ օլտուղլարը իսմէթ ու ֆէթանէթէ միւքեա-ֆաթէն կիւլ չիշէյի միւքեաֆաթընա նայիլ օլմուշ օլան գըզլարըն ըօլլարընը իճրա իթմէքլէք՝ ալէա, ֆաղաթ նէֆ-սի շէհիրտէ եաչաեան վէ օն բարասը պիլէ պուլունմա-եան պիր գըզըն իսմէթ ու իֆֆէթ սահիպի օլան գըզլարա պէնդէմէսի, լաֆ իլէ օլամաղ: Պիր կիւն, սիղտէ պէնիմլէ հէմէֆքեար օլաճագսընըզ. ֆաղաթ պիր տն էվլէլ օլ-մագլըղընըզ էվլէա աըր... Սիզէ, շիք պիր մահէլլէտէ միւքէմմէլ պիր տայիրէ քիրալամաեը, վէ պիր դուրէ, պիր վիգթօրիա արապանըզ, իքի ըէս պէյկիրինիլ, վէ ուսթա պիր մագասուարըն էլինտէն չըգմըշ ֆիսթանլարընըզ, վէ իւշ խըզմէթքեար իլէ ճէպ խարճլըղընըզ օլմագ իւզընէ այ-տա էյլի լուի ալթունունուղ պուլունմասընը թէքլիֆ իտէ-րիմ: Պու շէյլէր մուվաղգաթ օլուպ, օն այա գատար քէնտինիղէ մախսուս պիւր գօնաղընըզ, ախըրընըզտա ալթը ըէս պէյկիրինիլ, վէ սէնէտէ եիւղ պին ֆրանգընըզ պու-լունաճագ տըր: Իթիմաս իտին քի, պու սէօյլէտիլլէրիմ գապուլ օլունուր շէյլէր տիր: Իմաի, պու խուսուտա պանա ճէվապը ըէտտ վիրմէհին: Պէն, սիղի սէվտիկիմ իչին, սիղի մէսուտ գըլաճաղըմ: Նէ՞ տէրսինիլ, պու թէք-լիֆլէրիմի գապուլ իտէրմիսինիլ:

Պիր գաչ սանկյեռէտէն պէրու Տինա Պլիւէ, եիւզիւնիւ էլէրի աէրունինատ կիզլէմիշ օյուպ, կէօքսիւ տախի շիտ տէթլէ չարբմադտա իտի :

Օգթավ, ֆիւթուհաթքեարանէ պիր եիւրիւեիւշլէ, մէզպուրէեէ տօղրու պիր ատըմ ալտը, վէ կէնճ դըզ, պաշընը եօգարը գալտըրըպ, էլլէրինի եէկտիկէրինտէն աեըր տըղընտա, կէօղլէրինին եաշարմըշ օլտուղու կէօրիւլտիւ : Պիշարէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեօրտու, վէ շէտիտ պիր ըսբաղմն իլէ հազիբ վիճուտի սարսըլըեօրտու :

Օգթավ, թէքիֆիլէրինի աշըգտան աշըղա պէեան իթմէքլէ, մադսէտինէ էրէճէկինէ իսքեաթ օլմուշ իքէն, մէզպուրէնին քէտէրի աղլմինի կէօրտիւկիւնտէ, մէզքիւր քէտէրին սէպէպինի հիտ իյլէտիկի ճիհէթլէ, պիր գաչ սանկյեռէ գատար աղղը վէ կէօղլէրի հատտէն զիեատէ աշըգ գալարագ տիլտիլ կիպի գալաղալտը : Մուախարէն,

— Ֆազաթ, Տինա, սիզէ նէ՞ օլտու, նէ՞ եաբտըմքի, պու գատար միւթէէստիր օլտունուղ, աէյի պէեան իյլէտի :

Կէնճ դըզ, հընչգըրմաընտան հաչի սէսի պօղուլմուշ օլտուղու հալտէ, էվիլէլ էմլրտէ ճէվապ վիրէմէտի, լաքին պիր ազաճըգ սիւքիւնէթ քէսպ իթտիկինտէ,

— Եա՛ Բապպի, պու նէ՞ գատար հադարէթ, վէ մուճիպի մահճուպիյեթ հալ տիր : — Պու հալէ լաեըգ օլմագ իչին նէ՞ եաբտըմ : Ա՛հ, սէվտիկիմ շու սանտաթը, վէ չալըշմագըղ, տիրաեթ վէ մուվաֆիֆագըլլեթի շամիլ պիր միւսթագպէլ մէմուլ իյլէտիկիմ շու թէաթրօեու, շիմտի թագպիհ իտիեօրում : — Թէաթրօ օեուհճուլալընտան օլմասա իտիմ, հա՛նկը ատէմ պէօյլէ պարիտանէ վէ ալշագ ճաաընա պէնի թահգիրէ քէնտիեի հադղըլը զանն իտէպիլլիր իտի, տէտի :

Օգթավ. — Հագարէթ մի . . . պէ՛ն մի սիզէ հագարէթ իտիեօրում : Ա՛հ, իա՛յր, իա՛յր, սիզէ հագարէթ իթ-

մէքտէն իսէ , էօլմէեի միւրաճճաճ ատտ իյլէրիմ , անլա-
եօրմուսունուզ :

Տինա . - Էօյլէ իսէ , աշըգտան աշըղա սէօյլէեիմ . թէք-
լիֆլէրինիզի րէտտ իտէրիմ : Թահգիրանէ մուամէլէ կէօր-
մէքտէն իսէ , հէր շէյէ հաղըրմ : Պէն , քէնտի էլլէրիմէ
չալըչաճաղըմ : Տիքիշ տիքմէք վէ սիւզէնի իշլէմէք պիլի-
րիմ : Էկէրչի կիւնտէլիկիմ քիֆանէթ իթմէզ իսէ , վէ աճ
գալմանա մէճպուր օլուր իսէմ , նէ՞ դարարը վար , ծնա տա
րաղը օլաճաղըմ . . . Իշճի օլաճաղըմ . . . Լաղըմ կէլիւսէ ,
պէսլէմէ տախի օլաճաղըմ . . . Ֆադաթ ասլա թէաթրօ
ազթրիսի գալմանաճաղըմ : - Հիշ տէյիլ իսէ , պու սուրէթ-
լէ քիմնէտէն թահգիր կէօրմէմ :

Պիչարէ Օգթավ , պու սէօյլէրտէն օլ տէրէճէ միւ-
թէէսսիր օլտու քի , գապիլ օլսա քէնտի սաշլարընը եօլա-
ճադ իտի : Մէրդում , պաղը իյղահաթ վիրմէկէ վէ էօղիւր
տիլէմէկէ չալըչաղ իսէ տէ , Տինա , մէրդումուն քէլամընը
քէսիպ , վէ միւթէքէպպիւրանէ անէ տօղրու եիւրիւեէրէք :

— Միւսիւ , սիղէ աֆվ իտէրիմ , վէ էօմիւմտէ պիլ-
րինճի վէ է՛ն պիւեիւք աճըեը սիգտէն կէօրտիւկիւմիւ ու-
նութմաղա չալըչաճաղըմ . պէն քի , սիղի քի՛նէ՛ թանըր իտիմ ,
նէ՛ տէ սիղէ պիւր ֆէնալըգ իթմիշ իտիմ : - Իմաի , պէնի
թէքրար կէօրմէկէ չալըչմանըն , զիրա էկէր պէնի թէքրար
կէօրմէկէ չալըչըրսանըզ , վիրտիկինիզ քէտէրի խաթըրլա-
եաճաղըմ . . . Ալլահա ըամարլատըզ , միւսիւ :

Օգթավ , եաշարմըշ օլան կէօյլէրինի , եալլարըրճա-
սքնա կէնճ դըղա աթֆ իթտիկինէ , անըն պաղըչընտա
միւշահէտէ օլունան գարարըն , թէպտիլի նադապիլ պիւր
գարար օլտուղունու , վէ իւմիտինին՝ պաշլամապտան խի-
թամ՝ սուլտուղունու , վէ սէվտիկի պիւր դըզը , մահզա
քէնտի թագսիրաթըլլա միւէպպէտէն քէնտիսինտէն սուլթ-
մուշ խտուկինի անլաեարագ իշպու եէնի էսէրը հէեէ-
ճան , զայիֆ օլան գալպինէ վէ վիճուտինէ սուի թէէսսիր

իթտի . շէօյլէ.քի ներտիվէնտէն չըգտըղը զէման հիսս իտէ-
կէլտիկի զաաֆէթտէն , տահա զիեատէ միւքէմմէլ պիր
հալը զաաֆէթ քէնտիեի իսթ իլա իյլէտի :

Պինապէրին կէնճ գըզա սէլամ վէրիպ , գաբուեա տօղ-
րու իլէրլէմէք իսթէտի իսէ տէ , հէնուզ իքի ատըմ ալմըշ
իքէն , սէրիսօշ միսիլլու սարսըլարագ , եանընտա պուլունան
պիր գօլթուզլու իսկէմէեէ տիւշտի :

Մէրգում , նէֆէս ալմսեա պիր գաշ սանիյեէ գատար
չալըշտը իսէ տէ , մուվաֆֆադ օլամաեըպ , զանն իտէրսին
քի գուլագ թօղլարընտաքի տամարլար չաթլամագ տէրէ-
ճէսինտէ շիշմիշ իտի , վէ պէեազ եանագլարընտա գըրմը-
ղը լէքէլէր միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Օգթավ , մէնտիլինի տօղադլարընա կէօթիւրիւպ , պու
մէնտիլի՝ գան իլէ միւլէմմա օլարագ շէքտի , վէ Տինա ,
տէհշէթլէ բէֆը սէտա իլէ , մէրգումուն իւղէրինէ էեիլիպ ,

— Եա Բապպի . . . եա Բապպի . . . ֆագաթ միւսիւ ,
նէ՞ օլուեօրսունուզ , տէտի :

Օգթավ , պօղուլմագ հալինտէ պուլունմատընա րաղ-
մէն , աթէթա ճան վիլէն խաթթալարըն սէտատընա միւ-
շապիհ պիր սէտա իլէ ,

— Հիշ պիր շէյիմ եօգ տուր . . . եալընըլ էօլիւեօ-
րում , պունտան իպարէթ տիր . . . Էկէրչի պէն սիզէ պիր
ֆէնալըգ իթտիմ իսէ , սիզտէ օ ֆէնալըղը լաեըգըլա պա-
նա իեատէ իթտինիլ : Հալպու.քի պէն , սիզտէն տահա զի-
եատէ միւթթէհիմիմ , չիւնքի սիլ պէնի սէվմէեօրսունուզ ,
ֆագաթ պէն սիլի սէվիեօրում , վէ հալէա սէվմէքտէեիմ ,
տէտի :

Օգթավ , ֆաղլա սէօզ սէօյլէեմէեիպ , իքինճի տէ-
ֆա տօտագլարը էթրաֆընտա գան միւշահէտէ օլունտու ,
վէ պաշը պիր աօլապա տաեանարագ , հէման զայագըլ վէ
պիլա հարէքէթ գալագալտը :

Տինա , իւղէրինէ ֆէվգէլատէ տէհշէթ կէլէրէք ,

— Սահիհէն էօլիւեօր . ֆադաթ պու եօլտա թէրքի հաեաթ իթմէսինէ վիճտանըմ թէհամմիւլ իտէմէզ իտէ աէ , էլիմտէն նէ՞ կէլէպիլիւր , տէյի պէեան իթաի :

Հէման քեաֆֆէյի կէնճ գըզլար , շէֆադաթ ու բիզ-գաթլէ մութթասըֆ օլուրլար :

Օն ալթը եաշընտա օլան կէնճլէրին գալպինտէ , մէր-համէթ տէնիլէն իլահի չիչէյինին սէօնմէսի , նատիր վուգու պուլուպ , Տինա Պիւէնին գալպի տէ , օնատիրաթէն օլմա-տըզընտան , մէզպուրէ , Օգթավլըն հալը թէհիլքէաէ պու-լունտուզունու կէօրտիւկիւնտէ , մէրգուժ ալէյհինտէրի չիքեաեէթ սէպէպլէրինի խաթըրլամաեարադ , անինտէ եա-նընտաքի օտատան սիրքէ վէ թազէ սու կէթիրմէկէ կիթ-տի , վէ սու իլէ մէրգուժուն անլընը վէ գուլազ թօզլարը-նը պիւր գաչ քէրրէ եավաշճա ըսլաթտըզը կիպի , պուրուն տէլիքլէրինին ալթընա տա սիրքէլի պիւր պէզ վազ իթաի :

Օլ չօլբազ աշըգըն պայկընլըզը զաթէն ուզուն սիւր-մէզ իտի : Հաթթա , Տինանըն քիւչիւճէք բարմազլարընըն քէնտի եանազլարը իւզէրինէ տօգունտուզունու , վէ սաչ-լարընը գալտըրտըզընը հիսս իթմէքլէ , ֆէվգէլատէ պիւր շէհվէթ տալլուսու տույտուզունտան , պայկընլըզը հէր վազըթտան չաբուգ կէչաի . շու գատար քի , մէզքիւր շէհվէթ հիսսինի թէմաիտ իթմէքլիկի արղու իյլէսիկինտէն , սիւքիւթիւ իթիեար իթտիքտէն մաատա , ահվալը սըհ-հիյեեսինճէ հուսուլէ կէլմիշ օլան հիւսնի թէպէտտիւլիւ պէլլի իտէպիլէճէք եօլտա հիշ պիւր հալէքէթտէ տաիի պուլունմատը :

Պունունլա պէլապէր , Տինա Պիւէ , Օգթավլըն նէֆէս ալըպ վիւրմէսինին քէսպի ինթիզամ իթաիկինի , վէ մէր-գումտա թազեիգ իտիճի հալ գալմատըզընը տէրք իթմէք-լէ , մուլազգաթէն էմրի միւտավաթընը թաթիլ իթտի , վէ պիւր աարմ կէրի կիտիպ , Օգթավլըն քէնտիսինի կէօր-մէեէճէկինէ իւքեաթ օլարադ , տիգգաթլէ մէրգուժու

Թէճէսսիւս իթտի, չիւնքի պիր ազ էվվէլ արալարընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէ էսնաորնտա, Օգթավա տիգ-գաթլըճա պագմամը իտի:

Օգթավըն կէօզլէրինէ վէ աղղընա պագըլտըղընտա, անըն, էօմրիւնիւ ֆիսք ու ֆիճուրլա կէչիրմիշ վէ էլան կէ-չիրմէքաէ պուլունմուշ օլմասընա ըաղմէն, հէնուզ իւզէրի-նէ ասարը լէթաֆէթ վէ նէզաքէթ մէվճուտ օլտուզու, վէ հիւսնի գալպ սահիպի իտուկի անլաչըլապիլիր իտի:

Պէսպէլլի Տինա Պլիւէ տախի մէրգում տէլիգանլընը պիր տագըգա գատար Թէճէսսիւս իթմէսիլլէ, այնի հիսսիեաթտա պուլունտու. չիւնքի տէրունէն պիր ահ իթ-տիկի կիպի, տօտագլարընտան տախի,

— Վախ պիչարէ տէլիգանլը, սէօզլէրի Թէլէֆֆիւզ օլունտու:

Պու սէօզլէր, հէր նէ գատար բէք եավաշ Թէլէֆֆիւզ օլունտու իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ Օգթավ իչիտիպ տիթրէտի:

Տինա, Օգթավա գարչը հիտաէթ ու զազապը օլմաստըղը ճիհէթլէ, անը աիւչիւնէրէք միւթէէսսիր օլապիլիր, վէ քէնաիսինի Թահգիր իթմէտիկի հալտէ, էլան հագըընտա իզհարը մուհապպէթ իտէպիլիր իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, Օգթավ, ճիւզիճէ գըմըլտանտը: Պատէհու իսկէմլէսինի Թէրք իթմէքսիզին, ույգուտան ու եանան ատէմլէր կիպի եավաշճա աեաղա գալգտը:

Կէնճ գըզ, պու արա մէրգումուն եանընա եագլաշարագ,

— Շիմտի նաճըլընըզ, միւսիւ, տէյի սիւալ իթտի:

Օգթավ. — Մատմուազէլ, սիզին, շէֆագաթ մէլէյի օլմագըղընըզ սաեէսինտէ բէք իյիեիմ. սիզին քի, ֆէնալըլա գարչըլըզ իյիլէք իթմէքտէսինիզ:

Տինա. — (Կիւլիւմնէեէրէք.) Ֆէնալըլա գարչըլըզ իյիլէք մի. պիր ազ էվվէլ պէօյլէ տիմէեօրտունուզ:

Օգթավ. - Պիր աղ էվվէլ տիւննէ իտիմ:

Տիւա. - Շիմտի նէ՞ օլտունուղ:

Օգթավ. - Շիմտի աղւրմ պաշմա կէլտի:

Պու արա Օգթավ, Տիւանըն դարշըսընտա տիղ չէօք-
տիւկիւնտէն, մէրգումէ,

— Խա՛յր, միւսիւ, խա՛յր, նէ՞ եարընօրսունուղ, տէյի
պէեան իյլէտի:

7

Օգթավ. - (Հէեհէճանընտան նաչի սէնի ալթիւսթ
հալտէ չըգարադ.) Խա՛յր, Տիւա, պէնի տիւնլէմէլիսինիդ.
սիզի թէէմին իաէրիմ քի, պէնի տիւնլէմէլիկինիդ լաղըմէ-
տէն տիր: Օնտան սօնրա, իսթէրսէնիդ, պունտան էվվէլ
եարուրղընը կիպի պէնի պուրատան թարտ ու թէպիտ
իտէպիլիրսինիդ, վէ օ հալտէ կիտէճէկիմի սիզէ վատ իյլէ-
լէրիմ: Փագաթ հիչ տէյիլ իսէ, հայլաղ պիր քիմնէ օլմա-
տըղըմը անլամըշ օլտճագսընըղ, հիչ տէյիլ իսէ, գալպիմ
տէ նէ՛ կիպի հիսսիեաթ մէվճուտ օլտուղունու ոիզէ սէօյ-
լէմիշ օլուրում:

Օգթավ, պիր արա իւղէրինէ պօղուլմաղըղգ հալի կէ-
լէրէք, քէլամը գաթթ օլունտու, փագաթ պու հալինէ
ղալէպէ իլէ, չու եօլտա իլավէի մէգալ իյլէտի:

— Էվվէթ, ար ու հիճապըմտան էօլմէք տէրէճէսինէ
կէլտիկիմի, վէ պիր աղ էվվէլ, քէնտի միւրատընըղա մու-
ղայիր պիր հարէքէթի զէնտօթանէտէ, վէ միւնասիպէթ-
սիզճէ թէքլիֆաթ տա պուլունարաղ, իքի տէֆա ահմագճա-
սընա մուամէլէ իթմիշ օլտուղումու իզրար իտէրիմ: Ա՛հ,

պէն ղանեթլէ շաշգըն պիր ատէմիմ : Հիչ մուհապպէթ սաթըն ալընըր մը . . . Տի'նա , էկէր պէնիմ էօմիլումին հիքեանէսինի պիլսէնիլ . . . պէն հէնուզ կէնճիմ , երկիրմի եաշընտանըմ : - Շիմտիեէ դատար եալընըզ ախլէագըր պօղուգ գարըլար իլէ իւլֆէթ իթմիշիմ տիր : Պինապէրին պունլար պէնի ատէթա ճիննէթ հալինէ կէթիրմիշ օլտուգլարընտան , քէնտիլէրին ըէտտ իթմէտիլէրինի ահմագճասընա սիզէ տէ թէքիֆ իթտիմ : Պու սէօղիւ , մահզա պանա աֆիլ իթմէքլիկինիլ իչին սէօյլէմէեօրոււմ . եալընըզ սիզէ պագմագլա , սիզին , զիքը իթտիկիմ գատընլարըն տիկէր պիր նէվի օլտուղունուղու , վէ անլէրին մէմնուն օլտուգլարը թէքլիլէրտէն սիզին մէմնուն օլամաեաճաղընըզը տէրհալ անլամալը իտիմ : Հէ'յ վախքի , պու խուսուսու յիմտի անլաեօրոււմ : Սիզին իչին ագչէնին նէ' էհէմմիեթի վար տըր . . . Մէէլուն ագչէ' . . . քիմ պիլիլ իտի . . . նիչէլէրին , միւթէվէֆա բէտէրիմին միլիօնլարը սէպէպիլլէ գալըմտա ալչագլանտըղլարընը կէօրմէեէ օլ տէրէճէ ալըշմըշըմ տըրքի , ագչէ իլէ հէր չէյին գապիլ օլտուղունու տայիմա զանն իթմէքտէեիմ : - Տի'նա , զէնկին օլմագլըղըմ գապահաթ մը աըր : Պունուն իչին պանա կիւճէնմէք լագըմ տէյիլ տիր . . . Ֆագիր օլմագ , եաշամագ իչին չալըմագ , վէ սիզէ , քէնտի գալպիմտէն մաատա սունաճագ հիչ պիր չէյիմ պուլունմամագ իսթէր իտիմ , պէլքի օլ վագըթ , կիւնիւն պիրինտէ սիզ պէնի սէվէր իտինիլ :

Օգթավ , սէսի պօղաղընտա թէքրար գըսըլտըղընտան , սիւքիլէթ մէճպուր օլտու , լաքին պիր սանիյեէ կէշտիկինտէ , չու եօլտա քէլամընա տէվամ իլլէտի .

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուզ ա' , վագըթ վագըթ իւղէրիմ ֆէնալըգ կէլիեօր . պէն իսէ , վիճուտիմին գուվլէթիլ օլտուղունտան տօլաեը էօեիւնմէքտէեիմ , հաթթա պունու իսպաթէ տախի չալըմագտանըմ , հալպուքի սըհհէ-

Թիմին գուզվեթի օլմատըղընը քէնտիմ քէք ալէա պիլի-
րիմ։ Սուի ախէադ իլէ էյլէնէն պիր Թաղըմ ինսանլէրին
մուզիրը սուրէթտէ կէչիրտիքլէրի էօմիւր, պէնի մահվ ու
բէրիշան իյլէմիշ տիր։ սայքի գուրու պիր նէֆէսիմ գալընշ
օլտուղու, կիւն կիպի աշիքեար տըր, վէ պիր սապահ
եախօտ պիր ադշամ, « Եւ Օգլու կալառ պիւր-իւն » էօլ-
դէն տէնիլէնէք տիր։ Բիմսէ, հաթթա վալիտէմ պիլէ
պէնի աճըմաեաճագ ալըր։ Ա՛հ, իշթէ պու քէք ֆէնա պիր
շէյ տիր։ պէն իսէ, պէօյլէ պիր ֆէնա էօմիւր իչին եա-
րատըլմամըշըմ տըր։ Պէն, քիւշիւք վէ եալընըղճա պիր
տայիրէ իչինտէ եաշաեարագ, մուհապպէթէ միւհթաճ պիր
քիմսէեիմ, - Պէնի սէվմէք իսթէեէն պիր դատըն, պէլքի
հէնուղ պէնի դուրթարապիլիր։ - Ա՛հ, էկէր օ գատըն սիզ
օլսա իտինիլ... ֆադաթ պէնիմ ալադճա վէ դապա-
ճա հարէքէթիմտէն սօնրա պու միւմքին տէյիլ տիր։ -
Պէն սիզէ հադարէթ իթտիմ։ պունունլա պէրապէր սիզի
սէվէր իտիմ, վէ էլան տաիի սիզի սէվմէքտէեիմ։ Ա՛հ, Տի-
նա, Տի՛նա, պանա աֆիլ իտին, վէ պէնի դօվմաեըն։

Օ ալա Օգլթալ, եալվարըրճասընա վէ տիթրէեէրէք
իքի էլինի կէնճ զըղա տօղրու ուզաթմագտա, վէ սօլմուշ
օլան եիւզիւնէ կէօղ եաշը տամլալարը տիւշմէքտէ իտի։

Ջանն իտէրսին քի, պիր ազ էվվէլ մէվճուտ օլան հայա
լազ քիմսէ շիմտի նապէտիտ օլուպ, եէրինէ, հադըզի վէ
սամիսի մուհապպէթ իզհար իտէն պիր տէլիգանլը կէշմիշ
իտի։

Տինա, պու թէպէտտիւլ իւզէրինէ ֆէվգէլղաեէ միւ-
թէէսսիր օլարագ, վէ ըիգգաթա կէլէրէք,

— Միւսիւ Օգլթալ, բէճա իտէրիմ, աեաղա գալգը-
նըզ, տէտի։

Օգլթալ. - Աֆվընըղը իշիթմէտիքճէ գալգմաեաճաղըմ։
Տինա. - Բէք ալէա. սիզէ աֆիլ իտէրիմ։

Օգլթալ. - Գալպէն աֆիլ իտիեօրմուսունուղ։

Տինա . - Էվվէթ :

Օգթավ . - Պիւթիւն խէթալարըմը ունուտաճա՞գմը-
սընը :

Տինա . - Զաթէն ունութտում . . . Վաղը օլան հաղա-
րէթ խաթըրմտան չըգտը : Շիմտի եալընըղ օլ պապտէ է-
սէֆ իսիեօրում :

Օգթավ . - Սըթըգ պէնի գօլմաեաճագսընըղ , տէ-
յիլ մի :

Տինա . - (Կիւլիւմնէեէրէք վէ էլինի Օգթավա ուղա-
թարագ .) Հիչ պիր տօթ գօլուլու՞ր մու :

Օգթավ . - Տօսթունու՞ղ մու . . . Էվվէթ , էվվէթ , պէն
սիղին տօթ ունուղում . . . Ա՛հ , պու սէօղ բէք լաթիֆ տիր ,
վէ պանա զիեատէսիլէ ֆէրահիլըգ քէսպ իթտիրմէքտէ
տիր :

Պու ալա մէրգում տէլիդանը ֆէվգէլատէ մէսրու-
րիեէթ իչինտէ օլուպ , քէնտիսինէ տօղրու ուղաթըլան Տի-
նանըն քիւչիւք էլինի թութտու , վէ օ էլի տօտագլարընա
տօղրու կէօթիւրմէքտէ իքէն , աուրտու , վէ իֆատէեէ
աղաղլէ ,

— Կէօրիւեօրսունուղ ա՛ , միւսատէքեարըղընըղը
սուի իսթիմալ իթմէեօրում , տէտի :

Տինա , եէնիաէն կիւլիւմնէտի , վէ սօնրա ,

— Տօ՛սթում , արթըգ կիթմէնիլ լաղըմ՝ տըր , տէյի
պէեան իլլէտի :

Օգթավ . - Պու գատար չաբու՞ղ մու :

Տինա . - Պունտան զիեատէ պուրատա հա՞սըլ գալա-
պիլիրոինիլ : - Զաթէն թէյղէմ աիշարը չըգալը խալի գէ-
ման օլտու : Ալէսաէվիեէ զայպուպէթի պու գատար ու-
ղուն սիւրմէղ իտի : Իմտի , չիմտի նէրէտէ իսէ կէլէպիլը
վէ էկէր սիղի պուրատա կէօրիւր իսէ , քէնտիսինէ նէ՞ տի-
մէլի :

Օգթավ . - Թէյղէնիլ չիտտէթմէչը՞պ մի տիր :

Տինա , պու սըրատա էօյլէ պիր ա՛հ իթտիքի , Օգթավ , պունուն , էվվէթ , մանէասընտա պիր ճէվապ օլտուղունու անլատը :

Օգթավ . - Շաեէտ պէնիմ պուրատա պուլունտուղում ղէման կէլիր իսէ , ուսթալըզլա պիր իյզահաթ վէրլիզ , օլմա՞ղ մը :

Տինա . - Նէ՞ կիպի իյզահաթ :

Օգթավ . - Մէսէլա , պէնիմ , թէաթրօ օեունլարըթ էէլիֆ իտէր պիր քիմնէ օլտուղումու , վէ սիզէ թախսիտէճէկիմ րօլտան տօլաեը սիզին իլէ կէօրիւշմէք իչին կէլտիկիմի սէօյլէրիմ :

Տինա . - Սիզէ ինանմագ , վէ քիմ օլտուղունուղու դաթիէն անլամագ իսթէր :

Օգթավ . - Բէք ալէա , քիմ օլտուղումու աչըդտան աչըզա սէօյլէրիմ . ղանն իտէրիմքի , պուրատա կէլտիկիմ տէ , հիչ պիր նամուստուղլուգ եօգ տուր , վէ ճէմիյեէթ իչինտէ օլտուգճա իթիպարըմ պուլունուր :

Տինա . - Ա՛հ , է՛ն ֆէնասը , թէյզմին , իամինիզի վէ սէրվէթինիզի անլամասը տըր :

Օգթավ . - Նէ՞տէն :

Տինա գըզարտը վէ ճէվապ վիրմէտի : Մէզպուրէ հէեէճան վէ իզթիրապ իչինտէ կէօրիւնիւեօրտու : Պիր ազ սօնրա իսէ , եավաշ սէտա իլէ ,

— Բէճա իտէրիմ , պուրատան կիտինիզ , տէտի :

Օգթավ . - Բէք իյի , սիզէ իթաաթլա կիտէրիմ , ֆադաթ սիզի թէքրար կէօրէճէեիմ , տէյի՛լ մի :

Տինա . - Պու խուսուստա սիզէ նէ՞ տիեէպլիլիրիմ . . . պէնի նէ՞րէտէ կէօրէճէքսինիզ :

Օգթավ . - Պուրատա :

Տինա . - Պու տէտիկինիզ միւմքինօիզ կիպի տիր : Թէյզէմ պուրատան նատիրէն տիշարըեա չըգար , վէ չըգստտա , տիշարտա չօգ վադըթ դալմազ : Պունտան դաթի-

նազար , տիշարը չըգմըշ օլտուղունու նա՞սըլ անլաեաճագ-
սընըզ : Պու կիւն պախթընըզ սիզէ եալէր օլտու , պագա-
լըմ՝ եարըն տա օլաճագ մը տըր :

Օգթալ . - Պու իշտէ պախթըն մէտխէլի եօգ տուր ,
քէնտիմ պաղը մալիւմաթ ալարագ կէլտիմ : Իմտի , պու
եօլտա հարէքէթ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին : Էվվէլ
էմիրտէ շուրահը իյիճէ պիւմիշ օլուն քի , Եկէր պունտան
սօնրա սիզին եանընըզա կէլէմէզ , սիզին իլէ կէօրիւշէմէզ ,
վէ լաֆչլարընըզ տինլէեէմէզ իսէմ , թէրքի հաեաթ ի-
տէճէեիմ : Պու սէօյլէտիկիմ ճիտտի տիր . պիր ազ Էվվէլ
իսպաթընը կէօրտիւնիւզ . շէօյլէ քի , պէնի Բէր-Լաշէզ
զապրիսթանընա կէօնտէրմէք իչին , պիւեիւք պիր շէյ լա-
զըմ տէյիլ տիր :

Տինա . - Բէք ալէա , եալընըզ օլտուղումա էմին օլ-
տուղունուզտա , թէքրար կէլին , ֆագաթ էմրի պասիրէթ
խիլաֆընտա հարէքէթտէն սագընըն . խուսուսա , Եկէր
պիթթէսատիւֆ թէյլէմ սիզի կէօրիւր իսէ , իսմինիզի
պիւմէլի տիր :

Օգթալ . - Գօրգմաեըն , հիշ պիր թէհլիքէ եօգ տուր :

Տինա . - Չարուզ կիտին :

Օգթալ . - Կիտիեօրում , լաքին շունու տախի սէօյլէ-
րիմ քի , Էվվէլքի ազչամ թէաթրօտա , պուլունտուղում
կիպի , պու ազչամտա , եարըն ազչամ տա թէաթրօտա
պուլունաճաղըմ : Պու պապտէ , պիր տիեէճէկինիզ վա՞ր մը
տըր :

Տինա՝ իւչիւնճիւ տէֆա կիւլիւմաէեէրէք ,

— Թէաթրօեա կիթմէնիզի մէնն իթմէկէ քէնտիմտէ
հիշ պիր հագգ կէօրէմէեօրում , տէտի :

Օգթալ . - Էլպէթթէ սահնէտէն քիւչիւք պիր իշարէթ
իտէրէք , պէնի կէօրտիւկիւնիւզիւ վէ տօսթ օլտուղումու-
ղու անլաթաճագսընըզ , տէյիլ մի :

Տինա . - Էվվէթ :

Օգլթավ. - Ձիչէք պուքէթլէրիմի տէ դապուլ իտէճէք-սինիզ :

Տինա . - Ձանն իտէրիմ քի , հէր ազչամ պուքէթլէրի-նիզի դապուլ իտիւօրում :

Օգլթավ. - Էվվէթ , ֆագաթ տիկէրլէրի թարաֆըն-տան տա պուքէթլէր աթըլըր իսէ , անլէրի ալմամալըսը-նըզ :

Տինա . - Պու խուսուստա իսրար իտիւօրմուսուռը :

Օգլթավ. - Իսրար իթմէք տէ սէօզմիւ , Էլպէթթէ ի-տիւօրում , չիւնքի պունուն , պէնճէ բէք պիւսիւք էհէմմի-եթի վար տըր :

Տինա . - Էյլէ իսէ , եալընըզ սիզին պուքէթլէրինիզի դապուլ իտէճէկիմի վատ իտէրիմ :

Տինա , մէզքիւր սօն սէօզլէրի իրատ իթմիշ օլտուղու հալտէ , օտանըն դարուսու իւշ տէֆա չալընտըղընտան , պիշարէնին լէհճէսի սօլաու , վէ պաշտան աեաղա դատար տիթըմէկէ պաշաեըպ , բէբէլէեէրէք ,

— Եա Բասպիլ , աճապա քիմ տիր , տէտի :

Օգլթավ. - (Շաբգասընը ալարագ .) Դօրդմանըն , պէ-նիմ իչին պիր իշարէթ տիր : Պու իւշ վուրուչտան , թէյ-զէնիզին , դարուճունուն օտասընտա պուլունտուղու , վէ քէնտիսի լագըրտընա թուլթուլմուշ իտուկի անլաշըլմագտա տըր : Շիմտի պէն իւսթ գաթա չըգաճաղըմ , վէ թէյզէ-նիզ պուրաեա կիրէնէ դատար օրատա պէքլէեէճէեիմ : Էյ նա՛սըլ , զանն իտէրիմ քի , պու պիր ուսթաճա թէտպիր տիր . . . Տինա , ազիզէմ Տինա , Էլինիզի պանա վիրմէք իս-թէ՛րմիսինիզ :

Կէնճ դըզլըն սիւքիւթիւ , մուվաֆֆագաթ մանէասըն-տա օլտուղունտան , Օգլթավ մէզքիւր էլի թուլթուպ , տօ-տաղլարընա տօղրու կէօթիւրտիւ , վէ տիշարը չըգտըղը զէման ,

— Ա՛հ սիզի սէվլէրիմ , սիզի սէվլէրիմ , վէ պու մու-

հապալէթիմ սաեէսինտէ մէսուտ պուլունուեօրում , տէտի :

Պատէհու մէրգում , սէսսիզճէ դարուեու դարաեըպ , նէրտիվէնտէն պէշինճի դաթա չըդտը , վէ բարմագլը-
ղա աօղրու էեիլէրէք , պէքլէսի :

Հէնուղ իքի իւչ տագըդա կէշմիշ իքէն , նէրտիվէնտէն
գապա պիր աեագ սէսիյլէ դուրու պիր էօքսիւրիւք իշի-
տիլտի :

Պու աեագ սէսի վէ էօքսիւրիւք սէտասը , մատմուա-
ղէլ Մէլանի Բէրտրօնուն օլուպ , մէզպուրէ տայիրէսինին
էօնիւնէ մուվասըլէթինտէ , ճէպինտէն չըդարտըղը պիր ա-
նախթար իլէ դարուեու աչտը , վէ իշէրի կիրտի :

Թագրիպա ալթմըշ եաշընտա պուլունան պու դարը-
նըն սիմա վէ հէյեթինին նագչ ու թարիֆինէ մուֆաստա-
լէն կիրիշմէեէրէք , դաեթ չիրքին օլտուղունու պէեանլէ
իքթիֆա իյլէրիլ :

8

Մատմուաղէլ Մէլանի Բէրտրօ , թութմուշ օլտուղու
սէբէթի , տիգդաթլըճա պիր քիւչիւք մոսա իւզէրինէ գօյ-
տուգտան սօնրա , եէկէնինէ եագլաշտը , վէ ուզուն գօլ-
լարըյլա մէզպուրէեէ սարըլարագ , անը , զայիֆ վիճուտին-
տէ սըդտըդտան սօնրա , իքի իւչ տէֆա եանագլարընը
պուս իթտի : Հալպու քի պու դարը , տահա պիր կիւն էվ-
վէլ եէկէնի հագդընտա պու եօլտա մուամէլէ կէօաթէրմէ-
սիքտէն մաատա , ալէսսէվիեէ սէրթ թապիեաթլը օլտու-

ղունտան , Տինա , մերդուժենին պու տեֆաքի նիւմայիշին-
տէն տօլաեր թէաճճիւպտէ զալարագ ,

— Սէվկիւիւ թէյղէ , պու կիւն բէք քէյֆի կէօրիւ-
նիւեօրսուհուզ , տէտի :

Մէլանի . - Էվվէթ , Էվվէթ , հաթթա օլ գատար մահ-
զուղիյեթ իշինտէեիմ քի , շարգը չաղըրարագ օյնամագ
հավվէսինտէ պուլունուեօրում :

Ֆիւվագը մերդուժէ ահէնքսիզ պիր շարգը չաղըրա-
րագ , վէ գօլլարընը աչարագ , զարիպ սուրէթտէ բագս իճ-
րասընա պաշլատը , վէ Տինա իսէ , պու մէնղարէտէն տօ-
լաեր հէման տիւշարը իղթիրապ օլտուղու հալտէ ,

— Ֆադաթ , սէվկիւիւ թէյղէ , պու գատար քէյֆ-
լէնէճէք նէ՞ սէպէպ վար տըր , տէտի :

Մէլանի . - Տահա նէ՞ օլաճագ . . . պախթըմըղ աշըլ-
տը , պու քէյֆլէնէճէք սէպէպ տէյլ՝ մի տիր . . . զանն
իտէրիմ քի , խայլի միւտտէթ պէքլէտիք . . . լաքին պախ-
թըմըղ պիւսպիւթիւն քէօրլանմագտան իսէ , կէճ եավէր
օլմասը Էվլէա տըր : Եագընտա , սէֆալէթ վէ զարուրէթի-
միզ խիթամ պուլաճագ տըր :

Տինա . - Նէ՞ եօլտա խիթամ պուլաճագ տըր :

Մէլանի . - Պիր աղտան սանա հիքեաեէ իտէրիմ . ֆա-
դաթ Էվվէլ Էմիրտէ սէն շուրաեա պագ :

Մատմուաղէլ Բէրտըօ , զիքը իթտիկիմիզ սէբէթ տէ-
րունինտէն գօեու քեաղըտ իլէ մուհաֆաղա իտիլմիշ իւշ
շիշէ վէ իբի քիւշիւք բաքէթ չըգարտը :

Տինա . - Թէյղէ , պու կէթիրտիքլէրինիզ նէ՞ տիր :

Մէլանի . - Շիմսի կէօրիւսիւն :

Մէլանի Բէրտըօ , սարըլը քեաղըտլարը աչարագ , շէօյ-
լէ իլավէ իթտի .

— Պու շիշէ հագըգի մատեր շարապը տըր . հէր նէ
ֆիեաթ վիրսէն , հիշ պիր պագգալ տիւքքեանընտա պու-
լունմաղ : - Պէն տատընա պագտըմ : Պէօյլէ պիր շարապ

ասլա կէօրիւմէմիշ տիր . տիեէպիլիւրիմ քի , էմսալի եօգ-
տուր . . . - Պու տա , Շաթօ-Մարօնուն պօրտօ շարապը տըր .
իշթէ իամի տէ , եաֆթասը իւզէրինտէ եաղըմըշ տըր . շի-
շէսի օն պէշ ֆրանգա տըր : - Պու տա , ալէա վէ նէֆիս
Պարպատ շարապը տըր . . . շիշէսի օն ֆրանգա սաթըլը-
եօր :

Տինա . - Փագաթ թէյդէ . . .

Մէլանի . - (Մէղպուրէնին սէօղիւնիւ քէսէրէք , վէ
պաղը բաքէթլէլի աշարագ .) Պիր ազ սապը էթ : Պու քէ-
պապ օլմուշ պիր բիլիճ տիր . ֆագաթ պագ պիր քէրրէ նէ՝
դատար շիշման , նէ՝ դատար սէմիզ տիր . նէ՝ բիլիճ , ալէա
պիր թաամ : - Պու տա պիր ըսթագօղ տուր . . . Պունա տա
պագ պիր քէրրէ , նէ՝ տէրէճէ թագէ տիր : Ատէթա մէ-
նէֆշէ պուքէթլի կիպի կիւզէլ դօդուսու վար տըր . . . Է՛յ
նէ՝ տէրսին . պու կիւն օլտուգճա միւքէմմէլ պիր թաամ
իտէճէերիզ . . . Տիւրլի տիւրլիւ շարապլար վէ թաամլար պա-
գըյեէսիյէ գարնըմըղը տօեուրմաերպ , պիրինճի մէրթէ-
պէտէ եէմէքլէր եէեէպիլէճէերիզ , վէ միլիօն սահիպլէրինէ-
մախսուս շարապլար իշէպիլէճէերիզ : Ումարըմ քի , շու հալ-
տէն խօշնուտսուն :

Տինա . - Սիզ խօշնուտ օլտուղունուզ հալտէ , էլպէթ-
թէ պէն տէ խօշնուտ օլուրում . հալպու քի պունլարը սա-
թըն ալապիլմէք իշին , հիշ տէյիլ իսէ գըրգ էլլի ֆրանգ
սարֆ իթմիշ օլաճագսընըզ . պիղիմ իսէ , պու գատար բա-
րամըզ եօգ իտի :

Մէլանի . - Գը՛ղըմ , սէն տիվանէլէրին տիվանէսիսին ,
պէնիմ սարֆ իթտիկիմ՝ իքի տէֆա օմնիպուս արծպասը-
նա օթուրմագ պէտէլինտէն , եանի ալթմըշ սանթիմտէն ի-
պարէթ տիր . պու գատար բարա սարֆ իթտիկիմ իշին
ասլա էսէֆ իթմէմ :

Տինա . - Էօյլէ իսէ , պու շէյլէրի նա՛սըլ էլտէ իտէ-
պիլտիկինիդի պանա անլաթըն :

Մէլանի . - Իշթէ , իշի սանա անլաթաեւմ . պիւրսին
ա' , պու սապահ պիր մէքթուպ ալտում :

Տինա . - Էվլէթ , հաթթա օ մէքթուպ քիմին թարա-
ֆըհտան եազըլմըշ օլտուղունու սիւալ իթտիկիմտէ , ճէ-
վապ վիրմէտինիզ :

Մէլանի . - Օ մէքթուպ , Մատլէն սօդաղընըն տիկէր
թարաֆընտա , պիւեիւք մահէլլէլէրտէն սաեւլան Սօսէ սօ-
դաղընտա մուգիմ պիր գատըն թարաֆընտան եազըլմըշ
օլուպ , ուէնի քէնտի խանէսինէ տավէթ իթմիշ իտի : Ան-
լաեօրսուն ա' , քէմալը նէզաքէթլէ մէքթուպ եազըպ , ա-
տէմ տավէթ իթմէք , տավէթ օլունան քիման հադդընտա
իլթիֆաթ տիմէք տիր : - Մալիւմա' , տիւնեատա իշ պիւր
ատէմլէր տէ էքսիք տէյիլ տիր :

Տինա . - Օ գատընըն խանէմինէ կիթտինիզմի :

Մէլանի . - Թապիաթիյլէ կիթտիմ . ֆադաթ կէօրմէ-
լիսին , գըզըմ , նէ' սէվիլմէեէ լաեւզ գաւը , նէ' միւքէլ-
լէֆ խանէ . . . գօլլարը շէրիտի խըզմէթքեարլար , եալ-
տըզըլ սալօնլար , միւքէմմէլ մօպիւեա , մասանըն աեադ-
լարը , տէրունինտէ կէօմիւլէճէք մէրթէպէտէ խալըլար ,
թավանա գատար չըգան ալինէլէր : - Եա Րապալի' , պու
շէյլէրէ մալիք օլապիլէճէք պիր սանաաթըր էլտէ իթմէք-
լիք , նէ' գատար պախթիեարլըզ տըր :

Տինա . - Թէյզէ , օ գատընըն սանաաթըր նէ' տիր :

Մէլանի . - Պու գատըն , գըզըմ , էվլէնմէք թալէպին-
տէ օլանլարըն արղուլարընը մէվզըի ֆիիլէ կէթիրմէկէ
մախսուս պիր տալիլէ քիւշատ իյլէմիշ տիր : Չաթէն քէն-
տիսի , թավը ու հէյեթթինտէն անլաշըլտըզը վէճհլէ , միւ-
թէպէր ֆամիլեաեա մէնսուպէ օլուպ , միւթէպէրան մի-
եանընտա բէք չօգ իղտիվաճլարա վասըթա օլմագտա տըր :
- Նիշէ տիւգլէր , մարքիլէր վէ գօնթլար , միլիօնլար վարի-
սէլէրի օլան գըզլար իլէ էվլէնմէք իւզըրէ , օ գատընըն տէֆ-
թէրինէ գայտ օլունուեօրլար : - Շէօյլէ քի էկէրնի պիր գը-

զըն , հիշ տէյիլ իսէ 500,000 ֆրանգ ճիճէզի օլմազ իսէ , մէղպուրէնէ թագտիմ օլունմազ պիհուտէ տիր , չիւնքի օ միսիլուլէրի ասլա նազարը իթիպարա ալմաեօր : - Անւ լաեօրմուսուն :

Տինա . - Էվվէթ , ֆազաթ օ դատընըն սիղէ նէ' սէօյլէնէճէկի օլապիլտիկինի ասլա անլտեամաեօրում :

Մէլանի . - Պիր ազ սապըրլը օլ , շիմաի անըն տա սըրասը կէլէճէք տիր : - Մատամ տը Սէն-Մնկօ իամինտէ օլան պու գատըն , - շունու տա սէօյլէրիմ քի , քէնտիսի պիր ամիրալըն զէվճէսի օլուպ , զէվճի Ափրիգատա , ալայընըն պաշընտա պուլունտուղու հալտէ վէֆաթ իթմիշ օլուպ , զէվճէսինի տուլ պըրագմիշ , վէ քէնտի թասվիլի , քեաֆֆէյի նիշանլարընը համիլ օլտուղու հալտէ , սալօնտա դօնուլմուշ տուր , - իշթէ պու մատամ տը Սէն-Մնկօ , սէնին հագդընտա պանա բէք չօդ մէտհ ու սէնալէր իթտի :

Տինա . - (Թէաճճիւպլէ .) Վա'յ , պէնիմ հագդըմտա կէօրիւշտիւ միլ :

Մէլանի . - Էվվէթ , նէղտինտէ պուլունտուղում պիւթիւն միւտտէթ զարֆընտա սէնտէն պահա իթտի :

Տինա . - Պէնի թանըեօր մու :

Մէլանի . - Սարազի նամ թէաթրօ օեուհուհուն իւք տէֆա իճրասընտա հաղըր պուլունմուշ , վէ սէնին մէհարէթինի վէ հիւսնի ճէմալինի օլ գատար պէնէնմիշ քի , սէնի իյի պիր մէվզընէ նայիլ իթմէքլիկի թէահիւտ իսիեօր :

Տինա . - Քէնտիսինի , թէաթրօ տիրէքթօրլարը իւզէրինտէ թէէսսիրի վաճը մը իմիշ :

Մէլանի . - Թէէսսիրի օլմազ տա սէօղմիլ : Վէնտիսի պիղզաթ կիւզէլ սուարէլէր վէրիեօր , վէ պու սուարէլէրէն պիւեիւք զաթլար , մէսէլա տիւզլէր , մալքիլէր , դօնթլար , քէնտի միւշթերիլէրի , վէ միլիօնլար իլէ միրասա սահիպէ օլան զըզլար , դատընլար , պիւեիւք միւէլլիֆլէր , զազէթա սահիպի իմթիեաղլարը , զանէթ մաարուֆ վէ

մէջհուր քիմնէլէր կէլիեօրլար : Տաժէթնամէլէրինի սայքի իսթիտա վէ նիեազ խիեօրլար :

Տինա . - Ֆազաթ պունլարտան պիզէ նէ՞ :

Մէլանի . - Շիմաի իշին էսասընը անլարսըն : Շիմաիեէ դատար մատամ տը Սէն-Անկօ քէնտի էյլէնճէլէրինտէ , Բարիսին վէ մէմալիքի էճնէպիեէնին պիրինճի սընրֆընտան օլան խանէնտէլէրինի ճէլպ իտիպ , անլէրէ իճրաի մէհարէթ իթտիրմէքլէ իքթիֆա իյլէմիշ , վէ պունլարա քիւմէ իլէ ալթուն վիրմիշ տիր , Ֆազաթ պունտան սօնրա , վիրտիկի դօնսէրլէրէ թէաթրօ լուպիեաթը տախի իլավէ իթմէք իսթէեօր : Շէօյլէ քի խասսէթէն եաբըլմիշ քիւչիւք վէ կիւզէլ պիր թէաթրօտա , Գօմէտի-Ֆրանսէզ վէ Ժիմնազ նամ թէաթրօլարտա իճրա իտիլէն իւշ տէօրթ քիշիլիք օեռնլար մէվգըրի թէմաշաեա վազ խտիլէճէք , վէ թապիաթիյլէ թէչրիֆ իտէն զէքի զէվաթըն դարչըսընա զաեէթլէ մէհարէթ քէսպ իթմիշ օլան քիմնէլէր չըգարըլաճագ տըր-Իմաի , գըզըմ , ինանըրմիսըն քի , չու սըրատա մատամ տը Սէն-Անկօ սէնի տախի տիւչիւնմիւշ տիր . . . Քէնտի խանէսի թէաթրօսունտա իճրաի մէհարէթ իթմէք խուսուսընտա սէնին հազընտա տախի իւմիտվար պուլունուեօր : - Պէն պու պապտէ սէնին թարաֆընտան քէնտիսինէ վատ իթտիմ : Հաթթա օեռնուն տէֆթէրինի տէ պիրլիքտէ կէթիրտիմ . . . Պու օեռն , Բիանօ աը Պէրթ տիր . պունտա սէնին րօլունու էօյրէնէճէքսին . . . Եազընտա Սօսէ սօգաղընտա քեային միւքէլլէֆ խանէտէ բրօվաեա պաշլանմասը , վէ Ասըազի նամ օեռն լուպիեաթը խիթամ պուլուր պուլմազ , մատամ տը Սէն-Անկօնուն խանէսինտէ լուպիեաթա իպթիտար իտիլմէսի մուգարրէր տիր : - Պու սէօյլէտիքլէրիմէ նէ՞ տէրսին , գըզըմ :

Տինա . - Նէ՞ տիեէպիլիրիմ . զանն իտէրիմ քի , թէաթրօճուլուգտա իլէրի կիթմէկէ լիեազաթ ու էհլիեէթիմ վար իսէ , չիմտիքի պուլունտուղում թէաթրօ խալգընըն

պէնի մուհաբէմէ իթմէսի , վէ ալգըշլամասը քեաֆի տիր :

Մէլանի . - Խա'յր , խա'յր , էօյլէ տէյիլ տիր , չալըշ տըղըն ատի թէաթրօնուն , մուրտար գօլթուգլու խկէմէլէրի իւղէրինտէ միւթէմատին պէշ սաաթ օթուրմագ լազըմ կէլտիկինտէ , տիւգ , մարքի վէ գօնթ կիպի պիւեիւք վէ էհէմիեէթի զաթլարըն գալգըպ կէլէճէքլէրինի մէմուլ խէրմիսին : Ասլա վէ դաթա , տէյիլ մի : Պու գատարլա պիթմէտի , աղիզէմ , տահա բարա մէսէլէսի վար տըր : Բարա մէսէլէսի պէնճէ էրէյիճէ մուհիմմ կէօրիւնիւեօր : Շու տիրէքթօր թէսմիեէ իթտիկին հէրիֆ սանա նէ իւճութ վէրիեօր : Պիրինճի սէնէ իչին այտա եիւղ ֆրանգ , էօյլէ աէյիլ մի :

Տինա . - Պէլվիլ թէաթրօսունտա ալթմըշ ֆրանգ ալըեօրտում :

Մէլանի . - Գըրգ ֆրանգ զիեատէ մի : Պու բարա՝ անճագ գուրու էթմէք եէմէեէ վէ սատէ սու իչմէկէ քեաֆի տիր : Հալպուքի մատամ տը Սէն-Անկօ իլէ իտիլէճէք մուամէլէ պիւթիւն պիւթիւն պաշգա տըր : Մէզպուրէ , էվվէլ էմիրտէ պէշ ատէտ գայմէ վիրտի : Պունտան մատա , պէհէր բրօվա իչին իւշ եիւղ ֆրանգ , լուպիեաթ իչին իքի եիւղ ֆրանգ վիրտիքտէն պաշգա , թուալէթինտէ վէրիեօր : - Զանն իտէրիմ քի , պու ըէտտ օլունաճագ պիր իշ տէյիլ տիր : Քէնտիսի տէ միւթէպէր պիր դատըն տըր : Բէշինէն վիրտիկի պէշ ատէտ լուի ճէպիմտէ տիր : Պանա ալէա մատէր շարապը տա իչիրտի , վէ «անի» եէտիրտի :

Տինա . - Սանսիւիս նէ տիր :

Մէլանի . - Սանսիւիս տէնիլէն՝ տէօրթ քէօշէ քէսիլմիշ վէ պիրիպիր իւղէրինէ գօնուլմուշ էթմէք բարչալարը տըր քի , պունլարըն արասընա թէրէեաղըլա տօմուղ սուճուղու գօնուլուեօր : - Լաքին կէօրսէն նէ իշթահ աչաճագ շէյ տիր : Ապսէնթսիլ տէ եէնմէեօր . պու սէպէպլէ օ միւթէրէմ դատըն պանա իւշ շիշէ աշտը , վէ քէնտի

էօյլէ թաամընտան արթան ըսթագօղու վէ թավուղու տախի կէթիւրտի : - Ա՛հ , միւքէմէլէն եէեիպ իչէն պիր գատըն տըր : - Վազաա իբրամլարընը գապուլ իթմէզտէն էվվէլ պազը մէրթէպէ նազ իթտիմ իսէ տէ , բէք չօգ գարչը տուրամատըմ : Հէմտէ պէօյլէ պիր թաամ բէտտ օլունապիլիմի : Պաաէհու սէբէթիմի տօլտուրուպ , վէ օմնիպուս ալապասընա օթուրուպ , պուրաւա կէլտիմ : - Ֆագաթ , գը՛ղըմ , նի՛չին սիւքիւթ իւզըէ տուրուեօրսուն , վէ օյնաեւա սըչրամաեօրսուն :

Տինա . - Թէ՛յլէ , սէն բէք իյի պիլիւսին քի , պէն պօղաղավէր տէյիլիմ :

Մէլանի . - Քի՛մ սանա պօղաղավէրլիքտէն պահա իտիեօր : Անճագ զանն իտէրիմքի , հէմ բարա գազանմագ , հէմ մուվաֆֆագըյեէթ քէսպ իթմէք խասսէլէրի պիրլիքտէ կէլմէքլէ , սէնի պիր ազ զիւստէճէ մէսրուր իթմէլի տիրլէր :

Տինա Պիււէ , ճէվապ վիրմէեէրէք պաչընը էյաթ :

Մէլանի . - Գը՛ղըմ , սէնտէ պիր շէյ վար տըր : Իչէրի կիրտիկիմ զէման , սէնտէ ալթիւսթիւք կէօրմիւշ օլտուղումու շիմտի խաթըրլաեօրում : Սէօյլէ պագալըմ , նէ՛յին վար տըր :

Տինա . - Հիչ պիր շէյիմ եօգ տուր , թէ՛յլէ :

Մէլանի . - Ղայպուպէթիմ զէմանընտա պիրլիմի կէլտի :

Տինա . - (Նալան սէօյլէմէքտէն սագընարագ .) Քիմ սէեի թանըմատըղըմըզը բէք իյի պիլիւսինիլ :

Մէլանի . - Օրասը մալիւմ . լաքին մութլագա սէնին պէյնինէ զարիպ պիր շէյ կիրմիշ տիր : Պու խուսուս կիւն կիպի աչիքեար տըր : Տօղրուեու սէօյլէ պագալըմ :

Տինա , պիրտէն պիրէ գարարընը վիրէրէք ,

— Թէ՛յլէ , պէն թէաթրօեու թէրք իթմէք իւթէրիմ , տէտի :

Մէլանի Բէրտրօ սարսըլարագ ,

— Թէաթրօեռ թէ՛րք մի իթմէք , էյլէնիե օ՞րմուսուն ,
տէյի սիւսլ իթտի :

Տինա . - Խա՛յր , թէյզէ , զանէթ ճիտտի սէօյլէեօ-
րում :

Մէլանի . - Լաքին սէն թէաթրօեռ սօն տէրէճէ սէ-
վէր իտին . . . ագլըն ֆիքրին դօմէտիաճըլըդ , սահնէ վէ
թէաթրօ թէգեինաթը իտի . . . Թէաթրօտա , օեռնճուլա-
րըն րօլլարընը խաթըրլարընա պըրագան քիմնէեէ վարանա
գատար խօշլանըր իտին :

Տինա . - Շիմտի պունլարտան հիշ պիլինի սէվմէեօ-
րում :

Մէլանի . - Նէ՞ գատար վագըթտան պէրի :

Տինա . - Խաթիտատ ու գապիլիյեթիմ խուսուսընտա
եանըլմըջ օլտուղումու տիւշիւնմէկէ պաշլաեալըտան պէրի :
Հաթթա քէնտի հագգըմտա պիլէ շիւպհէլիեիմ , վէ թէա-
թրօճուլուգտա մէհարէթիմ պուլունուպ պուլունմատը-
ղմը պիլմէմ :

Մէլանի . - Մէհարէթ մի . . . Է՛ն քիւշիւք բարմաղընա
գատար մէհարէթին վար տըր : Պունտան պաշգա , իսթի-
տատ ու գապիլիեթին տէ օլմասա , կէնճ պիլը դըզ , տայի-
մա ալէմէ կէօրիւնմէլի տիլ , զիրա պու սանէտէ բէք չօգ-
մուհասէնաթ հասըլ օլապիլըր :

Տինա . - Նէ՞ կիպի մուհասէնաթ , թէյզէ :

Մէլանի . - Պէն նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի անլաեօրում ,
կիւնիւն պիրինտէ վէ պէլքի տէ եագընտա հագգըլ օլտու-
ղումու թաստիգ իտէրէք , պանա խայր տուասը օգուեա-
ճագսըն : - Թէաթրօեռ թէ՛րք մի իթմէք , հա՛ հա՛ . իշթէ
պու Է՛ն պիւեիւք ագըլըղըդ տըր : Պունտան գաթի-
նաղար , թէաթրօեռ թէ՛րք իթտիքտէն սօնրա նէ՞ եաբա-
ճագսըն :

Տինա . - Պէն չաղտա պուլունան տիկէր գըզլար նէ

եաբըեօրլար իսէ , պէն՝ տէ անը եաբաճաղըմ . եանի չալը-
չաճաղըմ :

Մէլանի . - Պէլբի տիբիչ տիբէճէքսին , եախօտ սիւղէ-
նի իշլէեէճէքսին :

Տինա . - Էվվէթ , թէյղէ :

Մէլանի . - Կիւնտէ օթուղ ... եախօտ չօղ չօղ գըլլդ
... գազանմագ իշին մի :

Տինա . - Նէ՞ չարէ , թէյղէ . ֆագիր օլան՝ ֆագիրճէ
եաչար . պունտա ութանաճագ պիր շէյ եօղ տուր :

Մէլանի Բէրտրօ , պու արա քէնտինէ պիր աղ չէքի-
սիւղէն վէրիպ , շու վէճհ իլէ իֆատէեէ աղաղ իյլէտի .

— Պիր չօճուղու պիւեիւթմէք իշին , վիճուտինի վէ
ճանընը թէլէֆ էթ , վէ օ չօճուղ՝ հիշ պիր շէյտէն մահ-
րում գալմամագ իշին , սէն քէնտինի հէր շէյտէն մահրում
գըլ , քէնտիսինէ վալիտէլիք էթ , (չիւնքի էն քիւչիւք սին-
նինտէն պէրի պէն սանա վալիտէլիք իթմիշիմ տիր ,) վէ
պունճա իհթիմամլարըն , զահմէթլէրին վէ ֆէտաքեարլըգ-
լարըն միւքեաֆաթընը ալաճաղըն վագըթ , պիւթիւն պիւ-
թիւն գաթը իւմիտ օլ : Շու հալտէ , տիմէք օլուր քի , պէն
քէնտի խանէմէ պիր եըլան , եախօտ նանքէօր պիր
մախլուգ ալըպ , գաեըրմըշ վէ պիւեիւթմիւչիւմ տիւր : -
Տինա , սէն պէնիմ ֆէնալըղըմա սէպէպ օլուեօրսուն : Պէն
իսէ , իհթիեարլըգ սիննիմոտէ բահաթճա վէ մէֆուոն օլու-
նաճագ սուրէթտէ էօմիւր կէչիւրէճէկիմի , կիւղէլճէ թէֆ-
րիշ իտիլմիշ պիր խանէմ , ալէա թաամլարըմ , նէֆիս շա-
րապլարըմ , պիր արապամ , վէ պաղը թուալէթէ միւթէալ-
լիգ էշեամ օլաճաղընը իսէեալ իտիեօրտում . . .

Տինա . - (Թէյղէսինին սէօղիւնիւ քէսէրէք .) Հէք պուն-
լարը պէ՞ն մի սիղէ թէտարիք իտէճէք իտիւմ :

Մէլանի . - Շիւպհէսիղ :

Տինա . - Թէաթրօտա չալըշմագլա՞մը :

Մէլանի . - Թէաթրօտա չալըշմագլա , եախօտ սայիր

պիր վասըթա իլէ . օնտա պիր պէյիս եօգ սուր : Մատտէ, զիքը իթտիկիմ շէյլէրէ մալիք օլմագտան իպարէթ իտի : Հալպուքի սէն, պէնիմ խէեալաթըմը վէ արզուարըմը մահվ իտիեօրսուն, վէ շու սէֆալէթ ալէմինտէն գուրթուլ-տում տէյի զանն իթտիկիմ պիր սըրատա, եինէ պէնի օ ալէմէ իլգա իյլէեօրսուն : Պու եօլտա եաշատըղըմ իսէ, արթըգ էլվէրիր, քէնտիմի էվին տէօրտինճիւ գաթընտան սօգաղա աթըպ թէլէֆ օլմագլըղը թէրճիճ իյլէրիմ :

9

Մէլանի Բէրտրօ, մահիրանէ պիր հէեէճան վէ թէէս սիւր իլէ պալէատէքի սէօղլէրի իրատ իտիպ, պատէհու իշի նազարիաթտան ֆիլիլիեաթա նագլ իթմէք իւզրէ, հէման բէնչիրէեէ տօղրու գօշարագ, սիւրմէեէ սարըլտը :

Հէր նէ գատար մէզպուրէնին իշպու հարէքէթի սըրֆ կէօսթէրիշտէն իպարէթ իտի իսէ տէ, Տինա Պլիւէ, զիեա-տէսիլլէ գօրգուպ, թէյզէսինին գօլունա սարըլտը, վէ օտանըն օրթասընա կէթիրտիքտէն սօնրա, թէսկին օլմասը իշին եալվարմաեա պաշլատը :

Հալպուքի պունամըշ գարը, կիւեա սուի գաստ ֆիք-րինտէ իսրար իտէրէք :

— Խա'յր, խա'յր, պէնի թասավվուրումտան ալըգօյմաեա չալըմա . . . գարարըմը վիրմիշիմ տիր . . . Մատէմ քի սէնին նէ' գալպին, նէ' ըուհուն վար տըր, մատէմ քի իւմիտլէրիմի մահվ իյլէեօրսուն, վէ հէր հալտէ կիւնիւն պիրինտէ աճլըգտան էօլմէք լաղըմ տըր, պիր ան էվվէլ

էօլմէեի թէրճիհ իյլէրիմ . . . Պիշարէ թէյզէնի թօբրաղըն ալթընտա կէօմտիւքտէն սօնրա , անը տիւշիւնէճէք սէպէպին գալմաղ . . . Իշթէ , պէնիմ սանա իթտիկիմ սօն ֆէտաքեարլըգ պու տուր :

Շու քիւշիւք մէնղարէնին նէթիճէսի մալիւմ տիւր :

Շէօյլէ քի Մէլանի Բէրտրօ , եէկէնի , քէնտիսինէ բարլազ պիր միւսթագպէլ հազըրլամագտա օլան թէաթրօ էօմրիւնիւ թէրք իթմէմէք , վէ մատամ տը Սէն-Սնկօնուէն խանէսինտէ գօմէտիա իճրասընա հազըրլանմագ , վէ պու սուրէթլէ մէզքիւր բարլազ միւսթագպէլի տահա զիեատէ մուհագգագ գըլմագ շարթըյլա , եաշամաեա ըուի ըիզա կէօսթէրտի , վէ մէզպուրէ պունամըլ գարը մագսէտիւնէ էրտիկինտէ , հէր վագըթքի հէյեթթինի քէսպ պիրլէ , սուֆրաեը հազըրլաեըպ , կէթիւրտիկի թաամլարը վէ իշկիւլէրի տիւղտիւ , վէ սուֆրանըն գարշըսընա կէշիպ , մէվճուտ թաամլարըն վէ իշկիւլէրին իւշ բայընը եալընըզ քէնտիսի թիւքէթտիքտէն սօնրա ,

— Իշթէ , չիմտի քէնտիմի պիր աղ պուլտում . հայտէ , գըլըմ , հազըր օլ տա թէաթրօեա կիտէլիմ , տէտի :

* * *

Տինա Պիւէ՝ բէտէրինի վէ վալիտէսինի թանըմըլ օլ տուղունու ասլա խաթըրլամամագտա իտի : Մէզպուրէնին էպէվիյնի , ուֆագ թաճիլէրտէն օլուպ , իշլէրի միւսայիտ կիթմէմիշ , վէ գըզլարընըն տէօրթ եաշընտա օլտուղու զէմանլարտա թէրքի հաեաթ իթմիշլէր իտի :

Տինանըն եէկեանէ խըսըմը օլարագ , Մէլանի Բէրտրօ նամ իհթիեար գըզ պուլունուպ , պու գըզ , քէնտի խանէսինտէ չէրիաճիլիքլէ մէշղուլ օլտուղու կիպի , կիճէլէրի տախի Տէլսսման-Գօմիք նամ թէաթրօնուէն լօթլարը գաբուսունու աշմագ խըզմէթինի իյֆա իտէր իտի :

Յ Բէտէր վէ վալիտէսինին վէֆաթըյլա , Տինա էօքսիւղ

գալտըղընտա, Մէլանի, մերհամէթինտէն նաչի տէյիլ, իլլա միւսթադպէլէ իւմիտ իտէրէք, օ գըղճըղաղը գապուլ իթտի, վէ պու սըրատա, մէգպուրէ չօճուղու պիւնիւթ մէքիք, քէնտիսի իչին պիր պար օյմաեաճաղընը, վէ պիր գաչ սէնէ սօնրա իսէ, պու չօճուգ պիւնիւմէքլէ, պէսլէ մէլիք իտէճէկինտէն, քէնտիսինին լահաթճա եաչանապիւլէճէկինի տիւչիւնտիւ :

Տինա, պէշ եաչընտա օլուր օլմազ, լահիպէ գատընլարըն մէքթէպինէ կէճնտէրիլէրէք, թալիմ ու թէրպիսէյի իպթիտաիյսէ վէ էսասիսէսի թահսիլ իթտի :

Մէրգումէ՝ օգումազ, եազմազ, վէ հիսապա մախս սուս պաղը էսասլա պէրապէր, տիքիշ տիքմէք վէ սիւղէնի իլլէմէք տախի էյրէնտի :

Տինա՝ ղաեէթ գէքի օլտուղունտան, աղ վազըթտա ֆէվգէլատէ իլլէրլէտի : - Պու չօճուգ մէքթէպտէն ալտէթինտէ, թէյգէսի, ազչամլարը պիրլիքտէ թէաթրօեա կէօթիւրիւպ, քիւչիւք պիր գանաքէտէ օթուրթտուրուր, վէ Տինա իսէ, ալէսսէվիսէ օրատա ուեուր իտի :

Մէլանի Բէրտրօնուն խըզմէթ իթտիկի թէաթրօտա ախլէազը համիտէսէ ղայրը մուվաֆըզ օեունլար օյնանըլլա, սուի ախլէազլէ մութթասըֆէ պիր թազըմ կիւղէլ գըզլար վէ գատընլար, պու թէաթրօտա իճրաի մէհարէթէ միւսարաաթ իտէրլէր, վէ պաղը տէլիգանլըլար իլէ մէրգուման օեունճու գատըն վէ եա գըզլար արասընտա մուխպիրլիք խըտմէթինի իյֆա իտէն լօթ մէմուրլարը տա, պու եիւզտէն խայլի միւսթէֆիտ օլուրլար իտի :

Պու գատարճըզ մալիւմաթտան, Մէլանի Բէրտրօնուն նէ կիպի ախլէազ սահիպէսի օլտուղու անլաշըլըր ղանն իտէրիզ :

Մէլանի, տէօրթ սաթըլտան իպարէթ պիր պէյիթի պիլէ լաեղըլլա թէղաննի իթմէքտէն աճիզ պուլունան պիր թազըմ թէաթրօ օեունճու գըզլարը իչին միւքէմմէլ

արապալար պէքլէտիկինի կէօրմէքլէ , հէր կիւն , քէնաի քէնտիւնէ ,

— Էկէրչի պախթըմ եավէր օլուր տա , Տինա կիւղէլ պիր գըզ օլուր իսէ , աճը ագթըրիս իտէճէեիմ , վէ ագթըրիս օլտուղունտա , իհթիւեարլըգ կիւնլէրիմտէ հիչ պիր շէյտէն մահրում օլմամագ իւզրէ պիր եօլ թուլթաճաղըմ , տիմէքտէ իտի :

Ֆիւլագը Տինա կիւղէլ պիր գըզ օլտու , վէ թէյզէսի տէ , օնտան ոօնրա , անը թէաթըրօնուն պիր թարաֆընտա պրագաճագ եէրտէ , քէնտիսինտէ թէաթըրօնուլըգ արզուսու հասըլ իթմէք իւզրէ , հէր ագչամ օյնանըլան մէշղարէեի սէյր ու թէմաշա իթտիրի իտի :

Ֆիւհագըգա պու արզու , կէնճ պիր գըզ հալինի քէսպ իթմէք իւզրէ պուլունան օչօնուգտա հասըլ օլմաղլէ , իսթիտատ ու գապուլլիյեթ թարզընա կիրտի : Շէօյլէքի , ազ վագըթտա , Տինանըն , թէաթըրօ սահնէսինտէն ղայրի արզուսու պուլունմաեըպ , շու գատար քի , թէյզէսի , անը , աչըգմէշըէպ օեունլարա ալըշտըրմագ վէ օեօլտա րօլլար իճրա իթտիրմէք իսթէտիկի հալտէ , Տինա , տրամ վէ գօմէտի օեունլարընա մէյիլլի իտի , վէ էօյլէ աչըգ սաչըգ էլպիսէլէր իլէ մէվգըլի թէմաշաեա չըգմագ իսթէմէմէքտէ իտի : Հաթթա էլտէ իտէկէլտիկի պազը օեուն քիթապլարընտան , անճագ քէնտի ախլէագ ու թապիեաթընա մուվաֆըզ օլան րօլլարը թալիմ իտէր իտի :

Տինա , օն ալթը եաշընտա օլմասընա պիր այ գալմըշ օլտուղու հալտէ , իլք տէֆա , Պէլվիլ թէաթըրօսունտա ֆէվգէլատէ մուվաֆֆագըյեթլէ իճրաի մէհարէթ իթտի : — Մէրգումէ , պիր սէնէ զարֆընտա մէզքիւր թէաթըրօտա եիկիրմի գատար րօլ իճրա իթմիշ օլտուղու հալտէ , Ասքաղի նամ օեունուն իճրա իտիլէկէլտիկի պուլվար թէաթըրօսու միւտիրիեթի թարաֆընտան զիեատէ իւճրէթլէ թուլթուլտու :

Պունտան էօթէսի մալիւմիւմիւզ օլուպ , շէօյլէ քի Մէ-
լանի Բէրտորօնուն՝ կէրէք բրօվատա վէ իճրաի լուպիեաթա
կիթտիկինտէ, վէ ալտէթինտէ, վէ կէրէք տախիլի թէաթ-
րօտա վէ խանէսինտէ , մէզպուրէ գըղը ապա եալընըզ պը-
րագմագ. իսթէմէմէսինէ կէլինճէ , պէլքի օգուեանլարը-
մըզ՝ պու գատար տիգգաթըն սէպէպինի անլամըշլար տըր :

Մէլանի Բէրտորօնուն՝ Տինանըն ֆազիլէթի վէ ախէա-
գը իւզէրինէ պու մէրթէպէ սատըզ պիր պէքճի մագա-
մընտա իճրաի նէզարէթ իթմէսի , պիղզաթ ֆազիլէթինին
վէ ախէագընըն մուհաֆազասը մագսէտինէ մէպնի օլմա-
եըպ , իլլա օ ֆազիլէթտէն վէ ախէագտան վագթը միւ-
նասիալինտէ լաեըզըլլա իսթիֆատէ իթմէք մագսէտիլլէ
իտի :

Վագաա պէօյլէ պիր հիսապըն շայեանը նէֆրէթ վէ
իգրահ օլտուղու մալիւմ իսէ տէ , էսէֆ օլունուրքի , զէ-
մանէմիզտէ պու եօլտա հիսապլար տէրքեար օլմուշ տուր:
Նիչէ վալիտէլէր , հէմտէ հագըգի վալիտէլէր , ախէագ-
պօղուգլուղունուն եաեըլմըշ օլտուղու շու ալէմտէ , քէն-
տի գըզլարը հագգընտա մէքրուհ եօլլարտա վասըթա օլ-
մագտա , վէ էլ ալթընտան , ալչագճա բազարլըղա կիրիշ-
մէքտէն ապլա ար ու հիճապ իթմէմէքտէ վէ վիճտանէն
միւղթարըպ օլմամագտա տըրլար :

Լաքին համտ օլտունքի , Մէլանի Բէրտորօ , Տինանըն
վալիտէսի տէյիլ իտի :

Քէօքլէրի էթրաֆընտա պիր թագըմ ատի վէ մուզիւր
օթլուգլար մէվճուտ օլմագլա պերապէր , նիչէ զամպագ-
լարըն նէշվ ու նիւմա պուլտուգլարը , վէ հէր կիւնա լէ-
քէտէն արի զօնչէլէրինին՝ պագանլարա հայրէթ պախշ իթ-
տիքլէրի կէօրիւլմէքտէ տիր :

Իշթէ Տինա տէտիկիմիզ օլ կէնճ գըղ տախի պու
զամպագլարա թէշպիհ օլունապիլիր , վէ զանն իտէրիւքի,
պու թէշպիհ գատար հիշ պիր թէշպիհ հագգլը օլմամազ :

Տինա Պիւէ, հէրնէ գատար պողուգ պիր ալէմ ի-
չինտէ եաշամագտա իտի իսէ տէ, մէլէք կիպի բագ վէ
պիկիւնահ պիր գըզ իտի: Շու գատար քի թէաթրօ էօմ-
րիւնէ մախսուս իֆրաթ սէրպէսթիյէթ իչինտէ եաշատըղըն-
տան, ֆէնալըղ կէօրմէմէք իւզրէ կէօզլէրինի դաբաեա-
մամաղլէ պէրապէր, պու ֆէնալըգ քէնտի բուհու իւզէ-
րինտէ հիչ պիր լէքէ հասըլ իթմէզ իտի:

Շուրաեը թէէմին իտէպիլիրիզքի, թէաթրօ սահնէլէ-
րինտէ էօմրիւնիւ կէչիրէն իշպու Տինա Պիւէնին ախէագը
մէմտուհէսի, զաեէթ մաարուֆ վէ միւթէպէր կիճէլի կիւն-
տիւզլիւ մէքթէպլէրտէն չըգան գըզլարըն ախէագը մէմ-
տուհէսինտէն տահա զիեատէ միւքէմմէլ իտի:

Մէլանի Բէրտրօ իսէ, եէկէնինին պու ախէագընը
պիլտիկինտէն, մէզպուրէնին մուխաթարալը պիր հարէ-
քէթտէ պուլունածաղընտան վէսվէսէ իթմէզ իտի իսէ տէ,
քէնտի զիւիւմիւնճէ տահա զիեատէ թէհլիքէլի պիր հալ-
տէ պուլունապիլէճէկինտէն, եանի պիրտէն պիրէ գալ-
պինտէ աթէչի աշգ ու մուհապպէթ հասըլ օլապիլէճէկին-
տէն տիւչարը վէսվէսէ օլուր իտի:

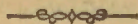
Պինապէրին պու նաղըրէ գատըն, էլլի եաչընտան ա-
շաղը օլմաեան հիչ պիր միւէյլիֆէ, հիչ պիր զագէթածըեա,
վէ նէ տէ թէաթրօլարտա կէնճլիք րօլլարընը իճրա իտէն
ճալիպ տէլիգանլըլարա, Տինանըն եանընա եագլաշմալա-
րընա միւսաատէ իթմէզ իտի:

Մէլանի Բէրտրօ, Բարիս էօմրիւնիւն ախէագ պողուգ-
լուղունու րանա պիլտիկի ճիհէթլէ, Սօսէ սօգաղընտա իզ-
տիված տէլլալըղը իթմէք իւզրէ աչըլմըշ օլան իտարէխա-
նէնին մագսէտինէ տէրհալ վաղըֆ օլաու: Շէօյլէ քի եա-
լընըզ պէշ տագըգա կէօրիւշմէքլէ, Մէլանի, մատամ տը
Սէն-Անկօնուն հագըգի տէեէրինի բէք ալէա թագատիր իթ-
տիկի կիպի, Պաթինեօլ պուլվարընտա մուգատտէմա է-
պէլիք իթմիշ օլտուղու օգուեանլարըմըղըն էլպէթթէ խա-

Թրրրնտա պուլունան օլ գատրն տախի , Մէլանինն նէ՛ կի-
պի մախլուգ իտուկինի տէրք իյլէտի :

Իշպու իքի սէշմէ Թապիեաթ սահիպլէրի , պիրի պիրի-
նին աեար վէ տէեէրինի անլամագլըղա զաեէթ միւսթա-
յիտ օլտուգլարը ճիհէթլէ , եէկտիկէրինտէն իսթիֆատէ ,
վէ պիրի պիրինի իղֆալ իթմէքլիկի Թասմիմ իյլէմէքտէ ի-
տիլէր :

Պու իքի ալչաղըն արասընտա , Տինա Պիւէնին հալի
նի՛ճէ օլաճագ իտի . իշթէ պուրասընը իլէրուտէ հիքեա-
եէմիզ անլաթաճագ տրր :

10

Սաաթ իքիեէ օն տագըղա վար իտի : Մատամ տը
Սէն-Անկօ , իգամէթկեահընտա , քէնտի իշ տայիրէսինտէ ,
պիւեիւք պիր գօլթուգլու իսկէմլէտէ օթուրմուշ օլուպ ,
գարչըսընտա , պիրի տուլ գատընլար իլէ մատմուագէլլէրէ ,
վէ տիկէրի էրքէքլէրէ մախսուս իքի պիւեիւք տէֆթէր
պուլունտուղու հալտէ , չըգան հաֆթանըն հասըլաթընը
հլսապ իթմէքտէ իտի :

Սաաթ իքի վուրտուղունտա , մատամ Անկօ , գարչը-
սընտաքի չանը չալմաղլէ , պիր խըղմէթքեար իշէրի կիրտի :

Մատամ Անկօ . - (Պու խըղմէթքեարա .) Ժօ՛ղէֆ , Մ .
Թամէրլանա սէօյլէեին քի , պուրաեա կէլսին . քէնտիսիլլէ
կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

Օն տագըղա սօնրա Մ . Թամէրլան կէլտի :

Օգուեանլարըմըղըն մալիւմիւ օլտուղու իւզրէ , Մ . Թա-

մէրլան՝ թէաթրօտա , մատամ Անկօնուն լոծունտա կէօր-
միւշ օլտուղումուղ սարը բալթօլու ատէմ իտի . եախօտ ,
մէզպուրէնին պաշլըճա մուալինի օլմուշ օլան Սարիօլ տէ-
տիկիմիղ խապիս իտի :

Թամէրլան . - Նէ՞ էմրինիղ վար տըր :

Մատամ Անկօ . - Աշաղքի դաթա էնին վէ ճամնն ար-
դասընտա տուրուն : Վան Արթօֆ թամ սաաթ իքիեի չար-
եէք կէչէրէք , եանի ծն տազըզատան պուրաեա կէլէճէք
տիր : Արապասընը կէօրիւր կէօրմէզ , արապա դաբուսու-
նու աշտըրըն քի , օրատան կէչսին . . . Տիգդաթ իտին , վէ
սայիր թէնպիհլէրիմի տէ ունութմանըն :

Թամէրլան . - Խա՛յր , մատամ , սիղ միւսթէրիհ օլուն ,
թէնպիհլէրինիղի ունութմամ :

Մատամ Անկօ . - Վան Արթօֆ արապատան էնինճէ ,
քէմալը հիւրմէթլէ գօլթուղունուղու թագտիմ իտիպ ,
քէնտիսինի պիւեիւք ռայօնա կիրտիրին :

Թամէրլան . - Էմրինիղ պու գատա՞ր մը տըր :

Մատամ Անկօ . - Խա՛յր , սաաթ իքի պուշուգտա , կէ-
չէն կիւն կէլէն պիչիմնիղ սուրաթլը մատմուաղէլ Մէլանի
Բէրտրօեա տախի , պէքլէեօրում : Լաքին պու տէֆա քէն-
տիսի եալընըզ կէլմէեիպ , եէկէնի օլան վէ Սաբաղի նամ
թէաթրօ օեունունտա իճրաի մէհարէթ իտէն մատմուաղէլ
Տինա Պիլէեի տէ պէրապէր կէթիրէճէք տիր :

Թամէրլան . - Քէնտիլէրինի տէրհալ եօգարը չըգարա-
եը՞մ մը :

Մատամ Անկօ . - Էվվէթ , ֆագաթ կէլտիքլէրինի պա-
նա խապէր վիրաիկինիղ միւտտէթ զարֆընտա իշ օտատա
օթուրսունլար : Մատմուաղէլ Անիթաեա տախի իխթար ի-
տին քի , իլք խապէրիմտէ , պու սապահ քէնտիսինէ պէ-
եան իթտիկիմ մատտէեէ հաղըր օլտուն :

Թամէրլան . - Էմրլէրինիղ պիթտի՞ մի :

Մատամ Անկօ . - Էվվէթ . հայտէ իւթէն , (Մատամ

Անկօ մէրգումու պու իսիմէ թէսմիեէ իտէր իտի.) սիզի կէօրէեհիմ:

Սարիօլ եախօտ թամէրլան, մատամ Անկօնուն ու զաթտըղը էլի իբի տէֆա պուս իթտիքտէն սօնրա տիշարը չըգտը:

Պիր գաչ տաղըգա կէշտիքտէն սօնրա, արապա գաբուսունուն աշըլտըղը, վէ պիր արապանըն իշէրի կիրմէսինի միւթէագըպ գաբանտըղը սէտասը իշիտիլտի: - Մատամ Անկօ, օթուրտուղու իսկէմէտէն գալըպ, պիր աշինէնին գարշըսընա կիթտի, վէ պաշընը վէ սաշլարընը տիւզէլթտիքտէն սօնրա, կէլէճէք միւսաֆիրին մուվասըլէթինէ, պիւեիւք սալօնուն պաշընա գաբուսունտա պէքլէտի:

Վան Արթօֆ, պիր գօլթուղունտա տէյնէք վէ տիկէրինտէ Սարիօլուն գօլթուղու օլարագ, ահէսթէ ահէսթէ վէ զանէթ զահմէթլէ նէրտիվէնտէն չըգտը:

Պու իշթիեար, Ասբաղի նամ թէաթրօ օեունունուն իլք տէֆա իճրա իտիլտիկի սըրատա, օգուեանլարըմըգա զաթէն թանըթմըլ օլտուղումուլ իւղրէ, ֆիսք ու ֆիճուրլէ կէշիրտիկի էօմիւր իճապընճա, եիւզիւ պուրուշմուշ, կէօզլէրինին աթէշի սէօնմիւշ, վէ տօտաղը սարգըլմըլ քիմնէ իտի:

Մէրգում, սալօնուն գալըն հալըսընա աեաղընը պասաթըղընտա, պիւեիւճէք պիր նէֆէս ալարագ,

— Նէ՛ գատար եիւքսէք իմիշ, տէտի:

Մատամ Անկօ. - Հօշ կէլտինիլ, աղիզիմ միւսիւ, ֆէվգէլաուէ սապըրսըղըղա թէշրիֆինիլէ պէքլէեօրտում: - Չըգտըղընըղ նէրտիվէնին զանէթ եիւքսէք օլտուղունու պէեան իտիեօրտունուլ, ֆագաթ օն ալթը գատտէմէտէն իպարէթ տիր: - Բէճա իտէրիմ, օթուրունուլ. չու գօլթուղու իսկէմէ եումշագ տըր, - Սիւպհան Ալլա՛հ, սիմանըղ նէ՛ գատար կիւզէլ տիր. նամուսում իւզէրինէ

եւմին իտերիմքի, կիւն պէ կիւն զիեառէ կէնճէշիեօրսու-
նուզ:

Վան Արթօֆ, պու լաֆա գուլադ ասմաեօր կիպի կէօ-
րիւնէրէք, քէնտիսի իչին կէօսթէրիլէն գօլթուգլու իսկէմ-
լէեէ, վիճուտինին աղըրլըղընտան նաշի էրէյիճէ զահմէթ-
լէ օթուրտու:

Մատամ Անկօ. - Ազիզիմ միւսիւ, սիզէ պիր շէյ
սունապիլիւրմիեիմ. իչէճէք պիր շէյ իսթէրմիսինիզ:

Վան Արթօֆ. - Ֆէնա օլմազ:

Մատամ Անկօ. - Ֆադաթ նէ իսթէրսինիզ. պիր բէք-
սիմատ իլէ պիր քիւշիւք գատէհ Գսէրէս շարապը՝ մը, վի-
մօնատա՞ մը, պիր ֆինճան չա՞յ մը, եօգսա պաշգա պիր
շէյ մի: - Եվիմիզ՝ էմրինիզէ թապի տիր, նէ՞ արզու պու-
եուրուր իսէնիզ, պիլտիրին:

Վան Արթօֆ. - Բօմլու բօնչ իսթէրիմ:

Մատամ Անկօ. - Բէք իյի, շիմտի հազըր օլուր:

Մատամ Անկօ, իգթիզա իտէն էմրի վիրտիքտէն սօն-
րա, քէնտիսի, մէգքիւր սահիպ սէրվէթ իհթիեարըն եա-
նընտա օթուրտու, վէ սէսինի եալաշլաթարազ,

— Սիզին իշինիզլէ մէշղուլ օլուեօրում, տէյինճէ, իհ-
թիեարըն տօնուգ օլան կէօզլէրի տէրհալ բարլատը, վէ
պատէհու մէրգուլմէ, քէլամընա տէվլամ իտէրէք, - Հէր
շէյ սըրասընտա ճէրէեան իտիեօր, եախօտ ճէրէեան ի-
տէճէկինէ էմնիյեէթի գալիեէմ վար տըր, տէտի:

Վան Արթօֆ. - (Խէպէսսիւմլէ.) Բէք իյի:

Մատամ Անկօ. - Պիլիրսինիզ քիւ ազիզիմ միւսիւ, պէն,
հիչ պիր վազըթ, ճիտտի պիր սէպէպ օլմաեընճա, սիզի
եէրինիզտէն գալարըրպ պուրաեա գատար կէթիրմէքլիկէ
ճէսարէթ իտէմէմ: Պու խուսուսու սիզտէ թաստիզ իտէր-
սինիզ, տէյի՞լ մի:

Վան Արթօֆ. - Եվվէթ:

Մատամ Անկօ. - Պիր չարեէք սաաթա գատար, պէ:

եէնտիկինիզ օլ տիւպէր գըզ, քէնտիսինէ վալիտէիք իտէն,
վէ իւզէրինէ, շայեանը թէհայեիւր սուրէթտէ իճրաի նէ-
զարէթ իյլէեէն թէյզէսիլէ պիրլիքտէ պուրաեա կէլէճէք
տիր. - Պու գըզ՝ օն պէշ եաշընա կիրէլիտէն պէրու,
նէ՛ կիւնտիւզ վէ նէ՛ կիճէ, պիր տագըգա պիլէ եալը-
նըզ գալմամըշ տըր: - Թէաթրօնուն գուլիպէրինաէ պիլէ,
թէյզէսի կէօլկէ կիպի մէրգումէտէն այրըլմաեօր: - Ս՛հ,
միւսիւ, պու էօյլէ պաի ֆազիլէթ սահիպէլէրինտէն օլմա-
եըպ, թէէմին իտէրիմ.քի, մազպուլթ ֆազիլէթ սահիպէլէ-
րինտէն տիր:

Վան Արթօֆ. - (Կէօզլէրի տահա զիեատէ գըզարա-
րագ.) Գէնտիսինի կէօրէճէ՞քմիեիմ:

Մատամ Անկօ. - Հա՛յ հա՛յ:

Վան Արթօֆ. - Գէնտիսիլէ կէօրիւշէճէ՞քմիեիմ:

Մատամ Անկօ. - Շիմտիլիք օ միւմքին տէյիլ տիր:

Վան Արթօֆ. - Նի՛չին:

Մատամ Անկօ. - Պունուն իչին պազը սէպէպլէր՝ վար
տըր: - Էվլէլ էմիրտէ պու գըզ պուրաեա կէլմէսինտէ,
պու եօլտա հիշ պիր շէյ մէմուլ իթմէեօր: - Պիլիրաինիզա՛,
ազիզիմ միւսիւ, օ սիննտէ օլան գըզլար, հէնուզ չօճուգ
սաեըլըրլար, վէ ագըլլարը ֆիքիլլէրի՝ բօմանլալտա կէօ-
րիւլէն թասալվուրլար իլէ մէմլու պուլունուր: - Իմտի, օլ
կէնճ գըզը, նայիլ օլաճազը սաատէթ ու իգպալէ ալըշ-
տըրմագ իւզրէ, էվլէլճէ քէնտիսինի հազըլլամագ լազըմ
տըր:

Պու արա Վան Արթօֆուն սիմասընտա էսէրը մահզու-
նիյեթ կէօրիւնտիւկիւնտէն, մատամ Անկօ, չու վէճհ ի-
լէ իֆատէսինէ տէվամ իթտի.

— Խայր, խայր, տիւշարը իղթիրապ օլմանըն: Պու
խուսուստաքի մուլաֆֆագըյեթիմիզէ պէն մէսուլում.
անճագ պիր ազ սապը վէ զիեատէճէ էմրի պասիրէթ լա-
զըմ տըր: - Իշթէ միւսիւ, բօնչունուզ կէլտի, պունու ի-

չին վէ պէնի տինլէեին... Տինա Պիւլէ սիզի կէօրմէեեճէք,
ֆադաթ սիզ անը իսթէտիկինիզ կիպի կէօրէճէքսինիզ:

Վան Արթօֆ. - Նա՛սըլ:

Մատամ Անկօ. - Պիր ազտան անլաեաճաղընըզ վա-
սըթա իլէ: Շէօյլէքի, կիւզէլ պիր թէրթիպ տիւշիւնմիւ-
շիւմքի, պու սաեէտէ մէզպուրէեի սէյր իտէպիւմէքլէ
մահզուզ օլաճագսընըզ: Շու գատար քի, արիզ ու ամիզ
տիւշիւնէրէք, Տինա Պիւլէ հազգընտաքի մուհապպէթի-
նիզին՝ ճիտտի վէ մազպութ պիր մուհապպէթ օլուպ օլ-
մատըղընը անլամագ իսթէրիմ:

Վան Արթօֆ. - Պէն քէնտիսինի իսթէրիմ...

Մատամ Անկօ. - Բէք ալէա, լաքին իսթէմէք վար,
իսթէմէք տէ վար. ազիզիմ միւսիւ, պէն, սըրֆ քէյֆ իշ-
լէրինէ մուալէնէթ իտէմէմ: Վիճտանըմ, աշըգտան ա-
շըղա շունու սիզէ սէօյլէմէքիկէ պէնի մէճպուր իթմէքտէ
տիր. եանի պէօյլէ պիր խազինէ, եալընըզ պիր քէյֆէ թա-
պի օլմագլըզա լաեըզ տէյիլ տիր:

Վան Արթօֆ. - Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամա-
եօրում:

Մատամ Անկօ. - Միւմքին մէրթէպէ սէրահաթէն ֆիք-
րիմի սիզէ անլաթաեըմ: - Պիլիսինիզ քի, պէն, էվլէնմէք
իսթէեէնլէրէ վասըթա օլմագլըզ խըամէթինի լյֆա իտէ-
րիմ:

Վան Արթօֆ. - (Ումուզլարընը չէքէրէք.) Պէն էվլի-
եիմ...

Մատամ Անկօ. - Էվլի օլտուղունուզու պիլիեօրում.
լաքին էվլիլիք վար, էվլիլիք տէ վար: Ումուլմէն մալիւմ
օլան ալսլէադըմ իճապընճա, միւտտէթի ազ էվլիլիքլէրէ
վասըթա օլամամ: Պիլաքիս ինսանճա զաաֆէթլէր հազ-
գընտաքի միւսամէհամ մուճիպինճէ, հազըզի պիր գալպ-
տէն չըգան սէտաեա, մահլա պիր քէյֆ վէ կէշիճի պիր
արզու նէթիճէսի օլմատըղընտա, գուլագ ասմագ վազի-

Փէսիլյէ քէնտիմի միւքէլլէֆ թանըրըմ : - Նէ՞ տիմէք խաթ-
տիկիմի , զանն իտէրիմքի , անլաեօրսունուզ : - Պիր մա-
հէլլտէ , քէնտի մէշու զէվճէնիզ օլարագ պիր մատամ
Վան Արթօֆ պուլունտուղունու պիլիեօրում . լաքին մատ-
մուաղէլ Տէժարտէնի տէ , զէվճէնիզ մագամընտա ատտ ի-
տէրիմ : Անճագ պունունլա օլան իրթիպաթընըզ , չէօղիւլէ-
պիլիւր պիր սուրէթտէ տիր :

Վան Արթօֆ . - Բապըթամըզ չէօղիւլմէք մի :

Մատամ Անկօ . - Էվվէթ . լադըրտը պէյնիմիլտէ ,
մատմուաղէլ Տէժարտէն՝ սիղէ չէրէֆ կէթիլիւր պիր մալս-
լուզ տէյիլ աիր : Պունտան գաթինաղար , էկէրչի պաղը
ֆասըլճըլարըն ըիվաեթի տէ սահիհ իսէ , պաղէն հագ-
դընըզտա զաեթ չիտտէթլի տավրանըր իմիլ :

Վան Արթօֆ . - (Պաշընը էեէրէք .) Պէնի տէօեէր :

Մատամ Անկօ . - Իշթէ , կէօրիւեօրսունուզ ա՛ . սիզին
կիպի զէնկին վէ սէվիլմէեէ լաեըզ պիր ատէմին տաեագ-
եէմէսի ասլա եագըշմազ : - Շունու սիղէ սօրաեըմքի , սի-
զին , օ դըզ իլէ միւնասէպաթընըզը պագի սագլամանըզա
նէ՞ սէպէպ վար տըր :

Վան Արթօֆ . - Սէպէպ՝ ալըշմագըրզ վէ էլմասլար
տըր :

Մատամ Անկօ . - Վիրտիկինիզ էլմասլարը տիմէք իս-
թէեօրսունուզ . . . անլաեօրում : Հալպուքի սիզին տիկէր
էլմասլարընըզտա վար տըր : - Հասըլը , խիւլասայի իֆատէ-
մի սիղէ սէօյլէեիմ . սիզին իլէ Տինա Պիլիէ արասընտաքի
փղտիվաճ , պիւեիւք պիր զաթ իլէ ատի պիր ֆամիլեաեա
մէնսուպէ պիր գըզ միեանընտա ագտ օլունան իզտիվաճ-
լար գապիլինտէն օլապիլիւր : Տինա՝ իլք պահար տիմէք օլ-
մաղլէ , գըշ մէվսիմինի արգատա պրագմասը թապիի տիր
Բարիսին է՛ն տիլպէր վէ պիկիւնահ գըզը , իւնվան վէ իմ-
թիեազ ճիհէթիլլէ մատմուաղէլ Տէժարտէնին եէրինէ
կէշմէլի տիր . պաշգա տիւրլիւ օլամազ : Պու իֆատէմէ եա

մուվաֆֆագաթ իթմէլիսինիզ, եախօտ օ սէվտանըզտան ֆարիզ կէլմէլիսինիզ :

Իհթիեարըն եիւզիւնտէ էսէրը թէրէտտիւտ աշիքեաւրէն կէօրիւտիւկիւ կիպի, սաչլարընըն քէօքլէրի տախի սօղուգ պիր թէր իլէ ըալանմըշ իտի : Մատամ Անկօ, շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Սիզ պու մէսէլէեի, իչպու նօգթաի նազարտան միւթալէա իթմէեիպ, հէմ սիզի ճէլպ իտէն կէնճ դըզը էլտէ իթմէքլիկի, հէմտէ սիզի գօրգութան մաշուշլանմըշ դըզտան այրըլմամաեը տիւշիւնմիւշսիւնիւզ : — Հալպու քի պու օլամազ : Անճագ, աճէլէ իտէճէք պիր սէպէպլինիզ օլմատըղընտան, իսթէտիկինիզ դատար տիւշիւնիւն, վէ պիր սաաթա տէկին գարարընըզը պանա պիւտիրին :

Վան Արթօֆ, ապլա մանէասըզ պիր թարզտա պաւընը սալլամըշ իքէն, սալօն գաբուլարընտան պիրի եաւլաշճա չալընտը :

Մատամ Անկօ . — Կիրինիզ :

Սարիօլ . — Սէօյլէտիկինիզ գատընլար կէլտիլէր :

Մատամ Անկօ . — Պէշ տագըզատան պուրաեա կէթիրին : (Վան Արթօֆա խիթապէն .) Անլէր տիրլէր, գօլթուօ զումա կիրին վէ կէլին :

Սապըգ էպէ գատըն, սալօն վէ խարիճի սօֆա իլէ իրթիպաթլարը օլան, ֆագաթ գաբուլարը հէման կէօզէ կէօրիւնմէզ պիր թարզտա պուլունան միւզէյեէն քիւշիւք օտալարտան պիրինէ մէրգուլմ իհթիեարը կէօթիւրտիւ, վէ քէնտիսինէ պիր գօլթուգլու իսկէմլէ իրանէ իտէրէք :

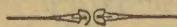
— Պունտա օթուրունուզ, տէտի :

Պատէհու մէզպուրէ, սալօնա նազըր օլմագ իւղրէ, օն բարա էնլիլիկինտէ իքի ուֆագ տէլիկին պէեազ մատէնտէն եաբըլմըշ գաբաղլարընը աչարագ :

— Իշթէ, սիզին ըասատիսանէնիզ պու տուր . պուրաւտան, սալօնտաքի վաղըալարը կէօրէպիլիր, վէ իտիէճէք

սէօզլէրի իշխտէպիլիսինիզ : Ֆազաթ սագըն էօքսիւրմէ-
 եին : Եանընըզա ավտէթիմտէ , ումարմքի գարարընըզը
 վիրմիշ օլուրուոնուզ , տէտի :

Մուախսարէն մատամ Անկօ՝ Մէլանի Բէրտրօսու վէ
 Տինա Պլիւեեի պուլմագ իւզրէ , իհթիեարըն նէզտինտէն
 մուֆարագաթ իթտի :

11

Օ կիւնիւ Մէլանի Բէրտրօ , մատամ Անկօտան ալմըշ
 օլտուղու պէշ ատէտ լուի ալթունուն պիւեիւք գըմընը ,
 քէնտի թէզեինաթընա սարֆի իտիպ , հալպուքի Տինա Պլիւ-
 եէ , հէր վազըթքի կիպի զաեէթ սատէ կիեինիպ գու-
 շանմըշ իտի , վէ թէյղէսինին աճիպ վէ զարիպ գըեաֆէ-
 թինի կէօրմէք իսթէմէմէքտէ իտի իսէ տէ , պունտան տօ-
 լաեը սըգըլմագտան քէնտիեի մէնն իտէմէմէքտէ իտի :

Մատամ Անկօ , պու արա Թամէրլան-Սարիօլուն պիւ-
 եիւք սալօնա կիրտիրմիշ օլտուղու միւսաֆիրլէրինի իսթիգ-
 պալ իտէրէք , վէ Մէլանի Բէրտրօնուն գուրու էլինի սը-
 գարագ ,

— Ազիզէմ մատամ , սէօզլէնիւզ մուճիպինճէ , թամ
 վազթինտէ կէլտինիզ , տէտի , վէ Մէլանի՝ մատամ Անկօ-
 եա մուգապէլէթէն քէմալը իլթիֆաթ արզ իթտիկի սը-
 րատա , սապըգ էպէ գատըն Տինաեը պուս իթտի , վէ պա-
 տէհու մէզպուրէեի իյիճէ կէօրէպիլմէք իւզրէ , պիր գաշ
 ատըմ կէրիլէեերէք , զաեէթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ շու
 սէօզլէրի սէօյլէտի :

—Ա՛հ մա՛տմուռազէլ, հազըգիթէն սիղ պիր մուռազէզ խաղինէ, պուլունմազ պիր ճէվհէր բարչա խմիչսինիզ: Եւ գընտան սիղի կէօրիւ պ հայրան օլմազ մէրագընտա խտիմ: — Թաթլը վէ աիլպէր տօսթում, սիղի, պունտան ագտէմ, եէնի թէաթրօ օեռնունտա կէօրմիւշ, վէ ալգըշլամըշ իտիմ. պանա օլ գատար միւքէմմէլ կէօրինմիւշ խտինիզ քի, հէր հալտէ թէաթրօնուն զիեալարը վէ սահնէնին թէզեինաթը, սիղին կիւզէլիկինիզի արթըրմագտա օլտուգլարընը զանն խտիեօրտում. . . Քէնտի քէնտիմէ, «Պու օլուր շէյ տէյիլ տիր, տիւնեատա պու գատար միւքէմմէլ տիլպէրլիք օլամազ» տիեօրտում: — Փագաթ տիւրպիւնիւ միւն խէթա իթմէտիկինի, վէ կէչէն ագչամքի հէեէճանըմ տա միւպալէզա պուլունմատըղընը շիմտի անլաեօրում: — Էվվէթ, էվվէթ, նամուսում իւզէրինէ սէօլէրիմքի, սիղ պիէմնալսը . . . Փագաթ, պիր քէրրէ պանա պագըն . . . Նէ՛ կիւզէլիք . . . Նէ՛ մինիմինիլիք . . . Նէ՛ թագէլիք . . . Նէ՛ գատար միւքէմմէլիեէթ . . . Նէ՛ կէօլէր . . . Նէ՛ կիւլ կիպի բէնկ . . . Նէ՛ պրաքիրէլիք վէ սատէլիք . . . Նէ՛ տէրէճէ մահճու պ հալ . . . Ա՛հ մատմուռազէլ Տինա, սահիհէն սիղ պիր մէլէքսինիզ:

Մէլանի Բէրտրօ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Նէ՛ եալտըղլը վէ միւտահին տիլ . . .

Մադամ Անկօ, մէտհիեէսինէ պիր իքի սանկիեէ գատար արա վէրիպ, եէնիտէն Տինաեա սարըլտըքի, պիչարէ օլ էսնատէ իշիթտիկի սէօլէրտէն տօլաեը պիւթիւն պիւթիւն շաշըրմըշ վէ սէրսէմլէշմիշ խտի:

Մատամ Անկօ . - (Քէլամընա տէվամ խտէրէք .) Սէվկիւլում, վագը օլան սէօլէրիմտէն տօլաեը գըղարմաեա սէպէպ եօգ տուր: Պունունլա պէրապէր շու կիւզէլ գըրմըղըրդ տա սիղէ բէք եագըշըեօր . . . Աթէշին եանընա կէլինիզ, ազիզէմ, վէ շու մինիմինի աեագլարընըղը ըրթընըղ . . . Ա՛հ, վալիտէնիզ սիղի օլ գատար քիւշիւք աեագլը

եւարաթմըշ քի, պիր Չինլի դըզը կէօրսէ, գըսգանաճաղը տէրքեար տըր... Ֆադաթ պու աեագլարընըզ իլէ նաճըլ եիւրիւեքպիլիեօրսունուզ: Պու պիր մէսէլէ տիր: - Պու աեագլար իչին, պիր արապա պուլունմագ լաղըմ տըր: - Քէճա իտէրիմ, սիզի թէքրար պուս իթմէքլիկիմէ միւսաաա տէ իտին, զիրա նէ՛ գատար պուս իթսէմ, օսանամամ: - Է՛ն կիւզէլ պիր շէֆիթալինին եանագլարընըզ եանընտա աալա գըյմէթի օլամազ... Շու եանագլարը կէօրէնին գըսգանամասը գապիլ տէյիլ տիր... Ֆադաթ, պիզ պիրիպիրիմիզլէ տօսթ օլաճաղըզ. դաթէն պէն շիմտիտէն սիզի տիվանէ կիպի սէվիեօրում. սիզտէ պէնի սէվէճէքսինիզ, տէյիլ մի: Սիզէ վատ իտէրիմքի, սէվկիւլիւ թէյզէնիզ պու խուսուստա գըսգանճըզ կէօսթէրմէեէճէք տիր:

Մատամ Անկօ, պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, կէնճ գըզը, Վան Արթօֆա կէօսթէրտիկի իքի տէլիկին իւշ տէօրթ ատըմ պէրիսինտէ պուլունան չըմինէնին եանընա կէօթիւրտիւ, վէ շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի:

— Հայտէ պէնիմ՝ մինիմինի գըզճըղաղըմ, վէ շէքէրտէն եաըըմըշ քիւչիւք թավշանըմ, շարգանըզը վէ քիւրքիւնիւզիւ չըգարըն, չիւնքի երէյիճէ մատտէլէր իւզէրինէ կէօրիւշէճէեիզ: Էվվէլ էմիրտէ շուրաեը պիլմիշ օլունքի, պուրասը սայքի սիզին էվինիզ տիր:

Մատամ Անկօ, մէզքիւր սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա, կէնճ գըզըն, իչի գալըն ֆանէլալը բարաըսիւսիւնիւ, վէ սատէ պիր գատիֆէ գօրտէլա իլէ միւզէյեէն սիեաճ քէչէ շարգասընը չըդարտը, վէ սաչլարըյլա նաղիք վէ տէյիրմի պօեունու կէօրմէսինտէ, եէնիտէն իզհարը հայրէթ իյլէտի:

Պու արալըդ, կէնճ գըզ, տիվարտաքի քեաղըտլարը, այլինէլէրի, վէ մէվճուտ մօպիւեաեը սէյր ու թէմաշա իթմէքտէ, վէ պունճա հայրէթպախշ էշեատան տօլաեը վաղիֆէսիզճէ պուլունմասընա թէաճճիւպ իյլէմէքտէ իտի:

Մատամ Անկօ . - Աղիղէմ, պու կէօրտիւկիւնիւզ շէյ-
լէրէ նէ՞ տէրտինիզ :

Տինա . - (Սօղուգ գանլըլըգլա .) Հէբ կիւզէլ շէյլէր
տիր :

Մատամ Անկօ . - Էմնալինի կէօրմէմիշտինիզ տիր , տէ-
յի՞լ մի :

Տինա . - Էվլէթ , մատամ , Էմնալինի կէօրմէմիշտ տիր :

Մատամ Անկօ . - Թէաթրօնուզուն է՞ն միւքէմիէլ թէզ-
եինաթը , պունլարա պէնդէմէզլէր :

Տինա . - (Կիւլիւմնէեհէք .) Խա՛յր , մատամ խա՛յր ,
ասլա պէնդէմէզլէր :

Մատամ Անկօ . - Ձանն իտէրիմքի , պէյլէ պիր մօ-
պիլեաեա մալիք օլմագլըղը քէնտինիղէ պիր պալսթիեադ-
լըդ ատտ իտէրտինիզ :

Տինա . - Իգըար իտէրիմքի , պու գատար տէպտէ-
պէեի ասլա արզու իթմէմիշտ , վէ ֆիքրիմէ կէթիւրմէմի-
շտ տիր :

Մէլանի Բէրտրօնուն օուրաթը եքշիեհէք ,

— Սէնի հայլա՛ղ , տէտի եալաշ սէտա իլէ , վէ եիւք-
սէք սէտա իլէ տէ ,

— Փագաթ , սէվկիւլիւմ , պու խուսուտա նի՛շին պիր
ազաճըգ օլսուն հըրսը շանընըղ պուլունմաեօր , տէյի սիւ-
ալ իթտի :

Տինա . - Էկէրշի հըրսը շանըմ օլսա իտի , մատամ ,
պաշգա պիր շէյ արզու իտէրտիմ :

Մատամ Անկօ . - Պէլքի եանըլըր իտինիզ :

Տինա . - Մօպիլիանըն կիւզէլ օլմասը , մուճիպլի սաա-
տէ՞թ մի տիր :

Մատամ Անկօ . - Մուճիպլի սաատէթ օլմագլըղա մէ-
տար տըր :

Տինա . - Նէ՞ սուրէթլէ մէտար օլապիլէճէկինի պիլէ-
թիմ , վէ անլաեամաեօրում :

Մատամ Անկօ . - (Ստիկթէ պիր հէեէճան իլէ ,) վէ իւչինճիւ տէֆա Տինաեր պուս իտէրէք .) Նէ՛ գատար սատէտիլիք , նէ՛ տէրէճէ պի էմասլ պիր գըղ . . . (Պատէհու իլավէթէն .) Սիզճէ , սէվկիւլիւմ , մուճիպի սատտէթ օլան նէ՞ տիր :

Կէնճ գըղ պիր ա՛հ իթտիկինտէն , սապըդ էպէ դատըն կիւլէրէք , չէօյլէ ճէվապ վիրտի .

— « Ա՛հ իտէն եիւրէք՝ արզուսունա նայիլ օլամաղ » տէյի էսկի պիր տալպը մէսէլ վար տըր քի , պօշ սէօղ տէյիլ տիր : - Իմտի , ահ իթմէք , ճէվապ վիրմէք տիմէք օլմաստըղընտան , մուխլիս տօսթուսուղ իլէ պիր աղ սէրպէսթճէ իֆատէի հալ իթմէնիդի արզու իյլէրիմ : Շու քիւչիւք վէ կիւզէլ պաշընըլա հէր նէ մէվճուտ իսէ , պիլտիրին :

Տինա . - Մատամ , զանն իտէրիւմ քի , պէնիմ իչին սատտէթ ու իգպալին հուսուլի բէք գօլայ տըր : Պէնիմ հիչ պիր չէյէ իհթիեաճըմ օլմատըղը կիպի , արզուլարըմ տախի եօգ տուր : - Նի՛չին տէպտէպէ վէ տարաթ պէնի իղֆալ իտէճէք տիր , նէ՞ եաբաճաղըմ : - Նամուսլու պիր չալըլմագլա նամուսլուճա եաշամագ , իշթէ պէնի մէսուտ գըլմագ իչին լաղըմ օլան պու տուր :

Մէլանի Բէրտյօ՝ ումուղլարընը չէքտի , վէ մատամ Անկօ տախի , սուրաթը էքչիթէրէք դահգահա իլէ կիւլտիւ , վէ պատէհու իֆատէեէ աղազլէ ,

— Ա՛հ աղիզէմ , սիզ բէք աղ չէյ իլէ , հազըգէթէն բէք ճիւղի չէյ իլէ խօշուտ օլուեօրսունուղ , տէյի պէեան իյլէտի :

Տինա . - Խայլո՛ , մատամ , կէօրիւեօրսունուղ քի էօյլէ տէյիլ տիր . զիրա սիզէ բէք ճիւղի կէօրիւնէն խուսուսուէլտէ իթմէքտէ կիւճիւք չէքմէքտէերիմ :

Մատամ Անկօ . - Էօմիւն թէճըիւպէսի միւքէմմէլ օլմաղ իսէ , պէօյլէ ճիւղի միւլահաղաթ ֆիքրի իսթիլա իտէր , վէ պիւեիւք պիւեիւք թասավիւրըլար հասըլ օլամաղ :

Լաքին գըզըմ, շիմտիտէն սիղէ սէօյլէեօրում քի, պու հալ
թէպտիլ օլունաճագ տըր: Հէր վագըթ պու եօլտա միւլա-
հաղա իթմէեէճէքսինիզ:

Մատմուղէլ Տինա, պու սէօյլէրտէն ասլա իսքեաթ
օլմատը իսէ տէ, միւճատէլէեէ կիրիշմէք իսթէմէտիկինտէն,
սիւքիւթիւ իսթիեար իյլէտի, վէ մատամ Անկօ, պու սը-
րատա շու վէճհլէ իլավէի մէգալ իթտի:

— Պու գատար կէնճ, տիլպէր, ճախպ վէ թէաթրօ
ագթրիսլէրինէ մէնսուպէ օլտուղունուղ հալտէ, սիղին իչին
գարանլըգտա եաշամագլըդ ճայիզ օլմաեըպ, ըշըզ վէ ըէվ-
նագ լաղըմ տըր: Սիզ, օթլարըն ալթընտա կիզլէնմէեէ
չալըշան, վէ ֆագաթ կիւզէլ պուքէթլէր տէրունինէ գօ-
նուլտուղլարընտա, նէֆիս կիւլլէր վէ միւքէլլէֆ գամէլիա-
լար գատար բարլագ կէօրլունէն քիւշիւք մէնէֆշէլէրէ պէն-
դէեօրսունուղ:

Տինա. - Մատամ, օ մէնէֆշէլէրին կիւզէլ օլուպ օլ-
մատըզլարընը պիլմէմ, անճագ շունու պիլիլիմ քի, զիքը
իթտիկինիզ կիւզէլ պուքէթլէրէ գօնուլմագտան էվլէլ,
մէգքիւր մէնէֆշէլէր թօբլանըլըր, վէ իրթէսի կիւն պու
չիշէքլէր սօլար. պու մոլ տուր սաատէթ:

Մատամ Անկօ. - (Ֆիքրինաէն.) Բէք ինատճը շէյ,
պու իշ պէօյլէ սէօքմէզ:

Այնի վագըթտա Մէլանի Բէրտօր, հէմ իսթիհպքեա-
րի, հէմ տէ հիտտէթամիզ պիր հալ իլէ ումուղլարընը չէք-
տի, վէ խանէ սահպէսի պիր ազ սօնրա քէլամընա տէվամ
խտէրէք,

— Էֆքեարլար սէրպէսթ տիր գըզըմ. իմտի նաղարիա-
թը պէր թարաֆ խտէլիմ տէ, պիղիմ իչլէրտէն պահսա
պաշլաեալըմ: - Բիանօ տը Պէրթտէքի րօլունուղուն նէրէ-
սինտէսինիզ, տէտի:

Տինա. - Բօլումու էօյրէնմէք իչին իքի կիճէ չալըշտըմ,
վագաա սլանա թախսիս օլունան րօլունուղ իսէ տէ, գուվ-

վէյի հաֆըզամ միւքէմէլ օլտուղունտան, տէօրթտէ իւչ բայընը էօյրէնտիմ: Շէօյլէ քի, էկէր իգթիզա իտէք իսէ, եարըն իճրա իտէպիլիրիմ:

Մատամ Անկօ. - Բէք ալէա, եարըն պիրինճի բրօվտա եր իճրա իտէրիզ: - Սիդի թէէմին իտէպիլիրիմ քի, Բաւրիտէ է'ն զիեատէ թէաթրօ մէրագլըլարը դարչըսընտա իճրաի մէհարէթ իթմէքլէ, պիւեիւք մուվաֆֆագըյեթէթ քէսպ իտէճէքսինիզ: - Թուալէթինիզի պէն վիրէճէք օլտուղունու սէվկիւլիւ թէյդէնիզ սիդէ սէօյլէտի մի:

Տինա. - Էվվէթ, մատամ:

Մատամ Անկօ. - Պիր աղտան օ ճիհէթի տիւչիւնիւրիւզ, Անլանօրսունուղ ա', էօյլէ ըասթ կէլա թուալէթլէ թէզեին օլունմանըպ, պիւսպիւթիւն եէնի մօտա վէ ճէտիտ էլպիսէլէր կիեինէճէքսինիզ, պէնիմ մինիմինի խազիւնէճէկիմ:

Պու աբա մատամ Անկօ չանը չալմաղլէ, Ժօզէֆ նամ խըզմէթ.քեար կէլտիկինտէն, մէրգումա խիթապէն,

— Ժօզէֆ, մատմուլաղէլ Անիթա եր պանա չաղըրըն վէ տէրխաթըր իտին քի, էմի ճէտիտէ տէկին քիմնէեի դապուլ իտէմէմ, տէտի, վէ պատէհու Տինա եա խիթապ իտէրէք, - Մատմուլաղէլ Անիթա՝ պէնիմ պիրինճի օտա պէսլէմէմ տիր: - Պունտան ագտէմ Բարիսին պիրինճի մօտա մաղաղասընտա պաշ մագաստար իտի: - Տօլկուն մաաշ վիրէրէք քէնտիսինի ճէլպ իթտիմ: - Պէնիմ էսվապըմը օ կիեինտիրիր. . . իմտի պունտան, նէ՝ գատար չիք պիր գըզ օլտուղունու հիւքմ իտէպիլիրսինիզ, տէյի իլաւէթէն պէեան իյլէտի:

Մատմուլաղէլ Անիթա կէլտիկինտէն, մատամ Անկօ, պու գըզա տէօնիւպ,

— Անիթա, պիրիրսինիզ ա', թէաթրօ լուպիեաթընա մախսուս օլարագ, կիւմիւլիւ ճանֆէստէն պիր գօսթիւմ լաղըմ տըր: Մատմուլաղէլին էօլլիւսիւնիւ ալըն, տէտի:

Տինա պու արա ահաղա գալգմըչ օլուպ , Անիթա ,
— Աճապա մատմուլազէլ ֆիսթանընը չըդարմագլըղը-
մա միւսաատէ իտէ՛ր մի , տէտի :

Տինա . - Լազը՛մ մը տըր :

Մատամ Անկօ . - Հէր հալտէ լազը՛մ տըր : - Գը՛զըմ ,
կիեխնմիչ օլտուղունուզ էսվապ եագըչըգսըզ տըր : Լա-
քին պու տէֆա եաբըլաճագ դօսթիւմիւն , օ վիճուտինիզէ
եագըչմասընը , վէ պանատա շէրէֆի մուճիպ օլմասընը իս-
թէրիմ : Պունուն իչին էօլչիւլէր լաեըգըյա ալընմալը տըր : -
Պունտան գաթինաղար , իչիմիզտէ էրքէք եօգ տուր :

Տինա , պու թէքլիֆտէն սըգըլտը իտէ տէ , շայեանը իս-
թիհզա մահճուպիյեթ կէօսթէրմէք տէ իսթէմէտիկինտէն ,
պիլա իթիրազ թէքլիֆի վագըլաեա մուվաֆիագաթ իթսի :

Պիր տաղըգա սօնրա , մէզպուրէ , գըսսա միւսու
վէ գօրսէսի իլէ վէ մահճուպիյեթինտէն նաչի թէնի գը-
զարմըչ վէ գօլլարըյա կէօքսիւ չըպլագ օլարագ , պիւ-
եիւք այինէնին գարչըսընտա աեագտա տուրուպ , մատ-
մուլազէլ Անիթա , տիքիլէճէք դօսթիւմիւն էօլչիւսիւնիւ ա-
լարագ գայտ իթսիկի սըրատա , մատամ Անկօ , մալիւ-
միւմիւզ օլան միւտահին լիսանըյա օլ կէնճ գըզըն վի-
ճուտճա միւքէմլէլիեթլէրինի մէտհ ու սէնա իյլէմէքտէ
իտիքի , պուրաճըգտա թէքըրար իտէմէեիզ :

Մէրգումէ , պիրտէն պիրէ , ատի պիր թարագ իլէ
թուլթուլմուչ օլան Տինանըն քիւլլիեթլի սաչլարընա բար-
մաղընըն ուճունու տօգունատուրուպ ,

— Մինիմինի գըզըմ , սահիհէն պու սաչլար սիզին մի
տիրլէր , տէտի :

Տինա . - Էվվէթ , մատամ :

Մատամ Անկօ . - Փագաթ պու միւմքին տէյիլ տիր :

Տինա . - Պէնիմ օլտուղունու թէէմին իտէրիմ :

Մատամ Անկօ . - Շիմօի անլարըզ . լաքին ալիզէմ ,
սագըն եալան սէօլէմիչ օլմանընը :

Սապրդ էպէ գատըն պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սրրատա , պիրտէն պիրէ կէնճ գըղըն պաշընտաքի թա-
րաղը չէքիպ չըգարմասընտա , կիւմրան սաչլարը , չըպլագ
վէ ճալիպ ումուզլարընտան բաչա պաղլարընա դատար
սարգըլտը :

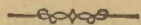
Տինա . - Օ՛հ մատամ , մատամ , նէ եաբըեօրսունուզ :

Մատամ Անկօ . - Սահիհ իմիշ . նամուսում իւզէրինէ
սէօյլէեօրումքի , էմալինի կէօրմէմիշիմ տիր :

Մէլանի Բէրտոր . - (Իւք տէֆա լագըրտըեա գարըչա-
րագ .) Զանն իտէրիմքի , պու սաչլարըն պիր բէրուքեար
նէզտինտէ էլլի լուի գըյմէթի պուլունմագտա տըր :

Մատամ Անկօ . - Էվվէթ , պիր բէրուքեար նէզտին-
տէ էլլի լուի ալթունու գըյմէթի տախի պուլունսա , պու
գըզըղաղըն պաշընտա եարըմ միլիօն գըյմէթինտէ տիր :

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա , Տինա վէ թէյզէսի՝ Սօսէ
սօգաղընտաքի խանէտէն մուֆարագաթ իթտիքլէրինտէ ,
մատամ Անկօ , Վան Արթօֆու պրագմըշ օլտուղու օտա-
եա կիրտի :

Ասրաղի նամ թէաթրօ օեունունուն իւք տէֆա իճրա
օլունտուղու ագչամ , Տինա Պիւէսահնէեէ կէլտիկինտէ ,
Վան Արթօֆուն իւզէրինտէ հասըլ օլմուշ օլան թէէսսիրի
էկէրչի գարիունը քիրամըմը հազարաթը ունութմամըշ-
լար իսէ , մատամ Անկօնուն , եալընըզճա պրագտըղը օ-
տա տէրունինտէ Վան Արթօֆու հէման քէօթրիւմէշմիշ

հալտէ պուտուղունու պէտան իտէր իտէք, զանն իտէրիդքի քէնտիւլէրինին թէաճճիւպիւնիւ մուճիպ օլմուշ օլմաեւը :

Մէրգումուն հայլան թասլիրինէ պէնդէեէն սիմասը, դօեու մէնէֆշէ բէնկինտէ օլտուղու կիպի, կէօզլէրի տէ, զանն իտէրսին քի, դօվուգլաքընտան տիշարը՝ ֆըրլամագտա, վէ շաշգըն եախօտ մէճնուն կիպի ուեար ույմազ սէօզլէր թէլէֆֆիւղ իթմէքտէ իտի :

Խանէ սահիպէսի, պու հալտէն տիւշարը էնտիշէ օլարագ, մէրգումու էվէլքի հայլան կիպի հալինէ կէթիրմէք իշին, քեաֆֆէյի վէսայիթի միւէսսիրէեի մէվզըրի իճրաեէ վազ իթմէք սաեէսինտէ, մէմուլինտէն ղիեատտէ սիւրաթլէ պու խուսուսա մուվաֆֆադ օլտու, վէ անըն սէրպէսթճէ նէֆէս ալտըզընը կէօրտիւկիւնտէ :

— Սղիզիմ միւսիւ, ումարըմքի, աղ վագըլթտա քէնտինիզի պուտուղունուղ, տէտի :

Վան Արթօֆ. — Էվվէթ, բէք իյիեիմ :

Մատամ Անկօ. — Հէլէ շիւքիւր. քիւշիւք մուհիպպէմիզի լաեւդըյլա թէտգիգէ վագլթընըղ օլտու, տէյիլ մի, վէ եագընտան տախի կէօրիւլէճէք օլա, մէտհ ու սէնաեա շայեան օլան խասսէլէրինտէն հիշ պիր շէյ ղայպ իթմէեէճէկինէ իսքեաթ օլտունուղ ա' :

Վան Արթօֆ. — (Կէօզլէրի եէնիտէն գըզարմաղա պաշլաեարագ.) Պիլաքիս, եագընտան կէօրիւլտիւկիւնտէ, խասսէլէրինին տահա ղիեատտէ ճալիպի հայրէթ օլաճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր :

Մատամ Անկօ. — Սիզին կուսթօ սահիպի օլտուղունուղու շիմտի անլաեօրում : Հագըգէթէն, միւսիւ, պու գըզլ պիր հիւքմտարա վէ միլիօնլար սահիպի օլան պիր ղէնկինէ լաեւդ պիր բարչա տըր : « Տիմէք օլուրքի, էֆքեաընըղ թէպտիլ օլմատը :

Վան Արթօֆ, — Խա'յր . . . խա'յր . . . խա'յր . . .

Մատամ Անկօ . - Սիգէ սէօյլէտիկիմի խաթըրլաեօր-
մուսունուզ :

Վան Արթօֆ . - Էվվէթ :

Մատամ Անկօ . - Սիգին մէնաֆիինիզլէ իշթիզալէ վէ
սաատէթինիզի տէրիւհտէ իթմէքլիկէ գարար վիրմէքլիկիմ
իչին , (պիլիրսինիզ քի , պու գօլայ պիր շէյ տէյիլ տիր ,)
մալիւմիւնիւզ օլտուղու իւզրէ , սիգէ ղաեթթ ճիտտի պիր
թէքլիֆ իթմէք իաթէրիմ . շէօյլէ քի մազպուլթ վէ ուզուն
միւտտէթ տէվամը օլմագ , մունթազամ գօնթրաթ թահ-
թընտա պուլունմագ շարթըյլա , օլ կէնճ գըզ իլէ ագտը իզ-
տիվաճընըզը թալէպ վէ իշպու գօնթրաթը եազտըրմագ ի-
չին , պէնիմ պու եօլտա իշէրիմի կէօրէն Մ . Բօշ նամ սա-
պըդ ափօգաթը սիգէ թափսիկէ իյլէրիմ , Պու կիպի ուսմը
ու մէսալիհտէ մէրգում բէք մահիր տիր , վէ չիմտի Բօշ է
Ֆիւմէլ նամ չիրքէթ ազասընտան տըր : - Էկէր մուվաֆֆա-
գաթ իտէրսէնիզ , քէնտիսինի պիրլիքտէ կէօրիւրիւզ :

Վան Արթօֆ . - Էվվէթ , Էվվէթ :

Մատամ Անկօ . - Բէք ալէա . ազչէ մատտէսինի գա-
րարլաշտըրմագ իւզրէ , եադընտա թէքրար պուլուշուրուզ :
Մէզքիւր մատտէնին սուլէէն վէ հիւննի սուրէթտէ գա-
րարլաշտըրլաճաղընա էմինիմ : - Սիգ ֆէվգէլատէ զէնկին-
սինիզ , վէ ազչէ խուսուսընտա իսրար իթմէեէճէկինիզ տէր-
քեար տըր : - Պու ճիհէթլէ հէր շէյ՝ միհվէրի լաեըզընտա
ճէրէեան իտէպիլիր : - Պաշըճա մէսէլէ՝ մատմուազէլ Տէ-
ժարտէն մէսէլէսի տիր : - Շուրաեը ունութմաեըն , ազի-
զիմ միւսիւ քի , մէզպուրէտէն պիւթիւն պիւթիւն ֆա-
րիզ կէլլէլիսինիզ . պաշգա տիւրլիւ օլամագ : Պու խուսու-
սա մուվաֆֆագաթ իտիեօրմուսունուզ :

Իքինճի տէֆա Վան Արթօֆ , միւթէրէտտիւտ պու-
լունտու իսէ տէ , Տինանըն ֆէվգէլատէ տիլպէրլիկինի տէր-
թաթըր իթմէքլէ :

— Բէք ալէա , մուվաֆֆագաթ իտէրիմ , տէաֆ :

Մատամ Անկօ . - Իշթէ , սիդին հագըգի պիր ատէմ
օլտուղունուղ , վէ էօյլէ ըստթ կէլա գուլլանըլամահա-
ղընըղ անլաշըլընօր , ֆագաթ մատմուաղէլ Տէժարտէնի նէ՝
վագըթ եօլա գօհաճագընըղ ,

Վան Արթօֆ . - Եարըն :

Մատամ Անկօ . - Պու կիւն եօլա գօյմահըպ , նի՛շին
եարըն եօլա գօհօրսունուղ :

Վան Արթօֆ . - Բէք իյի , պու կիւն պնը եօլա գօրում :

Մատամ Անկօ . - Մալիւմիւնիւղ օլան սէպէպլէրէ մէպ-
նի մատմուաղէլ Տէժարտէն աղլահըպ սըղլահաճագ տըր ,
ֆագաթ ճէսուր օլուն , վէ միւթէէսսիր օլմահըն :

Վան Արթօֆ . - Բէնտիսինէ պագը էլմասլար վիրէճէ-
կիմէն , պիլա շիքահէթ կիտէճէք տիր :

Մատամ Անկօ . - Պունա էմի՛նմիսինիղ :

Վան Արթօֆ . - Էվվէթ :

Մատամ Անկօ . - Օ հալտէ սիղէ ուղուրլար օլուն :
Եալընըղ գալըպ չալըշմալընըմ . Թէշէպպիւսաթըմ հագ-
գընտա սիղէ մալիւմաթը լաղըմէեի իթա իտէճէկիմէ միւս-
թէրիհ օլուն :

Վան Արթօֆ , պու թէէմինպախշ սէօղլէրի տինլէտիք-
տէն , վէ մատամ Անկօնուն խանէսինտէն մուֆարագա-
թընտան սօնրա , մէզպուրէ , մէսէրրէթինտէն նաշի էլլէրի-
նի օլուշտուրարագ ,

— Պու խահըրը վէ պիւեիւք պիր իշ տիր . վագաա
պագըլմէվանի վէ միւշքիւլաթ մէվճուտ օլտուղունուղ քէշֆ
խտիւօրում , ֆագաթ նէ՝ պէյիս վար տըր . էկէրշի պու
պապտէ մուվաֆֆագ օլմագ իւղրէ է՛ն պիւեիւք թէտ-
պիր վէ վասըթալարը իթթիսաղ իթմէքիկիմ լաղըմ կէլիլ
խէ , անլէրի տէ պիլ իճրա մուվաֆֆագ օլաճաղըմ , տէտի :

Սապըգ էպէ գատըն , իշպու մուլթասար իֆատաթ-
տան սօնրա , պիր շան իրինի չէքմէքլէ , կէլէն խըղմէթ-
քերքա ,

— Ժօզէֆ, Մ. Թամէրլանա խապէր վերին, քէնտի-
սիյլէ շիմոի կէօրիւշմէք արզուսինաէեիմ, տէտի, վէ Սա-
րիօլ կէլտիկինտէ, մատամ Անկօ՝ մէրգոււմա,

— Իւժէն, շիմոի պիր արապա թուլթուն, վէ պիր
տագըգա պիլէ կէչիրմէեէրէք, Մօնմարթը սօգաղընտա
վազը Բօշէ Ֆիւմէլ իտարէսինէ կիտին: Օրատա Մ. Բօշու
պիղղաթ կէօրիւն, վէ պու ագչամ՝ պուրաեա ուղրամա-
սընը քէնտիսինտէն րէճա իտին: - Պատէհու զաթէն թա-
նըտըղընը Բիգօլէեի, եանի Սթանի Բիգօլէեի ճէլպ իտիպ,
պու կիւն եաթօտ եարըն, Վան Արթօֆ իլէ մոտմուաղէլ
Տէժարտէնին այրըլըպ այրըլմատըղլարը հագղընտա մա-
լիւմաթ ալմասընը իխթար իտին: - Միւթատ օլան պէտէլի
պէն թէէտիեէ իտէրիմ: - Շաեէտ Սթանի Բիգօլէսին եի-
կիրմի ֆրանդա իհթիեաճը պուլունուր իսէ, թարաֆըմ-
տան վէրին:

*
* *

Պու վագըալարտան սօնրա, իքի հաֆթա գատար
կէչտի:

Իչպու օն պէշ կիւն զարֆընտա, Տինա Պիւէեէ, Օգ-
թավ հավարա, Վան Արթօֆա, վէ Մէլանի Բէրտրօ իլէ մա-
տամ աը Սէն-Անկօեա տայիր վագը օլան պագը հատիսէ-
լէրի մուխթասարէն պէեան իթմէքլէ իթթիֆա իլլէրիլ:

Վան Արթօֆ՝ քէնտի մահպուպէյի սապըգէսինտէն
պիւսպիւթիւն այրըլտը: Կէրչի պու այրըլմագըղըն մալի
քէնտիսինէ պիր աղ պահալը օլտու իսէ տէ, նիհաեէթ սէր-
պէսթիեէթինի պուլտու, հալպու քի իչպու սէրպէսթիեէ-
թինտէն, եանի եալընըղըղընտան զաեէթլէ սըղըլմագտա
իտի: Իմոի մէրգոււմ, հէր ագչամ մատամ Անկօնուն խա-
նէսինէ կիտէրէք, թէչէպպիւսաթը վագըսանըն պիր ան էվ-
վէլ իճրասընը արզու իլլէտիկի սըրատա, մէղպուրէ, միւ-
թատը վէճհ իւղրէ,

— Հէր չէյ սըրասընտա տըր, աղիղիմ միւսիւ, լաքին քէման չալընմազտան էվլէլ րազս իթմէք ճայիզ տէյիլ տիր, ճէվապընը վիրմէքտէ իտի:

Հալպուքի հազըգէթի հալտէ, իշլէր, սապըգ էպէ գաաընըն թէէմին իթտիկի սուրէթտէ, բէք տէ եօլունտա տէյիլ իտի:

Վազաա մատամ Անկօ, Մէլանի Բէրտրօ իլէ քեամիւ լէն ուեուշմուշ իտի, ֆազաթ օնազըրէ գաաըն՝ քէնտիւնին չայեանը իգրահ ու նէֆրէթ ախլէագընա պիչարէ Տիւնանը ալըշտըրմագ իշին իթտիկի ճահալարտա մուվաֆֆագ օլամամագտա, վէ եէկէնինի պիւթիւն պիւթիւն իւրքիւթմէմէք իւզրէ, աշիքեարէն իֆատէի մէրամա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ, վէ օլ կէնճ գըզ իսէ, իշպու նիմ մուղըագ հալ սաեէսինտէ, թէյզէսինին սէօզլէրինի անլամամաղա չալընմագտա իտի:

Հաթթա իքի իւշ քէրրէ Տինանըն թէյզէսի, մատամ Անկօնուն խանէսինէ կիթտի, իշպու իքի ախլէագը պօզուգ գարըլար արասընտա թէրթիպ վէ թասավլուր օլունան ալ չագճա չէյլէրի պուրաճըգտա թէքրար իթմէքտէն սագըն տըղըմըգտան, պէյնլէրինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէլէրտէն պահս իթմէքլիկի թէճվիզ իթմէեիզ:

Օգթավ Կավարա կէլինճէ, պու տէլիգանլը, Մարէ սօգաղընտաքի քիւշիւք գահվէխանէնին պաշլըճա միւշթէրիլէրինտէն պիրի օլուպ, պիր գաշ ալթուն սաեէսինտէ քէնտիսինէ րապթ իթմիշ օլտուղու մահուտ գաբուճուտան տօղրու մալիւմաթ ալարագ, Մէլանի Բէրտրօնուն սըգ սըգ ղայպուպէթլէրինտէն իսթիֆատէ իթմէքտէ իտի:

Շէօյլէքի Մէլանի, մատամ Անկօնուն խանէսինէ կիթմէք իւզրէ օմնիպիւս արապասընա րաքիպ օլուր օլմագ, Օգթավ, Տինանըն նէզտինէ կիտէր, վէ մէզպուրէ, պու տէլիգանլըք սապըրսըզլըգլա պէքլէեիպ, անըն մուվասըլէթինտէն տօլաեը մէսրուր օլուր իտի:

Պու իբի նէվճիվանլար պիրի պիրինի սէվմէքտէ իտիլէր :

Պիւթիւն պիւթիւն ախէադը պօղուլմուշ օլտուղու զանն օլունան մէրգում տէլիգանլընըն գալպինէ աթէշի աչգ ու մուհապպէթին նէ՝ սուրէթլէ սիրաեէթ իթմիշ օլտուղունու պիլտիկիմիզ կիպի , Տինանըն գալպինէ իսէ , օլ հիսսի իլահինին՝ մահզա ըիգգաթ ու շէֆազաթ հիսսի-եաթըյլա տախուլ իթմիշ օլտուղու մալիւմիւմիւզ տիւր :

Հէնուզ երկիրմի եաշնտա օլտուղու հալտէ , եայը-նըզ ֆիսք ու ֆիւճուր իլէ կէշիրտիկի էօմիւրտէն վէ եօրկուն-լուգ վէ ույգուսուզլուգտան սօնրա , Ռէն Կրանշանըն սա-լօնունտա սէրիլմէրլէ ուեուամագլըզլարտան նաշի սայքի իհ-թիեարլանմըշ օլան օ տէլիգանլը , վէ զալիմ պալսթըն շար-խըյլա թէաթթօ գուլիսլէրինէ աթըլըպ , օրատա պիւեիւ-միւշ օլան օլ գըղճըզազ իսէ , ֆիլվագը , հագըզի վէ սա-միմի պիր մուհապպէթլէ եէկտիկէրինէ մէրպուլթ պու-լունմագտա իտիլէր :

Իշթէ օլ ախէադը պօղուլմուշ Բարիս շէհրինտէ , պագէն պու միսիլու վագըալար տախի կէօրիւլիւր :

Օգթավ , տախիլ օլմուշ պուլունտուղու իշպու եէնի էօ-միւր սաեէսինտէ , հէմ վիճուտճա , հէմ ախէադճա քեա-միլէն թէսլտիլ օլարագ , պիր թագըմ՝ քէսանըն սալիք օլ-տուղլարը մէսլէքի մուզիւրի թէրք իտէր իթմէզ , զանն ի-տէրսին քի , քէսպի զաաֆ իթմիշ օլան տամարլարընտա՞ եէնի պիր գան ճէվէլան իթմէկէ պաշլատը : Ույգու վէ իշթիհա արղուլարը արթտըգտան պաշգա , վագըթ վա-գըթ արըզ օլան զաաֆէթ վէ պայկընլըզ տախի ազալտը : Եիւրէկինի բարալաեան էօքսիւրիւք իլէ քէնտիսինի թէլէֆ իտէն սըթմատան , վէ պունլարըն շայեանը թէէսսիւֆ նէ-թիճէլէրինտէն հէման էսէր գալմատը : Սինիրլէրի մուվա-զէնէսինի պուլտու , վէ սիմասընտա , էվվէլքի սօլկունլուգ եէրինէ , ճիւզիճէ գըրմըզըլըզ հուսուլէ կէլտի :

Մէրգուլմուն վիճուտճա հալինտէ պու գատար հիւս-

նի թէպէտտիւլաթ կէօրիւլտիւկիւնտէ , ըուհու տահա չարուդ իսլահ պուրմագտա իտի :

Յահա ազ էվվէլ Օգթավըն սիմասընտա կէօրիւլէն հայլազլըդ վէ արսըզլըդ էսէրլէրինտէն պիրի պիլէ գալմըշ օլմաներպ , մէրգում տէլիգանլը , պիր թագըմ մուզիրր անըպպանըն թաղեիդինտէն խալի օլմասընտան պէրու ճէնապը Խալիքին քէնտիսի իչին եարաթմըշ օլտուղու սըֆաթը քէսպ իթմէքտէ , եանի խայրխահ , միւթէտիլ իւլ ախլէագ վէ սաֆտէրուն պիր քիմնէ օլմագտա , վէ վագթիլէ հիչ պիր շէյէ ըիանէթի եօգ իքէն , շիմտի պիւեիւքլ բագ վէ ալիճէնապ օլան շէյլէրի թագտիր իթմէքտէն կէրի տուրմամագտա իտի :

Մէրգում, սաաթլարճա Տինանըն եանընտա օթուրուպ, անըն էլլէրինտէն պիրինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ թութա տուղու , վէ պու կէնճ գըզ , քէմալը էմնիյեթլէ օլ կիւզէլ պաշընը Օգթավըն ումուղու իւզէրինէ տաեաթտըքը սըրատա , պագէն անլը իւզէրինէ տիւշէն տաշարընտան պիր եախօտ պիր գաշ թէլի տօտագլարընա տէյսէ պիլէ , ապա վէ ապա ազղընը , քէնտիսինէ թէպէսսիւմ իթմէքտէ օլան տօտագլարընա եագլաշտըրմաղա սայ իթմէմէքտէ իտի :

Պիլիրիզ քի , պազը ախլէագը պօղուդ քիմնէլէր՝ Օգթավ կաւար հագղընտա պէեան իթտիկիմիզ շու իթիտալ վէ սագընմագլըղա ինանմանեաճագլար տըր :

Լաքին պիզ , քէնտիլէրիլէ հէմէֆքեար տէյիլիզ , վէ աշգ ու մուհապպէթլէ թախիսի նէֆսին գապիլ վէ շայեանը թագտիր օլտուղունա իւքեաթ օլմուղուզ տուր :

Պու իքի նէվճիվանլարըն նէ կիպի միւսթագպէլ թէխայեիւլ իթտիքլէրինէ կէլինճէ , հիչ պիր միւսթագպէլ թէխայեիւլ իթմէքտէ օլմատըղլարընը թէէմին իտէպիլիրիզ :

Շէօյլէ քի Տինա Պիւէ , միւպհէմ պիր սուրէթտէ վէ թապիի հիսս իլէ , եագընտա քէնտի էօմրիւ անվալինճէ

պահ Մէլանի Բէրտրօ, մատամ Անկօնուն խանէսինէ կիտիպ, օրատան եէկէնինին նէզտինէ ավտէթինտէ, օ կիւնին ագչամ թաամլնա մատամ Անկօ թարաֆընտան տավէթլի օլտուգլարընը, վէ Բիւնօ աը Պէրթ օեունունուն իւք բրօ-վասը օ ագչամը իճրա իտիւէճէկինի խապէր վիրտի:

Տինա Պիււէ, մէդքիւր տավէթի, մէմունէն գապուլ իթմէտիկինտէն, Մէլանի Բէրտրօ, պունտան տօլանը զի-եատէսիյլէ սըգըլարագ,

— Գըլըմ, կէթիրտիկիմ խապէրտէն մէմուն կէօ-րինմէեօրսուն. մատամ տը Սէն-Անկօնուն պիղէ իթտիկի իլթֆթաթը թագտիր իթմէեօրսուն, տէտի:

Տինա. — Թէ'յղէ, սիղէ պու խուսուստա նէ՞ ճէվապ վիրէպիլիրիմ: — Սահիհ տիրքի, օ գատըն հագգընտա զէր-րէ գատար թէվէճճիւհիւմ եօգ տուր:

Մէլանի. — Սէպէպի նէ՞

Տինա. — Սէպէպինի պիլմէմ, քէնտիսինի սէվմէեօրում վէսսէլամ:

Մէլանի. — Հալպուքի մատամ տը Սէն-Անկօ սէնին հագգընտա տայիմա հիւրմէթ ու ըրիսեթ կէօթէրմէքտէ, վէ սէնի մէտհ ու սէնա իյլէմէքտէ տիր:

Տինա. — Հագգըմտաքի մէտհ ու սէնալարը օլ տէրէ-ճէ միւպալէղալը տըրքի, ատէթա պէնի տիլկիր իթմէքտէ տիր:

Մէլանի. — Օ սէնին սատտէթինի իսթէեօր, վէ սաա-տէթին ուղրունա եարտըմ իթմէքլիկի թէմէննի իյլէեօր:

Տինա. — Ինսանիյեթ վէ նէզաքէթինէ թէշէքքիւր ի-տէրիմ, լաքին եէկեանէ արղում, պէնի տիւչիւնմէսինտէն իպարէթ տիր:

— Սահիհէն սէն պիր նանքէօր գըզսըն: — Պունուն-լա պէրապէր պու լիսանընա թէաճճիւպ իթմէմ, չիւնքի եիւրէքսիզ վէ համիյեթսիզ օլտուղունու չօգտան պիլի-րիմ:

Հէր նէ հալ իսէ , ագչամըն ալաֆրանկա սաաթ ալ-
թըսընտան էվվէլ, Մէլանի Բէլտրո իլէ Տինա Պլիւէ , մա-
տամ Անկօնուն խանէսինէ կիթտիլէր :

13

Մատամ Անկօ , միւթատը օլան իլթիֆաթը ֆէվզէ-
լատէ իլէ միսսաֆիրլէրինի գապուլ իթտի , վէ օ ագչամը
հէր վագըթտան զիեատէ կիւզէլ կէօրտիւկիւնիւ , նամու-
սու իւզէրինէ թէէմին իտէրէք , պէլքի ալթը տէֆա Տի-
նաեր պուս իթտիքտէն սօնրա , տնլէրի , էվին ալթ գա-
թընտա քէնտի խուսուսի տայիրէսինէ կէօթիւրտիւ , վէ օ
րատա շու եօլտա պիր լիսան գուլլանտը .

— Տիկէր արթիսթլէրիմիլ թաամտան սօնրա կէլէ-
ճէքլէր , վէ պիւեիւք սալօնուն թէքմիլ ըշըղաղքեա-
գըլտըղը հալտէ , բրօվա իտիլէճէք տիր : Օն տագըգաեա
գատար սուֆրաեա օթուրաճաղըղ : — Սէվկիւլիւ գըղըմ ,
աթէշին եանընտա օթուրուն , պէն մաթպախա կիտիպ ,
իճապ իտէն էմրլէրի վիրէեիմ : — Ազիզէմ մատմուլազէլ Մէ-
լանի , սիզէտէ իքի չիֆթ սէօղիւմ վար տըր : Պէրապէրիմճէ
կէլմէնիզի ըէճա իտէրիմ :

Սապըգ էպէ գատըն իլէ իհթիեար գըղ պիրլիքտէ տի-
շարը չըգտըլար :

Տինա Պլիւէ , մէգքիւր քիւշիւք սալօնտա եալընըղ գալ-
տըղընտա , պիր էնլի գօլթուգլու իսկէմլէեէ օթուրուպ ,
պիւթիւն վիճուտինի աղիմ պիր մահգունիյեէթ իհթա
իթտի :

Գալսլի սօն տերէճէ թագեիդ ալթընտա օլտուղու կիւպի, սէպէպինի անլամտըղը պաղը կէօղ եաշլարըյլա ուղուն քիբրիքլէրի ըսլանմագտա, վէ պու եաշլար, ահէսթէ ահէսթէ պիւեիւեէրէք, քէնտիսինին խապէրի օլմագսըղըն եանագլարը իւղէրինէ տիւշմէքտէ իտի:

Հէման եագընտա թէսլիմի ըուհ իտէճէք օլանլարա մախսուս օլան շու իղթիրապ ու էնտիշէնին նէտէն նէշէթ իթտիկինի տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, պիր վէճէլէ մա. նէա վիրէմէմէքտէ, վէ սէպէպսիդ պիր էլէմ ու քէտէր իւլէ պէօյլէ մահղուն օլմագլըղըն, վէ սէպէպսիդ տէհէթլէ պաշ էյմէքլիկին աիվանէլիք իտուկինի քէնտի քէնտիէ պէեան իթմէքլէ պէրապէր, միւթէսէլլի օլամամագտա, վէ հալը էսէֆիշթիմալի կէշմէմէքտէ իտի:

Սօն սասթընըն եագլաշտըղըն տէրք իտէն կէօքիւս խասթէլիկինէ միւպթէլա կէնճ պիր գըզ կիպի, հաեաթընը, կիւնէշ զիեալարընը, թէաթրօ սահնէսինի, վէ աֆէ. ըրինէր իլէ քէնտիսինի ալգըշաեան խալգը, վէ Օգթալը հուղուրույլա թէնվիր իտիլէն սէֆիլ օտասընը զայպ իտէր. ճէսինէ էսէֆ իլլէմէքտէ իտի:

Տագըզա պէ տագըզա տախի, մէյեուսիեէթէ տիւշիւալ վէ օլ պապտէ իսքեաթ օլմուշ օլարագ, պունտան պէօյլէ կիւ. նէշի, Մարէ սօգաղընտա վտգը իգտմէթ կեահընը, թէաթրօ սահնէսինի, վէ աշգ ու մուհապպէթիլլէ ճանլանտըրմըշ վէ գուրթարմըշ օլտուղու տէլիգանլըեը կէօրէմէեճէկինի քէն. տի քէնտիէ իգըար իթմէքտէ իտի:

Օլ էսնատէ, մատամ Անկօ՝ Մէլանի Բէրտրօ վէ Սա. ըիօլ իլէ պիրլիքտէ քիւշիւք սալօնա ալտէթ իթտի: - Պու. արա Սարիօլ՝ միւքէմնէլէն թրաշ օլմուշ, պէեազ գրավաթ պաղլամըշ, վէ քեամիլէն ճէտիտ վէ սիեահ էսվապ կիւիւ. միշ օլտուղու կիպի, մավի կէօղլիւքլէրինի տէ թագմըշ օլ. մասըյլա, ղաեէթ կիւղէլլէնմիշ իտի:

Խանէ սահլալի, կէնճ գըղըն նէզտինէ ալտէթինտէ:

— Սէվկիւլիւմ, սիղէ պիր իյի տօսթ թաղաւիմ իտէ-
րիմ քի, պու տօսթ միւսիւ թաւէրլան օլուպ, սիղին տա-
խի տօսթ ունուզ օլաճագ ալըր, տէտի :

Տինա, տիւշար օլտուզու մահզունիյեթ հալի պիր-
տէն պիրէ կէչէրէք, տիթրէտի, վէ կէօզլէրինի եէնի կէ-
լէն շախսա խթֆ իթտի քի, օլ էսնատէ մէզպուրէնին գար-
շըսընտա խօշ պիր սուրէթլէ թէպէսսիւմ իյլէմէքտէ իտի :

Մէրգուսուն պաւաղը վէ հիյլէքեար թասվիրի մէզ-
պուրէնէ բէք ֆէնա թէէսսիր իթմէքլէ, տէհչէթինտէն
նաչի պուզ կիպի տօնտու :

Այնի վագըթտա, միւքէմմէլ էլպիսէլի պիր խըզմէթ-
քեար իչէրի կէլիպ :

— Թաամ հագըր տըր, տէտի :

Մատամ Անկօ. - Սուֆրաեա՛, սուֆրաեա՛ պուեու-
րուն, չօրպաւը սուլթմաեալըմ. . . Ի՛ւթէն, շու նազէնին
մուհիպպէմիլի գօլթուղունուզա ալըն վէ պիզէ եօլ կէօս-
թէրին :

Տինա տիթրէտի իսէ տէ, Սարիօլուն գօլթուղունու-
րէտտ իթմէկէ ճէսարէթ իտէմէտի, վէ սապըզ էպէ գա-
տըն իսէ, մահզուզիյեթինտէն նաչի սաչքի ագլընա խիֆ-
ֆէթ կէլէրէք, Մէլանի Բէրտրօնուն զպիֆ պէլինտէն գու-
ճագլատը, վէ իքիսի պիրլիքտէ հէման գապա սուրէթտէ
բօլգա օյնարճասընա, թաամ սալասընա կիթտիքլէրի հէն-
կեամտէ, Մէլանի Բէրտրօ :

— Ա՛հ, նէ՛ գատար մէմուուն օլաճագ հալ տիր, տի-
մէքտէ իտի :

Պէօյլէճէ թաամ սալասընա վասըլ օլունտու : Պու սա-
լա վէ էչեասըլլա սուֆրա թագըմը օլտուգճա միւքէմմէլ
վէ մունթաղամ օլուպ, մատամ Անկօ՝ Մէլանիեթ խիթա-
պէն :

— Շու քիւչիւք սուֆրա թագըմըմա նէ՛ տէրսինիզ,
տէյի սիւալ իթտի :

Մէլանի . - Նէ՛ տիեէպիլիբիմ ինսան պուրատա քէն-
տիսինի վիւքէլատան պիր զաթըն թաամ սալապընտա զանն
իտէր :

Մատամ Անկօ . - Պու գաաար ճիւղի շէյլէրի պու-
տէրէճէ մէտհ ու սէնա իթմէեինիզ . միւպալէղա օլապիլիր ,
Պունլարըն օն միսլի գըյմէթտար օլարագ , տօլապլարըմ
տա բէք չօգ սուֆրա թագըմլարըմ վար տըր :

Մէլանի . - Միւմքին մի տիր :

Մատամ Անկօ . - Հէմ միւմքին տիր , հէմ մուհագգագ-
տըր , - Պունլարտան կիւղէլ օլան թագըմլարը , պիւեիւք
ֆըրսաթլար իչին սագյարըմ : Անլարսընղա՛ , միւթէպէր վէ
պիւեիւք զէվաթը գապուլ իթտիկիմ կիւնլէրտէ անլէրի
շըգարըըմ :

Պու սէօղլէրտէն , Մէլանի Բէրտրօ միւթէսսիր օլմա-
տը , չիւնքի էօյլէ պիր միւքէմմէլ սուֆրա գարշըսընտա ,
ֆիքրինէ հիչ պիր շէյ կէլմէմէքտէ իտի : Նիհաեէթ սուֆ-
րաեա օթուրուլտու :

Ախլէագը պօղուգ օլան իհթիեարէ գատընլար ալէս-
սէվկիյեէ պօղազալէր օլտուգլարընտան , մատամ Անկօ .
նուն սուֆրապընտա տախի էնվայի թաամլար , չէրէղէր ,
մէյվէլէր , վէ շարապլար էքսիք տէյիլ իտի :

Էսնաի թաամտա , խանէ սահպէսի , Տինաեա խիթա-
պէն ,

— Սէօլէեին , սէվկիւիւմ , սիղէ հանկը շարապտան
իքրամ իտէեիմ : Պուրկօնեը՝ մը իսթէրսէնիզ , եօգսա Պօր-
տօեու՝ մու թէրճիհ իտէրսինիզ : Պունլարըն իքիսի տէ լէ-
զիզ տիր , տէտի :

Տէնա . - Մա՛տամ , պէնիմ իչին հանկըսը օլսա օլուր
Պէն , սու իլէ գարըշըգ շարապ վէ չօգ տէֆատա սատէ
սու իչէրիմ :

Մատամ Անկօ . - Սու իլէ գարըշըգ շարապ մը , սա
տէ սո՛ւ մու իչէրսինիզ : - Իշթէ պու զարիպ շէյ . . . տի

մէք սիզին միտէնիդ իյի պիր հալտէ տէյիլ տիր :

Տինա . - Մա'տամ, պէնիմ սըհհէթիմ պէրքէմալ տըր :

Մատամ Անկօ . - Սահիհէն էօյլէ օլմագ լազըմ տըր , եօգսա պու եօլտա եաշամագլա չօգտան ահրէթէ եօլճու օլուր իտինիդ : - Ա'հ , եա' ր'ապպի , սատէ շարապ իչմէք սիզին ինսան նա'սըլ եաշաեապիլիր :

Տինա . - Մա'տամ, պէն շարապ սէվմէմ :

Մատամ Անկօ . - Խա'յր , խա'յր , ասըլ սէպէպինի անլաեօրում : Թէյլէնիդ թամահքեար օլտուղունտան , դալիպա լիթրա իլէ սաթըլըր մալի շարապտան , եախօտ մէյ-խանէլէրտէ գուլլանըլըր շարապտան ալմագտա տըր քի , սահիհէն պունլար իչիլիր շէյլէր տէյիլ տիր : Հալպու քի պուրատաքի շարապլար օ գապիլտէն օլմատըղընտան , իչտիկինիդտէ խօշլանաճաղընըղա էմինիմ :

Տինա . - (Պիւեիւք պիր գատէհէ սու տօլտուրարագ .)

Մա'տամ, պէն շարապ սէվմէմ :

Մատամ Անկօ , պու արա խըզմէթքեարա իշարէթ իթտիկինտէն , մէրգում , աճէլէթէն սու շիշսինի վէ Տինանըն գատէհինի գալտըրմագլա , մէզպուրէնին , մէզքիւր գատէհտէքի սուեու իչմէսինէ վագըթ պըրագըլմատը , վէ մատամ Անկօ՝ բարմաղընըն ուճույլա Տինանըն եանաղընը օխշաեարագ ,

— Խա'յր , սէվկիւլիւմ , խա'յր , շարապըմը իչմէմէքլէ պանա իտէճէկինիդ հազարէթէ թէհամմիւլ իտէմէմ : - Իմ տի ազիգէմ , պանա իթսաթ իթմէլիսինիդ . սիզէ , իքիմիդտէն տահա զիեատէ պէնիմ ինատճը օլտուղումու խապէր վէրիլիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պատէհու մատամ Անկօ՝ խըզմէթքեարա տօղրու տէօնիւպ ,

— Ժօ'գէֆ , օրթատաքի տօլապտա Մաճար շարապընտան պիր շիշ վար տըր , անը վէրին , տէտի :

Մատամ Անկօ, մեղքիւր շիշտեքի շարապտան Տինանըն գատէհինէ տօլտուրուպ, կէնճ գըղըն տօտագլարընա տօղրու քէնտի էլիլէ կէօթիւրմէսինտէ, Տինա,

— Ֆագաթ, մատամ... տիւէրէք իթիւրազա պաշլատը:

Հալպու քի խանէ սահիպէսի, մեղպուրէնին լագըրտըսընը քէստի, վէ ամիրճէ պիր սէտա իլէ,

— Նէ՛ ֆօթօ, Նէ՛ էկէր, Նէ՛ շէր տիմէքիկէ մահէլլ հօգ տուր... իշինիզ, տէյի պէսան իլլէտի:

Տինա, եհնիտէն ճէվապը ըհտտ վիրմէսի, հէր հալտէ խանէ սահիպէսինի հիտտէթլէնտիլէճէկինի անլտեարագ, իթաաթա գարար վիրտի, վէ գատէհինի պօշալթմասընտա, օլ անէ տէկին չէշնիսինի պիլմէտիկի Մաճար շարապը քէնտիսինէ լէզիզ կէօրիւնտիւ, վէ անըն պէհէր տամլասըյլա տամարլարընա թաթլը պիր հէրալէթ կիրմէքտէ օլտուղունու հիսս իլլէտի:

Տինանըն քիսվէթինտէն, մեղպուրէնին քէսպ իթտիկի հալի մատամ Անկօ տէրք իտէրէք,

— Է՛յ գըղըմ, շարապ իշմէք հագգընտաքի իւք ֆիքըրինիզ հալէա պագի՞ մի տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Տինա. — Մա՛տամ, պիլմէեօրտում քի...

Մատամ Անկօ. — Շիմտի պիլտիկինիզ հալտէ, պիզիմլէ պէրապէր շարապ իշմէքիկէ մուվաֆֆագաթ իտէրսինիզ:

Մատամ Անկօ՝ իքինճի տէֆա օլարագ կէնճ գըղըն գատէհինի աղղընա գատար տօլտուրտու:

Տինա. — Ֆագաթ, մատամ, գօրգուեօրում:

Մատամ Անկօ. — Նէ՛ տէն գօրգուեօրսուն... Պէլքի պիր ազ սէրխօշ օլմագտա՞ն մը... հա՛յտէ, հա՛յտէ, պէնիմ մինիմինի խաղինէճիեիմ... զալիպա սիզ միւքէմմէլ սուֆրալարտա վէ կիւզէլ ճէմիյեթլէր իշինտէ պուլունմաղա ալըշմամըշսընըզ, հօգսա Մաճար շարապընըն՝ սատէ սու կիպի ինսանը սէրխօշ իթմէտիկինի անլար իտինիզ: —

Պու շարապտան նէ՝ գատար զիեատէ իշխիր իսէ, օլ գատար իշխէպիլիր, պու սէպէպլէ պունուն իամինէ Գորնու-րն շարապ տէնիլմիշ տիր: - Պունատան գաթինազար, սիզի նա՛սըլ սէրխօշ իտէպիլիրիմ. թաամտան սօնրա բրօվա իտիլէ-ճէկինի ունուտուեօրմուսունուզ: Հալպու.քի, սէրխօշ օլուր իսէնիզ, բրօվանըզք իճրա իտէմէզսինիզ: - Խա՛յր, խա՛յր, գըզըմ, պու շարապը իշմէքտէ հիշ պիր մուխաթարա եօզ տուր: - Սըհհէթինիզէ սէվկիւլիւմ:

Մատամ Անկօ, քէնտի գատէհինի պիր եուտումտա պօշալթտըզը միսիլլու, Տինա տախի գըզարարազ, քէնտի գատէհինտէքի շարապը իշտի:

Մէլանի Բէրտրօ իլէ Սարիօլ, վագը օլան մէնզարէեէ տիգգաթ իտիպ, վէ խանէ սահիպէսինին իսթիհսալ իլլէ-տիկի նէթիճէեի կէօրէրէք, կիւլիւմնէմէքլէ պիրիպիրինէ պագըշմագտա իտիլէր:

14

Օ տագըգատան իթիպարէն, իշպու սուֆրա, մատամ Անկօ իլէ Մէլանի Բէրտրօ վէ Թամէրլան Սարիօլ իշին տա-հա զիեատէ քէյֆլի պիր հալ քէսպ իթտի:

Պու իւշ ալչագ.քիմնէլէր, Տինանըն օրատա հազըր պու-լունմասընը ասալ ֆիթուր իթմէեէրէք, պիէտէպանէ սէօհ-պէթլէր իթմէքտէ, եագըշըգսըզ շարգըլար օգումագտա, վէ սըրա իլէ սէօյլէտիքլէրի աշըգ սաշըգ սէօզլէրի ալգըշ-լամագտա իտիլէր: Հալպու.քի Տինա, պունլարըն արա-սընտա պուլունմաղլէ պէրապէր, իշպու մուճիպի սուի

իպրէթ օլան միւքեալէմէեէ, տինլէմէք ճիհէթիլլէ պիլէ հիսսէտար օլմամագտա իտի, զիրա մատամ Սնկօնուն, իքինճի տէֆա վուգու պուլան իպրամյարընա իթաաթլա, գատէհինտէքի շարապը իշլիտէն պէրու, օլ կէնճ գըզ, զարիպ վէ անլաշըմազ պիր տույղուեա տիւշէրէք, մատ տէթէն տէյիլ իսէ տէ, մանէն, եանլարընտա օթուրմուշ օլտուղու քիմսէլէրտէն այրըմըշ կիպի իտի:

Եօրկունլուգտան թագաթը գալմամըշ օլան պիր ճիս մին, եումչազ շիլթէլէր իւզէրինտէ եաթտըզընտա հիսս իտէկէլտիկի իսթիրահաթ վէ կէվշէքիք կիպի պիր հալ, մէզպուրէնին վիճուտինի իհաթա իթմիշ օլտուղու միսիլլու, ֆիքրի տէ էօյլէ վազիեթտէ չալգանմագաա իտի.քի, պու վազիեթտէ նէ՝ ուեանըգլըզ, նէ՝տէ ույգու իտի: Պու հալի, անճազ, ճիւզի միգտարտա հաշհաշ եէմիշ օլան պիր.քիմ սէնին սէրսօլուղուլա թէշպիհ իտէպիլիլըզ:

Մէզպուրէնին եարը գաբալը կէօզլէրի էօնիւնտէն, նէ՝ օլտուգլարը պէլիսիզ, ֆագաթ խօշ վէ լաթիֆ խէեալաթ կէչմէքտէ, վէ հէնուզ թաալագլարը եաբըմըշ օլան, լա.քին ճալիպ պուլունան թասվիրլէր, էթրաֆընտա պիր տէ.յիրմի թէշքիլ իթմէքտէ իտիլէր:

Պու խէեալաթ իշինտէ Օգլթավըն թասվիրի տայիմը մէրգուլմէնին կէօզիւ էօնիւնէ կէլիպ, իշպու շէֆֆաֆ տիւ.ման արասընտա միւշահէտէ օլունան թասվիրլէրտէն եա.լընըզ անընքի պէլլի օլմագտա իտի:

Հալպու.քի էթրաֆընտա օթուրմուշ օլան իւշ քիշինին գահգահալը կիւլիւշլէրի, բաթըրտըլը սէօհպէթլէրի, զանն իտէրոին.քի օլ խէեալ բէրտէսի իշինէ կիրէմէեիպ, ֆա.գաթ քէնտի գուլաղընտան աշաղըբա լաթիֆանէ սէօզլէր իրատ իտէկէլէն Օգլթավըն սէտասընը մէզպուրէ աշիքեա.րէն իշիթմէքտէ իտի:

Օլ էսնատէ Տինանըն պաշը, իսկէմէսինին սըրթընա տպեանմըշ օլուպ, հէման գաբալը օլան կէօզլէրինին հալ:

սիդ հալսիդ պագըչը, ուզուն քերթիքներինտէն աշաղեհա
աթֆ օլունմագտա, վէ եարը աչըդ տօտագլարը թէպէս
սիւմ իթտիկինտէ, տիշէրինին մէրճան կիպի բարլագլըղը
կէօրիւմէքտէ իտի:

Շու վաղիեթինտէ Տինանըն հիւսնի ճէմալի, օլ տէ-
րէճէ բարլագ կէօրիւնիւեօրտուքի, մատամ Անկօ, մէր-
գումէեէ պագմապնտա, իզհարը թէաճճիւպ վէ հայրէթ
կյլէմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէտի, վէ իշպու թէաճճիւպ
վէ հայրէթինի շու վէճհլէ պէեան կյլէտի:

— Պագըն պիր քէրրէ, հիշ պու գատար կիւզէլլիք
թէխայիւլ օլունապիլի՞ր մի:

Սարիօլ. — Ա՛հ, էվվէթ, էվվէթ, էմաալսիդ պիր մախ-
լուգ տուր:

Մէլանի Բէրտրօ. — (Հագդլը պիր զուրուրիեթէթ հիս-
սիլլէ.) Պէնիմ էօղ եէկէնիմ օլտուղունա նէ՛ տէրէճէ իֆ-
թիխար իթսէմ, ճայիղ տիր:

Մատամ Անկօ. — Շու տիւպէր գըղը նէ՛ գատար
թէտգիդ իտիեօր իսէմ, օլ տէրէճէ շայեանը թէհայիւլը
պուլուեօրում: — Ա՛հ, բանա հիսս իտիեօրումքի, էկէր էր-
քէք օլսա իտիմ, ուղղունա ֆէտաի նէֆա իտէճէք իտիմ:
Ազիղէմ Մէլանի, պու գըղճըղաղըն հիշ պիր աչըդ վէ մահ-
պուպու պուլունմատըղընա էմի նմիսինիդ:

Մէլանի. — (Շիւպհէսիդ սէօլլէտիկի սէօղէ տահա դի-
եատէ ըէսմիլլէթ վիրտիրմէք իւզըէ.) Քէնտիմէ էմին օլ-
տուղում գատար էմինիմ:

Մատամ Անկօ. — Նա՛սըլ օլապիլիլը, չիւնքի թէաթ-
րօտա չօգլարըն նազարը տիգդաթընը ճէլպ իթմիշ օլմա-
սը թապիի տիր:

Մէլանի. — Էվվէթ, շամտանըն էթրաֆընտա եանան
քէլէպէրէր ասլա էքսիլմէմիշ տիր, լաքին պէն հաղըր պու-
լունտուղումտան, կիճէ վէ կիւնտիւղ պու գըղըն ֆազի-
լէթի իւզէրինէ նէղարէթ իթմիլիմ տիր. — Ա՛հ, պանա

Թէրէթթիւպ իտէն վէզայիֆիմի վիճտանէն իյֆա իթմիշ օլտուղումա թէֆախիսիւր իտէպիլիրիմ. պու խէ, թէէմին իտէրիմֆի, պիր թէսէլլի, վէ պիւսիւք պիր թէսէլլի տիր :

Օլ էսնատէ, թատամ սալասընտա պուլունան սաաթ եարլմ վուրմաղլէ, մատամ Անկօ մէզքիւր սաաթըն թախթասընա աթֆը նաղար իլէ,

— Սաաթ տօղուղ պուչուղ օլմուշ... կիւղէճէ էյլէնմէք սաեէսինտէ վադըթ նա՛սըլ կէչիեօր, տէտի :

Սարիօլ. — (Մատամ Անկօեա տօղրու էյիլէրէք. եաւաշ սէտա իլէ.) Վադըթ եազլաշընօր մու :

Մատամ Անկօ. — (Այնի սէտա իլէ.) Վան Արթօֆ թամ սաաթ ծնտա կէլէճէք տիր :

Մատամ Անկօ, մէզքիւր սէօղլէրի թէլէֆֆիւղ իթտիքտէն սօնրա, Տինանրն ումուղունա եաւաշճա էլինի տօղունմասընտա, մէզպուրէ սարսըլտը, վէ կէօղլէրինի միւպհէմ սուրէթտէ քէնտիսինէ աթֆ իլէ,

— Մա՛տամ, պէնտէն նէ իսթէեօրսունուղ, տէյի սիւալ իթտի :

Մատամ Անկօ, գըղըն էլինի թութուպ, պու էլին աթէշ կիպի եանմադտա օլտուղունու հիսս իթտի : Տինա, էվվէլքի սիւալինի թէքրար իթմէսինտէ, սապըզ էպէ գաւտըն,

— Աղիզէմ, նա՛սըլսընըղ, տէյի սօրտու :

Կէնճ գըղ, քէնտիսինի թօրլամաղա չալըշարադ,

— Բէք իյիեիմ, մատամ, տէյի ճէվապ վիրտի :

Մատամ Անկօ. — Բահաթսըղ տէյիլինիդ ա՛ :

Տինա. — Խա՛յր, ասլա բահաթսըղ տէյիլիմ :

Մատամ Անկօ. — Աղիզէմ, ույգուտա զանն օլունու եօրսունուղ : — Նէ՛ հիսս իտիեօրսունուղ :

Տինա. — Պաշըմ աղըր իսէ տէ, աղըրմ սըղըմ եօգթուր : — Անճադ ույգում վար տըր :

Մատամ Անկօ , Տինանըն գատէհինէ Մաճարիսթան շարապընտան թէքրար տօլտուրուպ ,

— Պէնիմ քիւչիւք գուղուճուղում , շու շարապը իչին , պաշընըղըն աղըրըղը վէ ույգու պառմասը անինտէ կէչէ-ճէք տիր , տէտի :

Տինա . - Ֆագաթ աղաճըգ ուեումագլըղըմա նի՛չին միւսաատէ իթմէեօրսունուզ :

Մատամ Անկօ . - Զիրա բրօլամըղ պիր աղտան պաշ-լաեաճաղընտան , ուեանըգ պուլունմանըղ լազըմ տըր :

Տինա . - Հագգընըղ վար տըր :

Պու արա Տինա , շարապ գատէհինի էլինէ ալըպ , պիր եուտումտա , տէրունինտէքի շարապը իչտի , վէ պիր իքի տագըգա սօնրա , մատամ Անկօ , իֆատէեէ աղաղլէ ,

— Գըղըմ , պիր աղ քէնտինիղլի պուլտունոլզմու , տէյի սիւալ իթտի :

Պու տէֆա Տինա՝ հիչ ճէվապ վիրմէեիպ , օլ կիւղէլ պաշը եէնիտէն արգասընա տիւշտիւ վէ կէօղ գաբագլարը գաբանտը : Պիչարէ գըզճըղաղ զալէպէ օլունամաղ պիր ույգուեա թէսլիմ օլմուշ օլտուղունտան , մատամ Անկօ աւեաղա գալգտը , վէ Սարիօլա տախի աեաղա գալգմասընը իչարէթ իտէրէրէք ,

— Պունուն իչի արթըգ պիթտի . իքիմիզ պիրլիքտէ գալտըրալըմ , վէ քիւչիւք հալվէթ օտասընա կէօթիւրէլիմ , տէտի , վէ զարիպ պիր թէպէսսիւմէ , - Օրատա րահաթ-ճա ուեուեապիլիր , տէյի իլավէ իթտի :

Մէլանի Բէրտրօ , հէման սէրխօշ օլտուղունտան , « ան-լաշըլտը » տիեէրէք , քէյֆինտէն վէ մահզուգիեէթինտէն նաչի գատէհինի մասանըն իւղէրինէ վուրմագլա , գատէհ պէշ ալթը բարչա օլտու :

Մատամ Անկօ իսէ , Սարիօլ իլէ պէրապէր մէզքիւր եիւքիւ գալտըրտըղը սըրատա , Մէլանինին մէզքիւր հարէ-քէթինտէն խօշնուտ օլմաեարապ ,

— Էյ թէյդէ Մէլանի, բէճա խտէրիմ, պիր ազ տիգ-
զաթ իտին, վէ սուֆրա թագըմըմը գըրըպ տէօքմէնին: —
Պիլիրսինիզա, պու սուֆրա թագըմըմը ինճէ ֆաղֆուրիտէն
օլուպ, գըրադընըզ գատէհ, իքի ֆրանգ էլլի սանթիմ
գըյմէթինտէ տիր, տէտի:

Մէլանի Բէրտոօ, պէլլի պէլլիսիզ սուրէթտէ էօզիւր
տիլէտիկի, վէ գըյըլան գատէհին պէտէլինի էօտէմէք նի-
եթինի պէեան իյլէտիկի էսնատէ, սապըգ էպէ գարը
իլէ Սարիօլ, կէնճ գըզը կէօթիւրաիւլէր:

Խանէ սահիպէսինին, պահսընը իթմիշ օլտուղու հալ-
վէթ օտասը, ալթ գաթտա, քիւչիւք սալօնուն եանընտա
պուլունմագտա իտի:

Իշպուլ օտա, եանընտաքի օտալարտան զիեատէ կուս-
թօլու թէյթիպ իտիլի իտի իսէ տէ, թէզեինաթը, իւսթ
գաթտաքի օտալարըն թէզեինաթը գատար բարլագ վէ
գըյմէթտար տէյիլ իտի:

Տիվարլարը, իւզէրինտէ պիւեիւք չիչէք պուքէթլէրի
իշլէնմիշ զէմինի գըրմըզը գրէթօն գումաշըյա գաբլը օ-
լուպ, թէճէմիւլաթ օլարագ, եալընըզ էնլի վէ ալչագ սէ-
տիրլէր պուլունմագտա, վէ չըմինէնին իւսթիւնտէ իքի ա-
տէտ լամպա գօնուլմիւշ օլուպ, պունլարըն գըրմըզը բէնկ-
լի ճամ կլօպլարը, լամպալարըն զիեասընա պիր բէֆնագը
մախսուս քէսպ իթտիրմիշլէր իտի, վէ տէրունը օտաեա
նէֆիս վէ քէսկին գօգուլար եաեըլմըշ օլտուղունտան, պիր
գաշ սանիյեէ սօնրա, պու գօգուլարըն է՛ն քէսկին չարապ-
լար միսիլու պաշա թէէսսիր իտէճէքլէրի տէրքեար պու-
լունմագտա իտի:

Մատամ Անկօ, Տինաեը եավաշճա մէզքիւր սէտիրլէր-
տէն պիրինին իւզէրինէ եաթըրըպ, պաշըյա գօլթուգլա-
րընըն ալթընա շիլթէլէր վազ իյլէտի:

Մէզպուրէ գարը, եէնիտէն թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Ումարըմ քի, շալ եօլտա եաթըրըլմասը, ուեու

մասընա զանեթիւն միւսայիտ աիւր : - միւսաֆիրբէրվէրլիք վաղիֆէլէրինի բէք իյի պիլտիկինտէն , զանն իտէրիմքի ,
 օ վէզայիֆի իյֆա իթմիշ օլտում : - Ի՛ւթէն , սիզ պու խուսուստա նէ՞ էֆքերտատսընըզ , տէյի սիւալ իթտի :

Սարիօլ . - Զանն իտէրիմքի , սիզ պուլունմազ պիր խանէ սահիպէսիսինիզ : - Անճագ , շունու պանա սէօյլէինքի , պու ազշամքի մուամէլէտէն պազը կիւնա զայլէ զուհուրա կէլէճէկի հագգընտա վէսվէսէ իթմէեօրմուսունուզ :

Մատամ Անկօ . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Նէ՞ կիպի զայլէ :

Սարիօլ . - Սիզ տէ պիլիրսինիզքի , պու գըզ , հէնուզ ագըլպալիզ տէյիլ տիր :

Մատամ Անկօ . - Պիզէ նէ՞ , թէյզէսի պուրատա տըր , պու խուսուսա օ հէր շէյէ մէսուլ օլուեօր : Հէմտէ , պու պապտէ քիմ տավաճըլըզ իտէճէք տիր : Զանն իտէրիմքի , նէ՞ սիզ , նէ՞ պէն . . . Ի՛ւթէն , էլիմի էօրիւնիւզ տէ , թաամ սալասընա ավտէթ իտէլիմ . . . գահվէմիզ շիմտի հազըր օլուր :

Մատամ Անկօ իլէ Սարիօլ՝ Մէլանի Բէրտըօ իլէ պուլուշտուլար : Պու իհթիեարէ գըզ իսէ , մէրգումլարըն ազաճըզ միւտտէթ զայպուպէթ ինտէն պիլ իսթիֆատէ , շամ բաներ շարապընըն պիր շիշէսինի թէքմիլէն պօշալթմըշ վէքեամիլէն սէրխօշլանմըշ օլտուղու հալտէ , քէնտի ֆաղիւլէթլէրի իւզէրինէ տիւշիւնմէքտէ , վէ եէկէնինին սաատէթի ուղըրունա իթտիկի միւթէատտիտ . ֆէտաքեարլըզլարը կէօղիւ էօնիւնտէն կէշիրմէքտէ , վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ :

— Ա՛հ , պէն պու գըզա , հագըզէթէն վալիտէլիք իթտիմ , պունուն մուզայիրինի իտտաա իտէպիլէնէ մէյտան օգումադա ճէսարէթ իտէպիլիրիմ , տիմէքտէ իտի :

Օլ էսնատէ սաաթ օն չալտը , վէ սօգագ գաբուսուսունն չանը իշիտիլտի :

Արապա գաբուսու աչըմաղլէ , իշէրի պիր արապա կիրիպ , տուրտու : Իշպու արապա իլէ կէլէն շախս Վան Արթօֆ իաի :

*
* *

Ասբազի նամ թէաթրօ օեունու խիթամ պուլտուղունտան , վէ պինապէրին սաաթ սէքիզէ չարեէք գալարագ թա օն պիր պուշուղա գատար , թէաթրօտաքի լօթունտա օթուրուպ , Տինա Պիւէեի կէօրմէքլէ մէմնուն օլամաեաճաղընտան նաշի , Օգթավ Կավար , ագչամլարընը նասըլ կէլիրէճէկինի տիւշիւնմէքտէ , վէ իլթէ պու խուսուսա պիր գարար վիրէմէմէքլէ , սայքի տիվանէ օլմագտա իտի :

Մաիւմիւմիւզ օլան մէնզարէլէր մատամ Անկօնուն խանէսինտէ վուգու պուլտուղու կիճէ , մէրգում տէլիգանլը , քէնտի սէվկիւլիւսինիւն պուլունմատըղը հիշ պիր թէաթրօեա էյլէնմէք իչին կիթմէկի արղու իթմէտիկինտէն , օղլունուն ուսուլ վէ ատաթընճա զուհուրա կէլէն թէպէտա տիւլտէն տօլաեը թէաճճիւպ իթմէքտէ պուլունան վալիտէսի մատամ Պլանշ Կավար իլէ եալընըզճա թաամընը իթտիքտէն սօնրա , տայիրէսինէ չէքիլիպ , վէ եաթագ օտասընըն աթէշի եանընտա օթուրուպ , տէֆիղամ իչին պիր չօգ սիկարալար իլմէքլէ , վէ սէվկիւլիւ մուհիպպէսի թարաֆընտան եազըլմըշ օլան եէտի սէքիզ ատէտ մէքթուպլարը թէքրար պէ թէքրար օգումագլա մէշղուլ պուլունտուղու սըրատա , սաաթ օն պիրէ չէնտ տագըգա գալարագ , պիրտէն պիրէ պիր սէս իշիտիլտիկինտէն , Օգթավ , օթուրտուղու եէրտէն սըշրատը : Շէօյլէ քի իշ օտասընըն չանը , հէման գըրըլմագ վէ բարչալանմագ տէրէճէսինտէ արտարտա վէ շիտտէթլէ վուրուլտու :

Օգթավ . - (Բէնտի քէնտիեէ .) Պու նէ տիմէք տիր պու սաաթտա , հէմ պու եօլտա չանը քիմ չալապիլիր : Մուլթագա ֆէվզէլատէ պիր չէյ օլմալը տըր :

Հալէա չան չալընտըղընտան ,

— Տօմինիք նէ՝ եօբըեօր , վէ նի՛չին պու դատար բա-
թըրտը կիւրիւտիւ չըգարըլմասընա միւսաատէ իտիեօր . . .
կիտիպ պիզզաթ իչի անլանըմ , տէտի :

Մէրգոււմ , օթուրտուղու եէրտէն հէնուզ գալգմըշ
իքէն , չանըն սէսի տուրտու , վէ պիր տագըգա սիւ-
քիւթլէ կէչտիքտէն սօնրա , եաթագ օտասընըն իլէրիսին-
տէ պուլունան օտուտա սիւրաթլը ատըմ սէսի իչիտիլտի ,
վէ պաղթէթէն գաբու աշըլարագ , Տօմինիք իչէրի կիրտի :

Մէրքիւր խըզմէթ.քեարըն սիմասը պիւսպիւթիւն ալ-
թիւսթ օլմուշ օլարագ ,

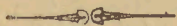
— Ա՛հ , էֆէնտի՛մ , էֆէնտի՛մ , տէտի :

Օգթաժ . — Նէ՛ վար տըք , նէ՛ օլտու :

Խըզմէթ.քեար . — Պիր դատըն . . . կէնճ պիր դատըն
կէլմիշ . . . պիր ազ տիվանէ զանն օլունուեօր . . . հէր հալ-
տէ զաթընըզլա կէօրիւշմէք իսթէեօր . . . Գէնտիսինէ ճէ-
վապ վիրտիմ .քի , միւսիւ . . .

Տօմինիք լագըրտըսընը պիթիրմէմիշ իքէն , Տինա՝ սի-
մասը սօլմուշ , վէ սաչլարըլլա էսվապը տարմատաղըն օլ-
մուշ օլտուղու հալտէ , Օգթաժըն օտասընա կիրտի , վէ
հէման պայկընլըգլա , տէհչէթի ազիմէեէ կիրիֆթար օլան
տէլիգանլընըն տիզլէրինէ գաբանըպ , էմսալի նամէսպուգ-
իզթիրապ վէ մէյեուսիեէթլէ ,

— Օգթա՛վ . . . Օգթա՛վ . . . խանէնիզէ իլթիճա իթ-
տիմ . . . պէնի գուրթարը՛ն . . . գուրթարը՛ն պէնի . . . տէ-
յի նիտա իլլէտի :

Օգթավ. - (Հէսէհանլէ.) Սիզի գուրթարմագ մը, սէվ-
կիւլիւմ Տինա . . . Օհ, էվվէթ, էվվէթ, սիզի գուրթա-
րաճաղըմ. . . Ֆադաթ նէ կիպի մուխաթարա սիզի թէհ-
տիտ իտիեօր . . . Նէտէն գօրգուեօրսունուղ.

Տինա. - Օգթավ, պէնի ղայպ վէ մահվ իթմէք իս-
թէեօրլար :

Օգթավ. - Բիւմ . . . քիւմ իսթէեօր . . . սէյլէեին, Տի-
նա, սէյլէեին :

Պիչարէ գըզըղազըն պու սըրատա թագաթ ու տէր-
մանը դալմամըշ իտուկինտէն, հէվապ վիրէմէտի, վէ զա-
յիֆճէ ինլէեհէք, քէնտիեի պիւթիւն պիւթիւն ղայպ
իթտի :

Օգթավ, քէտէրի ազիմէ միւսթաղրագ օլարագ, մէզ-
պուրէեի գուճաղլաեըպ, պիր գաչ սանիյեէ էվվէլ քէն-
աիսինին եասլանմըշ օլտուղու գանաբէեէ օթուրթտու :

Օլ էանատէ եէնի պիր շախս օտաեա կիրիպ, գաբու-
նուն էշիկի իւղէրինտէ տուրտու, վէ գաշլորընը չաթա-
րագ, սէրթ պիր սէտա իլէ,

— Տայիրէնիլտէ . . . վալիտէնիզին իգամէթ իթտիկի
խանէտէ պիր գատըն պուլունմագլը'գ . . . Օգթավ, ազիզ
տօաթոււմ, սիզտէ պիլիրսինիզքի, թապիեաթըմ աֆվ ու
միւսամէհաեա մէյեալ տըր . . . ինսանճա ղաաֆէթլէրէ վէ
տիվանէիքլէրէ վուգուֆիյեէթիւմ վար տըր, Ֆադաթ լա-
գըրտը պէյնիմիզտէ, պու տիվանէլիք հատտինի թէճա-
վուզ իթմիշ տիր : Պու բէք չիրքին շէյ տիր, սիզ բէք իլէրի
վարտընը, տէտի :

Օգթավ. - Է՛հ պարօն, կէօրմէեօ՞րմուսուհուղ քի, պիչարէ գըղճըղազ թէսլիմի բուհ իտիեօր :

Գրուա-Տիէօ պիր գաչ ատըմ իլէրլէհիպ, վէ կիւեա թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք,

— Ֆադաթ, էկէր եանըլմաեօր իսէմ, պու քիւչիւք Տինա Պլիւէ տիր, տէտի :

Օգթավ. - Էվվէթ, պարօն էվվէթ, քէնտիսի տիր :

Պարօն. - Լաքին քէնտիսինէ նէ՞ վադը օլմուշ տուր :

Օգթավ. - Պիլմէմ, վադըաեը անլաթմադ իւղրէ իքէն, պաեըլտը :

Պարօն. - Շիւպհէսիզ գօրգաճադ պիր շէյ եօգ տուր : Պու կէնճ գըզ, պուհաան ագտէմտէ պուրաեա կէլմիշ մի տիր :

Օգթավ. - Խայր, իւք տէֆա օլարադ կէլիեօր :

Պարօն. - Հալպու քի, շիմտի վալիտէնիզէ նէ՞ սէօյլէ-եէճէեիմ :

Օգթավ. - (Հայրէթլէ Գրուա-Տիէօեէ պագարադ.) Վալիտէ՞ մի :

Պարօն. - Էվվէթ, չիւնքի մատամ կավարա վիզիթա-եա կէլմիշ իտիմ, վէ քէնտիսինտէն մուֆադաթ իթմէք իւղրէ իքէն, պիր ազ էվվէքի կիւրիւթիւլիւ գարու չա-նը իշիտիտի : - Մատամ կավար՝ թէաճճիւպ վէ իզթիրա-պա տիւչար օլարադ, իշի անլամադլըղը պանա բէճա իթ-տի : - Իշթէ պէնիմ, շու էսնատէ սիզին օտանըզտա պու-լունմադլըղըմ պուհտան իլէրի կէլմիշ տիր : - Շիմտի, մա-տամ վալիտէնիզ պէնի պէքլէեօր, քէնտիսինէ նէ՞ ճէվապ վիրմէլիեիմ :

Օգթավ. - Աճայիպ, սէօյլէեին քի, պիր ալաճադլը կէլմիշ... պու իշթիմալտէն խարիճ պիր շէյ տէյիլ տիր, չօգ տէֆա պուրաեա ալաճադլըլար կէլիր... Ֆադաթ էվ-վէլէմիրտէ, շու պիչարէ գըղճըղազը եաթաղըմա կէօ-թիւրմէք իւղրէ պանա պիր ազ եարտըմ իտին :

Պարօն . - (Օգթավա եպարտմ իտերէք .) Պու գըզը նէ՛ գատար սէվիեօր :

Օգթավ . - (Իգթիրապը ագիմէ .) Եա՛ Բապպի , Եա՛ Բապպի , քէնտիսինի պուլամա եօր... կէօլէրինի աչամուեօր...

Պարօն . - Պիր ալ սապըրըլ օլուն :

Օգթավ . - Պագըն լէհճէսի նէ՛ տերէճէ սօլմուշ... տօտագլարը՝ եանագլարընտան ղիեատէ պէեազ տըր... ղանն իտերսին քի էօլմիւշ տիւր :

Պարօն . - (Իքի բարմաղընը կէնճ գըզըն պիլէկի իւզէրինէ վազ իտերէք .) Թէէմին իտերիմ քի , հաեաթտա տըր : Նապղը վուրտուգտան պաշգա , տագըդատա եիւզտէն ղիեատէ տամարլարը վուրտուղունա տա շիւպհէմ եօգ տուր : Պու իսէ , ֆէվգէլատէ իյի ալէամէթ տիր :

Օգթավ . - Պարօն , բէճու իտերիմ , Տօմինիքի չաղըրըն տա պիր հէքիմ կէթիրտէլիմ :

Պարօն . - Պօշ շէյ տիր . պէն , վալիտէնիզ մատամ Կափարա կիտիպ , սէօլ անլամաղ պիր ալաճագլընըզ կէլմիշ օլտուղունու պէեան իթտիքտէն սօնրա , զաթէն արապամ գարուտա օլտուղունտան , պիզգաթ հէքիմ ճէլպինէ կիտերիմ :

Օգթավ . - Ա՛հ , պարօն , սիզ բէք խայրիսահ վէ իյի պիր ատէմսինիզ : Պու կիճէ սիզի թանըտըղըմ գատար հիշ պիր զէման թանըմամըշըմ տըր :

Պարօն . - Սիզին թապիպինիզ քիմ տիր :

Օգթավ . - Օպէր սօգաղընտա մուգիմ տօգթէօր Պէրնիէ տիր :

Պարօն . - Մահէլլի իգամէթինի պիլիեօրում , շիմտի քէնտիսինէ կիտերիմ :

Օգթավ . - Պէնիմ թարաֆըմտան կիթտիկինիզի , վէ մատտէ՝ հաեաթ ու մէմաթ հագգընտա օլտուղունու քէնտիսինէ սէօլէրտէնիզ , էլինտէ հէր նէ իշի օլսա , անինտէ սլըրագըպ ֆէլիր : Շաեէտ անը պուլամաղ իսէնիզ , տիկէր

պիր թապիպէ միւրաճաւթ իտէրսինիզ, տէյի՛ւ մի :

Պարօն . - Էվվէթ :

Օգթավ . - Վէ քէնտիսինի պուրաւեա ճէլպ իտէրսինիզ :

Պարօն . - Էվվէթ, Էվվէթ . պիր չարեէք եախօտ եր . կիրմի տագըգաեա դատար ավտէթ իտէրիմ :

Օգթավ . - Էզճան ու տիլ սիպէ թէչէքքիւր իտէրիմ :

Յիլիւ տը Գրուա-Տիէօ, պու սէօզլէրտէն սօնրա, Օգթավըն նէզտիւնտէն մուֆարագաւթ իթտի, վէ քէնտի քէնտի եէ ,

— Օգթավ եէնիտէն ճանլանընօր : Պէնիմ իչին զարարը օլան պու աչգ՝ անըն հաեաթընա սէպէպ օլաճագ տըր, վէ Էկէր պէն չու մուղիրը աչգը մահվ իթմէքլիկէ պիր թէտպիր պուլամաղ իսէմ, խաեալ իթտիկիմ ալթը միլեօն ֆրանգ Էլիմտէն չըգաճագ տըր . - Հսլպուքի Օգթավը պու գըզտան նա՛սըլ աեըլմալը, վէ պու խուսուս միւմքինսիզ օլտուղունտա, Բէն Կրանչան մարիֆէթլիլէ պաչլանմը օլան թէչէպպիւսիւ իքմալ իթմէք իւզրէ, Տիւնա Պիւէեի նա՛սըլ ալէթ իթթիլաղ իթմէլի, վէ իչիմէ եարաթմալը, տիմէքտէ իտի :

Պարօն՝ տէրքեար օլան շէյթանի ֆիրրի իչին հալլի միւմքինսիզ օլմաեան պու տէհչէթլի թասավվուրար իլէ զիհնի մէշղուլ օլտուղու սըրատա, Օգթավ, եանընտաքի օտատա պուլունան խըզվէթքեարը չաղըրըպ ,

— Տօմինիք, պուրատա Էթէր (պիր նէվրուհ տուր) վա՛ր մը տըր, աէյի սիւալ իթտի :

Տօմինիք . - Էվվէթ, Էֆէնտիմ, վար տըր :

Օգթավ . - Նէ՛րէտէ օլտուղունու պիլիեօ՛րմուսուն :

Տօմինիք . - Պիլիրիմ, Էֆէնտիմ :

Օգթավ . - Չարուգ պուլուպ պանա կէթիրմէլիսին :

Տօմինիք կիտիպ, պիր աղ սօնրա մէզքիւր րուհ շիչէսինի կէթիրէրէք ,

— Իչթէ Էֆէնտիմ . լաքին պու զէվալը գըզ, կիեին-

միշ օլտուղու էսվապ իչինտէ պօղուլուեօր . . . դօրչալա-
րընը սէօքմէք լաղըմ տըր , տէտի :

Օգթավ. - Հադդըն վար տըր : Չարուգ . . . չարուգ . . .
պանա պիր մագաս . . . եա պիր չադը . . . վէլ հասըլ քէսիճի
պիր շէյ կէթիր :

Տօմինիք. - Իշթէ , էֆէնտիմ , սիգէ պիր չադը :

Օգթավ. - Թէշէքքիւր իտէրիմ. վէր վէ սէն պու-
րատան կիթ :

Օգթավ, կէնճ դըղըն կիյինմիշ օլտուղու ֆիւթան
դօրսաժընըն տիւյմէլէրինի սէօքտիւկիւ կիպի , Տօմինիք-
տէն ալտըղը չադըյլա տա դօրսէսինին պաղլարընը քէստի :

Օգթավըն , երկիրմի եաշընտա իտուկի , վէ նէ եօլտա
եաշամըշ օլտուղու մալիւմիւմիւզ տիւր : Մէրգում , Տինաեը
տէրէճէի նիհաեէտէ սէվէր իտի , Տինա իսէ , պիր միւն-
ղէվինին (ճգնաւոր) ֆիքրինի պիլէ ալթիւսթ իտէճէք մէր-
թէպէ մալիքէյի հիւսնի ճէմալ իտի : Հալպուքի Օգ-
թավ , թապիեաթտան քէնտիսինտէ հասըլ օլմուշ օլան
վէ իխլալ օլունմուշ օլտուղու զանն օլունմաղլէ պէրապէր ,
ճէնապ ու վագարընը մուհաֆազա իտէկէլմիշ պուլունան
ախլէագը համիտէսի իճապընճա , կէօղլունիւ չէվիրիպ
տէ , Տինանըն վիճուտինէ աօլա նաղար իթմէտի , վէ աշգ
ու մուհապպէթի խալիսի վէ սամիմինին՝ հիւրմէթ ու բիա-
եէթտէն խալի օլմամասը լաղըմ կէլէճէկինի տէրբիշ ի-
տէրէք , կէնճ պիր վալիտէ , քէնտի քիւշիւճէք մասոււմու-
նու նասըլ գանըրըր իսէ , Օգթավ տա օ վէճհլէ , վէ քէ-
մալը իֆֆէթ ու իսմէթլէ մէղպուրէեի գանըրտը : Շէօյ-
լէ քի էկէր օլ էսնատէ Տինա աեըլըպ տա , Օգթավը եա-
նընտա կէօրսէ իտի , մէրգում տէլիգանլընը սիմասընտա
էսէրը շէհվէթ միւշահէտէ իթմէեէճէկինտէն , մահճու-
պիլիեէթինտէն նաշի ասլա դըղարըպ մօրամասեաճաղը
տէրքեար իտի :

Հալպուքի պիչարէ դըզճըղաղ աեըլմաեըպ , պալ-

կընըղը , հիսսիեաթընը զայս իթտիւնէճէք տէրէճէտէ օլան պայկընըղլարտան զանն օլունուեօրտու :

Օգթավ , մեղպուրէիէ քէսկին գօղուլար գօղլաթտը իսէ տէ , հիչ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլամատը : Նիհա-
եէթ , եանի օն տագըղա կէչտիքտէն սօնրա , Տինա կէօգ-
լէրինի աչարագ , ճիւղիճէ գըմըլտանտը , վէ աիհանընտան ,
կիւճ իլէ անլաշըլըր վէ մանէասըղ վէ լապըթասըղ պա-
ղը քէլիմէլէր չըգտը :

Օգթավ , էթէր լուհուլլա միւլէմմա պիր մէնտիլի պի-
չարէնին պուրնունա կէօթիւրաիւ իսէ տէ , քեար իթմէ-
եիպ , պիւլաքիս կէօղլէրի զաբանտը , վէ պիր արա եօգարը
գալգմըլ օլան պաշը թէրար տէվրիտի :

Տինա , զիքր իթտիկիմիղ պայկընըղա մախսուս վէ էօ-
լիւմէ միւչապիհ օլան գըմըլտանմամաղըղ հալինի եէնի-
տէն քէսպ իթտիկինտէ , Տօմինիք , օաաեա կիրէրէք ,

— Էֆէնաիմ , դարու չալընըօր , աչաեըմմը , տէյի
սիւալ իթտի :

Օգթավ . — Շիւպհէսիղ աչըն , կէլէնլէր՝ պիւրօն իլէ
թապիպ օլմալը աըրլար :

Օգթավ , պու պապաէ եանըլմաեըպ , Ֆիլվագը Մ.
աը Դրուա-Տիէօ խանէսինտէ պուլմուշ օլտուղու տօգթէօր
Պէրնիէ իլէ պիրլիքտէ կէլմիշ իտի :

Տօգթէօրու մէրգում , Թագըրիպա գըրգ չաղլարընտա
օլուպ , սիմասընտան , տիրաեէթլի վէ խայրխահ պիր զաթ
օլտուղու անլաշըլմագտա իտի :

Տօգթէօր Պէրնիէ , ուղուն միւտտէթ Օգթավը թէ-
տավի իթմիշ իտի իսէ տէ , մէրգում տէլիգանլընըն կէ-
չիրտիկի էօմիւր , նէվիմա սուի գաստ օլտուղունտան , թա-
պիպին թէրթիպլէրի ֆայիտէպաիշ օլամամըլ իտի :

Տօգթէօր . — (Օգթավըն էլինի սըգարագ .) Ազիզիմ ,
խալիսանէ իլթիֆաթըմը Թագտիմ իլէ պէրապէր , զաթը-
նըղը թէպըիք իտէրիմ , զիրա հիչ պիր վագըլթտա սիգի

պուլ գատար էյի հալտէ կէօրմիւշ օլտուղումու խաթըր-
լամանօրում: — Հալպուքի պուրատա խասթա օլան քիմ
տիր. չիւնքի թարաֆընըլտան կէլէն պու էֆէնտի, հիչ
պիր իյզահաթ վիրմէեքէք, մատտէ՝ հաեաթ ու մէմթա
տայիր օլտուղունու սէօյլէտի:

Օգթավ. — (Հէքթի, Տինանըն եաթմըշ օլտուղու գար-
եօլտեա եագըն կէօթիւրէքէք.) Տօգթէօր, պու գըզը-
ղազը գուրթարաճագսընըլ:

Տօգթէօր. — Ահ, նէ՛ գատար կիւզէլ գըղ...

Օգթավ. — Էվվէթ, էվվէթ:

Տօգթէօր. — Պու գըղ քիմ տիր... չիւպհէտիլ մէթ-
րէսինիլ օլմայը տըր:

Օգթավ. — Խա՛յր, տօգթէօր, խա՛յր, մէթրէօրմ տէ-
յիլ տիր:

Տօգթէօր. — Պու պայկընըղ նէ՛ գատար վագըթտան
պէրու տէվամ իտիօր:

Օգթավ. — Հէման իւշ չարեք սաաթտան պէրի:

Տօգթէօր. — Նէ՛ կիպի վուգուաթտան սօնրա պու
պայկընըղ վագը օլտու:

Օգթավ. — Պէն տէ պիւմէմ:

Տօգթէօր. — Աճայի՛պ, նա՛սըլ պիւմէօրսունուլ:

Օգթավ. — Էվվէթ, Տինա իսմինաէ օլան պու գըզըն
իշպու պայկընըղը սէպէպի պէնճէ նամալիւմ տիր: —
Պուրաեա, լէհճէսի սօլմուշ վէ թագաթսըղ պիր հալ իլէ
կէլտի, վէ պիր գաշ սէօղ սէօյլէմիշ իքէն, իյզահաթ վի-
րէպիւմէղտէն պաեըլտը: — Շու գատար օրգէ տիեէպիլի-
րիմ քի, պիչարէ՛ ալիւմ հէեէճան վէ գօրգու իչինտէ կէօ-
րիւնիւօրտու:

Տօգթէօր. — Աճապա քէնտիսինի քիմ գօրգութմուշ
տուր... պէլքի գըսգանճ պիր աշըղ...

Օգթավ. — Խա՛յր, խա՛յր... Տինա ագըլը պիր գըղ
տըր, վէ աշըղը եօգ տուր:

Տօգթէօր . - Հէր նէ իսէ , շիմտիլիք շու ֆէնալըլը
թէտգիգ իտէլիմ . . . սօնրա սէպէպինի անլարըլ :

Պու սուրէթլէ թապիպի մէրգոււմ էլինէ պիր լամպա
ալարադ , գըղըն եիւղիւնէ պադտըղընտա , Գրուա-Տիէօ
մէրաղընտան , վէ Օգթալ Կավար տա , էնտիշէյի ազիմէ-
սինտէն նաշի , տօգթէօր իլէ պիրլիքտէ մէզպուրէեէ տիգ-
դաթ իթտիլէր :

Իշպու մուայեէնէ պիր գաշ սանիյեէ իմթիտատ իթ-
տիքտէն սօնրա , Օգթալ՝ թապիպէ ,

— Նէ՞ խապէր տօգթէօր , տէյի սօլուեարադ սիւալ
իթտի :

Տօգթէօր . - Մատտէ աղըր տըր :

Օգթալ . - (Լէհճէսի սօլարադ .) Մուխաթարա՞մը վար
տըր :

Տօգթէօր . - Գօրգարըմ քի մուխաթարա տա վար տըր :

Օգթալ . - Ֆադաթ նէ՞ կիպի մուխաթարա :

Տօգթէօր . - Տօ՛սթոււմ , պու պիշարէ գըզըղազա
սիլտէ պադըն . . . Կէօղլէրի զիեատէսիլլէ գըզարմըշ վէ կէօզ
պէպէքլէրի պաշգա պիր հալ քէսպ իթմիշ օլտուղու կիպի
վիճուտի տէ վազըթ վազըթ տիթրէմէքտէ տիր : - Մա-
րազա մախսուս պիր ուեուշուգլուղա թապի օլտուղու մի-
սիլլու , պէյնինտէ տէ թազեիգ ալէամէթլէրի մէվճուտ տուր :
Պա՛գըն , տօտագլարը վէ տիշ էթլէրի սօլմուշ տուր , վէ կէօք-
սիւն պիլա հարէքէթ տուրմասընտան , նէֆէսիքէսիլմիշ տիր :

Օգթալ . - (Միւթէէսսիր հալ իլէ .) Տօ՛գթէօր , պու
հալլէրտէն նէ՞ նէթիճէ չըգարըեօրսոււնուղ :

Տօգթէօր . - Շու նէթիճէեի չըգարըեօրոււմքի , պու
դըզ եա տիկէրի թարաֆընտան զէհիրլէնմիշ տիր , եախօտ
քէնտի քէնտիսինի զէհիրլէնմիշ տիր :

Օգթալ վէ պարօն . - (Պիրլ՝ տէհշէթ վէ տիկէրի
թէաճճիւպլէ .) Զէհիրլէնմիշ մի :

Տօգթէօր . - Էվվէթ :

Օգթավ. - Էմի՛ նմիսինիդ :

Տօգթէօր. - Քեամիլէն էմինիմ, վէ պազը աշիքեար վէ ըէտտի նագապիլ ալէամէթլէրտէն, նէ՞ կիպի զէհիր իլէ զէհիրլէնմիշ օլտուղունու տա պէեան իտէպիլիլիմ :

Օգթավ. - Նէ՞ զէհիրլէ զէհիրլէնմիշ ալի :

Տօգթէօր. - Բէք իհթիմալ աըրքի, Դաւիթ Էմինիմ-էն, պէլլապնէ եախօտ խապիւթի թապիր օլունան զէհիրլէր իսթիմալ օլունմուշ տուր : - Հէր հալտէ, շունու թէէմին իտէրիմքի, պու պիշարէեէ վէրիլէն, եախօտ քէն. տինին ալտըղը զէհիր, նէպաթի օլուպ, պու թարզ զէհիրլէր ուեուշտուրուճու խասէլէրէ մալիք տիրլէր :

Օգթավ. - Լաքին պու բէք տէհշէթլի շէյ տիր : Անճագ ազիզիմ տօգթէօր, պիր ազ էվիլէ պահաընը իթ տիկինիդ մուխաթարանըն եագընտա վուգու պուլաճաղը. նա տայիր գօրգու վար մը տըր :

Տօգթէօր. - Պու պապտէ սիզէ պիր շէյ տիեէմէմ :

Օգթավ. - Լաքին սիզ պէնի մէյեուս իտիեօրսունուզ :

Տօգթէօր. - Նէ՞ չարէ, տիկէր պիր եօլտա լիսան գուլլանմագըղգ էլիմտէ տէյիլ տիր . . . Վիճտանըմ պանա պու սէօլլէրի սէօլլէթիեօր :

Օգթավ, պու արա ազիմ մէյեուսիեէթ իչինտէ օլարագ ,

— Ահ, եա Բապպիլ, եա Բապպիլ, պիշարէնին եա շամասընա իւմիտ գալմատը, տէտիկի սըրատա, պարօն տը Գրուա-Տիէօ տէ. քէնտի քէնտիեէ ,

— Նէ՞ գատար սէվիեօր . . . Էկէրչի պու գըզ վէֆաթ իտէր իսէ, քէտէրինի ունուլմագ իչին եէնիտէն ֆիսք ու ֆիւճուր վէ ֆահշիեաթ ալէմինէ կիրէճէք տիր, ալէմէքի, պու կիւնքի կիւն պու գըզ ուղրունա թէրք իթմիշ տիր . . . Ահ, Էկէր շու գըզ էօլտէ, տիմէքտէ իտի :

16

Տօգթէօրիւն սօն սէօզլէրինտէն սօնրա , ուզուն միւտս տէթ սուսլուզ վագը օլտու . պատէհու Օգթավ՝ կէօզլէրինի սիլէրէք ,

— Պագաթ , տօգթէօր , ազիզիմ տօգթէօր , սէվկիւլիւ Տինամը պըրագմաեաճագսընըզ , վէ քէսպի իֆագաթը խուսուսունտա պիր թէճըրիւպէ իտէճէքսինիզ , տէյիլ մի , տէտի :

Տօգթէօր . - Ինսանճա միւմքին մէրթէպէ չալըշաճաղըմ . . . Էվվէթ , պու պիշարէեի գուրթարմագ իչին ֆէննէն հէր նէ եաբըլապիլիր իսէ , եաբաճաղըմ . . . Սլլահ վիրէ տէ , մուվաֆֆագ օլսա իտիմ :

Օլ էսնատէ կէնճ գըզ , պիրտէն պիրէ գըմըլտանըպ , գանարէնին իւզէրինտէ տօղրուլարագ , հիչ պիր նէսնէ կէօրմէքտէ օլմաեան կէօզլէրինի՝ տալկըն տալկըն էթրաֆա չէվիրտի , վէ էլլէրինի պօղաղընա կէօթիւրիւպ , պօղուզ պիր սէտա իլէ ,

— Սուսամըշըմ , տէտի :

Մուախիարէն պաշը թէքրար արգասընա տէվրիմէքլէ , սինիրլէրի կէրիտի , վէ իքի իւչ քէրրէ հէյպէթլի պիր սէտա ըէֆ իտէրէք , քէստիսինէ ղարիպ պիր սինիր կիւլմէսի արըզ օլտու :

Տօգթէօր , օլ էսնատէ մէզպուրէեի նաղարը տիգդաթընտան աեըրմաեըպ , էլինի թութտու : Պիշարէնին էլի պուզ կիպի սօղուզ օլուպ , եիւղիւնէ տէ թէր տանէլէրի աղմագտա իտի :

Տօգթէօր , - Էկէր պունտան էվվէլ պաղը չիւպհէլէրիմ վար իտի իսէ , չիմտի օ չիւպհէլէրիմտէ գալմամըշ

տըր : - Ձեվալը զըզճըղազըն շու հալինին սէպէպինէ մատ-
տէթէն իսքեաթ օլտում . . . Գէնտիսինէ պէււոմ- զէհիրի
վէրիւմիշ տիր : - Հայտէ Օգթաւ, պիր տազըգա պիւէ կէ-
շիրմէքսիզին , գուսթուրուճու իլաճ կէթիրթտիրին :

Օգթաւ . - (Խըղմէթքեարա .) Իշիթտին ա' Տօմինիք ,
իսթէնիլէն մուալիճէեի կիթ չարուգ կէթիր :

Տօգթէօր , տիշարը չըգմագ իւզրէ պուլունան խըզ-
մէթքեարը ալը դօհուպ ,

— Տուրունուգ , գուսթուրուճու իլաճ պէլքի քիֆա-
եէթ իթմէղ . . . Ս.յնի վագըթտա տէօրթ պուլտայ տանէ-
սի Ե-լի-ի Կը պէււոմ Կը Գէնտիսինէ կէթիրին . . . Իշթէ , Ընէ-
թաեը եաղտըմ , շիմոի կիտին , ֆագաթ չարուգ ավտէթ
իտին , տէտի :

Տօմինիք տիշարը չըգտըգտան սօնրա , տօգթէօր ,

— Տէրհալիյի պիր գահվէ լաղըմ տըր . անը նէրէ-
տէն պուլմալը , տէտի :

Օգթաւ . - Շիւպհէսիզ մաթպախտա օլմալը տըր , պէն
կիտիպ կէթիրիրիմ :

Տօգթէօր . - Բէք ալէա . . . պունտան պաշգա , եարըմ
շիշէ սու իշինէ պիր գաշըգ սիրքէ դօհուպ կէթիրին :

Օգթաւ տախի տիշարը չըգտը , վէ պիր գաշ տազըգա
սօնրա , Տօմինիքին ավտէթի զէմանընտա , Տինանըն պու-
լունտուղու օտաեա ավտէթ իյլէտի :

Տօգթէօր , Օգթաւըն թուալէթէ մախսուս օլան էշ
եասը իշինտէն ալտըղը գըրմըղը պիր քեասէ վասըթասըյ-
լա , կէնճ գըղըն գարալը օլան չէնէլէրի արասընտան ըլը-
ճագ սու իլէ պէրապէր գուստուրուճու մուալիճէտէն ա-
գըթտը , վէ պիր չարեէք սաաթ վագըթ կէշտիկի հալտէ ,
պէլէնիլէն նէթիճէ հուսուլէ կէլմէտի :

Օլ վագըթ տօգթէօր , եինէ ըլըճագ սու իլէ զիքրիթ-
տիկիմիզ սիւլֆաթըն տէօրթ պուլտայ տանէսինի կէնճ գը-
գա եէտիրտի իսէ տէ , պու թէրթիպին տալսի հիշ պիր սէ-

մէրէյի միւֆիտէսի կէօրիւլէմէտիկինտէն , Օգթավ , ատէ-
թա տիւլանէ օլմագ տէրէճէսինէ կէլմէքտէ իտի :

Մէրգում տէլիգանլը , հէսէճան վէ դօրգումսունտան
նաշի սէսի դըսըլարագ ,

— Տահա նէ՞ թէճրիւպէ իտէճէքսինիզ , տօգթէօր . . .
Մէյեռուս օլմաեօրսունուզ , վէ ասլա մէյեռուս օլմաեաճագ-
պընըզ , տէյիլ մի , տէտի :

Տօգթէօր . - Գօլունտան դան ալաճաղըմ , վէ էկէր
լաղըմ կէլիրսէ , պէյնինին օլուգլարընը աշտըմագ իւզրէ ,
գուլագ թօղլարընա վէ գուլագլարընըն արգասընա սիւ-
լիւկ վաղ իտէճէեիմ . . . Ֆագաթ թէքրար իտիեօրում , է-
կէր պու տէֆա տախի մուվաֆֆագ օլամագ իսէք , պիշա-
րէ դըզըղաղտան իւմիտ գալմամըշ օլտուղու անլաշըլըր : -
Հայտէ , չարուգ սիւլիւկ կէթիրին :

Տօմինիք , էֆէնտիսինին էմըլէրինէ պէքլէմէքսիզին սէ-
րիան տիշարը չըգալ , վէ տօգթէօր , էլլէրի տիթրէմէքտէ
օլան Օգթավըն եարտըմըյլա դան ալմագլըղա մախսուս
պաղլարը հաղըրլատը : Պանտէհու , կէնճ դըղըն գօլլարը
էթրաֆընա մէգքիւր պաղլարը սարըպ , նէշթէրի աշտըգ-
տան սօնրա տամալընը եարտը :

Էվլէլա մէզպուրէնին դանը տամլա տամլա ազըպ ,
մուախսարէն դըրմըղը պիր դան ֆըշգըրմասընտա , Տինա,
եէնիտէն կէօղլէրինի աշտը վէ սէրպէսթճէ նէֆէս ալտը-
ղընտան , տօգթէօր ,

— Պիշարէեի գուրթարաճաղըմըղը մէեմուլ իթմէկէ
պաշլաեօրում , տէտի :

Հալպուքի Օգթավ , պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէ-
եիպ , եիւզիւ կէօղ եաշլարըյլա ըսլանմըշ օլտուղու հալտէ ,
պաշընը պէրի թարաֆա չէվիրտի , վէ սօտագլարը , սէս-
սիզճէ գըմըլտանմաեա պաշլատը :

Իշթէ ախլէագը պօղուգ օլան , վէ տուա իթմէք նէ
տիմէք իտուկինի պիլմէեէն պու տէլիգանլը , աշգ ու սէվ-

տա սաեէսինտէ պիր հիւսնի գալպ սահիպի օլարագ , մէ-
լէքլէրի պիլէ միւթէէսսիր գըլմագլըղա միւսայիտ պիր ի-
ման իլէ , ըուհունու գուպպէյի ասիւմանա աթֆ իթմիլ օ-
լուպ , ճէնապը Հագգա տուա իթմէքտէ իտի :

Պատէհու մէրգում , տօգթէօրիւն եանընա ալտէթ ի-
տիպ , անըն իքի էլինտէն թութտու , վէ գուվվէթլէ սը-
գարագ ,

— Շիմտի տահա նէ՞ եարաճաղըղ , տէտի :

Տօգթէօր . - Հէր կիւնա վասըթայի պիլիճրա , տայի-
մա , արըղ օլան ուեուչուգլուգ հալինի տէֆէ չալըչաճա-
ղըղ : - Պու կիճէ սիղ խասթանըն եանընտա նէօպէթճիլիք
վաղիֆէսինի իյֆա իտէճէքսինիղ , տէյիլ մի :

Օգթավ . - Օնա նէ՞ շիւպհէ :

Գրուա-Տիէօ . - Պէնտէ պիրլիքտէ պէքլէեէճէեիմ , վէ
խասթանըն հէր վէճհլէ լաեըգըյլա գայրըլաճաղը հագ-
գընտա սիղէ սէօղ վէրիբիմ :

Տէօքթէօր . - Ձարեքտէ պիր , պու գըզճըղաղա պիր
գաչըգ գահվէ վիմէլիսինիղ . տայիմա տիգգաթ իտին
քի , ույումասըն , թէքրար իտէրիմ , պաչըճա մատտէ պու-
տուր :

Օգթավ . - Սիղ էմին օլուն , պիղ օ ճիհէթտէ գու-
սուր իթմէյիղ :

Տէօքթէօր . - Պէն եարըն սապահ էրքէն կէլիլիմ . իհ-
թիմալ քի պու կիճէ եէնիտէն սայըգլամագ վագը օլա-
ճագ տըր , պու սըրատա գօրգմայըն , եէտիկի պէլլադնա զէ-
հիրինին թապիի նէթիճէսի տիր :

Գրուա-Տիէօ . - Տիմէք տիր քի , տէօքթէօր , սիղ պու-
ղէհիր մատտէսինտէ իսրար իտիեօրսունուղ :

Տէօքթէօր . - Հէմտէ , հէր վագըթտան զիեատէ իս-
րար իտէրիմ , ամմա իչ , ճինսեթթ մի , սուի գափստ մը ,
եօգսա ատէմը պասիրէթ նէթիճէսի մի տիր , պուրալարընը
պէեան իտէմէմ : Շիւպհէսիղ , սիղ պու ճիհէթի անլաեա-

ճաղաքները, լաքին զէհրլէնմէքլիք վազըասը՝ պէնճէ շիւպ-
հէլի տէյիլ տիր վէ օլամազ . . . - Պու պապտէքի զաննըմըն
նէ մէրքէզտէ օլաուզունու անլամազ իսթէրմիսինիզ :

Օգթավ. - (Ելւքսէք սէպէ.) Ա՛հ, սէօյլէեին, տէօք-
թէօր, սէօյլէեին, բէճա իտէրիմ :

Տէօքթէօր. - Զանն իտէրիմքի, պու գատար կիւզէլ
վէ գավլինիզճէ զաեթթ բադ վէ սատէտիլ օլան պու
գըզըղազա գարչը արիգ մէլօտրամ վէ բօմանլարտա
միւսթաամէլ պիր վասըթայը իճրա էյլէմէք մագոէտի խա-
պասէթքեարանէսիլէ, պիչարէեէ ույդու կէթիլիճի պիր
բուհ վէրիլմիշ իսէ տէ, շու գատարքի, պու բուհուն միգ-
տարը լաեըգըլա հիսապ օլունամամըլ տըր :

Օգթավ. - (Տէհշէթ իրաեէ իտէր պիր հալ իլէ.) Լա-
քին պու տէտիկինիզ միւտհիշ շէյ տիր :

Տէօքթէօր. - Էվվէթ, էօյլէ օլաուզունու պէնտէ
թաստիգ իտէրիմ, ֆադաթ, էսէֆլէ սէօյլէրիմքի, պու
կիպի մէքրուհ վէ ալչագճա ճինաեթթլէր, զէմանէմիզտէ,
զանն օլունտուզունտան չօգ զիեատէ տիր :

Օգթավ. - Ֆադաթ, ատալէթի հիւքիւմէթ պունլա-
րա գարչը հիշ պիր շէյ եարմա՞զ մը :

Տէօքթէօր. - Հիւքիւմէթ խապէրտար օլմատըղը շէյ-
լէրտէ նէ՞ եարապիլիր . . . չօգ տէֆա պու եօլտա ճինա-
եթթլէրէ տիւչար օլանլար, ըրդ ու նամուս պէլիյէսի իդ-
թիզասընճա, մէրճիինէ շիքեաեթթէ ճէսարէթ իտէմէտիք-
լէրինտէն, սիւքիւթիւ իսթիեար իտէրլէր, վէ պու սիւ-
քիւթլէ, պիր թագըմ՝ ալչագլարըն բէնշէյի ճէզատան
խալի օլմալարընա պիզզաթ սէպէպ օլուրլար :

Օգթավ, ճէվապ վիրմէք իւղրէ իքէն, տէօքթէօր,
էլէնի Տինաեա տօղրու ուղաթարադ, - Սուս օլուն, զալի-
պա պիր շէյ սէօյլէեէճէք տիր, տէտի :

Սյնի վազըթտա Օգթավ, տէօքթէօր վէ Գրուա Տի-
հօ, խասթանըն եաթաղընա եագլաշտըլար :

Ֆիլվազը, իւզերինտէ սըթմա վէ, սաերգլամա է սերլէրի կէօրիւմէկէ պաշլամըշ օլան կէնճ գըզըն տիհա նընտան պազը պիրպիրինի թուլթմազ սէօզլէր չըզմադ տա իտի. չէօյլէ քի, մէզպուրէ, տէհչէթպախշ պիր հալ իլէ,

— Լաքին պու խայինլիք տիր... սիզ պէնի մահլ իթմէք իսթէեօրսուռնուզ... մէրհամէթ իտին պանա... թէյզէճիեիմ, պէնի թէրք իթմէյին... պէն սիզէնէ եաք տըմ... Ալլահ աշգընա օլսուն, պէնի հիմանէ իտին, տէյի բէբէլէմէքտէ իտի:

Տօգթէօր. — (Եալաշ սէտա իլէ.) Իշիթտինի՞զ մի, թէյզէսինտէն պահա իտիեօր:

Օգթալ. — Էվվէթ:

Տօգթէօր. — Նէ տիմէք իսթէտիկինի անլաեօրմուսուռնուզ:

Օգթալ. — Ձանն իտէրիմքի անլաեօրում:

Պու արա Տինա, պիր տէրէճէեէ գատար եաթաղըն տա օթուրարադ, տէհչէթլի հէեէճան իյէ շու սէօզլէրի իրատ իթտի.

— Շու գատըն... շու մատամ տը Սէն-Անկո... ահ պու տէհչէթլի գարը... պանա աղիմ գօրգու վէրիեօր... ուեուսում, ֆազաթ նասըլ ուեանտըմ... եարտըմըմա, իմտատըմա եէթիչին... խա՛յր, խա՛յր, պէնի տիրի տիրի էլտէ իտէմէեէճէքսինիզ... սիզէ թէսլիմ օլմադտան իսէ, էօլմէյի թէրճիհ իյլէրիմ... պէն Օգթալը սէվէրիմ... ահ, նիհանէթ էլինիզտէն գուրթուլուեօրում... պուն տան պէօյլէ սիզտէն գօրգաճադ սէպէպիմ գալմատը... Օգթալ, պէնի միւտաֆատա իտէճէք տիր:

Պու սէօզլէրտէն ոօնրա, կէնճ գըզ, պիլնիսպէ սիւ քիւթի հալ իլէ, վէ սիմասընտա միւշահէտէ օլունան հալը տէհչէթիշիթիմալ զայիլ օլարադ, եաթաղընա եաթաղ:

Օգթալ. — Տօգթէօր, սիզ տէ իշիթտինի՞զ մի, մատամ

տը Սէն-Անկո տէյի պիր իսիմ թէլէֆֆիւզ իթտի , պու իսմի թանըեօմուսուսուզ :

Տօգթէօր . - Էվվէթ , ֆօպուր Սէնթ-Օնօրէ մահէլ-լէսինտէ շիւպհէլի պիր նամ ու շէօհրէթ դաղանմըջ օլան պիր գատընըն իսմի տիր : - Մատամ տը Սէն-Անկո , էվվէն-մէքիկէ վասըթա օլան պիր իտարէխանէնին միւտիլէսի օլուպ , Սօսէ սօգաղընտա մուգիմ տիր :

Օգթավ . - Ա՛հ , եարըն հէր շէյի անլաեաճաղըմ , եարըն օ գատընըն խանէսինէ կիտէճէեիմ :

Գրուա-Տիէօ , էվվէլա Տինանըն՝ մէքիւր միեանճը գարընըն իսմինի թէլէֆֆիւզ իթտիկինի , վէ մուսխարէն տօգթէօրուն Սօսէ սօգաղը ատրէսինի պիլտիրտիկինի ի-շիթտիկինտէ , իքի տէֆա արտ արտա տիթրէտի , չիւն-քի մէքիւր իսիմ , երկիրմի իքի սէնէ մուգատտէմ Հան-րիէթ տ'Օպէրիվի գուրթարմըջ օլան էպէ գատընը խաթ-րընա պըրագտըղը կիպի , մէքիւր ատրէս տախի Գա . Ի . Ջ . Թարաֆընտան իշար օլունան ատրէս իտի :

Մէրգում , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի .

— Շու իքի վաղընըն պիր արատա վուգու պուլմագ-տա օլմասընըն մանէասը նէ՞ տիր , վէ էկէր մատամ ար Սէն-Անկո , սահիհէն , վագթիլլէ Պաթինեօլ պուլվարընտա էպէլիք իտէն դարը իսէ , քէնտիսիլլէ , մուգատտէմա հայ-տուտլուգ իտէն Սարիօլ արասընտա նէ՞ միւնասիպէթ օլապիլիր : Պու գարանլըգ հալլէրի անլաեաճաղըմ , վէ պէլքի տէ պու շէյլէր պանա եարաեաճաղլար տըր : - Քի՞մ պիլիր , պէլքի պախթ տէնիլէն հիքմէթ ու քէրամէթ , չօգ տէֆա պէնի հիմաեէ իթտիկի կիպի , շու սըպատա տա-խի եէնիտէն պանա եարտըմ իտէճէք տիր :

Թապիպ , Օգթավա խիթապ իտէրէք ,

— Հէր շէյի անլամագ իսթէտիկինիդի պիր աղ էվվէլ պէեան իտիեօրտունուզ , պու նէթիճէեէ վասըլ օլմագ ի-շին եսլընըզ պիր չարէ վար տըր , տէտի :

Օգթավ. - Նէ՞ կիպի :

Տօգթէօր. - Էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա շու եա պու կէօնա հարէքէթտէն սագընարագ , պու ճինաեթէ միւթէնասըր օլան խապիսլէրին բէնչէի ճէղատան դուրթուլ մալարընա սէպէպիյեթ վիրմէնին . . . տիմէք իսթէեօրում քի , տօղրուտան տօղրուեա բօլիս դօմիսէրինէ միւրաճաաթ իտին :

Օգթավ. - Ա՛սլա , ա՛սլա :

Տօգթէօր. - Սէպէ՞պ :

Օգթավ. - Աղիղիմ տօգթէօր , պիր ալ էվվէլ զաթը նըզ սէօյլէեօրտունուզ քի , ըրզ վէ նամուս մատտէլէրինտէ հիսս օլունան հիճապ իգթիզասընճա , սիւքիւթ իսթիեար օլունուր : Պիր քիմսէ , մահզա քէնտիեթ օլան հիւրմէթին տէն նաչի հիւքիւմէթէ շիքեաեթ իթմէքտէն կէրի տուրուր : Պունուն կիպի , Տինա հագգընտա տախի թահզըգաթ իճրա իտիւմէքլէ , մէզպուրէնին շահատէթի թալէպ իտիլէ՝ ճէկինտէն , պիչարէ , իսթէր իսթէմէզ մահճուպ օլաճագ տըր . հալպու քի պէն , պու պիչարէ դըզճըղաղըն պաքի բէլիկի հագգընտա զէրրէ դատար շիւպհէեթ մահէլլ վիր տիրմէք իսթէմէմ :

Տօգթէօր. - Բէք ալէա , եալընըղճա հարէքէթ իթտի կինիզտէ , նէ՞ եաբաճագսընըզ :

Օգթավ. - Նէ եաբաճագըմը հէնուզ պէնտէ պիլմէմ , իթթիխազ իտէճէք օլտուղում հարէքէթի , ահվալ ու վու դուաթ պանա իրաեթ իտէճէքլէր տիր : - Հէր հալ ու քեարտէ , սէվտիկիմ պու դըզա պունտան պէօյլէ քիմսէնին էլ տօղանտըրամահաճաղընը , վէ պու պիչարէնին լաեըգըլա մուհաֆազա իտիլէճէկինի թէէմին իտէրիմ :

Դրուա-Տիէօ . - (Քէնտի քէնտիեթ .) Պագալըմ :

Տօգթէօր , դարեօլաեա տօղրու տէօնտիւկինտէ , կէնճ գըղ , տիք տիք պաղընօրտու :

Օգթավ. - Աճապա սէօզլէրիմիզի իշիտէպիլի՞ր մի :

Տօգթէօր . - Իշխտէպիլիր , ֆաղաթ նէ տէտիկիմիզի
անլանամաղ :

Օգթավ . - Թէհլիքէ թէքրար վաղը օլմատը եա' : Պու
խուսուսու թէհմին իտէպիլիրսինիզ , տէյիլ մի :

Տօքթէօր . - Թէհլիքէ ասլա թէքրարլամամըշ տըր .
պունուն իսպաթը իսէ , շու էսնատէ պէնիմ պուրատան
կիթմէքլիկիմ տիր :

Օգթավ . - Տիմէք տիրքի , սիզ կիտիեօրսունուզ :

Տօգթէօր . - Պուրատա գալմագլըղըմա սէպէպ պու-
լունմատըղընտան , էվլէթ , կիտիեօրում :

Ֆիլվաղը թապիպի մէրգում , կէտիկի զէման պիր
մասա իւզէրինէ գօյտուղու շաբգասընը ալարագ ,

— Լաքին թավսիեէլէրիմի ունութմանըն . . . Հարեք-
տէ պիր գաշըգ գահվէ վիրմէքլիկինիզ պէհէմէհալ լաղը-
մէտէն տիր : Պու ճիհէթի ունութմագլըղըն զարարը վար
տըր . . . Իմտի , պու պապտէ լանըգըյա տիգգաթ իտէ-
պիլմէք իչին , ուեումամագլըղընը թապիի տիր :

Օգթավ . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Պիշարէ Տինամպու տէ-
րէճէ խասթա օլտուղու հալտէ , ուեումագ միւմքին մի տիր :

Գրգւա-Տիէօ . - Պունտան գաթինագար , պու պիշա-
րէ գըզըղաղա իքիմիզ պիրլիքտէ նէզարէթ իտէճէկիմիզ-
տէն , թավսիեէլէրինիզին թէմամիյլէ իճրա օլունաճաղը-
նա շիւպհէ իթմէեին :

Տէօքթէօր . - Շանէտ պէնիմ պուլունմագլըղըմա լիւ-
ղում կէօրիւլիւր իսէ , պիր քիմնէ իլէ խապէր կէօնտէրին :

Օգթավ . - Բէք իյի , միւսիւ տօգթէօր :

Մէրգում տէլիգանլը , իչ օտաեա գատար Մ . Պէր-
նիեէ ըիֆագաթ իթտի , վէ ալտէթինտէ , Գրուա-Տիէօեիւ
պիր գօլթուղլու իսկէմլէտէ օթուրմուշ պուլտու : Մէր-
գում , ֆիքրինտէն ,

— Հէքիմ , պու ճիհէթի ունութմագլըղըն զարարը
վար տըր տիեօրտու . . . Ա'հ , էկէր Օգթավ ուեուսա . . .
սէօղլէրինի թէքրարլամագտա իտի :

Հալպուքի Մ. առ Գրուա-Տիէօնիւն պու արդուսու մէվզըի ֆիւլէ կէլէմէտի : Շէօյլէքի պարօն , սապահըն աւաֆրանկա սաաթ իւչ սուլարընտա Օգթավա խիթապէն ,

— Սէվկիւլիւ օղլում , ույգուսուղլուգտան թադաթ ու մէճալինիզ գալմամըչ օլտուղունու անլաեօրում . իմտի , պիր աղ խաթիրահաթ իչին ուեուեուն , պէն սիղին եէրիւնիզէ նէօպէթճիւլը վազիֆէսինի իյֆա իտէրիւմ , վէ տօգթօրիւն թավսիեէլէրինի իչպու մուհիպպէնիզ հադդընտա թէմամիլէ իճրա իտէճէկիւմի պէեանէ լիւզում եօգ տուր զանն իյլէրիւմ , տէտիկինտէ , - Օգթավ :

— Ալիզիւմ , զաթընըզըն գալպի ինսանիեէթ վէ համիյեթլէ մութթասըֆ օլտուղունա էմինիւմ , վէ պիզզաթ իյֆա իթմէք իսթէտիկիւմ քեաֆֆէյի խուսուսաթըն թարաֆընըզտան իյֆա իսիլմէսինտէ հիչ պիր պէյիս կէօրմէմ իստէ , Տինաեը պէն գաեըրմադ խաթէրիւմ : - Աճայի'պ , պիր թադըմ ալպէադը պօզուգ գարըլար իլէ վէ ֆահչիեաթ ալէմինտէ էօմիւմիւ կէչիրտիկիւմ , վէ պիր խայլի էչխասը , մուղիրրէ իլէ դումար օյնատըզըմ վէ ադչէ թէլէֆ իթտիկիւմ եախօտ տահա տօղրուսու չալտըրտըզըմ զէմանլարտա , նիչէ կիճէլէր ույգուսուղ գալապիլիր իտիւմ տէ , պու կիճն միւ , սէվկիւլիւմիւն իւզէրինէ նէզարէթ իտէպիւմէք գուվիլէթինտէն մահրում պուլունուեօրում . . . Պա'րօն սիղտէ պիլիրսինիզ քի , պէօյլէ պիր մուամէլէ լաեըզ վէ ճայիզ տէյիլ տիր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Իշթէ , պու սրբատա իսրար իթմէքիք միւմքին օլմասըզընտան , Գրուա-Տիէօ' արզը թէսլիմիյեթլէ , եինէ ֆիւքըինտէն ,

— Էլ պէթթէ մէրամըմը իճրա իչին տիկէր պիր վասըթա պուլուրում. պունտան մաատա, պու կիճէ պօշ վաշըթ կէչիրմիշ օլմատում. էկէրչի զաննիեթըմտա եանըլմաեօր իսէմ, Գա. Խ. Զ. պէնի էլտէ իթմէեիպ, պէն Սառիօլու էլտէ իթմիչիմ տիր, տէտի:

Շէֆֆազ սէօքտիւկիւնտէ, մալիւմ օլան զէհիրին թէէսսիրաթը, իսթիմալ օլունան միւէսսիր մուալիճէնին թէէսսիրիլէ քեամիլէն զայիլ օլմուշ օլտուղունտան, սօգթօր խասթաեը կէօրմէկէ կէլտիկինտէ, կէնճ գըզըն, թէհիքէեի պիւթիւն պիւթիւն սափուշտուրմուշ իտուկինի պէեան իլլէտի, վէ իլապէթէն,

— Պիր դաշ սաաթ գատար տահա պու գըզըն ուեու մասընա միւսաատէ իտին. օնտան սօնրա արապա իլէքէնտիսինի խանէսինէ կէօթիւրէպիլիրսինիլ, տէտի:

Գրուա-Տիէօ, պիր արա, Օգթավըն գուլաղընտան,

— Սիզէ պիր իյի նասիհաթ վիրէճէեիմ, տինլէեին: Տինաեը պիր ան էվիլէլ պուրատան կէօնտէրին: - Անըն, սիզին խանէնիզտէ պուլունմասը, քէնտի միւրատընըլլա օլմատըղընը, վէ պունտա հիչ պիրկ իւնահ պուլունմատըղընը պիլիեօրում, ֆագաթ էկէր մատամ վալիտէնիլ, կէնճ պիր գըզըն պու կիճէեի տայիրէնիզտէ կէչիրտիկինի, վէ էլան պուրատա օլտուղունու պիթթէսատիւֆ խապէր ալըր իսէ, հագգըլլա կիւճէնիր, տէտի:

Օգթավ. - Սիզ օլ պապտէ էմին օլուն, պէն իճապընը իճրա իտէրիմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէրգում տէլիգանլը, Գրուա-Տիէօ իլէ սօգթէօրիւ տէհիլլէ գատար կէօթիւրիւպ, օրատա պուլունան խըղմէթքեարա,

— Պէնի տինլէ, Տօմինիք. էկէրչի վալիտէմ պու ուապահ պէնի սիւալ իտէր իսէ, զաեթ էրքէն տիշարը չըգմըշ օլտուղումու, վէ էօյլէ թաամընա կէլմէեէճէկիմի քէնտիսինէ խապէր վէրիրսին: - Շաեէտ տայիրէմէ կիլ:

մէք իսթէրիսէ , անախթարլարըմը պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ
օլտուղումու պիւտիրիբիսին : - Պէն , տայիրէմին գարուլարը-
նը իչէրտէն գաբաեաճաղըմ , անլատը՞ն մը , տէտի :

Տօմինիք . - Էվվէթ , միւսիւ Օգթալ , բէք իյի անլա-
տըմ : - Սնճագ էֆէնաիմ , շու քիւչիւք մատմուաղէլին եա-
գընտա քէսպի իֆագաթ իտէճէկինի սիւալ իթմէքլիկիմէ
միւսաատէ իտէրմիսինիլ :

Օգթալ . - Էվվէթ , Տօմինիք , ճէնապը Ալլահըն ինա-
եթիյէ , պու քիւչիւք մատմուաղէլ եագընտա քէսպի ա-
ֆիյեթ իտէճէք տիր : Ֆագաթ , Տօմինիք , օ պիչարէ գըղ-
ճըղազը աճըեօրմուսուն :

Տօմինիք . - Էօյլէ պիր կիւղէլ , կէնճ , վէ նամուսլու
վէ պէտպախթ օլտուղու քիւվէթինտէն , անլաշըլան պիր
գըղը քիմ օլսա աճըմաղ : Հագգընըղտա տէրքեար օլան
հիւրմէթ ու ըիսեթիմլէ պէրապէր , շուրաեը պէեանէ ճէ-
սարէթ իտէրիմքի , պու գըղ , շիմտիեթ գատար միւնասի-
պէթ վէ իւլֆէթ իթմիշ օլտուղունուղ գըղլարտան տէ-
յիւ տիր :

Օգթալ . - Տօմինիք , սէն իյի պիր ատէմսին , պէն սէ-
նի ասլա պրագմաեաճաղըմ :

Մէրգում տէլիգանլը պու սէօղլէրի սէօլլէրքէն , Տօ-
մինիքին էլինի սըգտըղընտան , իչպու խըղմէթքեար , իիք
տէֆա օլարագ կէնճ էֆէնտիսինտէն կէօրտիւկիւ թէվէճ-
ճիւհ վէ թէֆլիքսիղլիքտէն ղաեթթլէ թէաճճիւպտէ գալ-
տը , վէ միւթէեսիր օլտու :

Պատէհու Օգթալ , քէնտի եաթագ օտասընա կիրիպ ,
Տինանըն եաթմըշ օլտուղու գարեօլաեա եագըն օթուրտու :

Մէղպուրէ , լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու վէ տօտագլա-
րընտա էսէրը թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունտուղու հալ-
տէ , տիրսէկի իւղէրինէ տաեանմըշ օլարագ , Օգթալա
պէքլէտիկի ճիհէթլէ , անըն իչէրի կիրմէսինտէ , քէլամա
պիլիպթիտար ,

— Ա՛հ, սիղէ էմիյեէթ, իթմէքլիկիմտէ, վէ «անըն
եանընտա սէլամէթիմի պուլուրում» տիմէքլիկիմտէ, նէ՛
տէրէճէ հագգըմ վար իմիշ: — Մ'գթալ, սիղ պէնի գուր-
թարտընը: Սիղ օլմասա իաինիղ, պէն չիմտի, սիղտէն ի-
րագտա օլարագ, վէ սիղի սէվէրէք, թէրքի հանաթ իտէ-
ճէք իտիմ: . . . Ա՛հ, պու նէ՛ գատար էսէֆ օլունաճագ շէյ
իտի . . . լաքին ճէնապը Ալլահ պու խուսուսու միւրատ
պուեուրմատըղընտան, համո օլսուն, սանէնիղտէ գուր-
թուլտում, տէտի:

Օգթալ. — Աղիգէմ Տինա, ոտերգլամագլըղընըղ էս-
նասընտա աղղընըղտան գաչըրտըղընըղ պաղը սէօղլերին
մանէասընը էկերչի լանդըլլա անլատում իտէ, տիւն ագ-
չամ գուրթուլմուշ օլտուղունուղ էօլիւմ թէհլիքէսի, բէք
տէհշէթլի պիր հալ օլմագ կէրէք տիր . . . Պինապէրին
պէօյլէ պիր թէհլիքէսին թէքրարընտան սիղի ոագընմագ
իչին, հէր շէյի պիլմէքլիկիմ լաղըմ տըր: — Իմտի, պու
չայեանը թէէսսիւֆ խաթըրէլէրի թէքրար իթմէքլիկինիղ,
նէ՛ տէրէճէ միւշքիւլ օլսա, վուգուի հալի պանա պիլտիր-
մէնիղի բէճա իտէրիմ:

Տինա. — Էվվէթ, հէր շէյի սէօյլէրէճէիմ: — Օգթալ,
ղաթէն սանդըլատըղըմ սէօղլերտէն հէր շէյի քէշֆ իթ-
միշ վէ անլամըշսընըղ տըր:

Պինապէրին Տինա, օգուեանլարըմըլճա մալիւմ օլսն
վուգուլաթը մուլթասարէն հիքեանէ իթտի, վէ գարշը
գօնուլմաղ պիր ույգուեա տիւշտիւկիւնիւն պահսընը իթ-
տիկինտէ, Յգթալ, պիւթիւն վիճուտիլլէ տիթրէտի, վէ
մէճհուլ պիր աղղըն՝ քէնտի եիւղիւնէ տօգանմասընտա
հիսա իլլէտիկի նէֆրէթ վէ տէհշէթլէ պիրտէն պիրէ ու-
եանտըղընը, վէ մէնֆուր պիր իհթիեարա գարշը, ճիւղի
միւտտէթ, լաքին մէյուսիլլէթլէ ուղրաշտըղտան սօնրա,
մատամ Անկօնուն խանէսինտէն աաթթա միւճիղէ վէ հիք-
մէթլէ նա՛սըլ ֆիրար իթտիկինի պէեան իլլէտիկինտէ, մէք

գում տէրիգանլընըն լէհէսի սօլուպ, վէ նէֆէսի հէման քէսիլտի: Մուախարէն երեքսէք սէտա իլէ,

— Ա՛հ, պու կիւնտէն օ լանէթլի էվէ կիտէհէերիմ, վէ օ ալչադ գարընա սիլլէ աչգ իթտիքտէն պաչգա, երև գիւնէ տէ թիւքիւրէհէերիմ, տէտի:

Տինա. — Ալլահ աչգընա օլտուն, բէհա իտէրիմ, պու սէօյլէտիկինիլի եաբմանըն:

Օգթավ. — Պու խուսուստա նի՞չին պէնի մէնն իտիեօր սունուլ:

Տինա. — Զիւնքի օ գարը, օլ գապար գապահաթլը տէյիլ տիր: — Թանըմանարադ պէնի, քէնտինն մաքրուհ սա նաաթընա գուրպան իթմէք իսթէմիշ տիր... Պու սանաաթ թա պէն եախօտ պիր տիկէրի գուրպան օլմուշ, պունտա քէնտիսինհէ էհէմիլիէթ եօդ տուր:

Օգթավ. — Տինա՛... պիչարէ վէ սէվկիւլիւմ Տինա՛... պու խուսուստա թէյզէնիլի շէրիքի թէօհմէթ մի զանն ի տիեօրսունուլ:

Տինա. — Էսէֆ իտէրիմ քի, եալընըլ զանն իթմէք տէյիլ, պու հէմթէօհմէթիկին հագըդէթէն մէվճուտ օլտու զունա ինանմադ իչին բէք չօդ սէպէպլէրիմ վար տրր:

Օգթավ. — Վալիսէնիլին գըղգարընտաշը օլան, վէ քէնտի գըղը կիպի սիլի սէվմէսի, հիմանէ վէ միւտաֆաա իյլէմէսի լաղըմ կէլէն պու գարը, սիլի սաթընօրտու, սիլի պիր թադըմ խապիսլէրէ թէսլիմէ սայ իտիեօրտու հա՛. լաքին պու պիր ճանվէրլիք տիր:

Տինա, ճէվապ վիրմէհիպ, պաշընը էյտի:

Օգթավ. — Պունտան պէօյլէ անըն խանէսինէ տեադ պասմանաճադսընըլ, տէյիլ մի:

Տինա. — Ա՛հ, Ալլահ իթմէհէ... անըն խանէսի գաբուսունտան կէչմէքտէն իտէ, քէնտիմի չայա աթմադլըլթ թէրճիհ իյլէրիմ: — Համա օլտուն, ախլէագընը բէք իյի թանըմըլմ տրր. պու կիւն եաբմադ իսթէտիկինի, եարըն

Թէքրար եաբմագ իսթէեհէհէկինէ շիւպհէմ եօգ տուր :

Օգլթաւ . - Էյ նէ՞ եաբմագ Ֆիքրինտէսինիզ :

Տինա . - Եալընըզ եաշաեաճաղմ :

Օգլթաւ . - Պու նա՛սըլ օլապիլիր :

Տինա . - Թէաթրօտա չալըշմագլա իբի քիշի պէսլէնի-
եօրսուզ : - Պունտան պէօլէ եալընըզ քէնտիմի տիւշիւ-
նէճէկիմտէն , հէման զէնկին պիլէ օլապիլիրիմ :

Օգլթաւ . - Փադաթ թէաթրօ էօմրիւ մուխաթարալը
տըր :

Տինա . - Նի՛ջին մուխաթարալը օլսուն : - Տօ՛սթում ,
պիր գըզ նամուսլու գալմագ իսթէտիկինտէ , թէաթրօ-
տա տա , հէր եհրտէ տէ նամուսլու գալապիլիր : Պու
խոսուսու թէէքիտ իտէպիլիրիմ , վէ իշթէ իսպաթը տա
պէնիմ :

Օգլթաւ . - Տի՛նա , ազիզէմ Տինա , իւք տէֆա , պիր
սուրէթի զայրը լաեղգէտէ սիզի սէվտիկիմի պէեան իթ-
տիկիմ կիւն , սիզ պանա , թէաթրօտա չալըշան պիր գըզ՝
մազհարը հիւրմէթ վէ ըիաեէթ օլամազ տէմիշ իտինիզ :

Տինա . - (Թէպէսսիւմլէ .) Հալպուքի , զանն իտէրիմ ,
սիզ պանա հիւրմէթ ու ըիաեէթ իտիեօրսունուզ :

Օգլթաւ . - Թէաթրօտա չալըշան պիր գըզըն բէշինէ
տիւշէն չօգ օլուր , վէ հէր քէս , օ գըզ իլէ իւլֆէթ վէ
իւնսիյեէթ իթմէկէ քէնտիբի հագգլը զանն իտէր :

Տինա . - Օ տէյիլ ամմա , Օգլթաւ , սիզ գըսգա՛նճմը-
սընըզ :

Օգլթաւ . - Խա՛յր , ասլա գըսգանճ տէյիլիմ , ֆադաթ
գօրգուեօրսում :

Տինա . - Նէ՛տէն գօրգուեօրսունուզ . սիզի սէվտիկիմ
տէ՛ն մի :

Օգլթաւ . - Տի՛նա , բէճա իտէրիմ , թէաթրօեու թէրք
իտինիզ :

Տինա . - Թէրք իտէմէմ , շիւնքի նիզամէն գօնթրա-

Թըմ պուլունտուղունտան, տիրէքթօրում, թէաթրօեու
թէրք իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իթմէզ:

Օգթավ. - Գօնթրաթընդը ֆէսիս իթմէնիզտէն տօլա-
եը իճապ իտէն ճէզաի նադտիեի վէրիրսէնիզ, 'նէ' լազըմ
կէլի:

Տինա. - Պունու սէօյլէմէք դօլայ ամմա, իճրասընտա
պուլունմագ օլ դատար դօլայ տէյիլ տիր: - Սիզտէ պի-
լիրպինիզ քի, պէն, ճէզաի նադտիեի էօտէեէմէմ:

Օգթավ. - Սիզին իչին էօյլէ, ֆադաթ պէն...

Կէնճ գըզըն դաշլարը չաթըլարագ:

— Բէճա իտէրիմ, պու սէօզլէրինիզէ պաշգա պիր քէ-
լիմէ իլավէ իթմէեին, տէտի:

Օգթավ. - (Մահզունէն.) Միւրատընըզ վէճճ իւզրէ
օլսուն, լաքին մօպիլեանըզ տա եօգ տուր, 'նէ'րէտէ սա-
քին օլաճագսընըզ:

Տինա. - Պիր տէօշլի օտա պանա քեաֆի տիր: Օ օ
տա 'նէ' դատար քիւչիւք վէ սատէ օլսա, պէն մէմնուն օ-
լուրում: Չաթէն օթուրտուղումուզ խանէնին տախիլի ահ-
վալինի պիլիրսինիզ:

Օգթավ. - Ազիզէմ Տինա, սէօյլէեէճէկիմ սէօզլէրէ
դարշը հիտտէթլէնմէեէրէք, պիր ճիւզի միւտտէթ պէնի
տինլէրմիսինիզ:

Տինա. - Ասլա հիտտէթլէնմէեէրէք սիզի տինլէմէկէ
սէօզ վէրիրիմ. իֆատէնիզ հէր 'նէ' իսէ սէօյլէեին:

Օգթավ. - Էկէր սիզ պէնիմ գըզգարընտաշըմ օլսա
իտինիզ, հէր շէյ արամըզտա միւսավի օլուր իտի, տէ-
յիլ մի:

Տինա. - Օնա 'նէ' շիւպհէ. լաքին պունտան 'նէ' 'նէ'թի-
ճէ չըգարմագ իսթէեօրսունուզ:

Օգթավ. - Շու 'նէ'թիճէեի չըգարմագ իսթէեօրում
քի, Տինա, սիզ պանա, գըզգարընտաշըմ օլմագտան տա-
հա զիեատէ եազընսընըզ, չիւնքի սիզի սէվէրիմ, վէ սիզ

տէ պէնի սէվէրսինիդ... Տինա, իբրիմիդին ըուհու, իբրիմիդին դալպի պիր օլաճագ տըր, սլու տա սահիֆ մի տիր:

Տինա. - Էվվէթ:

Օդթավ. - Սիզ ֆագիրսինիդ, հալպուքի պէն պէնկինիմ. պու պէնիմ թագսիրաթըմմը տըր: - Իմտի, գըզգաւրնտաշըմ օլտուղունուզտա, իտէճէկիմ թէքլիֆլէրի պիլա թէրէտաիւտ դապուլ իտէճէկինիդ հալտէ, նիշին շիմտի, սիդի սէվտիկիմ վէ սիդէ ըրանէթ իյլէտիկիմ ճիհէթլէ, վուգու պուլան թէքլիֆլէրիմի լէտա իտիեօրսունուզ:

Տինա. - Չիրա, տօսթում, պէն սիդին գըզգարնտաշընը պէնիլիմ, վէ ագիլանէ վէ քեամիլանէ եաշամագ իսթէտիքտէն պաշգա, իւզէրիմէ հիշ պիր կիւնա շիւպհէ տալլէթ իթմէք իսթէմէտիկիմ իշին, թէքլիֆլէրինիդի ըէտտէ մէճպուր պուլունուեօրում: Էկէր, « Տինա Պիլէ՝ Օդթավ կալարըն մէթընի տիր... Օդթավ կալար ղէնկին տիր... » Տինա Պիլէ տէ մէսուտ օլմուշ տուր... » սէօզլէրինի իշիտէճէք օլուր իսէմ, արըմտան էօլիւրիւմ ղանն իտէրիմ: - Իշթէ կէօրիւեօրսունուզա՝ վատըմը իճրա իթտիմ, եանի իֆատէլէրինիդ էսնտաշնտա սիւքիւնէթլէ տուրուպ, սիդէ ճէվապ վիրտիմ: Պու հալտէ, վէ սօն տէֆա օլմագ իւզըն, իշպու մէսէլէ հալլ օլտու. պունտան պէօյլէ պիր տահա պունտան պահա իթմէնէլիմ: - Սիզ տէ անլաեօրսունուզքի, պէն ղանէթ մէսուտ հալտէ եաշաեաճաղըմ: - Շու գատարքի, եալընը պիր շէյ, եախօտ պիր քիմնէ, պէնի տիւշարը էնտիշէ գըլմագտա տըր:

Օդթավ. - Պու քիմնէ քիմ տիր:

Տինա. - Թէյզէմ տիր:

Օդթավ. - Շիմտի քէնտիսինտէն գօրգմալա նէ՞ սէպէպինիդ վար տըր:

Տինա. - Պիլմէմ, լաքին շիւպհէ պէնի պիհուղուր իտիեօ... Հէնուզ սիննի ըիւշտէ պալիդ օլմագըղըմ իշին, պիր իսայլի սէնէ լաղըմ տըր: Թէյզէմ իսէ, շէրան պէնիմ:

վասիրիկիմի տերիւհտէ իթմիշ տիր, վէ իսպաթըտա շուտուր քի, միւթէպէր օլմասը իչին, թէաթրօեա մախսուս օլան մուգավէլէմի, պէնիմլէ պիրլիքտէ իմզալամըշ տըր: - Իմոի, քէնտի նէզտինէ ավտէթ իթմէք խուսուսընտա պէնի մէճպուր գըլմագ իւզրէ, հայիզ օլտուզու հուզուզու իսթիմալէ սայ իթմէեէճէք մի տիր: - Վագաա հէր նէ օլսա, քէնտիսինէ մուվաֆֆագաթ իթմէեէճէեիմ, հալպուքի ուզրաշմագլըդ միւլահաղասը, պանա տէհչէթ վիրմէք տէ տիր:

Օգթավ. - Աղիղէմ, սիզ հոգադարձ պահա իտիեօրսունուզ, ֆագաթ թէյզնիզ՝ հագգընըզտա իթթիխաղ իթտիկի ալչադճա հարէքէթիլէ, քէնտինին քեաֆֆէյի հուզուզուսու բայիմալ իյլէմիշ տիր:

Տինա. - Եկէրչի պու հարէքէթի իսպաթ օլունապիլէսէ իտի, զանն իտէրիմքի, պու խուսուստա շիւպհէ իտիլէմէզ իտի: Հալպուքի պունուն իչին հիւքիւմէթէ շիւքեաեէթ իթմէք լաղըմ տըրքի, իշթէ անը պէն եալմագ իսթէմէմ, հաթթա շունա էմինիմքի, սիզ պիլէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր մուհաքէմէնին ալէնէն գահրամանը օլմագլըդ վաղիֆէսինի գապուլ իթմէքիկի պանա իիթար իթմէզսինիզ, չիւքի պու մուհաքէմէտէն հէր հալտէ լէքէլի օլարագ չըգաճաղըմ տէրքեար տըր:

Օգթավ. - (Պիր միւտտէթ տիւշիւնաիւքտէն սօնրա) Աղիղէմ Տինա, սիզ ֆիքրինիզի լահաթ իթտիրին. պէն պու իչին իճապընա պագմագլըզ տէրիւհտէ իյլէրիմ:

Տինա. - Նէ՞ եաբաճագաընըզ:

Օգթավ. - Թէյզնիզի կէօրէճէեիմ:

Տինա. - Փագաթ օ սիզի տինլէմէեէճէք տիր:

Օգթավ. - Պիւքիս բէք ալէա տինլէմէճէք տիր:

Քէնտիսինէ աչըգտան աչըղա հէր շէյի սէօյլէեէճէեիմ իգթիղա իտէր իսէ, քէնտիսինի թէհտիտ տախի իտէճէեիմ: - Մէրգուլմէ դօրգաճագ տըր, վէ եկէրչի պաղը կիւ

նա թէչէպպիւս նիեթիւնտէ օլսա պիլէ , պու արղուսու շարուգ կէչէճէք տիր :

Տինա . - Ալլահ իշիթսին . . . Փաղաթ նէ՞ վաղըթ պու հարէքթի իճրա իտէճէքսինիղ :

Օգթավ . - Վատ իտէրիմքի , պու հարէքթ ու թէչէպպիւսիւ պու կիւն իճրա իտէճէքիմ :

Մէրգուման նէվճիվանլարըն միւլագաթը պիր միւտտէթ տահա տէվամ իթմիլ . պատէհու Օգթավ , պիր միգտար սօղուգ էթ սուեու , պիր բիլիճ , պիր աղ էթմէք , պիր աղ թաթլը վէ պիր շիչէ Պօրտօ շարապը կէթիրմէք իւղրէ Տօմինիքի կիզլիճէ կէճնտէրտի :

Տինա , էթ սուեունու վէ բիլիճ էթլինի եէտիկի կիպի , մէզբիւր շարապտան տախի պիր գատէհ իչմէքլէ , պիր աղ քէսպի գուվլէթ իյլէտի , վէ Օգթավ , մէզպուրէեի , էսվապընը կիեիինսին իչին եալընը պըրագըպ , հաղըր օլտուղունու թահգըգ իյլէտիկլինտէ , վալիտէսինին նէ՛ եաբարընը անլամագ իւղրէ , Տօմինիք իլէ եէնիտէն կէօրիւշտիւ , վէ վալիտէսինին բէրուքեարը կէլմիշ օլտուղունու , վէ անճագ եարըմ սաաթ զարֆընտա սաչընը վէ պաչընը տիւղէթէպիլէճէկլինի անլամադը իւղէրլինէ , շու վագթը միւսաշիտտէն պիլ իսթիֆատէ , պիր արապա կէթիրթտի , վէ Տինա՝ Օգթավըն գօլթուղունա տուեանարագ , քիմնէեթ թէսատիւֆ իթմէքսիզին , իքիսի պիրլիքտէ արապաեա րաքիպ օլտուլար :

Կէնճ գըզ , մէնսուպ օլտուղու թէաթրօ եագընընտա ուֆագ պիր տայիրէ պուլապիլէճէկլինի մէմուլ իթտիկլինտէն , զիքր օլունան արապա , Գօմարլէն սօգաղընտան թամբլ վարըչընա սօղրու միւթէրահի օլտու :

Օգթալ արապատա օթուրուպ, Տինա Պլիւէ, Իւղէր-
լէրինաէ, « քիրալըդ քիւչիւք տայիրէլէր » Խալարէլէրի հալի
պինալարը եալընըզճա վէ պիր սաաթտան զիեատէ տրա-
տըղը հալտէ, նիհաեէթ, պիր էվին տէօրտինճիւ գա-
թընտա, մահլեյեէ օթուզ ֆրանգ պէտէլ իլէ, սատէ, ֆա-
գաթ թէմիզճէ թէֆրիշ իտիլմիշ քիւչիւք պիր օտա վէ պիր
գապինէ պուլտու :

Պու օտա իլէ պու գապինէ, տուլ պիր գատընըն տա-
յիրէսինէ մէնսուպ օլուպ, մէզպուրէ, մէզքիւր տայիրէ
քէնտիտի իչին ֆաղլա օլտուղունտան, վէ նազտէ իհթի-
եաճը տէրքեար իտուկինտէն, ղիքը օլունտան օտա վէ գա-
պինէեի քիրանա վէրիպ, պունտան իաթ իֆատէ իթմէք նի-
եէթինտէ պուլունմագտա իտի :

Խանէի մէզքիւր՝ միւթէպէր վէ սաքին զանն օլունու-
եօրտու : Պունտն նէրտիվէնի թէմիզ օլտուղու կիպի, մէզ-
պուրէ տուլ գատըն տաիի, իյի չէհրէլի պիր գատըն իտի :

Տինա, պու գատըն իլէ բազարլըղը պիթիրմէքլիկէ
թէրէտտիւտ իթմէտի, վէ պատէհու Օգթալըն նէզտինէ
ալտէթլէ, պուլտուղու իգամէթկեաճը թէպլիզ իթտիկի
սըրատա, իզթիրապը աղիմլէ :

— Փագաթ, քիրանըն օն պէշ կիւնլիւկիւնիւ բէշինն
պէնտէն իաթէտիլէր : Եարըն իսէ, անըն պէշի օլուպ, թէա-
թրօլարտա թէէտիւթ կիւնիւ օլտուղունտան, չըզան ա-
եըն մաաշընը ալաճաղըմ տէրքեար իսէ տէ, թալէպ իթտի-
կի ճիւղի մէսլլաղ իչին, օ գատընը պէքլէթմէք իաթէմէմ
Իմոի, տօսթում, եարըն իեատէ իթմէք իւզրէ պանա էօ :

տիւնն երկիրմի ֆրանզ վիրմէքիկէ մուվաֆֆազաթ խտէր-
միսինիդ :

Օգթավ, պիր աղ էվվէլ կէնն գըղ իլէ վուգու պու-
լան միւքեալէմէսինի խաթըրլաեարադ, մէղպուրէնին թէք-
լիֆինտէն միւթէէսսիր օլտու, վէ աղչէ քիսէսինտէն պիր
ատէտ ալթուն սիւքէ չըգարըպ, թադտիմ իյլէտիկինտէ,
Տինա,

— Տօսթում, կէրէք սլու վէ կէրէք սայիր ինսանիյ-
էթլէրինիլ իչին թէչէքքիւր խտէրիմ: — Ս՛հ, Օգթավ, ա-
ղիղիմ Օգթավ, սիղ պէնիմ հազգըմտա ֆէվդէլաաէ խայր-
խահանէ մուամէլէ իթտինիլ... սիղի խայխանէ սուրէթ-
տէ սէվէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Օգթավ, մէղքիւր սէօղլէրտէն զաեթ միւթէէսսիր
օլտուղունտան, ճէվապ վիրէմէտի, վէ Տինա, թէպէսսիւմ
խտէրէք,

— Շիմտիլիք Սլլահա ըամարլատըդ, ինչալահ թէքրար
կէօրիւչլուրիւղ. քէնտի տայիրէմէ չըգըեօրում: Զաթէն պիր
աղ զաաֆէթ վէ զիեատէ եօրկունլուգ հիսս իթտիկիմտէն,
պիր գաչ սաաթ գաաար իսթիրահաթա իհթիեաճըմ վար
տըր, տէտի :

Օգթավ. — Խաաթա տէյիլսինիլա՛ :

Տինա. — Խա՛յր, սիղի թէէմին խտէրիմ քի, խաաթա
տէյիլիմ. հաթթա պու կիճէ րահաթճա ուեուտուղում
հալաէ, եարըն, պու եօրկունլուգտան իւղէրիմտէ հիչ պիր
էսէր գալմահաճադ տըր :

Օգթավ. — Տինա՛մ, սիղի պիր տահանէ՞ վադըթ կէօ-
րէճէեիմ :

Տինա. — Իսթէտիկինիլ վադըթ... չիւնքի պունտան
պէօյլէ պէն քէնտիմէ հաքիմիմ: — Պունտան պէօյլէ քիմնէ-
տէն իրթիպաթըմ, վէ սիղի գապուլ իթմէք իւղրէ, քէն-
տիմի կիզլէմէկէ իհթիեաճըմ եօդ տուր :

Օգթավ. — Տիմէք եարըն կէլէպիլիլիմ :

Տինա . - Էվվէթ , ես քան կելէպիլիսինիզ . անճագ էօյ-
լէնտէ թէաթրօեա կիտէճէկիմտէն , սաաթ պիրտէն իթի-
պարէն պէնի պուրատա պուլապիլիսինիզ : - Թէյլէմլէնէ՞
զէման կէօրիւշէճէքսինիզ , զիւրա սիզ տէ շուրաեք տէք ի-
տէպիլիլիսինիզ քի , անքն թարաֆընտան թաղեիդ օլունմա-
եաճաղըմա էմին օլտուղում հալտէ , հագըդէթէն քէնաի-
մի հալը իսթիրահաթտա ատտ իտէճէեիմ :

Օգթավ . - Մատմուղէլ Մէլանիեի գուզու կիպի լա-
թիֆ վէ էլտիվէն կիպի եումշագ գըլաճաղըմա շիմտիտէն
էմին օլուն . . . Շիմտի Մարէ սօգաղընտաքի մահուտ խա-
նէեէ կիտիեօրում :

Տինա . - Մէմուլինիզ վէճհ իւզրէ , էկէր իշ , սուրէթի
հատէնէտէ թէսվիեէ օլունուր իսէ , մալիք օլտուղում պիր
միգտար չամաշըր իլէ էսվապըմը կէօնտէրիմէսինի թէյլէմէ
իսթար իսին : Պու տէտիկիմ շէյլէրին հէման գըլմէթի
պուլունմամագտա իսէ տէ , պունլարըն եէրինէ տիկէրլէրի-
նի ալմաեա իգթիտարըմ եօգ տուր :

Օգթավ . - Սիզ էմին օլուն , թէյլէնիզ ապա իթի-
րաղ իթմէեէրէք վէ միւշքիւլաթ չըգարմաեարադ , պու
շէյլէրի կէօնտէրէճէք տիր :

Տինա . - Խուսուսիլլէ չալըշըն քի , պուրտեա կէլմէք
ֆիքըլնտէ պուլունմապըն . . . Պէլքի վագըթ կէչմէքլէյ
կիւնիւն պիրինտէ քէնտիսինէ աֆիլ իտէր իսէմտէ , եիւ-
զիւնիւ կէօրմէք ապա իսթէմէմ :

Օգթավ . - Միւթէճասըր օլտուղու ֆէնալըղըն մէյ-
տանա չըգտըղընը պիտիկի հալտէ , գալընըղա չըգմաղա
նաթըլ ճէսարէթ իտէճէք տիր :

Տինա . - Էսէֆ իտէրիմ քի , պէն քէնտիսինի թանը-
րըմ , վէ բէք իյի թանըրըմ . օ՛ հէր շէյէ միւղթէտիր պիր
գարը տրր :

Նիհաեթ պու իքի աշըգլար , պէլքի օն տէֆա «իր»
թէսի կիւն թէքքար կէօրիւշէճէքլէրինի» թէքքար պէ թէք-

րար թէեքիտ իթտիքտէն սօնրա , պիրիպիրինտէն այրը-
տըլալ :

Օգթավ , տօղրու Մէլանի Բէրարօնուն իգամէթ իթ-
տիկի խանէեէ կիտիպ , պիրինճի դաթըն թաշ տէօշէմէսի
իւզէրինէ վասըլ օլմուշ իքէն , դաբուճու , աճէլէթէն օ-
տասընտան տիշարը չըգըպ ,

— Միւսիւ՛ , միւսիւ՛ , նէ՞րէեէ կիտիեօրսունուզ , սա-
զըն եօդարը չըգմաեըն , տէյի նիտա իթտի :

Օգթավ . - Նի՞չին :

Գաբուճու . - Պիր սաաթզարֆընտա իքի տէֆա արը
քի , քէյֆիլիեթի խապէր վիրմէք իւզրէ մալիւմ օլան դահ-
վէխանէեէ կիթտիմ : - Էկէր եօդարը չըգարսանըզ , մութ-
լազա պաշընըզա պիր շէյ ֆըրլաթաճազ արը :

Օգթավ . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Սահի՞հ մի :

Գաբուճու . - Սահիհ օլտուղունու մաէթթէէսսիւֆ
պէեանէ մէզպուրում . Տինանըն թէյզէսի եօդարտա եալը-
նըդ տըր : Պու կիճէ , եարը կիճէեի կէշմիշ օլտուղու հալ-
տէ , մէզպուրէ , ֆէվզէլատէ հիտտէթ իչինտէ օլարագ ,
եալընըզ ալտէթ իթտի : Ձէվճէմի տէօյմէք իսթէեօրտու . . .
հիտտէթինին սէպէպի , մատմուաղէլ Տինաեը զայպ իթ-
միշ օլմասը տըր , ֆադաթ էկէր օ դըզըն նէ օլտուղունու
սիւալ իտէրսէնիլ , նէ՛ ճէվապ վիրէճէկիմի պիրմէմ :

Օգթավ , թէքրարէն կիւլիւմսէտիկինտէն , գաբուճու
հայրէթլէ ,

— Աճայի՛պ , պու հալ սիզի տիւշարը էնտիշէ դըլմա-
եօր մու , տէյի սիւալ իթտի :

Օգթավ . - Խա՛յր :

Գաբուճու . - Անլաեօրում , սիզին , պու մատտէ հագ-
դընտա պէնտէն վէ գըզըն թէյզէսինտէն զիեատէ մալիւ-
մաթընըզ պուլունմալը տըր , տէյի՛լ մի :

Օգթավ . - Պէքրի :

Հասըլը մէրգուճ տէլիգանըլ իլէ գաբուճու , պիր միւտ-

տէթ տահա միւքեայէմէեէ տէվամ իթաիքտէն սօնրա ,
Օգթավ , քէնտիսինի կէօղէթմէսի իչին ալտըղը իխթարլար-
տան սօնրա , նէրտիվէնտէն չըգտը , վէ գաբուճու տախի
տայիրէյի մախսուսէսինէ կիրտի :

Օգթավ՝ Մէլանի Բէրտրօնուն տայիրէսի գաբուսունու
չալմասընտա , մէղպուրէ , հէր վաղըթտան զիւտտէ տէհչէթ-
լի պիր հէյեթէթ քէսպ իթմիչ օլտրագ , գաբուհու աչտը :

Օգթավ . - Մասմուաղէլ Մէլանի Բէրտրօ սի՛ղմիսինիլ :

Մէլանի . - (Պօյտանսլոյա մէրգումու թէճէսսիւս իտէ-
րէք .) Էվվէթ , պէն իմ . պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուլ :

Օգթավ . - Իչէրտէ սէօյլէրիմ :

Տէլիգանլընըն սուրէթի իֆատէսինտէ էօյլէ պիր ա-
միրճէ հալ վար իտիքի , մէրգումէ ; պուրնունուն ալթըն-
տան մըրըլտանմագլա պէրապէր , մէրգումա եօլ վիրտի ,
վէ գաբուհու գաբատըգտան սօնրա , Օգթավըն արգա-
սընտան կիթտի :

Մէլանի . - Սիղին իլէ կէօրիւշմէեէ հիչ պիր արղում
սլմատըղը կիպի , զայպ իտէճէք վաղթըմ տախի եօղ տուք :
Պունտան գաթինաղար սիղի տէ թանըմամ : - Թէքրար ի-
տիեօրում , պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուլ :

Օգթավ . - Եէկէնինիլ հագգընտա սիղէ պաղը խա-
պէրլէր կէթիրտիմ :

Մէլանի . - (Սըչրաեարագ .) Մենն նէրէտէ օլտուղու-
նու պիլիեօրմուսունուլ :

Օգթավ . - Էվվէթ , պիլիրիմ :

Մէլանի . - Իհթիմալքի տիւն ագչամ պէնտէն այլը՞
տըգտան սօնրա , սիղին խանէնիլէ ֆիրար իթտի :

Օգթավ . - Էվվէթ :

Մէլանի . - Պու կիճէտէն էվվէլ քէնտիսինի թանըլ՞
մը իտինիլ :

Օգթավ . - Էվվէթ , թանըր իտիմ :

Իհթիարէ գըղըն պուրուշմուշ եանագլարը գօեու

պիր գըրմըզըլըդ քէսպ իթտի , վէ զանն իտէրսին քի կէօզ-
լէրինտէն գըղըլճըմ սըչըամաղա պաշլատը : Պատէհու պիւ-
թիւն աղասընտա տիթրէմէ հառըլ օլարագ , հիտտէթ ու
ղաղապընտան նաչի պօղուլմուշ օլան սէտասըյլա շէօյլէ
պաղըրտը .

— Ա՛հ , անը պաշտան չըգարթան , հայլա՛ղ , հայտու՛տ ,
տիմէք սիզսինիդ . . . Տիմէք անը իղֆալ իտէն սէնսին . . .
Ա՛հ , անըն պու հարէքէթի թահթընտա պիր ֆէսատ մէվ-
ճուտ օլտուղունու պէն զաթէն անլանօրտում . . . Սէնի ալ-
չա՛գ , վալիտէլէրինին եէտինտէն գըզլարը սիրդաթ իտիօր-
սուն , զիրա պէն եէկէնիմին վալիտէսիեիմ , վէ չօգ տէֆա
օլտուղու կիպի , պու հարէքէթին , էլպէթթէ ճէղասըզ
գալաճագ տըր տէյի զանն իյլէօրսուն : Հալպու քի պէն ,
հէնուղ սիննի ըիւշտէ պալիդ օլմանն գըզլարը իղֆալ
իթմէքիկին վէ կիճէ վագթը աչըրմագըլըն մալի գաչա
օլտուղունու սանա անլաթաճաղըմ : Համտ օլսուն գանու-
նու , քիւրէյի պիլիլիմ . . . Բօլիս գօմիսէրի , ժանտարմա-
լա՛ր , նէրէտէ տիրլէր . . . Պէ՛քլէ , պէ՛քլէ , ա՛լչագ , շիմ-
տի սէնի տէրտէսթ իթտիրէճէեիմ . չաբուգ գըզըմը պա-
նա թէսլիմ իթմէլիսին : Մէրգումէ , պու հօլտա իֆատէ-
լէրինէ տահա տէվամ իտէճէք իքէն , Օգթավ , աեագ-
լարընը եերէվուրուպ , քէնտի գայիֆ վիճուտինէ մախսուս
օլմանն շիտտէթ վէ հիտտէթլէ , մէրգումէնին իֆատա-
թընը քէստի , վէ շու վէճհլէ ճէվապա աղաղ իյլէտի .

— Սուժ օլմանըզը սիգէ իլթար վէ էմր իտիօրում .
սուս օլուն , հօգսա պէնիմ իչին կէթիրթմէեի մագամը
թէհտիտտէ պէնան իյլէտիկինիդ օբօլիս գօմիսէրի , ֆիլվա-
գը , պէնիմ իչին տէյիլ , իլլա սիզին իչին կէլէճէք , վէ սիզի
տէրտէսթ իտէճէք տիր : Օ հալտէ , սիզ , քէնտինիդ վէ
շէրիքլէրինիդ թարաֆընտան իճրա իտէկէլէն մուամէլէյի
ճանվէրանէնին տէհէթլի հիսապընը հիւքիւմէթէ իթանէ
մէճպուր օլաճագսընըզ :

Մէլանի Բէրտրոնուն լէհճէսի սօլարագ ,

— Շէրիքլէրի՛մ մի , տէտի :

Օգթավ . - Այլա՛գ , նէ՛ տիմէք իսթէտիկիմի բէք ա .
լէա պիլիեօրսունուլ . . . Պիզլաթ եէկէնինիզի կէօթիւրտիւ .
կիւնիւղ օրըսվայ խանէտէն մէզպուրէնին եարը էօլիւ հա .
լինտէ ֆիքար իթտիկի , բանա մալիւմիւնիւղ տիւր . քէզա .
չիք , անը սաթտըգտան սօնրա թէսլիմ իթմէք լազըմ կէլ .
տիկինի , վէ թէսլիմ իթմէք իչինտէ , ուեութմագ իգթիզա
իթտիկինի բէք ալէա պիլիւսինիզ . . . Վիրտիկինիզ ուեու
տուճու բուհ՝ զէհիր օլուպ , իչթէ սիզ , եէկէնինիզի անընլա
զէհիրլէմիշսինիզ . . . Պու խուսուս իսպաթ օլունմուշ սուր :

Մէլանի Բէրտրօ , պու արա ճէվապա թագաթը գալ .
մատըղնտան , տիշլէրի եէկտիկէրինէ չարբարագ , տիզ
չէօքտիւ , վէ էլլէրինի Օգթավա ուղաթարագ ,

— Ահ , պէնի թէլէֆ իթմէերին . . . պէնի ղայպ իթ .
մէերին . . . պէն անըն սաատէթինի . . . իգպալինի՛ արզու
խտիեօրտում , տէտի :

Հալպուքի Օգթավ , մէրգուստէն նէֆրէթ իթտիկի
ճիհէթլէ , թէքմէսիյլէ եիթէրէք ,

— Սիզէ սէօյլէեօրում , պու պաեաղը սէօղլէրի թէք .
բար իթմէնիզլէ , սիզի ասլա աճըեամամ , տէտի :

Մէլանի . - Բէք իյի , իչթէ սիւքիւթ իտիեօրում :

Օգթավ . - Աեաղա գալգըն վէ պէնի ալինլէերին :

Մէլանի իթաաթ իթտի , վէ Օգթավ շու սուրէթտէ
քէլամա տէվամ իյլէտի .

— Էկէր Տինա վէֆաթ իթմիշ օլսա խտի , եախօտ սիզ ,
անըն նամուսունու իզալէ իթտիրմէկէ մուվաֆֆագ օլսա
խտինիզ , հիչ պիր շէյ , սիզի , մահքէմէերի ճինաեթտէն
դուրթարամաղ իտի : Սիզին կիպլլէր իչին քիւրէք օլան մահ .
սլուսիյեթի միւէպպէտ իյէ գաթ իէն տիւնեատան այրըլմը
օլաճագ իտինիզ , ֆագաթ Տինա՝ միւճիզէ իյէ դուրթուլ .
մուշ օլտուղունտան , սիզի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէք .

տէն կէրի տուրուրում. շու գատար քի, հիշ պիր վաղըթ
 եէկէնինիպին սիզտէն գօրգուսու օլմամալը սըր :

Մէլանի. - Ասլա վէ ասլա գօրգուսու օլմաեաճաղը-
 նա եէմին իտէրիմ :

Օգթավ. - Իմտի, վաղաա վասիլիք հուգուգունա շէ-
 րան մալիք օլտուղունուղու պիլմէմ իսէ տէ, շէրան պու
 հուգուգու հայիզ օլտուղունուղու ֆարղ իթաիկիմիզ թագ-
 տիրտէ, պու հուգուգտան քեամիլէն ֆարիղ կէլմիշ օլտու-
 ղունուղու, պու կիւնտէն եազըպ իմզալամալըսընըզ, վէ
 պունտան պէօյլէ եէկէնինիպին, սիզտէն իրագտա օլարագ,
 իսթէտիկի կիպի եաշամասընա սէրպէսթ իտուկինի, վէ
 հէրնէ սէպէպլէ օլուր իսէ օլտուն, քէնտի հուգուրունուղ-
 լա անը թագեիզ իթմէմէկի րէամէն լթէահիւտ իթտիկինի-
 զի իլավէթէն իշար գըլմալըսընըզ :

Մէլանի Բէրտրօ, պու արա պաշընը էյմիշ օլուպ,
 գըմըլտանմաեարագ տուրմագտա, վէ սիւքիւթ իթմէքաէ
 իտուկինտէն, Օգթավ :

— Ղալիպա թէրէտտիւտ իտիեօրսունուզ, օ հալտէ
 սիզ պիլիրսինիզ : - Սէրպէսթ ճէ եարմագ իպթէմէտիկինի-
 զի, հիւքիւմէթ ճէպրէն սիզէ եաքտըրըր : - Պիլմիշ օլուն
 քի հապսխանէնին մաղպութճա. գաքանան գարուլարը,
 պիր թագըմ թէահիւտաթ վէ թահրիրաթտան տահա զի-
 եատէ էմին սուրէթտէ սիզի եէկէնինիզտէն թէֆրիզ ի-
 տէպիլիր :

Մէլանի. - Ա՛հ, իսթէտիկինիզ քեաղըսը իմզալամաեա
 հաղըրըմ. . . պունուն իչին թէրէտտիւտ իթմէեօրում. . .
 իլլատիւշիւնիւեօրում. . .

Օգթավ. - Նէյի տիւշիւնիւեօրսունուզ :

Մէլանի. - Հալիմի. . . զիրա սահիհէն սիզէ սէօյլէ-
 ըմքի, պէնիմ հալիմ, աճընաճագ մէրթէպէտէ տիր : Պէն
 օգըղա, իյի պիր միւսթագպէլ վէ վաղիեթ թէէմին վէ
 թէտարիք իթմէք իչին, պիւթիւն էօմրիւմիւ ֆէտա իթ :

տիմ... միւսիւ, պու սէօզլէրիմէ էհէմմիեէթ վիրմէեօր կիւ պի հալ կէօսթէրմէեին... պէն անը սէվէր իտիմ... քէն տի էյիլիկինի իսթէր իտիմ... կիւնիւն պիւրինտէ արապասը վէ էլմասլարը օլաճաղընը մէմուլ իտիեօրտում... նիչէլէրին պու եօլտա տէպտէպէ սիւրտիւքլէրի կէօրիւլիւեօր... Փաղաթ պու սէօզլէրիմտէն հիտտէթլէնտիկինիզի հիսս ի տիեօրում... պինապէրին պու խուսուստա արթըզ պահս իթմէեէլիմ:

Օգթավ. - Էվվէթ, էկէր ճէղատան մուաֆ օլմագ իսթէրսէնիզ, պու միւքեալէմէեի դաբաեըն:

Մէլանի. - Իշթէ, կէօրիւեօրսուուզ ա', պու կիւն պէն, հէմ իհթիեարըմ, հէմ ֆագիլիմ. էվվէթ, օլ դա տար ֆագլիլիմքի, էվլիմտէ, եարընա դատար էքմէեիմ պիլէ եօդ տուր: - Եարըն, օլ քիւչիւք գըղ մաաչընը ալարագ, թէայեիւլիմիւ թէտարիք իտէճէք իտի:

Օգթավ. - (Հիտտէթլէ վէ մէղպուրէնին լազըրտըսընը քէսէրէք.) Տօղրուսու քէնտիսինէ էյի միւքեալիթ վիրմիշսինիզ:

Մէլանի. - (Օգթավըն իֆատէսինէ դուլագ ասմա եարագ.) Շիմտի պէն նէ նաֆագա իլէ եաչաեապիլիլիմ: Աճլըգտան էօլէճէեիմ... իմտի, միւսիւ, պէնի հիւքիւ մէթէ զամմաղլաեըն, էկէր մահքիւմ օլուր իսէմ, տահա մէմնուն օլուրում. հիչ տէյիլ իսէ, հապսխանէտէ նաֆագամը վէրիլէր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մէլանի Ռէրտօ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաղա, վէ էլլէրինի օվուչտուրմաղա պալլատըղընտան, Օգթավ:

— Դօրգմաեըն, աճլըգտան էօլմէզսինիզ, պէն գէն կլինիմ, տէտի:

Իհթիեարէ գըղըն կէօղ եաչլարը անինտէ դուրու եարագ,

— Սիզ զէնկլինմիսինիզ, պէն սիզի թանըմաեօր:

տում... ա՛հ, եա Րապպի, նե՛ գատար եանըմըշըմ...
Մէկէր սիզ Տինաեը սեվիեօրմուչսունուզ տա, պէն պիւ-
մէեօրմուչում: Պէօյէ պիր մուհապպէթինիզ վար իտի ի-
սէ, պանա պիտիրմէլի իտինիզ: Իքլմիզ բէք չաբուգ ուզ-
լաչապիլիր իտիք... րէճա իտէրիմ, օթուրունուզ... Փա-
գաթ ատի իսկէմէեթ օթուրմաեըպ, գօլթուգլու իսկէմէ-
եթ օթուրունուզ:

19

Օգթավ իլէ Մէլանի Բէրտրօ արասընտաքի միւքեա-
լէմէ, պիր չարեէք գատար տէվամ իտիպ, Օգթավ, պուն-
տան պէօյէ մէգպուրէնին, հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ
օլսուն, եէկէնինին իչլէրինէ գարըչմաեաճաղընա տայիր եա-
ղըլ վէ իմզալը պիր քեաղըտընըալարադ, վէ քէնտիսի տէ օլ
իհթիեարէ գըզա, օլտուգճա կէչինէպիլմէսի իչին մահիյեէ
պիր մաաշ վիրէճէկինի վատ իտէրէք, վէ Մէլանի Բէրտրօ,
եալընըզ պիր տէֆա Տինանըն նէգտինէ կիթմէկէ գալըշ-
տըղընտա, մաաչընըն քէսիլէճէկի արալարընտա գարար-
լաչտըրըլարադ, մէրգում տէլիգանը, խանէի մէղքիւր-
տէն մուֆարագաթ իթտի: Անճագ կիթմէղտէն էվվէլ,
պէր վէճհի բէչին Մէլանիեէ օն պէշ լուի ալթունու վիր-
տիկի կիպի, կէնճ գըղըն պաղը ուֆագ թէֆէք էչեասընը
տախի պիր համմալ վասըթասըլլա իրսալ իյլէտի:

Օգթավ իլէ Մէլանի Բէրտրօ արասընտա հասըլ օլան
հիւանի մուվաֆֆագաթըն՝ մուճիպի սուի իպրէթ օլտու-
ղու, էլպէթթէ օգուեանըլարըմըղճա նաղարը տիգգաթը
ճալիպ օլաճագ տըր: Շէօյլէ քի մէրգումէ, վագը օլան

այլազգճա հարեքեթ վէ մուամէլէսինին ճէղասընը չէքմէ. արքաէն պաշգա, պու հարեքեթ վէ մուամէլէսինին նէթի. ճէսի օլարագ, պիր տէ ըահաթճա հաշամագլըգ իգպա. լինէ նայիլ օլմուշ իտի:

Խապասէթէ միւքեաֆաթ վէ այլազլըղա թախսիտաթ վէրիւմէսի, ախլէագ պօզուգլուղունուն սօն տէրէճէսի տէ. յիլ մի տիր: - Վագաա պիզիմ էֆքեարըմըղտա պու մէրքէզ. տէ իսէ տէ, պու պապտէ պիր տէրէճէ սապըրը պուլու. նուլմասընը իթար իտէրիղ: - Կէրչի հագըղի էօմիւրտէ, չօգ տէֆա ախլէագը համիտէ՝ քէնտի հուգուգունա սա. հիպ օլամագ իսէ տէ, պու հիքեանէմիլտէ, ախլէագը համիտէնին՝ քէնտի հուգուգունա սահիպ օլարագ, իհգա. գը հագգ իտէպիլէճէկինի չիմաիտէն պէեան իյլէրիղ:

Օգթավ իլէ Մէլանի Բէրտրօ, մալիւմիւմիւլ օլան մու. վաֆֆագաթըն իսթիհսալի գըմնընտա կէօրիւշ: Թիւրէրի էսնատէ, Դրուա-Տիէօ, քէնտի արապասընա ըաքիպ օլա. ըագ, Սօսէ սօգաղընա ազիմէթիէ, արապատան աշաղընա էնտի, վէ գարուհու չալըպ, կէլէն խըզմէթքեարա,

— Բէճա իտէրիմ, գարթըմլ մատամ տը Սէնթ-Ան. կօհա վէրին, տէտի:

Օլ էսնատէ, մէրգումէ, թէրս պիր չէհրէ քէսպ իթ. միշ օլուպ, օ կիճէսի, ուհուհամագսըզըն կէչիրմիշ իտի. չէօյլէ քի Տինա Պիւէնին ֆիրարը իւզէրինէ, գուրտուղու օլ կիւզէլ թասափլուրլար պինասը քեամիլէն երգըլտըգ. տան պաշգա, քէնտիսիտէ իզթիրապը ազիմէ տիւչար օլ. մուշ, վէ սապահլանըն էրքէն, Թամէրլան-Սարիօլու, Մէլա. նի Բէրտրօնուն խանէսինէ կէօնտէրտիկի հալտէ, կէնճ գըզըն, թէյղէսի խանէսինէ ալտէթ իթմէմիշ օլտուղու խապէրինի ալմըշ իտի:

Պինապէրին Տինանըն, պիր մահէլտէ կիզլէնմիշ օ. լուպ, Փագաթ նէրէստէ օլտուղու պիլինմէտիկի ճիհէթիէ. թէյղէսինին պիլտիկի պիր ալըգըն խանէսինէ սըզընմըշ

օլմասը իհիմալի գավիտէն զանն օլունմագտա իտի :

Իմտի օ աշըզըն , մէգքիւր վագըտյի մէքրուհէտէն աօ ,
լաեր զիւրատէսիյլէ բիւրղազապ օլարագ , հիւքիւմէթէ շի-
քեաեթ իթմէսի խուսուսընտա կէնճ գըզը թէշվիգ իթ-
մէեթէճէկինի , վէ պու սուրէթլէ թահգըղաթա իպթիտար
օլունմաղլէ , բօլիսին , Սօսէ սօգաղը էսրարընա կիրիշէրէք ,
պունտան պիր թագըմ նէթիճէլէր հասըլ օլմաեաճաղը-
նը քիմ թէէմին իտէպիլիր իտի :

Հասըլը մատամ Անկօ , օ կիւնիւ քիմէեի գապուլ
իթմէմէք նիւեթի գավիւէսինտէ պուլունտուղունտան ,
թուալէթլինի թէրթիպ իթմէմիշ իտի , վէ պարօն աը Գրուա
Տիէճնիւն գարթը քէնտիսինէ թագտիմ օլունտուղունտա ,

— Թանըեօրում , տէտի , վէ պատէհու իլավէթէն ,
տիշարը չըգմըշ իտուկինի ճէվապէն պէեան իյլէտինիզմի ,
տէյի խըզմէթքեարա սօրտու :

Խըզմէթքեար . - Խա'յր , մատամ , չիւնքիմ պլմէեօր-
տումքի . . .

Մատամ Անկօ . - Պիլմէլի իտինիզ . . . հէր նէ իսէ ,
պու միւսիւնէ սէյլէեինքի , պու կիւն պիր ազ րահաթ-
սըղ օլտուղունտան , քիմէեի գապուլ իտէմէմ :

Խըզմէթքեար տիշարը չըգտը , վէ պիր տագըղա սօն-
րա թէքրար կէլմէսինտէ , մէգպուրէ ,

— Տահա նէ՛ վար , միւսաֆիր կիթտիմի , տէյի սի-
ւալ իթտի :

Խըզմէթքեար . - Խա'յր , մատամ , հէր հալտէ թարա-
ֆընըղտան գապուլ օլունմասը խուսուսընտա իսրար իտի-
եօր , վէ զաթընըզա իտէճէկի թէպլիղաթըն զաեթ միւ-
հիմմ օլտուղունու , վէ պու թէպլիղաթըն կէճիքմէսի
միւմքին օլմատըղընը պիլտիրիեօր :

Մատամ Անկօ . - Պու միւսիւ նա'սըլ ատէմ տիր .
կէ'նճ մի տիր :

Խըզմէթքեար . - Խա'յր , զաեթ իլուսթօլու պիր

քիմնէ տիր : Հաթթա սէքիզ օն ընկտէն միւրէթթէպ պիր
ալէամէթի ֆարիգանը համիլ օլտուգտան պաշղա , արա-
պասընըն հայվանը տա , ագալլի ալթը պին ֆրանգ գըյ-
մէթինտէ տիր :

Մատամ Անկօ . - Պիւեիւք սալօնտա աթէշ վա՛ր մը
տըր :

Խըզմէթքերար . - Էվվէթ , մատամ :

Մատամ Անկօ . - Քէնտիսինի եօգարը չըգարըն , վէ
պիր ազ պէքլէմէսինի ըէճա իտին :

Մէզպուրէ պիր չարեէք սաաթ զարֆընտա թուալէ-
թինի թէրթիպ իթտիքտէն սօնրա , պարօնուն նէզտինէ չը-
գըպ , վադաա մէրգուճա տիդգաթլըճա պադտը իսէ տէ ,
անըն եիւղինիւ խաթըրլաեամաեարադ , իւք տէֆա օլա-
րադ օ եիւղիւ կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իլլէտի :

Հալպուքի Գրուա-Տիէօ , մատամ Անկօնուն վադ-
թիլլէ Պաթինեօլ Պուլվարընտա էպէլիք իթմիշ օլան դա-
տըն իտուկինի չէհրէսինտէն վէթավը ու հարէքէթլէրին-
տէն տէրհալ թանըտը :

Մատամ Անկօ , իչէրի կիրտիկի զէման , էլինտէ պա-
րօնուն գարթընը թութմուշ օլտուղունտան , պու դար-
թա պադարադ , իլթիֆաթլէ ,

— Միւսիւ պարօն տը Գրուա-Տիէօ զաթընը զմըսը-
նըզ , տէյի սիւալ իթտի :

Պարօն . - Էվվէթ , մատամ :

Մատամ Անկօ . - Իմտի , միւսիւ պարօն , վիդիթանը
զըն սէպէպինի անլաեապիլլըմիեիմ :

Պարօն . - Վիդիթամըն սէպէպինի անլամադ բէք դօ-
լայտըր : - Միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու պէքեարճա եա-
շամագտան , վէ ինթիզամըզ պիր էօմրիւն էյլէնճէլէ-
րինտէն օսանմըշ օլտուղումտան , տախիլի էօմրիւն մէսէր-
րէթլէրինի , եախօտ չէյլէ սէյլէեիմ , էվլէնմէքլիկի ալ-
ղու իթմէքտէեիմ :

Մատամ Անկօ . - Արզունուզ թապիի տիր . անճադ պու արզունուզու մէվգըրի ֆիլիէ կէթիրմէք իչին , պանա միւրաճաաթ իթմէքլիկի մի տիւշիւնտիւնիւզ :

Պարօն . - Մատէմ քի սիզ , տայիրէ յի իզտիվաճա տա . խիլ օլմադ իսթէնէնլէրէ վասըթա օլուեօր իսէնիզ , պու պապտէ սիզէ միւրաճաաթ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլիր իտի :

Մատամ Անկօ . - Պու եօլտա վասըթա խըզմէթինի կէօրէն , Բարիստէ , եալընըզ պէն տէ յիլիմ : Իմտի , միւսիւ պարօն , պու խուսուստա պէնի , տիկէրլէրինէ թէրծի՛ն իթմէնիզին սէպէպինի սիւալէ ճէսարէթ իտէպիլիւրմիւնիմ :

Պարօն . - Շունուն իչին թէրծի՛ն իթմիշիմ քի , սիզին խտարէխանէնիզ՝ իյի պիւր նամ վէ շէօհրէթ գազանմըշ տըր :

Մատամ Անկօ . - Տիկէր սէպէպ եօգ մու տուր :

Պարօն . - Խայր :

Մատամ Անկօ կիւլիւմնէտի , վէ պարօն շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի .

— Պէն , գըրդ սէքիզ եաշընտաւըմ . քէնտիմի օլտուգաճ իյի պէսլէմիշիմ . հայիզ օլտուղում իսիմ , քեամիլէն պանա աւիտ տիր . իւնվանըմ էհէմմ վէ ճիտտի տիր : Սըհէթիմ իսէ , պէրքէմալ վէ թապիեաթըմ՝ իմթիզաճա միւսայիտ տիր . պունլարտան պաշգա , սէնէտէ էլլի պին ֆըրանգ իրատ սահիպիւնիմ :

Մատամ Անկօ . - Պու ալէա շէյ :

Գրուա-Տիէօ . - Պունլարա գարշըլըզ սիզ պանա նէ՞ թագտիմ իտէպիլիւրսինիզ :

Մատամ Անկօ . - Ա՛հ , միւսիւ պարօն , սիզէ թագա տիմ իտէճէկիմ գատըն վէ գըզլար էսամիսինտէն ինթիւսապ իթմէքտէ մութլագա շաշըրաճադսընըզ : Նէտիմտէ պուլունան էսամիսին էմալլի եօգ տուր : Պու էսամիտէ , պիր միլիօնտան պէշ միլիօնա գատար սէրլէթլէրի վէ ճիհէզլէրի պուլունանլար վար տըր : - Է՛ն զիեատէ սէրվէթի օլանը մը իսթէրսինիզ :

Գրուա-Տիէօ . - Պէն , սէրվէթ մէրադընտա տէյիլիմ .
պաշլընա հիւսնի ճէմալ արարիմ :

Մատամ Անկօ . - Նէ՛ դատար շայեանը թադտիր ախ-
լէագ . . . Անճագ , միւսիւ պարօն , պիր կէնճ գըղ իլէ՞ մի ,
եօգսա կէնճ պիր տուլ դատըն իլէ՞ մի էվլէնմէք արղու-
սինտէ պուլունուեօրսունուզ :

Գրուա-Տիէօ . - Կէնճ տուլ դատըն եախօտ կէնճ պիր
գըղ օլմուշ , պունտա պէյիա եօգ տուր , էլվէրիր .քի պէն
խօշնուտ օլանիմ :

Մատամ Անկօ . - Ա՛հ , միւսիւ պարօն , սիզին կիպի
ատէմլէր , նատիր տիրլէր : - Իմտի , պէնիմլէ պէրապէր կէ-
լին տէ , տէֆթէրիմտէ պուլունան թասվիրլէրի սիզէ կէօ-
թէրէեիմ . անլէրտէն հանկրսընը պէեհնիրսէնիղ , սիզի պիր-
լիքտէ պուլուշտուրմագլըղըն չարէսինի տիւշիւնիւրիւզ : -
էկէր պէեհնտիկինիղ դատըն եախօտ գըղ թարաֆընտան
կէօրիւլմէեհէք , անը կէօրմէք իսթէրսէնիղ , օտա գօլայ
տըր : - Պու ճիհէթ տախի տիւշիւնիւլմիւշ խոտկինտէն ,
վիմիղ ծնա կէօրէ թէրթիպ իտիլմիւշ տիր :

Գրուա-Տիէօ . - (Մատամ Անկօնուն արդասընտան ,
դատըն թասվիրլէրինի հավի տէֆթէրլէրին պուլունտուղու
օտաեա կիտէրէք .) Ֆիլվագը սիզին խտառէխանէնին դա-
զանմըշ օլտուղու շէրէֆ ու իֆթիխար ֆէվգէլատէ տիր :

Մատամ Անկօ , քիւշիւք պիր անախթար իլէ , տուլ դա-
տընլարըն վէ գըղլարըն ֆօթօկրաֆլարընը վէ էսամիսինի
հավի օլան պիր տէֆթէրի աչըպ , պունուն սահիֆէլէրինի
չէվիրմէկէ պաշլատը :

Պարօն , մէզպուրէնին , մէզքիւր տէֆթէրին սահիֆէ-
լէրինի չէվիրմէքլէ մէշղուլ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ
նաղարը տիգդաթընը ծնա տօղլու չէվիրէրէք , թապիի պիր
սէտա իլէ ,

— Է՛յ , Սարիօլ նա՞սըլ տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Խանէ սահիպէսի մէզքիւր իսմի իշիթտիկինտէ տիր :

րէնիւ , պիրտէն պիրէ պաշընը հօգարը գալտըրաը , փա-
գաթ հէնէճանը անճագ պիր սանիյէն գատար իմթիատա
իյլէտի , վէ թէաճճիւպանէ ,

— Միւսիւ պարօն , Սարիօլ տէտիկինիլ քի՞մ տիր , տէ-
յի սիւալ իթտի :

Գրուա-Տիէօ . - Եիկիրմի իքի սէնէտէն պէրու թանը-
տըղընը պիր ատէմ տիր :

Մատամ Անկօ . - Միւսիւ պարօն , զանն խտէրիմ քի ,
պու խուսուստա եանըլըեօրսունուղ :

Գրուա-Տիէօ . - Տիմէք տիր քի , Սարիօլու թանըմա-
եօրսունուղ :

Մատամ Անկօ . - Պու իսմի իւք տէփա օլարադ իշիտի-
եօրում :

Գրուա-Տիէօ . - Էօյլէ օլսուն , փաղաթ մատմուաղէլ
Անիթաեը թանըրսընըղա :

Մատամ Անկօ . - (Եէնիտէն տիթրէեէրէք .) Մատմուա-
ղէլ Անիթա , պէնիմ պիրինճի օտա խըղմէթճիմ տիր : Բէն-
տիսինի նա՞սըլ թանըեօրսունուղ :

Գրուա-Տիէօ . - Պէն տահա բէք չօղլալընը թանըրըմ :
Աղիղէմ մատամ , խանէնիլտէ պիր աղ սէրպէսթճէ հարէ-
քէթ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին : Մատմուաղէլ Անի-
թաեա , սիլին մուվաճճէհէնիլտէ իքի չիֆթ սէօղիւմ վար
տըր :

Մատամ Անկօ . - Փաղաթ . . .

Գրուա-Տիէօ . - Բէնտիսինի ճէլպ իթտիկինիլտէ մէմ-
նուն օլուրում :

Մատամ Անկօ . - Հալպու քի . . .

Գրուա-Տիէօ . - Չարուդ , բէճա խտէրիմ :

Պարօնուն սուրէթի իփատէսի ամիրճէ օլտուղունտան ,
վէ մէղպուրէեի չաղըրմագտա մահզուր օլմատըղընտան ,
սապըդ էպէ գատըն դարչը տուրամատը , վէ իւչ տէփա
չանը չալմասընտա , մատմուաղէլ Անիթա կէլտի :

Պարօն, ճեպինտէն պիր մէքթուպ չըդարըպ մէզպու-
րէսէ վիրէրէք,

— Մա'տմուաղէլ, պու մէքթուպու սահիպինէ վիրմէ-
նիդի ըէճա իտէրիմ, տէտի:

Մա'տմուաղէլ Անիթա, մէքթուպուն ատրէսինէ պա-
գըպ,

— Պու մէքթուպ պէնիմ իչին տիր, տէտի:

Գրուա-Տիէօ. — Վադաա մահֆազասը իւզէրինտէ սի-
զին խամինիզ եազըլմըշ տըր, լաքին տէրունինտէ Գս. Ի. Զ. է
խիթապէն պիր թէգքերէ վար տըրքի, պիր առ էվվէլ սա-
հիպինէ թէսլիմ իտէճէկինիզէ շիւպհէմ եօզ տուր:

Պու սէօլէրի, մատամ Անկօ, աղզընը վէ կէօլէրինի
հատտէն զիեատէ աչմըշ օլարագ տինլէեօրտու:

Գրուա-Տիէօ. — Թէգքերէնին միւնտէրիճաթը, պիլխաս-
սա մատամ տը Սէնթ-Ոնկօհու ալէագատար գըլաճագ սու-
րէթտէ իտուկինտէն, Գս. Ի. Զ. . . ին, մէպլինի մէզպուրէ-
սէ թէպլիզ իտէճէկինէ շիւպհէ իթմէմ:

Պատէհու Գրուա-Տիէօ, իսկէմէսինտէն դալգըպ, քէ-
մալը թէվազու իլէ,

— Ազիզէմ մատամ, պիր ազ էվվէլ պաշլատըղըմըզ
իզտիվաճ թասավվուրունտան տիկէր պիր կիւն թէքրար
պահս իտէրիզ: Շիմտիլիք միւսթաճէլ իչիմ պուլունտու-
ղունտան, քէմալը հիւրմէթլէ սիզտէն մուֆարագաթա մէճ-
պուրում: Անճագ, էվին եօլունու պիլտիկիմտէն, պէրա-
պէրիմճէ քիմսէնին կէլմէսինէ իհթիեաճ օլմատըղընը պիլ-
տիրիրիմ, տէտի:

Պէօլլէճէ Գրուա-Տիէօ, թէքրար սէլամ վէրիպ, պու-
լունտուղու օտատան չըդար, վէ մատամ Անկօ, պիր տա-
գըգա գատար սիւքիւթլէ,

— Մութլագա պու հէրիֆ տիվանէ տիր, տէտի:

Սարիօլ. — (Կիզլի պիր գաբուտան իչէրի կիւրէրէք.)
Գօրգարըմքի մուխաթարալը պիր տիվանէ տիր. . . պէն

հէր շէյի իշխութիւմ. - Անիթա, մէքթուպու պանա վէրին...

Մատամ Անկօ. - (Հէտէճան իլէ.) Իւթէն, պու իշ
նէ՞ տիր:

Սարիօլ. - Նէ՛ օլտուղունու անլաեաճաղըլ:

Սարիօլ, մէքթուպուն մահֆազասընը երըթըպ, պա-
րօնուն եաղմըշ օլտուղու սաթըրլարը օգուտուգճա, եիւ-
ղիւ պուրուշմաղա պաշլատը, վէ իքմալ իթտիկինտէ իսէ,

— Հա՛յ շէյթան հայ, տէտի:

Մատամ Անկօ. - Իւ՛թէն, պէնի դօրդութուեօրսու-
նուղ, նէ՞ վար տըր:

Սարիօլ. - Նէ՞մի վար տըր. տինէեին:

Մուախարէն մէրգում, մալիւմ օլան թէղքիւրէեի
եիւքսէք սէտա իլէ օգուտու:

20

Իշպու մէքթուպուն մէալի պիր վէճհի աթի իտի.

«Տօսթը դատիմիւմ վէ մուխպիրիւմ Քս. Ի. Զ. հազ-
գընտա, տայիմա վէ հէր վազըթտան զիեատէ նիեաթը
խայրխահանէ իլէ մութթասըֆ պուլունմագտա իսէմ տէ,
անըն, պէնիւմ հագգըմտա հիւսնի էֆքեարլա մութթա-
սըֆ օլտուղունա իսքեաթ օլմամըշ իտուկիմտէն, քէնտի-
սինէ պիր ինթարտա պուլունմագլըղը վաղիֆէտէն ատտ
կյլէրիւմ:

«Տիւն ազլամ, Տինա Պիւէ նամ գըղ, մատամ տը
Սէնթ-Անկօնուն խանէսինտէն հէման էօլիւմ րատտէսինտէ
Ֆիրար իթմիշ տիր:

«Էվվելճէ պու գըզ՝ պելլատօնա նամ զէհիր իլէ զէ-հիրլէնիպ , մուախխարէն հադգընտա պիր մուամէլէյի շէ-տիտէ իճրասընա թէսատտի օլունմուշ, վէ պիչարէ, ֆէննի թըպպըն պիր միւճիզէսիյլէ գուրթուլմուշ տուր :

«Պինապէրին Բարիսին աթըպպաի հազըգասընտան տօղթէօր Պ . . , մէզքիւր զէհիր մատտէսիյլէ անըն թէէս-սիրաթընա վէ նէ՝ կիպի վատըթալար իլէ ֆէնալըղա , գար-շը ուղըաշըպ , օ ֆէնալըղը զալէպէ իտէպիլսիկինէ տայիր պիր բարօրթօ գալէմէ ալմըշ տըր :

«Իշպու մէքրուհ թէշէպպիւստէ , Պս . Ի . Զ . ին օյնա-տըղը օեուն մալիւմ տիւր :

«Իմտի , սուրէթի տօթմանէտէ խապէր վէրիրմփի , էկէր արատան երկիրմի էքի սէնէ միրուր իթմէքլէ իւզէր-լէրի էօրթիւլմուշ օլան պազը ֆէնալըղարը քէնտիսի խա-թըրլար իսէ , զէքր իթտիկիւմ բարօրթօ , տէրհալ վէ իս-պաթլարըյլա պէրապէր միւտտալի ումուսիլիկէ իթա գը-լընաճադ արը :

«Պու պիր թէհտիտ օլմաեըպ , իլլա իսթար տըր :

«Սէօղ անլաեան իլէրի կէլսին :»

Էվվելճէ հազըրլանմըշ օլան իշպու մուսթասար թէգ-քիրէ , հէր նէ գատար բասթ կէլա թէրթիպ իտիլիշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ մադսէսինէ երտի . շէօյլէ քի մա-տամ Անկօ , տէհշէթինտէն նաչի պիւսպիւթիւն գըղարըպ , էլլէրի սայքի պիւքիւլաիւ , վէ տէհշէթի պիր սէտա իլէ :

— Եա Բապպի՛ , չիմտի մահվ օլտուգ , տէտի :

Սարիօլ . - (Պիր արա մէյեուս օլմուշ իքէն , մուախ-խարէն քէնտիսինի թօբլաեարադ .) Նի՛չին մահվ օլաճա-ղըզ :

Մատամ Անկօ . - Զիւնքի սիղին սէպէպինիլլէ պաշըմըզ թէհիլքէեէ տիւշար օլաու :

Սարիօլ . - Իշթէ պու զարի՛պ . . . Սիղէ տայիմա էմրի պասիրէթի իսթար իտէն պէնիւմ : Տահա տիւնքի կիւն , սի-

զէ, - «Սագընընըզ, պու ագչամքի վագըատան ասլանը պաշընըզա պիր զայիլէ ճէլպ իթմէքտէ օլտուղունուղտան գօրգմանօլմուսունուղ: - Պու գըզ հէնուղ սիննի ըիւշտէ պալիզ օլմամըշ տըր . . . » տիեօրտում. սիզտէ պանա ճէ-վապէն, « Թէյզէսի պուրատա օլուպ, հէր շէյէ մէսուլ օ տուր. պունտան գաթինազար քիմ տավաճըլըզ իտէճէք տիր » տիեօրտունուղ:

Մատամ Անկօ. - Հագգըմ վար իտի:

Սարիօլ. - Հագգընըզ օլմատըղընը կէօրիւեօրտունուղ:

Մատամ Անկօ. - Վագը օլան հալլէրին սէպէպի եա-լընըզ սիզսինիզ:

Սարիօլ. - Մութլագա սիզ ագլընըզը գաշըրըեօրտու-նուղ:

Մատամ Անկօ. - Պէն մի ագլըմը գաշըրաղըմը եօգ-սա սիզ մի ագլընըզը գաշըրաղընըզը, եախօտ տիւն ագ-չամ գաշըրմըշ օլտուղունուղու շիմտի անլարընըզ: - Միւք գօղուլու շարապը քիմ թէրթիպ իթտի:

Սարիօլ. - Պէն, ֆագաթ սիզին էմլինիզլէ թէրթիպ իթտիմ:

Մատամ Անկօ. - Պէն սիզէ, օ գըզը զէհիրլէմէք տէ-յիլ, իլլա ուեութտուրմագ, էմլինի վիրմիշ իտիմ:

Մէրգում վէ մէրգումէ արասընտա պու միւքեալէ-մէ պիր միւտտէթ տահա տէվամ իլէ, իքի թարաֆտան տախի թէհտիտամիզ պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ օլտուղու-հալտէ, Սարիօլ, միւքեալէմէեէ նէթիճէ վիրմէք իւզըն, մատամ Անկօնուն խանէսինի գաթիէն թէրք իթմէկէ գա-րար վիրտի, վէ պու գարարընը պէեան իյէտիկինտէ, մէզ-պուրէ, լիսանը թատիլ օլունարագ, անըն կիթմէսինէ րա-զը օլմատը, վէ Սարիօլ տախի, պարօնուն մէքթսւպու թէհտիտ օլմաեըպ, իսթար օլտուղու, վէ պինապէրին պունտան ագտէմ պարօնը մէրգում քէնտիպինտէն գօրգ-մագտա իքէն, շիմտի օ գօրգուսու գալմատըզը, վէ պու

հալտէ քէնտիսի , եանի Սարիօլտա իշի պիլտիկի ճիհէթլէ ,
օնա կէօրէ հարէքէթ իտէճէկինտէն , պու սըրատա վէա-
վէսէ իտէճէք սէպէպ պուլունմատըղը խուսուսընտա մա-
տամ Սնկօեու թէէմին իյլէտի :

Սօսէ սօղաղընտաքի խանէեի պու վաղիեէթատէ թէրք-
լէ , Տինա Պիւէնին պիր կիւն էվվէլ քիրալամըչ օլտուղու
քիւչիւք տայիրէեէ նաղլը քէլամ իտէլիմ :

Մէղպուրէ գըղճըղաղ , իւք աղչամը , քէնտի չամաչը
վէ պաղը էսվապըյլա պիրլիքտէ չու մաէլտէ պիր թէղ-
քիրէ ալմըչ իտի :

«Աղիղէմ , հէր շէյ սըրատընտա տըր . պունտան պէօյ-
լէ քիմնէտէն գօրգունուղ օլմատըղընտան , րահաթճա ու-
եումանըղը իիթար իտէրիմ : Անճաղ ուեումաղտան էվվէլ
պէնի տիւչիւնիւնիւղ վէ պէնի սէվինիղ : - Ուեանտըղը
նըղտա տալի պէնի տիւչիւնիւնիւղ վէ պէնի սէվինիղ : -
եարըն կէօրիւչիւրիւղ : - Սիղի սէվէրիմ :

« ՕԳԹԱՎ »

Զէվալը գըղճըղաղ , գարանըգտա կիղէնմիշ օլան
վէ Մէլանի Բէրտրօ իլէ մատամ տը Սէնթ-Սնկօտան գիեա-
տէ մուխաթարալը պուլունան , վէ Օգթավ Կալարըն ալ-
թը միլիօնունա կէօղ տիքտիկի ճիհէթլէ , զըտտիեէթ վէ
խուսումէթի գապիլի թէսկին օլամաեան պիր տիւչմէնին
թէճավուզաթ վէ թէարրուզաթընա հէտէֆ օլաճաղը հաղ-
գընտա շիւպհէ պիլէ իթմէտիկինտէն , հուզուրը գալպ
վէ Ֆիքը իլէ եաթաղընա կիրտի , վէ ույգուսունտա պիր
խայլի կիւզէլ ըիւեալար կէօրմէքլէ , պունլարը ուզուր
ատտ իթտի :

Մէղպուրէ , եաթաղընտան գալգաղըղնտա , տիւչալ
օլտուղու հէեէճանըն վէ թէլէֆ իթտիկի գանըն հասըլ
իթտիկի զաաֆէթ զայիլ օլմուշ օլուպ , եալընըղ սիմա-
սընտա սօլկունլուգ միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Տինաեա պիր քիւչիւք օտա իւէ պիր դապինէ քիրա-
եա վիրմիշ օլան դատըն , հէր կիւն , էօյլէն վէ ազչամ ,
ճիւղի պէտէլ իւէ թաամ թէրթիպինի տախի տէրիւհտէ
իթմիշ օլտուղունտան , մէզպուրէ թաամ թէտարիքի զայ-
լէսինտէն տախի պու վէճհլէ խալի օլտու , վէ պիւտճէսի-
նի բէք ալէա մուվազէնէնէ գօեապիլտի :

Շէօյլէ քի մահիյեէ ալտըղը եիւղ ֆրանդ , քիրասընա ,
վէ թէայեիւչիւնէ քիֆաեէթ իթտիքտէն մաատա , չամա-
չըրճընըն իւճըէթինի վիրմէքլիկէ , վէ իքի չիֆթ էլտիվէն
իշթիրասընա տախի քիֆաեէթ իտէր իտի :

Պունտան դաթինաղար , իւք պահար տա եազըն օլտու-
ղունտան , աթէշ մէսարիֆինտէն խալի օլունապիլիր իտի :
Եէնի պիր թէաթրօ լուպիեաթը իչին կիւղէլ պիր էլպիսէ-
եէ իհթիեաճը օլտուղունտա , անը տախի , թէաթրօ տի-
րէքթօրունուն իթա իտէճէկի , եախօտ սաթըն ալաճաղը
իհթիմալտէն օլմաղլէ պէրապէր , Տինա , պու խուսուսա
բէք տէ էհէմիլյեէթ վիրմէմէքտէ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , սաաթ օն պիր պուչուգտա , կէնճ
դըղ էլպիսէսինի կիեինիպ , էօյլէնէ պէշ տազըզա դալա-
րազ , թէաթրօսունա կիթտի :

Օգուեանլարըմըղըն մալիւմիւ օլտուղու իւզրէ , օ կիւ-
նիւ թէաթրօտա մաաշ վէրիւմէք կիւնիւ օլտուղունտան ,
մաաշընը ալարազ , թէաթրօտան մուֆարազաթ իթմէք
իւզրէ իքէն , օեունճուլարըն միւտիրի , մէզպուրէնի , պէշ
ֆասըլտան միւրէթթէպ եէնի պիր օեունուն րօլլարընը
թազսիւմ իթմէք իւզրէ չազըրտը , վէ պու օեունտա իւշ
դատըն լօլու պուլունտուղունտան , Տինա Պիւէեէ կիւղէլ
պիր լօլ իսապէթ իթտի , վէ մէզպուրէ , հէմ սէրպէս-
թիեէթինի պուլտուղունտան , հէմ Մէլանի Բէրտրօնուն
պիշիմիլ թասվիրինի կէօրմէքտէն խալի օլտուղունտան ,
վէ հէմ տէ միւսթազպէլինի բարլազ սուրէթտէ կէօրմէ-
սինտէն տօլսիւր մէսուրէն տայիրէսինէ ալտէթ իյլէտի :

21

Իրթեաի կիւնիւնտէն իթիպարէն, Տինա Պիւէ, Եէնի
թէաթրօ օեռնուռնուն բրօւլալարննն տէվամբնա պաշլա-
տը, վէ Օգթալ իլէ տախի, վագըթ պուլտուգճա, քէնտի
տայիրէսինտէ կէօրիւշտիւկիւ կիպի, պաղէն մէրգուճ տէ-
լիգանլը, մէզպուրէտի արապա իլէ թէաթրօեա կէօթիւ-
րիւր, վէ թէքրար արապա իլէ խանէսինէ կէթիւրիպ, թէա-
շիմ իթտիքտէն սօնրա, մուֆարագաթ իյլէր իտի: Պուն-
լարնն աշդ ու մուհապպէթի, պիր տաղըզա պիլէ իֆֆէթ
ու իսմէթ տայիրէսի հուտուտունու թէճավուզ իթմէտի:

Պիր այ սօնրա, Եէնի լուպիեաթ, իլք տէֆա օլարագ
իճրա իտիլմէքլէ, կէնճ գըզըն մուվաֆֆագըյեթի միւ-
քէմմէլ օլտու, վէ ումուճ ղաղէթալար թարաֆընտան միւթ-
թէֆիգէն մէտհ ու սէնա գըլընտը:

Պունլարը պուրաճըգտա շիմտիլիք թէրքլէ, պիր աղ
տա, հիքեաեթմիզին տիկէր շախալարընտան պահա խտէ-
լիմ:

Անտրէ տը Սան-Րէմօ իլէ Կրիզօլուն տուէլլօսու, փե-
տըրվարն իքինճի օն պէշինտէ վուգու պուլտուղու հալ-
տէ, հիքեաեթմիզին սըրասընճա, ապըլիլին իպթիտալարն-
տա պուլլունուեօր իտիք:

Կէնճ մարքլինին խասթէլիկի ուզուն միւտտէթ տէվամ
իթտիքտէն սօնրա, նիհաեթ պիւսպիւթիւն քէսպի իֆա-
գաթ տախի իթմէմիշ իսէ տէ, իֆագաթը մուհագգադ
իտի:

Թէրմէն տը Կրանլիէօեիւ պըրագտըղըմըզտա, հէման
ղայագըլ օլուպ, տիւշար օլտուղու շէտիտ հէրարէթլինին

սէպէպինի քէնտի թապիպի տախի անլաեամատը , վէ գըրդ սէքիզ սաաթտան պէրու թուրէնտէքի էմլաքընտա պուլու- նան զէվճի, ալէլաճէլէ ալտէթ իտիպ , զէվճէսինին խաս- թալըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ , մէղպուրէնին պիր աղ քէն- տիսինի պուլմասընտան սօնրա , թապիպ իլէ պիլիսթիշարէ , անը , թէպտիլի հավա զըմընտա , հրանլիէօտէքի սէյֆի- եէսինէ կէօթիւրմէկէ գարար վիրսի :

Մէրգոււմ , սըգ սըգ Անտրէնին տախի նէզտինէ կիտէ- րէք , անըն մուլթաղամէն իֆազաթ պուլմասընտան տօ- լանը մէսրուր օլմագտա իտի :

Անտրէ , ժէրմէնին խասթալըղընը , թէհլիքէնին սա- վուշմասընտան սօնրա խապէր ալըպ , վազըայի մէզքիւրէ- տէն , վիճուտինին վէ ֆիքրինին իյի պիր հալաէ օլմատըղը զէման խապէրուար օլմասը , քէնտիսի իչին մահզուր վէ թէհ- լիքէտէն խալի օլմաեաճաղը ճիհէթլէ , մուխաթարանըն սա- վուշմուշ օլմասընտան սօնրա պուլ խուսուսա վազըֆ օլմա- սընտան տօլաեը մէմնուն օլտու :

Արման տը հրանլիէօ , զէվճէսինին թէպտիլի հավասը իչին տօգթէօր իլէ վուգու պուլան միւլազաթընըն ֆէր- տասը կիւնիւ , թէքրար Անտրէնին խանէսինէ կիտիպ , ա- տէթտէն օլան իֆատէլէրտէն սօնրա , վէտալաշմագ իչին կէլիշ իտուկինի մէրգոււմ տէլիզ անլըեա խապէր վիրինճէ , Անտրէ ,

— Վէտալաշմագ , նիշին , տէյի սիւալ իթտի :

Արման . - Զիւնքի վիգօնթէս վէ պէն Բարիստէն մու- ֆարազաթ իտիեօլու :

Անտրէնին սիմասը զաթէն սօլմուշ իքէն , պու իֆա- տէ իւզէրինէ տահա զիեատէ սօլտու , վէ ճէվապա աղազ պիրլէ ,

— Վա՛յ , կիտիեօ՞րմուսուհուղ , տէտի :

Արման . - Էվվէթ :

Անտրէ . - Ուզուն միւտտէթ իչին մի :

Արման . - Իբի ետխօտ իւշ այ իշին :

Անտրէ . - Եադընտա՞ մը կիտէճէքսինիդ :

Արման . - Եարըն տէյիլ, օլ պիր կիւն :

Պու մուհավէրէ պիր ազ միւտտէթ տահա տէվամ իտիպ , Արման , իշպու սէյեահաթըն սէպէպինի անլաթ-տըղը կիպի , կէլէճէք սօն պահար իշին Անտրէէի սէյֆի-եէսինէ տավէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ , պու քերրէ մէզ-քիւր տավէթինի թէճտիտ իթտի . շու գատար քի , սօն պահարտան էվլէլ Կրանլիէօ սէյֆիեէսինէ կէլէրէք , պիր գաշ հաֆթա միւսաֆիրէթէն գալմասը խուսուսունտա արզու պէեան իյլէտի :

Անտրէ , իշպու թէքլիֆի իշիթտիկինտէ , եիւղիւ դը-զարտը իսէ տէ , պէլլի իթմէեիպ , նիհաեէթ Արմանըն թէք-լիֆինի գապուլ իթտի , վէ պէօյլէճէ մէրդոււմ իհթիեար , Անտրէէի մէսէրէթի աղիմէ իշինտէ պըրագարագ , մահէլ-լի մէդքիւրտէն մուֆարագաթ իյլէտի :

22

Վիզօնթ , Ժէրմէնին նէզտինէ ալտէթինտէ , պիր այա գատար , եանի մէզպուրէնին քեամիլէն քէսպի իֆագաթ իթմիշ օլտուղու սըրատա , Անտրէ տը Սան-Ռէմօնուն՝ քէն-տիլէրէ միւսաֆիր օլաճաղընը պիլտիւրտիկինտէ , Ժէրմէնին եիւղիւ պօղուլտու իսէ տէ , գալըն բէրտէլէր սէպէպիյլէ օտա հէման գարանլըգ իտուկինտէն , ալթիւսթիւկիւ ան-լաշըլմատը . շու գատար քի , մէզպուրէ սիւքիւթլէ տուր-տուղունտան , Արման , իշպու սիւքիւթիւնին սէպէպինի

սիւալ, վէ հկէր տալէթի վազըասընտան խօշնուտ օլմատը իսէ, պու տալէթի կէրի իթմէք իչին, Կրանլիէօ սէյֆիեէսի եէրինէ, Նիս պէլտէսինէ, եախօտ իթալիաեա կիթմէլէրինի թէքլիթ իթտիքտէ, կէնճ գատըն, - Խա՛յր, թասավվուրլա-րընըզը թէպտիլ իթմէեին, պու թասավվուրլարընըզ հէր նէ տախի օլսա, մուվաֆֆադաթ իտէրիմ, - տիմէսի իւ-զէրինէ, Ալման միւսթէրիհ օլարադ, զէվճէսինին նէզտին-տէն չըգտը, վէ Ժէրմէն, եալընըզ գալտըղընտա, գալպի-նին չարբընթըսընը թէսկինէ չալըչարադ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօլլէտի:

— Ագըլըզճա հարէքէթիմտէն, վէ սաեըզլատը-ղըմ զէման աղզըմտան չըգան սէօղլէր մալիւմ օլտուղու հալտէ, անըն, պէնիմ եանըմտա պուլունմասը, Նա՛որլ գապիլ օլապիլը... կիւնլէրճէ... հաֆթալարճա պիլլիք-տէ պուլունմադ, միւմքինտիզ տիր... Պու հալ, հէմ պէ-նիմ իչին, հէմ քէնտիսի իչին մուղիբը տիր... Արմանըն տալէթինի օ գապուլ իթմէլի՞ մի իտի... Խա՛յր, եիւզ քէր-րէ խայր... ֆադաթ քէնտիսի պու տալէթի ըէտտ իթ-մէմիշ տիր... պունունլա պէրապէր կէլմէեէճէք տիր... իճապ իտէր իսէ, կէլմէմէսի իչին քէնտիսինէ թէզքիլրէ եաղաճաղըմ:

Իքի կիւն սօնրա, Մ. տը Կրանլիէօ իլէ զէվճէսի, Կրան-լիէօ սէյֆիեէսինին պուլունտուղու թուրէն Նամ մահէլ-լէ միւթէվլէճճիհէն հարէքէթ իթտիլէր:

Պիր այ սօնրա, Անտրէ, վիզօնթտան պիր մէքթուպ ալտըքի, պունտա իհթիեաըը մէրգում, Անտրէնին վատը-նը խաթըրա պըրադարադ, քէնտիսինէ պէքլէտիքլէրինի պիլտիլտիկինտէն, Անտրէ, ճէվապէն կէօնտէրտիկի թէ-լէկրաֆնամէ իլէ, « թէչէքքիւր իտէրիմ, իւք թրէն իլէ հարէքէթ իտիեօրում » տէյի պէեան իյլէտի, վէ իքի սաաթ սօնրա, շըմէնտըֆէր գաթարընա ըաքիպ օլտու:

Ֆիլիբ տը Դըուա-Տիէօ, մէվգիֆէ գատար Անտրէեէ

ըիֆագաթ իտիպ, գաթար եօլա չըգտըղընտա, Սէրսէրի
Եէհուտիտէքի Բօտէն կիպի, մէսրուրէն,

— Իշլէր սըրասընտա ճէրէեան իտիեօր, տէտի :

*
* *

Սէրժ Ալտէօնօֆուն վէֆաթը խապէրի, Բուսիանըն աւ-
քէրի զագէթասընտա տէրճ օլունտուղունուն իրթէսի կիւ-
նիւ, Ֆաննի Լամպէր՝ Ժօրժ Թրէժանա,

— Ժօրժ, սիզին զէվճէնիզ օլաճաղըմ, տէմիշ իտի-
ֆագաթ օգուեանլարըմըղըն խաթըրլարընտա օլտուղ-
իւզրէ, մէզպուրէ, — Լաքին իզտիվաճըմըղ տէրհալ իճրա-
օլունամազ, չիւնքի, սէքիզ կիւնտէն պէրու տուլ օլտու-
ղումտան, իւշ աեա գատար էվլէնէպիլիքիզ, տէյի իլամի-
կյէմիշ, վէ կէրչի Ժօրժ, մէրգումէնին Ֆիքրինի թէպտիլ
իթտիրմէկէ չալըշմըշ իտի իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամամըշ
իտի :

Պու պապտէքի ասըլ մագսէտ, Ֆաննի Լամպէրին՝ մէշ-
հուր պիր ըհսսամ իլէ էվլէնմէք իթէմէսի, վէ մէրգումա-
Գրուա-Տիէօնիւն մոււվէնէթի վէ սայիր պաղը վասըթա-
լար իլէ շէօհրէթ քէսպ իթտիրմէք իշին, իւշ այ գատար
լաղըմ օլմասը իտի :

Մէգքիւր վասըթալար, մուվաֆֆագըյեէթլէ պաշա-
չըգտը :

Շէօյլէքի պարօն, էլ ալթընտան, Լաֆիթ սօգաղըն-
տաքի ըհսիմ թիւճճարը մաղաղալարընտան Ժօրժ Թրէժա-
նըն ալթը գատար ըհսմինի սաթըն ալտըրտը :

Պու ըհսիմլէր, քէնտի քէնտիլէրինէ գալարզլարընտա-
հագըգէթէն գըյմէթլէրի պուլունմասընա ըաղմէն, ֆի-
եաթլարը ճիւզիեաթ գապիլինտէն էօթէեէ կէշմէեէճէք ի-
քէն, Գրուա-Տիէօ, իքի նէֆէր տահա գաֆատարը իլէ մէգ-
քիւր միւզաիտէեէ գարըչարագ, ֆիեաթլարըն արթըրըն
մասընա սէպէպ օլտու :

Պու սուրէթլէ ժօրժ Թրէժան , հէմ բարա գազանմա եա վէ հէմ իթիպարը արթմաղա պաշլաեըպ , լէսսամը մէրգում , ֆաննինին թասվիրինի տախի , Գրուա-Տիէօնին իթարլարը վէ ֆաննինին թէշվիգաթը իւզէրինէ մէվգըի թէմաշաեա վազ իթմէքլէ , հէր քէսին , հաթթա սանաաթ տաշարընըն հայրէթինի պիլէ ճէլպ իթտի , վէ եագընտա իթիթիար նիշանընը իհրազ իտէճէկի հէր թարաֆճա շու եու պուլտու :

Ֆաննի Լամպէրին թալէպ իթմիշ օլտուղու իւշ պըն խիթամ պուլմասընա պիր գաշ կիւն գալմըշ օլտուղու հալտէ , պիր սապահ ժօրժ , թասալը պիր սուրէթտէ Գրուա-Տիէօնին խանէսինէ կէլտի :

Գրուա-Տիէօ . - Պու սիգտէքի հալ նէ տիր . նի՛շին պու մէրթէպէ ալթիւսթ օլմուշսունուզ :

Ժօրժ . - Ասլա գանուն պիլմէտիկիմին զարարընը շիմ տի անլահօրում : Պարօն , սիզ գանուն պիլիթմիսինիզ :

Գրուա-Տիէօ . - Հէմ բէք իյի պիլիրիմ . իճապընտա տալա վէքեալէթի պիլէ իտէպիլիրիմ :

Ժօրժ . - Տիմէք տիր քի , պու խուսուստա պէնի միւս թէրիհ գըլապիլիրսինիզ : Տիւն ագշամ , զաթըն պիրի , պէնիմ գարշըմտա , գանունտա շէօյլէ պիր մատտէ պուլուն տուղունու թէէմին իտիեօրտու . եանի , «պիր գատըն , իւք իզտիվաճընըն ֆէսիսինտէն իթիպարէն օն այ կէշալքտէն սօնրա եէնիտէն ագտը իզտիվաճ իտէպիլիր : »

Գրուա-Տիէօ . - Պու իֆատէ բէք տօղրու տուր :

Ժօրժ . - Պու սուրէթլէ անլահօրսունուզ ա' , հէր իւմիտ պէնիմ իշին մահվ օլուեօր . շէօյլէ քի ֆաննի իլէ անճադ եէտի այա գատար էվլէնէպիլէճէկիմտէն , օլ վադթա տէկին եաշամաղա իգթիտարըմ պուլունմաեաճագ տըր :

Գրուա-Տիէօ . - Սէվկիւլիւ օղլում , թէլաշ իթմէեի-նիզ , էկէր միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ , օն պիր կիւնէ գա-

տար , եանի թամ մէջը ու մէօհլէթ զարփընտա էվլէնէպի-
լիրսինիզ . . . Պու պապտէ հիշ պիր մանի եօգ տուր :

Ժօրթ . - Հալպու քի պիր աղ էվլէլ պանա սէօյլէտի-
կինիզէ նէ՞ տիմէլի :

Գրուա-Տիէօ . - Օ սիզէ տայիր տէյիլ տիր :

Ժօրթ . - Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում :

Գրուա-Տիէօ . - Պու խուսուստա սիզ քեամիլէն եանը-
լըեօրսունուզ . . . Վագաա գօնթէն թրէթան օլաճագ գա-
տընըն , բրէնա Ալտէօնօֆուն մէջը ու զէվճէսի օլտուղուն ին-
քեար օլունամազ , վէ սիւ պապտէ մէզպուրէնին եէտինտէ,
Բէթրէսպուրկտա , Մօսգօֆ բաբասըյլա շահիտլէրինին իմ-
զալարընը վէ մէօհլէրլէրինի համիլ օլարագ թանղիմ իտիլ-
միշ պիր իզտիվաճ սէնէտի պուլունմագտա իսէ տէ , աղի-
զիմ ժօրթ , սիզ , Բարիստէ , բրէնա Ալտէօնօֆուն տուլ զէվ-
ճէսիլլէ էվլէնմէեիս , մատմուազէլ Փաննի Լամպէր իլէ էվ-
լէնէճէքսինիզ . պուրասընը իյիճէ ֆիբրլինիզէ գօեուն :

Ժօրթ . - Պու տէտիքլէրինիզտէն հիշ պիր շէյ անլա-
մաեօրում :

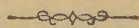
Գրուա-Տիէօ . - Տիմէք իսթէեօրում քի , իւք իզտիվաճ
իշին , Պրանսանըն Բէթրէսպուրկ սէֆարէթիսանէսինտէ նէշ-
լիեաթը լաղըմէ իճրա իտիլմէմիշ օլտուղունտան , եալլ-
նըզ վիճտան իւզէրինէ միւէսսէս օլան րուհանի իզտիվաճ
իճրա իտիլմիշ տիր քի , պունուն՝ Պրանսատա հիւքմիւ եօգ
տուր , վէ Պրանսըզ գանունունճա հիշ տիր . իմտի , իզտի-
վաճ սէնէտինի , Մօսգօֆ բաբասընըն շահատէթնամէսինի ,
վէ բրէնա Ալտէօնօֆուն վէֆաթ սէնէտինի մէրճիլինէ կէօս-
թէրմէկէ մէճպուրիեթինիզ պուլունմաւըզ , եալլընըզ
Փաննի Լամպէրին վէլատէթ սէնէտիլլէ ֆամիլէասընըն վէ
ֆաթ սէնէտլէրինի իրաեէ իթմէքլիկինիզ քեաֆի տիր :
Պու սէօյլէտիկիմ գաթի վէ միւսէրրաճ տէյիլ մի տիր , վէ
պունլար սիղճէ մուճիպի մահզուզիլլէթ աստ օլունմազ մի-
Ժօրթ , սօն սէօյլէր իւզէրինէ պիր աղ տիւշիւնտիլի

սէ տէ , նիհաեէթ աշդ ու մուհապպէթ , պազը իզզէթի
նէֆս միւլահազաթընա զալէպէ իթմէքլէ , եէվմի իզտիվաճ
գարարլաշտըրըլտը , վէ թարաֆէյնին գօնթրաթը պիր կիւն
էվվէլ թանգիմ իտիլէրէք , իմզա գըլընտը : Պու գօնթրաթ-
տա , Ֆաննի Լամպերին քեաֆֆէյի մալիք օլտուղու էշեա ,
եանի խանէսի վէ էլմասլարը եռղըլտը : Հալպուքի ժօրժ ,
քէնտի սանաաթընտան վէ իամինտէն զայրի հիշ պիր չէյէ
մալիք տէյիլ իտի :

Անճագ էմլաք վէ էշեանըն իտարէսի թէֆրիգ օլու-
հարազ , պիզզաթ թրէժանըն թէքլիֆի իւզրէ , կէնճ դա-
տըն , քէնտի սերվէթինին իտարէսինէ եէկեանէ մէմուր
օլտու :

Գրուա-Տիէօնին զայրէթիյլէ , մէզքիւր իզտիվաճ զա-
եէթ մութանթան օլուպ , մէրդում , բէք չօգլարըրըրէսմի
մէզքիւրէ տավէթ իյլէտի , վէ սախթէ քրէնսէս , ժօրժուն
խանէտանլըգ ալէամէթինի համիլ օլան պիր միւքէլլէֆ ա-
րապաեա րաքիպէն , քիլիսէեէ վիրուտ իթտիկինտէ , բէք
չօգ էհլի մէրազ , քիլիսէտէ քէնտիսինէ պէքլէեօլտու :

Իշթէ պու սուրէթլէ Ֆաննի Լամպէր՝ գօնթէս տը
թրէժան օլտու :

Անտրէնին , Կրանլիէօ սէյֆիեէսինէ կիթտիկինին իր-
թէսի կիւնիւ , պարօն տը Գրուա-Տիէօ , գաբթան Կրիզո-
լուն իգամէթկեահընա կիթտի , վէ գաբուեու չալմազտան
տուրմասընտա , գատէհ սէպլերի , գահգահալը կիւլիւշլէր ,

պիր գատրնըն չաթլագ սէտաաըյլա չաղըրլան պիր օրէրա բարչասը , վէ գապա պիր էրքէք սէտասընըն տախի աչըգ պազլըգ իւզէրինէ չաղըրտըղը պիր շարգըեր իչիթ տի , վէ Մ. տը Գրուա-Տիէօ թէպէսսիւմլէ , տէօրթ տէֆա գարու եու չալմասընտա , իչէրտէ պիր ալթիւսթիւք , վէ սօնրա ազիմ պիր սիւքիւթ հասըլ օլտու , վէ պատէհու մէգքիւր գապա էրքէք սէտասը ,

— Տէֆ օլուն օրատան , տէտի :

Պարօն . - (Նէնիտէն գարուեու չալարագ .) Իլթիֆա . թընըղա թէչէքքիւր իտէրիմ . . .

Գապա սէտա . - Վա՛յ հայլան գաֆայը , սիղ քիմնիկի :

Պարօն . - Պիր տօսթունուզում :

Գապա սէտա . - Կրիղօլուն տօսթուեում տէտիկին հալտէ , իսմին նէ՞ տիր :

Պարօն . - Գարուեու աչըն , քիմ օլտուզումու անլար սընըղ :

Կրիղօլ . - Պու ագչամ կիթ , եարըն կէլ կէօրիւչէլիմ :

Պարօն . - Սանա բարա կէթիրտիմ , կիտէրսէմ պիր տահա կէլմէմ :

Բարա սէօղիւ , թէէսսիրի ֆէվգէլատէ հասըլ իթմէքլէ , տէրհալ գարու աչըլտը , վէ Կրիղօլ պաչընը եարը տի շարը չըգարըպ , պիր իքի սանիյէէ գատար պարօնու , շիւպ հէլի պիր նազարլա թէճէսսիւս իյլէտի , վէ թանըտըղընտա , թէպէսսիւմլէ ,

— Վա՛յ միւսիւ պարօն , սիգմիսինիլ . սահիհէն պա . նա բարա՞ մը կէթիրտինիլ , տէտի :

Գրուա-Տիէօ . - Շու ալթը գաթ նէրտիվէնինիլի մահզա սիղի կէօրմէք իչին չըգտըղըմա ինանըրմըսընըղ :

Կրիղօլ . - Բէք ինանըլաճագ շէյ տէյիլ իտէ տէ , հէր նէ իտէ , իչէրի կիրին . պէնի ֆամիլեա հալինտէ պուլաճա զընըղը շիմտիտէն սիղէ խապէր վէրիրիմ :

Գրուա-Տիէօ . - Պիր ալ էվվէլ օտանըղտան սէս :

լէր իշխթտիկիւմտէ , էօյլէ օլտուղունու անլաեօրտում :

Նիհանէթ իշէրի կիրիլտի : Հէր վազըթքի կիպի մէզքիւր օտանըն տիւլարլարընտան պազը սիւահլար տալմըշ օլուպ , օրթատա պիր սուֆրա , վէ պունուն իւզէրինտէ պազը տէօքիւնթիւ թաամլար , իւշ քիշիլք թադըմ , իւշ գատէհ , վէ էքսէրիսի պօշ օլարադ պիր չօդ շիշէլէր , վէ սուֆրանըն սաղ վէ սօլ թարաֆլարընտա զինատէսիյլէ պօեա սիւրինմիւշ իքի կէնճ գատըն , վէ պունլարըն արասընտա , շիւպհէսիզ խանէ սահիպինին օլարադ պօշ պիր իսկէմլէ պուլունմադտա իտի :

Կրիզօլ . - (Թէմքինլի պիր վաղիեթ իւզըն տուրարադ .) Միւսիւ պարօն , պու սէվիմէկէ լաեըդ օլան գըզլարը զաթընըզա թադտիմ իտէրիմ : Իսիմլէրի մատմուազէլ Օղանօր վէ մատմուազէլ Բաթ-տը-Շա տըր : Իքիսի տէ լիեադաթլը վէ իւլֆէթլէրի ճալիպ գըզլար տըրլար : - Ֆադաթ նիշին իքի սաաթ էվվէլ կէլմէտինիզքի , պիրլիքտէ թաամ իտէ իտիք : - Պէն պու մատմուազէլլէրի տավէթ իթտիմ . իքիսի տէ պիրէր միգտար եէեհէէք կէթիլտիլէր , պէն տէ սուֆրամը թէրթիպ իթտիմ , գարտաշճասընա եէեիպ իշտիք վէ էյլէնաիք :

Պու արա մէզքիւր իքի գըզլար , թէպէսսիւմ իթտիլէր , վէ Գրուա-Տիէօ տաիսի , մէրգումէլլէրի վադարլը սուրէթլէ սէլամլատը , վէ պատէհու Կրիզօլ , գըզլարա տէօնիւպ ,

— Էյ սէվիլիւլւ մէլէքլէրիմ , անլատընըզա' . էյլէնմէք սըրասը կէշտի . միւսիւ պարօն պէնիմլէ մուհիմմ մատտէլէր իւզէրինէ կէօրիւշմէք իսթէեօր . սիղին պուրատա դալմադլըղընը ճայիզ օլամազ , շիմիլիք պուրատան կիտին , պիլիւրսինիզա' , Շօշա սօդաղընտաքի դահվէխանէտէ պուլուշուրուզ , վէ ազլամ պիրլիքտէ վազըթ կէշիլիլիզ , ֆադաթ իտիլէհէք մէսարիֆ սիղին թարաֆընըզսան էօպէնմէք շարթըլլա , օրաեը ունութմաեըն տէտի :

Պու սուրէթէ , մէզպուրէլէր , գօմշուեա կիտէրճէսի-
նէ շաբգասըզ կէլմիշ օլտուգլարընտան , քէմալը թէվաղու
իլէ Կրիզօլուն խանէսինտէն մուֆարագաթ իթաիլէր :

Պարօն տը Գրուա-Տիէօ իլէ Կրիզօլ եալընըզ գալտըզ-
լարընտա , Գրուա-Տիէօ , պիր միգտար լուի ալթունունա
պէտէլ , Կրօզօլա , Սնտրէ տը Սան-Ռէմօ վագըասը կիպի
պիր թէքլիֆտէ պուլունտու , չէօյլէ քի Սաբազի նամ օեու-
նուն իճրա օլունտուղու թէաթրօտա ագթրիսիք իտէն Տի-
նա Պիւէ նամ դըղը քէնտի գօլթուղունա ալմագլըղը թէք-
լիֆ իթմէքլէ , պու գըղըն աչըզը օլան պիր տէլիգանլը ,
թապիի հիտաէթլէնէրէք , քէնտիսինէ գարչը հագարէթ
իտէճէկինտէն , անընլա տուէլլօեա դըեամ իյլէմէսի լա-
զըմ կէլմէքտէ իտի , վէ պու մուամէլէնին , օ կիւնիւ , եա-
րը կիճէեէ չէնտ տագըզա գալարագ , դիքը օլունան թէա-
թրօնուն խարիճինտէքի պուլվարտա , վէ արթիսթլէրէ մախ-
սուս օլան տայիրէնին գաբուսու եագընընտա իճրասը , վէ
պարօնուն , իշպու տուէլլօեա սէպէպլիյեէթ վիրմէքլիք վա-
գըասընտա , պիր էճնէպի կիպի հագըր պուլունաճաղը ,
անճագ մէրգում տէլիգանլը , քէնտիսինի ահըպպասընտան
զանն իթտիկի ճիհէթլէ , տուէլլօտա շահիտի օլմասընը թէք-
լիֆ իյլէտիկինտէ , թապիաթիլլէ գապուլ իտէճէկի , վէ սօն
բէրտէ գաբանտըզտան սօնրա , մուգարրէր օլան մէպլաղը
Կրիզօլա վիրէճէկի գալարլաշտըրտը , վէ Կրիզօլ , պիր ազ
էվվէլ իսիմլէրինի պէեան իթտիկիմիզ գատընլարըն Շօշա
սօգաղընտաքի գահվէխանէտէ օ ազչամը քէնտիսինէ պէք-
լէնէճէքլէրինտէն տօլաեը կիւեա էսէֆլէ , հէր վագըթտան
զիեատէ քէնտիսինի սիւսլէեիպ վէ պընըզլարընը պիւքիւպ
մէգըիւր թէաթրօեա կիթաի , վէ գօլթուգլու իսկէմէլէրին
իքինճի սըրասընտա պիր պիլէթ ալըպ օթուրտու :

Մէրգում , ֆասըլլարըն արասընտա բէրտէ գաբան-
տըզճա , աեագտա տուրուպ , թէք կէօղլիւկիւյլէ , վէ
շաբգասընը գուլաղընա տօղրու էեէրէք , լօթլարը սէյր իթ-

մէքտէ իտի : Մէրգումուն կիեինմիշ օլտուղու գըսսա ըէ-
տէնկօթունուն սօլ թարաֆընտա եաբմա պիր գամէլիա չի-
չէկի պուլունմագտա իտի :

Բէրտէ աչըլտըղընտա , Տինա Պլիւէ սահնէեէ կէլիր
կէլմէզ , Կրիզօլ , օլ տէրէճէ շիտտէթլէ իզհարը հայրէթ իյ-
լէր , վէ կիւրիւթիւ իլէ մէզպուրէեի ալգըշլար իտի քի ,
սալտա , ատէթա թէաճճիւպ իպրազ օլունուր իտի :

Օգթավ Կավար , արա սըրա , օթուրմուշ օլտուղու լօ-
թուն քէնարընտան աչաղըեա տօղրու էյիլէրէք , միւնասի-
պէթսիզ սուրէթտէ վուգու պուլան ալգըշլարըյլա հէման
Տինաեը շաշըրթմագտա օլան շախսա թէրս չէհրէ իլէ պագ-
մագտա իտի , Պիր արա , էթրաֆտան «...» սէտասը իշիտիւ-
տի , վէ Կրիզօլ իսէ , էհալիեէ տօղրու տէօնիւպ , օլ տէրէ-
ճէ շիտտէթլի վէ թահրիքեամիզ եօլտա պագտըքի , քիմ
սէ , պու պէլալը հէրիֆ իլէ ուղրաշմագ իսթէմէտիկինտէն ,
սէս չըգարմատը :

Հալպու քի Օգթավ , բիւրհիտտէթ քէսիլէրէք , քէն-
տի քէնտիեէ ,

— Էկէր ըսլըզ չալմագ իսթէր իսէ , էլպէթթէ սիւ-
քիւթ իթտիրիլէճէք տիր , վէ պէնտէ իճապընը իճրա իթ-
մէկի տէրիւհտէ իտէրիմ , լաքին պիր ատէմին ալգըշլամա-
սը նաճըլ մէնն օլունապիլիր , տիմէքտէ իտի :

Սօն ֆասըլտան էվլէլ բէրտէ գաբանաղընտա , Կրի-
զօլ , մուգարրէր օլան մահէլլէ կիտէրէք , պարօն տը Գը-
րուա-Տիէօտէն իքի ատէտ պինէր ֆրանգլըզ պանգնօթ
ալտը , վէ զաեէթ մէմնուն օլարագ , իսկէմլէսինէ ավտէթ
իլլէտի :

Օեուն խիթամ պուլտու , վէ Տինա Պլիւէ՝ բէրտէ գա-
բանանա գատար սահնէ իւզէրինտէ տուրտու :

Կրիզօլ , պու արա քէնտի քէնտիեէ ,

— Թէաթրօեա մախուս օլան էավալընը չըգարըպ ,
տիկէր էավալընը կիեինմէք իչին ագալլի օն տագըզա լա-

զըմ տըր . իմտի , տահա վազթըմ վար տըր , տէտի , վէ խալգըն տիշարը չըգմասընա պէքլէեիպ , պատէհու քէն-տիտի տէ տիշարը չըգտը , վէ սիկարասընը եազըպ , օեուն-ճուլարըն տայիրէսի գաբուսունտա տուրտու իսէ տէ , քէն-տիտինտէն ղայրի քիմսէեէ թէսատիւֆ իթմէեիւնճէ , ֆիլք-ըինտէն ,

— Զիբր օլունան տէլիգանլը նէրէտէ տիր . աճապա պու կիճէ մաշուգէսինի եալընը՞ղ մը պըրազաճազ տըր , էկէր էօյլէ իտէ , պարօն իչին ղարար տիմէք տիր , չիւնքի պէն խըղմէթիմի իյֆա իթտիմ , ալընան բարա տա կէրի վէրիւմէղ , տէտի :

Մէրգում , պու սէօլլէրի սէօլլէեերէք , կիւլմէկէ պաշ-լատը , վէ մաղրուրանէ պըեըզլարընը պիւքէրէք ,

— Եա շու կիւզէլ գըղ , քէնտի աշըգընը պուլմանա-րազ , պէնի պէեհէսէ , վէ գալպիսի վէ գօլթուլումու գա-պուլ իթսէ , նէ՛ գատար լաթիֆ շէյ օլուր . բարաեը ալ-տըգտան պաշգա , իւսթէ տէ պիր գըղ ալըրըմ , տէտի :

Հայլաղը մէրգում , մէղքիւր սէօլլէրի սէօլլէրէքն , պէշ ալթը տազըգա գատար կէմիշ իտի , վէ սիճիմ կիպի եաղմուր եաղմանա պաշլաեըպ , սաաթ տա եարը կիճէեի չալարազ հէր թարաֆտա տիւքքեանլար գաբանտը : — Եալընըղ պա-ղը եօլճուլար կէօրիւլիւեօրտու քի , պունլար տա կէճիքմիլ օլմալարը սէպէպիլլէ , պիր ան էվվէլ խանէլէրինէ ալտէթ իթմէք ղայրէթիլլէ աճէլէթէն եօլլարընա տէվամ իտիեօր-լար իտի :

Կրիզօլ , մէսէրրէթլէ ,

— Մութլազա պու տէլիգանլը կէլմէեհէք տիր . է-կէր կէլսէ իտի , չիմտիեէ գատար պուրատա պուլունմալ իտի , տէտի :

Հալպու քի՝ Օգթավ , օրատան ուզադտա օլմանըպ շու գատար քի , արգատաշլարընըն նաղարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէք իսթէմէեհէն Տինանըն արղուսունա մուվաֆ :

Ֆազաթյա , հէր ազշամ թէաթրօնուն գարշըսընտա , պիր արաղա տէրունինտէ օթուրմուշ օլարագ սէվկիւլիւսինէ պէքլէր , վէ մէզպուրէ , մէզքիւր արապանա օթուրտուղունտա , Օգթաւ , անը խանէսինէ գատար կէօթիւրիւպ թէս-լիմ իտէր իտի :

Տինա , տիշարը չըգըպ , պիր գաշ ատըմ իլէրլէմիշ օլտուղու հալտէ , Կրիզօլ գարշըսընա չըգարագ ,

— Պու գատար չաբուղ կիթմէեին , սէվկիւլիւմ . պէք-լէտիկինիզ քիմսէ կէլմէմիշ տիր , վէ անըն եէրինէ պէն գայիմ օլմաղա հազըլըմ , տէտի :

Տինա , թէաճճիւպ իթաի իսէ տէ , պիր եանլըշլըգ զաննըյա , հէնուղ տիւշարը իզթիրապ օլմանարագ տու-րուպ ,

— Եանըլըեօրսունուղ , միւսիւ . պէն սիզի թանըմա-եօրում , պրագըն եօլումա կիտէեիմ , տէտի :

Կրիզօլ . - Սիզ պէնի ահմագ պիր քիմսէ մի զանն իտի-եօրսունուղ : Պրագաբըմքի եօլունուղա՞ մը կիտէսինի՛զ , ապա , ապա : Մատմուաղէլ Տինա , պէն սիզի թանըրըմ , վէ իսպաթը տա շու տուր քի , սիզի ֆէվգէլատէ սէվէ-րիմ : - Ոյնատըղընըզ օեուն էսնասընտա էյպէթթէ պէնի կէօրտիւնիւղ : - Գօլթուղլու իսկէմլէլէրտէն պիրինտէ օ-թուրուպ , սիզի շիտտէթլէ ալգըշլանն կիւղէլ ատէմ պէն իմ : * Հիսսիեաթըմա մուգապէլէ իթմէլիսինիզ : Իմտի , սիզի պիր արապանա օթուրտուպ , պիրիքտէ ալէա վէ շամբանիալը պիր սուրէ իթմէկէ կէօթիւրէճէեիմ : Լաքին վէսվէսէ իթմէեին , մէսարիֆի պէն էօտէեէճէեիմ :

Տինա . - (Գօրգմաղա պաշլանարագ .) Միւսիւ , պէնի պրագըն , եօլումա կիթմէք իսթէրիմ :

Կրիզօլ . - Պու կիպի ագըլըղճա լաֆլար իթմէեին : * Շիմտիւնէ գատար իւլֆէթ իթտիկիմ գատընլար , պու եօլ-տա թավը ու հարէքէթլէրիմտէն ապա իւրքմէմիշ տիրլէր : * Սիզին պէնատէն իւրքէրճէսինէ վուղու պուլան մուամէլէ :

նիզ, պիրինճի տէֆա վուգուա կէլտիկինտէն, ինանըլաճագ շէյ տէյիլ տիր: - Թէ՛ մամ, պօշ պիր արապա կիտիւօր, պու պիր գըսմէթ տիր... է՛յ, արապաճը՛, արապանը տուրտուր պագալըմ:

Կրիզօլ, պու սէօզլէրի սէօյլէեհէրէք, Տինանըն գօլու նու թուլթուու, վէ քէնտի գօլունուն ալթընտա սըգարաթ տուրմուշ օլան արապաեա տօղրու սիւրիւքլէմէկէ չալըն տը: - Պիչարէ գըզճըզազ, ըհզալէթ չըգարմագ, խուսու սա մուհիպպինի պէլաեա ուղրաթմագ իսթէմէտիկինտէն պիր իքի սանիեհ գատար խասմինէ գարը սիւքիւթլէ ուզ ըաշտը իսէ տէ, անըն գուվլէյի վաշիեանէսինէ գարըն էլինտէն պիր շէյ կէլմէտիկի ճիհէթլէ, նիհաեթլէ,

— Օգթա՛վ, Օգթա՛վ, եարտըմա՛, եարտըմա՛, տէյ պաղըրմաղա մէճպուր օլտու:

Կրիզօլ. - (Կիւլէրէք.) Սիզէ թէքրար խտիւօրում. ըմաշուգունուզ պուրատա տէյիլ տիր, վէ նէ՛ վագըլթ կէլէճէկի տէ պիլինէմէզ, Անճագ, պէն, սիզին միւրատընըզա գարըն օլարագ, սատտէթինիզի մուճիպ օլաճաղըմ մուախսարէն պանա միւթէշէքիւր օլաճաղընըզա էմ նիմ:

Կէնճ գըզըն մէզքիւր ֆիզան ու ֆէրեատը, Օգթա վըն գալպկեահընա գատար թէէսսիր իթմէքլէ, հէմանտէլ արապատան աշաղըեա աթլատը, վէ թէաթրօ լուպիեաթընըն իճրասը էմնաընտա վագը օլան միւնասիպէթսիզ հա ըհէթլէրիլէ հիտտէթինի մուճիպ օլան ուզուն պըքըզ շախսըն, սէվկիւլիւսիւ օլան Տինաեը, պիչարէնին ըհէն լարընա վէ մուխալիֆէթինէ ըաղմէն սիւրիւքլէեհէրէք կէլթիւրմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, ագլը պաշտան կիտիպ, Կրիզօլա տօղրու հիւճում պիրլէ,

— Ա՛հ, եինէ պու քիւլհան պէյի՛ մի տիր: Ա՛հ, չա՛գ, սիզ գատընլարա հագարէթ խտիւօրտունուզ... Ա՛հ հայվա՛ն, Տինաեա էլ տօգունտուրուեօրսունուզ հա՛

ալէա , լաւեղդ օլտուղունուզ տէրսի շիմտի սիզէ վիրէճէ-
 եիմ , տէյի պէեանն իյլէտի , վէ պէօյլէ տիեէրէք , մէր-
 գում տէլիգանլը , էլինատէ թուլթուղու .քիւչիւք պասթօ-
 նու եօգարը գալտըրտը :

24

Լաքին Օգթավ , գալտըրտըղը էլի աշաղը էնտիրէմէ-
 տի , շիւնքի Կրիզօլ , Օգթավըն հարէքէթի մէղքիւրէսինի
 կէօրիւնճէ , Տինանը պըրագըպ , սօլ էլիյլէ , տէլիգանլընըն
 պլիլէկինտէն թուլթու , վէ մէնկէնէ իչինտէ սըգարճասընա
 օ էլի զապլթ իտիպ , սաղ էլիյլէ տէ պասթօնու ալտը , վէ
 տիզինին իւզէրինտէ բարչալատըգտան սօնրա ուզաղա փըր-
 լաթտը : Պատէհու մասխարա իտէրէք ,

— Իշթէ սիզին կիպիլէր իլէ պէօյլէ օեուն օյնարլար .
 թէէքքիւր իտինքի , քիւչիւք միւսիւ , էհվէնճէ գուրթուլ-
 տունուզ : Էկէր պանա տօգունսա իտինիզ , անինտէ սիզի
 մահվ իտէր իտիմ , տէտի :

Օգթավ , հիտտէթ ու զաղապընտան նաչի լէհճէսի
 սօլմուշ վէ քէնտինտէն չըգմըշ օլուպ ,

— Ա՛հ , ճէզանըզը վիրէճէեիմ , ճէզանըզը վիրէճէ-
 եիմ , տէյի նիտա իթտի , վէ խապիտին եիւզիւնէ պիւր սիլ-
 լէ աշգ իւզրէ հիւճում իյլէմէք իսթէտիկինտէ , Տինա՝ ա-
 ղալտընա կիրէրէք մանի օլտու , վէ բէբէլէեէրէք ,

— Օգթա՛վ , բէճա իտէրիմ , Օգթա՛վ , պանա մէրհա-
 մէթէն պու ատէմի պըրագըն . . . սիզին հիտտէթ ու զա-
 ղապընըզա լաւեղ տէյիլ տիւ , թահգիրինիլէ պիլէ շա-
 յէսլթէ պուլունմամագտա տըր , տէտի :

Օգթավ. - (Քենտիսինի պրրագմագտա օլմանան կէնէ գըղտան գուրթուլմաղա չալըչարագ .) Սիղէ հագարէթ իթ. տիկի իչին , քէնտիսինի ճէվալանտըրաճաղըմ . . . Պու պիր ալչագ քիմնէ տիր :

Կրիզօլ. - Է՛յ քեաղըտտան եարմա տէլիգանլը , էօյլէ գուրու գապատաներլըգլար լաղըմ տէյիլ տիր . . . պիր պասթօն տարպէսինին պիր սիլլէ տէեէրի վար տըր : Իմտի , քէնտիմի , սիղտէն պիր պասթօն տարպէսի ախղ իթմիլ ատտ իտէրէք , իշթէ գարթըմը վէրիեօրում , սիղին տէ գարթընըղը պէքլէրիմ :

Իչին սուրէթի թէպտիլ օլունուպ , եանի տուէլլօ թալէպ օլունմաղլէ , Օգթավըն հիատէթի տէրհալ թէսլին օլտու , վէ Կրիզօլուն գարթընը ալըպ , քէնտի տալսի գարթընը ծնա վիրէրէք ,

— Պու գարարտան զիեատէ մէմնուն օլտում , տէտի :

Կրիզօլ. - Եարըն , սաաթ մօգուլտա , շահիտլէրիմ խանէնիղէ կէօնտէրէճէեիմ :

Օգթավ. - Պէնիմ շահիտլէրիմ տէ անլէրէ պէքլէեէ , ճէք տիրլէր :

Կրիզօլ. - Էօյլէ իսէ , կիճէնիղ խայր օլտուն , ալըգ վէ մաշուգէ կէնճլէր . . . սիղին իչին ալէա էյլէնճէ թէմէնիլ իյլէրիմ : - Եարընա գատար էյլէնին , զիրա օնտան սօնրա էյլէնճէնիղ գալմանաճագ տըր :

Պատէհու մէրդում , իսթիհզաքեարի վէ գահգահալը պիր կիւլիւշ գօրարըպ , վէ սէօնմիւշ օլան սիկարասընը թէքրար եագըպ , պիր գաչ տագըգա գատար պէքլէթմիլ օլտուղու արապանա մօղրու իլէրլէտի : Մէգքիւր աւրապանըն գաբուսու եագընընտա , եիւղիւնիւն իւշ գըմընը բալթօսունուն եագասը ալթընտա կիղլէմիլ օլան ուղուն պօյլու պիր քիմնէ քէնտիսինէ պէքլէեօրտու :

Կրիզօլ. - (Պու ատէմէ խիթապ իտէրէք .) Պէնիմ պէքլէեօրսունուղ :

Շախսը մէճհուլ. - Էվվէթ, դարձան, պէնի թանը՝
մաեօրմուսունուդ:

Կրիզուլ. - Վա՛յ, միւսիւ պարօն, սի՛ղմիսինիդ: - Սէսի-
նիզտէն թանըտըմ. պիւր աղ էվվէլ վուգու պուլան հալի
կէօրտիւնիւ՞ղ միւ:

Պարօն. - Թէմամիյլէ կէօրտիւմ:

Կրիզուլ. - Չանն իտէրիմ քի, օյնանըլան օեունտան
մէմունն օլտունուդ:

Պարօն. - Մահիրանէ վաղիֆէնիզի էյֆա իթտինիզ. պու-
պապտէ սիզի թէպրիք իտէրիմ: - Շիմտի շունու պանա
սէօյլէեինքի, սաաթ գա՛շտաշահիտլէրինիզի օ տէլիգանլը-
նըն խանէսինէ կէօնտէրէճէքսինիզ:

Կրիզուլ. - Սապահըն թամ սաաթ սօգուզունտա:

Պարօն. - Տուէլլօնուն, եարըն սապահ վուգու պուլմա-
պընտա մահզուր կէօրմէօրմուսունուդ:

Կրիզուլ. - Խա՛յր, հիչ պիւր մահզուր կէօրմէօրում.
պիլաքիս սապահ վուգու պուլմասընտան խօշնուտում.
զիրա պէն ուզուն սիւրէն իշլէրի սէվմէմ:

Պարօն. - Պինապէրին իգթիզա իտէն թալիմաթը շա-
հիտլէրինիզէ վէրին: - Էկէր, իհթիմալտէն օլտուզու իւզ-
րէ, պէն, մէրգում տէլիգանլընըն շահիտլէրինտէն պիրի
օլուր իսէմ, հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իտէճէք տիր:
Թահգիր կէօրէն սիզսինիզ, վէ թապիեաթ իյլէ տուէլլօնուզ
իշին գըլըճը ինթիխապ իտէճէքսինիզ, տէյիլ մի:

Կրիզուլ. - Էվվէթ:

Պարօն. - Խուսուսիյլէ մէրգումու սալա սաղընմանըն:

Կրիզուլ. - Օլ պապտէ սիզ էմին օլուն:

Պարօն. - Շիմտիլիք սիզտէն այրըլըօրում. . . իհթիմալ
տըրքի, եարում սաաթտան էվվէլ, պիզիմ տէլիգանլը պա-
նա կէլէճէք տիր. անըն իշին էվիմտէ պուլունմալընըմ: -
Սիզ շիմտի խանէնիզէ՞ մի ավտէթ իտիեօրսունուդ:

Կրիզուլ. - Խա՛յր, էվվէլ էմիրտէ Շօշա սօգաղընտաքի

գահվելխանէեւէ կիտէճէեւիմ. պէլքի Օղանօր իլէ Բաթ-տը-
Շա պանա պէքլէեօրլար : Էկէր քէնտիլէրինի պուլուր իսէմ ,
պանա պիր սուքէ իքրամ իտէճէքլէրինէ շիւպհէ իթմէմ :

Պարօն . - Գաթթան , քէնտինիլի գաեքրըն , վէ եա-
րըն տուէլլօ իտէճէկինիլի ունութմանըն :

Կրիզօլ . - Սիզ վէսվէսէ իթմէեկն , պէն հէր նէ հալտէ
պուլունսամ , էօյլէ մուգավատան եարմա տէլիգանլըլարը ,
իշ եէրինէ գօյմամ , վէ սուհուլէթլէ մաղլուպ իտէպիլիրիմ :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , Կրիզօլ , թուլթուղու արապա-
եա օթուրտու . Փագաթ պու պապտէ պիր տէրէճէ էսէֆ
իթտի , չիւնքի էկէր զիքր իթտիկիմիլ գըզլար , քէնտինի-
նէ պէքլէմէքտէն օսանարագ , գահվելխանէտէն կիթմիլէր
իտի իսէ , արապանըն քիրա իւճըէթինի , քէնտի քէսէսին-
տէն էօտէմէսի լազըմ կէլէճէք իտի : - Գրուա-Տիէօ տա-
խի , եիւզ ատըմ դատար ուզագտա պէքլէմէքտէ օլտն
արապասընա լաքիպէն , քէնտի խանէսինէ տօղրու սէրիան
եօլա չըգտը :

Տիկէր թարաֆտան , Օգթավ , քէմալը հէեէճան ի-
չինտէ պուլունան Տինա իլէ պիրիքտէ արապաեա լա-
քիպ օլուպ , մէգպուրէեի խանէսինէ գատար կէօթիւր-
տիւ : Պիչարէ գըզըզլազըն վիճուտի տիթրէմէքտէ օլուպ
իրի կէօզ եաշլարը տախի եանագլարը իւզէրինէ տամլա-
մագտա իտի :

Օգթավ . - Տինա' . . . ազիլէմ Տինա , պու սուրէթլէ
տիթրէմէկէ , աղլամաեա վէ քէտէր իթմէկէ սէպէպ եօգ
տուր . . . Վագաա զիեատէսիլլէ գօրգմուշ օլտուղունուզ
թապիլի տիր , Փագաթ չիմսի թէսկին օլմագտան սիլի մէնն
իտէճէք հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր . . . կէօրիւեօրսունուզ
քի , հէր շէյ պիթտի :

Տինա . - (Հընչգըրմասընտան նաշի եիւրէկի գապա-
րարագ , վէ քէսիք պիր սէտա իլէ .) Հէր շէյ պիթտի մի :

Օգթավ . - Շիւպհէսիլ , չիւնքի օ հայլազ կիթտի . . .

վէ քէնտիսինէ իթտիկիմ սէօղլէրտէն սօնրա , պիր տահա իսմինի պիլէ իշիթմէեէճէքսինիզ զանն իտէրիմ :

Տինա . - Օգթավ , եարըն սիզ անընլա տուէլլօ իտէճէքսինիզ . . .

Օգթավ . - (Սախթէ թէաճճիւպ էսէրի կէօսթէրէրէք .) Տրէլլօ մու իտէճէեիմ . . . իշթէ պու զարիպ . . . էօյլէ պիր պաեաղը ատէմ իլէ տուէլլօ իտէճէկիմի նաճըլ զանն իտէրսինիզ :

Տինա . - Պէն հէր շէյի կէօրտիւմ , հէր սէօղլի իշիթտիմ . . . օ ատէմ սիզէ քէնտի գարթընը վիրտի , վէ սիպինքինիտէ իսթէտի . . . Բէնտի շահիտլէրի եարըն սապահ սաաթ տօգուզտա խանէնիզտէ պուլունաճազլաղ տըր :

Օգթավ . - Էյ պունտան նէ մանէա չըգար :

Տինա . - Շու մանէա չըգար քի , սիզ անընլա տուէլլօ իտէճէքսինիզ :

Օգթավ . - Խա'յր , խա'յր . հէր կիւն գարթ ալըպ վէրիլի , ֆազաթ տուէլլօ իտիլմէզ : - Պունտան մաատա , աղիզէմ , շուրաեը պիլմիշ օլուն քի , պու միսիլլու գապատաեըլարտան օնտա տօգուզու պիր շէյէ եարար քիմնէլէր տէյիլ տիրլէր : Սէօղլէրինի իշիտէն , քէնտիլէրինի , պիր ալայ էֆրատը մահվ ու բէրիշան իթմէկէ միւգթէտիր զանն իտէր իսէ տէ , ֆիլիլիեաթա կէլինճէ , գարթլարընը վիրիպ , շահիտ կէօնտէրմէեէն քիմնէլէր տիրլէր :

Տինա . - Լաքին պիր աղ էվվէլ թէսատիւֆ իթտիկիմիզ հայլաղըն քէնտի շահիտլէրինի կէօնտէրէճէկինէ էմինիմ :

Օգթավ . - Պէն պունա ինանմամ , ֆազաթ ֆարզ իտէլիմ քի , պէն եանըլաեըմ : Շահիտլէրին իհտաս օլունմաը , մահզա պու կիպի իշլէրի սուլհէն թէսվիեէ իթմէք իշին տիր :

Տինա . - Օգթավ , տուէլլօ իթմէեէրէք , սիզտէ պու վազըաեը սուլհէն թէսվիեէ իտէճէքսինիզ :

Օգթավ . - Նիշին իթմէեիմ :

Տինա . - Օ առէմ սիրէ ինքն ապէն պիր տէօղ սէօյլէմէ-
եօրտու , իլլա . քէնտի վաճիճէ զէնտօս թլուղույլա պանա թա-
սալլու թիթմէք իսթէեօրտու : Հալպու . քի սիզ անը թէհտիտ
իթտինիզ , վէ պասթօնունուղու իւղէրինէ գալուրրորնը :

Օգթավ . - Էվվէթ , լաքին քէնտիսինէ Վուխմտում :

Տինա . - Հէր Պէ օլսա , քէնտիսինտէն ափվլըգ տիլէ
մէնիզի թալէպ իտէճէք տիր . . . պու պապտէ մուվաֆֆագ
իտէճէք միսինիզ :

Օգթավ , Էվվէթ տէյի ճէվապ վիրմէք իսթէեօրտու ,
ֆագաթ օլ կէնճ գըզը միւսթէրֆհ գըլմագ խուսումնա-
տաքի արզմսու նէ գատար շէտիտ իտի ինէ տէ Գհիտտէթ
ու զաղապը պու արզումունա զալէպէ իլէ ,

— Աղիզէմ Տինա , սիրէ ալշագճա հագարէթ իթմիշ օ-
լան էօյլէ պիր իամպիտէն ափվլըգ մը տիլէմէք , խալլի խալլի ,
հաթթա պէօյլէ պանաղը պիր հարէքէթտէ պիւլլուսամ ,
քէնտի քէնտիմի տէրէճէյի նիհաեէտէ ալշագլաթմըշ օլու-
րում , վէ սիզտէն , պանաղըլարըն պանաղըսը մագամրմտա
րէտմ օլունմաղա լաեըգ օլմաղմըեըմ , տէտի :

Կէնճ գըզ , Եէնիտէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաղա
պաշլատըղընտան , պիր գաշ սանիյեէ գատար քէլամըգաթթ
օլունտու : Մուսիսարէն քէնտիսինի պուլտուղունտա :

— Իշթէ կէօրիւեօրտունուղա , հէր հալտէ տուէլլօ
իթմէք ֆիքրինտէսինիզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Օգթավ . - Էվվէթ , սիզին իլին տուէլլօ իտէճէեիմ ,
վէ պունտան տօլաեը մէսուտում , պալսթիեարըմ : — Պու
տուէլլօ կիւնիւ , Էօմրիւմիւն էն կիւղէլ կիւնէրինտէն պի-
րի օլաճագ տըր : — Աղիզէմ Տինա , հիշ պիր շէյտէն գօրգ-
մանըն . պիզ պիրիպիրիմիզտէն գաթան ալըլմաեաճաղըղ . . .
Տիւնեատա վա՞ր մը տըր էօյլէ պիր քիմնէ քի , սիզի սէվէն վէ
սիզտէն սէվիլէն պիր առէմէ գարշը ֆէնալըգ իտէպիլսին . . .
Աղիզէմ , պէն եարըն մէյտանը մուհարէպէեէ տէյիլ , իլլա
մէյտանը ֆիթուհաթա կիտէճէեիմ :

Տինա . - (Աճը աճը ա՛հ իտերէք .) Փագաթ օ սիզի
թէլէֆ խտէճէք տիր . . . պունտան պէօյլէ սիզի կէօրէմէ-
եճէեիմ . . .

Պու սէօզլէրլէ մէզպուրէնին իւզէրինէ պայկընլըզ կէ-
լիպ , պաշը՝ Օգթավըն ումուզունա տաեանտը , պէրէքէթ
վիրսին քի , օլ էսնատէ արապա՝ մէզպուրէնին խանէսի բիշ-
կեհհընա վասըլ օլտուզունտան , մէրզում տէլիգանլը գա-
բուեու չալտը , վէ մէզպուրէնի արապատան գուճագլա-
երպ , օտասընա կէօթիւրէրէք , եաթաղընա եաթըրտը :
Պատէհու Տինանըն խըզմէթլէրինի կէօրէն տուլ գասընըն
գարուսունու չալտը , վէ անը ուեանտըրըպ , իշի անլաթ-
տըգտան վէ Տինանըն պայկընլըզընը կէշիրմէսինի , վէ ա-
եըլտըղընտա քէնտիսինի թէսէլլի կյլէմէսինի իխթար իթտիք-
տէն սօնրա , սէրիան օրատան մուֆարագաթ , վէ արապա-
եա ըաքիպէն , պարօն Գրուա-Տիէօնիւն խանէսինէ աղի-
մէթ կյլէսի :

Էսնաի ըահտէ , Օգթավ , Կրիզօլուն գարթընը ճէպլին-
տէն չըգարըպ , արապանըն ֆէնէրի ըշըղընա տօղրու կէօ-
թիւրէրէք ,

— Շու հայլաղըն գարթընա տահա պագմատըմ , տէ-
եիպ , գարթըն իւզէրինտէ ,

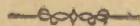
Գ Ս Բ Թ Ա Ն Կ Ր Ի Զ Օ Լ

Ամերիգայը ճէնուպիտէ միւթէատսիտ Ժէնէրալարըն

սապըգ եավէրի

Սէն-Միշէլ պուլվարը Ն⁰ 127

Ճիւմլէլէրինի օգուսու :

25

Օգթավ. - (Քէնտի քէնտիէ .) Գարթան Կրիզօ՛ւ . . . զանն իտէրիմ քի պու իսմի թանըեաճաղըմ . . . Փագաթ նէրէտէ իշիթտիկիմի պիլմէեօրում . . . խաթըրլաեամաեօրում :

Արապա , պարօնուն խանէսի դաբուսունա մուվասըլէթինտէ , սաաթ , սապահըն ալաֆրանկա պիրի չալըեօրտու :

Օգթավ. - (Գաբուճուեա .) Մ. պարօն տը Գրուա-Տիէօ պուրատա՞ մը տըր :

Գաբուճու. - Եիկիրմի եիկիրմի պէշ տաղըդատան պէրի տիր.քի կէլմիշ տիր , վէ պէլքի տէ հէնուզ եաթմամը տըր :

Օգթավ եօգարը չըդտը , վէ պարօնուն օտա խըզմէթ. ճիսի մէրդումու թանըտըղընտան , սալօնա կիրտիրտի , վէ պիր ազ սօնրա Գրուա-Տիէօ տախի կէլմէքլէ :

— Պու սաաթտա վիղիթանըզտան մագսէտ , հէր հալ տէ ֆէվզէլատէ պիր շէյ օլտուղունու զանն իտիեօրում , լաքին ումարըմ քի , ֆէնա պիր խապէր կէթիրմէտինիզ . . . Հէր նէ իսէ , օղլում , մատտէ նէ տիր , տէտի :

Օգթավ. - Պիր տուէլլում վար տըր :

Պարօն . - Էկէր խասմինիզ էհէմինեթսիզ պիր ատէմ իսէ , տուէլլօ վէխիմ պիր շէյ ատտ օլունմազ : - Խասմինիզ քիմ տիր :

Օգթավ. - Իշիթէ իսմի :

Գրուա-Տիէօ՝ Օգթավըն կէօսթէրտիկի դարթա պա . . . դարադ , թէաճճիւպանէ ,

— Իշթէ պու զարիպ, տէտի :

Օգթավ. — Պու ատէմին խամինի զաթէն իշիթմիշ օւսուլումու զանն իտիեօրում, ֆագաթ նէրէտէ վէ նէ վա-
գըթ իշիթտիկիմ խաթըրմա կէլմէեօր : — Սիզ քէնտիսինի
թանըեօրմուսունուզ :

Պարօն. — Մարքի տը Սան-Բէմօ իլէ տուէլլօ իտէն ա-
տէմ տիր :

Օգթավ. — Բէք խի . . . Պու Կրիզօլ իշին մուխաթարա-
ւ պիր խասիմ տիր տէրլէր . . .

Պարօն. — Էսէֆ իտէրիմ քի, սահիհ տիր :

Օգթավ. — Յ տա վազիֆէմ տէյիլ. պէն՝ քէնտիսին
կիւվէնիրիմ . . . Շիմտի, ազիզիմ պարօն, պուրաեա կէլ-
տիկիմին սէպէպինի անլաեօրմուսունուզ :

Պարօն. — Պէսպէլլի շահիտլէրինիզտէն պիրի օլմագլը-
ղմը թէքլիֆ իշին կէլմիշտինիզ տիր :

Օգթավ. — Էվվէթ :

Պարօն. — Գապուլ իտէրիմ, անճագ չունու պանա
սէօլլէեին քի, մատտէ սուլհէն թէսվիեէ օլունապիլի՛ր մի :

Օգթավ. — Խա՛յր :

Պարօն. — Ս իւնաղաանըն սէպէպի նէ՞ տիր :

Օգթավ. — Սէպէպինի շիմտի սիզէ սէօլլէրիմ :

Մէրգում տէլիգանլը, վուգուաթը, քէնտիսինտէն տա-
հա խի պիլէն պարօնա պէր թաֆալ ճիքեաեէ իթտի, վէ
խիթամընտա ,

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուզա՛, սուլհէն թէսվիեէյի
մատտէ միւմքին տէյիլ տիր : Հէր հալտէ տուէլլօ իթմէք
լազըմ տըր, տէտի :

Պարօն. — Անլաեօրում. — Ս՛հ, կէնճլի՛ք, կէնճլի՛ք,
խաթըրընդա կէլիեօր մու. օ քիւշիւք թէաթրօ օեունճու-
սուլա մուաշէգէ վէ իւլֆէթինիզտէն հէր կիւնա շայեանը
թէէսսիւֆ նէթիճէլէր հուսուլի գապիլ օլտուղունու սիզէ
խապէր վէրիեօրտում :

Օգթավ. - Րէճա իտէրիմ, պարօն, Տիւսեա տօգուն. մանըն. պէն քէնտիսինի սէվէրիմ:

Պարօն. - Անը սէվտիկինիզի պիլիտօրում, ֆագաթ իշ. թէ անըն սէպէպիլէ տուէլլօեա կիրիմէկէ մէճպուր պու. լունուտօրսունուզ:

Օգթավ. - Պու պապտէ անըն նէ՞ գապահաթը վար տըր:

Պարօն. - Շիւպհէսիզ գապահաթը եօգ տուր. լաքին էկէր պիշարէ Րէն Կրանշանը պըրագմասա իտինիզ, եարըն տուէլլօ իթմէզ իտինիզ: - Հէր նէ իսէ, օլան օլմուշ տուր՝ - Իքինճի շահիտինիզի տէ պուլտունո՞ւզ մու:

Օգթավ. - Պէնիմ թանըտըղըմ քիմնէլէր հէր կէնճ տիրլէր, անլէրէ, շահիտ օլմալարընը թէքլիֆ իթմէկէ ճէ. սարէթ իտէմէմ:

Պարօն. - Էօյլէ իսէ, պէն, Մ. տը Սթրէնիսէ պիր թէդ. քիրէ եաղարըմ. մէրգում սիզէ եագըն օթուրուր: Պուրա. տան կիթտիկինիզտէ, թէդքիրէմի խանէսինէ պըրագըրսը. նըզ: Անըն, սիզէ շահիտ օլմաներ գապուլ իտէճէկինէ էմին օլտուղումտան, գարթան Կրիզօլուն շահիտլէրինին կէլմէ. սինտէն պէշ տագըգա էվվէլ կէլիրիզ:

Օգթավ. - Ազիզիմ պարօն, ինսանիսէթինիզէ թէշէք. քիր իտէրիմ:

Պարօն. - Թէշէքքիր իտէճէք պիր շէյ եօգ տուր: - Ֆագաթ չօգտան պէրի սիլահ թալիմի իթմէտօրսունուզ տէյլիլ մի:

Օգթավ. - Խայլի վագըթ տըրքի, սիլահ թալիմինի թէրք իթմիշիմ տիր, չիւնքի մալիւմիւնիւզ օլտուղու իւզ. րէ, զաեթ զայիֆ օլտուղումտան, սիլահ թալիմի պէնի եօրաեօրտու. շէօյլէքի պէշ տագըգա գատար պու թա. լիմէ տէվլամ իթտիկիմտէ, գօլլարըմ գուլլանըլմազ հալէ կէլիտօրտու: - Պինապէրին սիլահ իսթիմալինտէ իգթիտար վէ էհլիսէթիմ եօգ տուր:

Պարօն . - Հիշ տէ յիւ իսէ , պիր աղ մէհարէթինիզ վար տըր ա' :

Օգթավ . - Բէք ճիւղի մէհարէթիմ վար տըր . ֆագաթ մուալլիմիմ . իսթիտատըմ օլտուղունու թաստիգ իտէրէք , պիր տէրէճէ չալըչտըղըմ հալտէ , սիլահ իսթիմալինտէ քէսպի մէհարէթ իտէճէկիմի պէեան իյլէմիշ իտի : Փագաթ պէն , չալըչմամըշ իտուկիմտէն , նէրէտէ իտիմ իսէ , օրա-
աա գալմըշըմ տըր :

Պարօն . - Պէնիմ , տուէլլօ թալիմինէ մախսուս պաղը ալէթլէրիմ վար տըր : - Թալիմ իթմէք իսթէրմիսինիզ :

Օգթավ . - Խա'յր , խա'յր . պու եօլտա պիր թալիմ . նէթիճէսիզ չալըչմագլըգ տիմէք տիր : Օն տագըղա զար-
ֆընտա սիլահ իսթիմալինտէ մէհարէթ քէսպ իտէմէմ : - Սիզ միւսթէրիհ օլուն , պարօն , պէն տուէլլօ մահէլլինտէ էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ իպըաղը շէճաաթա սայ իտէ-
ճէկիմ , վէ էկէր թէրքի հաեաթ իտէր իսէմ , նամուսում-
լա իտէճէկիմ : - Շիմտի , սիզ պանա , պարօն տը Սթըէնի-
էէ եաղաճաղընըզ մէթուպու վիրին : - Սինիրլէրիմէ մու-
վաղէնէ վէ գուվլէթ քէսպ իթտիրմէք իւզրէ , պիր աղա-
ճըզ ուեումագլըղըմ տահա քեարլը տըր : Օնտան սօնրա
պիր շէյ եաղմագ նիեէթինտէեիմ :

Գրուա-Տիէօ , սէրիան պէշ ալթը սաթըրտան իպարէթ պիր թէգքիրէ եաղտը , վէ Օգթավ , պու թէգքիրէեի կէօ-
թիւրիւպ , մահէլլինէ թէսլիմ իթտիրքտէն սօնրա , խանէ-
սինէ ալտէթ իյլէտի :

Տօմինիք , էֆէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան ,
մէրգուումու կէօրտիւկիւնտէ ,

— Ա'հ , միւսիւ Օգթավ , պու կիճէ ալտէթ իթմէեէ-
ճէքսինիզ տէյի զանն իտէրէք , տիւչարը էնտիշէ օլուեօր-
տում : - Կիճէլէրի վագթիւնտէ ուեումաղա պաշլատըղընըզ-
տան պէրի տիրքի , թանըմաղ տէրէճէտէ պէյնզինիզ տէ-
յիշիլտի , տէտի :

Օգթավ. - Աղիգիմ Տօմինիք, պունտան էվլէլ սայիք օլտուղում տիվանէճէ էօմրէ եէնիտէն պաշլահաճաղըմա տայիր սագըն վէսվէսէ իթմէ... խա'յր, խա'յր, պէն օ գատար ահմագ տէյիլիմ: - Տօմինիք, շունու պանա սէօյլէ քի, միւթէվէֆա բէտէրիմին տայիրէյի մախսուսէսինտէ պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմոնշմու տուր:

Տօմինիք. - Խա'յր, միւսիւ Օգթավ: Միւթէվէֆա բէտէրինիղին վէֆաթընտան պէրու, տայիրէյի մէզքիւրէճէ հիչ պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմամըշ, վէ վալիտէնիղ օրաեա աեագ պիլէ պասամմըշ տըր:

Օգթավ. - Միւթէվէֆա բէտէրիմին հաեաթընտա, Գօա նիզամնամէսի վար իտի:

Տօմինիք. - Գօա նիզամնամէսի նէ տիր:

Օգթավ. - Եանի պիր թագըմ գանուշլարըն մէճմուապը... ճիւլէնմիշ վէ բէք չօգ բէնկիլ քեաղըտլարտան միւրէթթէպ պիր քիթապ տըր:

Տօմինիք. - Էվլէթ, միւսիւ Օգթավ, էօյլէ պիր քիթապը վար իտի, վէ չօգ սէֆա միւթալէա իտէր իտի... - Շիմտի պիլէ կէօղիւմիւն էօնիւնտէ տիր, վէ նէրէտէ պուլունտուղունու պիլիրիմ:

Օգթավ. - Հայտէ կիթ, օ քիթապը ալ, վէ պէնիմ օտամա կէթիր:

Պէշ տագըղա սօնրա, խըղմէթքեար, իսթէնիլէն քիթապը կէթիրտի:

Օգթավ. - Թէշէքքիւր իտէրիմ, արթըգ կիտիպ ուեուեապիլիրսին... Ֆագաթ, էվլէլ էմիրտէ սանա պիր թավսիեէմ վար տըր, անը տինլէ: Եարըն սապահ, եախօտ տահա տօղրուսու պու սապահ, պարօն տը Գրուա-Տիէօ վէ անըն ահրպապսընտան պիրի, պէնիմ իչին պուրաեա կէլէճէքլէր տիր:

Տօմինիք. - Էօյլէ թաամընա՞ մը կէլէճէքլէր:

Օգթավ. - Խա'յր, էօյլէ թաամընա տէյիլ... հէր նէ

խէ, անլէրի տէրհալ օտամա կիրտիրիրսին . պիր աղ սօն-
րա, ասլա կէօրմէմիշ օլտուղուէ տիկէր իքի քիշի կէլէճէք-
լէր տիր : - Անլէրի տախի գապուլ իլէ, պէնիմ քիւչիւք սա-
լօնա կիրտիր :

Տօմինիք . - Ա՛հ, եա Բապպի՛, եա Բապպի՛, տուէլլօ
մուամէլաթը տա պու եօլտա ճէրէեան իտէր : Միւտիւ Օգ-
թավ, սէվկիւլիւ էֆէնտիճիկիմ, անլաշըլտըղընա կէօրէ սիզ
տուէլլօ իտէճէքսինիզ :

Մէրգուլ խըզմէթքեաք, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն
սիմասը ալթիւսթ օլտու, վէ Օգթավ, ումուղլարընը չէ-
քէրէք,

— Ֆիւվադը, մատտէ պիր տուէլլօեա տայիր տիր,
վէ իքի թարաֆըն շահիտլէրինին պուրատա պուլուշմալարը
գարարլաշտըրըլմըշ տըր : Հալպու քի մէյտանը միւտարէ-
պէեէ կիտէճէք պէն տէյիլիմ : Սհըպպամտան քիւչիւք Լօ-
րիմէյի պիլիրսին ա՛, իշթէ օ տուէլլօ իտէճէք տիր, տէյի
պէեան իյլէտի :

Տօմինիք . - (Ֆէրրահլանարագ .) Հէլէ չիւքիւր, նէֆէս
ալտրմ . . . օ ալթը միլիօն ֆրանգ վարիսի տէյիլ տիր : Իս-
թէտիկի գատար տուէլլօ իթսին, պու խուսուստա քիմսէ
քէնտիսինէ մանի օլամազ :

Օգթավ, եալընըզ գալտըղընտա, Դօտ Սիվիլ նիզամ
նամէսինտէ վասիեէթլէր ֆասլընը աչըպ, միւտտէթի էօմ-
րիւնտէ հիշ պիր շէյէ հասը իթմէմիշ օլտուղու տիգգաթլէ
միւթալէա իյլէտի :

Պու միւթալէատան սօնրա, պիւեիւք պիր քեաղըտ
ալտը, վէ հէր պիր տագըգատա տուրուպ, մէգքիւր քի-
թապը եէնիտէն կէօղտէն կէչիրէրէք, աթիտէքի սաթըր-
լարը թահրիր իյլէտի .

« Պու կիւն, եանի պին սէքիզ եիւզ եէթմիշ իքի սէ-
նէսինին ապրիլի եիկիրմի իքիսինտէ, վէ սապահըն սաաթ

Իբրիսիլէ իւշիւ արասընտա , իշպու վասիեթթնամէեի թէք-
միլէն քէնտի էլիմէ եազտրմ , թարիսինի վաղ իթտիմ վէ
իմզալատրմ քի , քէնտի խաթթը տէսթիմէ եազըլմըշ օլա-
րադ , վէ Դօա Սիվիլին իքինճի ֆասլընըն պէշինճի պապընըն
պիրինճի ճիւմէսինին 970 նճի մատտէսինտէն խաթիֆատի
խաիլէրէք , հիշ պիր շէքլի մախսուսա թապի գըլընմասըն :

« Մէգքիւր ֆասլըն իքինճի պապընըն 90½ իւնճի
մատտէսի շու տուր . « Սիննի ըիւշտէ պալիդ օլան պիր քիմ-
սէնին գանուէն խաթիմալինէ հազգը պուլունտուղու էմ
լաքըն նըսֆընը խաթիմալէ , սիննի ըիւշտէ պալիդ օլմուշ օլ-
մաեան պիր քիմսէ , անճադ օն ալթը եաշընա վիսուլինտէ
պա վասիեթթ հազգըլ օլապիլիր » : Իմտի պու մատտէ մու-
ճիպինճէ , հէր նէ գատար եիկիրմի պիր եաշընը իքմալ
իթմէմիշ խէմտէ , Վիլէթտէ Ժամաիդա րօմու ֆապրիգա-
ճըլըղը խտէն միւթէվէֆա բէտէրիմ Սնթուան Կալլարըն ,
հաեաթը զէմանընտա պանա թէրք իթմիշ օլտուղու սէր-
վէթին նըսֆընը գուլլանմադ հազգընը հայիղիմ , - Պու սէր-
վէթ , Ֆրանսա պանգասը սէհիմէրիլէ տիկէր մազպութ
սէհիմէրտէն իպարէթ օլմադ իւզրէ ալթը միլիօն ֆրանգ
տըր :

« Պինաէն ալէյհ , իշպու ալթը միլիօնուէն իւշ միլիօ-
նուէն , շու էսնատէ . . . թէաթրօտա չարշան սէվկիւլիմ
վէ մուհիպպէմ Տինա Պիւէեթ թէրք խտէրիմ , վէ պու վա-
սիեթթին սըֆաթը միւթէպէրէսի հազգընտա շիւպհէ վէ
եա պիր եանլըշըդ գապիլ օլմասընը խաթէմէտիկիմ ճիհէթ-
լէ , նամուսուլմ իւզէրինէ թէէմին խտէրիմ քի , Տինա Պիւէեթ
պէնիմ մէթրէսիմ օլմաեըպ , մուհիպպէմ , եալընըղ մու-
հիպպէմ , սայքի գըղդարընտաշըմ տըր , վէ ճէնապը Ալլա
հա իթիմատ իթտիկիմ կիպի , անըն ֆազիլէթի հազգըն-
տա տալի իթիմատըմ պէրքէմալ տըր :

« Իշպու իւշ միլիօնուղ վասիեթթ պիլա գայտը իհ-
թիեաթքեարանէ վէ պիլա շարթ իճրա խաիլիպ , անճադ :

վուգուի վէֆաթըմ թագաորինտէ , թէաթրօնտան չըգմա-
որնը , սէվկիւլիւ Տինամտան ըէճա իտէրիմ , ֆադաթ պու
իֆատէմ՝ սըրֆ արգու օլուպ , էմր մագամընտա տէյիլ
տիր :

« Պիր դաչ տաաթտան վուգու պուլաճաղը ճիհէթլէ ,
թէսլիմի ըուհ իտէճէկիմ իհթիմալտէն օլան տուէլլօտան
էվլէլ պու վասիեէթնամէեի եաղտըմ , - Էկէր պու տու-
էլլօտա վէֆաթ իտէր իտէմ , (բէք չօդ օլտուգլարընա չիւպ-
հէ իթտիկիմ) սէվկիւլիւլէրիմտէն , պէնի չարչարուգ ու-
նութմամալընըլ իէճա իտէրիմ :

« Պաղը պօրճլար պըրաղըեօրում , ֆնձգաթ պու պօրճ-
լար ճէսիմ տէյիլ տիր , վէ ասհապը մաթլուպումուն , ա-
լաճաղլարընը պիլտիրէճէքլէրինէ էմին օլտուղումտան ,
քէնտի իսիմլէրիլէ միգտարը տիւեռնլարընը իջարէ լիւ-
ղում կէօրմէմ , - Պու պօրճլարըմըն թէմամիլլէ էօտէնմէ-
սինի , լաքին Տինա Պլիւէեէ վասիեէթ իլլէտիկիմ մէպլաղ-
տան տէյիլ , իլլա պագի գալան իւչ միլիօնտան վէքիվէսի-
նի թէմէննի իլլէրիմ :

« Չօդ տէֆա վալիտէմին քէտէրինի մուճիպ օլմուչ օլ-
տուղումտան , էսէֆիմի պէեան իլլէ , աֆվլըգ տիլէրիմ ,
հալպու քի վէֆաթըմտան տօլաեը աֆվընընիեաղ իթմէմ ,
չիւնքի օլ պապտէ պիլամիւչքիւլաթ քէնտի քէնտիտինի թէ-
սէլլի իտէճէկինէ դավիէն էմինիմ :

« ՕԳԹԱՎ, ԿԱՎԱՐ »

Մէրգում տէլիգանլը , քէմալը մէմուհիյեէթլէ թէք-
րար պէ թէքրար եաղտըլը վասիեէթնամէեի օգուտուգ-
տան սօնրա տիւրտիւ , վէ պիր մահֆաղաեա վաղ իլլէ , պէր
միւթատ , սիեահ վէ էնլի պիր մէօհիւր իլլէ մէօհիւրլէտի ,
վէ իւզէրինէ , « Պու պէնիմ վասիեէթնամէմ տիր » սէօղլէ-
րինի թահրըր իթտիկի կիպի , սաղ քէօչէսինի թէքրար իմ-
զալասը , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու մահափառներ պիրիքտէ կէօթիւրիւպ, տուէլ լօտան էվվէլ պարօն տը Գրուա-Տիէօնէ թէպիմ իտէճէ-
եիմ. պու սուրէթլէ, էկէր վէֆաթ իտէր իսէմ, ասլա զայպ
օլմաեաճադ տըր, տէտի :

Օգթավըն պու իֆատէսինտէն վէ միւլահազասընտան,
վալիտէսի մատամ Պլանչ Կավար հազգընտա նէ տէրէճէ
էմնիյեթի պուլունտուղու անլաշըլըր :

Մէրգում, էն զիեատէ արզուլէտիկի խուսուսու իճրա
իթտիքտէն սօնրա, սէվկիւլիսիւ օլան Տինանըն միւլթադ-
պէլի հազգընտա միւլթէրիհ օլարադ, եաթաղա եաթտը,
վէ ըահաթճա ուեուտու :

Օգթավ, սապահըն ալաֆրանկա սաաթ սէքիզինտէն
էվվէլ ուեանըպ, սէրիան աեաղա գալգտը, վէ թուալէ-
թինի թէրթիպ իթմիշ իքէն, Մ. տը Գրուա-Տիէօ իլէ Մ. տը
Սթրէնի կէլտիլէր :

Օն տադըգա գատար կէշմիշ օլտուղու հալտէ, իչ օ-
տանըն չանը իշիտիլիպ, Տինա, սիմասը տէհշէթլի պիր հալ-
քէսպ իթմիշ օլարադ, գաբունուն արալըղընտա կէօրիւլ-
տիւ, վէ էնտիշէ իլէ,

— Միւսիւ Օգթավ, իքի քիշի... իքի միւսիւ կէ-
միշ տիր, տէտի :

Օգթավ. - Պու միւսիւլէր կէլտիլէրի անտէ, իլէրի
կիրտիրմէքլիկինի սանա թէնպիհ իթմէմիշ մի իտիմ :

Տօմինիք. - Չէհրէլէրի օլ գատար չիրքին տիր քի...
պունունլա պէրապէր իլթէ քէնտի գարթլարը...

Մէրգում խըղմէթքեար, պու սէօզլէր սըրասընտա,
իքի ատէտ եաղըլ վէ քիրլի մուգավա քեաղըտ թադտիմ
իթտի քի, պուսլարըն պիրէր թարաֆընտա Կուլ վէ թէ-
խիմլէրի եաղըլմըշ իտի :

Օգթավ. - Բէնտիլէրինի իլէրի կիրտիր : - (Մ. տը Գր-
ուա-Տիէօնէ վէ Մ. տը Սթրէնիէ խիթապ իտէրէք.) Ամէ-
րիգայը ճէնուպիտէ սապըգէն եալէրլիք իթմիշ օլան զա-

Թըն շահիտէրի տիր : Սիղի , անէր իւէ պիրլիբտէ պըրա-
դըրմ :

Քիւչիւք սալօնուն գաբուսու եէնիտէն աչըլադը էս-
նատէ , Օգթալ , քէնտի եաթագ օտասընա չէքիլտի :

26

Տօմինիք , քիւչիւք սալօնա կիրէրէք , Մ . Կրավա իւէ
Մ . Թիրունուն իչէրի կիրմէք իւզրէ պուլունտուգլարընը խա-
պէր վիրաի :

Մէրգուսլար , Կրիզօլուն , ադտէմճէ Անտրէ տը Սան-
Ռէմօ իւէ վուգու պուլան տուէլլօսունտա մէրգումա շա-
հիտիք իթմիշ օլան քիմնէլէր օլուպ , իրիսի տէ , պիչիմնիզ
քիսվէթլի պտէմէր իտիլէր :

Իքի թարաֆ շահիտէրինն միւլադաթը ազ վազըթ
սիւրիւպ , տուէլլօնուն չէրայիթի իպթիտաիյեէսի , եանի
տուէլլօնուն , օ կիւնիւ , թամ սաաթ օն պիրտէ , Վէնսան
օրմանընտա գըլըճլա վուգուի գարարլաշտըրըլտը :

Իքի միւթէպէր շահիտէր , մէմնունէն օրատան կիթ-
տիլէր , չիւնքի Կրիզօլ , պուլնլարա , տուէլլօտան սօնրա պիր
գուշուգ թատմը իքրամ իթմէքիկի վատ իյլէմիշ իտի :

Օգթալ , քէնտի շահիտէրի նէզտինէ ավտէթլէ , գա-
րարը վազըտան խապէրտար օլտուգտա , մէմնուն օլտու ,
վէ պարօնա տէօնիւպ ,

— Վալիտէմին լանտօ արապատը , էօյլէտէն տէօրթ
սաաթ սօնրա գուլլանըլտըղընտան , անը հազըրլաթտըրա-
ճաղըմ : Վալիտէմ , քէնտի լանտօսունուն գուլլանըլմըշ օլ-
մասընտան խապէրտար պիլէ օլամազ : Պուրատան կիտէր-

քէն, Օպեր սօգաղընտան կէշիպ, տօգթէօր Պէրնիէնի տէ պիրլիքտէ կէօթիւրիւրիւղ, տէտի :

Մուգարրէր օլտն սաաթտան չէնտ տաղըգալ էվվէլ, լանտօ արապաուր, Վէնսան օրմանընտա, թախսիա օլտնան մահէլլտէն օթուղ ատըմ ուղադտա տուրտու : Կրիզօլ իլէ իքի ավինէսի, հէնուղ մահէլլի մուայեէնէ վասըլ օլմուշ օլմանըպ, ֆաղաթ ուղադտան պիր արապանըն սիւրաթիլէ կէլմէքտէ օլտուղու կէօրիւլաիւ :

Պարօն. - Շիւպհէսիզ անլէր տիրլէր :

Օգթավ. - Տօսթունուղ մարքի տը Սան-Րէմօ պուրա տա տուէլլօ իթտի, տէյիլ մի :

Պարօն. - Էվվէթ. արւէլլօ կիւնիւ, փկտըվար իչինտէ, շայեանը թէհասիւֆ պիր կիջն իտի. շէօլլէքի հավա գարանլըզ վէ սօղուգ օլուպ, իրի տանէլի գար եաղընօրտու : Զանն իտէրսին քի, եաղան գար, պիր քէֆին հաղըրլանօրտու . . . Մ'հ, օ կիւնքի հավա իլէ պու կիւնքի հավա արասընտա նէ գատտար ֆարգ վար տըրք :

Օգթավ. - (Կիւլիւմնէեէրէք.) Էվվէթ, պու պիր ռուղուր տուր :

Վազասա իւք ագշամը եաղմուր եաղմըշ փտի իսէ տէ սապահտան պէրու հավա աչըլըպ, իւք պահարըն սըճաղ կիւնէշի, պուլլութտան խպի պուլլունան սէմատէ բարլա եօրտու : Անճաղ եաղմուրզան պաղը տօմլաճըղլարը, հէ նուղ նէշվու նիւմա պուլմուշ օլան մէնէֆշէլէր վէ ֆիտան լարըն եէշիլիքլէրի իւղէլինտէ բարլամապտա իտի : - Մէլ ճուտ աղաճլարաւան եաղընըլ իհթիեար վէշէ աղաճլարը նըն պիւթիւն եարբաղլարը հէնուղ եէթիշմէմիշլէր իտի :

Կէլտիկի կէօրիւլէն արապանըն մահէլլի մուայեէնէ մուվասըլէթինէ աղաճըզ մէսաֆէ գալմըշ օլտուղու հալ տէ, Օգթավ, գատտար վէ խային տօսթունուն էլինի թու թարազ,

— Աղիղիմ պարօն, տայիմա հաղըրմտա ֆէվգէ

լատե թէվէճճիւհ իսրազ իյլէմիշինիզ տիր , տէտի :

Պարօն . - Պու թէվէճճիւհիւմիւն նէ՝ մէրթէպէ խա-
լիսանէ օրոտղունու Ալլահ պիլիր :

Օգթավ . - Օնա էմինիմ , վէ իպպաթքչու տուր քի ,
սիղտէն ձօն պիր խըզմէթ թէմէննի իյլէրիմ :

Պարօն . - Անրզունուզ հէր նէ իսէ , խճրասընա հաղը-
րըմ :

Օգթավ , մալիւմիւմիւզ օլան մահֆաղաեը ճէպլինտէն
չըդարըզ , պարօնա վիրէրէք :

— Պարօն , պու մահֆաղաեը ալըն , վէ էկէր պիր աղ-
տան , իհթիմալտէն օլտուղու վէճհէ , թէրքի հաեաթ իյ-
լէր իսէմ , միւրասըմըն իճրասընա նէդարէթ վէ տիդդաթ
իտին , տէտի :

Պարօն . - Պու մէրթուպ նէ՝ տիր :

Օգթավ . - Վասիեթթնամէմ տիր :

Պարօն տիթրէտի վէ գաշալըր չաթըլարդդ ,
Սէվէիւլիւ օղլում , սիզ թէնա պիր թասավլոգրտա

պտէլընմուշուշուղ , տէտի :

Օգթավ . - Պու թասավլուրդմս պէրքի էմիլ պասի-
րէթէմուվաֆըզ տիր :

Պարօն . - Ֆադաթ պու տուէլլօնուն հաղդընըդտա
խալըլըր սուրէթտէ իլիթամ պուլաճաղընը սէզզ վէրի-
րիմ :

Օգթավ . - Իբիմ պիլիր . . Նիհաեթթ , վասիեթթիմին
իճրապընը տէրիւհտէ իտէրսինիզ , տէյիլ մի :

Պարօն . - Մատէմքի արզունուզ պու իսէ չէլպէթթէ
տէրիւհտէ իտէրիմ , լաքին պու վասիեթթին քեամիլէն ֆա-
լիտէսիզ օլտուղունու սիզէ խապէր վէրիլիմ :

Օգթավ . - Աճայի՛պ , նիլին :

Պարօն . - Չիւնքի հէնուզ սիննի ըիւշտէ պալիզ օլմա-
սըղընըդտան , պու Կօլտա հիշ պիր դարար վիրէմէզսինիզ :

Օգթավ . - Իշթէ պունտա եանըլընօրսունուղ . . Սէր-

վեթիմին նըսֆընը, եանի իւշ միլիօն ֆրանգընը իսթէտի-
կիմ սուրէթտէ գուլլանապիլիրիմ... Ա՛հ, պարօն, պէն
եաբարղըմը պիլիրիմ... պու կիճէ չալըչարմ... Գօտ Սի-
վիլէ միւրաճաաթ իթտիմ, վէ իքինճի ֆասլընըն իքինճի
պապընտա 90½ իւնճիւ մատտէսինին՝ պու սէօյլէտիկիմ ահ-
քեամը միւթէզամին օլտուղունու անլատըմ... Նա՛սըլ,
էրէյիճէ իշ պիլիր իտուկիմի սիզտէ տէրք իտիեօրսու-
նուզ ա՛հ:

Պարօն. - (Սլթիւսթիւկիւնիւ պէլլի իթմէմէկէ չա-
լըչարագ.) Է՛յ պու իւշ միլիօն ֆրանգը քի՛մէ վասիեթ
իթտինիլ:

Օգթալ. - Քի՛մէ վասիեթ իթտիկիմի գծլայճա ան-
լաեապիլիրսինիլ:

Պարօն. - Իհթիմալքի Տինա Պիւեթ վասիեթ իթտի-
նիլ:

Օգթալ. - Էլպէթթէ... պիչարէ սէվկիւլիւմ... հիշ
տէյիլ իտէ զէնկին օլաճագ տըր... Պունունլա պէրապէր,
վէֆաթըմ վուգու պուլտուղունտա, նաչըմ իւզէրինէ կէօզ
եաչլարը տէօքմէքտէն, պու միլիօնլար անը մէնն իթմէե-
ճէքէր տիր... Օ, Բէն Կրանչան տէյիլ տիր... Օ, պէնի
սէվիեօր... վէ շախսըմը սէվիեօր...

Պարօն. - (Օգթալըն վիրտիկի մահֆաղաեը քէնտի
ճիզտանընտա սագլաեարագ.) Միւրատընըղ օլսուն... հալ
պու քի հիսա իտիեօրում քի, սիզտէ ճիւզի պիր ճէրիհա
պիլէ հասըլ օլմաեաճագ տըր: - Իշթէ խասմինիլ վէ շա-
հիտլէրինիլ կէլտիլէր: - Օն տագըգաեա գատար հէր շէյ
խիթամ պուլաճագ տըր:

Յիլվագըղ օլ էսնատէ Կրիզօլ, քէնտի շահիտլէրիլլէ պէ-
րապէր արապասընտան աչաղըեա էնտի: Շահիտլէրտէն պի-
րինին գօլթուղու ալթընտա, եէչիլ պիր պէզ իչինտէ սարը-
մըղ օլարագ տուէլլօնուն գըլըճլարը պուլունտուղու կիպի,
Օգթալ տալի քէնտի գըլըճլարընը կէթիրմիշ իտի:

Պարօն , Օգթավրն եանընտան իրագլանարագ , քէնտի
քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի .

— Ա՛հ , մատմուաղէլ Տինա , սիղին իչին վասիեէթ ի-
տիլմիշ օլան շու իւշ միլիօնա պագալըմ նա՞սըլ սահիպ օլա-
ճագսընը :

Տուէլլօնուն գըլըճլարըյլա տուրուլաճագ մահէլլին
ինթիխապընա միւթէալլիգ պազը մուամէլաթ իճրա իտիւ-
մէք իւզըէ , Մ. տը Սթըէնի , պիր նաբօլէօն ալթունունու
հավաեա աթարղընտա , Կրավա ,

— Եիւզ թարաֆընը իսթէրիմ , տէտի :

Դրուա-Տիէօ , պիր թագրիպ Կրիզօլուն եանընա եագ-
լաշարագ , գուլաղընտան աշաղըեա ,

— Սիզէ վատ իթմիշ օլտուղում եիւզ լուի ալթունու-
նու զաթէն գազանտընը : Էկէր , խասմինիզ օլան տէլի-
գանլըեը , աղզընտան պիր սէօզ պիլէ չըգարթմանարագ ,
մագթուլէն եէրէ սէրէրսէնիզ , տուէլլօտան պէշ տագըգա
սօնրա , տիկէր էլլի լուի ալթունու տահա սիզէ վիլէճէ-
եիմ , տէտի :

Կրիզօլ . — Բէք խի :

Կրավա , աթըլան ալթուն սիքքէեի եէրտէն գալտը-
րըպ ,

— Պագընըզ , եիւզ թարաֆը տըր , տէտի :

Խապիսի մէրգում , մէզքիւր սիքքէեի ճէպինէ աթ-
մագ արզուսինտէ իտի իսէ տէ , ճէսարէթ իտէմէտի :

Կրիզօլ . — (Իւթ էլպիսէսինի չըգարարագ .) Պէնիմ գը-
լըճլարըմ գուլլանըլաճագ տըր , վէ պու մահէլլի ինթի-
խապ իտէրիմ :

Օգթավ տախի քէնտի ըէտէնկօթույլա Ժիլէսինի չը-
գարտը , վէ պարօն , մէրգում տէլիգանլընըն՝ գըօնօմէթը
սաաթընը բարմագլարը արասընտա տէօնտիւրտիւկիւնիւ
կէօրմէքէ ,

— Սաաթընըզը պանա վէրին , տէտի :

Օգթավ. - Խայր, պու սաաթը եհտիմոէն աերմա.
մաղա սէպէպլէրիմ վար տըր :

Պատէհու Օգթավ, Տինա Պիւէնին իեատէ իթմիլ օլ
տուղու, վէ սաաթընըն թէգեինաթը մագամընտա գուլ
լանտըլը լուի ալթունունու էօրիւպ, բանթալօհունուն ճէ
պինէ գօյտու :

Պու սուրէթլէ իքի խասիմէր, գըլըճլարընը էլլէրինէ
ալարագ, մահէլլի մախսուսլարընտա տուրտուլար :

Պարօն. - Հա՛յտէյին, միւսիւլէր :

Անտրէ տը Սան-Բէմօ իլէ Կրիզօլուն տուէլլօսունտան
պահս իթտիկիմիզ սըրատա, Կրիզօլուն, սիլահ իսթիմա
լինտէ զաեթ մահիր օլտուղունու էլպէթթէ օգուեանլա.
ըմըզ անլամըլլար տըր : Հալպու քի Անտրէնին սիլահ գուլ
լանմագտա եինէ օլտուգճա թէճրիւպէսի օլտուղու հալտէ
Օգթավըն օլ պապտէ ասլա տէեէրի պուլունմամագտա,
հաթթա իյի ֆէնա թահսիլ իթմիլ օլտուղու պազը թալիմ
էսասընը տախի մէվգըի իճրաեէ գօեապիլէճէք մէրթէպէ.
տէ սօղուգ գանլըլըղա մալիք տէյիլ իտի : Հասըլը Օգ
թավ, սիլահընը բասթ կէլա գուլլանըպ, խասմինի վուր
մաղա չալըշմագլա պէրապէր, մէգըիւր նէթիճէեէ վապը
օլմագ իւզրէ նէ՛ կիպի վէսայիթէ միւրաճաաթ իթմէք
լազըմ օլտուղունու պիլմէմէքտէ իտի :

Կրիզօլ իսէ, Օգթավըն գարշըսընտա,

— Պու չօճուգլա տուէլլօ իթմէք, մութլաղա պարօ
նուն ճէպինտէն ագչէ չալմաղա պէնղէր... զէվալլը տէ
լիգանլը, սիլահ թութմաեը պիլէ պիլմէեօր... հազը
գէթէն պու աճընաճագ հալ տիր, տէյի տիւշիւնմէքտէ
իտի :

Պինապէրին Կրիզօլ, պիր նէվ մահճուպիեթ քէսպի
տէրէք, իսթէտիկի զէմանտա սուրէթի գաթիեէտէ իթ
թամ վիրմէքիք քէնտի հիւսնի իրատէթինէ մախսուս
տուղունու զանն իյլէտիկի մէգըիւր չօճուգ օհունճաղ

Թարգընտաքի տուէլլօեռլ պիր իքի տադըդա դատար ու-
զաթարագ, պարօնուռն վատ իթտիկի ագջէեի հագգըլա
գաղանմագ իսթէտի :

Հասըլը, պիր քէտի, ֆարէեի բէնչէտինէ կէչիրմէզ-
տէն էվվէլ անընլա նասըլ օյնար իտէ, Կրիզօլ տախի Օզ-
թալ Կապար իլէ օ սուրէթլէ օյնամագտա իտի :

Տիկէր Թարաֆտան մէրգուլ տէլիգանլը, իգթիտար-
սըզըզընը նազարը տիգգաթա ալմանարագ, վէ խասմի-
նին քէնտիսինի վուրմանա միւգթէտիր օլմատըզընա իս-
քեաթ օլարագ, ֆիքրինտէն,

— Պու թէաճհիւպ օլունաճագ չէյ տիր. պէնիմ,
զաննըմտան զիեատէ իգթիտարա մալիք օլտուղունու շիմ
տի անլաեօրում, տիմէքտէ իտի :

Պիր ալա Կրիզօլ, պարօնուռն սիմասընտա սապըրսըզ-
ըգ ալէամէթի կէօրիւեօր օլտուղունու զանն իթմէքլէ,
քէնտի քէնտիեէ,

— Ղալիպա իչին ուզանմասընտան սըգըքեօր, վէ նէ-
թիճէեի գաթիեէեէ պէքլէեօր... Իմտի, պիր ան էվվէլ
իչէ իեթամ վիրէլիմ, տէտի :

Իչի պիթիրմէք, Կրիզօլ իչին դօլայ պիր չէյ իտի :

Մէրգուլ, էօյլէ պիր ֆէվգէլատէ սիւրաթ վէ մէհա-
րէթլէ գըլըճընը սալտըրտըքի, էկէր տօզրուտան տօլրու-
եա մագսէտէ իրսէ իտի, պիչարէ տէլիգանլընըն պիր թա-
րաֆընտան կիրիպ տիկէր Թարաֆընտան չըգաճաղը տէր-
քնար իտի :

Լաքին մէգըիւր գըլըճ, եումչագ տէրիեէ վէ սինիր-
լէրէ թէսատիւֆ իտէճէք եէրտէ, չէլիք կիպի սէրթ պիր
մատտէեէ թէսատիւֆ իթմէքլէ, Կրիզօլուն թէաճհիւպիւ
օլ տէրէճէ աղիմ օլտուքի, պու հալը զարիպի իյզահէ
վագթը օլամատը, վէ սիւահընըն, աչգ ու մուհապպէթին
լաթիֆ պիր թըլըսըմք գապիլինտէն օլան Տինա Պիւէնին
լուի ալլաունունա սայքի պաթմըչ պուլունան ուճունու

գութարմամագլա մէշղուլ օլտուղու սրբատա , Օգթավ
ֆըրսավթ պուլուպ , գըլըճընը խաամինին կէօքսինէ սաթլա-
եարագ , ումուղունտան տիշարը չըգաքաթ , վէ Կրիզօլ , պօ-
ղուգ պիւ սէտա րէֆ իթտիկի կիպի , ճէրիհալընտան տա-
խի սէլ կիպի գան ագարագ եէրէ տիւշտիւ , վէ տօգթէօ
Պէրնիէ , մէրգումուն փւպէրինէ էեիլէրէք ,

— Պու ատէմ էջլմիւշ տիւր , տէտի :

27

Պարօն , գարթան Կրիզօլուն , կէօղլէրի իրիլէշմիւ վէ
գօլարը եէկտիկէրինէ գավուշմուշ օլարագ , գանլը չաեը
չիմէնին իւզէրինէ սըրթիւսթիւ տիւշտիւկիւնիւ կէօրտիւ-
կիւնտէ , լէհճէսի սօլտու , վէ իքի շահիտլէր՝ պօղուգ պիւ
սէտա րէֆ իթտիքլէրի կիպի , սիմալարընտա տախի էսէրը
մէյեուսիեէթ կէօրիւլտիւ :

Պու սըրատա , Գրուա-Տիէօ , տիւշարը թէհլիքէ օլան
ալթը միլիօնու տիւշիւնտիւկիւնտէ , Թիւրու վէ Կրավա տա-
խի , զայպ իթտիքլէրի էօյլէ թաամընը միւլահազա իյլէմէք
տէ իտիլէր :

Անճագ իքի շահիտլէրին մէյեուսիեէթ վէ մահլու
նիյեէթի , մատամ Պլանշ Կավարըն իլէրուտէ ղէվճի օլանպ
օլան շախսըն մէյեուսիեէթ վէ մահլունիյեէթինտէն էք
սիք տէյիլ իտի :

Հալպուքի Օգթավ , մէմուլին զայրի օլան մուլտֆ
ֆագըյեէթինտէն տօլաեը աալա քէյֆլէնմէեիպ , եալընը
թէհաճիւպ վէ շուրուրիեէթ հիսս իյլէմէքտէ , վէ մաղ-

լուս օլան Գողիածին Եանրնտա տուրան չօպան Գաւիթ
կիսի , մերգում տելիգանլը տախի մէղքիւր իրի վիճուտու
չախոր եէրէ սէրմիչ օլմսնրնտան տօլանը թէաճճիւպ իթ
մէքտէ , վէ իշպու զարիպ ֆիթուհաթը՝ քէնտիսինի սաքին ,
վէ հէման մահզունիյեթպախշ պիր հալտէ պըրադարադ ,
քէնտի քէնտիեէ ,

— Տինանըն ինթիգամընը ալտըմ , տէտի :

Ֆագաթ թապիւտաթընըն շայեանը թահսին օլմասը
ճիհէթլէ ,

— Պիր ատէմ թէլէֆ իթտիւմ , հալպու քի մուհիպպէմ ,
պու հայլաղըն վէֆաթընը ելպէթթէ , արզու իթմէզ իտի ,
տէյի իլավէ իթտի :

Պու սըրատա Գրուա-Տիէօնիւն հէեէճանը ուզուն միւտ
տէթ տէվամ իթմէեիպ , Եագընտա ինթիգամ ալաճաղը
հագընտա օլ տէրէճէ էմնիյեթթի քեամիլէտի պուլուն
մագտա իտի քի , ֆիքըլինին մուվաղէնէսինի , վէ սօղուգ
գանլըլըղընը տէրհալ վէ թէքրար քէսպ իյլէր իտի :

Օ կիւնիւ տախի պու հալ վագը օլարադ , շէօյլէ քի
պարօն , Ոգթավըն Եանընա Եագլաշար , վէ խալիսանէ օլ
տուղու հէր կէօրէն թարաֆընտան գանն օլունաճագ սու
րէթտէ հէեէճանլէ , մերգում տելիգանլընըն էլլէրինի
թութտու , վէ բէտէրանէ պիր մուհապպէթ իրանէ իտէր
պիր միւէսսիրիքլէ ,

— Սէվկիւլիւ օղլում , շայեանը հայրէթլէ հարէքէթ
իթտինիզ . . . Պու խուսուտա սիզի թէպրիք իտէրիւմ , վէ
մատէմ քի , Ոլլահըն ինանէթիլլէ հէր շէյ պիթտի իսէ ,
միւսաատէնիզլէ շուրաեը սիզէ պէեան իյլէրիւմ քի , թէճ
րիւպէտէն պու տէրէճէ աճիզ պուլունմանըղլա պէրապէր ,
էօյլէ պիր շէտիտ խասիմէ զալէպէ իթմէքիլինիզ միւճիզ
տիր . . . Պիլմէճսինիզ , հագընըղտա նէ՝ տէրէճէ վէսվէսէ
իլնտէ պուլունուհօրտում . . . Համտ օլուն , Եարալը տէ
միլինիզա՝ , տէտի :

Օգթավ. - (Պարօնուն իրթիֆաթլը մուամէլէսինէ մուգապէլէի պիլմիսլտէ պուլունարագ.) Զանն իտէրիմ քի, եարալը տէ յիլիմ. պունունլա պէրապէր, պու խուսուսու սուրէթի գաթիեէտէ թէէմին իտէմէմ:

Պարօն. - Նէ՞ կիպի:

Օգթավ. - Պիր աղ էվվէլ, էջլէ պիր չէսիտ տարաֆ ախլ իթտիմ քի, ֆէնա սուրէթտէ սալալտըմ. Սալքի պու տաղլը պիր պասթօնուն ուճու վիճուտիմէ տօգունմուլ տուր զանն իթտիմ: Էկէր գըլըճըն ուճու պու սուրէթլէ պանա տօգունաա իտի, վիճուտիմին պիր թարաֆընտան կիրիպ, տիկէր թարաֆընտան չըգաճաղը մուհագղապ իտի:

Պարօն. - Իշթէ պու զարիպ: - Պու եօլտա նէ՞րէնիզէ տօգունտու:

Օգթավ. - (Էլինի սաղ թարաֆընա կէօթիւրէրէք.) Իշթէ շուրաեա:

Այնի վագըթտա, մէրգում տէրիգանլընըն բարմագլարը, Տինա Պիւէնին իեատէ իթմիշ օլտուղու ալթուն սիքքէեէ թէսատիլֆ իտիպ, վէ պու սիքքէնին քեամիլէն էյրիլմիշ օլտուղունու, էլինի սիւրէրէք անլամասընտա, ըէֆը սէտա իթտի:

Պարօն. - Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլտունուզ:

Օգթավ. - (Հէեէճան իլէ.) Պիր աղ էվվէլ միւճիզէտէն պահա իտիեօրտունուզ, բէք թէմամ սէջլէմիշսի նիզ, ֆիլլաղը պէնի պիր միւճիզէ գուրթարմըշ տըր: Էկէր սէվկիւլիւ Տինամ օլմասա իտի, պու ատէմին եէրինէ եէրտէ պէն սէրիլէճէք իտիմ:

Պարօն՝ մէրգումուն կէօղլէրինտէ զարիպ պիր հալ միւշահէտէ իթմէքլէ, աղլընա խիֆֆէթ թարի օլմուշ օլտուղունու զանն իթտիկի սըրատա, Օգթավ, ճէպլինտէքի սաաթ իլէ քէօթէեի չըգարըպ:

— Իշթէ, շու լուի ալթունունու կէօրիւեօ՞րմուսու:

նուզ : Պու աղիզ թըլըսըմ հաեաթըմը գուըթալաթ , գաթ-
թան կըրղօլուն գըլըճը պունա թէսատիւֆ իթտի : Պու
լուի ալթունունու իսէ , Տինա պանա վիրմիշ տիր : Շէօյլէ
քի , մէզպուրէ պիր գաշ սաաթ իչին պէնտէն պիր ալթուն
սիքքէ իսթիգրազ իթմիշ իքէն , անը պունունլա իեատէ
իթտի . . . տէյի պէեան իյլէտի :

Պարօն , զիքր օլունան սիքքէեի էլինէ ալարագ մուայ-
եէնէ իթտիքտէն սօնրա , ֆիքրինտէն ,

— Եօլումսա , գարշըմա պիր մանի չըգար իսէ , պէն
օ մանիեի մահվ իտէրիմ : շիմտի պու գըզ պախի պանա
մանի օլտուզու իչին , քէնտիսինի մահվ իտէճէեիմ , տէյի
միւլահազա իյլէտի :

Գրուա-Տիէօ , քէնտի քէնտիեէ մէզքիւր սէօղլէրի սէօյ-
լէտիկի զէման , Օգթաւլա թէպէսսիւմ իթմէքտէ իտի :

Օգթաւլ . - Սիդիլիմ պարօն , պու սապահ տիւէլլօ իթ-
տիկիմի Տինա պիլիր , վէ զէվալլը գըզճըզազ՝ շիմտի ֆէվ-
զէլատէ էնտիշէ իչինտէ օլմագ կէրէք տիր : Իմաի , պիր
ան էվվէլ քէտէրինի պերթարաֆ իթմէք իսթէրիմ : Յիք-
րիմի անլաեօրսունուզ ա :

Պարօն . - Բէք իյի , բէք իյի :

Օգթաւլ . - Պուրատա գալմագլըղըմըզա հիչ պիր սէ-
պէպ եօզ տուր զանն իտէրիմ : - Պու պիչարէնին շահիտլէրի
պուլունտուղունտան , իճապ իտէն թէտավիսինի անլէր իճ-
րա իտէպիլիրլէր : Պու պիզէ րաճի տէյիլ տիր : Սիզ պէնի
Շաթօ-տ'Օեա գատար կէօթիւրիւն . անտէն սօնրա , վալի-
տէմին արապասըյլա , սիզ , վէ տօսթունուզ Մ . տը Սթրէնի
վէ տօգթէօր Պէրնիէ եօլունուզա տէվամ իտէպիլիրսինիզ :

Պարօն . - Բէք իյի , կիտէլիմ :

Օգթաւլ . - Հա' , սիզէ պիր սէօղիւմ տահա վար տըր :
Սրապաեա օթուրմազտան էվվէլ , վիրտիկիմ վասիեթթ-
նամէեի կէրի վէրին , պարօն : - Շիմտիլիք պունա լիւզիւմ
գալմատը , վէ պու վասիեթթնամէնին պու գատար չա-

բուդդուլանը մատրդը տա մուհիպի մահգուզիեթիմ տիր, զիրա Տիմանը սէվտիկիմոէն պէրի տիր քի, եաշամագտան խօշնուտ օլուեօրում:

Ֆիլիբ, չիզտանընը աշըպ, մալիւմ օլան վասիեթնա մէեի կէրիեթ վիրտի, վէ քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Շիմտի պունու նէ՞ եաբաճագսընըզ, տէյի սիւալ իթտի:

Օգթավ. — Երթաճագմըերմ, եագաճագմըերմ, եօգսա սագլաեաճագմըերմ, պէն տէ պիլմէմ: — Պու վասիեթնամէ, պիրինճի մէրթէպէտէ պիր էսէր օլուպ, թէքրար եաղմագ իգթիզա իթտիկինտէ, պէլքի մուվաֆա ֆագ օլամաեաճաղըմտան, մէօհլուլէեիպ, չէքմէճէմտէ սագլաեաճաղըմ: — Շաեէտ, պարօն, հագգըմտա մէմուլին զայրի պիր հալ վուգու պուլուր իսէ, վատընըզ մուհիպինճէ, իշպու վասիեթնամէնին ահքեամընը մէվգըի իճրաեթ վազ իթտիթէճէկինիզէ էմինիմ:

Պարօն. — (Ումուլլարընը չէքէրէք.) Հալէա պու շայեանը թէէստիլֆ միւլահաղալարաւ մը պուլունուեօրուտ նուզ: — Տուէլլօտան էվվէլ, պու եօլտա միւլահաղաթ ճաշիզ իտի, ֆագաթ արթըզ պունա մահէլլ գալմամըշ տըր: Հէր նէ հալ իսէ, Օգթավ վէ քէնտի ըէֆիգլէրի, լանտօ արապասընա րաքիպէն վէ Բարիսէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտըլար:

Օգթավ. — (Կրիզօլուն եաթմըշ օլտուղու մահէլլտէն կէչէրէքն.) Աղիզիւմ տօգթէօր, աճապա պու պիշարէնին եաշամասընա իւմիտ գալմամըշ մը տըր:

Տօգթէօր. — Պիր ատէմին գալպի, վուրմագտան տուր օլմատըգճա, եաշամասընտան գաթը իւմիտ օլունամաղ պունունլա պէրապէր, պու պիշարէնին տէ անճագ օն տաղըգալըզ էօմիլ գալմըշ տըր զանն իտէրիմ: Ֆէնի թըպպըն պու խուսուստա հիշ պիր չէյէ մէտարը օլամաղ, եօգսա եարալը պիր տիւշմէն տիւշմէն ատտ օլունամա:

եաճաղընտան, թէ՛ մին օլունուզ քի, պէն քէնտիսինի
թէրք իթմէզ իտիմ:

Կրիզօլուն շահիտէրի, Օգթավ իլէ շահիտէրինին
կիթմէլէրինէ պէքլէտիպ, պունլար « Աճապա Կրիզօլուն
եէտինտէ ազչէ վա՛ր մը տըր » տէյի տիւշիւնուէքտէ իտի-
լէր: Պինապէրին, քէնտիլէրինի կէօրէն պուլուհմատըղնա
թէ՛ մին օլտուգլարընտա, տօսթլարընըն ճէսղէրինի աճ
կէօղլիլիլքլէ եօզլատըլար, վէ պու ճէպլէրին տօլու օլ-
տուգլարընը կէօրտիլքլէրինտէ, մէֆուսնիյեթ հիսս իյլէ-
տիլէր:

Թիրու. - Շու Կրիզօլ զէնկին իմիշ:

Կրավա. - Պախթը եավէր պիր քիմնէ իտի:

Իքիսի պիրլիքտէ. - Պիզտէն չօգ պախթլը իտի:

Թիրու. - Հէրնէ իսէ, արապաճընըն իւճրէթինի քէն-
տի բարասըյլա էօտէրիզ:

Կրավա. - Գուսուրու տա քէնտի վարիսլէրինէ դալըր:

Թիրու. - Վարիսլէրի վա՛ր մը տըր:

Կրավա. - Օլմալը տըր:

Թիրու. - Պիզ պիր ազաճըգ քէնտի ազրապասընտան

սաեըլմաճմըեըզ:

Կրավա. - Քէնտի աղընտան էօյլէ պիր սէօզ իշիթ-
մէմիշիմ տիր:

Թիրու. - Սըթըգ լազըրտըեը քէսէլիմ: Աճըդտան
էօլիւեօրում: Կրավա, պիլիրսին ա՛, Կրիզօլ պիզէ ալէա
պիր գուշուգ թաամը վատ իթմիշ իտի:

Կրավա. - Զէվալլը Կրիզօլ, պու թաամը պիզէ իգրամ
իթտիկինտէ, աճապա նէ՛ գատար մահզուզ օլաճագ իտի:

Թիրու. - Մէկէր սօն միւրատը պու իմիշ:

Կրավա. - Սօն միւրատա ըիաեթ իթմէք լաղըմ
տըր:

Թիրու. - Իմտի, պիզտէ անըն սօն միւրատընա ըիա-
եթ իտէլիմ. . . Մատէմ քի քէնտիսինին վարիսլէրի պու-

լուսնուեօրուզ, վատ օլունան գուշլուգ թաամընը բէք ալէա
իտէպիլիրիզ:

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա, թիրու վէ Կրաւա, իւզէ-
րինտէ հէնուզ պիր ճիւզի հաեաթ էսէրի պուլունան մէն-
րուհու պիր խասթախանէեէ նազլ իտիպ, քէճալիլէրի պիր
լօզանթաեա կիթտիլէր, վէ օրատա քէյֆլի սուրէթտէ վէ
ճէօմէրտճէ թաամ իթտիլէր:

Մէրգոււմար, օ կիճէսի, վազըթ խայրի կէճ օլտուղու
հալտէ, Բարիսէ ալտէթլէրինտէ, սէրիօշ օլտուղլարըն
տան, սօզազլարտա պաղըրըպ չաղըրտըզլարը ճիհէթլէ,
կիճէ վազթը ասայիչի իսլալ իթմէք թէօհմէթլիլէ, զապը-
թա թարաֆընտան տէրտէսթ վէ թէվգըֆ գըլընտըլար:

Օգթավա կէլինճէ, մէրգոււմ, էսնաի րահտէ րէֆիգ-
լէրինտէն այրըլարագ, Տինանըն խանէսինէ կիթտի քի, պի-
չարէ գըզըղազ, թարիֆ օլունմազ էնտիչէ վէ իզթիրապ փ-
չինտէ օլտուղու հալտէ, տաղըզադար՝ սաաթ գատար, վէ
սաաթլար՝ հաֆթա գատար քէնտիսինէ ուղուն կէօրիւնիս
եօրլար իտի:

Մէզպուրէսին ումուրը պէյթիեէսինէ նէզարէթ իտէն
միւհթէրէմ գատըն, իհթիմալ քի քէնտինին կէչմիշ սէնէ-
լէրինի խաթըրլաեարագ, աչգ ու սէվտատտա տօլաեը չէ-
քիլէն միհն ու մէչագգաթ հագգընտա աճըզը օլմազըթ-
լա, միւսթէճիրէսինին իզթիրապ վէ էնտիչէլէրինէ պիր տէ-
րէճէ հիսսէտար օլմազտա իտի:

Իմտի, մէրգոււմէ գատըն, սապահտան պէրու Տինա-
նըն եանընտա օթուրուպ, անը թէսէլլի իթմէքտէ, վէ ա-
րասըրա նէրտիվլէն պաչընա տօղրու կիտիպ, տէրիգանը-
նըն վիրուտինի գօլլամազտա իտի:

Նիհաեէթ Օգթավըն, եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ կէլ-
տիկինի իչիթմէքլէ, մէրգոււմէ գատըն, Տինա Պիւհէնին եա-
նընա գօշարագ,

— Իչթէ, մամզէլ, իչթէ կէլիեօր, տէյի նիտա իտէ:

ճէք իբէն, Օգթավ, անըն էլինէ պիր լուի ալթունու սը-
գըշտըրըպ,

— Սո՛ւս օլ, սէս չըգարմա. տըանսըղ նէղտինէ կիթ-
մէք իսթէրիմ, տէտի:

Պու վէճհէ Օգթավ, նէրտիվէն գատէմէլէրինի սիւ-
րաթլէ չըգըպ, գաբուեու պիրտէն պիրէ աշտը, վէ եիւք-
սէք սէսլէ « իշթէ պէն իմ սէվկիւլիւմ » տիեէրէք, իշէրի
կիրտի:

Տինա, ճիւղի պիր սէտա բէֆ իլէ, լէհէհի աօլկուն
օլուպ, տիթրէեէրէք աւաղա գալգաւը, եիւրիւմէք վէ գօշ-
մաղ իսթէտի իսէ տէ, թագաթ ու մէճալի օլմատըղը կի-
պի, սէսի տախի չըգմաւարադ, զայաղըլ պիր հալտէ մու-
հիպպինին կէօքսիւ իւղէրինէ տիւշտիւ: Վադաա պու տէ-
րէճէ սաատէթ՝ ինսանըն հաեաթընը գաթթ իթմէկէ միւ-
սայիտ օլան սաատէթլէրաէն իտի իսէ տէ, օլ իքի նէվճի-
վան իչին պու եօլտա պիր նէթիճէյի միւէլլիսէյի մըւճիպ
օլմաւարադ, իքիսի տախի եաշաեապիլտի:

— ❖ —

28

Վիգօնթ իլէ վիգօնթէս Ժէրմէնին, Կրանլիէօ սէյֆի-
կէպինէ կիթմէլէրի պիր այտան պէրու օլմուշ օլտուղու հալ-
տէ, տօղթէօրիւն քէշֆի իւղրէ, մէզպուրէնին իւղէրինտէ
եւէրը ղաաֆէթ գալմաւը. չէօյլէքի սաաթյարլա սէյֆի-
եէնին պաղչէսինտէ, պէյկիրէ սիւար օլարադ, վէ զէվճի-
ֆին զիֆադաթընտա պուլունարադ տօլաչըր, ֆագաթ եօ-
լուլմաղ իտի:

Անճաղ շունա էսէփ օլունուր քի, Ժէրմէն, վիճուտճա քէսպի սըհհէթ իթտիկինտէ, ֆիքրի խասթա պուլունմադտա իտի:

Անտրէ տը Սան-Բէմոնուն եազընտա քէնտիլէրինէ միւսաֆիր օլաճաղընը Մ. տը Կրանլիէօ կէնճ զէվճէսինէ խապէր վիրտիկի սըրատա, մէզպուրէնին տիւչարը էնտիշէ վէ իզթիրապ օլարադ, «մէրգումուն եանի Անտրէնին, սէյֆիէ, եէ կէլմէմէսի իշին, իճապ իտէր խէ, մէքթուպ եաղաւրադ եարվարաճաղըմ» տէմիշ օլտուզու հալտէ, մէզպուրէ, իշպու մէքթուպու եազմատը, վէ հաթթա պիր այ սոնրա, վիգօնթ, Ժէրմէնին նէզտինէ կէլէրէք,

— Սէվկիւլիւմ, Անտրէ տը Սան-Բէմօ իշին պիր մէքթուպ եազտըմ: Վատընը խաթըրա պըրադարադ, քէնտիսինէ պէքլէտիկիմիզի իլավէթէն պէեան իտիեօրում: Պուկիւն պու մէքթուպու կէօնտէրմէմիզտէ պիր մահզուր կէօրիւեօրմուսունուզ, տէյի սիւալ իթտիկինտէ, կէնճ դատըն, եիւզիւնին գըղարթըսընը կիզլէմէք իւզրէ պաշընր էեիպ,

— Խա'յր, հիշ պիր մահզուր կէօրմէեօրում, տէյի ճէվաս վիրտի:

Պինապէրին, օ ագչամքի բօսթա դաթարըյլա մէքթուպու մէզքիւր կէօնտէրիլտի, վէ իրթէսի կիւն սաաթ ալաֆրանկա օն պիր սուլարընտա, եանի էօյլէեէ պիր սաաթ դալարադ, զէվճ ու զէվճէ թաամ իթմէքտէլէր իքէն, խըզմէթքեարլարտան պիրի իշէրի կիրիպ, Մ. տը Կրանլիէօ եէ պիր մէքթուպ կէթիրտի:

Մէրգում, պու մէքթուպուն մահֆազատընը եըրթըպ:
— Անտրէտէն տիր... միւնտէրիճաթը մուֆասալ տէյիլ խէ տէ, մէալի աշիքեար տըր: Օգուեաեըմ քի տն լաեասընը, տէտի:

Արման տը Կրանլիէօ, աթիտէքի ճիւմլէեի գրատթ իթտի:

« Պիրինճի գաթարի իւէ հարեքէթ իտէճէեիմ: - Իլթի-
ֆաթը գալպիեեմի թագտիմ իտէրիմ: - Սան-Րէմո: »

Ժէրմէն, օթուրմուշ օլտուղու իսկէմէտէ սալլանմագ-
տա օլուպ, պիր նէվ ուեուշուգլուգ վիճուտինի իհաթա
իթտի, վէ տիվարտաքի քեաղլտլարտա կէօրիւլէն թաս-
վիլլէր՝ հաեաթ էսէրի քէսպ իտէրէք, տիվարլարտան այ-
րըլըեօլլար, վէ սուֆրանըն էթրաֆընտա տօլաշըեօլլար
կիպի կէօրիւնտիւ:

Արման. - Սէվկիւլիւ Անտրէ՝ պանա ճէվապ վիրմէք
իչին պէշ տագըգա պիլէ ղայպ իթմէվիշ տիր: Պիղ քէնտի-
սինի գապուլ իթմէքտէ նէ՝ գատար պախթիեար պուլու-
նուեօր իսէք, անըն տախի պուրաեա կէլմէքտէ օլ տէրէճէ
պախթիեար օլտուղունա էմինիմ: - Ժէրմէն, սիղտէ պու-
էֆքեարտա մըսընըզ:

Ժէրմէն. - (Նէ սէօյլէտիկինի պիլմէեէրէք.) Շիւպ-
հէսիղ ձոյմալլա մարդըքսիւս մարդըքսիւս - մարդըքսիւս
այս Արման: - (Խըզվէթ քեարա խիթապէն.) Պու մէք-
թուպուճա կէթիւրէն միւվէզզի հալէա պուրատա մը
տըր:

Խըզվէթ քեար. - Էվվէթ, միւսիւ վիգօնթ:

Արման. - Քարիստէն կէլէն պիրինճի գաթարըն սաաթ
գալտա կէշպիկինի քէնտիմինէ պօրունուղ:

Խըզվէթ քեար տիշարը չըգըպ, պիր աղ սօնրա ավ-
տէթլէ:

— Սաաթ տէօրթ պուշուգտա ավտէթ իտէճէք տիր,
միւսիւ վիգօնթ, տէյի ճէվապ վիրտի:

Արման. - Իմաի, ախըրլարըն մէմուրլարընա խապէր
վէրինքի, թամ ուաթ տէօրթտէ սիեահ աթլարը արա-
պաեա գօշտունլար: Պու արտապտեր պէն կէօթիւրէճէեիմ: -
Մարքինին էշեպսընը տըմագ իւղրէ, քիւշիւք օմնիպիւս ա-
րապաաւ տա, պէնիմէ պէրտապէր մէվգիֆտէ պուլունմա-
լը տըր:

Խըղմէթընալը և Եփէնտիսինին էմըլէրինի, կիտիպ իճապ իտէնէրէն Թէպըիզ իթաի :

Արման . - (Ժէրմէնին պիլա հարէքէթ տուրմասընտան, վէ սիմասընտա էսէրը մահզունիյեթ հասըլ օլմասընտան տօլաներ թէաճճիւպտէ գալարագ վէ իզհարը էնտիշէ իյէնէրէք .) Նէ՞ օլուէօրսունուզ, մուհիպպէմ, Եէնիտէն ֆէնալը գ մը հիսս իտիեօրսունուզ :

Ժէրմէն . - Խա՛յր :

Արման . - Էօյլէ իսէ , տիւնքի կիւն մէմնունէն գասպոսլինէ մուվաֆֆագաթ կէօսթէրտիկինիզ միւսաֆիրիմիզին Եազընտա վիրուտինտէն տօլաներ պու կիւն քէտէր մի հիսս իտիեօրսունուզ :

Ժէրմէն . - Խա՛յր , պու տա տէյիլ :

Արման . - Եա նէ՞ տիր :

Ժէրմէն . - Նէ՞ օլտուզընու պէնտէ պիլմէմ :

Արման . - Ղալիպա Եալընըզըզտան խօշլանըեօրսունուզ . . . Պէլքի ուսուլ վէ ասաթընըզմա վուգու պուլա՝ ճագ թէպէտաիւլ , սիզին տաիի անլաեամեաճաղընը սուրէթտէ միւպհէմ պիր էնտիշէի մուճիպ օլուեօր :

Ժէրմէն . - Պէլքի :

Արման . - Էօյլէ իսէ , միւսթէրիհ օլուն . սիզի թէէմին իտէրիմքի , Անտրէ տը Սան-Բէմօ՝ թաթսըզ պիր միւսաֆիր տէյիլ տիր :

Ժէրմէն . - Սիզ պու տէլիգանլըբը սէվիեօրսունուզ , հէմ բէք չօգ սէվիեօրսունուզ :

Արման . - Հագգըմտա կէօսթէրաիկի ուպուտիեթէմ մէյտանտա օլտուզու , վէ պունուն մալի քէնտիսինէ բէք չօղա օլաճաղը մալիւմ պուլունտուզու հալտէ , նա՛սըլ սէվմէեթիմ , Անտրէնին մութթասըֆ օլտուզու հիսսիեաթը ալիճէնապանէսի , պու կիւնքի կիւն օլ գատար նատիր իւլ զուհուր տուր քի , պու հիսսիեաթա հայրան օլմամագ գապիլ տէյիլ տիր : - Անտրէ տը Սան-Բէմօեա աստէթա

քէնաի օղլում նազարըյլա պաղընօրում. սիղին տէ, անըն
պիր գըղգարընտաշը օլմագըղընըղը խթէրիմ:
Ժէրմէն. - Դըղգարընտաշ մը... նիչին օլմագ խթէ
մէնիմ:

Արման. - Վէրկէր պու եօլտա մուամէլէ օլունուր խէ,
մէմուէն օլուրում, Բէնտինիկի անըն գըղգարընտաշը մա-
գամընտա գըլմագըղընըղ խէ, գօլայ պիր մատտէ սիր:
Պիր գըղգարընտաշտան պէրլէնիլէն շէյ՝ լաթիֆ վէ էմնիյ-
նէթլի իւլֆէթ օլուպ, բէնա իտէրիմ, ծիղ տէ պու եօլտա
իւլֆէթի, Անտրէ հագգընտա տիրիլ իմ մէնիմ:

Ժէրմէն. - (Ահպէ ճէվապ վիրմէքտէն զիեատէ հա-
րէքէթլէ ճէվապ վիրէրէք.) Բէք իյի:

Արման. - Պու մուվաֆֆիագըյն էթլնիկի սէնէտ իթթի-
տալ իտէրիմ, վէլ քամարըմ քիս, տօթ ումուգուն հիւնի
գապուչիյնէթլէ իսթիրահաթընա, խանէ սաճիպէտի մա-
թամընտա նէզալէթ իթմէնիկի թէքիֆ իթմէքլէ, միւնտ-
սիպէթսիղ պիր թէքիֆտէ պուլընմուշ օլմամ: Իմտի-
տօթ ումուգ կէլտիկիտէ, իգամէլէինի նէրէտէ թաթմա ի-
տէնէնիլը:

Ժէրմէն. - Համա օլսուն սէյֆիէն վասի տիր, վէ տա-
յիրէքէրի տէ բէք չօգ տուր...

Արման. - (Կիպիւմնէնէրէք.) Պէրի, օ կէնն միւսա-
ֆիրիմիկին պուրատա իսթիրահաթ իթմէնի խուսուգունտա
պիր աղ զիեատէնէ սարֆը զիհին իթաիկիմի միւլահազա
իտիեօրտունուղ: Վպղասա մէրգում հէնուղ կէնն պիր տէ-
լիգանլը վէ սայքի պիր չօնոգ օլմասըյլա, հագգընտա
պիր չօգ մէրասիմի թէշրիֆաթիէյէ ինթիեան պուլունմա-
տըղընը պէնտէ թաստիգ իյլէր իսէմ տէ, հէնուղ խասթա-
լըդտան գալգմըշ օլմասըյլա, սիննի քէմալէ վարմըշ պիր
քիմնէ մագամընտա մուամէլէ իթմէքլիկիմիլ լաղըմ կէ-
լի: - Պինաէն ալէյհ, Դայլ օլմաշ ճիմնէի տայիրէսինին մէր-
գումա թախախ օլունմասընը թէքիֆ իտէրիմ... թա սա-

պահտան օրանա կիւնէշին իւր զիեալարը թէէստիր իտէր վէ բէնշիրէլէրտէն պաղըլարըղը անտէ , նէզարէթի օլ դա տար կիւզէլ վէ ճալիպ տիրքի , ճան վիրմէք բատտէսին տէ պուլունան պիր խասթա պիլէ , պու նէզարէթ սանէ սինտէ քէսպի իֆադաթ վէ սըհհէթ խտէպիլիր :

Փէրմէն , - Բէք իյիւ էօյլէտէն սօնրա եօգարը չըզպի մէզքիւր տայիրէեի , արդունուղ վէ նիեթթինիլ վէճհիւլը թէրթիպ իտէրիմ :

Արման , - Թէշէքքիւր իտէրիմ , սէվիլիւլի գըզլիմ սիլ պիր մէլէքսինիլ :

Կէնճ դատըն մահպունէն թէպէսսիւմ իտիպ , ճէվապ վիրմէտի :

Անտրէ տը Սան-Բէմօնուն իգաթէթինէ թախսիպ օլունան տայիրէ , սէյֆիեէնին իւսթ գաթընտա օլուպ , պիլ իչ օտապան , պիր եաթագ օտապընտան , պիր նալօնտաթ վէ պիր թգուլէթ օտապընտան իպարէթ իտի , վէ պունուն պիր նէրտիլէնի , պիթ գաթտան եփգարընա դատար իքը մէթքեարլարա թախսիս ծլունմիւչ իտի : Խշպու տայիրէեի Դայ օլուն ճէնէթ իսմի վէրիլմէսի , սալօնուն եումուրթա շէքլինտէ օլուպ , թալանընտա տախիւ Սդամ վէ եւանըն , վաղը օլան խէթալարընը միւթէագըպ , պիւեիւք գանաւը լը վէ սաղ էլինտէ խարլագ պիր գըլըճ թուլմուչ օլան պիր մէլէք մարիֆէթիլէ ճէննէթտէն թարտ իտէպիլմէլէրինին թապիրի եարըլմըչ օլտուղու իչին իտի :

Սէյֆիեէնին հէր թարաֆը կիպի , մէզքիւր տայիրէնին թէճէմիւլաթը տախիւլիւքէմմէլ վէ մունթաղամ իտիլ փէրմէն , ղէվճինէ վաղը օլան վատը մուճիպինճէ , Արմանըն օտա իըզմէթքեաղըլլա պիրլէքտէ , Անտրէ տը Սան-Բէմօնուն իգաթէթինէ թախսիս իտիլէճէք տայիրէեի չըգաը , վէ էվլէլա զահիրի պիր եօրկունլուգ ա սօնրա տիգգաթը թամմէ իլէ վէ մուախսարէն նէվիմա ալգ ու մուհապպէթլէ , տայիրէնին թէրթիպաթընա նէ

զարեթ իթտի, վէ օրածա հէր շէյ սըրասընա գօնուլտուգ-
տա, պաղչէեէ էնտի, վէ պաղը կիւզէլ չիչէքէր թօրլաեա-
րագ, կէթ իրիպ, քէնտի էլիյլէ, սալօնուն վէ եաթագ օ-
տասընըն գօնսօլլարը իւզէրինէ վաղ իյլէտի :

Մէգպուրէ, էօյլէտէն սօնրաեա գատար պու իշէր իչ
լէ մէշղուլ օլուպ, սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ, ըսթա-
սիօնա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէք իւզրէ պուլու-
նան արապա իլէ քիւչիւք օմիւպիւսիւն սէսինի իշիթտիք-
տէ, տիթրէտի, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Պիր սաաթա գատար կէլէճէք տիր, տէտի :

Մ. տը կրանլիէօ եօգարը չըգըպ, տայիրէնին թէր-
թիպաթընտան տօլաեը ղէվճէսինէ պէեանը մէմունիյեէթ
իտէրէք,

— Շիմտի պէն կիտիեօրոււմ... սաաթ պէշէ տօղրու,
Անտրէ վէ պէն պուրատա պուլունուրուզ, տէտի :

Ժէրմէն, պիր բէնչիրէնին էօնիւնէ կիտիպ, ղէվճինին
արապաեա օթուրտուղունու, վէ սիւրաթլէ հարէքէթ իթ-
տիկինի կէօրտիւ, վէ քէնտի տայիրէսինէ ավաէթ իտիպ,
պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրտու, վէ եիւզիւնիւ էլլէրի
տէրունինտէ կիզլէեէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաղա
պաշլատը :

Պիրտէն պիրէ, կէօզ եաշլարը վէ հընչգըրմալար իլէ
վուգու պուլան շու քէտէրին սէպէպի նէ իտի :

Օլ կէնճ գատընըն մէզքիւր քէտէրի տէհշէթինտէն

նաչի օլուպ , քէնտիսի , գալպինին ահվալինի տերք իթմէիէ պաշլատորը ճիհէթլէ , տիթրէմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ , Բարիստէն մուֆարաքաթ խաէլիւրէն պէրու , Անտրէ տը Սան-Րէմոնուն միւլահազասը վէ խաթըրէսի , պիր տագըզա պիլէ ֆիքրինտէն չըգմաւըպ , մէրգումա միւթէալիդէն քիւչիւք թէֆէրուաթ պիլէ , տաշիմա վէ արա արտա ֆիքրինի իշլալ իթմէքտէ , վէ պիհուր գուր գըլմագտա իտի :

Շէօյլէ քի , թէաթրօտան չըգըլտըրը քըրապա , զէլէ ճինէ վուգու պուլան հագարէթ սըրասընտա , Անտրէնին արաեա կիրիշէրէք , վուգու պուլան տուէլլօ տավէթի , վէ իշպու տուէլլօնուն նէթիճէյի միւլէլիմէսինի խապէր տըրդընտա , հիսս իյլէտիկի տէհէթլի հէեէճան , վէ մէրուհտան խապէր ալմագ իւղրէ կիզլէնէրէք վուգուա կէլէն իւք խէթասը , վէ մէճրուհուն պուլունտուղու խանէթէ կիթմէք կիպի ագըլսըղճա թէշէպպիւսիւ , վէ ափկէր պիր գատընա իտիթապէն . սէօյլէտիկինի զանն իյլէտիկի սէզըլէրտէն հիսս իյլէտիկի գըսդանճըրգ տույղուսու , վէ Սան-Րէմոնուն իգըրար ու իթիրաֆը աշըգանէսի , վէ մէրգու մուն տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինէ , քէնտի տօտագըլաքըր վազ իյլէմէսի վագըալարընը տէրխաթըր իթմէքլէ , պու վագըալարընէնվայի մանէալէր վիրմէքտէ , վէ ճիւմէսինի պիւեիւթտիւքճէ պիւեիւթմէքտէ իտի :

Մէզպուրէնին , պու հալլէրին մուգատտէմէսինտէ իտէալաթ զանն իթտիկի շէյլէր , չիմտի հագըգէթ տուրէթի քէսպ իթմէքտէ օլուպ , Անտրէ տը Սան-Րէմոնուն քէնտիսի իչին գարընտաշ օլամաեաճաղընը , վէ մէրգումա տան տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի շէսիտ վէ զարիպ հիսս թէվէճճիւհքերարանէ , պիր գըղգարընտաշըն՝ քէնտի գատընտաշը հագըրնտա տույտուղու հիսսէ պէնգէմէտիկինի անլամագտա իտի : Պինապէրին ժէրմէն , տէհէթ ու փէթիրապընտան նաչի տիթրէեէրէք ,

— Պու վէճհէ, պէն անը, սեւմէնէ հագգըմ՝ օլմա-
տըղը հալտէ սեւմէքտէեիմ, վէ պիր տիկէրինին մալի օլան
գալլիմի օնա թախտիս իթմիչիմ տիր... Ա՛հ, պէն դապա-
հաթլըեմ... հարէքէթի վագըամ՝ ալչագլըդ տըր... Բու-
հումտա հիլէ վէ տօտագլարըմտա եալանճըլըդ մէվճուտ
տուր, տիմէքտէ իտի :

Ժէրմէն, հէր կիւն պու սէօղլէրի թէքրար իթմէքտէ,
հէր կիւն, քէնտիսինի սիւքիւթէ մահքիւմ գըլան ալչագ-
ճա զաաֆէթինտէն տօլաեը քէնտի քէնտիսինի աճը աճը ի-
թապ իլլէմէքտէ, վէ հէր կիւն, շու սէօղլէրի թէքրարլա-
մագտա իտի :

— Պէնի սեւտիկինի, վէ քէնտիսինի տէ պէնիմ սեւ-
տիկիմի պիտիկի հալտէ, պուրաեա կէլմէսինէ միւսաա-
տէ իթմէք, վէ քէնտիսինի էվլատ թէսմիեէ իտէն զէվճի-
մին մէշու էլի տէրուենինէ էլինի, պէնիմ գարչըմտա վագ
իթտիկինի կէօրմէք, ա՛հ, պու սօն տէրէճէ ալչագլըդ վէ
խիեանէթ տիր... պէն պու ալչագլըղը իրթիքեապ իթ-
մէեէճէեիմ, Արմանա տիեէճէեիմ քի, « - 0 տէլիդանլը
սիզի ալտաթըեօր... Անտրէ տը Սան-Բէմօնուն տուէլլօ
իթմէսի, սիզի միւտաֆաա իթմէք իչին օլմաեըպ, իլլա
պանա եաղլաշմագ իչին տիր... Քէնտիսինտէն, հաթթա
քէնտիմտէն գօրդուեօրում... պէնի դուրթարընը... ա-
նը թէպիտ իտինիզ... »

Լաքին ժէրմէն, պու մագսէտինի իճրա իթմէք իսթէ-
մէլլէ պէրապէր, ճէսարէթ իթմէտիկինտէն, մագսէտինի
մէվլըրի իճրաեէ վագ իտէմէմէքտէ իտի :

Իշթէ, պու շայեանը թէէսսիւֆ ահվալ արասընտա,
կիւնլէի կէշմէքտէ, հաֆթալար եէտիկէրինի թէագիպ իլ-
լէմէքտէ, վէ ժէրմէն սիւքիւթի իսթիեար իլլէմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ, վագըթ կէշիպ, Անտրէ տը Սան-Բէ-
մօնուն պիր սաաթա գատար մուվասըլէթ իթմէսինէ, հիչ
պիր իղթիտարը պէշէրի մանի օլամաղ օլտու :

Պինաէն ալէյհ , պու սէպէպլէ , Ժէրմէն տը Բանտալ ,
Եախօտ վիզօնթէս տը Կրանլիէօ աղլամագտա իտի :

* * *

Օգուեանլարըմըզտան էքսէրիսինին , վէ պէլքի տէ
ճիւմէսինին , վիզօնթ Սըման հագգընտա ագըլըզճա վէ
միւնասիպէթսիզ պիր թէչէպպիւս ատտ իթմիշ օլտուզլարը
պիր իզտիվաճ մատտէսինտէն մուխթասարէն պահա իթ .
մէքլիկին վաղթը կէլտի զանն իտէրիզ :

Իմտի , պիր միւտտէթ իչին հիքեաեմէզին եիկիրմի
իքի սէնէ կէրիսինէ նագլը քէլամ իթմէքլիկիմիզ լազըմ
կէլի :

Հիքեաեմիզին մուգատտէմէսինտէ , Ժէրմէն թէսմի .
Եէ իտիլէն զայիֆ գըզ չօճուղունու տիւնեաեա կէթիլտիզ .
տէն սօնրա , թէսլիմի բուհ իթմէք իւզրէ պուլունան Գլօ .
թիլտ տը Մօգօմպուլն , Եախօտ գօնթէս տը Բանտալըն
չայեանը թէէսսիւֆ վէ դարանլըզ օտասընա թէքրար կի .
րէլիմ :

Սըման տը Կրանլիէօ , քէտէրի աղիմէ միւսթաղրագ
օլտուղու հալտէ , զիւատէսիլէ սէվմիշ օլտուղու օ պիչարէ
դատընճըղաղըն ճան վիրմէք սըրասընտա , Եանընտա Եա .
լընըզճա հագըր պուլունուեօրտու :

Նակէհան Դլօթիլտին , սէօնմէք իւզրէ օլան կէօլլէրի
բարլաեարագ , մէզպուրէ , Եաթմըշ օլտուղու Եաթաղընտա
տօղրուլտու , վէ քէլամա աղաղլէ ,

— Չօճուղումու պանա վէրին , տէտի :

Վիզօնթ , չօճուղու վիրտիկինտէն , գօնթէս , անը եիւ .
րէկի իւզէրինտէ սըգարագ , զայիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Սըման , քէնտիսինի մէսուտ գըլաճագսընըզ , տէ .
յիլ մի . . . Պու խուսուսու վատ իթսինիզ , տէտի :

Մ . տը Կրանլիէօ , Էլինի չօճուղուն իւզէրինէ ուզաթա
րագ , սատէճէ չէօլլէ ճէվապ վիրտի .

— Էկէր պու սաատէթի հալ՝ պէնիմ էլիմտէ իսէ , եէմին խտէրիմ քի , պու չոճուգ մէսուտ օլաճագ տըր . . . Էկէր պու չոճուգ իչին , տիւնեանըն գէֆք ու ճիւնպիւշլէրինի թէրք իթմէք իգթիզա խտէր իսէ , եէմին խտէրիմ քի , անլէրի թէրք իտէճէեիմ . . . Էկէր պիւ ճէվր ու միհնէթի պու չոճուգտան թէպիտ իթմէք իչին , տիւչարը ճէվր ու միհնէթ օլմագ ք վէ քէնտիսինէ հիչ պիւ ֆէտաքեարլըգ իթտիւմէմէք իւզրէ , քէնտիմի ֆէտա իթմէք իգթիզա խտէր իսէ , եէմին խտէրիմ քի , տիւչարը միհնէթ վէ ճէվր օլաճաղըմ , վէ քէնտիմի ֆէտա իտէճէեիմ :

Պու արա , զաթէն էօլիւմ բէնչէսինէ նէվիմա տիւշմիւշ օլան դօնթէսին տօտագլարընտա միւպհէմ պիւ թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք , խըրըլտամագ արասընտա ,

— Թէչէք քիւր խտէրիմ Արման . . . Ալլահ սիդի իչիթտի , վէ պէն տէ պու սէօղլէրինիլէ ինանըրըմ . . . Շիմոի դալլիւմ րահաթ տըր : . . . Ալլահա քումարլստըգ . . . իչթէ էօլիւեօրոււմ . . . չոճուղումու ալըն , տէտի :

Արման , չոճուղու վալիտէսինին գուճաղընտան ալմասընտա , պէտպախթ դատընճըղազ , եիւղիւ սիւքիւնէթ իչինտէ , վէ կէօղլէրի հատտէն ղիեատէ աչըլմըշ օլարագ , վէ զիքր իթտիկիմիզ թէպէսսիւմիւ տօտագլարընտա մուհաֆաղա իտէրէք , սըրթ իւթիւ տիւշտիւ :

Օլ էննատէ մէրգուլմէ թէրքի հաեաթ իթմիչ օլուպ , օ ագչամը Մ. տը Կրանլիէօ , չոճուղու քէնտի խանէսինէ կէօթիւրտիւ , վէ մատամ Անկօնուլն թախսիս իյլէտիկի սիւտանա վիւրուտ իթտի :

Ժէրմէնին չոճուգլուգ վէ իւք կէնճլիկի սէնէլէրընտէն պահա իթմէքտէն սարֆը նազար իյլէրիզ :

Մէղպուրէ , Մ. տը Կրանլիէօնիւն մուհապպէթի բէտէրանէսի թաճթընտա , ճիւմի վէ բուհու իլէ պիւնիւտիւ : Ֆիլվազը , հիչ պիւր գըզ , ժէրմէն գատար , քէնտի բէտէրինտէն , աղիւմ վէ ճիւտտի մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհ կէօր-

մէմիշ տիր : - Շէօյլէ քի Արման տը Կրանլիէօ , հէման պիւ-
թիւն ալէմտէն պորըլարագ , օլ սէվկիւլիւ չօճուղուն մու-
հապպէթինէ տալտը :

Անճագ շուրաեը տալիս պէեան իտէլիմ քի , ժէրմէն ,
հագգընտա կէօթէրիլէն իհթիմամ վէ տիգգաթա հիւսնի
մութապաղաթ իտէրէք , նիհաեէթ օն եաշընա վիսուլին
տէ , ալլ ու ֆէթանէթի՝ սիննինին մաֆէվգինտէ պու-
լունմագտա , գալպինին սաֆ օլան խալիսէթի թագտիր ,
վէ ախլէագ ու թապիւեաթը ումուլմէն բէսէնտ խտիլմէք
տէ իտի :

Վաղթինտէն էվվէլ հասըլ օլան կիւզէլլիկինին տէ ,
վալիտէսինին կիւզէլլիկինէ միւսավի օլաճաղը անլաշըմագ-
տա իտի :

Միրուրը զէման իլէ , պու չօճուգ , կէնճ պիր գըզ հալի
քէսպ իտէրէք , թալիմ ու թէրպիեէսինին իքմալի իչին պի-
րինճի մէրթէպէտէ հօճալար ճէլպ իտիլտի , վէ քէնտիսի ,
պունլարըն վիրտիքլէրի տէրալէրտէն մէմուլին զայրի սու-
րէթտէ իսթիֆատէ իլլէտի :

Հասըլը , ժէրմէն , օն ալթը եաշընա պապթը գատէմ
իթտիլինտէ , հիւսնի ճէմալիլլէ թալը ու հարէքէթլէրինտէ-
քի նէզաքէթ , տիրաեէթ ու ֆէթանէթ վէ ախլէագը հապի-
տէ ճիհէթիլլէ , պիէմնալ պիր մախլուգ հալ ու սըֆաթը
քէսպ իթտիկի կիպի , պիւեիւք բէտէրի մարքի տը Մօգօմ
պուն տա , թօրնու վէ անըն եէկեանէ վարիսի օլտուղուն
տան , կիւնիւն պիրինտէ զաեէթ սահիպէի ոէրվէթ օլա-
ճաղը իհթիմալտէն պուլունմագտա իտի :

Անճագ , պու իհթիմալ , ֆիլիլէն հուսուլէ կէլէմէտի ,
չիւնքի մէրգում մարքի , աֆիլ իթմէք թապիւեաթընա մա-
լիք օլմաեըպ , օգուեանլարըմըզճա տալիս մալիւմ օլտուղու
իւզըն , ժէրմէնին վալիտէսի , էօլմէք ըատտէսինտէ օլա-
րագ , մահզա իսթիտաի աֆիլ ու մէրհամէթ զըմնընտա բէ-
տէրի օլան օլ մարքիեէ միւրաճաաթընտա , մարքի , իրգ-

մեթքեարլարընտան պիրի վասըթասըյլա, « Պէնիմ գըզըմ
եօզ տուր » տէյի ճէվապ կէօնտէրմիշ խի :

Պու հիտաէթ ու ատաւէթ, քէնտի թօրնու հագգըն-
տա տախի պագի գալըպ, շէօյլէ քի Դլօթիլտին թէրքի
հաեաթ իյլէմէսինտէն չէնտ կիւն սօնրա, Արման տը Կրան-
լիէօ, մարքի տը Մօգօմպա միւրաճաաթ իթտիքաէ, տա-
հա իֆատէսինի իքմալ իթմէմիշ իքէն :

— Գօնթ տը Րանտալըն չօճուղու, պէնիմ իչին պիր էճ-
նէպի տիր... Անըն վիճուտունու տախի պիլմէք իսթէմէմ...
իմտի, օլ պապտէ պանա պահա իթմէեինիզ, տէտի :

Պունտան պաշգա, մարքի տը Մօգօմպ, քէնտիսիյլէ
կէչմիշ զէմանըն խաթըրէլէրի արասընտա պիր սէտտի մու-
մանաաթ հասըլ իթմէք ֆիքրիյլէ, ալթմըշ սէքիզ եաշըն-
տա օլմասընա րաղմէն, իյի պիր ֆամիլեատան, ֆագաթ
ֆագիր, կիւզէլ, սիւս ու տիւզէն մէրագլըսը, զաեէթ հա-
րիս վէ աճ կէօզլիւ պիր գըզ իլէ թէքրար էվլէնտի :

Պու գըզըն, պու գատար իհթիեար պիր քիմսէ իլէ էվ-
լէնմէսի, եալընըզ եիւքսէք պիր վագիեէթ, վէ պիւեիւք
պիր սէրվէթ էլտէ իթմէք մագսէտիյլէ օլուպ, պինապէ-
րին Մ. տը Մօգօմպուն վարիտաթը ճէսիմէսինտէն հիշ պիր
բարչասընըն պիլէ, քէնտի էլինտէն չըգըպ, Ժէրմէնէ կէչ-
մէմէսի իչին քեաֆֆէյի վէսայիթի մէվգըրի իճրաեէ վազ
իյլէտի: Էղճիւմլէ ագսը իզտիվաճընտան օն այ սօնրա
տիւնեաեա պիր էրքէք չօճուգ կէթիրտի :

Ալէսսէվիյեէ իհթիեարլարտա կէօրիւլէն էվլատ մու-
հապպէթի օլ գատար շէտիտ օլուր, վէ քէնտիլէրինի օլ
տէրէճէ մէսէրլէթէ իլգա իյլէր քի, պու կիպի սըրալար-
տա, անլէրճէ հիշ պիր թէրէտտիւտէ, հիշ պիր չիւպհէեէ
մահէլլ գալմաղ :

Չօճուղուն տիւնեաեա կէլմէսինի միւթէագըպ, կէնճ
գատըն, պունտան պէօյլէ եալընըզ քէնտի իսմինի վէ իւն-
վանըյլա ալէամէթի ֆարիգասընը հայիզ օլան վարիսի միւս

Թագապէլինին տիւշիւնիւմէսի լաղըմ կէլտիկի խոստումնսն մարքիեի իսքեաթ իթմէքլէ մէշղուլ օլուպ, Մ. տը Մօգօմպ իսէ, էվվէլճէ պու խոստումսա իսքեաթ օլմուշ խոտկլինան, մուճիպինճէ հարէքէթ իտիլիպ, էմլաքըն պիւեիւք դըսմը սաթըլարապ, նադտա թահվիլ իտիլաի, վէ պազըլարը տա քիրաեա վէրիլիպ, էնվալիտ պուլվարընտաքի օթէլ մուճիթաղամ պիր սէնէտլէ կէնճ դատընըն էօհտէսինէ հալէ օլունտու :

Հասըլը, մերգումէնին եէտինէ իւշ տէօրթ միլիօն ֆըրանգըլըք դատար սէրվէթ կէշմէսինտէն պիր սաաթ սօնրա, իհթիեար մարքի, թէրքի հաեաթ իտիպ, պու սուրէթլ ժէրմէնէ հիշ պիր միրաս չըդարմատը :

Մ. տը Կրանլիէօ, պու հալ գարչըսընտա, պաղը հուգուգ միւշավիրլէրինին ըէյլէրինի սիւալ իտիպ, անէր իսէ, տավանըն նէթիճէսինի շիւպհէլի կէօրմէքլէ պէրապէր իգամէի տավա իթմէսինի թէքլիֆ իթտիլէր, Լաքին Արման, պու խոստումտա պիր թագըմ թէվաթուրլար չըգաճաղընը, վէ իհթիմալ քի լիւզումնուգ եէրէ տավա վէ մահքէմէ դայիլէլէրի չէքիլէճէկլինի միւլահաղա իտէրէք, մէլքիւր նիեէթտէն ֆարիլ կէլտի, վէ քէնաի քէնտիեէ,

— Տավա աշմագտա նէ՞ էհէմմիեէթ վար տըր . . . Ժէրմէն պէնիմ դըղըմ տէյիլ մի տիր, հիյնի վէֆաթըմտա պիւթիւն սէրվէթիմի օնա թէրք իտէճէկլիմտէն, օլտուգճա սա հիպ սէրվէթ օլաճապ տըր, տէտի :

Պինաէն ալէյհ, մարքի տը Մօգօմպուն տուլ գէվճէսի, ուլթալըգըս էլտէ իթմիշ օլտուղու սէրվէթի ճէսիմէնին սուրէթի իսթիմալինտէ քիմնէ թարաֆընտան թագիլ կէօրմէտի :

Պու մալիւմաթը վիրաիքտէն սօնրա, Մ. տը Կրանլիէօնին ահվալը տալիլիեէսինէ նաղըլ քէլամ իտէլիմ :

Ժէրմէն, օն ալթը եաշընը կէշտի : Մէղպուրէ պիւեիւք կիւզէլլէնտիքճէ, վիգօնթուն մուհապպէթ վէ

Թէվէճճիւհիւ տէ , էօթէտէն պէրու , մահալա պիր Թէվէճ-
ճիւհ վէ մուհապպէթի բէտէրանէտէն իպարէթ օլտուղու
հալտէ , ճնտան սօնրա , մէրգում Թարաֆրնտան հիսս վէ
տէրք օլունմանարագ , ճինս վէ սըֆաթընը Թէպտիլ էյլէ-
մէկէ պաշլատը :

30

Վիգօնթ Արման , վաղթիլլէ մարքի տը Մօգօմպուն
գըղը հազգընտա նէ՛ կիպի հիսսիեաթլէ մէէլուֆ օլմուշ
իտի իսէ , պու քէրրէ , անըն եանի Գլօթիլտին Թասվիրի
տիմէք օլան կէնճ գըղըն եանընտա սէնէլէրլէ իգամէթ իթ-
տիկինտէ , վալիտէսի հազգընտաքի մուհապպէթինի ճնա
տախի հասը էյլէմէքտէն քէնտիսինի մէնն իտէմէեէճէկի
տէրքեար իտի :

Շէօյլէ քի , քիւհնէ պիր խանէտէ հարիգ զուհուրիլլէ ,
հասըլ օ խանէ Թէքմիլլէն թուրուշուր վէ ապլա սէօնմէզ
իսէ , պէօյլէ տէ օ իհթիեարըն գալպինտէ , ժէրմէն հազ-
գընտա շէտիտ պիր աչգ ու մուհապպէթ աթէշի հասըլ
օլտու :

Սիննին քէմալէթի , աչգ ու մուհապպէթին շիտտէթի-
նի Թէսկին իտէր զանն օլունմասըն : Մ. տը Կրանլիէօնիւն
մունթազամէն կէշիրտիկի էօմիւր , գալպինին կէնճլիկինի
հատտէն զիեատէ Թէմտիտ իթմիշ իտի :

Մէրգումուն գալպինտէ , բէտէրանէ մուհապպէթ
եէրինէ , աշըղլարա մախսուս օլան մուհապպէթ տուխուլ
իտէլիտէն պէրու , պու իհթիեար , սայքի պիր տէլիգանլը

կիպի արդու, քէտէր, խէեալաթ, գըսգանճըդ վէ թէ-
րէտտիւտ հիսսիեաթընա միւպթէլա օլմուշ իտի:

Անճադ, էօյլէ պիր տադըգա վադը օլտու քի, վի-
գօնթ Արման, պու թարդ եաշամագըղա ուզուն միւտտէթ
թէհամիւլիւ պուլունմատըղընը տէրք իտէրէք, թահթը
հիմաեէսինէ ալմըլ օլտուղու գըղըն հիսսիեաթը հագգըն-
տա քէսպի վուգուֆ իթմէքիկի գալուրլաշտըրտը: Պինա-
պէրին, հէեէճանընը զապթ ու թէսկինէ չալըշարագ, հալ
պու քի սէսի տիթըրէեէրէք,

— Սէվկիւլիւ գըղըմ, սիզին իլէ պիր ճիւզի միւտտէթ
ճիտտէն կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէտի:

Ժէրմէն. — (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Զաթէն թապիեա-
թըմ ղաեէթ ճիտտի օլտուղունտան, ճիտտի կէօրիւշմէք-
լիկէ մուվաֆֆադաթ իտէրիմ: — Տօսթում, մատտէ նէեէ
տայիր տիր:

Արման. — Միւսթագպէլինիղէ տայիր տիր:

Ժէրմէն. — Էկէր միւսթագպէլիմ, սաեէնիղտէ նայիլ
օլմուշ օլտուղում հալը մազիեէ պէնզէր իսէ, օ միւսթագ-
պէլին՝ սաատէթլէ մէմու օլաճաղը տէրքեար տըր:

Արման. — Տիմէք տիր քի, շիմոիեէ գատար մէսուտ
օլտունուղ:

Ժէրմէն. — Միւտտէթի էօմիւմտէ հիշ պիր վադըթ
պէտպալթ օլմատըմ... հագըդէթէն սիզ պիր խայրեաճ
վէ լաթիֆ զաթսընը... Սիզ պէնի սէվտիկինիզ կիպի,
պէնտէ սիզի ֆէվգէլտտէ սէվէրիմ:

Պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, կէնճ գըղ,
գօլլարընը Մ. տը կրանլիէօնիւն պօղաղընա սարտըղընտան,
մէրգումիւն պէյնզի, իշպու կիւնահսըղճա մուամէլէտէն
տօլաեը սօլտու, վէ քէնտիսի տէ մէզպուրէնին իքի եանա-
ղընը պուս իյլէտի:

Արման. — (Հէեէճանը շէտիտի պիր աղ թէսկին օլ-
տուգտան սօնրա.) Ժէրմէն, սիննինիզի պիլիեօըմուսունուղ:

Ժերմէն . - Էվվէթ , սիննիմ երկիրմիտէն զեւատէ տիր : - Փագաթ , տօսթուամ , նի՛չին պանա պու խուսուսու սու սիւալ իտիւօրոտունուզ :

Վիգօնթ , ճէվապ վերէճէք եերտէ , քէլամընա շու սուրէթտէ տէվամ իյլէտի .

— Գալպինիլին , իֆատէի հալ իտէճէք վագթը եագ-
լաշտըղըն հէնուզ պէեան իթմէմէքլիկինիլ զարիպ տիր :

Ժերմէն . - Գալպիմին , իֆատէի հալ իտէճէկինի զանն իտիւօրմուսունուզ :

Արման . - Եալընըլ զանն իթմէք տէյիլ , էկէր շիմտի-
եէ գատար իֆատէի հալ իթմէմիշ տէ օլսա , պունտան սօն-
րա իտէճէկինէ էմինիմ :

Ժերմէն . - (Հէման չօճուգ կիպի պիր մահզուզիյեթ-
լէ կիւլէրէք .) Անճագ պու կիւնէ գատար գալպիմին քեա-
միլէն սիւքիւթ իթտիկինի թէէմին իյլէրիմ :

Արման . - Սահի՛հ մի :

Ժերմէն . - Եալան սէօյլէտիկիմի հիշ իշիթմիշմիսի-
նիլ :

Արման . - Խա՛յր , շու գատար քի , սէօղիւմիւ իյիճէ
իյզահ իտէմէտիմ : - Տիմէք իսթէօրտում քի , սիլ , Եւա-
նըն կիւզէլ գըզլարընտան պիրիսինիլ . պու գըզլար իսէ ,
էօյլէ շէյլէր վար տըր քի , քէնտիլէրինտէն պիլէ կիւլէր-
լէր :

Արման , պու սըրատա , իղթիրապ ու էնտիշէսինի կիւզ-
լէմէկէ չալըշմագտա իտի : Ժերմէն իսէ , եէնիտէն կիւլիւմ
սէեէրէք , վէ չօճուգ կիպի պիր սէտա իլէ թէլէֆֆիւլ Խ-
տէրէք ,

— Գըզգարընտաշլարըմըն , եանի Եւանըն տիկէր գըզ-
լարընըն նէ՛ եօլտա հարէքէթ իթտիլէրինի պիրմէմ , ֆա-
գաթ բէք ալէա պիլիլիմ քի , նէ՛ սիլտէն , նէ՛ քէնտիմտէն
հիշ պիր շէյ կիւլլէմէօրում , տէյի պէեան իյլէտի :

Արման . - Սէվկիւլիւ գըզըմ , աիմէք օլուր քի , հիշ

քիմսէեի սէվմէտիկինիդի մուհադգադ սուրէթտէ պիլիեօր,
սունուղ:

Ժէրմէն . - Պէն էօյլէ պիր շէյ տիմէեօրում:

Արման . - Աճայի՛ պ, տիմէք պիրինի սէվիեօրսունուղ:

Ժէրմէն . - Էվլէթ, էզճան ու տիլ պիրինի սէվէրիմ:

Արման, պիւթիւն վիճուտի սարսըլմագլա, պաերլա-
ճագ տրր զանն իթտի, վէ նէֆէսի քէսիլտի: Մուախսա-
րէն, ալթիւսթ պիր սէտա իլէ,

— Դի՛մի սէվիեօրսունուղ, քի՛մի, տէյի սիւալ իթտի:

Ժէրմէն . - (Թէքրար Մ. տը Կրանլիէօնիւն պօղաղընտ
սարըլարագ.) Տօ՛սթում, սիզաէն զայրի քի՛մի սէվէպիլիլիմ:
Մուհապէթիմ հադգընտա չիւպհէ՛ մի իտիեօրսունուղ:
Ա՛հ, էկէր էօյլէ իսէ, պու պապտէ սիզէ աֆիլ իտէմէմ:

Արման . - (Հէեէճանը աղիմէ.) Շիւպհէ՛ մի իթ մէք...
ա՛հ, խա՛յր, Ալլահ իթմէեէ... էվլէթ, սիզ պէնի սէվէր-
սինիզ... պունու պիլիլիմ... զանն իտէրիմ... Փագաթ
... պիր գըղըն՝ քէնտի բէտէրինի սէվտիկի մագամտա սէ-
վէրսինիզ... էօյլէ տէյի՛լ մի, եալընըղ պէօյլէ սէվէրսի-
նիզ...

Ժէրմէն, թէաճհիւպանէ կէօղլէրինի վիզօնթուն իւ-
ղէրինէ աթֆ իտիպ,

— Սահիհէն, տօսթում, սիւալլէրինիղին մանէասընը
անլաեամաեօրում... Սիզի նասըլ սէվտիկիմի՛ մի սիւալ իթ
տիեօրսունուղ... Հէր քէստէն զիեատէ սէվէրիմ, չիւնքի
սիզաէն զայրի քիմսէեէ մուհապէթիմ եօգ տուր... Իլ-
թէ, պու խուսուստա եալընըղ պունու պիլիլիմ, վէ պու
գատարը սէօյլէեէպիլիլիմ, տէտի:

Մ. տը Կրանլիէօնիւն գալպի, ֆէվգէլատէ մէսէրրէթ
վէ իւմիտլէ տօլտու, վէ եալաշ սէտա իլէ,

— Պունունլա պերապէր, պէնիմ սիննիմ... տէտի:

Ժէրմէն . - (Մէրգումուն իֆատէսինի քէսէրէք.) Սին-
նինիզտէն նէ՛ պէյիս վար տըր:

Արման . - Ճէմիյեէթէ տախիլ օլմագտաեըզ . . . ճէմիյեէթ իշինտէ իսէ , պիր թագըմ կէնճէր կէօրմէքտէեիզ . . . պունլարտան պիրիսինն՝ նազարը տիգգաթընըզ ճէլպ իթմիշ օլմասը թապիի տիր :

Ժէրմէն . - Ասլա , ասլա . . . սիզի թէէմին իտէրիմ քի , պու տէրիգանլըլարտան հիշ պիր վագըթ խօշլանմաեօրում . . . Պունլարն , քէնտիլէրէ պէեէնմիշ օլտուգլարընը վէ հիշ պիր իշէ եարամատըզլարընը կէօրիւեօրում : - Պունտան գաթլինազար , ճիւմլէսի տէ պիրի պիրինէ պէնզէրլէր , վէ շիմտիեէ տէկին , իշլէրինտէն հիշ պիրինի ֆարգլը պուլմամիշ տըր . . . պէլքի եալընըզ ամճազաաէնիզ ԺօրԺ տըր թրէԺան , տիկէրլէրինէ միւրաճճահ օլուպ , անտէն օլտուգնա խօշլանմագտաեըմ , վէ հէմ սանաաթքեար , հէմ ագիլ , վէ հէմտէ իյի պիր ատէմ օլտուղունտան , մէրգում իլէ իլֆէթ իտիլմէսի , ճալիսի մահզուգիեէթ տիր : Պու ճիւմլէ իլէ , ԺօրԺ թրէԺան պուրատան կիտէր կիթմէզ , քէնտիսինի ունութուրում , վէ պունտան պէօլլէ անը թէքլար կէօրմէեէճէկիմի խապէր ալսամ , ասլա ֆիթուր իթմէեէճէկիմ տէրքեար տըր : Սիզէ աշըգտան աշըզա սէօլլէեիմ , պէն ազարմիշ սաշլըլարը սէվէրիմ :

Պիր միւտտէթ սիւքիւթ վագը օլուպ , պատէհու վիգօնթ ,

— Տիմէք տիր քի , Ժէրմէն , էկէր սիղէ . . . տէտի , ֆագաթ թէրէտտիւտ իթտիկինտէն , քէլամընը իլէրի կէօթիւրմէտի :

Ժէրմէն . - Սէօլլէեին , սէօլլէեին :

Արման . - Իֆատէի հալ իթմէք իսթէեօրտում , լաքին ճէսարէթ իտէմէեօրում :

Ժէրմէն . - Ըէճա իտէրիմ , ճէսարէթ իտին : Էկէր պանա . . .

Արման . - Հաեաթընըզ , խիթամ պուլմագ իւղրէ օլան պէնիմ հաեաթըմա ըապթ իթմէնիզի , եանի գըզըմ

օլմագտան աուր օլուպ, զէվճէմ օլմանըզը թէքլիֆ իտէր
իսէմ...

Ժէրմէն, իզհարը թէաճճիւպ իյլէտի իսէ տէ, եա.
նագլարը ասլա գըզարմատը, վէ հէեէճան ու իզթիրապ
իչինտէ օլմանարագ,

— Պէն մի սիզին զէվճէնիզ օլաճաղըմ, տէյի սօր
աու :

Արման. - Պու պապտէ նէ՝ ճէվապ վիրէճէքսէնիզ, ա.
նը սէօյլէնին :

Պու սօն սիւալ, հէման անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ թէ
լէֆֆիւզ օլունուպ, Ժէրմէն իսէ, պիւլա թէրէտալուտ, էլի
նի, իհթիեարըն էլի տէրունինէ վազ իտէրէք,

— Տօսթում, թէքլիֆինիզի մա էլ մէմնունիյե է
թէչէքքիւր գապուլ իտէրիմ, վէ իսմինիզի թաշըմագլըլը
քէնտիմ իչին մուճիպի սաատէթ վէ զուրուրիեթ աւտ իյ
լէտիկիմ կիպի, օ իսմի տէ լաեըզը վէճհ իւզըն թաշընա
ճաղըմը զանն իյլէրիմ, տէտի :

Պու միւքեալէմէտէն պիր այ սօնրա, Արման տը կը
րանլիէօ իլէ մասմուլազէլ Ժէրմէն տը Բանտալըն րէսմի իզ
տիւլաճը, մութանթան աուրէթտէ Մատլէն քիլիսէսինտէ
իճրա իտիլտի, վէ Անտրէ տը Սան-Րէմօ տալի, պուն
տան ագտէմ հիքեաեէմիզ սըրասընտա պէեան իյլէտիկի
միզ իւզըն, քէնտի սէվտիկի գըզըն՝ զէվճինին գօլթուղուն
տա օլարագ քիլիսէտէն չըգաղընը կէօրտիւկիւնտէ, սաթ
գալպկեահընտան պիր խանչէր իլէ վուրուլտու :

Արման տը Կրանլիէօ վէ զէվճէսի, չիմտիքի մօտա իւզ
րէ, էվլէնմէսինի միւթէագըպ, քէնտի չիֆթլիքլէրինէ,
եախօտ չիֆթլիքլէրի պուլունմատըղընտա, պիր օթ էլէ կիթ
մէք գայիտէսինէ սալիք օլմանարագ, քիլիսէտէն չըգը
տըգտա, տօղրու հէր վագըթքի իգամէթկեահլարընա
զիմէթլէ, օրատա, Արման թարաֆընտան, էն ազիզ
հըպպասընա պիր գուշուգ թաամը իքրամ վէրիլտի, վէ

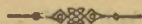
պիր խայլի միւտտէթ իմթիտատ իտէն պու էյլէնճէ զէմաննրնտա , Ժէրմէն , միւսաֆիրլէր հագգընտա ֆէվզէլատէ կթիֆաթ իպլուպ կլէմէքլէ , ումումումն հայրէթինի մուճիպ օլտու :

Նիհաեթ , տավէթլիլէր , Արման իլէ թօգալաշարագ վէ պիր սուրէթի մախսուսէտէ թէպէսսիւմ իտէրէք , օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր :

Ժէրմէն , քէնտի տայիրէսինէ չըգըպ , կէլինլիք էսվապը եէրինէ հէր վագըթքի էսվապընը կիեինտի , վէ գալպի հէեէճան իչինտէ պուլլունան Արման իլէ պուլլունմագ իւզըէ սալօնա ավտէթ կլէտի , վէ բիեանօնուն էօնիւնտէ օթուրուպ , մէրգուումուն խօշլանտըզը պազը կիւզէլ միւզիգա բարշալարընը ճալորըրնտա , Արման , հէմ անըն միւզիդատաքի մէհարէթինտէն վէ հէմ սիմասընըն վէ վիճուտինին կիւզէլլիկինտէն հայրան օլմագլա պէրապէր , պիր արա , բիեանօնուն գարշըսընտաքի այնա իչինտէ , քէնտինին աղարմըշ սաշլարընը վէ եիւզիւնիւ կէօրտիւկիւնտէ , վագաա մէյետու օլտու իսէ տէ , սօնրատան , « նէ՞ զարարը վար » տիեէրէք , քէսպի ճէսարէթ իթտի , Լաքին պու զարիպ զէվճու զէվճինին էօմիւ , սօնունա գատար բէտէր վէ էվլատ մագամընտա պուլլունմագլըգ տայիրէսինի թէճավուզ իթմէտի , չիւնքի Արման տը կրանլիէօ , սայքի եիկիրմի եաշընտա պիր տէլիգանլը կիպի քէմալը չիտտէթլէ Ժէրմէնի սէվմէքլէ պէրապէր , մահզա վալիտէսինէ , « էկէր իճապ իտէր իսէ , քէնտիմ միւզթարըպ օլաճաղըմ , անը եանի գըզընըզը գաթան ինճիթ մէեէճէկիմ , վէ էվլատ միսիլու , գաեբրաճաղըմ » տէմիշ օլտուղունու խաթըրլաեարագ , տայիրէյի մէգքիւրէեի թէճավուզ իթմէմիշ իտի , զիրա , շուրասը տախի պէեան օլունմագ կէրէք տիրքի , Ժէրմէնին , Արման իլէ էվլէնմէկէ մուվաֆֆագաթը , եալընըզ , իհթիեարըն պիր արզուսունա իթթիպա իչին օլուպ , էվլիլիք նէ՞ իտուկինի հէնուզ պիլմէտիկինտէն , իհթիեարը մէր-

գումուն՝ զիքր իթտիկիմիզ եօլտա իծինապը տա , թապի-
եաթը մասլահաթտան պուլունմագտա իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , հիքեաեէմիզին կէշմիշ վագըալարը-
նա տայիր պու գատարճըգ մալիւմաթլա իքթ իֆա իտէրէք
նադլիեէթիմիզին սըրասընա կէլէլիմ :

31

Պունտան էվվէլ , հիքեաեէմիզին թէլինի պըրագտըղը-
մըղտա , Մ . տը Կրանկիէօ , Անտրէ տը Սան-Րէմօնու գարշը-
լամագ իւղրէ է'ն եագըն ըսթասիօնա աղիմէթինտէ , զէվճէ-
սի , եաշարմըշ օլան եիւզիւնիւ իքի էլլէրի տէրունինտէ կիզ-
լէեէրէք , աղլամագտա իտի , լաքին ավտէթ զէմանը եագ-
լաշտըգճա , ժէրմէնին կէօզ եաշլարը գուրումագտա , վէ
ագընա տիվանէլիք կէլմիշճէսինէ , տալկըն տալկըն նաղա-
րը տիգգաթընը պիր նօգթանա հասը իյլէմէքտէ իտի :

Ֆիլվագը օ կէնճ գատըն , թաֆսիլէն պէեան իթտիկի-
միզ շայեանը թէէսսիւֆ վագըտ կիճէսինտէն պէրու կէօր-
մէմիշ օլտուղու տէլիգանլընըն գարշըսընտա պուլունմա-
ղընը միւլահաղա իթտիքճէ , տիվանէ օլաճաղընը հիսս իյ-
լէմէքտէ , վէ Անտրէնին , քէնտիսինէ պիր քէլամ խիթամ
իթմէկէ նաօսըլ ճէսարէթի օլաճաղընը , վէ քէնտիսինին տէ
նաօսըլ ճէվապ վիրէճէկինի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Իշպու միւլահաղաթ իլէ ժէրմէն ալթիւսթիւք իշին-
տէ օլտուղու կիպի , այինէեէ պագմասընտա , եիւզիւնիւն
սօկիունլուղունու վէ կէօղլէրինին գըղարթըլըղընը կէօր-
տիւկիւնտէ , վիրուտինէ պէքլէնիլէն տէլիգանլընըն , քէն-

տի զէվճիյէ պիրիքտէ կէլմէսինտէ պիր շէյ պէլլի օլմասըն իչին , սաչլարընը տիւզէլթտի , վէ եիւզիւնիւ երգատըգտան սօնրա , պէհազ բուտրա սիւրտիւ :

Մէզպուրէ , պու իշլէրի կէօրմիւշ օլտուղու հալտէ , սաաթ պէշ չալտը , վէ այնի վազըթտա պէյիլիլէրին վէ արապա թէքէրէքէրինին սէտասը իշիտիլտիկինտէն , ժէրմէն , բէնչիլէրէրտէն պիրինէ հազլաշտը , վէ կիզլիճէ տիւշարընա պազմագլա , Մ. տը Սան-Րէմօնուն , արապատա , Մ. տը Կրանչիէօնիւն եանընտա օթուրմուշ օլտուղունու , վէ պու արապանըն , սէյֆիեէնին գաբուսունտան իշլէրի կիրտիկինի կէօրտիւ :

Պիր դաշ սանիյեէ գատար կէնճ գատընըն գալպի , լուղէթին տսըլ մանէասընճա չարմաղ օլտու : Անճագ , քէնտի քէնտիսինի թօբլաեարագ , ֆիքրինտէն ,

— Աշաղընա էնմէք լազըմ տըր . . . աճապա աշաղընա էնմէք իչին , իգթիտարըմ . . . ճէսարէթիմ օլաճագ մը տըր : Էօյլէ զանն իտիեօրում քի , էօլէճէեիմ , տէտի :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , մէրգումէ , տիթրէեէրէք , պուլունտուղու օտաեը թէրք իթտի , վէ լաքին նէրտիվէնին տէմիր բարմագլըղընա տաեանարագ գատէմէլէրտէն էնտիքճէ , քէսպի ճէսարէթ իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իյլէմէքտէ իտի :

Պազը մուսաթարալար վար տըր քի , ուղագտան միւտ հիշ կէօրիւնիւրլէր իսէ տէ , եագընտան պազըլտըղընտա , եվլէլքի տէհչէթ տէրէճէտէ միւշահչէտէ օլունմագլար :

Ժէրմէն վէ Սան-Րէմօ իչին տալի այնի հալ վազը օլտու , զիրա օ տէլիգանլընըն , տէմիր եօլուլա իթտիկի սէյեհահաթընըն սօն սաաթընտա վէ ըսթամիօնտան սէյֆիեէ գատար միւմթէտ օլան թարիգտէ հիսս իտէկէլտիկի իզլթիրապ ու հէեէճան տա , մատամ տը Կրանչիէօնիւն հիսս իթմիւշ օլտուղու իզլթիրապ ու էնտիշէտէն էքսիք տէյիլ իտի :

Մերգուժար, սալօնուն գարուսունտա պիրիպիրինէ
րասթ կէտիքէրինտէ, Արման, մէսէրրէթլի պիր թավը ինչ

— Աղիղէմ ժերմէն, իշթէ պէքլէտիկիմիդ տօթ
կէլտի... Պէնիմ կիպի րէսմի խօշամէտեի քէնտիսինէ արդ
ու պէեան իյլէեին, տէտի :

Ժերմէն, կէօղլէրինի Անտրէեէ աթֆ իթտիկինտէ,
անըն հէեէճան իչինտէ օլտուղունու անլատը իսէ տէ, պու
հէեէճան՝ պիր իհթիեար քիմսէ թարաֆրնտան կէօրտիւ
կիւ հիւանի գապուլիյեթին թապիլի նէթիճէսի օլապիլէ
ճէկինտէն, պու հալէ սուի մանէա վէրիլէմէղ իտի : Պինա
պէրին կէնճ գատըն, սէսի ճիւղիճէ տիթրէեէրէք,

— Շիւպհէսիզ, միւսիւ մարքի, զէվճիմին պիր միւ
ռաֆիրի օլմագլըղընըզ հասէպիլէ, պուրատա, հագգընը
տա լաեըզը միհմանիւլաղըզ իյֆա իտիլէճէք տիր : Պի
նապէրին, իշպու Կրանլիէօ սէյֆիեէսինտէ միւտտէթի ի
գամէթինիզի հէր վէճհլէ սըհհէթինիղէ ֆայիտէլի գըլմագ
իչին, էլիմիղտէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէկիմիզէ էմին օ
լապիլիւսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Անտրէ . - (Կէնճ գատընտան տահա զիեատէ հէեէ
ճան իչինտէ պուլունարագ .) Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ
էզճան ու տիլ թէշէքքիւր իտէրիմ... Իշպու խայրխահա
նէ գապուլիյեթինիզ, պէնտէնիզի օլ գատար միւթէէն
օիր գըլտըքի, պու պապտէ պիւթիւն հիսթեաթըմը հա
զըզէթէն իզհար իթմէկէ միւզթէտիր տէյիլիմ :

Արման . - (Կիւլիւմէեէրէք .) Ժերմէն վէ պէն հիտի
եաթընըզը քէք ալէա պիլիթիզ իմսի, պիր միւտտէթտէ
պէրու իաթիմալ իյլէտիկինիզ թէշրիֆաթա մախսուս սէօլ
լէրէ իքինիզ տէ արթըզ խիթամ վիլինիզ... Հագիթալու
ճա քէօյլէրտէ վէ պինի խանէլէրտէ եաշանըլըր իսէ, գա
րընտաշ կիպի պարընմագլըզ, պէհէմէհալ լաղըմ կէլիւ
իմսի չօճուգլարըմ, իքինիզ տէ էլինիզի պանա վէրին, քի
րա իքինիզ տէ պէնիմ էվլատըմ տէյիլիւսինիզ :

Անտրէ, հիշ պիր հարէքէթտէ պուլունմատը : Ժէրմէն իսէ, պիր սանիյեէ գատար թէրէտտիւտտէն սօնրա, սաղ էլինի ուզաթտը : Սան-Րէմօ, էլտիվէնինի չըգարմըչ օլտուղու վէ տիթրէտիկի հալտէ, մէզքիւր էլի թութուպ, հիւրմէթլէ թէվաղու իթտիքտէն սօնրա, տօտաղլարընա կէօթիւրտիւ :

Արման. - Պու եօլտա իզհարը հիւրմէթ իթմէքլիք, պէնճէ թապիեաթըն խարիճինտէ օլուպ, ինկիլիզքեարի թօղալչմաղը տահա սատէ վէ միւսթագիմանէ ատտ իտէրիմ : Վագաա պէյնինիգտէ պու թարղ մէրասիմ հէնուղ ճարի իսէտէ, եարընտան իթիպարէն տահա սատէ ահպապլըղա պաշլաեաճաղընըղ, վէ պիր այա գատար, գարընտաշ վէ գըղգարընտաշ մագամընտա մուամէլէ իտէճէկինիղ տէրքեար տըր : (Պատէհու ժէրմէնէ լիթապ իտէրէք.) Սէվիկիւլիւ միւսաֆիրիմիղ, հէնուղ խաթալըգտան գալգմըչ օլանլարա մախսուս օլարագ գարնը աճըգմըչ օլմալը տըր : - Իմտի, սաաթ գաշտա թաամ իտէճէեիղ :

Ժէրմէն. - Թամ սաաթ ալթըտա թաամըմըղ հազըրլանըր :

Արման. - Շիմտի սաաթ պէշի կէչիեօր : - Աղիղիմ Անտրէ, սիղի, էշեանըղըն վաղ իտիլմիշ օլտուղու տայիրէեէ կէօթիւրէեիմ : - Օրատա, եօրճուլուգ էսվապընըղ թէպտիլ իտիպ, թաամ սուֆրասընա մախսուս էսվապ կիեինէպիլիրսինիղ : - Լաքին սագըն կէօքսիւ աշըգ եէլէք վէ սիեահ սէթրի բանթալօն կիեինմէեին . . . Բարիսի քեամիլէն ունուտուն, վէ եանըմըղտա գալտըղընըղտա, քէօյլիւլէր իլէ պիլլիքտէ սիղտէ պիր քէօյլիւ օլուն :

Սան-Րէմօ, մատամ տը հրանլիէօնիւն մուվաճճէհէսինտէ եէնիտէն թէվաղու իտիպ, վիդօնթ իլէ պերապեր տիշարը չըգտը :

Ժէրմէն. - (Եալընըղ գալտըղընտա քէնտի քէնտիեէ

շու սէօղլէրի սէօյլէտի.) Պու նէ՛ զարիպ հալ տիր... պու-
րատա պուլունմասընտան տօլաեք ֆէվդէլատէ վէսլէսէ
իթմէքտէ իքէն, պիլաքիս անըն պուրաեա կէլմէսի, սիւ-
քիւնէթիմի մուճիպ օլտու: - Պէնի պէտպալսթ գըլան վէ
նիմ տիվանէ իտէն շու հարիգիւլատէ գօրգուլարա նէ
սէպէպ վար իտի: - Շիմաի մէրգում պուրատա պուլուն-
մագլա պէրապէր, քէնտիսինտէն ասլա գօրգմաեօրում:
Պէնի կէօրիւեօր, հալպու քի մէմուլ իթտիկիմ ալթիւսթ.
լիւք իւղէրինտէ գաթան միւշահէտէ օլունմաեօր: - Զան
իտէրսին քի, կէչմիշ դէմանը ասլա խաթրլամաեօր, վէ
պէլքի տէ հագըգէթէն օ դէմանը ունութմուշ տուր...
իհթիմալ քի իրատ իթմիշ օլպուղու ալըգպաղանէ սէօղլէր
սաեքգլամագլ արասընտա սէօյլէնմիշ սէօղլէր իտիլէր, վէ
սաեքգլամագլըգ վագըալարը, նէ՛ ֆիքիլտէ վէ նէ՛ գալ-
տէ հիշ պիր էսէր պրագմատըգլարընտան, անըն տախ օ
հիւնքի սէօղլէրինին էսէրի գալմամիշ տըր: - Ա՛հ, Ալլա
վիրէ տէ էվլէլքի զաննիեաթ վէ թախմինաթըմտա եանըլը
օլա իտիմ... վէ ալթիւսլիւկիւմիւն սաիգասըլա, պիլ
թագըմ խէեալաթա գարըն չըգմըշ պուլունսա իտիմ...
էկէր Անտրէ պէնի տիւշիւնմէսէ, վէ պէնտէ անըն հագ-
գընտա աչգ ու սէվտաեա միւշապիհ պիր տուլղու հիւս
իյլէվէսէմ, վէլ հասըլ էկէր եալընըգ պիր խէեալ գարը-
նընտա միւթթէհիմ պուլունսամ, պէնիմ իչին նէ՛ պիւնի-
սապտէթ, նէ՛ պիւնիւք իգպալ տիմէք օլաճագ տըր:
Ճայիրէյի աչգ ու հագըգէթէ թէքրար տախլ օլմագլ
վէ հէր կիճէ վիճտանըմ վէ բուհում լահաթ օլարա
ուեռումագ, առտէթա ճէննէթ իչինտէ եաչամաղա պէնըլը
- Պու իսէ, օլամաղ պիր շէյ տէյիլ տիր: Պու հալին վի-
ճեառէ կէլմէսինի խաթէրիմ:

Պիչարէ թէրթէն՝ սաֆտէրունանէ Եփէրէ տիմէքտէ իտի
ֆագաթ քէնտիսի իֆֆէթ ու իսմէթլէ մութթատըֆէ պիլ
գապըն օլմասըլա, գալպին սէտասը հիւքմ իթտիկի թագ

տիրաց, պիր դատունքն միւրատ վէ սէտաւունքն, վէլէվ քէն-
տիսի. Եւթէրէ՛ սէօղիւնիւ միւրքերէրէն պէեան իյլէսէ, նէ՛
տէրէճէ զայլի վէ իղթիտաբարդ խառկինի պիլմէմէքտէ
խոի:

Արման, Անտրէ տը Սան-Րէմոնու, քէնտիսինէ թախսիս
խորիկը օլան տայիրէտէ պըրուգարագ, չէքիլտիկինտէ,
մէրգում տէրիդանլընքն միւլահաղաթընքն նէ՛ դատար
ալթիւսթ օլտուղունտ տայիր պուրահըգոտա տօղրու մա-
լիւմաթ վէրմէքլիք, հէմ միւլքիւլ խառկինտէն, վէ հէմ
մուֆասալ օլտաղընտան, շու դատարը մուլթասաբէն
պէեան իլէ իքթիֆա իյլէրիկքի, ժէրմէն, մահգա տիվա-
նէճէ պիր հարէքթթ էսէրի օլտարագ, Անտրէնին խանէսինէ
վիլիթա վիլտիկինտէ, մէրգում տէրիդանլը, դաթիէն սէ-
վիլիլ օլտուղունտ զանն իթաիքտէն պաշգա, պարօն տը
Դրուա-Տիէօնիւն վաղը օլան թէէմինտթ վէ իֆատաթը
տախի օլ խառտուտա քէնտիսինի իւքեաթ իթմէքլիկէ պիր
տէրէճէ եարտըմ իթմիլլէր իաի:

Պինապէրին, կէնճ դատըն իլէ իլք միւքեալէմէսինտէ,
վէղպուրէնին հէման թէհլիքէլի պիր թարգոտա ալթիւսթ
օլտաղընը մէմուլ խտէր իքէն, միւքեալէմէեի մէղքիւրէ-
նին զաեթթ սօգուգ դոն իլէ վոլդու պուլմասը, Անտրէնի
պիլթիւն պիլթիւն մէյեուս իյլէսի:

Մէրգում, ժէրմէնին մէտլէք ու թալըրնա հիչ պիր
մանէա վիլէմէեիսլ, անլն, քէնտի եաթաղը պաշընտա
պուլունտուղու սըրատա, աիհանընտան դաշըրտըղը աշգ
ու սէվտա նիտաղընը ունուլթմաթըլ օլտուղունտ էմին օլ-
տուղու հալտէ, չիմաի մէրգումէեի հալը սիւքիւնէթտէ
կէօրէրէք, տտէթա պիր մուամմա դաշըրտընտա պուլուն-
մագտա, վէ ֆիքրինտէն շու սուրէթլէ միւլահաղա իյլէ-
մէքտէ խոի:

— Էկէր օ՛էրմէն, իսթէմէեիքէք քէնտիսինէ իթտի-
կիւմ հագարէթէ աֆվ իթմիլ իսէ, էկէր աշգ ու սէվտամը

պիլէրէք, պէնի գապուլ իթմէք խոսուսընտա զէվճինի մէնն իյլէմէմիշ իսէ, սէպէպի՝ պէնի սէվմէսի տիր... Պու պապտէ նասըլ շիւպհէ օլունապիլիր:

« Էկէր, մուղայիրի օլարագ, պէնի սէվմէեօր իսէ, Էկէր պուզ կիպի սօղուգ վէ թահգիրամիզ պիր ֆիթուրսուզլուգ՝ քէնտիսինի պանա գարչը միւտաֆաա վէ վիգաեէ իյլէեօր իսէ, աչգ ու սէվտամը՝ պիր հագարէթ, վէ ադըլսըզնա իգըար ու իթիրաֆըմը՝ հիւրմէթսիզլիք ատտ իտէպիլիր, վէ գարչըսընտա պուլունան հայլազ պիր քիմնէեի սուրէթի խայրխահանէտէ խանէսինէ գապուլ իթմէք շէօյլէ տուր սուն, գաթիէն գաբուսունու օնա գարչը գաբամասը լաղըմ կէլիր:

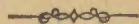
« Հալպու քի շիմտի պէն, անըն միւսաֆիրի պուլու՝ նուեօրում:

« Իմտի, աճապա գալպինտէքի հիսսիեաթ նէ՞ տիր, վէ չու անլաչըլմազ մուամմաեը պանա քիմ իյզահ իտէ՝ ճէք տիր: »

Անտրէ պու սիւալի քէնտի քէնտիեէ իրատ իթմէքլէ պէրապէր, ճէվապընը վիրէմէմէքտէ իտի, վէ գատըն թապիր օլունան մախլուգուն ահվալի հագգընտա է՛ն զիեա տէ վուգուֆիեթի պուլունան քիմնէլէր պիլէ, պու պապտէ նէ՝ ճէվապ վիրէճէքլէրինի պիլէմէզլէր իտի:

Աճապա պու իքի գարանլըգ գալպլէրին թէնվիրի, խայլի վագթա՞ մը միւհթաճ տըր:

Եագընտա պու ճիհէթի անլաեաճաղըզ:

32

Անտրէ տը Սան-Րէմօ , սէյֆիեէտէ իգամէթէ պաշլա-
մասընտան թագրիպա օն պէշ կիւն սօնրա , էօյլէեի իքի
սաաթ կէշէրէք , պիր պէյկիրէ սիւար օլուպ , մուվասըլէ-
թի կիւնիւնտէ , Արմանըն , քէնտիսինի իսթիգպալէ կէլմիշ
օլտուղու ըսթասիօնա ազիմէթ իյլէտի , վէ Մ. տը Գրուա-
Տիէօնիւն ատրէսինէ օլարագ , տէմիր եօլունտաքի բօսթա
դութուսունա պիր մէքթուպ պըրագտը :

Մէքթուպը մէգըիւր , իշպու հիքեաեէնին պաշլըճա
էլիասընտան իքիսի հագգընտա պագը մալիւմաթը միւֆի-
տէեի հավի օլտուղունտան , ալնէն նագլ իյլէրիզ :

« Ազիզիմ պարօն , պիր գաշ սաթըրտան իպարէթ օ-
լան թէգըրիւնիզի ալարըըմտա , վագըթ կէշիրմէքսիզին
ճէվալընը թահրիրէ միւսարաաթ իյլէտիմ :

« Սիւքիւթիմէն տօլաեը միւղթարըպ օլտուղունուղու
պէեան իտիեօրսունուղ . . . Պէնի ահրէթէ եօլճու իթմէք
տէրէճէսինէ կէթիրմիշ օլան ճէրիհանըն նէթիճէլէրինտէն
պահս իտէրէք , պուրատա նայիլ օլտուղում հալտէն մէմնուն
օլուպ օլմատըղըմը , վէ արղումուն գուվվէտէն ֆիլիէ կէ-
լիպ կէլմէտիկինի սիւալ իտիեօրսունուղ :

« Էվվէլ էմիրտէ , միւսթէրիհ օլուն . . . Թուրէնին սըհ-
հէթէ միւսայիտ օլան հավասը , պէքլէնիլէն նէթիճէեի
հասըլ իթտի . . . Հիշ պիր վագըթ քէնտիմի պու մէրթէպէ
գավի իւլ պիւնեէ պուլմամըշըմ տըր : - Էօյլէտէն սօնրա
աղչամա գատար աթա սիւար օլուեօրում , վէ շունա էմի-
նիմ քի , էկէր ալ մէվսիմինտէ պուլունսա իտիք , ասլա եօ ,

բուլմագսրդըն սապահտան ադչամա դատար ավ իլէ մէշ
ղուլ օլաճագ իտիմ :

« Վիճուածա տհալալիմ պու մէրքէղտէ օլուպ , նասը
քի կէօրիւ եօրսունուզ , պու ահալալ մուճիպի մէմսունիյեթ
տիր :

« Հայ պու քի ճիհէթի մանէվիեհմ , բէք տէ խօշուա
օլունաճագ մէրթէպէտէ տէյիլ տիր :

« Աղիկիմ պարօն , եալընըղ սիզտէն , նագապիլի ին
քեար օլան տասրը մուհապէթ վէ ուղուտիյեթ կէօր
տիւմ : - Սիղ պէնիմ եէկեանէ տօթմումսունուզ , գալպիմին
հալինի պիլիտիյիզ : Գալպիմի վէ բուհումու մալամալ իտէն
աշղ ու մուհապէթին տօղաուղունու տէյիլ իտէ տէ , թէվ
սիինի կէօրտիւնիւզ , վէ քէնտիմի թէլէֆ իթմէք բատտէ
սինտէ մէյեու օլտուզում սքրատա , սիզ , օ աշղ ու մու
հապէթիմի թէշվիզ իթմինիզ : - Էկէք սիզ օյմասա իտի
նիզ , պու կիւնքի կիւն , տիւնեատա , էսէրիմ : հաթթա
խաթըրէմ պիլէ գալմաեաճագ իտի :

« Իմաի , տաեհսինտէ պուգումը իաթիհալ իթմիշ օլ
տուղում քիմէտէն հաճըլ էսրար սաղլաեապիլիլիմ :

« Բարիաի թէրք իթտիլիմ էմսատէ , սօն տէֆա , վա
կօնուն տէրունինտէն սիզին իլէ թօգալաշարըղումա , հէեհ
ճանըմըն տէրէճէյի նիհաեհտէ պուլունսուղունու իաթըր
լարընըղ : - Լուղէթին մանէապինճա , սէվինճիմտէն նաչի
սէրխօշ , վէ արղուլէտիլիմ սաատէթ ու իգալլէ , բէք
եագըն վագըթտա նաչիլ օլաճագըմա էմին իտիմ :

« Իմաի , սաքի ճէննէթին գարուլարը պէնիմ իլին ա
շըլմագլա , անըն գարուստնտուն կէշաիմ , վէ զանն իտէ
րիմ քի , Բիւ-Պլաա համ տրամտա պուլունան էշխատան
պիլինին աէտիկի կիպի , « Հաեաթտա օլարագ , բարլագ
խէեալիմ տէրունինտէ եիւրիւեօրտում : »

« Պու վէճհէ , քէնտիմի , հագըրլա ինսանլարըն էն
մութլուսու աստ իթմէլի իտիմ , հալպու քի գազիեէ պու :

նուն աքսի օլուպ, պու կիւնքի կիւն, պէն պիր պէտպախթ քիմէեհիմ: Էվվէթ, սէվտիկիմ պիր գատընըն եանընտա եաշեարագ, հէր սաաթ անը կէօրտիւկիւմտէն, վէ անըն վիճուտիյլէ կիւզէլ պիր դօգու հասըլ իտէն հավաեը թէ- նէֆֆիւս իյլէտիկիմ կիպի, սէրպէսթճէ քէնտիսիյլէ տէ կէօրիւշտիւկիւմտէն տօլաեը պէտպախթըմ. . . Էվվէթ, պու չէյլէր՝ մուճիպի մէսէրրէթիմ օլմագ- լաղըմ կէլիրքէն, մուճիպի մէյսուսիեթիմ օլմագտա տըրլար:

« Պէլքի քէնտի քէնտինիզէ, սիվանէմիեիմ տէյի միւլահազա իտէրտինիզ:

« Միւշահէտէ իյլէտիկիմ խէեալաթա քէօր քէօրունա ինանտըղըմ դէման, պէլքի սիվանէ իտիմ, լաքին չիմտի սիվանէ տէյիլիմ:

« Պիր ազլամ, - (Էլպէթթէ օ ազլամը ունութմատը- նըզ,) Հաեաթըմը քէնտիսինէ հասը իթմիշ օլտուղըմ քիմէ, եիւզիւնէ նիգապ դօյմուշ օլտուղու հալտէ, եա- թաղըմըն պաշընա կէլաի, վէ պէն, եագըն դէմանտա վու- գու պուլան սաեըղլամագլըղըմտա սէօյլէտիկիմ սէօզլէրօ տէն ալտանարագ, հագըղէթէն գարշըմտա պուլունան փէրմէնէ պաղը սէօզլէր սէօյլէտիմ, օ Ժէրմէնէ քի, պիր կիւն Էվվէլ քէնտի խէեալի թաավիրի թէպէսիւմ իտէրէք, պէնի տինլէեօրտու. հալպուքի մէրդումէ, հագըղի հալինա տէ տիւշարը տէհչէթ օլարագ պէնտէն ֆիրար իթտի, վէ պէն, քէնտի քէնտիմէ, «Սճապա պանա աֆիլ իտէճէք մի տիր» տէտիկիմտէ, սիզ պանա, «Էվվէթ, սիզէ աֆիլ իտէճէք տիր. . . Պիր քիմէ, քէնտի սէվկիւլիւսիւնէ տայիմա աֆիլ իտէր. . . անըն սիզէ աշգ ու մուհապպէթի պուլունմասը իտէ, նա՛սըլ ինքեար օլունապիլիր. . . Պիր աղ Էվվէլ վու- գու պուլան վիզիթասը, պիր տէլիլ տէյիլ մի տիր. . . Էվվէթ, սիզ անըն թարաֆընտան սէվիլիշսինիզ տիր» տէյի ճէվապ վիրտինիզ:

«Պարճն, օլ վաղըթ, սէօղիւնիւղէ ինանտըմ, դիրա

սիզէ ինանմագլըղըմա ֆէվզէլատէ իհթիեաճըմ պուլունն մագտա իտի :

« Հալ պու.քի պու կիւն շիւպհէ իթմէքտէեիմ... Պէն անը տիվանէ կիպի վէ շիտտէթլէ սէվիեօրում, ֆագաթ անըն թարաֆընտան սէվիլիպ սէվիլմէտիկիմի պիլմէմ... էօյլէ տագըգալար օլուեօր.քի, սայքի քէնտիմանէն չըգը.եօրում :

« Էվվէլ էմիրտէ, Ժէրմէնին, հագգըմտաքի գապուլիյ. եէթի պարիտանէ օլմուշ տուր... պէնի պիր էճնէպի, հէ. ման մէճհուլ պիր քիմանէ մագամընտա գապուլ իթմիշ տիր :

« Սիզին կէօզիւնիւզ էօնիւնտէ վագը օլան ահվալտէն, վէ քէնտիսինէ հագարէթ ատտ իթմէքլիկէ հագգը օլտու.ղու, լաքին ֆիքըրինտէն չըգարամատըղը իգըար ու իթի.րաֆտէն սօնրա, քէնտիսի իչին պէնի պիր էճնէպի վէ մէճ.հուլ պիր քիմանէ ատտ իյլէմէքլիք, թէհամիլ օլունուր շէյ տէյիլ տիր :

« Հիտտէթ ու ատավէթինի գապուլ իտէրիմ, լաքին ֆիթուրսուղլուղու, պէնիմ իչին բէք աղըր տըր :

« Իշպու պարիտանէ գապուլիյեթին թահթընտա հէ. եէճան կիզլէնմիշ օլտուղունու, վէ իրթէսի կիւն մասքէսի.նին աշաղըեա տիւշէրէք, հագըգէթի հալին մէյտանաչը.գաճաղընը պիր արա մէմուլ իթտիմ, - Պիրինճի միւքեա.լէմէմիզ, զէվճինին գարչըսընտա վուգու պուլտուղունտան, պու զաննըմ, պու իւմիտիմ, իհթիմալտէն իտի :

« Մէկէր իսէ, եանըլմըշըմ... »

« Իրթէսի կիւնիւ, Ժէրմէն իլէ եալընըզ գալտըղըմ. տա, մէզպուրէնին եիւզիւ եախօտ մասքէսի, իլք կիւնքի հալինտէ, եանի ֆիթուրսուղճա գալըպ, օնտան պէրու ասլա թէպտիլ օլմամըշ տըր :

« Ինսանլարըն է'ն իյիսի, է'ն նէճիպի վէ է'ն էմիյ. եէթլիսի պուլունան Մ. տը կրանլիէօ, զէվճէսիլլէ պէնիմ արամտա գարտաշճա իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ բէյտա »

իթմէք իսթէտիկի հալտէ , Ժէրմէն , զէվճինին մուվաճճէ-
հէսինտէ սօլուդ պիր թէպէսսիւմէ տուրմագտա , վէ զա-
հրէն պիր տէրէճէ իւրֆէթ վէ իւնսիյեթտէ իթսէ ,
եալընըզ գալթըղըմըլտա , պու հալ , անինտէ զայիլ օլ-
մագտա , վէ կէօզլէրինի սէրթ սէրթ իւղէրիմէ աթֆ իթ-
տիկի կիպի , պէնիմէ լագըրտը իթտիկինտէ տախի պա-
րիտ վէ ահէնքսիզ պիր սէս չըգարմագտա , վէ գազաէն է-
լի էլիմէ թէսատիւֆ իթտիկինտէ , գաթան տիթրէմէմէք-
տէ տիր :

« Իշթէ , հէր կիւն պու հալ վագը օլմաղլէ , շու իշ-
քէնճէմի սիլ մուհաքէմէ իտինիզ , աղիզիմ պարօն , զիրա
հէման տպիմա պիրլիքտէ պուլունմագտաեըզ , վէ կիճէ օ-
տամա չէքիլտիկիմտէ , գալպիմին քէտէրլէրինի վէ աճըլա-
լընը տիւշիւնմէքտէեիմ :

« Պունճա իւմիտլէրտէն սօնրա , պու նէթիճէեէ տէս-
թրէս օլմագ . . . եիւքսէքտէն աշաղը տիւշմէք տիր , վէ
տիւշտիկիւմ սըրատա , սօն տէրէճէ ինճինմիշիմ տիր :

« Միւսթագպէլտէն նէ՞ իւմիտ իտէպիլիրիմ . . . հիշ
պիր շէյ . . . Պունճա մուղայիր կէօրիւնիւշլէրէրագմէն , է-
կէր Ժէրմէն պէնի սէվիեօր , վէ մուհապպէթինի կիզլէմէք
գահրամանլըղընը իճրա իտիեօր իտի իսէ , չիմտի նէ՞ հիքմէթ
ու քէրամէթ վուգու պուլտու քի , սուրէթա կէօսթէրիշլէ-
րինի պիրտէն պիրէ գաթթ իթմէկէ մէճպուր պուլունու-
եօր : - Պու պապտէ հիշ պիր շէյ պիլմէմ :

« Պիլաքիս , էկէր հագըրմտա իպրազ իտէկէլտիկի
թահգիրամիզ ֆիթուրսուղլուղու հագըգի իսէ , - նասըլքի
էսէֆլէ էօյլէ օլտուղունու թաստիգէ մէճպուրում , - պու
հալ , կիթտիքճէ աթթաճագ տըր , վէ պէն քէնտիսի իշին ,
տպիմա սէպէպի միհն ու զայլէ օլտճաղըմ տըր :

« Աղիզիմ պարօն , պու եօլտա պիր էօմրէ միւտտէթի
մէտիտէ գաթլանմագլըղըմին միւմքինսիզ օլտուղունու ան-
լաեօրսունուդ , վէ շիւպհէսիզ , պուրատան մուֆարագա-

թըմ, է՛ն միւնասիպ թէտպիր իտուկինի միւլահազա իտի-
 Եօրսունուզ:

« Խա՛յր, պուրատա տիւշար օլտուղում էնտիշէ վէ իզ-
 թիրապլար նէ՛ տէրէճէ ազիմ օլսա, պու էվի թէրք իտէ-
 ճէք տէրէճէտէ ճէսարէթիմ եօգ տուր, չիւնքի հէր նէ
 գատար պուրատա ֆէվգէլլաեէ միհն ու մէշագգաթ իշին
 տէ պուլունուեօր իսէմ տէ, հիշ օլմազսա, անըն եանըն-
 տաեւմ:

« Պինապէրին պու խուսուստա աթիտէքի գարարը վեր-
 միշիմ տիր:

« Ճիւլարըմըզտա վագը պիր սէ յֆիւհէնին սահիպի պու-
 լունան մարքի տը Լօթրէք նամ զաթ, աթ եարըշլարը թէր-
 թիպ իթմէքտէ օլտուղունտան, պագը Բարիալի միւթէ-
 պէրան, պու աթ եարըշլարընա հիսսէտար օլաճագլար
 տըր:

« Պու եարըշլար իսէ, օն պէշ կիւնէ գատար մարքի-
 նին պաղչէսինտէ իճրա իտիլէճէկինտէն, վէ Մ. տը կրան
 լիէօնիւն ախըրընտա, իւշ պուշուգ եաշընտա թօնթօն իս-
 մինտէ պիր հայվանը պուլունտուղունտան, Մ. տը կրան
 լիէօ, իշպու հայվանըն մէհարէթինի իպրազ իթմէք իւզրէ-
 եարըշ կիւնիւ, անըն իւզէրինէ պէնիմ րաքիպիմ օլմագլըղ-
 մը թէքլիֆ իլլէտի, վէ պէն տէ չիմտիտէն պու թէքլիֆ
 մուվաֆֆագաթ իթմէքլէ, հէր սապահ մէգքիւր հայվանը
 ալըշտըրմագտաեւմ:

« Իմտի, էկէր եարըշ կիւնիւնէ գատար, Ժէրմէնին
 հագգըմտաքի թաւր ու հարէքէթինտէ թէպէտտիւլ վու-
 գու պուլմաղ իսէ, ԴԵՄԵՆԵՆԵՄ քէնտիմի թէլէֆ իթմէք
 լիկէ գարար վիրմիշիմ տիր: « Պիլիրսինիլ քի, պիր չօգ մու-
 խաթարալար մէմուլտէն օլարագ իճրա իտիլէն եարըշլար-
 տա, հէր կիւնա գազա վուգուի իհթիմալտէն պայիտ տէ,
 յիլ տիր:

« Վագը օլան ԳՈՂԵՆ սէ յիրճիլէրի, չօլբաղլըղմտա

վէ եախօտ ագըլսըղճա հարէքէթիմոնէն տօլաեը պէեանը
էսէֆ իտէճէքլէրի սըրատա, թարաֆըմտան մատամ տը
կրանլիէօեէ պիր մէքթուպ վէրիլէճէք տիրքի, պունտա,
հագգըմտա իզհարը մուհապպէթ իթմէք իսթէմէտիկի ի-
չին քէնտի քէնտիմի թէլէֆ իլէմիշ օլտուղումու պիլտիրէ-
ճէեիմ:

« Պէնիմ ինթիգամըմ վէ թէսէլլիմտէ պու օլաճագ-
տըր . . . պու հալտէ, քիմ պիլիր, պէլքի, մէսուտ օլմագ-
լըղմա իմքեան գալմատըղընտա, պէնի սէվէճէք տիր:

« Իշթէ, ազիզիմ պարօն, մէքթուպումա պու սուրէթ-
լէ խիթամ վէրիրիմ, վէ պագի գալան ուղուն եախօտ գըս-
սա էօմիլիմ զարֆընտա, սատըգ վէ միւթէշէքքիւր տօս-
թունուղ գալարագ, մաէլ մէմնունիյեէ իլթիֆաթըմը թագ-
տիմ իլէրիմ:

« ԱՆՏՐԷ »

« Զէյլ. - Իհթիմալտէն օլտուղու իւզրէ մէքթուպու-
մա ճէվապ վէրիրսէնիզ, ազիլանէ նասիհաթլար իթասըյ-
լա, թասաւվուրումուն միւնասիպէթսիզ օլտուղունու իս-
պաթէ չալըչմագլըղընը պիհուտէ տիր . . . թասաւվուրու-
մուն միւնասիպէթսիզլիկինի պէն տէ թաստիզ իտէրիմ, վէ
պունուն իչին տէլիլ վէ իսպաթա իհթիեաճ կէօրմէմ. վի-
րէճէկինիզ նասիհաթլարա կէլինճէ, պունլարա սալիք օլ-
մաեաճաղըմը շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրիրիմ: »

Ֆիլիք տը Լա Գրուա-Տիէօ, իլթէսի սապահ, խըզ-
մէթքեարընըն էլինտէն մէքքիւր մէքթուպու ախզ իթտի-
կինտէ, եազըսընը թանըեարագ, մահֆազասընը աճէլէ-
թէն եըրթտը, վէ մէքթուպուն միւհթէվիեաթընը, գաշ-
լարընը չաթարագ, պաշտան նիհաեթլինէ գատար օգու-
տու, վէ պիթիրտիկինտէ, քեաղըտը պուրուշտուրուպ,
ումուղլարընը տալի չէքէրէք, իֆատաթը մէքքիւրէեէ է-
հէմիեթ վիրմէմէքլէ պէրապէր, իճապընա պագմագլը-
ղա գարար վիրտի:

Արատան իւշ կիւն կէշմիշ օլտուղու հալտէ, տէօր տիւնճիւ կիւն, էօյլէն սուլարընտա, Արմանըն օտա խրդմէթճիսի, Սան-Րէմօեա պիր մէքթուպ թէսլիմ իթաի քի, պունտա, բօսթա տամղասը օլտուղու կիպի, ատրէս եաղըսըն տա սաթթէ օլտուղու, ըէվիշի հալտէն աշիքեա. ըէն անլաշըլմագտա իտի:

Անտրէ. - (Մէքթուպու թէսլիմ իտէն խրդմէթքեա. ըա.) Պու մէքթուպու քիմ կէթիրտի:

Խրդմէթքեար. - Շիմտի ըսթասիօնուն պիր մէմուրու կէթիրտի, ճէվապընա պէքլէեօր:

Անտրէ, մահֆագաեը աշըպ, պարօն տը Գրուա-Տիէօ. նիւն եաղըսընը թանըտըղընտա, սիթըրէտի:

Մէքթուպը մէղքիւր, աթիտէքի սաթըրլարտան միւ. ըէթթէպ իտի:

« Սէվկիլիւ օղլում, պու մէքթուպումուն, պաղը քիմ սէլէր մուվաճճէհէսինտէ սիղէ թէսլիմ իտիլտիկինտէն տօլաեը ասլա թէաճճիւպ իթմէեին, - Դէնտիսի քեամիլէն կիզլի իսմ ու գըեաֆէթտէ սագլամագ իսթէրիմ:

« Շիմտի, ըսթասիօնուն օթէլինէ կէլտիմ, վէ մահլա սիղին իլէ կէօրիւշմէք մագսէտիլլէ պու սէյեահաթը իճըա իթտիկիմտէն, սիզի պէքլէմէքտէեիմ. ումարըմ քի, պու թէտպիրիմտէն մէմուն օլուրսունուղ:

« Էկէր պու սէմթտէ օլտուղում մալիւմ օլսա իտի վիգօնթ տը կրանլիէօեէ վիղիթա վիրմէքլիկէ մէճպուր օլուր իտիմ, Հալպու քի քէնտիսինի ասլա սէվմէտիկիմ կիւպի, թէվէճճիւհիւմտէ եօգ տուր, - Մալիւմիւնիւղ օլտաճաղը վէճհ իւղըէ, պու վիղիթամ, հէմ քէնտիսի վէ հէմ պէնիմ իշին մուճիպի էսէֆ. նէթիճէեի մուճիպ օլտաճաղ տըր, - Թմտի, սըրըմը լաեըգըլա մուհաֆաղա իտիպ, պիր ան էվիլլ պուլունտուղում մահէլլէ կէլին, վէ նէ վա. գըթ կէլէճէկինիղի խապէր վիրին:

« Էկէր լիսանէն պանա ճէվապ վէրիսէնիզ, սիղէվիլլէ

Թապ խտնէք հիշ պիր թավսիւեմ պուլունմատըղընը , վէ
 Թահրիրէն ճէվապ վիրտիկինիզ Թագաիրտէ , պարօն տը
 Դրուա-Տիէօ իսիմէրինի հագգըմտա գուլլանմաերպ , եա-
 լընըզ Միւսի-Ֆիւթ իսմինի իսթիմալ իյլէմէնիզի իսթար ի-
 տերիմ , չիւնքի պուրատաքի իսմիմ , սատէճէ Միւսի-Ֆիւթ
 տիր :

« Ինչալլահ եագընտա կէօրիւշիւրիւզ : »

Անտրէ . - Ըսթասիօն մէմուրու նէրէտէ տիր :

Խըզմէթքեար . - Թաամ սալասընտա տըր , միւսիւ
 մարքի . ըսընմագ իչին օրատա պիր գատէհ շարապ իչի-
 եօր :

Անտրէ . - Քէնտիսինի պանա կէօնտէրին :

Մէրգուլ մէմուր կէլտիկինտէ , Անտրէ , պու ատէմէ
 եիւզ սու վիրիպ ,

— Պիր սաաթա գատար քէնտիսինի կէօրէճէկիմի Թա-
 րաֆըմտան Մ . Ֆիրիբէ խապէր վէրին , տէտի :

Ֆիրվագը պիր սաաթ սօնրա , Անտրէ , ըսթասիօնտ
 կիթտի . Պու ըսթասիօնտա , եօլճուլարըն տիշարը չըգմա-
 սընա մախսուա օլան գաբունուն գարշըսընտա , իլէրիսինտէ
 պիր պաղչէսի օլարագ պիւեիւք պիր պինա պուլունուպ ,
 պունուն սարը սըվասը իւզէրինտէ , իրի վէ սիեան հարֆ-
 լար իլէ ,

ՄԵՎԳԻՖ ՃԵՄԻՅԵԹԿԵԱՀԸ

ԱԼԷԱ ԻԳԱՄԵԹԿԵԱՀ

ՎՈՒՎՐԵՅԻՆ ՊԵՆԱԶ ՇԱՐԱՊԸ

ԻՍԹԵՆԻԼՏԻԿԻ ՎԱԳԸԹ ԱՐԱՊԱԼԱՐ

Սան-Բէմօ, աթընը, օթէլին ուշադը մարիֆէթիլէ ա-
խըրա կէօնտէրտիքտէն սօնրա, քէնտիսի օթէլէ կիրիպ, օ-
թէլէի գատընա,

— Մատամ, Մ. Ֆիլիբ պուրատամ մը տըր, տէյի սի-
վալ իթտի:

Օթէլէի գատըն. — Հա', Բարիստէն կէլէն շու եօլճու-
մու... կիւզէլ վէ էամէր պիր զաթ մը... Վնիւմէրօլու օ-
տատա տըր... պիզիմ է'ն ալէա միւշթէրիմիզ տիր...
նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըն, միւսիւ, Վնիւմէրօլու օտա,
պիրինճի գաթըն սօֆապընտա, մէյտանա վէ ըսթասիօնա
գարչը կիւզէլ պիր նէզարէթլի օտա տըր:

Անտրէ. — Թէչէքքիւր իտէրիմ, մատամ:

Մէրգոււմ տէլիգանլը, նէրտիվէն գատէմէլէրինտէն
չըգըպ, իշար օլունան գաբուեու չալտը:

Ֆիլիբ. — Կիրինիզ:

Անտրէ. — Սապահ խա'յր, աղիզիմ պարօն, էվվէլ է-
միրտէ պուրաեա թէչրիֆինիզտէն տօլաեը սիզէ պէեանը
խօշամէտի, վէ մուախիսարէն պիրիպիրիմիզէ սարըլմամըլը
թէքլիֆ իլէրիմ:

Ֆիլիբ. — (Տէլիգանլընն հէեէճանընը տուրտուրմագ
իւզրէ, զարիպ պիր հարէքէթտէ պուլունարագ.) Պիրիպի-
րիմիզէ սարըլմագ մը... Դէճա իտէրիմ, պիր աղ ուզագտա
տուրուն, վագաա սիզ պէնիմ իյի պիր տօսթումունուզ,
լաքին իւզէրինիպտէ էօյլէ պիր տիվանէլիբ տէրէճէսի վար
տըրքի, սիզտէն գօրգուլմասը թապլի տիր... Մէսէլա պիլ-
մէմ քի, սարըլմագ պէհանէսիլլէ պէնի ըսրքաճագ մըսընըլ:

Անտրէ. — (Պու թարզ զարիպ գապուլիյեթտէն նա)

չի թէաճճիւպտէ գալարագ.) Պա՛րօն, զալիպա զաթընըզ էյլէնիեօրսուռնուզ:

Ֆիլիբ. - Հէր նէ գատար պուլունտուղումուզ հալ, էյլէնէճէք պիր հալ տէյիլ իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ հա-
զըզէթէն էյլէնիեօրում... Միւքէմէլ վէ մունթազամ
խանէի պրագըպ տա, շու կէօրտիւկիւնիւզ օտատա իգա-
մէթ իթմէք իւզրէ, սապահլաերն էրքէն տէմիր եօլու
գաթարընա րաքիպ օլմագլըզ, մէմնուն օլունաճագ պիր
չէյ մի տիր զանն իտիեօրսուռնուզ:

Անտրէ, էթրաֆընա աթֆը նազար իթտի:

Ֆիլվագը օթէլին է՛ն կիւզէլ օտասը օլան մէզքիւր Կնիւ-
մէրօլու օտա, հէր ճիհէթլէ էսէֆէ շայեան սուրէթտէ իտի:

Շէօյլէ քի քիրէճ իլէ պատանա իտիմիշ օլտն տիվար-
լարընտա քեաղըտ տէնիլէն շէյ եաբըշտըրըմըշ օլմաերպ,
պու տիվարլարա, մէշհուր նէլ գուլէսինին պաշլըճա մէն-
զարէլէրինի իրաեէ իտէր տէօրթ գըթա պաեազը րէսմ-
լէր իլէ 1848 սէնէսինտէ, Ֆրանսատա թէշէքքիւլ իթմիշ
օլան հիւքիւմէթի մուվազգաթա ազաաընը իրաեէ իտէր
տիկէր պիր րէսիւմ ասըլմըշ իտի:

Օրթատա տախի պէեազ թախթատան պիր սուֆրա,
իւշ իսկէմէ, պիր պիւրօ, վէ թավանա մըխլը պագըր պիր
հալգատան ասըլը չամ աղաճընտան ճիպինիլքլէ պիր գար-
եօլա վար իտի, վէ պիւթիւն մօպիլեասը, պունլարտան
իպարէթ պուլունմագտա իտի:

Ֆիլիբ, Անտրէնին մէզքիւր եաթաղա պադտըղընը
կէօրէրէք, քէտէրլի պիր թարգտա քէլամընա շու սուրէթ-
տէ տէվամ իթտի:

— Էվվէթ, Էվվէթ, ազիղէմ, իշթէ կէօրիւեօրսու-
նուզա՛, Էվիմտէքի ալէա վէ եումշագ եաթաղըմը պըրագ-
տա, պէօյլէ սամանտան եաբըլմըշ պիր եաթագտա եաթ-
մաեա կէլ... Է՛յ պէնիւմ շու պախթըմա նէ՛ տէրսինիզ:

Անտրէ. - Ֆիլվագը, պարօն, աճընաճագ հալինիզ վար

տըր . . . Ֆադաթ զանն իտերսէմ, պու պէնիմ թագսիրա-
թըմ տէյիլ տիր . . . պուրաեա կէլմէք իշին սիզի քիմ
մէնպուր իթտի :

Ֆիլիբ . - (Ուսուցչարընը չէքերէք .) Նանքէօր չօնուգ,
սիզ մի պանա պու սիւալի արզ իտիեօրսունուգ :

Անտրէ . - Շիւպհէսիզ պէն :

Ֆիլիբ . - Շախսընըզա քէնտիմի րապթ իթտիքտէն
սօնրա , պիր աթ եարըշընը , թապանճա մադալինտա գուլ-
լանարազ , քէնտի քէնտինիզի թէլէֆ իթմէքլիկինիզէ մի-
սաատէ իթմէքլիկիմ ճայիլ մի տիր :

Անտրէ . - Աճապա նիեթթինիզ , իսթէտիկիմ եօլտա
հարէքէթ իթմէքտէն պէնի կերի տուրտուրմա գ մը տըր :

Ֆիլիբ . - Հա՛յ հա՛յ , զաթէն օ մագսէտլէ պուրաեա
կէլմիշիմ տիր :

Անտրէ . - Էկեր պէօյլէ իսէ , վահի պիր եօլճուլադ
իթմիշինիզ :

Ֆիլիբ . - Կէօրիւրիւզ . . . շիմտի սիզ պանա պաղը խա-
պերէր վէրին . . . Իշլէր , պանա մէթուպ եաղտըղընը
ղէմանտաքի հալինտէ տիր , տէյիլ մի : - Մահզուղանէ
կէօրիւնէն լէհճէնիզ վէ պարիտանէ ճէվապլարընըզ , պու
սէօյլէտիկիմի թաստիգ իտիեօրլար :

Անտրէ . - Էվվէթ , էսէֆ իտերիմ քի , պուլունտու-
ղումուզ հալ , ասլա թէպտիլ օլմամըշ տըր :

Ֆիլիբ . - Չաթէն էօյլէ օլտուղունու տէրք իտիեօր-
տում , հաթթա պու պապտէ պահաա պիլէ կիրէշէպլի-
րիմ իտիմ : Սիզ , քէնտի սանտալընըզը պու թարզը զա-
րիպտէ գուլլանտըգճա , տահա սէնէլէր կէչսէ , պուլուն-
տուղունուզ հալին թէպտիլ օլմաեաճաղը տէրքեար տըր :
Ա՛հ , եա Բապալի , հէնուզ սիզ Իէ՛ քատաք ճահիլինիզ . . .
Թահթը հիմսեհմտէ պուլունան Օգթավ Կավարըն սէօյլէ-
տիկի կիպի , տիւնեատա , սիղին կիպի ճահիլ Զլմն պիլ
տիկէր քիմնէերի պուլմադ միւմքին տէյիլ տիր :

Անտրէ . - Նէ՞տէն պէնի պու տէրէճէ իթապ իտիեօր-
սունուղ :

Ֆիլիբ . - Ագըլըզճա հարէքէթլէրինիզտէն տօլաեը սի-
զի իթապ իտիեօրում . . . Լաքին կիւճէնմէեինիզ , պէն պիր
աղ զիեատէ տօղրու սէօյլէմէկի սէվտիկիմ իչին , դապա
պիր առէմիմ . անճադ պու դապալըղըմ , խասթաեը էօ-
լիւմտէն դուրթարմադ իւղրէ , տէմիր վէ աթէչի իսթիմալ
իլէմէքտէն կէրի տուրմաեան ճէրրահըն վազիֆէսինէ պէն-
ղէր :

Անտրէ . - Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում :

Ֆիլիբ . - (Իսթիհզաքեարի .) Սահիհ մի :

Անտրէ . - Սէօյլէտիկինիզ եօլտա ագըլըզճա վէ թէտ-
պիրսիզճէ հիչ պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմուշ օլ-
մատըղըմ իչին , ֆիլվաղը սէօյլէրինիզտէն շիմտիեէ դատար
հիչ պիր շէյ անլաեամատըմ :

Ֆիլիբ . - Սահիհ տիր քի , սիզ , հիչ պիր շէյ եաբմա-
եարադ , վէ հէր շէյի հալը ապիսինտէ պըրադարադ , վա-
ղիեէթինիզի մուխաթարաեա իլգա իթտինիզ , վէ էկէր պու
մուխաթարանըն էօնիւնիւ ալմասամ , սիզին իչին հէր իւ-
միտ մահվ օլաճադ տըր :

Անտրէ . - Նէ՞ եաբապիլիր իտիմ :

Ֆիլիբ . - Իշ կէօրմէլի իտինիզ :

Անտրէ . - Ժէրմէնին պանա մուհապպէթի օլմատըղը
հալտէ , նա՛նըլ իշ կէօրէպիլիր իտիմ :

Ֆիլիբ . - Սիզէ մուհապպէթի օլմատըղընը սէօյլէտի մի
... հաթթա սէօյլէմիշ տախի օլսա , պունտան պիր նէթի-
ճէ չըգմաղ . . . Պու ճիւմլէ իլէ սիզէ մուհապպէթի օլմա-
տըղընը տա պէեան իթմէմիշ տիր :

Անտրէ . - Սէօյլէմէքտէն տահա զիեատէ , ֆիթուր-
սուզճա հալ ու հարէքէթիլէ օ ճիհէթի իսպաթ իթմիշ
տիր : - Մէքթուպումու խաթըրլամաեօրմուսունուղ :

Ֆիլիբ . - Մէքթուպունուզու էզպէրտէն պիլիրիմ . . .

Պէլքի օն տէֆա օ մէքթուպու օգուտում, վէ օգուտուդ-
ճա, սինիրլէրիմ թահրիք օլունտու... Մուհարէպէնէ կի-
րիշմէզտէն էվվէլ, քէնտի քէնտիսինի մաղլուպ օլմուշ ատտ
իտէն պիր օրտու զապիթի հազզընտա նէ՞ միւլահազա ի-
տէրսինիզ: - Սղիգիմ Անտրէ, սիզ պիր ազըլ տէլիդանը-
սընըզ, պուրասը ինքեար օլունմազ: Լաքին միւսաատէնիղէ
շուրաեը պէնան իտէրիմ քի, Կրանլիէօ սէյֆիեէսինէ ա-
եազ պասթըղընըզ կիւնտէն պէրու, ազըլսըզճա հարէքէթ
իթտինիզ:

Անտրէ. - Սիղի պէօյլէ պիր զաննտա պուլունտուրմա-
ղա նէ՞ սէպէպ վար տըր:

Ֆիլիբ. - Պիզլաթ քէնտի իգըարըլարընըզ: - Մէքթու-
պունուզ պու սէօյլէտիկիմէ իսպաթ տըր: Քէնտի էլինիդ-
տէն չըզմըշ օլան պիր իսպաթը ինքեար կէլէպիլը՝ ըմիսի-
նիզ:

Անտրէ. - Նէ՞ եարմալը իտիմ:

Ֆիլիբ. - Մուղայիրինի եարմալը իտինիզ... պիր չէյ
եարըլսըն տա, հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, պէյիա եօգ տուր:
Հիշ պիր չէյ եարմաեարագ տուրմադըզ, քիւլլիեէն զա-
րար տըր: - Հալպու քի սըրասըլլա պահս իտէլիմ. էվհամ
ու իսէեալաթընըզըն մահվ օլտուղունու, վէ իւմիտպալը
թասավիլուրար եէրինէ պարիտ վէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր
հազըզէթ հուսուլէ կէլտիկինի, վէլհապըլ, սէվիլմիշ օլ-
տուղունուղու զանն վէ իտտաա իթմէքիկիմլէ, հէմ սիզի,
հէմ քէնտիմի ալտաթմըշ իտուկիմի թահրիքէն պէնան էյ-
լէեօրսունուզ:

Անտրէ. - Էսէֆ իտէրիմ քի, պունլար հէր սահիհ տիր
... Ժէրմէն պէնի սէվմէզ վէ սէվմէեէճէք տիր:

Ֆիլիբ. - Իսպաթը նէ՞ տիր:

Անտրէ. - Եալընըզ պիր իսպաթ տէյիլ, եիկիրմի իս-
պաթըմ վար տըր: Շէօյլէ քի մէյեուսիեէթպալսը զապու-
լէյեէթի... սօղուզ հալլէրի... վէ իքի կիւնտէն պէրու

ատէմը թէվէճճիւհէ թէպտիլ օլմագտա պուլունտուղու զանն օլունան ֆիթուրսուզլուղու . . .

Ֆիլիբ . - Աճայի պ , ատէմը թէվէճճիւհէ միւ , բէք աւէա , տիմէք օլուր քի , սիդի չէքէմէեօր :

Անտրէ . - Էվլէթ , արա սըրա . . .

Ֆիլիբ . - (Էլլէրինի օվուշտուրարադ .) Ալէա' , ալէա' :

Անտրէ . - Պու չէյլէրտէն սիզ նէ՞ նէթիճէ չըգարըեօրսունուղ :

Ֆիլիբ . - Շու նէթիճէեի չըգարըեօրում քի , սէվկիւլիւ օղլում , Ժէրմէն սիզի տէրէճէյի ֆէվգէլլաեէտէ սէվիեօր :

Անտրէ . - (Գլուա-Տիէօնիւն քէնտիաինի իսթիհլա իտիեօր օլտուղունու զանն իլէ , հայրէթլէ մէրգումա աթֆը նիկեա հ իթտի , վէ չու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի .) Սիզ պէնիմէ էյլէնիեօրսունուղ , հալպու քի մուղթարըպ օլտուղումու , հաթթա էօլմէք ըատտէսինտէ մուղթարըպ օլտուղումու պիլտիկինիզ հալտէ , պու եաբտըղընըլ չէյ , ֆէնալըգ տըր :

Ֆիլիբ . - Խա'յր , սիզ էօլմէեէճէքսինիզ , վէ միւրատընըղա տա նայիլ օլաճագսընըլ : Պու պապտէ իրանէ իտէճէկիմ իսպաթլարը տինէեին :

Մէրգում , պէլաղէթի լիսանըլլա , Ժէրմէնին , Անտրէ . եէ մուհապպէթի օլտուղունու իսպաթ իթտի , անճագ պաղը մէրթէպէ սօուգ մուամէլէ կէօսթ էրմէսի , թապիեաթը մասլահաթտան օլտուղունու անլաթտը : Շու գատար քի , օլ կէնճ գատընըն ֆիքրինի վէ հիսսիեաթընը , մէրգում տէլիգանըլ իւղէրինէ ճէլպ իթմէք իւզրէ պաղը կիւնա թէտապըլ իթթիսաղը պէյնէրինտէ գարարլաշտըրըլտը :

34

Անտրէ իլէ օլ տէհչէթլի տօսթուհուն միւքեալէմէսի պիր սաաթա եադըն իմթիտատ իթտի իսէ տէ , պէրթափ-սիլ նազլ ու պէեանընա լիւզում կէօրմէսիլ :

Շու գատարը պիլտիրմէկի քեաֆի աստ իտէրիլ քի պու իքի ահպապ , պիրիպիրինտէն այրըմազտան էվլէլ Գրուա-Տիէօնիւն , պուլունտուղու օթէլտէ պիր դաչ կիւն տահա գալմասը , վէ Անտրէնին , իգթիլա իթտիկինտէ , մէր-գումա միւրաճաաթլա , լէյինի ալմասը գալսարլաշա-րըլալ :

Անտրէ , եախօտ Հանրիեթ տ'Օպէրիվին օղլու , ա-թընա սիւար օլարագ սէյֆիէեէեէ տէօնտիւկիւ սըրա-տա , տիւչար օլտուղու աչդ ու մուհապպէթինին քէսպի մուվաֆֆադըյեթ իթմէսինի արղուլէմէքտէ պարօնուն նէ կիպի մէնֆաաթը պուլունապիլտիկի իւզէրինէ տիւչիւն-մէեիպ , անըն , քէնտի հադ-դընտաքի թէվէճճիւհիւնիւ , նէվիմա բէտէրանէ աստ լիլէ , խալիսէթ ու սաֆվէթինէ շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի :

Պինապէրին , Անտրէ , ալէսսէվլիյեէ մահզուն կէօրին-տիւկիւ հալտէ , օ ադչամքի սուֆրատա մէսուր կէօրին-տիւկիւնտէն , Մ. աը Կրանլիէօ , օլ պապտէ մէրդումս թէպրիքլէ , աճապա խաաթալըղընտա կիրիֆթար օլտուղու սաեըգլամագլըգ սաաթլարընտա կէօղլու էօնիւնէ կէլէն նի-գապլը կիւզէլ գատընտան պազը խաեըրլը խապէրլէր ալ-մըշ օլմասընտան տօլաեը մը շու մէսէրրէթլին հուսուլէ կէլ տիկինի սիւալ իթտի , վէ Անտրէ տախի պազը սէօղ իլէ ճէվապ վիրտի իսէ տէ , էօյլէ պիր մէմուլին ղայրի սիւալ տէն , օգուհանլարըմըղըն անլաեաճաղը վէճհ իւզրէ , պիւ-

Թիւն պիւթիւն շաշորրպ , կէօղլէրինին պէեաղընա գատար
գըզարտը , վէ Ժէրմէն իսէ , հէման ֆէնալըդ հիսս իթմէք
լատտէսինտէ սարարտը :

Հալպու քի վիգօնթ , քէլամընա շու եօլտա տէվամ
կըլէտի :

— Սէվկիւլիւ օղլում , մահզա պիր լաթիֆէ օլմագ
իւղրէ սէօյլէտիկիւմ շու սէօղ , աճապա կիւճիւնիւզէ՝ մի
կիթտի : Էկէր կիւճիւնիւզէ կիթտի իսէ , պու պապտէ է-
սէֆ իտէրիւմ : Քիմսէ , պէնիւմ գատար էսրարը գալպիե-
նէ ըիսեէթ իթմիշ , ֆագաթ հիշ պիր սէպէպ պուլունմա-
եան շու էնտիշէնիզէ նէ՝ մանէա վար տըր : - Սիզ էօյլէ պիր
շաղտա պուլունուեօրսունուզ քի , սէվէպիլիւսինիզ , հաթ-
թա տիեէպիլիւսինիզ քի , սէվմէլիսինիզ : Եալընըզ իհթիեար
քիմսէլէր , աշգ ու մուհապպէթէ հիսսէտար օլամատըգլա-
րընաման , անլէր իշին պու տույղու մէմնու տուր :

Արմանըն պու սէօղլէրի իրաա իթտիկի սըրատա , Ժէր-
մէն քէնտիսինի թօբլատը . շէօյլէ քի , զէվճի , կէօղլէրինի
քէնտիսինէ աթֆ կըլէտիքտէ , հէեէճանընտան էսէր գալ-
մամըշ իտի . վէ լաքին թաամըն սօնլարընտա վէ թէքմիլ օ
ազլամը մահզուն պուլունտու :

Մէրդումէ , իսթէմէեէրէք , վէ պէլքի տէ պիլմէե-
րէք , Անտրէ հագգընտա հիտտէթ հիսս կըլէմէքտէ իտի :

Քէնտիսի մահզուն վէ միւքէտտէր օլտուղու հալտէ ,
նիշին Անտրէ մէսրուր վէ մէմնուն կէօրիւնիւեօրտու . իշ-
թէ պու սիւալի օլ կէնճ գատըն ֆիքրինտէ թէքրար իաիպ ,
ֆագաթ պու պապտէ միւսէրրահ պիր ճէվապ վիրմէեօր-
տու :

Պալէատէ զիքր իթտիկիմիզ աթ եարըշընըն զէմանը
եաղլաշտըղընտան , պիր բէնշէնպիհ կիւնիւ մարքի տը
լօթրէքին խանէսինտէ թօբլանըլարագ , եարըշըն եէվմի
իճրաը գարարլաշտըրըլտը :

Անտրէ , եարըշ կիւնիւ սիւար օլաճաղը աթը հէր սա-

պահ թալիմ իտէր իտի : - Պու թալիմ իչին , խասսէթէն շալը չըբըլար վէ պիր էնլի հէնտէք թէրթիպ իտիլիշ օլուպ , պու հէնտէք , Լուար նէհրինէ գատար ուզանըր իտի Մ. տը Կրանլիէօ , հէմ հայվան մէրագընտա , վէ հէմ պինիծիլիք մէրագընտա օլտուղունտան , մէղքիւր թալիմէր էսնաոընտա հէր վագըթ հազըր պուլունուր իտի իսէ , զէվճէսի քէնտիսիլէ պէրապէր կէլմէտիկինտէն , մէր գում , իշպու ֆիթուրսուղլուղունտան տօլաեը մէղպուրէ եի իթապ իտէր իտի :

Պիր բաղար իրթէսի կիւնիւ , սապահլաեըն , գուշլուգ թաամը իտիլտիքտէն սօնրա , պիր ինկիլիզ սէյիս , Թօնթօն նամ աթը , պաղչէեէ կէթիրտի , վէ խըղմէթճիլէրտէն պիրի տէ , Անտրէնին էլտիվէնլէրինի վէ գամշըսընը կէօթիւրիւպ , միւթատ օլան թալիմ իչին աթըն հազըր օլտուղունու պիլտիրտի :

Անտրէ . - (Արմանա .) Մուգարրէր օլան սաաթ եաղլաշըեոր . հէր հալտէ ֆիթուհաթը գազանմաղ իչին միւքէմմէլ պիր թալիմ լազըմ տըր :

Արման . - Սէվկիւլիւ օղլում , սիզ մահիր պիր սիւսրիսինիզ , վէ էկէր աթընըզըն շայեանը թէէսսիւֆ թապիեաթը , սօն քէրթէտէ թէքս պիր հարէքէթտէ պուլունմազ իսէ , մութլագա պիրինծիլիկի գազանաճաղտընը : Վագաա ըաքիպլէրինիզ օլան գօնթ տ'Օվէրին , գօնթ տը Պէվիլին վէ Մ. տը Գաղնօֆուն մէհարէթլէրինի , վէ ըաքիպ օլաճադլարը հայլանլարըն ղաեէթ սէրի իւլ հարէքէ օլտուղլարընը տա թասսիգ իտէր իսէմ տէ , սիլէ էմնիլեէթիմ վար տըր : - Ժէրմէն , պու կիւն սիլտէ պիր զիմլէ պիրլիքտէ կէլճէքսինիզ , տէյիլ մի :

Ժէրմէն . - Րէճա իտէրիմ , պէնի տալէթ իթմէնին , պէն խանէմտէ գալմագ իսթէրիմ :

Պարօն . - Միւղտարը պմըսընըզ :

Ժէրմէն . - Խա'յր , եօրկունում , պու կիճէ ըահաթ ու

եռեամատըղըմտան, պաշըմտա աղըրլըգ վար տըր:

Պարօն. - Րէնա իտէրիմ, պէշ տագըգա գատար թէ-
րացատա տուրուն. ալաճաղընըզ հավա սաեհսինտէ իյի-
լիք հիսս իտէճէկինիզէ էմինիմ:

Ժէրմէն, զէվճինին մէգըիւր թէքլիֆինէ խահնախահ
մուվաֆֆադաթ իթմէքլէ, զէվճ ու զէվճէ, գօլթուգ գօլ-
թուղա օլարագ, վէ Անտրէ տախի արգալարընտան կի-
տէրէք, թէրացատա չըգտըլար:

Ձիքը իթտիկիմիզ Ինկիլիզ սէյիս, Անտրէնին, եա-
րըզ էանասընտա սիւար օլաճաղը եազտըղըմըզ թօնթօն
նամ հայվանը թուլթմուշ օլուպ, մէգըիւր հայվան, օ կիւ-
նիւ հէր վագըլթտան զիեատէ իմթիզաճը գապիւսիզ պիր
հալ քէսպ իյլէմիշ իտի:

Թօնթօն՝ կէնճ, կիւզէլ վէ կէօսթէրիչլի՝ պիր աթ օ-
լուպ, Մ. տը Կրանլիէօնիւն ախըրլարը իչին սայքի պիր շէ-
րէֆ իտի:

Նիհաեէթ, Անտրէ, Թօնթօնա սիւար օլմագ իւզըէ
պաղչէեէ էնտի, վէ Ինկիլիզ սէյիս, հայվանըն սէրթ թա-
պիեաթընը անլաթարագ, սագընմասընը մէրգուլ տէլի-
գանլըեա իխթար իթտի: Փիլվագը Անտրէ իշպու աթա
սիւար օլտուղուհտա, հայվան օլ գատար տիք պաշըլըգ
կէօսթէրմէկէ, շահ գալգմաղա, վէ սիւարիի մէրգուլմու
իւզէրինտէն եէրէ աթմաղա չալըշմագտա իտիքի, կէնճ
գատըն պիլէ, իղհարը հէեէճան իլէ ըէֆը սէտա իթմէք-
տէն կէրի տուրամատը: Փագաթ, մէգպուրէնին հէեէճա-
նընը, վէ օլ պապտէքի նիտասընը իշիտէրէք, ատէթա ա-
լան քէսիլմիշ օլան կէնճ աշըգ, հայվանըն հարաքեաթը շէ-
տիտէսինէ ըաղմէն, անը թէսկինէ մուվաֆֆադ օլտու, վէ
պաղչէնին էթրաֆընտա պիր տէվը իճրասըյլա, թէրացա-
նըն ալթընա կէլտիքտէ, կէնճ գատընա խիթապէն,

— Մա'տամ, Թօնթօն սիզէ գօրղու վիրտի իսէ տէ,
պու խուսուստա քէնտիսինէ աֆիլ իտին, պիր տահա, պու

եօլտա հարէքէթտէ պուլունմաեաճադ տըր . . . Քէնտիսի
թապէն դուզու կիպի հաղիմի տիր , ֆագաթ գարնընա
չէյթան կիրմիչ օլտուղունտան , քէմալէթինի պիր արա
ղայպ իթտի :

Պարօն . - Սիգին կիպի պիր սիւարինին ալթընտա պու-
լունմասըյլա , թօնթօն պիրիննի հայվան տըր , վէ բաքիպ-
լէրինտէն գօրգմաղ . . . Իմտի , սէվկիւլիւ օղլում , պու եա-
րըչտա զալիպ օլաճաղընըղա էմինիմ :

Անտրէ . - (Միւթէէսսիր պիր հալտէ օլտուղու , վէ
պէյնդի սօլմուչ պուլունտուղու հալտէ ժէրմէնէ պաղա-
րադ .) Պու ֆալընըղը գապուլ իտէրիմ :

35

Լօթրէք սէյֆիեէսի , Կրանլիէօ սէյֆիեէսինտէն օնի-
քի քիւմէթրօ գատար ուղագտա օլուպ , վէ օն պէչիննի
Լուի գրալըն իւք սալթանաթ սէնէլէրինտէ , վասի պիր
պաղչէ տէրունինտէ ինչա իտիւմիչ պուլունուպ , թուրէնին
զէնկին էմլաք սահիպլէրինտէն իհթիեար մարքի տը Լօ-
թրէքին մալի իտի :

Սէնէտէ սէքիղ եիւզ պլին ֆրանգա եաղըն իրատա մա-
լիք օլան Բօլան-Վասրար տը Լօթրէք , քէսիր իւլ նուֆուս
վէ միւթէպէր պիր ֆամիլեա էֆրատընըն բէտէրի իտի :

Եէթմիչ եաչընտա պուլունմասընա բաղմէն , մէչհուր
ալմը օլտուղու ճիհէթլէ , սապահտան աղչամա գատար
ալ իլէ մէչղուլ օլան պու մարքինին տէօրթ նէֆէր էվլատը
օլուպ , տէօրտիւ տէ էվլէնմիչ իտի . չէցլէք սուֆրաեա

օթուրսուղլարընտա , մարքի , տէօրթ էվլատըյլա կէլինլէ-
րինտէն մաաուա , օն նէֆէր էրքէք վէ ալթը նէֆէր դըզ
թօրունլարընը կէօրմէքլէ իֆթիխար խտէր իտի :

Պազէն քէմալը ղուրուրիեէթլէ Ֆամիլեասը էֆրատը-
նա պագարագ ,

— Ալլահ իսթէրսէ , պէնիմ իսմիմ սէօնմէեէճէք տիր ,
տէր իտի :

Իհթիեար մարքի , էյլէնճէեի սէվէր պիր ատէմ օլ-
սուղունտան , սէնէտէ պէշ ալթը տէֆա , պազը միւթէ-
պէր ահըպպասընը աթ եարըշընա եախօտ ալա տավէթ իյ-
լէր իտի : Մէրգումուն միւսաֆիրքէրվէրլիկ իմէշուր օլուպ ,
սէյֆիեէսինտէքի ալթմըշ դատար տայիրէլէրի , միւնթէխէպ
միւսաֆիրլէր իլէ չօգ վագըթ տօլու պուլունուր , վէ վասի
ախըրլարը տէրունինտէ է'ն ալէա ճինստէն աթլար պէս-
լէնիր իտի :

Աթ եարըշը ղէմանլարընտա , մէզքիւր սէյֆիեէ ա-
հըպպասընըն , էվլէլճէ տավէթ վուգու պուլմագսըզըն ,
քէնտի տօթլարընը պիրլիքտէ կէթիւրէպիլէճէքլէրի դա-
րարլաշտըրըմըշ օլուպ , պիր քէրլէ մարքիեէ եախօտ էվ-
լատընտան պիրլինէ պիր քիմսէ թագտիւմ իտիլտի մի , օն-
տան սօնրա պու գաթ , իշպու սէյֆիեէտէ գալապիլիր վէ
տայիմա սուֆրատա , վէ էյլէնճէեէ խիթամ վիրմէք իւզ-
րէ թէրթիպ իտիլէն պալօտա հաղըր պուլունապիլիր իտի :

Նիհաեէթ եարըշ կիւնիւ կէլիպ եէթիշտի : Յունիսին
իքինճի նըսֆընա թէսատիւֆ իտէն օ կիւնիւ , իլք ագշա-
մը պիր ազ եաղմուր եաղմըշ օլմաղլէ , թօղլարը օթուրթ-
մուշ , վէ օրթալըղը սէրինլէթմիշ օլտուղունտան , հավա
ղսեէթ կիւզէլ իտի , վէ կիւնէշ իսէ , մուճիպի իղթիրապ
օլմատան պազը ինճէ պուլուլթլար ալթընտա գալմըշ իտու-
կինտէն , եէշիլ թարըա վէ պազէլէրի խօշ պիր զիեա իլէ
թէնլիր իյլէմէրտէ իտի :

Թամ սաաթ իքիտէ եարըշա պաշլանմասը մուգարրէր

օլտուղու ճիհէթլէ, եարըշ մահէլլինտէ էնվաի արապալար վէ սիւարիէր պուլունմագտա իտի :

Էօյլէեի պիր սաաթ կէչէրէք, զալէպիլիք իչլինտէ պիր ֆըշըլթը հասըլ օլուպ, ումումուն նազարը տիգգաթը, տէօրթ ալթը միւքէլլէֆ պիր վիգթօրիա արապասընա աթֆ օլունտու : Կրանլիէօ վէ Բանտալ խանէտանլարը արմալարընը համիլ օլան իչպու արապատա, վիգօնթ Արման իլէ ժէրմէն օթուրմուշ օլուպ, տայիմա տիլպէր վէ ճալիպ օլան ժէրմէն, օ կիւնիւ, միւթատընտան զիւստէ սօլկուէ իտի, վէ իւսթտէն կիւմիւշլիւ ֆայլ գօսթիւմ վէ ալթտան աչըգ մալի իւզէրինէ սիեահ գատիֆէ չուպուզու ժիւր կիւնիւ միշ, վէ պաշընա գօտուղու կիւմիւշլիւ, աչըգ մալի վէ սիեահ ըհնկէրլէ գարըշըգ օլան Լուի Գէզվարի քիւշիւք շար գասընը անլընա տօղրու էյմիշ օլուպ, պէեազ վէ սէտէֆի էնսէսի, վէ պաշընըն թէքէսլինտէքի սաշլարըյլա էնսէսլինտէն պէլինէ գատար ուզանան սարը եալտըզ կիպի բարլազ սաշլարը կէօրիւմէքտէ իտի :

Մէզպուրէնին սաղ էլլինտէ թութմուշ օլտուղու ըհնկի քիւշիւճէք շէմսիէնին սարը, ֆիլտիլիտէն մասմուլ օլմասըյլա, տանթէլա միսիլլու, Ջին բայիթախթընըն Բէքին շէհրինտէ իլլէնմիշ իտի :

Մէրգում, սօլ էլիլլէ թութտուղու մէնէֆշէ պուքէթինի գօզլամագ իւզրէ, վազըթ վազըթ պուրնունա կէօթիւրմէքտէ իտի :

Անտրէ տը Սան-Բէմօ, մալիւմ օլան թօնթօն նամ հայվանա սիւար օլմուշ օլտուղու հալտէ, վիգթօրիանըն եանըսըրա կէլմէքտէ, վէ արատա պիր Մ. տը Կրանլիէօ իւլէ կէօրիւշտիւկիւ կիպի, նատիրէն տախի ժէրմէն իլէ կէօրիւմէքտէ իտի :

Անտրէ, տիւղ պիր գօսթիւմ կիւնիւմիշ իտի իսէ տէ, եարըշ էսնասընտա պու գօսթիւմիւ թէպտիլ իտէճէկի տէրքեար իտի :

Պաշլըճա տավթի լիւթերտէն էքսէրիսի , Լօթրէք սէյֆի-
նէսինն սալօնլարնա կիթմէքտէ օլուպ , մարքիզ Լօթրէք
լիէ տէօրթ նէֆէրի կէլինլէրի , մէրգուման միւսաֆիրլէրի
սուրէթի խայրխաճանէտէ գապուլ իթմէքտէ իտիլէր :

Գար կիպի պէտազ վէ պուքլէ սաշլարլըլա ղանէթ ճա-
լիպ օլան վէ սօյզատէլէրէ մախսուս սիմասը պուլունան
մէրգումէ մարքիզ , չօմուգլուղունտան պէրու թանըտըղը
ժէրմէնի կէօրտիւկիւնտէ , սուրէթի նաղիքեանէտէ գապուլ
կլէտի , զիրա վիգօնթ , հէր սէնէ պիր գաշ այ գատար
կրանլիէօ սէյֆիսէսինն կէլտիկիւնտէ , մալիւմիւմիւզ օլտու-
ղու իւզրէ , ժէրմէնի եանընտան ասլա աեըրմազ իտի :

Արման տախի , Սան-Րէմօնու խանէ խալզընա թագ-
տիւմ կլէտի :

Մատամ տը Լօթրէք , ժէրմէնի պուս իթտիկիւնտէ ,

— Ազիզէմ , պուրատա սիզին իչին պիր տայիրէ թէր-
թիպ օլունմուշ տուր : Եարըշտան սօնրա սիլի օրաեա կէօ-
թիւրէճէերիզ : Էկէր միւնասիպ կէօրիւրաէնիզ , ագշամ թաա-
մընտան էվվէլ թուալէթինիզի թէպտիլ իտին , վէ եարըն
սապահ պիր գաշ սաաթ գատար պուրատա ոււուեոււն ,
զիրա պու կիճէ իճրասը մուգարրէր օլան պալօ , խայլի կէճ
խիթամ պուլաճաղընտան , ղանն իտէրիւմ քի , կիճէ վագ-
թը սէյֆիսէնիզէ ավտէթինիզ միւմքին օլամազ :

Ժէրմէն . — (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Պէն տէ էօյլէ ղանն
իտէրիւմ , չիւնքի մատամ , հիչ շիւպհէ իթմէերին քի , սէվ-
տիլիւմ վէ սէվիլտիկիւմի պիլտիկիւմ պու խանէտէ նէ՝ գա-
տար չօգ միւտտէթ իգաւթ իտէր իսէմ , օլ գատար քէն-
տիւմի պախթիւեար աուտ կլէրիւմ :

Մատամ տը Լօթրէք , եէնիտէն վիգօնթէսի պուս իթ-
տի , վէ պատէհու , տիկէր միւսաֆիրլէրի իսթիգպալէ կիթ-
տիկիւնտէ , ժէրմէնին եանընա տիկէր պիր գատըն կէլէ-
րէք , իքիսի միւեանընտա պաղը տօսթլուզ վէ մուհապպէթ
նիւմայիլլէրի թաաթի գըլընտը :

Ղաեէթ տիւպէր վէ ճալիպ օլան պու գատըն , չո ճուգլուղու զէմանընտա ժէրմէնին արգատաշը օլմուլ իտի :

Մէրգումէ , Թուրէնտէ , Լօթրէք ճիւլարլարընտա վա գը քիւշիւք պիր սէյֆիեէ տէրունինտէ տօղմուշ օլուպ , Տիան տ'Օպրէյ իսմիլլէ միւսէմմա իքէն , պիր սէնէտէն , եանի ագտը իզտիվաճընտան պէրու մատամ պարօն տը Ֆէրիէ իսմիլլէ Թէսմիեէ օլունմագտա իտի :

Պու գատըն , զէվճի պարօն տը Ֆէրիէ իլէ պիրիքտէ Իթալիաեա կիթմիշ օլտուղունտան , ժէրմէնի , չըգան գըլ պարօն տը Կրանլիէօ իլէ էվլէնմէսինտէն պէրու կէօրմէմիշ իտի : Պու սէպէսլլէ , Թարաֆէյն արասընտա մէտէրրէթ սէ տալէրի վէ եէկտիկէրինէ սարըմագ վէ գուճագլամագլըգլար վուգու պուլտու :

Մուսխարէն պու կէնճ գատընլար , գօլթուգ գօլթուգա կիրիպ , սալօնլարտան կէշաիլէր , վէ գըշ մէվսիմին տէ մուհաֆազա իտիլէն աղան , ֆիտան վէ չիշէքլէրէ մախսուս օլան պաղչեէէ կիթտիլէր :

Անտրէ , պիր գաշ տագըգատան պէրու մէգըլար պաղչէտէ , պէեազ մէրմէրտէն պիր սանէմին արգասընտա կիլլէնմիշ օլուպ , ժէրմէնի կէօղիւնտէն աեըրմամագլա մաիշ զուզ օլմագտա իտի :

Մէրգուման գատընլար , սանէմին արգասընտա տանա Թըլմըշ օլան աղան Թախթալարտան մաամուլ պիր գանաբէ իւզէրինտէ օթուլտուլար :

Սան-Բէմօ , Ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլարագ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Ույղունսուզճա հարէքէթտէ պուլունմանարագ , պուրատա գալապիլիբմիհիմ : Գիմ պիլիր , պէքի ժէրմէնի իլէ մուհիպպէսի , հէրքէստէն կիլլէնէրէք պիրիսիլինէ պաղը հարար շէյլէր սէօյլէեհէքլէր տիր : Պուրատա օլտուղումու պէլլի իթմէեհէք , սէօղլէրինի տինլէմէք վէ

իլթմէքլիկիմ, սայղըսըզլըզ վէ հէման թէրպիեհսիզլիք տէյիլ մի տիր :

Անտրէ , պու սէօզլէրի իրատ իտիպ , օրատան չէքիւ մէք իսթէտի իսէ տէ , թէրէտտիւտ իթտի , վէ մահէլլի մէզքիւրտէն չէքիւմէմէք արզուսու , իւք թասավլուրունա զալէպէ իթմէքլէ ,

— Պուրատա գալմագլըզլըմտա նէ՞տէն սայղըսըզլըզ վէ թէրպիեհսիզլիք օլաճագ արբ : Պու իլթիճակեահը պիր նիեհթլէ մի ինթիսապ իթտիմ, խա՛յր . . . Բէնտիլէրինի գօլլամագ իշի՞ն մի կէլտիմ . . . աալա . . . Եալընըզ թէսաստիւֆ , Ժէրմէն իլէ մուհիպպէսինի պէնիմ եանըմա կէթիրտի . . . Իմտի պու մահէլլտէն նի՛չին մուֆարագաթ իտէճէեիմ . . . Պու իքի դատընըն կիզլէեհէճէք նէ՞ սէօզլէրի օլլապլիլ . . . շաեհտ սըրըլարը պուլունտուղու ֆարզ օլունսա տախի , իքի պիկիւնահ գալպին էսրարընտան իպարէթ տիր : - Էկէր Ժէրմէն իսմիմի թէլէֆֆիւզ իտէր , վէ հագզըմտա պահս իյլէր իսէ , ֆիքրինի անլամըշ օլաճաղըմ . . . Խա՛յր , խա՛յր , պէօյլէ պիր ֆըրտաթը զայպ իթմէքլիք , միւմքին տէյիլ տիր . պուրատա գալաճաղըմ , տէյի միւլահազա իթտի , վէ մահէլլի մէզքիւրտէ տուրտու :

Լաքին Անտրէնին պիւթիւն պիւթիւն մէմուլի խիլաֆընտա օլարագ , պու իքի կէնճ գատըն , քէնտի տախիլի էօմիւրլէրինտէն վէ զէվճլէրինտէն պահս իթտիլէր : Մատամ պարօն տը Ֆէրիէ , աթ եարըշընա , Նօրմա նամ հայվան իլէ քէնտի զէվճիւնին տէ տախիլ օլաճաղընը վէ պունտան տօլաեը , եանի զէվճիւնէ պիր ֆէլաքէթ վէ եա գաազա վուգու պուլուր վէալէսէսի իչինտէ իտուկինի պէեան իյլէտի :

Ժէրմէն , քէնտի զէվճի օլան Մ. տը Կրանլիէօտէն կէօրտիւկիւ մուհապպէթին , սըրֆ բէտէր իլէ էվլատ աալալնտա մէվճուտ օլան մուհապպէթ գապլիլնտէն իտուկինի պէեան իթտիլինտէ , մուհիպպէսի պուլունան գաա

տըն, իշպու իֆատէ հագգընտա թէաճճիւպ իթտիլի կիւպի, Անտրէ տախի օլ պապտէ մէմնունիյեթ հիսս իյլէտի, Նիհաեթ, մարքի տը Լօթրէքին էվլատընտան պիրի կէլէրէք, եարըշա պաշլանըլմագ իւզրէ օլտուղունտան, մահէլլի մուայեէնէ կիտիլմէսինի իքի կէնճ գատընա իթար իթտի: Պինապէրին մատամ տը Կրանլիէօ իլէ մուհիպէսինին օրատան մուֆարագաթլարընը միլթէագըպ, Անտրէ տախի կիլլէնմիշ օլտուղու մահէլլի թէրք իթտի:

36

Ժէրմէն, մարքի տը Լօթրէքին էվլատընտան պիրինին գօլթուղունտա, վէ Մ. տը Կրանլիէօ տէ, մատամ պարօն տը Ֆէրիէնին գօլթուղունտա օլարագ, եարըշ մահէլլինէ կէլտիքլէրինտէ, օրատը, արապալարա օթուրմուշ օլան կիւզէլ թուալէթլի տիլպէր գատընլար, կէնճ սիւարիլէր վէ սայիր պիր չօգ սէյիրճիլէր իլէ տօլմուշ իտի: Պիր արա, մէրգուման գատընլար, ղէվճլէրինի պիրիպիրինէ թագտիմ իյլէտիլէր:

Մ. պարօն տը Ֆէրիէ՝ հէնուղ կէնճ վէ կիւզէլ պիր քիմնէ իտի:

Մ. տը Սան-Բէմօ տախի, եարըշ էլսիսէսինի կիեինմիշ օլարագ, մահէլլի մուայեէնէ մուվասըլէթինտէ, Մ. տը Կրանլիէօ թարաֆընտան, Մ. տը Ֆէրիէեթ վէ ղէվճէսինէ թագտիմ գըլընտը:

Եարըշ իշարէթի օլան պիրինճի չան չալընտըդտա, իքի կէնճ գատընլար, քէնտիլէրի իշին թախսիւ օլունան մահէլլէ կիթտիլէր: Պիրի սարը վէ սիկէրի էսմէր օլան պու

իբի մուհիպէլէր, օլ գատար հիւսնի ճէմալ սահիպի իտիւ-
լէր քի, թէաթրօլարտա օլտուղու կիպի, եէրլէրինէ օթու-
րուր օթումամազ, հէր քէսին նազարը տիգգաթը քէնտիլէ-
րինէ աթֆ օլունտու :

Իքինճի վէ իւչիւնճիւ իշարէթ տախի վէրիլիպ, եա-
րըչա պաշլանտը : Պիրինճի վէ իքինճի եարըչտան պահ-
իթմէք իսթէմէեիզ : Նալընըզ զաեթ մունթազամ սու-
րէթտէ իճրա օլունտուղունու պէեան իլէ իքթիֆա իլէրիզ :

Պաշլըճա եարըչ իշարէթի վէրիլմէք սըրասընտա, սէ-
քիլ լէս պիրինճի ճինստէն հայվանլար, կիւճ պէլա իլէ
զապթ իտիլմիշ օլտուգլարը հալտէ, շայեանը թէհայեիւր
հարէքթ վէ մուամէլէլէրիլէ սապըրսըզլըլարընը իզհար
իլէմէքտէ իտիլէր :

Մէվճուտ եարըչ հայվանլարը իչինտէ պուլունան թօն-
թօն նամ աթ, հիտտէթամիզ վէ զապթ օլունմազ հալ-
ու հարէքթիլէ, հազըրունուն նազարը տիգգաթընը ճէլպ
իլէմէքտէ, վէ լէֆիգլէրի օլան տիկէր աթլարը կէօրտիւք-
ճէ, պիւթիւն պիւթիւն չըլկընըզ քէսպ իթմէքլէ, եու-
լարընտան թութմուշ օլան վիգօնթուն իքի սէյիսի, մէզ-
քիւր ազլըն հայվանը զապթ իտէպիլմէքտէ ֆէվգէլատէ
կիւճիւք չէքմէքտէ իտիլէր :

Պու արա Անտրէ, սաքին պիր հալ իլէ թօնթօնուն
եանընտա տուրմուշ օլուպ, սօն եարըչ իշարէթինէ պէք-
լէեօրտու :

Մ. տը կրանլիէօ, քէնտի հայվանընըն ազկըն հալինի
կէօրմէքլէ, իզթիրապ վէ էնտիչէեէ տիւշար օլմագտան
քէնտիեի մէնն իտէմէմէքտէ, վէ կէրէք սիւարի վէ կէրէք
հայվան հազգընտա պիր ֆէլաքթթ վուգու պուլաճաղընա
տայիր միւպհէմ պիր գօրգու հիսս իլէմէքտէ իտի :

Ժէրմէն, օթուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն տէհէթ-
պալիշ աթըն հարաքեաթընա տիգգաթ իտէրէք, վէ իղ-
թիրապընտան նաչի պէյնղի սօլարագ, էլինտէքի պուքէ-

թին մենեֆչէլերինի վէ մէնտիլինին տանթէլալարընը խապերի օլմագալըն հօլմագտա խտի : Պիւնտան գաթինազար , կիրտապա էեիլէն ճահիլ պիր քիմսէ միսիլու պալ տէօնմէքտէ խտի :

Մատամ տը Ֆերիէ , մէղպուրէնին տալկընլըզընը կէշիրմէք իւզրէ , շու հօլտա քէլամա աղաղ իյէտի :

— Ազիզէմ , պազը աթ եարըչլարընտա պուլուն մուշմուսունուզ :

Ժէրմէն . - Էվլէթ , չօգ տէֆա Բարիստէ վէ Տիէրտէ , աթ եարըչլարընտա պուլունմուշում տուր :

Տիան . - Պահաա կիրիշմիշմիսին :

Ժէրմէն . - Ասլա :

Տիան . - Պէնտէ կիրիշմէմիշիմ տիր , լաքին պահաա կիրիշմէք իչին ֆէվգէլատէ արղում վար տըր : Բէք էյլէն ճէլի շէյ տիր տէրլէր . սայքի եարըչլարըն էհէմիեթի օն միսլինէ , վէ հէեհէճանը եիւզ միսլինէ իպլաղ խտէրմիշ : - Պու ճիւմլէ իլէ , պէնիմ , միւթէէսսիր օլմաղա իֆթիեաճըմ հօգ տուր , զաթէն զէվճիմ հազգընտա ֆէվգէլատէ գօրգու իչինտէ օլտուղումտան , օլտուգճա միւթէէսսիրիմ . շու դատարքի , պու սուրէթլէ տէֆիղամ իթմէք իսթէրիմ . . . Հէրնէ իսէ պահաա կիրիշմէք իսթէրմիսին :

Ժէրմէն . - Սէնին իսթէտիկինի պէնտէ իսթէրիմ :

Տիան . - Բէք ալէա , պիւեիւք պիր մէպլաղ իչին պահաա կիրիշէլիմ :

Ժէրմէն . - Եիկիրմի պէշ ատէտ լուի ալթունու իչին օլուր իսէ , դապուլ իտէրմիսին :

Տիան . - Էվլէթ : Իմտի պէն , զէվճիմ Կօնթրանըն սիւար օլտուղու Նօրմա իչին , սանա դարըն եիկիրմի պէշ լուի ալթուն իլէ պահաա կիրիշիրիմ : - Ազիզէմ , սէն քիմի պահաա էսաս իթթիեաղ իտէրսին :

Ժէրմէն . - Պիլընի մի իշար իթմէք լաղըմ տըր :

Տիան . - Թապիլի . . . Էկէր պիրինի իշար իթմէզ իսէն :

ղաթէն պահս օլմաղ . . . Իմտի պիր աթ իլէ պիր սիւարի-
նի չարուղ ինթիխապ էթ , գիրա իշարէթ շիմտի վէրիլէ-
ճէք տիր , վէ եարըշճըլար , եարըշա պաշլատըղլարընտա ,
իշ իշտէն կէչմէղ օլուր : - Չարուղ , չարուղ , պիրինի
ինթիխապ էթ :

Ժէրմէն . - (Չայիֆ սէտա իլէ .) Թօնթօնու ինթիխապ
խտէրիմ :

Տիան . - Քիմ սիւար օլմուշ տուր :

Ժէրմէն . - Մարքի տը Սան-Բէմօ :

Տիան . - Լաքին նէ՞ օլուեօրսուն : Շու հալինտէ պիր
ֆէնալըդ հիսս իթմէքտէ օլունտուղուն զանն օլունմագ թա-
պիլ տիր :

Ժէրմէն . - (Քէնտիսինի թօբլաեարադ .) Հիշ պիր չէ-
յիմ եօդ տուր . . . պա՛գ , պա՛գ , հարէքէթ խտիեօրլար .
հարէքէթ իթտիլէր :

Ֆիլվադը իշարէթի մուայեէնէնին վէրիլմէսի իւզէրի-
նէ , սէքիլ ըհս աթ , այնի վադըթտա եօլա չըդտըլար ,
վէ ումումուն ֆէվզէլատէ թէանճիւպիւնիւ մուճիպ օլա-
րադ , զանն խտէրսինքի , Թօնթօն , հէր կիւնա տիքպաշլը-
լըղ վէ աղկընլըղ պէր թարաֆ խտէրէք , եալընըղ ըա-
քիպլէրինի կէչմէք ֆիքրի մէշրուունա թապի օլտու : Փա-
գաթ էվվէլ էմիրտէ պու խուսուստա մուվաֆֆադ օլա-
մատը , չիւնքի տիկէր հայվանլար տաթի սէրի իւլ հարէ-
քէ օլմալարըյլա , պունլարա սիւար օլմուշ օլան եարըշճը-
լար , պիր միւտտէթ այնի խաթթ իւզէրինտէ եիւրիւտիւք-
տէն սօնրա , նիհանէթ էնկէլին էօնիւնէ վասըլ օլտուլար :

Պունլար , պիրինճի էնկէլի թէշքիլ խտէն չալը չըրքը-
լարտան միւրէքքէպ չիթի աթլաեըպ կէշտիլէր : Փաղաթ
ասըլ միւշքիւլաթ , եանի էյրի պիւրիւ վէ չէրքէշիք մա-
հէլէր օնտան սօնրա զուհուրա կէլիպ , պահսա կիրիշմիշ
օլան իքի կէնճ դաւորնլար , սապըրաըզըզլա եարըշըն նէ-
թիճէսինէ պէքէմէքտէ խտիլէր , Իքինճի էնկէլ տաթի կէ-

չիրիլիպ, չայա տողրու իլէրլէնիլտիկի սըրատա, Տիան, հէր
կիւնա իհիթիւրազը պէր թարաֆ իտէրէք, վէ հէր հալտէ
եարըչճըլարըն, մէգըիւր չայը աթլատըզլարընը կէօրմէք
իսթէրիմ տիւէրէք, օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէնին իւ
զէրինէ չըգտը, վէ ըէֆիգէսինէ խիթապէն,

— Շիւմի, էվվէլինտէն զիւտէ եան պէ եան կիտի-
եօրլար. Ահ, ազիզէմ, նէ՛ աթլար, նէ՛ սիւարիլէր...
զանն իտէրիմքի, Կօնթրան, պիր դաչ արգատաշընը կէ-
չիեօր, լաքին պու խուսուստա քեաթիլէն էմին տէ յիլիմ...
Սահիլէ եագլաշընեօրլար... աթլաեաճագլար... աթլաեօր-
լար... աթլատըլար... Ահ... տէտի, վէ աճը պիր ֆի-
զան ըէֆ իտէրէք, վէ եիւզիւնիւ իքի էլլէրի տէրուհինտէ
կիզլէեէրէք, իսկէմլէսի իւզէրինէ տիւշիւվէրտի:

37

Ժէրմէն. — (Պէյնզի աթարագ.) Տիան, Տիան, աղի-
զէմ, պէնի դօրդուլթուեօրսուն. նի՛չին պէօյլէ նիտա իթ-
աին, նէ՞ վար տըր:

Տիան. — Նէ՞ օլաճագ. Կօնթրան չայա տիւշտիւ:

Ժէրմէն. — Տիւշէն օ օլտուղունա էմինմիսին:

Տիան. — էմին օլմագտա սէօզ միւ... կէօղիւմ լլէ
կէօրտիւմ... ազիզէմ, իքիսի, եանի Կօնթրան վէ Նօրմա
պիրիքաէ տիւշտիւլէր... պիր արա զայպ օլտուլար...
սօնրա Նօրմա մէյտանա չըգտը... Ալլահ վէրէտէ պիր եէ-
րի դըրըլմըշ, վէ քէնտիսինէ ֆէնալըդ վագը օլմուշ օլմա-
սա իտի... տիթրէեօրում, քէնտիսինէ կիթմէլիեիմ...
կէօրմէլիեիմ:

Պու սէօղէր իլէ մէզպուրէ , էնմիշ օլտուղու իսկէմէ
լէսի իւզէրինէ թէքրար չըգըպ , վէ տիւրպիւնիւ կէօղիւնէ
գօնուպ , պաղմասընտա , կեահ կիւլէրէք վէ կեահ աղլա-
եարադ ,

— Խա'յր . . . Խա'յր . . . քէնտիսինէ հիշ պիր ֆէնալըգ
օլմամը տըր . . . սուտան չըգաեօր , վաղաա պիր ազ թօ-
բալ եիւրիւեօր , լաքին պու պիր զարարլը շէյ տէյիլ տիր :
Եննիտէն Նօրմահա սիւար օլտու . . . Ա'հ , տիւշտիւքտէն
սօնրա , եէնիտէն եարըշա տէվամ իթմէք , նէ' պիււեիւք
ճէսարէթ տիր , տէտի :

Ժէրմէն . - Տիկէրլէրինտէն նէ' խապէր , ազիզէմ :

Տիան . - Տիկէրլէրի էլան եօլլարընա տէվամ խտիօր-
լար , ֆազաթ իլէրինտէն զալիպա զէվճինիզին հայվա-
նընա պինմիշ օլան վէ մարքի տը Սան-Րէմօ թէսմիեէ ի-
տիլէն սիւարի , քեաֆֆէսինի կէշմիշ տիր : Պու հիւսապճա ,
ազիզէմ , պահա իթտիկիմիզ եիկիւմի պէշ լուի ալթուռու
սիզ գազանտընըզ :

Պիր արա սէքիզ նէֆէր եարըշըլլար , օրման թարա-
ֆընա կիթտիքլէրինտէն , զայպ օլտուլար : Պուռուռլա պէ-
րապէր , եարըշըն նէթիճէսի մալիւմ օլտուղու ճիհէթլէ ,
էվլէրի գատար մէրադ գալմատը , վէ պիր միւտտէթ ,
սէյիրճիլէր միեանընտա , եարըշըլլար հազգընտա միւթտ-
լէալարա կիրիշիտի :

Օն օն իքի տագըգա գատար կէշմիշ օլտուղու հալ-
տէ , եարըշըլլար , Կօնթրան էօնտէ օլարադ թէքրար մէյ-
տանա չըգտըլար , ֆազաթ զարիպ տիրքի , պու տէֆա
սէքիզ եէրինէ եէտի քիշի իտիլէր : Իլէրինտէն էքսիլմիշ
օլան տա , Անսրէ տը Սան-Րէմօ իտի :

Մէրգուամու զայպուպէթի , Մ . տը Կրանլիէօեիւ թէաճ-
ճիւպտէ պըրադտըղը կիպի , Ժէրմէն տալի , վաղաա պիր
սէօղ պիլէ սէօյլէմէտի իսէ տէ , պիր արա իզալէ օլմուշ օ-
լան սիմասընըն սօլկուռլուղու եէնիտէն հուսուլէ կէշտի :

Սիւարիւէրին եադլաշտըղը սըրատա , իշէրինտէն Կօն-
թրան այրըլարագ , Մ. տը Կրանլիէօ իլէ Տիանըն վէ ժէր-
մէնին պուլունտուղլարը մահէլլէ կէլտի , վէ եարըշըն թափ-
սիլաթընը վիրտիկի սըրատա , Անարէ տը Սան-Բէմօնուն
ղայսուպէթինի շու սուրէթտէ իյզահ իյլէտի :

— Միւսիւ վիդօնթ , հայվանընը թօնթօնուն էմալի
եօգ տուր տիսէմ ճայիլ տիր , վէ էկէր պանա սաթմագ
խաթէսէնիլ , ալըըմ . պու հայվան , մահէլլի մագսուտէ էն
էվլէլ եէթիշտի , ֆագաթ օլ գատար շիտտէթլէ եօլունա
տէվամ իտիեօրտու քի , Մ. տը Սան-Բէմօ տուրտուրամա-
տը : էկէր սիւարիսի , պաղչէնին ուճունտաքի խէնտէեէ
վասըլ օլմագտան էվլէլ , հայվանը զապթ իթմէկէ մուվաֆ-
ֆագ օլուր իսէ , հիշ պիր թէհլիքէ եօգ տուր , վէ պէքի
տէ , մուղայիրի հալինտէ , եանի հայվան զապթ օլունամա-
սա պիլէ , խէնտէեէն տէրին վէ էնի օլմասըլա պէրապէր
եինէ մուխաթարասըլ օ կէշիտ կէշիլէպիլէճէք տիր , շիւն-
քի օ հայվան , աթ տէյիլ , իլլա պիր դուշ օլտուղունտան
օրատան աթլամաղա միւդթէտիր տիր :

Պու արա ժէրմէն պաշընը աշաղըեա էյմիշ իտի : Մէր-
գումէ , քէսկին ինկիլիլ թուղու բուհունու հավի օլան քիւ-
շիւք պիր շիշէեի ճէպինտէն չըգարըպ , պատըլմամագ իլին
գօգլատը :

Արման տը Կրանլիէօ , պու հիքեաեէեի իշիթտիկինտէ,
Կօնթրանըն միւսատէսիլլէ անըն հայվանընա պինիպ , տէր-
հալ մահէլլի վագըաեա կիթտի , վէ պու էսնատէ ժէրմէն
պաշընը աշաղը էյմիշ մահգուն պիր հալտէ տուրտուղուն
տան , լէֆիգէսի ,

— Աղիզէմ , նի՛շին մահգունիյեթ իշինտէ պուլունու
եօրսուն , նէ՛յին վար տըր , տէտի :

Ժէրմէն . - Պիր վագըթտան պէրի տիր քի , իւղէրիմէ
պէյլլէ մուվագգաթ պիր ֆէնալըգ արըլ օլունմագտա տըր
Տիան . - Պէքի պիր աղ գալպ լահաթսըղըղ տըր :

Ժերմէն . - Էվվէթ . . . գապիլ տիր :

Տիան . - Անլաեօրում, անլաեօրում :

Ժերմէն . - Նէյի անլաեօրուն :

Տիան . - Օրասընը տա պէն պիլիրիմ :

Տիան , չու եօլտա միւլահաղա էյլէմէքտէ իտի .

— Գըշ մէվսիմինէ մախսուս օլան չիչէք վէ ֆիտանլա-
րըն պաղչէսինտէ պոլլունտուղումուղ սըրատա , Ժերմէն ,
նիչին պանա պու գօմէտիաեը օյնաեօրտու : Պիր թարաֆ-
տան բէտէրանէ մուհապպէթ , վէ տիկէր թարաֆտան էվ-
լատըգ մուհապպէթի սէօղլէրինէ դաթէն ինանամաեօր-
տում : - Մ . տը կրանլիէօ հէնուղ դանէթ տինճ օլտուղուն-
տան , ղէվճէսի հազգընտա , եալընըզ բէտէրանէ մուհապ-
պէթ կէօսթէրմէսի գապիլ տէյիլ տիր : - Տօգուղ այ կէչ-
մէզտէն , տիւնեաեա եա քիւչիւք պիր վիդօնթ , եախօտ
քիւչիւք պիր վիդօնթէս կէլտիկինի կէօրէճէեիզ , վէ էկէր
Ժերմէն մուվաֆֆադաթ իտէր իսէ , պէն սաղտըճ օլաճա-
ղամ :

Արման , սիւրաթլէ խէնտէք մահէլլինէ կիթտիկի , վէ
Տիան տա , քէնտինին էսասսըզ միւլահաղաթընա տալտըզը
սըրատա , եարըշ մահէլլինտէ , տավէթլիլէրէ վէ սէյիրճի-
լէրէ տիկէր էյլէնճէլէր թէրթիպ իտիլմէքտէ իտի :

Նիհաեթ Մ . տը կրանլիէօ ուզադտան կէօղիւքտիւ ,
ֆադաթ եալընըզ իտի :

Ժերմէն , գալպինի աղիմ պիր հէեէճան իսթիլա իթ-
միլ օլտուղու հալտէ , ղէվճինէ օլ խուսուստա պիր շէյ սօր-
մաղա ճէսարէթ իտէմէտի , հալպու քի Տիան ,

— Էլպէթթէ ֆէնա պիր խապէր կէթիրմէտինիզ , տի-
եերէք , սիւալէ աղազ էյլէտի :

Արման . - Նալընըզ պիր խապէր կէթիրտիմ . շէյլէ
քի Սան-Բէմօ իլէ Թօնթօն հէնտէեի կէչմիչլէր տիր :

Ժերմէն , հաֆիֆճէ պիր ա՛հ իթտի իսէ տէ , պու ահը
իլիտէն օլմատը :

Արման տը Կրանլիէօ իսէ , շու վէճհլէ քէլամընա տէ վամ իյլէտի .

— Ֆաղաթ օ տէհչէթլի . . . գօրգունն . . . վէ ատէթա միւմքինսիզ պիր աթլաերչ , մուվաֆֆաղըյեթլէ իճրաի տիլմիչ տիր : Էկէր է՛ն պիրինճի ինկիլիզ աթլարը օլապար տա , պու հարէքէթի թէճրիւպէ իթսէլեր իտի , բարչալա նաճաղլարընտա իշթիպահ օլունամաղ իտի : Հալպուքի Թօնթօն հէր շէյէ միւգթէտիր տիր : — Էկէր Անտրէ տը Սան-Րէմօ , սալիմէն պուրաեա վասըլ օլուր իսէ , նասըլ քի վասըլ օլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ հիչ պիր մանի եօգ տուր , էօլլումիւ հագընէն կէօրմիւշ իտուկինի պիզզաթ պէ եան իտէպիլէճէք տիր :

Պու էսնատէ եարըչ խիթամ պուլմաղլէ , տալլէթլիւ էր սէյֆիէեէ տօղրու հարէքէթ իթտիլէր , վէ դատընլար օրաեա մուվասըլէթլերինտէ , թաամ վազթինտէն էվ վէլ էլպիսէլերինի թէպտիլ իթմէք իւզրէ , քէնտիլէրինէ թախսիս օլունմուշ օլան օտալարընա չէքիլտիլէր :

Ժէրմէն , հէնուղ խաթալըգտան գալգմըչ պիր դա տըն միտիլու տիթրէեէրէք , էլպիսէլէրինի հալի պիւեթ գութուլարըն գօնուլմուշ օլտուղու տայիլէեէ չըգար :

Մէզպուրէնին պէսլէմէսի , քէնտիլանէ պէքլէմէքտէ իաակինտէն , Ժէրմէն ,

— Շիմտիլիք պէնի եալընըզ պրագըն , վէ եարթ սաաթտան կէլին , տէտի :

Պէսլէմէ . — Մատամ , պէյնղինիզ սօլմուշ , աճապա րահաթսըզմըսընըզ :

Ժէրմէն . — Եարըչլար պէնի եօրտու . եօգսա պիր չէյիմ եօգ տուր , եալընըզ պիր ազ իսթիլրահաթա իհթի եաճըմ վար տըր :

Պէսլէմէ տիշարը չըգընճա , Ժէրմէն , ֆիքրինտէն ,

— Էվվէթ , պէյնղիմ սօլմուշ օլմագ կէրէք տիր , Պու եօլրա ղիեատէսիլէ միւղտարըպ պուլունմագտաեըմ : Պու եօլ

տա պիր ճեղաեա միւսթահադդ օլմադ իչին, ֆեվզէլդաեէ միւթթէհիմ օլմալըեւմ, լաքին պէն քիմէ նէ՞ եաբտըմ, տէտի :

Մէրգուլմէ, պու արա պիր այնաեա եազլաշմասընտա, իւք տէֆա նազարը տիգդաթընա, չըմինէնին իւզէրինէ դօնուլմուշ օլան պիր պուքէթ թէսատիւֆ իթտի, վէ քէնտի քէնտիեէ, պու չիչէքլէր, Տիանըն էլինտէ կէօրմիւշ օլտուղուլմ չիչէքլէր տիրլէր. պուրատա նա՞սըլ պուլունուեօրլար, տէտի, վէ պիր սանիյեէ գատար տիւշիւնտիւքտէն սօնրա,

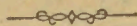
— Տիան, ներտիվէնին ալթ գաթընտա քէնտիսինտէն այրըլտըղըմ դէման, պու չիչէքլէրի հալէա էլինտէ թուլուեօրտու... լաքին պու չիչէքլէր, անընքիլէր տէյիլ իւնէլէր տէ, այնի տիրլէր. աճապա մանէասը նէ՞ տիր, տէյի միւլահազա իյլէտի, վէ չիչէք պուքէթինի գալտըրտըղընտա, ալթընտա պուլտուղու պիր քեաղըտ իւզէրինտէ, « Շիմտի պու պուքէթ իքի տիր » իպարէսի եազըլմըշ օլտուղունու օգուտու :

Պու իպարէնին մանէասը շու իտիքի, Ժէրմէն, Տիան իլէ կէօրիւշտիւկիւ դէման, մէզպուրէնին էլինտէ կէօրմիւշ օլտուղու պուքէթի օլ գատար պէնէնմիշ իտիքի, Տիան, անը մուհիպպէսինէ իհտա իթմէք իսթէմիշ, ֆադաթ Ժէրմէն, « Էկէր չիֆթ օլսա իտի, պիրինի գապուլ իտէր իտիմ, հալպուքի թէք օլտուղունտան գապուլ իթմէմ » տիեէրէք, վազը օլան հէտիեէեի ըէտտ իյլէմիշ իտի :

Զիքը օլունան իպարէնին էլ եազըսընա կէլինճէ, պիր գաչ տէֆա, Անտրէնին, Մ. տը Կրանլիեօեէ եազմըշ օլտուղու մէքթուպլար, Ժէրմէնին էլինէ կէչմիշ իտուկինտէն, Անտրէնին էլ եազըսը օլտուղունու մէզպուրէ անինտէ թանըտը, վէ սէօյլէնէն սէօզլէր քէնտի սէօզլէրի իտուկինի խաթըրլատը, վէ հէեէճան իլէ տիթրէեէրէք, գօզլամաք իւզըն, պուքէթի պուրնունա եազլաշտըրմադ իսթէսի

իսէ տէ, նակէհան տէհշէթլէ բէֆը սէտա իտէրէք, է-
լինտէն եէրէ պըրագտը :

Մէգըիւր չիշէքլէրտէն պիրինին իւզէրինտէ, հէնուզ
գուրումուշ օլարագ պիր գան տամլասը լէքէսի կէօրիւ-
մէքտէ իտի :

38

Ժէրմէն, աեագլարընըն ալթընտա պուլունան գանը
չիշէք պուքէթինէ պագարագ :

— Պու գան, անըն գանը տըր... շիմտի հէր շէթի
անլաեօրում... Տիան իլէ արամըզտա թաաթի օլունան
սէօզլէրի, քէնտիսի եանըմըզտա կիլլէնմիշ օլարագ տինլէ-
միշ օլմալը տըր : Մէրգում արգումու պիլտիկինտէն, անը
հայզը ֆիլլէ կէթիրմէք իսթէմիշ, վէ պօշ վէ չօնուգնա
պիր քէյֆի եէրինէ վարտըրմագ իւզրէ, էօմիրենիւ մու-
խաթարաեա իլգա իթմիշ տիր... Շէօյլէ քի պու պուքէթի
պանա կէթիրմէք իչին, հէնտէքտէն կէշմիշ, վէ Տիանըն
պահսընը իյլէտիկի հասիս պիր իհթիեարըն պաղչէլէրին-
տէն պու չիշէքլէրի գօրարմագ իւզրէ, մուխաթարաեը
կէօզլէ ալմըշ, վէ մուվաֆիագ օլմուշ տուր... Օրատան
իսէ, մէճրուհ օլարագ կէլտիկինտէն, էլան գանը ագ-
մագտա տըր... Ահ, ճէնապը հագգ շու հալիմէ աճըսա
իտի, զիրա տիվանէ օլաճաղըմ գանն իտիեօրում, տէտի :

Կէնճ գատըն, պիր իսկէմլէ իւզէրինէ օթուրուպ
քէնտիսինի թագեիդ իտէկէլէն միւլահաղաթ վէ էֆքեա-
րընը պիր թարաֆ վէ իզալէ իթմէկէ չալըշտը իսէ տէ,
պու պապտէքի զայրէթի պօշա կիթտի. շէօյլէքի, տօ-
տագլարը, մաքինավարի սուրէթտէ,

— Պէնը սէվմէք իսթմէմ, տէպիկի հալտէ, վիճտա-
նը, քէնտիսինէ, — Սէն անը սէվէրնին, տէյիվսապէր վիր-
մէքտէ իտի :

Քէնտի քէնտիեէ ուղրաշմագլա մաղլուպ օլան պիր
քիմսէվիպի, Ժէրմէն, իշպու պիհուտէ մուգաթէմէթի ա-
րասնտա, վադթընը զայպ իթմիշ օլուպ, հիսս իթմէեէ-
րէք, տագըգալար եէկտիկէրինի թէագիպ իթմէքտէ,
վէ ասթթա խէեալ իշինտէ եաշատըղընը զանն իտիպ, պու-
լունտուղու մահէլլի տախի պիլմէմէքտէ իտի : Հէր ջէյ,
քէնտիսի իշին գարըշըք պիր հալտէ օլուպ, եալընըղ պիր
տուլղու, ճիւմլէ հիսսիեաթընա զալիպ կէլմէքտէ իտի :
Պու իսէ, հէմ շէհվէթի, հէմ աճըեը, հէմ ֆէվգէլատէ
մէսէրթէթի վէ հէմ իզթիրապը աղիմի միլթէզամմին զա-
րիպ պիր հիսս իտի :

Պիրտէն պիրէ, մէզպուրէնին պուլունտուղու օտանըն
գաբուսու չալընմաղլէ, Ժէրմէնին աղլը պաշընա կէլտի,
վէ ասթէհալ օթուրտուղու մահէլլտէն սըշրաեըպ, պուքէթի
եէրտէն ալտը, վէ շըմինէնին իւզէրինտէքի աղղը գաբազ-
իլ չիլի գապլսարտան պիրի տէրունինտէ կիզլէտիքտէն
սօնրա,

— Բիմ տիր օ, տէյի սիւալ իթտի :

Ս. տը Կրանլիէօ. — Պէն իմ, իշէրի կիրէպիլլըմիեիմ,
Ժէրմէն. — Հա'յ հա'յ, կիրէպիլլըսինիզ :

Վիզօնթ, մէսուր պիր սըֆաթլա իշէրի կիրտի, վէ
շու վէճհլէ քէլամա աղաղ իլլէտի :

— Ազիզէմ, պէն իսէ, ագշամքի թուալէթինիզի իք-
մալ իտիեթրմունուղ տէյի զանն իտիեթրտում : Հալպու քի,
պիլ, հալէա սապահլըդ ֆիլմթանընըղա եալընըղ պուլու-
նուեթրսունուղ : Պէսլէմէնիզ նէրէտէ տիր, տիւշիւնիւն քի,
պիր աղտան թաամ չանը չալընաճագ տըր :

Ժէրմէն. — Պէսլէմէմ պիր աղտան կէլէճէկինտէն, պիր
գալ տագըգա զարֆընտա հապըր օլապիլլըրիմ : Դիւղի վէ
Գ—144

մուվագդաթ ֆէնալըզ հիսս խտիւօրտում, օ սէպէպլէ եւ-
լընըզ գսղմագ իսթէտիւմ:

Վիգօնթ . - Սիզտէ պէնիւմ կիպի տիւշարը հէեէճան
օլուօրտունուզ, Անը կէօրտիւմ վէ անլատըմ: Պու հէեէ-
ճանընըզ իսէ, բէք շէտիտ իտուկինտէն, պիր տաղըզա
պիլէ զայպ իթմէեէրէք, սիղի թէեմինէ կէլտիւմ: Տի-
մէք իսթէօրում.քի, խայըլը պիր խապէր կէթիրտիւմ:
Պու խապէրին, Անտրէեէ տայիր օլտուզունու էլպէթթէ
անլաօրտունուզ, Շէօյլէ քի, համտ օլտուն, Անտրէի վէ
աթը, սաղ վէ սալիւմ օլարագ ալտէթ իթտիլէր: Անտրէին
ճէրիհասընա կէլինճէ, բէք աղըր տէյիլ տիր:

Ժէրմէն . - Մ. տը Սան-Րէմօ եարալը մը տըր:

Վիգօնթ . - Էվվէթ, սօլ էլինտէ ուզուն վէ տէրին պիր
ճէրիհա հասըլ օլմուշ իսէ տէ, պունուն նասըլ օլտուզու-
նու քէնտիսի տէ պիլմէօր: Պէրքի սիւրաթլէ աթըյլա չա-
լը չըրըլարըն արասընտան կէչէրքէն, էլի պիր տիքէնէ
եախօտ տալա թէսատիւֆլէ, եարըլմըշ տըր: - Շիմտի,
թաամ իչին հաղըրլանըօր: Եարըշտա քէսպ իթմիշ օլտու-
զու ֆիթ ուհաթ իճապընճա, սուֆրատա, պիրինճի մէվ-
գիտէ օթուրաճագ տըր: - Լաքին, իշթէ պէսլէմէնիլ տէ
կէլիօր... սիղի եալընըզ պըրագըրըմ: Պահսընը իթտիկի-
նիզ ֆէնալըզտան իւզէրինիզտէ էսէր գալմատը եւ:

Ժէրմէն . - Խա'յր, հիչ պիր էսէր գալմատը:

Վիգօնթ . - Իզթիրապ ու էնտիշէ օ ֆէնալըղա սէպէպ
իքէն, շիմտի օ իզթիրապ ու էնտիշէ զայիլ օլմուշ տուր:
Ջաթէն պէօյլէ օլմասը տէրքեար իտի: Պէն կիտիւօրում,
աղիղէմ, պիր աղտան սալօնտա պուլուշուրուզ:

Մ. տը Կրանլիէօ, օրատան մուֆարագաթ իտինճէ,
Ժէրմէն եալընըզ գալըպ վէ պիր աղ տա քէնտիսինի պու-
լուպ: գամէրիէրասը վասըթասըյլա թուալէթինի թէրթիպ
իթտի:

Թաամտան սօնըա, պալօ իճրա իտլէճէկլինտէն,

գատընդարն , իբի տէֆա զահմէթ չէքմէմէք իչին , թաամ-
տա , պալօ ֆիսթանլարըլա հազըր սուլունմալարը գա-
րարաշտըրըմը իտի :

Ժէրմէնին ֆիսթանը , հէմ սատէ վէ հէմ կիւզէլ օ-
լուպ , թէքմիլ պէնազ , վէ իւսթիւ թապիի մէնէֆչէ չիչէք-
լէրիյէ միւզէյէն , վէ պիւսպիւթիւն գարալը օլմանըպ ,
նըսֆէն տէգօլթէ իտի :

Պու կէնճ գատըն , հէման պիր միլիօն ֆրանգ գըյմէ-
թինտէ էլմասա մալիք օլմասըլա պէրապէր , էլպիսէպիւ-
զէրինտէ հիչ պիր էլմաս պուլունմամագտա իտի : Մէրգու-
մէ , ինճիեի էլմասա թէրճիհ իթաիկինտէն , պօզազընըն
էթրաֆընտա իբի սըրա սիեահ ինճի կէօրիւլմէքտէ , վէ
նազիք պիլէքլէրի , օ միսիլու պիլէզիքլէր իլէ միւզէյէն
պուլունմագտա իտի :

Պաշընտա , սարը սաշլարընտան զայրի թէզըինաթ օլ-
մանըպ , շինեօնու արգասընտան տախի իբի ուզուն պուք-
լէլէր , ումուզլարընա վէ անտէն պէլինէ գատար ուզանմագ-
տա իտի :

Թուպէթ իքմալ օլունտուգտա , գամարիէրասը ,

— Մա'տամ , էլտիվէնլէրինիզի , եէլքազէնիզի , վէ
պուքէթինիզի տէ ունութմանըն , տիեէրէք , պու շէյլէրի
կէթրիպ , չըմինէնին իւզէրինէ վազ իլլէտի :

Պատէհու պու խըզմէթճի գատըն տիշարը չըգմասըն-
տա , ժէրմէն թէքրար եալընըզ գալտը , վէ գամարիէրա-
նըն սօն սէօղիւնիւ թէքրարլաեարագ ,

— Պուքէթիմ մի , հա'նկըսը տըր պէնիմ պուքէթիմ ,
տէտի :

Մարբի տը Լօթրէք , գատըն միւսաֆիրլէրինէ պիր
իթիֆաթը մախսուս օլմագ իւզրէ , քէնտի գըշլըգ պազ-
չսինին չիչէքլէրինտէն պիրէր պուքէթ եաքարագ , հէր
պիրինին օտասընա գօյտուրթմուշ իտի :

Ժէրմէն , թահգիրամիզ սուրէթտէ պու պուքէթէ

պագաւոր, վէ էլինի չինի դապա ուղարկող, Անտրէնին կէ
թիրտիկի չիչքլէրի ալարագ ,

— Ա՛հ, պէն պու պուքէթի ինթիսապ իթմէնիւմ,
պու պապտէ եալընը թէրէտտիւտ իթմէք՝ խաղինիք վէ
զալիմիք տիր : Ուպուտիյեթի վազըա ադըլըղճա տախի
օլտա, միւքեաֆաթա լաերդ տըր : — Միւսիւ տը Սան-Ռէմօ՝
նանքէօր օլմատըղըմը անլաեաճագ տըր, տէտի :

Սէյֆիեէնին չանը չալընտըտա, եանի աչաղը էն
մէք վազթընըն իշարէթի վէրիլտիքտէ, մատամ տը կրան
լիէօ, էլի տիթրէեէրէք : Անտրէնին պուքէթին ալար, վէ
տիւչիւնմէկէ վագըթ պրագմագ իսթէմէտիկլինտէն, սէրիւն
գաբուեա իլէրլէտի, լաքին օրաեա վասըլ օլմաղտան,
տուրտու, վէ կէրի տէօնէրէք, մէյեուսիեթլէ,

— Խա՛յր, պու միւմքին տէյիլ տիր... իմքեանը...
իսթիմալի եօդ տուր : Մատամ պարօն կօնթրանըն չիչք-
լէրի, հէր քէսին նազարը տիգգաթընա չարմըլ տըր :
Օթարղ չիչքլէրտէն էլտէ իտէպիլմէք իչին մէչրու վա-
սըթա պուլունմատըղընը պուրատա հէր քէս պիլիլ... Են
տի, օ չիչքլէրտէն եէտիմտէ պուլունտուղունա նէ մա-
նէա վէքմէլի, վէ պու սըրատա թէաճճիւպտէ գալաճագ
օլան ճիւնա նէ՝ ճէվապ իթա իթմէլի : — Էլպէթթէ Սա-
ման տախի պու չիչքլէրի նէրէտէն ալմըլ օլտուղումու
անլամագ իսթէեէնէք տիր : — Սիւքիւթիւմ վէ ալթիւպ-
լիւկիւմ իտէ, եալընը պէնի իթհամ իթմէեիպ, իլլա Սա-
տրէ տը Սան-Ռէմօնուն տիվանչիկինէ աեիտ օլան սըր-
ըր ֆաչ իտէճէքլէր տիր : — Էվվէթ, Էվվէթ, պու միւմքին
տէյիլ տիր : Իչպու պուքէթի էլիմտէ թաչրեամեաճագ
ղըմ, տէտի :

Մուալթարէն մէղպուրէ, ուղուն պիր ա՛հ իտէրէք :

— Պիչարէ պուքէթ... պիչարէ Անտրէ... տէլի
իլավէթէն պէեան իլլէտի :

Ժէքմէն, մահգոնէն, միւճէվհէրաթ սանտըղճըղա :

ղընը, սաաթընըն քէօսթէկինտէն սարլմըջ օլանն աթմունն տան քիւչիւք պիր անաթար իլէ աչըպ, սըրա իլէ վադ խտիմիշ օլան միւճէվհէրաթ իւղէրինէ մէղքիւր չիլէքէրի իհթիմամլըճա տիլտի :

Անճագ, օտաարնտան աիշարը չըգարդըղէմանն տուրս մոնշ օլաուղու կիպի, թէքրար տուրտու, վէ եանագլաւ ըր գըզարտըղը միսիլու, շահ տամարլարը տախիշիտաթէթ լէ չարմաղա պաշլատը : Մէզպուրէ, պու հալինտէ, եիւքսէք սէտա իլէ վէ հէման սանըղլամագ իչինտէ պուլուս նուրճատընա :

— Խա'յր, խա'յր, պու եօլտա պիր հարէքթթ վէ մուաւ մէլէ տէ ալչագլըգ տըր : — Ուղըումա էօմրիւնիւ թէհիքէն եէ գօյմուշ օլան պիր քիմաթ իչին, պէն տէ պիր մուխա թաքսըր կէօղէ ալապիլիրիմ : — Սէվկիւլիւ պուքթթ, սէն պուրատա գալաճագսըն, լաքին թէքմիլէն պուրատա գալը մանաճագսըն, տէտի :

Պէօյլէճէ ժէրմէն, մէղքիւր պուքթթին իչինտէքի չիլէքէրտէն, իւղէրինտէ գըրմըղը պիր լէքէ մէվճուտ օլան չիլէի տլարագ, գօրսաթընըն տանթէլալարը աթընաւաղ իթտի, վէ սանտըղճըղաղըն գաբաղընը գաբամաթըպ, քիւս չիւք անաթարընը իքի տէֆա չէվիրտի :

Մէզպուրէ, քիւսթախանէ իճրա իթտիլի հարէքթթ տէն տօլանը հէմ տիթրէտիկինտէն, հէմ սէվինճ իչինտէ օլտուղունտան նաշի, պիր սանիյեէ գատար գըմթլտանմագսըրըն աեադուա տուրտուդտան սօնրա, ճանա վիրմէք հալինտէ պուլունտան պիր քիմաէնին սէտասը կիպի պիր սէտա իլէ :

— Ահ, պու չիլէք թէնիմի եադընօր . . . աճապա նիշ հինա խտիտօրում. սաատէթ ու մէսէրթթիլէ պիրլէշմիշ օլան շու զարիպ միհն ու մէշագգաթը նա'սըլ իյզահ իյ լէմիլէ, տէտի :

Պատէհու մէմուլին զայրի վէ հէնէճանամիդ հիպինի

արթըրմագ իւզրէ , էլէրինի կէօքսիւ իւզէրինէ վազ իթ տի , վէ ֆիքրինտէ եէնիտէն պիր թէպէտտիւլ հասըլ օլ լարագ ,

— Խալը , պու չիչէկի պու սուրէթլէ վազ իթտիկիմ տէ , կէօրէմէեէճէք տիր . հալպու քի կէօրմէսինի իսթէ լիմ , տէյի պէեան էյլէտի , վէ չիչէկի էվվէլքի մահէլլին տէն չըգարըպ , պէլինէ վազ էլէ , քէլամընա շու սուրէթ տէ տէվամ էյլէտի . - Պու խուսուստա քիմ թէաճհիւպ իտէճէք տիր . . . սայղըսըզճա վուգու պուլաճագ հէր սիւա լէ գարըը հազըր ճէվապըմ եօգ մու տուր : Տիան պու քէթի պանա վիրմէք իսթէտի իսէ տէ , պէն գապուլ իթ մէտիմ , հալպու քի ըէտտ իթմէքլիկիմլէ պէրապէր , էյլին տէն պիր չիչէք ալտըմ տէյի պէեան էյլէրիմ : - Պու իֆա տէմին եալան օլտուղունու եալընը Տիան անլաեապիր , ֆագաթ օ տա պէնի սէլէր , պլինապէրին իչի ֆէհմ իթմէ պլիլէ , եալանըմը մէյտանա չըգարմաեաճաղընա իչթիպահ եօգ տուր :

Պիր գաչ տագըգա էվվէլ օլ կէնճ գատըն , Պիւրէ Անուրէ տէմիչ իտի , ֆագաթ հագըգի պիր խալիսէթ վէ ըիգգաթ էլէ , խուսուսա քէնտիսի իչին Պիւրէ Ժէրֆէ տէ նիլէպիլիր իտի , չիւնքի մէրգումէ , քէնարընտա կիրտապ պուլունան պիր մուղլիր թարիգտէ քէնտի պիկիւնահըղը վէ ճէհալէթիլէ ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ սիւրիւքլէնիպ կիթ մէքտէ իտի :

Իչթէ , օլ ճին կիպի ֆիքրիլի Ֆիլիր տը Գրուա-Տիէօ , Անտրէեէ վիրտիկի նասիհաթլար ճիւմլէսինտէն օլարագ մատամ տը կրանյիէօնիւն գալպինի ճէլպ իթմէք իչին , ա նըն գուվլէյի թէխայեիւլիեէսինի վէ սինիրլէրինի թահ ըիք իտիճի պիր վասըթանըն սուրէթի մահիրանէտէ ին ըաաը լաղըմ օլտուղունու պէեան իթմէսիլէ , գատըն սը նըֆընըն էն զայիֆ ճիհէթինէ վուգուֆիեէթի պուլուն տուղունու իսպաթ էյլէմիչ իտի :

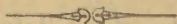
Ֆիլվազը Անտրէնին, պու եօլտա գաթի պիր թէշէպ-
պիւսիւ, պարօնուն ինթարաթընա թէվփիզի հարէքէթ իթ-
մէք իչին օլմաերպ, իլլա գարշըսընա միւսայիտ պիր ֆըր-
սաթ չըգմաղլէ, Ժէրմէնին գալպինի վէ սինիրէրինի թահ-
րիքէ մուվաֆֆազ օլմուշ իտի:

Պինապէրին, Գլօթիլտ տը Բանտալըն գըզը, օգու-
եանլարըմըզճա մալիւմ օլան էնտիշէ թէրէտտիւտլէրի
արթըգ պէր թարաֆ իտէրէք, ազիւմ պիր ֆէրահլըգ հիսս
էլլէմէկէ պաշլատը:

Մէզպուրէ, մաըքի տը Լօթրէք թարաֆընտան կէօն-
տէրիլմիշ օլան րէսմի պուքէթի ալըպ, տօղրու սյինէնին
գարշըսընա կիթտի, վէ օլ էսնատէ տահա զիեատէ հիւս-
նի ճէմալէ մալիք օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, մահզուզ
վէ մէմուուն օլարադ աշաղըեա էնտի: Զիաֆէթ իչին իւշ
սուֆրա թէրթիպ իտիլմիշ օլուպ, եիւզ էլլիտէն զիեատէ
տալէթիլէր պու սուֆրալարտա հազըր պուլունաճազ ի-
տիլէր:

Ղահէթ բարլադ թուալէթ վէ թէզեհնաթլէ միւզէյ-
եէն տիւպէր վէ հիւսէնա գատընյար, սուֆրաեա օթուր-
մազ իւզրէ, սալօնլարա էնմիշ իտիլէր:

Ժէրմէն, աշաղըեա էնտիկիւնտէ, իլք տէֆա նազարը
տիգդաթընա Անտրէ տը Սան-Բէմօ թէսատտիւֆ իթտի:

Անտրէ, օլ էսնատէ աւագտա վէ պիւնիւք դարու
նուն գարշալնտա տուսնուշ օլուպ, պիր շէյի եախօտ պիւ
քիմնէի պէքլէմէքտէ օլտուզու զանն օլունուերտու :

Գիմէ պէքլէտիկի մալիւմիւմիւզ տիւր :

Մէրգում, պվ էսվապընը չըգարըպ, սուարէ էսվա-
պը կիւնիւմիշ, վէ կլէկիւնին տիւյմէսի արալըզէնա տալի
պիր կարտէնիա չիչէի վազ էյլէմիշ, վէ էլտիվէնսիզ պու-
լունան սօլ էլինէտէ, Արմանըն, Ժէրմէնէ սէօյլէտիկի ճէ-
րիհաեը կիզլէմէք իշին պիր ինճէ մէնտիլ սարմըշ փտի :

Անտրէ, մատամ տը Կրանլիէօեիւ կէօրտիւկիւնտէ,
տիգգալթընա պագտը, վէ քէնտիսի Թարաֆընտան օտա,
սընա զօնուլմուշ օլան պուքէթ եէրինէ, էլինտէ, մար-
քի տը Լօթըէքին պուքէթինի Թուլտուղունու միւշահէ-
տէ իթտիկիւնտէ, բէք Ֆէնա պօզուլարազ, սիմասընտա-
սէրը մահզունիյեէթ հուսուլէ կէլտի :

Մէրգումուն սիմասընըն պլթիւլթ օլմասընտան, Ժէր-
մէն, դապլինտէքի քէպէրի հիսա, վէ օլ պապտէ իզհալը
րիգգալթ իլէ :

— Ուզուն միւտտէթ միւզտարըպ օլմասընը իսթէմէմ,
տէյի միւլահազա էյլէտի, վէ կէնճ պիր սօյզատէ գըլա
մախսուս Թավը ու հարէքէթլէ, զալէպէլիք արասընտան,
պէլլիսիզճէ Անտրէնին եանընտան կէչիպ, եալընը
նըն իշիտէպիլէճէկի պիր սէտա իլէ :

— Թէշէքքիւր իտէրիւմ, տէտի :

Այնի վագըլթտա, էլ չարուղուղույլա, եէլթաղէ
սինի, պէլինին սօլ Թարաֆընա տօղրու էնտիւրիպ, եօլունա
տէվամ էյլէտի :

Անտրէ , մէկքիւր ի ֆատէնի իշխութիկի կիպի , հարէ-
քէթի տախի անշատր , վէ կէօգիւնիւ , եէլքաղէնին ուճ
թարաֆընա աթֆ իլէ , Ժէրմէնին դալպկեահը եազընընա
վազ իտիլմիշ՝ օլան գանլը չիէնի կէօրտիւ : Պիննապէրին պիր-
տէն պիրէ սարսըլըպ , կէօգլէրի օլ տէրէճէ գամաշտըքի ,
հիսս իտէկէլտիկի սանտէթ ու մէսէրրէթին չիտտէթի սաի-
դազընա տիւչիւպ ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմէմէսի , մահզա ,
մէսէրրէթ տէնիլէն շէյին , ինսանըն իգթիտարը մաֆէվ-
զինտէ տախի օլա , ինգանը թէլէֆ իթմէմէսինէ մէպնի
իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , օլ էսնատէ , պիւեիւք պիր թաամ
սալսընըն գաբուլարը աշըլարագ , վիւքէլա կիպի էլպիսէ
կինիմիշ օլան պիր սուֆրաճը պաշը ,

— Սուֆրա հազըր տըր , տէյի խապէր վերտի :

Մարքի տը Լօթրէք , գօլունու Ժէրմէնէ թագաիւմ իթ-
տիկի կիպի , վիգօնթ տը կրանլիէօնէ , մապամ տը Լօ-
թրէքի թաամ սալսընա կէօթիւրտիւ :

Ետըրչտա ֆիւթուհաթ հազանմիշ օլան Անտրէ տը
Սան-Րէմօ , սէյֆրեհէնին թէպտիլ օլունմազ պտէթի վէճէ
իւզրէ , պաշըճա գաթըն աթալէթիլիէրին սուֆրապընտա պի-
րնէի մէվգիտէ օթուրմուշ իտի : Մատամ տը կրանլիէօ
տախի իշպու սուֆրատա օթուրմուշ օլուպ , պիննապէրին
Անտրէ , մէրգուլմէնին եանընտա տէյիլ իտի իսէ տէ , հէ-
ման գաշըսընտա իտի :

Իմտի , վազաա մէրգուլմ տէլիգանլը , մէզպուրէ իլէ
կէօրիւշէմէզ իտի , ֆադաթ քէնտիմիսի կէօրէպիլիք իտի :
Եւ հալտէ , Անտրէ , թաամըն սօնուկա գատար տալիլըն
տալիլըն գալտըլընտան , սաիլ վէ սօլ եանլարընտաքի դա-
տընլար ,

— Մութլադա պու կէնճ վէ տիլպէր տէլիգանլը , զա-
նէթ մահճուպ տուր , տէյի միւլահադա իթփիլէր :

Չիեաֆէթ , խալլի միււտտէթ իմթիտատ իտիպ , թաամ :

տան սօներա , տավթթիւէր , պալօ մահէլլինէ աղիմէթ իյէ-
տիւէր :

Պալօ սալօնլարը , էնվաի վէ միւթէատտիտ ըջըզար
իյէ թէնվիր , վէ նատիտէ էշեա իւէ թէզեին իտիլմիշ օլուպ
իքի օրքէսթրօ թագըմը տախի եէրլէրինտէ օթուրմուշ օ-
լարագ , լագս վագթինէ պէքլէմէքտէ իտիւէր : Իշպու սա-
լօնլարտա կէղինէն գատըն վէ դըզլարըն բարլագ թուա-
լէթլէրի վէ տիւրլիւ տիւրլիւ զիգըյմէթ բըրլանթի , էլմա
վէ սայիր միւճէվհէրաթտան թէզեինաթլարը , ըջըզարըն
ալթընտա շաշաալը պիր սուրէթտէ միւշահտէ օլունուպ
պալօեա պիր բէվազը մախսուս քէսպ իթտիւրմէքտէ
իտի :

Անտրէ , իշպու պալօ մահէլլինտէ , միւթէֆէքթիւ
հալտէ տօլաշտըղը սըրատա ,

— Դէնտիսինի լագսա տավթ իտէճէեիմ . . . կէօրիւ-
շէճէեիմ . . . սէօղլէրինի իշիտէճէեիմ . . . ահ , նէ մէսէր-
լէթ . . . տէյի միւլահաղա իյլէմէքտէ իտի :

Անտրէ , մէզպուրէեի լագսա տավթ իթմէք իաթէ-
տի , ֆագաթ օլ գատար թէրէտտիւտ վէ գօրգագըղդ հիտ
սիեաթը իշինտէ պուլունտու քի , նիհաեթ քէնտիսինտէ
էվլէլ տիկէրլէրի , մատամ տը Կրանլիէօեիւ լագսա տավթ
իթտիքլէրինտէն , քէնտիսի աջըգտա գալտը , վէ պու մա-
ճուպլիյեթի նէթիճէսինտէն տօլաեը միւթէֆէքթիւր պու-
լունմագտա իքէն , այնի վագըթտա իքի օրքէսթրօ թագը-
մը գատրիլ միւղիգասընը չսլմանա պաշլատըղլարընտան
պալօեա իպթիտար օլունտու :

Դալլալիէլէր վէ տամալար եէրլէրինտէ տիլիլտիլէր
Անտրէ տէ , միւմքին մէրթէպէ ժէրմէնէ եագըն պուլուն-
մագ իւղրէ , մէրգումէնին գատրիլ օյնաեաճաղը սալատա
պիր բէնչիւրէ էօնիւնտէ տուրտու :

Օլ վագթիւ գատար մէրգում տէլիգանլը , դըսգանն-
լըդ հիասի նէ իտուկինի պիլմէզ իքէն , օ սըրատա , պիլը

սէպէպ գըսդանճըդ հիսսինէ թապի օլտուղունու ան-
լատը :

Շէօյլէքի ժէրմէնին գավալիէսի , թագրիպա օթուզ եա-
լընտա , կէնճ վէքիպարզատէ գօնթ տէ Պէլվիլ նամ քիմնէ
խիքի , եարըշտա , իբլինճի օլարագ մահէլլի մագսուտէ վա-
սըլ օլմուշ իտի :

Պու կէնճ գավալիէ իլէ ըէֆիգէսի , թապիաթիլէ կէօ-
րիւմէքտէ իտիլէր , հալպուքի , պունլարըն միւքեալէմէ-
սինտէ հիչ պիր միւնասիպէթսիղլիք օլմատըղը հալտէ , Ան-
տրէ , պու հալի օ տէրէճէ չէքէմէմէքտէ իտիքի , էլպիսէ-
սինին տիւլմէ եէրինէ վազ իթմիշ օլտուղու կարտէնիա չի-
լէկինի , հիտտէթինտէն նաչի եօլմագտա , վէ պունլարըն
միւքեալէմէսի նէեէ տայիր օլապիլիր տէյի միւլահազա
իթմէքտէ իտի :

Դասրիլին սօնլարընտա , Մ. տը Կրանլիէօ , Անտրէնին
նէղտինէ կէլիպ , թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Օղլում , նի՛չին պէօյլէ մահղուն տուրուեօրսունուղ ,
եօգսա ճէրիհանըղ հալէա աղըրեօր մու , տէյի սիւալ իթ-
մէսինտէ , Անտրէ ,

— Խալլ , ճէրիհամը պիւթիւն պիւթիւն սունութտում .
ումարմքի եարըն էսէրի պիլէ գալմանաճագ տըր , տէյի
ճէվապ վիրսի :

Մ. տը Կրանլիէօ . - Ժէրմէն իլէ նի՛չին ըագս իթմէ-
եօրսունուղ :

Անտրէ . - Պիր ազ էվվէլ , վագաս մատամ տը Կրան-
լիէօեիւ ըագսա տալէթ իտէճէք իտիւմ , լաքին տիկէքլէրի
պէնտէն չարուգ տալմանաղլարընտան , վէ պէնտէն զիեա-
տէ պալսթիեար օլտուղլարընտան , զանն իտէրիւմ քի պալօ
տէթթէրինտէ իսմիմին գայտ իտիլմէսինէ մախսուս պօշ
եէր գալմամըշ տըր :

Մ. տը Կրանլիէօ . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Շիմտի ի-
նապընա պաղարըղ . . . իշթէ գատրիլ պիթտի . . . գօնթ

տը Պէլլիլ՝ Ժէրմէնի ետընէ կէօթիւրիւեօր... պէնիմէ պէրապէր կէլին :

Մէրգում, պու սուրէթլէ Անտրէնի, Ժէրմէնին ճաշընա կէօթիւրտիլ :

40

Ժէրմէն, հէնուզ օթուրմուշ օլտուղու, վէ դավալիւսի, անը սէլամիաեարադ եանընտան մուֆադադաթ իթմիլ պուլունտուղու հալտէ, Արման, Անտրէ իլէ պիրլիքտէ կէլիպ :

— Աղիլէմ, մատտէ՝ գատրիլէ տայիր օլմպտըղընտա, պիրինճիլիկի իրադ իտէկէլէն պու զաթը, վէ ըադս խուսուընտա նէզափնիղէ կէլմէքտէ կէճ գալմասընտան տօլանը մահզում պուլունան պու մուհիպպիմիլի սիղէ կէթիրտիմ, տէտի :

Ժէրմէն, հէեէճանընը կիլլէմէք իւզրէ թէպէսսիւմ իթտի :

Արման . - (Անտրէեէ խիթապ իտէրէք .) Օղլում, իսթիտանըզը թադտիմ իտին :

Անտրէ . - Մա'տամ, պէնտէնիլլէ դօնթրտանտա մուվաֆֆադաթ պուլեուրո'ըրմուսունուղ :

Ժէրմէն . - (Կէօզլէրինի մէրգում տէլիդանլընա աթֆ իթմէմէք իւզրէ, պալօ տէֆթէրինի միւթալէա իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք .) Շիւպհէսիլ, ֆադաթ միւսիւ, կէճ գալտընըզ, օյնանըլաճադ պէշ գատրիլտէ սէօզլիւեիւմ :

Անտրէ . - Եալընըզ գատրիլէր իչի'ն մի սէօզլիւսիւնիւղ :

Ժէրմէն . - Էվլէթ :

Անտրէ . - Էօյլէ իսէ , պէնտէնիդի , պիր վալս իչին լուծֆէն տէֆթերինիզէ գայտ իթմէնիդի ըէճա իտէրիմ :

Ժէրմէն . - (Պիր ազ թէրէտտիւտտէն սօնրա .) Պու պապտէ , միւսիւ , թէքլիֆինիզէ մուվաֆֆադաթ իթմէք իթէր իտիմ , լաքին միւմքին տէյիլ տիր :

Անտրէ . - Պու միւմքինսիդլիկին սէպէպինի պէեան պուռուրմագլըղընըզ գապլիմի տիր :

Ժէրմէն . - Սէպէպի ըէք ատի տիր , պէն ասլա վալս օյնամամըչըմ տըր , վէ պուրասը իսէ , վալս թալիմի իչին միւսայիտ տէյիլ տիր :

Սան-Րէմօնուն իսրարէ ճէսարէթի օլմատըղընտան , Մ. տը Կրանլիէօ , լազըրտըեա գարըչարագ ,

— Սէվկիւլիւ օղլում , քէնտինիդի մաղլուպ ատտ իթմէին . . . լաեքգլը սիւարի օլտուղունուզ գատար վալս օյնամագտատա տալի մահիրմիսինիզ , տէսի :

Անտրէ . - Էօյլէ զանն իտէրիմ . . . եախօտ էօյլէ օլտուղումու չօգ տէֆա սէօյլէրէր :

Արման . - Պու հալտէ , Ժէրմէն պիլա թէրէտտիւտ թէքլիֆինիդի գապուլ իտէպիքիւր , Սիզին մէհարէթինիզ սաեէսինտէ , անըն աճէմիլիկիլ ասլա կէօջէ վուրմազ :

Անտրէ . - (Կէնճ գատընա խիթապէն .) Մատամ , պու սուրէթի թէսլիեէեի գապուլ իտէրմիսինիզ :

Ժէրմէն . - Մատէմ քի Մ. տը Կրանլիէօ միւսաատէ իտիտը , վէ սիզին թէճըրիւպէքեարլըղընըզ պէնի թէէմին էյլէեօր իսէ , գապուլ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր : (Եէնիտէն թէպէսսիւմ իտէրէք .) Փագաթ էյի տիւչիւնիւն , պու միւչքիւլ մուգատտէմէնին մէսուլիեէթի սիզէ աեիտ աիր :

Անտրէ . - Պիլա թէրէտտիւտ օ մէսուլիեէթի գապուլ իտէրիմ . . . Իմսի , մատամ , իւք տէֆա օյնանըլաճագ վալս վէ ալթընճը գատըրիլ իչին տէֆթերինիզէ պէնի գապուլ իտիմ :

Պիղ, ախլէապը համիտէնին էմրի մուհաֆապուսը խուսուսընտա իֆրաթ տէրէճէեէ վարանլարտան տէյիլիլ, լաքին ինսանըն էօմրիւնտէ մէվճուտ օլան վէ դատընլարին ֆաղիլէթինի կիրտապը խարապիւեթինէ ճէլպ իտէն պինլէրճէ գաեալար իշինտէ, է'ն մուխաթարալըսը, պիղճէ վալս օեուճուտ տուր: Աղըլարղ վէ ահմադ տըրլար օ դօճալար քի, վալս օեուճուճու ըէտտ իթմէզլէր, վէ ղէվճէլէրինի, պու օեուճուտ օյնամադտան մէնն իյլէմէզլէր:

Վէնիւս Ասթարթէնին իճատ իթմիշ օլտուղու իշպու չէհվէթէնկիղ օեուճ, մահղա, գալպլէրի վէ տույղուլարը թահրիք իթմէք մադաէտիյլէ թանգիմ օլունան միւղիգանըն՝ ղիհինլէրի սէրխօշ իտիճի ահէնքլէրիյլէ, կէնճ պիր գատընը, պիր տէլիգանլը էրքէեին գուճաղընա թէսլիմ իթմէք ֆիքրիյլէ թանգիմ իտիլմիշ տէյիլ մի տիր:

Ձաթէն աշգ ու սէվտա էլէքթրիգասընը շամիլ օլան պիր մահէլլտէ, վէ միւղիգա ահէնկի հէր թարաֆը իհաթա իթմիշ օլտուղու սըրատա, դալալիէ վէ տամա, սայքի գուճագ գուճաղա օլարագ, հալիլղէլէրին ալթընտա տէճնտիւքլէրինտէ, վէ խալպ պիր եանա չէքիլիպ, անլէրին եալընըղճա ըադսլարընա միւսատա տէ իթտիկինտէ, ըադգաա վէ ըադգասանըն հիսսիեաթընտա, ատի վագըթլարտա միւթէսալվէր օլտմանան պիր հալ ղուհուրա կէլմէ՞զ մի, վէ թարաֆէյնտէն աշգ ու սէվտաեա միւթէալլիղ սէօղլէր թաաթի գըլընմա՞ղ մը:

Հալպու քի, ղէվճէլէրինին սահիպի օլմադտան էվլէլ, քէղալիք բէք չօգ վալս օյնամըշ օլան իշպու նիւմուճէ աատ օլունմաղա լաեղդ ատէմլէր, ղէվճէլէրիյլէ վալս օյնաեան տէլիգանլըլարը կէօրտիւքլէրինտէ, թէսլէսսիմ իտէրլէր:

Հէր նէ հալ իսէ, պիրինճի ղօնթրտանստան սօնրա պիր բօլգա, վէ բօլգատան սօնրա իքինճի գատրիլ օյնանտը:

Նիհաեթթ, օրքէսթրօլար, վալս իշարէթինի վիրմէքլէ, Անտրէ, Ժէրմէն իլէ ըադսա պաշլատը, Պու սըրատա,

իշպու իբի աշըգըն ֆիբր ու գալպլէրի նէ՝ կիպի հասիեա-
թա թապի օլտուղունուն մուհաքէմէսինի, օ հալոէ պու-
լունմուշ օլանլարա թէրքլէ, թաֆսիլէն իյզահ ու պէեա-
նրնտան սորֆը նաղար իյլէրիզ:

Մէրգում իլէ մէրգումէ, պիր աբա լագըրտեա տա-
խի պաշլաեարագ, հիսսիեաթլարընա մուվաֆըզ սուրէթ-
տէ իֆատէի մէրամա պու վէճհլէ իպթիտար իյէտիլէր,
վէ պիր արա զալէպէլիքտէն պիր միգտար ուղագլանարագ,
թէնհա մահհլլէ չէքիտիլէր, վէ մուախաթէն, պիւսպիւ-
թիւն խալի օլմաեան գըշլըզ պաղչէեէ էնիպ, մոհավէրէեի
աշըգանէլէրինէ տէվամ իյլէտիքլէրինտէ, պիր աշ սաաթ
էվվէլ Անտրէնին քէնտիեէ սիրէր իթթիխազ իլմիշ օլտու-
ղու սանէմին արգասընտա, պալօ թուալէթի իեինմիշ օ-
լան պիր աոտէմին կէլիպ տուրտուղունու, նէ՝ Անտրէ վէ
նէ ժէրմէն, տէրք իտէմէտիլէր:

41

Պու իբի աշըգըն մուհավէրէսի պիր միտտէթ տահա
տէվամ իտիպ, Անտրէ, իֆատաթը պէլիղաէսինտէ պիր աղ
տահա իլէրլէտի, վէ ժէրմէն տախի մուղապէլէի պիլմիսը-
տէ պուլունտու: Օնտան սօնրա, մէրգում տէլիգանլը,
քէնտիսի թարաֆընտան վէրիլմիշ օլան վէ օլ կէնճ գատը-
նըր գալպլեահհընա եագըն վազ իտիլմիշ պուլունան գան
լէքէսինի հավի չիչէկի, մահղա պիր պէրվիւղար մագամըն
տա սագլամագ իւզըէ, կէրի իսթէտի, վէ ժէրմէն տախ
թէքլիֆի մէզքիւրէ մուվաֆֆագաթ իյլէմէսինտէ, Անտրէ

Թեքրթր պէ թեքրար իշպու սօլմուշ չիչէկի պուս իթտիքտէն սօնրա, կէօքսիւնտէ կիզլէտի, վէ պիր արա, կէնճ դատրն, գուվլէթսիղ վէ զայիֆ պիր հալէ կէլիպ, պատնէհու քէն տիեի պուլտուղունտա, եինէ իքիսի պիրլիքտէ ըադս սաւասընս ավտէթ իթտիլէր, վէ մուվազգաթէն զայպուպէթ լէրինի տէրք իթմէեէն զայէպէլիք իչինէ դարըշտըլար:

Սոն-Բէմօ, մատամ տը կրանլիէօեիւ պիր գօլթուգլու իսկէմէեէ օթուրթտու: Մէզպուրէ, պէյնզի ֆէվզէլաւտէ տլմուշ օլտուղու հալտէ, իսկէմէտէ օթուրուր օթուրմա, պաշը արգասընս տէվրիլտի, վէ կէօզլէրինըս ֆէն դաւանըպ, դարըսընտա պուլունան քեաֆֆէյի էշեանըն սէօնմէքտէ օլտուղունու զանն իյլէտի: Կէօզ դաւազլարըքեաժիլէն տիւշտի: վէ զայիֆէ պիր ա'հ իթտիկի կիս, գօլլարը տախի պօյլու պօեուճա սարգըլտը:

Օլ էնատէ Ժէրմէն զայագըլ օլտուղունտան, տէր հալ զէվճի եանընս դօշտու, վէ մէրգումէեէ պաղըրուհ գօգլաթտըտան պաշդա, պու վագըատան շաշըրմըշ օլան Անտրէեի ախի, պիշարէ զէվճ շու եօլտա թէէմինէ չալը մագտա իտ:

— Սէկիւիւ օղլում, պու պապտէ թէլաշ իտէճէք վէ գօրգաճագ պիր սէպէպ եօգ իսէ տէ, դապահաթ սիզին տիր, զիրա Իէրմէն, պու կիւն, իլք տէֆա օլարագ վալս օյնատըղը հալտէ, անը պու դատար ուղուն միւտտէթ օյնաթմամալը լտինիզ: Բէնտիսինի եօրկունլուդտան սէր սէմլէթտինիզ լաքին օ դատար եօրկունլուղուն նէթիճէպ պու ծլաճաղըր քէշֆ իտէպլիլի իտինիզ:

Սոն-Բէմօ, Ժէրմէնին պալկընըղը սէպէպլէրինի, Արմանտան սոնհա իյի պիլտիկի ճիհէթլէ, օլ խուսուտա ճէվապ վիրմէտի:

Տիան տը ձէրիէ, մարքիղ տը Լօթրէք վէ տիկէր բէք չօգ դատընլար, օլ էնատէ Ժէրմէնին էթրաֆընտա թօրանարագ, մէրգումէեի քէնտի տայիրէսինէ կէօթիւրիւպ

կէթիւրմէմէք մէսէլէսի իւզէրինէ միւզաքերէ իթմէքտէլէր
իքէն, պիրտէն պիրէ Ժէրմէն կէօղլէրինի աշտը, վէ հէման
քետիլէնէ Էյիլէշմիշ իտուկինի, վէ պալօտան չէքիլմէեի
արդու իթմէմէքլէ պէրապէր, օ ադշամը, օնտան սօնրա
բադա իթմէք իսթմէմէտիկի կիպի, իլէրուտէ քէնտիսիլլէ
վալս օյնամագ իսթէեէն օլտուղու հալտէ, թէքլիֆինի
լէստ իլլէեէեէկինի պէեան իթաի:

Անտրէ, մատամ տը կրանիլէօ հագգընտա քնտիշէսի
պէր թարաֆ օլտուղունտա, եալընըզճա պիր մահէլլէ չէ-
ֆիլիպ, օրտտա քէնտի միւլտահալաթ վէ թէֆէք. քիւրաթըյ-
լա վազըթ կէչիլմէք իհթիեաճընը հիսս իլլէտիկինտէն,
մալիւմ օլան գըշլըգ պաղչէսինէ կիտիպ, Ժէրմէն իլէ Տիա-
նըն ագտէմճէ օթուրմուշ օլտուգլտըր գանաքէ իւզէրինտէ
օթուրտու:

Սան-Րէմօ, պիր դաշ սանիյեէտէն պէրու քէնտի չէհ-
վէթէնկիլ խաթըրէլէրինէ տալմիշ օլտուղու հալտէ, պիր
էլ ումուղունա տօգուենտու, վէ թանըտըղը պիր սէտա,
գուլաղընտան աշաղըեա շու սէօղլէրի սէօյլէտի:

— Էյ սէվկիւլիւ օղլում, պունտան պէօյլէ դատիմ
տօթունուզա էմիյեէթինիլ վա՛ր մը տըր:

Անտրէ. — (Թէաճճիւպլէ աեաղա գալգարագ.) Վա՛յ,
պարօն ֆիլիբ, սիզ պուրատամըսընըգ:

Ֆիլիբ. — Սուս օլուն, բէճա իտէրիմ, եավաշ լադըր-
տը իտին, դիրա եավաշ լադըրտը իթմէնիզին էհէմիեէթի
վար տըր:

Անտրէ. — Նի՛չին:

Ֆիլիբ. — Ձիւնքի տավէթլի օլմատըղըմուան, թապիա-
թիլլէ պուրատա քէնտիմի կիզլէմէքտէեիմ:

Անտրէ. — Լաքին պուրաեա նա՛սըլ կէլտինիլ:

Ֆիլիբ. — Գաշագ սուրէթիլլէ:

Անտրէ. — Հալպու քի պու հարէքէթինիլ թէհիլէքլի
տըր:

Ֆիլիբ . - Ասլա թէհլիքէսի եօգ տուր : Պէն , իգթիզա
իտէն մալիւմաթը աչտըմ : - Ալէսսէվիյեէ պու սէյֆիեէնին
ահըպպասընտան օլմահանլար , եարըշ վէ պալօ կիւնլէրին
տէ պուրատա գապուլ օլունուլլար , վէ պու էվին տօսթ
լարը , քէնտի տօսթլարընը , էվվէլէն ըուխսաթ իսթիհասլ
իթմէեէրէք , մարքիեէ եախօտ մախտումլարընա թագաթ
իտէպիլիըլէր : Իմտի , պէնիմ պուրատա պուլունմագլըղըմ ,
քիսնէեի թէաճճիւպտէ պըրագամաղ : Եալընըղ Մ . տը կը
ըանլիէօ , պէնի կէօրսէ , թէաճճիւպ իտէճէք իսէ տէ , օն
տան տա քէնտիմի սագընմագատերմ : - Պունտան գաթի
նազար , զիեատէճէ մէյտանա չըգմաեօրում , վէ սալօն
լարտան կէյմէքսիլին , պու գըշլըգ պաղչէեէ կէլտիմ , վէ
պիլը սաաթտան զիեատէ տիր քի , պուրատաերմ :

Անտրէ . - (Սարսըլարագ .) Պիլ սաաթտան զիեատէ մի

Ֆիլիբ . - Էվվէթ :

Անտրէ . - Տիմէք օլուր քի . . .

Ֆիլիբ . - Պիլ աղ էվվէլ իքի կիւղէլ օեունճուլար թա
րաֆընտան իճրա օլունան օբէրա-գօմիքտէ հաղըր պու
լունտուննօղ մու տիմէք իսթէեօրսուննուղ զանն իտէրիմ :

Անտրէ . - (Հէեէճան իլէ .) Էվվէթ , անը տիմէք իս
թէեօրում :

Ֆիլիբ . - Էվվէթ , օ օեունուն պիլ քէլիմէսինի , պիլ
հալինի պիլէ գաչըրմատըմ : Հաթթա շուրաեը տախի իլա
վէթէն պէեան իտէպիլիրիմ քի , պուրատա պուլունմագլը
ղըմ , մահղա պու սէպէպէ մէպնի տիր : Եարըշտան սօն
րա , պիլ աչգ ու սէվտա օեունունա պաշլանաճաղընը մէ
մուլ իտիեօրտում . օլ պապսէ եանըլմամըշ օլտուղուն
չիմտի անլաեօրում :

Մէրգումլար , պիլ միւտաէթ տահա կէօրիւշտիւքտէ
սօնրա , պարօն տը լա Դրուա-Տիէօ , Անտրէ իլէ թօգալա
շարագ ,

— Մէրում վէ սաատէթինիլէ նայիլ օլտուղունուղ

կէօրտում վէ անլաւում, պուրաւա պէնիմ արթըգ իշիմ
գալմատը, պու կիճէ, էքսրէն գաթարըյա Բարիսէ ավ-
տէթ իտէճէեիմ, տէտի, վէ պաղչէնին իշինտէ նապէտիտ
օլտու :

42

Պալօնուն սօնլարընտա հիշ պիր եէնի հնտիսէ վուգու
պուլմատը :

Ժէրմէն, գարարը վէճհ իւզրէ, օնտան սօնրա րազս
իթմէտի, վէ ազիմ եօրկունլուգ հիսս իյլէտիկինի պէհա-
նէ իտէրէք, եարը կիճէտէն ազ էվվէլ քէնտի տայիրէսինէ
չէքիտի, վէ Անտրէնին կէթիրտիկի չիչէքլէրի, տօտագլա-
րըյա գալպի իւզէրինտէ սրգարգտան, վէ մուախարէն
պաշ եասթըղընըն ալթընա վազ իթտիքտէն սօնրա, եա-
թաղա եաթտը :

Իրթէսի կիւն, Լօթրէք սէյֆիեէսինտէ էլան միւստա
ֆիրէթէն պուլունան միւթհատտիտ միւսաֆիրլէրէ իքրա-
մէն միւքէմմէլ պիր թաամ թէրթիպ օլունտու իսէ տէ,
Ժէրմէն, էրքէնճէ խանէսինէ ավտէթ իթմէկի արղու իթ-
տիկինտէն, զէվճ ու զէվճէ վէ Անտրէ, սապահըն ալա-
ֆրանկա սաաթ տօգուղունտա, Լօթրէք սէյֆիեէսինտէն
ավտէթ իյլէտիլէր :

Օ կիւնիւ, էօյլէտէն սօնրա, Մ. տը Կրանլիէօ, պիր
գաշ սաաթ ուզադտա քէնտի էմլաքընտան պիրինէ կիտէ-
ճէկինտէն, վէ անճադ սաաթ ալթըտա ագչամ թաամը-
նա ավտէթ իտէճէկինտէն, Անտրէնէ :

— Պանա բիֆագաթ իթմէնիզի սիզէ թէքլիֆ իթմէն իսթէր իտիմ իսէ տէ , տէօրթ հաֆթա էվվէլ հէնուզ խաթ թալըգտան գալգմըլ օլտուգտան պաշգա , տիւնքի կիւն տախի զիեաաէսկյէ եօրուլմուշ իաուկինիզտէն , իսթիրա հաթա իհթիեաճընըզ օլտուղու իչին սիզի տալէթ իթմէ եօրում : Իմտի , սէվկիւլիւ օղլում , պու պապտէ սէօյլէտի կիմին սըհհէթինի ինքեար իթմէեին , պէն եալընըզճա կի տէր , վէ պու ագչամ ալտէթ իտէրիմ , տէտի :

Արման , Անտրէ իլէ թօգալաշտըգտան սօնրա , պիր հայվանա ըաքիպ օլտու , վէ բիֆագաթընա տախի պիր սէ յի ալարագ , սէ յֆիեէտէն հարէքէթ իթտի :

Անտրէ իլէ ժէրմէն սէ յֆիեէտէ եալընըզ գալտըլար , հալպու քի , մէրգում աէլիգանլը սալջնա ալտէթինտէ , ժէրմէնի պուլամատը , չիւնքի մէզպուրէ , զէվճիյլէ վէտաւ լաշտըգտան սօնրա , քէնտի տայիրէսինէ չըգմըլ իտի :

Անտրէ , ֆիքրինաէն վէ մահդունէն ,

— Շիւմտի պէն նէ՝ եարաճաղըմ . պու կիւն , սաաթ լար պանա զաեէթ ուղուն կէօրիւնիւեօրլար , տէտի :

Վալս օեունու էանսընտա , գըլըզ պաղչէեէ էնիլէրէք , օրատա վուգու պուլան մէնզարէտէն , վէ պարօն տը Գրուա-Տիէօ իլէ ճէրէեան իտէն մուլթաաար միւքեալէմէ սինտէն պէրու , Անտրէ , կէօզիւնիւ սալա գաբամամըլ իտի : Դան լէքէսինի համիլ օլան չիչէք , գալպի իւզէրինտէ օլ տուղու հալտէ , պիլ կիւն ագտէմ ժէրմէնի եադտըլը կի պի , օ կիւն տէ անը , եանի Սնտրէեի եադմադտա , վէ տամարլարընտա չէտիտ պիր աշգ ու մուհապպէթ հէրաւրէթի ճէվէլան իթմէքտէ իտի :

Օ կիւնիւ , հալա , ինսանըն նէֆէսինի պօղմադ ըատ տէսինտէ սըճադ օլուպ , մէրգում , պու սէպէպլէ տահա զիեաաէ սըգըլաղընտան , սէ յֆիեէեի թէրքլէ , պաղչէեէ էնտի , վէ պիր գանաքէ իւզէրինտէ օթուրուպ , տէրեայը թէֆէքքիւրաթ վէ միւլահադաթա տալար :

Սաաթ իբի չալար , վէ պիրտէն պիրէ , եաբրաղլար արասընտա՛ւ պէեազ վէ ֆիտան կիպի պոյլու պիր գատըն չեքլի , եանի ժէրմէնի կէօրիւեօր օլտուղունու զանն իլէ , տիթրէտի , վէ ֆէվզէլատէ տիգգաթլէ աթֆը նազար իյլէտի իսէ տէ , օլ խէեալը լաթիֆ զայալ օլտու :

Պաղչէնին օրթալարընտա վէ պիւեիւք աղաճլարըն ալթընտա վէ քիւչիւք պիր կէօլլան քէնարընտա , քէօշք չէքլինտէ պիր ուֆազ պինա պուլունուպ , պունուն պիրինճի գաթընտաքի թէք օտա , հէմ եազլըգ սալօն , հէմտէ իշօտապը իտի :

Ժէրմէն , չօգ տէֆա էօյլէտէն սօնրա , մէզքիւր պինա եա կիտէրէք , եա քիթապ օգուր , եա բիանօ չալար , եա խօտ րէսիմ չըզար իտի :

Անտրէ թարաֆընտան կէօլկէսի կէօրիւլտիւկիւ կիւն տախի , մէզպուրէ , մէզքիւր մահէլլէ կիթտի , վէ հէր նէ գատար էլինտէ պիր քիթապ պուլունմագտա իտի իսէ տէ , օգումանըպ , տալիլըն տալիլըն տուրմագտա վէ պիր թադըմ խէեալաթ իչինտէ պուլունմագտա իտի :

Նակէհան , օթուրմուշ օլտուղու սէտիրին եանընտան սարգըլմըշ օլան էլինի , տիկէր պիր էլ , սուրէթի նազիքեանէտէ թութ մասընտա , մէզպուրէ սարսըլար , վէ մէզքիւր էլին սահիպի , լաթիֆ վէ ալչազ պիր սէտա իլէ ,

— Պէն իմ , մատամ , աճապա պուրաեա կէլտիկիմէ աֆիլ իտէճէք միտինիլ : . . պուրատա գալմագըլըլմա միւս սաատէ պուեուրաճա գմըսընըզ , տէյի սիւալ իթտի :

Ժէրմէն , աեաղա դալդար , վէ կէօզլէրինի եէրէ տօզրու էյմէսինտէ , Անտրէնին , տիղլէրի հուզօւրունտա տիղլէօրմիւշ օլտուղունու կէօրտիւ , վէ իֆատէեէ աղազլէ ,

— Մատէմքի կէլտինիլ , օթուրունուղ տա կէօրիւշէլիմ , տէտի :

Սան-Ռէմօ , զաեէթ ալչազ պիր իսկէմլէ ալըպ , մատամ տը կրանլիէօնիւն աեազլարը եանընտա օթուրտու :

Ժերմէն, «կէօրիւշէիմ» տէմիշ իտի, լաքին իբիսի տէ հիշ պիր սէօզ թաաթի իթմէքսիզին, պիր գաշ տա- գըգա գատար եէկտիկէրի կէօզլէրինէ պագարագ տուր- մագաան զայրի պիր շէյ եաբմատըլար :

Նիհաեէթ, կէնճ գատըն, իշպու սիւքիւթիւ գաթթ իլէ :

— Տօսթում, նիշին սիւքիւթ աուրուեօրսուէուզ. պա- նա պիր սէօզիւնիւզ եօգ մու տուր, տէյի սիւալ իթտի :

Անտրէ. — Սիզէ պիր սէօզիւմ եօգ մու տուր... Ժէր- մէն, Ժէրմէն, շու աուսուզ արասընտա, գալպիմին վուրմասը սէտասընը իշիթմէեօրմուսուէուզ... վէ էկէր աղզըմ, տիլիզ կիպի աուրուեօր իսէ, գալպիմին չարըն- թըսը, պէնտէն աահա զիեատէ իֆատէյի մէրամ իթմէ- եօր մու :

Մատամ տը Կրանլիէօ, պու սըրատա սիւքիւթ իւզ- րէ տուրմասընտա, Անտրէ, շու եօլտա քէլամընա տէվամ իթտի :

— Գալպիմին սէտասը նէ՝ սէօյլէտիկինի չօգտան պի- լիրսինիզ : — Հէման տէրունինտէ թէրքի հաեաթ իթմէքի- կիմէ գըլ գալմըշ օլան եաթագտա եաթաղըմ սըրատա, պիր չէֆագաթը իլահիեէնին, օ եաթաղըն եանընա սիլի կէթիւրտիկինտէ, էօմիւմիւն իշպու սըրընը սայքի իսթէ- մէեէրէք աղզըմտան գաշըրմատըմ մը, վէ հէր կիճէ ա- երդլամագըլըմ արասընտա պէնի զիեարէթ իտէն օլ սէլ- կիւլիւ իսէեալի կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իլէ «Սիլ- լէէլէ» տիմէտիմ մի :

Ժէրմէն. — Ահ, սուս օլուն, րէճա իաճըրիմ, սուս օ- լուն :

Անտրէ. — Խա՛յր, խա՛յր, պունտան սօնրա ոուս օլ մագըլըմ միւմքին տէյիլ տիր : Պու հարէքէթ իմէ սիլէ հագարէթ տախի իտիեօր իսէմ, նէ՝ եաբաեըմ, օ հագա- րէթի իթմիշ պուլունտում, Հաթթա պէնի թարա իթմէք :

լիկինիզ, պէնի թահդիր իյլէմէքլիկինիզ տախի լազըմ կէլ-
սէ, գուլունուզու, տիզլէրինիզին հուզուրունտա տիզ չէօք-
տիրէն օլ պիւեիւք աչգ ու մուհապպէթէ գարչը ուզ-
րաշմազա իգթիտար վէ ճէսէրէթիմ եօգ տուր : Մա'տամ,
սիզին ռղրունուզա էօլմէքլիկիմի էմր իտին, իթաաթ ի-
տէճէեիմ. ֆագաթ սիւքիւթ իթմէքլիկիմի էմր իթմէեին,
զիրա իթաաթ իթմէեէճէեիմ. . . Ժէրմէն, սիզի սէվէրիմ,
վէ ճէնապը Հագդ, իքիմիզի, պիրիպիրիմիզ իչին եարաթ-
մըլ օլտուղու հալտէ, սիզի սէվմէքտէն տուր օլմաեաճա-
ճազըմ, նասըլքի, սիզին տէ, պէնի սէվմէքտէ օլտուղու-
նուզու րանա անլաեօրում :

Պու թարզ մուհապէրէ, պիր միւտտէթ տահա տէ-
վամ իթտի, լաքին պիրտէն պիրէ Ժէրմէն, քէնտիսինի թօր-
լաեարազ, գատընլարա, հաթթա պաքիրէ գըղլարա մախ-
սուս վագարընը քէսպ իյլէտի, վէ հիւրմէթ ու իհթիրամլէ
պէրապէր,

— Անտրէ', պիզ հէմ մէճնունուզ, հէմ միւթթէհի-
միզ. տէրէճէյի նիհաեէտէ քէնտիսինէ հագարէթ իթմէք-
տէ օլտուղումուզ ատէմ, հէնուզ սիննի սէպապէթտէ ի-
քէն, պէնի էվլատ մագամընաա գապուլ իթտի, կէնճ-
լիկիմի վիգաեէ վէ մուհաֆազա, վէ մուախսարէն տախի
քէնտի իսմինի պանա հասը իյլէտի : Սիզի իսէ սէվիեօր,
սիզէ էվլատ նազարըյլա պագըեօր . . . հալպուքի, անըն
խանէսինտէ պուլունտուղումուզ հալտէ, իքիմիզտէ քէն-
տիսինէ հագարէթ իտիեօրուզ : Պու հալ ալշագըլդ, խա-
սինլիք տիր, Անտրէ, սիզի վէ քէնտիմի թահգիր իթմէկէ
պէնի մէճպուր իթմէեին . . . պիրիպիրիմիզտէն այրըլմալը-
եըզ, եէկտիկէրիմիզի թէքրար կէօրմէքլիկիմիզ լազըմ
տըր, տէտի :

43

Անտրէ , այրըմագ սէօղիւնիւ իշիթտիկինտէ , բէք
 ֆէնա պօզուլտու , վէ ժէրմէնէ , պիրիպիրինտէն ապլա տյ-
 րըլմամաներ ըէճա վէ նիեազ իթտի իսէ տէ , մէզպուրէ , գա-
 րարընտան շաշմատըղընտան , մէրդում , նիհատէթ Կրան-
 լիէօ սէյֆիեէսինի թէրք իթմէկէ մուվաֆֆագաթ իթտի-
 շու գատար քի , պիւսպիւթիւն կէօրիւշմէմէք վէ եէկտիկէ-
 րինտէն ուզաղլանմագ եէրինէ , Բարիստէ թէքրար պուլուշ-
 մալարը , վէ անճագ , ժէրմէնին ըէճասը մուճիպինճէ , ա-
 րալարընտա մէքթուպլա մուխապէրէ վուգու պուլմամասը
 թէնսիպ գըլընտը , վէ պու սուրէթլէ Անտրէ , ժէրմէնին
 պուլունտուղու քէօշկտէն մուֆարագաթլա , պիր աթա-
 րաքիպէն , մահզա թէնէզզիւն զըմընտա , սէյֆիեէնին
 հարէքէթ իթմիշ օլտուլու հալտէ , օլ էսնատէ խանէսինէ
 ալտէթ իթմէք իւզրէ օլան Մ . տը Կրանլիէօնէ թէսատիաֆ
 իթմէքլէ , պիրլիքտէ սէյֆիեէնէ կէլտիկէր : Իրթէսի սա-
 պան , գուշուգ թաամը էսնասընտա , սէյֆիեէնին պիր
 խըղմէթքեարը , Անտրէնէ պիր մէքթուպ կէթիրտի , վէ մէր-
 գում տէլիգանլը , իշպու մէքթուպու աշմագ իսթէմէտիլի
 հալտէ , Մ . տը Կրանլիէօնիւն իպրամը իւզէրինէ աշտը վէ
 հէր նէ գատար անըպպասընտան պիրի թարաֆընտան եա-
 զըլմը էհէմսիեէթսիզ պիր մէքթուպ իտի իսէ տէ , Անտրէ
 պունա էհէմսիեէթ վէրիր կիպի պիր թավրտա պուլունմա-
 սընտա , Արման տը Կրանլիէօ , օլ պապտէ մէրգումու իս-
 թիֆսար իլլէտի , վէ Անտրէ , պազը ումուրը զաթիեէսին-
 տէն տօլսեր քէնտիսինին պէհէմէհալ Բարիստէ պուլուն-
 մասը լազըմ կէլտիկինտէն , օ կիւնիւ օրատան մուֆարա-
 գաթա մէճպուր օլտուղունու պիլտիրմէսինտէ , իհթիեար

քէնտիւնքինն ու յփեցեալ գալտըզլարը միւտտէթ գար-
 փընտա, Անարէեի տախի ալըգոյմագ նիւէթ վէ արզուսին-
 տէ օլտուղու ճիհէթլէ, մէգըիւր մուֆարագաթտան նաչի
 իզհարը քէտէր իյլէտի, ֆագաթ Անտրէ, կիթմէսի լիւզու-
 մունու թէէքիտ իթտիկինտէն, գապիլ օլուր իսէ, եինէ
 ավտէթ իթմէք, վէ օլամատըզը թագտիրտէ, սոն պահար-
 տա քէնտիւնքինն, եանի Մ. տը կրանլիէօ իլէ Ժէրմէնին
 տախի Բարիսէ ավտէթլէրինտէ, եինէ պուլուշմագ վա-
 տըլա, մէրգում տէլիգանլընըն ազիմէթի գարարլաշտը-
 ըլտը, վէ պիզգաթ իհթիւարը մէրգում, Անտրէեի եա-
 գընտաքի շըմէնտըֆէր ըսթասիօնունա կէօթիւրմէքլէ, մէր-
 գում տէլիգանլը, Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէն
 գաթարա րաքիպ ծլտու :

Պարօն տը Գրուա-Տիէօ տախի, մարքի տը Լօթրէքին
 պաղէսինտէ Անտրէեի վագը օլան իֆատէսի մուճիպինճէ,
 Բարիսէ ավտէթ իտիպ, կիճէ վագթը խանէսինէ մուվա-
 սըլէթ իթտի, վէ իրթէսի սապահ, քէնտիսինն էսնաի
 ղայպուպէթի ղէմանընտա բօսթա իլէ վիրուա իտէն մէք-
 թուպլարտան, էվվէլա, պիր կիւն էվվէլքի թարիսի հավի
 օլան իրի գըթա մէքթուպու աշտը : Պու մէքթուպլարտան
 պիրի, Օգթավըն վալիտէսի մատամ Կավար թարաֆընտան
 եազըլըշ օլուպ, միւնտէրիճաթընտա իսէ, պունտան ադ-
 տէմ օղլու Օգթավ, պապաընտան միրաս գալան սէրվէ-
 թի վէ քէնտի սըհհէթինի թէլէֆ իթմէքտէ իքէն, պու-
 քէրրէ տախի նամուունու մուսաթարաեա իլգա իթմէքտէ
 օլտուղունտան, պու պապտէ ֆէնալըղըն էօնիւնիւ, էկէր
 գապիլ իսէ ալմագ իւզրէ, մէզպուրէ, պարօնուն նասիհաթ-
 լարընա իհթիւաճը օլտուղունու, վէ Բարիսէ ավտէթի ա-
 գըպինտէ, քէնտիսինի կէօրմէք արղուսինտէ իտուկինի ի-
 շար իյլէմիշ իտի :

Պարօն . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Բէք իյի . պէն տէ պուն-
 տան ղիւտտէ պիր շէյ արղու իտէմէղ իտիւմ :

Իբրևնճի մէքթուպ, դօնթէս տը լա թըէժան թարա-
ֆընտան եազըլմըչ օլուպ, մէրգուլմէ տախի, պարօնա, բէք
չօգ տիեէճէկի օլտուզու ճիհէթլէ, Բարիսէ ալտէթ իտէր
իթմէզ, խանէսինէ թէշլիֆ իյլէմէսի խոսուսընտա ըէճա
իթմիշ իտի :

Գրուա-Տիէօ, մէսէրրէթլէ էլլէրինի օլուչտուրարագ :

— Իբի թարաֆտան տա իշլէր միհվէրի մաթլուպուն-
տա ճէրէեան իտիեօր : Եալընըզ Օզթալ մանի օլուպ, լա-
քին մատէմ քի պու սըրատա պիւեիւք վասըթալար լազըմ
տըր, պէն տէ պու վասըթալարը իթթիխազ իյլէմէքտէն
կէրի տուրմանեազըմ, տէտի, վէ տէրհալ եազըխանէ-
սինին գարչըսընա կէշիպ, ատի պիր քեազըտ իւզէրինտէ,
քէնտի էլ եազըսընը մահիրանէ թէպտիլ իտէրէք, աթի-
տէքի սաթըրլարը թահրիր իյլէտի :

« Տօսթը դատիմիմ Գս. Ի. Զ. իլէ պիր աճ էվվէլ կէօ-
րիւշմէք իսթէրիմ, թէնսիպ իթտիկի վազթ ու մահէլլի ի-
շար իյլէմէսինի ըէճա իտէրիմ : - Մատտէ պիւեիւք պիր ի-
շէ տայիր տիր : Քէնտիսի իշին գօրգաճագ պիր սէպէպ օլ-
մանըպ, պիլաքիս պիւեիւք մէնֆաաթ վար տըր : »

Գրուա-Տիէօ, պու թէգըրիէեի իքի մահֆազա տէրու-
նինէ վազ իլէ, իք մահֆազանըն իւզէրինէ շու աորէսի
եազտը :

« Մատմազէլ Անիթա,

« Սօսէ սօգազը Ն... »

Պատէհու, քէնտինին խանէտանըլը արմասընը համիլ
տիկէր պիր քեազըտ ալարագ, վէ քէնտինին թասլի էլ
եազըսըլա, շու սաթըրլարը թահրիր իթտի :

« Ազիզիմ պարօն,

« Կէլտիմ, վէ սիզէ իհթիեաճըմ զար տըր :
Հիշ պիր իշիմ եօգ տուր, եարընքի չարչէնպիհ կիւ-

նիւ, սաաթ օն պուշուգտա, էօյլէ թաամընա, պէնտէխա-
նէնէ կէլին, վէ տօսթունուղ րաուլու տախի պէրապէր
կէթիրին :

« Տօսթունուղ

« Ֆիլիֆ »

Իշպու մուխթասար թէգքիրէնէ ատրէս օլարագ ,

« Միւսիւ գօնթ տը Սթրէնի .

« Պուլար տը լա Մատէն : »

« Էօղլէրինի եաղտը :

Դրուա-Տիէօ , հէնուղ եօլճուլուգ էսվապընը չըգար-
մամըչ օլտուղու հալտէ , խանէսինտէն հարէքէթ իթտի ,
վէ զիքը օլունան մէքթուսլարը բօսթախանէնէ թէսլիմ ի-
լէ , պիր պանեօտա երգանտըգտան սօնրա , խանէսինէ ավ-
տէթ իթտի , վէ թուալէթինի միւքէմմէլէն թէրթիպ վէ
պիր աղ թաամ իթտիքտէն սօնրա , արապասընա սիւար
օլտու , վէ սաաթ օն պիր սուլարընտա , մատամ Պլանչ
կավարըն իգամէթ իթտիկի խանէնէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Տօմինիք . - (Գարուեու աչարագ .) Վայ , միւսիւ պա-
րօն , սլճվիսինիլ . մատամ տա զայպուպէթ ինիլտէն տօլանը
ֆէվգէլատէ մուղթարըպ իտի : - Հէր սապահ , պէնի խա-
նէնիղէ կէօնտէրիւօրտու . հաթթա պէշ տաղըգատան եի-
նէ կիտէճէք իտիմ :

Պարօն . - Տօմինիք , պու կիւն սիղի իշպու զահմէթ-
տէն գուրթարտըմ . ֆադաթ պուրաճա եէնի պիր շէյ մի
վար տըր :

Տօմինիք . - (Թէրէտտիւտլէ .) Խայր , եէնի պիր շէյ
եօգ տուր :

Պարօն . - Մ . Օգթավ իյի մի տիր :

Տօմինիք . - Բէք իյի տիր , միւսիւ պարօն , կէնճ էֆէն-
տիմին ախլադը քեամիլէն թէպտիլ օլտու :

Պարօն . - Պէնիմ էսնաի զայպուպէթ իմտէ էվլէլքի
սաաթ վէ աթվարընա պաշլամա տը մը :

Տօմինիք . - Խայր , միւսիւ պարօն :

Պարօն . - Տիմէք օլուր.քի , հէր շէյ սըրասընտա տըր :

Տօմինիք . - Էվվէթ , անճագ . . .

Պարօն . - Անճագ , նէ . . .

Տօմինիք . - Վագթիյլէ մատամ Կավար իլէ Մ. Օգթավ արասընտա ճէրէեան խէն մէնղարէլէր , էվվէթինտէն շէտիտ սուրէթտէ թէքրար պաշլանմըշ տըր : Մատամ , աւրա սըրա սօն տէրէճէ հիտտէթլէնիեօր . . . սէսինի պու իլ օտասընտան իշիտիեօրում , վէ պաշտան աեաղա գատար տիթրէեօրում . . . Տահա տիւնքի կիւն , օլ մէրթէպէ քէն տիտինտէն չըգար.քի , սալճոուն սագսըլարընտան իքիսինի քէնտի էլիյլէ դըրտը :

Պարօն . - Պու գատար հիտտէթ ու զագապա նէ սէ պէպ վար տըր :

Տօմինիք . - Էսէֆ իտէրիւ.քի պիւմէմ , ֆագաթ , պէն ճէ Մ. Օգթավա գարչը հիտտէթլէնմէտի , հագսըլ կէօրիւնիւր , չիւնքի չիմտիքի հալտէ , Մ. Օգթավ , կէնճ պիւր դըտան զիեատէ մունթագամ էօմիւր կէչիւմէքտէ տիր : Տայիմա եարը կիճէեի եարըմ սաաթ կէչէրէք խանէսինէ ալտէթլէ , եաթաղընա եաթմագտա տըր : Միւսիւ պարօն , մատամըն պու գատար տիկիւր օլմասընըն սէպէպինի սիւալէ ճէսարէթ իտէմէտիկիւմ կիպի , քէնտիլիկիմտէն տէ անլաեամաեօրում , լաքին թէքրար սէօլէրիւմ , պու մուսմէլէ հագգսըլըլ տըր : Պագէն Մ. Օգթավ , վալիտէսինի օտասընտան տիշարը չըգտըղընտա , եիւղիւ , չարչապտան զիեատէ աղարմըշ օլտուղունու կէօրիւեօրում :

Պարօն . - Պու հալին իճապընա պագարըլ : Տօմինիք , սիղ պէնիւմ կէլիշ օլտուղումու խապէր վէրին :

Իքի տագըլա սօնրա , պարօն , քիւչիւք սալճոնա կիլտիկինտէ , մատամ Կավարտան սօուգ գապուլիյեթ կէօրտիւկիւնտէն ,

— Ազիլէմ Պլանշ , պու թարղ գապուլիյեթ կէօր

մէք իշին սիղէ նէ՞ ետքտըմ. թէզքիրէնիզի ալտըղըմ ան-
տէ, պուրաեա կէլմէկէ միւսարաաթ իթտիմ: Իմտի, շի-
քեաեթլէրինիզ հէր նէ իսէ, սէօյլէերին քի, իճապընա
պագաերմտա, եինէ մազհարը թէվէճճիւհիւնիւզ օլապի-
լէելմ, տէտի:

Պլանշ. - Էվվէլա նէրէտէն կէլիեօրոունուզ... նէրէ-
տէ իտինիզ... նէ՞ ետքըեօրաունուզ... վէ Բարիստէն վէ
պէնաէն ուզազ պուրունմազա նէ՞ սէպէպինիզ վար իտի:

Մատամ Կավար, գըսգանճըղընը իզհարէ, պու թարղ
պիր միւքեալէմէ իլէ պաշլատը իսէ տէ, պիղ պու միւքեա-
լէմէերի պուրաճըգտա թափսիլէն պէեանէ յիւզըմ կէօր-
մէելի. շու դատարը սէօյլէրիզքի, Դրուա-Տիէօ, քէնտի-
սինի օլ պապտէ սալիհէ չըգարտըգտան սօնրա, մուհա-
վէրէեէ շու սուրէթլէ տէվամ իյլէտի:

— Նղիղէմ Պլանշէթ, եէնի քէտէրլէրինիզի իփատէ
իտին տէ, պու քէտէրլէրի թալսփիֆ իթմէքիլիլին չարէսի-
նի պիրլիքտէ արաեալըմ: - Օղթավ հագղընտա չիքեա-
եթլինիզ նէ՞ տիր:

Պլանշ. - Օղթավ տիվանէ եախօա չաշղըն կիպի աշղ
ու սէվտաեա միւպթէլա օլմուշ տուր:

Պարօն. - Ջանն իտէրիմ քի, պու հալ, քէնտինին հէր
վաղըթքի թապիեաթը տըր:

Պլանշ. - Էվվէթ, ֆագաթ պու կիւնէ դատար պի-
շարէ չօճուղ, պու մէրթէպէ աշղ ու սէվտաեա տալմա-
մըլ իտի... հիշ պիր վագըթ, կէօյլէրի պէօյլէ պիր պաղ
իլէ պաղլանմամըլ իտի... Վագաա պիր թագըմ ախլէագը
պօղուղ դատընդար իլէ իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ իտէրէք,
ազէսինի, հաթթա նէֆսինի տէ թէլէֆ իտիեօր իտի իսէ
տէ, հիշ տէյիլ իսէ, հագղընտա նէ՞ եօլտա մուամէլէ
իթմէք լաղըմ իտուկինի պիլիւր, հասըլը անլէրէ հիւրմէթ
վէ ըիաեթ իթմէզ իտի:

Պարօն. - Պու կիւն նէ՞ ետքըեօր:

Պլանշ. - Պու կիւն, էօյլէ պիր տէսիսէքեարըն էլինէ տիւշմիւշ տիւր.քի, էվվէքիլէրտէն զիեատէ գուրնալ վէ թէհլիքէլի օլտուղունտան, պիր չարէսինի պուլմատըղըմըլ թագտիրտէ, Օգթավըն եէտինէ կէչէճէք օլան միլիօնլաւընա կէօզ տիւրմիշ տիր: - Օ տէսիսէքեար, հէր քիմ իսէ, Օգթավըն կէօզլէրինի գամաշտըրմագտա, իւզէրինտէ իճ.րաի հիւքմ օւ նուֆուզ իթմէքտէ, վէ անը սայքի քէօլլէթմէքտէ տիր: Օգթավ, եալընըլ մէճնուն իքէն, օ գարը անը պուտալա իթմիշ տիր: Ինանըրմըսընըլ, քէնտի մէթ.րէսինի, էվլիմէ վէ շու տայիրէեէ կիրտիրմէք, վէ պիր կի.ճէ պուրատա սագլամագ տէրէճէսինէ գատար քիւլթալալըղընը վէ ութանմամաղըղընը իլէրի վարտըրմըշ տըր: - Պու խուսուսու խապէր ալտըմ, խապթընա տա մալիքիմ... Լաքլին պունլարլա պէրապէր, օ գըղըն նամուսլու օլտուղունու, վէ պու անէ տէկին նամուսլալա եաշամըլ խուսկինի, վէ քէնտիօիլլէ մէզպուրէ արասընտաքի աշգ ու մու.հապպէթին խալիսանէ օլտուղունու խտաա վէ խըսըր ի տիւօր: - Իշթէ, էն զիեատէ ինսանը հիտտէթլէնտիրէճէք ճիհէթ, պու օլտուղունտան, գանըմ պաշըմա սըչրաեօր, Հասըլը, օ սէվկիլիւսինէ ֆէվգէլատէ մուհապպէթ վէ ըիաեթթի վար տըր... պէլքի տէ փնընլա էվլէնէճէք տիր:

Հէր պիր ճիւմէտէ հէեէճանը արթարագ իրատ իթ.տիկի իշպու սէօզլէրտէն, մատամ Կավարըն թագաթը գալմաեըպ, պիր գօլթուգլու իսկէմէեէ եապլանարագ մէնտիլինի եէլրազէ մագամընտա գուլլանմաղա պաշլատը:

Պարօն. - (Պու թաթիլ վագըթտան իսթիֆատէ իտէ.րէք.) Օհօ, սէօլէտիքլէրինիլ բէք վէլսիմ տիր, ֆագպթ սիղ տէ պիր աղ միւպալէղա իթմէեօրսունուղա:

Պլանշ. - Խա'յը, խա'յը, միւպալէղա իթմէեօրտըմ, հաթթա սէօլէտիքլէրիմ, հագըգէթի հալտէն տէ ըէք տուն մէրթէպէտէ տիր: - Պիլլըմիսինիլ, օ սէֆիլ վէ ա.

Գըլսըզ չօճուղուն՝ ֆազիլէթինի մէտհ ու սէնա էյլէտիկի
Գըլ քիմ տիր . . . Սալա էհէմմիսէթի օլմանան պիր մախ-
լուգ . . . Էանի ատի թէաթրօլարտա աղթրիսլիք իտէն պիր
Գըլ տըր :

Պարօն . - (Սիւքիւնէթլէ .) Տինա Պլիւէ՞ մի :

Մատամ Կավար , օթ ուրտուղու եէրտէն սըչրանա-
րագ ,

— Վա՛յ , սիզ պունու պիլլիսօ՞ր մու իտինիզ , տէյի սի-
վալ իթտի :

Պարօն . - Թապլաթ էյլէ պիլիր իտիմ :

Պլանշ . - Լաքին պանա սէօյլէմէմիշ իտինիզ :

Պարօն . - Էլպէթթէ սէօյլէեէմէզ իտիմ : Թէհի եէր-
տէ սիդի տիւշարը էնտիշէ վէ զայլէ գըլմագ իսթէմէեօր-
տում , վէ պու շայեանը թէէսսիւֆ վագըատան խապէր-
տար օլմագ լազըմ կէլիրտէ , տիկէրլէրի թարաֆընտան խա-
պէրտար օլմանըզը թէրճիհ իտիեօրտում :

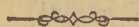
Պլանշ . - Պու պիր պիւսիւք ֆէլաքէթ տիր , տէյիլ մի :

Պարօն . - Շիւպհէսիզ :

Պլանշ . - Սիզ պունա պիր չարէ պիլմէեօրմուսունուզ :

Դրուա-Տիէօ , պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Պէլքի պիր չարէ պուլուրում , տէտի :

Պարօն , Պլանշա վիրտիկի ճէվապընտա , պէլքի տիեէ-
րէք իֆատէի հալ իթմիշ օլտուղունտան , վէ մէզպուրէ , տա-
հա գիւտտէ էյզահաթ իսթէտիկլինտէն , պարօն շու սու-
լէթտէ էյզահը քէյֆիեթ էյլէտի :

— Շիմտիլիք ետբաճաղըմը դարարլաշտրմամըլը տրր . պինապերին պիլմէտիկիմ շէյի սիլէ սէօյլէսէմէմ : Մուղիւրը պիւր իղտիվաճը մէհն իթմէք իշին , հէր նէ եաւ-
մադ լաղըմ կէլիւսէ , տիւրիլ իթմէսէճէեհիմ : Ս.ղիլէմ Պը-
լանշ , հազգընըլուա հիսս իտէկէլտիկիմ մուհապպէթի խա-
լիսանէ , վէ Օգթավ հազգընտարի սըրֆ ըէտէրանէ թէ-
վէճճիւհիւմ իճապընճա , պու խուսուստա շիւպհէ իթմէ-
նիզէ մահէլլ եօդ տուր : Իմտի , պանա էմին օլուն , վէ
պու մատտէսէ տայիւր արթըդ պանա պիւր շէյ սօրմանըն :
Պլանշ . - Հիշ տէյիլիսէ , պիւր ան էվվէլ իճապընա
պազաճաճմըսընըլ :

Պարօն . - Ղայպ իտէճէք վազըթ օլմատըղընը պիլտի-
կիմտէն , միւմքին մէրթէպէ չաբուդ պու իշի կէօրէճէեհիմ :

Պլանշ . - Մուվաֆֆադ օլաճաղընըլա իւմիտինիլ վա-
մը տրր :

Պարօն . - Պիւր սէրասքէր , մուհարէպէսէ կիլտիկի ղէ-
ման մէյեուս օլուր իսէ , էվվէլճէ մաղլուպ օլմուշ տիմէք
տիր : Իմտի , պէն տէ պու սըրատա իւմիտ իթմէքտէեհիմ :

Գրուա-Տիէօ , պու սէօղլէրիլլէ մատամ կավարը պիւր
աղ միւսթէրիհ գըլըպ , քէնտիսի արապասընա ըաքիպէն ,
գօնթէս տը թրէթան օլմուշ օլան սապըդ Փաննի Լամպէ-
րին խանէսինէ կիթտի , վէ մէրգոււմէ թարաֆընտան հիւս-
նի սուրէթտէ դապուլ օլունտու :

Մէզպուրէ , պարօնա , գէվճի ժօրթ հազգընտա պա-
զը շիքեսեթլէրտէ պուլունտու . շէօյլէ քի , մէրգոււմուն ,
էվվէնտիկի կիւնտէն պէրու ըէսսամ ֆըրշալարընը պըրա-
զըպ , էյլէնճէլէլէ տալտըղընը , վէ հէր նէ դատար ժօր-
թուն , քէնտիսինէ զիեատէ մուհապպէթի պուլունմադտա
իսէ տէ , պուլնտան տա քէնտիսին , (եանի Փաննիլին) , սը-
զըլտըղընը , վէ մէրգոււմ իլէ ագաը իղտիվաճա մուվաֆ-
ֆազաթլա , մալիք օլտուղու իքի միլիօն սէրվէթինի ,
թէլինի վէ շախսընը ֆէտա իթմէքտէն մազսէտ , պիւրիվ

սիր իւնվանա սահիպ օլմագտան , վէ ասըլզատէկեան ճէ-
միյեթինէ կիրէպիլմէքաէն իպարէթ իքէն , հալընըզ իսմէն
իւնվանա սահիպ օլապիլիպ , հալպու.քի ասըլզատէկեան-
տան օլան քիմնէնին խանէսինէ կիտէմէտիկինի , չիւնքի օ
գապիլ զէվլաթըն , ժօրթ հագգընտա մուամէլէյի պարի-
տանէտէ պուլունտուգլարընը , հաթթա ժօրթ , ագրապա-
սընտան օլան Մ. տը կրանլիէօեիւ քէնտի տիւեիւնիւնէ տա-
վէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ , մէրգոււմ թարաֆընտան ճէ-
վապ պիլէ վէրիլմէտիկինի , վէ պունյարտան գաթինազար ,
ժօրթուն , քէնտիպինի հէր քէստէն գըսգանմագ կիպի պիր
թապիւեաթը օլուպ , հալպու.քի քէնտիսի հէմ կէնճ , հէմ
կիւզէլ օլմասըյլա , պազըլարըն կէօսթէրտիքլէրի մուամէ-
լէյի զէնտօսթանէեի մէնն իտէմէեէճէկինի պէեան իյլէտի ,
վէ պարօն տը Գրուա-Տիէօ տախի , շիքեանէթէ սէպէպ օ-
լան պու մատտէլէրտէն պազըլարը հագգընտա մէրգոււմէ-
ի թէէմինլէ , իճապընա պագաճաղընը , վէ իրթէսի ագ-
լամ մէզպուրէ թարաֆընտան վէրիլէճէք օլան սուարէտէ ,
գօնթ տը Սթըէնի վէ Բարւ տը Շանլու նամ իքի ահըպ-
պասըյլա պիզզաթ պուլունաճաղընը վատ իտիպ , օրատան
պու սուրէթլէ մուֆարագաթ իթտի :

Իրթէսի կիւն , պարօնուն խանէսինտէ սիր միւքէմմէլ
սուֆրա գուրուլարագ , Մ. տը Սթըէնի իլէ Մ. տը Շանլու
կէլտիլէր :

Պու զաթլարտան պիրինճիսի , իսմէն օգուեանլարըմը-
զա մալիւմ տիւր :

Մէրգոււմ , Օգթավըն , գաթթան կրիզօլա գարչը վու-
գու պուլան տուէլլօսուտա , ֆիլիք տը Գրուա-Տիէօ իլէ
պերապէր օ տէլիգանլըեա չահիտի օլմուշ իտի :

Իքիսի տէ , թագրիպա օթուղար չալլարընտա , իւսթ-
լէրի պաշարը թէմիզ , վէ քէնտիլէրի օլտուգճա թէրպի-
եիլ վէ կէօսթէրիշի քիմնէլէր իտիլէր :

Մէրգոււմար սուֆրաեա օթուրտուլար : Թաամըն սօ-

նունա գատար օտա խըզմէթքեարը կիտիպ կէլտիկին տէն, իշպու իւշ ահըպպա արասընտա, պաղը տիւնեվի մատտէլէրտէն, մէսէլա եարըշ, թէաթրօ, աթ վէ գատըն պահպարընտան զայրի մատտէ իւզէրինէ պահա օլունա մատը :

Թաամ պիթտիքտէն, վէ գահվէ վէ սիկարալար իշիւ տիքտէն սօնրա, Գրուա-Տիէօ, հէր նէ վէսիլէ վէ սէպէպլէ օլուր իսէ օլուն, հիւ քիմսէեի գապուլ իտէմէեէէկինի խըզմէթքեարընա թավսիեէ իաիպ, Մ. տը Սթրէնի իլէ Մ. Բաուլ տը Շանլուեու, քէնտի խուսուսի տայիրէսինէ կէօ թիւրտիւ, վէ պունլարը օթուրտուպ, գաբուլարըն սիւր մէլէրինի իշէրտէն վաղ իթտիքտէն սօնրա, քէնսիսի տէ օ թուրտու, վէ թէպէսսիւմ իտէրէք, շու եօլտա քէլամա պաշլատը :

— Ազիղ տօսթլարըմ, էվվէլ էմիրտէ, էսասէն իսիւ սիղ վէ մէսուլիյեթի մահտուտ օլմագ իւզրէ իւշիւմիւզին թէշքիլ իթմիշ օլտուղումուղ քիւշիւք շիրքէթին պիտաեէ թի վէ նէվի հագգընտա պաղը սէօզ սէօյլէմէքլիկիմէ միւ սաատէ իտին :

Մ. տը Սթրէնի. — Ազիղիմ պարօն, զաթէն մալիւմիւ միւղ օլան խուսուսաթտան թէքրար պահա իթմէքտէ նէ մանէա վար տըր :

Պարօն. — Պիլտիկինիղ շէյլէրտէն պահա իթմէկի, քէն տիմ իսթէեօրում. իմտի պէնի տինլէեին. զաթէն իֆատա թըմ մուլթասար օլաճագ տըր : Սիղ, ազիղ տօսթլարըմ հէր վէճհլէ միւքէմմէլ ճէնթըլմէնսինիղ, հալպու քի մէվլի վէ ըիւթպէնիղտէն տիւշմիւշսինիւղ տիւր : Էկէր օլտուգ ճա ճէմիյեթ իշինտէ կէօրիւնէպիլէճէք հալտէ պուլու նուեօր իսէնիղ, օ տա, պէնիմ սաեէմտէ տիր : Միւշքիւ պիր զէմանտա պաթիթ սիղի պանա բասթ կէթիրմէսէ իտի, շիմտի նէ օլաճագընըղը, իւշիւմիւզտէ բանա պիլիրիղ : Պու խաթըրէ, պէլքի կիւճիւնիւզէ կէլիեօր, լաքին նէ չարէ :

պու խաթըրեցի զիքը իթմէքլիկիմ լաղըմ տըր : Սախթէ իմզալարընըզլա թէրթիպ իլէտիկինիզ պիր բօլիչաեը սարափըմա վէրբիպ , հալպու քի պունուռն պէտէլինի էօտէեէ մէեէրէք , ֆէնա պիր մահէլլէ կիթմէքլիկինիզ իճապ իթմէքտէ իքէն , օ բօլիչաեը պէն գուրթարտըմ , վէ սիզի հիւքմ ու նուֆուզումա թապի գըլմագ իւզրէ , քէնտի եէտիմտէ մուհաֆաղա իթտիմ : Անճագ , պիրինճի տէրէճէտէ պազը խասէլէրինիզ պուլունաուզունու , վէ պուհլարտան իաթիւֆատէ իտիլէպիլէճէկինի պիլտիկիմտէն , շէրիքինիզ վէ րէֆիդինիզ օլտում , վէ գումար օյնանըլան պազը խանէլէրտէ , սիզի , պիզզաթ եախօտ պազը ահըպպամ վաալթա սըլլա թանըթտըմ : Պէն սիզէ ագչէ վէրիեօրտում , սիզ տէ իպրազը մէհարէթ իտիեօրտունուզ , վէ հասըլ օլան թէֆթիլէրի արամըզտա թագսիմ իտիեօրտուզ : Լաքին պու մուամէլաթ , րէք չօգ քեար կէթիլմէեօրտու :

Մ. տը Սթրէնի . - Մուգավէլէմիդին շարթլարընը միւս թագիմանէ իճրա իթմէտիք մի :

Պարօն . - Պէնի պիր տէրէճէ սօեուեօր իտինիզ , չէօյլէքի հասըլ օլան քեարըն պիւեիւք դըմմընը քէնտինիզ իչին սագլաեօր իտինիզ , լաքին պու պապտէ պէն կէօզ գաբաեօրտում : Հալպու քի իչտէ էհէմմիեթսիզ իտի , եանի սէրմանէմէ գարչըլըք , չօգ չօգ եիւզտէ իւչ եիւզ քեար կէթիլիեօրտու : Յագաթ պու կիւն , հալ տէյիչիեօր . սիզ , տայիմա սաեէմտէ , պիւեիւք գումար օեունըլընա կիրիչէրէք , զիեատէ քեարըլ նէթիճէլէր հասըլ իտէճէքսինիզ :

Մ. տը Շանլու . - Նաճըլ :

Պարօն . - Պիր գաչ այտան պէրի տիր քի , Բարիստէ էն մէշուր գումարպաղարըն թօբլանտըզլարը վէ չըգընլար իլէ պանդա գայմէլէրինի գումար մասալարը իւզէրինէ սօլտուլտուզլարը պիր խանէ արաեօրտում , ագըպէթքեար պուլտում , իչպու խանէտէ հիւքմ ու իտարէ , պէնիմ եէտիմտէ տիր : Պինապէրին հասըլաթըմըզ հէմ գօլայ , հէմ

պօլ օլաճագ տըր : - Իշթէ , ազիդ տօսթըարըմ , պու սանէս տէ սիզ տէ գէնկին օլաճագ սընըզ : Պուլմուշ օլտուղըմ խանէ , դօնթէս ժօրժ Թըէժանըն խանէսի օլուպ , պու ագչամ իքինիզի տէ Թագտիմ խտէճէերիմ :

Մ. տը Սթըէնի վէ Մ. տը Շանլու , մէսէրրէթլէ պիրօ պիրինէ պագըշտըլար :

Գրուա-Տիէօ , չու եօլտա քէլամընա տէվամ իթտի .

— Անճագ , չուրաեր տախի սիզէ իխթար խտէրիմ քիֆէվգէլատէ էմրի պասիրէթ լաղըմ տըր :

Մէրգուլ իլէ չէրիքլէրի արասընտա օն տագըգա տասհա միւքեալէմէ տէվամ իտիպ , պու միւքեալէմէ էսնաս սընտա , պարօն , քէնտի սօն Թալիմաթընը Թէպլիդ , վէ միգտարը քիֆանէտէ ազչէ իթա իթտի :

Անլէրին , օրատան տիշարը չըգմալարընը միւթէագըպ գաբու չալընտը , վէ Գրուա-Տիէօ , պուլնտան տօլաերթէ աճճիւպտէ գալմըշ իքէն , խըղմէթքեարընը իչէրի կիրիպ , Անտրէ տը Սան-Րէմօնուլն կէլմիշ օլտուղընու էֆէնտիսինէ խապէր վիրտի :

Գրուա-Տիէօ՝ Անտրէնին զայպուպէթի տահա խալթ վագըթ իմթիտառ խտէճէկինի զանն իթմէքտէ իքէն , պիրտէն պիրէ , անըն կէլտիկի խապէրինի ալտըղընտա , ինանմատը , վէ միւթլագա խըղմէթքեարընըն եանըլմըշ օլտուղընու զանն իթտիկի սըրատա , Անտրէ իչէրի կիրմէքլէ , չիւպհէեէ մահէլլ գալմատը : Մէրգուլ տէլիգանլը մահ

ղունէն , Գրուա-Տիէօ իլէ թօգալաշտրղընտան , սլարօն ,

— Սէվկիւլիւ օղլում , օթուրուն պադալըմ . պու վա-
զըթտա Բարիստէ ոիղին նէ՞ իշինիզ վար տըր . հէմ միւ-
քէտտէր կէօրիւնիւեօրսունուզ , աճապա Կրանլիէօ սէյֆի-
եէսինտէ մուճիպի թէէսսիւֆ պիր վադըմ մը զուհուր իթ-
տի , տէտի :

Անտրէ , պու սէօզիւ թաստիգ իտէրճէսինէ պաշընը
սալլատը :

Մէրզում տէլիգանը , Կրանլիէօ սէյֆիեէսինտէն մու-
ֆարազաթ իթտիքտէն սօնրա , պազը ահվալ իւզէրինէ միւ-
լահազա իտէրէք , պարօնուն , քէնտի աշգ ու մուհապ-
պէթինէ միւթէալլիգ իշէրինէ տօղրուտան տօղրուեա վէ
ալէտտէվամ միւտախէլէսինտէն խօշլանմամազա , վէ մէր-
զումուն , Լօթրէք սէյֆիեէսինտէքի պաղչտէ պուլու-
նան սանէմին արգասընտա կիզլէնէրէք , քէնտիսիյլէ Ժէր-
մէն արասընտա ճէրէեան իտէն սէօզլէրի տինլէմիշ օլ-
մաղընտան տօլաեր սըզըլմազա պաշլատը . չիւնքի Ժէրմէն
հազընտաքի մուհապպէթի քէսպի չիտտէթ իթտիքճէ ,
պու մուհապպէթ արասընա պիր իւշիւնճիւ քիմնէնին միւ-
տախէլէսի , հաթթա մատամ տը Կրանլիէօնիւն նամու-
սու անըն եէտինտէ պուլունմասը , հիտտէթ ու նէֆրէթի-
նի մուճիպ օլմագտա իտի :

Պինապէրին , քէնտիսիյլէ մատամ տը Կրանլիէօ արա-
սընտա հիշ պիր կիւնա միւնասիպէթ վէ իւնսիյեթ գալ-
մատըղընա տայիր պարօնու իւքեաթ իտէրէք , անըն պու
իշտէքի ալէադասընը պիւթիւն պիւթիւն գաթթ իթմէք-
լիկէ գարար վիրտի :

Պու վէճհլէ , Անտրէ , Ժէրմէնին քէնտիսինէ մուհապ-
պէթի օլմատըղընը , վէ պունոլ պիզզաթ քէնտիսինէ սէյ-
լէտիկինի , վէ պու սէպէպէսլլէ սէյֆիեէեի թէրք իթմիշ
օլտուղընտան , պիր տահա օրաեա աեադ պիլէ պասմա-
եաճաղընը , վէ մէզպուրէեէ մէքթուպ եաղմաեաճաղընը ,

անճադ նոյեմբերէ տողրու Բարիսէ ավտէթ իտէճէքէ-
րինտէն, նեղաքէթ վէ ինսանիյեթէ գարչը հարէքէթտէ
պուլունմամագ իչին, սառէճէ պիր վիզիթա վիրէճէկինի
պէեան իյլէտի, վէ հէր նէ գատար պարօն, պու պապտէ
մէրգումու եփնէ աչգ ու սէվաա թարիգինէ տէօնտիւ-
մէք իւզրէ պազը իսթար վէ թափսիեթէրտէ պուլուն-
տու իսէ տէ, Անտրէ իսքեաթ օլմանըպ վէ գարարընը
թէրք իթմէեիպ, պիլաքիս պունտան պէօյլէ օլ խուսու-
տա լաղըրտը իտիլմէմէսինի տէ պարօնա րէճա իթտի, վէ
Գրուա-Տիէօ, «Բէք իյի օղլում, սիղին միւրատընըզ հէր
նէ՛ իսէ, օ օլսուն» արեհէրէք, ժօրժ տը թէրէժանըն ագտը
իզտիլաճ մատտէսինտէն պահօ աչտը, վէ գէվճէտի թա-
րափընտան վէրիլէճէք սուարէեե կէլմէսինի թէքլիֆ իյլէ-
տի իսէ տէ, Անտրէ, «Էյլէնճէ օլան մահէլլէրտէ, պուն-
տան պէօյլէ պէնիմ իչիմ եօգ տուր» տէյի ճէվապ վէ-
րիպ, պարօնուն թէքլիֆինի րէտտ իթտի, վէ պու իքի ահ-
պապ արաօընտա, պիր միւտտէթ տահա միւքեալէմէճէ-
րէեան իտիպ, պատէհու Անտրէ կիթտիկինտէն, ֆիլիթ
եարընըզ դալտըղընտա, շու եօլտա միւլահազա իյլէտի,

— Պու տէլիգանընըն պանա էմնիյեթի եօգ տուր,
հաղըզէթի հալի պէնտէն կիզլէեօր, վէ օլ գատար սաֆ-
տէրուն տուր քի, պէնի ալտատապիլէճէկինի զանն իտի-
եօր: - Էկէր քէնտիսիյլէ ժէրմէնին արասընտա հէր կիւ-
նա ալէագաի աչգ ու մուհապպէթ պօղուլմուշ օլտա իտի-
պու զարիպ աչգ պիւսպիւթիւն պաչգա պիր թափ ու
չէքլ քէսպ իտէր, վէ քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէք
թասափվուրունտա պուլունուր իտի, հալպու քի չիմտի էօյ-
լէ պիր միւլահազասը եօգ տուր: Պինապէրին, պու խու-
սուա, Անտրէ իլէ ժէրմէնին ալէագալարը պէր տէվամ օլ
տուղունա իսպաթ տըր: Պէլքի չիմտի, մատամ տը կրան-
լիէօ, սախթէ ֆաղիլէթինէ իթաաթ իթմէք իւզրէ, Անտ-
րէեի մուվագգաթէն թէպիտ իթմիշ օլսուն, լաքին պիր

այ կէտէքսիզին, զէվճիլէ Բարիսէ ավտէթ խտէճէկինտէն,
իլ կէօրմէք վազթը օլ զէման պաշաեաճագ տըր : - Հէր
նէ հալ խտէ, պուշարըն իւղէրինէ նէզարէթ իթմէքլէ իք-
թիֆա իլլէրիմ :

Պու առա, Ֆիլիբին խըզմէթ քեարը իչէրի կիրտիկինտէն,
մէրգուսուն սէօզլէրի գուսուր գալտը, վէ մէգքիւր խըզ-
մէթ քեար, էֆէհտիտինէ պիր գարթ թագտիմ իտէրէք,

— Պու զաթ, հէր նէ գատար թանըտըղընըզ պիր
քիմնէ տէյիլ խտէ տէ, զաթընըղլա կէօրիւշմէք արզու ի-
տիեօր, տէյի պէեան իթտի :

Ֆիլիբ, ալտըղը գարթըն իւղէրինտէ, « Բ. Վէրթօ,
Պուտի-Սէն-Լէփէտէ մուգավէլաթ մուհարրիրի » իպարէ-
սինի օգուտուղընտա, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու մուգավէլաթ մուհարրիրի պէնտէն նէ՞ իսթէ-
եօր, տէտի, վէ իլավէթէն վէ եիւքսէք սէտա իլէ տէ, -
Հէր քիմ խտէ, օ զաթը իչէրի կիրտիլին, տէյի պէեան իյ-
լէտի :

Մէգքիւր մուգավէլաթ մուհարրիրի, օտանըն էչիկին-
տէ տուրուպ, իլք տէֆա սէլամ վիրտի, վէ սօնրա պիր
դաշ ատըմ ալարագ, թէքրար թէվազու իթտի : Մէրգու-
սուն կիեկինտիկի էսլապ, պիր շէքլի զարիպտէ օլուպ,
գօլթուղունուն ալթընտա պիր չօգ էվրագը հավի պիր չիզ-
տան պուլունմագաա խտի։ Եիւղիւնտէ, սագալըն էսէրի օլ-
մաեղպ, կէօզլէրի տէ, մալի կէօզլիւքլէ հըֆը իտիլիլ ի-
տի : Մէգքիւր կէօզլիւկիւն մալի ճամլարը, եանագլարընա
կէօկէ վէրիեօրտա :

Ֆիլիբ. - (Քէնտի քէնտիեէ.) Պու պիր զարիպ առէմ
տիր, ֆագաթ մուգավէլաթ մուհարրիրինէ պէնդէմէքտէն
ղիեառէ, պիր բօլիա մէմուրունա պէնդէեօր : Լաքին, համու
օլսուն, գօրգաճագ սէպէպիմ եօգ տուր :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. - (Շէքլինին վէ գըեաֆէ-
թինին զարիպիկի կիպի, զարիպ պիր սէտա չըգադագ.)

Կէօրիւշմէք չէրէֆինէ նայիլ օլտուղում զաթ , միւսիւ պօրօն տը Գրուա-Տիէօ միւ տիւր :

Պարօն . - Էվլէթ , միւսիւ . Փաղաթ ըէճա խտէրիմ , էվլէլ էմիրտէ պիր խկէմլէտէ օթուրուն , վէ սօնրա , վիզիթանըղըն սէպէպի հէր նէ իսէ , պիր ան էվլէլ պանա պիլտիրին :

Մուգավէլաթ մուհարիրի . - Մատէմ քի միւսիւ պօրօն օթուրմագլըղմա միւսասատէ պուեուրուեօր իսէ , չիւպ հէսիղ օթուրաճաղըմ , վէ վիզիթամլէն մագսէտինի , միւսէրրաճ վէ զաթի սուրէթտէ պէեքան իտէճէեիմ : Անճագ , թէպիղաթըմ սըրֆ խուռուսի վէ մահրէմանէ օլաճաղըն տան , աճապա պիզի տինլէեէն վաճ մը տըր , եօգ մուսուր , վէ խէֆիէն վուգու պուլաճագ միւլաղաթըմըլ էս նասընտա , պիրտէն պիրէ քիմնէ իչէրի կիրէճէօ մի տիր իշթէ պուրալարընը զաթընըղտան սիւալէ իճթիսար իլլէրիմ :

Պարօն . - (Պու թարղ պիր լիսանտան տօլաեը թէանճիւպտէ գալարագ .) Պէնիմ էվիմտէ , գաբու արգասընտա տուրուպ , իչէրտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէեի տինլէմէք , ատէթ տէյիլ տիր : Պիրտէն պիրէ իչէրի կիրէպիլէն իսէ , խըղմէթքեարըմտան մաատա քիմնէ օլամաղ :

Մուգավէլաթ մուհարիրի . - Իշթէ , պէնտէ պու ինի թիմալտէն պահա իթմէք իսթէեօրում . չիւնքի պու ինի մալտէ , պէնճէ գապուլէ շայեան կէօրինմէեօր : Իմտի պարօն , պու կիպի ահվալտէն չիւպհէմիղ օլմամագ իւզըթ թէտապիրի լաղըմէեի իթթիսաղ պուեուրմանըղ զաթընըղտան ըէճաեէ իճթիսար իյլէրիմ :

Պարօն . - Գաբունուն սիւրմէսինի իչէրտէն վաղ ինի մէքիկիմի մի իսթէեօրսունուղ :

Մուգավէլաթ մուհարիրի . - Էկէր գապիլ իսէ , մէմն ոլուրում :

Պարօն . - Բէք ալէա :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի . - Ա՛հ , միշտ ապրօն ,
զիեառէսիլէ թէչէքքիւր խտէրիմ :

Պարօն . - (Գաբուհու սիւրկիւլէմէկէ կիթտիկի սըրու-
տա , քէնտի քէնտիսէ .) Պու առէմ , եա պիր մէմուր , եա-
խօտ պիր մէճնուն տուր : Իմտի , մէճնունլարտա մուխա-
թարայըլար պուլունտուղու կիպի , հէլէ մէմուրլար հէր
վագըթ մուխաթարայը տըրլար : Հէր նէ հալ իսէ , հէր
կիւնա իճթիմալ իչին հաղըր պուլունմագ իսթէրիմ :

Պինապէրին , մէրգում , եաղըլիսանէսինին եանընտան
կէչէքէն , քեաղըտլարընըն արասընտա վէ էլինին հիզա-
սընտա պուլունան քիւչիւք պիր ըէվօլըրը ալըպ ճէպինէ
վաղ իթտի :

Դրուա-Տիէօ , միւսաֆիրինին եանընա ավտէթինտէ ,
մէրգում օլմուրմուշ օլուպ , էնլի քէնարլը շարգասընը հա-
լընըն իւզէրինէ գօյմուշ , վէ սիեա՛ մէչին դաբագլը չիզ-
տանընը տա , տիզլէրինին իւսթիւնէ վաղ իլէ , ահէսթէ սու-
րէթտէ անը աչմագլա մէչղուլ պուլունմուշ իտի : Շուրասը
ղարայիպտէն սիրքի , մէգքիւր չիզտանըն տայիրէլէրինտէն
պիրինտէ քիւչիւք վէ կիւզէլ պիր ըէվօլըրը պուլունմասըն-
տան , մուգավէլաթ մուհարրիրի , թէպէսսիւմէ ,

— Միւսիւ ապրօն , պիր մուգավէլաթ մուհարրիրինին
չիզտանընտա ալէսսէվիյեէ սուլհ ու ասայիչէ միւթէալլիգ
էվրագ մէվճուտ օլմագ լաղըմ իքէն , իչպու չիզտանտա
պէօյլէ պիր հարպ սիւահընըն վիճուտինէ թէաճճիւպ իթ-
մէնին : Միւքէլլէֆ օլտուղում վաղիֆէ իճապընճա , կիճէ
էսնալարընտա , էվրագը մուհիմմէեի վէ գըյմէթտար սէ-
նէտլէր իլէ վապիեթնամէլէր վէ սայիրէյի համիլ օլարագ ,
եօլլարտա տօլաշմաղա մէճպուր օլտուղումտան , վէ շայ-
եանը թէէսսիւֆ թէսատիւֆաթտա պուլունմագլըղըմ , իհ-
թիմալ տայիրէսինտէ իտուկինտէն , էմրի պասիրէթէ ըիա-
եէթ իթմէքլիկիմ լաղըմէտէն տիր , տէտի :

Պարօն . - (Սապըրսըզլըզլա սաաթընա պագարագ .)

Պու եօլտա էմրի պասիրէթինիղի թահսին իտէրիմ: Ֆա-
գաթ, միւսիւ, պուրատա տուրաճագ վագթըմ աղ օլտու-
ղունտան, բէճա իտէրիմ, մագսէտինիղի տօղրուտան տօղ-
րուեա պէեան իտին:

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. - Միւսիւ պարօն, մագսէ-
տիմի անլամագ մը իսթէեօրսունուղ: Ուզուն ուղատիեէ
նութգլարտան իսէ, պիր գաչ սէօղ իլէ վիզիթամըն սէպէ-
պինի գաթընըղա անլաթապլիլիրիմ: Պէնտէնիզ, գալպէն
սէվտիկինիզ ահըպպանըղտան պիրինին տօսթուեում, վէ
անըն թարաֆընտան կէլիեօրում:

Պարօն. - Պու տօսթ քիմ տիր:

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. - Քս. Ի. Զ.:

Դրուա-Տիէօ, քէնտիսինի տիթըմէքտէն կիւճ պէլա
իլէ զաթթ իտէպիլտի, վէ քէնտի քէնաիեէ,

— Խա՛յր, պու մէճնուն տէյիլ, իլլա պիր մէմուր
տուր: - Սարիօլ, շաչըն կիպի եագաեը էլէ վիրմիշ վէ պէ-
նի դամմաղլամըշ օլաճագ տըր... Ֆագաթ իշի շագաթը
մաեալըմ, տէյի պէեան իթտի:

Պարօն. - (Ֆէվգէլատէ սօղուգ դանլըլըղլա.) Մու-
գավէլաթ մուհարրիրի էֆէնտի, շիւպհէսիղ իֆատէնիղի
բէք իյի անլաեամատըմ: - Թէլէֆֆիւղ իթտիլինիղ իսթ
նէ՞ իտի:

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. - Միւսիւ պարօն, իսթ
թէլէֆֆիւղ իթմէտիմ, իլլա էյիֆպանըն իւշ հարֆընը,
եանի Քս. Ի. Զ. հարֆլարընը թէլէֆֆիւղ իթտիմ:

Պարօն . - Նէ՛ տիմէք խաթէտիկինիդի անլաեամանեօ-
րում :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի . - Օ իւչ հարֆ՝ Սաբէօ մա-
նէասընտա տըր :

Պարօն . - Սարիօլ քիմ տիր :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի . - Բիմ օլաուղունու պիլ-
մէեօրմուսունուղ :

Պարօն . - Խա՛յր :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի . - Օ հալտէ , միւսիւ պա-
րօն , էն իյի ահրպպանըդտան օլան դօնթ տը Լօքէրն իլէ
Բօպէր-Սօնիէտէն լութֆէն մալիւմաթ ալմաղա հիմնէթ ի-
տին , - Հիչ չիւպհէմ եօգ տուր քի , անլէր , պիլին գուվ-
վէյի հաֆրդանըղը թազէլէնտիրմէքլէ ֆէվգէլաուէ մահ-
զուղ օլաճադլար տըր :

Պարօն տը Գիւուա-Տիէօ , սաչլարընըն քէօքիւնտէն գու-
լաթ թօղլարընա սօղըու սօղսւգ թէր տանէլէրի աղմադ-
տա օլտուղունու հիսս իյլէմէքաէ , վէ գալպինի իսէ , թա-
րիֆ օլունմազ պիր էնտիչէ վէ իղթիրապ իհաթա իթմէք-
տէ իտի :

Պունունլա շէրապէր մէրգում , թէմքինինի պօղմա-
երպ , վէ ֆիթուրսուղլուգլա գօլլարընը գավուչտուրաւագ ,

— Մուգավէլաթ մուհարրիրի էֆէնտի , թէմամիյլէ
աղլընը պաչընըգտա օլուպ օլմատըղընը պիր գաչ տադը-
գատան պէրի տիպ քի տիւչիւնիւեօլտում , ֆազաթ պու-
պապտէ աղլընըգա միւքէմմէլէն մալիք օլմատըղընըղը իգ-
րարու իթիրաֆէ մէճպուր պուլունուեօրում , - Իմօր , շու-
իքի շըգգտան պիլինի ինթիխապ իտինիլ : - Սիղ , եա պիր
մէճնունտունուղ , վէ պու մէճնունլուղունուղլա ֆէնա սու-
լէթտէ իպթիհչաեա գալգըշմըշսընըղ , եախօտ նամուսլու
պիր աաէմ օլմանըղլա պէրապէր , պիր աղ սաֆտէրուն օլ-
տուղունուգտան , պիր քիմնէ թարաֆընտան իլֆալ լալիլ-
միշտինիլ : - Սէօյլէտիկինիլ ատէմէրտէն հիչ պիրինի , իս-

մէն պիլէ նէ՝ թանրըմ, նէ՝ տէ թանրմընչմ տրր : - Իմտի, պիր ան էվվէլ պու միւքեալէմէեէ խթամ վիրէլիմ : Էկէր վիդիթանըզտան մագսէա, պէօյլէ մանէասըլ սուրէթտէ պիր թագըմ սէօզլէր սէօյլէմէք իսէ, շիմտիտէնտիդէ խա պէր վէրիւրիմ քի, պէնիմ զայ իտէճէք պօշ վագթըմ ասլա եօգ տուր :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի . - (Շիքեաեաթամիզ պիր թավը իլէ .) Տօթլարընըզը, վէ սէվկիւլիւ վէ է'ն իլի տօթլարընըզը ինքեար կէլմէք, էսէֆ օլունաճագ հալ տիր :

Պարօն . - Հալէա իֆատաթընըզա տէվամ խտիեօրոս նուզ :

Մուգավէլաթ մուհարրիրի . - Ա'հ, միւսիւ պարօն . . . միւսիւ պարօն . . . մուգավէլաթ մուհարրիրի օլմագլա հա յիզ օլտուղում համուս իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, պու հալէքէթինիզ՝ էսէֆի մուճիպ տիր :

Դրուա-Տիէօնիւն սապըր թիւքէնէրէք, աեաղա գալգաւ, վէ ,

— Շիմտի, օտա խըզմէթքեարըմը չաղըրըպ, սիդի տիւ չարը չըգարթաճաղըմ, տէտի :

Պու ալա, մուգավէլաթ մուհարրիրի օլտուղունու պէեան իտէն չախս տախի աեաղա գալգաւ, վէ տէրունինտէ մահուտ ըէվօլէրին գօնուլմուշ օլտուղու էնլի քէնարըլ շար գասընը սօլ էլինէ ալտըզը կիպի, սաղ էլիլէ տէ սիեան բէրուգասընը վէ մավի կէօզլիւքէրինի չըգարըպ ,

— Իշթէ, օլ վագըթ շաշգընճա հարէքէթտէ պուրու նաճագսընըզ, պիչարէ իհթիեարըմ . . . պունունլա պէրա պէր էկէր հէր հալտէ պու ֆիքրինիզի իճրա իթմէք իսթէեօր իսէնիզ, օլ պապտէ հիչ պիր մանի եօգ տուր . . . պագ . . . տիւշիւն . . . գարարընը վէր . . . տէյի պէեան իլլէտի :

Պարօն . - (Հայրէթլէ վէ պօղուգ պիր սէտա չըգարաւրագ .) Սարիօլ . . .

Սարիօլ . - Սահիհէն պէնի թանրեամատըն մը :

Պարօն . - Սէնի պու գատար թէպտիլի գընաֆէթտէ
քիմ կէօրսէ թանընապիլիր :

Սարիօլ . - Վա՛յ , սալթ քէնտինի մի պու եօլտա թէպ-
տիլ գընաֆէթէ միւգթէտիր զանն իտիեօրտուն . . . Սըգա-
տա՛շ , թրիգօշ վէ Գադօլէ նամ օեռնուն իճրա իտիլտիկի-
նի օն տէֆատան զիեատէ սէյր ու թէմաշա իթմիշ օլտու-
ղուման , անտէն իսթիֆատէ իթմիշիմ տիր : - Պունունլա
պերապէր , զանն իտէրիմ քի , պէնի պէքլէեօրտուն , չիւնքի
մէթուպունտա պուլուշմագլըղըմըղը իթթար իթմիշ իտին :

Պարօն . - Հալպուքի նի՛շին պանա էվվէլճէ խապէր
վիրմէտին . . . Պու թէպտիլի գընաֆէթտէ նէ՛ մանէա վար
խի :

Սարիօլ . - Է՛յ տօսթում , գուվվէյի հաֆըղամ միւքէմ
մէլ օլտուղունտան , թապիաթիյլէ տալիմա շիւպհէլի հա-
րէքէթ իտէրիմ : Զիրա սէնին պիր ատէթին վար տըր քի ,
էկէր միւնասէպաթ պիր աղ զիեատէճէ կէրկիլի օլուր ի-
սէ , օ միւնասէպաթա դապա վէ նէղաքէթսիղ սուրէթտէ
իթթամ վէրիրտին : Պու օէպէպլէ հէր վազըթ մուհաֆա-
ղա վէ էմրի պասիրէթի էլտէն պըրադմամաղա մէճպու-
րում : Հէր նէ հալ իսէ , չիմտի սէն պանա պիր աղ լօմ
վէր , պագ օլ վազըթ սէնին մուամէլէյի նաղիքեանէ գար-
շըլըֆ նա՛սըլ մուգապէլէ իտէճէեիմ : - Քէնտիմ տէքէ կէլ-
մէք իսթէմէտիկիմտէն , սիղի տէքէ կէթիրմէք իսթէտիմ :
- Պու կիւն պանա դարչը ճիւղի պիր հարէքէթտէ պուլուն-
մանըղ իչին , սիղէ մէյտան օգուրում : - Գաբունուղտա ,
սաաթլա թուլումուշ պիր արապամ վար տըր , հաթթա
արապաճըմ վաաթթաարյլա , գաբունունուղտան , Մ . պա-
րօն տը Գրուա-Տիէօնիւն՝ խանէսինտէ օլուպ օլմատըղընը
սիւալ իթտիրտիմ . . . Իմտի , սէնին նէզտինտէ պուլունտու-
ղում մալիւմ տիր : Հասըլը սալիմէն կիրտիմ , սալիմէն տի-
շարը չըգաճաղըմ :

Պարօն . - Պու եօլտա հագգսըղ պիր շիւպհէնիղ վէ

էմնիյեթսիլիկինիզ, ինֆիալ վէ քէտէրիմի մուճիպ օլմագ տա ալը :

Սարիօլ. - Նէ՞ պօշ լազըրտըլար . պիր տարպը մէսէլ վար տըր քի , « Էկէր սուլճ ու սալան իսթէր իսէն , հազըր օլ հարպա » տէրլէր : Պէն սուլճ ու սալան իսթէրիմ, լաքին սիզէ խապէր վէրիւրիմ քի , սիլահլը աուլճ ու սալան իսթէրիմ : Մալիւմ տիւր քի , սէնին պանա ինթիեանճըն վար տըր , պէն տէ սանա մուավէնէթիմի լէատ իթմէմ, ֆազաթ էկէր պիր վազըթ հագգըմաա թէճվիզ իթտիկին եօլաա պազը կիզլի վէ սուի նիեթին վար իսէ , պուշլաքըն ղէմանը կէչմիշ օլտուղունու շիմտիտէն պէեան իտէրիմ :

Պարօն . - Ֆազաթ էկէր խալիսէթ ու իսթիգամէթիմ հագգընտա , սանա ինքեարը նագապիլ պիր իսպաթ իրա եէ իտէր , վէ աոթէթա սէնին էմիին թահթընաա պուլու նուր իսէմ , օլ վազըթ նէ՞ տիեէճէքսին :

Սարիօլ. - Օլ պապտէ զիւտէսիյլէ թէանճիւպ իտէճէեիմ, զիրա սէն օլ դատար դուրնաղ վէ ֆասիտսին քի կիզլի պիր ֆիքըլէ հարէքէթ իթմէքտէն տուր օլամասըն :

Պարօն . - Էկէր հէր կիւնա շիւպհէնի պէրթարաֆ իտէր իսէմ, էվվէլքի թէէսսիւֆէ շայեան հալլէրի ունուտաճա՞գմըլըն :

Սարիօլ. - Նի՞չին ունութմաեըմ :

Պարօն . - Էվվէթ , եախօա խայր տէյի ճէվապ վէր :

Սարիօլ. - Էվվէթ , ունուտաճաղըմ :

Պարօն . - Պէնի տինլէ՛. եիկիրմի իքի սէնէ մուգատա տէմ նէ՞ սէպէպլէ սէնտէն դուրթուլմաղա չալլըբօրտում :

Սարիօլ. - Սէպէպի աշիքեար ալը . . . մատմուաղէլ Հանրիէթ աթպէրիլ իլէ ադտը իզտիվաճընըն իրթէսի կիւնիւ թէէտիեէ օլունմագ իւզըրէ , սէնտէն , իւչ եիւզ պի ֆրանգըլը մունթաղամ պիր սէնէա իսթէեօրտում : - Տօւթ թոււմ, էկէր սէն օ սէնէտի նամուսլունճա իմզալամըլ օլաա

իտին, երկիրմի իբի սէնէտէն պէրու էքէյիճէ միլիօնլար սահլալի օլաճադ իտին քի, պու կիւնքի կիւն եօգ տուր: Հալպու քի սէն, պու պիչարէ Սարիօլու պաշընտան տէֆ իթմէեի թէրճիհ իթտին...

Պարօն. - Փազաթ սէն տէ պէնի զամմաղլատըն:

Սարիօլ. - Նէ՛ չարէ, էօյլէ լազըմ իտի: Ղըեապէն իւչ սէնէ մահպուսիեթէ մահքիւմ օլան Լօքէրն վէ Բօպէրթ Սօնիէնին քիմ օլտուղունու միւտտաիի ումումիլիկէ իմզա- սըզ պիր մէքթուպլա պիլտիրմէքլէ, մէրամըմա նայիլ օլ- տում... Բօլիս գօմիսէրի վէ տիկէր մէմուրլար, սէնի ա- րապաեա օթուրթտուգլարը էսնատէ, պէն տէ տիկէր պիր արապատա, խոնէնին գաբուսու գարչըսընտա իտիմ, վէ տիչար օլտուղուն հալէ զիեատէսիլլէ կիւլտիւմ:

Պարօն. - Էվվէթ, պու, թարաֆէյնտէն պիր ուղըաշ- մադ իտի. պու պապտէ սանա հիչ պիր տիեհէեիմ եօգ տուր:

Սարիօլ. - Թէչէքքիւր իտէրիմ... Լաքին իչպու էս- կիմիչ խաթըրէլէրի նիչին զիքր իթտիրիեօրսուն:

Պարօն. - Սէպէպինի շիմտի անլարսըն... վազթիլլէ Պաթինեօլ պուլլարընտա էպէլիք իտէն, վէ պու կիւնքի կիւն մատամ տը Սէն-Անկօ նամընը ալմըշ օլան գարընըն իզտիվաճ տէլլալլըղընա միւթէալլիգ իտարէխանէսինտէ մէ- մուրիլլէթին նէ՛ տիր:

Սարիօլ. - Անըն սատըդ էմէքտարը, մասլահաթ կիւ- ղարը, սայքի քէնտիսիեիմ, վէ սայքի սէրվէթ իչինտէ եա- չաեօրում:

Պարօն. - Մատամ Անկօ, արա սըրա նիզամընտա իղ- տիվաճլարա տա վէսաթաթ իտէ՞ր մի:

Սարիօլ. - Նէ՛ կիպի իզտիվաճլարտան պահա իտիեօր- սուն:

Պարօն. - Մէշրու իզտիվաճլարտան:

Սարիօլ. - (Պիր ազ թէրէտտիւտէն սօնրա.) Սէնինլէ

միւսթագիմանէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ... Էվվէթ, արա առ
րա մէշրու իղտիվաճլարա տա վասըթա օլունմագտա իսէ
տէ, պու բէք նատիր տիր... Զաթէն իտարէխանէմիդին
խուսուսիսէթի պու տէյիլ տիր: - Անլարսըն ա', ճիտտի վէ
մէշրու իղտիվաճլարտա պիւսիւք պիր մէնֆիսաթ օլամադ
- Լաքին պու շէյլէրի պանա սիւալ իթմէքտէն մագսէտին
նէ տիր:

Պարօն. - Մագսէտիմի պիր աղտան անլարսըն:

Գրուա-Տիէօ, եազըխանէսինտէն տամիլալը պիր քեա
ղըտ չըգարտը, վէ պունուն իւղէրինի եազմաղա պաշլամը
իքէն, պիրինճի քէլիմէլէրինտէ տուրտու, վէ քէլամա տէ
վամ իտէրէք,

— Մատամ տը Սէն-Անկօնուն խանէսինտէ իսմինի
թէպտիլ իթմիշ օլմալըսըն... Իմտի, արգատաշ, շիմտիքի
իսմին նէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Սարիօլ. - Խարիճաէն քիմնէլէր նէզտինտէ թամէրլան,
վէ քէնտի քէնտիմիլէ գալտըղըմըզտա, Իւթէն իսիմէրիլէ
թէսմիսէ օլունուրում:

Գրուա-Տիէօ, եազըսընա տէվամ իթտի, վէ պիր տա
գըգա սօնրա եազտըղը քեազըտը Սարիօլա թագտիմ իթ
տիկինտէ, մէրգում, եիւքսէք սէտա իլէ աթիտէքի սա
թըրլարը օգուտու:

« Տուլ օլան մատամ Պլանշ Կավար իլէ իղտիվաճլար
իճրասը զըմնընտա, իյֆա իտէճէկի քեաֆֆէյի հիւսնի խը
տէմաթա միւքեաֆաթ օլմագ իւզրէ, մէգքիւր իղտիվաճ
րէսմինին իրթէսի կիւնիւ, թէզէվվիւճաթ տէլալըղը իթ
մէք իւզրէ մատամ տը Սէնթ-Անկօ թարաֆընտան թէս
սիս իտիլմիշ օլան իտարէխանէնին միւտիրի Մ. Թամէրլանա
իւշ եիւզ պին ֆորանգ վիրմէրիկի թէսհիւտ իլէրիմ: »

Իշպու սէնէտին ալթընա տաթի թարիխ վէ իմզա թագ
րիր գըլընտը:

Պարօն. - Պունա նէ տէրսին:

Սարիօլ. - Շուշու տէրիմ քի, էկէր 1850 տէ, մատուազէլ Հանրիէթ տ'Օպէրիվէ տայիր թանգիմ օլունուպ, Լօքէրն թարաֆընտան իմզա խտիլմիշ օլան պէօյլէ պիր սէնէտ, իճրա գըլընմըշ օլտա խտի, շիմտի իքիմիղին տէ վաղիէթի սուրէթի մէմնունէտէ թատիլ ծլունմաեաճագ խտի :

Պարօն. - Հալպուքի պու կիւնքի իմզա խտիլմ... .

Սարիօլ. - Իյի ամմա, պէն պունտան հիշ պիր շէյ անխաեմաեօրում: - Էվվէլ էմիրտէ, շու տուլ մատամ Պլանշ կավար քիմ տիր :

Պարօն. - Թագրիպա գըրգ եաշընտա կիւզէլ պիր գատըն տըր քի, պէնի սէվէր, վէ պէն տէ, քէնտիսիլլէ, իսթէրսէմ, եարըն էվլէնէպիլիրիմ :

Սարիօլ. - Էվլէնմէնէ քիմ մանի օլուեօր, զանն իտէթիմ քի, օ կիւզէլ գատըն զէնկին տիր :

Պարօն. - Խա'յր, զէնկին տէյիլ տիր :

Սարիօլ. - Աճայի'պ :

Պարօն. - Անըն եիկիրմի եաշընտա վէ պիր գաշ այլըգ պիր օղլու վար տըր: - Իմտի, էկէր պու օղլու, սիննի ըիւշտէ պալիղ օլմատան վէֆաթ իտէր իսէ, մատամ կավար'ալթը միլիօն ֆրանգ միրաս սահիպի օլաճագ տըր :

Սարիօլ. - Զիեատէ թաֆսիլթ վէ իյզահաթ իսթէմէզ... . հէր շէյի անլատըմ... . հալպուքի նէտէն պանա իթիեաճըն օլուեօր: Ագըլպալիղ օլմաեըպ տա, սանա էնկէլ օլան պիր քիմնէնին վիճուտինի նամուսլուճա օրթատան գալտըմագ իչին, Բարիստէ բէք չօգ թէտպիրլէր վար տըր: - Եալընըզ շու իսպաթը իրաեէ իտէրիմ քի, գուամարխանէտէ եախօտ սայիր մահէլլէրտէ միւնաղաեա սէպէպիլիէթ վիրիպ, աուէլլօ թալիպի օլան պիր քիմնէ պուլապիլիրսին: - Պէօյլէ պիր շէյ թէճըրիւպէ իթտի'ն մի :

Պարօն. - Թէճըրիւպէ իթտիմ իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամտըմ: - Զաթէն սանա միւրաճաթըմտան, վէ իւշ

եիւզ պին փրանգ վերմէքիկի վատ խոշիմտէն տէ , պու
խուսուսու անլաեապիլիրսին : - Պէլքի եանըլըեօրում , լա-
քին մէմուլ իտէրիւմ քի , հէր նէ դատար իսթիրահաթ իլին
տէ եաշաեօր իսէն տէ , պունունլա պէրապէր հէնուզ պա-
ղը ֆայիտէլի միւնասէպաթ վէ բէվապըթըն օլմալը տըր :

Սարիօլ . - Էվվէթ , պաղը ֆայիտէլի քիմսէլէր իլէ բէ-
վապըթ վէ միւնասէպաթըմ վադ տըր . չիւնքի ինսան , պա-
շընա կէլէճէկինի պիլիւր մի :

Պարօն . - Իշթէ պէն տէ պուրալարընը տիւշիւնտիւմ
... հէմտէ , պիր թագըմ պաթըլ զիւիւմլէրտէ պուլուն-
մաեան վէ միւրէմէլ իւճըթ ալան պիր քիմսէ իշին , պու
կիպի չէյլէրին էհէմիեթթի մի օլուր :

Սարիօլ . - (Գուլաղընը դաշըեարադ .) Բէք օլ գատար
իշի գօլայ զանն իթմէ : - Պիր ճինաեթթ վէսիւմ չէյ տիր :

Պարօն . - Բիւմ սանա ճինաեթթ տէն պահա խոիեօր . . .
խալը , խալը , պէն ճինաեթթ իսթէմէեօրում :

Սարիօլ . - Եա նէ իսթէեօրսուն :

Պարօն . - Պէնիւմ իսթէտիկիւմ պիր գազա տըր :

Սարիօլ . - Ա՛հ , շու Լօքէրն , տէսիսէքեարըլըլը ալա
էլտէն պըրագմաղ : - Բէք ալէա , իսթէտիկին գազանըն
վուգուինէ մուվաֆֆագաթ իթտիւմ տիեթլիւմ . պու գազա-
եա ուղրաթըլմասը իսթէնիլէն տէլիգանլը քիւմ տիր :

Պարօն . - Էհէմիեթթսիւղ պիր հօվարտա օլուպ , զայ-
պընտան սօլաեը էսէֆ իտիլմէեթճէք տիր :

Սարիօլ . - Պու տէլիգանլըեը , մահիրանէ թէրթիպ ի-
տիլմիշ օլան ալիւ տուզաղա տիւշիւրմէքիկին չարէսի նէ
տիր :

Պարօն . - Պու բէք գօլայ չէյ տիր : Մէրդում , պիլ
գարընըն տիվանէսի օլմուշ սուր : Օ գարընըն վաարթա-
սըյլա , պու տէլիգանլը , իսթէնիլէն մահէլլէ ճէլպ իտիլ-
պիլիւր . . . պու գարընը իսէ , սէն բէք իյի թանըրըն :

Սարիօլ . - Բիւմ տիր :

Պարօն . - Տինա-Պլիա է տիր :

Սարիօլ . - (Գաշլարը չաթը լալապ վէ արչէլիլին արտա-
րնտան թէլէֆֆիւղ իտէրէք .) Շու բաշավրա բարչասը մը
... Ա՛հ , օ դըզ՝ քէտէրիմիդի մուճիպ օլտու ... թութ-
մուշ օլտուղումնուղ պիր ալթուն մատէնինի էլիմիլտէն օ
դալըրթար : Զաթէն քէնախինէ ֆէվգէլատէ խուսումէթ
վէ առաւլէթիմ վար տըր . օ սէպէպլէ , էկէր շախսընա է-
լիմ ու քէտէրի մուճիպ օլտու իսէմ , մահղուղ վէ մէմնուն
օլտուում : Պու պատտէ սէրպէսթիի հարէքէթիմէ միւսաա-
տէ իտիեօրմուսուն :

Պարօն . - Պու խուսուստա քեառիլէն սէրպէսթսին :

Սարիօլ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , լաքին սէն աէ չուրա-
եղ պիլմիշ օլքի , միրաս օլան միլիօնլար հագգընտա էվ-
վէլ էմիրտէ պազը մալիւմաթ ալաճաղըմ , չիւնքի էհէմիլ-
եթիսիլ պիր պէտէլ իչին չալըշմագ խթէմէմ :

Պարօն . - Զաթէն պէն սանա անը թէրիֆ իտէճէք
խախ :

Սարիօլ . - Հէր կիւնա մասրաֆ , բէշինէն վէ էվվէլճէ
թէէտիեէ օլունաճագ մը տըր :

Պարօն . - Սատագաթըն հագգընտա էմնիյեթիմ վար
տըր , վէ իսթէտիկին վագըրթ , իսթէտիկին միգտարտա
սանա մասրաֆ ազչէսինի վիրմէեի թէահիւտ իտէրիմ :

Սարիօլ . - Շու տա վար քի , առէմիլէրիմի պուլմագ
վէ ֆըրսաթ գօլլամագ իչին , վագթմա իհթիեաճըմ վար
տըր :

Պարօն . - Ալթը այ միւստէթիմիլ պուլունմագտա
տըր :

Սարիօլ . - Բէք ալէա , սուլհ իմլալանտը . իշթէ , էլի-
մի սանա ուղաթըբօրում : Իմտի , պանա , պու մատտէեէ
տայիր լաղըմ օլուն իյգահաթը վէր :

Դրուա-Տիէօ , օգուեանլարըմըղճա զաթէն մալիւմ օ-
լան խուսուսաթտան պաղըլլարընը մուլթասալէն Սարիօլա

հիքեաեէ իթտի, վէ պիթիրտիկինտէ, վէ սախթէ մուգա-
վէլաթ մուհարրիւրի, բէրուգասըլլա կէօղլիւկիւնիւ վաղ
իթտիկինտէ,

— Իյի խաթըրմա կէլտի. պիլիւրմիսին, պէնիմ պիլը
օղլում վար իտի, տէտի:

Սարիօլ, պիրտէն պիրէ տիթրէտի, ֆաղաթ սըրթընը
պարօնա տէօնմիւշ օլարագ, պիր այինէ գարչըսընտա էլ
պիսէսինի թէրթիպ իթմէքլէ մէշղուլ օլտուղունտան, պա-
րօն, մէքքիւր տիթրէմէեի կէօրէմէտի: Պատէհու Սարիօլ
ճէվապա աղաղ պիրլէ,

— Հանրիէթ տ'Օպէրիվին օղլու մու... Ջանն խտէրիմ
քի, ծնա Սնտրէ իսմի վէրիեօրտուն, վէ սիւտանասընը տա
պէն թէտարիք իթմիշ իսիմ: Սէն-Տընի ատասընտա պա-
ղը պալըգըլարա վուգու պուլան միւրաճաաթըմըղը խա-
թըրլաեօրմուսուն, տէտի:

Պարօն. — Բուասի հապսանէսինտէն գուրթուլտուգ-
տան սօնրա, օղլումու արամագ իւզրէ, Սէն-Տընի ատա-
սընա ալտէթ իթտիմ:

Սարիօլ. — Է՛յ:

Պարօն. — Պալըգըլար, չօճուգլա պէրապէր նապէ-
տիտ օլմուշլար իտի:

Սարիօլ. — Օնտան սօնրա քէնտիլէրինի պուլտու՞ն մու:

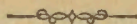
Պարօն. — Խա՛յր, լաքին Սա՛րիօլ, սէնին, անլէր հագ-
դընտա մալիւմաթըն վա՛ր մը տրը:

Սարիօլ. — Պէնիմ մի... ասլա, զիրա արամըղտաքի
միւնասէպաթ էօյլէ պիր սուրէթտէ իտիքի, չօճուղուն
հագդընաա ալէագատար օլամաղ իտիմ: Խա՛յր... խա՛յր,
պու խուսուստա պիր շէյ պիլմէմ... անճագ, էկէր
քիւչիւք Սնտրէ, էլան եաշաեօր իսէ, պու կիւնքի կիւն
պիւեիւք պիր ատէմ օլմուշ օլմալը տրը:

Պարօն. — Էվվէթ, էկէր եաշաեօր իսէ, թապիի պիւ-
եիւմիւշ տիւր: (Քէնտի քէնտիեէ.) Վաղաա տիւնեատա

հիշ պիր շէյ սէվմէմիշիմ տիր , լաքին զանն իտէրիմ քի ,
օղլումու սէվէճէք իտիմ . . .

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , Սարիօլ , էնլի քէնարլը շաբ-
դաալնը պաշընա գօյտու , վէ մուգատտէմա տիւլմէնի իքէն ,
չիմտի շէրիքի օլմուշ օլան շախս իլէ թօգալաշըպ , վէ մա-
հուտ չիզտանընը գօլթուղու ալթընա ալըպ , քէնտիսինի
օրաեա կէթիլէն արապաեա րաքիպ օլտու :

47

Օգուեանլարըմըղա , գօնթէս տը Թրէժան թարաֆըն-
տան վէրիլէն իլք պիւեիւք գապուլիյեէթտէն պահա իթ-
մէքիլիլի զայիտ ատտ իտէրիզ , չիւնքի օլ պապտէ մէրգու-
մէնին չիքեաեէթէ մահէլլ վէ սէպէպի օլմատըղը կիպի ,
իրթէսի կիւնքի Ֆիկարօ զազէթասընտա տախի , գապու-
լիյեէթի մէզպուրէեէ տայիր մէտհիեէ կէօրիւլտիւ , վէ
գօնթէս , իշպու մէտհիեէեի օգուտուղունտա , մէմնուն օ-
լարապ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պիր սէնէեէ գատար Բարիսին է'ն պիրինճի գատըն-
լարընտան պիրի օլաճաղըմ , տէտի :

Արատան իւշ հաֆթա գատար միրուր իթտի : Պու
միւտտէթ զարֆընտա , Սարիօլ , Գրուա-Տիէօնիւն նէզտինէ
կիթմեիպ , անճապ ֆա . Ի . Զ . հարֆլարըյլա իմզա իտիլ-
միլ օլարապ մէրգումա իքի գըթա թէզքիրէ կէօնտէրմիշ ,
վէ պիրինճիսինտէ , « Սապըրլը օլ , արաեօրիւմ , պուլաճա-
ղըմ » տէյի եազմըշ , վէ տիկէրինտէ տէ , « Սայքի պուլ-
տում , սապըրլը օլ » տէմիշ իտի :

Պու տրտատ , Անարէ տը Սան-Բէմ , հայրնորդիդ ի չինտէ Էօմիւր կէշիրիպ , խաթըրէլերինտէն վէ իւմիտէրին տէն ղայրի հիշ պիր շէյ փերրինի իշղալ իթմէմէքտէ իտի :

Մէրգում , Էյլէնճէ մահէլլի աբահաճադ Էէրտէ , Էյլէնճէլէրտէն վէ Էյլէնճէ մահէլլերինտէն զաչընմադտա ի տի : Անճադ , հէր սապահ , պէյկիր Եախօտ ֆայթօն իլէ , մահզա հավա ալմագ իւզրէ , իքի սաաթ գաւաթ Պուլճնը օրմանընա կիտէր , վէ գուսուր վազըլթարտա , խանէսին տէ գարանըպ գալարադ , պարօնտան ղայրի քիմէնկի գապուլ իթմէզ իտի : Պարօն իսէ , նատիրէն վիզիթա վիրիպ , վիզիթալարը իսէ , չօդ սիւրմէզ իտի : Մէրգում , հէր կէլիշինտէ , Եախօտ կիտէրքէն , պիր գաչ տագըզա գատար Անտրէնին խըզմէթճիտիլլէ կէօրիւշիւր իտի :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , Գրուա-Տիէօ , պաղը սըրալարտա , խըզմէթքեարլար իլէ կիզիճէ կէօրիւշմէքտէն , վէ Էֆէնտիլէրի հագգընտա անլէրէ շէյլէր սօրմագտան չէքիմէզ իտի :

Կիւնլէր կէշտիքճէ , Անարէ , քէսպի մահզունիլլէլ իթմէքտէ իքէն , պիր սապահ , մէրգումուն խըզմէթքեարլ Անտրէնին նէզսինէ կէլէրէք ,

— Էֆէնտիւմ , միւսիւ վիզօնթ տը Կրանլիէօ կէլիլ տիր . . . սալօնտա սիզի պէքլէսօր . . . Վադաա քիմէնկի գապուլ իթմէմէք իւզրէ պէնտէնիզէ Էմր վիրմիշ իտինիլ ֆագաթ պու Եասաղըն՝ ումում հագգընտա օլմատըղընը պիլմիւլահաղա , միւսիւ վիզօնթու ղապուլէ միւսարապ իթտիմ : Էկէր խէթա իլլէտիմ իսէ , աֆիլընդը թէմէննի ի տէրիմ , զիրա նիսէթիմտէ հիշ պիր սուլ ֆիքիր օլմահալադ , պու Եօլտա հարէքէթտէ պուլունաում , տէտի :

Անարէ . - (Ժէրմէն հագգընտա պահա օլունաճաղընը միւլահաղա իթմէքլէ , ֆէվզէլատէ մէսրուր օլարագ .) Բէէ իյի Եարմըշըն , Էթիէն :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , մէրգում տէլիգանլը , պիլ

դաշ օտապտան կեչիպ, սալօնա վասըլ օլտու, վէ հէեհճանը
աղիմ իւզրէ, վիգօնթ իլէ թօգալաշարագ,

— Վա՛յ, միւսիւ վիգօնթ, սիզի Բարիստէ՛... հաթ-
թա խանէմտէ կէօրտիւկիւմտէն տօլաեը պախթիեար վէ
մէսուտում, տէտի :

Վիգօնթ . - (Խալիսանէ պիր թէպէսսիւմլէ .) Պէնի
կէօրտիւկիւնիւզտէն տօլաեը պախթիեար վէ մէսուտ մու
օլտունուզ : Պու պապտէ շիւպհէ իթմէք իսթէմէմ, լաքին
միւսաստէնիզլէ շուրաեը պէեան իտէրիմ քի, սէվիլիւլիւ
օղլում, տահա չօգ էվվէլ մէսուտ վէ պախթիեար օլմագ
սիզին էլինիզտէ իտի :

Անտրէ . - Նէ՞ կիպի :

Վիգօնթ . - Թէքրար սէյֆիէեէ կէլէպիլիր իտինիզ :

Անտրէ, պու իֆատէ սըրասընտա դըզարաը, վէ պա-
տէհու ճէվապա աղաղլէ,

— Ալլահ պիլիր քի, կէլմէք իսթէր իտիմ, ֆագաթ իշ-
էրիմ միւսաատէ իթմէտի, տէյի պէեան իլլէտի :

Վիգօնթ . - (Մէրգումունն սէօղիւնիւ քէսէրէք .) Ազի-
ղիմ Անտրէ, իշէրինիզ տիեհճէք եէլտէ, էյլէնճէլէրինիզ
վէ զէֆըլէրինիզ տիսէնիզ, տահա զիեատէ տօղլուեու սէօյ-
լէմիլ օլուրսունուզ :

Անտրէ . - Լաքին սիզի թէէմին իտէրիմ քի . . .

Վիգօնթ . - Սիզի իսթիճվապ իթմէեհէկիմէ էմին օ-
լուն, ֆագաթ պէնիմլէ սէրպէսթճէ վէ տօղլուտան տօղ-
լուեա կէօրիւշին : Պէն սիզին բէք գատիմ պիր տօսթու-
նուզ տէյիլ իսէմտէ, էն իլի տօսթունուզում : — Սաչարըմ
աղարմըլ օլտուզու իչին, կէնճիք նէ՛ իտուկինի պիլմէմ վէ
անլաեամմ մը տէյի զանն իտիեօրսունուզ : Էկէր պու եօլ-
տա միւլահաղա իտիեօր իսէնիզ, եանըլըրսընըզ : — Պիլիրիմ
քի, պիւեիւք պիր սէյֆիէետէ, պիր իհթիեար իլէ պիր
չօճուղուն արասընտա եալընըզճա եաչամագլըզ, պիր տէ-
լիգանլը իչին, մուճիպի էսէֆ պիր էօմիւր տիւր, զիրա

Ժէրմէն՝ սայքի պիր չօճուգ տուր... պունտան գաթինա զար, սիզ տէ կէօնիւլ վիրմիշսինիզ տիր:

Անտրէ. - (Հէեհէճանլէ.) Փագաթ...

Վիգօնթ. - (Թէքրար կիւլէրէք.) Խաթալըզընըզ ղէմանընտա, սաերգլատըզընըզ օ նիգապլը գատըն... էս. րարի վիզիթալար վիրէն գատըն՝ պու խուսուստա իճապ իտէն ճէվապը սիզէ վէրիր: Օղլում, էկէր անըն աչգըն աչգլա մուգապէլէ իթմէզսէնիզ, պիր նանքէօր օլմուլ օ լուրսունուզ, զիրա հիչ շիւպհէ եօգ տուրքի, օ սիզի սէ վիրէօր: Հաթթա մէճրուհ օլտուղունուզ զէման եաթաղընըզըն եանընա կէլմէք կիպի պիր թէհլիքէեի կէօզէ ալմար սիզէ օլան մուհապպէթինէ իսպաթ տըր... Սիզ տէ անը սէվիրէօրսունուզ, վէ սէվմէեէ տէ հագգլըսընըզ... Մուհապպէթինիզ իթապ վէ իթհամ օլունմաղա շայէսթէ մի տիր: Մուախէզէ վէ իթապ իթմէմէք իչին, օլ պապտէ հիչ պիր շէյ պիլմէք իսթէմէմ: Պունտան գաթինազար, պէն տիւնեա ատէմիեիմ, վէ խալիսանէ վէ սամիմի օլան մուհապպէթլէրտէ մահզուր կէօրմէմէքլիկիմ, թապիեաթըմ իգթիզասընտան տըր... էվվէթ, օղլում, էվվէթ, պէն բէք իյի անղամըշըմ տըր... պիրտէն պիրէ սիզի Բարիսէ ճէլպ իտէն մէքթուպ, պիր սէվկիւլիւ էլ թարաֆընտան եազըլմըշ տըր, վէ սիզ տէ օ մէքթուպտ իթաաթ իթմիչ սինիզ տիր: - Պու իթաաթընըզըն միւքեաֆաթը շիմտի ալընըեօր, վէ թապիի նայիլ օլտուղունուզ մէսէրրէթլէր սիզի պուրատա ալըգօեօր: էկէր պէօյլէ օլմասա իտի, շիւպհէսիզ եինէ պիզէ կէլիր իտինիզ, զիրա պիզի տէ ֆէվգէլատէ սէվէրսինիզ. պէնի պիր բէտէր մագամընտա, Ժէրմէնի տէ պիր գըզգարընտաչ մագամընտա: - Սիզ պանա պու շէյլէրի սէօյլէեին, ինանըրըմ, լաքին իլէրինիզտէն պահա իթմէեին, չիւնքի ինանմամ:

Անտրէ. - (Միւքեալէմէնին թէպտիլ օլունմասընը շէտիտէն արզու իթտիկի ճիհէթլէ, տիթրէր պիր սէտա իլէ.)

Մատամ տը Կրանլիէօ հագգընտա էլան պաղը մալիւմաթ վիրմէտինիզ . . .

Մէրգում իհթիեարըն օլ տերէճէ միւքէմմէլ վէ մէշրու էմնիյեէթի , Անտրէեի թաղերիզ իթմէքտէ , վէ իսթէր իս-
թէմէզ եիւզիւնիւ գըզարթմագտա իտի :

Վիգօնթ . - Ժէրմէն միւզտարըպ իտի իսէ տէ , չիմոի իյիճէ տիր : Սիզի կէօրմէք իւզրէ պիր ազ էվվէլ օթէլտէն չըգտըղըմ սըրատա , զանն իտէրիւմ քի ուեուեօր իտի :

Անտրէ . - Մատամ տը Կրանլիէօ պուրատա՞ մը տըր :

Վիգօնթ . - Շիւպհէսիզ . . . պիզ , տիւն ադչամ կէլ տիք , վէ սիզի հէր հալտէ պուլմագ իսթէտիկիւմ իչին , սապահլաեըն էրքէնճէ եօլա չըգտըմ :

Անտրէ . - Մուվագգաթէ՞ն մի Բարիսէ կէլտինիզ :

Վիգօնթ . - Խա՛յր , գաթիէն ալտէթ իյլէտիք :

Անտրէ . - Լաքին պու մէվսիմտէ . . .

Վիգօնթ . - Պու պապտէ պիր ազ թէաճճիւպ իտի-
եօրսուսուզ , տէյի՛լ մի :

Անտրէ . - Զիւնքի տիկէր նիեէթինիզ պուլունտուզու-
նու զանն իտիեօրտում :

Վիգօնթ . - Հոկտեմբերին հէման եարըսընա գատար , վէ պէլքի տէ պիր ազ զիեատէ Թուրէնտէ գալմագ Ֆիք-
ընտէ իտիք : Պու խոսուսու սիզէ սէյլէտիկիւմ տէրխա-
թըր իտիեօրում , լաքին պու սէնէ , սէյֆիեէնին հալասը
Ժէրմէնէ իյի կէլմէտիկինտէն , վէ սապահ ադչամ սիս ,
խանէմիզի իհաթա իյլէտիկինտէն , հէման սիզին կիթմէ-
նիզտէն սօնրա , պիչարէ Ժէրմէն , բէք զիեատէ թէպտիլ
օլտու : Շէյլէքի վագըթ վագըթ լէհճէսի սօլմագտա ,
սիւքիւթ իւզրէ տուրմագտա վէ սայքի մահզունիյեէթ
քէսպ իթմէքտէ իտի : Քէնտիսի թէչէքքի իթմէեօրտու ,
շիւրա զաթէն ապա թէչէքքի իթմէզ , հալպու քի միւզտա-
րըպ օլտուզունու կէօրիւեօրտում : Պինաէն ալէյհ , չըգան
իւք պահարտա մէզպուրէեէ արըզ օլան խասթէլիկին թէք-

րարընտան վէսվէսէ իթտիկիւմ ճիհէթլէ, պիր թապիպին
րէյինի սիւալ իթտիւմ, օ տա պանա, պու ֆէնալըլըն սէ-
պէպի, պէեան վէ զիքը իյլէտիկիւմ սիս օլմալը տըր տի-
եէրէք, պիր ան էվվէլ սէյֆիեէտէն հարէքէթ իթմէքի-
կի իիթար իյլէտի: - Իշթէ պու սըրատա թէրէտտիւտ ի-
տէպիլըր մի իտիւմ: - Իմտի, ժէրմէնէ, եա սէյեահաթ իթ-
մէքիկի, եախօտ Բարիսէ ավտէթ իյլէմէքիկի թէքիֆ իթ-
տիկիւմտէ, մէզպուրէ, Բարիսէ ավտէթի թէրճիհ իթտի:
Իշթէ տօսթոււմ, ավտէթիմիզին սէպէպիկի չիմտի անլա-
տընըլ ա':

Անտրէ, պու սըրատա միւթէէսսիր օլտու, վէ սիւ-
քիւթ տուրմասընտան տօլաեը վիզօնթուհ ֆիքըրինտէ չիւպ-
հէեէ մահէլ վէ սէպէպիյեէթ վիրմէմէք իւզըէ,

— Լաքին մատամ տը կրանլիէօնիւն ահվալը սըհիյ-
եէսի, սիզճէ հիչ պիր կիւնա ճիտտի իզթիրապը մուճիպ
օլմաեօրմու, տէտի:

Վիզօնթ. - Խա'յր, պունտան պաչգա ավտէթ իյին
թէտարիքեաթըմըզա պաշլատըլըմըզտան պէրու, ժէրմէն,
ինսանա ֆէնալըզ վէ մահզուհիյեէթ կէթիրէն օլ սիսի հա-
վատան էվվէլքի հալինի թէքըար պուլտու... թէքըար լէնի-
լէրի եէրինէ կէլտի, վէ էսկի քէյթ ու մահզուզիեէթինի
քէսպ իյլէտի: - Տիւնքի կիւն, չըմէնտըֆէր գաթարընտա
օթուրտուղումուզտա, սայքի, մանասթըրտան գուրթուլ-
մուչ օլան վէ Բարիսէ իքը եօլճուլուղումու իտէն կէնճ
պիր գըզ կիպի մէսրուր կէօրիւնիւեօրտու: Պու իսէ, թա-
պիի տիր, չիւնքի քէնտիսի Բարիսի օլտուղումտան, չէհ-
րի մէզքիւրէ թէվէճճիւհ վէ թէմայիւլիւ պուլունմազտա,
վէ վաթանընըն հավասը, մէզպուրէեի ճանլանտըրմազտա
տըր: Պիզէ կէլտիկինիզտէ, քէնտիսիտէ հիչ պիր թէպէտ-
տիւլ կէօրմէեէճէքսինիզ... ումարմքի եադընտա կէլի-
սինիզ, զիրա պուրատա պուլունտուղումուզ ճիհէթլէ,
կէլմէմէկէ հիչ պիր վէսիլէ վէ պէհանէնիզ օլամազ, իս-

տի, տօսթում, պուրատարի օթելիմիզէ սըգ սըգ կէլմէք-
լիկի վատ իտէրմիսինիզ :

Անտրէ . - Մատէմ քի հագգըմտա տէրքեար օլան
խայրխահըղընըզլա պու խուսուստա միւսաատէ իտիւօր
խէնիզ, էվվէթ, սըգ սըգ կէլմէկի վատ իտէրիմ :

Վիգօնթ . - (Թէպէսասիւմ իլլէեէրէք .) Էօյլէ իսէ ,
հօրնընտ Դէրէն օլան խայրիւհըղը իճապընճա , սիզի , եարըն
աղչամ թաամընա տավէթ իտէրիմ . . . վէ սիզտէ գապուլ
իտէրսինիզ, տէյիլ մի :

Անտրէ . - Մէմուռնէն գապուլ իտէրիմ :

Վիգօնթ . - Թէչէքքիւր իտէրիմ . պիլիւսինիզքի , պիզ
սաթ եէտիաէ թաամ իտէրիզ, Փաղաթ սիզ խայլի էվ-
վէ կէլին :

Անտրէ . - Բէք իյի :

Մ. տը Կրանլիէօնիւն օրատան մուֆարաղաթը էսնա-
պընտա , պիլ քիւչիւք գօնագ պրապասը , Անտրէնին խա-
նէսի գաբուսունտա տուրտու : Պու արապատան աչաղը է-
նէն Ֆիլիւ տը Գրուա-Տիէօ օլուպ , մէրգում, Մ. տը Կրան-
լիէօնիւ սուրէթի ըիաեթքեարանէտէ սէլամլատը , վէ
Ֆիլիւնտէն ,

— Պիր այա գատար Ժէրմէն , զէվճիւնի Բարիսէ կէ-
թիլէճէք տիր տէյի պահա իթմիչ իտիմ . . . հալպու քի օն-
տան պէրու իւչ հաֆթա օլմուչ տուր : Պինապէրին սէրիզ
կիւն գազանմըչ օլտում, տէյի միւլահազա իթտի , վէ
պատէհու Սան-Րէմօնուլն նէզտինէ չըգտը :

Անտրէ , պարօնուն՝ Արման տը Կրանլիէօեէ թէսա տիւֆ իթտիկինի պիւմէտիկինտէն , վիզօնթուն վիզիթասըն տան պահս իթմէտի : Ֆիլիբ աախի մէզքիւր վիզիթատան պահս աչմասը :

Պարօն . - (Օրատան կիթտիկի զէման , շու եօլտա միւ լահաղա իյլէմէքտէ իտի .) Պու մուամէլէնին պիր թէրթիպ օլտուղունա էմին իտիմ : Անտրէ պիր քէրրէ պանա եալան սէօյլէմիշ օլտուղու հալտէ , տայիմա սիւքիւթիւ իթի եար իտէճէք , եախօա եէնիտէն եալան սէօյլէմէճէք տիր (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Պէրէքէթ վիլսին , տօղրու մալիւ մաթ տլմագ իչին վասըթալարըմ վար տըր :

Պարօն , նէրտիվէնին իւսթ դատէմէսի իւզէրինտէ պիր սանիյեէ դատար տուրտու , վէ ճամէ դաբուեու ա չան էթիէն նամ խըզմէթքեարա , էֆէնտիտի օլան Անտրէ նին , աթա սիւար օլարագ կէզմէկէ կիթտիկի զէմանլար տան իսթիֆատէ իլէ , քէնտի խանէսինէ կէլմէսինի , չիւն քի քէնտիսինէ պաղը իֆատէլէրի պուլունտուղունու պէ եան իյլէտի , վէ խըզմէթքեար օլ պապտէ թէրէտտիւտէ պուլունտուղունտա , պարօն , պու իթարընա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէսի , հագգընտա խաբըլը օլաճաղընը , վէ էֆէնտիտի ալտէթ իթմէղտէն էվլէլ , քէնտիսինին ալտէ թի դապիլ օլապիլէճէկինի տէրմիեան իյլէմէսի իւզէրինէ , էթիէն մուվաֆաթաթ իթտի :

Օ կիւնիւ , էօյլէտէն սօնրա , կէնճ վէ կիւղէլ պիր դա տըն , դօլթուղու ալթընտա պուլունան մուգալա դու թու տէրունինտէ տանթէլա վէ սայիր դատըն թուալէթի :

նէ մանսուս, պաղը էշեա օլարագ, Կրանլիէօ սէյֆիեէ-
պինէ կիտիպ, մատմուլաղէլ Մարիէթի սիւալ իթաի :

Մատմուլաղէլ Մարիէթ, Ժէրմէնին պաշ օտա խըզ-
մէթճիսի օլուպ, սաթըճը գըզըն կէթիրտիկի քեաֆֆէյի էշ-
եաեր սաթըն ալտը, վէօ գըզ տախի, քիսէսինի տօլտուր-
տուղու հալտէ, մէսրուրէն օլատան մուֆարագաթ իթտի:

Իրթէսի հաֆթտ, պիր սապահ, բօսթա իլէ Գրուա-
Տիէօնէ աթիտէքի մէալտէ պիր մէքթուպ հասըլ օլտու :

« Սրատըզլարըմը պուլտում: - Պուլտուղում մուա-
վինլէր պիրինճի սընըֆտան օլուպ, խըտմէթլէրինի միւքէմ-
մէլէն իյֆա իտէճէքլէր տիր, Շիմտի մատտէ, Փըրսաթ
գօլլամագ եախօտ օ Փըրսաթը վիճուտէ կէթիրմէքտէ տիր:
Պու պապտէ ուղլաշմագ իւզըն, Պուասի-Սէն-Լէթէ մու-
գավէլաթ մուհարրիւրիլէ պիր միւլագաթընըզ լաղըմէտէն
տիր: »

« Բս . Ի . Զ . »

Պարօն, պալէատէքի մէքթուպու օգուտուղունտա, -
Հէլէ շիւքիւր, - տէտի, վէ տէրհալ մատմուլաղէլ Անիթա
ատրէսի ալթընտա եազտըղը պիր մէքթուպտա, Սարիօլա,
հանկը կիւն վէ սաաթ գաճտա, վէ նէրէտէ կէօրիւշմէք
խթէտիկինի իշար իյլէտի :

Օ կիւնիւ, սապահլաերն, եանի ալաֆրանկա սաաթ-
օն պուշուգ սուլարընտա, Ֆիլիք, գուշուգ թաամընը իտիպ,
տիլարը չըգմաղա հազըրլանմագտա իքէն, քէնտի խըզմէթ-
քեարը կէլէրէք, Ֆիսպուր Սէնթ-Օնօրէտէն կէլմիշ օլտու-
ղունու պէեան իտէն վէ լաերգըլա նիգապլը պուլունան
պիր գատընըն, վագըթ կէշիրմէքսիզին քէնտիսիլէ կէօ-
րիւշմէք արղուսինտէ իտուկինի պիլտիրտի, վէ պարօն,
մէղպուրէեի իչէրի կիրտիրմէսինի խըզմէթքեարընա էմր իյ-
լէտի :

Սնինտէ մէղպուրէ գատըն իչէրի կիրիպ, սուրէթի

նազիքեանէտէ սէլամ վիրտիքտէն սօնրա , խըղմէթքեարլն տիշարը չըգմասընա պէքլէտի :

Պու դատըն , օրթա պօյլու , կէօսթէրիշլի , վէ սիեաճ աթլաստան ֆիսթան , վէ միւքէմմէլ էլտիվէն վէ աեադ դապը կիեինմիշ օլուպ , նիգապընը դալտըրտըղընաա , միւրայի քիմնէլէրէ մախսուս լէհճէ սահիպէսի օլտուղու անլաշըլտը : Այնի վազըթտա , մէրգումէ , խօշ պիր կիւլում սէմէ Խլէ պէրապէր , հէման իսթիհզաքեարի հիւրմէթ ուրիանէթ իպրազ էյլէմէքտէ իտի :

Պարօն . - (Մէզպուրէնին սէլամ վէ թէպէսսիւմիւնէ մուգապէլէ իտէրէք .) Սիզ , մատմուաղէլ Մարիէթսինիլ տէյիլ մի :

Մարիէթ . - Էվվէթ , միւսիւ պարօն , վէ խըղմէթինիդէ հազըրըմ :

Պարօն . - Մա'տմուաղէլ , սիզի կէօրտիւկիւմէ մէմնուն օլտում :

Մարիէթ . - Միւսիւ պարօն , սիզին մէմնուն օլտուղունուղտան , պէն տէ մէմնունում :

Պարօն . - Մա'տմուաղէլ , պիլիւրմիսինիզ քի , սիզ կիւղէլ պիր դըզընըզ :

Մարիէթ . - Միւսիւ պարօն , պու սէօղիւ չօզլարտան իշիթտիկիմտէն , ազըպէթքեար հէման ինանմադտաեըմ :

Պարօն . - Պու կէօղլէրէ , պու պօյպօսա մալիք օլան պիր քիմնէնին նայիլի իգպալ օլմասը թապի տիր :

Մարիէթ . - Պու սէօղիւ տախի չօզ տէֆա իշիթմիլիւ սէմտէ , շիմտիեէ տէկին իգպալ ու սէրվէթ եիւղիւմէ կիւմէտիկինտէն , ինանմամըչըմ տըր : Հէր նէ վազըթ իգպալ ու սէրվէթ թէքրար զահիր օլուր իտէ , օլ զէման իճապընա պադարըզ , Պուհտան գաթինազար , չունու տախի զաթընըզա պէեան էյլէրիմ քի , ուզուն միւտտէթ տիշարտա գալաւամ . պիր ան էվվէլ օթէլէ ալտէթ իթմէքլիկիմ լաղմէտէն տիր :

Պարօն . - Հագգընը վար տըր . . . ասը մատտետէն պահս իտէլիմ : (Մէկպուրեհէ պիր ասէտ պին ֆրանգլըգ պանգնօթ լիրերէք .) Մատեմ քի պիլմէք արզու իթիկիլմ չէյլերէ վուգուֆիհէթինիզ վար տըր , տողրուտան տողրուեա հէր չէյի հիքեաեհէ իտին :

Մարիէթ . - Լիսանէն նազլ իտլէն հիւրեաեէլերոէ պաղը թէֆէրուաթ ունուտուլապիլիր . . . պինապերին եւ-տիմոէ պիր տէֆթերիմ վար տըր :

Պարօն . - Տէֆթէր մի :

Մարիէթ . - Կիւնիւ կիւնիւնէ եազըւմըչ պիր նէվ մուկ-
թիրէ տիր :

Պարօն . - Թէ՛ մամ, Թէ՛ մամ, սիւզ օ մոռխթիլդէցի պա-
նա վէրին :

Մարիէթ . - Այրն :

Մատմուհազէլ Մարիէթ, գօրսաժը արասննա վազ իթ-
վի օլտուղու սէքիզ տիւրիւմլիւ պիր քեաղըտ չըգարըպ,
Ֆրիբէ վիրտի:

Պարօն . - (Քեաղըտը աչարագ .) Պագալըմ նէ՞ եաղը-
մը տըր . . . Ֆագաթ , նէ՛ գատար ուղուն տուր :

Մարիէթ. - Ա՛հ, միւսիւ պարօն, պու՛ կիւզէ՛լ, տօղ-
բու, թափսիւի վէ գուսուրսուզ պիր էսէր տիր... Վիրաւի-
կինիդ ագչէնին պէտէլինի պունտա պուլուրսունուզ:

Պարօն . ~ Զաթէն օնա էվիէլճէ էմինիմ:

Մարիէթ . - Վատ իթմիչ իտիմ, վատըմը իճրա իթ-
տիմ: Նամուսալու պիր գըղ օլտուղումու, շիւտի տիւզտէ ան-
լաւօրսունուդ ա':

Պարօն . - (Իսթինգլաքեարի սուրէթտէ .) ՕԼ խուսուս-
տա քիմ շխպհէ իտէպիլիը :

Մերգում, Ժեյրմենին քեաղըտլարը իշինտէն ալընմըշ
լան վէ իւղէրինտէ Ժեյրմենին արմասընը հալի պուլունան
մէգըիւր սէքըղ տիւրիւմլիւ քեաղըտըն պիր դաշ ճիւմլէ-
լինի օղումուշ իքէն, պաղիյեէսինի օղումագտա կիւճիւք

չէքտիկինտէն , պունուն օգունմասընա տէվամ խտիմէտիկ
Մարիէթէ իհալէ իթտի , վէ լաքին մէղպուրէ , գրաաթա
պաշլամաղտան էվվէլ , շու սէօղլէրի սէօյլէտի .

— Սրամըղտա վասըթա օլան քիմսէ , չըգան բէնչէն
պիհ կիւնիւ , թամ սաաթ իբիտէ , թարաֆընըղտան օթէ
լէ կէլտի : Էբէ յիծէ միւզաքէրէ իթտիք : — Անլարսընըղա ,
օ իսթէեօրտու , պէն իսթէմէեօրտում . հալպու քի քէնտի
սի , զաթընըղն նամուսլու պիր քիմսէ օլմանըղ ճիհէթլէ ,
պէնիմ կիւնահաղղճա ճասուսլուղումտան մատամըմա հիւ
պիր ֆէնալըղ վուգու պուլմաեաճաղընա տայիր օլ մէր
թէպէ իգնա խէրճէսինէ սէօղլէրտէ պուլունտու , վէ էօյ
լէ ֆէվգէլատէ չէյլէր վատ , վէ օլ մէրթէպէ պիւեիւք եէ
մինլէր իթտի քի , նիհաեթ իւլ էմը քէնտիսինէ գալըղ կէ
լէմէեէրէք , մուվաֆֆազաթ կէօսթէրտիմ : Շէօյլէ քի ,
սաաթ տէօրտէ չարեէք գալարադ իթթիֆադ իթտիք :
Փէնտիսի մէմուունէն ավտէթ իթտի , վէ պէն տէ , մատա
մըմըն նէղտինտէքի խըտմէթիմէ պաշլատըմ :

Պարօն . — Աֆէրի՛ն , մատմուաղէլ Մարիէթ , իլլէ
պունա , պիր տագըղա պիլէ զայպ իթմէմէք տէրլէր :

Մարիէթ . — Միւսիւ պարօն , պէն վաղիֆէմի թանը
եան պիր դըղըմ : — Հէր նէ իսէ , չիմտի շու սաթըրըղ
տինլէեին :

Մատմուաղէլ Մարիէթ՝ եիւքսէք սէտա իլլէ աթիսէ
քի մալիւմաթը օգուտու .

« Բէնչէնպիհ , սաաթ րեօրիւ օն րաէրէս չէլէրէ . — Մատմ
վիգօնթէս , պու սապահ քիմսէեի գապուլ իթմէմէկի էմ
իթտի : — Օթէլէ կէլէն միւսաֆիրլէրին էսամիսինի անլա
մագ իւզըէ , պէնի , օ իչին մէմուրը մախսուսու օլան խըղ
մէթքեարըն նէղտինէ կէօնտէրտի : — Մատամա օն թան
գատար գարթ կէթիրտիմ : — Պու գարթլարտան եալընը
պիր թանէսինի , պիր տագըղա գատար ավուճու իլլինտէ
սագլաեըպ , գուսուրունա էհէմիեթ վիլմէտի :

« Գու զարթ, տիկէրլէրինտէն ալ պիւեիւք տիւր :
Իմինին իւզէրինտէ պիր ալէամէթի ֆարիգա մէվճուտ
տուր : - Սուհուլէթլէ պու զարթըն սահիպախի անլաեա-
ճաղրմ :

« Սառն Եկոյ . - Մատամ, միւսիւ վիզօնթ իլէ պերա-
պէր սուֆրաեա օթ ուրտու : Սուֆրաեա քիմնէ Եօգ տուր :
Սալնա կիրտիմ, վէ պիր Զին Թապաղը տէրունինէ ըսաթ
կէլա աթրոյր, օյան գարթլարր կէօզտէն կէչիրաիմ :

« Էն քիւշիւք գարթ , իբք պահար մէվսիմիւնտէ Կրան-
լիեօեէ կէքիշ օլան , վէ Բարիսէ ավտէթ իթմէմիզտէն իքի
կին սօնրա օթէլիմիզտէ թաամ իթմիշ , վէ եայընըզ պիւր
տէֆա պուրաեւր զիեարէթ իթմիշ պուլունան միւսիւ մար-
քի տը Սան-Րէմօնուն գարթը տըր :

«Նէ՛ սէյֆիեհէտէ վէ նէ՛ պուրատա , միւսիւ տը Սան-
Քէմնուռն՝ մատամ իլէ իւլֆէթի աշղգպաղանէտէ պուլուռն-
տուղունու կէօրմէտիմ , լաքին արալարընտա մահրէմանէ
պիր հալ մէվնուտ օլտուղունա տայիր շիւպհէմ վար տըր :
Իմոի , տիգդաթ իտէճէեիմ :

« Սահի մ պէր պաշտօն . - Մատամ տիշարը չըգմագ իս-
թէմէտի : - Միւսիւ վիգօնթ սէրգլընէ կիթտի : - Մատա-
մնէսպալընը չըգարտորղըմտա , կէօղլէրի գըղարմըչ իտի ,
վէ դանէթլէ մահղուն կէօրիւնիւեօրտու : - Աղլամըչ օլմա-
սը խուսուսընտա եէմին իտէպիլիըրիմ : - Պէնիմլէ թէքլիֆ-
սիղնէ մուամէլէ իթմէքտէ իքէն , պու աղչամ պանա պիր
սէօղ պիլէ սէօյլէմէտի :

« Զոհում , սուրբ խեղ . - Մատամ պաղչեցե էնտի : - Տիւն-
քի կիւն դատար մահզուն կէօրիւնմէօրտու , լաքին օլ տէ-
րէնէ թահարիք օլունմուչ իտիքի , ալթմասը օլտուզու դանն
խալէպիլիը իտի : - Եաթադ օտամնն բէնչիլիլէրկիլին պի-
րինտէն քէնտիսինէ տիգգալթ իթտիմ : - Շանղ-էլիգէ թա-
րափընտան պաղչեցի գաբլաեան սարմաչըզա էօրթիպիւ
դարուեա տօղրու իլէրլէտի : - Օրատա տուրտու , էթա-

Ֆրնա պագտը, սարմաշըգ եաբրադլարընը գալարըտը, վէ տիշարըեա պիր շէյ չըգարտը իսէ տէ, նէ՝ օլտուղունու կէօրէմէտիմ, վէ անլաեամատըմ:

« Մուախսարէն քէօշկիւն նէրտիվէնինտէն սէրիան եօ գարը չըգտը: - Պու քէօշկիւն տէրունու, բէնչիրէմտէն կէօ ըիւլէպիլտիկինտէն, չըմինէնին իւսթիւնտէն պիր տիւրպիւն ալարագ պագտըմ: - Մատամըն էլինտէ պիր մէքթուս վար իտի, անը օգուեօրտու: Սարմաշըգ աղաճընըն իմն տէն նէ՝ ալտըղընը օլ վաղըթ անլատըմ:

« Օգումասը ուզուն միւտտէթ իմթիտատ իթտի: Օգումասընը պիթիրտիքտէն սօնրա, թէքրար պաշլատը, վէ սօնրա մէքթուպու մահֆազասընըն տէրունինէ վաղ իւլէ, իքիեէ տիւրտիւքտէն սօնրա, գօրսաթընըն տանթէլաւարը արասընտա հըֆղ իթտի: - Մուախսարէն քէօշկիւն չըգըպ, եավաշ եավաշ օթէլէ կէլտի:

« Պէն, եաթագ օտասընըն իթթիսալինտէքի թուս լէթ օտասընտա քէնտիմի կիզլէտիմ: - Էկէր մատամ, օրատա պուլունտուղունու կէօրսէ իտի, քէնտիմի սալթէ չըգարապիլիւ իտիմ... »

Պարօն. - Լաքին, մատմուաղէլ Մարիէթ, պիլիւրմիտի նիզ, եազտըղընըզ պու շէյլէր ղաեէթ մուհիմ տիւր, վէ բէք կիւզէլճէ հիքեաեէ օլունմուշ տուր:

Մարիէթ, պու սըրատա մէմունիյեէթ վէ մահֆու զիեէթինի կիզլէեէմէեէրէք, շու եօլտա գրաաթընա տէ վամ իթտի:

« Իւշ տագըգատան պէրու կիղլէնմիշ օլտուղում հալ-
տէ , մատամ օտասընա կիրտի :

« Էօյլէ պիր սուրէթ վէ վազիտէթտէ տուրտում քի ,
մատամըն է'ն ճիւղի հարաքեաթընը պիլէ գաբունուն ա-
րալըլընտան կէօրէպիլլիր իտիմ :

« Էվվէլ էմիրտէ , պիր աղ միւտալէթ , մատամ գըմըլ-
տանմագըղըն վէ պիգարար սուրէթտէ օլտուղու , վէ պա-
շընը պիր թարաֆա էյմիշ , վէ էլինի , գօրսաթընըն սօլ ճի-
հէթի իւզէրինէ տաեաթմըշ պուլունտուղու հալտէ տուր-
տու : Օրթալըղըն սուսլուղունտան , էլինին ալթընտա գալ-
պինին վուրմագտա իտուկինի սայքի իշիտիեօրտում :

« Նակէհան մէզպուրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը ,
վէ պուլունտուղու օտանըն գաբունունա տօղրու իլէրլէեէ-
րէք , իշպու գաբունուն քիլիտինտէքի անախթարը իքի տէ-
ֆա չէվիրտի , վէ պատէհու չըմինէեէ եազլաշարագ , մում-
լարտան պիրինի եագտը :

« Պիր չէյ մի եաղաճագ վէ մէօհիւրլէեէճէք իտի : -
Էվվէլ էմիրտէ էօյլէ զանն իթտիմ իսէ տէ , ալտանմըշ ի-
տիմ :

« Շէօյլէ քի մէրգումէ , սարմաշըգ աղաճընըն արգա-
սընտան պուլմուշ , վէ քէօչկիւն տէրունինտէ քէմալը իշ-
թիեադլէ օգումուշ օլտուղու մէքթուպու գօրսաթընտան չը-
գարտը , վէ եագմըշ պուլունտուղու մումա եազլաշարալու :

« Էվվէլա , մահֆազանըն քէօշէլէրինտէն պիրի գարար-
տը , վէ ալէվ հասըլ իթմէքսիղին , ահէսթէ ահէսթէ եան-
մաղա պաշլատը :

« Մատամ , հէման տէրհալ եանան թարաֆը սէօն-
տիւտիւ , թէգըրիլէեի մահֆազա տէրունինտէն չըգարտը ,
վէ սօն տէֆա թէքրար օգումուգտան սօնրա , տօտագլա-
լընա կէօթիւրտիւ , վէ եէնիտէն մումուն ալթէշինէ թագ-
տիմ իլէ , ուզուն պիր ա'հ իտէրէք , չըմինէեէ ֆըրլաթտը :

« Պու սուրէթլէ մէզպուրէ , մէզքիւր մէքթուպու մահվ

իժտի իսէ տէ, միւնտէրիճաթընը, պիր ուճտան սօնունա
գառար էզպէր պիլտիկինէ էմինիմ... »

Պարօն. - Օլ խուսուստա պէն տէ էմինիմ. - Տէվամ ի
տին, գը'զըմ. պու միւէսսիր հիքեաեէնին միւքեաֆաթը
լաճագ տըր : - Ձէնկին զաղէթաճըլար թարաֆընտան մէշ
հուր բօմանճըլարա պիւեիւճէք իքրամիեէլէր վէրլի
տէրլէր : Թէաթրօ միւտիրլէրի տէ, հասըլաթ կէթիթէն
թէաթրօ օեունլարը միւէլլիֆլէրինէ մէնֆաաթ չըգարը
լար : - Սիլտէ, անլէր կիպի իքրամիեէ վէ միւքեաֆաթ
լաեըդսընըզ :

Մարիէթ. - Բօմանճըլար վէ թէաթրօ օեունլարը միւ
էլլիֆլէրի, պու եօլտա իքրամիեէ վէ միւքեաֆաթ գա
պուլ իտէպիլիլէր մի :

Պարօն. - Հա'յ հա'յ :

Մարիէթ. - Իմտի, պէն տէ անլէրին հարէքէթինէ
իմթիսալ իաէճէեիմ : - Եկէր սիզտէ բէլինէն պանա իքրա
միեէ վէ միւքեաֆաթ վէրիթէնիզ, գապուլ իտէրիմ...
ֆազաթ սիզ միւքեաֆաթ վէ իքրամիեէնիզի վիլէնէն գա
տար, հիքեաեէմէ տէվամ իաէեիմ.

« Մատամ, մէքթուպուն եանտըղընա թէէսիլֆէ
նազար իժտի, վէ սօն գըղըճըմըն թութուչտուղունու վէ
սէօնտիւկիւնիւ կէօրաիւկիւնտէ, եէնիտէն ա'հ իժտի, վէ
տայիրէսինի թէրք իյլէտի :

« Պիր գաշ տագըզա տահա պէքլէտիմ, վէ մատամըն
սալօնտաքի բիանօտա, մահզունիյեէթպախշ պիր բար
չալտըղընը իշիթտիկիմտէ, պօշ օլան օաաեա կիրտիմ, վէ
թէզքիրէնին քիւլիւնիւ ուսուլ իլէ գալտըրուրմ, վէ պու
քիւլիւն իլինտէ, աթէշտէն մուհաֆազա իտիլմիշ օլան պիր
բարչա քեաղըտ պուլտուլմ... »

Պարօն. - Հա' հա', օ քեաղըտ բարչաքը իւզէրինտէ
եազըլմըշ պիր շէյ վա'ր մը իտի :

Մարիէթ. - Եալընըզ իւշ տէօրթ քէլիմէ վար իտի :

Պարօն . - Օգուռնուլուր սուրէթտէ՝ մի խտի :

Մարիէթ . - Էվվէթ . . . հաթթա օ եազըլարը զաթը-
նըղա տախի կէօսթէրմէքլիկիմէ հիչ պիր մանի եօգ տուր :

Պարօն . - Օ բարչա քեաղըսը սագլաարնըղ մը :

Մարիէթ . - Շիւպհէսիզ :

Պարօն . - Պուրաեա կէթիրմէլի խտինիզ :

Մարիէթ . - Դաթէն կէթիրտիմ, ճէպիմտէ աիր :

Մատմուաղէլ Մարիէթ, եէտինտէ պուլունան բարա չիլտանընըն պիր տայիրէսինտէն, տիւմանտան սարարմըլ վէալէվտէն տիչ տիչ օլմուչ պիր քեաղըս չըգարաը, իչպու քեաղըտըն իւղէրինտէ, « . . . Իւմիտ վէրիլտի . . . նիչին լա-
ղմ տըր . . . » քէլիմէլէրի մուհարէր խտի :

Վագաա պու քէլիմէլէրտէն հիչ պիր մանէա չըգումազ խտի խէ տէ, Գրուա-Տիէօ՝ Անտրէնին եազըսը օլտուղունու թանըեարագ :

— Հագըգէթէն, մատմուաղէլ Մարիէթ, սիզ գըյ-
մէթտար պիր քիմէսինիզ : Հէր շէյի էվվէլինտէն տիւչիւ-
նիւեօրսունուզ : Մատամ գօնթէս տը կրանլիէօ՝ սիզին կի-
պի պիր էմէքտարա մալիքիեթթինտէն տօլաեը մէմնուն օլ-
մալ տըր, տէտի :

Մարիէթ . - Եկէր պու իլթիֆաթըն գըյմէթ վէ տէ-
եէրի նէտէն իպարէթ օլտուղունու մատամ գօնթէս պիլտէ
խտի, պէլքի մէմնունիյեթթինի բէք իյի թագտիր իթմէզ
խտի : Միւսիւ պարօն, պիեատէ տուրմաղա վագթըմ եօգ
տուր : Իֆատաթըմա տէվամ, եախօտ իֆատաթըմը իքմալ
իթմէքլիկիմէ միւսատէ խտին :

« Ճումա էքիէի ապահ, ապի ալի . - Մատամըն էալա-
պընը կիւինտիրտիմ, վէ սապահա գատար ուեումամըլ օլ-
տուղունա իսքեաթ օլտում : Պէյնզի սօլմուչ խտի, վէ
թագաթսըզ հալտէ պուլունուեօրտու . . . կէօզ գարագ-
լարը գըղարմըլ խտի . . . Հասըլը պիւթին կիճէ ուեումա-
մըլ վէ աղլամըլ խտի :

« Սա-Քի-Է . - Պիր աղ էվվել իչ օտաւտան կէշիւօր-տում : - Մ. վիգօնթ արապա իլէ տիշարը չըգընօրտու : - Միւսիւ մարքի տը Սան-Ռէմօ վասըլ օլտու :

« Մատամ, օտաւտնա ատէմ կէլմէսինի մէնն իթմէ միշ իտուկինտէն , Մ. մարքինին կէլմիշ օլտուղու խապեր վէրիտի :

« Սա-Քի-Է . - Պաղչէեէ սիվիշտիմ, վէ աղան տալ-լարընըն վէ եարբաղարընըն արասընտա կիզլէնէրէք , մա-տամըն , մարքիեի դապուլ իթտիկի հալլէթ տայիրէսինտէ ճէրէեան իտէճէք ահվալի կէօրմէք իւզըն , ֆէվզէլատէ սայ ու իգտամտա պուլունտում :

« Բէնչիրէլէրին տանթէլալը պիւեիւք բէրտէլէրի դա-բանտը : Պու ճիւմլէ իլէ Մ. վիգօնթ հագգընտա պիլ խաս-սա մուճիպի իզթիրապ հիշ պիր հալ զուհուրա կէլմէտի-կինէ թէէմին օլապիլտիմ : Անճագ մարքի տը Սան-Ռէմօ , պէլքի տտէթտէն զիեատէ մատամըն եագընընտա օթուր-մուշ օլուպ , անըն էլլէրինտէն պիրինի տէ քէնալի էլլէրի տէրունինտէ թութուեօրտու : Վագաա մատամ , արա ար-րա էլինի չէքմէք իաթէեօրտու իսէ տէ , պունուն իլին ճիւ-տի պիր թէչէպպիւտտէ պուլունմաեօրտու , չիւնքի միւսի մարքի , տայիմա մէզպուրէնին էլինի թութմուշ օլարագ տուրմագտա իտի :

« Միւսիւ մարքինին , մատամըմա ֆէվզէլատէ տիլտա-տէ վէ աշըգ օլտուղունա , վէ մատամըն տա պու աշգ ու մուհապպէթէ ֆիթուրսուղլուգլա պագմասընա էմինիմ :

« Մատամըմ միւթէէհիւլ օլտուղու իչին , պու հա-րէքէթին , ախլէագը համիտիեեէ գարը իտուկինի պիլի-րիմ , ֆագաթ պու հալ թապիի տիր , չիւնքի իքիսի տէ կէնճ , իքիսի տէ կիւզէլ վէ իքիսի տէ ճալիպ տիրլէր : - Տօղ-րուտունու սէօյլէեիմ մի , պու իքի աշըգա թէվէճճիւհիւմ վար տըր . . . իքիսինին մէսուտ վէ պախթիեար օլմալարը-նը արզու իտէրիմ :

« Շու գատար քի, միւսիւ վիգօնթուն պաշընա պիր ֆէլաքէթ կէլմէսինի տէ իսթէմէմ, զիրա անը տա սէվէ-րիմ... Անըն գատար նէզաքէթլի, իսթիզաճը գապիլ վէ ալիճէնապ էֆէնտի պուլունամազ: - Պիւթիւն խանէ խալ-դը քէնտիսինի սէվէրիլ: - Ֆագաթ տիկէր չօգ զէվճլէրէ օլան հալ, էր եա կիճ քէնտիսինէ տէ վագը օլուր իսէ, գա-պահաթ քէնտիսին տիր... Ալթմըշ սէքիլ եաշընտա պու-լունան պիր իհթիեար, եիկիրմի եաշընտա պիր գըզ իլէ էվէնտիկի հալտէ, թէհլիքէտէն խալի օլամազ, վէ իհ-թիեար պիր քիմսէնին գալպինտէ նէ՝ տէրէճէ կէնճլիկէ մախսուս էսէրլէր պուլունսա, եինէ կէնճ պիր գատընա քիֆաեթ իթմէզ:

Պարօն. - (Կիւլէրէք.) Վա՛յ, մատմուլազէլ Մարիեթ, ֆէյլէսօֆանէ սէօղլէրտէ՛ն տէ մի պահս իթմէկէ պաշլատը-նըլ, էկէրչի պու սէօղլէր, հիչ իշիտիլմէմիշ շէյլէր տէյիլ իսէ տէ, եինէ սիզլին իշին պատիի շէրէֆ ու իֆթիխար տըր, ֆիլվագը սիզ, տիւնեանը բէք իյի պիլիեօրսունուզ:

Մարիեթ. - Միւսիւ պարօն, պէնի իսթիհզա՞ մը ի-տիեօրսունուզ:

Պարօն. - Ասլա... էյ ճումաա իրթէսիտէն պէրու նէ՞ վագը օլտու:

Մարիեթ. - Բէք ազ շէյ վուգու պուլտու: Միւսիւ մարքի, հէր կիւն կէլիեօր, վէ պիլմէմ քի իշի նա՛սըլ թէր-թիպ իթմիշ տիր, չիւնքի կէլմէսի, թամ միւսիւ վիգօն-թուն օթէլտէն տիշարը չըգմըշ պուլունտուղու զէմանա թէ-սատիւֆ իտիեօր: Էվվէլլէր կիւն օթէլտէ թաամ իթտի, վէ թաամոռան սօնրա, մատամ վէ միւսիւ վիգօնթ իլէ պիր-լիքտէ, Շանղ-էլիզէտէքի ճանպաղխանէեճ կիթաի: - Տիւն կէլմէտի, վէ պէն մատամը գօլլամագտա իքէն, մէր-դումէ, սաաթ իքիեթ տօղրու պաղչէեէ էնտի, վէ սար-մաշըգ եաբրազլարընըն ալթընտա էվվէլլէր կիպի պիր մէք-թուպ տահա պուլտու:

Պարօն . - Օ մէքթուպ նէ՝ օլտու :

Մարիէթ . - Անը պիլմէմ, շու գատարընա էմինիմ քի , մատամ օ մէքթուպու եագմամըշ տըր , զիրա քիւլուն իշինտէ հիշ պիր էսէրինի պուլամատըմ . - Շիմտի , միւսու պարօն , սէօյլէնէճէքլէրիմի սէօյլէմիշ օլտուղում ճիհէթ . լէ , աթըրգ պուրատան կիտիպ , պիր ան էվվէլ եինէ կէլ մէնի վատ իտէրիմ . - Էկէր Ֆէվգէլատէ մուհիմմ պիր շէյ վուգու պուլուր իսէ , պիր պէհանէ իլէ տիշարը չէրարըմ , վէ ուֆագ պիր թէգքիրէ եաղըպ , խանէնիլտէ պէնի պէքլէմէնիլի էվվէլճէ զաթընըլա խապէր վէրի .

Պարօն . - Պիր գաշ տագըգա տահա տուրուն :

Մարիէթ . - Պիր տագըգա զիեատէ տուրամամ . . . վագըթ կէշիեօր . . . զաթէն պուրաեա կէլիշիմ , չօգտան պէրի տիր :

Պարօն . - Եալընըլ իքի իւշ սիւալ իտէճէեիմ . - Մատամ վիգօնթէսին , պաղէն եալընըղճա վէ եաեան տիշարը շըգմաար վուգու պուլուեօր մու :

Մարիէթ . - Ասլա վուգու պուլմամըշ տըր :

Պարօն . - Պու պապտէ հիշ պիր խթիսնաիյեթ տէ մի օլմամըշ տըր :

Մարիէթ . - Խա՛յր ,

Պարօն . - Մատամընըլ չօգ տէֆա մէքթուպ եաղա՛ր մը :

Մարիէթ . - Էվվէթ , չիանքի մատամըն բէք չօգ թանըտըղը վար տըր :

Պարօն . - Մէքթուպլարընը բօթախանէնէ քիմ պրաղըր :

Մարիէթ . - Պաղէն Մ . վիգօնթուն օտա խըղմէթեարը , պաղէն տէ տիկէր խըղմէթեարլար : Հէման հէր վագըթ անլէքէ , մատամըն մէքթուպլարընը պէն թէպիմ իտէրիմ :

Պարօն . - Մատամ տը Կրանլիէօ պու մէքթուպլարընը նաւըլ գաբար :

Մարիէթ . - Եէշիլ մէօհիւր մումու իլէ :

Պարօն . - Տայիմա՞ մը :

Մարիէթ . - Տիկէր րէնկտէ մէօհիւր մումու գուլլան-տըղընը ապլա կէօրմէմիշիմ տիր :

Պարօն . - Մէօհիւրիւ նէ՞ թարզտա տըր :

Մարիէթ . - Մատամըն իքի ճինս մէօհիւրիւ օլուպ , ի-քիսին տէ ալէսսէվիյեէ գուլլանըր : Պիրինճիսինին իւղէ-րինտէ Կրանլիէօ վէ Ռանտալ խանէտանլարընըն ալէամէթի Փարիզասը , վէ իքինճիսինին իւղէրինտէ Ժ. Ր. հարֆլարը հէքք իտիլմիշ տիր : Պու իքինճի մէօհիւր՝ քէնտինին գըղը-ղընըն մէօհիւրիւ տիւր :

Պարօն . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , Մարիէթ , պիլմէք իս-թէտիկիմ շէյլէր՝ պունլար իտի :

Մարիէթ . - Իմտի , ճարիեէնիզ , միւսիւ պարօն , պու-րատա տուրմաղա սէպէպիմ գալմատըղընտան , արթըգ նէղաինիպտէն մուֆարագաթ իտէրիմ :

Մէղպուրէ , քէմալը թէվաղու իլէ , գարուհա տօղ-րու եիւրիւմիւշ օլտուղու հալտէ , պարօն , կիւլէրէք ,

— Միւքեաֆաթընըղ օլան իքրամիեէեի ունուլթուու-նուզ , տէտի :

Մարիէթ . - Ձաթընըղըն գուվվէյի հաֆըզասը միւ-քէմմէլ իտուկինէ , վէ իճապընը իճրա իտէճէկինիզէ էմնիյ-եթիմ օլտուղու իշին , օլ խուսուսու խաթընըղա պըրագ-մագ իսթէմէտիմ :

Ֆիլիք , ազչէ չիզտանընը աչըպ , Մարիէթէ տիկէր պիր պին Փրանգլըգ պանգնօթ վիրտիկինտէն , մէղպուրէ , մէս-րուրէն օրատան մուֆարագաթ իթտի :

Պու սըրատա , արտ արտա Րօպէրթ Աօնիէ , գօնթ տը Լօքէրն , Ֆրէտէրիք Միւլլէր , վէ նիհաեէթ Գրուա-Տիէօ օլմուշ օլան Բարիսլի օլ տէհշէթպալսշ Էօրիւմճէք , մէմու-

նիյեթի ազիմէ իշինտէ օլարագ, էլլէրինի օվուշտուրաու-
զու հալտէ,

— Էօրիւմճէք եուվասը կիթտիքճէ սըղլաշընօր, վէ
քեաֆֆէյի սինէքլէրին, պու եուվանըն իշինտէ գալմագ
սաաթը եագլաշընօր, տէտի :

50

Իրթէսի սապահ, Անտրէնին խըզմէթ.քեարը Էթիէն,
գարարլաշտըրըլմըշ օլտուղու իւզըէ, պարօնուն խանէսինէ
կէլտի : Պու խըզմէթ.քեար՝ հէմ գուրնազ, հէմտէ ալսէա-
գը մէզմումէ սահիպի օլուպ, Ֆիլիք, պու ատէմի կէօրիւք
կէօրմէզ, նէ՛ կիպի քիմնէ գարշըսընտա պուլունտուղունու
անինտէ անլաեարագ, տօղրուտան տօղրուեա թէքլիֆինի
պէեան իյլէտի : Շէօյլէքի, կիւեա քէնտիսինին, էֆէնտի-
սինէ զիեատէ թէվէճճիւհիւ պուլունտուղունտան, վէ
սիննճէ անտէն զիեատէ եաշլը իտուկինտէն, մէրգուու-
պազը թէհլիքէլի հարաքեաթտան սագընմագ իսթէտիկի-
նի, վէ պինապէրին, Անտրէնին իւզէրինէ կիզլիճէ նէզարէթ
իթմէսի լիւզումունու Էթիէնէ իսթար իթտիկինտէ, էլ-
վէլ էմիրտէ պու խըզմէթ.քեար թէրէտտիւտ կէօսթէրէք
պու եօլտա ճասուսլուգ իտէմէեէճէկինի, վէ ճասուսլու-
ղու էֆէնտիսի թարաֆընտան անլաշլլաղդտա, խըզմէթին-
տէն թարտ իտիլմէք թէհլիքէսինի կէօզէ ալամաեաճաղը
իֆատէ իյլէմէսի իւզէրինէ, պարօն, մէզքիւր նէզարէթին
էֆէնտիսի ալէյհինտէ օլմաեըպ, լէհինտէ օլտուղունու
վէ կէօրէճէք իշի տէ, մատէմ.քի էֆէնտիսինէ եա բօսթն

իլէ եախօտ համալ վասըթասըյլա կէօնտէրիլէն մէքթուպ-
լար քէնտի եէտիյլէ թէսլիմ օլունուեօր, օ հալտէ պու մէք-
թուպլար իչինտէ, իքի հարփը հավի վէ եէչիլ մէօհիւրլէ մէմ-
հուր վէ գաբալը օլարագ գաչ մէքթուպ պուլունուր իսէ,
քէնտիսինէ խապէր կէթիրտիկինտէ, հէր պիրի իչին պիրէր
ատէտ պին ֆրանգլըգ պանգնօթ իքրամիեէ վիրէճէկինի, վէ
Անտրէնին խասթէլիկինին սօն վագըթլարընտա զիեարէթէ
կէլիչ օլան նիգապլը գատըն, շաեէտ թէքրար կէլտիկին-
տէ, պունուն խապէրինի կէթիրիրտէ, օլ վագըթ տա, պիր
պանգնօթ եէրինէ, իքի թանէ իթա իյլէեէճէկինի, վէ է-
ֆէնտիսի, քէնտիսինի խըզմէթինտէն թարտ իտէր իսէ, մաս-
շըն արթըրարագ քէնտի եանընա ալաճաղընը վատ, վէ
պիր վէճհի բէչին պիր ատէտ պին ֆրանգլըգ պանգնօթ ի-
թա իյլէմէսի իւզէրինէ, էթիէն, պարօնուն թէքլիֆինի գա-
պուլ իթաի, վէ ավտէթի էսնատէ, քեաչկի պիր չօգ եէ-
չիլ մէօհիւրլիւ մէքթուպլար վէ նիգապլը գատընլար կէլտէ
տէ, պէն տէ միւթէաատիտ պանգնօթլար սահիպի օլսամ
տէյի մալիլսիւլեաեա կիրիշտի :

Արատան պիր հաֆթա գատար կէշտի :

Պու միւտտէթ էսնասընտա, Սարիօլ, մահուտ մուգա-
վէլթ մուհարրիրի գըեաֆէթինտէ օլարագ, Գրուա-Տիէօ
իլէ կէօրիւշտիւ, վէ պունլար արասընտա ճէրէեան իտէն
ուզուն պիր իսթիշարէ իլէ վէրիլէն գարար իւզէրինէ, Սա-
րիօլ, պիրտէն պիրէ, գըրլարտա կէզմէք, վէ խուսուսա պա-
լըգ ավընա չըգմագ հավվէսինէ միւպլթէլա օլարագ, հէր
սապահ, չըմէնտըֆէրէ րաքիպէն, չայ քէնարլարընա կիթ-
մէկէ, վէ սասթլարճա պալըգ ավըյլա մէշղուլ օլմաղա
պաշատը :

Մէգքիւր պիր հաֆթա իչինտէ, Գրուա-Տիէօ, իքի իւչ
տէֆա Սան-Րէմօեու կէօրիւպ, կիզլէմէկէ չալըչմասընա
րաղմէն, մէրգուսուն մահլունիյեթինի միւշահէտէ իյլէ-
տի, վէ օլ պապտէ Անտրէնին խըզմէթքեարը էթիէնի իս-

Թիճվապ իթտի խէ տէ , գաթի պիր ճէվապ ալամաոր :
Կրուա-Տիէօ , Անտրէեէ վիրտիկի սօն վիզիթասընտան
սօնրա , խանէսինէ ավտէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ , Մա-
րիէթին վիզիթասընը գապուլ իթտի : Պու տէֆա մէրգու-
մէ , էվվէլքի կէլիշինտէն զիեատէ նիգապլը խտի :

Մէզպուրէ , պիր վագըթտան պէրու մատամընըն ալա-
լէադճա հալի թէպտիլ օլմուշ օլտուղունու , չէօյլէ քի պուն-
տան էվվէլ հազիմ թապիեաթլը իքէն , չիմսի հիտտէթմէ-
րէպ օլարադ , ճիւզի պիր վագըատուն տօլաեը իզհարը զա-
ղապ վէ հիտտէթ լյլէտիկինի , վէ օտասընտա քիմէեի ,
հաթթա Անտրէ տը Սան-Րէմօնու տախի գապուլ իթմէմէր
իւզրէ , իճապ խտէնլէրէ էվամիրի լազըմէ իթա իթմիշ օլ-
տուղունու , վէ սօն կիւնլէրտէ , պիր կիւն Արման տը Կը-
րանլիէօ՝ Անտրէեի աքանսըզ թաամա տալէթ իթմիշ ի-
քէն , Ժէրմէնին , պաշ աղըրըսը պուլունտուղու պէհանէտի-
լէ , օտասընտան չըգմատըղընը , պունունլա պէրապէր չէր
կիւն մէզպուրէ պաղչէեէ էնէրէք , սարմաշըգ աղածընըն
եաբրադլարը աքասընտան պուլունտուղու մէքթուպլարը քէ-
մալը իշթիեադլէ օգուտուղունու , վէ պունլարտան մաա-
տա , օլ անէ տէկին մատամը , եալընըզ մէքթուպ գապուլ
իթտիկի հալտէ , օ կիւնիւ պիր ճէվապ եազտըղընը , չէօյ-
լէ քի քէնտիսի եանի Մարիէթ , պիր պէհանէ իլէ Ժէրմէ-
նին օտասընա կիրիպ , անըն եազտըղը մէքթուպու կէօր-
միւշ վէ բօսթաեա պըրադըլմագ իւզրէ , մէքթուպը մէզ-
պուրուն քէնտիսինէ թէսլիմ իտիլէճէկինի մէմուլ իթմէք-
տէ պուլունմուշ իքէն , պիլաքիս Ժէրմէնին , էլպիսէսինի կի-
եինէրէք , սօգաղա չըգտըղընը , վէ քէնտիսինին եանի Մա-
րիէթին տէ , կիզլիճէ աքասընտան տիշարը չըգարադ ,
մէզպուրէեի գօլլատըղընը , վէ Ժէրմէնին , էվվէլա պիր մա-
ղազաեա կիրիպ , պաղը ուֆագ թէֆէք էշեա սաթըն ալ-
տըգտան սօնրա , պիր բօսթա գուլթուսունա տօղրու կիթ-
տիկինի , վէ էթրաֆա կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա , եէ-

տինտէրի մէքթուպու մէղքիւր գութուեա պրրագտըղընը , վէ անտէն , օն տագըդատան պէրու զայպուպէթ իթտի-
կի խանէսինէ ավտէթ իյլէտիկինտէ , քէնտիսինին , պիր ա-
լապաեա րաքիպէն տօղրու պարօնուն խանէսինէ կէլտիկի-
նի հիքեանէ իթտի , վէ պարօն , պու մալիւմաթտան մէմ-
նուն օլարագ , բարա չիղտանընը աչտը , վէ մէղպուրէեի
թօնուտ խտիպ , եօլա գօյտու :

Մէղքիւր միւլագաթտան սօնրա , Գրուա-Տիէօ խանէ-
սինի թէրքլէ , կիտէճէք մահէլլէրինէ կիտիպ , եարը կի-
ճէտէն աղ էվլէլ խանէսինէ ավտէթինտէ , քէնտի խըղ-
մէթքեարը , Սնարէնին խըղմէթքեարընըն՝ պիր սաաթտան
պէրու կէլմիշ , վէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ պուլունմուշ
օլտուղունու խապէր վիրտի :

Մէրգում խըղմէթքեար , պարօն թարաֆրնտան դա-
պուլ օղունտուղունտա , իւղէրինտէ Ժ . Բ . հարֆլարը , վէ
եչիլ պալմումուլլա մէմհուր օլարագ , սաաթ տօգուղտա
պիր մէքթուպ կէլմիշ օլտուղունու , վէ մէքթուպը մէղ-
քիւրու օգումասընտա , էֆէնտիսի իւղէրինտէ նէ՝ կիպի
թէնսիր հաաըլ օլաճաղընը կէօրմէք իւղրէ , գարու սիւր-
մէսի արալըղընտան տէրունը օտաեա պագտըղընտա , է-
ֆէնտիսինի , եիւղ պին ֆրանգ իրատ կէթիրիւր պիր մի-
րաա խապէրինի պիր մուգավէլաթ մուհարրիքինտէն ալ-
մըլճասընա մէսրուր սուրէթտէ կէօրտիւկիւնիւ , վէ էվ-
լէլ էմիրտէ մէղքիւր մէքթուպու էօբիւպ , պատէհու
պիր ուճտան սօնունա դատար օգումաղունու , վէ թէք-
րար էօբիւպ , թէքրար օգումաղա պաշլատըղընը , վէ արա
պրա օգումասընը տուրտուրարագ , գալպինէ տաեաթտը-
ղընը , վէ սաաթ օն սուլարընտա էֆէնտիսի , քէնտիսինի
չաղըրըպ , արթըղ իհթիեաճը պուլունմատըղընը պէեան
թթմէսի իւղէրինէ , պու կէօրտիւկիւ շէյլէրի պիլտիրմէք
իւղրէ տօղրուճա միւսիւ պարօնուն նէղտինէ կէլտիկինի հի-
քեանէ իթտի , վէ պարօն , իշպու մալիւմաթտան մէմնուն

օլարագ, վատ իթտիկի մէպլաղը իթա, վէ էֆէնտիսինն ալմըլ օլտուղու մէքթուպու նէրէտէ կիղլէտիկինտէն խապէրտար օլուպ օլմաաղղընը սիւալ իթտիկինտէ, էթիէն, օլ պապտէ մայիւմաթը պուլունմատըղընը պէեան, վէ պարօն տա, նէզարէթ վէ տիգգաթը վազըասընտա գուսուր իթմէմէսինի, վէ Անտրէնին, կէլէն մէքթուպլարը օգուտուգասան սօնրա, նէրէտէ կիղլէտիկինի անլամասընը, վէ էկէր պունլարասան պիրինի էլտէ իտիպ տէ, կէթիլիլտէ, քէնտիսինէ պին ֆրանգ իքրամիյեէ վիրէճէկինի վաա, վէ խըզմէթքեար տա, պու խուսուսու հէման մուվաֆիադ օլունմուշ ատտ իյլէմէսինի պիլպէեան, օրատան աղիմէթ իթտիկինտէ, Գրուա-Տիէօ, սէվինճինտէն էլլէրինի օլուշ տուրմաղա, վէ եադընտա մէրամընա վասըլ օլաճաղընը քէնտի քէնտիեէ իզրարէ պաշլատը:

Անտրէնին, ֆէվգէլատէ թէլէզզիւղլէ օգուտուղու մէքթուպուն սուրէթի, էհէմիեթտէն խալի օլմատըղընտան, այնէն նաղլ ու պէեան իտէրիզ:

« Իշթէ, սիզտէ մէրհամէթսիզ իմիշսինիզ, վէ սիզ թէքրար կէօրմէք վատընը աղզըմտան ալտըղընը կիւն, Կրանլիէօտէ վազը օլան իֆատէնիզ վէճհ իւզրէ, թէքրար էօլմէքտէն պահս իտիեօրսունուզ:

« Վատըմը սատըգանէ իյֆա իթտիմ վէ եալընը պիլդաշ կիւնլիւք մուֆարագաթըն քէտէր ու թէհասիլիւնէ գարշը մուգաֆիէրանէ մուգավէմէթ իտէմէեէճէք տէրէճէտէ զայիֆ օլտուղումու կէօրմէքլէ, պիզղաթ իղհարը թէաճճիւպ իթմէտիկինիլի քիմ պիլիլ:

« Իշթէ ալտէթ իթտիմ. . . սիզի գապուլ իյլէտիմ. . . սիզտէ պանա, պէնի սէվտիկինիլի պէեան վէ թէքրար իթտինիզ, սիզի սիւքիլթ իթտիլմէտիմ. . . մուալխարէն ալշագճա հարէքէթ վէ մուամէլէմտէն տօլտեը մահճու օլտուլմ. . . եհնիտէն տայիրէյի վաղիֆէմէ տախիլ օլմագ, սիզի եանըմտան եիլագլաթմագ, վէ էսէֆ իտէլիմ քիլ:

սիդի ունութեամբ միւմքին տէ օլմասա , սիդի տինլէմէմէկէ
քէնտիմի մէճպուր դըլմագ , վէ էօմիւմիւն հէր պիր կիւ-
նիւնիւ վէ հէման հէր պիր սաաթընը պիրէր խիեանէթ վէ
եալանճըլդըլա պուլնտան պէօյլէ քիրլէմէմէք խաթէտիմ : -
Պու պիր ճինաեէթ մի տիր :

« Կրանլիէօտէ պուլուլնտուղուլուլտա , պիր արա սի-
դին համիյեթինիդէ վէ ալիճէնապըլընըլա ինանտըմ իսէ
տէ , մէկէրչի եանըլմըլմ : - Սիդին , էնանիեթ վէ զալիմ-
լիքէ մութթասըֆ օլտուղուլնուղու մուախսարէն անլատըմ :
Վագտա պիլճիւմլէ էրքէքլէրին այնի թապիեաթա մալիք
օլտուղարը մէրվի իսէ տէ , ախլէագլարը մէզմուլ օլան
քիմնէլէրէ պէնզէմէմէքլիք , հէր վէճհլէ պիւեիւք , նէճիպ
վէ կիւզլէ պիր խասսէ տիր : - Ֆագաթ իհթիմալ տըրքի ,
պու խուսուս՝ իմքեանսըլ տըր :

« Անտրէ՛ , տախիլէն տիւչար օլտուղուլմ միւտարէպէ-
լէրի , իսեանլէրի վէ միհն ու մէչագգաթը անլամալը ի-
տինիլ : - Տէրուլը գալպիմէ աթֆը նագար իթտիկիմտէ ,
նէ գատար մահճուպ օլտուղուլմու էկէր պիլսէ իտինիլ . . .
Ա՛հ , ալտաթմագ վէ եալան սէօյլէմէք՝ պէնիմ իչին , եա-
նի ժէրմէն տը Բանտալ իչին , նէ՛ մէրթէպէ իմքեանսըլ
չէյ խի : - Եա Բապպի՛ , պէն , ֆէվդէլատէ իֆֆէթ ու
խաթիգամէթ հիսսիեաթընա մալիք օլմագ իչին տօղմուչ ի-
տիմ . . . Անտրէ՛ , սիդ պէնիմ րուհուլմու նէ՛ եաբտընըլ :

« Տիդ չէօքէրէք սիդտէն իսթիտա իյլէտիկիմ ֆէտա-
քեարըլըլա մուվաֆֆագաթ իթմէտինիլ . . . Սիդ բէք ինաու-
ճը պիր քիմնէ իմիչսինիլ . . . մահվըմա սէպէպ օլուեօրսու-
նուլ , լաքին պէն սիդէ աֆվ իտէրիմ . . . - Սիդին աալա մէր-
համէթինիլ եօդ իմիչ . . . պէլքի պու հալ , պանա տէրէճէի
նիհանէտէ մուհապպէթինիլ պուլուլնմասընըն նէթիճէսի
տիր :

« Էկէր պու կիւն սիդէ ճէվապ վիրմէսէմ , պանա մէք-
թուպ եաղաճագսընըլ , վէ էկէր արամըլտա իյգա իթմէ :

կէ չալըշտըղըմ սէտտէրի պիղզաթ գըրսամ, եարըն թէր-
քի հաեաթ իտէճէկինիլտէն, գօրդ-աճադ սէպէպիմ գալ-
մաեաճադ տըր :

« Պէնի պու մէրթէպէ ճէպը ու թալեիդ ալթընա ա-
լըեօր իսէնիդ, պու սըրատա նէ՞ կիւնա հարէքէթ իթթի-
խազ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսունուդ : - Մաղլուպ օլուր ի-
սէմ, գապահաթ պէնիմ մի տիր : - Քէնտինիլտէ պիլի-
սինիլ քի, պէօյլէ թէհտիտէրլէ, Ֆէվդէլատէ քէսպի գու-
վէթ իթմէքտէսինիլ : - Րանա մալիւմինիլ տիւր քի, թա-
պանճանըղը գուլադ թօղունուզուն իւզէրինէ տաեաթմադ-
լա, հէր շէյի պանա ունութտուրմադտասընըդ : - Իմսի,
էկէր սէլամէթինիլ իշին, մահվըմ լաղըմ կէլիսէ . . .

« Անտրէ, պու թէքտիրլէրիմէ աֆիլ իտին, զիրա շու-
էսնատէ պէն պիր մէճնունէեիմ : - Լաքին իշպու շայեանը
թէէսսիւֆ շէյլէրի սիղէ պէեան իթմէքլիքտէ նէ՞ էհէմի-
եէթ վար տըր : - Քէնտի իսթէկիմէ գարշը օլարադ, պու
սաթըրլարը եազըեօրում . . . Աֆիլ իտին, աֆիլ իտին պա-
նա . . . Բէք իյի պիլիրիմ քի, հաեաթընըզտան զիեաթ
պէնի սէվէրսինիլ . . . Ս'հ, էկէր օլ պապտէ շիւպհէ իթսէ
իտիմ, պունտան տօլաեր քէնտինիլի թէլէֆ իթմէկի տիւ-
շիւնէպիլիը իտինիլ : Հալ պու քի հագգըմտաքի աշղ ու մու-
հապպէթինիլէ ինանըըմ . . . վէ անսամիմ իւլ գալպ սիղի
սէվէրիմ . . . Ս'հ, սիղի պու սուրէթլէ սէվմէքլիք խէթա
օլտուղունու պիլիեօրում, վէ պու խէթաեր թէադիպ ի-
տէճէք օլան իղթիրապը գալպի վէ մահգուրլարը քէշֆ ի-
տիեօրում . . . Եվվէթ, անլէրի քէշֆ իթմէքլիկիմէ պէրա-
պէր, գապուլ իտէճէեիմ . . . Պու հալ միւգթէզալ ա-
տալէթ տիր, ֆազաթ պու պապտէ տիւշարը վէսվէսէ օլ-
մաեըն, շիւնքի պու կիւն, սօն տէֆա օլարադ պու մա-
տէտէն պահս իտիեօրում, եօգսա, պունտան պէօյլէ, նէ՞
պիր թէշէքքի, նէ՞ պիր թէքտիր վէ նէ՞ տէ պիր կէօլ եա-
շըյլա սիղի միւքէտտէր գըլմաեաճաղըմ :

« Պէնի կէօրմէքսիդին եաշամազսընըդ: - Պինապէրին պէնի կէօրեճէքսինիդ, լաքին ասլա Կրանլիէօ օթէլինտէ տէյիլ, զիրա տիւնեատա է'ն զիեատէ ըիանէթ իթտիկիմ, վէ պիր գըզըն՝ բէտէրինէ օլան մուհապպէթի կիպի պիր մուհապպէթլէ սէվտիկիմ վէ հիւրմէթ իյլէտիկիմ շախսըն խանէսինտէ, աչդ ու սէվտա քէլամլէրինիդի տինլէմէքլիք, վէ ալադճա պիր իհանէթլէ, անըն էմսիյեթի միւսթա-գիմանէսինէ մուգապէլէ իթմէքլիք, սիզտէ պիլիւրսինիդ քի, խայինճէ պիր հարէքէթ վէ մուամէլէ տիր:

« Անտրէ', պէն, քէնտիմտէն տահա զիեատէ սիդինիմ, ֆադաթ սաատէթ ու իգպալիմի տէ տիւշիւնմէլիեիմ... Նամուում՝ քէնտի իսմինի պանա հասը իթմիշ օլան շախսա աեիտ տիր... պինապէրին նամուսսուզլուղումտա, անըն իւզէրինտէ գալաճադ տըր... Հէր հալտէ, ալէմ նազա-րընտա, նամուսսումու լէքէսիզ սագլամադ իսթէրիմ:

« Իգամէթկեահընըզըն էշիկինտէն կէշմէքլիք խէ, միւքիւնսիւզ տիւր:

« Իմտի, արաեընըդ... արաեընըդ, վէ էօյլէ պիր էս-րարի մահէլլ պուլոււնուզ քի, արա սըրա օրաեա կէլիպ, վէ էլիմի էլինիդին տէրուսինէ վազ իտէրէք, գուլաղընըդ-տան աշաղը, « Պէնի սէվին... պէնի տայիմա սէվին... զիրա սիդին սէպէպինիզլէ միհն ու մէշադգաթ չէքիեօրում... սիզին իչին միւզտարըպ օլուեօրում» տիեէպիլէեիմ:

« Պուլուշմադ իւզրէ ինթիխապ իտէճէկինիզ խանէտէ, քիմէսնէ, նէ' սիզին քիմ օլտուղումուզ, վէ նէ' տէ պէսիմ քիմ օլտուղում հադգընտա շիւպհէեէ զահիպ օլմամալը տըր... Էկէր պու պապտէ պիր նամուսսուզլուգ վադը օ-լուր խէ, օնտան սօնրա պէն եաշաեամաեաճաղըմ... Իմ տի, նամուսսուզլուգտան պէնի խէլաս իյլէեին...

« Ճէնապը Հադգ շահիտ տիր քի, հէ'յ վախ, հիշ պիր չէյտէն ըիւճաթ իթմէեճէք մէրթէպէտէ սիզէ աչդըմ, մուհապպէթիմ վար տըր, վէ պոււնու տա իսպաթըյլա ի-

րանէ իտեօրում: - Էկէր եալընըղ պէնիմ հաեաթըմ թէհ-
լիքէտէ օլտա իտի, վէ ալէնի պիր րէզալէթլէ, զէվէնի
պուլունտուղում միհթէրէմ իհթիեարըն գալպինի միւքեա-
տէր գըլմաեաճադ օլտա իտիմ, հէր շէյի կէօզէ ալարադ,
« պիրլիքտէ ֆիրար իտէրիմ » տէր իտիմ: Հիշ տէյիլ իսէ,
պու ճինաեթ, իհանէթ վէ ալչադլըդ իճրաաըլա իքի
միսլի տէրէճէտէ օլմադ իտի:

« Հալպուքի պու տա իմքեանսըղ տըր, զիտա օ հմլ-
տէ, պիշարէ իհթիեարըն պէնի լանէթլէեերէք թէրքի հա-
եաթ իյլէեէճէկի տէրքեար տըր:

« Տիեէճէկիմ, հէր պու գաւտար տէյիլ տիր:

« Տիկէր պիր իշքէնճէ պէնի պէքլէեօր, վէ գաթլան-
մագլըղըմ լաղըմ կէլէն է'ն զալիմանէ իշքէնճէլէրտէն պի-
րի օլաճադ տըր:

« Պիլիրսինիդ քի, հիշ պիր գաւտըն, պէնիմ գաւտար
սէրպէսթ օլմամըշ տըր: - Հէյեէթի իճթիմաիյետէ հայիդ
օլտուղում վազիեթ ճիհէթիյլէ, գարշըմտա, հէման էօ-
նիւ ալընմազ մէվանի վէ միւշքիւլաթ զուհուր իթմէքտէ
տիր: Էթրաֆըմ՝ պիր չօգ խըղմէթքեարլար իլէ քճաթա օ-
լունմուշ օլտուղունտան, էօյլէ պիր վազըթ կէլիր քի, պուն-
լար ճասուս վէ զամմազ օլապիլիրլէր:

« Խըղմէթքեարլարըն մէրամընա մանի օլմադ իլին, եա-
լընըղ պիր վասըթա վար տըր... Ս'հ, տիկէք պիր վասը-
թա պուլունմասընը իսթէր իտիմ... իտամա մահքիւմ օ-
լան պիր քիմնէնին սէլամէթինի արաւըղը կիպի, պէն տէ
տիկէր պիր վասըթաեը արատըմ իսէ տէ, էսէֆ իտէրիմ
քի, պուլամատըմ:

« Թէքրար սէօյլէեօրում, պու խուսուստա եալընըղ
պիր վասըթա վար տըր, վէ օ վասըթա, պանա տէհէթ
վիրմէքտէ տիր, չիւնքի վահիեանէ տիր, վէ մէվատտը
մուգատտէսէեէ ըիսեթթիլիք իթմէք տիմէք տիր:

« Անտրէ'... Անտրէ'... պու կիւն սիզի գապուլ իթ-

մէտիկիմ հալտէ , թէրքի հաեաթ իտէճէկինիզի նի՛չին պէ-
եան իյլէեօրսունուզ :

« Հարէքէթի վագըամտան տօլաեր ճէնապը Հագգըն
ափվընը . իսթիրհամ իյլէրիմ :

« Պու կիւնաէն իթիպարէն , իւչիւնճիւ կիւն , սաաթ
պիրտէ , Մատլէն քիլիսէսի գաբուսունտա , արապատան ա-
չաղընա էնիպ , քիլիսէսէ կիրէճէեհիմ : - Գալպիմ՝ հիսսի-
եաթը մէզհէպիսէ իլէ մէմլու օլտուղու հալտէ , պու քիւս-
թախանէ հարէքէթէ միւթէճասըր օլաճաղըմ :

« Անտըէ՛ , Ալլահ սիզէ ափվ պուեուրսուն . . . լաքին ,
պանա ափվ պուեուրմաեաճաղընը ըանա պիլիրիմ :

« Քիլիսէնին սօլ ճիհէթինտէ , վէ եանտաքի իքինճի
խորանտա տիզ չէօքէճէեհիմ , վէ թագսիրաթըմըն վէ ճի-
նաեթիմլին աղըրլըղը ալթընտա պաշըմը էեերէք պէքլէ-
էճէեհիմ :

« Էկէր նիգապըմ մանի օլմասըյլա պէնի թանըեամազ
խէնիզ , մէյեուսանէ հալու հարէքէթիմտէն թանըեապի-
լէճէկինիզ տէրքեար տըր :

« Քիլիսէտէ պէնիմլէ լագըրտը իթմէեինիզ , զիրա օ
հալտէ , օլ մահէլլի մուգատտէսին քէմէրլէրի իւզէրիմիզէ
եղըլլաճաղընտա իշթիպահ եօզ տուր :

« Խորանըն գարչըսընտա , կէօրիւշմէք իչին պուլուշմագ
. . . վէ միւրայիլիքլէ տուա իտիեօր կէօրիւնմէք . . . ճէնա-
պը Հագգ հուզուրունտա եալանճըլըղը իրթիքեապ իթմէք
. . . հագըգէթէն մէքրուհ վէ մէնֆուր չէյլէր տիր :

« Պու խուսուսա սիզ սէպէպ օլտունուզ . . . պարի պէ-
նի թահգիր իթմէեինիզ . . . քէնտի քէնտիմի թահգիր իթ-
մէքլիկիմ , զաթէն պանա քեաֆի տիր :

« Պու վէճհլէ թահգիր իյլէտիկիմ Հագգ Թէալա , պէ-
նիմ իչին աճապա նէ կիւնա միւճաղաթ թախսիա իյլէմիշ
տիր . . . Հագգ Թէալա՝ ճէզասընա պէնի չարքսըն . . . լա-
քին եալընըզ պէնի չարքսըն վէ սէնի էսիրկէսին . . .

« Քիլիսէտէն է վիճելա սիւղ չըզըն , արգատան պէն կէ-
լէճէեիմ . . . վէ պէնի հէր նէրէեէ կէօթիւրիւրսէնիզ , սիղէ
ըիֆագաթ իտէճէեիմ . . . »

« ԺԵՐՄԷՆ »

Անտրէ , պու մէքթուպուն միւնտէրիճաթընտան , քէն-
տի աչք ու մուհապպէթինէ միւշապիհ պիր մուհապպէթ վէ
իգրարը , վէ եագընտա Ժէրմէնին քեամիլէն քէնտիսինին
օլաճաղը նէթիճէլէրինի չըգարուր :

Իշթէ , էթիէն նամ խըզմէթ քեարըն կէօրիւպ , պարոն
տը Գրուա-Տիէօեէ խապէր վիրմիշ օլտուղու մէքթուպ պու
օլուպ , Անտրէնին մէսէրրէթի պունտան նէշէթ իթմիշ իտի :

51

Իլք մէսէրրէթի աղիմէտէն սօնրա պիլ նիսպէ սիւքիւ-
նէթ վագը օլտուղունտա , Ժէրմէնին մէքթուպունտաթի ,
« Պէնի հէր նէրէեէ կէօթիւրիւրսէնիզ կէլէճէեիմ » իպա-
րէսի , Անտրէնին ֆիքրինի սօն տէրէճէ իշղալէ պաշլատը :

Մէրգում պիր օթէլտէ եախօտ տէօշէլի էվլէրին պի-
րինտէ պիր տայիրէ քիրալամսեը տիւշիւնէմէզ իտի , չիւնքի
պէօլէ ըասթ կէլա թուլթուլմուշ տայիրէնին , միւնասիպէթ-
սիւղ օլմասը , վէ մէզպուրէնին գարընսընա պիր թագըմ ա-
տէմլէր չըգարագ , տիգգաթլէ քէնտիսինէ պագաճագլա-
րը , վէ եիւզիւ նիգապլէ էօրթիւլմիւշ օլմասընա ըաղմէն ,
պէլքի տէ քէնտիսինի թանըեաճագլարը իհթիմալին խարի-
ճինտէ տէ յիլ իտի :

Տիկէր Թարաֆտան, Մատլէն քիլիսէսի, Ժէրմէնին, պուլուշմագ վէ կէօրիւշմէք իւզրէ Թէքլիֆ իթտիկի իւք նօգ-
թաի հարէքէթ օլտուղունտան, օրաեա եագըն, միւնա-
սիպ վէ հազըր պիր մահէլլ պուլմագ լազըմէտէն իտի :

Հէր նէ իսէ, մէքթուպուն վիսուլի կիւնիւնտէն իքի
կիւն սօնրա, սաաթ պիրտէ պուլուշուլմասը մուգարրէր ի-
տուկիւնտէն, վէ պինապէրին, Սնտրէ իչին, կիզլի պիր ի-
գամէթկեա հարամագ, վէ անը, մաշուգէսինի գապուլ ի-
տէպիլէճէք պիր հալէ վաղ իթմէք իւզրէ, Թէմամ իքի կիւն
մէյտան պուլունտուղունտան, մէրգում, իրթէսի կիւն, մէգ-
քիր քիլիսէ ճիվարլարընտա Թէհարրիեաթա իպթիտար իյ-
լէտի : Նասըլա, պու սըրատա տախի պախթը եալէր օլա-
րագ, Մատլէն քիլիսէսի եագընլարընտա վագը պիր խանէնին
գաբուսունտա Թաալիգ իտիլմիշ օլան պիր եաֆթատան,
խանէի մէգքիւրուն բէք չօգ տայիրէլէրի քիրալըգ օլտու-
ղունու անլաեարագ, էվին գաբուճուսուլյա կէօրիւշտիւ,
վէ իւշ օտալը պիր տայիրէեի պէեէնէրէք, պունուն, գօն-
թրաթլա իճար իտիլտիկիւնտէ, սէնէլիկի պին ֆրանգ, վէ
գօնթրաթսըզ օլտուղունտա, պին իքի եիւզ ֆրանգ ի-
տուկիւնի պիթթահգըգ, գօնթրաթսըզ օլմագ իւզրէ քի-
րալմաղա գարար վիրտի, վէ գաբուճու, պու սըրատա,
մէգքիր տայիրէնին Թավանլարըլա տիվարլարը Թամիր
իթտիլիլէճէկիւնի պէեան իյլէտիկիւնտէ, Սնտրէ, Թամիրա-
թա հաճէթ պուլունմատըղընը իֆատէ, վէ իգթիզա ի-
տէն պաղը մալիւմաթա հաճէթ կէօրիւշտիւկիւ հալտէ,
հանկը ատրէսէ միւրաճաաթ օլունմասը գաբուճու Թա-
րաֆընտան սիւալ իտիլտիքտէ, Սնտրէ, « Իամիմ » Սնտրէ
Պէնար տըր . . . պէն Սէն-Ժէրմէնտէ իգամէթ իտէրիմ,
անճագ Բարիատէ պարընաճագ պիր եէրիմ պուլունսուն ի-
չին պու տայիրէեի քիրալաեօրում : Հալպուքի, մալիւմաթ
ալմաղա վէ իսթէմէկէ ինթիեաճ տա եօգ տուր . զիրա եա-
րըն ատէմ կէօնտէրիպ, տայիրէնին մօպիլեասընը Թէրթիպ

իթտիրէճէկիմտէն , պու մօպիլեա՝ պիր գաշ սէնէլիք քիրա
եա գարշըլըգ օլապիլիր » տէյի ճէվապ վիրտի , վէ պադ-
շիշ օլարադ , գարուճուեա իքի ատէտ լուի ալթունու իթա
կոյէտիկինտէն , վէ պին իքի եիւզ ֆրանգա քիրալանան պիր
տայիրէ իշին , իքի ատէտ լուի ալթունու պադշիշ իթապ
պիւեիւք պիր շէյ տիմէք օլտուղունտան , գարուճու , քէ-
մալը հայրէթ վէ թէշէքքիւրլէ ,

— Հագգընըզ վար տըր , էֆէնտիմ . մալիւմաթա իւ-
ղում եօգ տուր , զիրա համո օլուն , նէ՛ եօլտա ատէմ
օլտուղունուղ անլաշըլտը , տէտի :

Անտրէ , օրատան մուֆարագաթընտան սօնքա , տէր-
հալ քէնտի էվինին մօպիլեաճըսընա կիտէրէք , կէօթիւրէ-
ճէկի խանէտէ , քէնտիսինէ Անտրէ իամինի վիրմէսինի
վէլճէ իթթար իտէրէք , մէրգումու խանէյի մէղքիւրէ
կէօթիւրտիւ , վէ քիրա իլէ թուլթմուշ օլտուղուն տայիրէ
թէզեինաթ վէ տարաթլէ միւզէյեէն պիր հալէ վաղ իթ-
մէսի , վէ իրթէսի ագշամ հէր շէյին հազըր քաթսի իթթ-
կէտիկինի թավսիեէ իթտի , վէ բազարըգա կիրէլիկա ,
մօպիլեաճը , օն պին ֆրանգ թալէպ կոյէտիկինտէն , Անտրէ
պու ֆիեաթա մուվաֆֆագաթ կէօսթ էրտի . անճադ մու-
ղաիգայի նագտիեէսի տէրքեար իտուկինտէն , մէպըլը
մէղքիւրու , կէլէճէք այտան իթիպարէն մահ պէ մահ
նէր ֆրանգ վիրմէքլէ , թէմամէն թէսվիեէ իթմէքլիկ
թէքլիֆ , ֆագաթ մօպիլեաճը պունա ըազը օլմաերպ , օ-
սա օլսա , պէշ պին ֆրանգընը բէշին , վէ տիկէր պէշ պին
ֆրանգընը տէօրթ այ զարֆընտա իքի թագսիթտէ էօտէ
մէսինի պէեան կոյէտիկինտէն , վէ պունտան պաշա պիր
շէյ եաբամաեաճաղընը պիւտիրտիկինտէն , Անտրէ , շարէ-
սիղ գալըպ , իսթիգրաղ նիեէթ իլլէ , իսթէր իսթէմէղ տու-
թու պարօն տը Գրուա-Տիէօեէ միւրաճաաթա գարար վիր-
տի , վէ մօպիլեաճըեա տա , « Պիր սաաթա գարար , եա կէ-
լիս պէշ պին ֆրանգը վէրիւրիմ , եախօտ կէօրտիւկինտէն »

տայրեցի թէզեղին վէ թէֆրիշ իթտիրմէքտէն ֆարիզ կէլ-
տիլիմի պիլտիրիրիմ» տէյի իֆատէ իյլէֆի:

Անտրէ, պու գարարը իւզրէ Գրուա-Տիէֆնիւն խա-
նէսինէ կիթտիկինտէ, մէրգուսու խանէսինտէ պուլտու,
վէ ատէթտէն օլան քէլամէրտէն սօնրա, ագչէեէ իհթի-
եաճը չէտիտի պուլունտուղունու, վէ պունուն իչին քէն-
տիսինէ եանի պարօնա միւրաճաթ իթտիկինի պէեան իյ-
էտիկինտէ, պարօն, էվվէլ էմիրտէ, իւք ագչամը գօն-
թէս տը թրէթանըն սուարէսինտէ պագգարա նամ գու-
մար օեունունտա պիւեիւճէք պիր մէպլաղ զայպ իթմիշ
օլտուղունտան պահսլա, օլ պապտէ պիր աղ թէրէտտիւտ
կէսթէրմէքլէ պէրապէր, եինէ Անտրէեի խօշնուտ իտէ-
ճէկինէ տայիր սէօղ վիրէրէք, նէ՝ միգտար ագչէեէ իհթի-
եաճը պուլունտուղունու սիւալ իթտի, վէ Անտրէ տէ, պէշ
պին ֆրանգա տէտիկինտէ, պարօն՝ իթթէտիկինիզ պիւեիւք
պիր չէյ տէյիլ իմիշ, իճապընա պագարըմ տէտիքտէն սօն-
րա, պու մէպլաղը նէրէեէ գուլլանաճաղընը սօրտու, վէ
մէրգում տէլիգանլը տա, ժէրմէնին իամինի վիրմէքտէն սա-
ղընարադ, քէնտիսինին պիր մաշուգէսի պուլունտուղունու,
վէ լաքին անընլա քէնտի խանէսինտէ վէ մահալը սայիրէ-
տէ պուլուչամատըղընտան, այրըճա պիր տայիրէ քիրտալտը-
ղընը, վէ լաքին օ տայիրէեի, սէվկիլիւսիւնին գապուշ
վէ իւքեանընա եաղըչըր սուրէթտէ թէֆրիշ իթտիրմէք
չին պաղը մէսարիֆաթա լիւզուսու օլտուղունու պիլտիրին-
ճէ, պարօն, « անլաշըլտը, սէնին իհթիեաճըն պիր մօպիւ-
եաճընա տըր. պէնիմ պիր մօպիւեաճըմ վար տըր, անը
սանա թավսիեէ իտէրիմտէ, իգթիզա իտէն թէֆրիշաթը
իճրա իթսին » տէտի, վէ Անտրէ պու խուսուստա Գրուա-
Տիէօեէ նաճըլ միւթէշէքքիւր օլաճաղընը պիւմէեէրէք,
թավսիեէ օլունան մօպիւեաճընըն նէզտինէ կիթտի, վէ
մէրգուսու, քիրալատըղը տայիրէեէ կէօթիւրիւպ, օլասընը
իթթէտիկի թարգտա թէֆրիշ ու թէզեղին իթտիրտի: Ֆիւ-

վագը տայիրէյի մէջպուրէ , եալընըզ պիր կիւն զարփընտա , պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլտու վէ կիւզէլլէշտի :

Մուգարրէր օլան կիւնտէ , էօյլէտէն եարըմ սաաթ էվվէլ, Անտրէ , Մատլէն քիլիսէսինէ կիթաի : Օ կիւնիւ հէր նէ դատար բաղար եախօտ եօրթու տէյիլ իտի իսէ տէ , քիլիսէտէ պիր իղտիվաճ ըէսմի իճրա օլունտուղուն տան , խայլի ճէմիյեթ պուլունմագտա , վէ խանէնտէ լօ ճուգլարըն սէտասըյլա էրզանունուն սէտասը ճալիպ սու ըէթտէ իշիտիլմէքտէ , վէ տէրունը քիլիսէ , մէվգիսէ լա երգ թարղտա միւզէյեհէն պուլունմագտա իտի :

Էվլէնէն էրքէք , թագրիպա ալթմըշ եաշընտա , մէշ հուր , զէնկին վէ էհլի բօլիթիդ օլուպ , ալտըղը գըղ իսէ , անճագ օն եէտի եաշընտա տիլպէր վէ ճալիպ պիր մախ լուգ իտի : Տալէթլի օլան վէ էհլի մէրագտան օլուպ , քիլիսէսէ կիրմիշ պուլունան քիմսէլէր , մահէլլի մէղքիւղուն մուգատտէսլիկինէ պագմաեարագ , մէղքիւր իղտիվաճըն միւնասիպէթսիղլիկի իւզէրինէ եավաշ սէտա իլէ կէօրիւշ մէքտէ իտիլէր :

Թէրմէն տէ , Անտրէ կիպի , պուլունմագ իւզրէ թաշ եին օլունան սաաթտան խայլի էվվէլ քիլիսէսէ կէլմիշ օլուպ , երգիւնիւ դալըն պիր նիգապ իլէ էօրթմիւշ , վէ ալ չադ պիր իսկէմէտէ տիղ չէօքմիւշ օլտուղու հալտէ , եաշարմըշ օլան կէօղլէրինի , պիւեիւք խորանտա վուգու պուլուն մէնզարէտէն աեըրմամագտա իտի :

Գոտիֆէ շիլթէլէր իւզէրինտէ եան պէ եան տիղ չէօքմիւշ օլան , վէ իղտիվաճ տուասըյլա թէհհիւլ իթմիշ պուլունան կէնճ գըղ իլէ իհթիեար զէվճի , զալէպէլիկին ֆիւշըլթըլարը արասընտա ըուհպանըն իրատ իթտիկի քէլիմաթը մուհիմէեի տինլէմէքտէ իտիլէր :

Թէրմէն , իրատ օլունան սէօղլէրի իշիթմէմէքտէ իտի իսէ տէ , էօլիւ ըէնկի կիպի սօլմուշ օլան եանագլարը իւզէրինէ թանէ թանէ եաշ տամլամագտա իտի , չիւնըի քէնտի

փոխ , տահա պիր գաչ այ էվվել , այնի մահէլտէ վէ այնի քիլիսէտէ տիլ չէօքմիւլ օլտուղու հալտէ , բէտէրի զանն օլունան զէվլճինէ նիհաեէթսիլ մուհապպէթ վէ սատագաթը միւսթագիմանէ եէմինի իթմիլ իտի :

Մէղպուրէ , պուրալարընը տիւշիւնէրէք , քէնտի քէնտիսէ ,

— Պէն տէ պու գըղճըղաղ կիպի ճէնապը Հագգ մուվաճճէհէսինտէ եէմին իթմիլ իտիմ : - Աճապա պանա օլվաղըթ օլտուղու կիպի , պու գըղճըղաղ տա , իթտիկի եէմինէրին էհէմմիեէթինի անլաեօր մու , վէ եէմինինի պէնտէն տահա իյի թուլթաճագ մը տըր , տէյի միւլահագա իթմէքտէ իտի :

Անտրէ , իղտիհամ արասընա գարըշմըշ օլմաղլէ պէրապէր , Ժէրմէնի թանըտըղընտա , Ֆէվգէլատէ պիր մէսէրթէթ հիսս իյլէտի , վէ եանընա եագլաշարագ , գուլաղընտան պիր գաչ սէօղ սէօյլէմէք իսթէտի իսէ տէ , մէղպուրէնին , « Տէրունը քիլիսէտէ պէնիմլէ կէօրիւշմէերն , զիրա օ հալտէ քիլիսէնին գուպպէսի իւզէրիմիզէ եըգըլըր » տէմիլ օլտուղունու խաթըրլաեարագ , նիեէթի մէղքիւրէտէն կէրի տուրտու :

Մատամ տը կրանլիէ տալիս , մէրգուլմ տէլիգանլընը կէօրմէսինտէ , Ֆէվգէլատէ տիթրէտի , վէ օնտան ոօնրա խորանա պագմագտան տուր օլարագ , պաշընը էյտի , վէ իքի էլիլէ եիւզիւնիւ կիզլէեէրէք , պիր գաչ սանիյնէ գատար աղլատը :

Անտրէ , աղլարքէն , մէրգուլմէնին ումուղլարը տիթրէտիկինի կէօրմէրլէ , անըն օլ տէրէճէ հարէքէթի մէյեուսանէսինտէն տիւշարը տէհէթ օլտու : - Քիմ պիլիլը , պէլքի պու իզթիւրապը գալպի , մէղպուրէ իլէ քէնտիսի արապընտա , պու տէֆա հէման կէշիլմէզ սուրէթտէ պիր կիրտապ աշաճագ իտի :

Լաքին խայր , Ժէրմէն , եօլունտան կէրի տէօնմէքլիկի

տիւշիւնմէն եօրտու . զիրա ծնտան սօնրա գալպինին հաքիմի մուծլագը օլաճագ օլան օլ տէրիգանլը ; « Էկէր եաշամագ լըղըմա եարտըմ իթմէք իւզըն էլինիզի պանա ուզաթմաղ իսէնիզ , քէնտիսի թէլէֆ իտէճէեհիմ . . . » տէմիշ իտի , վէ մէզպուրէ իսէ , մէրգուսու գուրթարմաեը , հէր վագըթ . տան զիեատէ արզու վէ միւրատ իտիեօրտու :

Պիչարէ գատընճըղազ՝ ճէնապը Հագգըն ափվընը իս . թիհամ իթմէկէ շալըշըեօրտու , վէ լաքին տիվանէլիկէ եա . գըն տէրէճէտէ պուլունան ալթիւսթիւկիւ էանաընտա սէօյլէեէճէք պիր սէօզ պիլէ պուլմաեօրտու :

Հէր նէ գատար թագաթ վէ տէրմանտան տիւշմիւշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ աեաղա գալգտը , վէ Անտրէ , էօնտէն , քէնտիսի արգատան եիւրիւտիւքլէրի հալտէ , քիւ լիսէտէն տիշարը չըգտըլար , վէ պու վէճհլէ , մէրգում տէլիգանլը թարաֆընտան թուլթուլմիւշ օլան խանէեէ գա . տար կիթտիքլէրինտէ , Անտրէ , արգատընա տէօնտիւ , վէ մէզպուրէնին՝ հէման եէրէ տիւշմէք տէրէճէտէ գայիթ պիր հալտէ պուլունտուղունու կէօրմէսիլլէ , անինտէ եանընա գօշտու , վէ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին գօլթուղունա ա . լըպ , պու վէճհլէ խանէյի մէզքիւրէ մուվատըլէթլէ , մէր գուլէեի , սայքի գուճաղընտա օլարագ տայիլէյի մալիւ մէեէ չըգարտը , վէ պայկըն օլտուղու հալտէ պիր գանա . բէեէ եաթըրտը :

Ժէրմէնին պէյնզի , կէօզլէրի վէ պիւթիւն վիճուտի էօյլէ պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ իտիքի , Անտրէ , տիթրէ . եէրէք , քէնտի քէնտիեէ ,

— Աճապա էօլմիւշ միւ տիւր , տէտի , վէ պատհէն . մէսէրրէթլէ , - Էկէր էօլմիւշ իսէ , պէն տէ արգատընտան ահրէթէ եօլճու օլաճաղըմ . . . Հաեաթտա պիրլիշէմէտիք իսէ , պարի ահրէթտէ միւէպպէտէն պիրիպիրիմիզէ գա . վուշալըմ , տէյի պէեան իլլէտի :

52

Լաքին ժերմէն էօլմիւշ տէյիլ իտի : Շէօյլէ քի պիր ազ սօնրա պայկընլըզը կէշէրէք , աեըլտըղընտա , իւք տէֆա Անարէեէ աթֆը նազար իթտի : Մէրգուժ տէլիգանլը , աշգ ու սէվաաընտան նաշի հէման ագլը պաշընտա օլմատըզը վէ հէեէճան վէ թէէսսիւֆիւնտէն նաշի տիթրէտիկի հալտէ , մէղպուրէնին գարշըսընտա աիզ չէօքմիւշ օլարագ , էլ լէրինի պուս իյլէմէքտէ իտի :

Շուրաեը պէեան իտէլիմ քի , պու աշգ ու մուհապ պէթին խալխաաթէ օլմասը գուվվէթի սաեէսինտէ , ժէրմէն , Անտրէնին նէզտինտէ եալընըզ օլմասըյլա պէրապէր , քէնտի իֆֆէթ ու նամուսու , պու տէլիգանլը իշին է'ն մուգատէս պիր մատտէ ապա օլունարագ , խալէլտէն վէ թէարուզտան մաուրէն պուլունմագտա իտի :

Պու իքի աշըգլար , պիր միւտտէթ սիւքիւթ տուրուպ , եէկտիկէրինէ պագտըգտան սօնրա , նիհաեէթ քէլամա պաշատըլար : Թապիի պու միւքեալէմէտէ նէ' կիպի աշըգ պազանէ սէօղլէր ճէրէեան իտէճէկի մալիւմ իտուկինտէն , ուզուն ուզատիեէ տէրճ ու պէեաաընա լիւզում կէօրմէնիզ : Աթճագ չու գատարը պիլտիրիլիզ քի , ժէրմէն , տայիմա իֆֆէթ ու իսթիգամէթ եօլունտան չաշմագ խուսուսունտա թէրէտտիւտ կէօսթէրիպ , հարէքէթի վազըապըն միւնասիպէթսիզլիկինի թաստիգ իյլէտի , վէ մատէմ քի մէրգուժ տէլիգանլըեը սէվմէքաէն տուր օլմամասը , անըն վէֆաթընը մուճիպ օլմամագ իշին իտի իսէ տէ , պալի եալընըզ գարընտաշ վէ գըզգարընտաշ մագամընտա եէկտիկէրինէ իզհարը մուհապպէթ իթմէլէրինի , վէ օ տա :

յիրէ եւի թէճաւուղ իթմէմէլէրինի ռէճա իյլէտի , վէ Անտրէ տախի , օլ խուսուսա մուվաֆիադաթ կէօսթէրտի :

Պու իքի աշըգըն մուսահէպէթի պիր միւտտէթ տահա իմթիտատ իտիպ , Անտրէ թարաֆընտան վուգու պուլան սիւալէ ճէվապէն , ժէրմէն , իրթէսի կիւն միւշքիւլաթ չըգմատըղը թագտիրտէ , եինէ այնի մահէլլտէ պուլուչմագլըղա սէօղ վիրտի , վէ օլ պապտէ էվվէլճէ թահրիրէն քէնտիսինէ խապէր կէօնտէրէճէկինի պիւտիրտի :

Մուախսարէն , տայիրէ եւի մէգքիւրէտէն պիրլիքտէ մուֆարադաթ լարը լազըմ կէլտիկինտէն , Անտրէ , էվվէլճէ տիշարը չըգըպ , էթրաֆտա քէնտիլէրինի թանըեան քիմ սէ պուլունմատըղընա թէէմին օլտուգտան սօնրա , թէքըար էվէ ավտէթլէ , ժէրմէնին քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ մի եօգսա եալընըղճա մը կիթմէսի խուսուսու իւղէրինէ պիր աղ միւղաքէրէտէն սօնրա , մէրգումէ , Անտրէ իլէ քէնտիսինի կէօրէն օլտուղունտա , հագգընտա շիւպհէեէ մահէլլ վիրիւմիշ օլաճաղը միւլահաղասընա մէպնի , եալընըղճա ավտէթ իթմէքիլի թէրճիհ իյլէտի , վէ պիր սաաթ գատար զայպուպէթ իթմիշ օլտուղու խանէսինէ տօղրու եաեան եօլա չըգտը :

Անտրէ իսէ , պիր աղ սօնրա , տայիրէյի մալիւմէսինի թէքք իյլէտի :

Պու տէլիգանլը , ժէրմէնին հարէքէթինտէն էվվէլ տիշարտա քիմէսնէ պուլունուպ պուլունմատըղընա թէէմին օլմագ իւղրէ , պիր արա սօգաղա չըգարագ , էթրաֆա կէօղ կէղտիրտիկինտէ , պիր աղ աշաղըտա , պիր արապանըն տուրմուշ օլտուղունու , վէ արապաճըսընըն , մահէլլ մախսուսընտա ուեուգլաեարագ օթուրմուշ իտուկինի կէօրմիւշ իտի իսէ տէ , էհէմմիեթ վիրմէմիշ իտի : Հալպու քի մատամ տը Կրանլիէօ , պու արապանըն եանընտան կէէտիկի զէման , գաբալը օլան արապանըն բէրտէլէրինտէն պիրի նըսֆէն աշըլարագ , տէրունինտէ պուլունան քիմէն ,

տիգդաթլըճա վէ իսթիհզաքեարի թարգտա կէնճ գատը-
նա աթֆը նազար իյլէմիշ իտի :

Պու արապա տէրունինտէ կիզլէնմիշ օլան ճասուս ,
պարօն տը Գրուա-Տիէօ օլուպ , ժէրմէն , սօգաղըն քէօշէ-
սինի տէօնիւնճէ , Ֆիլիբ , արապաճըսընը ուեանտըրըպ ,
Գօմարթէն սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի խապէր վիրտի :

Մէրգուս , Օգթուվ Կավարըն նէզտինէ կիտիեօրտու .
պու կիտիշի իսէ , պիլա սէպէպ տէյիլ իտի : Ֆադաթ պիլ ,
օլ խուսուստա պահս իթմէզտէն էվվէլ շուրասընը պէեան
իտէլիմ քի , Անտրէ , մատամ տը Կրանլիէօ իլէ վուգու պու-
լան միւլադաթլընըն իրթէսի կիւնիւ , մէզպուրէտէն եէնի
վէ ուղուն պիր մէքթուպ ալտը :

Պու մէքթուպտա , ժէրմէն՝ Անտրէեէ , իֆֆէթ ու իս-
մէթի հագգընտա կէօսթէրտիկի ճէսուրանէ հիւրմէթ ու
բիաեթտէն նաշի թէշէքքիւրիւնիւ , վէ պունտան տօլա-
եը քէնտիսինէ օլան մուհապպէթի տահա զիեատէ արթ-
աղընը պէեան իթմիշ իտի : Հալպուքի Անտրէ , օլ էս-
նատէ իլք թէէսսիրաթ թահթընտա պուլունմաեըպ , եա-
լընըզ իքի ըուհուն իթթիֆագը , նաթէմամ վէ զայրը
քեաֆի , վէ ատէթա կիւլիւնմէեէ շայեան պիր հալ օլտու-
ղունու միւլահազա իթտիկինտէն , կէնճ գատընըն ֆէվգէ-
լատէ մէտհ ու սէնա իյլէտիկի խասսէեի , քէնտիսինճէ միւ-
նատպէթսիզ կէօրիւնմէքտէ իտի : Պինապէրին իլք նօգ-
անընը իքմալ իթմէք իւզրէ , տիկէր պիր միւլադաթա
տէսթրէս օլմագլըղը շէտիտէն արզու իտիպ , պունուն իսէ
եադընտա վուգուա կէլէճէկի տէրքեար իտի :

Հէր նէ իսէ , շիմտիլիք պու իքի աշըգը պուրաճըգտա
պըրագըպ , Գօմարթէն սօգաղընա կիթտիկի գէման թէրք
իթմիշ օլտուղունմուզ պարօն տը Գրուա-Տիէօեէ նագլը քէ-
լամ իտէլիմ :

Ֆիլիպ , Օգթավըն խանէսինէ մուվասըլէթլէ , քէնտի-
սինէ գաբուեու աչան Տօմինիք նամ խըզմէթքեարա ,

— Կէնճ էֆէնտինիզ օտասընտա՞ մը տըր , տէյի սիւալ
իթտի :

Տօմինիք . - Էվվէթ , միւսիւ պարօն :

Պարօն . - Մ . Օգթաւ իլէ մատամ Կավարըն արալարը
նա՞գըլ տըր :

Տօմինիք . - Էսէֆ իտէրիմ քի , միւսիւ պարօն , կիթ .
տիքճէ տահա ֆէնալաշմագտա տըր : Հաթթա , պու տա .
պահ , մատամ իլէ կէնճ էֆէնտիմ սուֆրաեա օթուրտուգ .
լարը զէման , արալարընտա էօյլէ պիւ շէտիտ մուարազ
զուհուր իթտի քի , Մ . Օգթաւ շարգասընը ալարագ , թամ
իթմէքսիզին տիշարը չըգտը , լաքին պիւ սաաթտան զիեա .
տէ տիր քի , ավտէթ իթտի :

Պարօն . - Տօմինիք , պէնիմ կէլմիշ օլտուղումու հայ .
տէ իսպէր վէր :

Տօմինիք . - Մատամա՞ մը :

Պարօն . - Խա՛յր , Էվվէլա Մ . Օգթաւ կէօրմէք իսթէ .
րիմ . օնտան սօնրա մատամ Կավարա թագտիմի իլթիֆաթ
կլէքիմ :

Տօմինիք , պարօնու , կէնճ էֆէնտինին օտասընա կիր .
տիրտիկինտէ , Օգթաւ , մէրգում իլէ թօգալաշարագ ,

— Վա՛յ , միւսիւ պարօն , սիգմիսինիզ , պիւ վագըթ .
տան պէրի նէրէտէ իտինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Պարօն . - Պիլաքիս , ազիզիմ Օգթաւ , սիզ հիշ պիւ
եէրտէ կէօրլանմէեօրսունուզ :

Օգթաւ . - Սէպէպի շու տուր քի , հիշ պիւ եէրէ կիթ .
տիկիմ եօգ տուր :

Պարօն . - Վագթընըզը նա՞սըլ կէչիրիեօրսունուզ :

Օգթաւ . - Սաատէթի հալ իչինտէ կէչիրիեօրում :

Պարօն . - (Իսթիհզաքեարի պիւ կիւլիւշէ .) Հալէա
քիւչիւք Տինա-Պիլէեի ունոթմատընը մը :

Օգթաւ . - Պարօն , պէնի ահմագ , եախօտ հէր նէ
սըֆաթլա իսթէրտէնիզ թէամիեէ իտին , լաքին էկէր ան .

սամիմ իւլ գալպ սէվտիկիմ, վէ վար գուվէթիմէ ըիա-
 եթ իթտիկիմ պիր գըզ հագգընտա պիր ազ նազիքեանէ
 խտարէի լիսան իտէրսէնիզ, մէմնուն օլուրում:

Պարօն. - Շիմտիքի մէթընսլէրինիզէ ըիտեթ մի իտի-
 եօրսունուզ: - Պու թապիեաթընըզ զալիպա եէնի հասըլ
 օլմուշ տուր:

Օգթավ. - (Սուրաթընը էքշիթէրէք.) Զանն իտէրիմ
 քի, Տինանըն, մէթընսիմ օլմատըղընը սիզէ թէէմին իթ-
 միլիմ տիր:

Պարօն. - Էվվէթ, թէէմին իթտինիզ, լաքին պէն ի-
 նանմատըմ:

Օգթավ. - Պարօն, պու խուսուսու, նամուսում իւզէրի-
 նէ թէէքիտ իտիեօրում... հալէա շիւպհէնիզ վա՞ր մը տըր:

Պարօն. - Շիւպհէեէ հագգըմ եօդ տուր. շու գա-
 տար քի, պու ֆայիտէսիզ աշգ ու սէվտատան նէ նէթիճէ
 հասըլ օլաճագ տըր: Սանաաթճա մէհարէթ վէ ալպէազ-
 ճա ֆաղիլէթ սահիպէսի օլան վէ ալէմ նէզտինտէ մատմուա-
 ղէլ Տինա-Պլիւէ թէսմիեէ օլունան պու պիէմնալ մախլու-
 գու նէ եաբմագ էֆքեարընտապընըզ: - Կէօրիւեօրսունուզ
 ա, կէրշի սըր սագլամանեարագ ֆիֆատէի մէրամ իտիեօր ի-
 տէմտէ, հիւրմէթ ու ըիտեթտէ գուսուր իթմէեօրում:

Օգթավ. - Ֆէվզէլատէ հիւրմէթ վէ մուհապպէթէ
 չայէսթէ կէօրիւլէն կէնճ պիր գըզ նէ՞ եաբըլըր:

Պարօն. - Տօղրուսու, պէն պիլմէեօրում:

Օգթավ. - Տո՛ւրուն, շիմտի անլաթըրըմ: Էժլէ պիր
 դըզ իլէ, նամուսուլ վէ ագիլ պիր տէլիգանըրեա լաեըզ
 սուրէթտէ էվլէնիլիր:

Ֆիլիք կիւլմէկէ պաշլատը:

Օգթավ. - (Շէտիտէն.) Նիշին կիւլիւեօրսունուզ:

Պարօն. - Մահզուղիյեթիմ սիզէ միւնասիպէթսիզ
 կէօրիւնիւեօր իսէ, արզու իթտիկինիզ հալտէ, սէպէպինի
 էպաճ իտէրիմ:

Օգթավ. - Օլ պապտէ մէմնուն օլուրում:

Պարօն. - Սէվկիւիւ օղլում, հալինիզ կիւլինէճէք հալ տիր տէ, անըն իչին կիւլիւօրում:

Օգթավ. - Նէ՞տէն:

Պարօն. - Մատամ վալիտէնիզ թարաֆընտան պու իղ տիվաճ թասավվուրունուզա մուվաֆֆադաթ օլունաճաղընը մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ:

Օգթավ. - Խա՛յր, մէմուլ իթմէմ. նամուսլու պիր դըզա տիլտատէ օլտուղումտան խապէրտար իտուկինտէն պէրի տիր քի, վալիտէմ, սապահ ազչամ պէնիմլէ մուարաղա ի տիւօր:

Պարօն. - Հագգսըզ օլտուղունու պէն տէ թաստիգ ի տէրիմ. զիրա մուարաղա իլէ հիչ պիր շէյ իսպաթ օլունա մաղ, հալպուլ քի գատընլար պիր աղ հիտտէթմէշրէպ օլուր լար: Հէր նէ իսէ, պիզ, սիւքիւնէթլէ շու մէսէլէի հալ իթմէկէ չալըչալըմ: Վալիտէնիզին մուգավէմէթի դարըն սընտա նէ՞ եաքաճագսընըզ:

Օգթավ. - Օ մուգավէմէթի տինլէմէեճէեիմ:

Պարօն. - Նէ՞ սուրէթլէ տինլէմէեճէքսինիզ:

Օգթավ. - Պէն զէնկինիմ, քիմնէտէն պաղըր տէյիլիմ: Պարօն, վալիտէմէ, քէմալը թէէսսիւֆլէ պաղըր իթթարաթ տա պուլունաճաղըմ, ֆագաթ պու պապտէ թագսիրաթ անըն օլաճագ տըր: - Վալիտէմ, մէսուտ օլմագլըղըմը նի՞ չին մէնն իթմէք իսթէօր... Պէն տիւշիւնմիւշիւմ վէ գաւ րարըմը վիրմիշիմ տիր:

Պարօն. - Բէք ալէա, պու դարարընըզը նէ՞ վագըթ իճրա իտէճէքսինիզ:

Օգթավ. - Ազըլպալիզ օլուր օլմաղ իճրա իտէճէեիմ:

Պարօն. - Նանի...

Օգթավ. - Պէշ այտան... պու պէշ այ միւտտէթ չաւ բուգ կէչէր:

Պարօն. - Սզիզիմ Օգթավ, հէնուզ պիննի ըիւշտէ պաւ

իղ օլմատըղընըղ հալտէ , սէրպէսթճէ իսթիմալինէ միւզ-
թէտիր օլտուղունուղ միւտսը մատմուաղէլ Տինա-Պլիւէ-
նէ վասիեթ իթմէք լիւղումունու հիսս իթտիկինիղտէ ,
վասիեթլէր հազդընտաքի գանունու բէք ալէա միւթա-
լէա իթմիշ , վէ անլամըշ իսէնիղ տէ , իղտիվաճ մատտէսինէ
տայիր օլան գանունուն ֆըգրասընը միւթալէա իթմէք-
լիկէ ունութմուշսունուղ : - Հալպուքի օ ֆըգրաեը սատէ-
ճէ օգումուշ օլտա խտինիղ , եէնի վէ մուհիմմ մալիւմաթա
տէսթրէս օլապիլիր խտինիղ :

Օգթալ . - Զիքը իթտիկինիղ գանունտա նէ՞ եազըլ-
մըլ տըր :

Պարօն . - Գօտ նամ նիզամնամէնին պիրինճի ֆասլը-
նըն 148 ինճի մատտէսինտէ շէօյլէ տէնիլմիշ տիր . « Եի-
կիրմի պէշ եաշընը իքմալ իթմէեէն պիր էվլատ , բէտէր
վէ վալիտէսինին ըիզասընը թահսիլ իթմէքսիղին ազտը իզ-
տիվաճ իտէմէղ . » վէ պիր ազ աշաղըտա , 152 ինճի մատ-
տէտէ տախի , « 148 ինճի մատտէ մուհիպինճէ թայեին ի-
տիլմիշ օլան սիննի պիլուղտէն օթուղ եաշ թէքմիլ օլա-
նա գատար , պու միւտտէթ զարֆընտա , 151 ինճի մատ-
տէեէ մուվաֆըգ սուրէթտէ , վէ էպէվիյնին իղտիվաճ ըի-
զսը թահսիլ օլունմուշ օլմաեարագ եաբըլան սէնէտ , այ-
տան այա իքի տէֆա տահա թէճտիտ օլունաճագ , վէ իւ-
շիւնճիւ տէֆա օլարագ ազտ խտիլէն սէնէտտէն սօնրա ,
նիհաեթ , ըէսմի իղտիվաճ իճրա օլունապիլիր » տէյի
մուհարէր տիր :

Օգթալ . - Սահիհէն պէօյլէ պիր մատտէյի գանու-
նիկէ վա՞ր մը տըր :

Պարօն . - Ասլընը սիղէ լիսանէն սէօյլէեօրում . - Իմ
տի , սիղ պէշ այա գատար եիկիրմի պիր եաշընտա օլա-
ճագսընըղ : Եիկիրմի պէշ եաշընըղա վասըլ օլմանըղ իյին ,
շիմտիքի սիննիկէ տէօրթ սէնէ , վէ սէնէտ եազապիլմէք
իյին իւշ այ տահա իլավէ իտէլիմ : Պու սուրէթլէ , մատ-

մուտգէլ Տինա Պլիւէեի, մատամ Օգթավ Կավար իսմինէ
 Թէպտիլ իտէպիլմէք իչին, ճէման տէօրթ սէնէ վէ սէքիլ
 ալա, եախօտ Թազրիպա պին եէտի եիւզ կիւնէ իհթի-
 եաճընըզ վար տըր: - Տիմէք օլուր քի, իչպու տէօրթ սէ-
 նէ վէ սէքիլ մահ, եախօտ պին եէտի եիւզ կիւն վէ օլ
 գատար կիճէտէ, սէվկիւլիւ մուհիպպէնիզին նէզտինտէ
 իֆֆէթ ու իսմէթտէն շաշմահարազ, քէնտիսինի եալընը
 սէվմէքլէ իքթիֆա իտէճէքսինիլ, չիւնքի պունուն աքսի
 հարէքէթ, տէրքեար օլան հիւրմէթ վէ ըիսեթի սամի-
 մէնիզէ մութապըզ կէլէմէզ: - Ֆիւվազը, սէվկիւլիւ օղ-
 լում, պու հալ, զիեատէսիլէ կիւլիւնէճէք պիր հալ տիր,
 պու պապտէ իլթիֆաթըմը Թագտիմ իլէրիմ: - Իմոլ,
 պիր աղ էվվէլ, պու հալին շայեանը իսթիհզա վէ կիւլմէ-
 եէ լաեըզ օլտուղունու պէեան իթտիկիմտէ, հազգըմ
 եօզ մու իմիչ: - Էվվէթ; պուլունտուղունուզ հալ, կիւ-
 լէճէք, հաթթա զիեատէսիլէ կիւլէճէք չէյ տիր:

53

Պու արա Օգթավ, սիւքիւթ իթմէքտէ օլտուղունտան
 Գրուա-Տիէօ, շու վէճհլէ Խֆատաթընա տէվամ իլէտի.
 — Թէքըար իտէրիմ, սէվկիւլիւ օղլում, վալիտէնիլ
 մատամըն իզհարը կնտիչէ վէ հիտտէթ իթմէքիկէ ապա
 հազգը եօզ տուր... Պու կիւնքի կիւն Թէխայիւլ իթ-
 տիկինիլ տիվանէլիկին մէվգըի իճրահէ վազը Թարիտի մու-
 զիրընտէն Խալլի էվվէլ, սիզ, շու զարիպ էֆքեարընըզ
 Թէպտիլ իտէճէքսինիլ, վէ չիմտիքի տիվանէլիկինիլ իճա-

պընճա, մատմուռաղէլ Տինա Պլիւէեէ կէօսթէրտիկինիզ աչգ ու մուհապպէթի ունուտաճագսընըզ:

Օգթավ. - (Պաշընը եօգարը գալտըրըպ, տէք տիք Ֆիլիբէ պագարագ.) Էօյլէ՞ վի զանն իտիեօրսունուզ, պարօն:

Պարօն. - Պու խուսուսա քեամիլէն իսքեաթ օլմու. լում տուր:

Օգթավ. - Ազիզ տօսթում, սիզ, իֆատէլէրինիզտէ զաեթ շէտիտ պիր լիսան գուլլանըբօրսունուզ. . . Վագաա վիրտիկինիզ խապէր զիեատէսիլէ կիւճիւմէ կիթմիշ իսէ տէ, գանուուն, ինտիմտէ թէէստիլի եօգ տուր: Շէօյլէ թի հիւքմիւ գանուն հէր նէ տախի օլսա, գաթիէն վիրմիշ շտուղում գարարլարը ասլա վէ գաթա թէպտիլ իտէմէզ:

Պարօն. - Նէ՞ եաբաճագսընըզ:

Օգթավ. - Պէքլէեէճէեիւմ:

Պարօն. - Սիզ պիլիւսինիզ, ազիզիւմ, իսթէտիկինիզ գատար պէքլէեին:

Օգթավ. - Համտ օլսուն, պէն կէնճիւմ, վէ Տինա տա ալքի պիր չօճուգ տուր: Պինապէրին հէնցւզ վագթըմըզ վար տըր: - Հէր նէ սէօյլէնիր իսէ սէօյլէնսին, վէ հէր նէ. եէ թէչէպպիւս օլունուր իսէ օլունսուն, մուհիպպէմի տա. լիմա, վէ հէր վագըթաան զիեատէ սէվէճէեիւմ: Էվվէթ, անը, ատէթա սէճտէ գըլարճասընա աչգ ու մուհապպէթ վէ հիւրմէթ ու ըրաեէթլէ սէվէճէեիւմ, վէ քեամիլէն մէ. սուտ օլմագըլըղմ իչին, պու գատարը պէնիւմ իչին քեաֆի օլաճագ տըր: - Ա՛հ, ինսան, ախլէագը պօզուգ գարը. ար վէ գըզլար իլէ իւլֆէթի զայըր մէշրուէտէ պուլուն. մասընտան նէ՛ կիպի մահղուրլար հասըլ օլտուղունու պիւ. տիկի հալտէ, խալիս աչգ ու մուհապպէթին, հագըգի կէնճ. վիկին, վէ սամիւմի իֆֆէթ ու իսմէթին նէ՛ տէրէճէ շայեա. նը թագտիր օլտուղունու անլաեօր: - Հէեէճանըմ, սիզի կիւլիւլիւեօր. . . Սիզ, պու սէօյլէտիքլէրիմի ահմագճա

վէ շաշգընճա պուլուեօրսունուղ... հալպուքի պէնճէ օգապիլտէն տէյիլ տիր... Միւսիւ պարօն, էֆքեար սէյպէսթ տէյիլ մի տիր... Իմտի, հէր պիրիմիլ էֆքեարմըղը քէնտիմիլէ հասր իլէ, տիկէր պիր մատտէտէն պահօ իտէլիմ:

Պարօն. - Մատէմքի արամըղտա իթիլաֆը էֆքեար օգապիլ օլամաեօր իսէ, օլ պապտէ սիւքիւթ իթմէքլիլիմիլ էվլէա տըր:

Օգթալ. - Խայլի վադըթտան պէրի տիր սիղէ պիր շէյ սիւալ իթմէք իսթէեօրտում, լաքին հասըլսա սիղէ թէ սաաիւֆ իտէմէտիմ:

Պարօն. - Մատտէ նէճէ տայիր տիր:

Օգթալ. - Պիրլիքտէ տուէլլօ իթտիկիմ, վէ սէվիլիլիւմին թըլըսըմը սաեհսինտէ միւքէմէլէն քէնտիսինէ սիր գըլըճ էնտիրմիշ օլտուղում շախսա տայիր տիր:

Պարօն. - Գաթթան Կրիզօլա տայիր մի:

Օգթալ. - Էվլէթ... Տուէլլօմուղտան սօնրա, պուատէմ նէ՞ օլտու... Հաեաթտա՞ մը տըր, էօլտիւ միւ:

Պարօն. - Հէր հալտէ էօլմիւշ վէ տէֆն օլունմուշ օլմալը տըր:

Օգթալ. - Ֆադաթթ օլ պապտէ սիղ էմին տէյիլսինիլ:

Պարօն. - Եաշամասընա իւմիտ օլմատըղընը տօգթէօր պէնան իտիեօրտու. զանն իտէրիմքի պու խուսուսու խաթըլըլարսընըլ:

Օգթալ. - Շիւպհէսիլ խաթըլմտա տըր, ֆադաթթ պազէն է՞ն մահիր թապիպէր պիլէ եանըլըլար:

Պարօն. - Գապիլ տիր, լաքին պունու սիւալ իթմէք տէ սիղէն նէ՞ էհէմմիեթ վար տըր:

Օգթալ. - Տուէլլօտա մէճրուհ օլան խասիմտէն խապէր ալմագ իւղրէ ատէմ կէօնտէլմէքլիք, ատէթտէն տիր զանն իտէրիմ:

Պարօն. - Միւթէպէր քիմանէլէր միեանընտա, պու տէ:

տիկինիզին իճրասը վազաա ոահիհ տիր, հալպուքի էօյէ պիր հաշարի քիմսէ հագգընտա այնի մուամէլէնին իճրասընտա նէ՞ էհէմմիեէթ օլապիլիր :

Օգթավ. - Հիշ օլմաղսա, ինսանիեէթ վէ նէզարէթէ լիանէթ իտիլմիշ օլուր :

Պարօն. - Բէք ալէա . . . Մահէլլի իգամէթինի եաղմըշ օլմալըբըմ . . . իմտի ատրէսինի պուլմանեա չալըշմագլըղը, վէ էկէր իսթէրսէնիզ, մէրգում հագգընտա մալիւմաթ ալլա, նէթիճէսինի սիզէ պիլտիրմէքլիկի վատ իտէրիմ :

Օգթավ. - Պու պապտէ պէն տէ սիզէ ըհճա վէ բէշի-նէն թագտիմի թէշէքքիւր իյլէրիմ :

Օն տագըղա սօնրա, Գրուա-Տիէօ՝ Օգթավըն նէզտին-տէն մուֆարազաթլա, մատամ Կավարըն նէզտինէ կիթտի :

Պալէատէքի միւքեալէմէնին հիյնի ճէրէեանընտա, պարօն, պիր չէքմէճէնին եանընա կիտիպ, սըրթընը պու չէքմէճէնէ տաեաթմըշ, վէ պիր թագրիպ սօլ էլինի սըրթընա կէօթիւրիւպ, թութմուշ օլտուղու պալմօմուլա, չէքմէճէնին քիլիտի թասպիլրինի չըգարմըշ իտի : Պու չէքմէճէնի գուլլանըլան անախթար, տիկէր քեաֆֆէյի չէքմէճէնի աշմաղա միւսայիտ օլուպ, Օգթավ, տուէլլօ կիւնիւն-տէ Գրուա-Տիէօեէ պէեան իթմիշ օլտուղու իւղրէ, Տինա-Պիւէ հագգընտա եաղտըղը իւշ միլիօնլուգ վասիեէթնա-մէեի անտէ հըֆզ իյլէմիշ իտի :

Գրուա-Տիէօնիւն պունու եարմագտան միւրատը, ըէվիլի հալէ նէզարէն, Սարիօլ իլէ գարարլաշտըրըմըշ օլան Գանըն զէմանը եաղաշտըղընտան, մէլքիւր վասիեէթ-Նամէեի աշըրըպ, Օգթավը ահրէթէ եօլճու իթմէքտէն, վէ պու սուրէթլէ մատամ Կավարըն օղլունտան գութարարագ, վէ զէվճի միւթէվէֆա Կավարըն պըրագմըշ օլտուղու ալթը միլիօն ֆրանգա անը եէկեանէ վարիսէ գըլմագտան իպարէթ իտի :

Պարօն ար Գրուա-Տիէօնիւն , Օգթավա վէ վախտէ-
սինէ վիզիթա վիրտիկինին իրթէսի կիւնիւ , Թամբլ սօգա-
ղընտա վազը պիր խանէնին տէօրտիւնճիւ գաթընտա խ-
քեան իտէն Տինա-Պիւէնին սատէճէ թէֆրիշ իտիւմիշ , վէ
Օգթավըն կէթիրտիկի նէֆիս չիշէքիւլէ տէրունինտէ կիւ-
ղէլ պիր գօգու բէյտա օլմուշ օլան տայիրէսինէ տուխուլ
իտէլիմ :

Օլ էսնատէ մէզպուրէ , թէաթրօտա իճրա օլունան
պիր օեունուն բրօվասընտան հէնուղ ավտէթ իթմիշ օլուպ ,
հավանըն ֆէվգէլատէ սըճաղըղը սէպէպիլլէ , բէնչիրէլէրի
աչարագ , պիր գաշ կիւնէ գատար իճրա իտիւլէճէք օլան
լուպիւթաթաքի բօլունու միւթալէա իթմէքտէ , վէ տայի-
րէսինին խըզմէթլէրինի կէօրէն գատընըն , քէնտի ագչամ
թատմընը կէթիրմէսինի պէքլէմէքտէ իտի , Պունտան մաա-
տա , օ ագչամ , գարանլըգ պաստըղը զէմանլարտա , սէլ-
կիւլիւսիւ Օգթավ կէլէրէք , արապա իլէ քէնտիսինի Պու-
լօնեը օրմանընա թէնէզպիւհէ կէօթիւրէճէք օլտուղուն-
տան , Տինա , պունտան տօլաեը մէսրուր պիր հալտէ կէ-
րինմէքտէ իտի :

Պու կէնճ գըղ , քիմնէեի գապուլ իթմէտիկինտէն ,
վէ քիմնէեի տէ կէօրմէեի ինթիեանճը պուլունմատըղըն-
տան , տայիրէսի գաբուսունուն խարիճի անաթարընը
սիւրկիւնիւն իւղէրինտէ պըրագմագըղը ատէթ իթմէմիշ
իտի :

Պինապէրին , գաբուսու պիրտէն պիրէ եավաշճա չա-
լընտըղընտան , վէ պու չալըշ , եէկեանէ միւսաֆիրի օլան
Օգթավըն չալըշընա պէնզէմէտիկինտէն , Տինա , տիթրէտի
վէ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն գալգմաեարագ ,
« Մուլթագ սուրէթտէ եանլըղըղա պու գաբու չալըն-
տը տէաի , վէ լաքին մէզքիւր գաբու , իքինճի տէֆա եա-
վաշճա թէքրար չալընտըղընտան , մէրգումէ աեաղա գալգ-
տը , վէ թանըմատըղը եախօտ չիւպհէլի պիր քիմնէեի թէ :

սատիֆ իթտիկինտէ , տէրհալ գարամագ իւզրէ մէզքիւր
գարուեու եարը աչտը , վէ զարաիպտէն օլարագ պիր
րահիպէ գատընա (մայրապետ) թէսատիւֆ իթտիքի ,
իբի էլլէրինի եէկտիկէրինէ գավուշտուրմուշ , վէ կէօզ-
լէրինի մահճուպանէ աշաղըեա աթֆ իթմիշ օբոուզու
հալտէ , գարունուն էշիկի իւզէրինտէ տուրուեօրտու :

Դիւրրէյի արզ իւզէրինտէ ճէնապը Հագգըն մէլէք-
լէրի օլան , վէ հուտուտուղ շէֆագաթ վէ ուպուտիեթի
մալիմէլէրիլէ , Բարիսին էն ֆէնա խալգը թարաֆրնտան
պիլէ հէման տայիմա հիւրմէթ վէ ըրաեթ կէօրէն պու
աղիզէ գատընլարըն էլպիտէսինի կիեինմիշ պիր գատընա
թէսատիւֆ իլլէմէսի , տէրհալ կէնճ գըզը միւսթէրիհ գըլ-
տը , վէ քէմալը հիւրմէթ ու ըրաեթլէ , մէզպուրէ ըահի-
պէ գատընը սէլամլաեարագ ,

— Դըզգարընտաշ , տճապա եանլըշ գարու՞ մու չալ-
տընը , տէտի :

Րահիպէ . - Մատմուաղէլ Տինա Պիւէեի արաեօրում...
պու գաթը վէ պու գարուեու պանա թարիֆ իթտիլէր :
իմտի , մատմուաղէլ , պէն տէ շունու սիւալ իտէրիմ քի ,
տճապա սիզէ միւրաճաաթըմտա եանըլմը՛շմըեւմ :

Տինա . - Խա՛յր , գըզգարընտաշ , Տինա Պիւէ պէն իմ :

Րահիպէ . - Մատմուաղէլ , սիզին իլէ կէօրիւշմէք ար-
ղուսինտէեիմ :

Տինա . - Իչէրի պուեուրուն տա , կէօրիւշլիմ :

Րահիպէ գատըն իչէրի կիրիպ , Տինանըն վիրտիկի
խկէմլէեէ օթուրտու : Մէրգումէ գատըն , միւզտարըպ
կէօրիւնիւօրտու , վէ կէօզլէրինի , հէման խէֆէն կէնճ
գըզա աթֆ իթտիքտէն սօնրա , թէքրար աշաղըեա էն-
տիրտի :

Տինա , պիր սանիյեէ գատար քէմալը հայրէթ վէ մէ-
րաղլէ ըահիպէեի թէճէսսիւս իթտիքտէն սօնրա , քէնտի-
սի տէ օթուրտու :

Անճագ, բահիպէյի մերգումէ, գուշաղընտան ասըլ-մըշ օլան թէսպիհինին տանէլէրինի բարմագլարընըն արասընտա չէվիրէրէք, սիւքիւթ իւզըն տուրտուղունտան, Տիւնա, շու եօլտա քէլամա աղազ իյլէտի :

— Գըզգարընտաշ, վիզիթանըզըն սէպէպի հէր նէ տախի օլտա, թէշրիֆինիզէ մէմնուն օլտում. հալպու քի տու թէշրիֆին սէպէպինի անլաեամաեօրում: Իմտի, օ սէպէպի պէնտէնիզէ պիտիրմէեէ հիմմէթ իտէրմիսինիզ:

Բահիպէ գատըն հալէա միւթէրէտտիւտ կէօրիւնիւ եօրտու :

Բէք չօգ կիճէլէր խասթալարըն եանընտա վագըլ կէշիրմէքլիկին պէլքի էսէրլէրի տիմէք օլան մէզպուրէնին սօլիուն, զայիֆ վէ եօրկուն սիմասը իւզէրինտէ հէեէճան ալէամէթի միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Պիր տէրէճէ չուգուրլաշմըշ օլան կէօզլէրինին էթրու-ֆընտա տէյիրմի վէ էնլի պիր մօրլուգ մէվճուտ օլմասը վէ կէօզլէրինին տօստօղրու պագմամասը տա, պէսպէլի հիճապ վէ էտէպինտէն նաշի իտի :

Տինա. — Բէճա իտէրիմ, գըզգարընտաշ, լագըրտը իտին. պու սիւքիւթիւնիւզ պէնի մէրագտա պրագըեօր :

Բահիպէ գատըն. — Մա'տմուազէլ, միւշքիւլ պիր մէմուրիեթ իյֆա իթմէկէ կէլտիմ, Իսթիրահաթընըզը իլալ իթմէքլիկիմ, վէ տայիրէնիզէ կէլմէքլիկիմ, տիւնեատա, էք զիեատէ մուգատտէս վէ մուազզէզ օլան պիր խըտմէթի իճրա իյլէմէք իչին տիր: Սայիր կիւնա հարէքէթտէ պու լունմագըլըք, եէտը իզթիտարըմտա տէյիլ իտի. պինտէ ալէյհ, եազընտա անլաեամագըրնըլ իւզըն, թէպիլըլը վագըլմ, հատտը զաթինտէ մաազուր թուլմագըլըլ տեըզ տըր :

Պալէատէքի սէօզլէր, ահէսթէ ահէսթէ վէ զտէթ թէմքինլի սուրէթտէ թէլէֆիիւզ օլունտուգլարընտան, կէնճ գըզ, շու եօլտա ճէվապ վիրտի :

— Գրգդարընտաշ, պէնի զիեառէսիյլէ դօրդուծու-
եօրսունուղ: — Պանա նէ՝ սէօյլէ եէճէկինիզի պիլմէեէրէք,
եալընըդ պու իֆատէլէրինիզի տինէմէքլէ, քէնտի միւրատու-
մա ըաղմէն հէեէճան հիսս իտիեօրում. իմտի, պիր ան էվ-
վէլ պու հէեէճանա նիհաեէթ վիրմէնիզի բէճա իյլէրիմ: —
Պէնի եախօտ պէնիմ իշին մուաղղէղ օլան պիր քիմսէեի թէհ-
տիտ իտէր պիր քէտէր մի, ֆէնա պիր խապէր մի կէթիր-
տինիզ:

Բահիպէ գատըն. — Էվվէթ, սէվկիւլիւ դըզըմ, սիզէ
ֆէնա պիր խապէր կէթիրտիմ:

Տինա. — Ա՛հ, աճապա Օգթավա պիր ֆէնալը՞ գ մը
վազը օլտու:

Բահիպէ գատըն. — (Թէսպիհինիմ խաշընը տինտարանէ
տօտազլարընա կէօթիւրիւպ, էօբէրէք.) Մա՛տմուաղէլ,
քիմտէն պահա իթտիկինիզի պիլմէեօրում:

Պու իֆատէնին իւզէրինէ, կէնճ գըզըն հիսս իտէկէլ-
տիկի ֆէնալըգ կէշտի, վէ սէրպէսթճէ նէֆէս ալարադ,

— Մատտէ Օգթավա տայիր օլմատըզը հալտէ, քի-
մին հագըընտա օլտուղունու անխեամաեօրում... գը՛ղ-
դարընտաշ, մատտէ ամըն հագըընտա տէյիլ իտէ, գու-
տուր ալէմին պէնճէ նէ՞ էհէմմիեէթի վար տըր, վէ պանա
նէ՞ կիւնա ֆէնա խապէր կէթիրէպիլիւրսինիզ քի միւթէէս-
տիր օլտըմ, տէտի:

Բահիպէ գատըն. — Գըզըմ, պիր քիմսէ թարաֆընտան
սիզէ կէշտիմ:

Տինա. — Միւմքինսիզ շէյ տիր... Պէնիմ հիշ պիր
թանրաղըմ քիմսէ եօգ տուր քի, հագըընտա շու եա պու
սուրէթտէ ալէազամ պուլունսուն:

Բահիպէ գատըն. — Եանըլըեօրսունուղ, գըզըմ... Լա-
եղըլլա տիւշիւնիւնիւղ:

Տինա. — Գրգդարընտաշ, պէն բէք իյի տիւշիւնմիւ-
թիւմ տիր:

Րահիպէ գատըն . - Տիւշիւնիւնիւզ, տիւշիւնիւնիւզ,
Սիղին պիր գատըն խըսըմընըզ վար տըր :

Տինա : - (Տիթրէ եէրէք .) Պիր գատըն խըսըմ մը :

Րահիպէ գատըն . - Էվվէթ :

Տինանըն պէյնղի սօլտու , եիւրէկի սայքի տարալտը ,
վէ հէման պէլլիսիզ պիր սէտա իլէ ,

— Թէյզէմ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Րահիպէ գատըն . - Էվվէթ :

Տինա . - Քէնտիսի մի սիղի պանա կէօնտէրիւօր :

Րահիպէ գատըն . - Էվվէթ :

Կէնճ գըզըն լէհէսի տահա զիւստէ սօլուպ , թարիֆ
օլունմազ պիր հէեէճան իլէ ,

— Պէնտէն նէ իսթէօր , տէյի սիւալ իթտի :

Րահիպէ գատըն . - Օ գատըն՝ վալիտէնիզին հէմլիթի-
սի տիր , մատմուազէլ , պու ճիհէթի ունութմանըն :

Տինա . - Իսմիմի պիլէ ունութմազ իսթէտիկի հալտէ
շիմտի նիշին պէնի խաթըրլաօր :

Րահիպէ գատըն . - Սիղի պիր տէֆա տահա կէօրմէի
շէտիտէն արզու իտիօր :

Տինա . - Պէնի պիր տէֆա տահա կէօրմէք մի . . . Ահ
գըզգարընտաշ , էկէր քէնտիսինի թանըսա իտինիզ , իսմի
աղզընըզա ալմազ իտինիզ . . . Օ սիղի ալտաթըն . . . սի-
ղի սուի իսթիմալ իտիօր . . . քէնտիսինի թէքրար կէօր-
մէք մի . . . օհ , ասլա , ասլա . . . քէնտիսի պանա տէհէթ
վէրիօր . . . էկէր կէօրիւր իսէմ , հէր հալտէ լանէթլէե-
ճէեիմ :

54

Րահիպէ գատըն . - Խա՛յր , ափվ իթմէք իչին քէնտի-
սին ի կէօրէճէքսինիզ :

Տինա . - Ասլա . . . ասլա . . .

Րահիպէ գատըն . - Թէքրար սէօյլէեօրում , գըզըմ ,
պու գատըն՝ վալիտէնիլին գըզգարընտաշը տըր , վէ իշպու
մուգատտէս իւնվան իսէ , քէնտիսինէ ափվ իթմէնիզի , վէ
հէր շէյի ունութմանըզը սիզէ էմր իտէր :

Տինա . - (Հէեէճանը արթարագ .) Էվվէթ , Էվվէթ ,
վալիտէմին գըզգարընտաշը տըր , վէ օլ մուգատտէս իւն-
վան՝ քէնտիսինի տահա զիեատէ գապահաթլը գըլմագտա
տըր . . . Օ պանա ֆէնալըգ իթմէք իսթէմիշ տիր . . . Հէր
շէյի ունութմագ մը . . . օնա ափվ մը իթմէք . . . Խա՛յր ,
պու մուամէլէ՝ ալշագճա պիր մուամէլէ տիմէք օլաճագ
տըր . . . Ա՛հ , պանա գարշը նէ՞ եարտըղընը պիլմէզսինիզ :

Րահիպէ գատըն . - Հէր շէյի պիլիեօրում :

Տինա . - Հէր շէյի պիլտիկինիզ հալտէ , նա՛սըլ անըն
տավասընը իլթիզամ իտէրսինիզ :

Րահիպէ գատըն . - Էվվէթ , տավասընը իլթիզամ իթ-
միլմ տիր , վէ պու տավաեը գաղանաճաղըմ :

Տինա , պու իֆատէեի ճէրհ իտէրճէսինէ պիր հարէ-
քէթաէ պուլունտուղունտան , րահիպէ գատըն շու եօլտա
ճէվապա աղազ իյլէտի .

— Սիզէ տիեօրում քի , պու տավաեը գաղանաճա-
ղըմ . . . Իմտի , միւսաատէ իտին քի , գըզըմ , իշպու շայեա-
նը թէէստիւֆ վաղիֆէմի սօնունա գատար իյֆա իտէեիմ :
Էօյլէ շէյլէր վար տըր քի , սիզ հէնուզ պիլմէզսինիզ :

Տինա . - Անլամագ պիլէ իսթէմէմ :

Բահրպէ գատրն . - Պէնի սիւքիւթէ մէճպուր մու իթ.
մէք իսթէն օրսունուղ :

Տինա . - Խայր , գըզգարն աշ . . . Թաշըղըղընը մու.
գատտէն էլպիսէնէ վէ համիլ օլտուղունուղ սըֆաթը ա.
լիսէնիղէ ֆէվգէլատէ ըիսնէթիմ , վէ նիսաթընըղըն խա.
լիսէթինէ էմնիյէթի քեամիլէմ վար տըր , վէ մահա
հայիզ օլտուղունուղ շէֆագաթը ինսանիսէթըքեարանէ.
նիզ իճապընճա իճրա իյլէտիկինիզ հարէքէթէ միւթէ.
շէքքիւրիւմ , լաքին իֆատաթընըղա ճէվապը ըէտա վիր.
մէքլիկէ պէնի մէճպուր իթմէմէնիզի ըէճա իյլէրիմ . . .
թէքլիֆինիղէ մուվաֆֆագաթ իթմէքլիկիմ իչին , պիր մէ.
լէք օլմադըղըմ լազըմ տըր , հալպու քի պէն , հէնուզ քէ.
մալէթէ վասըլ օլմամըշ պիր ֆագիրէ վէ պիշարէ գըղըմ :

Բահրպէ գատրն . - Քէմալէթ պու ալէմաէ օլմազ ,
լաքին սիզ պիր գալպ սահրպիսինիզ , իշթէ պէն օ գալպէ
միւրաճաաթ իտիեօրում :

Տինա . - Պէն տէ սիզէ սէօյլէեօրում քի , պու հարէ.
քէթ վէ թէշէպպիւսիւնիւզ վահի տիր :

Բահրպէ գատրն . - Տուրունուղ . . . սէօյլէնէճէկիմ
պիր իֆատէ , պէլքի հագգըլ հիտտէթինիղի մէրհամէթ ու
րիգգաթա թահվիլ իտէճէք տիր , Թարաֆընտան սիզէ կէլ.
միշ օլտուղում պիշարէ գատրն խասթա , հէմտէ աղըր
խասթա տըր , վէ պէն իսէ , ճան վիրմէք հալինտէ օլան.
լարըն եանընտա պուլունմազլա , թէճրիւպէ իլէ ըէք չօգ
շէյ էօյրէնմիշ օլտուղուման , տիսէպիլլիրիմ քի , պիշարէ.
նին գուրթուլմասընա իմիտ Խօգ տուր :

Տինա . - (Հիտտէթի պիրտէն պիրէ թէսկին օլարաք . . .)
նէ տիեօրսունուղ , գըզգարտաշ :

Բահրպէ գատրն . - Հագըգէթի հալի սէօյլէեօրում :

Տինա . - Տիմէք թէյլէմ էօլիւնօր մու :

Բահրպէ գատրն . - Պիր գաշ սաաթա գատար թէպի.
մի ըուն իյլէնէճէք տիր , Պիր հաֆթատան պէրի տիր քի :

կիճէ վէ կիւնտիւզ օ պիշարէնին եաթաղը եանընտա պէք-
լէեօրում: Կեան վիճուածա իեատէյի սըհհէթինէ, Կեան
րուհունուն սէլամէթինէ չալըմագտանըմ: Թէչէքքիւր ի-
տէրիմ, ճէնապը Ալլահա քի, պու խուսուստա նըսֆէն մու-
վաֆֆադըյեթիմէ եարաւըմ իթաի: - Շէօյլէ քի, վագաա
վիճուտի էօլիւմէ մահքիւմ օլմուչ իսէ տէ, րուհու, պիւվ-
նիի Թէալա, թարիգի սէլամէթէ տուխուլ էյլէմիշ տիր:
Պիր րահիպէ գատըն, րուհպանըն տնիզ վէքէլի, վէ պա-
ղէն անըն եէրինէ գայիմ օլմագտա սըր: - Մէմուհունում
քի, թէյղէնիզին էմույեթի քեամիլէսինի ճէլպ իտէրէք,
սիւնեթի սուի ահվալ իլէ կէօղլէրի իւզէրինտէ հասըլ օլ-
մուչ օլան պաղը չէօզմէեթ մուվաֆֆագ օլտում: Պու սաեէ-
տէ, զուլմէթ պէր թարաֆ օլարագ, եէրինէ զիեա վէ նէ-
տամէթ կէչմիշ տիր: - Թէյղէնիզ, քէնտինին վէ պինապէ-
լին սիզին էօմրիւնիւզիւ պանա հիքեաեթ իթաի: - Հագ-
զընըղտա վագը օլան խէթալարընը պանա նագլ իտիպ,
չիմոի անլէրին, ատի խէթա օլմանըպ, ճինաեթ օլտու-
ղունու թաստիգ էյլէմէքտէ տիր: Պէն տէ, մէրհամէթի ի-
լահիէնին թիւքէնմէզ տէրէճէտէ իտուկինի պէեան իտէ-
րէք, միւմքին մէրթէպէ քէնտիսինի թէսկին վէ թէսէլլի
էյլէտիմ, վէ իլավէթէն, եէկէնինին աֆվը, պիւլա ֆաալա
քէնտիսինի թագնիգ իտէկէլէն իզթիրապը գալպինի հէր
հալտէ իլալէ իտիպ, սիւքիւնէթ հասըլ իտէճէկինի սէօյ-
լէտիմ: - Նիհաեթի, օ պէնի, էօլիւմ եաթաղընտան պու-
րանա կէօնտէրիպ, քէնտիսինէ աֆվ իթմէնիզի, վէ հու-
ղուրը գալպլէ թէսլիմի րուհ իտէպիլմէսինի պիզզաթ նէզ-
տինէ կէլէրէք իսպալթ էյլէմէնիզի բէճա իտիեօր: - Գը-
ղըմ, էօլիւմ բէնչէսինէ տիւշիւշ օլան օ գատընճըղաղըն
բէճաաընը թէքրաթ իթմէք, վէ պու բէճաեթ բէտտ իթմէ-
մէնիլէ մուվաֆֆագ օլմագ իչին, տիզլէրինիլէ գաբանմագ
լաղըմ մը տըր:

Բահիպէ գատըն, պու սէօղլէրինի ֆիլիլէն տախի ին-

րա իթմէք իւզրէ, Տինանըն տիղլէրինէ գաբանմըչ իքէն, մէրգումէ կէնճ գըզ, տէրհալ րահիպէյի եէրտէն գալտըրարագ,

— Գըզգարընտաշ, նէ եաբըբորսունուզ, տէյի սի վալ իթտի:

Րահիպէ գատըն. — Նէ եաբտըղըմը կէօրլեօրսունուզ. նիեազլէ իսթիրհամ իյլէմէք իւզրէ տիղլէրինիզէ գաբանըբօրում. . . Շէֆագաթ վէ մէրհամէթի տիւնեաեղ շա. միլ օլան ճէնապը Հագգըն խաթըր իչին օլսուն, պու պապ տէ ինսաֆ վէ մէրհամէթ իտին. . . Թէյզլէնիզին սօն ար. զուսունա մուվաֆֆագաթ կէօսթէրին:

Տինա. — (Կէօլլէրի եաշարարագ.) Ահ, գըզգարտաշ պէնի պու գատար ֆէնա պիր ախլէագլէ մութթաբֆ պիր քիմնէ մի զանն իտիբօրսունուզ քի, սէօլլէտիքլէրինիզի տին. լէտիքտէն սօնրա, կէլմէք իչին պիր տագըզա պիլէ թէ. րէտտիւտ իտէեիմ:

Րահիպէ գատըն. — Տիմէք կէլմէկէ րազը օլուբօրում. նուզ:

Տինա. — Շիւպհէսիզ րազը օլուբօրում. . . Պանա ֆէ. նալըգ իթմիշ օլան վէ ալէյհինտէ թէսկին օլունմազ առա. վէթ վէ խուսումէթիմ պուլունան քիմնէ օրթատան գալ. գըպ, եէրինէ էօլիւմ րատտէսինաէ օլան պիր գարը կէշ. միշ տիր.քի, պէլքի պէնի սէվմէքտէ, միւզթարըպ պու. լունմագտա, նատիմ օլմագտա վէ պէնի չաղըրմագտա տըր. . . Գըզգարընտաշ, պունա նաւըլ մուխալիֆէթ իտէպիլի. րիմ. . . Խաւյը, խաւյը, պու պապտէ մուխալիֆէթ իթմէմ. վէ եալընըզ աֆվ իթմէք տէյիլ, հէր շէյի ունուտուրում. . .

Րահիպէ գատըն. — (Շիւպհէսիզ ըիգգաթընտան նալի եաշարմըչ օլան կէօզլէրինին եաշընը սիլմէք իւզրէ պիր հա. րէքէթտէ պուլունարագ.) Ահ, ալիճէնապ գըզըզըզա զ. . . իշթէ պու հարէքէթինիզ, ճէնապը Ալլահ նէզտինտէ գալ. օլունմագ տըր:

Տինա, շաբաթսը յա մանթօսունու ալըպ, աճէլէթէն
երրիւհէրէք,

— Պէն թէյզմին եաննա կիտիօրում, տէտի :

Րահիպէ գատուն . - Գէնտիսինի պուլամազսընը :

Տինա . - Էվվէլքի խանէսինտէ իգամէթ իթմէօր մու :

Րահիպէ գատուն . - Խա՛յր, գըզըմ :

Տինա . - Էօյլէ իսէ, գըզգարնտաշ, եէնի իգամէթ-
կեահընը թարիֆ իտին, զիրա պիր տագըզա պիլէ զայպ
իթմէք իսթէմէմ . . . Էօլմէք իւզրէ տիր աիօրտունուզ . . .
Գորգարըմ քի կէճ գալմանըմ :

Րահիպէ գատուն . - Գը՛զըմ, սիզէ շայեանը թէէսսիւֆ
պիր խապէր վիրէճէեիմ :

Տինա . - Նէ՞ խապէր :

Րահիպէ գատուն . - Թէյզնիզ, քէնտիսինտէն այրըլ-
տըղընըզ զէման, պիլա մէտար վէ թէայեիւշ գալմըշ տըր :

Տինա . - Սահիհ տիր :

Րահիպէ գատուն . - Եաշամագ իչին չալըշմազա մէճ-
պուր օլտուղունտան, պէլքի եիկիրմի մահէլլէ միւրաճաթ
իթմիշ տիր : - Լաքին հէր կիթտիկի եէրտէ, իհթիեարըզը
սէպէպիլլէ գապուշ օլունմամըշ տըր :

Տինա . - Վա՛հ զէվալլը :

Րահիպէ գատուն . - Խասթէլիկի պաշլատըղը զէման
իսէ, քեամիլէն մէսքէնսիզ վէ նաֆագատըզ պուլունմուշ
տուր :

Տինա . - Նէ՛ միւճաղաթ . . . ա՛հ, պիլսէ իտիմ . . .

Րահիպէ . - Հասըլը կիւնիւն պիրինտէ պիչարէ սօգագ-
տա տիւշաիւկիւնտէն, էկէր պազը համլյեթթի իշճիլէր
քէնտիսինէ թէսատիւֆիլէ, եէրտէն գալտըրմասաւար իմիշ,
օրատա գալաճագ իմիշ :

Տինա . - Ճէնապը Ալլահ անլէրէ խայր տուասինը վէ
միւքեաֆաթլարընը իհսան պուեուրսուն . . . Անտէն գալ-
տըրտըզտան սօնրա նէրէեէ նագլ իթմիշլէր . . .

Բահիպէ դատուն . - Բիթիէ խաւթախանէսինէ :

Տինա . - Բիթիէ խաւթախանէսի նէ՞րէտէ տիր :

Բահիպէ դատուն . - Չայլն օլ պիր ճիհէթինտէ , վէ
Ժարտէն տէ Բլանթ նամ պաղչէ եագընընտա :

Տինա . - Բէք էյի , պէն օրաեա կիտիեօրում , լաքին
պէնի իչէրի պըրագըրլա՞ր մը . . . Թէյզէմին եանընա կիտէ
պիլիքմիսիմ :

Բահիպէ դատուն . - Եալընըզ օլտուղունուզ հալտէ կի
տէմէզօսինիզ . . . Ֆագաթ պէն սիզէ ըիֆագաթ իտէպլի
րիմ , վէ սիզտէն մէմուլ իթտիկիմ էվլաալըզ ըիզգաթ ու
մէրհամէթինի իպրազ իտէճէկինիզէ բէշինէն իսքեթ օլ
մուշ օլտուղումտան , պաշ Բահիպէնին միւսաատէսիլլէ պիր
արապա թութտում քի , պիզէ պէքլէեօր :

Տինա . - Էօյլէ իսէ կիտէլիմ , չաբուգ կիտէլիմ :

Բահիպէ դատուն աեաղա գալգաթը , վէ իքիսի պիրլիք
տէ գաբուեա վասըլ օլաճագլարը էսնատէ , Տինա սուրուպ
թէքրէտտիւտ վէ էնտիչէ իլէ ,

— Գըզգարընտաշ , պիր ազտան պուրաեա կէլէճէք օ
լան պիր քիմնէեէ սէպէպի դայպուպէթիմի պիլտիրմէք իզ
րէ , պիր գաշ սաթըրըզ թէզքերէ եագմագ իսթէքիմ . . .
միւսաատէ իտէրմիսինիզ , տէյի չէեան էյլէտի :

Բահիպէ դատունն սուրաթը պուրուշտու , վէ պարի
տանէ տթիտէքի ճէվապը վիրտի .

— Մա'տմուաղէլ , իսթէտիկինիզ սուրէթտէ հարէքե
թէ սէրպէսթսինիզ , լաքին կիեինմիշ օլտուղում էլպիսէ
սիզէ կիւզէլ պիր նապհաթ վիրմէքլիկի իւզէրիմէ վաղիմէ
մագամընտա թահմիլ էյլէմէքտէ տիր . . . Իմտի , սէօլիմէ
իթիմատ իլէ , հէր կիւնա տիւնեէվի միւլահաղանք ֆիք
րինիզտէն չըգարըն , վէ իճրա իթմէք իւզրէ պուլունտու
զունուզ շու պիւեիւք վէ շայեանը մէտհ ու սիթայիշ մուա
մէլէեէ հիւրմէթսիպիք վէ ըիտէթսիզլիք գարըշարըմա
եըն : - Պունտան գաթիւնագար , դայպուպէթինիզ չօգ վա

գլխի իմ թիտատ ի թմե ետե՛ք տիր : - Թէ յգէնիզ օլ տէրէճէ
ֆէլդէլատէ զայիֆլիք իշինտէ պուլունուեօր քի , զաթէն
եանընտա պիր գաչ տագըգատան վիեատէ տուրումագսը-
նըզ , Պինապէրին իքի սաաթա դատար պուրաեա ավտէթ
խտէպիլիրսինիզ :

Սաաթ իսէ հէնուզ պէշ օլուպ , վէ Օգթավ սաաթ
տօղուզտա կէլէճէք օլտուղունտան , կէնճ գըզ մէքթուպ
եաղըզ պրրադմաղա լիւզում կէօրմէտի :

Տինա , ֆիքրինտէն պու հիսապը իթտիքտէն սօնրա ,
— Հագգընըզ վար տըր , գըզգարընտաշ . . . իմտի ,
հայտէ կիտէլիմ , տէտի :

Բահիպէ գատըն . - Սֆէրին գըզըմ , սիզ , թարիզի
մէլամէթտէ բէք սիւրաթլը հարէքէթ իտիեօրսունուզ :

Էվին էօնիւնտէ իքի քիշիլիք պիր արապա պէքլէտի-
կինտէն , բահիպէ գատըն պու արապանըն գաթուսունու
աչտը , վէ էվլէլա Տինաեը օթուրտուպ , պառէհու քէն-
տիսի արապաճըեա , « պիլտիկինիզ մահէլլէ կիտէճէեիզ »
տէտիքտէն սօնրա , մէզպուրէ կէնճ գըզըն եանընտա օ-
թուրտու :

Արապա եօլա չըգտըղընտա , բահիպէ գատըն բէրտէ-
լէրի էնտիրտի , վէ Տինա թէաճճիւպլէ ,

— Դըգգարընտաշ , հավա բէք սըճագ տըր , սիզտէ
արապանըն բէրտէլէրինի էնտիրտիկինիզտէն , հավասըզլըզ-
տան պօզուլաճաղըզ , տէտի :

Բահիպէ գատըն . - Սէվկիլիւ գըզըմ , խուսուսա շու
էնատէ , սիղին պիրինճի մէրթէպէ ֆաղիլլէթ օլտուղունու-
զու , եանի իտիլէն հագարէթլէրէ աֆվ իթմէք , վէ հէր
ֆէնալըղը ունութմագ կիպի հիւսնի ախլէագլէ մութթա-
ուֆէ պուլունտուղունուզու մաէլմիունիյեթ թաստիդ իթ-
տիկիմ ճիհէթլէ , զէրրէ գատար քէտէր վէ թէէսսիւֆիւ-
նիւղիւ մուճիպ օլմագ իսթէմէմ , ֆագաթ միւֆթէխիրէն
թաշտըղըմ շու էլպիսէ , ճէնապը Հագգըն ճարիեէլէրինին

կիեինտիքէրի էլպիսէ տիր . . . Սիւ իսէ , էսէֆ իտէրիմ քի
ալէմ նէզտինտէ բէք իյի թանըլմամըշսընըլ տըր , չիւքի
աղիլ Գիլիսէնին թագպիհ իթտիկի պիր սանաաթը իճրա իթ.
մէք կիպի պիր ֆէլաքէթ իչինտէ պուլունուեօրսունուլ . պի.
նաէն ալէյհ . . .

Բահիպէ գատըն լագըրտըսընը քէստիկինտէն , Տինա ,
եիւզիւ գըզարարագ ,

— Թէաթրօ օեունճուսու օլան պիր գըզ իլէ պիլլիք
տէ պուլունուղունուղու ալէմին կէօրմէսինի իսթ էմէեօր.
սունուլ , էօյլէ տէյիլ մի . պունոճ մու տիմէք իսթէեօրսու.
նուլ , գըճգարընտաշ , տէտի :

Բահիպէ գատըն . - Էվլէթ , գըզըմ :

Տինա . - (Եսվաշ սէտա իլէ .) Փագաթ պէն տէ սիլէ ,
նամուսըլ պիր գըզ օլտուղումու թէէմին իտէրիմ :

Բահիպէ գատըն . - Օնա չիւպհէ իթմէք իսթէմէմ ,
ֆագաթ էվլէլ էմիրտէ կիեինմիշ օլտուղում էլպիսէնին նա.
մուսունու մուհաֆաղա իթմէքլիկիմ լագըմ տըր :

Տինա . - Հագգընըլ վար տըր գըզգարընտաշ :

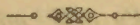
Կէնճ գըզ , պաշընը էեիպ սիւքիլթ իթտի :

Բահիպէ գատըն , քէնտիպինէ տահա զիեատէ թէմքին
քէսպ իթտիրմէք իւզրէ , պէլինտէն ասմըշ օլտուղու թէս.
պիհ տանէլէրինի չէվիրմէքտէ , վէ սօտագլարը պէլլի պէլ.
լիսիլ պիր թարգտա օյնամագտա իտի :

Մէրգումէլէր , բաքիպ օլտուղլարը արապանըն հայ.
վանը դաեթ սէրի իւլ հարէքէ օլտուղունտան , աղ վա.
գըթտա պիր խայլի մէսաֆէտէն վէ մահէլլէ վէ սօգադ.
լարտան կէշտիլէր իսէ տէ , ասըլ կիտէճէքլէրի մահէլլ Բի.
թիէ իասթախանէսի օլտուղու հալտէ , արապա տիկէր պիր
ճիհէթէ միլթէվէճճիհ օլմագտա , ֆագաթ արապանըն
բէրտէլէրի , նասըլ քի սէօյլէտիք գաբալը օլտուղու ճի.
հէթլէ , պիշարէ Տինա , կէշտիլէրի սօգադլարը վէ գաթթ
իթտիքլէրի մէսաֆէեի անլաեամամագտա իտի :

Շու գատար քի, մեղպուրէ րահիպէ գատընըն մէմու-
լին լայրի պիր ղէմանտա կելիշի, մեղպուրէ գըզըզաղըն
ֆիքրինտէ, Մէլանի Բէրտրօնուն շայեանը թէհասիւֆ խա-
թըրէսինի հասըլ իթմիշ օլուպ, քէնտի նաղըրէսի վէ թէյ-
ղէսիլէ մատամ Սնկօնուն պիչիմնիզ թասվիրլէրի կէօղիւ
հօնիւնէ կէլմէքտէ իտի իսէ տէ, պու միւլահաղաթը տէ-
ֆէ շալըշմագտա, վէ կիւճպէլա իլէ, հաթթա գուր-
թարըճըսը վէ սէվկիւլիւսիւ օլան Օգթավըն թասվիրինի
խաթըրլատարագ, միւլահաղաթը մէզքիւրէտի տէֆ իթ-
մէրլիկէ մուվաֆֆագ օլապիլմէքտէ իտի :

Նակէհան արապա տուրտու :

55

Ձաթէն արապանըն կէշտիկի մահէլլէր խալի օլուպ,
եքրեքր ատի մէյխանէլէրէ վէ սայիր տիւքքեանլարա թէ-
սատիւֆ օլունուեօր իտի : Մէվճուտ օլան խանէլէր իսէ,
եաղընտա երգըլաճագլարը ընվիշի հալլէրինտէն անլաշը-
լան պինալարտան իսլարէթ իտի :

Իշթէ, արապա, պու հվլէրտէն պիրինին հօնիւնտէ
տուրտու, վէ րահիպէ գատըն, արապանըն գաբուսունու
աչըպ, աշաղընա էնտիկինտէ, Տինա տախի բէնչիրէտէն
էնլիլէրէք,

— Պուրասը նէ՞րէսի տիր, գըզգարընտաշ... Ձանն ի-
տէրլմ քի Բարիստէն չըգտըզ... խասթախանէ նէ՞րէտէ տիր
... նէ՞րէտէ պուլունուեօրուզ, տէյի սիւալ իթտի :

Բահիպէ գատըն. - Գը՛զըմ, խասթախանէ պուրաեա

հազըն տըր : Օն տագըգատան վասըլ օլուրուզ , Սիդի օրաեա կէօթիւրմէղտէն էվվէլ , հէման սիդին սիննինիլտէ պուլունան վէ պու սապահ եաշամասընտան գաթը իւմիտ իտիլմիշ օլան պիր կէնճ խասթա գըզը կէօրէճէեիմ : - Քէն տիսինի Ղիեատէսիլէ աճըարդըմտան , էօյլէտէն սօնրա պիր աղ էյիլէշիպ էեիլէշմէտիկինի պիր ան էվվէլ անլամագ իւթէրիմ : - Հա'յաէ գըզըմ , պիրլիքտէ կիտէլիմ , վէ օ գըզը պիր քէրրէ կէօրտիւքտէն սօնրա չըգալըմ : Սիդին թաթըր սիմանըզը կէօրմէսի , պիշարէ գըզճըղաղա հիւսնի թէէսալի իտէճէք տիր , վէ սիդ պու վէճհլէ , պիր կիւնտէ իքի մուս մէլէյի խայրխահանէտէ պուլունմուշ օլաճագսընըզ :

Տինա , արապանըն իչինտէ օթուրմագտան հէման պօղուլմագ րատտէսինէ կէլտիկինտէն , պիր աղաճըգ օլսուն տիշարը չըգմասըր մէմնունէն իսթէտի , վէ քէնտիսի տէ առապատան էնիպ , կէրէք եիւրիւտիւքլէրի խալի եօլու վէ կէրէք կիթտիքլէրի գաբալը գանատլը վէ հէման քիւհնէ խանէեի պէեէնէմէեէրէք ,

— Շու էվլէ մի կիտիեօրուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Բահիպէ գատըն . - էվվէթ , գըզըմ . . . վագաա պուրասընըն կիւզէլ օլմատըղընը պէն տէ թասսիգ իտէրիմ , լաքին պիղէ , ֆէէէէնն էլէէէէէէէէէէ իսմի վէրլիտօր իտէ զէնկինլէրին իգամէթկեահլարընա կիթմէեիպ , չօգ տէֆա ֆուգարա էվլէրինէ վէ գուլիպէլէրինէ կիթտիկիմիլ իչին տիր : Զաթէն զէնկին քիմնէլէրին պիղէ իճթիեաճլարը վաթմը տըր :

Բահիպէ գատըն , պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , մէգ քիւր էվէ եագլաշտը , վէ չընկըրաղը չէքմէսինտէ , գաբա աշըլարագ , պլուզ կիեինմիշ օլան պիր աոտէմ կէլտի :

Պու աոտէմ , պիր իչճիեէ պէնզէմէքտէն զիեատէ , հայտուտա պէնզէեօրտու : Մէրգուլմ , իքի գատընը կէօրտիւ կիւնտէ , տէրհալ գասքէթինի չըգարաը , վէ միւրայինէ լաթիֆ պիր սէտա քէսալ իտէրէք ,

— Վա՛յ, հիւրմէթլու գըզգարընտաշ, սիզմիտինիզ...
կիրլն... չարուդ կիրլն... թէպէրրիւքեաթը Խահիեէ
պիլին իլէ պիրլիքտէ պուրաեա կէլիեօր... Մատմուազէլ,
պիլտէ կիրլնիզ... տէտի :

Բահիպէ գատըն. — Պու ագչամ սէվկիւլիւ խաաթա-
միլ նաւըլ տըր :

Շախսը մէճհուլ. — Թարաֆընըզտան սաաթ իւչտէ կէ-
լէն հէքիմ, քէնտիսինի պիր ազ իյի պուլաու, վէ էկէր պու-
կիճէեի իյի կէչիլիւ իսէ, պէլքի թէհիլքէեի սաւլուչաու-
րաճաղընը պէեան իթտի :

Բահիպէ գատըն. — Սդլընա մալիք մի տիր :

Շախսը մէճհուլ. — Էվվէթ, հիւրմէթլու գըզգարըն-
տաշ, հաթթա իքի իւչ տէֆա սիդի սիւալ իթաի : — Շիմտի
եօրարը չըգաճագաւընըզ, տէյիլ մի :

Բահիպէ գատըն. — Էլպէթթէ չըգաճաղըմ... զաթէն
օնիեթթէ պուրաեա կէլտիմ, ֆագաթ գըզընըզըն եանըն-
տա պիր գաշ տագըզա անճագ տուրապիլիլիմ, զիրա տի-
կէր խաաթալարըմ վար տըր, անլէրի տէ զիեարէթ իտէ-
ճէիմ : — Հա՛յտէ, գըզըմ, էօնիւմէ տիւչիւն տէ կիտէլիմ :

Բահիպէ գատըն, պու սօն սէօզլէրի ճինաեա խիթապ
խտիպ, վէ տար պիր նէրտիվէն կէօաթէրտիկինտէն, կէնճ
դըզ, գատէմէլէրտէն չըգտը, վէ էվին եէկեանէ գաթը-
նըն սօֆասընա մուվասըլէթինտէ, սօլտա վէ գարչըսընտա
կիլի գաբու կէօրտիկինտէն, տուրտու :

Բահիպէ գատըն, գարչըտաքի գաբուեա աչարագ,
« Իլթէ պուրապը տըր » տէտի :

Ճինանըն կիրտիկի օտատա եալընըզ իքի իւչ ատի խա-
կէմէ, վէ գալիգօ գումաչընտան պիւեիւք բէրտէլէր իլէ
թէքմիլէն էօրթիւլիւ պիր գարեօրա պուլունմագտա իտի :

Ճինա, պիլա թէրէտտիւտ, վէ Բահիպէ գատընը ար-
գասընտա զանն իտէրէք, պիր գաշ աուըմ ալտը, վէ նա-
կէհան կիրտիկի օտա գաբուսուեալն արգատան գաբան-

տըղընը վէ քիլիտլէնտիկինի զանն իլէ , տիթրէտի , վէ պիր-
տէն պիրէ արգասընա տէօնմէսինտէ , եալընըզ օլտուղու-
նու կէօրտիւ , վէ գարուեա տօղրու գօշուպ , աչմագ իւ-
թէտի իսէ տէ , պունու աչմագ գապիլ օլմատըղընը անլա-
երնճա , քիլիտ ալթընտա հապս իտիլմիշ օլտուղունու ան-
լատը , վէ անտէն գարեօլաեա տօղրու իլէրլէեիպ , էլէրի
տիթրէեէրէք , բէրտէլէրինի աչտը , ֆագաթ տէրունը գար-
եօլատա քիմէսնէ պուլունմատըղընտան , պիչարէ գըզը-
ղաղ բէնչիրէնին եանընա սէյիլթտի , ֆագաթ տէմիրտէն
եաբըլմըշ թէլլէր իլէ բէնչիրէ մանտալընըն չէվրիլմէսի միւմ
քինսիլ օլտուղունու , վէ ճամլարըն արգասը տէմիր բար-
մագըլըզլա էօրիլմիշ օլտուղու կիպի , ճիվարլարըն տալի
խալի վէ վասի արսալարտան իպարէթ իտուկինի միւշահէ-
տէ իյլէտի :

Պատէհու , գարուեա թէքրար կէլէրէք ,

— Գըղգարընտաշ . . . գըղգարընտաշ . . . նէրէտէսի-
նիլ . . . պէնի թէրք իթմէեիսիլ , տէյի նիտա իթտի :

Պու բէճաեա գարշըլըզ գահգահալը պիր կիւլիւշ վէ
նէրտիվէնտէն պազը անագ սէտասը իշիտիլտիքտէն սօնրա
օրթալըգտա սիւքիլթ հասըլ օլտու :

Տինա , պիր տուզաղա տիւշտիւկիւնիւ անլաեարադ ,
մատամ Սնկօնուն խանէսինտէքի թաամը , վէ պունուն շայ-
եանը նէֆրէթ նէթիճէլէրինի իսթըրլաեըպ , վագաա էվ-
վէլ էմիրտէ , թագաթ վէ տէրմանտան պիլթիւն պիլթիւն
տիւշմէք րատտէսինտէ ֆէնալըզ հիսս իյլէտի իսէ տէ , մու-
ախսարէն քէնտիսինի թօլաեարագ , անճագ ֆէվգէլատէ
սէպաթ վէ մէթանէթ իւղրէ հարէքէթ իթտիկի թագտիր-
տէ , թարիզի սէլամէթի պուլապիլէճէկինի տէրք իթտի :

Մէզպօւրէ , քէնտիսինի ճէնապը Ալլահա թավսիե
պիրլէ , Օգթավը տիւշիւնտիւ : Պատէհու , հիյնի հաճէթտէ
սիլահ մագամընտա իսթիմալ իտէպիլմէք իւղրէ , տէրունը
օտատա պիր շէյ արտտը իսէ տէ , հիշ պիր շէյ պուլամատը :

Սախթէ ըահիպէ դատըն , կէնճ գըզը հապս իթտիք-
տէն , վէ անըն մէյեուսանէ ֆիղանընա իսթիհաքեարի
պիր կիւլիւշէ մուգապէլէ իյլէտիքտէն սօնրա , ալթ գաթա
էտի , վէ օրատա , պիր օտա տէրունինտէ գարչը պէ գար-
չը օթուրմուշ օլան իքի քիչի իլէ պուլուշտու :

Պունլարտան պիրի , պիր ազ էվլէլ էվին գաբուսունու
պան պուղլու քիմնէ օլուպ , տիկէրի տէ Սարիօլ իտի . ֆա-
գաթ Սարիօլ , կիեինմիշ օլտուղու էլպիսէ վէ թաշըտըղը
նէֆիս գօգուլար իլէ թանըլմազ պիր հալտէ իտի :

Սախթէ ըահիպէ դատըն , պունլարըն եանընա կէլտի-
կինտէ , ըահիպէլէրէ մախսուս օլարադ կիեինտիկի էալա-
պը վէ թագլիտ սաշը չըգարըպ , ալթտան չըգան սիեահ
վէ էսկի ֆիսթան իլէ քեամիլէն պաշգա պիր մախլուգ հա-
լի քէսպ իյլէտի :

Սարիօլ . - Էյ նէ՞ խապէր , Բամէլա , գուշու գաֆէսէ
կիրտիրտիկիսիպէ պագըլըր իսէ , զալիպա իշլէր գօլայճա
ճէրէեան իթմիշ տիր :

Սախթէ ըահիպէ . - Էվլէլթ , թա՛մէրլան , սաեէմտէ
հէր շէյ օլտու , ֆագաթ բէք գօլայլըղլա օլմատը :

Սարիօլ . - Վա՛յ , թէշէպպիւսիւնտէ միւշքիւլաթ մը
ղուհուր իթտի :

Սախթէ ըահիպէ . - Հէմ ֆէվգէլաոտէ միւշքիւլաթ զու-
հուր իթտի : Պու գըզ , թէյղէսինտէն պահս օլունմասընը
իսթէմէեօրտու , վէ ինատճը պիր չօճուգ օլտուղունտան ,
տիւնեատա ինսանը ըիգգաթա կէթիրիր նէ՛ գատար սէօզ
վար իսէ , քեաֆֆէսինի սէօյլէեէրէք , քէնտիսինի կիւճ պէ-
լա իլէ շէֆագաթը խրիսթիեանիեէ վէ ինճիլէ մախսուս օ-
լան աֆվ իթմէքլիք թարիգլէրինէ կիրտիրէպիլտիմ : - Էվ-
լէթ , միւսիւ թամէրլան , պէն քէնտի իսթիտատ վէ գա-
պիլիեթիմի թագտիր իտէմէմիշ օլտուղումու , վէ միւս-
թագպէլիմէ զարար կէթիրմիշ իտուկիմի , պու կիւն բէք իյի
անլատըմ :

Սարիօլ . - (Կիւլէրէք .) Պէլքի պիր րահիպէ դատըն օլ մալը խտին :

Սախթէ րահիպէ . - Խա'յր , պիր աթթրիա օլմալը ի տիմ . էկէր օլսա իտիմ , պիւեիւք նամ ու չէօհրէթ գալա . նաճադ իտիմ : - Եօգարտաքի դըզըն թէաթրօ սահնէպի իւղէրինտէ իճրաի մէհարէթ իթաիկինի կէօրմէմիչիմ տիր , ֆադաթ սէրթ պիր եռմաւրթաեա դարչը պաշըմը պահա գօրում քի , սահնէ իւղէրինտէ պէնիմ թըրնաղըմ դատաղ օլամաղ :

Սարիօլ . - Իյի եա' , իյի եա' , քէնտիսինէ րէճա էթ տէ , պուլունտուզու թէաթրօտա իճրաի սանաաթա պաշլամաղ . լըզըն խուսուսունտա իլթիմա իթսին :

Սախթէ րահիպէ . - Սիզ սայիմա պէնիմէ էյլէնին , ֆադաթ պէն , պանա վատ օլունան ադչէեի գաղանդըմ , տէյի'լ մի :

Սարիօլ . - Իւճրէթինտէն մաստա , սանա կիւղէլ պիր պախչիչ տախի վիրէճէեիմ : Կէօրիւեօրսուն ա' , պէն էնի լիեադաթը թադտիմ իտէրիմ , վէ միւքեաֆաթ վիրմէնի պիլիրիմ :

Սախթէ րահիպէ . - Թէչէքքիւր իտէրիմ , միսիւ Թա . մէրլան , վէ էկէր պու եօլտա պիր խըզմէթ իչին պանա եի . նէ իհթիեաճընը պուլունուր իսէ , էմրինիզէ հաղըրըմ : - Շիմտիլիք , պուրատա պըրադտըղըմ շալըմը վէ շաղաթը ալարադ մուֆարադաթ իյլէրիմ : - Անճադ , պու կիւղէլ դըզ , թէվէճճիւհիւմիւ ճէլպ իթմիչ օլտուլունտան , շու գա . տարը սիլտէն անլամադ իսթէրիմ քի , պուրատա պուլուն . տուզու սըրառա քէնտիսինէ հիչ պիր ֆէնալըդ վադը օլ մաեաճադ տըր , տէյի'լ մի :

Սարիօլ . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Սէն պէնի պիր ճանվէ'ր մի զանն իտիեօրսուն . . . Պէնտէ , դարը թէլէֆ ի տիճի պիր հալ վա'ր մը տըր :

Սախթէ րահիպէ . - Խա'յր . . . հիչ պէօլէ պիր շիւպէ

օլապիլի՞ր մի . . . լաքին . . . պու գըղա նէ՝ եարմադ իսթէ-
եօրսունուղ :

Սարիօլ . - Օ սանա ըաճի շէյ տէյիլ տիր : Պունունլա
պէրապէր , անըն սաատէթինի տիւշիւնմէքտէ օլտուղու-
մու ճէվապէն պիլտիրմէեէ մուվաֆֆադաթ խտէրիմ : Խօշ-
նուտ օլտո՞ւն մու :

Սախթէ ըահիպէ . - Տիմէք եանընա չըգաճադսընդ :

Սարիօլ . - Շիմտի չըգամեաճաղըմ . . . Իլլա կիճէ չըգա-
ճաղըմ , վէ մէզպուրէ մէյեուս պիր հալտէ պուլունտու-
ղունտա , քէնտիսինի թէսէլլի խտէճէեիմ :

56

Դարարլաշտըրըյմըշ օլան սաաթտան պէշ տադըղա էվ-
վէլ, Օգթավ, Տինա-Պիւէնին խանէսինէ արապա իլէ մու-
վաօրլէթ իթտի , վէ կէնճ գըղ իլէ պիրլիքտէ քէնտիսինի
Պուլօնեը օրմանընա կէօթիւրէճէք օլան արապաեը, խանէի
մէքթիւրտէն պիր գաշ ատըմ ուղադտա պըրադարադ ,
վէ իլք կիւնտէն պէրու սէվկիլիւսիւ Տինաեը կէօրմէմիշ
օլտուղունտան , հէման թէշպիհ օլունմաեան պիր սիւրաթ
լէ տէօրթ գաթ նէրտիվէնին դատէմէլէրինտէն եօդարը
չըղաղ :

Մէրգումուն գալպի օլ տէրէճէ շիտտէթլէ ճարքըեօր-
տու քի , հէեճճանընը թէսկին խտէպիլմէք իւղրէ գարու-
նուն էօնիւնտէ տուրմաեա մէճպուր օլտու :

Նիհաեէթ , քէնտիսիլլէ Տինա արասընտա մուգարդէր
օլան պիր սուրէթտէ գարուեու եալաշճա չալտը : Քա-
Գ—159

գաթ գարուեռ աչան օլմատըգտան պաշգա, գարուեռն
չանը իշիտիլմիշ օլմասընա տայիր տախիլտէն պիր սէս տա-
խի ալամատը :

Օգթալ, թէքրար գարուեռ չալտը իսէ տէ, եխէ
այնի սիւքիւթ վագը օլտուղունտան, իւչիւնճիւ տէֆա տա-
հա շիտտէթլէ չալտը, վէ հաթթա, « Պէն իմ, Տինա, պէն
իմ, Օգթավըմ... չարուգ գարուեռ աչըն » տէյի նիտա
իթտի : Հալպու քի եխէ ճէվապ ալընամատըղընտան, Օգ-
թավ սաաթընա պագտը քի, թամ տոգուղ իտի, վէ քէն-
տի քէնտիեէ շու սէօղլէրի իրատ իթտի :

— Պէնի պէքլէեէճէք իքէն, վէ կէլէճէկիմի պիլթիլի
հալտէ տիչարը չըգմասը... ինանըլըր շէյ տէյիլ տիր...
պունունլա պէրապէր ճէվապ վիրմէեօր... աճապա նէ
օլտու :

Գըսգանճըղ տէյիլ իսէ տէ, պիր հէեէճան ու իգթի-
րապ, մէրգում տէլիգանլընըն ֆիքրիների իսթիլա իթտի : Պի-
նաէն ալէյհ, պու միւթէրէտտիւտ հալտէ ուղուն միւտ-
տէթ գալմագ իսթէմէտիկինտէն, վէ իսթէեէմէեէկին-
տէն, Տինանըն պագը խըղմէթլէրիների կէօրէն տուլ գատը-
նըն օտասը գարուսունու չալտը : Պու գատըն, Օգթավը
թանըր իտի, վէ կէնճ միւսթէճիրէսիլլէ անըն մաշուղունա
թէվէճճիւհիւ մախսուսու պուլունմագտա իտի :

Մէրգումէ գատըն, Օգթավըն ալթիւսթ սիմասընը
կէօրտիւկիւնտէ,

— Նէեխիղ վար տըր, աղիղիմ միւսիւ, տէյի սիւալ
իթտի :

Օգթալ. - Տահա նէեիմ օլտուն, մատամ, պէշ տա-
ղըգատան պէրի տիր քի, մատամուղէլ Պիւէնին գարու-
սունու չալտըղըմ հալտէ, պիր ճէվապ ալամատըմ. - Նու
հալտէ, տիւնեատա պէնիմ գատար շաշըրմըշ քիմնէ օլա-
մագ, գիրա Տինանըն զայպուպէթ իթմիշ օլտուղունա ինա-
նամատըղըմտան, հէր հալտէ քէնտիսինէ պիր ֆէնալըգ

օլտուշ օլտուղուհու զանն իթմէքտէերիմ: Իմտի, մատամ, բէնա իտէրիմ, պու խուսուստա պանա էլտէն կէլէն եարտը տիրիղ իթմէերին:

Տուլ գատըն. - Բէք իյի, միւսիւ, մաէլմէմուհիյէ էլտէն կէլէն խըղմէթի տիրիղ իթմէմ: Սնթէ'լ. . .

Անթէլ իսմինտէ օլան խըղմէթի գըղ գօշարագ կէլտիկինտէն, տուլ գատըն, մէրգուլմէեէ խիթապէն,

— Թաամընը կէօթիւրաիւկիւնիւղ զէման, մատմուազէլ Պլիւէ օտասընտա՞ մը իտի, տէյի սիւալ իթտի:

Անթէլ. - Խա'յր, մատամ, օտատա քիմնէ եօգ իտի: Թապագլարը, մասանըն իւզէրինէ վաղ իթտիմ:

Տուլ գատըն. - Մատմուազէլ Տինանըն օտասընա թէքրար կիրիպ, պօշանմըշ օլան թապագլարը ալտընը'լ մը:

Անթէլ. - Պիլիւրսինիւղ քի, մատամ, Բարիսին տիկէր ուճուհա կիտէրէք, պիր վազիֆէ իճրասընա մէմուր օլտուղումտան, հէնուղ մատմուազէլին օտասընա թէքրար կիրմէկէ վաղթըմ օլմատը:

Տուլ գատըն. - Հագգըն վար տըր. . . պիզգաթ քէնտիմիղ կիտէրիղ. . . Կէլին, ազիղիմ միւսիւ:

Մէրգուլմէ գատընըն պիր օտասըյլա Տինանըն տայիրէսի արասընտա իսթիլաթ օլտուղուհուտան, տուլ գատըն իլէ Օզթավ, մէգըիւր տայիրէեէ կիրտիլէր, լաքին տայիրէյի մէգըիւրէեէի պօշ պուլտուղլարը կիպի, էլան մասանըն իւզէրինտէ տուրան թաամ թապագլարը տա, սօուալ օլարագ հէյեէթի ապիեէլէրինտէ պուլտուլար:

Օզթավ, զիեատէսիյլէ միւթ էէսսիր օլուպ,

— Պու հալին աճապա մանէասը նէ տիր, տէտի:

Տուլ գատըն. - Տօղրուսու պէն տէ անլաեամաեօրում. . . իլք տէֆա տըր քի, մատմուազէլ Տինա, պանա խապէր վիրմէքսիղին, թաամընը իթմէմիշ տիր:

Օզթավ. - Թէաթրօտաքի բրօվասընտան ալտէթ իթմիշմի իտի:

Տուլ գատրն . - Պիլմէմ Լաբին պէնիմ օտամա կէլմէ տի , անը պիլիբիմ :

Եէրտէ պուլունան պիր տէֆթէր Օգթալըն կէօղիւնէ իլիլմէքլէ , մէրգում , իշպու տէֆթէրի եէրտէն ալտը , վէ պիրինճի սահիֆէսինտէ , իրի հարֆլար իլէ ,

Գ Ր Ի Ս Թ Ի Ա Ն

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՐՈՒԼ ԻԻՉԻՆՃԻԻ ՄԷՆՉԱՐԷ

Իպարէլէրինի օգուտու , վէ պիր թարաֆընտա տախի , սո ղուգ տամղա իլէ , « Լըտիւգիւն թէաթրօ օեունլարընտան քօբեա օլունմուշ . էշիքեէ սօգաղը » ֆըգրալարը « մաթպու օլարագ կէօրիւլմէքտէ իտի :

Օգթալ . - Տինանըն թէաթրօտան ալաէթ իթմիշ օլ տուղունա , շու տէֆթէր իսպաթ աըր : Պունտա , եէնի լու պիեաթտա իճրա իտէճէք օլտուղու րօլ մուհարրէր տիր : Մէղպուրէ րօլունու միւթալէա իտէրքէն , պիրտէն պիրէ էօյլէ պիր մէմուլին ղայրի իսպէր ալմըշ օլմալը տըր քի , էլինտէ թութմուշ օլտուղու պու տէֆթէր եէրէ տիւլմիշ , վէ քէնտիսինին , պունու եէրտէն գալտըրմահա վագթը օլ մամըշ տըր :

Տուլ գատրն . - Պէլքի մուախսարէն , թէաթրօտան պիր իսպէր կէլմէքլէ , գալգըպ օրահա կիթմիշ տիր :

Օգթալ . - Պու օլուր շէյ տէյիլ տիր . բրօվա պիթին , ճէ , հէր քէս տաղըլըր , վէ ագշամքի լուպիեաթտա բօլլարը պուլունան օեունճուլարըն վիրուտինէ տէկին , եալընը թուլումպաճըլար թէաթրօտա գալըրլար : - Պունտան գա թինաղար , ղանն ու թախմինինիղ էկէր էսասըր ղանն օլա իտի , շիմտիեէ գատար Տինա չօգտան ալաէթ իթմիշ օլ մալը իտի :

Տուլ գատրն . - Աղիգիմ միւսիւ , պու ագշամ փ :

դին կէլէճէկինիզի մատմուղէլ Տինա պիլիեօ՛ր մու իտի :

Օգթաւ . - Էվվէթ , պիլիեօրտու . . . պիլիլիբտէ տիշա-
րը չըգաճագ իտիք :

Տուլ գատըն . - Սաաթ գա՛չտա :

Օգթաւ . - Տօգուղտա :

Տուլ գատըն . - Շիմոի սաաթ տօգուղու չարեէք կէ-
լիեօր : . . Պէլքի պիր ազատն ավտէթ իտէճէք տիր :

Օգթաւ . - Էվվէթ , պէլքի ավտէթ իտէճէք տիր , ֆա-
գաթ տիշարը չըգամսընըն սէպէպի նէ՛ տիր :

Տուլ գատըն . - Պու խուսուստա սիղէ նա՛ւըլ ճէվապ
վիլէպիլիլիմ . . . Գէնտիսինէ պէքլէմէք իսթէ՛րմիսինիզ :

Օգթաւ . - Պէքլէմէ՛ք մի . . . պուրստա՛ մը . . . օլ պապ-
տէ ճէսարէթիմ պուլունմատըղընը հիսս իտիեօրում . . . հա-
վաեա , հարէքէթէ իհթիեաճըմ վար սըք . . . աիթըէեօ-
րում . . . եանըեօրում . . . հէրարէթիմ պուլունմագտա տըր
. . . իզթիլապ ու էնտիլէմսէն էօլլեօրում :

Տուլ գատըն . - Նէ՛տէն գօրգուեօրսունուղ :

Օգթաւ . - Պէն տէ պիլմէմ , ֆագաթ հէր շէյտէն գօր-
գուեօրում :

Տուլ գատըն . - Տինանըն նամուսլու պիր գըղ օլմասը
հագըքնտա էմի՛նմիսինիզ :

Օգթաւ . - Շիւպհէսիղ . . . լաքին քէնտիսի կիւղէլ վէ
տիլպէր տիր . . . պինապէրին էօյլէ մուխաթարալար , էօյլէ
տուլագլար վար տըրքի , մատամ , սիզ չիւպհէ իթմէզսի-
նիզ ամմա , պէն բէք իյի պիլիլիմ . . . բէք իյի անլամըչըմ
տըր . . .

Տուլ գատըն . - Ազիղիմ միւսիւ , ֆիքրինիպի թէսկին
խոն . . . կիւնտիւղ վագթը վէ Բարիսին օրթասընտա կէնճ
դըղլար աչըրըլամաղ :

Օգթաւ . - (Ումուղլարընը չէքէրէք .) Բարիսին օրթա-
սընտա՛ մը տիեօրսունուղ : - Իշթէ , պու Բարիսին օրթա-
սընտա , հէր շէյ , հաթթա միւմքինսիզ վէ ֆէվգէլատէ

օլան շէյէր իճրա իտիլիր : - Էն մէքրուհ թրաճէտիալը եալընըղ սահնէ իւզէրինտէ իճրա օլունմաղլար . . . Էկէր պիլսէնիզ, ֆազաթ պու ալչագճա հարէքէթլէրէ սիլի վազըֆ գըլմագտա նէ՞ ֆայիտէ . վար տըր . . . Պէն թէաթ . . . րօեա դօշարագ կիտիեօրում . . . Պէլքի օրատա պաղը մալիւմաթ ալապիլէճէեիմ . . . Պէլքի Տինանը կէօրէն օլմուշ տուր : - Իշթէ , աճէլէթէն կիտիպ , ալտէթ իտէճէեիմ . . . Էկէր սէվկիւլիւմ պէնտէն էվվէլ պուրանա ալտէթ իտէր իսէ , պէնիմ տիւչարը իղթիրապ օլտուղումտան քէնտիսինի խապէրտար իթմէեին . . . անը միւքէտտէր գըլմանըն . . .

Մէրգում տէլիգանլը , մէվպուրէ գատընըն սէօղէրինէ արթըզ դուլագ սամանարագ , աճէլէթէն կէնճ գըղըն տայիրէսինի թէրքէ , նէլտիվէնին գատէմէլէրինտէն աշաղըեա էնտի , վէ քէնտիսինի սօգաղըն գալտըրըմընտա պուլտու :

Օլ էսնատէ իքի քիչի , սօգաղըն տիկէր թարաֆընտա վազը պիր էվին գարանլըզ կէչիտի աղղընտա տուրուեօրլար իտի :

Օգթավ , եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ սօգաղա չըգաղընտա , մէրգուման իքի քիչիտէն պիրի , տիկէրինէ ,

— Իշթէ , քէնտիսի տիր . . . եանընա կիթ . . . ֆաթ ֆաթ ֆաթ լաղըրաըսընը ունութմա , տէտի :

— Անլատըմ , անլատըմ :

Օգթավ , գարունուն եագընլարընտա արապասը պուլտունտուղունու տիւչիւնմէեէրէք , պուլվարա տօղրու գօլմագտա իքէն , արգասընտան գապա աեագ սէտասը վէ ,

— Միւսիւ . . . է՛ միւսիւ . . . տէյի պիր նիտա իշիթտի :

Օգթավ , պու սէսին վէ սէօղլէրին քէնտիսինէ խիթապ իտիլմէքտէ օլտուղունու իհթիմսլտէն աատ իթմէմէքլէ պէրապէր , տուրտու , վէ էլպիսէյի մախսուսէսինի համիլ օլան պիր համալ , գասքէթինի չըգարմըշ օլտուղու հալտէ , մէրգումուն նէզտինէ պիլ մուվասըլէ ,

— Աֆիլ իտերսինիզ, միւսիւ կալար սիղ միսինիզ, տէ-
յի սիւալ իթտի :

Օգթավ. — (Հայրէթլէ.) Էվլէթ, նէ իսթէեօրսունուզ :

Համալ. — Սիղէ պիր մէքթուպ կէթիրտիմ :

Օգթավ. — Մէքթուպ մու : Դիմ վիրտի

Համալ. — Պիր դատուն վիրտի :

Համալ, սէօյլէտիկի մէքթուպու ճէպինտէ արամագ-
տա իքէն, Օգթավ,

— Պանա միւրաճաթ իթմէքլիք ֆիքրի, սիղտէ նէ-
տէն հասըլ օլտու, տէյի սիւալ իթտի :

Համալ. — Օ գատուն, պանա, չըգտըղընըղ Էվտէն,
կիւզէ վէ կէնճ պիր միւսինին չըգաճաղընը պէտան իթ-
միլ իտի... Պէն, Էվին գարչըսընտա տուրուպ, գօլտ-
եօրտում... Սիղին, պիր թավչան կիպի սիւրաթլէ Էվտէն
չըգտըղընըղ կէօրտիւմ, վէ թապիաթիլէ արգանըղտան
գօլտում : — Իշլթէ, սէօյլէտիկիմ մէքթուպ... Իւճրէթիմի
ալմըլմ տըր, ֆադաթ Էկէր քիւլիւք պիր պախչիշ վէ-
րիսինիզ, մաէլ մէմունիյեէ գապուլ իտերիմ :

Օգթավ, Համալա եիւղ սու վիրիպ, մէքթուպու ալ-
տը, վէ ֆիքրինտէն,

— Պէլքի Տինանըն մէքթուպու տուր... պիլմէք իս-
թէրիմ... Փադաթ հէր նէ տախի օլսա, պու շէյլէր՝ բէք
ղարիպ կէօրինիւեօր, տէյի պէտան իյլէտի :

Թամըլ վարըչընըն զայրը քեաֆի օլան ֆէնէրլէրի այ-
տըլըղըլա մէքթուպուն միւհթէվիեաթը օգունամատը-
ղընտան, Օգթավ պիր գահվէխանէեէ կիրտի, վէ պիր գա-
տէհ պիրա կէթիրթտի իսէ տէ, Էվլէլճէ Էլ պիլէ տօգուն-
մաեւպ, մէքթուպուն մահֆաղասընըն իւղէրինի օգուտու :

Պու մահֆաղա իւղէրինտէքի ատրէսին ինթիզամըլ
պիր թարղտա եաղըլմըշ օլմասընա պադըլըր իսէ, սախթէ
սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմիշ օլտուղու տէրքեար պուլուն-
մաղտա իտի :

Օգթավ, տիթրէմէքոտէ օլան էլիյլէ մահֆաղանը երթ.
տը, վէ պունուն իչինտէքի քեաղըտը աչըպ, աթիտէքի
սաթըրլարը օգունու.

« Աղիզիմ միւսիւ,

« Հէր նէ գատար իմղասըզ պիր մէթուպ, ալէ ու.
մում թահգիրի ազիմէ լաերգ պուլունմադտա իտէ տէ,
- չիւնքի պունլարտան եիւզտէ տօգսան տօգուզու եալան.
լար իլէ տօլու օլուր, վէ թէհտիտլէ բարա չէքմէք կիպի
ալչագլըզը եախօտ ինթիգամը շամիլ պուլունուր, - պու.
նունլա պէրապէր իչպու մէթուպու պիր ուճտան նիհա.
եէթինէտէք օգունու, վէ օնտան սօնրա մուհաքէմէ ի.
տին :

« Սիղէ պու մէթուպու եազան՝ թանրմաղընը.
պիր գատըն տըր, լաքին օ սիզի բէք էյի թանըր, վէ հագ.
գընըզտա թէվէճճիւհիւ ազիմի օլուպ, պու թէվէճճիւհիւ.
նիւ իսպաթ իտէճէք տիր :

« Սիզ նամուսուլ պիր տէլիգանլըսընը... Սէվիտօր.
սունուզ, սէվիմէկէ տէ լաերգսընը... Փաղաթ ինթիսա.
պընըզ նապէճա տըր :

« Շէօյլէքի, սահիհէն պիր աղիզէեէ մախսուս օլան
թավը ու հարէքէթլէրի կէօրիւլտիւկիւնտէ, կիւնտալալը.
նը բուհպանա չըդարմադսըզըն, հալըք ալմաղա շայէթէ.
ատտ իտիլէն վէ Տինա Պիւհէ իամինի թաչըեան շու միւրա.
յի գըզ, սօն տէրէճէ պինամուսուն պիրի տիր : - Օ սիզի
զէհքլէնիտօր, սիզի ալտատըեօր, վէ արամըզտա, հէր քիմ
օլուր իտէ օլսուն, պիրի իւզէրինէ կէօրիւլտիւկիւնտէ,
« Պապի Կալըք Գըք » տէնիլիտօր իտէ, Մօլիէր եախօտ Բօլ
տը Գօգ նամ մէչհուր միւէլիֆլէրին իսթիմալ իթտիլէրի.
քէլիմէնին գուլլանըլմասընա հաճէթ կէօրիւլմէքսիլին,
պիւթիւն թէաթրօ խալզը, թապիրի մէքբիւրուն մանէա.
սընը բէք էյի անլաեօր :

«Ազիզիմ միւսիւ, պու սէօյլէտիկիմ սիզի թէաճ-
նիւպտէ պրագըբօր, տէյիլ մի: - Սիզճէ հիչ պիր իսպա-
թը հավի պուլունմաեան պէօյլէ պիր մէքթուպա թահ-
շիրլէ պագարագ, վէ միւնտէրիճաթընա ինանմաեարագ,
հիտտէթ ու զազապլէ ավուճունուզտա էզտիկինիզի սայ-
քի կէօրիւեօրում:

«Եկէր իֆատաթըմը պունտան էօթէեէ կէօթիւրմէ-
սէ իտիմ, պու խոսոստա հագգընըզ օլուր իտի: Լաքին
մէքթուպումուն մուգատտէմաթը խիթամ պուլտու: Պուն-
տան սօնրա եազաճաղըմ շէյլէր, եալընըզ գուրու սէօզ-
լէր օլմաեըպ, վուգուաթ տըր:

«Իչպու մէքթուպու սիզէ եազտըղըմ զէման, զա-
եթլէ սէվկիւլիւնիւզ ծինա Պիււէ, մաշուգունուն խանէ-
սինտէ տիր, անըն գուճաղընտա տըր, վէ պիզղաթ կէօզ-
լէրինիզլէ կէօրմէնիզ իչին, իճապ իտէն վասըթաեը սիզէ
երաթէ իտէպիլիրիմ:

«Պիր տագըգա պիլէ զայպ իթմէեին: - Վէնսան տէ-
միր եօլունտան ժուանվիլ իչին պիր պիլէթ ալըն, վէ
ժուանվիլտէ շըմէնտըֆէր գաթարընտան էնին, ֆագաթ
քէօրիւեիւ կէչմէեիպ, սօլ թարաֆընըզտա Մարն նամ
շայ քէնարընտան Նօթան նամ մահէլլէ տօղրու կիտին:

«Պէշ եիւզ ատըմ գատար գաթը մէսաֆէ իթտիկի-
նիդտէ, այ մահիթապըյլա կիւզէլ պիր օրման տէրունին-
տէ պիր ատաճըզ, վէ պու ատաճըղըն օրթասընտա վէ
պիւեիւք աղաճլարըն ալթընտա ըշըզլարլա թէնվիր իտիւ-
միլ պիր քէօչկ կէօրէճէքսինիզ:

«Իչթէ, մաշուգէնիզ օ քէօչկտէ տիր:

«Եանըլմաեա մահէլլ եօգ տուր: - Իքի աշըզը օրա-
եա կէօթիւրմիւշ օլան, վէ եարը կիճէ ըատտէլէրինտէ
Բարիսէ կէթիրէճէք ոլուլունան արապա, մէզքիւր սահիլ
իւլէրինտէ, վէ ատաճըղըն թա գարշըսընտա տուրա-
ճագ տըր:

« Իլէրուտէ սահիպ օլաճաղընըզ միլիօնլարընըզ իլին եազանըզը պրտդմաեան Տինա Պիւէնին, պու սըրառա տաիի սիզէ պիր մասալ օգուեաճաղը, վէ սիզին տէ, սաֆ տէրուն պիր Կօշը օլտուղունուզ ճիհէթլէ, պաշընըզը է եէրէք, անըն մասալընա ինանաճաղընըզ պիզէ տէրքեալ խուկինտէն, շիմտիտէն իւզէրինիզէ կիւլինմէքտէ իսէ տէ, համա օլտուն, վուգուաթ սիզէ խապէր վէրիլտի պունտան սօնրա իճապընա քէնտիինիզ պագըն :

« Մարն չայընը կէշմէք իչին վասըթալար էքսիք տէ, յիլ տիր : Հէր կիճէ, օ չայտա պիր չօգ պալըզճը դաերդ լարը աղ գուրարլար : Զիքը իթտիկիմ քէօշկիւն գաբու ճուսու եօգ տուր . իսթէեէն, քէնտի էվի կիպի իշէրի կիրէր, վէ եթթագ օտասը պիրինճի գաթտա պուլունմագ տա տըր : - Վագթիլլէ պէն տէ օրատա սալթանաթ սիւր միւշ օլտուղումտան, հէր թարաֆընը պիլիլիմ . . . Օրատա սէվկիւլիւլէրիլլէ պէրապէր սուրէ իթմէք, քէօշկ սահիպին միլթատը տըր . . .

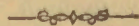
« Պու խուսուստա սիզէ մուվաֆֆագըյեթ թէմէնթի իտէրիմ, աղիզիմ քիւշիւք Օգթավ :

« Պիր ՄէճՀՈՒԼԷ ՄՈՒՀԻՊՊէնիճ

« Տինա—Պիւէնին Թէամըօ րէֆիգէսի »

Օգթավ, մէքթուպու օգուեուպ պիթիլաիկինտէ, դահվէխանէնին պիր ուշաղը քէնտի եանընա եազլաշարադ ,

— Միւսիւ, պաերլըեօրմուսունուզ, տէյի սիւալ իթտի :

57

Օգթավ, ճեվապ վիրմէտիկինտէն, ուշագ, իֆատէսի-
նէ տէվամ իտէրէք :

— Միւսիւ, ատէթա խասթէ հալի քէսպ իթմէնիզ,
ղարիպ տիր : Էկէր գուվլէթ վէրիճի պիր իչկի իչէրսէնիզ,
բէք իյի օլուր, տէտի :

Օգթավ. — (Պաշընը ահէսթէ ահէսթէ եօգարը գալ-
տըրտըղընտա, կազլարըն այտընըղըյլա պէյնզինին սօն
տէրէճէ սօլմուշ օլտուղու կէօրիւլտիւ, վէ պօղուգ պիր սէ-
տա իլէ .) Պանա պիր գատէհ ըագը կէթիրին :

Կարսօն, քիւչիւք պիր չիշէ տէրունինտէ ըագը իլէ պիր
գատէհ կէթիրիպ, Օգթավըն գարշըսընա վազ իթտի : Մէր-
գում տէլիգանլը, գահվէխանէեէ կիրտիկի զէման կէ-
թիրթտիկի պիրա գատէհինտէ գալան պիր միգտար պի-
րանը եէրէ տէօքիւպ, ըագընը պու գատէհին տէրունինէ
վաղ իլէ, պիր եուտուամտա իչտի, վէ կարսօն, պու հալի
կէօրտիւկիւնտէն ,

— Ալ սանա ֆիթուրսուզճա միւսքիրաթ գուլլանան
պիր տէլիգանլը . . . Էկէր գալպինտէ քէտէր վար իսէ, ա-
նինտէ պէր թարաֆ օլմուշ օլմագ կէրէք տիր, տէյի միւ-
լահաղա իթտի, վէ եիւքսէք սէսլէ տէ, — Էյ միւսիւ, պիր
ազ քէնաինիզի պուլտունճուզ մու, տէտի :

Օգթավ. — (Մէրմէր մառանըն իւզէրինէ պիր օն ֆրանգ-
լըդ տիքքէ աթարագ .) Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . թէշէքքիւր
իտէրիմ . . . իչտիկիմ իչկիլէրին պէտէլինի ալտըգտան սօն-
րա, գուսուրունու քէնտինիզէ ալըգօեուն :

Օգթավ, գարշըսընտա օթուրմուշ օլտուղու մասա :

ներն էօնիւնտէն գալգտը , վէ քէնտիսինտէ թէէստիւրի ա. զիւմ հասըլ իթմիշ օլան իմզասըզ մէքթուպու ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա , սէրիւօշ կիպի սալլանարադ , դահվէ. խանէտէն տիշարը չըգտը :

Լաքին մէրգոււմ , սէրիւօշ տէյիլ իտի . հաթթա լիտի. կի լազը , պէյնինէ թէէստիւր իթմէտիքտէն պաշգա , մէ. մուլին զայրի սատէմէ սէպէպիլյէ պիր արա խալէլքէլը օլան գուվվէյի իտրաքիտէսինի քէսպ իյլէմէսինէ եարտըմ պիլէ իթմիշ իտի :

Օգթաւ , պիր քէրրէ սօգաղա չըգընճա , սահիհէն ա. եըգ մը տըր , եօգսա ույգու իշինտէ պազէն վազը օլան հալ կիպի տէհէթլի պիր հալտէ մի պուլունուեօր տէյի տիւշիւնմէկէ պաշլատը :

Փագաթ ալէմի հագըգէթ իշինտէ օլտուղունա , վէ ագըլ պաշընտա իտուկինէ բէք չաբուգ վագըֆ օլտու. Շէօյլէ քի , ինքեարը նագապիլ իսպաթլար իլէ իթհամաթը հալի օլտուղու ըէվիշի հալ իլէ զանն օլունան իմզասըզ մէք. թուպուն քեաֆֆէյի ճիւմլէ վէ քէլիմէլէրի կէօզիւնիւն հօ. նիւնէ կէլմէքտէ , վէ մատէմ քի , իթհամաթը վագընմըն սահիհ օլտուղունա իսքեաթ օլմասը իշին , պիզղաթ քէն. տի կէօզլէրիլէ կէօրմէսինէ տայիր վասըթալար իրաեէ օ. լունմագտա իտի իսէ , մէքթուպտա սէօյլէնէն սէօզլէրին սահիհ օլմասը լազըմ կէլմէքտէ իտի :

Պինապէրին , պիր թարաֆտան ֆիքրինի ֆէվգէլատէ պիր հիտտէթ , վէ տիկէր թարաֆտան գալպինի աղիւմ պիր քէտէր իսթիլա իտէրէք , քէնտի քէնտիտէ , ֆագաթ կէլէն տէօնէնլէրի արգալարընա տէօնտիւրէճէք մէրթէպէտէ եիւքսէք սէտա իլէ , չու սէօզլէրի իրատ իթտի .

— Էվվէթ , էվվէթ , հէր շէյի կէօրմէք իսթէրիւմ . . . չու գատար քի քէնտիսինէ էլան մուհապպէթի շէտիտէմ պուլունտուղունտան , ալէյհինտէ հիշ պիր թէյէպալիւ. սէ ճիւրէթ իթմէեէճէեիւմ. անճագ տիկէրինի . . . եանի

սէպէպի սաատէթիմի սիրգաթ իտէն շախար էժլտիւրէճէ-
երմ... էվվէթ, անը թէլէֆ իտէճէերմ:

Պատէհու մէրգոււմ, Տինա Պլիւէնին խանէսի ճիվարըն-
տա պըրագմըշ օլտուղու արապաեա ըաքիպէն,

— Չաբուգ, արապաճը, Պասթիլ մէյտանընա...
Վէնսան չըմէնտըֆէրինէ կիտէճէերիզ, տէյի պաղըրտը:

Սրապաճը, պու էմրէ իմթիսալ իթտի, վէ սաաթ տօ-
գուղու օթուզ ալթը տաղըգա կէշտիկի հալտէ, արապա-
նըն հայվանը, աղղընտան քէօքիւք կէլէրէք, մէվգիֆին
էօնիւնտէ տուրտու:

Անճագ գաթար հէնուղ հարէքէթ իթմիշ օլտուղուն-
տան, սաաթ օնու պէշ կէշէն գաթարա պէքլէմէք լաղըմ
կէլմէքտէ իտի:

Օգթավ, պիր արա արապա իլէ ժուանվիլէ կիթմէկի
թասմիմ իթտի իսէ տէ, պու սուրէթլէ զայպ իթտիկի
վաղթը էլտէ իթմէք շէօյլէ տուրտուն, արապաճը՝ Վէնսան
օրմանընտա եօլլարը զայպ իթտիկի թագտիրտէ, եարը կի-
ճէտէն էվվէլ մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլամաեաճաղը խհ-
թիմալինի թէֆէքքիւր իտէրէք, թրէնին հարէքէթինէ տէ-
կին պէքլէմէկէ գարար վիրտի, վէ լաքին պու միւտտէթ,
քէնտիսի իշին, պիր գաշ սէնէ գատար ուղուն կէօրիւնտիւ:

Նիհաեթ գաթարըն հարէքէթ զէմանը կէլմէքլէ,
Օգթավ, պիրինճի սընըֆտան պիր վակօնա օթուրտու, վէ
պունուն էմնաի հարէքէթինտէ, էօյլէ միւլահաղաթ վէ
թէֆէքքիւրաթ իշինէ տալտը. պու պապտէ թէքմիլ մա-
լիմաթ վիրէպիլմէք իշին սահիֆէլէր լաղըմ օլտուղուն-
տան, եալլնըզ չու գատարը պէեան իլէ իթթիֆա իլէ-
րիզ քի, պիշարէնին հիտտէթ ու զաղապընը կէօզ եաշ-
լարը թէագիպ իթմէքտէ, վէ թէհտիրտամիզ քէլամլէրտէն
սօնրա, տօտաղարը չու սէօզլէրի բէրէլմէքտէ իտի:

— Ա՛հ, նա՛նքէօր, քէնտիսինի նէ՛ գատար սէվէր ի-
տիմ... ալիմ Ալլահ, քէնտիսինէ նէ՛ տէրէճէ մուհապպէ-

Թիմ պուլունմագտա խոի... Անը զայպ իթտիքտէն սօն.
րա, պէնիմ իչին եաշամագ նէ՞ լազըմ... Էկէր թէսլիմի
րուհ իթմիշ օլտուղունու պիլսէ իտիմ, պէլքի քէնտիմի
թէսէլլի իտէպիլիը իտիմ... Փագաթ անըն խային վէ ալ
չագ օլտուղունու պիլմէքլիք, թէհամմիւլ օլունուը շէյ տէ
յիլ տիր, վէ էօլմէք՝ տահա էվլէա տըր :

Նիհաեէթ թրէն, պիր գաչ եէրէ ուղրատըգտան սօն.
րա, Ժուանվիլէ վասըլ օլտուղունտա, Օգթավ աշաղընա
էնտի, վէ օլ էսնատէ սաաթ ծնու օթուզ ալթը տագըգա
կէչտիկի հալսէ, մէվգիֆտէն պիլ հարւէքէ, Մարն չաեընա
կէօթիւրէն ուզուն վէ էյրի պիւյրիւ թարիգտէն եօլունա
տէվամ իյլէտի :

Օգթավըն կէչմէքտէ օլտուղու մահէլլէր, Բարիսին
քէօյլիւքլէրինտէն օլուպ, եաղըն, բազար վէ եօրթու
կիւնլէրի, օրալարտա պուլունան մէյիսանէլէր, լոգանթա
լար, վէ սայիր էյլէնճէ վէ իսթիրահաթ եէրլէրի, կիճէ
լէրի, Բարիսին սօն գաթարը մուվասըլէթ իտէնէ տէկին
աչըգ օլուպ, պիր չօգ խալգ թէնէզզիւհ իտէրլէր վէ զէֆ
ու ճիւմպիւշ իլէ վագըթ կէչիրիլլէր իսէ տէ, հաֆթա ի
չինտէքի կիւնլէրտէ, մէգըիւր էյլէնճէ մահէլլէրի, ագ
չամըն սաաթ ծնունտան, եանի եարը կիճէտէն իքի սաաթ
էվվէլ գաբանըրլար, վէ օրալար սիւքիւնէթ իչինտէ պու
լունուրլար :

Իմտի, Օգթավըն մահէլլի մէգըիւրէ կիթտիկի կիւն
տախի, հաֆթա իչինտէ, ատի պիր կիւն օլտուղունտան,
մէրդում, քիմէսնէեէ թէսատիւֆ իթմէտի, վէ եալընը
քէնտի աեագ սէսլէրինի իչիտէն գաբալը գաբուլարըն ալ
գասընտաքի քէօբէքլէրին հավլամասընտան զայրի պիր սէս
ալմատը :

Օ կիւնիւ, կիւնտիւզ հավա ֆէվգէլատէ սըճագ իտի
վէ ագչամ տախի մէգըիւր սըճագլըգ քէսպի իթիտալ իթ
միշ օլմաեըպ, անճագ գուպպէյի ասիւման պուլուլթլար

իլէ գաբլը օլմաղլէ, պիր պօրա զուհուր իտէճէկի զանն օլունմագտա իտի: Հասըլը օ կիճէ, հէմ հավանըն հալի վէ հէմտէ մահէլլին միւսայիտլիկի, պիր ճինաեթ վուգուլնէ էլվէրիչի իտի իսէ տէ, Օգթավ, պու կիւնա թէհլիքէլէրի խաթըրընա պիլէ կէթիրմէեէրէք, իմզասըզ մէքթուպուն թավսիեէսի մուճիպինճէ, Նօթան նամ մահէլլէ տօղրու եօլունա տէվամ իթտիկի հալտէ, մէքթուպը մէզքիւրուն ֆըգըալարընտան պիրինին տօղրու չըգտըղընը կէօրտիւ: Շէօյլէ քի, չայըն քէնարընտա պիր արապա տուրմագտա օլտուղունու, արապանըն ֆէնէրլէրի այտընըղընտան կէօրմէքլէ, ատըմարընը չաբուգլաթտը, վէ արապանըն եանընա մուվասըլէթինտէ տուրտու:

Արապաճը, քէնտի մահէլլի մախսուսընտա ուեուգլաեօրտու:

Էկէր կիւնտիւզ օլսա իտի, մէգքիւր արապա վէ արապաճը վէ հաթթա պու արապաեա գօշուլու օլան պէյլիր թանըլապիլի իտի, հալպուքի կիճէ օլտուղունտան, Օգթավ, պունլարը թանըեամատը:

Մէրգում տէլիգանլը, արապաճըեր սարստըղընտան, մէրգում պիրտէն պիրէ ուեանարագ, վէ եախօտ էօյլէ կէօրիւնէրէք,

— Հազըրմ, էֆէնտիմ, հազըրմ, կիտէլիմ. . . տէտիւլաքին ֆէնէրլէրին այտընըղըլա Օգթավը պաշտան աեաղա գատար թէճէսսիւս իտէրէք,

— Աճայիւպ, պու պիղիմ էֆէնտի տէյիլ. . . ֆագաթ, եահու, նիչին պէնի ույգումտան ուեանտըրտընըզ, տէյի պիւալ իթտի:

Օգթավ. — Ձիւնքի սիզէ պազը տիեէճէքլէրիմ վարտըր Արապաճը. — Շու սաաթտա վէ պէօյլէ խալի մահէլլէ տէ պանա նէ տիեէճէկինիզ օլապիլիր: — (Օ արա գամչըսընը եօգարը գալտըրարագ.) Եօլունուզա կիտին, եօգսա շիմի գամչըմը էնտիրիլիմ:

Օգթավ. - Պէնի խըրսը՞դ մը զանն խտեօրսունուղ,
Արապաճը. - Խըրսըդ օլմատըղընըղը քի՞մ պիլի...
Պէն սիզի թանը՞մընըմ... Սիղէ թէքրար խտեօրում, չա-
բուղ եօլունուղա տէվամ խտին :

Օգթավ, գամընտան խալի օլմագ իւզրէ պիր աղ ու-
ղագլանտըդտան սօնրա, ճէպինտէն ագչէ ճիղտանընըղը,
գարտը, վէ տէրունինտէն պիր լուի ալթունու ալարագ,

— Պագընըղ... պու եիկիրմի ֆրանգլըդ տըր, տէտի

Արապաճը. - (Եռմայանարագ.) Պէնիմ իչին մի տիլ

Օգթավ. - Էվվէթ, սիզին իչին տիր :

Արապաճը. - Փագաթ պէն սիզի կէօթիւրէմէմ, չիւն-
քի պուրատա պիրիսինէ պէքէեօրում :

Օգթավ. - Պէնի կէօթիւրմէնիզի իսթէմէեօրում, իլա-
պանա ճէվապ վիրմէնիզի իսթէեօրում :

Արապաճը. - Սիզ պանա եիկիրմի ֆրանգ վիրաիկի-
նիզ հալաէ, մէմնունէն իսթէրիմ : - Էկէք սիւալէրինղէ
ճէվապ վիրմէղ իսէմ, չէ յթան պէնի չարբուն : - Սօրունուղ,
էֆէնտիմ, սօրունուղ, իսթէքսէնիզ սաաթ, իսթէքսէնիզ
մէնղիլ հիսապըչլա, ճէվապ իթասընա հաղըրըմ : Փագաթ
վիրէճէկինիզ իճըրէթի բէչինէն ալմագ իթէրիմ :

Օգթավ. - Իւճըթիինիզի ալըն :

Արապաճը. - Քէք ալէա, էօլլէ իսէ, սիզաէ սիւալէ-
րինիզէ պաչլաեըն :

Օգթավ. - Բարիատէն մի կէլիեօրսունուղ :

Արապաճը. - Թապիի :

Օգթավ. - Արապանըղը թաթան քի՞մ տիր :

Արապաճը. - Թագրիպա օթուղ եաչընտա գիւղէլ պիլ
տէլիգանըղ տըր : Պէն, Շաթօ տ'Օ ըսթասիօնունտա տու-
րուեօրում, բէչինէն պէաէլինի էօտէեէրէք, պու թա-
րաֆէարա կէլմէք իւզրէ պէնիմլէ բաղարըղա կիլիթի : Օ
արա, սաաթ տէօթ պուչուղ վար խտի եալսօտ պէչէ չա-
եէք պուլունմագտա խտի :

Օգթավ. - Պու տելիգանլը եալընը մը խտի :

Արապաճը. - Եալընը խտի , ֆադաթ Ֆոպուր տիւ
թամիլ սօդաղընտա քիւչիւք պիր գատընը արապասընա
ալտը :

Պու սէօղիւ իշիթտիկինտէ , Օգթավ , պաշտան աեաղա
գատար տիթրէտի , վէ քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— Պու գատըն նա՞սըլ խտի , տէտի :

Արապաճը. - Ղտեթ կէնճ , տիւպէր վէ մէլտյիքէ կի-
պի պիկիւնաճ զանն օլունուեօր խտի : Ա՛հ , օ թասվիրտէ
օլան գատընլարա վէ գըզլարա էմնիյէթ օլունմագ ճայիզ
տէյիլ տիր : Կիւմիւշիւ բէնկաէն էլպիսէ կիեինմիշ վէ պա-
լընա քիւչիւք պիր հասըր շաբգա գօյմուշ խտի : Պունլարա
տիգդաթ իթտիւմ , չիւնքի թապիւեաթըմ , զաթէն մերաղլը
օլուպ , պու կիպի շէյլէրէ զիեատէ տիգդաթ իտէրիւմ : -
Հէր նէ հալ իսէ , միւշթէրիւմ օլան տելիգանլը , օլ կէնճ
գատընը արապաեա ալմասընտան սօնրա , ժուանվիլ քէօր-
րիւսիւնէ կիտէճէկիմիղի պանա սէօյլէտի : - Մուճիպինճէ
եօլա չըդտըգ : - Պիր քէրրէ նէֆօի Բարիսի թէրք իթտիկի-
միղտէ , տելիգանլը իլէ բէֆիդէսի , եուվալարընտա պու-
լունան կիւվէրճինլէր միսիլու ճիւվճիւվ էօթմէնէ վէ սօնսուզ
պուսէլէր ալըպ վիրմէկէ պաշլատըլար : Վադաա ագըլը
պիր քիմսէ տէյիլ իսէմ տէ , պէօյլէ սըրալարտա նէ՛ կիպի
աճվալ վազը օլտուղունու բէք իյի անլարըմ . . . Շունու
տալի սէօյլէրիւմ քի , արապամըզա օթուրան միւսիւլէր ,
պիղտէն ասլա սըգըլմազլար , վէ պիր արապաճընը , սայիր
քիմսէլէր սըրասընտա թութմազլար :

Օգթավ , պու սէօյլէրի տինլէտիքճէ , հիտտէթի սօն
տէրէճէնէ վարմագտա խտի :

58

Օգթավ, պիր սանիյեէ գատար սիւքիւթլէ,
— է՛յ սոնրա, տէյի սիւտլ իթտի:

Արապաճը. - Եօլումուղա սիւրաթլէ տէվամ իթ
սաաթ ալթը սուլարընտա ժուանվիլէ վասըլ օլտուգ: Միւշ
թէրիմ, պուլունտուղումուղ իշպու մահէլէ գատար արա,
պաեը սիւրմէքլիկիմի թալէպ իթտի, վէ օլ քիւչիւք Գա,
տըն իլէ պէրուպէր արապատան էնիպ, պանա, կիտիպ
թաամ իթմէքլիկի, վէ հայվանըմա տա եէմինի վիրմէքլի
կիմի, վէ թամ սաաթ օնտա պուրատա պուլունուպ, քէն
տիսինին վիրուտինէ տէկին, պուրատան գըմըլտանմաագ
լըղըմը թէնպիհ իյլէտի: - Մուախարէն քէնտիսի սահլը
տէն էնէրէք, ըէֆիգէսինի, պիր սըրըղա պալըր օլան կիւ
ղէլ վէ սիեահ ըէնկլի պիր գաեըղա օթուրթտու, վէ քիւ
ըէքլէրի էլինէ ալտարագ, չայտան կէչտի, վէ իքիսի պիրլիք
տէ, գարչըտաքի առաեա չըգտըղլարընտա, քէնտիլէքլի
կէօրմէղ օլտում: Օլ վագըթ պէն տէ, պուրաեը թէրքլէ
կիտիպ պիր աղ չէյ եէտիմ, վէ հայվանըմ Գամպրօն տա
եէմինի եէտի: Թայեին օլունան սաաթտա տախի պուրա
եա ավտէթ իտիպ, րահաթ պիր ույգու չէքմէքտէ իքէն
սիւք, գօլումուման թուլթարագ պէնի ուեանտըրտընըլ: - Եւ
թէ, միւսիւ, պու պապտէ պունտան զիեատէ մալիւմա
թըմ եօգ տուր: - Եկէր վիրտիկինիղ աղչէնին պէտէլի
ալմըչ օլտուղունուղու հիւքմ իտէրսէնիղ, մէմուռն օլու
րում: Աքսի թագտիրինտէ տէ, էսէֆ իտէրիմ, զիրա պիր
քէրրէ եէրինտէն ալընան պիլէթլէրին օնտան սոնրա կէր
վէրիմէսի գապիլ օլամաղ:

Օգթալ, միւհթաճ օլտուղու մալիւմաթը ալմը իտու-
կինտէն, չայըն թարաֆընա միւթէվէճճիճ օլտու :

Այ մահիթապընըն պուլուլթլար իլէ գարանմըչ օլմա-
սընտան տօլաեը հուսուլէ կէլէն գարանլըգ իչինտէ, գար-
լտաքի ատաճըգ, էթրաֆընը իհաթա իտէն աղաճլար ի-
լէ պէրապէր պիր մէնղարէյի ղարիպէ քէսպ իյլէմիչ իտի :
Մէղքիւր ատաճըգ իլէ աղաճլարըն օրթասընտա, ճիւղի
պիր պյտընլըգ միւչահէտէ օլունտուղունտան, Օգթալ,
ֆէքինտէն,

— Շուրատա օլմալը տըրլար... պու չայտան նաճըլ
կէլէլի... քէնալէրինէ նաճըլ վասըլ օլմալը... աճապա
քէնալէրինի պուրատա՞ մը պէքլէեիմ, տէտի :

Օլ արա արապաճը, օթուրմուչ օլտուղու մահէլլտէն
պաղընա էնէրէք, ֆէնէրլէրտէն պիրինին ըչըղընտան թիւ-
թին չիպուղունու եադմագտա օլուպ, Օգթալ, մէրգու-
մա իսթապէն,

— Եադընլարըմըգտա պօչ գաեըգ վաճ մը տըր, տէ-
յի սիւալ իթտի :

Արապաճը. — Պուրաեա կէլտիկիմտէ, միւչթէրիմին
փիւլիւք գաեըղընտան ղայրի գաեըգ կէօրմէտիմ... ֆա-
գաթ, սուս օլուն, տինլէեին :

Օգթալ գուլադ վէրիպ տինլէտի :

Պիր աղ ուղադտան իքի ատէտ քիւրէեին, չայըն տէ-
րունինա մունթաղամէն սուեա կիրիպ չըդմասընըն սէսի
իթտիլիեօրտու :

Արապաճը. — Ղալիպա միւչթէրիմ ալտէթ իտիեօր.
քէնալիլլէ կէօրիւչմէք մի իսթէեօրսունուլ :

Օգթալ. — Պէքիլ :

Արապաճը. — Էօյլէ իտէ, չօդ պէքլէմէտիկինիլլէ թէ-
լէքքիւր իտին :

Իիւրէքլէրին սէսի կիթտիքճէ եադլաչըեօրտու :

Պու արա, այ իւղէրինտէ պուլունան պուլուլթլար տա-

ղընդէն, օրթալըդ այալնլանտըղընտան, վէ հէր շէյ, ա
շիւթարէն կէօրիւլէպիլտիկինտէն, արապաճը,

— Պու կէլէն միւշթէրիմ տէյիլ տիր, տէտի:

Ֆիլվադը կէլէն դաւըդ, պիր պալըգճը գաւըղը
լուպ, տէրունինտէ եալընըզ պիր քիմնէ պուլունմադտա
իտիքի, շիւպհէսիդ օ տա գաւըգճը իտի:

Մէղքիւր գաւըգճը, պիր դաչ քիւրէք տահա շէթ
րէք, ոահիլէ եանաշտը:

Չէհրէսինտէն, էյի պիր ատէմ օլմատըղը, անլաշլըն
պու ատէմ, օթուրտուղու եհրտէն գալգարագ, դարաւա
աթլատը, վէ գաւըղընը հալաթլա պաղլամաւա հաղը
լանըրքէն, Օգթալ, մէրգոււմա խիթապէն վէ եիւքսէք սէ
տա իլէ:

— Է, արգատա՛շ, տէյի նիտա իթտի:

Պալըգճը. — (Սէրթ պիր սէտա իլէ.) Նէ՞ վար:

Օգթալ. — Պէնի գաւըղընըղա ալմագ իսթէրմիսինիլ:

Պալըգճը. — Պէն կիճէ վադթը Բարիսիլէթի տօլա
տըրմամ:

Օգթալ. — Պէն տօլաշաճագ տէյիլիմ. Մարն չալընտան
կէչմէք իսթէրիմ:

Պալըգճը. — Վագըթ կէճ տիր... պէն տէ ղիւտա
եօրկունում... կիտիպ ուեուեաճաղըմ: Իմնի, պաղգա
դաբու չալըն:

Օգթալ. — Ֆագաթ լաւըղը իւճրէթ վիրէճէեթմ:

Պալըգճը. — Նէ՞ վիրէճէքսինիլ:

Օգթալ. — Իսթէտիկինիլ պէտէլի վէրիլիմ:

Պալըգճը. — Եիւղ — իսթէրիմ. էշինիլէ կէլը մի:

Օգթալ. — Ալըն:

Պալըգճը. — Սիլաէ գաւըղըմա օթուրուն:

Օգթալ, գաւըղա կիրտիկինտէ, գաւըգճը,

— Բանդօնուն իւզէրինէ օթուրուն, տէտի:

Օգթալ. — Սիլ նէրէեէ օթուրաճագսընը:

Պալըդճը . - Պէն արգաթաթ տուրուում: Սիղին ա-
նադատ տուրմանը պանա էնկէլ օլուր :

Օգթավ օթուրաու , վէ գաեըգ՝ դաթը մէսաֆէ իթ-
մէկէ պաշլատըղընտա , արագաճը , օթուրտուղու եէրտէն ,
— Ուղուրլար օլտուն , թէյի պաղըրտը :

Պալըդճը . - Ատաեա՝ մը կիտէճէքսինիլ :

Օգթավ . - Էվվէթ :

Պալըդճը . - Նիեէթինիլ օրատաքի քէօզկէ՞ մի կիթմէք
տիր :

Օգթավ . - Էվվէթ :

Պալըդճը . - Տիմէք տիրքի , Մ . Օկիւսթիւ թանըեօր-
տունուլ :

Օգթավ . - Մ . Օկիւսթ քիմ տիր ,

Պալըդճը . - Էյլէնմէք իւղըէ արա սըրա պուրաեա կէ-
լէն Բարիսլի պիր տէրիգանլը արը :

Օգթավ . - Խայր , քէնտիսինի թանըմաեօրում :

Պալըդճը . - Քէնտիսինի թանըմաեօր իսէնիլ , անտէն
նէ իսթէեօրսունուղ , վէ պու սաաթտա քէնտիսինէ վիղի-
թա վիրմէքլիկինիլ նէ՞ սէպէպլէ տիր :

Օգթավ . - Սիղ բէք մէրագլը իմիչսինիլ :

Պալըդճը . - (Կիւլէրէք .) Էվվէթ , մէրագլը օլտուղու-
մու սայիրէրի տէ սէօյլէրլէր : « Փիւվագը հէր շէյի պիլմէք
վէ անլամագ մէրագընտաեըմ , վէ իսպաթը տա չու տուր
քի , տէրունինտէն եիւղ — չըգարտըղընը չիզտանտա տա-
հա նէ պուլունտուղունու անլամագ իսթէրիմ :

Օգթավ , էթրաֆընա աթֆը նաղար իթտի : Օլ էսնա-
տէ գաեըգ , թամ չայըն օրթա եէրինտէ պուլունուեօր-
տու : Պալըդճը իսէ , քիւրէք չէքմէեիպ , տուրտուղունտա ,
այ մահիթապըյլա , սիմասը վահի պիր սուրէթտէ կէօ-
րիւլեօրաու :

Օգթավ , վագաա ճէսուր պիր տէրիգանլը իտի իսէ
տէ , օլ էսնատէ եալընըղ պիր միւլահաղա ֆիքրինի իչլալ :

իթմէքտէ, եանի պիր ան էվվէլ մահէլլի մագսուտէ վասլ
օլմագ իսթէմէքտէ իտի: Պինապէրլին պալըգճընըն մէղքիւր
գապա վէ թէրպիտէսիզճէ իֆատէսինէ էհէմմիտէթ վիրմէ-
տէրէք, եալընըզ,

— Իսթէտիկինիզ իւճըթի վիրտիմ. պու իւճըթ սիլէ
ա՞ղ մը կէլտի, տէյի սիւալ իթտի:

Պալըգճը. — Էվվէթ, վիրտիկինիզ իւճըթ պանա բէք
աղ կէօրիւնիւօր:

Օգթավ. — Տահա նէ միգտար չէյ իսթէօրսուճուղ:

Պալըգճը. — Ագչէ չիզտանընըզ քեամիլէն պօշաթ.
մանըզ իսթէօրում:

Օգթավ. — (Քէնտիսինտէն չըգարագ.) Տիմէք սիզ
խըրաըզընըզ:

Պալըգճը. — Օնա շիւպհէ մի իտիօրսուճուղ:

Օգթավ. — Ֆագաթ պաղըրըս չաղըրըրմ:

Պալըգճը. — Պիր թէճրիւպէ իսին պագալըմ:

Օգթավ. — Չայըն քէնարընտա տուրան արապաճը
պիղի կէօրիւօր, վէ սէսիմի իշիտէպիլիր:

Պալըգճը. — Արապաճը մը... օհօ... օ պէնիմ ար-
գատաշըմ տըր... Պիր ազտան քեարըմըզ արամըղա
բայլաշաճաղըզ:

Օգթավ. — (Հիտտէթինտէն նաչի տիթրէտէրէք.) Նէ'
չարէ, պիր քէրրէ եագաեը էլէ վիրտիմ: Իմտի, թէպիմ
օլմագտան զայրի վասըթամ եօգ տուր: Իմտի, ալըն չու
ագչէ չիզտանըմը:

Պալըգճը. — Աղլարըն իւզէրինէ աթըն:

Օգթավ, մէղքիւր չիզտանը աթտը:

Պալըգճը. — Բէք էյի... Շիմտի սաաթընըզլա քէօս-
թէյինիզի տէ օնա իլավէ իտին:

Օգթավ. — Տահա պիթմէտի՞ մի:

Պալըգճը. — Խա՛յր... Հէմտէ չաբուդ տէտիկիմի իճ-
ըա իտին:

Օգթաւ. - (Ֆիքրինտէն .) Ա՛հ, էկէր եանըմտա պիր պիւհըմ օլսթ իտի . հալպուքի պիր շէյիմ, հաթթա պիր չադըմ տախի եօգ տուր . . . իմտի քէնտիմի միւտափաա իթմէկէ միւգթէտիր տէյիլիմ :

Պու վէճհլէ մէրգուժ տէլիգանլը, սաաթըյլա քէօսաթէյինի տախի, ալչաղըն աեադլարընա ֆըրըթըլ, գալպինի վէ պօղաղընը թաղեիգ իտէն պիր իղթիրապլէ,

— Պու շէյլէրի սիգէ վիրտիկիմ հալտէ, հիւքիւմէթէ թէշէքքի իթմէեէճէկիմէ տախի եէմին իտէրիմ, իմտի, պէնտէն գօրգաճադ սէպէպինիղ եօգ տուր . . . Ումարըմքի խօշնուտ օլտունուղ, վէ արթըգ պէնի ատաեա կէօթիւրիւրախնիւղ, տէտի,

Պալըգճը. - Է՛յ, քիւչիւք միւսիւ, ուզուն ուզատիեէ մուամէլթտա պուլունմադտան իսէ, տօղրուտան տօղրուեա ֆիքրիմի սանա անլթաեըմ : Սէն պանա սըգընթը վէրիեօրսուն, պուրատա պէն սէնի պէքլէեօրտում . . . վէ մատէմքի սէնի եադալատըմ իսէ, պիր տախի ալաէթ օլունմաեան մահէլլէ կէօթիւրիւղ սէնի թէպլիմ իտէճէեիմ :

Այնի վադըթտա, խապիսի մէրգուժ, իքի էլիյլէ աղըր քիւրէկի գալտըրըլ, Օգթաւըն գափասընա վուրուղ եարմադ ֆիքրիյլէ իւզէրինէ տօղրու եիւրիւտիւկիւնտէ, Օգթաւ, մէրգումուն ֆիքրի մուգիրիինի անլաեարադ,

— Գաթի՛լ, գաթի՛լ, գաթի՛լ, տէյի պաղըրըլ, քէնտինի Մարն չայընա աթտը, վէ սուեուն ալթընտա ղայպ օլտու :

Հայտուտը մէրգուժ տախի,

— Ա՛հ, նէ՛ գատար չաչըն իմիչիմ . . . հիւ պիր շէյիթէյլմէքսիղին վուրմալը իտիմ . . . լաքին պադալըմ եիւղմէք պիլի՛ր մի, տէտի :

Պու խուսուս բէք չաբուդ անլաչըլտը . շէյլէքի Օգթաւ, եիւղմէք ֆէննինտէ դաեէթ մուհիր օլտուղունտան, սուեուն իչինտէ պիր միւտտէթ գալտըգտան սօնրա, պիր

խայլի ուզագտա, թէքրար սուեուն երգիւնէ չըգտը, վէ սէ
րիան երգմէքտէ օլտուղու, այ մահիթապըյլա կէօրիւնտիւ
ճանի, պու հաթի կէօրտիւկիւնտէ, մէյեուսէն,

— Ա՛հ, քիւհանի, պալըզ կիպի երգիւնտը... ֆա
գաթ պէհէմէհալ քէնտիսինի եագալաեաճաղըմ, տէտի,
վէ քիւրէքլէրինի օլ տէրէճէ գուվվէթլէ չէքմէեէ պալա
տըքի, զանն իտէրսին գաեըզը ուչուեօրտու:

Պէօյլէճէ քէնտիսիյլէ Օգթավըն արասընտա եալընը
պիր սանիեէլիք մէսաֆէ գալթը, վէ նիհաեէթ մէրգում
տէլիգանյըեա եէթիշտի:

Սարիօլուն մէմուրու, պու վագթը միւսայիտ ատտի
լէ, գալտըրտըզը քիւրէեի մէրգում տէլիգանյընըն պ
լունտուղու թարաֆա վուրտու իսէ տէ, Օգթավ, օլ ա
սուեուն իչինէ տալընչ օլտուղունտան, վուրուլան քիւ
րէք քէնտիսինէ բասթ կէլմէտի, վէ գաեըզ տա, միւ
րաթը հարէքէթիյլէ, մէրգում տէլիգանյընըն իւղէրինտէ
կէչիպ, հայտուտ, անճագ պիր սանիյեէ սօնրա գաեըզը
տուրտուրմաեա, վէ ազընթըեա գարչը ուղրաշմաղա վէ
կէրիեէ տէճմէկէ մուվաֆիպագ օլապիլտի:

Մէրգում, կէօղլէրինին քէսկին պագըչըյլա, սուեուն
երգիւնիւ թէճէսսիւս իթտիկինտէ, Ֆիքրինտէն,

— Էկէր այ մահիթապը պուլուլթլարըն ալթընտ
գալըր իսէ, թէչէպալիւսիւմ պիր չէյէ եարամաեաճագ
տըր, տիմէքտէ իտի:

Լաքին այ մահիթապընը սէթը իտէն պուլուլթլար, հէ
նուզ ուզագտա օլտուգլարընտան, ճանի, պուլուլթլարըն
հիւքմիւ իճրա օլունանա գօտար մէրամընը իճրա իտէպի
լէճէկինի տիւլիւնտիւ, վէ պիրտէն պիրէ գաեըզտան եի
կիրմի ատըմ ուզագտա, սուեուն երգիւնտէ Օգթավթ
պալը կէօրիւլմէքլէ, ճանի, եթքսէք սէտա իլէ,

— Պու տէֆա եագաթը չիմաէն գուրթարմաեա
ճագսըն, տէտի:

Հասըլ իտէճէք օլտուղու դազաեա մուգապիլ Սարիօլ-տան իւճրէթ տլան վէ մատամ Պլանշ Կավարը ալթը մի-թոն սահիպի գըլաճագ պուլունան հայտուտ վատ օլու-նան միւքեաֆաթը միւսթագիմանէ դազանմագ իւզըէ, խըտմէթ վէ մէմուրիեթիւնի պէր վէճհի մաթլուպ իյ-ֆա իթմէքտէ օլտուղունտան, Օգթավըն պաշը կէօրիւն-տիւկիւ մահէլլէ եթիշմէք իւզըէ, վար գուվվէթիլլէ վէ աղընթըեա դարշը ուղրաշարագ քիւրէք չէքմէսինէ տէ-վամ իյլէտի: Տիւնա Պիւէնին տօսթու, պէսպէլլի եօրուլ-մուշիտի, վէ սուտան աղըրլաշմըշ օլան էավալը, հարէքէ-թինէ մանի օլուեօրտու. պինապէրին, պու տէֆա ճանինին թէադիպինտէն եադասընը գուլթարամաեաճաղընը տէրք իլէ, իքինճի տէֆա սուեա տալտը, վէ հայտուտ պու հա-վի կէօրտիւկիւնտէ, զազապնաք սուրէթտէ ըէֆը սէտա իթտի, վէ բանթալօնուկուն գուշաղընտան ասըլը օլան պիւ-եիւք պիր պըշաղըն աղընը աշըպ, քէնտիսի տէ սուեա ա-թըրադ, չիքեարընը արամաեա պաշլատը, վէ օն պէշ երկիրմի սագըզա դատար սուեուն ալթընտա գալըպ, պու-տէհու եիւզէ չըգտըղընտա, քէնտիսինտէն օն տտըմ գա-տար ուզագտա Օգթավը կէօրտիւքի, պիշարէ կիւճ պէլա իլէ նէֆէս ալըպ վիրէպիլլմէքտէ իտի:

Պու տէլիգանըլ իլէ ճանինին արասընտա իքի գու-լաճըգ մէսաֆէ գալմըշ օլուպ, Օգթավ, եինէ սուեուն ալթընա տալմագ իսթէտի իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամատը, ղիրա հայտուտ, պիշարէնին էլպիսէսինին պօղաղընտան թութուտ, վէ այնի վագըթտա պու իքի շախալար պէտէն պէտէնէ կէլէրէք, արալարընտա տէհչէթլի պիր միւտա-րէպէ պաշլատը: Պու միւտարէպէնին նէթիճէսի, հայտու-տա խաեըրլը օլաճաղը չիւպհէսիզ իտի, չիւնքի քէնտիսի հէնուղ եօրկուն օլմատըգտան պաշգա, եունլու կէօմլէգի իլէ գըսսա պէզ բանթալօնու տախի սէրպէսթիլ հարէքէ-թինէ մանի տէյիլ իտի:

Խապիսի մեղքիւր, Օգթավը պողաղընտան թուրթուշ
օլուպ, սուտա պողմադ ֆիքրիյէ, պաշընր Մարն չայընա
սօգմաղա չալըշընթօրտու, վէ սաղ էլիյէ տէ, պէլինտէրի
պըշաղը արանթօրտու :

Պիշարէ տէլիգանլընա կէլինճէ, մէյեուսիեէթի աղի-
մէ իլէ քէնտիսինի միւտաֆաա իթմէքտէ, եախօսա տահա
տօղրուսու չապալպամագտա իտի :

Շէօյլէքի, գաբալը օլան եոււմուգլարընը ճանինն
կէօքսիւնէ վէ եիւզիւնէ եէրլէշտիրիպ, էլինտէն գուրթու-
մաղա ուղրաշմագտա իտի իսէ տէ, մուվաֆիագ օլամա-
տըգտան պաշգա, հարաքեաթընըն չիտտէթի աղիմէսիյէ
տէ, գուվլէթտէն տահա չաբուգ վէ տահա զիեաւտէ տիւ-
մէքտէ, վէ կէօզլէրի տէօնմէքտէ վէ պիլմէեէրէք, սա-
շընտան վէ պուրուն տէլիքլէրինտէն զիեաւտէսիյէ ու-
եուրթմագտա իտի : Պիշարէսին նէֆէս ալըպ վիրէպիլմէսի,
ճան վիրմէք րատտէսինտէ օլանլարըն հալինէ պէնգէթօր-
տու : Վաղաա արթըգ քէնտիսի իլին չարէի սէլամէթ գալ-
մատըղընը անլաեթօրտու իսէ տէ, եինէ մուգաւլէմէթ իտի
եթօրտու :

Պիրտէն պիրէ, ճաննի, պըշաղը սաղ էլինտէ օլաղա
սուեուն եիւզիւնէ չըգըպ :

— Ա՛հ, քիւլճանի՛ . . . տէյի նիտա իթտի :

Օգթաւլ, սըրթիւսթիւ եաթմըշ օլուպ, վէ տէօրթտէ
իւշ բայը պօղուլմուշ հալտէ պուլունարագ, քէնտիսինի
թէհտիտ իտէն պըշաղը խէեալմէեալ կէօրէպիլտի, վէ իքի
աեաղլարընը խասմինին պալտըրլարընա վուրուպ, բէնէ-
սինտէն գուրթուլմագ իւզլի, սօն տէրէճէտէ վէ մէյեու-
սանէ պիր ճահա իթտի :

Մէրգուսուն կէօմէկիինին եագաօը եըրթըլըպ, խա-
մինին բաղմագլարընը արասընտա գալտը, վէ օ տալի չի-
քեարընը էլտէն գաշըրաղընը անլաեարագ, սիւահընը ի-
քի տէֆա րասթ կէլա էնտիրտի : Պու սիւահըն չէլիկի :

եռմագ պիր մատտեճէ թէսատիւֆ իթտիկինտէն , վէ յւայհէսիզ Օգթավըն թէնի օլտուղունտան , ճանի ,

— Ձանն իտէրիմքի , իշինի պիթիրտիմ . . . պունունլա պէրապէր , թէքըար սուեուն եիւզիւնէ չըգար իսէ , օլ վա-
ղըթ խըզմէթի իքմալ իտէճէեիմ , տէգի :

Օլ էանատէ , այըն իւզէրինէ պիր պուլուլթ կէլմէք-
է , թարիֆ իթտիկիսիզ տէհչէթլի ֆաճիա մէնղարէսի
պիւսպիւթիւն գարանլըգ իշինտէ գալար , վէ իքի իւշ սա-
նլլէ սօնրա , եէնիտէն օրթալըգ բշըտըղընտա , հայտուտը
մէրգում , ճանվէր կիպի էթրաֆա կէօղ կէղտիրտի իսէ տէ ,
սուեուն իւզէրինտէ սէյեար հիշ պիր մատտէ կէօղիւնէ
իլլմէտի :

Հայտուտ . - (Յիքրինտէն .) Շիմտի օ սուեուն ալթը-
նը պուլտու . պիր տահա մէյտանա չըգանա գատար պիր
խայլի կիւն կէչէճէք տիր :

Պատէհու , պիր դաշ գուլաճ ալարագ , գաեըղընա
վասըլ օլուպ , պիր աղ տահա պէքլէտի , վէ Մարն չա-
լընըն ագընթըրնա տիգգաթ իթտի իսէ տէ , հիշ պիր
եէնի հատիսէ վուգու պուլմատըղընտան , գաեըղընը , սա-
հլէ կէօթիւրտիւ , վէ ֆէնէրլի արապանըն տուրտուղու
մահէլէ չըգաըղընտա ,

— Ու՛ֆ , պէնիմտէ իշիմ պիթտի , տէտի :

Արապաճը . - Սէ՛նմիտին , Մագար :

Հայտուտ . - Էվվէթ , Լուբիա , պէնիմ :

Արապաճը . - Իշ չանթաեա կիրտի՞ մի :

Հայտուտ . - Էվվէթ :

Արապաճը . - Լաքին չօգ ուղուն տիւրտիւ :

Հայտուտ . - Չօգ տա կիւճ օլտու . տօղրուսու պու-
լի տէրիւհտէ իթտիկիմէ բիւշման օլտու :

Արապաճը . - Վա՛յ , պու տէրէճէ միւշքիւլաթ մը զու-
հուր իթտի . . . Տիմէք օ քիւլհանի պէլալը պիր քիւսէ իմիշ :

Հայտուտ . - Ս՛հ , Էվվէթ , Էվվէլ էմիրտէ պալըգ կի-

պի եիւղիւեօրտու : Պունտան մատաւ , հիշ րահաթ տուր մանելպ , վիճուտիմին հէր թարաֆընա եումուդ վէ թէր մէլէր էնտիրիեօրտու : Հէր հալտէ թէնիմ մօրարմըլ վէ գարարմըլ օլմագ կէրէք տիր : Նիհաեէթ , պէնտէ սուեա աթըլմագլա վէ պըչագլա ուղրաշմաղա մէճպուր օլտում :

Արապաճը . - Պըչագլա՞ մը . . . Ա՛հ , միւսիւ թաւէրլան պունտան խօշնուտ օլմաեաճագ տըր , չիւնքի օ , իշն գազա թարղընտա կէօսթէրիլմէսինի վէ մէրգումուն թէ նինէ տօգունուլմասընը իսթէմէեօրտու :

Հայտուտ . - Պէնտէ էօյլէ իսթէր իտիմ , ֆագաթ նէ եաբաեըմ . չարէսիզ գալտըղըմտա , պու սօն վասըթանա միւրաճաաթա մէճպուր օլտում . . . Պունունլա պերասիլ կէօրտիւկիւմ խըզմէթ , պանա վէրիլէն իւճըթին իւշ միւլինի տէեէր : Պու ճիւմլէ իլէ էկէր իքի գաթ իւճըթ վէ ըիլէ , պու եօլտա պիր իշէ պիր տահա կիրիլմէմ :

Արապաճը . - Էյ պաշգա պիր մէնֆաաթ հասըլ իթ մէտին մի :

Հայտուտ . - Նէ՞ կիպի մէնֆաաթտան պահա իտիեօրտուն :

Արապաճը . - Օ տէյիգանլընըն եէտինտէ ագլէ , վէ սաաթ իլէ ալթուն քէօսթէք վար իտի : Մալլում եա՛ , քեաւ ըրմըզը արամըզտա բայլաշաճաղըզ :

Հայտուտ . - Ա՛հ , էոէֆ իտէրիմ . . . վագաա պէն տէ օ քեարը իթմէք իսթէր իտիմ , ֆագաթ նէ՞ չարէ , միւմքին օլամատը :

Արապաճը . - Աճայի՛պ , բարա քէսէսիյլէ սաաթ վէ քէօսթէեինի ալմատըն մը : - Շիմտիտէն սէօյլէրիմ քի , պու տէտիկին ինանըլըր շէյ տէյիլ տիր :

Հայտուտ . - Անլէրի էլտէ իթմէք միւմքին օլամատը :

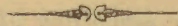
Արապաճը . - Նէ՞տէն :

Հայտուտ . - Հայլազը սօյմագ նիեէթինտէ իքէն , մէր գում սուեա աթըլտը , վէ օլ գատար չաբուգլուգլա սու :

եա տալորքի , քէնտիսինի թուծամատում . շիմտի , վէր-
դում , բարասը վէ սաաթ քէօթէեի իլէ չայըն ալթընտա
արր :

Արապաճը . - Արգատա՛շ , պու եաբտըղըն՝ պէնտէն ա-
տէթա խըրսըղըդ իթմէք տիր . . . Լաքին պէյիս եօգ , էլ-
պէթթէ պէն տէ պունուն աճըսընը չըգարըրըմ :

Արապատա պիր ամէլէ էլպիսէսի պուլունտուղուն-
տան , Մագար իսմինի թաշտըղընը պիր ազ էվվէլ իշիթ-
տիկիմիզ հայտուտ , ըսլանմըշ օլան էլպիսէսինի չըգարըպ ,
անը կիեինտի , վէ արապաեա օթուրմասընտա , Լուբիա ,
հայլանը դամշըլատը , վէ պէյլէճէ իքի արգատա՛շ Բարի-
սէ միւթէվէճճիհ օլուպ , սապահըն սաաթ պիրինտէն , եա-
նի եարը կիճէտէն ազ սօնրա , հիշ պիր հատիսէեէ թէսա-
տիւֆի իթմէեերէք վասըլ օլտուլար :

59

Մարն չայը սէվահիլինի թէրքլէ , տէրունինտէ Տինա-
Պիւէին մահպուս օլտուղու , վէ Սարիօլ իլէ պիշիմսիզ ար-
գատալընըն ալթ գաթտա գարչը պէ գարչը օթուրմուշ օլ-
տուգլարը սէֆիլ խանէեէ նագլը քէլամ իտէլիմ :

Էվվէլ էմիրտէ Սարիօլ իլէ նէմօրէն իսմինտէ օլան ար-
գատալընըն օտասընպ կիրէլիմ : Նասըլ քի սէյլէտիք , պու
իքի հաշարիլէր , գարչը պէ գարչը օթուրմուշ օլուպ , արա-
լարընտա թախթատան պիր մասա , վէ պունուն իւզէրին-
տէ տէ չինիտէն պիւեիւք պիր սալաթա գապը պուլուն-
մագտա իտի : Պու սալաթա գապընըն տէրունինտէքի սը-

ճագ րօմու , Սարիօլ , տէմիրտէն պիւեիւք պիւր գաշըգ ի՛նչ
արատա պիր գարըշտըրմագ տա իտի :

Հասըլը պու սալաթալըղըն եանընտա տիկէր պաղը
շէյլէր մէվճուտ օլուպ , ճիւմլէսի , բօնճ եարմաղա մախսուտ
իտիլէր : Լաքին Սարիօլ կիպի պիր քիմնէ թարափընտան
թէրթիպ օլունան պու բօնչուն , զաեէթ քէսկին օլաճաղը
տէրքեար իտի :

Սարիօլ , վազըթ վազըթ սըճագ րօմու գալըշտըրմագ
լըգ մուամէլէսինի տուրտուրուպ , քէնտիսինին վէ արգա
տաշընըն գատէհլէրինի տօլտուրմագ տա իտի :

Նէմօրէն , սօն տէրէճէտէ սէրիսօշ օլուպ , եիւղիւ պու
րուշմուշ վէ իշկինին թէհասիթիլէ պուրնու գըզարմըշ , վէ
ատէթա շէյթանի պիր քիսվէթ քէսպ իյլէմիշ իտի : Մէր
գոււմ , բօնչ գատէհինի արատա պիր պօշպլթաղընտա ,
պուրնունուն ալթընտան սէրիսօշլարա մախսուտ պաղը սէ
յիթլէր մըրըլտանմագ տա իտի :

Սարիօլ , պիւթիւն պիւթիւն սէրիսօշ տէյիլ իտի իտէ
տէ , անըն տախի գաֆասը թութմուշ իտի : Մէրգոււմ պիթ
թարաֆտան բօնճ գապընը գարըշտըրմագ վէ տիկէր թա
րաֆտան իշմէք մէշղուլիեէթինէ տալմըշ իտուկինտէն , լա
գըրտը իթմէկէ բէք տէ ֆըրսաթ պուլամամագ տա , ֆա
գաթ սիմասընտա էսէրը խօշնուտի միւշահէտէ օլունմագ
տա իտի :

Նէմօրէն , օլ քէսկին բօնչտան օ տէրէճէ իշտի քի
արթըգ տուրմաեա թագաթը գալմատըղընտան , պաշը
նը , գարշըսընտա պուլունան մասանըն իւղէրինէ տաեաթա
րագ , սէրիսօշ քիմնէլէրէ մախսուտ օլարագ տէրին պիր ույ
գուեա աալտը :

Սարիօլ տախի , օթուրտուղու իսկէմլէտէն էքէյիճէ
կիւճլիւքլէ գալգըպ , լամպասընը եագտը , վէ սալլանա
րագ , օտատան չըգըպ , նէրտիվէնէ տօղրու իլէրլէտի :

Օգլթալ կավարըն , չըմէնտըֆէրլէ ժուանվիլէ կէլթի

կինտէ, ֆիքրինտէ նէ՝ կիպի միւլահալաթ վէ թէֆէքքիւ-
րաթ մէվճուտ օլտուղունու եաղմասըղըմըղ կիպի, պիչարէ
Տինա-Պլիւէնին տէ, մահպուս պուլունտուղու պէլալը վէ
մուհլիք սաաթտան պէրու նէ՝ տէրէճէ հէեէճան, իղթիւ-
րապ վէ էնտիշէ իլէ վազթընը կէշիրմիշ օլտուղունու պէ-
եանտէն կէրի տուրուրուղ:

Մահպէստէ պուլունանլարա վազը օլտուղու իւղրէ,
օլ կէնճ գըղտա, պուլունտուղու սէֆիլ օտանըն թօղու
բէնչիրէլէրինտէն կիւնէշին այտընլըղը կիրիպ, օտանը թէն-
վիր իթտիկի միւտտէթ զարֆընտա, իւմիտինի գաթթ իթ-
մէեիպ, ճէսուր վէ ֆիքրի բուշէն օլարուգ, շու հալլ օ-
լունմաղ սիւալլէրի պիտտէֆաթ քէնտի քէնտիեէ,

— Շու տիւշտիւկիւմ տուզաղը աճապա քիւմ գուր-
տու, պէնի նէ՝ մադսէտլէ պուրաեա կէթիրտիլէր: Նէ՝ կի-
պի թէհլիքէ պէնի թէհտիտ իտիւօր. պէնտէն նէ՝ իսթէ-
եօրլար, տիմէքտէ իտի:

Թապիւթիլլէ պիչարէ գըղճըղաղ, պու սիւալլէրինէ,
ղանէթ մուճիպի իղթիրապ զաննիեաթ վէ ֆարգիեաթ իլէ
մուգապէլէ իթմէքտէ օլուպ, ֆադաթ կիւնէշին զիեասը եէ-
րինէ, կիճէ գարանլըղը պաստըղընտա, Տինա, մանէվի
պիր մէյեուսիեէթէ վէ էմնալսիղ պիր տէհշէթէ կիրիֆ-
թար օլտու:

Պիչարէ, հաւանըն ֆէվգէլատէ սըճաղ օլմասընա բաղ-
մէն, պուղ կիպի պիր սօուգլուգ հիսս իթտի, տիշլէրի եէկ-
տիկէրինէ չարբըլտը, վէ պիր աբա, պիւթիւն պիւթիւն
քէնտինտէն չըղըպ, պիր իսկէմլէ իւղէրինէ օթուրուպ,
վաղթըն նասըլ կէշտիկինի տույմամագտա իքէն, նակէ-
հան նէրտիվէն գատէմէլէրի իւղէրինտէն պիր աեաղ սէ-
սի ալտըղընտան, պաշտան աեաղա գատար տիթրէտի, վէ
պալընը եօգարը գալտըրըպ, քէմալը իղթիրապլէ գուլաղ
վիրտի:

Պու սաեէտէ, մէզպուրէ, պիր տիւշմէք սէսի վէ սօնա

րա պիր քիւֆիւր իշիտիպ , հալ պու քի Եօգարը չըլմադ մուամէլէսի պիւա ֆասլա տէվամ իլէ , անճագ , մէղքիւր սէս քէնտի պուլունտուղու գաբունուն էօնիւնտէ տուրտու , վէ չօլբաղ պիր էլ , պիր իքի սանիյեէ գատար գարունուն ա նախթար տէլիկինի արատըգտան սօնրա , անախթարը վաղ իտէպիլտի :

Տինա , հէնուզ կէնճ , մահճուպ վէ տէրմանսըղ հալ տէ պուլունմասըլլա պէրապէր , գօրգագ գարըլարտան տէյիլ իտի : Իմտի , պիրտէն պիրէ քէսպի ճէսարէթլէ , աղ էվվէլ զիքը իթտիկիմիզ թագաթսըղըղգտան իւզէրինտէ տալա էսէր գալմատը , վէ ատէթա պիր պապուեիկիտ հալ ի քէսպ իյլէեէրէք , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Մուխաթարա պունտա տըր , լաքին պու հալ էվ վէլքի պէլլիաիզ հալէ միւրաճճահ տըր , տէտի :

Գաբու աչըլըպ , Սարիօլ , պիր էլինտէ լամպա , վէ տի կէրինտէ անախթար օլարագ , սուրէթի ֆիթուհաթքեա րանէտէ էշիկին իւզէրինտէ զահիր օլտու :

Տինա , միւլիւմիւմիւզ օլտուղու իւզլիէ , պու հայլա զըն գարչըրնտա թաամ իթմիշ իտի իսէ տէ , պու քէրէ մէրգուժ գըեաֆէթինի պիւսպիւթիւն թէպտիլ իթմիշ օլ տուղունտան , թանըեամատը :

Սարիօլ , իշտիկի բօնչլարըն թէէսսիրի սօնրատան հու սուլէ կէլտիկինտէն , սէրխօշլուղու կիթտիքճէ արթմըլ ի տի . չէօյլէ քի , մուվազէնէսինի կիւճ հալ իլէ մուհաֆաղա իտէպիլիեօրտու :

Պու հալտէ , սէրխօշլուղունա ալէամէթ օլան աղըր պիր թէլէֆֆիւզլէ ,

— Պէն իմ . . . սէվկիւլիւժ . . . պէնի թանըմանթօր մուսունուղ . . . հա' հա' հա' . . . թէչէքքիւր իտէրիմ . . . իքիմիզ պիրլիքտէ պիր աղ մուսահիպէթ իտէճէեիլ . . . լուր ա' . . . տէտի , վէ գապա սուրէթտէ պիր կիւլիւշ գօ բարտը :

Տինա . - Միևսիւ , պէն սիղի թանըմաեօրում :

Սարիօլ . - Օնտա պիր պէյիս եօգ տուր . . . ա՛հ էլ մարմ . . . պիր ազտան թանըչըրը . . .

Տինա . - Պէնտէն նէ իսթէեօրսունուղ :

Սարիօլ . - Սիղին էյիլիկինիղի իսթէեօրում . . . Աղիգէմ , դօրգմաղա սէպէպ եօգ տուր . . . պէն սիղին իչին , ալէա պիր մէվզի հաղըրլամըրմ տրր :

Սարիօլ , թէքրար գահգահալը պիր կիւլիւշտէն սօն-
րա , պիր գաչ առըմ տլարաղ , էլինտէքն լամպաեը պիր
մասա իւղէրինէ վաղ իյլէտի :

Տինա , հէման սէրպէսթ պիր եօլ պուլտուղունտան ,
տիշարը չըգմաղա սայ իթտի իսէ տէ , Սարիօլ , մանի օլա-
րազ դաքուեու քիլիտլէտի , վէ անախթարը տա ճէպինէ
դօյաու :

Սարիօլ . - Նէ՞ օ , քիւչիւք դուշ , նիւէթին ֆիրար իթ-
մէք մի տիր . . . վաղաա պու ֆիրար չօդ տէֆա վուգու
պուլուր իսէ տէ , պու տէֆա դաֆէս մաղպութ տուր , վէ
դուլուն սահիպի տէ , քէնտի իչինի բէք իյի պիլիր :

Տինա Պիւէ , ֆիրար թէճրիւպէսինին պօշա կիթմէսի
իւղէրինէ , օտանըն ուճունա գատար ըիւճաթ իտէրէք ,

— Թէքրար սէօյլէեօրում , սիպին քիւմ օլտուղունուղու
պիլմէեօրում . նի՛չին , ալչադճա եալան սէօյլէեէրէք , պէ-
նի պուրաեա կէթիլթտինիղ . . . նի՛չին պէնի թահթը թէվ-
զըֆտա սաղլաեօրսունուղ . . . Սէօյլէեին , վէ օնտան սօն-
րա , պու էվի թէրք իթմէքիկիմէ միւսաատէ իյլէեին ,
տէտի :

Սարիօլ . - (Կիւլէրէք .) Հա՛ , հա՛ , հա՛ , մադարա կիպի
սէօղլէր . . . Ա՛հ , գարըլա՛ր , գարըլա՛ր . . . էվվէթ , սէվ-
կիւլում , սիգտէն նէ՛ իսթէնիլտիկինի անլաեաճադսընը ,
վէ պու խանէեի տէ թէրք իտէճէքսինիղ , լաքին շիւպհէսիղ
եալըն , եանի իքիմիղ պիրիքտէ պու կիճէ օտա արգատաչ-
լըլը իթտիքտէն սօնրա , պուրատան կիտէճէքսինիղ :

Տինա . - (Հայրենիք .) Սիգին իւէ արգառաշըդ մի
իթմէք . . .

Սարիօլ . - Էվվէթ , սիգին իւէ գումուլար կիպի վա.
դըթ կէշիրէճէերիլ : Ա՛հ , սահիհէն սէօյլէրիմ քի , սիգի , իմ
քեան տէրէճէսինտէն զիեատէ սէվէրիմ . հաթթա պիր աղ
էվվէլ , պու խուսուսու նէմօրէնէ իգուար իւէ , «նէ՛մօրէն»
պէն աչգ ու սէվտա նէ՛ իտուկինի պիլիրիմ» տիեօրտում . . .
Տինա , գալպիմտէ սէն պիր աթէշի պիմանէնտսին . . . Պէ
տէ , հէմ կիւղէլիմ , հէմտէ զէնկին . . . Սէնի մէսուտ դը
լաճաղըմ . . . գարարըմըլ վէրիլտի , տէյիլ մի . . . պէնի
սէվէճէքսին :

Տինա . - Սիգ , եա սէրխօշսունուղ , եախօտ տիվանէ
սինիլ :

Սարիօլ . - Հագըդէթէն սէնին աչգընտան տիվանէ օլ
մուշում տուր . . . Գուճաղըմա կէլ , սէվկիւլիւմ , գուճա.
ճաղըմա կէլ . . . Շիմտիլիք ալէլ հիսապ օլմագ իւղրէ պիր
պուսէճէք ալաեըմ :

Տինա . - Ա՛հ , նէ՛ նէֆրէթամիլ հալ . . .

Սարիօլ . - Վա՛յ , իսթէմէեօրմուսուն :

Տինա . - Ասլա՛ , ասլա՛ :

Սարիօլ . - Ա՛հ , նէ՛ ճիլվէլէր . . . Փագաթ սէն , ըէտ
իթմէքտէ օլ , սէվկիւլիւմ , չիմտի պէն իսթէտիկիմի սէն
տէն ալըրըմ : Սօնրա սէն պանա էլպէթթէ թէշէքքիւր ի
տէճէքսին :

Պու վէճհէ Սարիօլ , գօլլարընը աչարագ , կէնճ դը
ղա տօղրու իլէրլէմէսինտէ , մէզպուրէ , պիրտէն պիրէ քէն
տիսինի արգաեա աթըպ , վահշիի մէզպուրուն բէնէսինէ
տիւշմէտի :

Սարիօլ . - Պէյիս եօդ տուր . . . տահա վագթըմըլ
վար տըր . . . պէշ տագըդաեա եախօտ պիր սաաթա դա.
տար , եէտիմէ տիւշէճէքսին :

Իշթէ , պու սըրատա Սարիօլ , մէզպուրէնի թաագի

պէ իսթիտար իյլէտի : Պու էմիի թաադիպ , էկէր տէհ-
չէթիլի օլմասա իտի , տիւնեատա պունուն գատար կիւ-
լիւնճիւ պիր շէյ թասավվուր օլունամազ իտի :

Շէօյլէ քի , հայտուտը մէրգում , սալլանարադ , վէ
կեահ պիր տիվարա , կեահ օլ պիր տիվարա չարբըլարադ ,
վէ պազէն տիւշիւպ , եինէ տէրագապ գալգարադ , տէօրթ
թարաֆը գարալը օլան օտանըն տէրունինտէ Տինաեը գօ-
վլամագտա իտի :

Հալպու քի կէնճ գըզ , մէրգումուն գարչըսընտան
տայիմա ֆիրաթ իտիպ , հէր հանկը տէֆա Սարիօլ , մէզ-
պուրէնի թութմագ իւզրէ օլտուղունու զանն իյլէմէքտէ
իտի իսէ , Տինա , եագասընը էլէ վիրմէքտէն քէնտիւնի
գուրթարմաղա մուվաֆիադ օլապիլմէքտէ իտի :

Պու մէնզարէ , պիր միւտտէթ տէվամ իթմէքլէ , Սա-
րիօլ , պիր նէթիճէնէ տէթրէս օլամահաճաղընը կէօր-
տիւքճէ , սէրիսօլուղու , հիտտէթէ թահվիլ օլարադ , եիւ-
ղիւ գըզարմագտա , տուտագլարընտան էնվայի քիւֆիւր-
լէր չըգմագտա , թէհտիտ իթմէքտէ , վէ կէօղլէրինտէ ,
վահի ճանվէրլէրին կէօղլէրինէ մախսուս պիր գըզարթը
միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Տինա իսէ , չօճուգլարըն՝ իչլէրինտէն պիրինին կէօ-
ղիւնիւ պիր պազ իլէ պաղլաեարադ օյնատըզլարը օեուն-
տա վագը օլտուղու իւզրէ , տայիմա խասմինին բէնչէսին-
տէն գուրթուլմագտա իտի իսէ տէ , օեունուն ուղուն միւտ-
տէթ իմթիտատը , քէնտիւնի սօն տէրէճէտէ թագաթ
վէ տէրմանտան տիւշիւրմէքտէ , գալպի ֆէվգէլղաեէ սը-
գըլմագտա , նէֆէսի տարլաշմագտա վէ աիղլէրի էեիլ-
մէքտէ իտի . պիլաքիա Սարիօլ , սէրիսօլուղունա բազ-
մէն , յիտտէթ վէ կէրմիյեթ քէսպ իյլէմէքտէ , վէ իքի
տէֆա մէրգումուն բարմագլարը , պիշարէ գըզճըղազըն
ֆիսթանընա տօգունուպ , ալշաղըն մուվաֆիագըլյեթ
էլտէ իթմէսինէ հիչ պիր շէյ գալմամըշ օլտուղունու ա-

գըպէթքեար մերդումէ տէրք իտէրէք, զայագըլ պիտի հալ իլէ,

— Ալլահ աշդընա օլսուն... ալթըդ իգթիտարըմ գալմատը, տէտի:

Սարիօլ. — (Իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւլէ.) Հէնու իշիմի կէօրմէկէ վազթըմ օլտուզունու, վէ հէր հալտէ սէնի եագալահաճաղըմը պէեան իթտիկիմտէ, հագգըլ պիտուտուզումու շիմտի անլատըն մը:

Տինա. — Մէրհամէթ իտին:

Սարիօլ. — Սէն նէ տիեօրսուն... Բէսէլմալի վէ ֆաշիղինի պիրլիքաէ էօտէեէճէքսին:

Տինա. — Ալլահ աշդընա օլսուն:

Սարիօլ. — Պէն օ սէօյլէտիկին իսմի թանըմամ... Էկէր միւգթէտիր իսէ, օ սէօյլէտիկին իսիմ, սէնի հիմանէ վէ վիգանէ իյլէսին... պէն սէնի եագալամըշըմ, գօյվիլմէմ:

Տինա. — (Պիրտէն պիրէ ճանլանարագ.) Խաշը, տաս հա եագալամամըշըն... Ալլա՛գ, պէնի թուլթմաղտան էվվէլ, իքիմիզտէ էօլէճէեիզ:

Կէնճ գըզ, պու սէօլլէրի սէօյլէեէրէք, հագգ թէալա թարաֆընտան քէնտիսինէ վուգու պուլան պիր լիհա մը իլահի իլէ, քիւլիւք մասանըն եանընա սըշրաեըպ, Սարիօլուն կէթիրմիշ օլտուզու լամպանը թուլթաու, վէ գարեօլահա աօղըու ֆըրլաթըպ, եանան բէթըլ կազըյլա գարեօլանըն բէրտէլլէրինի վէ չարչապլարընը թուլթուլտուրտու:

Հասըլ օլան ալէվ, երլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ թավասնա գատար չըգըպ, թավանըն գուրու տէօլէմէսինի գալլաւտը:

Կազըն քէսկին գօգուսու, վէ ինսանը պօղուճու տիւման իլէ աթէշին գըրմըզը ալէվլէրի, անինտէ տէրունը տանը իհաթա իտիպ, օ անտէ, Սարիօլուն սէրսօլուղը գայիլ օլարագ, եէրինէ, ճէննէթ տէրէճէսինտէ գօրգու գայիմ օլտու:

Մէրգում, միւմքին մէրթէպէ աթէշին մէրքէզինանէն
ուշագտա օլարագ, սըրթընը տիվարա տաեաթըպ,

— Նէ՞ եաբտընըզ, նէ՞ եաբտընըզ, իքիմիզտէ եանա-
ճաղըզ, տէյի նիտա իթտի :

Տինա . - (Բէմալը հէեէճան իլէ .) Բէնտինիզի տիւշիւ-
նիւն, զիրա էօիւմ՝ պէնի գուրթարաղը ճիհէթլէ, պէն
սէլամէթիմի պուլմուշում տուր :

Սարիօլ . - Ֆագաթ պէն էօլմէք իսթէմէմ :

Տինա . - Սլչա՛գ, գօրգուեօրսունուզ հա՛ :

Սարիօլ . - Եվլէթ, գօրգուեօրում . . . պուրատա պօ-
ղուլեօրում . . . աթէշ՝ պիզի գավուրաճագ տըր . . . Պէն
ֆիրար իթմէք իսթէրիմ :

Տինա . - Ֆիրար իտին . . . սիզի, ֆիրար իթմէքտէն
քիմ մէնն իտիեօր :

Սարիօլ, ագլը պաշընտա օլմանարագ, գաբուեա
դօշուռ, վէ անախթար եէտինտէ օլտուղունու տիւշիւնմէ-
եթէք, աչմանա, վէ օլմատըզը հալտէ գրրմանա ճահա
իթտի իսէ տէ, մէգքիւր գաբու մագպութ իտուկինտէն,
մուվաֆիագ օլամատը : Շէօյլէ քի եումրուզլարըյլա վուր-
մասընտա վէ ումուղլարըյլա սարսմասընտա կէրչի չաթըր-
տամագտա իտի իսէ տէ, եէրէ տիւշմէմէքտէ, վէ հայ-
տուտը մէրգում, մէգքիւր վահի թէշէպպիւսինտէ ինատ
իթմէսինէ մուգապիլ, իգտամաթը վագըասընըն սէմէրէ-
սիզ գալտըղընը կէօրտիւքճէ, ճահա ու իգտամընը ար-
թըրմագ, վէ կէօղ եաշլարըյլա վէ ինլէմէք վէ հընչգըր-
մագլա,

— Ա՛հ, մահվ օլտո՛ւմ, մահվ օլտո՛ւմ, մահվ օլտո՛ւմ
սէօյլէրինի թէքրարլամագտա իտի :

Հալպու քի պիչարէ Տինա, պիկիւնահ ըուհունու ճէ-
նապը Հագգա սունուպ, վէ սօն միւլահագասընը Օգթա-
վա հասը իտիպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պիչարէ Օգթավ, նէ՞ օլտուղումտան ասլա խապէր :

տար օլմաեաճադ տըր . . . աճապա պէնի իթ համ մը ի տէճէք . . . պէնի աճըեաճադ մը տըր , վէ Բաղուն միւտ տէթ խաթըրէմի մուհաֆազա իտէճէք մի տիր , տիմէքտէ իտի :

Պիրտէն պիրէ , Սարիօլ , գաբունուն անախթարը ձէ պինտէ պուլունտուղունու խաթըրլաեարագ , մէսէրրէթէրէֆը սէտա իթտի , վէ գաբունու պու սուրէթլէ ալըպ , պիր քէրրէ օտատան տիշարը ֆըրլաեընճա , օնտան սօնրա նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն նասը աշաղըեա էնտիկինի , վէ սօդագ գաբունունու նէ՝ սուրէթլէ ալըպ , խալի մա հէլլէրտէն ֆիրար իթտիկինի քէնտիտի տէ անլաեամաար :

Տինա , արթըզ ճանվէրի մէրգումտան գօրգունու գալ մատըղընը տէրք իյլէտիկինտէն , քէնտիտի տէ , պուլունտուղու օտատան տիշարը չըգըպ , նէրտիվէն գատէմէլէրինտէն աշաղըեա էնտի , զիրա աթէշ պիրինճի գաթը քեա միլէն գաբլամըշ օլտուղունտան , օրատան ֆիրար իթմէք լիկին վագթ ու զէմանը իտի : Հաթթա կէնճ գըզ , եան մագտա օլան տայիրէյի թէրք իտէրքէն , թավանըն պիր գըսմը , շամաթալը սուրէթտէ երգըլտը :

Տինա , աթէշին իչինտէն չըգաղընտա , Բարիսէ տօղ բու եօլա րէվան օլտու :

Եարըմ սաաթ սօնրա , եանկընը սէօնտիւրմէք իւղէ էթրաֆտան եարտըմա եէթիչիլտի իսէ տէ , վագըթ կէն միշ օլըպ , պինա , զաթէն թէքմիլէն եանմաեա պալլամը իտի :

Պու բաթըլտը կիւրիւլթիւ արասընտա , սէրիսօշ նէմօ րէն աեըլարագ , եանան էվին պիր թարաֆընտա կէօրին տիւ իսէ տէ , հէնուզ սէրիսօշուզ սէրսէմիկի իւզէրինտէ օլտուղունտան , սահիլի սէլամէթէ չըգմագըղը տիւչիւնէ ճէք եէրտէ , քէնտինին սէրիսօշ պէյիթլէրինտէն պիրինի չըղըմաղա պալլատը , վէ տիշարտա պուլունան թուլում պաճըլար իլէ հհիլ մէրագ , մէրգումա , « Էյ պիշարէ , կէլ

կէլ՝ չիմտի թէլէֆ օլաճազսըն » տէյի նիտա իթտիլէր
խէ տէ, նէմօրէն, անլէրէ գուլազ ասմանարազ, իքինճի
պէյիթինի օգուճազտա իքէն, պինա չէօքտիւ, վէ քէն-
տիսի տէ ալթընտա գալտը :

60

Պիր չօգ շայեանը թէէսսիւֆ վազըալարըն վուգու
պուլմուշ օլտուղու կիճէնին իրթէսի կիւնիւ, Գրուա-Տիէօ,
էօյլէտէն չէնտ տազըգա էվվէլ Գօմարթէն սօգաղընա մու-
վասըլէթլէ, վէ մատամ Կավարըն օտասընա չըգմազտան
էվվէլ, խըզմէթքեարա խիթապէն,

— Նէ՞ պու Տօմինիք, նի՞չին պէօյլէ ալթիւսթ կէօ-
րիւնիւեօրուոն, տէսի :

Խըզմէթքեար . - Միւսիւ պարօն, դիւատէսիյլէ միւ-
քէտտէրիմ :

Պարօն . - Նէ՞ սէպէպլէ, մատամ Կավար իլէ օղլու ա-
րասընտա եէնիտէն պիր հա՛լ մը վազը օլտու :

Խըզմէթքեար . - Օնտան դիւատէ ֆէնալըգ օլտու :

Պարօն . - Խա՛յր օլա, նէ՞ տիր :

Խըզմէթքեար . - Միւսիւ Օգթալ . . .

Պարօն . - Խասթա՞ մը տըր :

Խըզմէթքեար . - Բեաշքի խասթա օլսա իտի : Բէն-
տիսինի օլ գատար իյի թէտավի իտէր իտիմ քի, չարչաբուգ
քէսպի իֆազաթ իտէպիլիր իտի : - Խա՛յր, խա՛յր, միւսիւ Օգ-
թալ խասթա տէյիլ տիր, ֆազաթ գօրգարըմքի, էվվէլ-
քի շայեանը թէէսսիւֆ էօմիւնէ եէնիտէն պաշլամազտա
տըր :

Պարօն . - Էկէր էօյլէ իսէ , հաղղէթէն թէսսիկ
օլունուր . ֆաղաթ , Տօֆնիք , պու դօրդու սէնտէ նէ տէն
հասըլ օլունուր :

Խըղմէթքեար . - Պիր գաչ այտան պէրի տիր քի , կէն
էֆէնտիմ կիճէլէրի պուրատան ղայպուպէթ իթմէտիկ
հալտէ , պու կիճէ ղայպուպէթ իթտի :

Պարօն . - Ահ , ֆէնա ալէամէթ . . . էյ պու սապա
ալտէթ իթմէտի , տէյիլ մի :

Խըղմէթքեար . - Խա'յր , էսէֆ իտէրիմ քի , էլան ալ
տէթ իթմէտի :

Պարօն . - Հա'յ շէյթան :

Խըղմէթքեար . - Վէ մատամ , սաաթ օն պուշուգատ
գահվալթը իթմէք իւզրէ սուֆրաեա օթուրսուղունու
միւսիւ Օգթավը պանա սօրտու իսէ , քէնտիսինէ նէ ճէ
վապ վիրէճէկիմի պիլմէտիկիմտէն , պիր մասալ ույտուր
տոււմ : - Մատամ , պանա բէք տէ ինանմատը , վէ գօրդա
րըմ քի պու ղայպուպէթ սէպէպիլլէ եինէ պաղը շայեան
թէէսսիկ մէնզարէլէր վուդու պուլաճագ տըր :

Պարօն . - Միւսթէրիհ օլ , Տօ'միլիք , պէն պու էլի
սահիհ վէ սամիմի տօսթուեոււմ . . . Մ . Օգթավա նաաիհաթ
իտէճէեիմ : Հաթթա , շու սաաթտա քիմնէ գապուլ իտի
լէմէզ իսէ տէ , պէն , մատամ իլէ կէօրիւշմէք իւզրէ կէ
միշիմ տիր :

Ֆիլվագը , հէր հանկը վագըթ Դրուա-Տիէօ , օլ տու
գասըն իլէ կէօրիւշմէք իսթէմիշ իտի իսէ , տայիմա գա
պուլ օլունմուշ իտի :

Տօմիլիք , մատամըն նէզտինէ չըգարագ , պարօն
կէօրիւշմէք արզուսինտէ օլտուղունու պէեան իթմէտինտէ
մէղպուրէ մուվաֆիագաթ իթտի , վէ պարօն եօգարը
դըպ , մէրդումէեէ եարըմ սաաթ գատար վիլիթա վիլ
տիքտէն սօնրա , էվտէն տիշարը չըգարքէն , օտա խըղմէթ
քեարընա ,

— Պուրախա ետեան օլարագ կէլտիմ, չիւնքի մատամ կալարըն նէզտինտէն մուֆարագաթ իթտիկիմտէ, սօղ-րուճա էվիմէ ավտէթ իթմէք ֆիքրինտէ իտիմ, ֆագաթ, չիմտի պիր դաչ մահէլլէ ուղլամագ նիեթթինտէեիմ. — Իմ տի, Տօմինիք, է'ն եագընտաքի արապալըգտան պանա պիր արապա պուլմանըզը րէճա իտէրիմ, տէտի :

Խըզմէթքեար. — Էմրինիզէ մունթագըրըմ, միւսիւ պա-րօն, լաքին պէնիմ էսնաի ղայպուպէթիմտէ գաբու չաքը-նըրսա . . .

Պարօն. — Սիզ օ ճիհէթի տիւչիւնմէեին, ղիրա պէն պուրատա տուրուրում, վէ հիյնի հաճէթտէ գաբուեու պարըմ :

Հալպուքի Տօմինիք, օրատան պիր դաչ ատըմ այրը-նըր այրըլմազ, Դրուա-Տիէօ, խըզմէթքեարըն օտասընա կիտէճէք եէրտէ, սէրիան Օգթավըն տայիւէսինէ չըգտը, վէ ֆուչիւք սալօնտան կէլտիքտէն սօնրա, եաթագ օտասը-նա կիրտի, վէ ճէպինտէն պիր անախթար չըգարըպ, չէք-մէճէլէրտէն պիրինի աչտը :

Պու անախթար, պալմօմուլլա չըգարըլմըչ օլան պիր թասվիր մուճիպինճէ, մէչհուր պիր չիլինկիր մարիֆէթիյ-լէ իմալ իտիլմիչ ղաեթթ ուսթա իչի օլտուղունտան, ղէր-րէ գարար մուգալմէմէթէ թէսատիւֆ իթմէքսիզին, չէքմէ-ճէեի աչտը իսէ տէ, պուլնուլն իչի պօչ օլտուղու ճիհէթլէ, Դրուա-Տիէօ՝ մէզքիւր չէքմէճէեի գաբատը, վէ տիկէրինի աչտըլընտա, պուլնուլն տախի տէրուլնինտէ թուալէթէ միւ-թէալլիգ պաղը էչեա վէ պաղը գօգուլու մատտէլէր պուլ-տուղունտան, « Աճապա էմէեիմ վէ իւմիտիմ պօչա՞ մը կիթտի » տիեէրէք, խըրսընտան աեաղընը եէրէ վուրմաղա պալլատը :

Լաքին իւչիւնճիւ չէքմէճէեի աչմասընտա, մէսէրրէթ-լէ րէֆը սէտա իթտի, ղիրա Օգթավըն՝ Կրիզօլ իլէ տուէլ-լօ իթտիկի կիւն էլինտէ թութմուչ օլտուղու սիեահ վէ

էնի մէօհիւրիւ մահֆազա, էնլաի ընկէրտէ պուլանն
պաղը գրավաթլարըն իւզէրինէ գօնուլմուշ իտի :

Պարօն պու մահֆազաեը ալըպ, տիկէր եիւզիւնիւ լէ-
վիրմէսինտէ, « ՊՈՒ ՊէնիՄ ՎԱՍԻԵԷԹՆԱՄԷՄ ՏԻՐ » քէլի-
մէլէրի, նազարը տիգգաթընա թէսատիւֆ իյլէտի :

Պու պապտէ շիւպհէեէ մահէլլ գալմատըղնտան,
մահֆազաեը վէ իշինտէքի վասիեէթնամէեի ճէպինէ պթ-
տը, վէ օտանլըն գարուսուհու գարատըղտան սօնրա, քէն-
տի քէնտիեէ, « Իւշ միլիօն ֆրանգ սահիպի օլտուղում
խաթըրմա կէլտիքճէ, նէ՛ եարաճաղըմը պիլմէեօրում...
Պու իւշ միլիօն իլէ նէլէ՛ր, նէլէ՛ր եարըլմաղ : Պու ճիւմէ
իլէ նէ՛ գատար խաֆիֆ տիր » տիեէրէք, խըզմէթքեարըն
օտասընա կիթտի :

Պու ուսթա խըրսըղ, պէշ տաղըգա զարֆընտա իշինի
կէօրիւպ, խըզմէթքեարըն օտասընա կէլտիկինտէ, հէնուղ
Տօմինիք ալտէթ իթմէմիշ իտի : Մէրգում պիր տաղըգա-
տան զիեատէ տահա կէճիքէրէք, ալտէթինտէ,

— Միւսիւ պարօն, սիզի պէքլէթմիշ օլտուղումտան
տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ : Արապալըգտա հիշ պիր
արապա պուլաւմատըմ : Պու սէպէպլէ պուլվարա գատար
կիթմէկէ մէճպուր օլտում, ֆադաթ ալէա պիր պէյիլի
գօշուլու պիր արապա պուլապիլտիմ, տէտի :

Պարօն . - Թէշէքքիւր իտէրիմ, Տօմինիք... Օգթալ
կէլէճէք օլուր իսէ, պէնիմ կէլտիկիմի, վէ քէնտիպին
կէօրմէք արղուսինտէ օլտուղումա, վէ պու ազշամ քէն-
տիսիյլէ նէրէտէ պուլուշապիլէճէկիմի թահրիլէն պանտ
պիլտիրմէսինի քէնտիպինէ թարաֆըմտան ըէճա իտին :

Խըզմէթքեար . - Բէք իյի միւսիւ պարօն, օլ պապտէ
գուսուր իթմէմ, վէ էկէր միւսիւ Օգթալ պիր թէգքիլէ
եազար իսէ, պիզղաթ պէն սիզէ կէթիրիլիմ :

Գրուա-Տիէօ, սիկարասընը եազմաղ իւղրէ, նէրալիէ
սլաշընտա պիր միւտտէթճիք տուրտու, վէ պատէհու մէս-

բուրէն , վէ , Եւ չ միլիօն , իւ չ միլիօն » տիւեհէք աշաղըեա
 քնիպ , Տօմինիքին թուծմուշ օլտուղու արապանա րաքիպ
 օլմագ իւզրէ , արապա գարուսունտան տիշարը չըգարքէն ,
 դալտըրըմ իւզէրինտէ տիկէր պիր արապա տուրտու , վէ
 պու արապանըն գարուսունտան տիշարըեա պիր պաշ չը-
 գարագ ,

— Է՛ , պարօն , բէճա խտէրիմ , պանա ալթը ֆրանգ-
 օտուրնճ վէրին . . . նա՛սըլ պու , ճէպիմտէ օն բարա օլմա-
 եարագ արապանա պինտիկիմէ նէ՞ տէրսինիզ , տէտի :

Գրուա-Տիէօ , քէնտի իւզէրինէ ֆէվգէլատէ հիւքմ ի-
 տէպիլիւրքէն , Օգլթավը կէօրտիւկիւնտէ , սայքի մէղարտան
 դալմըշ օլտուղուսու զանն իլէ , լէհճէսի սօլտու , վէ բէ-
 բէլէեհէրէք ,

— Թիքմիսինիզ , Օգլթավ , տէյի սիւալ իթտի :

Օգլթավ . - Քիսվէթիմի դանէթլէ զարիպ պուլուօր-
 տունուչ հա՛ : Էվվէթ , Էվվէթ , բէք պիշիմսիզ պիր հալէ
 կէլիշ օլմալըեմ . . . Լաքին սալիմէն պուրանա կէլէպի-
 լիպ , սիղի կէօրմէքլիկիմ , պիր հիքմէթ վէ միւճիզէ տիր .
 իէրուտէ վուգուի հալի հիքեանէ իտէրսէմ , անլանա-
 ճագսնըզ . . . Ֆագաթ շիմտիլիք շու արապանընըն իւճ-
 բէթինի վէրին տէ կիթսին : Պէհէր իքի սաաթ իչին իքիշէր
 ֆրանգ իւճրէթ , վէ գըրդ տաթի պագշիշ վիրէճէքսի-
 նիզ , ճէման ալթը ֆրանգ տիմէք տիր . . . (կիւլէրէք .) Պու
 ալթը ֆրանգա գարշըլըզ , պէնիմ ալթը միլիօնուսու թէէ-
 մինաթ մագամնտա իրանէ իտէրիմ : Պու թէէմինաթ՝ մագ-
 պութ օլտուղուստան , ումարըմ քի պու իուսուստա պանա
 իթիպար իտէրսինիզ :

Գրուա-Տիէօ , եհնիտէն տիթրէտի , չիւնքի սէօյլէաի-
 կի միլիօնլարա , իւք ագշամտան պէրի քէնտիսինի սահիպ
 զանն իթմէքտէ իքէն , պու իւմիտի պօշա կիթտի , Պու
 ճիւմէ իլէ հէր վագըլթի կիպի հալը սիւքիւնէթտէ կէօ-
 բիւնէսի լազըմ կէլտիկինտէն , պարօն , քէնտի քէնտիսինի

Թօբլամագլա, ոօրկունլուղու կէշտի, վէ սիմասը հալը սիւքիւնէթ քէսպ կլլէտի:

Մէրգոււմ, ճէպլէրինի արաշթըրլպ, ֆադաթ պլթը ֆրանգ ուֆագլըդ պուլամատըղընտան, պիր օն ֆրանգլըդ վիրէրէք,

— Թէքմիլի սիզին օլսուն, տէտի:

Արապաճընըն իւճըէթի վէրլտիքտէն սօնրա, Օգթաւ, արապատան աշաղըեա էնտի, վէ Գրուա-Տիէօ, քէմալը հայրէթլէ մէրգոււմա պագմաղա պաշլատը:

Ֆիլվագըր մէրգոււմ տէլիգանլը, բէք զարիպ պիր դը եաֆէթտէ պուլունուեօրտու:

Պէեազ րէնկլի գումաշտան բանթալօնուլլա եէլէկի վէ կէօմլէկինին կէօքսիւ, չամուր լէքէլէրիլլէ միւլէմմա օլմուշ, սէթրիսի շէքլինի զայպ իթմիշ, գրավաթը քիմ պիլըր նէրէեէ կիթմիշ, վէ կէօմլէկինին եագասը եըրթըմըլ օլուպ, կէօքսիւնտէն աշաղըեա սարգըլմըշ, պաշը ալըդ, վէ սաշլարը՝ սայքի անլընա եաբըշմըշ իտի:

Օգթաւ. - (Էլան կիւլէրէք.) Պագընըզ, թէտղիգ իտինիզ, պու հալիմի կէօրմէնիզէ մուգապիլ սիգտէն իւճըէթ թալէպ իտէճէք տէյիլիմ: - Է՛յ, նա՞սըլ, էրէյի՛ ճէ շիք տէյիլլիեիմ... գըեաֆէթիմ միւքէմմէլ տէյիլ մի տիր... էրէյիճէ մուվաֆֆագ օլմամըշմըեմ: Բարիտ տէ պիր բաշալրաճը եախօտ լաղըմճը վա՞ր մը տըր քի, եա ալթունա, եախօտ կիւմիւշէ պէտէլ պու գըեաֆէթէ կիւրէպիլսին... Ֆագաթ խալգ թօբլանըեօր... չաբուգ իշէրի կիրէլիմ, հիշ օլմազսա, բէք զիեատտէ մէրագլըլար, ատամ պաշընա իքի... վիրմէլի տիրլէր, զիրա պու գըեաֆէթիմի սէյր իթմէքլիք, պու գատար պլիւ իւճըէթի տէեէր:

Մէրգոււմ տէլիգանլը պու սէօզլէրի սէօյլէեիպ, Գըրուա-Տիէօ իլէ պէրապէր տէրունը խանէեէ կիրտիկինտէն, վէ գաբուեու գաբատըղընտան, գալտըրըմ իւղէրինտէ Թօբլանմըշ օլանլար, մէյեուս գալտըլար:

Պարօն . - Ա՛հ , պիշարէ չօճուգ , պու հալ իլէ նէրէ-
տէն կէլիեօրսունուդ :

Օգթավ . - Օլ պիր տիւնեատան :

Պարօն . - Լաթիֆէեի պէր թարաֆի իտին տէ , սօղըու-
եու սէօյլէեին :

Օգթավ . - Պու իֆատէմ սիզէ զարիպ կէօրիւնիւ-
եօր , տէյի՛լ մի : Հալպու քի հագըգէթի հալ պու տուր :
Պիլիքսինիզ քի , պէն եալան սէօյլէմէմ , վէ հաեաթտա
պուլունտուղում , պիր նէվ միւճիզէ էսէրի օլտուղումու
թէէմին իթտիկիմտէ , պանա ինանաճաղընըզա շիւպհէ իթ-
մէմ , շու գատար քի , պու միւճիզէեի իյզահ իթմէքլիք ,
զաեթ միւշքիւլ տիւլ , զիրա պէն տէ զաթէն անլամամը-
շմ տըր :

Պարօն . - Սիզէ նէ՞ վազը օլտու :

Օգթավ . - Ղաեթ մահիրանէ թէրթիպ իտիլմիշ պիր
ֆաճիալը օեոււնտա միւշքիւլ պիր բօլ իճրա իթտիմ :

Պարօն . - Սիզէ նէ՞ եարտըլար :

Օգթավ . - Բարամը , սաաթ քէօսթէկիմի չալարլար . . .
սուեա պաթըրտըլար . . . վէ պըչագչա վուրտուլար . . . Հա-
սըլը հէր ֆէնալըղը իճրա իթտիլէր . . .

Պարօն . - Սէօզլէրինիղի տինլէտիքճէ , բիւեա կէօր-
մէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրում :

Օգթավ . - Պէն տէ բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու
զանն իտիեօրում , լաքին կէօրտիւկիւմ բիւեա բէք ֆէնա
վէ ուղուրսուղ տուր :

Պարօն . - Հասըլը սիզի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք թէճ-
բիւպէսինտէ՞ մի պուլունտուլար :

Օգթավ . - Էվվէթ , պարօն :

Պարօն . - Պու ճինաեթթէնէրէտէ թէսատտի օլունտու :

Օգթավ . - Պու ճինաեթ տիւն կիճէ սաաթ օն պիր
իլէ եարը կիճէարասընտա , Ժուանվիլ-լը-Բօնտա վուգու
պուլտու :

Պարօն . - Ֆադաթ , սիզին ժուանվիտէ նէ՝ իշինի
վար իտի :

Օգթավ . - Պիր տուղադ գուրուպ , պէնի օրաեա ճէլպ
իթտիլէր :

Պարօն . - Նա՞սըլ օլտու տա , սիզի օրաեա ճէլպ իշին
տիլէր :

Օգթավ . - Տինա Պիւէ հագդընաա պիր մէթուպ
եազարլար . . . :

Պարօն . - Տիմէք օլուր քի , պու շայեանը թէէսսիւֆ
վագըաեա տա եինէ օլ կէնճ գըզ գարըշմըշ արըր . Սիզ
սէօյլէտիմ , թէքըար իտէրիմ , օ գըզ , սիզին մահվընըլա
սէպէպ օլաճագ արըր :

Օգթավ . - Հալէա անը իթհամ մը իտիեօրսունուլ :

Պարօն . - Էլպէթթէ իթհամ իտէրիմ :

Օգթավ . - Պէնտէ , սիզին կիպի , օ պիշարէեի իթհամ
իթտիմ , Ֆադաթ նէ՝ տէրէճէ խէթա իթմիշ օլտուղումու
մուախսարէն անլատըմ . . . չիւնքի պէնի , զիքը իթտիլիմ
տուղաղա տիւշիւրտիւքլէրի սըրատաա , անը աախի պիր
տուղաղա տիւշիւրմիւշլէր տիր . . . Էկէր ճէնապը հագդըն
ինաեթթի վէ քէնտիտինին ճէսարէթի օլմամըշ օլսա իտի ,
չիմտիեէ տէկին մահվ օլմուշ օլաճագ իտի . . . Անլաշըլան
իքիմիզիտէ օլթատան դալտըրմագ իսթէեօրլար . . . Պի
զիմ պաղը տիւշմէնլէրիմիզ , հէմ տէ շէտիտ վէ մուհլիք
տիւշմէնլէրիմիզ վար տըր . . . Պէնիմ պաղամ , պաղըլա
ընը թագեիդ վէ պիհուղուր իտիեօր . պունու , պիզլաթ
գաթիլ պանա սէօյլէտի . . . Անճագ հաեաթըմ քիմէ մա
նի տիր , վէֆաթըմ , քիմին իչին էլլէմ տիր : Օրապըր
պիլմէմ , Ֆադաթ արաեաճաղըմ , վէ պուլմագլըղըմ լա
ղըմ տըր . ըշըդ բարլամալը , վէ հիւքմիւ աաալէթ իճրա
իտիլմէլի տիր : Ա՛հ , պարօն , վա՛յ օ ալչաղա , վա՛յ օ ղատ
աարաքի , պանա ֆէնալըդ իթմէք իշին , Տինաեա թէճա
վուղ իթմէկէ թէսատտի իլլէմէքտէ տիր :

61

Պու սէօղլէր, նէրտիվէնին գատէմէլէրի իւզէրինտէ սէօյլէնիպ, Գրու-Տիէօ, Օգթավըն սօն սէօղլէրինի տինլէ-տիկլնտէ, միւպհէմ պիր իզթիրապ ու հնտիչէ գալպի-նի իհաթա իթտի, վէ տամարլարը, միւթատընտան զիեա-տէ շիտտէթլէ չարբմանա պաշլատը իսէ տէ, սիմասընտա, տախիլի հալինտէն հիչ պիր էսէր կէօրիւլմէտի: Հաթթա մէգըիւր վէսվէսէսի, չօգ պիր զէման իմթիտատ իթմէ-եէրէք,

— Պու իշլէր պէնիւմ էլիմլէ օլտուղունու պու տիվա-նէ նա՞սըլ անլանապիլէճէք, վէ կիզլէնմիշ օլտուղում գա-րանլըգտա պէնի նա՞սըլ քէշֆ իտէպիլէճէք տիր. վագաա քէսպի ֆիթուհաթ իթմիշ օլտուղումու զանն իյլէտիկիւմ պիր զէմանտա, պու հալին վուգուի, մաղլուպիլէթ տի-մէք իսէ տէ, գօրգաճագ սէպէպիւմ եօգ տուր, վէ պու կիւնքի զայպըմը եարըն պուլաճաղըմ տէրքեար տըր, տէ-յի միւլահաղա իթտի:

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու իւզրէ, ֆիլիբ, չարուգ միւս-թէրիհ օլուր, վէ ասլա մէյեուս օլմաղ իտի:

Մէրգում, աշիքեարէն չու սէօղլէրի սէօյլէտի.

— Սէվկիւլիւ օղլում, իֆատէլէրինիզ պէնի թէաճ-ճիւպտէ պրագըեօր, վէ զիհնիմի գարըշտըրըեօր. սէօյլէ-տիքլէրինիզ, իշիտիլմէմիշ, գօրգունճ, զարիպ վէ ինանըլ-մանաճագ պիր բօմանըն իճմալի տիր. հալպուքի պէն, թէքմիլ բօմանը տինլէմէք արղուսինտէեիւմ: Իմտի, օտա-նըղա կիրէլիւմ տէ, օրատա թաֆսիլաթը միւքէմմէլէեի ի-թա իտին:

Օգթավ. — Պու տէտիկինիզ շիմտի միւմքին տէյիլ տիր:

Պարօն . - Նիշին :

Օգթավ . - Ձիւնքի կէշիրտիկիւմ կիճէ իւզէրինէ , տու-
րաճազ թագաթըմ , տէրմանըմ դալմամըշ օլտուղունտան ,
շիմտիքի հալտէ թասավվուրում , եաթաղըմա կիրիպ , պէշ
ալթը սաաթ դատար ուեումադտըլ : - Ձանն իտէրիմ քի ,
պարօն , պու իթիրաղըմա հագդ վէրիրսինիզ :

Պարօն . - Բէք ալէա , պէն սիղին իսթիրաթընըա
խալէլ կէթիրմէք իսթէմէմ : Իմտի , արղուլէտիկիւմ հիքեա .
եէ պու ագշամա դալըն :

Օգթավ . - Օ տա միւմքին տէյիլ տիր , պարօն , ղիրա ,
վագաա սիղի սէվէրիմ , ֆագաթ պու ագշամըմ , սիղտէն
տահա ղիեատէ սէվտիկիմ , լաքին սիղին աալա սէվմէտիկի-
նիզ պիր քիմնէեէ հասը օլունմուշ տուր :

Պարօն . - Տինա-Պիւէեէ մի :

Օգթավ . - Թապիաթիլէ . . . Իմտի պու կիւն պանա
պէրլէմէյին :

Պարօն . - Էյ , նէ վագըթ պուլուշապիլիլիզ :

Օգթավ . - Էկէր իսթէրսէնիզ , եարըն պիրլիքտէ էյլէ
թաամընը իտէլիմ . օ միւնասիպէթլէ պիր աղ ֆաճիալը
լան հիքեաեէմի պէր թաֆսիլ սիզէ նագըլ իտէրիմ , Մուվաֆ-
ֆագաթ իտէրմիսինիզ :

Պարօն . - Շիւպհէսիզ . եարըն թամ սաաթ օն պիրտէ
սիղի պէրլէրիմ :

Օգթավ . - Պէն տէ եարըն , թամ օ վագըթտա կէլի-
րիմ , էկէր (կիւլէրէք) , քէնտիլէրինի թաստի իթտիկիմ
քիմնէլէր , եարընա դատար պէնի օրթատան դալտըմաեա
մախսուս պիր վաաթա պուլմաղլար իսէ . . .

Պըրագալըմ Օգթավ քէնտի տայիրէսինէ կիրսին , վէ
խըղմէթքեար Տօմինիքտէ , կէնճ էֆէնտիսինին սաղ վէ
լիմ օլարադ , ֆագաթ գօրդուլաճադ պիր գըեաթթէթտէ
պուլունարադ ալտէթինի կէօրմէսի իւզէրինէ , քէնտիսին-
տէ հասըլ օլան հէմ մէսէրրէթ վէ հէմ տէհշէթ հիսսիեա .

Թննը սիւքիւթլէ կէշէլիմ, վէ հէնուզ մէյեուս օլմաերայ, մադսէտի մուղիւրլինէ վասըլ օլմադ իշին, ֆիքրի մէլունանէսինտէ եէնի պիր ֆէսատ տիւշիւնմէքտէ պուլունան պարոն տը Գրուա-Տիէօեիւ քէնտի հալինէ թէրք իյլէեէլիմ, վէ իրթէսի կիւն Օգթավըն, քէնտի ալշադ տօսթունա բէք տէ միւսէրրա՜հ օլմաեարադ իտէճէկի հիքեաեէեի շիմտիւտէն օգուեանլարըմըզա արզ իյլէեէլիմ:

Սարիօլուն խրտմէթինտէ պուլունան Մադար նամ ճանին, պիր չարեէք սաաթ գատար սուեուն ագընթըսընը թէճէսիւս իթտիքտէն վէ սուեուն՝ հիշ պիր քիմնէ վասըլթասըյլա չալգանմատըղընա թէէմին օլտուգտան սօնրա, Մարն չայընըն քէնարընա չըգըպ, պալըգճը գըեաֆէթինի թէպտիլ իտէրէք, Լուրիա իլէ պէրապէր Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտիկի, օգուեանլարըմըզըն մալիւմիւ տիւր:

Մէգըիւր հայտուտ, Օգթավըն կէօմէք եագատընըն բարչասը եըրթըլարադ էլինտէ գալտըղընտա, պըշաղըյլա մէրգումա վուրմուշ, վէ պու սուրէթլէ պիշարէնին ըուհունու ահրէթէ եօլլամըշ իտուկինի զանն իթտիկինտէ եանըլմըշ իտի, չիւնքի, պըշաղըն ուճու չձլ էսնատէ, հէման պայկըն հալտէ սուեուն ալթընա էնմէքտէ օլան Օգթավըն եալընըզ էլպիսէսինէ տօգունմուշ օլտուղունտան, մէրգումա հիշ պիր կիւնա զարար վիրմէմիշ իտի:

Օգուեանլարըմըզտան եիւզմէք պիւէնլէր, իյի եիւզմէք պիւէն պիր քիմնէնին, գօլայճա պօղուլմատըղընա շիւպհէ իթմէզլէր: Ֆիւվադը, լաեըգըյլա եիւզմէք պիւէն քիմնէ, ագըլ պաշընտա պուլունտուգճա, թապիի հարէքէթլէրիյլէ չարչաբուգ սուեուն եիւզիւնէ չըգապիլիր:

Օգթավա տա պէօյլէ օլտու: Շէօյլէ քի մէրգում, Մադարտան տէօրթ գուլաճ ուզադտա թէքրար զահիր օլուպ, թէնէֆֆիւս իյլէտիկի սէրպէսթ հավա, քէնտիսինի ճանլանտըրտըղը կիպի, պուլունտուղու հալ տախի զաեէթ

միւշքիւլ օլտուղունտան, տէրհալ վէ թէքմիլէն ազլը պաշ
չընտա օլմասը զաթէն լաղըմէտէն իտի :

Պիչարէ, խասմիլէ ուղըաշմագտան նաչի գուլվէթ վէ
թագաթտան տիւշմիւշ օլտուղու ճիհէթլէ, եէնիտէն մու-
խալիֆէթ վէ մուգավէմէթէ իգթիտարը օլմատըղընը հիտ-
կիլէմէքտէ, վէ օլ արա պուլուլթ ալթընտա գալըլ օլմ-
այ մահիթապընըն թէքըար մէյտանա չըգմասընտա, խասմի-
եանընա ետգլաշընճա, իշի պիթմիշ օլաճաղընը, վէ պիտ-
պէրին գարանլըգ սաեէսինտէ իսթիհաալ իթաիկի ճիւզի պի-
մէօհլէթտէն իսթիֆատէ կիլէմէսի լաղըմ կէլաիկինի տիւ-
շիւնմէքտէ իտի :

Պու գարարը իւղէրինէ, Օգթալ, սըրթ իւսթիւ եիւ-
ղէրէք, ատաեա տօղրու իլէրլէտի, չիւնքի վագթ ու զէ-
մանիլէ սահիլ քէնարընա չըգըպ, աղաճլարըն արապըն-
իլթիճա իթաիկինտէ, ճանի, քէնտիսինի թաադիպ իթմ-
պիլէ, պուլաւմաեաճաղընը իւմիա իթմէքտէ իտի : Լաթի-
Օգթալ, հարէքէթինտէ բէք եավաշ իլէրլէեօրտու, վէ
պուլուլթլարըն թէտրիճէն տաղըլադագ, եագընտա այ մա-
հիթապընըն զահիր օլաճաղընը, վէ պուլ վէճհլէ ատաե-
եաղլաշմաղա վագթը պուլուլմաեաճաղընը անլաեարագ,
մուգատտէմա օգուլուշ օլտուղու պիր քիթապտա հիքեա-
եէ իտիլմիշ օլան պիր Հինտլի տէսիսէսինի խաթըլատը,
վէ քէնտիսինի գուրթարմագ իշին, պէհէմէհալ պուլ տէսի-
սէեէ միւրաճաաթ իթմէսի, եօգսա պիւլթիւն պիւլթիւն
մէյտուա օլմասը լաղըմ կէլմէքտէ իտի :

Մէրգուլուն պուլուլունտուղու մահէլլին էթրաֆընտա
հասըլ օլմուշ օլան պիր չօգ սու ֆիտանլարընըն էնիլ վէ
եասըն եաբրադլարը պուլուլունուպ, Օգթալ, պուլ եաբրագ-
լարտան է'ն զիեատէ էնիլսինի դօբարտը, վէ թընագլա-
ըըլա պուլ եաբրագ տէրունինտէ իւշ տէլիք տէլտի : Պուն-
լարտան իքիսի, կէօղլէրի վէ իւշիւնճիւսիւ աղըլ իշին իտի :
Օգթալ, պուլ իշի կէօրտիւքտէն սօնրա, հէման թէք-

մի պաշնը սուեուն իշինէ սօգտու , վէ եիւղիւնիւ մէղքիւր
եաքրագ իլէ կիզլէտի :

Պու թէտպիր , թամ վագ թինտէ իճրա իտիլտի , չիւն
քի օլ էմնատէ այլն իւզէրինտէքի պուլութ սըյըլմաղլէ ,
պիլարէ տէլիգանլընըն պիւթիւն վիճուտի սարսըլտը :

Մէրգում , սուեուն իւթիւնտէ եաթմըլ օլուպ , դուպ-
պէի աիւմանը կէօրմէքտէ իտի իսէ տէ , չայը կէօրէմէտի-
կիւտէն , թապիաթիլլէ ճանինին հարաքեաթընա վագըֆ
օլամազ իտի :

Օգթավ , պիր չարեէք սաաթ գատար մէղքիւր միւշ-
քիւ վէ էնտիլէլի վագիեէթինտէ դալըպ , լաքին պու գա-
տար միւտաէթ , քէնտիսինէ օլ տէրէճէ ուզուն կէօրիւնտիւ
քի , հէման թէքմիլ կիճէ կէչիպ , սապահ օլմադ իւղրէ ի-
տուկինի զանն իլլէտի :

Արա սըրա , իշիթտիկի տէհչէթլի պիր սէտաաան վէ
քիւֆիւրտէն , ճանինին էլան օրալարտա պուլունտուղու ,
վէ շիքեարընը գօլլամագտա իտուկի անլաչըլմագտա իտի :
Նիհաեէթ , պաղը քիւրէք սէսի իշիտիլտի :

Պու սէս՝ եագլաչընօր մու իտի , եօգսա ուղագլանը-
նօր մու իտի :

Իշթէ , սէլամէթ եալուտ վէֆաթ՝ պու իքի գըլըճ ա-
րասընտա պուլունմագտա իտի :

Մէղքիւր սէս , աղ վագըթտա զայիլ օլտուղունտան ,
ճանինին , լաքիպ օլտուղու գաեըգլա չայըն տիկէր թա-
րաֆընա կէչմէքտէ իտուկինէ Օգթավըն շիւպհէսի գալ-
մատը :

Մէրգում , պասիրէթտիղիլքլէ քէնտի քէնտիսինի թէ-
լէֆ իթմէք թէհլիքէսինի կէօղէ ալարագ , դուլաղըլա ի-
շիթտիկի հալի , կէօղիւ իլէ կէօրիւպ թէհմին օլմագլըգ
արղու շէտիտինէ գարչը գօեամատը , վէ հէման պէլլիսիզ
պիր թարզտա գըմըլտանարագ , վէ տէրէճէ պէ տէրէճէ
պաշնը եօգարը գալտըրարագ էթրաֆա կէօղ կէզտիւրտի :

Օլ էսնատէ Մարն չայընտա քիմնէ եօգ իտի , ֆաղաթ քիւչիւք արապանըն իքի ֆէնէրի , էլան տուրաուղու մա հէլլսէ էթրաֆը զիեատար իտիեօրտու :

Պինապէրին Օգթավ , պիրինճի մէվգըլնի թէքրար քէսպ իլէ , պիր միւտտէթ տահա պէքլէտի :

Պու վէճհլէ չէնտ տագըգա տահա կէչտի , վէ պու միւտտէթ զարֆընտա , սօն ֆասըլլարտան պիրինտէ նաղլ իթտիկիմիզ իքի հայտուտուն միւքեալէմէսի ճէրէեան իլլէտի , վէ պատէհու պիր արապա թէքէրլէքէրի վէ պիր պէյկիրին աեագ սէսլէրի իշիտիլտի :

Օգթավ , իքինճի տէֆա օլարագ , պաչընը եօգաղլ գալտըրըպ պագտը :

Օլ էսնատէ , իքի հայտուտուն րաքիպ օլտուգլարը արապա , թուանվիլէ տօղրու սիւրաթլէ կիտիպ , նապէտիթ օլտու :

Այնի վագըլթտա , եագընտա պուլունան պիր քիլի սէնին չանը օն իքի վուրտուղունտան , մէքգում տէլիգանլը , քէնտի քէնտիեէ ,

— Հէնուզ եարը կիճէ տիր , պէն իսէ , չէֆֆագ աթ մագ իւզըէ օլտուղունու զանն իտիեօրտում , տէտի :

Օգթավ , սէրպէպթիեէթինի պուլտուղունտան , եիւզ մէկէ պաչլատը , լաքին դաեէթ ահէսթէ սուրէթտէ վէ ազիմ միւչքիւլաթլէ եիւզիւեօրտու , զիրա պիւթիւն աղա ոը , հէման ուեուչմուշ իտի : Հալպուքի սահիլտէն , եալընըզ պիր գաչ գուլաճըզ ուզագտա պուլունտուղունտան , իմգասըզ մէքթուպուն գավլինճէ , Տինանըն կէլիլ օլմասը իգթիզա իտէն ատաեա վասըլ օլտու , վէ ֆիքրին տէն , « Պուրաեա կէլտիկիմտէն պէրի տիր , տիչարը չըգան օլմատը . . . Էկէր Տինա պուրաեա կէլմիշ իսէ , էլան պուրատա պուլունմալը տըր , » տէտի :

Լաքին մէքգում , պու խուսուսա քէք տէ ինանամաեօրտու , վէ իթհամաթը վագըա , քէնտիսինէ ինանըլմաեաճագ

վէ սալքի միւմքինսիղ պիր շէյ զանն օլունուեօրտու : Շու
գատար քի , Կըսգանճըզ տէնիլէն շէյ, պիր քէրրէ ինսանըն
ֆիրլմէ կիրտիկինտէ , տոյիմա անը շիւպհէտէ պրագտը-
ղընտան , Օգթավ տաթի , թա տիկէր դընըտան , պիւեիւք
աղաճլարըն արասընտա ճիւզիճէ բարլատըղընը կէօրմիւշ
օլտուղու ըշըզա տօղրու եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Օ թարաֆա կէօթիւրէն հիշ պիր կէշիտ մէվճուտ օլ-
մատըղը ճիհէթլէ , մերգում տէլիգանըլ պիր թագըմ
լալ չըրքըլար վէ տիքէնլէր իշինտէ պիր խայլի մէսաֆէեի
դաթթ իլէ , նիհաեթթ խալի պիր մահէլլէ մուվասըլէթ
իլլէտի : Պունուն օրթապընտա , պարմաշըք վէ անէ միւշա-
պիհ ֆիտանլար իլէ մուհաթ պիր քիւշիւք պինա պուլուն-
մագտա իտի : Րէվիլի հալէ նազարէն , պու պինա , վագ-
թիլլէ պիր քէօշկ իքէն , օլ էսնատէ պիւթիւն պիւթիւն
թէրք օլունմուշ խարապաթ գապիլինտէն իտի :

Բէնշիրէլէրի վէ գաթուլարը օլմատըղը կիպի , թավան-
լարը երգըլմըշ վէ տէօշէմէլէր չիւրիւմիւշ օլուպ, տէրունին-
տէ խէ , մօպիլիատան էսէր պիլէ պուլունմամագտա իտի :

Պաշլըմա սօգադ գաթուսու , պիր թագըմ եսպանի
աղաճլար վէ անլէրին եաբրագլարըլա էօրթիւմիւշ իտի :

Պէսպէլլի պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու քիմսէ , մէզ-
քիւր խարապ մահէլլէ աեագ պասմըլ օլմաեըպ , անճագ
ճամըղ բէնշիրէլէրտէն պիրինին թէմէլ թաշը իւղէրինէ
դօնուլմուշ օլան պիր ֆէնէր , պալէատէ զիքը իթտիկիմիզ
պտատըճը զիւաեը հասըլ իթմէքլէ , օ սաեէտէ , մէզ-
քիւր քէօշկիւն տէրունինտէ պազը քիմսէլէր պուլունտու-
ղու զանն օլունապիլմէքտէ իտի :

Օգթավ , տէրհալ հէր շէյի անլաեարագ , ֆէվգէ-
լատէ պիր մէսէրրէթլէ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի
սէօլլէտի .

— Տիմէք օլուր քի , պու պիր տուզագ իմիշ , վէ պէնի
պու տուզաղա տիւշիւրմէք իշին , սէվկիւլիւ Տինամա իֆթի-

րա խտրմիշ... Պէն իսէ, պիր արայլդ, պու ալչագճա, վէ վահչիւանէ եալանլարա վէ իֆթիրալարա ինանորմ... Խայինճէ պիր իսպար, պիր մէլէք հագգընտա պէնիշիւպ հէեէ պրագար... Լաքին շիմտի անլաեօրում քի, պէնիմ ահմագլըղման վէ միւնասիպէթսիղճէ դըսգանճըղմ տան զայրի հէր շէյ զայրը սահիհ իմիշ, Տինա, պիկիւնա՛ վէ պիսուչ տուր... Ա՛հ, օլ պապտէ պաթթիւարում:

Փագաթ հէման այնի վագըթտա, մէգքիւր մէսէրրէ թի զայիլ օլարագ, եէրինէ տէհչէթ վէ թէէսսիւֆ գայիմ օլտու, վէ քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Լաքին պէն նէ՛ դատար ագըլսըղճա տիւշիւնիւ եօրում... Պէնիմ իչին դուրուլան տուզագ, Տինա իչին տաթի դուրումիւշ տուր: Պէնի էօլտիւրմէք իսթէեհնալ չագլար, պիչարէ գըղճըղաղը բէնչէլէրինէ կէշիրմիշ օլտուգլարընտան, անը քէնտի խանէսինտէ պուլամաեաճաղըմա էլպէթթէ էմին իտիլէր... Հալպու քի սէվկիւլիւմիւնա՛ սըլ էլտէ իթմիշլէր տիր... քէնտիսինի նէ՛րէեէ կէօթիւր միւշլէր տիր... զէվալլըեա նէ՛ եաւմըշլար տըր... պուրալարընը տիւշիւնտիւքճէ, տիթրէեօրում... Եա՛ ճէնապը Ալլահ, պու կիպի շէյլէրէ միւսաատէ պուեուրտուղունուղ հալտէ, հաեաթըմին նէ՛ էհէմմիեթի վար իտի... տա հա զիւեատէ, վէֆաթըմա միւսաատէ իթմէլի իտինիլ:

Պիչարէ Օգթալ, զաթէն դուվվէթ վէ թագաթտան տիւշմիւշ օլտուղու, վէ կիւճ իլէ աեագտա տուրապիլ տիկի հալտէ, մէգքիւր սօն վէ տէհչէթլի տարպէեէ տա եանամաեարագ, պաշը տէօնտիւկիւնիւ, վէ գալպի պա երլմագ տէրէճէսինտէ կէլտիկինի հիսս իթտի, վէ տիւշ մէմէք իչին տաեանաճագ պիր եէր արաեըպ, ֆագաթ պուլամատըղընտան, ուղուն չալը չըրբըլարըն իւղէրինէ սէրիլտի:

62

Օգթաւըն ազլը պաշընա կէլտիկինտէ , սապահըն շէֆ-
ֆագը սէօքմէկէ պաշլամագտա , վէ մէվսիմ իճապընճա ,
կիճէնին ֆէվգէլատէ հերարէթինէ մուգապիլ , աղիմ պիր
սէրինիք էթրաֆը իհաթա իթմէքտէ իտի :

Պիշարէ տէլիգանլը , ըսլագ էլպիսէլէրի ալթընտա
վիճուտի ուեուշմուշ օլարագ , կիւճ պէլա իլէ դալգա-
պիլտի :

Օլ էսնատէ , ֆիքրի տարմատաղըն օլմասըլա , ֆէնա
պիր ըլեւա կէօրմիւշ կիպի իտի : Մէրգում , գուվվէյի հա-
ֆըզասընը իսթիճվտպ իլէ , հէր շէյի խաթըրլատըղընտա ,
քէտէր վէ էնտիշէսինտէն նաշի տիթրէտի :

Իլք ագշամտան պէրի Տինա ղայպտա օլտուղընտան,
պիր տագըգա պիլէ ղայ իթմէեէրէք , մէղպուրէեի պուլ-
մագ վէ դուրթարմագ իչին , էլտէն կէլտիկի մէրթէպէտէ
շալըշմագ , վէ տիկէր վասըթա պուլուճմատըղը հալտէ ,
բօլիսէ միւրաճաաթլէ , իլք կիճէնին իքի տուզաղընը խա-
պէր վիրմէք լաղըմ իտի :

Պինապէրին , պիր ան էվվէլ Բարիսէ ավտէթ իթմէսի
հէր հալտէ էլղէմ օլմաղլէ , Օգթավ , եէնիտէն սահիլէ եագ-
լաշտը , վէ Մարն չայընտան եիւզէրէք կէշմէք ֆիքրինտէ
իտի իսէ տէ , սուեա աթըլաճաղը էսնատէ , քէնտինտէ
օլ տէրէճէ ղաաֆէթ հիսս իթտիքի , օլ պապտէ թէրէտ-
տիւտ իտէրէք ,

— Տահա չայըն օրթասընա վասըլ օլմագտան , աղայի
վիճուտիմ , ուեուշմուշ օլմագ հասէպիլլէ , հարէքէթտէն
տուր օլաճագլար տըր . . . Պինապէրին պօղուլաճաղըմ , վէ

սէվկիւլիւ Տինամըն, տիւնեա իւզէրինտէ, քէնտիսինի միւ-
տաֆաա վէ հիմաեէ իթմէք, վէ պէլքի ինթիզամընը ալ
մագ իւզրէ, քիմնէսի պուլունմանեաճագ տըր... իմտի,
եաշամագ իսթէրիմ... տէտի:

Մէրգում, պու սէօլէրի սէօլէեէրէք, պէլքի ուս,
պահլաեըն պիր պալըգճը գաեըզը պուլապիլի իւմիտլիլէ,
սահիլի, պօյտան պօյա կէզտի իսէ տէ, արատըզընը պու-
լամատըզընտան, մէյեուսիեէթի ազիմէ հիսս իլլէտի:

Նիհաեէթ աաանըն ուճունա մուվասըլէթինտէ, ուզոճ
գամըշ ֆիտանլարը օրթասընտա, հէման իշէ եարամալ օլ-
մասը սէպէպիլլէ թէրք իտիլմիշ պիր գաեըգ պուլտու, վէ
քիւրէք մագամընտա գուլլանմագ իւզրէ պիր աղաճ տալ
ալարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու գաեըգ, պէնի, գարշը թարաֆա կէօթիլլէ-
պիլիլ, տէտի, վէ գաեըզա պաղլը օլան չիւրիւք իբի գօ-
բարըպ, վէ քէնտիսի տէրունինէ աթլաեըպ, իշպու գաեըզ
պիր թագըմ ֆիտանլարըն արատընտան գուլթարտը, վէ
նէհրին ագընթըսընա չըգարմաղա մուվաֆֆագ օլտու, լա-
քին չաթլագ եէրլէրինտէն սու կիրէրէք, գաեըգ, աղը-
լաշմատա օլտուղու ճիհէթլէ, գուլլանըլմասը, սանիլլէ պէ
սանիլլէ կիւճլէշմէքտէ իտի:

Օգթալ, պիր արա, « Գարշը գըեընա վասըլ օլմագ-
լըզըմ միւմքին տէյիլ տիր » տէյի միւլահաղա իթմէքտէ
իքէն, մահզա քէնտի հիւմնի իտարէսի սաեէսինտէ վասըլ
օլապիլտի: Անճագ մէրգում, գարաեա հէնուշ չըգմը ի-
քէն, գաեըգ, սէրիսշ պիր քիմնէ կիպի սարսըլարագ
թէրս տէօնիւպ, զարգ օլտու:

Օգթալ, պու հալի կէօրտիւկիւնտէ,

— Վագաա պու էսկի գաեըգ տէեէրլի պիր չէյ տէ-
յիլ իտի իսէ տէ, եինէ, քիմին մալի օլտուղունու անլա-
եարագ, պէտէլինի թազմին իտէճէեիմ, տէյի միւլահա-
ղա իթտի:

Պատէհու մերգում տէլիգանլը, էն քէսման թարիդ-տէն Բարիսէ միւթէվէճճիհէն եօլունա տէվամ էյլէտի :

Շիւպէհտիլ, իւչիւնճիւ սընըֆտան տաիւի օլսա, հէր հալտէ մերգում, պիր չըմէնտըֆէր վալօնունա օթուրմալը իտի, լաքին օգուեանլարըմըզճա մալիւմ օլտուղու իւզրէ, ետինտէ օն բարասը պիլէ եօգ իտի, վէ չըմէնտըֆէր ի տարէլէրի տէ, վէրէսիեէ միւշթէրի գապուլ իթմէզլէր իտի :

Իմտի, Օգթավ, վիճուտճա զաաֆէթի աէպէպիլէ, անճադ տէօրթ սաաթ զարֆընտա Բարիսին հուտուտու-նա եիւրիւեէրէք վասըլ օլապիլիպ, օրատա պիր արապա տուրմագտա իտուկինտէն, սաաթ հիսապըյլա մէզքիւր արապաեա ըաքիպ օլմագ իսթէտի, ֆազաթ արապաճը, անըն գըեաֆէթինէ պագարագ, արապասընա արմագտա թէրէտաիւտ կէօսթէրտիկինտէն, Օգթավ, մէրգումա,

— Միւսթէրիհ օլուն, վագաա գալըպ գըեաֆէթիմտէն էրսըզա պէնզէտիկիմի պիլիեօրում, լաքին պու հալիմ, պալըմա կէլէն պիր գաղա նէթիճէսի տիր : Պինապէրին իւճրէթինիզ վէրիւճէք տիր, զիւրա սիզ, պէնիմ պու հա-լիմէ պագմաերն, պէն օլտուգճա սէրվէթ սահիպիւրիմ, տէտի :

Օգթավ, Փօպուր-տիւ-թամբլ սօգաղընը թարիֆ իթ-մէսինտէ, արապաճը, պէյկիւրինի գամչըլամաղլա, արա-պա սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իտիպ, ազ վազըթտա մա-հէլի մագսուտէ մուվասըլէթ էյլէտի, վէ մերգում տէ-լիգանլը, տէօրթ գաթ նէրտիվէնպէրտէն, բարմագլըղա տաեանարագ չըգտըգտան սօնրա, ծինանըն տայիրէսի էօ-նիւնէ կէլտիկինտէ, հէման պաեըլմագ ըատտէսինտէ օ-լարագ տուրտու, վէ տայիրէնին գաբուսունու միւթատ օ-ւան թարղտա չալտըղընտա, իչէրտէն մէսէրրէթլի պիր սէս իլիտիվէսինի միւթէազըպ, կէնճ գըզ աճէլէթէն գաբու-սու ալտը, վէ Օգթավ իչէրի կիրմէզտէն էվվէլ, մէզպու-

րէ, մերգումուն գումաղընա թըրլարագ, վէ պատէհու պիր աղ ըիւճաթլէ, թէճէսսիւս իտէրէք, քէմալը տէն շէթլէ,

— Ա՛հ, հագգընըղտա տիւշարը տէհշէթ օլմագլըղմ տա նէ՛ գատար հագգըմ՝ վար իմիշ... տիմէք տիր քի, եալընըղ պանա ֆէնալըղ իտիլմէք իսթէնիլմէմիշ տիր. պու խուսուսու շիմտի աշիքեարէն անլաեօրում... Օգթավ, աղիգիմ Օգթավ, նէրէտէն կէլիեօրսուսուղ. վէ սիղէ նէ եաբտըլար, տէտի :

Օգթավ. — Աղիգիմ, պիր աղտան, պաշըմա կէլէն ֆէ. լաքէթի անլարսընըղ, լաքին էվվէլ էմիրտէ սիղտէն պան իտէլիմ... Հէր շէյի պիլմէք, անլամագ արգուսիյլէ սիւզան օլուեօրում, չաբուգ պէնի թէէմլն իտին... Տիւնտէն պէրի տիր քի սալքի պէն եաշամաեօրում... Սիղ պիր տուզաղա տիւշտիւնիւղ, տէյիլ մի... հաեաթընըղա պիր ֆէ. նալը՞գ մը իտիլմէք իսթէնիլիեօրտու, վէ սիղէ նէ եաբտըլար :

Տինա, մուհիպպինին էնտիշէսինի տէրք իտէրէք, պիր գաշ սէօղ իլէ անը միւսթէրիհ գըլտը, վէ մուսախաթէն իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Էվվէլ պէ էվվէլ շուրաեը պիլմիշ օլուն քի, տալիմա սիղի տիւշիւնտիւմ, վէ մուհապպէթիմ պանա պիր իսթինատկեան օլտուղու հալտէ, էկէր քիմնէ, ֆիսթանըմա էլ տօղունտուրմագ իսթէսէ իտի պիլէ, միւսաաւտէ վէ թէրէտտիւտ իթմէեէրէք, թէրքի հաեաթ իթմէկէ հաղըլ իտիմ... Հէր հանկը կիւն, ճէնապը Հագգ պէնի թէրք իտէր իսէ, օ կիւնիւ պէնի պէր հաեաթ կէօրմէեէճէքսինիղ տէյի պէեան իյլէտի :

Պու սէօղլէր իւղէրինէ, Օգթավ, իւք աղշամտան պէ. ըու պիրինճի տէֆա օլարագ սէրպէսթ նէֆէս ալապիլտի :

Օ անէ տէկին մէրգումուն ումուղլարը վէ կէօրսիլ իւղէրինտէ պիր աղըրըղ մէվճուտ իքէն, օ աղըրըղ մաթիլ :

օլարագ, հիսս իթտիկի եօրկունըղուդ կէշտի, վէ թարիֆ օլունմազ պիր մէսէրրէթլէ,

— Ա՛հ, շու պուլունտուղում տագըդա՝ հէր շէյի պա-
նա ունութտուրուեօր... Միւզտարըպ օլուպ օլմամըշ օլ-
տուղումու տախի պիլմէեօրում... տէտի:

Տինա Ֆլիւէ, օգուեանլարըմըղճա զաթէն մալիւմ օ-
լան վուդուաթլարը Օգթաւա մուխթասարէն հիքեաեէ
իթտի: Անճագ, պու հիքեաեէ վէ մէրգում տէլիգանը-
նըն շու սըրատա հիսս իտէկէտիկի ասարը հէեէճան, թա-
պիաթիլէ անլաշըլապիլէճէկինտէն, անլէրի պէեան իթ-
մէկի զաեիտ իտէրիլ:

Օգթաւ տախի քէնտի ֆէլաքէթինի մէզպուրէեէ նագլ,
վէ Մարն չայընտա ուղուն միւտտէթ գալմըշ օլմասընա րաղ-
մէն, հէնուգ օգունուլուր տէրէճէտէ պուլունան իմլասըղ
մէքթուպու Տինանըն նագարը տիգդաթընտ արղ իյլէտի:

Տինա. — Օգթաւ, Օգթաւ, սիղ պունա ինանտը-
նըղ մը:

Օգթաւ. — Ազիգէմ, նէ՞ եաբապիլիր իտիմ, ագլըմ
պաշըմտա տէյիլ իտի:

Տինա. — Տիմէք օլուր քի, հագգըմտա շիւպհէեէ զա-
հիպ օլտունուզ:

Օգթաւ. — Տիվանէ իտիմ, վէ պէնի պէքլէմէքլիկինիլ
լաղըմ կէտիկի պիր սըրատա, զայպուպէթինիլ, պէնճէ
անլաշըլմազ պիր հալ կէօրիւնիւեօրտու: Դնսան, տէրտ ու
միհնէթ արասընտա հէր շէյէ բէք չաբուգ ինանըր. պէն
տէ, տէրէճէի նիհաեէտէ տէրտ ու միհնէթ իշինտէ պու-
լունուեօրտում. — Ա՛հ, ալչագլար, բէք մահիր իմիշլէր...
հէր շէյի լաեղըլա հիսապ իթմիշլէր... Սիղի պուլմա-
մատըղըմտա, վէ պու մէքթուպու ալտըղըմտա, նէ՞ տիւ-
շիւնէպիլիր իտիմ...:

Տինա. — Ալչագճա հարէքէթտէ պուլունտուղումու
զանն իտէճէք եէրտէ, էօլմիւշ օլտուղումու զանն իթմէք

լիկնիդ լազըմ իտի : - Էկերչի հաղգըմտա պիր տաղըդա-
հըդ օլտուն շիւպհէնիդ վար իսէ , վէ էկէր ալշագճա խիւա-
նէթ իթմէքլիկէ պէնի միւգթէտիր զանն իտիւօր իսէնիդ
էլան պէնի նաճըլ սէվէպիլիրսինիդ . . . Հէր նէ սէօյլէնիդ
իսէ սէօյլէնսին , բէք ալէա իսքեաթ օլմուշում տուր քի
միւսթագիմ պիր լուհ տէրունինտէ , հէմ թահգիր , հէմ
մուհապպէթ իթթիֆադ իտէմէվլէր :

Օգթավ . - Աղիղէմ , պու խուսուստա մէճնունանէ
հարէքէթ իթտիմ . . . Ափվա լաերդ օլմաեաճագ մէթէ-
պէտէ միւթթէհիմիմ , լաքին ափվընըդ իսթիրհամ իսէ-
րիմ :

Տինա . - Շիւպհէսիդ սիղէ էղճան ու տիլ ափվ իտէ-
րիմ , լաքին պու մէթուպա ինանմանըլա պանա վիրաիլի-
նիդ քէտէրի , միւատէթի էօմրիւնիւպտէ վիրէմէվ իտինիդ :

Կէնճ գըզ , եաշարմըշ օլան կէօղլէրինի սիլտի , վէ է-
լինի Օգթավա ուզաթըպ , վէ քէտէրինէ ըաղմէն թէպէս
սիւմ իտիպ , գաթթ օլունան հիքեաեհսինի իքմալ իթմէ-
սինի ըէճա իյլէտի , վէ մէզքիւր հիքեաեհէէ պիր աղ տա-
հա տէվամ օլունտուգտա , մէզպուրէնին լէհճէսի սօլտու ,
վէ տիթրէմէկէ պաշլաեարագ , քէնտիեէ աեիտ օլան հէր
խուսուսու ունութտու , վէ եալընըզ , տէհէթ ինտէն նալի
կէօղլէրի իրիլէշիշ օլարագ , ժուանվիլ վագըայի միւտհիլէ-
սինի սօնունա գաւաար տինլէտի :

Իքիսի տէ տիեէճէքլէրինի տէյիպ իքմալ իթտիքտէն
սօնրա , Տինա , Օգթավըն իսթիրահաթա վէ պիր աղ ու-
եուամաղա ֆէվգէլատէ իհթիեաճը պուլունտուղունու մէր
գուամ իսթար իթտի , վէ իք ագշամը , մէզպուրէ կէնճ
գըզ , Օգթավը սաաթ գաշտա պէքլէեէճէք իտի իսէ ,
ագշամը , եինէ այնի սաաթտա մէրգուամու պէքլէմէսի
ըալարընտա գարարաշտըրըլտը :

Պինապէրին Օգթավ , կէնճ գըզըն նէզտինտէն մու-
ֆարագաթլա , արապաարնա ըաքիպ օլտու :

Մէրգում տէլիգանլընըն Գամարթէն սօգաղընտաքի խանէսինէ մուվասըլէթինի , վէ պարօն տը Գրուա-Տիէօ ի-լէ միւքեալէմէսինի եազմըչ իտիք , իրթէսի կիւն Օգթաւլ , պարօնուն խանէսինէ աղիմէթլէ , տէհչէթլի սէրկիւզէյթ-լէրինի նազլ իթտիկինտէ , պարօն , օլ խուսուստա պիր բէ-տէր մադամընտա ալէազատար կէօրիւնտիւ :

Օգթաւլ , հիքեաեէսինի իքմալ իթտիկինտէ , պարօն , շու վէճհլէ քէլամա աղազ իյլէտի .

— Էյ շիմտի նէ եաբաճագսընըլ :

Օգթաւլ . — Նէ տիմէք իոթէեօրսունուզ , պարօն . բէ-ճա իտէրիմ , օրասընը անլաթըն :

Պարօն . — Կիրիֆթար օլտուղունուզ մուխաթարալարըն թէրարընտան սագընմագ իչին , նէ կիպի թէտապիրի իհ-թիեաթքեարանէ իթթիխազ իթմէք ֆիքրինտէսինիլ :

Օգթաւլ . — Հիչ պիր թէտապիր իթթիխազ իթմէկէ ֆիք-րիմ եօգ սուր :

Պարօն . — Ճիտտէ՛ն մի սէօյլէեօրսունուզ :

Օգթաւլ . — Եալընըլ քէնտիմի կէօզէթլէեէճէեիմ , պաշա պիր չէյ եաբաճագ տէյիլիմ . Պարօն , շու տարպը մէսլի պիլիրսինիլ քի , շու եա պա խաստադա իտէքդաչ օլն իմէ , իմէ իմէ Դիմէ Դիմէ տէրլէր : Իմտի , մատէմ քի պէնիմ տէ պաշըմա պու ֆէլաքէթ կէլտի իսէ , պէն տէ շիմտի ա-գալլի իքի քիչի գատար տէեէրիմ վար տըր . . . Պինաէն ալէյհ էմրի պասիրէթի էլտէն պըրադմաեաճաղըմ . . . Էս-րարի դանն իյլէտիկիմ հէր չէյ հագգընտա շիւպհէ իտէ-ճէեիմ . . . Հէր նէ վէսիլէ իլէ օլուր իսէ օլտուն , նէֆսի Բարիստէն այրըլմաեաճաղըմ , վէ հէր քիմ , չէհրին հու-տուտունու պանա կէչիրթմէք իսթէր իսէ , շիւպհէ իտէ-ճէեիմ :

Պարօն . — Տիմէք օլուր քի , միւտտաիի ումուսիլիկէ շի-քեաեէթ իթմէք , վէ զապթիեէ նազըրընա միւրաճաաթ իյլէմէք ֆիքրինտէ տէյիլսինիլ :

Օգթավ. - Պու եօլտա պիր շիքեանէթտէն նէ՞ ֆայիտէ հասըլ օլուր . հէմ քիմէ դարչը շիքեանէթ իտէճէեիմ . Պարօն , շուրանը պիր քէրրէ տիւշիւնիւն քի , թանըմատը ղըմ տիւշմէնլէրիմին քիմ օլտուգլարընը անլաեաճագ հիւ պիր էսէր վէ ալէամէթ եօգ տուր : - Չապթիեէ խէֆիեէլէրի , նէ տէրէճէ մահիր տախի օլսալար , իմքեանսըղ օլան պիր շէյէ դարչընէ եաքապիլիլլէր : - Րասթ կէլա տրամագտան պիր ֆայիտէ հասըլ օլամաղ : - Պունտան դաթինազար , Տինա վէ պէն , սաղ վէ սէլիմ պուլունուեօրուգ , վէ մուխաթարատան խալիեիզ , Պիզիմ ճիւզի իլլէրի միզտէն տօլաեը խալգը իշղալ իթմէք , վէ պիր թաղըմ ղազէթա մուխպիլլէրինէ մանէասըղ մալիւմաթ վիրմէք , պիհուտէ պիր զահմէթ տիր : - Տահա պիր մատտէ վարտըր քի , պէնի սիւքիւթէ մէճպուր գըլմագտա տրր :

Պարօն . - Օ մատտէ նէ՞ օլուեօր :

Օգթավ. - Սէվկիւլիւմ Տինա , մահպուս պուլունտուղու խանէեէ աթէշ դօյմուշ տուր : - Վագաա պու պիր իլի մուհարէպէ օլտուղունու պիլիեօրում , վէ քէնտիսինի միւտաֆաա իթմէք մէճպուրիեէթինտէ պուլունտուղու ճի հէթլէ , թութուշտուրտուղու խանէտէն տօլաեը քէնտիսինի նէ հիւ պիր մէսուլլիեէթ թէրէթթիւպ իթմէեէճէկինէ շիւպհէմ եօգ իսէ տէ , հարէքէթի ճէսուըմանէսի պիր քէրրէրէսմէն մալիւմ օլտուղունտա , միւտտաիի ումուսլինին նէգտինէ ճէլպ իտիլէրէք , իյզահաթ վիրէճէք , վէ պաչընտան կէչէն ֆէլաքէթի հիքեանէ իտէճէք տիր : - Պու իսէ , բէք տէ խօշնուտ օլունաճագ պիր հալ տէյիլ տիր , վէ պունտան տօլաեը օլ կէնճ գըղ ֆէվգէլասսէ սըղըլաճագ տրր : - Խա՛յր , իա՛յր , պարօն , պու սըրատա իթթիեարը սիւքիւթ իթմէք , տահա էվլէա տրր :

Պարօն . - Պէն տէ սիզի հագգըլ կէօրմէկէ պալաեօրում :

Օգթավ. - Հագգըլ օլտուղումա ղէրրէ գատար շիւպ

հէ ճայիզ տէյիլ տիր . իմտի , սէօզլէրիմի շու վէճհլէ խիւ-
լասա իտէրիմ : - Տիւնանըն շախսէն գօրգաճադ սէպէպի
եօգ տուր . . . Անը բէնչէլէրինէ կէչիրմէքլէ , պանա ֆէնա-
լըգ իթմէք , պէնի տուզաղա տիւշիւրմէք իսթէեօրլար ի-
տի : Այնի վասըթաեա իսէ , իքի տէֆա միւրաճաւթ օլու-
նամաղ , զիրա ագըլալըլըգ տըր . . . Նէ տէրսիիզ պարօն :
Պարօն . - Պէն տէ պու էֆքեարտաեըմ :

Օգթավ . - Պանա կէլինճէ , պէնիմ իչին վէսվէսէ իթ-
մէին . . . Սիզէ թէքրար իտիեօրում քի , քէնտիմի մուհա-
ֆաղա իթմէքտէեիմ : - Կիւնտիւզ վագթը , Բալիսին թա
օրթասընտա ատէմ գաթլ ու թէլէֆ իտէմէզլէր : Պու տէ-
րէճէ քիւսթախլըգ , թէխայեիւլ օլունուր շէյ տէյիլ տիր :
- իմտի , կիճէ գարանլըղը պասար պասամաղ , պունտան
պէօյլէ եաեան տիշարը չըգմաեաճաղըմ կիպի , ըասթ կէ-
լա արապաեատա օթուրմաեաճաղըմ : - Խա'յր , խա'յր , քէն-
տի արապաճըմըն գօմանտասընտա պուլունան խուսուսի
արապամա ըաքիպ օլաճաղըմտան , հէր կիւնա մուխաթա-
րատան խալի օլաճաղըմ տէրքեար տըր : - Վիճուտիմի օր-
թատան գալտըրմագ իչին , պանա զէհիր եէտիրմէք լա-
ղըմ տըր , հալպու քի պէն , սիզին կիպի էմնիյեէթլի վէ
տատըգ տօսթլարըն խանէլէրինտէ թաամ իթմէկէ գարար
վիրմիշ օլտուղումտան , օ եիւզտէն տէ վէսվէսէ իտէճէք
սէպէպիմ եօգ տուր : - Ելպէթթէ , պարօն , զաթընըղ ,
մօրֆին , պրիւսին , նիգօթին , սթրիքնին եախօտ տիկէր պիր
մուղիւր զէհիր իլէ գարըչըգ օլարագ պէնիմ իչին շու եա
պու կիւնա թաամ հաղըրլաթտըրմաղսընըղ , տէյիլ մի ,
պարօն :

Պարօն . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք , ֆագաթ զարիպ պիր
տիթրէմէ իլէ կէօզ գարագլարը գըմըլտանարագ .) Պէօյլէ
պիր շէյ մէմուլ իթմէմ :

ՇԵՐԱԻԹ

Իշպու Րօման և ճիւղ օլուպ , պէհէր նիւսխէսի 8 էր
սահիֆէտէն իպարէթ օլարագ , հէր հաֆթա տէօրտէր
նիւսխէ թէվզի օլունահագ տըր :

Ապօնէ օլան զէվլաթ մահ պէ մահ պէշէր զուրուշ էօ-
տէմէքլէ , հէր հաֆթա զարֆընտա չըգան նիւսխէլէրի ախլ
իտէպիլէճէք տիր :

Թաշրալար իշին , ապօնէ պէտէլի բօսթա բարասըյլա
պիրիքտէ ալթը զուրուշ տուր :

Րումէլի տէմիր հօլլարը իքրամիեէլի գուրասընն քէշ
չիտէսի զէմանընա գատար մահիեէ պօրճլարընը թէէտիեէ
իթմէեէն ապօնէլէրին , գուրա քէշիտէսինտէ , իքրամիեէ
իսապէթ իթտիկինտէ , հիսսէ թալէպինէ հագգլարը պու-
լունմահահագ տըր :

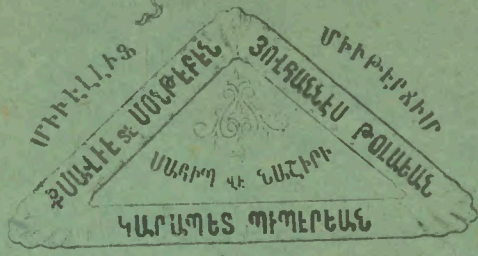
Մէքթուպ վէ սայիրէ իշին , Իսթանպօլտա , Եէնի-հա-
միտէ 2իշէք-բազարընտա 21 նիւմէրօլու մաթպասամըղա
քէնտի իսմիմիզէ միւրահասաթ օլունմասը :

ԷԹՄԷՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ . - Ալթը ճիւղ . . . 60 յը.

معارف نظارت جليله سنك ۱۰۳ نومرولى رخصتیه طبع اولمشدر

ԲԱՐԻՍ ՑԱՃԻԱԼԱՐԸ

ՏԵՐՏԻԼԵՃԻ ԳԵՍԱ

ԳՐՈՒՄՏԻՐՈՒՄ ԻՋՐԱՊՐԵՆԸ ԷՆՃԱՄԸ

Ք Ս Ա Վ Ի Է Տ Ը Մ Օ Ն Թ Է Բ Է Ն

Բ Ա Ր Ի Ս

Ֆ Ա Ճ Ի Ա Ն Ա Ր Ը

Ե Ա Ք Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱՆԱՐԸ

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄ

Գրուա-Տիկոնիզն իմրասարընըն հնձանը

ՄԻԻԹԵՐՃԻՄ

ՅԱՆՆԵՐԻ ՔՕԼԱՆԵՆ

ՍԱՀԻՊ ՎԷ ՆԱԵԻՐԻ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

معارف نظارت جلیه سنک ۱۰۳ نومروی رخصتیه طبع اولنشد

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՄԱԹՊԱՄԱԻ Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ

ԵԿԵԻ-ՃԱՄԻ ԶԻԳԻՐ-ԲԱԳԱՐ Ն. 23

1888

7-167

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.
1880

Բ Ա Ր Ի Ս

Փ Ն Ճ Ի Ն Լ Ս Բ Ը

Յ Ա Պ Օ Յ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ԳԸՄՄ

ԳՐՈՒԱ-ՏԻԷՕՆԻԻՆ ԻՃՐԱԱԹԸՆԸՆ ԷՆՃԱՄԸ

1

Օգլթալ Կալարըն՝ պարօնուն խանէսինտէ էօյլէ թաա-
մը իթտիկի կիւն , բէնչէնպիհ օլուպ , օ ադչամը Փաննի
Լամպէրին խանէսինտէ սուարէ վար իտի :

Գրուա-Տիէօ , եարը կիճէեէ եարըմ սաաթ գալարագ ,
խանէյի մէգբիւրէ կէլտի , չիւնքի տիւչար օլտուղու մու-
վաֆֆադըյեէթտիզլիք իւզէրինէ տէֆիղամ իչին պիր ադ
էյլէնճէեէ իհթիեաճը օլտուգտան պաշգա , չէրիքլէրի օ-
լան Մ. տը Սթրէնեի իլէ Մ. տը Շանլունուն գումար օեու-
նունտա իթտիքլէրի քեարըն պիւեիւք գըսմընը քէնտիսին-
տէն կիզլէմէքտէ օլտուղլարընա չիւպհէ իթտիկինտէն ,
պիզլաթ գումարտա հազըր պուլունարագ , կէօզիւ իլէ
կէօրմէք արզուսինտէ իտի :

Դօնթէս տը Թրէթան խամիսի աւմըչ օլան պու գատր նրն խանէսինտէ օյնանըլան դումարլարտա ճէսիմ պանդնօթլար վէ ալթուռն երղընլարը, յա իշ կէօրիւմէքտէ, վէ մէր գսւման իքի հիյլէքեարլար, թապիաթիյէ պուլանըդ սու պուլուպ, պիլա ֆիթուր մէրամլարընա էրմէքտէ, վէ պաւրօն տը Գրուա-Տիէօ իսէ, պու հալի պիլտիկի ճիհէթլէ, քէնտիսինէ կէօսթէրիլէն թէմէթիւեիւ շայրի քեաֆի պուլմագտա իտի :

Մ տը Սթրէնեի իլէ Մ. տը Շանլու, պախթլարընն տայիմա եաւէր կիթմէսի, շիւպհէեի մուճիպ օլմապն իլէն, արա սըրա քէնտիլէր տէ պիւեիւճէք պիր մէպլաղ շայպ իթմէք թէտպիրինի տիւշիւնտիւլէր : Շու գատար քի, պէօլէ սըրալարտա, եէկտիկէրի ալէ յհինտէ օյնամագտա օլտուգլարընտան, Սթրէնեի Շանլունուն գօյտուղու ագչէեի, վէ Շանլու տա, Սթրէնեիին գօյտուղու ագչէեի գազանըր, վէ պու սուրէթլէ շայպ օլան ագչէ, եինէ շիրքէթի ումու միեէ քէսէսինէ կիրէր, ֆագաթ պու խուսուս, մէքըր գումարա իշթիրաք իտէնլէրի, պիրիպիրլէրինէ,

— Պու ագչամ պիշարէ Շանլունուն, եախօտ Սթրէնեիին պախթը բէք ֆէնա իտի. լաքին պէօլէ պիւեիւք գաքարլարա պիլա ֆիթուր թէհամմիւլ իտէպիլմէք իլէն, ինսան, եա ֆէյլէսօֆ, վէ եախօտ ղաեէթ գէնկին օլմագլազըմ տըր, տիմէքտէն մէնն իտէմէզ իտի :

Հասըլը պու իքի հիյլէքեար գումարպազլար, իղֆալ իթտիլէրի էշխաս միեանընտա իթիպար ու հայպիեէթ տախի գազանմըչ իտիլէր :

Զիր իթտիկիմիգ բէնչէնպիհ կիճէսի, պարօն, խանէյի մէքըրէ կէլտիկինաէ սալօնլար, խընճալընճ խալգ իլէ տօլու օլուպ, մէշուր խանէնտէլէրտէն պիր գատրն իլէ պիր էրքէք, պիր ազ էվվէլ պիրիլքտէ պիր պէսթէ օգու մուշլար, վէ հուզզար թարաֆընտան շիտտէթլէ ալգըլան մըշլար իտի :

Սոււարէնին միւղիգա գըսմը պու պէսթէ իլէ խիթամ
պուլուպ, Ֆաննի Լամպէր, օ ագչամբի սուարէսինտէ իֆ-
թաթ մէրթէպէ աչըգ սաչըգ էսվապ կիեինմիշ օլմաղլէ, պիր
թագըմ զէնտօսթ տէլիգանլըլար վէ միւսիննէր, էթրա-
ֆընր գուչաթմըլլար իքէն, մէղպուրէ, պարօնուն կէլմիշ
օլտուղունու խապէր ալտըղընտա, տէրհալ էթրաֆընտա
պուլունան քիմէնէրի թէրքլէ, խթիգպալէ միւսարաաթ
իթտի, վէ քէմալը թէվաղու իլէ,

— Ա՛հ, պարօն, նէ՛ գատար կէհիքտինիզ... Պիլի-
միսինիզ, կէլէճէկինիզտէն մէյեուն օլմաղա պաշլաեօր-
տում, տէտի:

Պարօն. — Աղիղէմ գօնթէս, պու գատարը միւտահին-
իք տիր... Լաքին պէօյլէ պիր բարլագ ճէմիյեթլէ էթ-
րաֆընըգ իհաթա օլունմուշ օլտուղու հալտէ, պէնիմ զայ-
պուպէթիմի նա՛սըլ անլաեպպիլտինիզ:

Ֆաննի. — Պարօն, պու կէնճ միւսիւլէր, բէք զիւտտէ
ճան սըգըճը մախուգ տըրլար:

Պարօն. — Եալընըգ պու ագչամ մը պու գապիլտէն
տիրլէր:

Ֆաննի. — Խա՛յր, հէր վագըթ պէօյլէ տիրլէր:

Պարօն. — Փագաթ գօնթէս, սիզ պու կիւն միւքէտտէր
կէօրիւնիւեօրտունուզ:

Ֆաննի. — Էվվէթ, զիեատէսիլլէ միւքէտտէրիմ:

Պարօն. — Քէտէրինիզին սէպէպի նէ՛ տիր:

Ֆաննի. — Պէն տէ պիլմէմ:

Պարօն. — Բէք ալէա, պու սէպէպի պիրլիքտէ արա-
եալըմ, օ հալտէ կէօրէճէքսինիզ քի պուլաճաղըգ: Մահ-
րէմանէ սուրէթտէ պանա պիր տիեճէկինիզ վա՛ր մը տըր:

Ֆաննի. — Էվվէթ վէ խայր... պարօն, պէնիմ իչին
բուհանի պիր բէտէր տինմէկէ լաեըգսընըգ: Միւքէտտէր
օլտուղում զէման պէնի թէսէլլի իտէրսինիզ: Սըգըլտըղըմ
զէման, սըգընթըմը կէչիերիսինիզ: Թէրէտտիւտ իթտիկիմ:

տէ , պանա նասիհաթ վերիբախիւ . . . Հասըլը , սիզ պէնիմ
եէկեանէ տօթուումունուզ :

Պարօն . - Հասըլը , նասիհաթա , տէֆիղամա , վէ թէ
սէլլիեէ ինթիեաճընըլ վար տըր , տէյիլ մի :

Փաննի . - Օլ պապտէ քեամիլէն էմին տէյիլիմ , ֆա
գաթ զանն իտէրիմ քի , ինթիեաճըմ վար տըր :

Պարօն . - Շիմտի իճապընա պագարըզ : - Զէվճինիլ
ԺօրԺ իլէ արանըլ նաօըլ տըր :

Փաննի . - Նէ' իյի նէ' ֆէնա , ֆագաթ տահա զիեատէ
ֆէնա տըր :

Պարօն . - Հալէա սիզի կիւճէնտիրէճէք եօլտա մը տէ
վամ իտիեօր :

Փաննի . - Էվվէթ :

Պարօն . - Էլան իլէ կիւճէ պաշլամատը մը :

Փաննի . - Պաշլամատը , վէ զանն իտէրիմ քի պաշլա
մաեաճագ տըր : - Պօշ կէղէն պիր քիմնէ , թէհամիլ օլու
նուր պիր մախլուգ ատտ օլունամազ : Պունտան տա գա
թինազար , կիթտիքճէ գըսգանճըլգ եօլունա կիթմէքսի
տիր :

Պարօն . - Պունտան ագտէմ պու խուսուսու պանա
սէօյլէաիկինիլտէ , « Գըսգանմաեա հագգըլ սէպէպլէրի
վաօ մը տըր » տէյի սիւալ իթմիշ իտիմ , պու սիւալի
թէքրար իտէրիմ :

Փաննի . - Պէն տէ սիզէ թէքրար ճէվապ վէրիլիմ քի ,
« Խա'յր , շիմտիլք եօգ տուր : - Անճագ տօղրուեու սէօյլէ
մէք իչին , եագընտա պու կիպի սէպէպլէր օլապիլէճէկինի
իլավէթէն պէեան իտէրիմ :

Պարօն . - Պիրինի ինթիլապ իթտինիլ մի :

Փաննի . - Էսէֆ իտէրիմ քի , իթմէտիմ . իթմիշ օլա
իտիմ , սըգըլմազ իտիմ :

Պարօն . - Տիմէք աիր քի , հէնուզ նէրէտէ իսէնիլ , «
քատա պուլունուեօրսունուզ :

Փաննի . - Պիլիբիսիդ քի , պու կիւնքի կիւն սահիպ վէ հաքիմիմ օլան ժօրթ հագգընտա պիր նէվ ղարիպ հիս-
վիմ օլմուշ իսէ տէ , աշգ ու մուհապպէթիմ ասլա օլմամըշ
տըր : Շիմտի օ ղարիպ հիսս տէ կէշտի , լաքին իզտիվաճ
պաղը պագի տիր , անճագ պու պաղ , եախօտ զինճիր բէք
աղըր տըր : Ա՛հ , պարօն , պէօյլէ պիր տէեէրսիդ գօնթ ի-
լէ պէնի րապթ իթմէնիզտէն տօլաեը պաղէն սիզէ կիւճ
իլէ աֆվ իտիեօրում : Արգանըզա տէօնիւն , վէ թասվիրի-
վին եագընլարընա վէ շըմինէնին սօլ թարաֆընա շաղըն :
Օ հալտէ , շու միւսիւնիւն զէվճէսի օլմագլըզ նէ՛ տէրէճէ
մուճիպի մահղուզիյեթ օլապիլէճէկինի քէնտինիդ հիւքմ
իտին :

Գրուա-Տիէօ , Փաննինին , քէնտիսինէ նէ՛ կէօսթէրմէք
իթէտիկինի անլաեամաեարագ , արգասընա տէօնմէսինտէ ,
թօրթու կէօրտիւ :

Օլ էսնատէ մէրգում , պէյնզի ղաեթթլէ սօլմուշ վէ
ղաշլարը չաթըլմըշ օլտուղու հալտէ , Փաննինին իշար իթ-
տիկի մահէլտէ աեագտա տուրմուշ օլուպ , թէհտիտամիզ
պիր սուրէթտէ մէզպուրէեէ պագմագտա իտի :

Պարօն . - Պու ատէմին ֆիքրինտէ աճապա նէ՛ վար
տըր : Բէք հիտտէթլի կէօրիւնիւեօր :

Փաննի . - Փիլվագը հիտտէթլի տիր :

Պարօն . - Լաքին հիտտէթ ու ղազապընա նէ՛ սէպէպ
օլապիլիր : Զանն իտէրիմ քի , պիրլիքտէ կէօրիւշմէքլիկի-
միզտէն պու տէրէճէ ղազապնաք կէօրիւնիւեօր :

Փաննի . - Խա՛յր , կիեինմիշ օլտուղում գըեաֆէթէ
խըրսանմըշ տըր :

Պարօն . - Լաքին գըեաֆէթինիդ բէք կիւզէլ տիր .
հաթթա , գօնթէս , պիրտէն պիրէ պէնտէնիզլէ կէօրիւշ-
մէկէ պաշլատըղընըզտան տօլաեը պու գըեաֆէթինիզի վէ
քէնտինիզին ֆէվգէլատէ կիւզէլիկինիզի թէպրիք իտէմէ-
տիկիմ իշին , աֆվընըզը բէճա էյլէրիմ :

Փաննի . - Պու սէօզլէր , մահգա սիդին նէզաքէթինիդ .
տէն տիր :

Պարօն . - (Իլլամընա տէվամ իտէրէք .) Պու ճիւղ
իլէ , ժօրթուռն մահգուղիյեթի նաթէմամ օլմոսընը պէն
տէ տէրք իտիեօրում , զիրա իհթիմալ քի , մէրգում , քէն
տինին սաաաթէթինի գըսգանանլարա պիր աղ զիեաաթէթէ
թիֆաթ իթմէնիդի իյի պուլմաեօր : Իհթիմալ քի , հիւանի
ճէմալինիդին պաղը էսրարընը եալընըղ քէնտիսի իյին մեւ
հաֆաղա իթմէքլիկինիդի արգու իթտիկի հալտէ , սիդին ,
ոււմոււմուն հայրէթինի մոճիպ օլմաղ իւզրէ , օ սըրրա
ըը ոււմոււմա թէշհիր իթմէնիդի թահալին իթմէեօր : Վա
գաա պու պիր ճիւղի վէ էհէմմիեթսիղ մատտէ իսէ տէ
թապիի տիր , վէ անըն եէրինտէ պէն տէ օլաա իսիմ , պու
խուսուստա ֆիթուրսուղ պուլունամաղ իտիմ :

Փաննի . - Ահ , պարօն , սիդ բէք ագըլը պիր զաթ .
ընըղ :

Պարօն . - Իլթիֆաթընըղա թէշէքքիւր իտէրիմ , լաթին
էկէր պիր աղ ագըլմ վար իսէ , օ սաեէտէ շուրաեը անդա
մամագըլըլմ միւմքինսիղ տիր քի , պու գատար սիւս վէ
թէզլէնաթ , սէպէպսիղ օլամաղ : - Իմտի , դօնթէս , քի
խօշ կէօրիւնմէք իսթէեօրսունուղ :

Փաննի . - Պիլմէմ , ֆաղաթ պէքլէեօրում . . . Գալլիթ
թապիեաթ կիպի տիր . . . պօշ շէյլէրտէն նէֆրէթ իտէր . . .
Պէն ասլա քիմնէեթի սէվմէմիշիմ , վէ աշգ ու մուհապպէթէ
արղումտա եօգ տուր : Անճագ շունու պիլիթիմ քի , պէնի
խօշնուա իտէճէք քիմնէ , Բարիսին էհէմմիեթսիղ տէլի
գանլըլարը տէյիլ տիր . . . Ագըլ զաաֆէթինտէն նէֆրէթ
իտէրիմ , վէ քէնտիմ իյին պիր սահիպ իսթէրիմ : Պաղա
լըմ էօյլէ պիր քիմնէ կէլէճէք մի տիր :

Պարօն . - Էօյլէ պիր քիմնէնին հէր հալտէ կէլէճէթի
նէ շիւպհէ իթմէեթիմ , վէ տիեէպիլիթիմ քի , եաղընտա կէ
լէճէք տիր :

կէնճ զատունն կէօղէրի, օլ էսնատէ զարիպ սու-
թէթտէ բարլատը, ֆագաթ պիր թարաֆտան եէնի միւսա-
ֆիրէր կէլտիլինտէն, խանէ սահիպէսի օլմագլըդ վազի-
ֆէսինի լիֆա իթմէք իւզրէ, Գրուա-Տիէօնիւն նէզտինտէն
մուֆարագաթ իթմէսի լազըմ կէլտի:

Պարօն. - (Գօնթէսին արգասընտան տիգգաթլէ պա-
զարագ.) Շու գատունլար նէ՝ գատար զարիպ թապիեաթլը
մախլուգլար տըրլար: - Շու գարը մէսուտ օլմալը իտի...
քէնտիսի զաեէթլէ տիլպէր տիր, վէ էօյլէ պիր իմթիզաճը
գօլպ զէվճէ մալիք տիր քի, եալընըզ պիր թէպէսսիւմ
իթմէքլէ, անընլա հիւսնի սուրէթտէ պարընապիլիր...
Քէֆինէ կէօրէ ազչէ սարֆ իտէպիլիր... Ատէթա հաքիմ
վէ միւտիր տիր... Նէ՛եէ իհթիեաճը վար տըր... Միւ-
թէվէֆա Սէրօ Ալտէօնօֆ, քէնտիսինէ սալքի պիր քէլպ
մագամընտա մուամէլէ իտէր իքէն, պահս իտէրիմ քի,
չիմտի մէզպուրէ, բրէնս Ալտէօնօֆու զայպ իթտիկինտէն
տօլաեը էսէֆ իթմէքտէ տիր:

Գրուա-Տիէօ, պու սէօղէրտէն սօնրա, զալէպէլիկի
եարըպ, Ժօրօ ուն եանընա եագլաշտը, վէ մէրգում իլէ
թօգալաշտըղընտա,

— Պիր ազ էվվէլ զէվճէմ սիղէ նէ՝ սէօյլէեօրտու, տէ-
մի սիւալ իթտի:

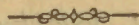
Պարօն. - (Կիւլէրէք.) Բէք մէլագլըսընըզ:

Ժօրօ. - Պէնիմ հագգըմտա պահս իթտիկինէ էմինիմ
... հաթթա, հագգըմտա շիքեաեէթ իթմէքտէ օլտուղու
նու բէք ալէա տէրք իթտիմ:

Պարօն. - Սիգտէ, կիեինմիշ օլտուղու էլպիսէտէն տօ-
լաեը պիր ազ շիտտէթլի մուամէլէտէ պուլունմուշտունուզ:

Ժօրօ. - (Հիտտէթինտէն նաշի եումրուգլարընը սը-
զարագ.) Ա՛հ, օ մէլուն էլպիսէ, ար ու հիճապը պէր թա-
րաֆ իտէրէք, պիւթիւն կիւզէլիկինի աշիքեարէն կէօսս
թէրմէքտէ տիր: Օ էլպիսէ, հէման հէր քէսէ քէնտիսինի

Թէքմիլէն իրաւէ իթտիրմէքտէ տիր... Պինապէրին մէզքիւր գընաֆէթի ինթիխապ իթմէմէսի իչին, քէնտիսինէ եալվարտըմ, ընճա իթտիմ, Թէհտիտաթտա պուլունտում, ֆադաթ հիչ պիր շէյէ մուվաֆֆադ օլամատըմ: - Պուլա, տա պէնիմ վաղիֆէմ նէ՞ տիր: - Պու եօլտա հադարէթէ, ըն տիւշար օլան, վէ պէօյլէ պիր ընգալէթէ միւսատէ ի տէն պիր զէվճ հադգընտա նէ՞ կիւնա միւլահաղա օլուն, մագ վէ նէ՞ սէօյլէնմէք լաղըմտըր: - Եարըն, Ֆաննի, սիւշ, պիւթիւն չըպլադ օլարագ քէնտիսինի ալէմէ կէօսթէրմէք իսթէսէ տէ, պու հարէքէթտէն անը մէնն իտէմէեէնէնիմ:

2

Պարօն. - (Պու սէօյլէրէ էհէմնիեթ վիրմէեէրէք) Միւպալէղա իտիեօրսուռնուղ. սէվկիւլիւ օղլում, սիզ հէր շէյի ֆէնա կէօրիւեօրսուռնուղ:

Ժօրօ. - Խա'յր, պարօն, հիչ պիր շէյի միւպալէղա իթմէեօրում, վէ հէր շէյի, հէյեթի ապիւեէսինտէ կէօրիւեօրում: Ֆաննի պէնի սէվմէտիքտէն մաատա, հաթթա դալիէն ինանըրըմ վէ եէմին տալիս իտէրիմ քի, պունտան ագտէմտէ պէնի սէվմէմիշ տիր:

Պարօն. - Լաքին պու սըրֆ տիվանէլիք տիր: Մէզպուրէ սիզին իլէ, աչդ ու մուհապպէթի օքմանարագ մը էլէնտի:

Ժօրօ. - Օ պիր իւնալան խիւլեասընտա իտի, վէ գօնէս տը Թրէթան թէսմիեէ օլունմագ իւզրէ, պէնի քէն տիսինէ ալէթ իթթիխաղ իյլէտի: Պու կիւն իտէ, պէնտէն

պէտքէն ճէճէ կի գալմատը զնաւան , նազարընտա օլ գա-
տար մէն ֆուրում քի , աւտավէթ վէ խուսումէթինի կիզ-
լէմէ կէ պիլէ չալը շմամագտա տըր : - Պէն , մէզ պուրէնի
ֆէվզէլլաբէ սէվէրիմ , լաքին օ , պէնիմ մուհապպէթիմ-
տէն սըգըլմագտա , վէ մէսէրրէթիմ քէնտիսինի տարըլթ-
մագտա տըր : Փոսնի գանուէն պէնիմ մալիմ տիր , լաքին
պէնիմ աչգ ու սէվտամա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէք իս-
թմէմէքտէ տիր : - Իշթէ , պու միւլահազա պէնի տիթ-
թէթ տիրմէքտէ տիր . . . եագընտա պէնի ալտատաճաղընը
տա անլաեօրում :

Պարօն . - Խա'յր , խա'յր , մատամ տը թրէժան նամուս-
լու պիր գատըն տըր :

Ժօրժ , շէհվէթբէրվէրանէ սուրէթտէ պիրինտէն
տիկէրինին եանընա կիթմէքտէ օլան դօնթէսէ տօղրու է-
լինի ուղաթարագ ,

— Նամուսլու պիր գատըն , պու թարգ էսվապ կիեի-
նէրէք , ալէմէ քէնտիսինի կէօսթէրիմի , տէտի :

Պարօն . - Ագըլարըլըգ , տիւչիւնմէմէզլլըք նէթիճէսի
տիր :

Ժօրժ . - Խա'յր , պարօն , արսըլըլըգ վէ ութանմամագ-
լըգ նէթիճէսի տիր . . . Սէօզիւմէ իթիմատ իտին քի , Ֆան-
նի , անասըլ պաեաղը ախլէագլը պիր գարը տըր , Վազաա
աիրաեթի վէ զէքեալէթի միւքէմմէլ իսէ տէ , ախլէագ-
վէ ռուհ ճիհէթիլլէ զաեթէ կէրիտէ տիր : Տայիմա պանա
վիրտիկի եարէլէր , չիֆա գապուլ իթմէզ եարէլէրտէն տիր :

Պարօն . - Պիլմէեհէրէք օ եարէլէրի սիզէ վիրտիկինէ
էմին օլուն :

Ժօրժ . - Իհթիմալ տըր , լաքին պու հալտէ , եա տույ-
ղուսուզ տուր , եախօտ զալիմ տիր : Հէր հանկըսը տախի
օլա , պէն , ֆէհա սուրէթտէ միւզտարըպ օլմագտաեըմ :

Պարօն . - Նէ՞ օլու եօրսունուղ , ազիլիմ , կէօզ գաբագ-
լարընըլ եաշարըեօր , վէ եաշլար ագըեօր . . . Շիմաի ,

պու մահելլտէ պու եօլտա պիր մէնզարէ հասըլ իթմէին :
 Ժօրթ . - Ալէմէ մասխարա օլաճպղըմ, տէյիլ մի : Պա-
 դաթ նէ՝ պէյիս վար տըր , հաթթա պու խուսուսու թէր-
 ճիհ պիլէ իտէրիմ : Արղու իտէրիմ քի , պուրատա պուլու-
 նան քիմսէլէրտէն պիրի պանա տօղրու տէօնսէ տէ , իւզէ-
 ըրմէ կիւլսէ . . . Օ հալտէ , օ քիմսէեի տուէլլօեա տալէթ
 իտիպ , քէնտիսինի թէլէֆ իթմէկէ պիր վէսիլէ պուլմուշ օ-
 լուրում :

Ժօրթ , լազըրտըսընա տէվամ իթտիքճէ , քէսպի հէ-
 եճան իթմէքտէ օլտուղունտան , Ֆիլիբ տը Լա Գրուա-
 Տիէօ ,

— Բէճա իտէրիմ , քէսպի սիւքիւնէթ իտին , տէտի :

Ժօրթ . - Պարօն , պէն պէտպախթ , հէմտէ ֆէվդէ-
 լատէ պէտպախթ պիր քիմսէեիմ : Ա՛հ , պու իզտիվաճ սի-
 զին էսէրինիզ տիր , պարօն . շու մուզիրը իզտիվաճը հազ-
 դըմտա նիչին տիւչիւնտիւնիւզ :

Պարօն . - Պէն պու գարըեը , սիզէ զէվճէ տէյի վիթ-
 տիրմէքլիկէ սէպէպ օլտում իսէ , ծնսուզ եաշաեամաեա-
 ճաղընըզը պէեան իտիեօրտունուզ , անըն իչին սէպէպ օլ-
 տում : Պունտան գաթինազար , մէզպուրէնին սէրվէթի տէ-
 վար իտի :

Ժօրթ . - (Իսթիհզա իլէ .) Սէրվէթ մի : Նիչին սէրվէթ-
 տէն պահա իտիեօրտունուզ : - Վագաա մուհապպէթ օլուր
 իսէ , հէր շէյ միւսավի օլապիլըր , լաքին աշգ ու մուհապ-
 պէթ օլմատըղընտա , սէրվէթին թագսիմի , մուճիպի մահ-
 ճուպիյեթ տիր : - Իմտի , քէնտիմի սաթտըմ մը , վէ իս-
 միմին պէտէլինի թէէտիեթ իթմէսի խուսուսընտա Ֆաննի
 Լամպէրի իճպա՛ր մը իթմէլիեիմ , տէյի զանն իտէրսինիլ :
 Պա՛րօն , պէնի իյի մուհաքէմէ իտին : Պու խանէ տէրունին-
 տէ պուլունան շէյլէրտէն հիչ պիրի պէնիմ տէյիլ տիր :
 Լավալ սօգաղընտա , քէնտի ըէսիմսանէմտէ պուլունտու-
 զում զէման ֆագըրը հալիմտէն նէ գատար չիքեանէթ ի՛

սիրտում իսկ, պուրատա տախի օլ տէրէճէ ֆագիրիմ:

Պարօն . - Օլ պապտէ դապահաթ սիզին տիր:

Ժօրօ . - Նէ՛տէն:

Պարօն . - Չալըչը՛ն, չալըչը՛ն... համտ օլսուն սա-
նաթընըղտա մահիրսինիզ, վէ սօն տէֆաքի սէրկիտէ հէ-
ման մէհնուր օլմուշտունուզ տուր: Եալընըզ միւրատընըզ,
մաթլուպէ քեաֆի տիր:

Ժօրօ . - (Սգիմ թագաթսըղըղլա .) Չալըչմաղա իդ-
թիտարըմ վա՛ր մը տըր: Ինսան, տայիմա պիր միւլահազա-
եա թապի օլուր, վէ ազիմ պիր տէրտ ու քէտէր իչինտէ
պուլունուր իսկ, չալըչմասը գապըլ մի տիր: Րէսսամ թը-
րէժան էօլմիւշ, հէմ միւլէպպէտէն էօլմիւշ տիր: Շիմտի
պէնիմ նէ՛ ճէսարէթիմ, նէ՛ գուտրէթիմ վէ նէ՛ տէ տիրա-
էթիմ վար տըր... էհլիեթսիզ վէ դայըր միւլթէտիր
պիր քիմնէեիմ... Պունտան պէօյլէ պէն եօղում... Թէ-
սէլիմի պաղէն նէ՛րէտէն արատըղըմը, վէ նէ՛րէտէն պուլ-
տուղումու պիլի՛րմիսինիզ:

Պարօն . - Նէ՛րէտէն արաերպ պուլուրսունուզ:

Ժօրօ . - Սպսէնթտէն... չէօյլէ քի օտանըն պիրինտէ
գաբանըրըմ... իչէրիմ... սէրիսօշ օլուրում... վէ օնտան
սօնրա քէնտիմի ունուտուրում:

Պարօն . - Վա՛հ, պիչարէ...

Ժօրօ . - Էվվէթ, պէն պիչարէեիմ... պէնի թահգիր
իտիեօրսունուզ, տէյիլ մի:

Պարօն . - Խա՛յր, պիլաքիս հալինիզէ զիստէսիյլէ ա-
ճըթօրում:

Ժօրօ . - Սահիհէն հալիմէ աճըթօրմուսունուզ:

Պարօն . - Էղճան ու տիլ աճըթօրում:

Ժօրօ . - Էօյլէ իսկ, պանա եարտըմ իտին... պէնի
գուրթարըն:

Պարօն . - Իսթէտիկինիզ սուրէթտէ խըղմէթինիզէ հա-
ղըրմ:

Ժօրժ . - Սիդի դօնթէս տինէր , վէ սիդին , անըն իւզէրինտէ հէման հուտուտուզ թէէսսիր վէ նուֆուզու նուզ վար տըր : - Սէօյլէսին քի , պանա իզհարը մուհապ պէթ իյլէսին . . . վէ պու խուսուս , քէնտի պօրծու օլտուզունու , վէ պու մինվալ իւզրէ հարէքէթ իթմէսի լաղը կէլտիկինի իսպաթ իտին . . . պու սէօյլէսիկիմի եաբաճագ միսընը :

Պարօն . - Սէվկիւլիւ օղլում , սիդի խօշուտ իթմէք ի չին , տէտիկինի եաբաճագըմը վատ իտէրիմ :

Պու թէսլիեէթպախչ սէօյլէր իւզէրինէ , Ժօրժ Թրէժանըն դաշարընըն արասընտա հասըլ օլմուշ օլան չիդիկէչտի , վէ կէօյլէրինտէ միւպհէմ պիր էսէրը մէսէրէթ հուսուլէ կէլմէքլէ , Ֆիլիբին իքի էլինի թուլթուու , վէ քէմալը մուհապպէթլէ սըգարագ ,

— Պարօն , սիդ հագըգի պիր տօսթսունուզ . . . Բէճա իտէրիմ , կիտին վէ քէնտիսիյլէ պու խուսուստա կէօրիւշիւն , տէտի :

Գրուա-Տիէօ , րէսսամըն նէզտինտէն մուֆարագաթ իթտի : Պու ֆէնալըղա պարօն սէպէպ օլմուշ իտի , շէօյլէքի քէնտիսի , սալթէ բրէնսէսի լաեղըլլա թանրաղընա տան , մէզպուրէնին զէվճի հէր քիմ տախի օլսա , թապիլիատի իւզրէ , պաշընը աթէչտէ եագաճագընը րանա պիլմէքտէ , վէ Ֆաննիեէ տօղրու կիթմէսինտէ տէ ,

— Գօնթէսին հագըգը վար տըր . . . Շու թրէժան սէֆիլ պիր ատէմ տիր , տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Ֆաննի . - (Պարօնուսն ետնընա կէլէրէք .) Սիդէ նէսէօյլէտի :

Պարօն . - Ղաեէթլէ պէտպալթ օլտուղունտան . . . սիդի սէվտիկինտէն , ֆագաթ , սիդին , տնը սէվմէտիկինի չիզաէն պահա իթտի :

Ֆաննի . - Հէքսի պո՛ւ մու :

Պարօն . - Տավասընը իլթիզամ իլէ , հագըգընտա պիր

աղ մուհապպէթ իզհար իյլէմէնիլի , քէնտի նամընա սիդ-
տէն րէճա իթմէքլիկէ պէնի մէմուր իթտի :

Մատամ տը Թրէթան կիւլմէնէ պաշլաեարազ ,

— Նէ՛ դատար ուսթա ավոգաթ օլսանըզ , աղիզիմ
պարօն , մուվաֆֆազ օլամահաճաղընը էվլէլճէ նաղարը
սիզգաթա ալմալըսընըզ . . . Սիզ պու տավաեը դազա-
նամահաճագսընըզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պատէհու մէզպուրէ , նաղիքեանէ սուրէթտէ պարօ-
նուն եանընտան այրըլըպ , հէնուզ կէլմիշ օլան մէշհուր
պիր մուհարրիի իսթիգպալ իթտի :

Ֆիլիք տախի , քէնտի մէնաֆիի իզթիղասընճա , գու-
մար օյնանըլան սալօնլարա կիթտի :

Պու սալօնլարտան պիրինտէ բէք չօգ ճէմիյեէթ պու-
լունուպ , եան պէ եան իքի սուֆրա գուրուլմուշ օլտուղու
հալտէ , կէրմիեէթլէ , պազգարա նամ գումար օեուլու օյ-
նանըլմագտա իտի : Օեուլմուլարտան էքսէրիսի , սուֆրա-
լարըն էթրաֆընտաքի իսկէմլէլէրտէ օթուրմուշ օլուպ , տի-
կէրլէրի տէ սէյիրճիլէր իլէ պիրլիքտէ աեագտա տուրմագ-
տա իտիլէր :

Գրուա-Տիէօ , մէզքիւր զալէպէլիք իչինտէ գօնթ տը
Սթրէնեի արատը իսէ տէ , անը պուլամաեըպ , էվվէլ է-
միրտէ Մ. տը Շանլուեու կէօրտիւ :

Մ. տը Շանլու , պարօնուն եանընա կէլիպ , էլինի թուլթ-
տու , վէ պիր գաշ սանիյեէ գատար քէնտիսինէ պաղը լիւ-
զումուզ շէյլէր սէօյլէտի : Պատէհու իքիսի պիրլիքտէ պիր
բէնլիրէնին էօնիւնէ կիտէրէք , զալէպէլիք իչինտէն չըգտը-
լար , վէ օրատտ շու եօլտա միւքեալէմէ իթտիլէր :

Պարօն . — Էյ նա՛սըլ , իչլէրիմիզ սըրասընտա կիտի-
եօր մու :

Մ. տը Շանլու . — Շիմտիլիք տահա սըրասընտա տէ-
յիլ տիր :

Պարօն . — Պու ազլամ պիր իշ կէօրմէտինի՞զ մի :

Մ. տը Շանլու . - Խա՛յր , հիշ պիր իշ կէօրէմէտիք : Ան
ճագ , քէնտի թէտպիրիմիզ իգթիզասընճա , պիր դաշ եիւզ
լուի ալթունու զայս իթտիք :

Գրուա-Տիէօնիւն եիւզիւ պուրուշտու , վէ Մ. տը Շան
լու , թէպէսսիւմ իտէրէք , իֆատէսինէ շէօյլէ տէվաթ
իթտի .

— Ֆագաթ ինթիգամ վագթը եագըն տըր , վէ պի
թամ սըրասընտա վասըլ օլտունուզ : - Պիր ազտան զարի
պիր հալ վուգու պուլաճագ տըր :

Պարօն . - Նէ՞ կիպի :

Մ. տը Շանլու . - Ասլա իշիտիլմէմիշ վէ եէնի պիր
եուն օյնաեաճազըզ :

Պարօն . - Լաքին եէնի օեունլար՝ մուխաթարալը օլտը
լար : Օլ ճիհէթտէ պէնիմ շիւպհէմ վար տըր :

Մ. տը Շանլու . - Սիզ էմին օլուն . պէն պու օեունն
մուվաֆֆագըյեթի իշին սիզէ սէօզ վէրիլիմ : Պու պէնի
պուլուշում տուր : Օն պէշ կիւն տիւր.քի , Սթրէնի վէ պէն
պիրիքտէ պու օեունու իճրա իտիեօրուզ վէ միւճիզէ թար
զընտա մուվաֆֆագ օլուեօրուզ : - Պու ագշամ Սթրէնի
պանքէր օլաճագ տըր :

Պարօն . - Լաքին օ սէվկիւլիւ գօնթ նէրէտէ պիր
Գէնտիսինի կէօրէմէեօրում :

Մ. տը Շանլու . - Ուզագտա տէյիլ տիր . . . Հալլը
եօր , պիր ազտան կէլիր :

Պարօն . - Տօղրուեու սէօյլէեիմ մի , քէնտի միւրատը
մա բազմէն միւզտարըպ պուլունուեօրում :

Մ. տը Շանլու . - Թէքրար իտէրիմ քի , մուխաթարա
եօգ տուր : - Պագըն , տիգգաթ իտին , վէ հէր նէ գատար
վուգուաթ էվվէճէ սիզէ խապէր վէրիլմիշ իսէ տէ , պու
ճիւմլէ իլէ հարէքթի վագըամըզըն նէթիճէլէրինի կէօր
սէնիզ պիլէ , վասըթալարընը անլաեամաեաճագսընը
իշթէ , Սթրէնի տէ կէլիեօր :

Պարօն . - Պէճնդինիդի պիր աղ սօլմուշ կէօրիւնօրում :

Մ. տը Շանլու . - Կէօրիւնիւնիւղ, սըրֆ խէեալ տըր :

Մ. տը Սթընի , սլարօնու ուզադտան կէօրտիւկիւն-
տէ , էլիլէ սէլամլատը , ֆագաթ եանընա կիթմէեիպ ,
գումար մասասընա տօղրու իլէրլէտի :

Մ. տը Շանլու . - (Գրուա-Տիէօնէ խիթապէն .) Իյի
պիր մահէլլտէ օթուրապիլմէք իչին , հայտէ , պիղիմլէ պէ-
րապէր կէլին , չիւնքի պիր գաշ տագըզաեա գատար օեուն
օլ դատար էհէմիլյեթ քէսպ իտէճէք տիրքի , գումար
օյնաեանլարըն եանընա կիթմէք միւմքին օլամաեաճագ-
տըր :

Իշլու իխթար իւզէրինէ , իքի շէրիքլէր , բէնչիրէնին
եանընտան այրըլպ , կիւճպէլա իլէ միւնասիպ պիր մէվգը
պսլտուլար :

Գրուա-Տիէօ , գումար մասասընըն էթրաֆընտա օ-
թուրմուշ օլանլարա կէօզ կէզտիրտի : Պունլարտան եալը-
նըլ պիրի , նագարը տիգգաթընը ճէլպ իլլէտի :

Գրուա-Տիէօնիւն իլք տէֆա կէօրտիւկիւ պու շախս ,
ղարիպ քիսվէթիլի վէ վիճուտլու օլուպ , թագըրիպա էլլի
եալընտա պուլունտուղու հալտէ , ղաեթ չիրքին իտի .
էջլէքի աեագտա տուրտուղու ղէման , անճագ պէշ ա-
եագ ուզունլուղունտա օլուպ , օթուրտուղունտա տա ,
գաֆասը՝ օն եալընտա օլան պիր չօճուղուն գաֆասընտան
պիւեիւք կէօրիւնէմէզ իտի :

Վագաա պու շախս , սէտիրլէրին պիրինտէն ալտըղը
պիր եալթըղը , օթուրտուղու իսկէմլէնին իւզէրինէ վագ
թիլի իտի իսէ տէ , եինէ մասաեա եթթիչէպիլմէք իչին
թօլլարընը գալտըրմաղա մէճպուր պուլունմագտա իտի :

Հալպու քի , մէրգում , ղաեթ միւքէմիլ պիր էլպիսէ
կիւնմիլ օլտուղտան պաչգա , սէթըրիսի իւզէրինտէ տէ ,
լէթիօն տ'Օնէօր նիչանընըն օֆիսիլիք ըիւթպէսինին ալէա-
մէթի ֆարիգասը կէօրիւնիւնօր իտի :

Գրուա-Տիէօ՝ Շանլուեա տողրու էեիլէրէք ,

— Պու գանպուր ատէմ քլմ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

Մ. տը Շանլու . - Մ. տը Ժէնէն իսմինտէ պիր զաթ տըր . . . քէնտիսի իչին զաեէթ զէնկին տիր տիեօրլար :

Պարօն . - Լաքին էլպէթթէ զէնկինլիքտէն զայրի պիր մէմուրիեէթի տէ օլմալը տըր :

Մ. տը Շանլու . - Պիր ազ էվվէլ, պիլմէմ հանլը նէ, զարէթտէ միւտիրիեէթ վազիֆէսի իյֆա իտէր տիեօրլար իտի :

Պարօն . - Պունտան էվվէլ քէնտիսինի կէօրմիւշ միւ ի տինիզ :

Մ. տը Շանլու . - Խա'յր , քէնտիսինի պու ադ-շամ դօն . Թէսէ Թագտիմ իթտիլէր : - Օնտան սօնրա , մէրգում, շն կէօրտիւկիւնիւզ մահէլլէ օթուրուալ , պիր տախի եէրինի Թէպտիլ իթմէտի : - Գումարպաղլըգտա մահիր օլտուղու-նու տա Սէնթ-Օպէն իտտաա իտիեօր , չիւնքի օ , պու ա տէմի Թանըեօր : - Պունուլա պէրապէր գումարտա քիւլի ազչէ տէ զայպ իթսէ , քէսէսի պօչանմաեօր :

Պարօն . - Պու ատէմին Թասվիրինտէն իսշլանմաեօրում :

Շանլու . - Թասվիրինին տէհչէթպախշ օլտուղունու պէն տէ գապուլ իտէրիմ :

Պարօն . - Խօշումա կիթմէեէն՝ չիրքինլիկի տէյիլ տիր :

Շանլու . - Եա նէ՞ տիր :

Պարօն . - Պագըշը տըր : Պիր քէրրէ շու պագըշնա պագըն : Կէօղլէրի , իզթերապ վէ էնտիշէմի մուճիպ օլու-եօր : - Սէօղիւմէ ինանըն , պու տտէմէ կիւվէնմէեէիմ . . . անըն հագգընտա չիւպհէլի տավրանալըմ :

Մ. տը Շանլու կիւլմէկէ պաշլատը , վէ օլ էսնատէ , պանքէր՝ իքի պին լուի ալթունու գազանմաղլէ , գումար մասասընըն էթրաֆընտա պիր շամաթա իշիտիլտի :

3

Իբի պին լուի ալթունու գազանտըղընը եազտըղըմըզ
պանքեր, հազըրունա խիթապէն,

— Միւսիւլէ՛ր, հազգըմը իսթիմալ իլէ, օեունտան
արթըզ չէքիլիբիմ, տէաի :

Մէրգում, այնի վազըթտա, գարչըսընտա թօթլանմըչ
օլան պանգնօթլարը վէ ալթունլարը ճէպինէ տօլտուր-
տուղունտան, մասանըն էթրաֆընտա, թապիի մէյեու-
սիլէթ էսէրի վէ բաթըրտը կիւրիւլտիւ հուսուլէ փէլուի,
զիրա գումարպազլար, նէ՛ տէրէճէ թէրալիսէլի օլսալար,
աղչէլէրինին, պիր տախի ճէպլէրինէ կիրմէք իւմիտի օլմա-
եարազ, պախթիեար պիր խասիմին ճէպինէ կիրմէսինէ նա-
զարը մէմիունիլէթլէ պադամազլար : Շէջլէքի, զայպ
իթտիլինտէն, աղչէլէր, կէօզլէրի էօնիւնտէ պուլունտուգճա,
մէյեուսիսէթլէրի գաթի օլմաեըպ, զայպլարընը եէնիտէն
գազանաճազլարը զաննըյլա իւմիտլար օլուրլար :

Անճագ պանքերի մէրգում, մէզըլուր իւմիտի գաթի
իթտիլինտէն, քեաֆֆէյի գումարպազլարըն սիմալարընտա
եւէրը եէյիս վէ ֆիթուր միւշահէտէ օլունտու :

Ղարպ չէքլինի թարիֆ իթաիկիմիզ Մ. տը ժէնէն,
չաթլազ սէսիլէ, օեունտան չըգան գումարպազլըն եէրինէ
քէնտիսի կէչմէքլիկի, վէ պանգաեա պէշ պին ֆրանգ գօյ-
մազըղը, վէ տիկէր պիր քիմսէ տէ, մէզքիւր մէպլաղըն
իբի միպլինի իթա իտէրէք, պանքէրլիկի ալմագլըղը թէք-
իֆ իլէտի : Օլ վազըթ, գօնթ տը Սթրէնի լազըրտըեա
գարչարազ,

— Միւսիւլէ՛ր, էկէր միւնասիտ ատա իտէրսէնիզ, ի-

քի պին լուի ալթունու վաղ իտերէք , պանքէր օլմագլըղ
թէքլիֆ իլէրիմ , տէտի :

Պու թէքլիֆ , ումում թարաֆընտան հիւանի սուլթ.
տէ գապուլ օլունարագ , Մ. տը Սթրէնի , պախթիեար սէ-
լէֆինին գալգարըլ իսկէմէեէ օթուրտու :

Մէրգումուն գարչըսընտա , Շանլու վէ Գրուա-Տիէօ ,
վէ պիր աղ ուղագտա Մ. տը Ժէնէն պուլունմագտա իտի-
լէր : Պու գանպուր քիմնէ իլէ Շանլու վէ Գրուա-Տիէօնին
արասընտա իւչ գումարպաղ օլուպ , պունլարտան պիրի , էվ-
վէքի քեաղըտլարը երըթըպ , եէնի քեաղըտլար իլէ օեու-
նտ տէվամ օլունմասընը թէքլիֆ իթտիկինտէն , Սթրէնի
ճէվապա աղաղլէ ,

— Խա՛յր , էվվէքի քեաղըտլար իլէ տէվամ իտէրիմ :
Սէլէֆիմին իգպալինէ էմիյեէթիմ վար տըր , վէ իսպաթը
տա , եէրինէ պէն կէչմէքլիկիմ տիր , տէտի :

Պու սուրէթլէ Մ. տը Սթրէնի , տօլու օլան ագչէ չիղ-
տանընը չըգարըպ ,

— Միւսիւ տը Շանլու , պանա պիր խըզմէթտէ պու-
լունմանըլը ըէճա իթմէքլիկէ իճթիսար իտէպիլըմիիմ ,
տէտի :

Շանլու . - Արգունուզու իճրաեէ հաղըրըմ , աղիղիմ
գօնթ : - Մատտէ նէեէ տայիր տիր , անը պէնտէնիզէ
սէօյլէեին :

Սթրէնի . - Մ ուվագգաթէն սանտըգքեարըմ օլմանը-
ղը , վէ թարաֆըմտան , իգթիզա իտէն մէպլաղը թէէտի-
եէ իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ :

Շանլու . - Բէք ալէա , աղիղիմ :

Սթրէնի . - Թէչէքքիւր իտէրիմ :

Սթրէնի , տէրունինտէ պէչ ալթը բաքէթ պանգնթ
մէվճուտ օլան չիղտանընը աչըպ , բաքէթլէրին իքիալինի ա-
լարագ , Մ. տը Շանլուեա վիրտիկինտէ ,

— Զանն իտէրիմ քի , պէհէրի երկիրմի պին ֆրանգլըգ

առ... Անճադ, թաաաաաաաաա թաաաաաաաա իթմէնիպի ըէճա
նյէրիմ, տէտի :

Պինապէրին Շանլու, պանգնօթլարը սայմաեա պաշ-
լատը, վէ գօնթ, չիզտանընը, էլպիսէսինին եան ճէպինէ
վազ իլէ, պիր բաքէթ օեուռն քեաղըտը ալտը, վէ գուճա-
րա գօնուլաճադ օլան մէպլաղ թէքմիլ օլմագ զէմանընա
տէկին պէքլէմէք իւղլէ, մէքիւր բաքէթ քեաղըտը գար-
շորնա վազ իլէտի :

Պիր գաշ սանիյեէ զարֆընտա, մասանըն իւթիւ ադ-
է իլէ տօլտու : Օլ էսնատէ գօնթ տը Սթրէնի զաեէթ սօ-
ղագ գանլըլըգլա էլինի քեաղըտլարա ուզաթարագ,

— Միւսիւլէ՛ր, պաշլաեօրում, տէտի :

Շանլու. — Ազիզիմ գօնթ, պիր տագըդաճըգ տու-
րուն :

Սթրէնի. — Նէ՛ վար տըր :

Շանլու. — Բիւչիւք պիր եանլըշլըգ վար տըր... բա-
քէթլէրտէն պիրի թէքմիլ տէյիլ տիր... Սիզին պանա վիր-
տիկինիզ ազչէ, եալընըզ օթուզ սէքիզ պին ֆրանդ տըր...
Քէնտինիզ տէ պագըն :

Սթրէնի. — (Յիթուրսուղլուգլա.) Սիզէ էմիյեէթիմ
վար տըր, չիւնքի եանլըմագընըղ : Իմտի, վագը օլան իւէ-
թամտան տօլաեը աֆիլընըղը ըէճա իտէրիմ :

Մէրգում, ագչէ չիզտանընը եէնիտէն ճէպինտէն չը-
լատը, վէ աչըգ օլարագ, գուլլանաճաղը քեաղըտլար
իւզէրինէ վազ իլէ, բաքէթին պիրինտէն իքի պանգնօթ չը-
գարըպ, սանտըգքեաղընա թէսլիմ իթտի :

Պատէհու, ագչէ չիզտանընը գաբաեըպ, էլպիսէսինին
ճէպինէ գօյտու, վէ Մ. տը Շանլու, տիրսէկի իլէ պա-
րօնուն գօլթուղունու ճիւզիճէ տիւրթմէսինտէ, պարօն,
եալաշ սէտա իլէ,

— Էվլէթ, անլաեօրում. չիզտան իլէ Սթրէնինին բար-
ձագլարընա տիգգաթ իտիեօրտում... Պագաթ հիչ պիր

չէյ կէօրէմէտիմ... հիչ պիր շէյ... Սահիհէն, պու պիր մահիր անէմ տիր, տէտի:

Էկէր Գրուա-Տիէօ, նազարը տիգգալմընը օլ մահիր խըրսըզա աթֆի իտէճէք եէրտէ, քիչիւք գամպուրա աթֆի իթմիշ օլսա իտի, անըն տիթրէտիկինի, վէ սըգ օլան քիր ըիքէրինին բարլագ կէօղլէրի իւզէրինէ մէյլ իթտիկինի կէօրէճէք իտի:

Լաքին մէրգուսուն տիթրէմէսի, բէք ազ վադըթ իթիտատ իթտի:

Մ. տը ժէնէն, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէտիկի կի պի, հիչ պիր հարէքէթտէ տախի պուլունմանըպ, սիմատը միւթատ օլան հէյեթինի քէսպ էյլէտի:

Սթրէնի, ուսթա գումարպաղլար կիպի քեաղըտլարը թէվզի իտիպ, իւք մուամէլէտէ, Մ. տը ժէնէն պին ֆրանգ շայպ իթմէքլէ, պանգանըն ագչէսի տէօրթ պին լուի ալ թունունա չըգար:

Իքինճի վէ իւչիւնճիւ բարթիտէ տախի Սթրէնի գա զանտըղընտան, վէ գարչըսընտա ճէսիմճէ մէպլաղ պիրթ տիկինտէն, մէրգում պախթիտար, աեաղա գալըբպ:

— Միւսիւլէ՛ր, պախթըմըն, հագգըմտա պու տէրէճէ եպվէր օլմասընտան տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ: Եէմին իտէրիմ քի, պու իգպալիմտէն մահճուպում... Հաթթա տահա նէ՛ գատար օյնաեաճագ օլսամ, գաղա. նաճաղըմը հիսս իթտիկիմտէն, պունտան ուէօյլէ գաղան մագ իսթէմէմ, վէ եէրիմի պիր տիկէրինէ թէրք էյլէրիմ տէտի:

Մ. տը Սթրէնինին եէրինէ, պանգաեա օն պին ֆրանգ գօյմագլա, պիր տիկէր գումարպաղ կէչտի, վէ օ տալի արտ արտա իքի բարթիտէ գաղանմաղլէ, սըրասընը սալիլէրէ թէրք էյլէտի:

Մ. տը Սթրէնի քեաղըտլարը պըրագտըղը զէման, քիւ չիւք գամպուր քիմնէ տախի եէրինտէն գալըբպ, վէ զա.

էպէլիք արասընտան կէշիպ , պիւեիւք սալօնա կիրտի , վէ
թանէ սահիպէսինի արամաեա պաշլատը :

Պու առէմ , էվին ֆամիլեաճա տախիլի ահվալինի բէք
կիր պլլտիկինտէն , խանէի մէգքիւրտէ եալընըզ մատամ տը
թրէժանըն հաքիմ օլուպ , հալպու քի զէվճինին հիւքմ ու
աւֆուգու օլմատըղը մալիւմիւ իտի :

Իմտի , կիւճ հալ իլէ մէգպուրէեի պուլապիտի , վէ
եանընա եագլաշտըղընտա , պիր տէրէճէ մէգպուրէնին
զուլաղընա եէթիշէպիլմէք իշին , աեագլարընըն ուճունա
պասարադ ,

— Մատամ գօնթէս , պէնտէնիզ իլէ պիր գաչ տագը-
զա գատար խուսուսի միւլադաթա թէնէզզիւլ պուեուր-
մանըղը բէճա իտէրիմ , տէյի պեեան իյլէտի :

Փաննի , պէօյլէ պիր թէքլիֆ հագգընտա զիեատէ-
պիլէ թէաճճիւպտէ գալարադ , քէնտիսինին , պիր չօգ տա-
վէթիլէլի միեանընտա պուլունմասը լաղըմէտէն օլտուղու-
նու անլատըրճասընա ,

— Լաքին շու էսնատէ մի . . . տէտի :

Ժէնէն . - Էվվէթ , շիմտի , հէր հալտէ միւլադաթըմըզ
լաղըմ տըր :

Փաննի . - Փագաթ նիշին :

Ժէնէն . - Եալընըզ գալտըղըմըզտա մուխթասարէն սէ-
պէպինի անլաթըրըմ :

Փաննի . - Տիմէք մուհիմմ պիր մատտէ իւզէրինէ կէօ-
րիւմէք իսթէեօրսուռնուլ :

Ժէնէն . - Էվվէթ , մատամ գօնթէս , ղաեէթ մուհիմմ
վէ վէսիմ պիր մատտէ իւզէրինէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

Պու սէօզլէր , էօյլէ պիր թարզտա թէլէֆֆիւլ օլուն-
տու քի , կէնճ գատըն տիթրէմէքտէն քէնտիսինի մէնն ի-
տէմէտի , վէ քէլամա աղազլէ ,

— Կէլին , տէտի :

Պու վէճհլէ , մատամ տը թրէժան , էլլինէ պիր շէմա-

տան ալարագ, մէջքիւր գամպուրու պիր հալվէթ օտապընա կէօթիւրտիւ, վէ միւքեալէմէլէրինին մուխթասար օլմա սընը արզու իթտիկինի իղհար էյլէմէք իւզրէ, աեադտա տուրարագ,

— Սէօյլէեին, միւսիւ, սիզի տինէեօրում, տէտի, Ժէնէն. — Թէշրիֆաթ գապիլինտէն օլան պիր թողըմ մուգատտէմաթտան պահս իթմէքսիղին, տօղրուտան տօղրու մագսէտիմի սիզէ անլաթաճաղըմ. . . Իշթէ, վուգուաթ շունտան իպարէթ տիր. . . Մա'տամ գօնթէն, սիզին խանէնիզտէ ատէմլէրի սօեուեօրլար:

Փաննի. — (Սարսըլարագ.) Պէնիմ խանէմտէ ատէմլէրի սօեուեօրլար մը:

Ժէնէն. — Էվլէթ, մատամ:

Փաննի. — Միւմքինսիղ շէյ տիր:

Ժէնէն. — Էօյլէ օլտուղունու թէէմին իտէրիմ:

Փաննի. — Փագաթ պունու սիզէ քիմ սէօյլէտի:

Ժէնէն. — Պէն կէօրտիւմ. . . պիր աղ էվլէլ, կէօղլէրիմին էօնիւնտէ օյնանըլան պագգարա օեուունտա, տա վէթլիլէրինիզտէն պիրի, պիւեիւճէք պիր մէպաղ, եանի իւշ եիւզ պին ֆրանգտան զիեատէ չալտը:

Փաննի. — Միւսիւ, սիզ պունու կէօրտիւկիւնիւզ հալտէ, նա'սըլ սիւքիւթ իթտինիզ:

Ժէնէն. — Մա'տամ, խանէնիզտէ պէօյլէ պիր պիւեիւքընէլէթ չըգարսա իտիմ, սլանա աֆվ իտէճէք մի իտինիզ:

Փաննի. — Հագգընըզ վար տըր, միւսիւ, պու խուստա սիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ: — Խմտի, շիւպհէնիզ քիմին հագգընտա տըր:

Ժէնէն. — Խա'յր, մատամ, շիւպհէ իթմէեօրում, իլլա իթհամ իտիեօրում:

Փաննի. — Քիմի իթհամ իտիեօրսունուզ:

Ժէնէն. — Դօնթ տը Սթըէնիեի:

Փաննի. — (Խանմամաղլըզ հարէքէթ էյլէ.) Թէքրա

խորտակում, միևսիւ, պու տէտիկինիզ միւմքինսիզ չէյ տիր: - Գօնթ տը Սթրէնի տէտիկինիզ զաթ, նամուսքեարու լըղըյլա մաարուք պիր քիմնէ տիր: Բէնտիսի, պանա, էմ նիյեթթլի պիր տօթթ թարաֆընտան թագտիմ օլունմուշ տուր: - Պունտան պաշգա, զաեթթլէ զէնկին տիր: Պու խուսուսու պիւթիւն Բարիս պիլիր:

Ժէնէն. - Պու միւսիւ նէ՛ գատար զէնկին վէ միւթէ- պէր օլա, խըրսըղ արը. պունու թաստիզ վէ թէէքիտ ի- տէրիմ, զիրա կէօղիւմէ կէօրտիւմ:

Փաննի. - (Սապըրսըզլըգ կէօթէրմէկէ պաշլաեա- րագ.) Նիհաեթթ, միւսիւ, նէ՛ կէօրտիւնիւզ:

Ժէնէն. - Կէօրտիւկիւմիւ շիմտի սիզէ սէօյլէրիմ:

4

Բիւշիւք գանպուր, պազը չէյլէր նագլ իթտիքաէն սօնրա, շու սէօղէրի իլավէ իթտի:

— Վագը օլան պիր խէթանը տօղրուլթմագ պէհա- նէսլյէ, Մ. տը Սթրէնի, իքինճի տէֆա քէնտի ազչէ չիզ- տանընը ճէպինտէն չըգարտըղը սըրատա, պու չիզտանը, գուլլանաճաղը քեաղըտլարըն իւզէրինէ գօյտու: Պու ճի- ճէթ, սայիրլէրինին նազարը տիգգաթընա չարբամագ ի- տի խէ տէ, պէնիմ, պօեուսուն գըսսալըղը իճապընճա նազարը տիգգաթընա չարբամսը թապիի իտի: Գօնթ, չիզ- տանընըն ալթընտա, գումարտա գազանմագ իչին թէր- թիպլի սուրէթտէ տիղիլմիշ տիկէր պազը քեաղըտլար սագ- լամշ խուսկինտէն, օ սաեթտէ, իւշ եիւզ պին ֆրանգ գա- ղանտը, եախօտ տահա տօղրուսու չալտը:

Ֆաննի . - (Պիր աղ միւտտէթ սիւքիւթ տուրտուգտան սօնրա .) Վիրտիկինիդ խապէր , պէնի ալթիւսթ իտիեօր , Ֆադաթ , միւսիւ , եանըլմըչ օլամա՞ղմըսընըղ :

Ժէնէն . - Խա՛յր , մատամ գօնթէս , եանըլմաեօրում Սիննիւ վէ ալէմաէ հայիզ օլտուղում վազիեէթիւմ վէ միւ մուրիեէթի ըէսմիեէմ իգթիզասընճա , պէն , ճիտտի վիքեամիլ պիր աոտէմիւմ , վէ անճազ իսքեաթ օլմուչ օլտուղում մատտէլէրտէն պահս իտիւպ , քիմսէեե , պէօյլէ աղը տգվիեաթ իսնատ իյլէմէքիկէ միւգթէտիր տէյլիւմ . - Հալէա շիւպհէ իտիեօրմուսունուղ :

Ֆաննի . - Շահատէթ ինիղէ վէ գանաաթը էֆքեարը նըղա շիւպհէ իթմէմ :

Ժէնէն . - Տիմէք օլուր քի , տօղրու սուրէթտէ տէր իթմիչ օլտուղումա շիւպհէնիզ վար աըր :

Ֆաննի . - Խէեալաթ դապիլինտէն օլան պիր շէյի հազըդէթ զանն օլունմասը , էմաալիզ պիր վազըմ մը տըր :

Ժէնէն . - (Իզդէթի նէֆսինէ տօղունուլմուչ օլմաընտան տօլաեը միւթէէսսիր օլարազ .) Տիմէք տիր քի , աղը օլմաեան պիր շէյի կէօրմիւչ օլտուղումու զանն իտիեօրում տէյի շիւպհէ իտիեօրսունուղ :

Ֆաննի . - Միւսիւ , սիզ պէնիւմ եէրիմէ կէչին , վէ տիւ շիւնիւն քի , պիր խանէ սահիպէսի , քէնտի խանէսինին ա տի պիր գումարխանէեէ թահվիլ օլունտուղունու , վէ պու գումարխանէտէ պիր թագըմ սատէտիլանըն իզֆալ իտիլ տիկինի պիրտէն պիրէ խապէր ալըր իսէ , նէ՛ գատար միւթէէսսիր օլուր : - Հէր նէ իսէ , պու հիյլէքեարըղըն , եա խօտ խըրսըղըղըն մատտի պիր իսպաթընա տէսթրէս օլմազըղգ միւմքի՛ն մի տիր :

Ժէնէն . - Էվլէթ , մատամ , միւմքին տիր :

Ֆաննի . - Նէ՞ սուրէթլէ միւմքին տիր :

Ժէնէն . - Պագգարաեա պաշլամաղտան էվլէլ , մանա

իզերինէ գաջ թագըմ օհուն քեաղըտը վաղ իթմիշ իտի-
նիլ :

Փաննի . - Սէքիզ թագըմ :

Ժէնէն . - Բէք իյի . իմսի , մատամ , պիր վէսիլէ իլէ ,
գուլանըմըշ օլան քեաղըտըտը գալտըրտըպ , եէրինէ եէ-
նիլէրինի վաղ իթմէքիկի էմի իտին , վէ էսկիլէրի կէօղիւ-
նիլէ էօնիւնտէ պիր օտաեա կէօթիւրթտիւրիւն քի , օրատա
պիրիքտէ սաեալըմ : էկէր տէօրթ եիւզ օն ալթը քեաղըտ-
տան զիեատէ քեաղըտ պուլամազ իսէք , օ հալտէ . . .

Մ . տը Ժէնէն , քէլամընը քէստիկինտէն , Փաննի ,

— Օ հալտէ նէ՛ լազըմ կէլէճէք տիր , աէյի սիւալ
թտի :

Ժէնէն . - Օ հալտէ պէն շաշգընճա վէ ահմագճա ալ-
տանըշ վէ եանըմըշ օլաճաղըմ : Անճագ պէօյլէ պիր նէ-
թիճէ , իզէթի նէֆսիմէ աղըր կէլէճէք իսէ տէ , պու ճիւմ
էլէ իշպու նէթիճէնին հասըլ օլմաեաճաղընա էմինիմ :

Փաննի . - Բէք ալէա , միւսիւ . պիր ազտան պու խու-
աւստա շիւպհէեէ մահէլլ գալմաեաճագ տըր : Պիր գաշ
տազըգաեա գատար քեաղըտըտը թէպտիլ իթտիրիթիմ ,
վէ պու օտատա , Մ . տը Սթրէնինին հիլէքեարլըգ իս-
պաթլարընը , եախօտ սիզին եանլըշընըզըն իսպաթընը մէյ-
տանա չըգարըրըզ :

Հալվէթ տայիրէսինտէ պու միւքեալէմէ ճէրէեան իթ-
տիկի սըրատա , Գրուա-Տիէօնիւն միւպհէմ իզթիրապ ու
էնտիշէսի արթտըղընտան , Մ . տը Ժէնէն սալօնտան տի-
շարը չըգտըղընտա , քէնտիսի տէ չըգտը , վէ օլ գանպուր
քիմնէնին , գօնթէսի պուլուպ , պիրիքտէ պիր օտաեա չէ-
քիտիքլէրինի , վէ ուզուն միւտտէթ եալընըզ գալտըզլա-
րընը կէօրտիւ :

Պարօնուն պիր իշարէթի իւզէրինէ , Մ . տը Շանլու ,
մէրգուսուն եանընա կիտէրէք ,

— Իշիմիզին մուվաֆիազըյիէթի տէրքեար օլտուղու

հալած, չու թասալը քիսվէթինիզին մանէասը նէ տիր,
տէյի սիւալ իթտի:

Պարօն. - Մահուտ գանպուր հադգընտա պիրալ էլ:
վէլ սիզէ սէօյլէտիկիմ սէօղ խաթրընըզա կէլիեօր մու:

Շանլու. - Էվվէթ, քէնտիսինտէն սադընմալըերզ տի
եօրտունուզ:

Պարօն. - Իշթէ պու պապտէ հադգըմ օլտուղունու
շիմտի անլաեօրում:

Շանլու. - Նէտէն:

Պարօն. - Շու էսնատէ մէրգում, գօնթէս իլէ կէօ
րիւշիւեօր. պիլիբմիսինիզ, կէօրիւշտիւքլէրի մատտէ նէնէ
տայիր տիր:

Շանլու. - Սալա պիլմէմ:

Պարօն. - Դօնթէսէ, Սթրէնիտէն պահա իտիեօր:

Շանլու. - Պու խուսուսու զանն իտէրմիսինիզ:

Պարօն. - Եալընըզ զանն իթմէմ, էմինիմ:

Շանլու. - Նէ պէյիս վար տըր... քիմնէ պիր շէյ
կէօրմէմիշ տիր:

Պարօն. - Էվվէթ, պիր շէյ կէօրմէտիք, ֆադաթ:

Շանլու. - Եինէ նէ պէյիս վար տըր, մատէմ քի պիր
շէյ իսպաթ իտէմէզ:

Պարօն. - Բիմ պիլիր... պունտան գաթինադար,
շիւպհէ վէ էմնիյեթսիզլիք հասըլ իթմէք տէ, ֆէնա պիր
շէյ տիր:

Շանլու. - Օրասը էօյլէ, հալպուքի պէնիմ պէօլէ
պիր վէսվէսէմ եօդ տուր: Լաքին, ազիզիմ պարօն, սիզ
պիլթիւն պիլթիւն թէպտիլ օլմուշտունուզ: Պու ազշամ
տէթա կէօլկէնիզտէն դօրգուեօրտունուզ:

Պարօն. - Սո'ւս, իշթէ գօնթէս իլէ գանպուր կէլի
եօրլար:

Ֆիլվադը Ֆաննի, Մ. տը թէնէն իլէ հալվէթ օտաքն
տան չըգտըլար:

Մ. տը ժենէն , գումար սալօնունա տօղրու իլէրէտի-
կնտէ , մատամ տը թրէթան տա , Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն
եանընա կէլիպ , վէ գօլթուղունա կիրիպ , եավաշ սէտա
իլէ ,

— Պն'րօն , սիզէ պիր գաշ սէօղիւմ վար տըր , տէտի :

Պարօն . - Աղիզէմ գօնթէս , պիր գաշ սէօղ տէյիլ ,
եիլ սէօղիւնիւղ տէ օլսա , տինլէմէկէ հազըրըմ :

Գօնթէս . - Պիր աղ էվիլէլ ճէսիմ մէպլաղ իլէ գումար
ոյնանըտը , տէյիլ մի :

Պարօն . - Թապիաթիլէ , չիւնքի Բարիսին է'ն զէնկին
գումարպաղարընը խանէնիզէ թօբլամըչսընըղ . . .

Գօնթէս . - Եիւղ պին լիալ գազանըլաղընը իչիթտիմ :

Պարօն . - Ձանն իտէրիմ քի , պիր աղ տահա զիեատէ
տիր :

Գօնթէս . - Հիչ պիր չիքեաեթ վուգու պուլմատը մը :

Պարօն . - Նէ հագգլա չիքեաեթ վուգու պուլմադ
տըր . . . Այպ իթմէք իսթէմէեէն , օեունա կիրմէղ , Պախ-
թընը տէնէմէկէ չալըչան , զարարը կէօղէ ալմալը տըր :
Հէմտէ չիքեաեթէ նէ սէպէպ վար տըր :

Գօնթէս . - Ձանն իտէրիմ քի , պարօն , գօնթ տը ըՍ-
թրէնիեի սիղ պանա թագտիմ իթտինիլ :

Պարօն . - Էվիլէթ :

Գօնթէս . - Քէնտիսինի բէք լիլ , վէ չօգտան պէրի
թանըթօր մու իտինիլ :

Պարօն . - Շիւպհէսիլ :

Գօնթէս . - Քէնտիսինէ էմնիյեթիինիլ վա'ր մը տըր :

Պարօն . - Էմնիյեթիմ պուլունտուղունու զանն իտէ-
րիմ :

Գօնթէս . - Սահիհէն զէնկի'ն մի տիր :

Պարօն . - Պիւեիւք պիր սէրվէթ սահիպի օլտուղու
զանն օլունուր : Մէրգումուն նէ մուգավէլաթ մուհարրի-
րի , նէ պանքէրի , վէ նէ սարրաֆը օլմատըղըմտան , սէր-

վեթիկնի թէյքիլ իտէն ազչէի սայմամըշմ տըր , ֆագաթ էկէր , եալընըլ պիր քէլամընա պինաէն , քէնտիսինէ եիւզ պին ֆուանգ էօտիւնճ վիրմէքլիկիմի իսթէսէ , անը վահիւն տէ պիր չէք իմզա իթմէկէ թէրէտտիւտ իթմէմ :

Ֆաննի , պու առա սէրպէսթճէ նէֆէս ալտը :

Պարօն . - (Քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Ֆագաթ պու չէյլէրի պանա նիչին սիւալ իտիւօրստունուզ . - Պու քիւչիւք իսթինթագ , էլպէթթէ սէպէպսիզ տէյիլ ալր :

Գօնթէս . - Իլէրուտէ սիւալինիզին ճէվալընը վէրիւրիմ : - Անճագ , շիմտիլիք պէնի թէէմին իթմիշ օլտուղու նուզու պիլմէքլէ միւսթէրիհ օլուն :

Գօնթէս , պարօնուէն նէզտինտէն մուֆարագաթլա , խըմէթքեարլարընտան պիրինէ պազը էմյլէր իթա իթալի , վէ պիր չօգ միւսաֆիրլէրինի վէ մուհիպպլէրինի հալը մէյեու սիւէթտէ պըրագարագ , քէնտիսի տէ դումար սալնունա կիրտի :

Գրուա-Տիէօ եալընըլ գալտըղընտա , չէօյլէ միւլահա զա իթալի :

— Ա՛հ , թախմինլէրիմտէ նէ՛ տէրէճէ հագգլը իմի չիմ : Իշթէ չու մէքրուհ գանպուր , Սթրէնիեի զամմաղլա մըշ տըր : Ֆագաթ զամմաղլըղը նէ՞ սէպէպէ մէպնի տիր : Էլպէթթէ Ֆաննի օրասընը պանա սէօյլէեէճէք տիր : - Լա քին հէր նէ տախի օլսա , հասըլ օլան պիւեիւք պիր քեաւրա ըաղմէն , պու ազչամ , պէլալը պիր ազչամ օլտու :

Պէշ տագըզա սօնրա , մատամ տը թրէթան , քեաղըտուլարը թէպտիլ իթտիրմէք իչին , պիր վէսիլէ պուլապիլտի , վէ խըզմէթքեաթ , եէնի քեաղըտուլարը դումար մասաընըն իւզէրինէ վազ իլէ , շիւպհէլի օլանլարը հալվէթ տայիլէս սինէ կէօթիւրտիւ :

Ֆաննի իլէ Մ . տը ժէնէն , նազարը տիգգաթլարընը քեաղըտուլարըն իւզէրինտէն աեըմաեարագ , խըզմէթքեաւրըն արգասընտան կիթմէքտէ իտիլէր :

Պարօն, Շանլուեա եագլաշըպ, էլինի թուրթուռ, վե
մերդումուն դուլաղընա էելէրէք,

— Վուգուի հալի անլամաեօրմուսունուղ, տէյի սի-
վալ իթտի:

Շանլու. — Շայեանը թէէսսիւֆ պիր հա՛լ մը վաղը օլ-
տու:

Պարօն. — Վէսվէսէ իթտիկիմ շիւպհէլէր զահիր օլտու-
լար: Քեաղըտլարը սաեաճագլարընտան, հէր մուվաֆֆա-
ղըյեթ մահվ օլտու:

Շանլու. — Պարօն, թէչէպպիւսիւմիւզ ասլա տիւշարը
մուսաթարա օլմամըշ տըր: Սիզ պիզի զանէթ սատէտիլ
զանն իտիեօրսունուղ, հալպուքի պու պապտէ եանըմագ-
տասընը:

Այնի վաղըթտա, գօնթէս իլէ գանպուր, հալվէթ օ-
տասընտա քեաղըտլարը սայմագլա մէշղուլ օլուպ, հէր պի-
րի, սայմագ իւզրէ ալտըրը քեաղըտլարըն թաատատընը
իքմալ իթտիկինտէ, պուլտուգլարը միգտարլարը գայտ,
վէ ճէմ իթմէքլէ, մաթլուպ օլան տէօրթ եիւզ օն ալ-
թը քեաղըտտան ֆաղլա պիր քեաղըտ պիլէ պուլտամա-
տըլար: Մուախսարէն, մէգքիւր քեաղըտլարճա թէտ-
գիգաթը սայիրէեի տախի իճրա իթմէքլէ, օ սուրէթլէ
տախի հիչ պիր էօղիւր կէօրմէտիքլէրինտէն, Ֆաննի, մաղ-
րուրանէ պիր հալ իլէ,

— Էյ միւսիւ, սիզ պունա նէ՞ տէրսինիզ: — Եանլըշ
պիր զէհապը հագըգէթ զանն իթտիկինիզի էլան ինքերա-
տա իսրար իտիեօրմուսունուղ: Էկէր կէօղլէրինիզին շահա-
տէթինէ ինանտարագ, պիր լէզալէթ չըգարսա իտինիզ,
նէթիճէսի նէ՞ օլաճագ իտի, տէյի սիւալ իթտի:

Թէնէն. — Ո՛հա իտէրիմ, մատամ գօնթէս, պու պապ-
տէ պէտէնիզի թագընիզ իթմէեին. . . Խէթա իթմիշ վէ
մաղլուպ օլմուշ օլտուղումու իշթէ իգրար իտիեօրում. . .
Ար ու հիճապըմտան նաշի միւթէէսսիրիմ. . . Իմտի, պու

պապտէ սախավէթի օլուն, վէ մաադէրէթի ածիլանէթ
դապուլ իտին:

Դօնթէս. (Կիւլէրէք.) Եկէր հադըգէթի իգրար իթ.
մէկէ մուվաֆֆադաթ իտէրսէնիզ, էլիմի տախի սիղէ ու
զաթըրըմ:

Ժէնէն. - Հանկը հադըգէթի իգրար իթմէքիկիթի
իսթէեօրսունուզ:

Դօնթէս. - Մաղլուպ օլմանըպ, իլլա իսքեաթ օլմու
օլտուղունուզու իգրար ու իթիրաֆ իյլէմէնիզի արզու ի
տէրիմ:

Ժէնէն. - Մա'տամ, շիւբհէսիզ պու իգրարը իտէրիմ:
- Հէմտէ սահիհիկէ նա'սըլ դարշը չըգըլապիլի: (Մէք
պուրէնին քէնտիսինէ ուզաթտըղէ իլլա պուս իտէրէք-
էվլէթ, մատամ դօնթէս, իսքեաթ օլտում, ֆադաթ
դօնթ տը Սթրէնի, հէր շէյի, հաթթա շիւպհէ իտիլէնէ,
կինի տէ քէշֆ իթտիկինտէն, ուսթա պիլը խըրսըղ մագա-
միստա, իգթիլա իտէն թէտպիլըլէրի իթթիսազ իյլէմի-
տիր: - Անընլա պէնիմ արամըզտա հէնուզ սօն սէօլ թա-
թի օլունմամը տըր: - Էվլէթ, պու կիւն պու բարթիթի
ղայպ իտիեօրում, ֆադաթ ինթիգամըմը ալաճաղըմ...
Միւսիւ դօնթ, սիզի եագալաեաճաղըմ... հէմ տէ հիլէ-
քեարըղընըզը իճրա իթտիկինիզ սըրատա եագալաեա-
ճաղըմ:

Պու պապտէ օգուեանլարըմըզա պաղը մուլթասաթ
մալիւմաթ վիրէլիմ:

Զիքը իթտիկիմիզ հիյլէքեարըզ, տէրքեար պիլը մատ.
տէ օլուպ, հիքեաեէմիզտէ կէօրիւլէն վաղըլար կիլի
վաղըլարտա չօդ տէֆա իճրա իտիլի: Անճաղ գարանըզ
կէօրիւլէն նօգթա, մէվճուտ քեաղըտլարըն սաեղմասըն
տան սօնրա, միգտարընըն թէմամ կէլիշ օլմասը տըր:

Պունուն թարիֆի իսէ, գօլայ շէյ տիր:
Մ. տը Սթրէնի, գումար մասասը էօնիւնտէ օթուր:

տուգտան սօնրա , հէման հօգգապաղլարա մախսուա պիր
էլ չարուգլուղուլա , մէվճուտ օլան գումար քեաղըտլա-
րնտան պիր միգտարընը աշըրըպ , պիր գաչ տագըգա մա-
սատան այրըմըշ , վէ քէնտի հէյլէլի քեաղըտլարընը պուն-
լար իլէ թէրթիպ իթմիշ իտի . . .

Դրուա-Տիէօ , հալվէթ տայիրէսինի գօլլամագտա օլ-
տուղունտան , գօնթէսլին մէսըուր , վէ Մ. տը Ժէնէնին
մահղուն հալտէ , մէգըիւր տայիրէտէն չըգտըղլարընը միւ-
շահէտէ իյլէմէքլէ , քեամիլէն միւսթէրիհ օլտու :

Ֆաննի թէքրար պարօնուն հանընա կէլէրէք , գօլթան-
տան թուլտուղունտա , պարօն ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Գօնթէս . - Պա՛րօն , պիլի՛րմիսինիզ , շու կէօրտիւկիւ-
միւղ մասխարա հէրիֆ , գումարտա խըրտըղլըգ խաիւօր տէ-
մի Սթընիեի իթհամ իտիւօրտու :

Պարօն . - Պիր աղ էվվէլքի սիւալլէրինիզտէն , պունա-
եագըն պիր հալ քէշֆ իտիւօրտում : - Տիմէք օլուր քի , պու-
գանպուր հէրիֆ տիվանէ տիր :

Գօնթէս . - Սայքի օնտան կէրի գալմաղ : Լաքին քէն-
տի խէթա վէ թագսիրաթընը անլամըշ տըր :

Պարօն . - Իշթէ օ իյի :

Գօնթէս . - Սագըն Սթընիեիէ պու խուսուստա պիր
սէօյլէմէեին :

Պարօն . - Օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն : - Մատէմ քի
թարղիեթ թալէպ իտէմէզ իսէ , միւնասիպէթսիզ պիր հա-
գարէթտէն քէնտիսինէ պահա իթմէքտէ նէ՞ ֆայիտէ վար-
տըր : - Էկէր պէօյլէ պիր մասխարա քիմնէ իլէ տուէլլօ փ-
տէճէկինի տիւշիւնէճէք օլտա , կիւլմէքտէն քէնտիսինի թու-
թամաղ : - Փագաթ գօնթէս , սաաթընըղա նի՛շին պագը-
թօրսունուղ :

Գօնթէս . - Չիւնքի մարքի տը Պրէսն , պու ագշամ
պանա պիլինի թագտիմ իտէճէք տիր :

Պարօն . - Բիմի :

Գօնթէս . - Պիւմէմ, լաքին քէնտիսինտէն շու մաէլտէ պիր թէլէկրաֆնամէ ալտրմ . « Աղիղէմ գօնթէս , Բարիտէ կէլմիշ օլան միւթէպէր պիր էճնէպիտի պու կիւն սիղէ թագտիւմ իտէճէտիւմ : Պու զաթ , թէաճճիւպ վէ հայրէթի մուճիւպ օլմագ իւզրէ , իսմինի պիւտիրմէտօր , էկէր միւմ քին օլուր իսէ , էրքէնճէ կէլէճէտիւմ . - Գուլունուզ ՏԲ ՊԸ ՐԻՄՆ : » Իմտի , եարը կիճէտի պիր սաաթ կէշմիշ օլտուղու հալտէ , տը Պրէսն վէ միւթէպէր էճնէպի տօսթու պու կիճէ կէլէմէտիւպ , եարըն կէլէճէք տիրէր :

Պարօն . - Գօնթէս , սիղէ պիր լյի նասիհաթ վիրէտիւմ , Մէջլէտիկինիզ մարքիտէն քէնտիսինիզի սագընըն :

Գօնթէս . - Օ կիւզէլ պիր տէլիզանլը տըր :

Պարօն . - Կիւզէլ օլտուղունու թաստիդ իտէրիւմ , Փա . զաթ քեամիլ տէյիլ տիր : Բէնտիսինէ զիեատէ աղըլ վիրմէտին , չիւնքի կիւնիւն պիրինտէ ճանընըզը սըգաճագ սէօզտէ եախօտ հարէքէթտէ պուլունապիլիր :

Գօնթէս . - Մէրգոււմ տէլիզանլընըն ահըպպասը միւթէպէր քիմնէլէր տիրէր :

Պարօն . - Լյի ամմա , կէօրիւշտիւկիւ էճնէպիլէրին քիմէր օլտուղլարընը պիլիՐ մի : Տը Պրէսն պունլարը թէտ . գիդ վէ թէֆթիշ միւսթայիտ մի տիր :

Գօնթէս . - Մատէմ քի պու մուհիպպի միւթէպէր քիմն սէ տիր , պունուն թէֆթիշ վէ թէտգիդի պիհուտէ տիր :

Պարօն . - (Կիւլէրէք .) Աղիղէմ գօնթէս , սիղէնէ սէջլէսէլէր վէ նէ՝ եաքսալար , տայիմա սօն սէօզիւ քէնտիսինիզէ սագլամագ իսթէրսինիզ . . .

Այնի վագըթտա , Փաննինին սալունունտա ֆէվզէլա . տէ պիր վագըա վուգուա կէլմէքլէ , թէէսսիրի աղիւմ հա . սըլ օլտու :

5

Շէօյլէ քի պիւհիւք սալօնուն գաբուսու աչըլըպ , պու-
նուն էչիկի իւզէրինտէ , հէնուզ կէլմիշ օլան իքի քիշի զա-
հիր օլտու :

Մէրգուճարտան պիրի , երկիրմի ալթը երկիրմի եէ-
տի եաշլարընտա , օրթա տէրէճէ պօյտան եիւքսէք վէ զա-
եէթ պիշիմի , վէ սիւս ու թէզեխնաթը սէվէն տէլիգան-
լըլար կիպի կիեխնիպ գուշանմըշ օլուպ , արգատաշը իսէ ,
հէր վէճհէ նազարը տիգգաթը ճալիպ , վէ սայքի պիր
ճիւճէ եանընտա , զաեէթ իրի պօյլու պիր քիմսէ իտի :

Պօեուստան մատտա , վիճուտինին հէր ճիհէթի , բէհ-
լիլանլարտա կէօրիւլէն ճիսմէ միւշապիհ իտի :

Մէրգուճ , անճագ գըրդ պէշ եաշընտա օլուպ , անլը
քեամիլէն տաղ , վէ եալընըզ գուլագ թօղլարը թարաֆըն-
տա , պիրէր միգտար սարը բէնկլի սաշ միւշահէտէ օլուն-
մագտա իտի :

Իքի եանաղընը իհաթա իթմիշ օլան ուզուն վէ գալըն
սագալը տախի , այնի բէնկտէ օլուպ , գաշլարը , սայքի ա-
շըզ մավի , վէ բարլագ կէօղլէրի իւզէրինտէ կէօլկէ հասըլ
իթմէքտէ իտիլէր : Պըբըզլարը ճէսիմճէ վէ քէզալիք սարը
օլուպ , թէպէսսիւմ իւզրէ պուլունան տօտագլարընը նըս-
ֆէն կիզլէմէքտէ իտիլէր :

Պու ատէմ , նէ՛ կիւզէլ վէ նէ՛ չիրքին տէնիլէճէք մէր-
թէպէտէ ահվալը խուսուսիեհսի հայիզ օլմաեըպ , անճագ-
հէման պարիտանէ տէնիլէճէք տէրէճէտէ ղուրուրիեհթէ
մալիք իտի , վէ կիեխնիշ օլտուղու սիեահ սէթրիսինին
ալիյմէ տէլիկինտէն սարգըլմըշ օլան պիր ալթուն զինճիր-
տէն , ալթը ատէտ խաշ ասըլմըշ իտի :

Գարուճուղու գ խրամեթինի խոֆա խտեղեղն խըզմեթ.
քեար, մէրգումարը խապէր վիրմէք իշն իշերի կիրտիկին.
տէ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Միւսիւ մարքի տը Պրէսն, վէ բրէնս Սէրժ Սլտէս.
նօֆ... տէյի խապէր վիրտի:

Հիշ պիր վազըա, պու խապէր գատար տէհչեթի.
թէէսսիրի մուճիպ օլամազ իտի:

Գրուա-Տիէօ, հայրէթ վէ հէման տէհչեթ իշնտէ գա.
լարագ, գօնթէսին գօլու տիթրէտիկինի, վէ պատէհու.
քէնտի գօլու իւզէրինտէ կէրիտիկինի հիսս իլէ, մէզպու.
րէեէ ավֆը նազար իթտի:

Ֆիլվազը ֆաննի Լամպէր, տիւնեատա քէնտիսինի էն
զիեատէ ճէսուր քիմէլէրտէն զանն խտէրքէն, օ սըրատա
սիմասը, պալմամուտան եաբըլմըշ տըր կիպի պիր հալ քէսպ
իտիպ, կէօզլէրի վէ աղզը աչըգ օլտուղու հալտէ, կիւճ
պէլա իլէ նէֆէս ալըպ վիրէպիլմէքտէ իտի:

Պարօն. — (Մէրգումէեէ եալաշ սէտա իլէ.) Ճէսուր
օլուն... թէմքինինիզի պօղմանըն:

Գօնթէս, էօյլէ պիր սուրէթտէ պաշընը սալլատը քի,
մանէասը,

— Չալըշըբօրում, ֆագաթ պու սատէմէ բէք շէտիտ
տիր, տիմէք իտի:

Գրուա-Տիէօ, էթրաֆա կէօզ կէզտիրիպ, ժօրժու պ.
րատը, վէ մէրգումու, սալօնուն պիր քէօլէսինտէ կէօր.
տիւ:

Մէրգումուն սիմասը, զէվճէսինին սիմասընտան տա.
հա զիեատէ ոօլմուշ օլտուղու հալտէ, աղիւմ հիտտէթ ո.
քէտէր էսէրլէրի իրաեէ իլէմէքտէ իտի: Վազաա հիւճում
իթմէք իսթէեէն պիր քիման կիպի պիր հալտէ պուլուն.
մագտա իտի իսէտէ, զանն խտէրսին քի, կիզլի պիր գուլ.
վէթ, աեազլարընը եէրէ մըխլամըշ իտուկինտէն, տուր.
տուղու մահէլլտէն գըմըլտանամամագտա իտի:

Գրուա-Տիէօ, պու արալըգ, ֆիքըրինտէն,

— Մութլագա իշլէրիմէ շէյթան դարըշընօր: Պու
կէրֆ նէրէտէն չըգուր, վէ էկէր հաեաթտա իտի իսէ,
վէֆաթ իթմիշ օլտուղունա տայիր էվվէլճէ շայի օլան խա-
պէրի նիշին թէքըիպ իթմէտի: — էկէր էօյլէ պիր թէքըիպ
իանը վուգու պուլսա իտի, քէնտիմիզի գօլլար իտիք, տէ-
յի միւլահաղա իյլէտի:

Օգուեանլարըմըզա ագտէմճէ պէեան իթմիշ օլտու-
ղումուզ վէճհ իւզրէ, Սէրօ Ալտէօնօֆ, միւտտէթի մէ-
տիտէ Բարիստէ իգամէթ իթմիշ օլտուղունոտան, միւթէ-
պէրան նէզտիստէ թանըլմըշ, վէ զէֆք ու սէֆաեա տա զի-
եատէսիյլէ միւպթէլա պուլունմագտա իտի:

Պինապէրին, գօնթէսին սուարէսինտէ հազըր պու-
լունան էշխասըն էքսէրիսի, քէնտիսինի ազ չօգ թանըտըգ-
տան պաշգա, հէման ճիւմլէսի տէ, մէրգում միլէ Ֆաննի
Լամպէր արասընտա, Բէթրէսպուրկտա հուսուլէ կէլմիշ
օլան իւլֆէթտէն, վէ մէզպուրէնին սէրվէթի, օ իւլֆէթ սա-
էլինտէ իտուկինտէն խապէրտար պուլունմագտա իտի ի-
սէլէրտէ, Ֆաննի Լամպէր իլէ Ժօրօ տը Թրէթանըն իզտի-
վաճլարընա մուվաֆֆագ օլմագ իւզրէ, պարօն տը Գրուա-
Տիէօ թարաֆընտան գուրուլան տուզագլարը, վէ Թրէթա-
նըն, բրէնսին սապըգ մէթրէսիյլէ էվլէնտիկինտէ, մէր-
գումուն տուլ գալան զէվճէսիյլէ էվլէնտիկինի զանն իթ-
միշ օլտուղունու առլա պիլմէմէքտէ իտիլէր:

Պունունլա պէրապէր, հէր նէ գատար պու սօն վէ
մուհիմ մօգթա, գաբանմըշ վէ ունուտուլմուշ իտի իսէ
տէ, Սէրօ Ալտէօնօֆուն, պաղթէթէն գօնթ տը Թրէթա-
նըն խանէսինէ կէլմէսի, պունլարա օլ տէրէճէ զարիպ, ի-
նանըմազ վէ հէման միւմքինսիզ պիր հալ մագամընտա
կէօրիւնտիւ քի, ճիւմլէսի թարաֆընտան պարիտանէ պիր
պապուլիյէթ վուգու պուլտու, վէ բրէնս իսէ, պու գա-
պուլիլէթտէն միւթէսսիր օլարագ:

— Փագաթ , ազիզ տօթլարըմ , էօթէտէն պէտէն պէն , պու մէմլէքէթտէ իգամէթ իթտիկիմտէն , պուրանա աշնալըղըմ վար տըր : Ումարըմ քի , եագընտա , էօթ տօթլուգ պաղլարըմըղը գավիլէշտիլէճէեիլ . . . Լաքին , էվվէլ էմիրտէ , պու կէնճ թէշտիֆաթճըմ վասըթասըմլա , մատամ գօնթէս տը թրէժանա թագտիմ օլունուպ , աղը իլթիֆաթ վէ ուպուտիեթ իթմէք իսթէրիմ . . . Խմտի տը Պրէան , ըհճա իտէրիմ , պէնի , մատամ գօնթէս տը թրէժանա թագտիմ իտին , աէտի :

Տը Պրէան . - (Մաղլուրանէ պիր թարղտա .) Պրէանի , բրէնա , մատամ գօնթէս պուրատա տըր :

Մէրգում տէլիգանը , Ալտէօնֆա ըհհպէր օլարագ , պիր աղ էվվէլ քէմալը հէեհճան իշինտէ օլաուգլարը հաւտէ , պիրտէն պիրէ քէսպի սիւքիւն իտէն տավէթիլէր րասընտան կէշտի :

Փաննի , օլ էսնատէ հէեհճանը աղիմ իշինտէ օլաուգլու հալտէ , Գրուա-Տիէօնիւն գօլթուգունա տաեանմաթտա , վէ պաշընը աշաղըեա էյմիշ օլուպ , տէհշէթլէ պէլէմէքտէ իտի :

Վագաա մէղպուրէ , քէնտի գէվճինի թահգիր իտիպ , պու թահգիրինի տէ կիղլէմէմէքտէ իտի իսէտէ , ղէվճինի ումուլմի պիր հագարէթ վէ ըհղալէթ գարշըսընտա իգհարը հիտտէթ իտէճէկինի թապիեաթը մասլահաթ ինապընճա անլամամագ տէրէճէսինտէ մէրգումա հագարէթ իթմէքտէ տէյիլ իտի :

Սէրժ , եիւգիւնիւ կէօրէմէտիկի կէնճ գատընըն գատընտա սուրտու , վէ ,

— Մատամ գօնթէս . . . տիեէրէք , լագըրտըեա պարլամըշ իքէն , Փաննի , պաշտան աեաղա գատար տիթիլէեէրէք , պաշընը եօգարը գալտըրտը , վէ Բուսիալը ըրէնա մէղպուրէնին սիմասընը կէօրիւր կէօրմէղ , տիլիլ պիր հալ քէսպ իլէ , ըիւճաթ իլլէտի : Պիր միւտտէթ

թիւթ տուրտուգտան սօնրա , բրէնա Սէրթ Ալտէօնօֆ : Եէ-
նիտէն թէվազու իտէրէք ,

— Վա՛յ , սի՛ղմիսինիդ . սի՛ղ օլտուղունուղու հազըդէ-
թէն պիլմէօրտում . . . Պու խուսուսու , նամուսում իւզէ-
րէն թէէմին իտէրիմ : Մատամ գօնթէս , պէնտէնիդ պիր
թպարզատէեիմ , իմտի ափվընըզը ըէճա իտէրէք , շիմտի
զուրատան մուֆարագաթ իյլէրիմ , տէտի , վէ ըէհպէրի
օլան տէլիգանլըեա , սէրթ պիր չէհրէ իլէ աթֆը նազար
խիլպ , իւչիւնճիւ տէֆա սէլամ վիրտիքտէն սօնրա , ար-
գասընա տէօնտիւ , վէ օրատան իրագլանմագ իսթէմէք-
տէ իքէն , ժօրթ , պուլունտուղու մահէլլի թէրք , վէ ղա-
թպէլլիք արասընտան միրուր իլէ , իքի գօլլարընը կէօքսիւ
իւլէրինտէ գավուշտուրմուշ օլտուղու հալտէ , Ռուսիալը-
նըն գարչըսընտա տուրտու :

Սէրթ , պագըչը վէ տուրուշու թէհտիտամիդ օլան
ժօրթա քէմալը հայրէթլէ նազար իթտիքտէն սօնրա , նէ-
վումա թէրէտտիւտլէ ,

— Աֆվ իտէրպինիդ , միւսիւ , միւսաատէ իտին քի կէ-
թիմ , տէտի :

Ժօրթ , գըմըլտանմատըղընտան , Սէրթ , սէրթ պիր թէ-
թֆիլըլէ , — Թէքրար իտիեօրում , պըրագըն քի կէչէեիմ ,
տէլի պէեան իյլէտի :

Ժօրթ . — (Սէսինի տիչլէրինին արասընտան չըգարա-
րադ .) Միւսիւ , քէնտինիզի պանա թագտիմ իթմէտինիդ
քի , քիմ օլտուղունուղու պիլէեիմ : Լաքին պու սլապտէ
իթթա իթտինիդ : Հէր նէ իսէ , սի՛ղ քի՛մսինիդ :

Սէրթ . — Միւսիւ , իսմիմի , խըզմէթքեարըն պիրի ուլէ-
նէն իլան իթտի : Էլպէթթէ , սի՛ղ տէ , սայլըլէրի կիպի ի-
թթտինիդ :

Ժօրթ . — Մատէմ քի քիմ օլտուղունուղու սիւալ իտի-
եօր իսէմ , Էլպէթթէ իսմինիզի իչիթմէմիշ օլմագլըղըմ կէ-
րէք տիր :

Սէրժ . - Միւսիւ , պէն տէ սիզէ սօրուեօրում .
քիմսինիդ :

Ժօրժ . - Պէն , գօնթ տը Թրէժանում :

Սէրժ . - (Թէվազու իտէրէք .) Պէն տէ , միւսիւ գօնթ ,
բրէնս Ալտէօնօֆում :

Ժօրժ . - Սէօզիւնիւղէ ինանամաօրում :

Սէրժ . - (Հիտտէթլէնմէկէ պաշլաեարադ .) Միւսիւ
քէնտինիդի . . .

Ժօրժ . - Թէքրար իտէրիւմ քի , սէօզիւնիւղէ ինանամա-
օրում . . . խա՛յր , խա՛յր , խա՛յր , վէ ինանամաեա հազ-
լը սէպէպլէրիւմ վար տըր . . . վազաա պիր բրէնս Ալտէ-
նօֆ վար իտի , ֆադաթ չիմտի օ էօլմիւշ տիւր : Անըն վէ-
ֆաթ սէնէտի եէտիմտէ տիր , վէ աուլ պըրադտըղը դա-
տըն , պու կիւնքի կիւն գօնթէս տը Թրէժան տըր :

Մէրգում Բուսիալը , արգասընա տէօնիւպ , ֆաննի-
արատը իսէ տէ , պուլամատը , վէ պիր ազ սիւքիւթտէն
սօնրա , ահէսթէ թէլէֆֆիւղլէ ,

— Միւսիւ գօնթ , մատէմ քի պէնի եալանճըլըզ
իթհամ իտիօր կիպի կէօրիւնիւօրսունուզ , քէնտիմի սա-
լիհէ չըգարմալըեըմ , տէյի պէեան իթտի :

Ժօրժ . - Բէք իյի , սիզէ պէքլէօրում :

Սէրժ . - Էկէր , սէօյլէտիկինիդ վէճհ իւղրէ , նաթըլ քի
էօյլէ օլտուղունա ինանըրըմ , եէտինիզտէ վէֆաթ սէնէ-
տիւմ պուլունմադտա իսէ , պու պիր հիյլէքեարըն իյի օլ-
մադ կէրէք տիր : Կէրչի պիր դաշ այ էվլէլ պիր ճանիթա-
րաֆընտան թէհլիքէլի սուրէթտէ եարալանտըմ , վէ մէմ-
լէքէթիմին զաղէթալարը տա , էօլմիւշ օլտուղումու իլան
իթտիլէր , հալպու քի կէօրիւօրսունուզա՛ , իշթէ , չիմտի
պէն հաեաթտաեըմ , վէ շուրաեը տալի իլավէթէն պէ-
եան իթմէքլիկիւմ , վազիֆէմ իճապընտան տըր քի , պէն-
Ալտէօնօֆ ֆամիլեապընըն սօն վէ եէկեանէ նէսլիեիւմ , վէ
միւստէթի էօմրիւմտէ էվլէնմէմիչիւմ տիր . . . Պինապէրի

էկէր պէն էօլսէ իտիմ, տուլ զէվճէ պրագմանաճագ իտիմ քի, անընլա էվէնմէք լազըմ կէլսին :

Ժօրժ . - Պունտա պիր եանլըշլըգ օլմալը տըր : Իգ-տիվաճընըլըն , աասալէթտէն օլան պիր քիմնէնին , աաս-լէթտէն պուլունման պիր գատըն իլէ իղտիվաճը գա-պիլինտէն իտուկինի պիլիեօրում , ֆագաթ պու իղտիվա-ճընըլ , ըուհանիճէ թաստիգ օլունմուշ տուր :

Սէրժ . - Ասլա , էօյլէ պիր շէյ օլմամըշ տըր :

Ժօրժ . - Եինէ եալան սէօյլէեօրսունուլ . իսպաթը տա եէտիմտէ տիր : Իղտիվաճ սէնէտինիլ պէնտէ մէվճուտ տուր :

Սէրժ . - Վէֆաթ սէնէտի միսիլու , օ տալի սախթէ տիր , վէ միւսիւ գօնթ , զաթընըլա շուրաեը իիթար իտէ-րիմ քի , իքինճի տէֆա օլարագ պէնի եալանճը թէամիեէ իտիեօրսունուլ :

Ժօրժ . - Իֆատէմի թէքրար իտէրիմ վէ տայիմա թէք-ըար իտէճէեիմ , զիրա պու կիւնքի կիւն սիլ , եա' եալան սէօյլէեօրսունուլ , վէ եախօտ հէր հալտէ էլտէ իթմէք իթէտիկինիլ պիր գատընը , սախթէ պիր մէրասիմի ըու-հանիեէ , եախօտ ալչագճա պիր հիյլէ վէ տէսիտէ իլէ ալ-տաթմըշընըլ տըր :

Սէրժ . - (Սէրթիլըլէ .) Միւսիւ գօնթ , սիլ պէնի քի-մի զանն իտիեօրսունուլ : Պէօյլէ պիր ալչագլըլը իրթի-գեապ իթմէկէ միւգլթէտի՞ր միեիմ :

Ժօրժ . - Տիմէք օլուր քի , ինքեար կէլիեօրսունուլ :

Սէրժ . - Էկէր սէօյլէտիկիմ սէօլլէր , սիլի գանալը-ման քիֆանէթ իթմէեօրլար իսէ , պու պապտէ պիր շա-հատէթ իրաեէ իտէպիլիլիմ քի , անըն գարշըսընտա ար-թըգ չիւպհէեէ մահէլլ գալմալ :

Ժօրժ . - Սէօյլէեին , նէ' կիպի շահատէթ :

Սէրժ . - Մատամ գօնթէս տը թրէժանըն շահատէ-թի : Շէօյլէ քի մէզպուրէ պիլի տինլէտիկի հալտէ , էկէր

եալան սէօյլէմիշ օլսա իտիմ, իֆատաթըմը թէքզիպ իտի
 իտի: Հալպուքի կէօրիւեօրսունուղ, միւսիւ գօնթ քիւ
 քէնտիսի սիւքիւթ իւզըն տուրուեօր:

Ժօրթ. - (Պզտիթապը, հիտաթթի վէ մահճուպիյեթի
 սօն տէրէճէեթ վարարագ.) Տիմէք քի, մատմուռազէլ ֆաննի
 Լամպէրին զէվճի տէյիլ իտիսիզ իսէ, անըն աշըզը իտիսիզ:

Սէրթ. - Միւսիւ գօնթ, էկէր քէնտիսիզ հիւրմէթ
 վէ ըիսեթթ իթտիւրմէք իսթէրսէնիզ, եավաշ սէսլէ լազը
 տը իտին:

Ժօրթ. - Եիւքսէք սէտա իլէ իֆատէի մէրամ իտէճէ
 եիմ, զիրա սէօզլէրիմին, ումում թարաֆընտան իշիտիլմէ
 սինի իսթէրիմ, - ֆաննի Լամպէր մէթընսինիզ օլուպ, սի՛ր
 հէտիեթլէրինիլլէ անը զէնկին գըլմըշսընըզ... Պիր Բու
 սիալը, վէ միլիօնլար սահիպի, վէ պիւեիւք պիր զաթ կիւ
 պի սախաւթթի օլտուղունուղտան, անը օլ վէճհէթ թաթիթ
 իթմիշսինիզ... Անէ վիրմիշ օլտուղունուղ իքի միլիօն պիւ
 եիւք պիր մէպլաղ տըր, Պէն, եանի գօնթ տը թրէթան իսէ
 ոլիր իւնվանը գատիմէ սահիպ վէ վարիս օլտուղում հալ
 տէ, իքի միլիօն ֆրանգ պէտէյիլլէ իսմիմ, իւնվանըմը
 մատմուռազէլ ֆաննի Լամպէրէ սաթտըմ... Իքի միլիօն ի
 չին, պու գըզը, գօնթէս տը թրէթան իթտիմ... Պու
 կիւնքի կիւն իսէ, տիւնքի շայեանը թէէսսիւֆ իսթըրէեի
 վէ եարընը տիւշիւնմէեթէք, իսթիրահաթ վէ թէնպէլլիք
 իշինտէ եաշամագտաեըմ... Էվվէթ, պու կիւնքի կիւն
 զէնկինիմ... գօնթէս տը թրէթանըն իքի միլիօնու, եիւզ
 պին ֆրանգ ֆայիզ կէթիրմէքտէ տիր... Միւսիւ, սաեթ
 նիզտէ եիւզ պին ֆրանգ իրատա մալիքիմ... Թէէքքիւր
 իտէրիմ... Իշթէ, հազգըմտա սէօյլէնէն վէ տիւշիւնիւլլէ
 ֆըմտա սէօյլէնէն սէօզլէրտէ, վէ պանա աթֆ օլունան պա
 գըշարտա, վէլհասըլ հէր շէյտէ, պիր նէվ թահգիր հիս
 իլէ, պունա թէաճճիւպ իտիեօրտում... Ա՛հ, նէ՛ տէրէճէ

պլտանմըյըմ... նէ՛ գատար ահմագ իմիչիմ... եալընըզ
պիր խոսոսու , եանի միւսթահագգ օլտուղում թահգիրի
աղիմին նըսփէն պէհտէն կիղլէնմէք իսթէնիլմէսինէ թէաճ-
նիւպ իթմէլի իմիչիմ...

ԺօրԺ , մէյեռուսիեթ վէ հիտտէթինին աղիմիկինտէն
նալի թագաթ վէ տէրմանը գալմաեըպ , պիր իսկէմլէ իւ-
ղէրինէ օթուրտու , վէ պաշընը էլլէրի տէրունինտէ կիղլէ-
եիպ , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը :

6

ԺօրԺուն աղլամասը , ումուզլարընը թահրիք իթմէք-
տէ օլուպ , բարմագլարընըն արասընտան եաշ տանէլէրի
եէրէ տամլամագտա իտի :

Պու գատար շայեանը թէէսսիւֆ մէնզարէ թէխայ-
եիլ օլունամաեըպ , պու մէնզարէտէ հաղըր պուլունան-
լարըն ճիւմլէսի միւթէէսսիր օլտուլար :

Յաննի Լամպէրին եէրինէ տիկէր հէր հանկը գատըն
օլա իտի , պիր գաշ տագըգա օլսուն , մէնզարէեի մէզ-
ֆիւրէտէն միւթէէսսիր օլարագ , ղէվճինին աեագլարընա
գաբանարագ , գատընլարա մախսուս օլան պէլաղէթի լի-
սան վէ գուվլէյի ճաղիպէ իլէ աֆվլըգ տիլէր իտի :

Լաքին գօնթէս տը Թրէթանըն աիլէագը սայիր կիւ-
նա օլուպ , եիւրէք տէնիլէն չէյի թաշըմատըղը իչին , մու-
վագաթմէն օլսուն միւթէէսսիր օլմագլըգ , եէտը իգթի-
տարընտա տէյիլ իտի : Վագաա պիր արա սինիլէրի թահ-
րիք օլունտու իսէ տէ , պու հալ չարչաբուգ կէչէրէք , քէն-

տիսինի թօլլաար, վէ Գրուա-Տիէօնին գուլաղնա էի-
լէրէք,

— Պու մէքրուհ մէնղարէ ուղանալ . . . Շու ահմալ
հէրիֆին մէննունէն գաթլանաղը իսթիհլա, նիհանէթ
պանա տա սիրանէթ իտէճէք տիր . . . իմաի, բէճա իտէ-
րիմ, պու հալէ խիթամ վիրտիրին, տէտի :

Պարօն . - Չալըչըրմ :

Գօնթէս . - Պիր ան էվվէլ մուվաֆֆադ օլմաղա պա-
դըն :

Պինապէրին Գրուա-Տիէօ, գօնթուն եանընա կիտէ-
րէք, վէ էլինի ումուղու իւղէրինէ վաղ իտէրէք,

— Տօ'սթում, էրքէք կիպի հարէքէթ իտին, տէտի
Ժօրթ, մէղքիւր էլ ումուղունա մօղունմաւնաւա
պիր էլէքթրիք դըղըճըմը վիճուտինէ մօղունմուլճաւնա
սարալարադ, մօղրուլու, վէ կէօղ եաշլարընըն էտէրինի
սիլմէք իւղրէ, մէնտիլինի եիւղիւնէ կէօթ իւլմէսինտէ,
կէօղլէրի պիրտէն պիրէ գուրուտու, վէ բրէնա Ալտէօն-
ֆուն իւղէրինէ մահղունանէ աթֆը նիկեան իլլէմէսինտէ
մէրգում բրէնա, քէմալը նէղաքէթ իւղրէ, շէօլլէ սէօլլէտի
— Միւսիւ գօնթ, վաղը օլան հալտէն, նամուլում
իւղէրինէ սէօլլէնօրում քի, ֆէվզէլատէ միւթէէսիւ-

ֆիւմ, վէ իլավէթէն շուրանը պէեան իտէրիւմ քի, շու
հալը էսէֆիլթիմալին սէպէպի պէն օլմուշ օլտուղուման,
իսթէմէէրէք վաղը օլան հաղարէթտէն ալանը իգթիղա
իտէն թարղիեէեի վիրմէկէ հաղըրմ . . . Պէն, կրանա Օթէէ
էսմիշ օլտուղում ճիհէթլէ, էկէր շահիտլէրինիլէ կէօն-
տէրմէք իսթէրսէնիլ, պէնի օրատա պուլաճադլարընը իս-
թար իլլէմէք վաղիֆէմտէն տիր :

Ժօրթ . - Խա'յր, սիղէ շահիտլէր կէօնտէրէճէք տէլի-
լիւմ, պու պապտէ թարղիեէ տախի իսթէմէյէճէէիւմ, զի-
րա, միւսիւ, սիղ պանա հաղարէթ իթմէտինիլ . . . Պանա
վաղը օլան հաղարէթ, պիր գատընըն իշի տիր . . . Օ հա-

գարէթ իսէ, պիլա ճէզա գալաճագ տըր, չիւնքի պիր գատընտան, եալընըլ թահգիր իլէ ինթիգամ ալընապիւ իր, պաշգա տիւրլիւ ալընամաղ... Պիր աղ էվվէլ սիդի եալանճըլըզլա իթհամ իթաիմ... պու խուսուստա խէթատա պուլունտում, վէ պունտան տօլաներ ավֆընըզը իսթիրհամ իյլէրիմ... Հէմտէ սիզտէն տիլէտիկիմ աֆվլըզ, պէնիմ կիպի, ալչագլանմըշ, վէ էլան ալչագ պիր հալտէ պուլունմուշ օլան պիր քիմսէեէ լանըզ սուրէթտէ պուլունմուշ տուր... Տիլէտիկիմ պու ավֆ վէ մուազէրէթտէ քեաֆի մի տիրլէր...

Սէրթ. - Ֆաղլա, հէմտէ հատտէն զիեատէ ֆաղլա տըր, զիրա հիտտէթլէնմէկէ հագգընըզ վար իտի... Պիր հաէն ալէյհ, պէեանը մաազէրէթէ հիշ պիր պօրճունուղ եօզ տուր:

Ֆաննի. - (Ֆիքրինտէն.) Տիմէք տիր քի, պու ժօրթ ալչագ պիր քիմսէ տիր, մատէմ քի ըիւճաթ իտիեօր...

Պիրտէն պիրէ մէրգում տէլիգանլընըն վաղիեթի թէպաիլ օլտու: Շէօյլէ քի պաշընը եօզարը գալտըրտըզը միսիլլու, մահգունիյեթպախշ օլան կէօզլէրիտէ բարլատը:

Պատէհու մէրգում գավի պիր սէտա իլէ շու սէօզէրի իրատ իթտի:

— Տիւշմիւշ իտիմ, եէնիտէն գալգըեօրում... Սիզ քի, էթրաֆըմտա թօբլանմըշսընըզ, էլպէթթէ, «Գօնթ տըր թրէթան ալչագ պիր ատէմ տիր» տէմիշ իտինիզ: Իմտի, միւսիլլէր, պու պապտէ եանըլմըշսընըզ տըր... Գօնթ տըր թրէթան տէքէ կէլմիշ իտի, եօզսա պու խապասէթէ չէրէ տէյիլ իտի: Իսպաթընը տա պիր ազտան կէօրէճէք սինիզ... Իսմիմի, ուղըունա սաթմըշըմ տէյի իթհամ օլունտուղում, վէ մէճնուն, եախօտ տահա տօղըուսու քէօր կիպի սէվտիկիմ պու գարըեը միւէպպէտէն թէրք իտիեօրում, վէ տէրունիտէ, նամուսումու տախի ղայպ իթմէք ըատտէսինէ կէլմիշ պուլունտուղում պու խանէ:

եի, պիր տախի էշիկինէ աեագ պիլէ պասամագ իւրէ պրագընօրում, վէ պուրատան կիտէրքէն, եէնիտէն գազանմըչ օլտուղում նամուսումտան զայրի պիրլիքտէ պիր շէյ կէթիւրմէնօրում:

Ժօրժ, սէլամա պէնգէմէքաէն զիեատէ մէյտան օգումագըլըզա միւշապիհ սուրէթտէ էլիյլէ պիր հարէքէթ իթտի, վէ Փաննիեէ պիր աթֆը նազար իթմէքսիլին, սէս սիղճէ զալէպէլիկին արասընտան կէշտի:

Մէրգում, գաբունուն էշիկինէ վասըլ օլաճաղը էնստէ, տուրտու, վէ իքինճի աէֆա, պիրինճիսի կիպի էլիլէ պիր հարէքէթ իթտիքտէն սօնրա, տիշարը չըգտը:

Ժօրժուն տիշարը չըգմասընտան սօնրա, գաբու գաբանտըղընտա, պիր թէաթրօտա, միւէսսիր պիր օեունուն սօն ֆասըլ խիթամ պուլարագ, բէրտէ գաբանտըղընտա նէ՝ կիւնա թէէսսիր հասըլ օլուր իսէ, այնի եօլտա թէէսսիր հուսուլէ կէշտի:

Պու հէնկեամտէ, էն զիեատէ միւթէէսսիր կէթիւնէն Սէրժ Ալտէօնօֆ օլուպ, մէրգում,

— Շու գօնթ տը թրէժան՝ ասըլ էրքէք իմիշ... հարէքէթի վագըասը, ըուհումա գատար թէէսսիր իթտի տէյի միւլահագա իթտի:

Փաննի. - (Գրուա-Տիէօեէ եագլաշարագ, եալալ սէտա իլէ.) Տիմէք տիր քի, պու էօմիւր խիթամ պուտու... Հագըգէթէն, էօմիւր տէնիլէն շէյ նէ՝ գատար զարիպ տիր... Պու եօլտա պիր նէթիճէեթի քիմ մէմուլ իտէպիլիւր իտի... Պէօյլէ օլմիսը խաեըրըլ օլտու... Շիմ տի պէն, հէմ գօնթէսիմ, հէմտէ սէրպէսթիմ:

Պարօն. - Աղիզէմ, սիզ զաեէթ միւսթայիտ պիր գաստընսընըզ:

Փաննի. - Օնա չիւպհէ մի իտիեօրսունուզ. - Լաքին բրօկրամըմըլտա պուլունմաեան իշպու ֆաճիալը քիւշիք մէնպարէ, օրթալըգտա սօղուգլուգ պըրագմըչ օլտուղում:

տան , տավէթիւնքիմին , իշպու շայեանը թէսսիւփ թէ-
 ասիր թահթընտա տաղըլմալարընը իսթէմէմ . - Պինապէ-
 ղին , աղիզիմ պարօն , պիր ան էվվէլ սուրէնին հազըր ի-
 տիլմէսի իշին իգթիզա իտէն էմրէրի վէրին :

Դրուա-Տիէօ , Ֆաննինին իզհար իյլէտիկի արզուեա ,
 թէպէսսիւմլէ իթաաթ իթտի , վէ Ֆաննի , Ալտէօնօֆա
 տօղրու իլէրլէմէսինտէ , մէրգում , քէնաիսինի օ ազշամը
 օրաեա կէօթիւրմիւշ օլան տէրիզանլըեա խիթապէն ,

— Միւսիւ մարքի տը Պրէմը , պիր ազ կէլին , տէտի :
 Մարքի . - Բէք իյի , աղիզիմ բրէնս :

Սէրօ . - Պու ազշամ պուրաեա կէլմէքլիկիմի թէք-
 լիֆ իթտիկինիզտէ , էվլէնմէսինտէն խայլի էվվէլ մատամ
 զօնթէսէ թագտիմ օլունմուշ օլտուղումու բէք ալէա պի-
 լիեօրտունուղ :

Մարքի . - Ֆագաթ բրէնսիմ . . .

Սէրօ . - Էվվէթ , պիլտիկինիզէ էմինիմ , զիրա , տիւն-
 քի կիւն , Կրանտ Օթէլտէքի տայիրէմտէ , պիր թասվիր
 իրաեէ իտէն պիր մինեաթուրաեա տիզգաթլըճա վէ զա-
 եթ մէրագլէ պագտընը , վէ օլ պապտէ պանա պաղը
 էյլէր սիւալ իթտինիզ :

Մարքի . - Էվվէթ , բրէնսիմ , պիլիեօրտում , եախօտ
 շիւպէ իտիեօրտում :

Սէրօ . - (Սօլ էլինտէքի էլտիվէնի ահէսթէ սուրէթտէ
 չդարարագ .) Տիմէք օլուր քի , պէնիմ պուրատա պուլուն-
 մագլըղմ , պիր ասըլգատէ քիմնէնին իսթիրահաթընը վէ
 պիր գատընըն ասայիշինի իսլալ իտէճէկինի պիլէրէք պէնի
 պուրաեա կէթիրտինիզ :

Մարքի . - Բրէնսիմ , սիզի պուրաեա կէթիրտիկիմտէ ,
 հիւ պիր ֆէնալըգ մէմուլ իթմէեօրտում . . . Մատտէ , սա-
 տէ պիր լաթիֆէտէն . . . վօտվիլ տէնիլէն պիր թէաթրօ
 օեռնունտան իպարէթ իտի . . . Իշլէրին՝ ֆաճիաեա թահ-
 վիլ օլունաճագլարընը մէմուլ իտէպիլի՛ր մի իտիմ : Պունուն-

լա պերապեր, սայիր վագրթտա, պու կիպի սըրալարտա
կիւլտիւկիւմ հալտէ, պու քերրէ կէօրլւեօրաունուլա,
ասլա կիւլմէեօրում:

Սէրժ. - (Սօղուդ գանլըլըդլա քէլամընա տէվամ ի
տէրէք.) Միւսիւ մարքի, պիւլմէտիկիւմ հալտէ, պանա շայ
եանը թէէսսիւֆ պիր քօլ իճրա իթաիրաինիլ. լաքին սիւլ
թէէմին իտէրիւմ քի, պէօյլէ պիր քօլ իճրասընը պէն գա.
պուլ իթմէմ. . . Միւսիւ մարքի տը Պրէսն, սիլ նամուսլու
պիր ասէմ տէյիլ իմիշսինիլ:

Սէրժ Ալտէօնօֆ, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, էլտի
վէնիյլէ, մէրգում տէլիգանլընըն եանաղընա տօգունմ.
սընտա, մէրգում, շաշըրմասընտան վէ հիտտէթինտէն
նաշի գըղարտը, վէ գըսսա պօեունու տօղրուլթմասընտա,
կիւլէշէն հօրօղլար կիպի պիր հալ քէսպ էյլէտի, վէ ելւք
սէք սէտա իլէ տախի,

— Պիլիբրմիսինիլ քի, բրէնս, պու տէրէճէ հագալէ.
թէ թէհամմիւլ իտէմէմ, տէտի:

Սէրժ. - Անլաշըլտը, միւսիւ մարքի. . . շիմտի իթի
միդտէ հէմէֆքեարըզ. . . շահիտլէրինիլի հէր նէ վագրթ
կէօնտէրիր իսէնիլ, պէն տէ պէնիմքիլէրի կէօնտէրիլթի.
օ հալտէ, տուէլլօմուղուն շարթլարը գարարլաշարըլըլ.
Մարքի. - Շահիտլէրիմի եագընտա իրսալ իտէրիւմ:

Սէրժ. - Բէք ալէա, միւսիւ մարքի:

Պու վէճհլէ մարքի տը Պրէսն, քէմալը հիտտէթլէ վէ
օ ագշամքի պտիթընա լանէթ օգուեարագ, օրատան տի
շարը չըգտը:

Ալտէօնօֆ իլէ տուէլլօ իթմէք՝ գօլայ տէյիլ իտի,
շիւնքի մէրգում, սիլահ իսթիմալինտէ զաեթթ մահլը օ
լուպ, Բարիսին մէշհուր սիլահ մուալլիմլէրիլէ պիլէ բէ
գապէթէ չըգապիլիր իտի: Պինաէն ալէյ, վագը օլաճագ
տուէլլօտան տօլաեը, տէլիգանլը մարքի, բէք տէ միւս
թէրիհ վէ միւթմէյին օլամաղ իտի:

Պիւեիւք սալօնտա ասըլը օլան սաաթ , եարը կիճէ-
տէն սօնրա պիր պուչուգ չալտըղընտա , խըղմէթ.քեարլար,
թաաւ օտասընըն իբի գանատընը աչտըլար , վէ սուֆրաճը
պաշը տա ,

— Մա'տամ գօնթէս , սուֆրա հաղըր տըր , տէյի խա-
պէր վիրտի :

Օլ էսնատէ ֆաննի , Ալտէօնֆուռն եանընտա պուլուն-
տուղունտան , թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Բրէ'նս , գօլթուղունուղու թագտիմ իտին , տէտի :
Սէրթ , տէրքեար օլան դէնտօսթլուղու իճապընճա ,
տալէթի մէգքիւրէեէ իճապէթ իտէճէք եէրտէ , իքի ա-
տըմ կէրի կիթտի , վէ քէմալը թէվաղու իլէ ,

— Մատամ գօնթէս , մաէթթէսսիւֆիւ աղիմ զա-
թընըղ սուֆրաեա կէօթիւրէմէեճէկիմտէն տօլաեը , ու-
մարըմ քի պանա աֆվ իտէրսինիզ , տէտի :

Փաննի . — (Եէնիտէն թէպէսսիւմ իտէրէք .) Ս.զիզիմ
ըրէնս , պու տալէթիմի գապուլ իթմէմէնիզէ նէ՝ սէպէպ
վար տըր :

Սէրթ . — Սէպէպի շու տուր քի , սուրէտէ պուլունա-
մաեաճաղըմ :

Գօնթէս . — Պու գատար չաբուգ պիզտէն այրըլմա'գ
նը իսթէեօրսունուղ :

Սէրթ . — Էվվէթ , էսէֆ իտէրիմ քի , չիմտի կիտէճէ-
եիմ :

Փաննի . — Փագաթ , պու տէտիկինիզ շէյ միւմքինսիզ
տիր :

Սէրթ . — Պուրատա գալտըղըմտա , մէմնուն օլուր ի-
տիմ , լաքին իմքեանսըղ շէյ տիր :

Փաննի . — Նէ'տէն :

Սէրթ . — Պիր մահէլլէ սէօղլիւեիւմ :

Փաննի . — Խայր , բրէնսիմ , խայր . . . պու սէօղլիւ-
նիւզ՝ սըրֆ պէհանէ տիր :

Սէրժ . - Սահի՛հ օլտուղունու թէ՛մին իտէրիմ :

Փաննի . - Թէքրար իտէրիմ քի , ապը եօդ տուր քի
էկէր սիղէ պիր գատըն պէքէսէ իտի , պու ազշամ պու
րաեա կէլմէզ իտինիզ . . . Տօղրուեու սէօյլէեին , պէօյլէ
պիրտէն պիրէ վէ ֆիրար գապիլինտէն օլան չէքլմէնի
նէ՛ սէպէպ վար տըր :

Սէրժ . - Սնլամագ արզուսինտէ միսինիզ :

Փաննի . - Էվվէթ , հէր նէ իսէ , անլամագ իսթէրիմ :

Սէրժ . - (Սէսինի եավաշլաթարագ .) Բէք իյի , մա
տամ գօնթէս , մատէմ քի անլամագ իսթէեօրտունուզ , ա
զունուղա մուվաֆիագաթ իտէրիմ : Էշիկինէ աեագ պիլ
պասամագլըզըմ լազըմ կէլէն պու խանէեի թէրք իտէրիմ
պու խանէեի քի , քէնտի հուզուրումլա , նամուսլու պիլ
տէմի թարտ իթտիմ , վէ պունտան պէօյլէ պուրաեա
եագ պասամաեաճաղըմ . . . իշթէ , հագըդէթի հալ պունտան
իպարէթ տիր :

Ժօրժուն աղիմէթինտէն սօնրա , մատամ տը թրէթ
թագէ րէնկլէրինի թէքրար քէսպ իթմիշ իքէն , Սէրժ
տէօնօֆուն մէզքիւր իֆատաթը իւզէրինէ , րէնկլէրի եէթ
տէն զայպ օլտու :

Դօնթէս . - Տիմէք օլուր քի , պուրաեա արթըզ կի
մէեէճէքսինիզ :

Սէրժ . - Սալա :

Դօնթէս . - (Պիր ուզուն ա՛հ իտէրէք .) Նէ՛ գատը
իսրար իթսէմ , իսրարըմտան հիշ պիր ֆայիտէ հատը օլմա
եաճաղընը պիլտիկիմ ճիհէթլէ , միւրատընըզ օլուն տի
մէքտէն զայրի պիր շէյ տիեէմէմ : - Իմտի , կիտին քրէն
Սլլահա ըսմարլատըզ :

Սէրժ . - (Եէնիտէն թէվաղու իտէրէք .) Սլլահա
մարլատըզ մատամ գօնթէս :

Մուախիսարէն մէրդում , սալօնտա պուլունանլարտ
լամ վիրիպ , տիշարը չըդմասընտա , մատամ տը թրէթ

գարուեա գատար արգաստնտան պագտը, վէ քէնտի քէն-

տիւն ,
— Մատէմ քի կիթմէք իսթէեօրտուն , վէ պու միւրա-
տնր տա իճրաեէ քէնտինի հաքիմ զանն իտիեօրտուն , կիթ ,
սէֆ օլ , Պագալըմ եինէ կէլմէեէճէքմիսին , տէտի :

Պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Միւսիւ պարօն տը Գրուա-Տիէօ , գօլթուղունուղու
պանա վէրին . . . Հա՛յտէ , միւսիւլէր , սուքէեէ օթուրա-
լըմ , տէտի , վէ Գրուա-Տիէօեէ տօղրու էեկլէրէք , - Պու-
րան հիչ պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմատը . . . եալը-
նը պիր զէվճ էքսիւտի , տէյի իլավէ իթտի :

7

Իչպու սուրէ , բէք միւքէմնէլ վէ զէֆքլի օլտու : Պու
պրատա կէօսթէրտիկի նէչէ վէ սիւրուրու , դօնթէս , հիչ
պիր վաղըթ կէօսթէրմէմիչ իտի : Սայքի պիր աղ էվվէլ
վուգու պուլմուչ օլան շայեանը թէէսսիւֆ ահվալին սուի
թէէսսիրինի պու սուրէթլէ իզալէ իթմէք իսթէեօրտու :
Ֆիլվաղը , եէկտիկէրէ սիրաեէթ իտէն պու մահղուղիյեէթ
վէ իլիլէն նէֆիա իսքանիա վէ Շամքանիա շարապլարը սա-
եէինտէ , թէէսսիրաթը մէգքիւրէ սէրիան իզալէ օլուպ ,
հաղըրուն , սուֆրատան գալգտըղլարընտա , ժօրթ թրէ-
ժանըն հալինէ աճըմագլըղը ունութտուլար : Հաթթա Ֆան-
նիլին նիս տուլ գալմատը , աճընլա տահա զիեատէ իւլֆէթ
վէ միւնասիպէթ իթմէքլիկէ թէսհիլաթ իրաեէ իթմիչ օլ-
մասընա մէպնի , ժօրթուն , մահէլլի մէգքիւրու թէրքէ

կիթմէսինտէն աօլաեր մէֆուռն պիլէ օլմագտա իտիլէր :

Սուֆրատան գալգըլտըլընտա , սալօնլար եէնիտէն աօլուպ , գումարա եէնիտէն պաշլանտը : Սիւքիւնէթի գաթիեէսինտէն , հէտէֆ օլտուղու շիւպհէ հագգընտա խապէրի պուլունմատըլը զանն օլունան Մ. տը Սթրէնի , իքինճի տէֆա , պագգարա օեուռունա օթուրուպ , մասա. հա օն պին ֆրանգ վաղ իթտի :

Թապիաթիլէ Մ. տը ժէնէն , մէրգումու կէօգիւնտէն աեըրմատը իսէ տէ , շիւպհէլի հիշ պիր հալինի միւշահէտէ իտէմէտի : Շուրաեր տա պէեան իտէրիլքի , Մ. տը ժէնէն իգպալի , էվվէլքի գատար եավէր օլմաերպ , պուրարթիտէ ճիւզի միգտարտա քեար իտէպիլտի :

Սապահըն սաաթ տէօրթ սուլարընտա , տալէթ իլէր տաղըլմաղա պաշլատըլար :

Մ. տը ժէնէն , կիթմէկէ հաղըրլանտըլը սըրատա , Ֆաննինին եանընա եագլաշըպ , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Մատամ գօնթէս , պու կիճէ , խէեալի պիր մատտէերի հագըրգէթ զաննիլէ , կիւլիւնճ վէ շայեանը թէէս սիւֆ պիր հալէ սէպէպիլեթ վիրտիքտէն աօնրա , սիլէ պիր արիլէմի թագտիմ իշին , շու վագթըն միւնասիպ օլուպ օլմատըլընա վէսվէսէմ վար տըլ , վէ պիլմէմ քի , ճէսարէթ իտէպիլիւրմիւիմ :

Գօնթէս . - (Թէպէսսիւմլէ .) Միւսիւ , արիլէնիլ հէր նէ տախի օլսա , թարաֆըմտան հիւսնի թէլագգը օլունա ճաղընը թէէմին իտէրիմ :

Ժէնէն . - Մատամ գօնթէս , պէնտէնիլի ֆէվգէլատէ մէսուտ իտիեօրսուռուղ , վէ ճէսարէթիմի արթըրըբօրսուռուղ : իշթէ , արղում շունտան իպարէթ տիր : Ահըպպաւ տան վէ Բէրիկօր նամ միւթէպէլ ֆամիւեա էֆրատընտան օլուպ , քէնտիսի թաշրա էհալիսինտէն օլտուղու հալտէ , մուվագգաթէն Բարիստէ մուգիմ պուլունան Մ. տը Լան սագ , զաթընըլըն խանէսի կիպի միւթէպէր պիր խանէտէ :

գապուլ օլունտուղունտա, քէնտիսինի պախթիեար ատտ իթտիքտէն պաշգա, էն ճալիպ վէ հիւսէնասը պուլունա տուղունուղ Բարիսի դատընլարըն կիւզէլ պիր խաթըրէսինէ տախի մալիք օլմագլա, իշպու Բարիս շէհրինի թէրք իտէպիլէճէք տիր: Իմտի, մատամ գօնթէս, քէնտիսինի խանէնիլէ կէթիրմէքլիկիմէ միւսաատէ պոււեուրո՞ւրմուս տունուղ:

Գօնթէս. - Շիւպհէսիլ, միւսիւ, Մ. տը Լանսագ, թարաֆընըղտան թագտիմ օլունտուղու հալտէ, խանէմտէ շիւանի գապուլիյեէթ պուլաճագ տըր:

Մ. տը Ժէնէն, պոււստան տօլաեը պէեանը թէշէքքիւրլէ խանէյի մէղքիւրու թէրք իթտի:

Պարօն. - Պու գամպուր հէրիֆ եինէ սիլէնէ սէօյլէեօրտու: Եօգսա ահըպպանըղտան պիրի հագդընտա պիր թագլմ միւնասիպէթսիլ չիւպհէլէրտէ մի պուլունուեօրտու:

Գօնթէս. - Տօսթում, պու պիշարէ ատէմի արթըգ մուախէլէ իթմէեին: Վաղը օլան հարէքէթինտէն քէնտիսի տէ մահճուպ օլարագ ավֆըգ տիլէմիլ տիր: Անճագ պու տէֆաքի ըէճասը, թանըտըղը պիր քիմնէեի, պանա թագտիմ իթմէքտէն իպարէթ տիր:

Պարօն. - Մուվաֆֆագաթ իթտինիլմի:

Գօնթէս. - Մէմնունէն մուվաֆֆագաթ իթտիմ չիւնքի պիր աղ էվվէլ զուհուրա կէլէն ըէղալէթէ բաղմէն, խանէմին նամուսու պօղուլմամըլ օլտուղունա, վէ հէր քէսին եինէ պուրաւա կէլմէքլիկի արղու իտէճէկինէ, պու պիր խալաթ տըր:

Պարօն. - Բէք ալէա... պիրաղ տա, էկէր խաթէրսէնիլ, ճիտտի մատտէլէր իւղէրինէ կէօրիւլէլիմ... Թասալվուրունուղ, էօմրինիւղին սուրէթի ճէրէեանընը թէպտիլ իթտիրէճէք մի տիր:

Գօնթէս. - Ալա... Պէն քէնտիմէ հաքիմիմ, վէ իթէտիկիմ թարղտա հարէքէթ իտէրիմ:

Պարօն . - Ալտէօնօֆու գապուլ իտէճէքմիսինիլ :

Գօնթէս . - Քէնտիսի կէլմէք իսթէտիկինտէ գապուլ իտէճէեիմ , ֆագաթ քէնտի սէօղիւնէ պագըլըր իսէ , պուրաեա աեադ պիլէ պասմաեաճագ տըր :

Պարօն . - Ժօրթուն կէլէճէկինի մէմուլ իտէքմիսինիլ :

Գօնթէս . - Մէմուլիմ , պունուն քեամիլէն աքսիսի տիր :

Պարօն . - Օ հալտէ պու իշ նէ՞ օլաճագ տըր :

Գօնթէս . - Օ քէնտի տիւշիւնէճէկի մատտէ օլուպ , պանա աեիտ տէյիլ տիր :

Պարօն . - Փագաթ տիւշիւնիւն քի , սիզին զէվճինիլ տիր , սիզի սէվէր , վէ սիզին իւզէրինիլտէ պաղը հուգուգը հայիլ տիր :

Գօնթէս . - Պաղը հուգուգո՞ւ մու հայիլ տիր . . . պու կիճէ արամըղտա աչըլան կիրտապ , կէշիլմէղ սուրէթաէ պուլունտուղունտան , վէ քէնտիսի տէ պու ճի հէթի անլատըղընտան , հուգուգունու իսթիմալ իթմէկէ պիլէ գալպըլմաեաճագ տըր :

Պարօն . - Մունթաղամէն վէ միւքէմիլէն թէրթիպ վէ թէէլիֆ իտիլիշ օլան իղտիլաճ վէ վէֆաթ սէնէտէրի քէնտի եէտինտէ՞ մի պուլունուեօր :

Գօնթէս . - Էվլէթ :

Պարօն . - Իշթէ օ ֆէնա :

Գօնթէս . - Նէտէն ֆէնա օլուեօր , նէ՞ զարարը վար տըր :

Պարօն . - Բէք չօգ զարարը վար տըր , Օ քեաղըտլար սախթէ տիր : Պինաէն ալէյհ , օ քեաղըտլարըն , Մ. տը թրէթանըն եէտինտէ պուլունմաաը , սիվէ գարշը պիր սիլահ տիմէք տիր :

Գօնթէս . - Փագաթ պէն անլէրի սիզտէն ալարմ . . . անլէր սիզին էսիրինիլ տիրլէր :

Պարօն . - Լաքին պէն , Ալտէօնօֆու էօլմիւշ վէ տէֆն

խորմիշ տիր զանն խորհորտում. . . էկէր հաեաթտա օլ-տուղունա շիւպհէ իթսէ խորմ, վէֆաթ սէնէտինի իմալ իթմէքլիք տիվանէլիկինտէ պուլունոլը մու խորմ:

Գօնթէս. - Իհթիմալ տըր քի, Մ. տը թրէժան, պիր-տէն պիրէ պուրատան կիթտիկինտէ, մէղքիւր քեաղըտ-լարը պիրլիքտէ կէօթիւրմէկէ ունութմուշ, եախօտ իհ-մալ իթմիշ օլտուն:

Պարօն. - Էվլէթ, իհթիմալ տըր. իմտի, ժօրժուն, օ քեաղըտլարը նէրէտէ սաղլատըղընը պիրլիքօրմուսու-նուղ:

Գօնթէս. - Պիր չիլտանտա սաղլար խոր. օ չիլտանը բէք իյի պիրլիքմ:

Պարօն. - Էյ պու չիլտան նէրէտէ տիր:

Գօնթէս. - Բէսիմսանէսինտէ պուլունան պիր սան-տըղտա տըր: Հէմ թէ տիւշիւնտիւքճէ, մէղքիւր քեաղըտ-լարըն էլան օրատա օլտուղլարընը գալիէն մէմուլ խորհօ-րում:

Պարօն. - Վաղըթ կէչիրմէքսիղին, օլ խուսուստա թահգըղաթը լաղըմէեի իծրա իթմէք լաղըմ տըր:

Գօնթէս. - Տալէթլիլէրիմտէն պուրատա քիմէսնէ դալմատըղընտա, պիրլիքտէ եօգարը չըգըպ, թահգըղաթը լաղըմէեի իծրա իտէրիղ:

Պու սէօղլէրին թաաթի օլունմասընտան օն տաղըղա սօնրա, Ֆաննինին խանէսի սալօնլարը քեամիլէն պօշալտը-ղընտան, Գրուա-Տիէօ իլէ մատամ տը թրէժան, պիրլինճի գաթա չըգտըլար:

Էվլէլա կէնճ գատընըն, մէղքիւր գաթտա պուլունան եաթագ օտասընա կիլիլիպ, մէղպուրէ, տայիմա իւզէ-րինտէ թաշըտըղը քիւչիւք պիր անախթար իլէ ուֆագ պիր տօլապ աշտը քի, պունտա պիր գասա մէվճուտ խոր: Գրուա-Տիէօ, իշպու գասա տէրունինտէ, համիլինէ թէս-լիմ օլունմագ իւղըն պուլունան թահվիլաթ վէ պանդնօթ

գայմէլերինի վէ ալթուն չըզընլարընը կէօրտիւկիւնտէ, կիւ
լէրէք,

— Պու տօլապ ատէթա պիր պանգա շիւպէսինէ պէն
ղէեօր, տէտի:

Գօնթէս. — Սոյքի էօյլէ տիր. էլմաս վէ ֆօնտօ օլա,
րադ, պունտա, իրի միլիօն իւշ եիւզ պին ֆրանգլըգ մա,
լիմ վար տըր:

Պարօն. — (կէօղլէրի բարլաեարադ.) Ազիղէմ, նիկն
պու գատար սէրվէթի պուրատա սազլաեօրսունուլ:

Գօնթէս. — Տայիմա էլիմին ալթընտա պուլունտու
մագ, վէ արա սըրա պունլարը սէյր ու թէմաշա խտէրէք
մահզուզ օլմագ իշին սազլաեօրում:

Պարօն. — էօյլէ օլտուղունու անլաեօրում, ֆագաթ
պու եօլտա հարէքէթ իթմէրիք, էմրի պասիրէթէ գաթէ
տէյիլմի տիր:

Գօնթէս. — Խա՛յր, խըզմէթքեարլարըմ պու տօլապտա
նէ մէվճուտ օլտուղունա շիւպհէ պիլէ իթմէղլէր: Պունտան
գաթինաղար, պու գասա՝ գըրըլմագտան վէ ալթէշտէ
խալի տիր, վէ տայիմա եէտիմտէ պուլունան անաթթա
էլտէ իտիլմէտիքճէ, վէ սըրընա ալեհա՛ օլունմատըգճա
պու գասանըն աչըլմասը միւմքիւնսիզ տիր... Պինաէն
ալէյհ, պու պապտէ հիշ պիր թէհլիքէ եօգ տուր...
ֆագաթ, արատըղըմըղը պուլտում, հայտէ կիտէլիմ:

Մատամ տը թրէժան, պուլտուղու պիւեիւք քիւլիւք
օն իրի գատար անաթթաղը, պիր հալգաեա ըապթ օլուն
մուշ օլտուղու հալտէ, ալտը, վէ գասաեը վէ տօլապ
գաբտտըղը սըրատա, Գրուա-Տիէօ, պունլարըն գաբան
մասը թարղընա կիղլիճէ տիգգաթ իթտի, վէ ֆիքրինտէն:

— Բիմ պիլիր, պէլքի պիր կիւն իգթիզա խտէր,
տէտի, վէ պատէհու եիւքսէք սէսլէ, — ազիղէմ գօնթէս,
պու ալտըղընըղ անաթթաղարըն նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Գօնթէս. — Ժօրժուն տայիլէսինտէ վէ ըէսիլմանէ:

սինտէ մէվճուտ օլան սանտըզ վէ տօլապլարըն անախ-
թարլարը տըր :

Պարօն . - Պու անախթարլար նա՞սըլ օլուպ տա սիղին
եանընըզտա պուլուլունուեր :

Գօնթէս . - Իզտիվաճըմնան ազ էվվէլ, անախթարլա-
րը չիֆթ եաբտըրմըշըմ՝ արը :

Պարօն . - Նէ՞ նիեէթլէ :

Գօնթէս . - Պօշ պիր նիեէթլէ . . . Պու պապտէ պա-
րօն, լաեըզ օլտուղում վէճհ իւղըէ պէնի իսթիհզա իտէ-
պիլիսինիզ : Ժօրժա ֆէվզէլատէ մուհապպէթիմ պուլուն-
տուղունու զանն իթտիկիմտէն, շաեէտ կիւնիւն պիրինտէ
քէնտիսինի գըսզանըր իսէմ, զէվճիմին պէնտէն կիզլի պիր
չէյի օլմամասընը իսթէր իտիմ, վէ պու անախթարլար ի-
լէ, քէնտի զայպուպէթի էսնասընտա, քեաֆֆէյի սան-
տըզ վէ տօլապլարընը թէհարրի իտէպիլի իտիմ : - Կիւլ-
մէ՛եօրսունուզ :

Պարօն . - Նէ՞ կիւլէեիմ, հայրան օլուեօրում . . . Գըս-
գանճըլըլ էվվէլճէ քէշֆ իթմէք՝ էբէյիճէ դաըիպ շէյ տիր :

Գօնթէս . - Հէր նէ իսէ, կէլին :

Ֆաննի վէ Գըուա-Տիէօ, էօյլէ պիր վասի թուալէթ
օտասընտան կէշտիլէր քի, էկէր պիր իմբէրաթօրուն մէթ-
րէսի, պու օտատա մէվճուտ օլան վէ դատընլարըն սիւս
վէ տարաթընա մախսուս պուլունան էշեաեը կէօրսէ իտի,
գըսզանմամասը գապիլ տէյիլ իտի :

Ֆաննի, պիր բէրտէ գալտըրըպ :

— Պու գաբու, Մ. տը թրէժանըն հաթազ օտասըյ-
լա պէնիմ տայիրէմ արասընտա վասըթաի իխթիլաթ տըր :
Տիդգաթ իտին, պարօն, պէնիմ թարաֆըմտան սիւրկիւ-
լէր նէ՛ գատար մազպուլ վէ գուվվէթլի տիր, տէտի :

Պարօն . - (Իսթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ) Պիշարէ
ժօրժ :

Գօնթէս . - Սօն վազըթլարտա պու սիւրկիւլէրին տա :

յիմա դօնուլմուշ օլմասընտան տօլաներ մէրգում զինաստե
սիյլէ շիքեանէթ իտիեօրտու : Իշթէ , կէօրիւեօրսունուլ
պու ադչամ տախի պու սիւրմէլէր վաղ իտիւմիշ իտի :

Պարօն . - (Թէքըար իտէրէք .) Պիշարէ ժօրթ . . .

Ֆաննի գաբուեու աշտը , ֆադաթ րէֆը սէտա իթ
րիւճաթ իթ մէսինտէ , Գրուա-Տիէօ , թէաճճիւպանէ ,

— Նէ վար տըր , Նէ կէօրտիւնիւլ , տէյի սիւալ իթ տի

Գօնթէս . - Օտատա ըշըգ վար տըր . աճապա Մ . ալ
Թրէժան հալէա պուրատա՞ մը պուլունուեօր :

Գրուա-Տիէօ , իլէրլէնիպ ,

— Խա՛յր , օտա պօշ տուր . շու գատար քի , ժօրթ
կիթմէզտէն էվլէլ պուրաեա կէլմիշ տիր : Իշթէ իսպաթ
տա մէյտանտա տուրուեօր , տէյի պէեան իյլէտի :

Մէրգում , պու սէօյլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , ժօր
ժուն , երըթմըշ վէ խալընըն իւզէրինէ ֆըրլաթմըշ օլտու
զու սիեա՜ն էլպիսէսիյլէ պէեազ գըաւաթընը կէօթէթ
մէքտէ իտի :

Նըսֆը թիւքէնմիշ օլան պիր մումուն ճիւզիճէ պտըն
լըղըյլա , մէզըիւր գըաւաթ վէ էլպիսէ բարչալարը , միւր
հէմ սուրէթտէ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Գօնթէս , կէօրտիւլիւ պու հալէ էհէմմիեթ վիթմ
եիպ , հաթթա թահգիրլէ պադարադ , տօղրուճա րէֆ
խանէտէ մէվճուտ օլան պիւեիւք պիր պիւրօնուն եանըն
կիթտի , վէ պունուն չէքմէճէլէրինտէն պիրինի աշտ

— Իշթէ սէօյլէտիկիմ չիզտան պու տուր , տիեթրէթ
մէզըիւր չիզտանը աշտը իսէ տէ , տէրունունու պօշ պուլ
տու :

8

Մատամ տը թրէժան, Գրուա-Տիէօնէ տօղլու տէօնէրէք,

— Ալթիւսթիւկիւ արտաընտա, սէնէտլէրի ունութ-մուշ օլտուղունու զանն իթմէքլիկիմլէ եանլմըչըմ: Կէօթիւեօրսունուզա', սէնէտլէրի ալմըշ տըր, տէտի:

Պարօն. — Էվվէթ կէօրիւեօրում:

Գօնթէս. — Շիմտի նէ՞ եաբաճաղըմ:

Պարօն. — Պիլա էնտիշէ վէ իզթիրապ պէքլէմէքտէն պաշգա չարէնիզ եօդ տուր: Վադաա ժօրթուն, պու սէնէտլէրի իսթիմալ իտէճէկինէ չիւպհէմ վար իսէ տէ, շաեէտ պունլարը գուլլանմազա գալգըչըր իսէ, գօլայ պիր խաթթը հարէքէթտէն շաշմամալըսընըզ:

Պարօն. — Հա՞նկը խաթթը հարէքէթտէն:

Գօնթէս. — Շէօյլէ քի, շաեէտ իզտիվաճ սէնէտինին նէրէտէն զուհուրա կէլտիկինէ տայիր մէրճիի թարաֆըն-տան սիդէ պիր սիւալ վուգու պուլուր իսէ, հագըգէթէն Սէրթ Սլտէօնօֆ իլէ ագտը իզտիվաճընըզ վուգու պուլտուղունու, վէ մէրգուսուն, քէնտի հագըգընտա կէօսթէր-տիլինիզ էմիյեթի ալչագճաընա սուի իսթիմալ իթտի-կինի սուրէթի գաթիեէտէ վէ մուսիրրանէ պէեան իտէր-օրնիլ:

Գօնթէս. — Ֆադաթ ունուտուեօրմուսունուզ քի, պիր ալ էվվէլ, բրէնա, պէնիմ սալօնումտա վէ տավէթիլէրիմ մուվաճճէհէսինտէ, խուսուսը մէզպուրու թէքզիպ իթ-մէքլիկիմ իչին մէյտան օգուտուղու հալտէ, պէն սիւքիւթ իթտիմ:

Պարօն. — Ունութմատըմ, լաքին սիզ օ սըրատա պիւ-

երևք խեթա իթախնիդ: - Վիւսթախանէ պիր հարէքեթէ, բրէնսէ մուխալիֆէթ, վէ սիդ տէ անը եալանճըլըզլա իթ. համ իյլէմէքլիկինիդ լազըմէտէն իտի. օ հալտէ, սիզի թէէ մին իտէրիմ քի, քէնտիանի զիեաաէսիյլէ միւշքիւլ պիր վապիեէթէ գօյմուշ օլուր իտինիդ: - Էսէֆ օլունուր քի, օլմուշ պիթմիշ պիր վազըա իւզէրինէ ըլնճու իթմէքլի միւմքին տէյիլ տիր, անճադ հիյնի հաճէթտէ, օ սրբա ա. քի սիւքիւթիւնիւզիւ, տիւշար օլտուղունուզ հէեէճանը ա. զիմէ, վէ դուվիլէյի իտրաքիեէնիզի զայպ իթմիշ օլմանըա համ իթմէքլէ, իյզահ իյլէմէլտինիդ:

Գօնթէս. - Հագգընըզ վար տըր, պու տէտիկինիդ սահիհ տէ տէյիլ իսէ տէ, իհթիմալէ եագըն տըր:

Պարօն. - Պունուն սահիհ օլմատըղընը իսպաթ իթմէք միւմքինսիդ տիր: - Վէֆաթ սէնէտինէ կէլինճէ, բրէնսին վէֆաթը խապէրի՝ հէմ րուս վէ հէմ ֆրանսըզ զաղէթու լարընտա իլան իտիլտիկի զէման, իմզասըզ պիր մէքթուպ իլէ Բէթրէսպուրկտան թարաֆընըզ կէօնտէրլտիկինի, վէ սիզին տէ պունա ինանտըղընըզ մուսիրրանէ պէեան ի տէրսինիդ:

Գօնթէս. - Պունա ինանըլըր մը:

Պարօն. - Բէք ալէա ինանըլըր: Շէօյլէքի, վազթիլէ սիզէ կէօնիւլ վիրմիշ օլանլարտան պիրի, թարաֆընըլտան հիւսնի գապուլ օլունմատըղը ճիհէթլէ, ալէյհինիզաէ պուղզ ու աաալէթի պուլունտուղունտան, պու սուրէթի սիզին իլէ էյլէնմիշ օլուր: Պունտան զիեաաէ թապիլի նէ օլապիլի: - Ազիզէմ գօնթէս, պու շէյլէրտէ է՛ն զիեաաէ էլզէմ օլան մատտէ, քիմնէնին պու խուսուսաթտա պէ. նիմ իշթիրաքըմ օլտուղունա շիւպհէսի օլմամաը տըր: Էկէրչի պու իշտէ շէրիք օլտուղումուզա տայիր աղընըա տան, էմրի պասիրէթ իսլաֆընտա պիր սէօլ չըզըպ տա պիր թագըմ սալթէ էվրադ իլէ գօնթ տը թրէժանը իդ. ֆալ իթմէք նիեէթիմիզ անլաշըլըր իսէ, հարէքէթի վա.

դրանքը շայեանք իթապ օլաճաղը, վէ գօնթուռն, թէվէճ-
նիւհ վէ ըաղպէթի ումուհիէյի գաղանաճաղը տէրքեար
տըր:

Դօնթէս. - Միւսթէրիհ օլուն, էմրի պասիրէթ խի-
լաֆընտա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէմ. իգթիղաի հալտէ,
բէյիհիղի էվվէլճէ իսթիհսալ իթմէքտէն տէ կէրի տուրմամ:

Դրուա-Տիէօ, պու թէէմինաթտան միւսթէրիհ օլուպ,
վէ պունտան պէօյլէ քէնաիսի իչին թէհիքէ պուլունմա-
տըղնա իսքեաթ օլարագ, կէնճ գատընտան մուֆարա-
գաթլա, խանէսինէ ավտէթ իյլէտի: Լաքին արապասը
պուրաթլէ եօլունա տէվամ իթտիկի սըրատա, մէրգում,

— Նէ՛ պէլալը ագչամ օլտու... Շու միւսիւ տը ժէ-
նէն ֆիքրիմի պիհուզուր իտիւօր... Ալտէօնօֆ տա պէնի
էնտիլէ իչինտէ պրագընօր, տէյի միւլահաղա իթտի:

Դօնթէս տախի քէնաի եաթագ օտապընա կիտիպ,
էպլապընը սօեռնտուգտան սօնրա եաթաղընա կիրտի:

Սլ արա սապահ օլմագ իւզըէ օլտուղունտան, արա-
լըզ գալմըշ օլան բէրտէլէրտէն իչէրիսէ շէֆֆագըն զի-
եալարը կիրմէկէ պաշլամըշ իտի: Պաննի, եաթաղը տէ-
րունինտէ, պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա տէօնէրէք
ուեռմաղա չալըշմագտա իտի իսէ տէ, պիր տիւրլիւ մու-
վաֆֆագ օլամաերպ, հէման իսթէմէեերէք, շէօյլէ տի-
մէքտէ իտի:

— Շու Ալտէօնօֆ... չու Գաղագ... ա՛հ, էրքէք
տինմէկէ լաերզ պիր ատէմ տիր... վահշի պիր տիթման
կիպի դուվվէթի, վէ բրէնսէ լաերզ ղուքուրիէթի աղի-
մէսի վար տըր... Լաքին պու կիճէ պանա նէ՛ տէրէճէ
քիւսթախանէ մուամէլէ իտիւօրտու, վէ հագգըմտա սու-
բէթա հիւրմէթ վէ ըիաեթ կէօսթէրմէսիլլէ պէրապէր,
նէֆրէթ ու իսթիգըրահը տա անլաշլըրօրտու... Հալ
պուքի պու ատէմ պէնի սէվմիշ տիր... Պէն իսէ,
պանա սահիպ վէ հաքիմ օլապիլէճէք պիր աշըզը ֆէվօ

դէլատէ արգու իլէ արատըղըմ հալտէ , էկէրչի շու Ռուսիայը , էվվէլքի գըրըլմըշ օլան մուհապպէթ պաղլարընը գավիլէշտիրմէք իսթէր իսէ , քէնտիմի քէմալը իթաաթլա մէրգուլմա թէսլիմէ բաղը օլուրում : - էվվէթ , Ֆաթաթ քէնտիսի պունու իսթէմէղ , լաքին իսթէմէսի լաղըմ տըր : Պէն տայիմա կիւզէլիմ . . . շիմտի , հէր վաղըթ տան զիեատէ կիւզէլիմ . . . Իմտի , էվվէլքի մուհապպէթ պաղլարընըն եէնիտէն հուսուլէ կէլմէսինի իսթէեէնէք տիր :

Ժօրթուն , վագը օլան մէնզարէտէն սօնրա , զէվճէսինն սալօնունու թէրք իթտիկինտէ , վիճուտճա վէ ագըճա նէ՝ հալտէ պուլունմուշ օլտուղունու անլամագտա , օգու եանլարըմըղ հիշ պիր զահմէթ չէքմէղլէր :

Սայքի մէրգումուն տամարլարընտա ֆէվզէլատէ պիր հէրարէթ մէվճուտ օլուպ , պիր նէվ ճէնաղէ ալայը չանը գուլագլարընա աքս իտիեօրտու , վէ ֆիքրի քեամիլէն տաղընըգ օլուպ , պիր արա , ագլընա ճիննէթ թարի օլաճաղը գօրգուստունա զահիպ օլտու , Ֆաթաթ իշպու մու վագղաթ ալթիւսթիւկէ գարչը քէմալը շիտտէթլէ մու խալիֆէթ իթտիկինտէն , աղ վագըթտա սօղուգ գանլըլըղընը հէման քեամիլէն վէ եէնիտէն քէսպ իթտի :

Ժօրթուն պիլնիսպէ սիւքիւնէթի հալինի քէսպ իթմէսի սէմէրէսի շու օլտուքի , էվվէլ էմիրտէ թաամիմ իթմիշ օլտուղու վէճհ իւղրէ , տէրհալ զէվճէսինն խանէսինի շլրագըպ կիտէճէք եէրատէ , քէնտի տայիրէսինէ չըդտը , վէ շիտտէթի աղիմէ իլէ օ ագչամքի էսվապընը սօեունուպ , պէնաղ գրավաթըլլա էլպիսէսինի բարչալատը , վէ պունուլարը խալընըն իսթիւնէ ֆըրլաթըպ , աեագլարըլլա չըքնատը , վէ ատի էլպիսէլէրինտէն պիր թագըմ կիեինտի :

Պու մուամէլաթ պէշ տաղըգա զարֆընտա իճրա օլուլտու :

Պատէհու , քէնտի էլ էմէկինին մահսուլու օլարագ , եաղըխանէսի տէրունինտէ պիր գաչ ատէտ լուի ալթու- նու մէվճուտ օլտուղունտան , պունլարը ալըպ , դաբուեա տօղրու իլէրլէմէքտէ իքէն , շու միւլահաղա իլէ , եանի , Պու օյնանըլան օեռունտա շէրիք օլմանըպ ալտանտըմ տէ- տիմ : Չմտի , պու սէօզիւմէ ինանմագ իսթէմէեէնլէրէ , ին- քեար օլունմագ պիր իսպալթ իրանէսի լազըմէտէն տիր» տիէրէք , տուրտու , վէ բէսիմլանէսինէ չըգըպ , պիւրօ- եու վէ տէրունինտէ պուլունտուղու օգուեանլարըմըզա տալի մալիւմ օլան չիզտանը աչտը , վէ իլտիվաճ վէ վէ- ֆալթ սէնէտլէրիլէ բրէնա Սէրթ Ալտէօնօֆուէ վէֆալթը ֆըզըասը տէրճ իտիլմիշ օլան Լիպէրթէ դազէթասընը ալտըգտան սօնրա , Փաննինին տալէթլիլէրի սուբէ իչին սուֆրաեա օթուրտուգլարը էսնատէ , քէնտիսի , տայիրէ- պիտէն վէ խանէտէն տիշարը չըգտը , վէ նէրէեէ կիթ- տիկինի պիլմէեէրէք , վէ պու պապտէ տիւչիւնմէեէրէք , Շանղ-Լիլիլէ նամ մահէլլէ տօղրու իլէրլէտի :

Սէրթ Ալտէօնօֆ , վազթիլլէ մաչուգէսի օլմուշ օլան գատընըն խանէսինտէն մուֆարագաթընտան սօնրա , մէն- սուպ օլտուղու սէրգլըբէ կիտիպ , օրատա , չօգտան պէրու թանըտըզը իքի սէֆարէթ աթաշէլէրինէ , մարքի տը Պրէսն իլէ քէնտի արասընտա վուգու պուլան հատիսէեի հիքեա- եէ , վէ մէրգոււմ , մարքինին , կէօրտիւկիւ հադարէթէ թէ- համիւլ իթմէեէրէք , տուէլլօեա գըեամ իտէճէկինտէն , օ հալտէ քէնտիսինէ շահիտ օլմալարընը մէրգոււմլարա թէք- լիֆ իթտի , վէ անլէր թարաֆընտան թէքլիֆի գապուլ օ- լունտու :

Ֆիլվադը , սապահըն տլաֆրանկա սաաթ մօգուղուն- տա , մարքի տը Պրէսնին իքի շահիտի բրէնա Ալտէօնօֆուէ նէզտինէ կէլտիլլէրինտէ , բրէնա , ոնլէրի , տէքքեար օլան նէզաքէթի իճապընճա , սուրէթի հասէնէտէ գապուլ իլէ ,

քէնտի շահիտէրինն մահէլի իգամէթլէրինի թարիֆ իմ-
տի, վէ պիր սաաթ սօնրա բրէնսին շահիտէրի կէլիպ,
տուէլլօտա գըլըճ գուլլանըլաճաղը, վէ տուէլլօնուն, Զո-
կիւնիւ, թամ սաաթ տէօրթտէ, վիլ տ'Ավրէյ օրմանը-
նըն միւնասիպ պիր մահէլլինտէ իճրա իտիլէճէկի խապէ-
րինի կէթիրտիլէր:

Թամ մուայեէն գէմանտա, խասիմէր, շահիտէրինի
պէրապէր տուէլլօ մահէլլինտէ հազըր պուլունտուլար վէ
Ալտէօնօֆ, քէնտի շահիտէրինն կէթիրտիլէրի գըլըճ
խթիմալ իթմէեիպ, խասսի թարաֆընտան կէթիրլիմիլ օ-
լան գըլըճլարտան պիրինի խթիմալ իտէճէկինի պէնա-
լիթտի:

Պու տուէլլօտա, բրէնսին, խասսինտէն զիւտէ մէ-
հաթէթի պուլունտուլու, շահիտէր թարաֆընտան կէ-
թիրտիլէրի կիպի, կէնճ մարքի տախի պու խուսուսու ան-
լամագտա, վէ մաղլուպ օլմամաեա ֆէլգէլատէ չալըճմագ-
տա իտի:

Սէրթ, Մ. տը Պրէսնի թէլէֆ իտէպիլիւրքէն, մէրգու-
մա եալընըլ շէտիտ պիր նասիհաթ վիրմէեի քեաֆի առտ
իթտիկինտէն, գըլըճընըն ուճուլա սաղ գօլունու ճիւղի
եարմագլա իթիֆա իթտի, վէ շահիտէր իկալ օլունմու-
օլան նամուսուն եէրինէ կէթիրլիմիլ օլմասընը պէնան իթ-
տիլէրինտէն, տուէլլօ խիթամ պուլտու:

Պատէհու խասիմէր, սուրէթի նազիքեանէտէ եէկտի-
կէրինի սէլամլաեըպ, պիրպիրինտէն այրըլտըլար, վէ
րապալարընա րաքիպէն, եէրլէրինէ ավտէթ խլէտիլէր:

Ալտէօնօֆ տախի իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու Բարի-
սին մէշհուր Կրանտ-Օթէլինէ ավտէթ իտիպ, թուալէթի-
նի տիւղէթտիքտէն սօնրա, մէգքիւր օթէլտէն տիպը
չըգտը, վէ պուլվարտա, օթէլին պիւսիւք գարուսու եա-
գընընտա տուրմուշ օլան պիր գուրէ աթապասընա անը-
տիգգաթ իթմէտի:

Հալպուքի Ռուսիալընըն կէշտիկի սըրատա , մէղքիւր արապանըն բէրտէլէրինտէն պիրի աչըլըպ , պիր ճիւղի միւտտէթ դատար պիր դատըն պաչը կէօրիւնտիւ , վէ պա-տէհու բէրտէ եէնիտէն գարանարագ , արապա սիւրաթլէ օրատան հարէքէթ իթտի :

Մէղքիւր արապատան պագան դատըն՝ Փաննի Լամ պէր օլուպ , էանայի հարէքէթինտէ մէսրուրէն ,

— Նիհանէթ , պէնիմ իչին տուէլլօ իթտի , տիմէքտէ իտի :

Պու իֆատէ , պէլքի պիր աղ խէեալի իտի իսէ տէ , տիւնեանըն խըլդէթինտէն պէլու , նիսա թայիֆէսի , տա-թիմա խէեալաթա զահիպ օլմուշ տուր :

Սէրթ Ալտէօնօֆ , սէրգլըտէ թաամ իթտի , վէ վա-րիէթէ նամ թէաթրօտա օյնանըլան պիր օբէրաեը սէյր իթտիքտէն սօնրա , թէքրար սէրգլըտէ կիթտի , վէ օրատա վիսթ օյնաեըպ , եիւզլուի զարար իտիպ , սապահըն իքի-սինէ տօղրու եաթմագ իւզլըէ խանէսինէ ավտէթ իյլէտի :

Անճագ , տահա եաթաղա եաթմամըլ իքէն , հէնուզ խըլմէթինէ կիրմիշ օլան պիր Ֆրանսըլ խըլմէթքեար օտա-սընա կէլիպ ,

— Բրէնս հաղրէթլէրի , պիր դատըն կէլմիշ , զաթը-նըլլա կէօրիւշմէք իսթէեօր , տէտի :

Բրէնս . - Գատը՞ն մը . . . քիմ օլտուղունու անլամալը խտին :

Խըլմէթքեար . - Իսմինի սօրտում , ֆագաթ խամինի եալընըլ զաթընըլա պիլտիրէճէկինի պէեան իյլէտի :

Բրէնս . - Կէնճ վէ կիւզէ՞լ մի տիր :

Խըլմէթքեար . - Նիդապլը օլտուղունտան , եիւզիւ-նիւ կէօրէմէտիմ , ֆագաթ զանէթ շիք պիր էլպիսէ կիեին-միշ տիր , վէ պօեուկտան վէ սէտասընտան , կէնճ վէ կիւ-զէլ զանն օլունուեօր :

Բրէնս . - (Պիր ալ թէրէտաիւտտէն սօնրա , եալաշ

սէտա իլէ .) Սէրվէթ տիւշկիւնիւ պիր գատըն օլուպ , պէս
պէլլի սատագա նիսէթիլլէ կէլլիշ տիր : Հէր նէ հալ խէ
շիմտի .քիմ օլտուղունու անլարըզ : (Պատէհու եիւքսէք
տա իլէ .) Հէր .քիմ իսէ , իշէրի կիրտիր :

9

Պիր իքի սանիյեէ կէշտիքտէն սօնրա , բրէնսին եաթագ
օտասը գարուսու աշըլարագ , եիւղիւնիւն նիգապլը օլմա
սընտան նաշի , չէհրէսի կէօրիւլէմէեէն պիր գատըն իլէ
կիրիպ , գարուեու ուսուլճա գարատը : Մէզպուրէ , հէեէ
ճանը աղիմ իշինտէ զանն օլունուպ , էլտիւլէնլի քիւշի
էլլէրի տիթրէմէքտէ , վէ իւզէրինտէ թէք պիր էլմաս ,
մուրասսա պիր սաաթ պուլունմագտա իտի :

Սէրթ Ալտէօնօֆ , պու գատընը պաշտան աեաղա գա
տար թէճէսսիւս իտէրէք ,

— Աճապա պիր սէրսէրի՞ մը տիր , եօգսա միւթէպէ
պիր գատըն մը տըր , տէյի միւլահաղա իթտի , վէ մէր
գումէեէ տօղրու իլէրլէեիպ , պիր էլինի թուլթարագ ,
Մատամ , զաթընըզը եաթագ օտամտա վէ ալթիւլթ պիր
հալտէ գապուլ իթտիկիմտէն տօլաեը աֆիլընըզ տիլէրիմ ,
վէ էկէր արղու իտէր իսէնիզ , պիր իսկէմլէտէ օթուրմա
նըզը ըէճա իլլէրիմ , տէտի :

Մէճհուլէ գատըն , պու թէքլիթէ մուվաֆֆագաթ
իթտիկինտէն , բրէնա , մէզպուրէեի , անճագ իքի քիւշ
թուրապլիիր քիւշիւք գանաբէլէրտէն պիրինէ տօղրու կէ
թիւրտիւ , վէ անը օթուրթտուգտան սօնրա , քէնտիտի

եանքնտա օթուրտու , վէ քէլամընա շու եօլտա տէվամ
իլէտի .

— Մատամ , հէր նէ գատար պուրաեա թէշրիֆինիդին
պէպէպինի հէնուզ պիլմէղ խեմտէ , եալընըզ պու մահէլլ
ոէ պուլունմանըզըն , մուճիպի սաատէթ օլտուղունու պէ-
եանտէն կէրի տուրամամ , չիւնքի սիզին կէլմէնիզլէ , պու-
րատա կէնճիք վէ կիւղէլլիք դօրգուսու հաալլ օլտու :
Անճագ , նայիլ օլտուղում սաատէթին նէ՝ կիպի պախթի-
եալլըզ սաեէսինտէ հուսուլէ կէլտիկինի սիզտէն թահգըզ
իթտիլիմտէ , իշպու սաատէթիմին ալթաճաղընը իւմիտ իթ-
մէքտէն , ումարըմ քի պէնի մէնն իթմէզսինիզ :

Մէճհուլէ գատըն պու իֆատէեէ ճէվապ վիրմէտի ,
վէ օրթալըզըն սուսլուղու արասընտա , Ալտէօնօֆ , մէզպու-
րէնին գալպի չարընթընը իշիթտիկինի , եա հագըզէթ-
տէ եախօտ էվհամ գապիլինտէն օլարագ զանն իյլէտի , վէ
թութմուշ օլտուղու էլի պըրագմաեարագ ,

— Մատամ , աճապա պունտան էվմէլ զաթընըզ
թանըմագ իգպալ վէ մէսէրթէթինէ նայիլ օլմոլճմուեուում ,
տէտի :

Կէնճ գատըն պաշընը էյտի քի , մանէտար , ումոււմ
խանլարճա էվէթ տիմէք խտի :

Բրէնա . — (Թէպէսսիւմ խտէրէք .) Օ հալտէ , զանն ի-
տէրիւմ քի , սէսինիդին թաքըլապիլէճէկինտէն վէսվէսէ իթ-
տիկինիզ ճիհէթլէ , պէնիմլէ իշարէթլէր իլէ կէօրիւշիւեօր-
տունուզ :

Մէզպուրէ , պու սիւալէ գարշըլըզ Ալտէօնօֆուն է-
լինի սըգմագլա , իֆատէսինի թէքրար թաստիգ իթտիկին-
տէն , բրէնա ,

— Օ հալտէ , մատամ , միւսաատէնիղէ մաղըուրէն
լուրաեը պէեան խտէրիւմ քի , արամըղտաքի միւքեալէմէ
սիլաղ միւշքիւլ օլաճագ տըր , տէտի , վէ իքիսի միւանըն-
տա , պիր միւտտէթ տահա պու եօլտա մուհապէրէ ճէրէ-

եան իտիպ, նիհաեէթ, Ալտէօնօֆուն սապըը թիւքէնէրէք,
- Սէ'օլէերին, մատամ, սիղ.քիմսինիղ, տէյի սիւալ իթոփ:

Պու սիւալ իւզէրինէ, մէզպուրէ, էլինի, Սէրփին է.
լինտէն գուրթարըպ, պիրտէն պիրէ շարգասըյլա նիգա.
պընը չըգարաը, վէ բրէնս, մէրգումէնին սիմասընը կէօր.
տիւկիւնտէ, քէմալը հայրէթլէ,

— Պա'ննի, սիղմիսինիղ, տէտի, վէ կէնճ դատըն չէօյ.
լէ ճէվապ վիրտի.

— Էվվէթ, Փաննի տիր... օ Փաննի.քի, Փաննի կամ.
պէր օլտուղու զէման, քէնտիսինի սէվմիշինիղ տիր...
էվվէթ, սիղին Փաննինիղ տիր... վէ պու կիւն գոնթէ.
աը թրէթան, վէ Բարիսին գրալիչասը օլտուղու հալտէ.
տախի, սիղի սէվէր:

Պու սէօղլէրի սէօլլէերիպ, Փաննի, Ալտէօնօֆուն պօղա.
ղընա քէմալը աչգ ու մուհապպէթլէ սարըլըպ,

— Սէ'րթ, պէնիմ աշըգը'մ, Ալլահը'մ, հաքիմ'մ օ.
լուն, տէտի:

Մէրգուլմ Բուսիալը, վագաա պու սըրատա, կէնճ դա.
տընըն գուվվէյի ճաղիպէսինէ գարչը մուգավէմէթէ կա.
լըշաը իսէ տէ, լաքին գատընլարա, խուսուսա Փաննի կամ.
պէր ճինսինտէն օլան գատընլարա գարչը էրքէքլէրին ուղ.
րաչմասը, հէր հալտէ էվվէլճէ մաղլուպիւէթի կէօրէ.
ալմագ տիմէք օլտուղունտան, Ալտէօնօֆ տախի մուգավէ.
մէթինտէ մուվաֆֆագ օլտմաեարագ, մէզպուրէնէ արղը.
թէսլիմիւէթէ մէճպուր օլտու, վէ պինապէրին իսթիգա.
մէթ ու իֆֆէթ հիսսիեաթընը ունութտու:

* * *

Պարօն տը Գրուա-Տիէօնիւն թէրթիպ իթտիկի ֆէսատ.
լարըն քէսրէթի, մահուտ Բարիս էօրլւմճէք կուվասընա
տիւշէն էչխասըն, Եախօտ տահա տօղրուսու պու էչխա.
հէյեթլէրինին հէր պիրի հագգընտա օգուեանլարըմըղըն

նաղարը տիգրաթընը ճէլպէ պիղի մէճպուր գըլմագտա
տըր :

Շէօյլէ քի , արա սըրա ժէրմէն իլէ Անտրէտէն , Օգ-
թալ իլէ Տինաեա վէ անլէրտէն տէ Ֆաննի իլէ Թրէթանա
նաղը քէլամ իթմէքլիկիմիզ իճապ իտիւօր :

Իֆատաթըմըզտա նէ գատար միւսէրրա՜ օլմաեա չա-
լըլէօր իսէք , վաղիֆէմիզ միւշքիւլ խոուկինտէն , միւթէ-
պէր օգուեանլարըմըզն եօրուլմուշ օլան գուվիլէյի հաֆը-
զալարնա վագըթ վագըթ եարտըմ իթմէք լիւզումունու
հիստ իտիւօրուզ :

Իմտի , շիմտի տախի այնի եօլտա հարէքէթ իտէճէ-
եիզ :

Ժէրմէնին , Գասթէլան սօգաղընտաքի խանէտէ իւք
տէֆա Անտրէեէ վիլտիկի վիզիթասընըն իրթէսի կիւնիւ ,
մէրդուլ տէլիգանլընըն , կէնճ գատընտան մուֆասալ
պիլ մէքթուպ ալտըղընը եաղմըշ իտիւք :

Ժէրմէն , Անտրէեէ , քէնտի ըրզ ու նամուսու հադ-
զընտա կէօսթէրտիկի իհթիլազ վէ ըիաեթթտէն տօլաեը
թէլէքքիւրէն , պու հարէքէթի , քէնտիսինէ օլան մուհապ-
պէթիկի ֆէվգէլատէ արթըրմաեա սէպէպ օլաճաղընը պէ-
եան իթմիշ իտի :

Լաքին պու մէքթուպուն մէալի , հէր նէ գատար
միւէսիլ իտի իսէ տէ , մաթլուպ օլան թէէսսիլի հասըլ
խտէմէտի , զիլա , ծնտան սօնրա , Անտրէ , իքի գալպին նա-
թէմամ իթթիֆագընը քեաֆի ատտ իթմէտիկի կիպի , սըրֆ
լաթիֆամիզ սէօլլէրինտէ էհէմիլեթի օլմատըղընը միւլա-
հազա իթմէկէ պաշլատը :

Իմտի , օլ անէ տէկին , քէնտի գիւլմիւնճէ վէ գալ-
լինճէ ահմագ պիլ քիմնէ մագամընտա հարէքէթ իթմիշ
օլուլու հալտէ , պունուն աճըսընը չըգարմագ իշին միւ-
սայիտ պիլ ֆըրսաթը , քէմալը շիտտէթլէ գօլլամագտա
իտի :

էսէֆ օլունուր քի , պու ֆըրսաթ բէք չարուզ խթի՜ս
սալ օլունտու , վէ եէկտիկէրի հագգընտա շիտտէթի աչը-
լա սիւղան օլան պիր նէվճիվան էրքէք իլէ պիր նէվճէվան
գատըն արասընտա հէր նէ կիւնա նէթիճէյի թապիլլէ
հասըլ օլմագ լաղըմ կէլիր իտի իսէ , իշթէ , մէգըլուր ֆըր-
սաթ վէ պուլուշմագլըգտան օ նէթիճէյի գաթիսէ հու-
սուլէ կէլտի :

Պէօյլէճէ ժէրմէնին մուհագըզ մէլէսի , պէեազ գա-
նատլարընը աչըպ , արգասընա պիլէ տէօնմէքսիլին , ուշուպ
ղայպ օլտու :

Անտրէ , նայիլ օլտուղու իգպալտէն տօլանը մէսըլուր
օլուպ , ժէրմէն իսէ , հիսս իտէկէլտիկի մահճուպիլլէթէ
վէ ագան կէօզ եաշլարընա ըաղմէն , մէրգումա , պու իգ-
պալինտէն տօլանը աֆվ իթտի :

Լաքին , պու իքի աչըզ , շիտտէթի մուհագպէթլէրի-
նէ ըաղմէն , հէր կիւն պիրիպիրինի կէօրէմէմէքտէ խթի-
լէր , շիւնքի ժէրմէն , մէնսուպ օլտուղու սընըֆը ճէմիլլէ-
թին իճապ իթտիրտիկի իհթիեաճաթըն հիշ պիրինտէն
կէրի տուրամատըղը կիպի , քէնտի հարէքէթլէրինտէ զու-
հուրա կէլէն թէպէտտիւլ հագգընտա տախի զէվճինէ զէր-
րէ գատար շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէք իսթէմէզ իտի :

Անտրէ , ժէրմէնէ աչըզ օլալտան պէրու , մէրգու-
մէնին իսանէսինէ սըզ սըզ վիղիթա վիրտիքտէն տուր օլ-
տուղունտան , Մ. տը կրանլիէօ , մէրգումա , վիղիթալա-
րընը աղալթմասընտան նաշի արա սըրա շիքեաեէթ իտէր
իտի :

Լաքին աչըզ վէ մաշուգէ , խօտ պէ խօտ կէօրիւշէմ-
մէքլէ պէրապէր , տայիմա մէքթուպլաշըրլար իտի , վէ
պունլարըն մէքթուպլաշմալարընտան , Գրուա-Տիէօ՝ մատ-
մուաղէլ Մարիէթ նամ պէսլէմէ վէ իթիէն նամ իրըզմէթ-
քեար վասըթասըլլա խապէրտար օլուր իտի :

Գրուա-Տիէօ իսէ , տայիմա իթիէնէ , էֆէնտիսինին ալ-

աղըր մէքթուպլարը ներէտէ հըֆզ իթտիկինի սիւալ իթ-
մէքտէ, ֆագաթ խըզմէթ-քերարը մէքգոււմ, օլ խուսուստա
մալիւմաթը պուլունմատըղընը պիլտիրմէքտէ իտի :

Նիհանէթ, պիր սապահ, էթիէն, պիւեիւք պիր իք-
րամիէեէ նայիլ օլաճաղընա էմին պուլունան պիր քիմնէ
կիպի մէսէրրէթլէ պարօնուն նէզտինէ կէլիպ, էֆէնտիտի
օլան Անտրէնին, Ժէրմէնտէն ալաղըր մէքթուպլարը, քէն-
տի թուալէթ օտապընտա, կիւմիւշ քիլիտլէրի պուլունան
գըրմըղը մէշին գաբլը պիր քիւշիւք չիզտան իշինտէ հըֆզ
իթտիկինի խապէնր վիրտի, վէ պարօն, պու չիզտանը ալա-
պիլիպ ալամաեաճաղընը սօրտուղունտա, էթիէն, Անտրէ-
նին՝ մէգքիւր չիզտանը կիւնտիւղլէրի ճէպինտէ, վէ կիճէ-
լէրի եաթաղընըն եաթթըղը ալթընտա հըֆզ իթտիկինտէն,
անը ալմասը միւմքինսիզ օլտուղունու սէօյլէմէսի իւզէրի-
նէ, պարօն, « իճապընը տիւշիւնիւրիւմ » տէյի միւլահա-
զա իթտի :

Իշթէ Անտրէ իլէ Ժէրմէնին, Գասթէլլան սօգաղըն-
տաքի խանէտէ իւք տէֆա կէօրիւշմէլէրինտէն թագըրիպա
իւշ հաֆթա սօնրա, իշլէր պու մէրքէզտէ իտի :

Անտրէնին մէգքիւր չիզտանընը էլտէ իթմէքտէ, զա-
լիպ Գրուա-Տիէօնիւն պիւեիւք պիր մէնֆաաթը պուլուն-
մագտա իտի :

Պարօն պու մէրամընա տուիի մուվաֆֆազ օլմագ ի-
շին, զիհնինի ֆէվզէլատէ հօրարազ, պիր թէտպիր պուլ-

մահա բէք չօգ չալըշտը իսէ տէ , նիհանէթ հիշ պիր թէտ.
պիր պուլամաներպ , իշի , չօգ տէֆա քէնտիսինէ եարտոմ
իթմիշ օլան պախթ վէ թէսատիւֆէ պրադմաղա դարաթ
վիրտի :

Օլ էսնատէ , իւք պահարըն իպթիտալարը օլուպ , ժիմ.
նազ նամ թէաթրօտա , պէշ ֆասըլտան միւրէթթէպ պիր
գօմէտիա , իւք տէֆա օլարագ իճրա իտիլմէքտէ , վէ պր.
օեուռն , պիր կէնճին էսէրի դալէմիեհսի օլտուղու հալտէ ,
քէօյլէրէ վէ դաբըլճալարա վէ մահալը տայիրէեէ կիթմի
օլմանան բէք չօք Բարիսիլէր , պու լուպիեաթըն սէյր ու
թէմաշասընա կէլմիշ իտիլէր :

Հիքեանէմիզտէ իսիմլէրի զիբըր օլունան էշխաստան
պազըլարը տախի մէզքիւր թէաթրօեա կիթմիշ օլուպ
չէօյլէ քի Դրուա-Տիէօ , սալատա օրքէթրօ մահէլլինտէ
անագտա տուրտուղու կիպի , պիր ազ էօթէտէ , վէ դօլ
թուգլու իսկէմլէլէրին իւշիւնճիւ սըրասընտա , Անտրէ տը
Սան Ռէմօ , քէզալիք անագտա տուրմուշ օլուպ , սըրթըն
սահնէեէ չէվիրմիշ իտի :

Դարշըքի լօժլարտան պիրինտէ տախի , վիգօնթ ալ
Կրանլիէօ իլէ ժէրմէն պուլունմագտա իտիլէր :

Ժէրմէն , սօլուգ մալի բէնկլի դումաշտան էլալտէ
կիեինմիշ օլուպ , սօլ էլինտէ կիւղէլ պիր պէնէֆշէ տէմէ
թի թուլթմագտա , վէ սաղ էլիլէ , հիշ պիր էօղըլու պու
լունման սաշլարընը տիւղէլթիեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ
իտի :

Անտրէ , տիւրպիւնիւնիւ մէրգուլմէեէ տօղրու չէվիր.
մէկէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի իսէ տէ , քէմալը աշգլէ
մէզպուրէեէ աթֆըր նաղար իթմէքտէն կէրի տուրամամագ
տա իտի :

Ֆիթուրսուղ վէ վաղիֆէսիզ քիմսէլէր , վէճասըլ հէր
չէյէ տիգդաթ իթմէքլիկի քէնտիլէրճէ պիր վաղիֆէ ատա
իթմիշ օլմանանլար , սալօնլարտա վէ թէաթրօլարտա , քօր

տէֆա մուխաթարալը վէ հաթթա միւմքինսիղ օլան աչըգ-
պաղանէ մէքթուպլարըն ինքեարը նազապիլ ֆայիտէլէրի
եւրինէ, կիզլի թէլէկրաֆ ուսուլինին պինլէրճէ վասըթա-
լարը պուլունտուղունու պիլմէզլէր :

Շէօյլէ քի, էկէր պիր թէաթրօ եախօտ սալօնտա պու-
լունուլուեօր իսէ, սալատաքի գօլթուգլու իսկէմլէլէր իլէ
լոթլար արասընտա, վէ էկէր զալէպէլիք իչինտէ պուլու-
նուլուեօր իսէ, զէվճլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ, մուամմա
գապիլինտէն պիր թագըմ իշարէթլէր թաաթի օլունուքի,
զէվճ օլանլար, պունլարտան պիր շէյ ֆէրգ իտէմէզլէր :

Մէսէլա, պիր լոթուն քէնարընա պիր չիչէք պուքէթի
գօնուլմասը, պատէհու պու պուքէթին եւրի տէյիշտի-
րիլմէսի, պիր էլտիվէն չըգարըլըպ, սօնրա կիեիլմէսի, պիր
պիլէզիկին պիր ազ աշաղըհա եախօտ եօգարընա տօղրու
գօնուլմուշ օլմասը, պիր եէլբաղէնին իքի իւշ տէֆա արտ
արտա աշըլըպ գաբանմասը, վէ սաշլարըն էլ իլէ թուլթուլ-
մասը՝ պիր թագըմ լաթիֆամիղ եէմինլէր, ճալիպ վէ խօշ
սէօզլէր, պուլուշմագ իշարէթլէրի վէ սաաաթէթ վատլարը
վէ սայիրէ մանէասընտա տըրլար :

Վագաա պու հալլէրին, ախլէագը համիտէեէ մուվա-
ֆըգ շէյլէր օլմատըղլարընը պիլիւրիզ, ֆագաթ թապիա-
թիլլէ զէվճլէրտէն մաատա, սայիրլէր իչին էյլէնճէլի վէ
կիւզէլ պիր մէնզարէ օլտուղունու տա ինքեար իտէմէեիզ :

Հէր նէ հալ իսէ, Ժէրմէնին պուքէթի, քէնտի տիւ-
սիղ լիսանըյլա, մէզպուրէնին, իրթէսի կիւնիւ Գասթէլան
սօգաղընտաքի կիզլի տայիրէսինէ կիտէճէկինի, վէ էլիլլէ
սաշլարընը օխշամասը, սաաթ իքիտէ քէնտիսինէ պէքլէ-
մէսի լաղըմ կէլէճէկինի Անտրէեէ անլաթտը :

Պասըլլարտան պիրինին խիթամընտա, գօլթուգլու
իսկէմլէլէր հէման քեամիլէն, պօշանմըշ օլուպ, Գրուա-
Տիէօ, - պալէատէ պէեան իթտիկիլմիղ վէճհ իւզըէ, - ա-
եաղտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, Անտրէ իլէ մաատա՞

տը Կրանլիէօնէ տիգգաթ իթմէքտէ , վէ մէղպուրէնին թէ
լէկրաֆ իշարէթլէրի , մէրգումուն նաղարընտան խալի
լամամագտա , վէ իշարաթը մէղքիւլէնին մանէասընը տիւ
շիւնիւպ , Սնտրէնին մէսրուր սիմասընտան , սայքի նէ մա
նէատա օլտուգլարընը տա քէշֆ խտէպիլմէքտէ իտի :

Օլ էսնատէ զարիպ պիր հատիսէ վուգու պուլմաղլէ ,
պարօն տը Գրուա-Տիէօ պիրաէն պիրէ տիթրէտի : Շէջլէ
քի , աղչէ քիսէսինի գօյմուշ օլտուղու ճէպինէ , զանէթ խա
ֆիֆ վէ թէճըրիւպէքեար պիր էլ կիրիպ , պարօն , գըմըլտան
մագսըղըն վէ պաշընը տախի չէվիրմէքսիղին , օլ քիւպթախ
եան քէսիճիւնին պիլէկինի , էլան ճէպինին իչինտէ օլտու
ղու հալտէ դավիէն թուլթու :

Վազը օլան սիրգաթ , իճրա իտիլտիկի սըրատա թու
թուլմուշ օլտուղունտան , հիշ պիր կիւնա ինքեարա մա
հէլլ եօգ իտի :

Մէղքիւր մուամէլէյի քիւսթախանէնին ֆալիլ , պու
արա , Գրուա-Տիէօնիւն գուլաղընտան աշաղընա ,

— Միւսիւ , ըէճա իտէրիմ , Ալլահ աշգընա օլտու
պէնի էլէ վիրմէնին , տէյի պէեան իյլէտի :

Գրուա-Տիէօ , արգասընա տէօնիւպ , սագալը վէ պլ
եըղը պուլունման վէ կուսթօլուճա էլպիսէ կիւնիմիլ
լան պիր կէնճ քիմսէ կէօրտիւ : Պու տէլիդանլընըն սիմա
սընտա , ատի խըրսըղլարա պէնղէր հիշ պիր ալէամէթ պու
լունմանթօրտու :

Մէրգում , տօտագլարը սօլմուշ օլտուղու հալտէ ,

— Ալլահ աշգընա օլտուն , միւսիւ , պէնի էլէ վիրմէ
եին , տէյի թէքրար ըէճա իթտի :

Պարօն . — Պիլիեօրմուսունուղ քի , սիղ սօն տէքէճէ

հայլաղըն պիրիսինիլ :

Տէլիգանլը . — Վաղաա լէհճէմտէն էօյլէ անլաշըլթօր
խտէ տէ , էսասէն նամուսլու պիր աւտէմիմ :

Պարօն , — Նամուսլու մու . . . շունուն պունուն աղէ

ժողովանդները չալմագլա՞մը նստմուսւոլ ոլուեօրսունուղ :

Տէլիգանլը . - Ա՛հ , միւսիւ , պու հարէքէթիմ անըն իւ
լին տիր :

Պարօն . - Դի՞մին իչին տիր . . .

Տէլիգանլը . - Սէվտիկիմ պիր գատըն , եանի մէթրէ-
պիմ իչին տիր . . . քէնտիսինի մէսուտ իթմէք իսթէեօրում :

Պարօն . - Սայիրէրին ագչէսիլէ՞ մի :

Տէլիգանլը . - Միւսիւ , էկէր պէնիմ ագչէմ պուլուն-
սա իտի , մէզպուրէեէ վէրիր իտիմ : Իմտի , աչգ ու սէվտա
սէպէպիլէ տօլրուլուգտան շաշմըչ օլան պիր գալպին զաա-
թէթինէ մէրհամէթ իտին . . . Ս.գլըմ , պաշըմտա օլմաներպ,
քեամիլէն Զուլման հասր օլունմուշ տուր : - Պիլսէնիդ ,
Զուլմա նէ՛ գատար կիւղէլ տիր , վէ պէն քէնտիսինի նէ՛
տէրէճէ սէվէրիմ : - Հարաքեաթը վագըամտան տօլանը
պէն մէսուլ տէյիլիմ . . . Խա՛յր , միւսիւ , խա՛յր . . . Հէր
լէյի եարտըրան՝ աչգ ու սէվտա տըր :

Պարօն . - (Ֆիքրինտէն .) Էրէյիճէ մասիսարա պիր հայ-
լաղա պէնղէեօր :

Մէրգում , պու եօլտա միւլահաղա իտէրէք , մէրգում
եանքէսիճիեի սալը վիրմէք իւզրէ իքէն , պիրտէն պիրէ
ֆիքրինտէ պիր թտաավուր հասրլ օլտու : Շէօյլէ քի , պէք-
լէտիկի վէ արղուլէտիկի ֆըրտաթը էլտէ իթմիշ օլտուղուն-
տան , պունտան իսթիֆատէեէ գարար վիրտի :

Խըրսըզ իսէ , պու սըրատա , եալվարըրճասընա ,

— Միւսիւ , պիլմիշ օլուն քի , պու հարէքէթտէ , եա-
լընըզ աչգ ու սէվտա սէպէպիլէ , եանի Զուլմա իչին պու-
լախում , տիմէքտէ իտի :

Գրուա-Տիէօ , գաշլարընը չաթտը , վէ խըրսըզըն պի-
լէկինի տահա զիեատէ գավի սուրէթտէ թուլուպ ,

— Պէնիմէ պիրլիքտէ կէլ , տէտի :

Խըրսըզ . - (Եալվարարագ .) Ֆագաթ , միւսիւ , պէնի
նէրէեէ կէօթ իւրիւեօրսունուղ :

Պարօն . - Նէ՛ դատար մերագլը իմիշին :

Խըրսըզ . - Ա՛հ , միւսիւ , աղղրուեալ սէօյլէնին , պէնի
մերքէզէ՛ մի կէօթիւրիւեօրսունուզ :

Պարօն . - Խա՛յր :

Խըրսըզ . - Էօյլէ իսէ , նէ՛րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուզ :

Պարօն . - Շիմօի կէօրիւրսին :

Խըրսըզ . - Փագաթ , միւսիւ . . .

Պարօն . - Սուս օլ , վէ հիւսնի լիզան իլէ արգամտան
կէլ , եօգսա թէաթրօնուն զապթիեէ մէմուրունու չաղը-
րըպ , սէնի օնա թէսլիմ իտէրիմ :

Խըրսըզ . - Բէք իյի , միւսիւ , կէլիեօրում . . . Լաքին
ունութմաներն քի , հէր նէ եաբալմ իսէ , աչգ ու սէվտա-
նըն խաթրը իչին եաբալմ : Պուրասընը խաթըրլար իսէնիզ
պանա աֆվ իտէրսինիզ :

Մէրգում խըրսըզ օլ դատար զարիպ կէօրիւնիւեօրսու-
քի , Գրուա-Տիէօ , կիւլմէսինի կիւլմէսիւ իլէ զապթ իտէ-
պիլմէքտէ իտի :

Պու իքի շախսլար , թէաթրօնուն իքինճի գաթընա
ճըգալլար :

Օլ էսնատէ , տէօրտիւնճիւ ֆասլըն պաշլանաճաղը ի-
շարէթի վիրիտիկինտէն , հէր քէս , քէնտի եէրինէ կիթ-
տիկի ճիհէթլէ , թէաթրօնուն տիշարը ճիհէթի պօշալար :

Գրուա-Տիէօ իլէ խըրսըզ , պուլվարա նազըր օլան պիթ
բէնչիբէնին էօնիւնէ կիտիպ , պարօն , խըրսըզըն պիլէկինի
պրագալլարտան սօնրա ,

— Տիմէք տիր քի , սէն պիւ խըրսըզսըն , տէտի :

Խըրսըզ . - Միւսիւ , խըրսըզըզըմըն սէպէպինի սիդէ
անլաթալմ :

Պարօն . - (Սէօյիւնէ տէվամ իտէրէք .) Փէնասը շու-
քի , չօլբազ պիւ խըրսըզ իմիշին :

Խըրսըզ . - (Պու սէօզ նամուսունա աօգունարադ .)
Միւսիւ , պու սէօզիւնիւզ հագգսըզ տըր :

Պարօն . - Իսպաթը մէյոտանտալ տըր : Էկէր ագչէ քէ-
սէմի աչըրմագտա պիր ճիւղի մէհարէթին օլտա իտի , չիմ
թի օ քէսէ ճէպիմտէ օլմաեաճաղը կիպի , սէն տէ պուրա-
տա պուլունմաեաճագ իտին :

Խըրսըղ . - Օրասը էօյլէ , միւսիւ . . . լաքին հիչ պիր
խըրսըղ եօգ տուր քի , պաղէն պօշա չըգմասըն . . . լաքին
պիր տէֆալըգ մուվաֆիագըրյեէթսիղլիք , ատէթ հիւք-
միւնէ կիրէմէղ :

Պարօն . - Տիմէք տիր քի , սէն ալէսսէվլիյեէ խըրսըղ-
ըգտա պախթիեար օլմուչսուն տուր :

Խըրսըղ . - Պու պապտէքի մէհարէթիմին իսպաթլա-
րընը իրաեէ իթմիչ օլմագլըղըմ սաեէսինտէ տիր քի , Զուլ-
մա հալը իսթիլրահաթ իչինտէ եաշամագտա տըր . . . ֆա-
ղաթ , միւսիւ , ըէճա իտէրիմ , նի՞չին պանա պու եօլտա
պիւալլէր իտիեօրսունուղ :

Պարօն . - Զիրա սանա իտէճէք պիր թէքլիֆիմ վար
տըր :

Խըրսըղ . - Թէքլիֆինիղ նէ՞ տիր ,
Մէզքիւր եան քէսիճի , արթըղ գօրգուսու գալմա-
տըղընը անլաեարագ , էվվէլճէ ըէճա եօլունտա իֆատէի
հալ իտէրքէն , սէտասընը վէ թավըրընը թէպտիլէ պաշ-
լատը :

Պարօն . - Իքի խուսուստան պիրինի ինթիխապ իտէ-
ճէքսին : Պիրինճիսի շու տուր քի , չիմտի սէնի մէրքէղէ կէօ-
թիւրէճէեիմ , վէ պու կիճէեի հապսխանէտէ կէչիրէճէք-
սին :

Խըրսըղ . - Օ իչիմէ կէլմէղ : Իքինճիսինէ պագալըմ :

Պարօն . - Պանա պիր խըղմէթ իտէճէքսին , վէ պէշ
տագըղա սօնրա , սանա օն ատէտ լուի ալթունու վիրէ-
ճէեիմ :

Խըրսըղ . - Զուլմա իչին հէր շէյէ հաղըրըմ , միւսիւ ,
էօյլէեին , իտէճէկիմ խըղմէթ նէ՞ տիր :

Պարօն . - Պիրլիքտէ սալաեա կիտէճէեիդ : - Օրատա
օթուրաճադ եէրին վաճ մը տըր :

Խըրսըզ . - Էվլէթ , միւսիւ , պու ադչամ պուրատա
իշ կէօրէպիլէճէկիմի մէմուլ իտէրէք , քիրա իլէ պիր եէր
թութտում :

Պարօն . - Սանա պիր տէրիգանը կէօթէրէճէեիմ :

Խըրսըզ . - Բէք իյի :

Պարօն . - Պու տէրիգանընըն էլպիսէսինին եան ճէ
պինտէ պիր չիզտան պուլունմագտա տըր :

Խըրսըզ . - Հա' հա' :

Պարօն . - Կէլէճէք ֆասլըն արատընտա , մէրգումուն
եանընա եագլաչըրսըն :

Խըրսըզ . - Մնլամաեա պաչլաեօրում ,

Պարօն . - Բէմալը ղուրուրիեթլէ էօեիւնտիւկիւն ,
ֆադաթ պիր տղ էվլէլ ֆէնա սուրէթտէ իսպաթ իթտի-
կին մէհարէթինի իճրա իտէրէք , մէրգումուն ճէպինտէթի
չիզտանը ալմալը վէ պանա կէթիրմէլիսին :

Խըրսըզ . - (Կիւլէրէք .) Տիմէք տիր քի , սիդ տէ պէ-
նիմ էսնաֆըմտանսընըզ . . . Իմտի , չիմտիտէն թէպրիքիմ
արղ իտէպիլէրիմ :

Պարօն . - Սուս օլ , վէ իսթարըմա իթաաթ էթ . . . կէ-
թիրէճէկին չիզտանա մուգապիլ , վատ իթտիկիմ մէպլաղը
իթա իտէճէեիմ :

Խըրսըզ . - Էկէր տէտիկինիդ չիզտան , պանգնօթաթ
իլէ տօլու իսէ , զանն իտէրիմ քի , օն ատէտ լուի , բէք
ճիւզի շէյ տիր :

Պարօն . - Սէօյլէտիկիմ չիզտանտա , եալընըզ աչգ ու
սէվտաեա միւթէպլիդ մէքթուպլար վար տըր :

Խըրսըզ . - Մնլաեօրում , պէսպէլլի , զաթընըզ պիր
ղէվճ օլտուղունուլտան , զէվճէնիզտէն այրըլմագ իւզրէ
պազը իսպաթլարա մալիք օլմագ իսթէեօրսունուլ : - Պու
հալտէ , օն ատէտ լուի , քեաֆի պիր պէտէլ տիր :

Պարօն . - (Մէրգում տէլիգանլընըն զանն վէ թախ-
մնինտէն տօլանը , քէնտի միւրատընա բաղմէն թէպէս-
պում իտէրէք .) Պագ քի մուվաֆֆագ օլատըն :

Խըրսըզ . - Էլիմնէն կէլէնի , հաթթա միւմքինսիլ
ատտ օլունան խուսուսաթը տախի իճրա իտէճէեիմ :

Պարօն . - Սագըն եագանը պէնտէն գուրթարմաղա
չալըմա , զիրա իւզերինէ նէզարէթ իտէճէկիմտէն , օ եօլ-
տա պիր թասավլուրունուն ֆայիտէսի օլմանեաճաղը տէր-
քնար տըր :

Խըրսըզ . - Միւսթէրիհ օլուն . . . մատէմքի վատ իթ-
աիմ , վատըմը թութաճաղըմ . . . նամուսլու պիր խըրսը-
լըմ , նամուսլու խըրսըզ կիպի հարէքէթ իտէճէեիմ . . .
Պիւթիւն սայ ու զահմէթիմ , Զուլմա իչին տիր :

Պատէհու պու իքի չախսար , տէօրտիւնճիւ ֆասլըն
բէրաէսի աչըլաճաղը էսնատէ սալանա կիրտիլէր :

11

Դրուա-Տիէօ , Անտրէ սը Սան-Րէմօեու կէօսթէրէ-
քէք ,

— Պու տէլիգանլը , կէլէճէք ֆասլըն արասընտա տի-
չարը չըգաճաղընտան , թավսիեէմի իճրա իթմէլիսին ,
տէտի :

Խըրսըզ , բէք ալէա տիյերէք , քէնտի եէրինէ կիթտի ,
վէ աչըզպազանէ խաթըրէլէրինէ տալտը :

Պարօն իսէ , քէնտի գօլթուգլու իսկէմլէսինէ կիթ-
մէիւլ , պիր գաչ տագըզա էվլէլ ագչէ քէսէսինի չալտըր-

մագ իւզրէ պուլունսուղու մահէլլտէ անագատա տուրտու : Մէրգում, քէնտի իշինտէ գուլլանտըղը խըրսըզ հէր նէ գատար նամուսլու օլտուղունու պէեան իթմիշ իտի իսէ տէ , եինէ անը , նաղարը տիգգաթընտան պիր տագըգա պիլէ անըրմամագատա իտի :

Ֆասըլ խիթամ պուլտու , վէ սէյիրծիլէր տիշարը չըգտըղարընտան , սալատա եալընըղ օն իքի քիշի գատար գալտը : Պունլար միեանընտա , կէնճ եանքէսիճի իլէ Սան-Րէմօ տախի պուլունմագատա , վէ զանն իաէրսին.քի , լու պիեաթըն իպթիտասընտան պէրու օլտուղու կիպի , եէրին տէն դըմիլտանմամաղա մէյեալ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Հալպու.քի , պիր արա Գրուա-Տիէօ , Անտրէեի եանը-նա ճէլպ իթտիկինտէն , մէրգում տէլիգանլը , տօսթ ունուն եանընա կիթտի , վէ պարօն , մէրգումա , թէաթընուն պաշլամասընտան օլ վագթա գատար սալատան տիշարը չըգմանըպ , վէ կէօղիւնիւ , գարըրտաքի լօթլարըն պիլին տէն անըրմանըպ , օրաեա պագմասը , սէվկիւլիւսիւ օլան գատընըն նամուսուուն թէհլիքէեէ գօյմագ տիմէք իտու-կինի պէեան իթտի , վէ հէր նէ գատար Անտրէ , պու ի-ֆատէեի ինքեարէ չալըշտը իսէ տէ , պարօնուն պէեանա-թը գաթիեէսի գարըրտընտա զիեատէ իսըար իտէմէտի , վէ անըն թէքլիֆի իւզէրինէ , պիլիքտէ սալատան չըգտըղըն-տա , եան քէսիճի տէ անլէրի թաագիպ իթտի :

Լուպիեաթտա , օյնանըլմագ իւզրէ եալընըղ պիր ֆա-սըլ գալմըշ օլմաղլէ , սէյիրծիլէր , բարտըսիւլէրինի եա-խօտ շարգալարընը ալմագ իսթէաիքլէրինտէն , թէաթը-նուն սօֆալարընտա պիր չօգ զալէպէլիք թօլլանմըլ ի-տի : Իմտի , պարօն , իշպու վագթը միւնասիպի ֆըրասթ-ատտ իլէ , պաշընը չէվիւրմէսինտէ , չէրիքինի պիլ ալ կէ-րիտէ կէօրտիւ , վէ պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնմէքլէ Անտրէ տախի , մէրգումուն գօլթ ուղունա կիրմիշ օլտուղուն-տան , քէնտիսի տէ արգասընա տէօնմէկէ մէճպուր օլտու :

Օլ էսնատէ, կէնճ եանքէսիճի, պաշընը աշաղը էյ-
 վը օլուպ, տալկըն տալկըն, ֆագաթ խայլի սիւրաթլէ եիւ-
 բուտուտու: Մէրդում, հարէքէթինի տուրտուրմանըպ,
 Անտրէնէ էօյլէ պիր շիտտէթլէ չարբըլար քի, օլ կէնճ ա-
 լըդ, սարսըլարագ, հիտտէթ ու զաղապընտան նաշի,

— էյ միւսիւ, սէրխօշմուսունուզ, եօգսա տիվանէ՞-
 միսինիզ... Ազ գալտըքի պէնի եէրէ տիւշիւրէճէք իտի-
 նիզ, տէյի պաղըրար:

Եանքէսիճի, մահճուպիեթլէ վէ շաշըրարագ կէրի
 էքիլի, վէ շարգասընը էլինտէ թուլթուլու հալտէ,

— Աֆվ իտէրմինիզ, միւսիւ... Կէօղլէրիմ ուզաղը
 կէօրմէտիկինտէն վէ պիր ազ տա տալկըն օլտուղումտան,
 պիլի կէօրէմէեէրէք, պու չօրաղլըգտա պուլունտում: Է-
 կէր պիր թարաֆընըզը աղըրթտըմ իսէ, հազըգէթէն բէք
 շիտտէ էսէֆ իտէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Անտրէ. — (Մէղքիւր թավը ու լիսան գարշըսընտա պիր
 տիեճէկի գալմանարագ.) Միւսթէրիհ օլուն, միւսիւ,
 վէսվէսէ իտէճէք պիր շէյ եօգ տուր... անճագ իլէրու-
 տէ պիր կէօղլիւք գուլլանմանըզը իթթար իտէրիմ, չիւն-
 քի գարշընըզա հիտտէթմիճազ պիր քիմսէ տալսի չըգա-
 պիլիր:

Խըրսըզ. — Իթթարընըզա թէշէքքիւր իտէրիմ, միւ-
 սիւ, իլէրուտէ մահլ խօշնուտիեէ պու իթթարընըզտան իս-
 թիֆատէ իտէճէեիմ:

Կէնճ խըրսըզ եօլունա տէվամ իթտի, վէ Գրուա-
 ծիէօ, պիր թագրիպ Անտրէեի թէրբլէ, խըրսըզը պու-
 լուպ, մէրդումուն, չիղտանը աշըրապիլտիկինի անլատըզ-
 տան սօնրա, վատ իթտիկի մէպլաղը էօտէեիպ ալտը: Պա-
 տէհու, պարօն, եինէ Անտրէ իլէ պուլուշարագ, պիր միւտ-
 տէթ տահա սօֆալարտա տօլաշտըլար:

Պու արալըզ, լուպիեաթըն սօն ֆասընա պաշլանըլա-
 ճաղը իշարէթի վէրիլտիկինտէն, Անտրէ, թէաթրօ սալա-

տրնա կիրմէլէրինի տօսթունա թէքլիֆ իթտի խէ տէ , պարօն ,

— Օղլում , սիզ կիրին , պէնիմ պաշում շու արա ֆէնա սուրէթտէ աղըտըղընտան , խանէմէ ավտէթ իտէճէեիմ , տէեիպ , կիրմէտի , վէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան ա-
րապասընա ըաքիպէն , խանէսինէ տէճնտիւ , վէ եաթադ օտասընըն մուլարընը եադըպ , չիզտանը չըգարտը , վէ հէր թարաֆընը մուայեէնէտէն սօնրա , աղղընը աշտը Պու չիզտանտա , Ժ. Բ. հարֆլարընը համիլ տամըա իլէ տամ զալանմըշ , վէ իւզէրլէրինտէ Անարէ Դը Սա-Բէ-Տօ վէ Պաթիլ Կէ-Կը եաղըլմըշ օլարադ պէշ ատէտ մէքթուպ պուլտու :

Մէրգում , մէգքիւր մէքթուպլարը աշըպ պէշինի տէ օգուտուղունտա , սիմասընտա մէսէրլէթ հսէրլէրի հուտու լէ կէլտի , վէ մէքթուպլարը եինէ չիզտանա վազ իթտի-
կի սըրատա ,

— Պիւեիւք վէ գաթի բարթիլէրի օյնամագ վէ գա-
ղանմագ վադթ ու զէմանը կէլտի , սիմէքտէ խաի ,

Պարօն , ֆիքրի բահաթլանտըղընտա , եաթաղընա
կիրիպ , ալթունա միւթէալլիգ պաղը ըիւեալար կէօրմէքլէ
սապահ իթտի :

Իրթէսի սապահ էրքէն , Գրուա-Տիէօ տէրին ույգու-
տա իրքէն , խըզմէթքեարը աբանսըղ օտասընա կիրիպ , մէր-
գումու ուեանտըրտը , վէ Անտրէնին խըզմէթքեարը լէթիէ-
նին կէլմիշ օլտուղունու , վէ հէր հալտէ քէնտիսինի եանի

պարօնու կէօրմէք իսթէտիկինի խապէր վիրմէսի իւզէրինէ,
պարօն, Էթիէնի գապուլ իթտի, վէ կէլմէսի սէպէպինի
սորտուղունտա, խըզմէթքեարը մէրգում, իւք ագչամը Է-
ֆէնտիսի, թէաթրօտան խանէսինէ ավտէթլէ, եաթագ օ-
տասընա չըգմըշ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ ագլընա
խիֆթէթ կէլմիշճէսինէ թէքրար էվտէն տիշարը չըգըպ,
արապասընա ըաքիպէն, Ժիմնազ թէաթրօտունա կիթտի-
կինի, վէ պիր ազ միւտտէթ սօնրա մէյեուսէն օրատան
ավտէթ կըլէտիկինի, վէ քէնտիսի, էֆէնտիսինին ավտէ-
թլինէ տէկին ուեումաեըպ պէքլէտիկինի, վէ պու սուրէթ-
լէ, էֆէնտիսինին մէղքիւր թէաթրօեա կիթմիշ, վէ հեր նէ
գատար օրաեը գաբայը պուլմուշ իսէ տէ, գարուճուեու
խօշուտ իտիպ իչէրի կիրտիկինի արապաճըտան թահգըգ
իթտիկինի, ֆագաթ պոււնտան զիեատէ մալիւմաթ ալամա-
եարագ, մէրագ իչինտէ գալմըշ իքէն, սապահ օլուր օլ-
մազ, էֆէնտիսինին, Ֆիկարօ զաղէթասը մաթպատասընա
կէօթիւրիւլմէք իւզրէ քէնտիսինէ պիր իլաննամէ վիրտիկինի,
վէճասըլ աչըգ օլան պու իլաննամէեի օգումագլա, Անտ-
րէնին, մահուտ չիզտանընը զայպ իթմիշ օլմասընտան նաշի,
պու գատար թէլաշա տիւշտիւկիւնիւ անլատըղընը պէեան
իթտի, վէ մէղքիւր իլաննամէեի պարօնա օգութտու :

Իլաննամէտէ, չիզտանըն ահվալի վէ իչինտէ պուլու-
նան մէքթուպլար թարիֆ իտիլէրէք, եա Ժիմնազ թէա-
թրօտունտա եախօտ Ժիմնազ թէաթրօտուլա Պուլօնեը սօ-
գաղը արասընտա զայպ օլմուշ օլտուղու իշար, վէ պուլուպ
տա, մէքթուպլարըն իւզէրինտէ եաղըլմըշ օլան իսմ վէ
ատրէսէ թէսլմ իտէնէ պին ֆրանգ միւքեաֆաթ վիրիլէ-
ճէկի վատ իտիլմիշ իտի :

Պարօն, Էթիէնին պու խըզմէթինտէն թէչէքքիւրէն,
քէնտիսինէ իքի ատէտ լուի ալթուռու վիրտի, լաքին Է-
թիէն, զիքր օլունան չիզտանը իհթիմալտէն օլտուղու իւզ-
րէ քէնտիսի պուլտուղու, վէ պարօնուն օ չիզտանը էլտէ

Իթմէկէ ֆէվզէլատէ մէրազը օլտուղունու պիլտիկի ճի-
հէթլէ, անը էֆէնտիպինէ կէօթիւրէճէք եէրատէ, քէնտի-
պինէ եանի պարօնա կէթիւրիւտէ, պին ֆրանգ միւքեաֆա-
թը անտէն ալըպ ալամաեաճաղընը սիւալ իթմէպինտէ,
Գրուա-Տիէօ, պունտան պէօյլէ Անտրէնին տախիլի իշլէրի-
նէ գարըլմաեաճաղընը, վէ պինաէն ալէյհ չիղտանընա
լիւղումու գալմաստըլընը սիւլ իֆատէ, Էթիէնի պաշընտան
սաւար:

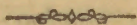
Անտրէ, պալէատէքի մալիւմաթտան տախի անլաշը-
տըղը իւղրէ, թէաթրօտան աւտէթ իթտիկի կիճէ, կիճ
հալ իլէ սապահ խտէպիլտի:

Մէրգում, չիղտանըն զայպընը աւալ խրրաղըլըղա համ-
խտէմէեիպ, տիւշիւրմիւշ օլմասընը զանն խտիեօրտու, վէ
իչինտէքի մէքթուպլար աճապա քիմին էլինէ կէչէճէք տիւ-
տէյի պին տիւրլիւ վէսվէսէլէրէ, վէ վազաա իմզաը եա-
լընըղ իքի հարֆտան իպարէթ իսէ տէ, Ժէրմէնին էլ եա-
զըսընը թանըեան վէ պիլէն օլամազմը տէյի էնվայի թէ-
ֆէքքիւրլէրէ տալմազտա խտի: Լաքին հէր նէ օլսա, օ-
լան օլմուշ իտուկինտէն, նիհաեէթ Ֆիկարօ զաղէթապըն-
տա պիր իլան տէրճ իթմէկի տիւշիւնտիւ, վէ նասըլ քի
սէօյլէտիք, պիր իլան սուրէթի եաղըպ, խըղմէթքեարընա
թէսլիմ իթտի:

Պունու եաբտըգտան սօնրա, Անտրէ, իւք ազշամը
թէաթրօտա, Ժէրմէն իլէ քէնտի արասընտա թաաթի օ-
լունան թէլէկրաֆ մալսապէրէսի վէճհ իւղրէ, Գաթթէ-
լան սօգաղընտաքի կիզլի խանէտէ պուլունմասը լաղըմ
կէլտիկինտէն, միւթաաը մաւճիպինճէ, վազթը մույ-
եէնտէն էվվէլ օրտեա կիթտի, վէ սէվկիւլիւսիւճֆուն մուլա-
սըլէթինէ պէքլէմէկէ պաշլատը: Լաքին օ կիւնիւ մէրգում
տէլիգանլը էնտիչէ վէ իզթիւրապ իչինտէ օլուպ, Ժէրմէնի
նասըլ գապուլ իտէճէկինի, վէ ֆիքրինտէքի էսրարը մէզ-
պուրէեէ պիլտիւրմէքտէն քէնտիսինի նասըլ մէնն խտէպի-

լծէկինի տիւղիւնիւ եօրտու : Պէտպախթըղնոտան նաչի ,
 օկիւնիւ տէ ժէրմէն , կէճիքտիկի ճիհէթլէ , Անտրէ , տա-
 հա ղիեատէ վէալէսէլէրէ , չիւպհէլէրէ զահիպ օլմագտա ,
 վէ աճապա քէնտի խէթա վէ թագսիրաթըյլա , պիշարէեէ
 պիւ մուխաթարա՞մը վաղը օլտու տէյի միւլահաղա իթ-
 մէքտէ իքէն , մատամ ալ Կրանլիէօնիւն աեաղ սէսինի ալ-
 աղընտա , քէսպի ֆէրրահ իթտի , վէ աղըպէթքեար մա-
 լաղէյի մէզպուրէ , եիւզիւ սօլմուշ օլտուղու վէ վիճուտի
 տիթրէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ , օտաեա կիրմէսին-
 տէ , Անտրէ , մէրգումէեի գարչըլաեըպ , սէտիրէ օթուրթ-
 աւ , վէ քէնտիսի տէ , տիղ չէօքէրճէսինտէ եանընտա օ-
 թուրուպ , կէճիքմէսինին վէ սօլիունլուղունուն սէպէպլէ-
 ղինի սօրուպ արաչթըրմաղա պաշլատը :

Ժէրմէն , էվճէ պաղը մէվանի զուհուր իթտիկինտէն
 հաչի կէճիքտիկինի , վէ սէօղիւնտէ պուլունամաեաճաղը
 հէեէճանըյլա , եիւզիւնիւն լէնկի սօլտուղունու տէրմի-
 եան իլէտի :

13

Ժէրմէն , պիւ արա պաշընը աչաղըեա էյմիշ օլտու-
 ղու հալտէ եօգարըր զալտըրըպ ,

— Խա՛յր , տօսթում , Խա՛յր , սիղ քէնտինիղի իթհամ
 իթմէեինիղ , չիւնքի գապահաթըր սիղ տէյիլսինիղ : Խաթ-
 ընըղա կէլիւեօր մու , օ կիւն քի , հէնուղ պիկիւնահ օլ-
 տուղում հալտէ , պունճա իհթիմամ վէ մուհապէթլէ
 պէսիմ իչին հաղըրլանմըշ օլան պու իլթիճակեահըն է-
 չիկինտէն կէշտիմ , տէտի :

Անտրէ . - Խաթրումա կէլմէք տէ սէօզմիւ :

Ժէնմէն . - Իշթէ օ կիւնիւ սիզ պանա , - գուզէյի հաֆըզամտա վէ գալպիմտէ ասլա պօզուլմազ սուրէթտէ հէքք իտիլմիշ օլան սիզին սէօզլէրինիզի թէքրար իտէճէ եիւմ , - « Պիրիպիրիմիզի թանճմազլըզմըզ վէ սէվմէքիկի միզ , Հագգ թէալա թարաֆընտան եազըլմըշ , վէ պիզի եէկտիկէրիմիզ գարշըսընա չըգարան պախթ իտէ , սէ եաբաըզընը պիլիր . . . Վագաա պու թէսատիւֆ իլին տիկէր պիր իլթիճակեա՜ն վէ տիկէր պիր վագըթ ինթի խապ իտէպիլիր իտի , ֆագաթ պիրիպիրիմիզի գարշը մազլըզմըզ հէր հալտէ վագը օլաճագ իտի » տէմիշ իտի նիզ :

Անտրէ . - Սահիհ տիր . . . էվվէթ , պու սէօզլէրի պէ սէօզլէտիմ , վէ էլան օ միւլահազատաեւմ :

Ժէնմէն . - Օլ վագըթ պէն սիզէ , « Տիմէք օլուր վ ղուհլարըմըզըն գըզգարընտաշ օլտուգլարընա ինանընթօ սունուզ » տէյի սիւալ իթ տիկիմտէ , սիզ տէ պանա , « Խալր ղուհլարըմըզըն նամզէտլէնմիշ օլտուգլարընա , վէ ճէնապ Սլլահ , պունլարը խալգ պուեուրտուղունտա , պիրիպիրիմիզ պունմաեա , պիրլէշմէեէ վէ պիր վիճուտ օլմաեա թախա իթտիկինէ ինանըրմ » տէյի ճէվապ վիրտինիզ : - Իմտի Խօսթում , պու պապտէ հագգընըզ օլտուղունու թա տիգ իտէրիմ : - Սիզի կէօրտիւկիւմ տագըզաաան պէտիւ լէ , հագգընըզտա իզհարը մուհապպէթ իյլէտիմ : Օլ վագըթ պու խուսուսու պիլմէեօրտում , հաթթա չիւպէ տախի իթմէեօրտում , լաքին ճնտան սօնրա անլատըմ : - Սիզ պու սըրատա հիշ պիր շէյ եաբմատընը . . . անճագ պախթ ու թալէիմիզին հիւքմիւ իճրա օլունաու . . . կէր չի իլք տէֆա օլարագ եէկտիկէրիմիզի գարշըլաեօրուզ կիպի կէօրիւնիւեօրտու , լաքին օլ խուսուսուտա պլտանը եօրտուգ . . . Վագը օլան հալ՝ ղուհլարըմըզըն թէքրար եէկտիկէրինէ գավուշմասընտան իպարէթ իտի . . . Պինա

դերին կէօրիւեօրսունուղքի, եկէր սիւ գապահաթլը ի-
մէնիլ, պէն տէ սիւղին գատար գապահաթլըներմ:

Անտրէ - Իքիմիլ տէ պիսուչ, պիկիւնահըզ: Պիղիմ,
էկիտիկէրիմիլէ իզհարը մուհապէթ իթմէքլիկիմիլ լա-
ղըմէտէն իտի, վէ հիչ պիր գուվվէյի պէշէրիտէ, վէ միւ-
րատըղըն հիչ պիր ղայրէթի, պիլի, եէկտիկէրիմիլէ
իզհարը մուհապէթ իյլէմէքտէն կէրի տուրտուրամազ
խի: - Ֆադաթ, թէքրար սէօյլէեօրում, աղիղէմ ժէրմէն,
ճատէմքի պու պապտէ սիւղին էֆքեարընըղ տա, պէնիմ-
քիմէ միւշապիհ իտէ, լէհճէնիլին պու սօլիուլուղունա վէ
պու ալթիւսթիլիկիւնիւղէ նէ՞ սէպէպ վար տըր: Նի՛չին,
սատէթ հիսսիլլէ մէսրուր օլաճագ եէրէ, տէհչէթլէ
թիթրէեօրսունուղ: - Թէպէսսիւմ իտէճէք եէրէ, նի՛չին
աղլաեօրսունուղ... Թէքրար սիւալ իտիեօրում, նէ՞ տէր-
թիլիլ վար տըր:

Ժէրմէն, հիչ պիր տէրտիմ, հիչ պիր շէյիմ եօգ-
տուր, տէյի ճէվապ վիրմէկէ չալըշտը իտէ տէ, մուվաֆ-
ֆագ օլամատը, չիւնքի օլ անէ տէկին ղարիպ պիր էն-
տիլլէ իլէ թազեիգ օլունան գալպի, պիրտէն պիրէ ճօշուպ,
վէ վիճուտի՝ պիր տիթրէմէ իլէ սարսըլըպ, հէօնկիւր հէօն-
կիւր աղլամաեա, վէ իրի տանէլի կէօզ եաշլարը եանագ-
լարը իզէրինէ ագմաղա պաշլատը:

Անտրէ, պու արա քէմալը տէհչէթ վէ հայրէթլէ
մէզպուրէեէ պագմապտա իտի:

Պու հալ, պիր գաչ սանիլլէ իմթիտատ իթտիքտէն
սօնրա, պու հալի, սիւքիւնէթ թաագիպ իյլէտիկինտէն,
կէնճ գատըն, հէման անլաշըլըր անլաշըլմազ տէրէճէտէ
պօղուգ պիր սէտա իլէ:

— Նէ տէրտիմի վար... ա՛հ, պիր ազ էվվէլ ի-
նանըլմահաճագ պիր էօղիւր պէեան իթտիկիմտէ, վէ զա-
թէն էվվէլճէ ղայպ օլմուշ օլան պիր տավաեը իլթիզամէ,
վէ վագը օլան խէթա վէ թագսիրաթըմը, մուհապէթի-

նիզին պիւեիւքիւկիւյլէ սալիհէ չըգարմաղա վէ հեման
իզալէսէ չալըչտըղմաա, սէօզլէրիմէ ինանամատընը
տէյիլ մի... նէ տէրտիմի վար տըր... Տէրտիմի սիդէ
սէօյլէմէքիւկիմ լաղըմ մը տըր... Իմտի, Անտրէ, իղթի
րապը դալպիմ, պէնիմ իչին պիր տէրտ տիր, տէյի պէ-
եան իյլէտի:

Անտրէ. - Սիզին մի իղթիրապը գալպինիզ վար տըր
աղիզէմ... Փագաթ նիչին... սիզ նէ ֆէնալըգ եարտը
նըլ:

Ժէրմէն. - Տահա նէ ֆէնալըգ եաբաճաղըմ, սիդէ
թէսլիմ օլտում:

Անտրէ. - Սիզ տէ սիլիւրսինիզքի աչգ ու սէվտան
գարչը ուղրաչըլամատըղընտան, մուխալիֆէթ վէ մուգա-
վէմէթ միւմքին տէյիլ տիր:

Ժէրմէն. - Պու սէօզիւ քիմ սէօյլէտօր... Գիմ պու
իտտաատա պուլունտօր... Պու կիպի սէօզլէր վէ թա-
պիրլէր, պու սըրատա արղը թէսլիմիյեթ իթմիլ օլանլար
թարաֆընտան ույտուրումուլ պիր թագըմ եալանլար
տըր* Էն պիւեիւք ատալէթ տիմէք օլան ճէնապը Ալլահ,
էկէր քէնտի եարաթտըղը ինսանլարը Էվլէլինտէն գէվալ
ու մաղլուպիեթէ մահքիւմ պուեուրումուլ իտէ, քէնտին
օ պիւեիւք ատալէթի, հաշա, սիւմմէ հաշա, պիւեիւք
պիր հագգսըղլըգ տիմէք օլուր... Անտրէ, պունուն մու-
ղայիրինի իտտաա իյլէմէք, Հագգ թէալա հագրէթլէրինէ
գարչը հագարէթ իյլէմէք տիր:

Անտրէ. - Լաքին Հագգ թէալա, պիր ազ Էվլէլ սի-
զին տախի թաստիք իթտիկինիզ վէճհ իւզրէ, պիղիմ ըուհ-
լարըմըղը նամղէտլէմիլ տիր:

Ժէրմէն. - Էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, Էվլէլինտէն
պէնիմ ըուհումու սիդէ վիրմէլի իտի:

Անտրէ. - Ժէրմէն, Ալլահ աչգընա օլտուն, քէնտինի
գէ կէլին:

Ժէրմէն . - Քէնտիմէ կէլմէքլիկիմ միւմքի՛ն մի տիր . . . Ա՛հ , էկէր հաեաթըմըն նէ՛ օլտուղունու պիլսէնիզ , պա-
նա աճըրաընըզ . . . պիր սաաթ իսթիրահաթը թամմէեէ ,
վէ պիր տազըզա պիլէ սիւքիւնէթի միւքէմմէլէեէ մալիք
տէյլիկիմ . . . Այլազճասընա ալտաթմագտա օլտուղում զէվ-
թիմին պազըզընտան , մէրզումտա պիր չիւպհէ հասըլ օլ-
տուղունու , վէ պու չիւպհէինն արթմագտա իտուկինի
ղանն իտիեօրում : Անըն գալի վէ միւսթագիմանէ նաղա-
ըլ տիզդաթը իւղէրիմէ աթֆ օլունտուղունտա , օլ նաղա-
ըլ տիզդաթըն , գալպիմին քիւհնիւնէ գատար էնէճէկին-
տէն գօրդուեօրում : - Իշթէ օլ վազըթ դըզարըեօրում վէ
սիթըէեօրում . . . Օլ նէճիպ իհթիեար չիմտիեէ գատար
հալիմի նա՛սըլ քէչֆ իտէմէտի ; նա՛սըլ հէր շէյլի անլաեա-
մատը : - Ա՛հ , գապահաթ վէ թագսիրաթ ատտ օլունան
աղ ու սէվտանըն՝ մուճիպի սաատէթ օլտուղու զանն օ-
լունուր իսէ տէ , խա՛յր , խա՛յր , պու եանըլ պիր իթիգատ
տըր : - Պու տիւնեատա ճէզասըզ գալան հիչ պիր ճինա-
եթ եօզ տուր . . . Ճէնապը Ալլահ տա պէնիմ ճինաեթի-
մի ճէզալանտըրաճագ տըր , վէ զաթէն տէ ճէզալանտը-
րեօր :

Անտրէ , Ժէրմէնին հէեէճանընտան Նաչի տէհչէթի
արթարադ ,

— Ճէնապը Ալլահ սիզի ճէզալանտըրըեօր մու . . . նէ՛
տուրէթլէ . . . տէյլի սիւալ իթտի :

Ժէրմէն . - Կիւնտիւղլէրի պէնի թաագիպ իտէն միւ-
լահաղաթ , վէ կիճէլէրի տաթի թաղերիզ իաէն ըիւեալար
իլէ :

Անտրէ . - Րիւեալա՛ր մը :

Ժէրմէն . - Էվլէթ , վէ օ ըիւեալար՝ էմնալի իշիտիւ-
մէմիլ պիր իշքէնճէ տիր տիսէմ , ճայիզ տիր : Տահա պու
կիճէ , էօյլէ պիր տէհչէթի ըիւեա կէօրտիւմ քի , հազը-
դէթէ Ֆէվզէլատէ եագընըզ վէ իհթիմալի պուլունտու :

ղունտան , խաթրըհսի , պէնի պուղ կիպի տօնտուրմագտա
տըր :

Անտրէ . - Ժէրմէն , նէ՞ ըրեա կէօրտիւնիւղ :

Ժէրմէն . - (Պաշտան աեաղա դատար տիթրէեհէք .)

Պիլմէք մի իսթէեօրսունուղ :

Անտրէ . - Էվվէթ , ըհճա իտէրիւմ , պանա նագլ իտի
նիղ : Բիւեալարըն , բէյղամպէքանէ մանէասը վար տըր
տէրլէր , վէ պէն , սիզին կէօրտիւկիւնիւղ ըրեաեւը , եա
դընտա զուհուրա կէլմիշ օլան շու եա պու վագըա իլէ իյ
ղահ իտէճէկիւմտէն , բէք չարուգ միւթէէսսիր օլան գուվ
վէյի թէխայեիւլիեէնիզին պու պապտէ հայրէթտէ գալա
ճաղընա շիւպհէ իթմէմ :

Ժէրմէն . - Բէք ալէա , արղունուղա մուվաֆիադաթ
իտէրիւմ . . . Իմտի , տինլէեին . . . Պու էվաէ . . . պուլուն
տուղումուղ պու օտատա իտիւմ , վէ սիզի պէքլէեօրսում
. . . Անճագ պիր դաշ ստաթտան պէրու պէքլէտիկիւմ ճի
հէթլէ , իզթիրապ , էնտիշէ , հաթթա ճիննէթ ալէամէթ
լէրի , եավաշ եավաշ պէնի իսթիլաեէ պաշլատը :

Անտրէ . - (Ֆիքրինտէն .) Նէ՞ զարիպ հալ . . .
տահա պիր աղ էվվէլ պու շէյլէրի պէն հիսս իտիեօրտում :

Ժէրմէն . - Նակէհան պիր ճիւզի սէս ալտըմ . . . պու
սէս , գարու անախթարընըն տէօնմէսի իտի . . . Կէլէն սիզ
օլտուղունուղա շիւպհէ իթմէեօրտում . . . Պինապէրին իս
թիգպալէ դօշմագ իւզրէ աեաղա դալգմըշ օլտուղում
հալտէ , գարու աշըլտը :

Անտրէ . - (Ժէրմէնին լէհճէսի սօլուպ վէ կէօղլէրի ի
րիլէշիպ , տալիըն տալիըն տուրտուղունու կէօրմէսինտէ .)
էյ , պէն մի իտիւմ :

Ժէրմէն . - Խայր , սիզ տէյիլ իտինիղ . . . Օ արա սայ
քի տիլիւմ թութուլտու , ագլըմ պաշըմտան կիթտի , վէ
տէհշէթ վէ հիճապըմտան նաշի ճան վիրմէք լատտէսինէ
կէլէրէք , օտանըն տիվարընա գատար ըրեաթ իթտիւմ ,

զիւրա Մ. տը Կրանիէօ , սանէմ կիպի լէհճէսի սօլուդ օլ-
տուղու հալտէ , հաքիմ միսիլու թէհտիտանէ գարչըմտա
տուրուեօրտու : Մէրդում , էլինտէ պիր մէքթուպ թութ-
մուշ օլուպ , պանա թագալիմ իտիեօրտու :

Անտրէ . - (Հէհէճանը ազիմէ տիւշար օլարագ .) Մէք-
թուպ մու :

Ժէրմէն . - Օ մէքթուպու թանըտըմ . . . Ատէմը պա-
պիթլէ սիղէ եաղտըղըմ մէքթուպլարտան պիրի , վէ ճի-
նաեթիմին ինքեար օլունաման իսպաթը իտի : Տէրհալ
տիղ չէօքիւմ , վէ «ֆէլ էրէն տէյիտա իթմէկէ չալըչտըմ
խէ տէ , սէսիմ պօղաղըմտա գըսըտը , վէ պէնիմ սէսիմ
տէն տահա զիեատէ գուվլէթլի օլան վէ էթրաֆըմտա
պուլունան տիկէր պաղը սէսլէր , « Վա՛ն Վա՛ն շա գապնա փ
չնաեալըն փնաեիլն բիլէ Վա գեպնա էրէն » սէօղլէրինի եիւք-
սէք սէտա իլէ թէքրար իթմէքտէ իտիլէր :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , Ժէրմէն , էլլէրիլէ եիւղիւնիւ
կիղլէիպ , պիր միւտաեթտէն պէրու տուրմուշ օլան հէօն-
կիւր հէօնկիւր աղլամասընա թէքրար պաչլատը :

Այնի վագըթտա Անտրէ , սայքի պիր սանէմ հալի
բէսպ իթմիշ օլուպ , ֆիքրինաէն ,

— Ա՛հ , հիսսիեաթըմ տօղրու չըգըեօր , տէտի . վէ
մէղպուրէնին գարչըսընտա տիղ չէօքիւպ , եալաչ սէտա ի-
լէ , - Պիշարէ գատը՛ն . . . պիշարէ գատը՛ն . . . սիղին իչին
էօմէք իսթէտիկիմ հալտէ , պէնիմ սէպէպիմլէ միւղտու-
րալ օլտուղունուղու կէօրմէք , նէ՛ տէրէճէ էսէֆ օլունա-
հագ չէյ տիր , տէյի պէեան իթտի :

Ժէրմէն , էլլէրինի եիւղիւնտէն աեըրըպ , զայիֆ սէ-
տաըլա , բիւեասընըն հիքեաեէսինէ շու վէճհլէ տէվամ
իթտի .

— Պուղ կիպի սօղուդ պիր թէր իլէ միւլէմնա օլտու-
ղում հալտէ , եաթաղըմտան գալդտըմ , վէ կէօղլէրիմի
ալաղըմտա , կիճէ լամպասընըն ճիւղի զիեասըլա , օտա-

մըն բերտէլէրինի վէ էշեասընը կէօրէպիլտիւմ, վէ խաթ-
րըմա կէլիեօր քի, օլ էսնաստէ ասմա սաաթ տա տէօրթ
չալտը... Պինապէրին օնտան սօնրա բիւեա կէօրմէքլիկիւմ
տուրտու, ֆադաթ պիր աղ էվվէլ գիքր իթտիկիւմ շայեա-
նը թէէսաիւֆ սէօղլէրին էլան գուլաղլարըմըն էթրաֆըն-
տա սէօղլէնտիկինի իշիտիեօր օլտուղումու զանն իտիեօր-
տում: - Պու հալ, ուղոն միտտէթ իմթիաատ իթտի: -
Շիմտի, անլատընը ա', լէհէմին սօղլուլուղու վէ վիճու-
տիմին տիթրէտիկի սէպէպլէրինի արթըդ սիւալ իթմէնին
... Հալպու քի օ աէհէթլի բիւեանըն խաթըրէսի, օնտան
սօնրա ֆիքրիմի մէշղուլ իթմէքտէն տուր օլմաաը, վէ է-
լան շու տագըգատա սիլին եանընըզաա պուլուլտուղում
հալտէ, ֆիքրիմ անընլա մէշղուլ տուր... Անտրէ, Անտրէ,
մէքթ ուպլարըմ եանընըզաա տըր, տէյիլ մի:

Անտրէ, ճէվապ իթասընտա թէրէտուիւտ իթտի, չիւն-
քի եալան սէօղլմէքլիք, քէնտի խաթիգամէթինէ, ախէա-
գընա գարշը խտի. ֆադաթ, տիկէր թարաֆտան տա, իթ-
ազչամքի վուգուլաթը կէնճ գատընա իգրար իթմէքլի-
զաթէն ֆէվգէլատէ միւղթարըպ օլան պիշարէ գատընճը-
ղաղը եէնիտէն վէ քեամիլէն նաճըլ տիւչարը մէյեուսիեթ
իտէպիլիր խտի: Իմտի, հագըգէթի հալին իգրար ու իթի-
րաֆը, ապլա վէ գաթա միւմքին օլմատըղընտան, Անտրէ,
հէման գաչամագ եօլլու պիր ճէվապլա,

— Սէվկիլիւմ ժէրմէն, մէքթուպլարընըղըն եէտիմտէ
օլուպ օլմատըղընը, նաճըլ սիւալ իտէպիլիրսինիլ: Անլէրին,
պէնիմ իչին, է'ն գըյմէթտար խապլնէլէրտէն զիւեատէ
մուաղղէզ վէ կիրանպահա օլտուղլարընա շիւպհէնիլ մի
վար տըր, տէտի:

Ժէրմէն. - Խա'յր, տօթթում, խա'յր, օլ պապտէ շիւպ-
հէմ եօգ տուր, անճագ սիլտէն պիր ֆէտաքեարլըդ...
պիւեիւք պիր ֆէտաքեարլըդ խաթէմէքլիկիւմ լաղըմ տըր:

Անտրէ. - Պիլիրսինիլ քի, հէր նէ ֆէտաքեարլըդ օլ-

ապ, գապուլատ թերէտաիւտ իթմէմ... Աղիզէմ, սիլի պունտան պէօլէ կէօրմէմէք թէքրիֆինտէն զայրի, հէր նէ թէքրիֆ իտէճէք օլուր իտէնիզ, մաէլ մէմնունիյեէ գապուա լինէ հազըրըմ:

Ժէրմէն. - Գալպիմին հիսսիեաթընը հալի օլան իշպու մէքթուպլարըն, սիլին իչին մուգատտէս օլտուղլարընը պիլիլիմ... Պիլիլիմ քի, պէնիմ զայպուպէթիմ զէմանընտա, անլէր, սիլին սաատէթինիզ վէ հաեաթընըզ մագաա մընտա աըր, լաքին շուրասը տախի մալիւմիւմ տիւր քի, սիլ, պէնիմ նամուսումու վէ իսթիրահաթըմը, հէր չէյէ միւրաճճահ աոտ իտէրսինիզ:

Անտրէ. - Ա՛հ, Ժէրմէն, սիլ պէնի բէք իյի մուհաա քէմէ իտիեօրսունուզ:

Ժէրմէն. - Օ հալտէ տիւշիւնիւն քի, էկէր պու մէքթուպլարտան եալընըզ պիր տանէսինի զայպ իտէրսէնիզ, նամուսումա վէ իսթիրահաթըմա իալէլ կէթիրիլմիշ օլաա ճադ տըր... Իմոի, Անտրէ, ալիճէնապանէ հարէքէթլէ, պու մէքթուպլարը եադմանըզը սիլտէն բէճա իտէրիմ... Պունու եաբաթըմըսընըզ:

Անտրէ. - Եաբաճաղըմը վատ իտէրիմ:

Ժէրմէն. - Օլ պապտէ պանա եէմին իտէրսինիզ:

Անտրէ. - Էվվէթ, իտէրիմ:

Ժէրմէն. - Ա՛հ, նէ՛ գատար սահիպի համիյեէթ վէ իսթիրահաթընըզ: Լաքին, պու կիւն, պու կիւն եաբաճաղընըզը վատ վէ եէմին իտիեօրսունուզ, տէյիլ մի:

Անտրէ. - Էվվէթ, պու կիւն եաբաճաղըմը վատ վէ եէմին իտէրիմ:

Ժէրմէն. - Թէշէքքիւր իտէրիմ, Անտրէ, իշթէ չիմոի թէմամիլլէ միւսթէրիհ օլտում, չիմոի քէսպի սիւքիւնէթ իթտիմ: Պէնիմ իչին պիր իսթար տիմէք օլան օ տէհչէթիլի բիւեատան պէրի, մէզքիւր մէքթուպլարըն միւլահաղասը, պէնի սոյքի թէլէֆ իթմէքտէ իտի:

Անտրէ . - (Ֆիքրինտէն .) Պիր ինթ ա՞ր մը . . . Ալլահ վի
րէ տէ , էօյլէ օլմասա իտի :

Շայեանը թէէսսիւֆ սուրէթ տէ պաշլաեան պու միւ
լադաթ , աղ վազըթ տա խիթամ պուլտու , վէ պէեանտէն
միւսթաղնի օլտուղու իւղրէ , օ կիւնիւ , պու միւլազաթըն
մէրքէզի օլան տայիրէ , օն սէքիզինճի ասըն զէնտօթլա
րը թարափընտան սէօյլէնտիկի կիպի , զէֆը ու սէֆա մէր
քէզի օլամատը :

Ժէրմէն , աշըգընտան մուֆարազաթընտան սօնրա ,
Մատլէն քիլիսէսինէ կիթտի , վէ մէգըլուր քիլիսէսին համի
սի օլան ինճիլի շէրիֆտէքի պիւեհիւք կիւնասքեար գատըն
միսիլու , աիղ իւզէրինէ կէլէրէք , ճէնապը Ալլահտան
աֆիլըգ տիլէմէկէ պաշլատը :

Պու արա Անտրէ տէ եաեան քէնտի խանէսինէ տօղ
րու կիթմէքտէ օլուպ , էսնաի ըահտէ ,

— Ա՛հ , էկէր զապիլ օլսա , օ մուզիրր մէքթուպարը
պուլմագ իչին , եաշաեաճաղըմ սէնէլէրին նըսֆընը վէրի
իտիմ . . . լաքին ժէրմէնին ըիւեասը նի՛չին պէնի պու գա
տար գօրգուլթուեօր . . . Տահա պու սապահ , պիր քիսնէ ,
պանա , « ըիւեալարա ինանրըրմ » տէմիշ օլսա իտի , քէն
տիսինէ ճէվապէն , « Սիղ մուլլազա տիվանէ օլմալըսընը »
տէյի ճէվապ վէրիր իտիմ : Հալպու քի չիմտի , ժէրմէնին
ըիւեասը պէնի տիւշարը տէհշէթ գըլաեօր :

Մատամ տը Կրանլիէօ , Մատլէն քիլիսէսինտէ ուզոն
միւտտէթ տուա իթտիքտէն սօնրա , քէնտիսինի պէքէ
մէքտէ օլան արապասընա ըաքիպ օլտու :

Մէզպուրէ , պաղը ահրապասընա վիզիթա վիրմէք ի
չին տիշարը չըգմըշ օլտուղունու պէհանէ իթտի իսէ տէ ,
վիճուտճա վէ բուհճա իգթիտար վէ թազաթը պու
լունմատըղընտան , տօղրուճա քէնտի տայիրէսինէ չը
գըպ , էլպիսէսինի թէպտիլ իթտի , վէ զէվճի ինէ պիւ
լիքտէ թաամ իթտիքլէրի սըրապա , զէվճի , օ աղչամը

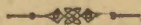
նանդ-էլիզէտէքի ճանպարհանէեէ կիթմէլէրինի մէզպու-
րէեէ թէքլիֆ իթտի իսէ տէ , ֆադաթ կէնճ գատըն ,

— Տօսթում , պիր աղ եօրկունում , վէ հէման ըահա-
թըմ եօդ տուր : Իմտի , պու ազչամ տիշարը չըգմամագ ,
վէ էրքէնճէ օտամա չէքիմէք իւզրէ միւսաատէնիդի իս-
թէրիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Յիւլվազը , ալաֆրանկա սաաթ տօգուգ սուլարընտա ,
թէրմէն , տայիրէյի մախսուսէսինէ չէքիլտի , վէ Մ . տը Կը-
րանլիէօ տէ , զէվճէսի եալընըզ գալմաեը արզու իթտիկի
ազչամլարը սէրգընեէ կիթտիկի կիպի , օ ազչամը տախի
կիթտի :

Մէրգում , հէնուզ տիշարը չըգմըչ էքէն , Գրուա-Տիէօ-
տէն ճէօմէրտճէ պախչիշ ալտըղը մախլամիւմիւզ օլան մատ-
մուաղէլ Մարիէթ , մատամասընըն դաբուսունու չալտը , վէ
պիր քիւչիւք թէքսի տէրունինտէ պիր մէքթուպ պուլուն-
տուլու հալտէ , սուրէթի մահրէմանէտէ իչէրի կիրտի :

Պու խոսուստա հէր նէ գատար մուճիպի իզթիրապ
հէ պիր հալ եօդ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ թէրմէն ,
թիւեասընը խաթըրլամագլա տիթրէտի :

Թէրմէն . - (Պէսլէմէեէ խիթապէն .) Նէ տիր օ Մա-
րիէթ , պանա պիր շէյ մի կէթիրտին :

Մարիէթ . - Մատամ դօնթէս , զաթընըզա պիր մէք-
թուպ կէթիրտիմ :

Կէնճ գատըն , մէզքիւր մէքթուպու ալտը : Պունուն

մահֆաղասընըն պիր քէօչէսինտէ , « զահէթ միւսթաճէլ տիր » սէօղիւ դըրմըղը միւրէքքէպ իլէ եաղըմըլ , վէ ալթընա տէօրթ չիդիք չէքիւմիշ իտի :

Ժէրմէն . - (Մէրթուպու թէտդիգտէն սօնրա .) Պու մէրթուպ բօսթա իլէ կէլմէեօր մու :

Մարիէթ . - Խա'յր , մատամ , պիր համմալ կէթիրտի :

Ժէրմէն . - Իբիմին թարաֆընտան :

Մարիէթ . - Օլ պապտէ պիր շէյ սէօյլէմէտի :

Ժէրմէն . - Կէթիրէն համմալ հալէա պուրատա մը տըր :

Մարիէթ . - Խա'յր , մատամ , իւճրէթինի զաթէն ալթընա օլտուղունտան , մէրթուպու թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա , սալուշուպ կիթտի :

Ժէրմէն . - Բէք լյի , Մարիէթ , պէնի եալընըղ պուրադ :

Կէնճ գատըն եալընըղ գալարդընտա , գաթի պիր սէպէպ օլմատըղը հալտէ , էլի տիթրէեէրէք , մահֆաղասը երրթտը , վէ տէօրթ տիւրիւմիւ քեաղըտը աչտըգտան սօնրա , միւնտէրիճաթընը , վէ պիրինճի սըրալարընը օգուր օգումաղ , լէհճէսի ֆէվգէլտտէ սօլուպ , վիճուտի , պրթմալը քիմնէլէր կիպի տիթրէմէկէ պաշլատը :

Մէղպուրէ , մէրթուպուն դրաաթընը իքմալ իթտի կինտէ , օթուրտուղու եէլտէն աեաղա գալգըպ , պաշընա պիր շաքգա դօյտու , վէ օտասընըն պէսլէմէսի թարաֆընտան գարեօլասը եանընտա ունուտուլմուշ օլան պիր էլպի սէեի ալէլաճէլէ կիեինիպ , սօնրատան տիրիւմիշ օլան վէ թապուլթունտան ֆիրար իտէն պիր էօյլու կիպի , էվէլա օտասընտան վէ մուախսարէն օթէլինտէն տիշարը ֆըրա եարադ , սօգաղա չըգտը :

Խանէսինտէ մէրգուլմէեի գարչըլաեանըար , աճապը ագըլնա խիֆֆէթ մի կէլմիշ տիր տէյի միւլահաղա լտէրէք , թէաճճիւպիւ աղիւմլէ քէնտիսինէ պադմադտա իտիլէր :

ժերմէն, արապա գաբուսու եագընընտա պօշ պիր ա-
րապանըն տուրտուղունու կէօրիւպ, արապաճընըն էլինէ
պիր լուի ալթունու սըգըչտըրտը, վէ « Շիմտի պէնի Պու-
լոնեւր սօգազընա կէօթիւրմէլիսին » տէտիկինտէ, արապա-
ճը, պէօյլէ նատիր իւլ էմնալ պիր ճէօմէրտլիքտէն տօլաեւր
թէաճճիւպտէ գալըպ, հէման գամչըսընը էլինէ ալտը, վէ
հայլտընը պիր գաչ տէֆա շիտտէթլէ գամչըլամասընտա,
հայլան տէօրթ նալ հարէքէթէ իպթիտար իյլէտի, վէ կէնճ
գատըն, կէչէն տէօնէնլէրտէն քէնտիսինի կիզլէմէք իւզըն,
արապանըն պիր թարափընա չէքիլտի :

Մէրգուճէեէ ֆէվգէլատէ թէէսսիրի մուճիպ օլան մէք-
թուպուն միւնտէրիճաթը, էլպէթթէ օգուեանլարըմըզը
մէրագտա պլրագմըչ օլտուղունտան, տէրճինի թէնսիպ իյ-
լէտիք :

« Մատամ վիգօնթէս ,

« Պիլ խասսա խայրխաշըղընըզա թալթիֆ իթմիչ օլ-
տուղունուզ միւսիւ մարքի Անտրէ տը Սան-Րէմօեա , պիր
ալ զիեատէ հէեէճանամիզ օլարագ , պիր խայլի աշըգպա-
ղանէ մէքթուպլար կէօնտէրմիչսինիզ տիր :

« Հիքեաեէսի զաեէթ մուֆասսալ օլտուգտան պաշգա,
թուղումու տալի պուլունմաեան վէ հէման ինանըլմաեա-
ճագ տէրէճէտէ զարիպ օլան պիր թագըմ հատիսէլէր ,
մէզքիւր մէքթուպլարտան ՊէՇինի , զաթընըզա պու մէք-
թուպու եազմագլա միւֆթէլիիր պուլունան քիմնէնին եէ-
տինէ կէչիրմիչլէր տիր :

« Պու քիմնէ , զիքր օլունան մէքթուպլարըն ասըլլարընը
թարափընըզա կէօնտէրմէք հալինտէ օլմամաեւր խալիսանէ
վէ չէտիտէն արզու իտէր , վէ պու սուրէթլէ շիւքրանիեէ-
թինիզէ մազհար օլմագլա , իրզմէթի պէտէլինի միւքէմնէ-
լէն ալմըչ օլաճազընը զանն իյլէր իսէ տէ , ֆագաթ էսէֆ
օլունուր քի , քէնտիսի պունու եաբմագ իչին միլիօն սահի-

պի տէյիլ տիր, լաքին օլմանա իսթիտատը վար տըր: Մա-
տամ գօնթէս, սիզ տէ պիլիրսինիզ քի, եաշատըղըմըլ շու-
ղէմանտա, պիրտէն պիրէ զէնկին օլմագ նէ՝ տէրէճէ միւշ-
քիւլ տիր: Պինաէն ալէյհ, զէնկին օլմագ իշին զուհուր
իտէն եկէալէ ֆըրատթտան իսթիֆատէ իթմէեէն հարիս պիր-
քիմաէ, գապահաթլը վէ ագըլըրզ տիմէք տիր:

« Զէվճինիզ Մ. վիգօնթ տը Կրանլիէօնիւն սէրվէթի
ֆէվգէլատէ տիր: 1850 սէնէսի էսնապընտա, մէգքիւր սէր-
վէթ, ալթը միլիօն ֆրանգա պալիզ օլմուշ իտի: Տօղրու
մալիւմաթ ալան զէվաթըն թէէմին իթտիքլէրինէ նէգա-
րէն, Բարիստէ իճրա օլունան պազը միւսսայիտ մուամէլա-
թը սարրաֆիեէ սաեէսինտէ, օլ վագըթտան պէրու իշպու
սէրվէթ իւշ միալինէ չըգմըշ տըր: Իմաի, պու կիւնքի կիւն,
Մ. տը Կրանլիէօ, հիշ տէյիլ իսէ, եիկիրմի միլիօն ֆրանգ
սէրմանեէնէ վէ պիր միլիօն ֆրանգ իրատա մալիք տիր քի,
պու պիր լաեըգլը զէնկինիք տիմէք տիր:

« Մտտամ գօնթէս, էլիմի զամիրիմ իւզէրինէ վալ ի-
տէրէք, շու սիւալի արզ իտէրիմ քի, - Պէն պու տէրէ-
ճէ ֆաղիր օլտուղում հալտէ, զէվճինիզին պու մէրթէպէ
զէնկին օլմուսը, մուվաֆըզը ատալէթ մի տիր:

« Խա՛յը, տէյիլ մի:

« Իմաի, ճէնապը Հագգըն պու պապտէ նաթէմամ
օլան պիր թէտպիրինի իքմալ իլէ, պիր տէրէճէ մուվագէնէ
պուլմագ եօլունա կիտէլիմ: - Վագաա պէն, պու ֆըրատթ
սաեէսինտէ զէնկին օլաճագ իսէմ տէ, պունունլա Մ. տը
Կրանլիէօ ֆագիր օլմանաճագ տըր, զիրա, մատամ վի-
գօնթէս, սիզին օլ բարլագ կիւզէլիկինիզի թէզէրին գըլան
գատրօնուն թէզէրինաթընտան պիր ճիւզի բարչա պիլէ ալ-
մագ ֆիքրի մուզիրրինտէ ասլա պուլունմանեօրում:

« Պիրրիմի էյզահ իտէերիմ:

« Պու կիւնքի բէնչէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն,
տէօրթ կիւն զարֆընտա, պինապէրին բազար իրթէսի կիւն

Տիւ ազշամա գատար , մէղքիւր ՊէՇ մէքթուպու թաշթը
էրինիզտէ պուլունտուրմագլա միւֆթէխիւր օլաճաղըմ :

« Շէօյլէ քի թարաֆընըղտան վէրիլէճէք օլան պիւր Բ-
լիս ֆրանգա պէտէլ , իշպու մէքթուպլարը , եա սիպէ , եա-
լտ վէրիլինիզէ թէսլիմ իտէճէեիմ : Սէղքիւր միլիօն ի-
ւէ , պահսընը իթտիկիմ մուլաղէնէնին հուսուլի իշին պէ-
հէմէհալ լաղըմէտէն տիր :

« Էկէր կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնիւ , սաաթ ազ-
լամին սոգուղունա գատար , միւպատէլէի լաղըմէ իճրա
ֆունամագ իսէ , ճէվապ մէքթուպունուղու ալտըղըմտան
պիւր սաաթ սօնրա , քէմալը թէէսլիֆլէ Մ . տը Կրանլիէօ-
նէ թէքլիֆիմի արզ իտէճէեիմ : Սիզ պէնսէն իյի պիլիւրսի-
նիլ քի , Մ . տը Կրանլիէօ պու պապտէ թէքլիֆիմի պիւա
թիւրազ գապուլ իտէճէք տիր :

« Պու միւնասիպէթլէ , մատամ վիգօնթէս , իհթիրա-
մաթը աճիզանէմի հուղուրը ալինիզէ թաղտիմ իլէ միւֆ-
թէխիւր օլուրում :

« Ղաեթթ սատըգ վէ միւթի պէնսէնիլ ,

« ՊԻՐ ՄԻԼԻՑՆ ՅՐԱՆԳԱ ՄԻԻՀԹԱՃ ՊԻՐ ԳԻՊԱՐՁԱՏԷ : »

« Պարէլ Էֆէ . - Ալէլ հիսսալ օլմագ իւղըն աղչէ վիրմէք
գիհուտէ տիր , չիւնքի Մ . տը Կրանլիէօնիւն , պիր շէք իմզա
թաէճէկինէ էմին օլաուղումտան , օ եօլտա աղչէ ասլա
գապուլ իտիլէմէզ :

« Տէկէր . - Ձիքը օլունան աշըղանէ մէքթուպլար , շու
էնսատէ , էչիքիէ սօղաղընտա և նիւմէրօլոն մաղաղատա
մուգիմ Սլմանիալը թաճիր Մ . Զիմէրմանըն եէտինտէ պու-
լունմագտա տըր : - Պու քիւչիւք իշին թէսլիեէսինի տէ-
րիւհտէ իթմիլ օլան Մ . Զիմէրման , բաղար իրթէսիեէ գա-
տար , հէր կիւն , էօյլէտէն սօնրա , սաաթ և տէն Տ եա գա-
տար , վէ բաղար իրթէսի կիւնիւ , ազշամին սաաթ 7 սին-
տէն Զ ունա գատար քէնտի խանէսինտէ պուլունուր : »

Արապա, Պուլոններ սօգաղընտա, Անտրէնին խանէսի
գարշըսընտա տուրտուղունտան, Ժէրմէն աշաղընա էնտի,
վէ շիտտէթլէ գաբուեու չալմասընտա, գաբու աշըլտը,
վէ մէզպուրէ, եիւզիւնտէ նիգապը պուլունմասըղընը, վէ
պինապէրին Անտրէնին ահըպալասը վէ խըզմէթ.քեարլարը
եիւզիւնիւ կէօրէպլէճէքլէրինի պիւլէ տիւչիւնմէքսիզին,
տիթրէեէրէք, հավլիտէն կէչտի, վէ տէհլիզտէ էթիէնէ
րասթ կէլմէքլէ, ճան վիրմէք հալինտէ պուլունան խա-
թալարա մախսուս պիր սէտա իլէ,

— Էֆէնտինիզ նէրէտէ աիր, տէյի սիւալ իթտի:
Էթիէն. — Մատամ վիգօնթէս, միւսիւ մարքի քէնտի
օտասընտա տըր:

Ժէրմէն, քէնտի իսմինին վիրիտիկինի իշիթտիկինտէ,
պաշտան աեաղա գատար տիթրէտի, չիւնքի խըզմէթ.քեա-
րը մէրգում, իրթէսի կիւն, մատամ տը Կրանլիէօնիւն
Յնտրէեէ վիրտիկի վիզիթաեը սայիրլէրէ հիքեաեէ իտէ-
պիւր իտի, վէ չիւպհէսիզտէ էօյլէ իտէճէք իտի:

Պիչարէ Ժէրմէն... Փիքըրինտէն,

— Պու կիճէքի ըւեամտա իշիթտիկիմ սէօզլէր սահի-
հէ չըգաեօր, տէյի միւլահաղա իթտի:

Էթիէն. — (Բէլամընա տէվամ իտէրէք.) Մատամ վի-
գօնթէսին թէչրիֆինի էֆէնտիմէ խապէր վիրմէքլէ միւֆ-
թէսիւր օլապիլիբմիեիմ:

Ժէրմէն, խըզմէթ.քեարըն սէօզլէրինի տինլէմէիպ,
ֆագաթ պիր հիսսի թապիի իլէ, պիր գաշ այ էվվէլ, էօ-
լիւմ տէրէճէսինտէ խասթա զանն իլլէտիկի Անտրէեէ կէօր-
մէք իշին, մէրգումսն խանէսինէ կէլտիկինի խաթըրլատը,
վէ պատէհու գարշըսընա չըգան պիր գաբուեու աշըպ,
եանընտա հիչ պիր ըհպէրի օլմագսըղըն, ալթ գաթտաթի
տայիրէլէրէ իլէրլէտի:

Անտրէ, սօգագ գաբուսունուն շիտտէթլէ չալընտըղը-
նը իշիթտիկինտէ, զաթէն տիթրէմիշ իտի: Պիր աղ սօնրա,

քննորդ օտաւորնա պիթիչիք պուլունան սալօնտա սիւրաթլը
աւրմ սէսի ալաղընտա, գալպի թաղելիգ օլունարադ,
պիթի ֆէլաքէթ վուդու պուլմուշ օլմաւորնը առջի հիսս
թիթի:

Պիրտէն պիրէ, մէգըլըր օտանըն դարուսու աչըլըպ,
թէրմէն, եանադլարը պէմպէեալ օլտուղու վէ անճադ
պաղը պէնէֆշէ լէնկինտէ լէքէլէր պուլունտուղու, վէ
ֆէվգէլատէ իրկէշմիշ օլան կէօլլէրինին էթրաֆը մօրաւ-
միշ իսուկի հալտէ իշէրի կիրոթի, վէ տէրուըն օտաւոր պիր
գալ աւրմ հէնուղ ալմըշ իքէն, օլ սնէ տէկին քէնաւի-
սիթի մուհաֆազա իտէկէլէն սինիլը դուվվէթի, նակէհան,
մէգպուրէթի թէրք իթիկինտէն, աեադլարը աթիթրէմէկէ
պալլատը, վէ էկէր Մնարէ, մէգպուրէթի թուլմադ իւղրէ
եաւտըմէնա եթիշմէսէ իտի, սէօնմիւշ օլան պիր չիշէք
կիպի եէրէ աիւշէճէք իտի:

Պինապէրին մէրգուլմէ, իքի դօլույլա մաշուգունուն
պաղաղընա սարըլըպ, եիւղիւնիւ, անըն կէօքսիւ իւղէրին-
տէ կիլլէտի, վէ սէլ կիպի եաշար կէօլլէրինտէն ագտը-
ղը սըրատա, քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Մնարէ՛, Անարէ՛, պէն արթըգ զայպ օլտում...
մահվ օլտում... անլաթօրմուսունուղ, պունտան պէօլլէ
պէնիմ իշին չարէի սէլամէթ գալմաւը, տէտի:

Անարէ. — Նէ՞ տիեօրսունուղ սէվկիւլիւմ:

Ժէրմէն. — Նէ՞ տիեճէթիւմ... զայպ օլտում, մահվ
օլտում տիեօլաւմ:

Անարէ. — Ալլահ աշգընա օլտուն, հէր նէ օլտու իսէ,
պանա տա սէօլլէթին:

Ժէրմէն. — Ագլըմ պաշըմտա տէյիլ տիր... էֆրեա-
րմ տաղընըգ տըր... Անարէ՛, էկէր պանա մուհապպէ-
թիկիլ վար իսէ, պէնի դուրթարըն: Ա՛հ, օ թիւեամ...
թիւեամ...

Անարէ, Ժէրմէնին եանընտա աիւղ չէօքմիւշ օլտուն

զուհատէ, վուգուի հալի անլամագ իւզրէ քէնտիոնէ
բէք չօգ սիւալլէր իթմէքտէ իտի իսէ տէ, մէզպուրէ, հա-
գըզէթէն շաշըմըշ օլտուղունտան, սիւալլէրինէ, անճագ
անլաշըմագ սուրէթտէ ճէվապլար իթա իյլէմէքտէ իտի:

Նիհաեթ մէրգում տէլիգանլը, կէնճ գատընըն ա-
վուճու իչինտէ պուրուշմուշ վէ երըթըմըշ օլտագ մէվ-
ճուտ պուլունան մէթթուպու կէօրմէքլէ, ուսուլ իլէ բար-
մագլարընը աշըպ, մէզքիւր մէթթուպու ալտը, վէ ֆէվ-
գէլատէ մէրագլէ միւնտէրիճաթընը օղուտուղունտա, հէր
շէյի անլատը: Օլ վագըթ ժէրմէն, Անտրէնին սիմսըն-
տաքի թէէսսիրաթը միւտհիշէեի թէճէսսիւս իտէրէք,

— Այապ վէ մահվ օլտուղումուղու սիզտէ անլատը-
նըզ, տէյիլ մի, տէտի:

Եա օ տուր քի Անտրէ, ժէրմէնէ իւմիտ վիրմէք իս-
թէտիկինտէն, եախօտ պուլունտուղլարը մէզքիւր տէհ-
շէթլի վագիւեթ իչինտէ սահիհէն պիր շէօլէյի իւմիտ
կէօրտիւկինտէն, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Ժէրմէն, եէմին իտէրիւմքի սիզի գուրթարաճա-
ղըմ, տէտի:

Հագըզէթէն մուհապպէթի օլան գատընլար, սէվ-
տիքլէրի տտէմլէրին սէօզլէրի, նագապիլի իճրա վէ մէճ-
նունհանէ տախի օլսա, պու սէօզլէրէ ինանըրլար:

Իմաի, մատամ տը կրանլիէօ տախի, ֆէվգէլատէ մէյ-
եուսիեթ իչինտէ պուլունմագտա իքէն, պիրտէն պիրէ
էմնիյեթ քէսպ իտէրէք, պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ
եաւլաշ սէտա իլէ,

— Մատէմքի պէնի գուրթարաճաղընըզը պէեան ի-
տիւօր իսէնիզ, սէօզլիւնիւղէ ինանըրըմ, լաքին նաճըլ գուր-
թարաճագսընըզ, տէյի սիւալ իթտի:

15

Անտրէ . - Պու պապտէ եալընըզ պիր չարէ վար տըր
 փ, օ տախի, մէքթուպլարը, պէնտէն ջալան ալջաղըն է-
 ինտէն ալմագ տըր, զիրա շիմտի բէք իյի անլաեօրումքի,
 անլէր պէնիմ եէտիմտէն չալընմըշ տըր . . . Պու իսէ, վագ-
 թը մուայեէնինտէն տէօրթ կիւն էվվէլ իսթէնիլէն մէպ-
 լաղը վէրիպ, մէգքիւր մուզիրը սըրըրն Փաշ օլմամասընա
 իթինա իթմէքլէ օլապիլիր :

Ժէրմէն . - Լաքին իսթէնիլէն մէպլաղ ղաեէթ ճէսիմ
 տիր . . . պիր միլիօն իսթէնիեօր . . . մէքթուպու լաեըզըլա
 օգուտունոլզ մու . լաեըզըլա տնլատընըզմը : Պիր միլիօն
 Ֆրանգ լաղըմ տըր, հապուքի պէնիմ հիշ պիր բարամ
 եօգ տուր : Զէվճիմին ղաեէթլէ զէնկին օլմասընա րազ-
 մէն, պէն Ֆագիրիմ :

Անտրէ . - (Պիր ազ թէրէտտիւտտէն սօնրա .) Նէ՞
 պէլիս վար տըր . հիշ պիր շէյտէն վէսվէսէ իթմէեին տ-
 զիզէմ, սիզի գուրթարաճաղըմը պէեան իյլէմիշ իտիմ,
 թէքրալ իտէրիմ : էվվէթ, եէմին իտէրիմքի, սիզ գուր-
 թուլաճագսընըզ . . . պու պապտէ պանա կիւվէնին :

Ժէրմէն . - (Սօլկունլուղու հէման քեամիլէն կէշէրէք .)
 Ահ, արթըզ պու խուսուստա շիւպհէ իթմէմ, սէօզլէրի-
 նիզէ ինանըրմ, վէ ֆիքրիմ իլէ գալպիմտէ միւսթէրիհ
 տիրէր :

Անտրէ, քէնտինին միւպհէմ թէէմինաթը իւզէրինէ
 կէնճ գատընըն իպրազ իյլէտիկի էմնիյեէթի ֆէվզէլա-
 տէեի կէօրտիւկիւնտէ, եէնիտէն միւթէէսսիր օլտու :

Ֆիլվագը, մէրգում, իւմիտինի իւզէրինէ պինա վէ
 թէէսսիս իթտիկի վագըալարըն ղայրը մազպութ վէ պիէ-

սաս չէյէր օլտուղունու նա՞ռլ տէրք իտէմէղ իտի : - Լա-
քին տէնիղին թա տէրինինէ գատար էնմիշ օլան վէ գու-
վէթոէն տիւշմիւշ պուլունան պիր քիմնէ , սօն ստնիէէ
գատար իւմիտ իթտիկի կիպի , մէրգումուն տախի , մէմու-
լին զայրի պիր հարտըմ իւմիտինտէ պուլունմասը տէրքեայ
իտի :

Ժէրմէն . - (Իէլամնա տէվամ խտէրէք .) Մէթուպ-
լարմին չալընմըշ օլտուղունու պէեան իտիեօրտունու
տէյիլմի :

Անտրէ . - Էվվէթ . . . չիմոի պու խուսուստա իսքեաթ
օլտում . . . Պաղը գարանլըգ ճիհէթլէրի , պիրտէն պիրէ
ֆիքրիմտէ թէնվիր օլունտու . . . Մէղքիւր սիրգաթըն նա-
սըլ վէ նէրէտէ վուգուա կէլտիկինի չիմոի անլաեօրում . . .

Ժէրմէն . - Խըրսըղը տա թանըրմըսընը :

Անտրէ . - Քէնտիսինի կէօրտիւմ , ֆագաթ թանը-
մամ . . . Պու պիր կէնճ քիմնէ իտի . . . անճագ պու իշտէ
քէնտիսի պիր վասըթա օլմալը տըր :

Ժէրմէն . - Օլ չայեանը թէէսսիւֆ մէթուպլար նէ-
րէտէ պուլունմագտա իտիլէր :

Անտրէ . - Եէտիմտէն ասլա աեըրմատըղըմ պիր չիլ-
տան տէրունինտէ իտիլէր : Կիւնտիւղ վագթը , օ չիլտանը
գալպիմին իւզէրինտէ թաշըր իտիւմ , կիճէլէրի տէ եաս-
թըղըմին ալթընտա կիզլէր իտիւմ :

Ժէրմէն . - Պու մալիւմաթը պիլէն վա՞ր մը իտի :

Անտրէ . - Խա՛յր , քիմնէ պիլմէղ իտի :

Ժէրմէն . - Էլպէթթէ խըրսըղ տա պիլմէտիկի հալտէ ,
քէնտիսինէ քիմ մալիւմաթ վիրմիշ օլապիլիւր :

Անտրէ . - Իշթէ , անլաշըլամեան մուամմա պու տուր :
Պու խուսուսու հալլ ու ֆասէ չալըլեօրում , լաքին մու-
վաֆֆագ օլամաեօրում : Ֆագաթ իշպու չայեանը թէէսսիւֆ
մէսէլէ հագգընտա արթըղ տիւշիւնմէեիպ , միւսթագպէլ
եանի սէլամէթիմիլ իւզէրինէ տիւշիւնէլիւմ : Պու հալտէ ,

էվկիւլիւմ, արթըդ կէօզ եաշլարընըզը տուրտուրուն...
 եազընտա հէր շէյ սըրասընա կիրէճէք տիր... զիհնինիզի
 վէ գալպինիզի թէսկին, վէ խանէնիզէ ավտէթլէ, հաեա-
 թընտան զիեատէ սիզի սէվմէքտէ օլան քիմնէնին աշգ ու
 մուհապպէթինտէն նաշի չէքտիկինիզ միհն ու մէշագգա-
 թա ափվ իտին :

Ժէրմէն, պու իֆատէեէ գարշըլըդ լաթիֆ պիր թէ-
 պէսիւմէ ճէվապ վիրտի :

Մէզպուրէ, միւսթէրիհ օլտուղունու պէեան իթմիշ
 իտի, լաքին վիճուտինտէ զուհուրա կէլէն սատէմէ օլ գա-
 տար շէտիտ վէ իզթիրապ ու էնտիշէսի օլ մէրթէպէ տէհ-
 լէթի իտի.քի, էլան սինիրլէրինին տիթրէմէսի, վիճուտի-
 կի սարստըլը կիպի, արատա սըրատա տախի կէօզլէրին-
 տէն, եանագլարը իւզէրինէ ինճու կիպի եաշ տանէլէրի
 ազմագտա իտի :

Անտրէ, մէզպուրէեէ արապասընա գատար ըիֆա-
 գաթ իտիպ, պատէհու քէնտիսի, ասլա վագըթ զայ իթ-
 մէքսիզին, պիր.քիրա արապասընա ըաքիպէն, Գրուա-Տիէօ-
 կիւն խանէսինէ աղիմէթ իյլէտի : Լաքին պարօնուն խըղ-
 մէթքեարը Անտրէեի գարշըլաեարագ ,

— Միւսիւ պարօն տիշարը չըգմըշ տըր, միւսիւ մար-
 քի, ֆագաթ զաթընըզը գապուլ իտէմէտիկինտէն տօլա-
 եր ֆէվգէլտտէ միւթէէսսիւֆ օլաճագ տըր, տէյի պէ-
 եան իյլէտի :

Անտրէ. — Էֆէնտինիզի նէրէտէ պուլապիլէճէկիմի
 պիլլիւմիսինիզ :

Խըզմէթքեար. — Ձանն իտէրիմ քի, միւսիւ պարօն
 քէնտի սէրգլըսընտա թաամ իթմէք նիեէթինտէ իտի : Իմ-
 տի, միւսիւ, իհթիմալ.քի քէնտիսինի օրատա պուլապիլիւ-
 մինիզ :

Անտրէ, օրատան տա աճէլէթէն սէրգլըեէ կիթտիկին-
 տէն, սէրգլընըն հէր վագըթքի միւշթէրիլէրինտէն պիրի ,

— Աղիգիմ միւսիւ, պարօն պէշ տագըգա էվվէլ պուրատա իտի. պիր ազ էվվէլ կիթտի, տէտի:

Անտրէ. — Նէ՛րէեէ կիթտիկինի սէօյլէտի՞ մի:

Սէրգլընըն ատէմի. — Էվվէթ... մէրգուժ, Սէնթ-Ս. պէնի տէ քէնտի արապասընա ալարադ, Էքիսի պիրլիքտէ գօնթէս տը թրէժան նամ ճալիպ դատընըն խանէսինէ կիթտիլէր:

Վագաա Անտրէ, քէնչէնպիհ կիւնլէրի Ֆաննինին սուա. րէլէրինտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ պարօնտան տավէթ օլունմուշ իտի իսէ տէ, Ժէրմէնին աշգընա տալմըշ օլտուղունտան, տավէթի մէգքիւրէեէ իճապէթ իթմէմիշ իտի, ֆագաթ քէնտիսի, Ժօրժ թրէժանը թանրտղընտան, վէ իւշ հաֆթատան պէրու մէրգումուն, քէնտի գարըսընըն խա. նէսինտէ իգամէթ իթմէտիկինի պիլմէտիկինտէն, գօնթէսին խանէսինէ կիթմէքտէ հիշ պիր մազհուր կէօրմէմէքտէ իտի:

Պինապէրին, ասլա՞վագըթ կէշիրմէքսիղին, պարօն իէ կէօրիւշմէք խուսուսունա էհէմմիեէթի ֆէվգէլտտէ վիրտիկինտէն, տէրհալ խանէսինէ ավտէթլէ, սուարէլիք թուա. լէթինի թէրթիպ իտիպ, Ֆաննի Լամպէրին խանէօինէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը:

Լաքին պիղ անտէն էվվէլ մահէլլի մէգքիւրէ աղիմէթլէ, օլ պապտէ պահա իթմէք իսթէրիլ:

Ֆաննինին խանէսինտէ վուգուինի եազտըղմըզ վա. գըանըն ագչամընտան սօնրա, պազը հատիսէլէր զուհուրա կէլտիքի, պունլարը, օգուեանլարըմըզա արզ ու պէեան իթմէքլիկիմիզ ճայիլ տիր:

Մաշուգէի սապըգէսինին հարէքէթի քիւսթախանէսի իւզէրինէ, եէնիտէն մէգպուրէեէ տիլտատէ օլմուշ օլան Սէրժ Սլտէօնօֆուն, մուհապպէթի, իլք մուհապպէթին տէն տահա զիեատէ չիտտէթ քէսպ իթմիշ իտի:

Մէրգում, Ժօրժուն, քէնտի զէվճէսինի թէրքլէ, էվէ

անագ պատմամասը սանէսինտէ, տահա զիեառէ սէրպէս-
թիյեթ պուլմուշ օլուպ, կիճէ կիւնտիւզ մաշուգէսինտէն
պըրլմանարագ, օրատա հաքիմանէ հիւքմ իթմէքտէ, վէ
սէրգլըտաքի ահըպպասընը տա ալա սըրա օրաեա թաամա
տալէթ իյլէմէքտէ իտի:

Պաննի իսէ, զանն իտէրսին քի, պու շայեանը թէէս-
սիւֆ հալինտէն զարիպ պիր մահզուդիյեթ հիսս իթմէք-
թէ, խանէսինէ կէլէնլէրէ սէրպէսթճէ վէ պիլա ֆիթուր
կէօրիւնտիւքտէն պաշգա, բրէնս իլէ տէ տայիմա տիշարը
լըգմագ քիւսթախըյընտան չէքինմէքտէ իտի:

Հէման, հէր կիւն, պուկար, Սէրժին Բուսիատան
հէլպ իթմիշ օլտուղու տէօրթ ալթա գօշուղու պիւեիւք պիր
ֆայթօնա բաքիպ օլմուշ օլտուղլարը հալտէ, Պուա տը
Պուլնեը նամ թէնէզղիւհ մահէլլինտէ կէօրիւլիւրլէր, վէ
ազլամլարը տախի Բարիսին քեաֆֆէյի պիւեիւք քիւշիւք
թէաթրօլարընըն է՛ն պիրիննի լօթլարընտա օթուրուրլար
իտի:

Թրէժանըն խաթըրէսինտէն Պաննի աուլա տիւշարը իզ-
թիրապ օլմանարագ, բէք նատիրէն անը տիւշիւնտիւքտէ,
քէնտի քէնտիեթ շէօյլէ սէօյլէր իտի:

— Բէնտիսինտէն իսթէտիկիմ շէյ՝ իսմի իտի, օնու
տա պանա վիլտի: Օնտան սօնրա, շայեանը թէէսսիւֆ պիր
մէնղարէ իւզէրինէ սավուշուպ կիթտի: Էկէր գալպի օլսա
իտի, տուէլլօ իտէր իտի: Պէլքի պէն տէ, պու կիւն աուլ
գալըր իտիմ, լաքին պու Թրէժան բէք պաեաղը առէմ ի-
միլ... Եէտինտէ օլան սէնէտլէրի պանա դարչը իսթիմալ
թիմէք շարէսինի տէ պուլսա, եինէ պէնիմ իլին նէթիճէ-
սի իյի օլմաղ, ֆագաթ քէնտիսի պուկու եաքմագլըղա
միւգթէտիւր տէյիլ տիւր, եախօտ օլ պապտէ ճէսարէթի
եօղ տուր:

Լաքին Թրէժանըն խաթըրէսի, Սէրժին ֆիքրինի վէ բու-
հունու սայքի իզթիրապը տէրուն մագամընտա միւթէէս-

սիր իյլէտիկինտէն , բրէնա , մէրգումու խաթըրլամամաղա
չալըչմագտա իտի :

Գրուա-Տիէօ , դօնթ տը Սթընինին մէհարէթի վէ
էլ չաբուգլուղույլա գումար օեռունունտա գազանըլան թէ-
մէթթիւտէն քէնտի հիսսէսինի ալմասընտան սօնրա , գրու-
մէն մալիւմիւ օլան խուսուսաթը , եանի գամպուր քիմնէ-
նին շիւպհէլէրինի , վէ անըն , մատամ տը թրէթանըն նէղտին-
տէքի թէչէպպիւսիւնիւ , վէ պու թէչէպպիւսիւն նէթիճէ-
լէրինի իքի շէրիքինէ հիքեաեէ , վէ պինապէրին , մէվճուտ
օլան զաննիեաթը պէտխահանէեի չիւրիւթմէք իւզըէ , պուն-
տան պէօյլէ օյնանըլաճագ պիր գաչ գումարտա տօղրու-
լուգտան շաչմամալարընը իխթար , վէ խաթիմէյի քէլամտէ
շու եօլուա իֆատէ իթտի .

— Էկէր շու հալտէ պախթ պիղէ եավէր օլուր իսէ ,
նէ՛ ալէա . . . Պիլաքիս , էկէր ալէյհիմիզտէ պուլունուր ի-
սէ , պունա տա գանաաթ իթմէլիեիլ , չիւնքի իճապը
թագտիրինտէ , օն պէշ եիկիրմի պին ֆրանգ ղայպընըն
տայիմա հիւսնի թէէսսիրի կէօրիւլիւր :

Պաննի Լամպէրին խանէսինին հէր վագըթքի միւսա-
ֆիրլէրինտէն պիր քիմնէ , Մ. տը ժէնէն իչին , պիր մահէլլ-
տէ րէսմի մէմուրիեթի օլտուղունու պէհան իթմիշ իտի .
Պու մահէլլ , զապթիսէ նէղարէթի օլուպ , նէղարէթի մէզ-
քիւրէտէ միւսթախտէմ օլտուղունու պու միւնասիպէթլէ
անլատըղըմըզ մէմուրը մէրգում , մատամ տը թրէթանտան
քէնտիսինէ իթա օլունան մէզղունիյեթ իճապընճա , Մ.
տը Լանսագ նամ տօսթունուն ըիֆագաթըլլա , իրթէսի
բէնչէնպիհ կիւնիւ մէզպուրէնին խանէսինէ կէլտի :

Մ. տը Լանսագ , գըրգ պէշ գըրգ ալթը չաղլարըն-
տա , օրթա պօյլու , եուվարլագ գարընլը , սարը սագալլը ,
էյրէթի սաչը , էլպիսէսի՝ եէնի մօտա ուսուլինճէ քէսիլ-
միշ վէ ճէտիտ պիր քիմնէ օլուպ , սասաթընըն քէօսթէյին-
տէն պաղը կիրանգըյմէթ թէզբինաթ ասմըշ , վէ կէօմէ-

ինն տիւյմէ եւրլէրինէ էլմաս թօրլուար թագմը իտի :

Մէրգումուն զէնկին օլտուղու , հէյեէթինտէն անլա-
շլմագտա օլուպ , լաքին Ֆաննի , պու ատէմի , քէնտի մի-
լաճընա մուվաֆըդ պուլմատըղընտան , ֆիքրինտէն ,

— Պու պիր ահմագ հէրիֆէ պէնզէեօր . . . գանպուր
օլմասըյլա պէրապէր ագիլ իտուկինէ շիւպհէ օլունամա-
եան Մ. տը ժէնէն , աճապա պու ահմագ հէրիֆի նի՛շին
պուրաեա կէթիրտի , տէտի :

Մէզպուրէ , պու միւլահաղատան սօնրա , իշպու եէնի
կէլէն շախս իւզէրինէ պիր տախի տիւշիւնմէտի :

Մ. տը ժէնէն , պու թաշրալը տէտիկի քիմէեքի գու-
մար սալօնլարընա կէօթիրտիւկիւնտէ , ագշամըն սաաթ օ-
նու իտի :

Օլ էանատէ բարթիլէր թէրթիպ օլունմագտա օլուպ ,
Մ. տը Սթրէնի իլէ Մ. տը Շանլու հէնուզ մէյտանա չըգ-
մամըշլար իտի :

Մ. տը ժէնէն . - (Բէֆիգինէ .) Պագգարա մասասընա
օթուրալըմ , վէ եկեր իսթէրսէնիդ , պիր գաշ ատէտ լուիեի
տէ պիլ թէշլիքէեէ գօեալըմ :

Իքիսի տէ եան պէ եան օթուրտուլար : Պիր չարեէք
սաաթ կէշտիկի հալտէ , Մ. տը Սթրէնի կէլտիկինտէն , Մ.
տը ժէնէն տիթրէտի , վէ րէֆիգինին տիրսէկինէ տօգու-
նուպ , գուլաղընտան աշաղը ,

— Օ տուր , տէտի :

Թաշրալը . - Գօնթ տը Սթրէնի մի :

Մ. տը ժէնէն . - Էվվէթ . . . սաղ վէ սօլ թարաֆլար-
տաքի քիմէլէր իլէ թօգալաշըեօր . . . Իյի տիգգաթ իտին ,
քէնտիսինի թանըեօրմուսունուզ :

Թաշրալը . - Խալը :

Մ. տը ժէնէն . - Օլ պապտէ էմի նմիսինիդ :

Թաշրալը . - Էմինիմ :

Մ. տը ժէնէն . - Բէք ալէա , պիր ազտան քէնտիսիլէ

վուգուֆիյեթի միւքէմմէլէնիզ օլաճադ տըր : Օեունա օթուրուր օթուրմադ , քէնտիսինի նազարը տիգդաթընը տան դաչըրմանը : Խուսուսիյէ կէօզլէրինիզի էլլէրինէ աթֆի իսին . . . Պու առէմին խըրսըզ օլտուդունու պիլիեօրում , խըրսըզըղընը կէօրտիւմ , իսպաթըմ տա վար տըր , վէ պու պապտէ սանա կիւվէնմէքտէիւմ , ժօպէն :

Էլպէթթէ օգուեանլարըմըղըն խաթըրլարընտա գալմըշ օլան ժօպէն , ճէվապա աղապէ ,

— Էլիմտէն կէլէնի տիլիզ իթ մէհէճէեիւմ , միւսի , տէյի պէեան իյլէտի :

16

Ֆիլվազը թաշրալը տէյի թէսմիե իթ տիկիմիզ առէմ , պունտան ագտէմ զիքը իյլէտիկիմիզ վէ չալըշտըղընը կէօրտիւկիւմիւզ ժօպէն իտի : Օ ժօպէն քի , Բուլօ-Տիւվէրինէ նամ միւսթէնթիգին իտտաա վէ իսբարլարընա ըաղմէն , պարօն Վօրմանուն ճինանէթի իշինտէ թահգըդաթը լաղմէնի միւքէմմէլէն պաշա չըգարմըշ , վէ Սթա-Բինին մէքթուպլարը սանէսինտէ , գաթիլ վէ սարիգին իզինի պուլուպիլիգօնթ ժիլպէր տը Բրէսլ իլէ Վալէրի Վօրմանուն պիսուշ լուգլարընը իսպաթ իյլէմիշ , վէ Նէօյլի ճատտէսինտէ քեային խանէտէ , ասըլ գաթիլ օլան Ֆրէտէրիք Միւլլէրի տէրտէսթ իտէճէկի սըրաա , անըն ընվօլլէրինին գուրշունս լարը ալթընտա եերէ սէրիլմիշ իտի :

Ժօպէն , էլան խաֆիեէլիք մէմուրիեթինտէ միւսթախտէմ օլուպ , մէմուրիեթի մէգքիւրէեի , ֆէվգէլատէ զէքեապէթ վէ եօրուլմամազլըզլա իճրա իթմէքտէ իտի ,

Շուրաեը իլապէթէն պէեան իտէրիզ քի , մէրդում ,

լաթիլ վէ ճանի օլան սանտրդքեարըն զազապընա ուղ-
լամսընտան տօլաեը հիտտէթի աղիմէ հիսս խտիպ, ի-
ֆազաթընը քեամիլէն պուլտուղունտա, ճանիեի քէմալը
կէրմի իլէ արամըչ խտի իսէ տէ, պուլ թէհարրիեաթընըն
աղլա սէմէրէ գալմըչ խտի: Պունուն սէպէպլէրի չօգտան
պէրու մալիւմիւմիւզ օլտուղունտան, օլ պապտէ թաթ-
իլի քէլամա լիւզում կէօրմէեիլ:

Զապթիեէ նէզարէթիսին պիւեիւք մէմուրլարընտան
պիր օլան Մ. տը ժէնէն, կիզլի գոււմարխանէլէրին էքսէ-
րիսին գարչը խտիլէն թաագիպաթտա, Ժօպէնին ֆէվգէ-
լատէ եարտըմը օլտուղունու, վէ պուլ գոււմարխանէլէրտէ
իլ կէօրէն Բարիս հիլէքեարլարընա, վէ անլէրին սուրէթի
հարէքէթլէրինէ մալիւմաթը միւքէմմէլէսի պուլունտուղու-
նու պիլտիկլինտէն, գօնթ տը Սթրէնիսին աեարընը տախի
մէյտանա չըգարապիլէճէկլինի, վէ հիլէքեարլըզընը իճրա
թաթէքէն, անը եագալաեաճաղընը տիւչիւնտիւ, վէ իլթէ
պուլ միւլահաղա իլէ, մէրգոււմու, Լանսագ վէ թաշրալը
պիր ղէնկլին նամ ու սըֆաթը թահթընտա, մատամ տը թը-
թէթանա թագտիմ իլլէտի:

Լաքին Ժօպէն, Մ. տը Սթրէնիսի իլը տէֆա օլարագ
կէօրտիւկիւնիւ պէեան իլլէտիկլինտէ, Մ. տը ժէնէն, տիւ-
լարը եէեիս օլտու, ֆագաթ գօնթ տը Սթրէնի ասըլզա-
տէկեան սալօնլարընտա Սհիլէքեարլըզընը իճրա իթմէքլէ
տահա զիեատէ քեար հասըլ իթտիկի ճիհէթլէ, ատի գու-
մարխանէլէրտէ օյնամատըղընտան, Մ. տը ժէնէն իչին, օլ
խուսուստա բէք զիեատէ տիւչարը եէյիս օլմաեա սէպէպ
պուլունմամագտա խտի:

Հէր նէ իսէ, Ժօպէն, սապահա գատար նէզարէթտէ
գուսուր իթմէտի իսէ տէ, նէզարէթի հիչ պիր ֆայիտէեի
միւնթիճ օլմատը, զիրա գօնթը մէրգոււմ, միւսթագիմանէ
օնուն օյնատըղընտան, մէրգոււմ խաֆիեէնին նազարը տիգ-
գաթընը, հիչ պիր շիւպհէլի հալ միւշահէտէ իթմէտի:

Օ ագչամը Գրուա-Տիէօ, մէզքիւր սուարէնէ կէլմէ-տիկի կիպի, իրթէսի բէնչէնպիհ ագչամը տախի կէլմէտի, վէ օ ագչամլարտա Մ. տը Սթրէնի, գաղանմաւորդտան մաատա, պիր խալլի մէպլաղ տախի զարար իթտի:

Ժօպէն. - (Փաննինին խանէսինտէն մուֆարագաթ իտէրքէն.) Միւսիւ, զանն իտէրիւմ քի, վազթըմըղը զայպ իտիեօրուղ: Շիւպհէնիզի տալէթ իթմիշ օլան քիմնէ, պէնիւմ իշին բէք սօղըրու պիր ատէմ զանն օլունուեօր: Քէնտիսինէ գարշը վագը օլան աղըր իթհամաթընըղը սալիհէ չըգարաճագ շիմտիեէ գատար հիշ պիր շիւպհէնի հարէքէթտէ պուլունմատը: Մէրգում հագգընտա պագը մալիւմաթ տախի ալտըմ: Օ գօնթուն նամուսունա խալէլ կէլմէմիշ տիր... քէնտիսինին զանէթ զէնկին օլաուղու տա միւթթէֆիդէն պէնան օլունուեօր:

Մ. տը Ժէնէն. - Էկէր չօդ տէֆա եիւզպին ըիալ զասպ իտէր իսէ, զէնկին օլմասը թապիի տիր... Տօթում, պէն պու գատար իլէ իսքեաթ օլմատըմ... Իմտի, էօնիւմիւզտէքի բէնչէնպիհ կիւնիւ տախի կէլիւրիլ. իհթիւմալքի օ ագչամը պու հայլաղ, քէնտի տաըլ սանաաթընը իճրա իտէր:

Ժօպէն. - Ֆագաթ էկէր օ ագչամը տա թահգըղաթ վէ նէզարէթիմիզտէն միւսայիտ պիր նէթիճէ հասըլ օլմաղ իսէ:

Մ. տը Ժէնէն. - Օ հալտէ, արթըգ իսթէր իսթէմէղ պու իտտաամտան ֆարիղ կէլիւրիւմ, վէ պու աւտամըն հիլէքեարլըղընը կէօրիւեօր օլտուղումու զանն իթտիկիմտէ, եանըլմըշ իտուկիմէ գարար վիւրիւմ:

Իշպու իւշիւնճիւ բէնչէնպիհ կիւնիւ, Անտրէնին, վիգօնթէս Ժէրմէնտէն այրըլտըգտան սօնրա, գօնթէս տը թրէժանըն սօն իքի սուարէսինտէ պուլունմուշ օլման Գրուա-Տիէօեիւ պուլմագ իւզրէ, մէզպուրէ գօնթէսին խանէսինէ կիթտիկի ագչամ իտի:

Թապիւթիլէ բրէնս Ալտէօնօֆ տախի օրատա օլուպ,
այբի քէնտի խանէսինտէ տիր կիպի պիր հալտէ իտի :
Մէրդում, Փաննինին սալօնլարընտա միւսաֆիրլէրի գապուլ
իտիպ, հալթթա իծրա իթտիկի պու բարլազ վազիֆէ, տարլ
խանէ սահիպլի օլան ժօրթ թրէժանըն, այնի սալօնլարտա,
պունտան ագտէմ իթմիշ օլտուղու վազիֆէտէն չօգ ֆարգ-
լի իտի :

Գօնթէս իտէ, ար վէ նամուսու քեամիլէն պէր թարաֆ
իթմիշ օլտուղու հալտէ, մէղքիւր Ռուսիալընն գօլթու-
ղունտան այրըլմանըպ, տավէթիլէրին իչինտէ պիլէ արա
պրա եալընըզ գալըպ կէօրիւշմէք իչին ֆըրսաթ պուլա-
պիլմէքտէ իտի. Շու գատար քի, եավաշ սէտա իլէ բրէնս
իլէ կէօրիւշիւպ, պաղէն տախի թէպէսսիւմ իլէմէքտէ,
վէ գուվվէյի մրգնաթըսիեյի հայիզ պագըշըլա մէր-
գումա նաղար իթտիկինտէ, պու պագըշըն աչիքեար մա-
նէսը, սայբի,

— Կէօրիւեօրսունուզ ա', պիզ, պիրիպիրիմիզի սէվի-
եօրուզ. գուսուր շէյլէրտէն պիզէ նէ, տիմէք իտի :

Օլ էանատէ Գրու-Տիէօ վասըլ օլուպ, տէրքեար օլան
թէքլիֆսիլիկիլէ գօնթէսէ իլթիֆաթընը արզ իթտի, վէ
գաթէն պաղը էվլէրտէ կէօրմիւշ օլտուղու, ֆագաթ քէն-
սիլինի թանըմանեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւ Ալտէօնօֆա,
Փաննինին տէլալէթիլէ թագաթիմ օլունտու, վէ պատէ-
նու գումար սալասընա կիրիպ, Մ. տը Սթրէնինին արգա-
տնտա, վէ պինապէրին ժօպէն իլէ գամպուրուն գարշը-
պըրնտա տուրուպ, չիդտանընտան պիր պանգա գայմէսի
իլդարտը, վէ պունու մասանըն իւզէրինէ վազ իլէ,

— Էլլի լուի ալթունու գօեօրում, տէտի :

Մ. տը Լանսագ եախօտ տահա տօղրուսու ժօպէն,
տէթի վէճհ իւզրէ, կէօղլէրինի Սթրէնինին բարմաղլա-
պընա աթֆ իթմիշ օլտուղունտան, եէնի կէլէն չախսա
ապա տիգգաթ իթմէմիշ իտի, ֆագաթ մէրգումուն սէ-

սինի իշխոննէ, տիթրէտի, վէ պաշընը եօգարը գալարը
ըլլալ, տիք տիք մէրգու մա պագտը:

Պու մուկայեհէն վէ թէճէստիւս, պիր գաշ սանկիւէ
տէվամ իթտի, պատէհու ժօպէն, Մ. տը ժէնէնէ էեկէ-
րէք, զանէթ եավաշ սէտա իլէ,

— Շու միւսիւ քիմ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Ժէնէն. — Հա՛նկը միւսիւ:

Ժօպէն. — Պիր աղ էվվէլ լագըրտը իտէն:

Ժէնէն. — Գօնթ տը Սթրէնինին արգասընտա տու-

րա՛ն մը:

Ժօպէն. — Էվվէթ:

Ժէնէն. — Պարօն տը Գրուա-Տիէօ տիր:

Ժօպէն. — Մուսիրրանէ սիւալ իթմէքլիկիմէ ափվ ի
տէրսինիլ: Պարօն տը Գրուա-Տիէօ քիմ օլուեօր:

Ժէնէն. — Թէքմիլ Բարիստէ մաարուֆ պիր քիպար-
զատէ տիր:

Ժօպէն. — Թէքմիլ Բարիստէ մաարուֆ մու:

Ժէնէն. — Շիւպհէսիլ:

Ժօպէն. — Չօգտան պէրի մի մաարուֆ տուր:

Ժէնէն. — Պիր խայի սէնէլէրտէն պէրի տիր քի, հէր
ճէմլիյեթտէ պարօն տը Գրուա-Տիէօ կէօրիւմէքտէ, վէ
հագըրնտա պահս օլունմագտա տըր: Ֆագաթ պու սի-
վալլէրինիլտէն մագսէտ նէ. աճապա քէնտիսինի տէֆթէրի-
նիլտէ մուկայեհտ օլան սապըգալը կիրուհինտէն պիրինէ
մի պէնգէտիւօրսունուլ: — Էկէր սիւալլէրինիլին սէպէպի
պու իսէ, շիմտիտէն սիգէ խապէր վէրիւրիմ.քի, պու պապ-
տէ եանըլթօրսունուլ:

Էն եագընտա օթուրմուշ օլանլարըն պիլէ իշխոննէ.
եէճէկի տէրէճէտէ եավաշ սէտա իլէ պիր քաշ սէօղ տա-
հա արալարընտա թաաթի օլունտուգտան սօնրա, Ժօպէն,
գարշընտա վէ միւքէմմէլէն ըլլըլը պիր մահէլլտէ օ-
թուրմուշ օլան Գրուա-Տիէօեիւ եէնիտէն թէտգիգէ պաշ-

լատը, վէ սիմասընը լաեղգըյլա մուայեհնէ իթաիքճէ,
ֆիքրինտէն շէօյլէ տիմէքտէ իտի.

— Պունունլա գաթիլին ըհնկլէրինտէ ֆարգ վար տըր.
Տիկէրի գըրմըղը ըհնկլի իտի, պու էսմէր տիր: Յագաթ
պու խուսուս պօյա իշի տիր, եօգսա աղղը վէ պագըչը
այնի տիր: Թէլէֆֆիւղիւ տէյիլ իսէ, սէսի քէղալիք այնի
տիր, ֆագաթ մատէմքի պիւթիւն Բարիս էհալիսի պու ա-
տէմի թանըեօր իմիշ իսէ, շիւպհէսիղ քէնտիսի օլմանաճագ
տըր... Պէլքի օն տէֆա, Միւլլէրի պուլմուշ օլտուղումու
ղանն իթտիկիմ հալտէ, եանըլտըմ: Լաքին գօնթ տը Սէնթ
-Էլէն տախի մաարուֆ տէյի պիլինմիշ իտի իսէ տէ, օ տա
քիւրէքտէն չըգմիշ, վէ իսմի, սախթէ իտի: Հասըլը շու
Գրուա-Տիէօնիւն ասլընը, վէ նէ՝ գատար զէմանտան պէ-
րու թանըլմըշ օլտուղունու անլաեաճագըմ:

Պարօն, սաֆտէրուն պիր թաշրալը հալինտէ կէօրիւ-
նէն վէ գարշըսընտա պուլունան շախսըն, քէնտինին մու-
խաթարալը պիր տիւշմէնի խուկինէ, վէ քէնտիսինի թէ-
ճէսիւս իթմէքտէ պուլունտուղունա շիւպհէ իթմէեհէրէք,
ֆիթուրսուղճա օեուճա տէվամ, վէ պու սըրատա գումար
մասասընա վաղ իյլէտիկի մէպլաղը զայպ իտիպ, իքին-
ճի տէֆա պախթընը տէնէմէք իսթէմէեհէրէք, օթուրաու-
ղու մահէլտէն գալգտը, վէ հաղըրունտան պաղըլարընա
պիր գաշ սէօզ սէօյլէտիքտէն, վէ տիկէրլէրիյլէ տէ թօ-
գալաշտըգտան սօնրա, Յաննինին պուլունտուղու սալօնա
կիթտի:

Մէրգում, սալօնուն գաբուսունտան հէնուղ կէչմիշ
օլտուղու հալտէ, միւսաֆիրլէրին վիւրուտինի խապէր վի-
րէն խըղմէթքեար, միւսիւ մարքի տը Սան-Րէմօնուն վի-
րուտինի պիլտիրտի:

Այի վագըթտա Անտրէ իչէրի կիրտիկինտէ, Գրուա-
Տիէօ,

— Հա՛ հա՛, նէ՛ գատար չաբուգ մէյտանա չըգտը.

պէն իսէ , քէնտիսինի եարըն կէօրէպիլէճէկիմի մէմուլ ի տիեօրտում . ֆագաթ նէ՛ տէրէճէ պօզուլմուշ . . . կէօրիւնիւր քի , տիւշար օլտուղու ֆէլաքէթ , քէնտիսինի բէք աղըր կէլմիշ տիր : - Պիշարէ չօճուգ , նամուսում իւղէրի նէ սէօյլէրիմ քի , պէնիմ իչին բէք ճալիպ պիւր տէլիգանլը տըր : Լաքին էսէֆ օլունուր քի , մաքինանըն չարխարը աւրասընա կիրմիշ տիր . վէ մաքինա իսէ , հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի , հարէքէթինի տուրտուրմանեաճագ տըր , տէլի միւլահաղա իթտի .

Փաննի , պիր գաշ աւըրմ ալարագ Սնտրէնի իսթիգ պալէ կիթտի , վէ սիմասընըն ալթիւսթ հալինտէն տօլանը հայրէթտէ գալտը : Պիշարէ տէլիգանլընըն պէյնզի , կէօմլէկինին պէեազ եագասընտան թէֆրիգ օլունամանեաճագ մէրթէպէտէ աղարմըշ իտի :

Ման-Ռէմօ , գօնթէսի սէլամլատըղընտա , մէրգումէ , շու սուրէթտէ իֆատէեէ աղազ իթտի .

— Միւսիւ մարքի , չօգտան պէրու սիզի խանէմին միւսաֆիրլէրինտէն աւտ իթմէք իւմիտիմ զայիլ օլտուղունտան , պու կիւն պուրաեա թէշրիֆինիլէ զիւետէսիլէ մէմնուն վէ պախթիեար օլտում :

Սնտրէ . - Ֆիլվագը , մատամ գօնթէս , չօգտան պէրու , զաթընըզ վէ միւսիւ գօնթ տը թրէթան , լութֆէն պէնտէլէրինի տավէթ իթմիշ իտինիլ . . .

Փաննի , միւնասիպէթսիլ պիր սըրատա զէվինին իսմի թէլէֆֆիլզ օլունմասընտան նաշի ճանը սըղըլարագ , գաշլարը չաթըլտը վէ անլը պուրուշտու իսէ տէ , պու հալ չօգ վագըթ սիւրմէեիպ , կէշտի , վէ Սնտրէ , սէօղիւնէ շու սուրէթտէ տէվամ իյլէտի .

— Մատամ , կիւղէլիկինիլ տէրէճէսինտէ խայրխաջ օլտուղունուգ ճիհէթլէ , տավէթինիլէ իճապէթ իտէմէտիկիմէ աֆվ իթմէլիսինիլ : Զաթէն զայպուպէթիմ պէնիմ իչին պիր ճէզա օլտուղունտան , աֆվընըզ հագգըմտա

սիրիզ իթմէեհէք, ումարըմ քի, իքինճի տէֆա օլարագ պէնի ճէզալանտըրումաղսընըզ:

Անտրէ, պու սէօղլէրի թէլէֆիլը իթտիկի դէման, սէտասը տիթրէմէքտէ իտի:

Դօնթէս, Անտրէնին իշպու աշիքեար հէեհճանընը, քէնտիսինին հիւսնի ճէմալինին թէէստիրի զանն իլէ, կիւ իւմէեհէք,

— Հէր դապահաթ, աֆիլ ու մէրհամէթէ լաեըգ տըր. իմի, սիզին դապահաթընըզա տա աֆիլ օլունմուշ տուր. իսպաթ օլմագ իւզլէ, իլթէ էլիմի սիզէ ուզաթըրօրում, տէտի վէ Անտրէ, քէնտիսինէ ուզաթըլան էլի թութտու իտէ, իճապը իգթիզասընճա տօտագլարընա կէօթիւրմէկէ ճէսարէթի պուլունմատըղընտան, ճիւզիճէ սըգտըգտան սօնրա, պըրագտը:

Պու սըրատա, կէօղլէրի եաշարմըլ օլան ժէրմէնին սիւմաը, քէնտիսիլէ օլ ճալիպ դատընըն արասընտա պիրտէն պիրէ սայքի զահիր օլարագ, Անտրէնին մուամէլէյի մէզքիւրէսինէ սէպէպ օլուպ, գօնթէս իտէ, պու հարէքէթի, զէմանէմիզտէ ալաֆրանկա ուսուլինէ սիւլուք իտէն դաշարըլ վէ էրքէքլէր պէյնինտէ ճարի օլան ուսուլը թէշրիֆաթիէեէ հագարէթ ատտ իթտիկինտէն, օլ պապտէ իղհարը թէաճճիւպլէ պերապէր, հէման միւֆաալ տախի օլտու, վէ սիմասը պուրուշուպ, թահգիրամիզ պիր թարգտա Անտրէի պաշտան աեաղա դատար թէճէսսիւստէն սօնրա, սըրթընը մէրգումա չէվիտի:

Հալպուքի իշպու տէլիգանըլ, պու գատարճըգ մէօլ վէ մուամէլէ իլէ եագասընը օլ կէնճ դատընտան գուրթարապիլմէսինտէն տօլաեը մահզուղ օլարագ, Գրումաճիէօեիւ արամաեա պաշլատը:

Պու պապտէքի թէհարրիսի չօգ սիւրմէեիպ, պարօն, պիղզաթ մէրգումու գարշըլաեարագ, գօլունտան թութտու, վէ ալչագ պիր սէտա իլէ,

— Սէվկիւլիւ օղլում, պէնիմէ պուրաեա կէմէքիկի
իքի տէֆա ըէտտ իթմիշ օլտուղունուղ հալտէ, պու աղչամ
հանկը ըիւղկեար սիզի պուրաեա աթտը, տէտի:

Անտրէ. — Պարօն, պու աղչամ պուրաեա կէլիլիմ,
եալընըղ սիզին իշին տիր:

Պարօն. — Պէնի պուրատա ըասթ կէլէճէկինիզի պիլի
եօր մու իտինիզ:

Անտրէ. — Էվվէթ, էվվէլա խանէնիզէ վէ սօնրա մէն.
սուպ օլտուղունուղ սէրգըրեէ կիթտիմ: Պու խուսուսաա
մալիւմաթ ալմագ, վէ սիզի պուլմագ իշին, իճապ իտէր
իսէ, տիւնեանըն ուճունա գատար կիտէճէք իտիմ:

Պարօն. — Տիմէք օլուր քի, պանա տիւնէճէկինիզ զա-
եէթ վէխիմ վէ մուհիմմ պիր մատտէ օլմալը ալը:

Անտրէ. — Էվվէթ, սիզէ զաեէթ վէխիմ վէ մուհիմմ
պիր տիւնէճէկիմ վար ալը:

Պարօն. — Պէնի իղթիրապա տիւշար իտիւօրսունուղ,
պիր ֆէլաքէթ մի վուգու պուլտու:

Անտրէ. — Էվվէթ, ֆէլաքէթ, հէմ տէ պիւեիւք պիլ
ֆէլաքէթ վուգու պուլտու:

Պարօն. — Սէօյլէեին, հէր նէ իսէ չաբուգ սէօյլէեին:

Անտրէ. — Պուրատա սէօյլէեէմէմ:

Պարօն. — Նիշին:

Անտրէ. — Սիզէ պիր հիքեաեէ նագլ, վէ պիր իսիմ
թէլէֆֆիւղ իտէճէեիմ: Հալպու քի պուլունտուղունուղ
իշպու մահէլլտէ, պու հիքեաեէեի վէ պու իսմի տօտագ-
լարըմտան չըգարամամ:

Պարօն. — Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինիզի էյլիճէ անլաեա-
մաեօրում:

Անտրէ. — Պիր ազտան անլարսընըղ, ֆագաթ պարօն,
ըէճա իտէրիմ, պուրատան կիտէլիմ:

Պարօն. — Տահա հէնուղ կէլտիկինիզ հալտէ, կիթ-
մէք մի իսթէեօրսունուղ:

Անտրէ . - Ա՛հ , պարօն , հալիմէ աճընն . . . զաթէն
 փաղթարըպ օլուեօրում . . . մահվ օլուեօրում :

Պարօն . - Պու տէրէճէ մուսիրրանէ ըէճանըլա գարչը
 կէլէմէմ , հայտէ կիտէլիմ :

Անտրէ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , թէշէքքիւր իտէրիմ :

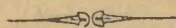
Պարօն . - Ֆագաթ էօյլէ պիր սուրէթտէ տիշարը չը-
 գալիմ քի , գօնթէս , պիրտէն պիրէ սավուչուպ կիթտիկի-
 միլի կէօրմէսին : Սօնրա պու հարէքէթիմիզտէն տօլաեը
 պիղէ աֆվ իթմէղ :

Անտրէ . - Պագըն պիր քէրրէ . . . գօնթէս պիլի ասլա
 տիշլունմէօր :

Պարօն . - Կէլին :

Պէօյլէճէ մէրգումլար գաբուեա գատար իլէրլէտիլէր :
 Պունլար գաբուեա վասըլ օլաճագլարը սըրատա , գաբու
 ալըլար , վէ իւչ հաֆթա մուգատտէմ , « բրէնա Ալտէօնօֆ
 ճէնապլէրի » տէյի խապէր վիրէն այնի սէտա ,

— Միւսիւ գօնթ տը թրէժան , տէյի խապէր վիրտի :

Մէսէրրէթ իչինտէ պուլունան սալօնլարտա թրէժան
 խմի ելլտըրըմ կիպի թէէսսիր իթմէքլէ , պաղթէթէն տէ-
 ղին պիր սուսլուգ վագը օլտու , վէ ումումուն կէօզլէրի ,
 թօրթուն կիրտիկի գաբուեա աթֆ օլունտու :

Ֆաննի , տիթրէեէրէք վէ թապիի պիր հիսս իլէ , սայ-
 ֆի հիմաեէսինէ սըղընըրճասընա մաչուգընա սարըլտը :

Բրէնա , մէզպուրէեի ուսուլ իլէ քէնտիսինտէն աեըր-

տրգտան սօնրա , պաշնը եօգարը գալտըրըպ , վէ գօլա-
րընը կէօքսիւ իւղէրինտէ գալուչտուրուպ , նէթիճէյի վա-
գըաեա պէքլէտի :

Թրէժան , պօղաղընա գատար գօքչալը սիեաճ վէ պի-
չիմլի պիր ըէտէնկօթ կիւրինմիշ օլուպ , սիեաճ էլտիվէնլի
պուլունան սօլ էլիյլէ շաքգասընը թութմագտա , վէ չլա-
լագ օլան սաղ էլիյլէ էլտիվէնի սըգմագտա իտի :

Մէրգում , քեամիլէն սիւքիւնէթ իչինտէ օլուպ , տէճ-
չէթլի պիր հալքէսպ իթմիշ օլան տօնուգ լէհճէսինտէն ,
ֆիքրինտէ պիր գարարը գաթի պուլունտուղու անլաչը-
մագտա իտի :

Ժօրժ , քէնտի հուղուրույլա հասըլ օլան հայրէթ-
տէն նաչի պուղ կիպի տօնմուշ պուլունան էչիասա արասըն-
տան ահէսթէ ահէսթէ կէչտիլի զէման , քիմնէեի սէլամ-
լամատըղը կիպի , քիմնէ տախի քէնտիսինի սէլամլամտը
տիւշիւնմէքտէ տէյիլ իտի :

Ժօրժ , Ալտէօնօֆա իքի ատըմ գալարագ տուրտու ,
վէ շու եօլտա քէլամա աղաղ իյլէտի :

— Միւսիւ , իւշ հաֆթա էվվէլ , խանէմէ կէլտիկինիդի
խապէր վէրտիլէր . պու կիւն իսէ , բօլարըմըլ թէպտիլ
օլմուշ իտուկինտէն , սիղին խանէնիդէ պէնիւմ կէլտիկիւմի
պիլտիրտիլէր : Շու հալտէ , պէլքի վիղիթամ սիղի թէաճ-
ճիւպտէ պըրագըեօր :

Բրէնս . - Խա՛յր , միւսիւ գօնթ , վագաա վիղիթանըղը
մէմուլ իթմէեօրտում , ֆագաթ քէչֆ իտիեօրտում :

Ժօրժ . - Քէչֆ իթմէքիկինիդ լաղըմէտէն իտի . օրա-
սընը անլաեօրում , չիւնքի պու էվտէն միւէպպէտէն տի-
շարը չըգմըշ օլտուղումու զանն իթտիկիւմ հալտէ , սօն տէ-
ֆա պու գաբունուն էչիկինտէն կէչմէկէ , սիղ պէնի մէճ-
պուր իթտինիդ : Իւշ հաֆթա էվվէլ , պիր ասըլգատէ սը-
ֆաթըլլա , պանա միւրաճաաթլա , թարղիեէ վիրմէք իս-
թէտինիդ իսէ տէ , օլ վագըլթ պէն ըէտտ իթտիւմ : Յիւ-

վազը, ֆաննի Լամպէր թէսմիեէ օլունան պիր գըզըն սա-
պըզէն աչըզը օլմուշ օլան պիր քիմսէեի նէ սէպէպլէ իթապ
վէ մուախէզէ իտէպլիւր իտիւմ: Պէն, պիր արսըզ գարը
թարաֆընտան ալտատըլմըշ, վէ ալէմէ մասխարա օլմուշ
իտիւմ. լաքլին պու պապտէ սիդին հիշ պիր թէօհմէթինիզ
պուլունմամագտա իտի: Պինաէն ալէյհ պուրատան կիթ-
մէքտէն պաչգա եաբաճագ պիր իշիւմ եօգ իտի. անը տա
եաբտըմ: Հալպու քի, պու կիւնքի կիւն հէր շէյ թէպ-
ալի օլմուշ տուր: — Պու կիւն, սիզ, գօնթէս տը թրէժա-
նըն աչըզըսընըզ, վէ պունու ալէմտէն կիզլէեէճէք գա-
տար տա ար ու հիճապ սահիպի պուլունմաեօրսունուզ: Պու
տէրէճէ պաեաղըլալմըշ օլան շու մախլուգուէն, ղէվճէմ օլ-
տուլունու ունուլթմատըզընըզ ճիհէթլէ, անը, քէնտինիզէ
մաչուգէ իթթիխազ իյլէմիշսինիզ, վէ նամուսումու չամու-
րա իյգա իտիեօրսունուզ: Միւսիւ, պու հարէքէթ վէ մուա-
մէլէնիզ պանա գարըշ հագարէթ, հէմ մուհիւր պիր հագա-
րէթ տիր: Պէն պու հագարէթի գապուլ իթմէմ, վէ պու
հագարէթ ալէնի օլտուլու իչին, սիզէ իեատէ իյլէրիւմ:

Ժօրթ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի ղէման, էլինի եօ-
գարը գալտըրըպ, էլտիվէնիյլէ բրէնսին եանաղընա պիր
սիլլէ աչգ իթտի: Ալտէօնօֆ, հիտտէթ ու ղաղապընտան
նաչի ըէֆը սէտա իտիպ, կէօզլէրի իրիլէշտի, վէ թապի-
եաթընտա ղաթէն մէքքիւզ օլան վահշիլիւր հալի, էվսաֆը
նաղիքեանէսինէ ղալէպէ իլէ, խասմինին գօլունտան թուլթ-
տու, վէ պուղա կիպի շիտտէթ վէ գուվվէթլէ, հէման էզ-
մէք բատտէսինտէ սըգտը:

Ժօրթ իսէ, ֆէվգէլատէ սօղուգ գանյըլըզլա,

— Տիգգաթ իտին, միւսիւ, էկէր պիլէկիմի գըրար-
անըզ, գըլըճ թուլթամագ օլուրում, տէտի:

Սէրթին պէյնզի սօլտու, վէ մուվաղգաթէն քէսպ իթ-
աիկի վահշէթ հալինի թէրըլէ,

— Հագգընըզ վար տըր, միւսիւ գօնթ, պու պապտէ

սիզտէն ափվլըդ տիւէրիմ: Շայեանը թէէսսիւֆ օլան իւր հիտաէթիմէ մուգալէմէթ իտէմէտիմ, զիրա վաղը օլան հա. գարէթինիզ զանէթ աղըր իտի: - Նիչին եիւզիւմէ պիր սիլէ աչգ իթտինիզ. իշթէ պու մուամէլէնիզ, միւսաատէ. նիզէ մաղրուրէն պէեան իտէրիմ քի, ասըլզատէլիկէ եա. գըշըր չէյ տէյիլ տիր, տէտի:

Ժօրթ. - Սիղճէ լիւզումնուզ ատա օլունան պու սիլէ եի եիւզիւնիւզէ աչգ իտիշիմ, մահզա, տուէլլօ մահէլլինտէ պէնի էսիրկէմէմէեէ սիզի մէճպուր իթմէք իչին տիր, զի քա պու եօլտա տուէլլօեու ասլա իսթէմէմ: Պէն սիղին խաամինիզիմ, վէ էկէր միւգթէտիր օլուր իսէմ, սիզի թէ. լէֆ իտէճէեիմ. սիզէ պիր սիլէ էնտիրմէքլիկիմ իսէ, սիզին տէ պէնի, միւգթէտիր օլտուզունուզ հալտէ թէլէֆ իտէ. ճէկինիզէ էմին օլմագ իչին տիր:

Բրէնս. - Էմիլէրինիզէ մունթաղըրըմ, միւսիւ գօնթ:

Ժօրթ. - (Զէվճէսինն տալէթլիւէրինէ խիթապէն.) Միւսիւլէ՛ր, քեաֆիէնիզտէ պլինիզ վէ անլանընը քի, պէն, թահգիր իթտիկիմ պու գարը իչին տուէլլօ իթմէ. եօրում, իլլա պէնտէն չալմըշ օլտուզու վէ քիրլէտիկի իս. մին նամուսու իչին տուէլլօ իտէճէեիմ:

Փաննի, իքի էլինի Ալտէօնօֆուն ումուզու իւզէրինէ վաղ իտէրէք, վէ տօտագլարընը տալի մէրգումուն գու. լաղընա տաեաթարագ, ինանըմաեաճագ. մէրթէպէտէ չիտաէթի ոտալէթլէ,

— Քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէքսինիզ, տէյիլմի. պու պապտէ պանսա եէմին իլէ սէօզ վէրին, տէտի:

Բրէնս, մէզպուրէեէ պիր իշարէթլէ պլիւ ճէվապ վիրմէեիպ, եինէ եանընտան աեըրտը, վէ իւք իֆաատէսինի թէքըար իլէ,

— Միւսիւ գօնթ, էմիլէրինիզէ մունթաղըրըմ. չա. հիտլէրիմի նէրէեէ կէօնտէրմէքլիկիմ լաղըմ իսէ, չիմտիսին խապէր վիրմէնիզի ըէճա իտէրիմ, տէտի:

ԺօրԺ . - Պէն , ղառէթ Ֆագիրիմ , վէ Սէն-Պար օթէլի-
կին էն իւսթ գաթընըն ատի պիր օտաարնտա իգամէթ իթ-
մէքատէեիմ : Պինապէրին շահիտլէրինիդի , էօյլէ պիր օտաեա
կէլմէք իչին , օլ դատար նէրտիվէն գատէմէլէրինտէն չըդ-
մագ կիպի քիւլֆէթէ կիրիֆթար իթմէք իսթէմէտիկիմ
տէն , ըէճա խէրիմ , պէնիմ շահիտլէրիմին սիդի նէրէտէ
պուլմալարը լազըմ կէլտիկինի պէեան խտին :

Բրէնա . - Էլան կրանտ օթէլտէ իգամէթ իթտիկիմ
տէն , շահիտլէրինիդ պէնի օրատա պուլապիլիլէր :

ԺօրԺ . - Բէք ալէա , եարրն , սապահըն պաֆրտնկա
սաթ օնունտան էվվէլ խանէնիդէ կէլէճէրլէր տիր :

Բրէնա . - Քէնտիլէրինի պէքլէրիմ :

Մէրգուլար պէօյլէճէ սէլամլաչըպ , թրէժան , կէօզ-
լէրինի քէսկին պիր պաղըչլա քէնտիսինէ չէվլիրմիչ օլան
Ֆաննիե էպֆըր նազար պիլէ իթմէքսիլին սալօնտան տի-
չարը չըդտը :

Մէրգուլուռն աղիմէթինի ժիւթէադըպ , օրթալըդտա
պիր ֆըչըլթը հասըլ օլուպ , հէր քէս , եանընտարի տօս-
թունա , վազը օլան մէնդտրէ հազըրնտա քէնտի էֆրեա-
լը մախսուսէսինի եավաչ սէսլէ սէօյլէճէկէ պաչլտտը :

Ֆաննի , պու հալտէն սըզըլտրագ , պունա նիհաեթթ
վիրմէք իսթէտիկինտէն , սախթէ պիր պապիքնըրդ իպրա-
ղընա գարար վիրտի , վէ ֆիլվազը տա , էօյլէ պիր թապի
թարզտա պատըլտը քի , հազըրուռնուն ճիւմէսի օլ պապտէ
պաւանտըլար :

Տէրհալ Ալաէօնօֆ , Ֆաննիեի , պիր չօճուգ վիճուտի
կիպի գուճագլանըպ , եաթագ օտաարնա կէօթլւրտի :

Պունուն իւղէրինէ տալէթիլէր տաղըլմաեա պաչլա-
տըլար : Եալընըդ գուլար մասալարը էթրաֆընտա օթուր-
մուչ օլան պաղը օնունճուլար , պաչլամըչ օլտուգլալը օ-
նունլարըն իքմալ իթմէք իւղրէ , պիր միւտտէթ տահա
օրատա գալտըլար :

Թրէժանն չըգարարը չատիսէ սըրասընտա հայրը պուլունմաշ օլան Անտրէ իլէ Գրուա-Տիէօ, ծնտան աօնրա կիթմէք իւզըէ պիրլիքատ արապաեա օթուրտուլար:

Պարօն. - Նէրէեէ կիտէճէեհլ:

Ժօրժ. - Սիզին խանէնիզէ:

Պարօն. - (Քէնտի արապաճըսընա.) Ճէյմ, խանէմէ ալտէթ իտիեօրուզ:

Պու վէճհլէ արապա եօլա չըգտը:

Պարօն. - Իյթէ, օղլում, պուրատա պիզտէն ղայրի քիմնէ եօզ տուր. պէն տէ սիզի, ֆէվգէլատէ տիգգաթի տինլէեօրում: Մատտէ, հէր նէեէ տայիր իսէ պիր ան էվ վէլ պիտիրին:

Ժօրժ. - Խանէնիզէ վասըլ օլտուղումուզտա պիտիրիւրիմ:

Պարօն. - Շիմտի նիչին պիտիրմէօրսունուզ:

Ժօրժ. - Պարօն, մութլագա պէնի ագըլսըզ պիր քիմ սէ ատտ իտէճէքսինիզ, լաքին պէն եինէ տօղրու սէօյլէ մէք իսթէրիմ. արապանն հարէքէթի, զաթէն տաղընըզ օլան ֆիքրիմի տահա զիեատէ ալթիւսթ իտիեօր: Պինա պէրին միւսէրրահ սուրէթտէ իֆատէի մէրամա ղայրը միգ թէտիր օլտուղումու հիստ իյլէեօրում: Պու ճիւմլէ իլէ ի ֆատաթըմը միւսէրրահ սուրէթտէ պէեան իթմէք իսթէրիմ:

Պարօն. - Բէք ալէա, պէշ տագըգա տահա պէքլէեէ լիմ, ֆագաթ իգրար իտէրիմ քի, պու իհթիեաթ վէ իհ թիրաղլար, իզթիրապ վէ էնտիլէլէրիմի կիթտիքճէ ար թըրմաղա սէպէպ օլուեօրլար:

Անտրէ. - (Թէպէսսիւմլէ վէ եալաշ սէտա իլէ.) Թէք միլինի անլար իսէնիզ, աճապա նէ օլաճագսընըզ:

Արապանն հայվանը ղաեթ սէրի իւլ հարէքէ օլտուղումտան, էֆէնտիսիլլէ ըէֆիգինի, պիր գաշ սանիլլէտէ մահէլլի մագսուտէ եէթիշտիրտի:

Գրուա-Տիէօ, Անտրէ իլէ քէնտի օտասընա չըգտը, վէ օտա խըզմէթ ճիսինի կէօնտէրտիքտէն սօնրա, գարու եռ իչէրտէն մազպութճա սիւրկիւլէտի, վէ Ժէրմէնին ա շըգը գարչըսընտա օթուրուպ,

— Իֆատէի մէրամընըզա արթըգ հիչ պիր մանի գալ մատը, տէյիլմի: Իմտի գալպինիդի պանա աչըն: Մա լիւմ վէ մուայեէն օլան պիր ֆէնալըգ, հէր նէ տախի օլ սա, չօգ տէֆա թամիրի գապիլ տիր: Էլվէրիր քի, օ ֆէնալըգ աչիքեարէն կէօրիւլսիւն, օ հալտէ անէ գարչը ուղ լալըլապիլինիր, տէտի:

Անտրէ. — Պարօն, սիղ պէնիմ տօսթում. . . համիմ. . . սայքի բէտէրիմսինիդ:

Պարօն. — Ումարըմ.քի, էօյլէ օլտուղունու իսպաթ իթտիմ:

Անտրէ. — Իքի տէֆա հաեաթըմը գուրթարտընըզ, վէ էկէր ալէմտէ պիր ճէնթըլմէն մազամընտա կէօրիւնիւեօր իսէմ, հիմմէթինիդ վէ ուլուվը ճէնապընըզ սաեէսինտէ տիր:

Պարօն. — Պու պապտէ պահա իթմէեէլիմ: — Սիղէ զաթէն սէօյլէմիչիմ տիր, թէքրար իտէրիմ, պէնիմ էվլա տըմ, ֆամիլեամ վէ շու եա պու քիմսէ հագգընտա խու սուսի պիր մուհապպէթիմ տէ եօգ տուր: Պու տիւնեա տա եալընըզ սիղի սէվէրիմ, վէ սիղէ, քէնտի վարիսիմ հաղարըլա պագմագլըղմլա պէրապէր, պու միրտաա հայլիիեէթ զէմանընա տէկին, չիմտիլիք արա սըրա սիղի գաեըմագլա իքթիֆա իյլէմէքտէեիմ: Պու խուսուստա օրըֆէն անիյիեէթ նօղթաի նաղարըլա հարէքէթ իթմէքտէեիմ, վէ կէրչի հագգըմտա պիր ազ մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւղ պուլունմասընը արգու իտիեօր իսէմ տէ, հարէքէթի վագըմամտան տօլաեը, սիղտէն չիւքրա նիյեէթ թալէպ իթմէքտէ տէյիլիմ:

Անտրէ. — Սիղին պանա եաբտըղընըզը, պիր բէտէր

քէնտի էվլատընտ եարմաղ... Փաղաթ, պէն սիգտէն, պունտան տահա փաղլա պիր շէյ խթէեօրում:

Պարօն. - Իյի եա', իյի եա'. պէն տէ թէմամիլլէ ար- զունուղու իճրահէ հաղըըմ:

Անտրէ. - Սաատէթ վէ նամուսումու թահթը հիմա- Եէնիլէ վաղ իթմէք խթէրիմ... Պէնի գուրթարըն... Պունա եալընը պիղ միւղթէտիրաինիլ:

Պարօն. - Նէ' տիմէք իսթէեօրսունուղ... Անտրէ', Ի- փատէլէրինիլի տինլէտիկիմտէ տիթրէեօրում: - Հէր հալ ու քեարտէ թամիր վէ իսլահէ միւհթաճ պիր սուի հարէ- քէթտէ' մի պուլունտունուղ:

Անտրէ. - Խա'յր, համտ օլսուն, էօյլէ պիր հալ վաղ օլմամըշ տըր: Հալպուքի իղթիզա խոհն աղչէեի պուլա- մաղ խէմ, եինէ հագգըմտա իյի պիր նէթիճէ հատը օ- լամաղ:

Պարօն. - Հէլէ շիւքիւր, նէֆէս ալապիլտիմ... մատ- տէ աղչէեի տայիր իսէ, օլ գատար պէյիս եօգ տուր... Փաղաթ զիեատէճէ աղչէեէ' մի միւհթաճսըն:

Անտրէ. - Էվլէթ, զիեատէ աղչէեի իհթիեաճըմ վար տըր:

Գրուա-Տիէօ, օթուրսունուղու եէրտէն գալգըպ, պիր շէքմէճէ աշտը, վէ պանգա գայմէլէրիլլէ տօրու պիր չիլ- տանը ալարաղ, մէրգում տէլիգանիլըն եանընա ալ- տէթլէ,

— Էկէր իհթիեաճընը աղչէ իսէ, իյթէ սիգէ աղչէ... եիկիրմի, օթուղ, դըրգ վէ հաթթա էլլի պին Ֆրանգ մըլա- դըմ տըր: Խյթէ, պու չիլտանտա պու գատար մէպաղ վար տըր, ալըն, վէ պիլմիշ օլուն քի, պու պապտէ սիգէ մուա- վէնէթ իտէպիլտիկիմտէն տօլսեը պախթիեարըմ, տէտի:

Անտրէ, պարիտ պիր հալտէ տուրտունուղունտան, պա- րօն թէաճճիւպանէ,

— Ալմատօրսունուղ, տէտի:

Անտրէ . - Էսէֆ իտէրիմքի , աղիղիմ պարօն , պու
էլի պին ֆրանգ , պէնիմ իչին , տէնիզ իչինտէ պիր տամ
լա սու գապիլինտէն տիր :

Պարօն . - Սիւպհան Ալլա'հ , տիմէք օլուրքի , պիւեիւք
պիր մէպլաղա իհթիեաճընըզ պուլունմադտա տըր :

Անտրէ . - Էվվէթ , զաեթթ ճէսիմ պիր մէպլաղա միւհ-
թաճըմ :

Պարօն . - Նէ՞ գատար :

Անտրէ . - Պիր միլիօն ֆրանգ լաղըմ տըր :

Պարօն . - (Օթուրտուղու եէրտէն սըչրաեարագ , ֆէվ-
րէլատէ թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք .) Պիր մի-
լիօն մու . . . պիր միլիօն մու . . . տօղրու սէօյլէեին , օղ-
լում , աղլընըզ պաշընտա՞ մը տըր :

Անտրէ . - (Աճը աճը պիր սէօյլէեիչէ .) Պէնի տիվանէ
զանն իտիեօրսունուզ , տէյիլ մի :

Պարօն . - Խա'յր , ֆագաթ . . .

Անտրէ . - Խա'յր , էսէֆ իտէրիմքի , տիվանէ տէյի-
լիմ . . . վէ էկէր պու միլիօնու պուլամաղ իսէմ , նամու-
սում բայիմալ օլաճաղը ճիհէթլէ , քէնտիմի թէլէֆ իթ-
մէքտէն զայրի չարէմ գալմաեաճագ տըր :

Պարօն . - Հալէա պու սուի գատտ թասապիլուրուն-
տա՞ մը պուլունուեօրսունուզ :

Անտրէ . - Իսլահ վէ թամիրի նագապիլ պիր նամուս-
աղլուղա տիւչար օլտուղում հալտէ , եէկեանէ չարէմ
պու տէյիլմի տիր :

Պարօն . - Լաքին ա' սէֆիլ վէ պիչարէ , նէ՞ վագըր օլ-
տուքի , պու տէրէճէ մէյեուս օլմուչսունուզ : Պու կիւն-
էրտէ պիր մահէլլտէ գումա՞ր մը օյնատընըզ , պու գու-
մարտա զայպ մը իթտինիզ :

Անտրէ . - Պաշըմաա օլան ֆէլաքէթ՝ օնտան չօգ ֆէնա
աղը , էկէր մատտէ , գումարտա պիր զայպ ու զարարտան
պարէթ . օլաա իտի , անըն թէսվիեհսի գապիլ իտի , չիւնքի ,

մէսէլա սիզտէն պիր միլիօն գազանան գուճարպաղ, սիզ
մէօհլէթ վէրիր :

Պարօն . - Էյ շիմտի պու մէօհլէթ սիզէ ըէ՞տտ մի օ-
լունուեօր :

Անտրէ . - Տէօրթ կիւն մէօհլէթ վէրլիեօր . . . Էօնիւ.
միւզտէքի բազար իրթէսի կիւնիւ , ազշամըն սաաթ տօ-
գուզունաան էվվէլ , իսթէնիլէն միլիօն թէէտիեէ օլուն.
մազ լազըմ տըր :

Պարօն . - Տէօրթ կիւն միւ :

Անտրէ . - Էվվէթ , զիեատէ տէյիլ :

Պարօն . - Էյլէ իսէ միւմքինսիզ տիր :

Անտրէ . - Պու պապտէ սիզ պիր շէյ եաբա՞մազմը
սընը :

Պարօն . - Խա՛յր , տէօրթ կիւնէ գատար պիր շէյ եա-
բամամ : Սիզէ ԷՎՎԵ ճէվապը վիրէպիլմէք իչին , Ֆրանսա
պանդաար օլմագլըղըմ կէրէք տիր :

Անտրէ . - (Աեաղա գալգարադ .) Սօն իւմիտիմ սիզ
իտինիզ . . . սիզտէն պու ճէվապը ալտըղըմ հալուէ , բա-
զար իրթէսի ազշամը եաբամագլըղը թէրճիհ կյլէտիլիմ
խուսուսու շիմտի իճրա իթմէքլիկիմէ մանի գալմատը ,
իմտի , Ալլահա ըսմարլատըդ :

Մէրգում , պու սէօղլէրտէն սօնրա , պարօն իլէ թօ-
գալաշըպ , գաբուեա տօղրու իլէրլէտի :

Պարօն . - (Գօլունտան թուլթարադ .) Նէրէեէ կիտի-
եօրսունուզ :

Անտրէ . - Նէրէեէ կիթտիկիմի բէք ալէա պիլիրսինիլ :

Պարօն . - Քէնտինիզի թէլէ՞ֆ իթմէքլիկէ՞ մի կիտիեօր-
սունուզ :

Անտրէ . - Շիւպհէսիզ :

Պարօն . - Իյթէ շիմտի թէճէննիւն իթտինիզ . . . Պիր
աղ տուրուն , վէ պիր աղ սապըրլը օլուն տա , պիրլիքտէ
տիւշիւնէլիմ : Քի՞մ պիլիր , պէլքի տիւշար . օլտուղունուզ

յու տէհչէթլի վաղիտէթտէն գուրթուլմանը իշին պիր չարէ պուլապիլիլիլ:

Անտրէ. - Եալընը պիր չարէ վար տըր. օ տախի, իթէնիլէն մէպլաղը թէէտիտէ իթմէք օլտողու հալտէ, պունուն իշին, սիզ միւմքինսիզ տիր աիեօրսունուզ:

Պարօն. - Պիր մանի վէ էնկէլին էօնիւ արնամազ իտէ, միւն թարզը տէ յիշիմէի: Օղլում, պու պրատա պանա միւրաճաւթընը, խայըրը օլտու. . . պէն պիզէ պու պապտէ եօլ վէօսթէրէպիլիլիլ: Իմաի, զթուրունուզ տա կէօթլիլիլ:

Անտրէ, պու թալսիտէ իթալթըա թէրք իթաիլ օլտողու իսկէմլէսինէ փինէ զթուրտու:

Պարօն. - Էվվէլ էմիրսի, շունու պանա իյզաճ իտին քի, պու դատար ճէսիմ պիր մէպլաղ, սիզէ նէտէն պու մէթէպէ էլզէմ օլտու, վէ պունուն թէէտիտէսի իշին, պու տէրէճէ ճիւզի պիր մէօհլէթ թայելինի, նէտէն իւճալ իտիեօր:

Պու արա, Անտրէ, պաշընը հեիպ, սիւքիլթ տուրտուլունտան, պարօն,

— Թէրէտտիւտ իշինտէ կիալի կէօրինիւեօրսունուզ, տէտի:

Անտրէ. - Փիլվազը թէրէտտիւտ իտիեօրում:

Պարօն. - Նիշին . . . դօնթէս տը Թրէթանըն խանէ պնտէ սէօյլէտիկինիլ սէօզլէրտէն, հէր տէրտիկիլի, հէր

սըրընընդը պանա պիտիրմէք ֆիքրինտէ պուլունտուղու-
նուզ զանն օլունուեօրտու :

Անտրէ . - Սահիհ տիր , լաքին պանա աեխտ օլմանն
պիր սըրըն տիկէր պիր քիմնէեք ֆաշ իթմէքիկէ հագգըմ
վաճ մը տըր :

Պարօն . - Օղլում , ըէյինիզտէ սէրպէսթսինիզ . . . Է-
կէր հագգըմտաքի էմնիյեքթինիզ մահտուտ իսէ , իթի-
եարը սիւքիւթ իտին , բէք իյի իթմիշ օլուստունուզ . . .
Պունունլա պէրապէր շունու տիւշիւնիւն քի , տինեատա
էօյլէ վէխիմ սաաթլար վար տըր քի , պու սաաթլարտա
պիր թագըմ վահի վէ պաթըլ իթիգատլար իլէ իշ կէօր-
մէք քեարը ագըլ տէյիլ տիր : Սիզի գուրթարմագըլըմը
ըէճա իթմէք իւզըն պանա միւրաճաաթ իտիեօրսունուզ
Իմտի , պու հարէքթ վէ թէշէպպիւսիւնիւզիւն սէպէպլէ-
րինի , աչըգտան աչըղա պիտիրմէզ իսէնիզ , սիզի պու
թէհիլքէլի վազիեքթիտէն գուրթարմաեը նաճըլ թէհիւ-
պէ իտէպիլիլիմ : - Խա՛յր , խա՛յր , քէօր քէօրունա հարէ-
քթ իթտիկիմտէ , մուխաթարալը վէ պէլքի տէ թէօ՛յ-
մէթլի պիր տիվանէլիքտէ պուլունմուշ օլուրում : Պու սէօյ-
լէտիկիմի անլատըղընըզա էմինիմ :

Անտրէ . - (Գարշըսընա պիր թարիզի սէլամէթ ալըլ-
տըղընը զանն իտէրէք .) Էվվէթ , անլաեօրում . քէնտիմ-
տէն տահա զիեատէ սիզէ իման ու իթիգատըմ վար տըր ,
ֆագաթ մատտէ պիր գատընըն նամուսունուն թէհիլքէաէ
պուլունմասընա տայիր տիր :

Պարօն . - Ղալիպա թէհտիտ իլէ ազշէ զապ իթմէք
իթթէնիլիեօր , տէյիլմի :

Անտրէ . - Էվվէթ :

Պարօն . - Պու եօլտա պիր թէհիւպէեք հէտէֆ օլան
մատամ տը Կրանլիէօ միւ տիւր :

Մէրգում տէլիգանլը , հայրէթլէ Գրուա-Տիէօեէ պա-
գարագ ,

— Սիւղ պունու նա՞սըլ տէրք իթտինիզ, տէյի սիւալ իթտի :

Պարօն . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Ազիզիմ Անտրէ, սիւղ տօղրուեու սէօյլէեիմ, սիւղ պէնի պիր աղ զիեատէնէ սաֆտէրուն զանն իտիեօրսունուզ . . . - Աշըգպազանէ մուսէլէնիզին նէթիճէլէրի հագգընտա պէնի ալտաթ . մաղա չալըշտըղընըզ, վէ կիւեա մուվաֆֆադըյեթսիզլի . կինիզտէն նաչի մէյեուս օլարագ, վիգօնթէս փէրմէն իլէ գաթըր ալէագա իթտիկինիզի պանա թէէմին իյլէտիկինիզ կիւստէն, սիզին, անընլա իւլֆէթինիզի արթըրտըղընըզը ան լարմ : Պու խուսուս, կիւն կիպի աչիքեար իտի : Նամուս լու պիր ատէմ, սէվտիկի պիր գատըն քէնտիսինէ նէ գատար մուխալիֆէթ իտէր իսէ, օ գատընըն իւզէրինէ պահս իթմէքտէն ասլա չէքինմէզ, լաքին, օ նամուսլու ատէմ, մէզպուրէ նէզտինտէ մուվաֆֆադըյեթ իսթիհասալինէ պաշլատըղընտա, սիւքիւթ իթմէսի իճապ իյլէր : Սիւղ իսէ, նամուսլու պիր քիմնէ օլտուղունուղտան . . .

Անտրէ . - (Պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր գարարըգաթի վիրէրէք .) Բէք ալէա, պէն տէ սիզտէն պիր չէյ կիզլէմէեճէեիմ . ֆագաթ, նէ՝ քէշֆ իթտիկինիզ հալի, վէ նէ տէ պէնիմ սիզէ սէօյլէեճէքլէրիմի քիմնէեէ պիլտիրմէեճէկինիզէ նամուսունուզ իւզէրինէ եէմին իթմէլիսինիզ :

Պարօն . - Պու չլապտէ պանա էմին օլապիլիրսինիզ :

Անտրէ . - Օգուեունուզ :

Անտրէ տը Սան-Բէմօ, պիր գաչ սաաթ էվվէլ մատամ տը Կրանլիեօեէ կէօնտէրիլմիշ օլան իմզասըզ մէքթուպու պարօնա վիլտի, վէ Գրուա-Տիէօ, կէօզլիւկիւնիւթագըպ, մէքթուպը մէզքիւրը սէրիան գրաաթ իյլէտի :

Մէրգում, մէքթուպու օգումագտա իլէրլէտիքճէ, սիւմաընտա նէֆրէթ էսէրլէրի միւշահէտէ օլունմագտա իտի : Մէքթուպուն իքմալինտէ իսէ, անը Անտրէեէ կէրի վէրիւր իքէն,

— Փագաթ պու մէքրուհ շէյ տիր , տէտի :

Անտրէ . - Շիմտի անլատընըղա :

Պարօն . - Էվվէթ , պէն տէֆա հագգըլը օլտուղունու գու անլատուում : - Շու հալտէ , մաթըլուպ օլան մէպլաղը թէէտիէ իթմէքլիկինիզ լաղըմ տըր , եօգսա օ պիչարէ գատըն իչին չարէի սէլամէթ եօգ տուր :

Անտրէ . - Սիլ տէ , էլպէթթէ պէնիմ կիպի իթիմատ իտիեօրսունուզ քի , պու մէթըլուպու եաղմըշ օլան ալչագ , թայեին իթտիկի մէօհլէթ զարֆընտա իսթէտիկի ազլէնի ալմաղ իսէ , թէհտիտինի իճրա , վէ եէտինտէքի իսպաթ լարը վիգօնթ սը Կրանլիէօեէ ֆիրուլթ իտէճէք տիր , տէօ յիլ մի :

Պարօն . - Էվվէթ , պու խուսուսու գալիէն մէմուլի տէրիմ , զիրա պիր միլիօն ֆրանգ իսթէեէն վէ պէօյլէ վա սըթալար իլէ պու թալէպտէ պուլունան չախս , հէր շէյէ միւգթէտիր տիր , վէ հիչ պիր ալչագըղը իրթիքեապտան կէրի տուրմաեաճագ տըր :

Անտրէ . - Տիմէք օլուր քի , պուլունտուղում հալին նէթիճէլէրինի միւպալէղա իթմէմիչիմ :

Պարօն . - Խաչր , գալպիմ վէ վիճտանըմա պէեան ի տէրիմ քի , պու խուսուստա գաթան միւպալէղա իթմէմիւ պինիզ տիր :

Անտրէ . - Բէք ալէա , մատէմքի շիմտի հագըղէթի հալի պիլիեօրսունուզ , թէքրար րէճա իտէրիմ , պանա եար տըմ իտին : - Իհթիեաճըմ պուլունան պիր միլիօնա մալիք օլապիլէճէքմիեիմ , եօգսա , թէրմէնի գուրթ աքամաեարագ անըն պաշընտա եըլտըրըմ բաթլամաղտան էվվէլ , քէնտի քէնտիմի թէլէֆ իթմէկէ մէճպո՛ւր մու օլաճաղըմ :

Պու արա , պիչարէ Անտրէ , կէօլլէրինի պարօնուն եիւգիւնէ աթֆ իթմիչ օլտուղու հալտէ , մէրգումուն աղ զընտան չըգաճագ օլան սէօղլէրէ , հաեաթ եախստ իտամ հիւքմ ու իլամը կիպի պէքլէմէքտէ իտի :

Պիր գալ սանիյե գատար, Գրուա-Տիգօ, տերին միւ-
լաճաղաւա տալմը կիպի կէօրիւնտիւ: Անտրէնին իզթի-
րապ ու էնտիշտի, թէհամմիւլ օլունմաղ տերէճէեէ կէլ-
մէքտէ իտուկինտէն,

— Այլահ աշգընա օլտուն, պարօն, մէրհամէթ իտին,
պէնի պու մէրթէպէ միւղթ արըպ գըլմաեըն... Սէօյէեին,
մէքոն մու օլմագ լաղըմ տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Պարօն. — Օլ պապտէ չալըշըրըզ:

Անտրէ. — Լաքին բէք իյի պիլիւրսինիզ քի, պու խու-
սուտա թէրէտտիւտէ մահէլլ եօգ տուր, եա ագչէ եա-
խու կիլտապ լաղըմ օլտուղունու, պիղզաթ քէնտինիզ տէ
իզրաք իթտինիզ:

Պարօն. — Պէնճէ, պու մէսէլէտէ գաթիէն իւմիտսիզ
իք եօգ տուր: Պէնի տինլէեին, սէվկիւլիւ աղլում, սէ-
պաթ, ճէսարէթ վէ սապը իլէ տինլէեին:

Անտրէ. — Պիր թագըմ պօշ սէօղլէրտէն նէ հասըլ օ-
լաճագ տըր:

Պարօն. — Պէնիմ եիւզ էլլի պին ֆրանգ սէրվէթիմ վար
տըր քի, պունուէն ալթըտա պէշ գըսմը, պիր էեալէթի չը-
մալիէտէ պաղը էմլաքտան իպարէթ տիր:

Անտրէ. — (Սէվտիկի գատընը հէր հալտէ գուրթար-
մագ իսթէեէն ատէմլէր կիպի ագըլըրզճա պիր էնամիեէթ-
է.) Բէք ալէա, պու եիւզ էլլի պին ֆրանգ՝ ըէհին կէօս-
թէրլէրէք, պիր միլիօն ֆրանգ պուլունապիլիւր:

Պարօն. — Շիւպհէսիզ, լաքին տէօրթ կիւնտէ պուլու-
նամագ: — Պիր մուգավէլաթ մուհարրիի, ֆայիզլէ գուլ-
լանըրը սէրմաեէլէր արամալը տըր: Բէհին իւզէրլինէ ագտ
խալէն պիր իսթիգրազ իչին, լաղըմ օլմո սէնէալէր միւ-
լաքէրէ իտիլմէլի, գալէմէ ալընմալը վէ դայտ օլունմալը
տըր: Պու շէյլէր իսէ, վազթա, հէմտէ պիր չսդ վազթա
միւթէվազըֆ տըր:

Անտրէ. — Սահիհ տիր... • հալտէ...

Պարօն . - (Մէրգուսուն սէօզիւնիւ քէսէրէք .) Թէք-
րար սէօյլէեօրում, պիր ազ սապըրլը օլուն : Նէ՛ կիպի նէ-
թիճէտէ գարար գըլաճաղըմը պիլմէզսինիզ : - Պէն, թէսա-
տիւֆէն , վիգօնթ տը Կրանլիէօնիւն սէրվէթի ճէսիմէսի
հագգընտա մալիւմաթը միւքէմմէլէ վէ մէվսուգէ ախզ
իթմիշիմ տիր : Մէրգում, իզտիվաճ մուգավէլէսինտէ , զէվ-
ճէսինէ ճիհէզ օլմագ իւզրէ , Թուրէնտէ վագը օլուպ , էն
ազը իքի պուշուգ միլիօն ֆրանգ տէեէրինտէ պուլունան
էմլաքընը թախսիս իյլէմիշ տիր :

Անտրէ . - Պունուն նէ՛ էհէմսիեթի վար ուրը :

Պարօն . - Բէք չօգ էհէմսիեթի վար տըր : Բէք ալէա
պիլիրիմ քի, վիգօնթէս, զէվճիւնին իգթիտարընա թապի օլ-
տուղու ճիհէթլէ , անըն մուվաֆիագաթը օլմագը-
զըն , գանուն ահքեամընճա միլթէպէր պիր սէնէտ իմգա
իտէմէզ : Լաքին Բարիստէ , պիր թագըմ էֆքեարը պաթը-
լէտէն արի պիր չօգ սէրմաեէտարլար պուլունմագտա տըր
քի , հիյնի հաճէթտէ , Մ . տը Կրանլիէօնիւն , իգամէի տա-
վաւա գըւեամ իթմէք ըէզալէթիւնի կէօզէ ալտըրամաեա-
ճաղընա էվվէլճէ էմին օլտուգլարընտան , քէնալիլէրինէ վէ-
րիլէճէք պիւեիւք պիր իքրամիեեէ թամաէն , իգթիզա ի-
տէն մէպլաղըն թէքսիլինի եախօտ պիր գըսմընը վիգօն-
թէսէ վիրմէկէ ըազը օլուրլար :

Անտրէ . - Սէօյլէտիկինիզ սէրմաեէտարլար նէ՛րէտէ
պուլունուրլար :

Պարօն . - Պիլմէմ, ֆագաթ թահգըզ իթտիկիմտէ ան-
լաեապիլէճէկիմտէն , պու խուսուսու տէրէօհտէ իտէրիմ :

Անտրէ . - (Եէնիտէն մէյեուսանէ պիր հարէքէթտէ
պուլունարագ .) Թէքլիֆ իթտիկինիզ վասըթա իյի վէ գա-
պիլի իճըա պիր վասըթա տէյիլ տիր : Վիգօնթէսին զա-
եէթ մաղրուր օլան թապիւեաթընը պիլիրիմ : Պու եօլտա ֆա-
յիզ իլէ ագչէ վիրէն թէֆէճիլէր իլէ միւնասէպաթ իթմէ-
կէ , վէ անլէրին նէզտինտէ իգըար ու իթիրաֆ տիմէք :

լան պիր թէչէպպիւսիւ իճրաեէ ըազը օլմաեաճագ տըր :

Պարօն . - Սէվկիւլիւ օղլում , տէնիզէ տիւչէն , հէր տալա սարըլըր :

Անտրէ . - Լաքին նամուսուղլուգլա էօլիւմէն հա՛ն-կըսընը ինթիսապ իթտիկի սիւալ իտիլէ , մատամ տը կը-րանլիէօնիւն , էօլիւմիւ ինթիսապ վէ թէրճիհ իտէճէկին-տէ իշթիպահ եօգ տուր :

Պարօն . - Տիկէր պիր թէտպիր տիւչիւնէլիւմ :

Անտրէ . - Էվվէթ , տիւչիւնէլիւմ :

Պարօն . - Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինտէ վէրիլէն պիր պալօտա , վիդօնթէսին , աղըր էլմասլար թագամըչ օլ-տուղունու կէօրտիւկիւմիւ խաթըրլաեօրում : Էհլի սա-նաաթտան պիր քիմնէ , օ էլմասլարըն եիւզ եիկիրմի պին ֆրանգ տէեէրի պուլունտուղունու պէնիմ գարչըմտա թախ-մին իտիեօրտու : Իմտի , իշթէ օ էլմասլար-րէհինէ գօնու-լապիլիւ :

Անտրէ . - Անլէրի ըհհինէ՞ մի գօյմագ . . . Ժէրմէ՞ն մի պունու եաբաճագ տըր . . . Պէօյլէ պիր թասավվուրտա նա՞-սըլ պուլունուեօրտունուզ :

Պարօն . - Ազիզիմ Անտրէ , պու թասավվուրտա պու-լունագլըղըմա հիշ պիր չէյ մանի տէյիլ տիր , վէ միւշ-քիւլ պիր վազիեթտէն գուրթուլմագ իճապ իթտիկինտէ , ըհհին իլէ գարգէն ազչէ վիրէն Մօն-տը-Բիէթէնին գարու-լարը , ֆահիշէլէրէ աչըգ օլտուղու միսիլու , պիւեիւք գա-տընլար իշլին տախի աչըգ տըր : Լաքին շու սըրլատա օրա-եա միւրաճաթա իհթիեաճ օլմաեըպ , էօյլէ պիր զէնկին եէհուտի պուլունապիլիւքի , մատամ տը կրանլիէօ մէյ-տանա չըգմագսըղըն , պազը միւճէվհէրաթը ըհհին գօնու-լարագ , գարգէն եէտի սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ ալընապի-լիւ Պէն տէ պազը էմլաքը սաթարագ , իսթէնիլէն միլիօնու տօլտուրմագ իւզրէ , գուսուր ազչէեի մէմսունէն վիրէպի-լիլիւմ : Պու բլանըմա նէ՞ տէրսինիզ :

Անտրէ . - Պունուն իճրասը , տիկէրինտէն տահա զի-
եատէ մուվաֆրգը մասլահաթ տըր : Պունունյա պէրապէր
եինէ պաղը իթիրազլար զուհուր իթմէսի միւհթէմիլ տիր :

Պարօն . - Նէ կիպի :

Անտրէ . - Էվվէլ էմիրտէ , միւհէվհէյլէր ժէրմէնին օլ-
Պահրպ , Մ . տը Կրանլիէօնին մալի տիրէլ :

Պարօն . - Իշթէ , պունտա եանըլլեօրսունուզ , վիզօնթ,
զիբը իթտիկիմ մուգավէլէտէ մէզպուրէեհի անլէրէ քեամի-
լէն միւթէսարըրֆ քըլմըշ տըր :

Անտրէ . - Պունտան պաշգա , օ էլմասլարը գուլան-
մագ խուսուսընտա պիր ֆըրսաթ զուհուր խաիպ տէ , վի-
գօնթ , ժէրմէնին մէզքիւր էլմասլարը թագընմասուրը թա-
լէպ խտէրիտէ , հէր շէյին մէյսահա չըդաճաղընտա շիւպ-
էն եօզ տուր :

Պարօն . - Իհթիմալտէն տէյիլ փտէ տէ , եագընտա
էօյլէ պիր ֆըրսաթ , եանի ըէսմի պիր զիյնէթ զուհուր իթ-
տէ , մատամ տը Կրանլիէօ , օ զիյնէթտէ հաղըր պուլուն-
մագ մէճպուրիեթիինտէն խալի օլմագ իւզըրէ , մուլաթգաթ
պիր ըահաթսըզլըրը պուլունտուղունու պէհանէ իտէպի-
լիր : Պու տէտիկիմ , կիւն կիպի աշիքեար տըր : Իմաֆի , պիր
այ կէշմէզտէն , էմլաքըմը քէհինէ քօհարադ , հէր հալտէ
իգթիզա իտէն իսթիգրաղը ադտ իտէրիմ , վէ պունուն պէ-
տէլինի սիզէ վիրէճէկիմտէն , սիզտէ վիզօնթէսին էլմա-
լարընը գուրթարըրսընը : Կէրչի պէն հէման սէֆիլ վէ ֆա-
զիր պիր հապէ կէլմիշիմ տիր , լաքին սիզի գուրթարաճա-
ղըմ : Պաշըճա մատտէ իտէ , պունտան իպարէթ տիր : Պու-
նա նէ տէրսլինիզ :

Անտրէ . - (Հէեէճան իլէ .) Շունու տէրիմ քի , դալ-
պիմտէ վէ բուհումտա մէվճուտ օլան շիւքրանլիյէթի ա-
ղիմէմի սէօզ իլէ իզհար իտէմէմ , վէ կիւնիւն պիրինտէ
աղըրունուզա սաատթթիմի վէ հաեաթըմը ֆէտա իտէպիլ-
մէլիկի , ճէնապը Հագփտան թէմէննի կլէրիմ :

Պարօնուն սիմասընտա պիր թէպէսսիւմ ալէամէթի
կէօրիւլտիւկիւ կիպի, կիւեա ըիգդաթընտան նաչի կէօզ-
լէրի տէ եաշարտը:

Պարօն. - Սէվկիւլիւ օղլում, հարէքէթի վազըամ
թապիի տիր, վէ ֆէվզէլատէ շիւքրանկյեթէ լաերգ տէ-
յի տիր: Շիմտիտէն սիզէ վիրէճէկիմ, զաթէն իլէրուտէ
օղլին օլաճազ իտի: Անճազ, շիմտի վազթինտէն էվվէլ
վիրմիշ օլուեօրում, պաշգա պիր չէյ եաբմաեօրում:

Անտրէ. - Շիմտի նէ՞ եաբմալըեւմ:

Պարօն. - Նէ գատար միւմըին իսէ, պիր ան էվվէլ վի-
գօնթէսի կէօրիւն, վէ զիքր իթտիկիմիզ էլմապարը եէտի-
նիզէ ալըն:

Անտրէ. - Պիշարէ գատընճըղազ, շիւպհէսիզ անլէրի
պանա վիրմէք իսթէմէեէճէք տիր... պու էլմապարըն քէն-
տիսինճէ նէ՞ գատար էհէմմիեթի օլտուղունու պիլի-
եօրմուսունուզ... Լաքին անլէրի էլտէ իթտիքտէն սօն-
րա, ազչէ պուլմազ իւզրէ քիմէ միւրաճաաթ իթմէլի-
եւմ:

Պարօն. - Պու խուսուստա սիզէ շիմտիտէն ճէվապ վի-
րէմէմ: Պէն էրքէնճէ տիշարը չըզըպ, քէսպի մալիւմաթ ի-
տէրիմ: Սիզ մատամ տը կրանլիեօեիւ նէ՞ վազըթ կէօ-
քէճէքսինիզ:

Անտրէ. - Պէլքի պու կիւն կէօրիւրիւմ, ֆագաթ պու
պապտէ էմին տէյիլիմ, չիւնքի էվլինտէն տիշարը չըգմա-
սընա մանի օլապիլիը պլնլէրճէ սէպէպլէր վար տըր: Պա-
գաթ էօնիւմիւղտէքի կիճէտէ, չէնտ տագըգա գատար
քէնտիսիլլէ կէօրիւչէպլիլիլիմ:

Պարօն. - Էօյլէ իսէ, եարըն ազչամ, եախօտ պու կիւն,
չիւնքի շիմտի սաաթ ալաֆրանկա սապահըն իւչիւ տիւք, -
պատա կէլին, պէշ տագըգա զարֆընտա պու պիւեիւք
իլլիիլի թէսվիեէ իտէպիլէճէք պիր թէֆէճիլին իսմինի վէ
մահէլի իգամէթլին սիզէ թարիֆ ու պէեան իտէպիլիլիլիմ:

Պու առէմէր, պու կիպի ֆըրսաթլարտան իսթիֆատէ իտէ պիլմէք իւզրէ, պանդատա ճէսիմ մէպալիղէ մալիք տիրէր

Անտրէ, Դրուա-Տիէօտէն մուֆարադաթ իթմէք իւզրէ, օթուրմուշ օլտուղու իսկէմէտէն դալդալը, վէ կիթմէկէ հազըրլանմագտա իքէն, ֆիքրինէ պիր շէյ կէլէրէք,

— Խանէնիզտէ պիր թէգքիրէ եաղմագլըղմա միւստատէ իտէ՞րմիսինիզ, տէտի :

Պարօն . - Իշ օտամա կէլին, օրատա հէր իսթէտիկինիզի պուլուրսունուզ :

Անտրէ, մէգքիւր օտաեա կիտիպ, եաղըխանէնին դալշըսընտա օթուրտու, վէ տիւզ պիր քեաղըտ ալարագ, աթիտէքի սաթըրլարը եազտը : Պու սաթըրլարըն ինթիզամըզլըղընտան, ֆիքրինին ալթիւսթիւկիւ անլաշըլապիլիր իտի իտէ տէ, օլ անէ տէկին էմնալի օլմատըղը հալտէ, շաեէտ պու տէֆա մէքթուպը մէգքիւր տիկէր քիմսէլէրին եէտինէ տէ կէշսէ, Ժէրմէն իչին մուսաթարաեը մուճիպ օլամագ իտի :

Մէքթուպուն միւնտէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի :

« Հէր իւմիտ մահվ օլմամըշ տըր տէտիկիմտէ, հագդըմ վար իտի : Մէլամէթիմիզ միւմքին տիր, ֆագաթ օսէլամէթի պահալը սուրէթտէ սաթըն ալմագ լաղըմ տըր :

« Պու ճիւմէ իլէ տիւշարը տէհշէթ օլմանըն, զիլտ մալիւմ օլան մուզիրը մէօհլէթտէն էվվէլ, թէհլիքէ վէ մուսաթարատան էսէր գալմաեաճագ տըր :

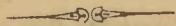
« Պու կիւն, եանի էօլլէտէն իթիպարէն սաաթ ալթրեա գատար, տէրքեար օլան մահէլլտէ սիզի պէքլէեհէճէեիմ . էկէր մահէլլի մալիւմտէ սիզի պուլամագ իսէմ, տիլարը չըգմանըն միւմքինսիզ օլմուշ օլտուղունու անլաեարագ, տիւշարը իզթիրապ օլմաեաճաղըմ : Լաքին պիր ան էվվէլ միւլագաթըմըզ, պէհէմէհալ էլզէմ տիր : Իմտի, էօնիւմիւզ տէքի կիճէ, պու մէքթուպուն կիզլէնտիկի մահէլլէ կէլէճէեիմ, վէ եարը կիճէտէն պիր սաաթ սօնրատան սապա-

ն սաաթ իւչիւնէ գաաար, կիւնտիւղ պէքլէեէճէկիւմ կի-
թ, օրաաա տա սիզի պէքլէեէճէեիւմ:

« Կէլմէք լազըմ տըր, պունա պիր չարէ պուլմագ կէ-
թ տիր, եօգսա մուխաթարա արթար: »

Անտրէ, իշպու մէքթուպու պէեաղ պիր մահֆաղա տէ-
անխտէ հըֆղ իլէ, Գրուա-Տիէօ իլէ վէտալաշտը, վէ
թնտի խանէսի թարաֆընա կիտէճէք եէրտէ, Շանղ-էլի-
էէ կիտէրէք, վէ իւղէրինտէ աաթէս եազըլմըշ օլմանան
վէքթուպու, Կրանլիէօնիւն խանէսի բարմագլըղընըն սար-
ազըք եազըրագլարը արասընա, հէր վագըթքի կիպի վազ
թէ, քէնտի խանէսինէ պվտէթ իթտի, վէ եաթաղընա կի-
թպ, եօրկուսլուգտան թագաթ վէ տէրմանը դալմամըշ
պուուղու հալտէ, տէհչէթլի ըիւեալար իլէ ֆէնա պիր կի-
թէ կէշիրտի:

Պատէհու թամ էօյլէն վագթըր Գասթէլան սօգաղըն-
աքի խանէեէ կիտիպ, ագչամըն սաաթ ալթըսընա գա-
աար օրաաա պէքլէտի խէ տէ, ժէրմէն մէյտանա չըգ-
եաթ:

Օ կիւնիւն սապահըսը, թամ սաաթ աօգուպտա, թը-
թանըն իթի չահիտի, իլք կիճէ վէրիլէն գարար մուճի-
պինճէ, Կրանտ Օթէլէ վասըլ օլտուլար:

Սէրթ տախի, մէնսուպ օլտուղու սէրգլը ազասընտան
թիթիսապ իթտիկի քէնտի չահիտէրինի, տիկէր չահիտէր
թէ պուլուշտուրուպ, չէնտ տագըգա գարֆընտա տուէլ-

լծնուն շէրայիթի իպթիտաիյեհսի դարարլաշտըրըլար :

Շէյլէ քի , ագչամըն սաաթ տէօրտիւնտէ , վիլ տ'Ավրայ օրմանընտա գըլըճլա տուէլլօ իճրասը գարարլաշտըրըլալ , Ալտէօնօֆուն շահիտլէրի պիր ճէրահ կէթիլմէքլիկի տէրիւհտէ իթտիլէր :

Թրէժան իլէ շահիտլէրի , չըմէնտըֆէրլէ մէգքիւր օրմանա կիտիպ , ֆագաթ Սէրօ իլէ շահիտլէրի արապա իլէ մահէլլի մուայեհնէ վասըլ օլտուլար :

Օ կիւնիւ , սապահըն սաաթ տօգուզունտան պէլու , Կրանտ Օթէլ բիչկեահընտա ըսթ օրլարը էնտիրիլմիշ օլարագ , քիւչիւք պիր արապա պուլունուպ , նազիք պիր էլ , տագըգա պէ տագըգա ըսթ օրլարտան պիրինի եօգարը գալ տըրմագտա իտի : Մէգքիւր արապա տախի , զիքը իթտիկիմիզ օրմանտա , տուէլլօ մահէլլինէ մուվասըլէթլէ , բրէնսին արապասընըն արգասընտա տուրտու :

Տուէլլօ էրպապը , եէկտիկէրինի սէլամլատըլար , վէ պատէհու հավանա աթըլան պիր ալթուն ագչէնին եհրէ տիւշմէսի նէթիճէսի իւզէրինէ , բրէնսին սիլահլարըյլա տուէլլօ իտիլէճէկի գարարլաշտըրըլալ , բրէնս , պու սըրատա քէլամա աղաղ պիրլէ ,

— Միւսիւ գօնթ , պախթըմըն պու խուսուստա պասնա եավէր օլմասընա հագըգէթէն էսէֆ իտէրիմ , իւպու մուվաֆֆագըլյեթիմի , սիզին լէհինիլտէ տիկէր պիր թարգա թէպտիլէ գարար վիլմէմէքլիկիմ իսէ , իտէճէկիմ թէքլիֆին թարաֆընըլտան լէտտ օլունաճաղընա էմին օլտուղում իչին տիր , տէտի :

Թրէժան ճէվապ օլարագ պաշընը էյտի , վէ Սէրօ տախի քէլամա շու վէճհլէ տէվամ իթտի :

— Յրամըլտա , իքիմիզ իչին տախի էյլէ պիր վէիլմ հագարէթ վար տըր.քի , պու հագարէթ , մահզա գան իլէ թէմիզլէնէպիլիր , վէ տօղրուսու , պիլիմ սընըֆըմըլտան պուլունան իքի միւթէպէր քիմսէնին , եէկտիկէրի հանապ

Թընը գաթթ իթմէկէ մէճպուր օլմալարը , թէէմին իյէ-
րլմ.քի , զաեէթլէ էսէֆ օլունաճագ պիր մատտէ տիր :
Պու մուզիրը մէճպուրիյեթ , իճրա իյէտիկիմ պիւեիւք պիր
խէթա սէպէպիյլէ վուգու պուլմուշ տուր : -Պու խուսուսու
թիրաֆլէ պերապէր թէէսսիւֆ իյլէրիմ , վէ հէր նէ գա-
տար եանաղըմա վուրտուղունուղ էլտիվէնին հէրարէթինի
էլան հիսս իթմէքտէ օլտուղումու զանն իտիւօր իսէմտէ ,
պու ճիւմլէ իլէ հագգընըղտա ֆէվգէլատէ թէվէճճիւհ վէ
րիսէթիմ օլուպ , պուղղ ու ատավէթիմ եօգ տուր : Ան-
ճագ , թէէմին օլուն.քի , միւսիւ գօնթ , տուէլլումուղտա
սիլի ասլա էսիրկէմէեէեթիմ , ֆագաթ էկէր պու տուէլ-
լտա գիւտտէ պախթիւար օլմագլըգ ֆէլաքէթի ազիմէսի-
նէ նայիլ օլուր իսէմ , ասլա միւթէսէլլի օլումաեաճագըմ :
Ժօրթ , էլան սիւքիւթ իւզրէ օլուպ , եէնիտէն պաշը-
նը էյտի :

Թէքրար գուրաեա միւրաճաաթ օլունուպ , պու տէ-
ֆա տախի պաթթ , Ալտէօնօֆ հագգընտտ եավէր օլտու :
Թըլէտան , մերգումուն գուլաղընտան աչաղըեա վէ
շահիտլէրինտէն պիրինին եանընա եագլաշարագ , միւէս-
սիր պիր թէպէսսիւմլէ ,

— Էկէր պաթըլ իթիգատ սահիպի օլսա իտիմ , էսէֆ
իտէր իտիմ , ֆագաթ պաթըլ իթիգատ սահիպի տէյիլիմ
... պունտան գաթինազար , պու Բուսիալը , վիճուտիմի
օրթատան գալտըրմագլա , պիւեիւք պիր խըզմէթ իթմիշ
օլաճագ տըր , զիրա պունտան պէօյլէ եաշամագտա պէնիմ
իչին նէ՞ ֆայիտէ վար տըր , տէտի :

Շահիտ . -Չալըշմագ վէ ուղրաշմագ՝ սիզին իչին էլզէմ
էյլէր տիր :

Ժօրթ . - (Պիր աղ ումուղլարընը չէքէրէք , գապա պիր
սէտա իլէ .) Չալըշմագ . . . ուղրաշմագ մը . . . Պունուն ի-
չին , աղիղիմ միւսիւ , ճէսարէթ լաղըմ տըր , հալպու քի ,
չիմտի պէնտէ ճէսարէթին էսէրի գալմամըշ տըր :

Շահիտ . - Պու կիպի էֆբեար վէ միւլահազաթ իլէ , սիլդ , քէնտի քէնտինիլի թէլէֆ իթտիրէճէքսինիլ :

Ժօրթ . - Դարըմըն աշըդը էլիլէ քէնտիմի թէլէֆ իթտիրմէկի իսթէմէք , գապիլ տէյիլ տիր : Պու առէթահամագաթլըդ տըր : - Օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն ... եաշամաեը արդու իտէրճէսինէ քէնտիմի միւտաֆաա իտէճէեհիմ :

Պատէհու իքի խասիմէր , եէրլէրինտէ տուրտուգլաւընտան , Ալտէօնօֆուն շահիտլէրինտէն պիրի ,

— Հա՛յտէ , միւսիւլէր , տէտի :

Տէրհալ գըլըճլար եէկտիկէրինէ չաթըշտըլար :

Նէ՛ Սէրթ վէ նէ՛ թրէժան , թիւֆէնք վէ բէվօլլըր իսթիմալինտէ պիրինճի տէրէճէտէ մահիր տէյիլ իտիլէր իսէ տէ , գըլըճ իսթիմալինտէ իքիսինին տալսի մէհարէթի պուլունմագտա իտի :

Ալտէօնօֆ , վիճուտճա տէլքեար օլան դուվլէթի իգթիգառընճա տարպէլէրինի մուսաթարալը գըլտըղը կիպի , թրէժանըն խաֆիֆիլք վէ չէվիքլիկի տէ , պունա գարը մուվաղէնէլի կէլէպիլմէքտէ իտի :

Տուէլլօնուն մուգատտէմաթը բարլադ սուրէթտէ տէվամ իտիպ , պիր միւտտէթ պիլա նէթիճէ տէվամ իթտի իասիմէր , սօղուգ գանլըլըգլարընը թէմամիլլէ մուհաֆազա իտէրէք , վէ ֆէվգէլատէ չիտտէթլէ ուղրաշարադ , ապա եէկտիկէրինէ եագլաշամամագտա , վէ պու հալ շահիտլէրին մէյեուսիեթի ազիմէսինի մուճիպ օլմագտա իտի , չիւնքի անլէր , պիրինճի ճէրիհատա , վէ գան ագար ագմաղ , տուէլլօնու տուրտուրմագ նիեթիինտէ իտիլէր :

Ալտէօնօֆ . - (Նաղիքեանէ .) Միւսիւ գօնթ , պիր տադըգա իսթիրահաթ իթմէք իսթէրմիսինիլ :

Թրէժան , ճէվապ օլարագ , սիլահընը աշաղըեա էնտիրտի :

Պիր տագըգա միւթարէքէ միւտտէթի խիթամ պուլ

տուղունտա, գրլըճլար թէքլար չաթըչըպ, ֆագաթ պիր աղ էվվէլ զիքր իթտիկիմիզ սողուգ գանլըլըգ զայիլ օլարագ, տուէլլօճուլար գըզըչարլար: Շէօյլէքի հիտտէթ վէ շիտտէթլէրինտէն նաչի, իքիսի տէ քէնտիլէրճէ մուղիրր օլապիլէճէք մէրթէպէտէ խէթալարտա պուլունտուլար:

Պինապէրին, տուէլլօճուն նէթիճէսի, պիր պաթթ վէ թէսատիւֆ մէսէլէսի հիւքմիւնէ կիրիպ, պունտան պէօյլէ մէհարէթլէ հիչ պիր իչ կէօրիւլէմէեէճէկի տէրքեար իտի:

Այնի վագըթտա նէթիճէի մասլահաթ եագլաչըեօրտու: Պիր արա Բուսիալընըն գըլըճը, խասմինին կէօքսիւնէ թէսատիւֆլէ, կէօմէեէնի պօյլուճա երրթտը:

Սէրթ. - Միւսիւ գօնթ, գըլըճըմ վիճուտինիզէ տէյտի:

Ժօրթ. - Զանն իթմէմ:

Մէրգում պէօյլէ տիեէրէք, քէմալը խըչմ իլէ գըլըճընըն ուճունու Բուսիալընըն կէօքսիւնիւն իւսթ թարաֆինա սարլատը, վէ գըլըճ սըրթընտան չըգըպ, Անտրէնին գաթթան կրիզօլտան ալտըլը ճէրիհա կիպի պիր ճէրիհա հասըլ իթտի:

Ալտէօնօֆուն գօլլարը կէրիլիպ, աղընտան գան ֆըչըրտը, վէ քէնտիսի քէօքիւնտէն քէսիլմիչ օլան պիր մէչէ աղաճը միսիլլու սարսըլարագ եէրէ տիւչտիւ:

Մէրգումուն իչպու տիւչիւչիւ օ հալտէ իտի քի, չահիալէր, ճէրրահ, հաթթա ժօրթ պիլէ, անըն արթըգ իչի պիթմիչ օլտուղունու զանն իթտիլէր, լաքին քէնտիսինտէ մէվճուտ օլան սինիր գուվվէթի սաեէսինտէ, եէրէ տիւչէր տիւչմէզ, պէլինի տօղրուլթարագ, սօլ տիրսէկի իւզէրինէ տաեանտը, վէ պօղուգ պիր սէտա իլէ,

— Միւսիւ գօնթ, պէնի էօլտիւրտիւնիւզ... լաքին պէն տէ պու ճէզաեա միւսթահագգ օլմուչ իտիմ... իմ տի, հագգընըզտա վագը օլան հագարէթիմէ աֆիլ իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ, նասըլքի պէն տէ, սիզին էլինիզէ

էօրտիւկիւմէ ափմ իթմէքտէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի.
 Ժօրթ. - Ճէնապը Ալլան շահիտ օյսուն քի, պանա
 իթտիկինիզ հազարէթի խաթրըմա պիլէ կէթիւմէեօրում.
 Սէրթ, սէսի կիթտիքճէ քէսպի զաաֆ իթմէքտէ օյ
 տուղու հալտէ, ահէսթէ ահէսթէ վէ զաեէթ կիւճիւքլէ
 քէլամինա շու վէճհլէ տէվամ իյլէտի.

— Միւսիւ գօնթ, հէր շէյի ունութտուղունուղա վէ
 պանա ափմ իթտիկինիզէ նիշանէ օլմագ իւզրէ, էլինիլի
 պանա վիրմէք իսթէրմիսինիզ: Սիզին էլինիլ, գուպպէյի
 աաիւմանա չըգմագ խուսուսընտա պանա եարտըմ խաէ-
 ճէք տիր, օ աաիւմանա քի, պէօյլէ պիր ալչագ վէ պա-
 եաղը տավա իչին տէյիլ, իլլա ճէնապը Ալլան վէ վաթան-
 լարը իչին, հազըգի պիր մէյտանը հարպ իւզէրինտէ տիւշ
 տիւքլէրի ճիհէթլէ, պէնտէն տահա զիեատէ պալթի-
 եար օլան պապալարըմ օրատա պէնի պէքլէեօրլար.

Ժօրթ, իքի ատըմ իլէրլէեիպ, էեիլմէք, վէ Սէրթ Ալ-
 տէճնօֆուն քէնտիսինէ ուզաթտըղը զայիֆ էլի թութմագ
 իւզրէ իքէն, պունա վագըթ գալմատը:

Բրէնսին տիւշտիւկիւ գէման, ուզագտա տուրմուշ օյ
 տուղունու պէեան իթտիկիմիզ կիզլի արապատան պիր սէս
 չըգմըլ իտի խաէ տէ, մէգքիւր տիւշիւշ արաաընտա պու
 սէս զայպ օլմուշ, վէ քիմէսնէ թարաֆընտան իչիտիլմէմիշ
 իտի:

Մէգքիւր արապանըն գաբուսու շիտտէթլէ աչըլարագ,
 սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ օլան վէ ֆէվգէլատէ քէտէր ու
 էլէմ իչինտէ միւսթաղրագ զանն օլունան պիր գարը, ա-
 րապատան տիշարը ֆըրլաեպրագ, մէճրուհուն եանընա
 գօշտու, վէ իքի գօլույլա մէրգումա սարըլտը:

Պու գարը, Փաննիլ Լամպէր, եախօտ գօնթէս-տը թը-
 րէժան իտի:

Ժօրթ, էեիլմէք վէ մէճրուհուն էլինի թութմագ իւզ-
 րէ իքէն, տօղրուլուպ,

— Բրէնս , էլինիդի թուծածագ վէ սըգածագ իտիմ ,
լաքին կէօրիւեօրսունուզքի , պունա միւգթէտիր տէյի-
թմ , տէտի :

Յաննի . - (Մէճրուհուն գանըյլա միւլէմմա օլան էլ-
էրինի , ղազապնաք վէ թէհտիտամիզ պիր թարգտա Թը-
րէժանա տօղրու ուզաթմասընտա , գանըն պիր գաշ տամ-
լալարը մէրգումուն իւզէրինէ իսապէթ իթտի .) Սէն պու
ատէմի էօլտիրտիւն , անըն գանը սէնին իւզէրինէ ագսըն :

Պիր էնկէրէք ելլանը կէօրիւլտիւկիւնտէ նասըլ ըիւ-
ճաթ օլունուր իսէ , Ժօրթ տախի օլ վէճհլէ ըիւճաթ ի-
տէրէք ,

— Մատամ , քէնտինիդի սագընըն . . . Պու գան սիզին
սէպէպինիզլէ ագընօր . . . Պու ատէմ սիզին իչին էօլիւ-
եօր . . . Կէօրիւեօրսունուզքի , Ալլահ , ճէզասընը վէրիր ,
լաքին պու կիւնքի կիւն աղ գապահաթլը օլան պիր պի-
լարէ գուրպան օլուեօր . . . Իմտի , թէքրար իտէրիմ , քէն-
տինիդի սագընըն , տէտի :

Պու արա , Ալտէօնօֆուն ճիսմի շէտիտ պիր սատէմէ
իլէ սարսըլտը : Մէրգում օլ էսնատէ ատէթա պիր էօլիւ
կիպի գըմըլտանմագսըզըն գալտը :

Թրէժան , քէմալը հիւրմէթլէ օլ ճիսմէ սէլամ վէրիպ ,
վէ Սէրօին շահիտլէրինէ տէ պաշ էեիպ , քէնտի շահիտ-
էրիլէ պերապէր , օլ գանըլ մահէլլի թէրք իթտի :

Պու արա Յաննի Լամպէր , ֆէվգէլատէ հէեհճանըն-
տան նաշի գուզվէթ վէ թագաթտան տիւշմիւշ օլտուղու
հալտէ , Սէրօին սօլմուշ օլան անլընը , վէ տիք տիք պագան
կէօլլէրինի պուս իտէրէք , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագ-
տա իտի :

Ճէրրահ , մէզպուրէեե հէման սէրթ պիր սէտա իլէ ,

— Մատամ , նէ եարմագ իչին պուրաեա կէլտինիզ ,
տէտի :

Դօնթէս տախի պաշընը գալտըրարագ ,

— Սէվտիկիմ, պիր քիմսէ, պէնիմ ուղրումա տուէլը
իտիեօրտու, անըն իչին կէլտիմ, տէյի ճէվապ վիրտի:

Շահիտլէրտէն պիրի. — (Ճէրրահա.) Մատամ, գոն
թէս տը թրէժան տըր:

Ճէրրահ. — (Հայրէթամիզ վէ հէման տէհշէթամիզ
պիր հարէքէթլէ.) Մատամ, բրէնսին խասի զէվճինիզ օլ
տուղու հալտէ, զէվճինիզին մաղլուպ օլմուշ օլմաընը
նաւսըլ թէմէննի իտիեօրտունուզ:

Ֆաննի, քէնտիսինի պուլուպ, պիր արալըդ միւթէ-
էսսիր օլմուշ օլան գալպինտէ ղուրուրիեթ հիսսի իւթէ
չըգարադ, կէօղլէրինն.քէսկին պագըշընը, ճէրրահա աթֆ
իթտի, վէ ճէվապա աղազ պիրլէ:

— Էվվէթ, նիչին զէվճիմին մաղլուպիեթինի արղու
իթտիկիմի մի սիւալ իտիեօրտունուզ: — Սիզէ սէօղլէեօրում
քի, բրէնսի սէվէր, վէ էլպէթթէ անըն ղալիպ կէլմէսինի
արղու իտէր իտիմ, տէտի:

Ճէրրահ. — Փագաթ կէօրիւեօրտունուզքի, շիմտի
էօլմիւշ տիր:

Ֆաննի. — (Եէնիտէն ըէֆը սէտա իտէրէք.) Էօլմիւշ
միւ տիր... տօղրու տէյիլ տիր... պու սէօղլիւնիւղէ ի-
նանմամ... Սիզ պէնի ալտաթմադ իսթէեօրտունուզ:

Ճէրրահ. — Հաեաթընըն գալան նէֆէսլէր տէ թիւ-
քէնմէք իւզրէ տիր:

Ֆաննի. — Եաշամասընա իւմիտ եօգ մու տուր:

Ճէրրահ. — Պէնճէ հիչ պիր իւմիտ գալմամըշ տըր:
Իմտի, մատամ, պուրասը սիզէ լաեըգ պիր մահէլլ օլմա-
տըղընտան, չէքիլմէլիսինիզ:

Ֆաննի. — Պէնիմ իչին վուրմագտա օլան գալպի վուր-
տուդճա, պէնիմ եէրիմ, աշըղըմըն եանը օլաճագ տըր:
Պէնի քէնտիսինտէն աեըրմաղա չօլըշմաեըն, ղիրա զահ-
մէթինիզ պիհուտէ օլմուշ օլաճագ տըր: Պէն պուրատա
գալմագ իսթէրիմ վէ գալաճաղըմ:

Ճէրրահ . - Ֆազաթ մատամ, պիզ պուրատան իրագլանաճաղըզ, վէ բրէնսին վիճուտինի տէ ալարագ, Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէեիզ :

Փաննի . - Գէնտիսինի նէրէեէ կէօթիւրմէք ֆիքրինտէսինիզ :

Ճէրրահ . - Խանէսինէ :

Փաննի . - Պիր օթէլտէ, պիր թագըմ էճնէպիլէր իւլինէ մի : Շու հալտէ պիչարէնին ճան վիրմէք սըրասընտա պիր թագըմ էճնէպիլէր, էթրաֆընտա վէ պիր թագըմ ֆիթուրսուզլար, սօննէֆէսինտէ եանընտա հաղըր պուլուսնաճազլար տըր, տէյիլմի : Խա'յր . . . Խա'յր . . . Խա'յր . . .

Ճէրրահ . - Հալ պուքի . . .

Փաննի . - Սէրթ Ալտէօնօֆ եաշատըգճա, պէնիմ մալիմ օլաճագ տըր, վէ եէմին իտէրիմքի, տիւնեատա անըքիմնէեէ թէսլիմ իթմէեէճէեիմ, էկէր աշըգըմ իշին հէնուզ սէլամէթ իւմիտի օլապիլիր իսէ, կէօղլէրինի պէնիմ խանէմտէ աշմալը տըր, էկէր իւմիտսիզ հալտէ իսէ, եինէ պէնիմ խանէմտէ թէրքի հաեաթ իթմէլի տիր :

« Իշթէ պու սէօյլէտիկիմ, պէնիմ միւրատըմ օլտուղուկիպի, անըն տախի միւրատը տըր : Իմտի սիզ պու խուսուսա րիաեէթ իթմէեէճէքմիսինիզ, - Պու վիճուտու եասուտ պու նաշը պէնտէն ալմագ իւզրէ ճէպը մը իսթիմալ իտէճէքսինիզ :

Փաննի, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, տէրինճէ աշըլմըշ օլան ճէրիհատան ագան դան իլէ միւլէմմա օլտուղու հալտէ, բրէնսին ճիսմինէ գօլլարըյլա տահա զիւեատէ սարըլմագուտա իտի :

Ճէրրահ իլէ շահիտլէր, ճիսմի մէգքիւրուսն եաթմըշ օլտուղու մահէլլտէն պիր ազ ուզագլանարագ, իսթիշարէ իթտիլէր : Պունլարըն միւզաքէրէսի նէթիճէսի շու օլտուքի, Սէրթ Ալտէօնօֆ, պիր ազ քէնտինի պուլուպ տա ազլը պաշընա շաեէտ կէլիր, վէ քէնտի մաշուգէսինին

խանէսինէ նազլինի արզու իտէր իսէ , պու արզուսունա մուվաֆֆագաթ իտիլմէսի գարարլաշտըրըտը :

Փագաթ սօնրատան , մէզպուրէնին նիւէթինէ գարը կէլինմէսինտէ , պիր բէզալէթ չըգարաճաղը իհթիմալի տէ նազարը տիգգաթա ալընարագ , բրէնա , սաղ վէ եախտ էօլիւ տախի օլսա , մէրգուլմէնին խանէսինէ նազլի թէն սիպ գըլընտը , վէ գօնթէս , իշպու գարարը իշիթտիկինտէ , ֆէվգէլատէ մահղուղ օլտու :

20

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու իւզրէ , Անտրէ , էկէր մա տամ տը կրանլիէօ , թայեին օլունան վաղըթտա Գաթէ լան սօգաղընտաքի խանէեէ կէլմէզ իսէ , պունտան տօլա եր տիւշարը իղթիրապ վէ էնտիշէ օլմամաեը քէնտինճէ գարարլաշտըրմըշ իտի իսէ տէ , ֆէվգէլատէ աչըգ օլան պիր գալպ , պու կիպի մատտէլէրտէ իթտիկի վատլարը թութմատըղը միսիլու , Անտրէ տախի մէզքիւր խանէեի ագչամըն ալաֆրանկա սատթ ալթը սուլարընտա թէրք իթ տիկինտէ , ագչամա գատար ֆիքրինի պիհուղուր իտէկէլ միշ օլան էնտիշէ վէ իղթիրապլարը արթտը :

Վագաա քէնտի քէնտիեէ , - իմզասըղ մէթթուպ սահիպինին թայեին իթտիկի մէօհլէթ իւշ կիւնտէն իթթամ պուլաճաղը ճիհէթլէ , հիշ պիր ֆէլաքէթ վագը օլմուշ օլմաղ : - Բէք թապիի տիր քի , Ժէրմէն , պիր թագըմ միւշ քիւլաթ վէ մէվանի իլէ իհաթա օլունմուշ պուլունտուղու վէ վիրտիկիմ խապէր քէնտիսինէ բէք կէճ վասըլ օլմուշ :

տուրի ճիհէթլէ, տիշարը չըգամամըշ տըր: Ձաթէն կէլէճէ-
կինի պէն տէ բէք իւմիտ իտէմէեօրտում. պինապէրին պուն-
տան տօլաեը մէյեուս վէ տիւշարը տէհչէթ օլմագլըղը-
մա հիշ պիր մանէա վէ սէպէպ եօգ տուր, - տիմէքտէ,
վէ քէնտի քէնտիսինի իւքեաթ իթմէկէ չալըշան քիմնէլէր
կիպի, պու շէյլէրի թէքրարլամագտա իտի իսէ տէ, եինէ
պիր տիւրլիւ ֆիքրինին իշինտէն պիր թագըմ ֆէնա միւ-
լաջալթը պէրթարաֆ իտէմէմէքտէ իտի:

Մէրգում, սաաթ ալաֆրանկա ալթըեը չարեէք կէչէ-
րէք, Գրուա-Տիէօնիւն խանէսինէ մուվասըլէթ իթտի:

Պարօն. - Սէվկիւլիւ օղլում, պու նէ՝ քիսվէթ. եէնի
պիր հատիսէ՞ մի վուգու պուլտու:

Անտրէ, եալընըզ պաշընը սալլատըղընտան, պարօն,
սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք,

— Վիգօնթէսի կէօրտիւնիւզ միւ, տէտի:

Անտրէ. - Խա՛յր:

Պարօն. - Էսէֆ օլունաճագ պիր թէէխիւր:

Անտրէ. - Ձաթէն պէն, կէօրէմէեէճէկիմի քէշֆ իտի-
եօրտում, լաքին պու կիճէ պէհէմէհալ կէօրէճէեիմ: Սիզ
տէ պէնիմ իշիմի տիւշիւնտիւնիւզ միւ:

Պարօն. - Հէմ բէք չօգ տիւշիւնտիւմ, վէ պու խու-
տուստա իքի չարէ պուլտում:

Անտրէ. - Նէ՞ կիպի:

Պարօն. - Պիր միլիօն ֆրանգ վիրմէք չարթըյլա մալիւմ
օլան մէքթուպլարըն եէտինտէն ալընմասը լազըմ կէլէն Սւ-
մնիալը Զիմմէրման հազգընտա պազը մալիւմաթ իսթիհասալ
իթտիմ: - Քէնտի քէնտիմէ, պու Բրուսիալընըն, իհթիմալ
քի իշպու շայեանը թէէսալիւֆ մատտէտէ սըրֆ պիր միեան-
ճը օլմաեըպ, պունտա տահա զիեատէ մուհիմմ պիր վա-
ղիֆէ իճրա իթմէսի իհթիմալինի, վէ մէրգումուն, սիզէ,
կիտիպ զապթիեէ նաղըրընը պուլմանըզը, վէ հէր շէյի օ-
նա նագլ, վէ մէքթուպլարը զասալ իթմիշ օլան ալազը

Թէվգըֆ իթտիրմէսինի լէճա իյլէմէնիզի ինթար իտէ
ճէկի իհթիմալլէրինի, վէ մէքթուպլար զասիպին եւ
տինտէն ալընտըգտան սօնրա, թապիաթիյլէ կէօզ գօրգու
թարագ վէ թէհտիտ իտէրէք բարա չէքմէքլիկէ արթըգ
մահէլլ գալմահաճաղընը տիւշիւնտիւմ:

Անտրէ. - Սիւպհա՛ն Ս.լլահ, ֆագաթ սիզ, հասը
օլաճագ թէվաթուրու, բէզալէթի, վէ ժէրմէն իսմին
խաֆիեէլէրէ վէ զապթիեէլէրէ պիւտիւրիւմէսի լաղըմ կէ
լէճէկինի տիւշիւնմէեօրմուսունուզ:

Պարօն. - Տիւշիւնիւեօրում, սէվկիւլիւ օղլում, ֆա
գաթ պու թարզ պիր մատտէեէ զապըթայի ալիեէ միւ
տախէլէ իտէր իսէ, էօյլէ թէրթիպլի վէ թէտպիրլի հա
րէքէթ իյլէրքի, հիչ պիր թէվաթուր, հիչ պիր բէզալէթ
չըգմազ, զիրա խաֆիեէ վէ զապթիեէլէր, պիւմէլէրի իգ
թիզա իտէն վազիֆէլէրի պիւրիլէր: Շու գատար քի, ա
խիրէն ալտըղըմ մալիւմաթտան, պու թէտպիրլին իճրաթ
նագապիլ օլտուղունու անլատըմ, չիւնքի Զիմմէրման, Բա
րիստէ մուգիւմ օլան վաթանտաշլարընըն պաղը ուֆագ
թէֆէք իշլէրիյլէ մէշղուլ, Պէրլինլի քիւչիւք պիր պանքի
օլուպ, պիւեիւք իշլէրէ կիրիշմէմէքտէ իմիշ: Մէքթուպլա
րըն անըն եէտինտէ պուլունմատըղընը, վէ էն սօն տագը
գատա ասըլ ալէագատար թարաֆընտան մէրգուլմա թէս
լիւմ իտիլէճէկինի, վէ օ ալչաղըն պիզէ մալիւմ օլաման
պիր տուղագ թէրթիպլիյլէ, մէրամընը իճրատէն սօնրա,
պիւլա միւշքիւլաթ եագաեը գուրթարաճաղընը զանն իտէ
րիւմ... Վէլհասըլ եանլըշ պիր ատըմ ալաճագ իքէն, մա
ախսարէն տիւշիւնիւպ, հէր չէյի լաեըգըլա անլատըմ:

Անտրէ. - Պու գատար զահմէթինիզէ նէ՛ տէրէճէ թէ
չէքքիւր պէեան իթսէմ, եինէ աղ տըր:

Պարօն. - Պիր չէյ տիմէք տէյիլ տիր... Տիկէր թա
րաֆտան մուվաֆֆագ օլտուղունա մէմուլունում:

Անտրէ. - Րէհին վէրիլէճէք էլմասլարա պէտէլ, իս

Յենիլէն ճէսիմ մէսլաղըն թէքմիլինի եախօտ պիր գըսմը-
ղ գարդէն իթա իյլէեէճէք ատէմի պուտունո՞ւզ մու :

Պարօն . - Էվվէթ , վէ էկէր միւթէպէր պիր սարրաֆ-
տան ալուղըմ մալիւմաթա ինանմագ լաղըմ կէլիրսէ , նա-
ղլ ինանըլմասը ճայիզ օլաճաղընը զանն իտէրիմ , իյի-
միլին պիր ան էվվէլ սըրաեա կիրէճէկի խոսուսընտա պուլ-
տուղում ատէմէ կիւվէնէպիլիրիզ : Իյթէ , ալմըշ օլտուղում
մալիւմաթ շունտան իպարէթ տիր :

Գրուա-Տիէօ , չիզտանընտան պիր քեաղըտ չըգարըպ ,
Անտրէեէ վիրտի : Պու քեաղըտըն լէվճա մահէլլինտէ , զա-
էթ միւթէպէր վէ մաարուֆ պիր պանդանըն իսմ վէ մա-
հէլլի գայտ իտիլմիշ օլուպ , պունտա Բուսիալը վէ Եհհու-
տի միլլէթինտէն Սամուէլ Քիրչէն նամ թաճիրին , սայիր
պիր շօգ մուամէլաթլա մէշղուլ օլտուգտան պաշգա , էլմաս
վէ էմալի մատտէլէր րէհին գօնմագ շարթըլլա թէֆէճի
Ֆայիդի հիսապըլլա , գարդէն , իսթէնիլտիկի գատար ագ-
է վիրտիկի պէեան իտիլմիշ իտի :

Անտրէ , իշպու քեաղըտըն միւնտէրիճաթընը թէմա-
միլլէ գրաաթ իթտիքտէն սօնրա , Գրուա-Տիէօ ,

— Էյ նէ խապէր , սիզ պունա նէ տէրսինիզ , տէյի
փալ իթտի :

Անտրէ . - Պէնճէ պու Բրուսիալը Եհհուտի , մալիք օլ-
տուղու միլիօնլարա րաղմէն , մուխաթարալը պիր քիմնէ
տիր :

Պարօն . - Քէնտիսի զէնկին օլտուղու վէ իսթէնիլէն
աղչէի թէէտիեէ իթտիկի հալտէ , գուսուրունուն սիզ-
ճէ նէ էհէմմիեթի վար տըր :

Անտրէ . - Էկէր պու տէրէճէ մէնֆուր օլմաեան պիր
սըրմաեէտար իլէ մուամէլէ իտիլտէ իտի , իդրար իտէրիմ
քի , տահա զիեատտէ մէմնուն օլուր իտիմ :

Պարօն . - Միւմքինսիզ շէյ տիր :

Անտրէ . - Նիլչին :

Պարօն . - Չիւնքի շիւպհէլէր , անճագ շիւպհէլի քիւմ
սէլէր էլիլէ թէսվիեէ օլունապիւրլէր : Հիշ պիր նամուս
լու թաճիրին , սիզին օլմանան էլմապարը , իլէրուտէ պէ
տէլի էօտէնտիկի հալտէ եինէ իեատէ իլէմէք շարթըյ
լա սաթըն ալմանաճաղընա թէէմին օլմալըսընը :

Անտրէ . - Լաքին մատամ տը կրանլիէօ , օ էլմապարը
նէ՞ մագսէտէ գուլանաճաղըմը պիլէրէք , պանա թէսլիմ
իտէճէք տիր :

Պարօն . - Բէք ալէա , ֆագաթ սիզ պու խուսուսու
Սամուէլ Բիրչէնէ նա՛սըլ իսպաթ իտէճէքսինիզ : - Նամուս
լու պիր քիմնէ , ագտը իզտիվաճ գօնթրաթըյլա զէվճինին
հիմանէսի թահթընտա պուլունան վիգօնթէս իլէ պիլէ օլ
խուսուստա մուխապէրէեէ կիրիշմէք իսթէեէմէզ . . . Մէզ
քիւր էլմասլարա միւթէսարրըֆ օլաուղունուղու իսպաթ
իտէճէք պիր վասըթա վէ թէտպիր պուլուն , օ հալտէ ան
լէրին գըյմէթլէրինին ալթըտա պէշի նիսպէթինտէ գարդէն
սիզէ ագչէ վիրէճէք միւթէպէր թիւճճար պուլապիլիւրափ
նիզ : Պունա իգթիտարընըզ վա՛ր մը տըր :

Անտրէ . - Օլմատըղընը սիզ տէ պիլիւրսինիզ :

Պարօն . - Էօյլէ իսէ , սէվկիւլիւ օղլում , մուճիպի նէֆ
րէթ , ֆագաթ միլիօնլարլա սէրվէթէ մալիք պիր թագըմ
մէնֆաէթբէրէսթլէր պուլունտուղունա տա մէմնուն օլուն
չիւնքի սիզ , անլէրտէն զայրի քիմնէեի պուլապիլէճէք հալ
տէ տէյիլինիզ :

Անտրէ . - Հագգընըզ վար տըր . . . ֆագաթ պու Սա
մուէլ Բիրչէնէ նէրէաէ իգամէթ իթմէքտէ տիր :

Պարօն , թէքրար տէֆթէրինէ պագտըգտան սօնրա ,

— Նաբ սօգաղընտա , ֆալան նիւմէրօտա , տէտի :

Անտրէ . - Պու սօգաղըն իսմինի ասլա իշիթմէմիշիմ
տիր :

Պարօն . - Զանն իտէրսէմ , Սէնթ-Սնթուն սօգաղը
եագընընտա , Պասթիլլ մէյտանը ճիվարլարընտա տըր , Հէր

հանկը արապաեա ըաքիպ օլսանըզ, սիզի օրաեա կէօթիւ-
թիւր :

Անտրէ . - Էլմասլարը էլտէ իտէր իթմէզ, կիտէրիմ :

Պարօն . - Ֆազաթ կէճ գալըրսընըզ . . . պու ազշամ
իթմէլիսինիզ :

Անտրէ . - Նէ՞ մագսէտլէ :

Պարօն . - Եէհուտի թաճիրի կէօթիւպ, մուամէլէեի
հալըրլամագ, վէ իլէրուտէ պէտէլի վէրիլտիկինտէ, էլ-
մասլարը սաթըն ալմագ շարթըլլա եաբըլաճագ մուգալէ-
լէ էսասընը քէնտիսիլլէ գարարլաշտըրմագ իչին . . . Մէզ-
քիւր էլմասլար, միւշքիւլ պիր վազիեթտէ պուլունան պիր
գատընըն օլտուղունու կիզլէմէեին . . . Եօգսա անլէրի չա-
լըմըլ զանն իտէր . . . Պունտան գաթինազար սիզին քիմ
օլտուղունուզու տա պիլմէք իսթէեէճէք տիր, վէ հիչ չիւպ-
նէ իթմէեին քի, եարընա գատար հագգընըզտա մալիւմաթ
ալաճագ տըր :

Անտրէ . - Հագգընըզ վար տըր . . . - Շիմտի կիտիպ,
պիր ազ թաամ իտէեիմ . . . վագաա իշթիհամ եօգ իսէ տէ,
լաքին աճըրգ հիսս իթմէմէք իչին թաամ իթմէքլիկիմ էլ-
լէմ տիր, զիրա, թամ սաաթ տօգուզտա Սամուէլին Նէզ-
տինէ կիտէճէկիմտէն, պիւթիւն գուլվէթիմէ իհթիեաճըմ
վար տըր :

Պարօն . - Տայիրէսի, տէօրտիւնճիւ գաթտա տըր, վէ
թամ գարուսունուն իւզէրինտէ եազըլմըլ տըր :

Անտրէնին մուֆարագաթընտան սօնրա, պարօն աշա-
ղըեա էնտի, վէ պօշ օլարագ կէչմէքտէ պուլունան պիր ա-
րապաեա ըաքիպէն, Սէնթ-Անթուան վարըլը աղզընտա
Պաթիլ մէյտանընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա
պիլտիրտի :

Թամ սաաթ տօգուզտա, Անտրէ, արապա իլէ Նաբ
սօդալընա կիտէէք, իշար օլունան նումէրօլու իանէնին
գարլընտա արապատան աշաղըեա էնտի :

Չամուրլու վէ մուրտար օլան պու սօգագտաքի խա-
նէլէրին ալթ դաթլարընտա պիր թագըմ արապա թամ-
րաթըլլա մէշղուլ օլան սանաաթքեարլար, տէմիր էտէլա-
թը սաթանլար վէ չէրչիծիլէր պուլունմագտա տըր :

Անտրէ, Եէհուտի թէֆէճինին իգամէթ իթտիկի խա-
նէեէ կիրիպ, պունուն նէրտիվլէնլէրինտէն եօգարը չըգ-
տը, վէ զիքը իթտիկիմիզ դաթտա, պիր գաբու իւզէրին-
տէ իրի հարֆլար իլէ, ՍԱՄՈՒԷԼ ՔԻՐՇԵՆ իսմինտէն միւ-
րէթթէպ պիր լէվհա կէօրտիւկիւնտէ, պու գաբունուն չա-
նընը չալտը, վէ գաբու աչըլտըղընտա, էվվէլա գարանլը-
պիր օտաեա կիրտի, վէ լաքին գաբուսու եարը աչըգ տի-
կէր պիր օտա պուլունտողու, միւշահէտէ օլունան ճիւզի
պիր ըչըգտան անլաչըլտըղը կիպի, մէգքիւր օտատան չը-
գան չաթլագ, վէ Բրուսիալըլարա մախսուս պիր թէլէֆ-
ֆիւզ իլէ տէ,

— Պուրաեա կէլին . . . գաբուեու եիթին . . . սէօղլէրի
իշիտիլտի :

Անտրէ, պու իսթար իւզէրինէ, վասի պիր օտաեա
կիրտի :

Տէրունինտէ իւշ ատէտ պէեազ իսկէմլէ պուլունան
պու օտա, իքիեէ պէօլիւնմիւշ օլուպ, պէօլմէեի թէշըլ
իտէն գաբլամանըն օրթասընտա, աչըլըր գաբանըր պիր
տէմիր լէվհա, վէ պունուն էօնիւնտէ տախի, սանտըգ-
քեարլարըն ագչէ ալըպ ագչէ վիրմէլէրինէ մախսուս պիր
ինճէ թախթա պուլունմագտա իտի :

Սամուէլ. - (Քէնտիսի կէօրիւնմէեիպ, լէվհանըն ար-
գասընտան .) Նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

Անտրէ. - Մ. Սամուէլ Քիրչէնի իսթէեօրում . . . տիգ-
միսինիզ :

Սամուէլ. - Էվվէթ, պէն իմ :

Այնի վագըթտա, զիքը իթտիկիմիզ լէվհա աչաղը էն-
մէքլէ, Անտրէ, պիր սանիյեէ դատար, ինսան եիւզիւ տէ-

իլ, իլլա ուղղուն վէ սիւրի ուճլու սագալ, մալի կէօղլիւք,
գուլագլարընա գատար ուղանմըչ սիեահ ճանֆէստէն
թագեա կէօրտիւ :

Սամուէլ. - Սիլ քի մսինիլ :

Անտրէ. - Անտրէ տը Սան-Րէմօեում :

Սամուէլ. - Թանըմաեօրում :

Անտրէ. - Իշթէ գարթըմ :

Սամուէլ. - Աչաղը պըրագըն . . . բէք էյի . . . շիմօի ,

նէ իսթէեօր իսէնիլ, անը սէօյլէեին :

Անտրէ. - Սիլէ պիր իշ թէքլիֆ իթմէկէ կէլտիմ :

Սամուէլ. - Պանգաեա տայի՞ր մի :

Անտրէ. - Խա՛յր :

Սամուէլ. - Էմթաաեա տայի՞ր մի :

Անտրէ. - Էվվէթ :

Սամուէլ. - Էմթաաեը սաթընօ՞րմուսունուզ, եօգսա

թը՞ն մը ալըեօրսունուզ :

Անտրէ. - Խա՛յր, իքիսինի տէ եաբմաեօրում. իլլա իքի

գատար պէտէլինի վիրիպ գուրթարմագ շարթըյլա ,

պաղը էշեաեը ըէհինէ պըրագմագ իսթէեօրում :

Սամուէլ. - Տէտիկինիլ էշեա՝ նէ՞ գապիլ շէյլէր տիր :

Անտրէ. - Էլմաս տըր :

Սամուէլ. - Ֆիեաթընը նէ՞ գատար թախմին իտիեօր-

տունուզ :

Անտրէ. - Պիր միլիօն իքի եիւզ պին Ֆրանզ :

Սամուէլ. - Օհօ՛ . . . էյ պու էլմասլար սիլի՞ն մի տիր :

Անտրէ. - Խա՛յր :

Սամուէլ. - Եա քի՞մին տիր :

Անտրէ. - Ագչէեէ իհթիեաճը պուլունան պիր գատը-

նըն տըր :

Սամուէլ. - Եա՛, ֆագաթ պու խուսուստա սիլին իլէ՞

մի, եօգսա օ գատըն իլէ՞ մի մուխապէրէ իտիլմէք լաղըմ

կէլէճէք տիր :

Անտրէ . - Եալընըզ պէնիմէ մուխապէրէ իտիէճէք տիր :

Սամուէլ . - Բէք իյի . իմտի , էվվէլ էմիրտէ օ գատրնըն ագչէեէ իհթիեաճը պուլունմասը սէպէպլէրինի պանա հիքեաեէ իտին . օնտան սօնրա մատտէնին իճապընա պազարըզ :

Անտրէ , պու խուսուստա , հագըգէթէ եագըն պիր հիքեաեէ ուշտուրուպ , իսմինի վիրտիկի պիր միւթէպէր գատընըն իքի այա գատար պէտէլինի վէրիպ ըհհինէլինի գուրթարմագ իւզրէ , քէնտի էլմասլարընը թէէմինաթ մագամընտա էմանէթէն պըրագարագ ագչէեէ իհթիեաճը գաթիսի հասըլ օլտուղունու պէեան իթտի , վէ Սամուէլ Գիրշէն , պու հիքեաեէեէ գանաաթ հասըլ իտէրէք , Ս . մարքի տը Սան-Րէմօ , իրթէսի կլւնիւ քէնտիսինէ պիրմիլիօն իքի եիւզ պին ֆրանգ տէեէրինտէ միւճէվհէրաթ կէթիրտիկի հալտէ , եէտի եիւզ պին ֆրանգ վիրէճէկինի , վէ իքի այա գատար սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ իթա օլունտուղունտա , մէգըիւր միւճէվհէրաթը իեատէ իյլէեէճէկինի , վէ ալթմըշ կինէ գատար մէպլաղը մէգըիւր իթա օլունմատըղը թագտիրտէ , միւճէվհէրաթը մէգըիւրէեի գաթիէն սաթաճաղընը իֆատէ , վէ խաթիմէի քէլամընտա ,

— Էկէր եարըն կէլիրսէնիզ , թամ սաաթ տէօրթտէ կէլին , չիւնքի օնտան սօնրաքի վագթըմը , քէնտի խուսուսի իշլէրիմէ հասը իթմիշիմ տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

Անտրէ , պիր ազ ֆիքրի ըհհաթլանարագ , նաք սագաղընտաքի խանէտէն հարէքէթ իթտի , վէ մէրգումուն ազիմէթինտէն պէշ տագըգա սօնրա , զիքր իթտիկիմիզ պէօլմէնին արգասընտա , եալընըզ սալսթէ պիր սագալ մալի պիր կէօզլիւք , վէ սիեահ ճանֆէստէն պիր թագեա գալըպ , պիզիմ մահուտ պարօն Յիլիր տը Գրուտ-Տիէօ իսէ , խանէյի մէգըիւրտէն տիշարը չըգտը :

21

Բարիսին սաաթլարը, սապահըն ալաֆրանկա պիրինի լարայ, հէր նէ գատար այ մահիթապը չօգտան պէրու նապէտիտ օլմուշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ գուպպէ- յի ասիւմանտէ միւշահէտէ օլունան միգտարը նամալիւմ երլտըզլար սաեէսինտէ, պիր տէրէճէ պյտընլըզլա էթրաֆ թէնվիր իտիլմիշ, վէ հավա՝ սէրին պիր հալ քէսպ կըլէմիշ իտի :

Կիւնտիւզիւն բաթըրտը վէ շամաթալարը եէրինէ սիւ- քիւնէթ գայիմ օլմուշ օլուպ, եալընը միւպհէմ պիր խը- բըլթը իշիտիլիւօրտու, վէ պու իսէ, ույգուտա պուլունան թէքմիլ շէհլը էհալիսինն նէֆէս ալըպ վիրմէսինն պէնդէ- մէքտէ իտի :

Կէրչի Շանդ-էլիզէ ճատտէսինտէն արա սըրա արապա- լար կէշմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, եան եօլլար խալի իտի :

Անտրէնին րաքիպ օլտուղու արապա, մահէլլի մուայ- եէնտէ տուրտուղունտան, մէրգում տէլիգանլը աշաղըեա էնէրէք, Կրանլիէօ օթէլինին պաղչէսինն գատար միւմթէտ օլան պիր գաշ եիւզ ատըմլըգ մէսաֆէեի եաեան եիւրիւտիւ :

Պիշարէնին գալպի, թարիֆ օլունմաղ իզթիրապ վէ էնտիշէ իշինտէ պուլունտուղու հալտէ, չիտտէթլէ չարբմագ- տա իտի, չիւնքի մէրգում, տէհէթլի վէ քէնտիսի իշին նամուսուղ պիր վազիեէթ գարչըսընտա պուլունմագտա իտի, Շէօլէ քի Անտրէ, քէնտի սէվկիւլիւսիւ օլան ժէր- մէնէ,

— Էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա հարէքէթ իթմէրլի- կիմէ սիզի դայպ իթտիմ, վէ սիզի տէ գուրթարամամ, նամուսուղուն պէտէլինի էօտէմէք, սիզէ, եալընը սի-

զէ անիտ տիր : Իմտի , էլմասլարընըզը պանա թէսլիմ իտին քի , ըհհին մագամընտա պիր մահէլլէ իթա իտէեիմ , տի մէքլիք մէհպուրիյեէթինտէ պուլունմագտա իտի :

Հագըգէթէն տիւշիւնիւլտիւկիւ հալտէ , պիր գատըն տան , հաթթա պիր մէթըհստէն ագչէ թալէպ իթմէք գատար նամուսուզլուգ օլամագ :

Ա՛հ , էկէր Անտրէ , քէնտի գանըյլա ալթուն թէտա ըիք իտէպիլսէ իտի , գանընըն սօն տամլադնա գատար ֆէտա իթմէկէ մէմնունէն ըազը օլաճագ իտի : Մէրգում , շէօյլէ միւլահազա իթմէքտէ իտի :

— Գէնտիլէրինի թէլէֆ իթմէք հագգընա մալիք օլան լար , մութլուլու տըրլար : - Լաքին պէնիմ իչին էօլմէք՝ մէմնու տուր , զիրա էօլտիւկիւմ հալտէ , հաեաթըմտան վէ նամուսումտան զիեատէ սէվտիկիւմ օլ լաթիֆ վէ ճալիպ գատընճըզազ , պէնիմ տիվանէլիկիւմ սէպէպիյլէ գազըլմըլ օլան կիրտապըն քէնարընտա եալընըզ գալաճագ տըր :

Անտրէ , իչպու միւլահազաթ իլէ , Կրանյիէօ օթէլինին պաղչէ բարմագլըզընըն եանընա վասըլ օլտու , վէ կիլլի մէքթուպունու վազ իթմիշ օլտուղու մահէլլէ էլինի կէօ թիւրիւպ , օ մահէլլին պօշ իտուկինի թահգըզ իթտի :

Իմտի , Ժէրմէն , մէքթուպը մէգքիւրու ալմըլ օլտուղու ճիհէթլէ , գարարկիր օլան մահէլլէ կէլէճէկի , չիւնքի կիւնտիւզ մէվճուտ օլան մէվանի վէ միւշքիւլաթըն կիճէ մէվճուտ օլամաեաճաղը թապիի իտի :

Անտրէ , սարմաչըգ եաբրագլարընը աչըպ , պիւեիւք աղաճլարըն եաբրագլարը սէպէպիյլէ հասըլ օլմուշ օլան գարադլըզ իչինտէ էթրաֆա կէօզ կէզտիրտի :

Պաղչէեէ քիմէնին աեագ պասմամըլ օլտուղու , գում լարըն տիւզկիւնլիւկիւնտէն անլաշըլպ , եալընըզ պիրինճի գաթըն պիր տայիրէսինին ճամլարը արգասընտան ճիւզի՛ ճէ պիր ըշըգ բարլամագտա իտի :

Վիգօնթէսին տայիրէսի օլտուղու Սան-Րէմօեա մա-
լիւմ օլան մէգբիւր ըշըգլը տայիրէնին բէնչիրէլէրի արգա-
սընտան ժէրմէնի կէօրմէք իւզրէ , մէրգոււմ տէլիգանլը
նիչէ տէֆալար , Շանգ-էլիզէ թարաֆլարընտան պէյկիր ի-
լէ կէչէրքէն , հայվանընր տուրտուրթ մուշ իտի :

Հէր նէ իսէ , նակէհան մէգբիւր ըշըգ զայս օլտու-
ղունտան , Անտրէ ,

— Շիւտի կէլէճէք տիր , տէյի միւլահազա իթտի , վէ
պիր քէրրէ արտ վէ էօն թարաֆլարընա պագըպ , քիմէս-
նէ պուլունմատըղընա էմին օլտուղունտա , թէրէտտիւտիւ
պէր թարաֆ իլէ , բարմագլըգ տէմիրէրինտէն իքիսինի
թուլթու , վէ պիլէքլէրինին գուվլէթի , վէ սիննինն չէ-
վիքլիկի սաեէսինտէ , վիճուտինն տէրիսինի եըրթմագ
թէնչիքէսինի տէ կէօզէ ալարագ , բարմագլըղըն սիվլի ուճ-
լարընտան քէնտիսինի տիկէր թարաֆա կէչիրմէկէ , վէ
պաղչէեէ էնմէկէ մուվաֆֆագ օլտու , վէ օրատա , պազը
աղաճլարըն արգասընտա կիզլէնիպ պէքլէտի :

Մէրգոււմուն պէքլէմէսի չօգ սիւրմէեիպ , իքի իւշ տա-
գըգա սօնրա , պիր ֆիսթան էթէյինին գումլարա սիւրին-
մէքլէ հասըլ իյլէտիկի ֆըշըլթը գուլաղընա գատար աքս
իթտի :

Հէման , այնի վագըթտա , ուղագտան խէեալ կիպի պիր
կէօլկէ միւշահէտէ օլունուպ , պու կէօլկէ թէտրիճէն ին-
սան թասվիրի քէսպ իթտիկինտէն , Անտրէ , ժէրմէնին , քէն-
տիսինի բարմագլըղըն խարիճինտէ զանն , վէ պիրտէն պիրէ
միւշահէտէ իլէ , գօրգմամասը իչին , եագլաշտըղընտա ,
ղաեթ եավաշ սէտա իլէ ,

— ժէրմէն . . . տէտի :

Մատամ տը կրանլիէօ տիթրէեիպ , տուրտուղունտան ,
Անտրէ , թէքրար իլէ ,

— ժէրմէն , գօրգմաեըն , պէն իւմ , տէտի :

Կէնճ գատըն եիւրիւմէսինէ տէվամ պիրլէ , վէ Ան-

տրէ տախի մէյտանա չըգմագլա , իբիտի , եէկտիկէրինին
էլէրինի թուծտուլար :

Ժէրմէն . - (Եաւաշ սէտա իլէ .) Գաբու գաբալը օլ
տուղու , վէ անախթարը տա եէտիմտէ պուլունտուղու
հալտէ , սիզ նա՛սըլ պուրաեա կէլտինիլ :

Անտրէ . - Բարմագլըղըն իւղէրինտէն կէչտիմ :

Ժէրմէն . - (Տիթրէեէրէք .) Ա՛ պիչարէ , թէլէֆ օլուր
սունուլ տէյի գօրգմատընը՞լ մը :

Անտրէ . - Խա՛յր , եաշամամա իհթիեաճընըլ պուլուն
տուղունտան , պէօյլէ շէյլէրտէն թէլէֆ օլմամ :

Ժէրմէն . - Տօ՛սթում , պանա օլան աշգ վէ մուհապ
պէթինիղէ պինաէն , սիղէ բէճա իտէրիմ , պիր տահա պու
եօլտա հարէքէթտէ պուլունմաեըն : Հէմ տէ պուլունմա
եաճաղընըլ վատ իտին :

Անտրէ . - Վատ իտէրիմ :

Ժէրմէն . - Մէքթուպունուղ , պու սապահտան պէրու
եէտիմտէ տիր . վագաա պէնի պիր ազաճըգ միւսթէրի
իյլէտի իսէ տէ , վուգուի հալի անլամագ խուսուսընտաքի
արզումու տախի արթըրտը : - Գասթէլան սօգաղընա կէլէ
պիլմէք իչին բէք չօգ չալըշտըմ իսէ տէ , մուվաֆֆագ օլա
մատըմ : - Սաաթլարլա պէնի պէքլէմէքտէ օլտուղունուլու
պիլտիկիմ ճիհէթլէ , նէ՛ տէրէճէ միւղտարըպ օլտուղումու
սիղէ նա՛սըլ թարիֆ իտէպիլիրիմ : Էլպէթթէ սիզ պուրա
սընը անլատընըլ , վէ պէնի ասլա իթհամ իթմէտինիլ
տէյի՞լ մի :

Անտրէ . - Սիղի իթհամ մը իթմէք , հագգընըլտա
շիւպհէեէ՞ մի զահիպ օլմագ , սէվկիւլիւ Ժէրմէնիմ , հիշ
պու միւմքի՞ն մի տիր :

Ժէրմէն . - Միւքեալէմէմիլ ուղունճա օլաճագ տըլ ,
տէյի՞լ մի :

Անտրէ . - Էվվէթ :

Ժէրմէն . - Պուրատա գալմագլըղըմը՞ էմրի պասիրէ :

Թէ գարշը տըր, զերա ֆիսթանըմըն պէհազլըղը, սիեաճ
եաբրազլար արասընտա նազարը տիգդաթա թէսատիւֆ
խէշլիլը: Իմտի, քէօշկէ չըդալըմ... Սիգ էօնտէն եիւ-
րիւերն, պէն տէ արգատան կէլիեօրում:

Պէօյլէճէ, Անտրէ վէ Ժէրմէն, պունտան սոգտէմ զիք-
րի կէշմիշ օլան քէօշկէ վասըլ օլտրագ, գանաբէ իւզէրին-
տէ օթուրտուգլարընտա, էվվէլա Ժէրմէն, շու եօլտա քէ-
լամա ազազ իյլէտի:

— Տօսթում, տօղրուտան տօղրուեա սէտալտա կիրի-
լէլում... Պանա եազտըղընըզ մէքթուպդա, « Սէլամէթ
գապիլ տիր, ֆագաթ մալի պիր ազ պահալը օլաճաք տըր »
տէմիշ իտինիզ: Պու ճիւմէնին մանէտսընը իյզաճ իտին:

Անտրէ, տիթրէտի, լաքին իֆատէի հալ իթմէք վազ-
թը կէշմիշ օլտուղունտան, թէրէտեթիւ տէ իւքեան պուլուն-
մամագտա իտի:

Անտրէ. — Սէվկիւլիւ Ժէրմէնիւմ, պու կիւնէ վէ պոգ
տաթա գատար սիգ պէնի զէնկին զանն իթմիշ իտինիզ...
Էսէֆ իտէրիւմ քի, զէնկին զանն օլունմագլըղըմլա պէրա-
պէր, աւլա սէրվէթիւմ եօգ տուր... Պէնիւմ ալտատըճը
տարաթ ու տէպտէպէմ, հիշ պիր ճիտտի էսաա իւզէրինէ
միւպթէնի տէյիլ տիր... Սախապթիլի պիր էլ պէնի թութ-
մագտա վէ գաեըրմագտա տըր... Պու էլ հէր հանկը կիւն
պէնտէն եիրագլանըր իսէ, պէնիւմ հիշ պիրմէտարըմ գալ-
մաեաճագ տըր... Շու գատարը սիգէ սէօյլէրիւմ քի, պէն
քէնտի քէնտիմէ հիշիւմ, վէ հիշ պիր շէյ եաբմաղա միւգ-
թէտիր տէյիլիւմ:

Իշպու միւէստիր իգրարտան սօնրա, Անտրէ սիւքիւթ
իտիւ, ճէվապա պէքլէտի իսէ տէ, Ժէրմէն ճէվապ վիր-
մէտի: Պինապէրին, եինէ մէրդում տէլիգանլը, չէօյլէճէ
իֆատէեէ տէվամ իյլէտի:

— Փագաթ պիր տօսթում վար տըր քի, օնա գա-
թիէն կիւվէնէպիլիլիւմ, վէ մէմուռում քի, պու տօսթում

ղէնկին տիր... Իշթէ օ տօսթուամ հէր շէյի անլաթտըմ,

Ժէրմէն, կիւեա պուլունտուղլարը դարանլըգ մահէլ
մահճուպիյեթինի կիղլէմէկէ զայրը քեաֆի տիր կիպի, ի-
քի էլլէրիլէ եիւզիւնիւ դաբաեարագ, թէքտիրամիլ պիր
սէտա իլէ,

— Հէր շէյի մի... տիմէք տօսթունուլ օլան քիմնէ,
հէր շէյի պիլիեօր... վագը օլան թագսիրաթըմա, ար ու
հիճապըմա վագըֆ տըր... Անտրէ... Անտրէ... սիլ նէ
եաբտընըլ, տէտի:

Անտրէ. - (Եալան սէօյլէմէքլէ մէզպուրէեի թէսկինէ
չալըչարագ.) Իսմինիզի պիլմէտիկի, վէ քէչֆ տախի իտէ-
մէտիկի ճիհէթլէ, հէր շէյի պիլմէսինտէ նէ պէյիս վար
տըր: - Ժէրմէն, աղիզէմ Ժէրմէն, պէօյլէ պիր սըրըր ֆալ
իթմէկէ պէնի միւզթէտիր մի զանն իտիեօրսունուլ:

Ժէրմէն. - (Աճը աճը պիր սէօյլէեիլ իլէ.) Հագդընըլ
վար տըր... զաթէն պիր հայլագըն տախի պու պտպտէ
մալիւմաթը պուլունտուղու հալտէ, վուդուլաթ սըրըր օլ-
մագտան չըգմըլ տըր: Պինապէրին տօսթունուլուն տա
պու խուսուստա մալիւմաթը պուլունմասընտա նէ պէյիս
վար տըր:

Անտրէ. - Փագաթ պիլ օ ալչաղըն եէտինտէն, մէք
քիւր սըրըրըն իսպաթլարընը ալաճաղըլ:

Ժէրմէն. - Տէվամ իտին:

Անտրէ. - (Հէեհէճան ու էնտիշէսի արթարագ.) Զիքը
իթտիկիմ սատըգ տօսթում, ֆէտաքեարանէ պիր համիլ-
եէթլէ պանա մուավէնէթ իթմէկէ ըուի ըիզա կէօսթէր-
մէքտէ տիր: - Պանա օլան մուհապպէթ ինտէն նաչի քէնտի
սէրվէթինի ֆէտա իթմէքտէ, վէ սէրվէթինին պիւեիւք
պիր գըսմընը սէլամէթիմիլ ուղըունա հասը իյլէմէքտէ
տիր: Գէնտիսի, պիր սաաթ պիլէ կէչիրմէքսիզին, պաղը
էմլաքընը ըէհինէ գօյմաղա եախօտ սաթմաղա ըաղը օլու-
ֆօր, լաքին պու տէրէճէ պիւեիւք ֆէտաքեարալըգլարտան

Հասըլ օլաճադ ադչէ, պիր այտան էվվէլ եհտիմէ կէչէմէեօր
Ժէրմէն : - Պիզիմ իչին իսէ, անճադ իւչ կիւն մէօհլէթ
գալմըչ տըր : - Պու հալտէ նիչին մէքթուպունուզտա սէ-
լամէթիմիզտէն պահա իտիեօրտունուզ :

Անտրէ . - Զիւնքի սէլամէթիմիզ, սիզտէն մէրպուլթ
տըր :

Ժէրմէն . - Այնլաեամաեօրում . . . պիլիրսինիզ քի, պէն
տէ, սիզին կիպի տարաթ ու տէպտէպէլի պիր հալտէ ի-
սէմ տէ, սէրվէթիմ եօգ տուր . . . Հասըլը պէնիմ ֆադըր
հալիմ ըանա մալիւմ տիւր :

Անտրէ, պու արա պիւթիւն ճէսարէթինի քէսպ իթ-
մէկէ չալըչտը, վէ պօղազը զանն իտէրսին քի տարալմըչ,
օտադլարը տիթրէմէքտէ պուլունմուչ վէ գալպի պիր մէն-
կէն իչինտէ գալմըչճասընա,

— Սիզին էլմասլարընըզ վար տըր, տէտի :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա տէրին պիր սուսլուգ հասըլ
օլտու : Մատամ տը կրանլիէօ շիտտէթլէ տիթրէտի, վէ է-
վէր քէօչկ գարանլըզ օլմասա իտի, սիմասընըն էօլիւ կի-
պի սօկունլուզու կէօրիւէպիլէճէք իտի : Նիհաեէթ մէր-
գումէ, ճէվապա աղաղլէ,

— Եանըլըեօրսունուզ, օ էլմասլար պէնիմ մալիւմ օլ-
մաեըպ, Մ. տը կրանլիէօնիւն մալի տիր, տէյի պէեան
թիտի :

Անտրէ . - Պիլաքիս սիզին մալինիզ տիրլէր . . . Մ. տը
կրանլիէօ, իզտիվաճընըզն գօնթրաթընտա, անլէրի գա-
թիէն սիզէ հասը իթմիչ տիր :

Ժէրմէն . - Նամուսլու գատընլարըն, վէ էօղլըսիւզ
զէվճէլէրին ասըրլարճա գուլլանմըչ օլտուգլարը ֆամիլեա
եա միւթէալլիգ օ էլմասլար, նալաեըզ պիր զէվճէնին վէ
ղիւնաքեար պիլի գարընլին նամուսու պէտէլինի մի թէէտի-
նէ իտէճէքլէր . . . Անտրէ', հիչ պու միւմքին մի տիր :

Պու տէֆա տա մէրգում տէլիգանլը ճէվապ վիրմէ-

տիկինտէն, եէնիտէն վէ հիվէլքինտէն տահա ուզունճա սիւքիւթ վաղը օլտու :

Ժէրմէն, իշպու սիւքիւթիւ դաթթ իլէ, իֆատէնէ շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Պէօյլէ նամուսուզճա պիր բազարլըղը դապուլ իթսէմ պիլէ, պու բազարլըղ նաճըլ իճրա օլունապիլէճէք տիր, էմանէթի մուգատտէսէ տիմէք օլան օ էլմասլարըն եէտիմտէ պուլունմատըլընը Ս. տը կրանիէօեէ նաճըլ իշ-զահ իտէպիլէճէեիմ : Իշթէ կէօրիւեօրսունուզ ա՛, կիրտապ պունտա մէվճուս օլուպ, էր եա կիճ օ կիրտապա տիւշիւ-լէճէկի տէրքեար տըր : Պու իսէ, շայեանը թէէսսիւֆ, վէ վուգուի մուհագգադ պիր հալ տիմէք տիր :

Սնտրէ. — Պիր այ կէշմէղտէն էլմասլարընը սիղէ ի-եատէ օլունաճաղը հալտէ, պուրատան տիշարը չըգմըշ օլտուղու նաճըլ անլաշըլապիլի :

Պատէհու վէրգում, օգուեանլարըմըճա զաթէն մա-լիւմ օլան թագապվուր վէ թէրթիպին քեաֆֆէյի թաֆ-սիլաթընը իշզահ իթտիկինտէն, ժէրմէն, պաշընը քալա-եարագ, միւթէքէպպիրանէ շէօյլէ սէօյլէտի :

— Խա՛յր, տօթում, խա՛յր, պու թէքիֆիլնիդի իճրա իթմէեէճէեիմ : - Խա՛յր, վիգօնթէս տը կրանիէօ պիր թա-գըմ նամուսուզճա վասըթալար իլէ սէլամէթինի սաթըն ալմեաճադ տըր : Ալշագլըղա, եալանճըլըղա վէ խեեա-նէթ իճրաթընա դատար զայիֆ պուլունտում, հալպուքի, հիշ տէյիլ իսէ, նէտալէթիմտէ աղամէթ իւղըն հարէ-քէթ իտէճէեիմ : Իպրաղը ճէսարէթլէ քէնտիմի պիւեիւ-թէճէեիմ : - Վագը օլան խէթա վէ թագսիրաթըմ, աղիմ օլտուղունտան, թէէտիպ վէ միւճագաթ օլմագլըղըմ : մու-վաֆըղը ատալէթ տիր : - Հագգը պիր հիտաթէթ թահ-թընտա պաջըմը էեէճէեիմ, վէ պէեաղ սաշլարընը լէքէ-լէտիկիմ քիմնէ, պէնի թէլէֆ իթմէկէ գըեամ իտէր իսէ, վագը օլան խէթամտան տօլաեը նատիմ, վէ պէլքի մագ-

հարը մաքիվ օլարագ, թէրքի հաեաթ իթմէկէ մուվաֆ-
ֆագաթ կէօսթէրէճէեիմ:

Անտրէ. - (Քէսիք պիր սէտա իլէ.) Տիմէք տիրքի էօ-
լիւմէ հագըրսընը:

Ժէրմէն. - Էվվէթ:

Անտրէ. - Հագգընըզտա հիշ պիր շէյ եաբամագմը-
եըմ:

Ժէրմէն. - Հիշ պիր շէյ եաբամագմընը:

Անտրէ. - Էօյլէ իսէ Ժէրմէն, սօն տէֆա էլինիզի
պանա վէրին. . . Սօն տէֆա օլմագ իւզրէ, վէտալաշա-
լըմ:

Ժէրմէն. - (Մաշուգունուն քէսիք սէտապընտան ագըլը
պաշընա կէլէրէք.) Նէրէեէ կիտիեօրսունուզ, նէ եաբ-
մագ իսթէեօրսունուզ:

Անտրէ. - Սիզտէն էվվէլ պէն ահրէթէ եօլճու օլ-
մագ իսթէրիմ: - Էկէր իքիմիզին տէ թէէտիպի լագըմիսէ,
էվվէլա էն զիեատէ դապահաթըլը օլան հարէքէթ իտիպ,
տիկէրինէ եօլ կէօսթէրմէլի տիր:

Մատամ տը Կրանլիէօ, օլ ալա իքի էլիյլէ եիւզիւ-
նիւ կիզլէտի, վէ ալթիւսթ օլմուշ օլան ֆիքրինտէ պիր-
տէն պիրէ թէպէտտիւլ վուգուա կէլէրէք, շէօյլէ պէեան
իթտի:

— Պագաթ պէն քէնտիմի զայպ իթմէքլէ, սիզի զայպ
իտիեօրում: Քէնտիմի մահքիւմ գըլմագլա, սիզի մահքիւմ
գըլաեօրում: Անճագ նէ՝ դատար տիւլանէեիմքի, պու-
ճիհէթի ունութտում: - Էվվէթ, քէնտիմ իչին էօլլումիւ
գապուլ իտէրիմ, լաքին սիզին իչին գապուլ իթմէմ: - Սի-
զի էօլաիւրմէք մի, հաշա, . . . Խէթատան սօնրա ճի-
նաեթ իշլէմէք. . . Խաշր, խաշր, պունտան իսէ, տիկէր
հէր հալ միւրաճճահ տըր. . . Անտրէ՛, մատէմքի լազըմ
տըր, պիզի գուրթարըն. . . հէր հալտէ պիզի գուրթա-
րըն. . . Սէլամէթ վասըթալարը հէր նէ իսէլէր, անլէրի

խթիմալ իլէ պիզի սահիլի սէլամէթէ չըգարըն . . . - Իմաի , պուրաեը թէրք իթմէնիզի սիզէ մէնն իտէրիմ . . . Իշիթի՞ Եօրմուսունուզ , տիշարը չըգմանըզը մէնն իտէրիմ տէ- Եօրում : - Պէնի պէքլէեին . . . շիմաի կիտիպ էլմասլարըմը սիզէ կէթիրէճէեիմ :

Պէօյլէճէ Ժէրմէն , Անտրէնին ճէվապ վիրմէսինէ վա- Գըթ պրագմազտան էվվէլ , քէօշկտէն մուֆարագաթլա , նէրտիվէնտէն աշաղըեա էնէրէք , խանէեէ տօղրու իլէր- լէտի :

Պինանըն գարանլըգ օլան եիւզ թարաֆընտա , զա- թէն պիր ըշըգ միւշահէտէ օլունմագտա իքէն , պիր ազ վագըթտան պէրու իքինճի պիր ըշըգ տահա կէօրիւմէկէ պաշլամըշ իտի : Պու ըշըգ , վիգօնթ Արման տը Կրանլի- էօնիւն տայիրէսինին ճամլարը արգասընտան միւշահէտէ , օլունմագտա իտի :

22

Մն տագըգա գատար կէշտի : Պու միւտտէթ զարֆըն- տա , Անտրէ պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալարագ , տէրեայը թէֆէքքիւրաթա տալմըշ օլտուղու հալտէ , սանլյեէլէրի սայմագտա իտի :

Օլ էանատէ Ժէրմէն մէյտանա չըգտը : Մէզպուրէնին եիւրիւեիւշիւնտէն , տամարլարընտաքի գանըն շիտտէթլէ ճէվլէան իթմէքտէ օլտուղու անլաշըլմագտա , վէ էլլյէ , կիւմիւշ իշլէմէլի , գըրմըզը մէշին գաբլը , վէ Կրանլիէ՞ վէ

Րանտալ խանէտանլարը արմալարընը համիլ ապանօղտան պիր սանտըզճա թուլթմագտա իտի :

Ժէրմէն , գալի վէ աշիքեար պիր սէտա իլէ ,

— Ալըն , էլմասլարըմ պունուն իչինտէ տիր . . . Եէ-տիմոէ Եալընըզ պիր էլմաս գալմըշ տըր . . . սանտըզճանըն անախթարը տա շու տուր , տէյի պէեան իյլէտի :

Պու անախթար , ալթունտան , ղաեէթ քիւչիւք , վէ սաաթ քէօսթէեինին պիր հալգասընտան ասըլմըշ օլուպ , Ժէրմէն , մէզքիւր անախթարը հալգատան չըգարմագ իս-թէտի իսէ տէ , տէրհալ մուվաֆֆագ օլամատըղընտան , սապըրսըղըղընըն վէ հիտտէթինին նէթիճէսի օլան սինիր գուվլէթիյլէ հալգաեը գըրըպ , անախթարը Անտրէեէ թագտիմ , վէ մէրգում տախի մաքինավարի սուրէթտէ ա-լարագ , Եէլէկինին ճէպինէ վաղ իյլէտի :

Ժէրմէն . - (Քէլամա տէվամ իտէրէք .) Շիմտի , տօս-թում , պուրատան կիտէճէքսինիզ , ֆագաթ կէլտիկինիզ մուխաթարալը Եօլտան կիթմէնիզի իսթէմէտիկիմտէն , բար-մագլըղըն արասընտաքի գարուեու սիղէ աշմագ իսթէրիմ : - Ազիզիմ Անտրէ , քէնտիմի սիղէ թէրք իտիեօրում , Իքի կիւնտէն պերու հաեալթըմը թէլէֆ իտէկէլէն իզթիրա-պաթը տէֆ իթմէկէ չալըշաճաղըմ . . . Եալընըզ սիզին ի-չին Եաշամագ իսթէրիմ . . . Միւլահաղաթ վէ թէֆէքքիւ-րաթըմը թէսկին իտիպ , պիլա էնտիչէ վէ իզթիրապ պէք-լէեէճէեիմ : Պունտան պէօյլէ , իքիմիզին սէլամէթինի թէե-մին իթտիկինիզ հալտէ , պիրիպիրիմիզի թէքրար կէօրէճէ-եիզ , Իմտի , Եագընտա շու իգպալէ նայիլ օլմագլըղըմըզ իչին , իշպու մուվաֆֆագըլեթին պիր ան էվվէլ հուսու-լինէ չալըշըն :

Անտրէ . - Եարըն կիւնէշ պաթմագտան էվվէլ , գօր-գու վէ վէսվէսէ իտէճէք սէպէպինիզ գալմաեաճագ տըր :

Ժէրմէն . - (Ուզուն պիր ա'հ չէքէրէք .) Ալլահ վիրէ

տէ էօյլէ օլսուն : Եալընըդ պիր իֆատէնիզտէն , մուվաֆ-
ֆազըյեէթինիզի անլաեաճաղըմտան , իրթէսի կիւն պիր
սաաթ գատար պուրատան տիշարը չըգմաղա վէ Դասթէ-
լան սօգաղընտաքի կիզլի խանէեէ կէլմէկէ ֆըրսաթ պու-
լապիլէճէեիմ : - Ա՛հ , օլ վազըթ , պուհճա տէրտ ու միհ-
նէթլէրտէն սօնրա , նէ՛ գատար ֆէրահլըզ հիսս իտէճէ-
եիմ :

Անտրէ . - Սէվկիւլիւմ ժէրմէն , չիմտիտէն միւսթէրիհ
օլուն . . . Մէքթուպլարընըզը էլտէ իտէր իթմէղ եագա-
ճաղըմ :

Ժէրմէն . - (Տիթրէեէրէք .) Խա՛յր , խա՛յր , անլէրի թէք-
րար կէօրմէք , սայմազ , վէ քէնտի էլիմլէ եագմազ իս-
թէրիմ :

Անտրէ . - Բէք ալէա , միւրատընըզ օլսուն :

Ժէրմէն . - Շիմտի , տօսթում , արթըզ կիտլին , ֆա-
գաթ չարուզ կիտլին . լաքին , խա՛յր , խա՛յր , էվվէլա պէն
չըգաեըմտա , բարմագլըղըն գաբուսունու աշաերմ : Սիղ ,
պիր տագըգատան աշաղըեա էնին , վէ քէօշկատէն պիր քէր-
րէ տիշարը չըգարսանըզ , ծնտան սօնրա պիր տախի պէնիմլէ
լագըրտը իթմէեին : Սէպէպինի պիլմէեօրում ամմա , հէր
շէյտէն գօրգուեօրում :

Կէնճ գատըն , նէրտիվէնէ նաղըր օլան եարը աչըգ
գաբուեա Խօղըու իլէրլէտի , վէ մէզքիւր գաբուտան տի-
շարը չըգմըշ օլտուղու հալտէ , նակէհան էմալսիզ պիր
տէհշէթ հարէքէթիլլէ ըիւճաթ իթտի , վէ Անտրէնին գօ-
լունու թուլթարնազ , գուլաղընտան աշաղըեա ,

— Պաղչէտէ պիրի կէզիեօր , տէտի :

Իքիսի տէ տիլսիզ կիպի , վէ քէմալը տէհշէթլէ գա-
լըպ , գաբուեա տօղըու իլէրլէեէրէք , գուլագ վիրտիլէր :

Ֆիլվագը ժէրմէն եանըլմամըշ իտի , չիւնքի մէզքիւր
պաղչէնին գումլու կէչիտլէրի իւզէրինտէ պիր ատէմին ա-
եագ սէտալէրի իչիտիլիեօրտու :

Ժէրմէն . - (Իբի էլլէրինի օվուշտուրարագ .) Շիմտի տիշարը չըգմահաճագսընըզ, զիրա կէճ գալտըգ :

Ահագ սէտասը եագլաշտըղընտան, ժէրմէն, քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Գէնտիտինի կէօրմէեօրում, լաքին եիւրիւեիւշիւ-նիւն թարզընտան, զէվճիմ օլտուղունու թանըեօրում՝ Մէրգումուն պազը շիւպհէլէրի օլմալը տըր . . . Պինապէրին գաստէն պուրահա կէլիեօր . . . ահ, պու տէֆա գուր-թուլուշումուզ եօգ տուր, մահվ օլտուգ, տէտի :

Անտրէ, թութմուշ օլտուղու ժէրմէնին էլինի պըրա-գըպ, վէ օտանըն արգա թարաֆընա տօղրու իլէրլէեե-րէք,

— Խա՛յր, հէնուզ մահվ օլմատըգ, տէյի պէեան իթտի :

Ժէրմէն . - Նէ՞ եաբաճագսընըզ :

Անտրէ . - Ալլահ աշգընա օլտուն, սուս օլուն :

Էկէր պաղչէտէ կէզէն քիմնէ, քէօշկէ կէլաէ իտի, օթուզ սանիյեէ կէշմէզտէն, նէրտիվէնին պիրլինճի գատէ-մէսինէ վասըլ օլապիլըր իտի :

Անտրէ, տիգգաթը ֆէվգէլատէ իլէ Շանղ-էլիլղէեք նազըր օլան բէնչիրէեի աշըպ, տիշարեա էեիլտի :

Եէր եէր պուլունան կազ պօրուլարընըն այտըն-լըղը, պիր ճիւզի մէրթէպէտէ էթրաֆը թէնվիր իթտի-կինտէն, կէօզ կէօրէպիլէճէկի գատար մէսաֆէտէ քիմէս-նէ պուլունմամագտա իտի : Եալընըզ պաղչէտէն, Մ. տը կրանլիէօնիւն սէսի օլտուղունա շիւպհէ իտիլէմէեէն պիր սէտանըն,

— Ժէ՛րմէն, օրատա՛մըսընըզ, տէյի սիւալ իթտիկի իշիտիլտի :

Կէնճ գատըն ճէվապ վիրմէտի, հաթթա օ սէսի իշիթ-մէեօր կիպի կէօրիւնտիւ :

Մէրգումէ, սօլուեարագ վէ իբի էլլինի կէօքսիւ իւ-

ղէրինէ տաեաթմըշ օլարագ , զիբը իթտիկիմիզ բէնչիրէեէ եագլաշմըշ օլուպ , եըլտըզլարըն վէ կազլարըն բըղըյլա ճիւղիճէ թէնվիը իտիւմիշ օլան զէմինտէ , Անտրէնին կէօլ կէսինէ տիգդաթ իյլէմէքտէ իտի :

Այնի սէտա , - Ժէ'րմէն , օրատամըսընըզ , տէյի թէք-րարլատը :

Մէղպուրէ եինէ ճէվապ վիրմէտի , վէ թախթա նէր-տիվէնին չաթըրտընտան , Մ. տը կրանլիէօնիւն , նէր-տիվէնին պիրինճի գատէմէսինէ աեագ պաստըզը անլա-շըլտը :

Կէլէլիմ Անտրէնին ֆիրարընա . բէնչիրէ իլէ թօրագ արասընտա օն պէշ օն ալթը աեագ մէսաֆէ պուլունուպ , Անտրէ , թէրէտտիւտիւ պէր թարաֆ իլէ , բէնչիրէնին գօլ տէմիրինի կէշտի , վէ տիւշտիւկիւնտէ բարա բարչա օ-լաճաղը թէհլիքէսինի կէօղէ ալարագ , աթլատը :

Մատամ տը կրանլիէօ , պօղուգ պիր նիտա չըգարըպ սարսըլտը , վէ այնի վագըթտա վիզօնթ , նէրտիվէն գա-տէմէլէրինտէն չըգըպ , Բէօշկէ տախիլ օլտու :

Տէրունը օտա , խարիճտէն զիեատէ դարանլըգ օլ-տուղունտան , մէրգում , էվվէլ էմիրտէ պիր շէյ կէօրէմէ-տի , ֆագաթ պիր իքի սանլիեէ սօնրա , եէրտէ պէեագ պիր մատտէնին եաթմըշ օլտուղունու զանն իյլէտի : Պի-նապէրին մատտէյի մէղքիւրէեէ եագլաշարագ , օնա տօղ-րու էեիլտի , վէ էլինի տօղունտըմասընտա , Ժէրմէն ի-տուկինի թանըեարագ , տէհշէթլի ազիմէ իլէ ,

— Ժէրմէն տիր , Ժէրմէն , տէտի , վէ մէրգումէեի եէրտէն գալտըրմագ իւզրէ իքէն , բէնչիրէնին աշըգ օլ-մասը նազարը տիգդաթընը ճէլպ իթտիկիւնտէն , գալպին-տէ թէէսսիրի ազիմ հուսուլէ կէլտի , վէ տօղրու մէղքիւր բէնչիրէնին եանընա կիտիպ , քէնտիսի տէ Շանը-Նիլզէեէ տօղրու էեիլտի իսէ տէ , հիշ պիր շէյ կէօրէմէտիկիւնտէն , քէնտի քէնտիեէ ,

— Զօդ չիւքիւր ճէնապը Ալլահա , ալտանմըշմ . . . եալընըզ իմիշ , տէտի :

Պատէհու զէվճէսինին եանընա ալտէթլէ ; գուճաղ-լատը , վէ գանարէեէ գատար կէօթիւրիւպ , պայկըն հալ-տէ օրատա եաթըրտը :

Նամըլ օլուպ տա , վիգօնթուէն , սապահըն ալաֆրանկա սաաթ իքիսինտէ , եանդի եարը կիճէտէն իքի սաաթ սօնրա ժէրմէնի արաեարագ վէ իսմիլլէ չաղըրարագ օթ էլին պաղ-չէսինտէ պուլունտուղունու իլէրուտէ իյզահ իտէճէեիլ , շիմտիլիք Անտրէնին արգասընտան կիտէլիմ :

Մէրգում տէլիգանլը , պիլֆիլ խապթ իթտիկի չէ-վիքլիկի սաեէսինտէ , թէհլիքէլի աթլատըշընտան սօնրա , սաղ վէ սալիմ օլարագ աեագրտա պուլունապիլտի :

Վագատ շիտտէթլի սարսըլմասընըն նէթիճէսի օլա-րագ , ճիւղի մէրթէպէ պաշը տէօնմէքտէ իտի իսէ տէ , հարէքէթլէրի սէրպէսթ օլտուղու կիպի , գուվլէյի զիհ-նիեէսինէ տէ սալա խալէլ կէլմէմիշ իտի :

Անտրէ , պու սըրատա չէօյլէ միւլահաղա իթտի :

— Էկէր գօնթ , հագըրգէթէն հագըրմտա պաղը կիւնա շիւպհէ իտէր իսէ , իլք հարէքէթի բէնչիւրէտէն պագ-մագ օլաճագ տըր . . . Հալպու քի քէնտիսի պէնի կէօրմէ-մէլի տիւր :

Մէրգում , պուլունտուղու մահէլլտէն եիկիրմի ատըմ գատար ուղագրտա պիւեիւք պիր աղաճ մէվճուտ օլտու-ղունտան , պու աղաճըն արգասընտա կիզլէնտի , վէ օրա-տան տիւշմէնի գօլլարճասընա քէօչիլ կէօղէթլէեիպ , Ար-ման տը Կրանլիեօեիլ բէնչիւրէնին էօնիւնտէ միւշահէտէ իյ-լէտիկինտէ , վագթ ու զէմանիլլէ ագիլանէ հարէքէթ իտէ-րէք , թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալմըշ օլմասընտան նաչի մէմ-նուն օլտու , վէ վիգօնթուէն , շիւպհէսիլ միւսթէրիհ օլա-րագ իչէրի չէքիլմէսինտէ , Անտրէ տալի մահէլլի մէքբիւ-րու թէրք իթտի :

Պէտանտէն միւսթաղնի օլտուղու իւզրէ, մէրգում տէրիգանլը, քէօլկիւն բէնչիրէսինտէն աշաղըեա աթըլտըզը զէման, սաղ էլինտէ թութմուշ իտուկի զիգըյմէթ միւճէվէհերաթը համիլ սանտըգճաղը տա պիրլիքտէ ալմաղա ունութմամըշ իտի:

Անտրէ, քէնտի արապասընը պուլուպ, խանէսինէ ալտէթ իթտի, վէ ֆէվգէլատէ եօրկուն օլտուղունտան, իչէրտէն օտասընըն դաբուլարընը մաղպութճա գաբատըգտան, վէ սանտըգճանը պաշընըն ալթընա վաղ իթտիքտէն սօնրա եաթաղընա կիրտի: Շու հալտէ, մէղքիւր միւճէվհէրաթըն, իհթիմալին խարիճինտէ օլարագ չալընմասը թէճըրիպէ իտիլսէ պիլէ, մէրգումուն ուլգումունտան ուեանմամասը դապիլ տէյիլ իտի, զիրա շուրաեը պէտան իտէլիմ.քի, վիգօնթէսին թէհլիքէլի մէթուպլարընը հավի չիգտանըն աշըրըլմասը իւզէրինէ, Անտրէ, պու տէրէճէ իֆրաթ վէ էմրի պասիրէթէ լիւզում կէօրմիւշ իտի իտէ տէ, էսէֆ օլունուր.քի, պունուն վագթը կէշմիշ իտի:

Անտրէ, ֆէվգէլգտէ եօրկուն օլմասընա, վէ մանէն ֆիքրի ալթիւսթ պուլունմասընա ըաղմէն, սապահըն սաաթ ալաֆրանկա օն սուլարընտա ուեանտը, վէ ալէլ աճէլէ էսվապընը կիեինիպ, արապասընը տախի հաղըրլաթտը, վէ Պէն-Լաղար սօգաղընա կիթմէք իւզրէ իքէն, սատըգ խըզմէթ.քեարը Շէփէն իչէրի կիրիպ, Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն վիզիթա վիրմէք իսթէտիկինի պիլտիրտի:

Անտրէ, Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւ կիրտիրին, պուրատա քէնտիսինի գապուլ իտէճէեիմ, - տէտիկինտէն, պարօն, իչէրի կիրտի, վէ Անտրէ, պարօնուն էլինի թութուպ,

— Ազիզիմ, թէքլիֆսիզ վէ միւնասիպէթսիզ սուրէթտէ սիզի գապուլ իթտիկիմտէն, վէ եաթճա օտամբն տաղընըգ օլմասընտան տօլաեը աֆվընըզը թէմէննի իտէրիմ: Շիմտի, սիզէ կէլմէք իւզրէ տիշարը չըգըեօրտում, պիր տէ

զաթընըզըն մէլակկինիցի խապէր ալտըմ: Սիզէ բէք չօգ խապէրլէր վիրէճէեիմ, տէտի:

Պարօն. - Միւսայիտ մի եօգսա զայրի միւսայիտ խապէրլէր մի:

Անտրէ. - Եկէր պուլունտուղում հալ կիպի պիր հալ տէ միւսայիտ տէնիլէճէք պիր շէյ օլապիլիր իսէ, սիզէ վիրէճէկիմ խապէրլէրին միւսայիտ օլաուղունու պէեան ի տէպիլիրիմ:

Պարօն. - Սամուէլ Գիրշէնի կէօրտիւնիւզ միւ:

Անտրէ. - Եվլէթ . . . Օ Եհնուտի պանա սէօզ անլար պիր քիմանէ կէօրիւնտիւ . . . պէնիմլէ մուխապէրէեէ հազըր կէօրիւնիւեօր . . . պու կիւն, սաաթ իւչտէն տէօրտէ գատար խանէսինտէ պէնի պէքլէեէճէք տիր:

Պարօն. - Բէք իյի, ֆագաթ էլմասլարը էլտէ իտէ պիլէճէք միսինիզ:

Անտրէ. - Չաթէն էլտէ իթ միշիմ տիր:

Պու ճէվապ իւղէրինէ պարօնուն կէօզլէրի օլ գատար բարլատըքի, մէքիւր բարլագլըզ Անտրէնին նազարը տիգ գաթընա չարմասըն իչին, կէօզլէրինի աշաղընա էյմէեէ մէճպուր օլտու, վէ պատէհու շու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իթտի:

— Մատամ տը Կրանլիէօ, ահվալ ու վուգուաթըն ի ճապ իթտիրտիկի մուվադգաթ պիր ֆէտաքեարլըզա գաթընանագ իչին կիւճիւք կէօսթէրտի մի, տէտի:

Անտրէ. - Եվլէթ, հէմ տէ բէք չօգ կէօսթէրտի, պունտան գաթիւնազար պու կիճէ էջլէ պիր մուխաթարա աթլաթտըքի, ալ գալտը իչպու ֆէտաքեարլըզ պիհուտէեէ կիտէճէք իտի:

Պարօն. - (Տիթրէեէրէք.) Նէ կիպի:

Անտրէ, պարօնա, զաթէն մալիւմիւմիւզ օլան ահվալ ի հիքեանէ իթտի, վէ մէրգում հիքեանէսինի իքմալ իթտիկինտէ, պարօն, թէպէաիւմ իյլէեէրէք:

— Պու թէհլիքէնի գաղասըզճա սավուշտուրմագլըղընըզ, ուղուր ալէամէթի տիր, տէյի պէեան իթտի:

Անտրէ. — Շիմտի սիզէ, սախավէթ.քեադանէ թէքլի-ֆինիզի խաթըրա պըրագըրըմ: Սամուէլ Բիրշէնտէն եհտի եիւզ պին ֆրանգ ալաճաղըմը մէմուլ իտիեօրում: Իմտի, սիզին տէ, պու մէպլաղը պիր միլիօնա իպլաղ իթմէք իշին իճապ իտէն վասըթ աեը տիւշիւնմէնիզի բէճա իյլէրիմ:

Պարօն. — Իսթէտիկինիզ ագչէ հազըր կիպի տիր. շիմտի պուրատան չըգտըղըմտա, սարրաֆըմըն նէզտինէ ազի-մէթլէ, իճապ իտէն թալիմաթը իթա իտէճէեիմ:

Անտրէ, թամ սաաթ իւշտէ, քէնսի արապասըյլա կիթմէք իսթէմէտիկինտէն, տիկէր պիր արապա ճէլպիյլէ, Եհհուտի թաճիրին խանէսինէ կիթտի, վէ պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, Ժէրմէնին սանտըզճըղազընը տա պէրա-պէր կէօթիւրտիւ:

23

Անտրէ, միւճէվհէրաթ սանտըզճըղազը եէտինտէ պուլունտուղու հալտէ, նէրտիվէն դատէմէլէրինտէն եօգարը չըգըպ, կիւեա Բրուսիալը Եհհուտինին տայիրէսի օլտուղունու միւպէյեին պուլունտան Սամուէլ Բիրշէն իսմինի համիլ գաբուեու չալտը:

Իւք կիւնիւ կիպի, իշէրտէն պիր եաեըն թահրիքիյլէ գաբու աշըլըպ, Անտրէ տախիլ օլտու:

Մէրգում, իւք կիւնիւ պու տայիրէեէ կիրտիկինտէ, գարանլըգ հասէպիյլէ էթրաֆընը կէօրէմէմիշ իտի, լաքին

պուլ քէրրէ կէլիլինտէ կիւնտիւղ օլտուղունտան , տէրունը տայիրէտէ արգասըղ պիր իսկէմէ պիլէ պուլունմատըղընը , վէ եաղը վէ եէր եէր եըրթըգ տիվար քեաղըտլա-րընտան հիչ պիր շէյ ասըլը օլմատըղընը , վէ հէր թա-րաֆ թօզ թօբրագլա միւլէմմա օլտուգտան պաշգա , բէն-չիրէ ճամլարընըն քիրլի իտուկինի միւշահէտէ իտէպիլտի , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պէօլէ պիր մուրտար մահէլլտէ պէյթուլթէթ ի-տէն քիմսէ միւեօնլար սահիպի տիր հա' . . . Պիր տիլէնճի պիլէ պուրատա , պէյթուլթէթ իթմէկէ նէֆրէթ իտէր : Հալպուքի պուլ եհհուտի , պուլ հալտէն խօշուտ օլուպ , եալընըղ հիչ պիր շէյէ եարաման սէրվէթինի արթըր-մաղա չալըչըթօր : Պուլ հալտէ ագչէնին նէ ֆայիտէսի վար տըր , տէյի միւլահաղա իթտի :

Պուլ սըրատա Բրուսիալընըն սէտասը , իւք կիւնքի թէլէֆֆիւղիլէ իշիտիլէրէք ,

— Պուրատան , Պուրատան . . . գարուեու եիթին , տէտի :

Անտրէ , իքինճի օտաեա կիրտի , վէ այնի վագըթտա մահուտ թախթա գաբագ աչըլմաղլա , գըր ըհնկիլ սագալ , մալի կէօղլիւք վէ ճանֆէս թագեա եինէ միւշահէտէ օլունտու :

Թաճիր . - Ա'հ սիւզմիսինիլ , տէլիգանլը . . . Սէօղիւ-նիւզտէ բէք տօղրու իմիյսինիլ . . . բէք իյի , բէք իյի : Գա-տընլարըն տիւնեատա տիկէր հէր շէյէ թէրճիհ իթտիլը-լէրի էլմասլարը կէթիրտինիլգմի :

Անտրէ . - Էվվէթ , կէթիրտիմ :

Թաճիր . - Բէք իյի : Շու արալըգտան պանա վէրին : Էկէր թագտիր իտէր իսէմ , իշիմիլի պիրլիքտէ թէսվիեէ իտէրիլ :

Անտրէ , տէլիկին գարչըսընտա պուլունան թախթա-նըն իւզէրինէ սանտըգճաղաղը վաղ իթտի , վէ պիր էլ

ուզաթըլըպ, սանտըգճըղաղ օրատան գալտըրըլտը: Հէ-
ման այնի վազըթտա, թաճիր,

— Բէճա իտէրիմ, անախթարը տա վէրին տէտի:

Անտրէ, ալթուն անախթարը տախի վիրտի, վէ մու-
ախնարէն մէզըիւր տէլիկին գաբաղը գաբանմաղլէ, պէօլ-
մէ արասընտաքի մուխապէրաթ պու սուրէթլէ գաթթ օ-
լունտու, լաքին Անտրէ, սանտըգճըղաղըն անախթար իլէ
աչըլտըղընը, վէ էլմասլարըն մուայեհէնէ իտիլտիկինի ի-
չիթտիկինտէն, օլ պապտէ զէրրէ գատար շիւպհէեհէ զա-
հիպ օլմատը:

Ֆիլվազը մէրգոււմ նամուսուլ թաճիր, սանտըգճա-
տա մէվճուտ օլան էլմասլարը պատէլմուայեհէնէ, հայրէ-
թինի միւպէյեին ըէֆը սէտա իյլէմէքտէն քէնտիեի մէնն
իտէմէտի, վէ պատէհու պէօլմէնին արգուսընտան,

— Տէլիգանլը, էլմասլարընըղը սօն տէրէճէ մէտհ ու
սէնա իյլէմէնիղտէ հագգընըղ վար իմիշ: Հագիգէթէն
պու էլմասլար, նատիր իւլէլմաս կիւզէլիքտէ տիրէր:
Պինապէրին պունլարա գարշըլըգ սիզէ չօգ, բէք չօգ մէ-
պալիղ վիրմէկէ մուվաֆֆադաթ իյլէրիմ, տէտի:

Անտրէ. - Եէտի եիւզպին ֆրանգ: տէյլլմի:

Թաճիր. - Էվլէթ, հէր նէ գատար եէտի եիւզպին
ֆրանգ ճէսիմ պիր մէպլաղ իսէ տէ, զանն իտէրիմքի,
պիլա վէսվէսէ օրաեա գատար կիտէպիլիլիմ: Սնճագ շու-
նու պանա սէօյլէեիինքի, ալթմըշ կիւն զարֆընտա պու
մէպլաղը պանա թէէտիեհէ, վէ իքրամիյեհէ մագամընտա
եիւզպին ֆրանգ էտա իտէպիլէճէկինիղէ էմինմիսինիղ:

Անտրէ. - Գեամիլէն էմինիմ. . . իչպու իքի այ մէօհ-
լէթին խիթամընտան խայլի էվլէլ, պու թէէտիեաթ իչին
լազըմ օլան աղչէ, վիլաեաթտա, ըհհին իլէ գարդէն ա-
լընաճագ տըր: Մատտէ՝ իհթիմալ գապիլինտէն օլմաեըպ:
պու խուսուսու, նամուսոււմ իւզէրինէ սիզէ վատ իտէ-
րիմ:

Թաճիր . - Բէք իյի . տէլիգանլը , շիմտի քէնտի թէ-
րաղիմէ էլմասլարը վէզն իտիպ , քիւչիւք պիր հիսապ եա-
րաճաղըմ : Օնտան սօնրա մուգալէլէմիզի թանգիմ իտէ-
րիզ : Սիզին քիմ օլտուղուղուղու պիլտիկիմտէն , սիզին իլէ
նամուսքեարանէ մուամէլէ օլունտպիլը . . . պու սապահ
հադդընըղտա պաղը մալիւմաթ ալտըմ : Պատէհու , պինէր
ֆրանգլըդ պանգնօթլար մը իսթէրսինիզ , եօգսա պանգա
իւզէրինէ պօնօ մու իսթէրսինիզ , վէլհասըլ հէր նէ սու-
րէթլէ իսթէրսէնիզ , եէտի եիւզ պին ֆրանգը սիզէ իթա
իտէրիմ :

Անտրէ . - Պանգնօթլարը թէրճիհ իտէրիմ :

Թաճիր . - Նա՛սըլ իսթէրսէնիզ , պէն մուվաֆֆադաթ
իյլէրիմ : Փագաթ էլմասլարը վէզն իթտիրմէք մուամէլէսի
իչին եարըմ սաաթա իհթիեաճըմ վար տըր : Իմտի սապըր-
ըլ օլուն , վէ շու իւչ իսկէմէտէն պիրինին իւզէրինէ օթու-
րուն . . . միւմքին մէրթէպէ սէրիան կէլէճէեիմ :

Անտրէ , մէզքիւր իսթար մուճիպինճէ , օտուն իսկէմ
լէլէրտէն պիրինին իւզէրինէ օթուրուպ , հէման թէսէլլի-
պախչ միւլահադաթ տէրեասընա տալտը :

Շէօյլէ քի իքի կիւնտէն պէրու տիւշար օլտուղու միհ-
նէթի աղիմէնին , օ կիւն , ագչամ օլմաղտան էվվէլ նիհանէթ
պուլաճաղը , վէ օ ագչամը , Բրուսիայը Նէհուտինին վիրէ-
ճէկի եէտի եիւզ պին ֆրանգ , վէ պարօն տը Դրուա-Տի-
էօնիւն քէնտի սարրաֆընտան ալաճաղը եիւզ պին ըիալ
սաեէսինտէ , մահուտ մուզիրր մէթուպլարը գուրթարա-
պիլէճէկի , վէ հէման իրթէսի կիւն , ժէրմէն , տէհչէթլի
պիր մուխաթարա թահթընտա օլմատըղընը պիլէրէք , սէր-
պէսթէն նէֆէս ալաճաղընը տիւշիւնմէկէ պաշլատը , վէ
պէօյլէ կիւզէլ իսեալաթ իչինտէ պուլունմասը հասէպիլլէ,
Անտրէեէ պէքլէտիկի վագըթ ուղուն կէօրիւնմէտի :

Օլ արա ճիվարտա պուլունան պիք սաաթ տէօրթ վուր-
մաղլէ , մէրգուլմ տէլիգանլը քէնտիեի թօլլատը , վէ սաա-

Թընա պագըպ, չալան սաաթ իլէ մութապըգ իտուկինի անլատը :

Իւչ չարեէք սաաթտան պէրի, Անտրէ, Եէհուտի Թա-
ճիրին խանէսինսէ պուլունուեօրտու, վէ պիր չարեէքտէն
պէրի տէ էլմասլարըն թարթըլմասը մուամէլէսի պաշլամըշ
իտի :

Բէվիչի հալէ նէգարէն, պու մուամէլէնին խիթամը
եագլաշմըշ օլմալը իտի :

Օլ էսնատէ Անտրէ աեաղա գալգըպ գուլագ վիրտի :
Տէրին պիր սուսլուգ հիւքմ իտիեօրտու, վէ պիր աղ էվ-
վէլ պէօլմէնին արգասընտան իշիտիլէն էլմասլարըն սէտա-
սը, պու արալըգ տուրմուշ օլտուղունտան, պէսպէլլի Եէ-
հուտի Թաճիր Թէշէպպիւսիւնիւն մատտի ճիհէթինի պի-
թիրմիշ, վէ քէնտի հիսապլարըլա մէշղուլ օլմագտա պու-
լունմուշ իտի :

Անտրէ, պիր աղ տահա պէքլէտիքտէն սօնրա, բար-
մագլըղա եագլաշարագ,

— Միւսիւ Սամուէլ Քիրշէն, իշինիգի պիթիրտինի՞դ
մի, տէյի սիւալ իթտի :

Պու սիւալէ ճէվապ ալընմատըղընտան, Անտրէ իզ-
հարը թէաճճիւպէ պաշլաեարագ,

— Միւսիւ Քիրշէն, պէնի իշիթմէեօրմուսուլուգ. նէ՞
եարըեօրսուլուգ, վէ նի՛չին սիւքիւթ տուրուեօրսուլուգ,
տէյի թէքրար իթտի :

Հալէա նէ՛ պիր սէս, նէ՛ պիր ֆըշըլթը, վէ նէ՛ պիր
նէֆէս իշիտիլմէտիկինտէն, զանն իտէրսին քի Անտրէնին
տամարլարընտաքի գան տօնմաեա պաշլատը :

Անտրէ, պու արա քէնտիսինի պիր կիրտապ տէրու-
նինէ տիւշմիւշ, վէ Թէրմէնի տէ քէնտիսիլէ պէրապէր սիւ-
րիւքլէմիշ տիր զանն իտիեօրտու : Ֆիւլագը եէնի պիր տար-
պէ, էվվէլքի տարպէլէրտէն տահա զիւատէ չիտտէթլի վէ
տէհէթլի պիր թարղտա մէրգումու մահվիյեէթ ըատտէ :

սինէ կէթրիւպ , չէօյլէ քի պիշարէ , սէլամէթինի պուլմուշ
օլտուղունու զանն իթմէքտէ իքէն , սէլամէթի , միւմքինսիզ-
լիք քէսպ իթմէկէ եիւզ թուլտու :

Պինաէն ալէյհ պէօլմէնին իւզէրինէ պիւ հիւճում ,
գըրմաղա չալըշտը , ֆազաթ մէզքիւր պէօլմէ , զահիրէն
էհէմիսէթսիզ իտի իսէ տէ , հազըզէթտէ մաղպուլթա
ինչա իտիլմիշ օլտուղունտան , Անտրէնին իգտամաթընա
դարըր գօեապիլտի :

Լաքին պու իքի տայիրէեի թէշքիւ իտէն մէզքիւր պէօլ-
մէ արասընտա , պէհէմէհալ պիր գարու պուլունմագ իգ-
թիզա իթաիկինտէն , Անտրէ , պու գարուեու արատը , վէ
հէեէճան վէ էնտիշէսինտէննաշի չալըրմըր պիր հալտէ օլ-
մասըյլա պէրապէր , իշպու գարուեու պուլտու , վէ
ումաւղունու տաեաթմագլա , գարուեու սիւրմէլէրինտէն
դալտըրըպ , վէ պազը եէրլէրինի տէ գըրըպ , նէվիմա քիւ-
մէս օլան մէզքիւր տայիրէեէ տախիլ օլտու :

Տայիրէյի մէզքիւրէտէ քիմնէ եօգ իտի . եալընըղ մա-
հուտ տէլիկին ալթընտա թախթատան պիր մասա , արգա-
տա տիկէր պիր մասա վէ պիր տէ իսկէմլէ պուլունմագտա
իտի :

Իքինճի մասանըն իւզէրինտէ , աշըգ ըէնկլի պիր սախ-
թէ սաշ , եինէ այնի ըէնկտէն պիր սնագալ , մալի պիր կէօզ-
լիւք , վէ սիւհաճ ճանֆէստէն պիր թագեա կէօրիւլիւեօրտու :

Մասանըն գարըսընտա վէ տիվարըն արասընտա ա-
շըգ պիր գարու պուլունմագտա իտի :

Անտրէ , էլինտէ պիր սիլահ պուլունմասը իչին , իս-
կէմէեի գըրըպ , պիր աեաղընը էլինէ ալտը , վէ նէրէեէ
կիթաիկինի պիլմէեէրէք , մէզքիւր գարուտան , վէ էշեա-
սը օլմաեան իքի օտատան , վէ ոօնչա տախի տիվար քեա-
ղըտալը երթըրմըր օլուպ , եէր եէր սարգըրմըր պուլունան
իւշիւնճիւ պիր օտատան , տիվանէ կիպի կէչիպ , պու եօլաա
եիւրիւեիւշիւնէ պիր միւտտէթ տէվամ իթտի , վէ չէնտ

սանկյեէ էվվէլ քէնտիսինն գըրմըլ օլտուղու գաբու-
նուն գարշըսընա մուվասըլէթինտէ, քէմալը տէհշէթլէ
տուրտու: Շէօյլէ քի պիշարէ տէլիգանլը, թէքմիլ տայի-
րէերի աօլաշտըգտան սօնրա, եինէ նօղթաի հարէքէթինէ
կէլտիկինի անլատը, վէ տէհշէթամիղ պիր սէտա վէ մէյ-
եուսինէթլէ,

— Ս.հ, մէկէր խըրսըղա թէսատիւֆ իթմիշիմ... էլ-
մասլարը... ժէրմէնին նամուսու... իքիմիղին տէ հաեա-
թը... օ ալշաղըն բէնէսինէ սիւշտիւ... տէյի նիտա
իթտի:

Ֆագաթ, կիւնտիւղ վագթը տէրունինտէ ինսան պօ-
ղուլան իշպու պաթագիսանէեր պիր ան էվվէլ թէրքլէ, օլ
Բրուսիալը Սամուէլ Գիրշէնի պուլմագ, էլմասլարը էլինտէն
ալմագ, վէ թէսիմ իթմէտիկի թագատիրտէ, քէօբէք կի-
պի կէպէրթմէք լաղըմ կէլմէքտէ իտի:

Վագաա Անտրէ, - Պանգատա միլիօնլարա մալիք օլան
պիր քիմնէ նապէտիտ օլամագ. հէր հալտէ քէնտիսինի պու-
լաճաղըմ, վէ պուլմագլըղըմ լաղըմ արը, - տիմէքտէ իտի
խսէ տէ, քէնտի քէնտիսինի թէէմին իթմէք իւղլէ պու սու-
րէթլէ սէօյլէտիկի սէօղլէրէ պիւղղաթ ինանամամագտա
իտի:

Պատէհու մէրգուպ, գաբուսու նէրտիվէն իւղէրինտէ
պուլունան պիր օտաեա կէլէրէք, տիշարը չըգմագ իսթէ-
տի, Ֆագաթ սարիգի մէշհուր Ֆիրարընը թէէմին իյլէմէք
մագսէտիլլէ, գաբունուն սիւրկիւսինիւ իքի տէֆա չէվիր-
միշ օլտուղունտան, վէ պու սիւրկիւ, զընտան գաբուլա-
րընըն սիւրկիւլէրի կիպի զաեէթ մագպուլթ իտուկինտէն,
պիշարէ Անտրէ, վագը օլան իգտամաթը ֆէվգէլատէսինէ
րաղմէն, գաբուեու աշամատը, վէ չարէսի թիւքէնիպ, մա-
հուտ պէօլմէ արաօրնտաքի տէլիկին գաբաղընը աշարագ,
պիւթիւն գուվվէթիլլէ, օն, երկիրմի վէ պէլքի եիւղ
տէֆա,

— Իմտատրմա կէլի՛ն . . . Խըրսըղը թուլթո՛ւն . . . տէ-
յի պաղըրտը :

Պու ֆիղան ու ֆէրեատլէր իլէ պիւթիւն խանէ տօլ-
մագլա , քեաֆֆէյի դաթլարըն գաբուլարը աչըլտը , վէ
նէրտիվէնին գատէմէլէրի իւզէրինտէ աթիտէքի սէօղլէրին
թաաթի իտիլտիկի իչիտիլտի :

— Պու գատար բաթըրտը կիւրիւլթիւ նէ՛րէտէն հա-
սըլ օլուեօր , վէ չիմտիւնէ տէկին սիւքիւնէթ իչինտէ պու-
լունան շու պինատա նէ՛ սէպէպլէ պու տէրէճէ շամաթա
զուհուրա կէլիեօր :

Անտրէ իսէ , էլան ֆիղան ու ֆէրեատլարընա տէվամ
իտիեօրտու :

Պու արա ալթ դաթլարըն քիրաճըլարը , տէօրտիւնճիւ
դաթա չըգտըլար , իւսթ դաթտաքիլէր տէ աչաղընա էն-
տիլէր : Պու վէճճլէ , Անտրէնին պուլունտուղու , վէ բար-
մագլարըլյա կէօքսիւնիւ բարալատըղը օտատըն գարչը-
սընտա , ազ վագըրթտա օն օն իքի քիչի թօրլանտը :

Մէրդումլար , մահուտ տէլիկին էօնիւնտէ , օլ կէնճ
տէլիգանլընըն էօլիւ կիպի սօլմուշ օլան սիմասընը կէօր-
տիւքլէրինտէ , իզհարը թէաճճիւպիւ ազիմ իյլէտիլէր :

Գօմշուլարտան պիրի . - Եահո՛ւ , օրատա նէ՛ եաբը-
եօրսունուզ :

Անտրէ . - Հապս օլունմուշում տուր . . . Ալլահ աչգը-
նա օլտուն , գաբուեու աչըն :

Գօմշու . - Պունու տիմէք դօլայ , ֆագաթ գաբուեու
աչմագ իչին անախթար լազըմ տըր : Պիզտէ իսէ անախթար
եօգ տուր :

Անտրէ . - Բէճա իտէրիմ , պիր չիլինկիր պուլուն :

Գօմշու . - Էվին ալթ դաթընտա պիր չիլինկիր վար
տըր , ֆագաթ պու գաբուեու աչմագ իչին պէ՛ իս-
թէեէճէք տիր . քի՛մ պու բարաեը քէնտիսինէ վէրէճէք
տիր :

Անտրէ . - Իգթիզա իտէր իսէ , եիկիրմի ֆրանգ տա վէրիրիմ , լաքին Ալլահ աշգընա օլսուն , չաբուգ իտին :

Տէրհալ օրատա պուլունանլարտան պիրի , պիր չիլինկիր ճէլպ իլէ , մէրգում դարուեու աշտըղնտա , Անտրէ սէլամէթի պուլտու , վէ չիլինկիրէ եիւղ ատէտ «...» վէրիպ , նէրտիվէնին գաստմէլէրինտէն աշաղըեա էնմէկէ հաղըրլանմը իքէն , պիր թագըմ էհլի մէրագ էթրաֆընա թօրլանըպ , վուգուաթը անլամագ իսթէտիքլէրինտէն , վէ «Պուրաեա նէ՞ եարմաղա կէլմիշ իտինիզ , քիմ սիզի հապս իթտի , վէ նիչին հապս իթտի» տէյի սիւալէր արզ իյլէտիքլէրինտէն , Անտրէ , տուրուպ , «Պէնի սոյմագ իչին պիր թագըրիպ պու էվէ կէթիրտիլէր , վէ խըրսըզ , ֆիրարէ վագըթ պուլմագ իչին սլէնի հապս իթտի , վէ խըրսըզ տա , Եէհուտի Սամուէլ Բիրշէն տիր» տէյի ճէվապ իթաւսընա մէճպուր օլտու :

Գօմշուլարտան պիրի . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Սամուէլ Բիրշէն մի . . . ատամ սէն տէ , սէքիզ կիւն տիր քի , օ պու էվտէն չըգմըշ տըր :

24

Անտրէ , «Սամուէլ Բիրշէն սէքիզ կիւն տիր քի պու էվտէն չըգմըշ տըր» տէյի ճէվապ վիրէն միւսթէճիրէ քէմալը հայրէթլէ պագարագ ,

— Մէօյլէտիկինիզ միւմքին տէյիլ տիր . . . քէնտի իամի հէնուզ գաբուսունուն իւղէրինտէ տիր , տէտի :

Միւսթէճիր . - Էվվէթ , սէքիզ կիւն ագտէմ դաբու .

սու իւզէրինտէ լէվհասը վար իտի, ֆագաթ շիմտի գալ-
տըրըրը տըր :

Անտրէ, արգասընա տէօնիւպ, գարուեա պագմասըն-
տա, ֆիլվադը, օրաեա կէլտիկի զէման կէօրմիւշ օլտու-
ղու լէվհանըն, օ սըրատա մէվճուտ օլմատըղընը կէօրմէք-
լէ, աճապա ագլընա՞ մը կէլմիշ տիր տէյի քէնտի քէն-
տիեէ տիւշիւնմէկէ պաշլատը, վէ մուախիսարէն,

— Ֆագաթ մէրգում Եէհուտիեի պիղզաթ, հէմտէ
իքի տէֆա, եանի պիրի տիւն ագշամ, վէ տիկէրի պիր
աղ էվվէլ կէօրտիւմ: — Ղաեէթ զիգըյմէթ պաղը էլմաս-
լարը պէնտէն սաթըն ալաճագ իտի... Մահա թարթ-
մասը իշին օ էլմասլարը քէնտիսինէ վիրմիշ իտիւմ: Հալ
պուքի մէրգում, մէշուր պիր սարիգ օլմասը ճիհէթիլէ,
անլէրի ալալ ֆիրար իյլէտի, տէտի:

Պու սէօղլէրի տինլէեէնլէր, եէկտիկէրինէ պագըշ-
տըլար:

Վագաա վէրիլէն իյղահաթ, բէք տէ մուվաֆըզը հա-
զըգէթ կէօրիւնէմէեօրտու իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան
մէրգում տէլիգանլընըն քէնտի քէնտիսինի հապս իթմիշ
օլմատըղը շիւպհէտէն վարէսթէ կէօրիւնմէքտէ իտի:

Սամիունտան պիրի. — Իկէր սահիհէն էլմասլարընըզ
սիրգաթ օլունտու իսէ, բօլիս դօմիսէրի նէզտինէ միւրա-
ճաաթլէ, շիքեաեէթ իթմէքլիկինիլ լաղըմ տըր:

Անտրէ, — Էվվէլ պէ էվլէլ խըրսըղը թաագիպ իթ-
մէք վէ պուլմագ իգթիզա իտէր:

Մէճհուլ քիմնէ. — Բօլիս դօմիսէրի, պու կիպի իշ-
լէրտէ սիգտէն տահա զիեատէ մահիր օլտուղունտան, էլ-
պէթթէ խըրսըղը պուլմագտա, սիգտէն տահա զիեատէ
իսթիտատը վար տըր: — Իմտի, հայտէ բօլիս դօմիսէրի
նէզտինէ կիտէլիւմ:

Տիկէր պաղըլարը. — (Պու իշտէն տօլաեը մէրագլարը
թահրիգ օլունարագ.) Էվվէթ, էվվէթ:

Պէօյլէ պիր արղուեա գարշը կէլմէք, հագգընտա շիւպհէ տավէթ իթմէք օլտուղունտան, Անտրէ, իսթէր իսթէմէղ, արգասընտան պիր սիւրիւ խալգ կիթտիկի հալտէ, բօլիս դօմիսէրլիկի տայիրէսինէ ազիմէթ իյլէտի, ֆագաթ օրատա թէքմիլ հագըղէթի հիքեաեթ իթմէք իսթէմէտիկինտէն, վէ իսթէսէ տէ, միւգթէտիր օլամատըղընտան, ազ էվլէլ սամիունա վիրտիկի իյղահաթը թէքրարլամագլա իքթիֆա իյլէտի :

Գօմիսէր, Անտրէնին իամինի վէ մահէլլի իգամէթինի եազտը, վէ մուխթատար սուրէթտէ մէրգումու իսթիճվապ իթտիկի կիպի, ճէվապլարընը տաիի զապթ իյլէտիքտէն սօնրա ,

— Կէրշի Սամուէլ Գիրշէն, քէնտի ազչէսինի ազըր ֆայիլլէ գուլլանմագ խուսուսընտա ֆէնա պիր շէօհրէթ գազտնմըշ տըր, լաքին քէնտիսի զաեթ զէնկին օլտուղունտան, զարարընըղը մուճիպ օլարագ վագը օլան քիւսթախանէ սիրգաթը իճրա իթմէկէ միւգթէտիր տէյիլ տիր զանն իտէրիմ, տէտի :

Անտրէ. - Էօյլէ իսէ, պէնիմ կէօրտիւկիւմ քլօմ իտի. քլօմ պէնի սօյտու :

Գօմիսէր. - Միւսիւ, ըէվիշի հալէ նէզարէն, սիզի, մահիրանէ սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմիշ օլան պիր տուզաղա տիւշիւրմիւշլէր : Պունունլա պէրապէր, պու ագչամտան պէտիլէ, պու խուսուստա թահգըգաթա իպթիտար օլունտաճադ տըր : Վագաա իւմիտ իթմէմ, լաքին իշպու թահգըգաթ սաեթսինտէ էլմասլարընըղը պուլմանըղը թէմէննի իտէրիմ : Պու ճիւմլէ իլէ, եարըն սապահ, միւմքին մէրթէպէ միւքէմմէլ վէ մուֆասսալ օլմագ իւզըէ, էլմասլարըն պիր թարիֆնամէսինի եազըպ, թարաֆըմա կէօնտէրմէնիզի ըէճա իյլէրիմ :

Անտրէ, գօմիսէրլիք տայիրէսինտէն չըղտըղտան սօնրա, պիր կիւն էվլէլ Բրուսիալը Եհնուտի հագգընտա

մալիւմաթ վիրմիշ օլան պանքերին նէզտինէ կիթտի , վէ շու եօլտու քէլամա աղաղ իյլէտի :

— Միւսիւ , տիւնքի կիւն Աամուէլ Գիրչէն հագգընտա պարօն տը Գրուա-Տիէօնէ պաղը մալիւմաթ վիրմիշ իտինիզ , Շիմտի , մէրգոււմ Եէհուտինին մահէլլի իգամէթի-նի զաթընըզտան անլամագ իւզրէ նէզտինիզէ միւրաճաաթ իթտիմ :

Պանքէր . - Սամուէլ Գիրչէն , հաբ սօգաղընտա ֆաւլան նոււմէրօլու խանէտէ իգամէթ իտէր :

Անտրէ . - Սէքիզ կիւն տիւր քի , օ խանէերի թէրք իյլէմիշ տիր :

Պանքէր , պիր չան չալըպ , կէլէն մէմուրա ,

— Սամուէլ Գիրչէնին եէնի իգամէթ կեաճը նէրէտէ տիր : Գալէմ տայիրէլէրինտէ պու խուսուսու պիլմէլի տիրլէր , տէտի :

Մէմուր կիթտի , վէ պիր աղ սօնրա , էլինտէ պիր քեաղըտ օլարագ ալտէթ իյլէտի :

Պանքէր , մէղքիւր քեաղըտը Անտրէեէ վիրտի , վէ օ տախի եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Բարիյեօն սօգաղընտա ֆաւլան նոււմէրօ , տէյի օգուտու , վէ իլավէթէն տախի , - Թէշէքքիւր իտէրիմ միւսիւ , պանա պիւեիւք պիր խըզմէթ իթտինիզ , տէտի :

Պէշ տաղըզա սօնրա , Անտրէ , էլլի տէօրթ էլլի պէշ եաշընտա , գըսսա պօյլու , տաղ գաֆալը վէ զաեէթլէ չիրքին օլան պու Եէհուտինին նէզտինէ կիտիպ , մէրգոււմուն սիմասընը կէօրիւր կէօրմէզ , ֆիքրինտէն , « 0 տէյիլ տիր » տէյի միւլահազա իյլէտի :

Եէհուտի . - (Ասըլ Բրուսիալը թէլէֆֆիւզիյլէ , ֆաւզաթ հէնուզ Անտրէնին գուլաղընա աքս իտէն մահուտ Եէհուտինին սէտասընտան ֆարգլը պիր սէտա իլէ .) Պէնտէն նէ իսթէեօրսուսուզ :

Անտրէ . - (Մէյեուս օլուպ , պօշ եէրէ իսթիճվապ իթ-

տիկինն էվվելճէ էմին օլարադ .) Սամուէլ Գիրչէն սիզմի-սինիզ :

Եէհուտի . - Էվվէթ , պէն իմ :

Անտրէ . - Սիզ Նար սօգաղընտա իգամէթ իտէ՞րմի իտինիզ :

Եէհուտի . - Էվվէթ :

Անտրէ . - Օրատան չըգտըղընըզ սէքիզ կիւն միւ օլ-տու :

Եէհուտի . - Եարըն սէքիզ կիւն օլաճադ տըր :

Անտրէ . - Թէրք իթտիկինիզ տայիրէտէ քիմին թա-չընտըղընտան մալիւմաթընըզ վա՞ր մը տըր :

Եէհուտի . - Ձանն իտէրիւմքի , հէնուզ օրատա քիմնէ թաչընմամըչ տըր , չիւնքի պազը ուֆադ թէֆէք թամի-րաթա իհթիւաճը վար իտի : Ֆագաթ պու շէյլէրի նի՛չին պանա սիւալ իտիւօրսունուզ , տէլիզանլը :

Անտրէ . - Չիւնքի օ տայիրէտէ , ալչաղըն պիրի , սի-զին եէրինիզէ կէչէրէք , պէնտէն պիւեիւճէք պիր խըր-սըղլըզ իթտի :

Եէհուտի . - Անլամաեօրում :

Անտրէ . - Շիւպհէսիզ եարըն բօլիս գօմիսէրինին նէզ-տիննէ ճէլպ իտիլէճէկինիզտէն , օրատա հէր շէյի անլար-սընըզ :

Եէհուտի . - (Թէաճճիւպ իտէրէք .) Գօմիսէ՞ր մի . . . Լաքին պէն նամուսլու պիր թաճիրիւմ , բիացատա հէր քէս պէնի թանըր . . . Գօմիսէրտէն գօրգաճադ հիչ պիր սէպէ-պիւմ եօգ տուր . . . Էկէր պէնի գօմիսէրլէ թէհաթիւ իտի-եօր իսէնիզ , միւսաատէ իտին , շիմտի պէն հիւքիւմէթտէն մէմուր կէթիրտիպ , քէնտիմի թէսլիւմ իտէեիւմ :

Անտրէ , խէթա իթտիկինի տէրըլէ , միւպհէմ սու-րէթտէ պազը էօղիւրլէր պէտան իթտի , վէ քեամիլէն հալը եէյիսէ տիւչար օլարադ , նէրտիվէնտէն աչաղընա էնտի , հալպուքի Սամուէլ Գիրչէն , աչըզ օլան գաբուսու-

նա տաեանարագ , վէ հիտտէթ ու զազապը պիր թարափ-
տան արթարագ ,

— Դօմիսէ՞ր մի . . . պու տէլիգանլը հէր հալտէ ֆէնա
պիր ատէմ տիր , սէօղիւնիւ թէքրարլամագ տա իտի :

Անտրէ , սայքի էօլիւ կիպի պիր հալ քէսպ իտէ-
րէք , արապանա օթուրուպ , պարօն տը Դլուա-Տիէօնիւն
խանէսինէ կիթտի :

Պարօն , էվվէլ էմիրտէ Անտրէնին հէյեթի միւթէէս-
սիւֆէսինի կէօրմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք , մէրգոււմ իչէրի
կիրտիկի սըրաուա ,

— Սէվկիւլիւ օղլոււմ , պէն տէ սիլի պէրլէեօրտոււմ ,
չիւնքի սիգէ խանըրը պիր խապէր վիրէճէեհիւմ . . . Աարա-
ֆըմ էմնալիղ սուրէթտէ համիյեթ վէ ինսանիեթտէ
պուլունտու . շէօյլէքի իգթիղա իտէն մէպլաղը թահթը
էմիլինիգէ վաղ իյլէմիշ տիր , տէյի պէսան իթտի :

Անտրէ , ճէվապ վիրմէեհիպ , պիր սանտալիէ իւզէրինէ
օթուրտու , վէ մէճնուհանէ պիր հարէքէթլէ , քէնաի-
սինի պօղմագ տա օլան գրաւթընը չըգարտը :

Պարօն . - (Չահիրի հայրէթլէ .) Սիւպհան Ալլա՛հ , էօ-
լիւ թաուլիրինէ միւշապիհ օլան շու սիմանըղըն մանէսար
նէ՞ տիր : Սէօյլէեին նէ՞ վագը օլտու :

Անտրէ . - Էօյլէ պիր հալ վագը օլտու քի , նէ՛ սիլ ,
նէ՛ քիմնէ , շու էսնատէ պիլի գուրթարամաղ :

Պարօն . - Օղլոււմ , ֆիքրինիլի իյլահ իտին . կէօլիւ-
նիւղ տէհչէթիմի մուճիպ օլուեօր :

Անտրէ . - Մէքթուպլարըմը աչըրտըգլարը կիպի , ի-
քինճի տէֆա օլարագ էլմասլարըմը տախի աչըրտըլար .
չիմտի հէր շէյ թամամ օլտու . . . քէնաիմի թէլէֆ իթ-
մէքտէն զայրի չարէմ՝ գալմաուր :

Պարօն . - Քէնտինիլի թէլէֆ մի իթմէք :

Անտրէ . - Էվվէթ , պիր սաաթա գաաար հէր շէյ թէք-
միլ օլաճագ տըր :

Պու շէյլէր , ճումաա իրթէսի ագչամը վուգու պու-
լուպ , բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար իսէ , մաթլուպ օ-
լան պիր միլիօն ֆրանգ , Զիմէրման նամ շախսա վէրիմէտի-
կի հալտէ , օ կիւնիւ , սաաթ տօգուզտա , Ժէրմէնին մէք-
թուպլարը , մէզքիւր միլիօնա միւհթաճ օլան քիմսէ թա-
րաֆընտան վիգօնթ տը Կրանլիէօնէ սաթըլաճագ իտի :

*
* *

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ , Սարիօլու պըրագտը-
ղմըզտա , մէրգում , տէհէթէ կիրիֆթար օլուպ , նէրէնէ
կիթտիկինի պլիմէնէրէք , վէ քէնտիսիյլէ եանմագտա օլան
խանէնին արասընտա պիւեիւք պիր մէսաֆէ պըրագմագտան
ղայրի մագսէտի պուլունմանարագ , եալընըզ գօլմագտա
իտի : Մէրգում , պիր չարեքէք գատար տիվանէ կիպի գօլ-
տուգտան սօնրա , ատըմլարընը աթմաղա արթըզ թապ ու
թագաթըզ գալմատը իսէ տէ , գօրգուսունտան նաչի եօ-
լունա տէվամ իթմէք իսթէմէքլէ , պիր գաչ տագըզա տա-
հա եիւրիւտիւ , ֆագաթ նիհաեթէ մուվագէնէսինի զայպ
իթմէքլէ , սարսըլտը , վէ պիր չուգուրա եուվարլանտը իսէ
տէ , վիճուտիյլէ հիչ պիր ֆէնալըզ հասըլ օլմատը :

Սարիօլ , օրատան գալգամանաճաղընը անլաեարագ ,
գալգամաեը թէճըիւպէ պիլէ իթմէտի , վէ քէնտիսինի սի-
բէրլէնէրէք , տիւշիւնմէկէ պաշլատը :

Հէր թարաֆ գարանըզ իշինտէ իհաթա օլունմուշ օ-
լուպ , անճագ ուզագտան , գուպպէյի ասիւման իւզէրին-
տէ կէօրիւլէն գըզարթըտան , մահուտ պինանըն էլան եան-
մագտա խուկի անլաշըլեօրտու :

Թէտրիճէն Սարիօլուն զիհնինտէ սիւքիւնէթ վագը օ-
լուպ , կէրչի մուխաթարաեը սալուշտուրմուշ օլտուղունու
տէրք իթմէքտէ իտի իսէ տէ , օ մուխաթարանըն եալընըզ
խաթըրէսի , տէհէթինի մուճիպ օլմագտա , վէ շու եօլտա
միւլահազա իթմէքտէ իտի .

— Քենտիսինէ պիր օեռնն օյնամագ իսթէտիկիմ օւ շէյթանն չէքիճի գըզ սէպէպիյլէ ազ գալսընքի տիրի տիրի եանաճագ իտիմ: Էկէր վագթ ու ղէմանըյլա գաւունուն անախթարընը պուլմասա իտիմ, շիմտի չօգտան ըսկարա իւզէրինտէ ունուտուլմուշ քիւլպաստը հալի քէսպ իտէճէք իտիմ... պու շէյլէրի տիւշիւնտիւքճէ, թավուգ կիպի գօրգուեօրում... Ա՛հ, Տինա Պիւհէ, մէլունէ գըզը, պու կիճէ սէնին աշըզըն սուեռնն իշինտէ պօղուլմուշ տուր... Շիմտի իքիմիզ գալտըզ... Էկէր աթէշտէն գուրթուլտուն իսէ, նամուսում իւզէրինէ սէյլէրիմքի, ազ վագթտա եինէ սէնի եագալաեաճաղըմ, վէ ղաեէթ սիււրաթլը պիր թրէն իլէ սէնի ահրէթէ եօլմու իտէճէեիմ... Պու պիր էօտէնէճէք պօրճ տուր, վէ պէն իսէ պօրճուլմու ալմաեընճա րահաթ իտէմէմ:

Սարիօլ, պու լագըրտըլարը սէյլէտիկի ղէման, ազ էվվէլ Տինա հագգընտա հիսս իտէկէլտիկի վահիեանէ շէհ-վէթ, իֆրաթ ատավէթ վէ ղարազ վէ ախզը ինթիգամ արզուլի շէտիտինէ թահվիլ օլմուշ օլտուղունտան, հիտտէթամիզ հարէքէթլէր իճրա իթմէքտէ իտի:

Մէրգում, պիր սաաթ իսթիրահաթտան սօնրա, ազասը պիր տէրէճէ քէսպի գուվվէթ իթմէքլէ, աեաղա գալգտը, վէ սաշը իլէ, էսվապընը օլտուգճա սըրաեա գօեուպ, Բարիս եօլունա միւթէվէճճիհ օլտու:

Տէրունինէ Տինա Պիւհէնին ճէլպ իտիլմիշ օլտուղու խանէնին էօնիւնտէն կէշէրքէն, անըն, եալընըզ պիր տիվարը գալմըշ օլտուղունու, վէ թուլումպաճըլարըն, էլան թուլումպա պօրուլարընը թուլթարագ, հարիգ մահէլլինէ սու վիրմէքլէ մէշղուլ օլտուգլարընը կէօրտիւ, վէ հուտուտտա, պիր արապա պուլուպ, պունա րաքիպէն, Սօսէ սօգաղընտա քեային քէնտի խուսուսի տայիրէսինէ ազիմէթ իյլէտի:

Սարիօլ, միւքէմմէլ պիր սապահ ույգուսու չէքտիք-

տէն , վէ մատամ Անկօ իլէ դահվալթը իթտիքտէն սօնրա ,
Թամէրլան իսմինի թաշըտըղը կիւնլէրէ մախսուս էսվապը-
նը կիւնլտի , վէ պիր սիկարա եագըլայ , Շաթօ տ'Օ մէյ-
տանընա տօղրու եօլա չըգտը :

Մէրգումուն մագսէտի , Տինա Պիւէնին սալիմէն Բա-
րիսէ ավտէթ իտէպիլիպ իտէմէմիշ օլտուղունու անլամագ-
տան իպարէթ օլուպ , պունուն իչին , պիր համալ էլիլէ
մէզպուրէեէ պիր մէքթուպ եագըլայ , թայեին օլունան մա-
հէլլտէ ճէվապընը պէքլէմէեի տիւշիւնտիւ , չիւնքի պու-
վաորթա իլէ , համալ , եա կէնճ գըղը պուլաճագ , եախօտ
մէրգումէնին խանէսի դաբուճուսու , Տինանըն , իւք կիւն-
տէն պերու մէյտանա չըգմատըղընը խապէր վիրէճէք
իտի :

Իմտի , Սարիօլ , միւհթաճ օլտուղու համալը պուլմագ-
իւղրէ , Փօպուր-տիւ-թանըլ սօգաղընա միւթէվէճճիհ օլ-
տու , վէ Տինանըն խանէսի բիշկեհանընա մուվասըլէթ իթ-
տի , ֆագաթ մէքթուպ վէ սայիրէ կէօթիւրիւպ կէթիւրէն
պիր համալ պուլամաեարագ , մէզքիւր նիեէթինտէն ֆա-
րիղ կէլմէք իւղրէ իքէն , քէնտիսինտէն իքի աորմ ուղագ-
տան պիր արապա կէշտիկինտէն , Սարիօլ , մաքինավարի
սուրէթտէ պու ալապահա պագմադընտա , սայքի եիւրէկի
իւզէրինէ պիր խանչէր սաբլանըրճասընա միւթէէսսիր օլ-
տու :

Չիւնքի մէզքիւր արապատա , չամուրլու էլպիսէսիլէ
Օգթավ Կավարը կէօրիւպ , պու տէլիգանլը , Տինանըն ի-
դամէթ իթտիկի խանէնին դաբուսունտա , արապատան ա-
չաղընա էնտի :

Սարիօլ տախի , ֆիքրինտէն ,

— Ահ , շու ահմագ Մագար տախի պիր իշ կէօրէմէ-
տի , արթըգ քիմէ էմնիյեէթ օլունապիլիր . . . չիմտի պա-
րօն նէ տիւրէճէք . . . պու տէֆա տա եիւղ պին բիալըմ
տիւչարը թէհլիքէ օլտու , տէյի միւլահաղա իթտի :

25

Սարիօլ, պիր չարեէք սաաթ դատար խանէի մէգքիւ-
լուն էօնիւնտէ էնինէ պօեունա տօլաշտրգտան սօնրա ,
Օգթալ մէյտանա չըգտը , վէ արապասընա ըաքիպէն ,
քէնտիսինի Գօմարթէն սօղաղընա կէօթիւրմէսինի արապա-
ճընա էմր իյլէտի :

Մէրգուսուն սիմասընըն մէսրուր օլմասը , մուհիպպէ-
սի Տինա Պիւէնին սաղ վէ սալիմ օլտրադ խանէսինէ ալ-
տէթ իտէպիլմիշ օլտուղունա տէլալէթ իտուկինտէն , Սա-
րիօլ , օլ պապտէ օնտան դիւատէ մալիւմաթ ալամազ ի-
տի : Պինապէրին , քէնտի քէնտիեէ ,

— Ինթիգամըմը պիզզաթ ալմատըգճա , մահզուզ օ-
լամաեաճաղըմ . . . տէտի :

Ֆիլվազը օնտան սօնրա պիշարէ գըզըղազ էօլիւմէ
մահքիւմ օլուպ , Սարիօլուն պաշըճա թէֆէքքիւրիւ , հիւք-
միւ մէգքիւրուն իճրասը իշին մահիրանէ պիր թէրթիպ ա-
րամադտան իպարէթ իտի :

Խապիսի մէրգում , Գրուա-Տիէօնիւն իլսթարլարընտան
իսթիֆատէ իտէրէք , շէօյլէ տիմէքտէ իտի .

— Զօլբազ պիր քիմնէ , եա պըչազ եախօտ զէհիրլէ
իշ կէօրիւր : Լաքին պուսլար ատի վասըթալար օլուպ , չօգ-
լուգ իթթիխազ իտիլմէզ , զիրա պու վասըթալարա միւրա-
ճաաթ օլունաուղու անտէ , հիւքիւմէթ իշէ գարըչապի-
լիր , վէ մուհիպի զայլէ օլապիլիր : Պու կիպի սըրալարտա ,
իշիմիզէ մանի օլան քիմնէլէրի գազա նէվինտէն ճինա-
եէթլէր իլէ մահվ իթմէքիւք՝ է՛ն միւնասիպ թէտպիր տիր .
Գազա վէ թէսատիւֆ էօյլէ շէյլէր տիր քի , քիմնէնին իզ-

Թիրապրնը պատի օլմազ, վէ ժանտարմալարը հարէքէթէ կէթիրմէզ:

Սարիօլ, պիր խայլի վազըթ պու խուսուստա պիր չարէ տիւշիւնիւպ, նիհաեթ ազչամ օլմազտան, մէսէր-րէթլէ:

— Չօգ չիւքիր, հէլէ պիր չարէ պուլապիլտիմ, տէտի:

Շէօյլէքի օ ազչամը, մէրգում, ալէսսէվիյեէ, թէա-թրօլարտա մաքինիսթլիք իաէնլէրին կիթմէքտէ օլաուգլարը պիր մէյխանէհէ թէպտիլ գըրեաֆէթլէ ազիմէթ իթտի: Տի-նանըն ագթրիսլիք իթտիկի թէաթրօնուն մաքինիսթլէրի տա-խի, մահէլի մէղքիւրտէ պուլունուպ, մէրգումար, թէա-թրօտաքի խըզմէթլէրին քէսրէթիլէ մաքինիսթլէրին միգ-տարճա ազլըղընտան պահալա, թէաթրօ իտարէսի ալէյ-հինտէ պիր թագըմ յիթէմամիզ սէօղլէր սէօյլէմէքտէ իտի-լէր: Սարիօլ, եանընտաքի մասատա օթուրմուշ օլան իհթի-եար պիր մաքինիսթի թանընարագ, իւլֆէթէ պաշլասը, վէ մէրգում իլէ արգատաշլարընա չարապ իքրամ իթտի: Պատէհու միւքեալէմէսինէ տէվամ իտէրէք, վազթիլէ քէնտիսինին տախի մաքինիսթլիք իթմիշ օլմասընտան, վէ մուախսարէն տիկէր իլլէրտէ չալըմըլ իսէ տէ, պիր զէ-մանտան պէրու մէշղուլիեթի պուլունմատըղընտան, վէ դազանմըլ օլտուղու պիր միգտար ագչէսինին տէ թիւքէթ-մէք տէրէճէսինէ կէլմիշ իտուկինտէն թուլթտուրարագ, եէնիտէն մաքինիսթլիկէ կիրմէք արղուսինտէ պուլունտու-ղունու, վէ հաթթա միւլազիմ մագամընտա կիրմէկէ տէ րաղը օլտուղունու պէեան իլլէտի:

Իւթաշ իսմինտէ օլան, վէ Տինա Պիւէնին չալըշտը-ղը թէաթրօնուն մաքինիսթլէրինտէն պուլունան իհթիեար մաքինիսթ իսէ, Սարիօլուն թէքլիֆինի թէաթրօնուն տի-րէքթօրունա արղ իլէ, պիր չարեքք սաաթա դատար ալ-տէթ իտէճէկինի պիլպէեան, մէյխանէտէն չըգտը, վէ

Ֆիլվազը ավտեթինտէ , Սարիօլա , թէքլիֆինին գապուլ օլունտուղու խապէրինի կէթիրտի :

Երկիրմի տագըգա սօնրա , Սարիօլ , թէաթրօնուն սահնէսի արգասընա կիթտի : Օլ էսնատէ պիր օեունուն բրօվասը իճրա իտիմէքտէ իտի :

Իւք տէֆա մէրգումուն նաղարը տիգգաթընա , պիր ֆուլին քէօշէսինտէ Յինա Պիւէ թէսատիւֆ իթտի : Մէզպուրէ , սահնէտէն շիտտէթլէ չըգարքէն , սիմասընտա վէ կէօղլէրինտէ էօյլէ պիր տէհշէթ հալի միւշահէտէ օլունու եօրտու քի , Սարիօլ , պու հալի կէօրտիւկիւնտէ , պաշտան աեաղա գատար տիթրէտի , վէ « Մութլագա պէնի թանըտը , վէ ղամմաղլաեաճագ տըր . . . Իշթէ շիմտի աճմագ կիպի եագաեը էլէ վիրտիմ » տէյի միւշահաղա իթտի : Հալ պու քի օլ կէնճ գըզըն մէգքիւր հալ ու հարէքէթի , իճրա իթտիկի բօլուն իճապընտան օլմաղլէ , Սարիօլա տիգգաթ պիլէ իթմէեէրէք Կանընտան կէշտի , վէ ֆասըլլար եէկտիկէրինի թէագիպէն իճրա օլունտուղունտան , աղ վազըթտա մէգքիւր թէճըիւպէ խիթամ պուլտու , վէ քեաֆֆէյի եէնի արգատաշլարը , Սարիօլու , խըզմէթինտէն տօլանը թէպրիքլէ , ճիւմլէսի եինէ մէյխանէեէ ավտէթ իթտիլէր :

Իրթէսի կիւն պիւեիւք բրօվանըն իճրասը մուգարէր օլմաղլէ , Սարիօլ եախօտ իսմի ճէտիտի իլէ թէսմիեէ իտէլիմ , Կրան Լուի , թէաթրօեա կէլէրէք , մաքինիսթլիք խըզմէթինի սուրէթի մահիրանէտէ իճրա իթտի , վէ հաթթա իւշքիլինին իլինի եալընըճա կէօրտիւ : Պու գատար իշ կէօրմէսիլլէ պէրապէր , Տինա Պիւէնին բօլունուն քեաֆֆէյի թէֆէրբուաթընա տիգգաթ իթմէքտէն տէ կէրի տուրմամագտա իտի :

26

Եկնի օյնանըլան օեուն, Վօսօ տաղլըլարը իսմինտէ օլուպ, նիմ թարիիճէ պիւսիւք պիր մէնղարէ օլտուղուն-տան, ասքէրիճէ վագըլարտան, եանի մուհարէպէլէրտէն, թօբ աթըլմալարընտան վէ սայիրէտէն իպարէթ իտի :

Մէզքիւր օեունուճ միւլէլիֆլէրի, Վօսօ կէչիտլէրինին իրք հիւճում էսնասընտա քէօյլիւլէր իլէ տաղլըլար թա-րաֆընտան սուրէթի շէճիանէտէ միւտաֆաա իտիլմէսի խա-թըրէլէրինի էսաս իթթիխազ իթմիշ օլուպ, պու օեունտա Գրիսթիան նամ օն ալթը օն եէտի եաշընտաքի գըզըն պաշ-լըճա բօլու, Տինա Պիւլէ թարաֆընտան իճրա իտիլմէքտէ իտի :

Պու տրամը պէր թաֆսիլ հիքեանէ իթմէք ֆիքըրնտէ տէյիլիզ, շու գատարը օգուեանլարըմըզա պիւտիրմէքլէ իքթիֆա իյլէրիզ քի, Գրիսթիան, Լէյրցիկ մուհարէպէ-սինտէ վէֆաթ իթմիշ օլան Սլասսը պիր իհթիեար եիւզ պաշընըն եէկեանէ գըզը օլտուղու, վէ տաղլարտա վագը պիր չիֆթլիքտէ ալիլ վալիտէսիյլէ եալընըզճա իգամէթ իթտիկի հալտէ, վաթանբէրվէրլիկի իֆրաթ տէրէճէեէ վարտըրըր, վէ պիր էրքէք վէ ասքէր կիպի, մէյտանը հարպտա, Ֆրանսա ուղրունա գանընը, վէ վաթանը իչին հաեաթընը ֆէտա իյլէմէք, է՛ն պաշլըճա արզուսու պու-լունուր :

Պու գըզ, քէօյլիւ գարըսը գըեաֆէթինտէ օլարագ, Վօսօ տաղլարընըն ալճը ասքէրի գօմանտանլարընտան պիրինէ պիր թահրիրաթ կէօթիւրմէք իւզրէ, տիւշմէնին բիշտար գօլլարընտան կէչէրքէն, բուսուեա տիւշէր, վէ

իրատ օլունան քարւա ճէվապ վիրէմէտիկինտէն , իբի տէֆա իւղէրինէ աթէշ իտիլի իսէ տէ , իբիսի տէ իսապէթ իթմէղ , վէ ֆիրարէ չալըշտըղը սըրատա , տէօրթ նէֆէր Բրուսիալը թարաֆընտան ախղ ու կիրիֆթ օլունարագ , Բրուսիալըլարըն զալիմ միրալայլարընտան պիրինին նէզ-տինէ կէօթիւրիւլիւր , վէ օրատա իսթինթագը էվվէլիսի իճրա գըլընըր : Լաքին , միրալայ , մէզպուրէնին ճէվապ-լարընտան խօշնուտ օլմանարագ , խարապ պիր օտատա թէվգըֆընը էմր իլլէր , վէ գարուսունուն էօնիւնէ տախի թիւֆէնքլի պիր նէօպէթճի իգամէ գըլընըր :

Պու հալլէր , թէաթրօնուն պինիսպէ գարանլըգ պիր զէմանընտա վուգուա կէլիպ , Գրիսթիան , շահնիշիյնտէն սարգըթտըղը պիր իբ վասըթասըլլա , խալգըն մուվաճ-ճէհէսինտէ աշաղընա էնմէքտէ իքէն , մէզքիւր նէօպէթճի , մէզպուրէ իւղէրինէ աթէշ իտէր , լաքին իսապէթ իթտի-րէմէղ :

Օլ վագըթ Գրիսթիան , առքէրին իւղէրինէ պիւհիւ-ճում , սիւհհընը էլինտէն ալարագ , սիւնկիւ իլէ մէրգու-մու պիր տիվարա սաբլատըգտան սօնրա , քէնտիսի նապէ-տիտ օլուր :

Հալպուքի սօն ֆասըլտա , տաղլը պիր տէլիգանլը գընաֆէթինտէ օլտուղիւ հալտէ , եինէ թութուլուպ , վէ զալիմ միրալայ թարաֆընտան թանըլտըղը կիպի , ճառուս-լուգ իթտիկի տախի թէպէյեիւն իտէրէք , իտամ ճէղա-սընա մահքիւմ գըլընըր , վէ պիր աղաճըն քէօքիւնէ պաղ-լաթըլարագ , գուրչունա տիգիլիը , վէ « Եաշասըն Ֆրան-սա » նիտասըլլա մագթուէն եէրէ տիւշէր : - Օլ էննատէ տաղլըլար իւսթէ կէլիլլէր իսէ տէ , էսէֆ օլունուրքի , իշ իշտէն կէշմիշ օլուր : Պու ճիւմէ իլէ Գրիսթիանը գուրթա-րամատըղլարընտան , անըն ինթիգամընը Ալմանլարտան վէ միրալայտան ալըրլար :

Օեունուն թէճրիւպէսի էսնասընտա հաղըր պուլու-

նանլարն ճիւմէսի, իշպու մէնղարէտէն միւթէէսսիրէն, շիտտէթլէ ալգըշլատըգլարը միսիլու, թէաթըօնուն տիւրէթօրույա տրամըն միւէլլիֆլէրի տէ, իրթէսի կիւն, պիւեիւք պիր մուվաֆֆազըյէթ կէօրէճէքլէրինի հագդըյա իւմիտ իթմէքտէ իտիլէր:

Իրթէսի կիւն, Վօսթ տաղլըլարը լուպիւաթը իւք տէֆա օլարագ իճրա իտիլմէքլէ, հաորը օլան մուվաֆֆազըյէթինտէն նաշի, Տինա հագդընտա ալգըշլաեըշլար վուգու պուլտուղու սըրատա, եալընըղ Օգթավ, խալգըն, քէնտի սէվկիւիւսիւնիւ ալգըշլամասընը գըսգանաւրագ, միւքէտտէր պուլունմագտա, հաթթա Տինանըն մէհարէթ վէ էհլիէթի, հիտտէթինի թահրիք լյլէմէքտէ իտի:

Մէգքիւր լուպիւաթ իւշ տէֆա իճրա իտիլիպ, տէօրտիւնճիւ տէֆասընտա, Սարիօլ, տիկէր արգատաշլարընտան էրքէն թէաթըօեա կէլէրէք, սահնէնին էն սօն բէրտէսի արգատընտա էնինէ պօեունա. կէզինմէքտէ իտի:

Պապա Իւսթաշ մուվասըլէթինտէ, կիւլէրէք,

— Աֆէրին օղլում, հէբսինտէն էրքէն կէլէրէք, տիկէրլէրինէ հիւսնի իպրէթ օլտուղունա մէմնուն օլտում: Ումարըմքի, սէն պու սանաաթտա իլէրլէնէճէքսին, տէտի:

Սարիօլ. — Եանըլըեօրսունուղ, պապա Իւսթաշ, պու սանաաթ պանա ույմաեօր. զիեատէսիլլէ եօրուլուեօրում: Բարմագլարըմ նասըր պաղլաեօր:

Իւսթաշ. — Սլըշըրսան, պունլար կէչէր:

Սարիօլ. — Վագաա օրասը էօյլէ ամմա, պէնիւմ կիպիօն օն պէշ սէնէ գօլայ խըղմէթլէրտէ պուլունան պիր քիւմ սէ իշին, պիրտէն պիրէ պու եօլտա միւշքիւլ պիր սանաաթտա տէվամ իտէպիլմէք, ղաեէթ միւշքիւլ տիւր: — Պու կիւն, սիգի եալընըղ պրագմամագ իշին, սօն տէֆա պուրաեա կէլտիւմ. հալպուքի շիմսիտէն խապէր վէրիեօրումքի, պունտան պէօյլէ պանա կիւվէնմէքին:

Իւսթաշ . - Սիզ պիլիրսինիզ, Կրան Լուի, ճէպր իլէ իշ կէօրիւլէմէզ: - Մէնզարէտէն սօնրա, տէօրթ կիւնլիւք խըզմէթինիզէ մուգապիլ սիզէ իւճրէթի լազըմէտի իթա իտէրիմ:

Սարիօլ . - Թաճիլ իտէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր:

Իւսթաշ . - Խա՛յր, խա՛յր, պօրճ տէնիլէն շէյ վադթ ու զէմանըյլա վէրիլմէլի տիր: Լաքին պուրատան չըգտըգտան սօնրա 'նէ՞ եաբաճադսընըզ:

Սարիօլ . - Քէնտիմէ գօլայ պիր սանաթ արաեաճաղըմ: - Մէսէլա պուլվարլարտա սիկարա ուճլարընը թօբլաեաճաղըմ:

Իւսթաշ . - Փագաթ, օղլում, օ սանաթ՝ թէնպէլէրէ մախսուս տուր, վէ ասլա քեար կէթիրմէզ: Պուճիւմէ իլէ սիզէ բաճի պիր մատտէ տիր: - Պու ագչամքի խըզմէթինիզ, սըրասընտա իճրա օլունսուն տա, օնտան զայրի պիր շէյ իսթէմէմ:

Սարիօլ . - Սիզ օլ պապտէ միւսթէրի՜ օլուն:

Լուպիեաթըն մուգատտէմէսի իճրա իտիլտի: - Օգթավ, միւթատը վէճճ իւզրէ, սահնէնին եանընտաքի լօթլարտան պիրինտէ օթուրմուշ իտի:

Պիրինճի իքի ֆասըլլար, հիչ պիր հատիսէ վուգու պուլմագսըզըն իճրա օլունտուլար, իւչիւնճիւ ֆասլ, իլաննամէտէ, Բոսս տէյի իշար գըլընմըշ իտի:

Սահնէ, Վօոթ տաղլարընըն տար, գարանլըգ վէ իւզէրլէրի գար իլէ գաբլը չամ աղաճլարընը հավի ճէսիմ գաեալար արասընտա պիր պօղազը իրաեէ իթմէքտէ, վէ այ մահիթապընըն գուրսու իսէ, գարանլըգ ասիւմաշըն պիր թարաֆընտա ճիւզիճէ միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Էօթէտէ պէրիտէ պուլունան չալը չըրբըլար վէ թաշ երզընլարը արգասընտա, պազը Ալմանիալը ասքէրլէր կիզէնմիշ, վէ երլարըրմտան եախօտ ֆուրթունատան գը-

ըըմբշ օլտուղու զանն օլունան ճէսիմ պիր չամ աղածը , քէօբրիւ մագամլնտա պօղաղըն իւղէրինէ վաղ իտիմիշ իտի :

Տինա եախօտ Դրիսթիան , էվվէլ պէ էվվէլ սահնէնին պիր թարաֆընտան զահիր օլուպ , մուխաթարալը պօղաղը սէսսիգճէ կէչմէք իւղրէ քէմալը տիգգաթլէ եիւրիւտիւ , վէ սահնէնին իւչ գըսմընը կէչմիշ օլտուղու հալտէ , քուսիւս օլունտու : Այնի վագըթտա , հէր պիր թաշըն վէ չալընըն իւսթիւնտէն , սագալը թասպիրլէր վէ թիւֆէնքլէր զահիր օլմաղլէ , կէնճ գըղ , ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ տէ , տիւշմէն , եօլունա սէտտ չէքտիկինտէն , մէզպուրէ , քէչիլէր միսիլու , տիք դաեալարտան եօգարը չըգմաղա , վէ սաքէրին թասգիպինտէն պու սուրէթլէ խալի օլարադ , տէվրիւմիշ օլան չամ աղածընըն իւղէրինտէն եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Տինա , էլէթրիք զիեասը սահէսինտէ կէօրիւլտիւ կիւնտէ , իքի քիշի , թիւֆէնքլէրինի նիշանլուեպ , իքի տէֆա աթէշ իտիլտի , վէ թամ օլ տագըգատա մէմուլին զայրի պիր հալ զուհուրա կէլտի :

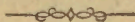
Տինա , Ալասուլըարա մախսուս շարգա կիեինմիշ իտի : Պու շարգա , սիեահ ճանֆէստէն օլուպ , էթրաֆընա տա բէնկեարէնկ գօրտէլալար պաղլանմըշ , վէ եասը շարգալարըն թէգիւնաթընտան օլան պիւեիւճէք պիր քէլէպէքէ միւշապիհ սիեահ վէ էնլի պիր ֆիօնկա վաղ օլունմուշ իտի :

Թիւֆէնքլէր բաթար բաթլամաղ , մէզքիւր ֆիօնկա , շարկատան այրըլտըզը կիպի , կէնճ գըղ տախի սարսըլտը : Պու վագըրա , օլ գատար թասպի սուրէթտէ վուգու պուլտու քի , պիր արա , պիւթիւն սալա , ալգըլաեըլար իլէ տօլտու : Եալընըղ Տինա , պու վագըրատան պիր շէյ անլաեամաեըպ , մէզպուրէ , պիր գուրշունուն կէչմէսի սէսինի իւչիթմիշ , վէ պաշընըն թէքէսինտէ խաֆիֆճէ պիր սարսըլմա հիսս իլլէմիշ իտի իսէ տէ , պունուն մանէասընը տիւ-

շինմէկէ վագթը օլմանըպ, րօլունա տէվամ իթտի, վէ տիկէր պիր գանալըգտա թօբլանմըշ օլան Ալմանիալըլարըն էլինէ տիւշմէք իւզրէ, եօլունա տէվամ իյլէտի :

Նիհանէթ մէրգումէ թութուլուպ, իսթինթագ իտիւ տիքտէն սօնրա, թէվգըֆ իտիւմէք իւզրէ, պիրինճի գաթտա պիր օտաեա կէօթիւրիւտիւ, վէ պուլունտուղու օտանըն գաբուսու էօնիւնտէ նէօպէթճի գարաղօլ պէքլէտիկի սըրատա, քէնտիսի, շահնիշիյնտէն աշաղըեա պիր իր ուզաթըպ, պու իրէ սարըլարագ ահէսթէ ահէսթէ էնմէէ պաշլատը :

Օլ վագթա տէկին, լուպիեաթըն կիտիշինտէ, հէր ագշամտան ֆարգլը պիր շէյ օլմանըպ, լաքին թամ օ էոնատէ, եանի Յինանըն իր վասըթասըյլա աշաղըեա էնտիկի էսնատէ, նէօպէթճի գարաղօլու, մէրգումէնին ֆիրարէ թէսատտի իյլէտիկինի կէօրիւպ, թիւֆէնկի աթէշլէտի, վէ Տինա՝ րօլու տախիլինտէ օլմատըղը հալտէ, պիր ֆիղան ու ֆէրեատ րէֆիլէ, թութմուշ օլտուղու իր, պիր էլինտէն գուրթուլտու, վէ վիճուտի պօեունճա ասըլտըղընտա, Օգթալըն պէյնղի քիւլ կիպի սօլտու, վէ արատան պիր սանիյեէ կէշմէմիշ իքէն, տէրունը սալատա, աղիմ պիր ֆիղանը տէհէթ իշիտիլտի, զիրա, զիքր իթտիկիմիղ իր գօբուպ, պիշարէ գըզըզաղ, ագալլի օն պէշ աեագ եիւքսէքլիքտէն, պիրուհ հալտէ, պէլքի տէ էօլմուշ օլարագ, թէաթրօնուն տէօշմէսինէ տիւշտի :

27

Տէրհալ լուսիեաթ թաթիլ օլունարագ , բէրտէ էնտիւ
րիլտի , վէ հէր քէս , « Պիր թապիւլ , պիր թապիւլ » տէ-
յի պաղըրմաղա պաշլատը :

Թէաթրօնուն թապիպի , զաթէն օթուրմուշ օլտուղու
մահէլլտէն գալգըպ , Տինանըն պուլունտուղու մահէլլէ
կէլտիկի միսիլլու , բօլիս դօմիսէրի տէ արգատան , վէ ա-
նըն արգատընտան տախի , ատի սէյիրճի մագամընտա սա-
լատա օթուրմուշ օլան կէօղլիւքլիւ պիր քիմնէ կէլմէքտէ
իտի :

Օգթալ կավար իսէ , մէյեուսիեթի ուղիմէսինտէն
նաչի , ավանսէն լօթունու , պաշը աչըգ օլարագ թէրքէ ,
սօֆալարտա եղըլմըշ օլան էհալիեի ելթէրէք , նիհանէթ
օեուհնուլարըն տայիրէսի նէրտիվէնինէ վասըլ օլտու , վէ
օրատա գաբուհու , մէյգուսուն իչէրի կիրմէսինի մէնն իթ-
տիկի ճիհէթլէ , գաբուհուեու պիր թարաֆա աթըպ , թա-
պիպին , գօմիսէրին վէ կէօղլիւքլիւ քիմնէնին սահնէ իւ-
ղէրինէ վասըլ օլտուգլարը զէման քէնտիսի տէ վասըլ օլ-
տու :

Կէօղլիւքլիւ քիմնէ , թէաթրօնուն պիր քուլիինէ կի-
րէրքէն , Սարիօլու գարշըլաեըպ , պիր սանիյեէ գատար
մէրգումու տիգգաթլըճա թէճէսսիւս իթտի , վէ սաթթէ
մաքինիսթ իսէ , մէղքիւր քէսկին պաղըշ գարշըսընտա
շաշըրըպ , օրատան չէքիլտի , վէ թէաթրօ թէզեինաթը
արգասընտա նապէտիտ օլտու :

Սալատա ազիմ գարըշըգըրգ հիւքմ իթտիկի կիպի ,
սահնէ իւղէրինտէ տախի այնի հալ միւշահէտէ օլունու-
եօր իտի :

Գօմիսէր . - (Թէաթրօնուն տիրէք թօրունա .) Լուպի-
եաթա տէվամ օլունամաեաճաղընտան , խալգա պունու
խապէր վէրին , լէ եարըն ագչամքի լուպիեաթտա միւթէ-
պէր օլմագ իւղրէ , գօնթրըմարգա թէվզի , եախօտ խալգ ,
ագչէսինի խթէտիկի հալտէ , իեատէ իթտիրին :

Թապիպ . - Հէր քէս տաղըլսըն : Անլամաեօրմուսու-
նուգքի , պու գըղճըղաղ հավաեա միւհթամ տըր : Պու
սուրէթլէ էթրաֆընը իհաթա իթմէքլէ , քէնտիսինի պօ-
ղաճագսընը :

Պու արա , Օգթավ , սահնէեէ վասըլ օլմուշ օլտուղուն-
տան , տէրհալ մէղպուրէնին ճիսմի եանընտա տիղ չէօք-
տիւ , վէ պաշընը գուճաղընա ալըպ , նիհաեթսիղ վէրա-
պլթասըղ թարղտա սէօղլէր սէօյլէմէկէ պաշլատը :

Գօմիսէր . - (Օեունճուլարտան պիրինէ եավաշ սէտա
իլէ .) Պու տէլիգանլը քիմ տիր :

Օեունճու . - Բէֆիգէմիղին աշըգը տըր . . . Իքիսի պի-
րիպիրինի սէվէր : Հաթթա պու տէլիգանլընըն , անընլա էվ-
լէնէճէկի տէ մէրլի տիր . պու իսէ թէաճճիւպ օլունաճագ
չէյ տէյիլ տիր , չիւնքի Տինա ատէթա քիւչիւք պիր մէլէք
տիր : Էկէր մէղպուրէ թէրքի հաեաթ իյլէր իսէ , պու տէ-
լիգանլընըն ագլընա կէլմէսի , բէք միւհթէմէլ տիր :

Թապիպ . - Պէնճէ , պու գըղը թէնէֆֆիւս սալասընա
կէօթիւրմէք հէր հալտէ էլղէմ տիր : Օրատա , պուրատան
տահա իհթիմամըճա քէնտիսինի թէտավի իտէպիլիրիմ :

Օգթավ . - (Աեաղա գալգարագ .) Պէն եալընըղճա
քէնտիսինի կէօթիւրիւրիւմ :

Թապիպ . - Բէք ալէա , ֆագաթ եալընըղ կէօթիւրէ-
մէղսինիղ . - Հաթթա պիչարէ գըղճըղաղըն մէնֆաաթը ի-
չին , սիզէ եարաթմ իտէն տէ պուլունմալը տըր :

Պու իխթար մուճիպինճէ , Օգթավա պիր քիմնէ եար-
տըմ իտէրէք , Տինա , թէնէֆֆիւս սալասընա կէօթիւրիւ-
լիւպ , պիր գանաբէ իւզէրինէ եաթըրըլտը :

Օգթավ. - (Հեեհեհանը աղիմէ թապիպէ խիթապ ի տէրէք.) Ալլահ աչգընա օլտուն, միւսիւ, շունու պանա սէօյլէեինքի, էօլմէմիշ տիր, տէյիլ մի :

Թապիպ. - Հաեաթտա տըր, չիւնքի դալպի վուրու-
եօր :

Օգթավ. - Հիշ պիր մուխաթարասը տա եօգ տուր :

Թապիպ. - Պու սիւալէ տէրհալ ճէվապ վիրմէքլիկիմ
միւմքինսիզ տիր :

Օգթավ. - Նիշին . . , եա՛ Բապպի . . . Նիշին . . .

Թապիպ. - Չիւնքի օլ պապտէ հէնուզ քէնտիմճէ գա-
նտաթ հասըլ օլմամըշ տըր : Ազաւնտան հիշ պիրինին գը-
րըլմատըղընա էմինիմ, լաքին տախիլէն պիր եէրինտէ սա-
գաթլըգ վուգու պուլուպ պուլմամըշ օլտուղունու թէէմին
իտէմէմ : - Պէօյլէ պիր տէհէթլի տիւշիւշտէ, պու պիչարէ
գըղճըղազ բարչա բարչա օլապիլիր իտի :

Օգթավ. - Պագըն, միւսիւ, գանը ագըեօր. ըէճա
իտէրիմ գանընը տուրտուրուն :

Ֆիլվագը, Տինանըն սօլ էլինին խարիճի ճիհէթի տէրի-
սինտէ աշըլըշ օլան պիր ճէրիհատան քէսրէթլէ գան ազ-
մագտա իտի :

Թապիպ. - Պէն պու գազաեա բէք իյի մանէա վիրէ-
մէեօրում : Պու պիչարէ գըղճըղազըն տիւշմիւշ օլտուղու
թէաթրօ տէօշէմէսի իւզէրինտէ սէրթ վէ սիվրի պիր չէյ
պուլունմիւշ օլմալը տըր :

Կէօղլիւքլիւ ատէմ. - Միւսիւ, միւսաատէնիլլէ սիզի
թէէմին իտէպիլիրիմքի, պու զանընըզ եանըշ տըր : -
Պու ճէրիհա, տիւշմէզաէն էվվէլ վուգուա կէլմիշ տիր : -
Իբ վասըթասըլլա ֆիրար իթտիկի էսնատէ, կէօղլէրիմի
պու գըզա աթֆ իթմիշ իտիմ : Պինապէրին իրին գօրտու-
ղու զէման, էլինտէն գան ագտըղընը բէք ալէա կէօրտիւմ :

Թապիպ. - Օ հալտէ, պու պիր անլաշըլմազ մատտէ
տիր :

Կէօզլիւքլիւ քիմնէ . - Իհթիմալ տըր :

Մէրգում , պու սէօզլէրի եաւաշ սէտա իլէ թէլէֆ-
ֆիւղ իթտիքտէն սօնրա , դօմիսէրին դօլունտան թուլթուպ ,
այրըճա պիր թարաֆա կէօթիւրաիւ , վէ քէլամա աղազլէ ,

— Պէնի թանըեօրմուսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Գօմիսէր . - Հէր նէ գատար սիմանըզ պանա քեամի-
լէն մէճհուլ զանն օլունմաեօր իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ
թանըեամաեօրում , Զաթէն սիզի կէօրմիւշմիւեիւմ :

Կէօզլիւքլիւ քիմնէ . - Բէք չօգ տէֆա կէօրմիւշմիւ-
նիւզ , լաքին պու կիւնքի թասվիրտէ վէ հէյեթթտէ տէ-
յիլ :

Կէօզլիւքլիւ քիմնէ կիւլիւմնէտի , վէ չիզտանընտան ,
խուսուսի պիր շէքլտէ գարթ չըգարըպ , դօմիսէրէ թագ-
տիւմ իլէ ,

— Պէն , խաֆիեթ մէմուրլարընտան ժօպէնիւմ , վէ
չիւպհէսիզ լիւզումը շէտիտի հիտ իթտիկինիզ թահգը-
գաթ իչին էմրինիզէ հազըրըմ , տէտի .

Գօմիսէր . - Վագը օլսն գաղա հագգընտա՞ մը թահ-
գըգաթ իճապ իտիեօր :

Ժօպէն . - Միւսիւ գօմիսէր , թէէմլին օլուն քի , պու
վագըճա՝ գաղա տէյիլ իտի :

Գօմիսէր . - Սիզին զաննընըզ պու մէրքէզտէ՞ մի տիր :

Ժօպէն . - Խա՛յր , պու խուսուսու զանն իթմէեօրում ,
իլլա թէէմլին իտիեօրում . . . Պիզ , էմնալսիզ պիր ճինաեթթ-
թէճրիւպէսինտէ հազըր պուլունտուզ : Կէրչի ումուրը ճի-
նաիյեթ գուեուտաթը բէք իյի մալիւմիւմ իսէ տէ , գու-
եուտաթը մէզքիւրէտէ պէօյլէ պիր ճինաեթթին էսէրի
եօգ տուր տիսէմ՝ ճայիզ տիր :

Գօմիսէր . - Միւսիւ ժօպէն , սէօյլէտիկինիզ տէհչէթ-
լի շէյ տիր :

Ժօպէն . - Հագըգէթի հալի սէօյլէեօրում . . . Գաթիլ ,
մէլունանէ պիր գուվվէյի թէխայելիլիէեթ մալիք օլտու-

ղունտան, պու կէնճ գըզը, խալդ հուղուրունտա թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր :

Գօմիսէր . - Լաքին պու տէհշէթամիդ ճինաեթին մագսէտի նէ՞ օլապիլիր :

Ժօպէն . - Մագսէտինի պէն տէ պիլմէմ, լաքին վու գուաթը թէէքիա էյլէրիմ, վէ եանըլմատըղըմը տա պէշ տագըզատան իսպաթ էյլէեթպիլիրիմ :

Գօմիսէր . - Բէք ալէա, միւսիւ ժօպէն, իճապընա պագալըմ :

Ժօպէն . - Միւսիւ գօմիսէր, պիչարէ գըզճըղաղըն կի երինիշ օլտուղու Նլապըլարըն շաբգասընը պանա վէրի՞ր միսինիղ :

Գօմիսէր . - Շիմտի վիրէեիմ :

Օլ էսնատէ, թապիպ, ճինանըն ֆիսթանընը գօլունու քէսէրէք, չըպլագ օլան մէգքիւր գօլուն տիրսէք թարաֆընա պիր շէրիտ պաղլաեարագ, գան ալմաղա հագըրըլանըրքէն, գօմիսէր, մէրգումուն գուլաղընտան պազը շէյլէր սէօյլէտի, վէ պատէհու սիեահ ճանֆէստէն մա մուլ շաբգասընը մէզպուրէնին պաչընտան ալըպ,

— Ալըն, միւսիւ ժօպէն, տէտի :

Խաֆիեթ մէմուրու, շաբգանը թէտգիգտէն սօնրա,

— Միւսիւ գօմիսէր, լուպիեաթա պաչլատըղընտան պէրու, սիղ թէաթրօտա՞ մը պուլունուեօրտունուղ, տէյի սիւալ իթտի :

Գօմիսէր . - Էվվէթ :

Ժօպէն . - Պու գըզ, եիւքսէք պիր մահէլլտէն կէչտիկի գէման, շաբգասընտաքի ֆիօնկանըն ուչտուղունու կէօրտիւնիլը միւ :

Գօմիսէր . - Շիւպհէսիկ կէօրտիւմ, վէ էվվէլճէ թէրթիպ օլունմուշ պիր թէլ վասըթասըյլա մէգքիւր ֆիօնկանըն պիր թագրիպ եէրինտէն գալտըրըլտըղընը զանն էյլէտիմ :

Ժօպէն . - Էվվէլ էմիրտէ պէն տէ պու զաննտա պու-
լունտում : Ֆազաթ եանըմը յլտուղումուղու շիմտի ան-
լաեապիլիրտինիզ : Պագըն , սիեան գօրտէլանըն պաղը բար-
չալարը , մաղպութճա տիքիլի յլտուղլարը ճիհէթլէ , է-
լան շաբգանըն իւղէրինտէ կէօրիւլիւեօր : - Պինապէրին օ
ֆիօնկա , պիր գուրչուն վասըթասըյլա եէրլնտէն չըգա-
լըլմը յլտուղու կիպի , պիչարէ գըղճըղպղըն սօլ էլինտէքի
ճէրիհասա , տիկէր պիր գուրչունուն էսէրի տիր :

Գօմիսէր . - Սիւպհան Ալլա'հ :

Ժօպէն . - Էվվէթ , պու մէքրուհ շէյ տիր , Ֆազաթ
հագըղէթի հալ պու տուր : Պու զէվալլը գըղա գուրչուն
չէքիլմիշ տիր :

Գօմիսէր . - Լաքին հա'նկը ճանվէր պու ճինաեթի
իչլէմիշ տիր :

Ժօպէն . - Պէլքի եագընտա անլաեաճաղըզ : Շիմտի-
վիք , էկէր իսթէրսէնիզ , պաղը թահգըղաթ իճրասը իչին
թէաթրօեա էնէլիմ :

Գօմիսէր . - Բէք ալէա , էնէլիմ :

Պէշ տագըղատան պերու խալգ թէաթրօտան կիթ-
միշլէր իտի իսէ տէ , սալանըն ըշըղլարը հէնուզ սէօնտիւ-
րիւլմէմիշ իտի :

Սահնէնին բէրտէսի իսէ գալտըրըմը յլուպ , թէա-
թրօ խատէմէսի , վագը օլան քալ հագըղնտա միւթալէա-
լար իտէրէք , վէ նէղաքէթի վէ քէմալէթի սէպէպիլլէ հագ-
գընտա թէվէճճիւհէրի տէրքեար օլան Տինա Պիւէեէ տա-
յիր խապէր պէքլէեէրէք , սահնէ իւղէրինտէ թօրլանմը
տուրմագտա իտիլէր :

Օեունճուլարըն իւղէրինէ նէղարէթ իտէն մէմուր ,
հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն կէտիքլէրինի կէօրտիւկիւնտէ,
տէրհալ եանլարընա կիտէրէք ,

— Միւսիւ գօմիսէր , պիր էմրինիզ վա'ր մը տըր , տէ-
յի սիւալ իթտի :

Դօմիսէր . - (Ժօպէնի կէծսլթէրէրէք .) Էֆէնախին սիզ-
տէն ըէճա իտէճէք օլտուղու խուռուսաթը իճրա իտին :

Մէմուր , մուվաֆֆազաթ հարէքէթի իճրա իյլէտի ,
վէ ժօպէն տախի շու եօլտա քէլամա պաշլատը .

— Կէնճ դըզ թարաֆընտան դուլլանըմըշ օլան , վէ
լաքին վազիֆէսինի լաերգըյլա իյֆա իթմիշ օլմահան իր ,
աշընմըշմը իտի :

Մէմուր . - Խայր , միւսիւ , օ իր եէնի վէ դավի իտի .
- Սէքիզ կիւն էվվէլ պէն սաթըն ալմըշ իտիմ , վէ օն քիշի
դալտըրապիլէճէք իզթիտարա մալիք իտի :

Ժօպէն . - Վազը օլան դազաեա սիզ նէ մանէա վէ-
րիեօրտունուզ :

Մէմուր . - Պէն հիշ պիր մանէա վիրէմէեօրում , Պու
պիր ֆէլաքէթ տիր :

Ժօպէն . - Գօբան իբին բարչասը նէրէտէ տիր :

Մէմուր . - Տէօշմէ իւզէրինտէ , ալուշալուկիւ մահէլլ-
տէ օլմալը արը :

Ժօպէն . - Կէթիրին տէ կէօրէլիմ :

Թէաթրօտա օեունճուլարա նէլարէթ իտէն մէմուր ,
մէզքիւր բարչա իբի պուլմազա կիթտի , վէ պիր աղ սօնրա
ավտէթլէ , պուլամատըղընը սէօյլէտի :

Ժօպէն . - (Քէնտի քէնտիէ .) Էօյլէ օլաճաղընը զա-
թէն մէմուլ իտիեօրում , (Սչիքեարէն .) Րէճա իտէրիմ ,
պիզէ պիր նէրտիվէն կէթիրթտիրին . . .

Թէաթրօնուն խըզմէթճիլէրինտէն իքիտի տէրհալ պիր
նէրտիվէն կէթիրտիլէր :

Ժօպէն . - Պու նէրտիվէնի շու շահնիշիյնէ տաեա
թըն :

Օեունճուլարըն մէմուրու . - Միւսիւ , էկէր պիրինճի
դաթա չըգմազ իսթէեօր . իսէնիզ , արգասա տիկէր պիր
դօլայ նէրտիվէն վար տըր :

Ժօպէն . - Պիր աղտան, անտէն տախի եօզարը չըգա-

րըղ, ֆադաթ շիմտիքի հալտէ իշպու ներտիվէնի իշար իթ-
տիկիմ մահէլէ տաեաթըն :

Պու էմր իճրա իտիլիպ, ժօպէն, ներտիվէնին գատէ-
մէլէրինտէն եօգարը չըգտը, վէ Տինանըն, սօլ էլինի իբ-
տէն աեբրտըղը տէրէճէտէքի եիւքսէքլիկէ մուվասըլէ-
թինտէ տուրտու, վէ բարմաղընը, օն սս պիւեիւքլիւկիւն-
տէ պիր եուվարլագ տէլիկէ սօգտու : Պատէհու արգա-
սընա տէօնէրէք,

— Միւսիւ գօմիսէր, պուրատա իքի քիշի տուրաճագ-
եէր վար տըր. ըհճա իտէրիմ, սիղ տէ չըգըն, տէտի :

Ժօպէն. - (Եավաշ սէտա իլէ.) Կէօրիւեօրմուտունուդ,
եանըլմամըշըմ. աթըլան գուրչուն թէգեինաթը տէլմիշ տիր,
Շիւպհէսիդ պու գուրչուն, տիվարըն իչինտէ օլմալը տըր :

Մէգքիւր իքի հիւքիւմէթ մէմուրու թէքըար աշաղը-
եա էնտիլէր, վէ արգատաքի ներտիվէն վասըթասըյլա,
Տինանըն ֆիրար իթմիշ օլտուղու շահնիշիյն օտասընա չըգ-
տըլար :

Մէգքիւր ֆիրար իչին էլղէմ օլան իրին պագիսի,
շահնիշիյնին գօլ տէմիրինտէն սարգըլմըշ օլուպ, ժօպէն,
պիր մէթրօ գատար ուզունլուղու օլան պու իքի քէնտիսինէ
չէքիպ, գօրմուշ եախօտ քէսիլմիշ օլան եէրի թէտգիգ իթ-
տի, չիւնքի պու իրին էվլէլճէ քէսիլմիշ օլտուղու աչի-
քեար իտի : Շէօյլէքի ուսթուրա կիպի քէսկին պիր ալէթ
վասըթասըյլա, զիքր օլունան իրին գալընլըղը օնտա տօ-
գուղ տէրէճէտէ քէսիլմիշ, վէ մէգքիւր քէսիք եէր կէօ-
րիւնմէսին իչին, իրէ գօլալը իւսթիւքիւ սիւրիւլմիւշ իտի :

Ժօպէն. - (Պու խուսուստա գօմիսէրին նազարը տիգ-
գաթընը ճէլպ իթմէք իսթէեէրէք.) Ահ, շու հայլազ
ճանինին բէք ուսթա քիմնէ օլտուղունու անլաեօրում :
Դէնտիսինին տէրտէսթի գօլայ օլաճաղը հադգընտա չիւպ-
հէմ պիլէ վար տըր : - (Թէաթրօ օեունճուլարընըն նազը-
րընա խիթապէն.) Միւսիւ, մատմուաղէլ Տինա Պիւէնին

Թէաթրօ տախիլինտէ տիւշմէնի պուլունուպ պուլունումա-
տըղը հազդընտա մալիւմաթընըզ վա՛ր մը տըր :

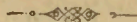
Մէմուր . - Խա՛յր , հիշ պիր տիւշմէնի եօգ տուր :

Ժօպէն . - Օլ պապտէ էմի՞նմիսինիզ :

Մէմուր . - Քեամիլէն էմինիմ . - Պիչարէ Տինա , զա-
եէթ իյի , լաթիֆ վէ խայրխա՛հ պիր գըզ տըր . հաթթա
օեունճուլարըն է՛ն քիւշիւկիւյլէ պիլէ նազիքեանէ մու-
մէլէ իտէր : Պիր քիմնէ , օ գըզա տիւշմէն օլմագ իչին , վի-
ճուտինէ շէյթան կիրմիշ օլմալը տըր :

Ժօպէն . - Պաղը աշըգ ըագիպլէրի եօ՞գ մու տուր :

Մէմուր . - Խա՛յր , պիր թանէ պիլէ եօգ տուր : Զօգ
տէֆա գատընլար արասընտա զուհուրա կէլտիկի վէճհ
իւզըրէ , մէզպուրէ , պիր թաղըմ գատընլարըն իշլէրիյլէ
աուլա մէշղուլ օլմամըշ տըր , վէ անլէրին աշըգլարընը էլտէ
իթմէեի տիւշիւնմէմիշ տիր : Մէզպուրէ , եալընըզ , պիր ազ
էվիլէլ եօգարտա կէօրտիւկիւմիւզ , վէ սէվկիւլիւսիւ եա-
նընտա պըրագտըղըմըզ տէլիդանլըեա ֆէվգէլատէ աշըգ
օլմուշ տուր :

Ժօպէն . - (Քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Օեունտա
գուլլանըլան թիւֆէնքլէր նէ՞րէտէ տիրլէր :

Մէմուր . - Թէաթրօ էլպիսէլէրինին սագլանտըղը քիւ-
շիւք մաղաղատա տըր : Սիզի օրաեա կէօթիւրմէքլիկիմի
իաթէրմիսինիզ :

Ժօպէն . - Մէմնուն օլուրում :

Մէջքիւր մաղաղա , իբի ատէտ տար վէ ալադ օտա-
տան իպարէթ օլուպ , սահնէնին հիզարնտու պուլունմադ-
տա , վէ տէրունինտէ , լուպիեաթ իչին էլզէմ օլան հէր
նէվ էշեա հըֆլ իտիլմէքտէ իտի :

Օթուզ դատար թիւֆէնք , նիզամը սուրէթ տէ տիվա-
րա տաեաթըլմըջ օլուպ , պունլար էսկի ուսուլտէքի սիւահ-
լարտան իտիլէր :

Ժօպէն . - Պու սիւահլար տօլո՞ւ մու տըրլար :

Մէմուր . - Եալընըզ «օն ֆասըլտա Տինա ալէյհինտէ
գուլլանըլմալարը լազըմ կէլէնլէր տօլու տըրլար :

Ժօպէն , մէրգումուն պու սըրատա կէօպթէրտիկի օն
օն իբի դատար թիւֆէնքլէրտէն պիրինի ալտը , վէ իւշ
միւխթէլիֆ շէքիլտէ գուրշուն վաղիյլէ թէճըրկպէ իթմէ-
սինտէ , իւշ տէֆասընտա այնի նէթիճէ հասըլ օլտու :

Թէաթրօ օեունճուլարընըն նազըրը , քէմալը հայրէթ
վէ աէհէթլէ պու մէնղարէնէ պազմադտա օլուպ , սայքի
կէօղլէրինէ ինանամամադտա իտի : Նիհաեթ շաշըրմըջ պիր
հալաէ , վէ էլլէրինի եէկտիկէրինէ գալուշտուրարադ ,

— Սիւպհան Ալլահ , սիւպհան Ալլահ , էկէր պու
թիւֆէնքլէրին ճիւմլէսի աթըլմըջ օլտա , պիշարէ Տինանըն
գաթլ ու թէլէֆի , մուհադգադ օլաճադ իմիշ , տէտի :

Ժօպէն . - Զաթէն մադսէտ օ օլտուլու շիւպհէսիլ
տիր :

Մէմուր . - Ֆադաթ , նի՞չին , նի՞չին :

Ժօպէն . - Պունու պէն սիլէ սիւալ իթմէլիեիմ : Պու
սիւահլարը քի՞մ տօլտուրուր :

Մէմուր . - Պէն :

Ժօպէն . - Եալընըզ սիլ մի :

Մէմուր . - Էլվէթ , եալընըզ պէն :

Ժօպէն . - Նէ՞ վադըթ :

Մէմուր . - Էյլէտէն սօնրա : Լաքին , միւսիւ , մէմուլ
իտէրիմ քի , պէնի իթհամ իթմէեօրսունուզ :

Ժօպէն . - Սիզի իթհամ իթմէք խաթըրմա պիլէ կէլմէեօր : Սիզ պանա սիւքիւնէթլէ ճէվապ վիրին : - Պու մաշազանըն գաբուսու աչըգ մը գալըր :

Մէմուր . - Էվվէթ , միւսիւ . եանի կիւնաիւղէրի գաբալը գալըր , ֆագաթ քիլիտլէնմէզ :

Ժօպէն . - Տիմէք օլուր քի , պիր թագըմ էճնէպի վէմէճհուլ իւլ ահվալ քիմնէլէր պուրատա կիրէպիլիւլէր : Էկէր պէօյլէ իսէ , հարէքէթինիզ՝ բէք զիւատէ էմրի պասիրէթէ գարչը տըր :

Մէմուր . - Հալպու քի էճնէպիլէրին , օեունճուլարըն տայիրէսինէ կիրմէլէրի շէտիտէն մէմու տուր : - Պունտան գաթինազար , էկէր պու պիր տիգգաթսըզլըզ իսէ , հէր թէաթրօտա տախի վուգու պուլուր , ֆագաթ պու կիճէ պուրատա վուգուա կէլէն հալին միայի , հիչ պիր թէաթրօտա իշիտիլմէմիշ տիր :

Ժօպէն . - Թէարօնուն իքինճի մէրթէպէտէ խըզմէթլէրինի կէօրմէք իւզրէ գաշ խըզմէթճի վար տըր :

Մէմուր . - Իքի :

Ժօպէն . - Պու ատէմլէրէ էմինսիսինիզ :

Մէմուր . - Քէնտիմէ էմին օլտուղում գատար անլէրէ տէ էմինիմ : Նիչէ սէնէլէրտէն պէրու պիր էքմէք բարասը իշին պուրատա չալըչըրլար : Քէնտիլէր նամուսլու քիմնէլէր , վէ ֆամիլեա բէտէրլէրի տիրլէր :

Ժօպէն . - Պիր ազ էվվէլ մատմուազէլ Տինա իւզէրինէ թիւֆէնքլէրինի աթ էչլէնէն իւլ քիշիեի տէ թանըրմըտընը :

Մէմուր . - Բէք զիւատէ թանըմամ , ֆագաթ հագգալարընտա շիւպհէ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր :

Ժօպէն . - Նի՛չին :

Մէմուր . - Չիւնքի սահնէեէ կիրտիլէրի զէման սիւլահլարը քէնտիլէրէ թէսլիմ օլունուր , Շէօյլէ քի նէ՛ կիպի սիլահ զուլլանաճագլարընը էվվէլճէ պիլէմէզլէր :

Ժօպէն . - Լաքին մէյտանտա հագըզի պիր վագըա

վար տըր , եանի պիր ճինանէթէ թէսատտի օլունմուշ տուր : Պինապէրին ճանիեի էլտէ իթմէք լաղլմ տըր , վէ պու ճանի իսէ , հէր հալտէ թէաթրօնուն ատէմէրինտէն տիր : Խապիսի մէրգում , թասավլուրունու մէվգըի իճրանէ վաղ իտէպիլմէք իչին պիր խայլի միւսատէթ պուրատա եալընըզ գալմըշ օլմալը տըր : Մէմուրլարընըզտան հա'նկըսը իէք տէֆա պու ագչամ պուրատա կէլտի իսէ , անը պուլմագ խուսուսընտա եարտըմընըզ տիրիզ իթմէեին :

Մէմուր . - Պէնտէն էվվէլ մաքինիսթլէր սահնէ իւզէրինտէ պուլունմագտա իտիլէր : Խմտի , պու խուսուստա պապա Իւսթաշ իսթէտիկինիզ մայիւմաթը սիզէ վիրէպիլիր : Պապա Իւսթաշ , սէօյլէեին պագալըմ :

Պաշ մաքինիսթ օլան մէրգում իհթիեար , օեունճուլարըն նագըրը թարաֆընտան իրատ օլունան մէզքիւր սիւալէ ճէվապէն ,

— Իէք տէֆա , ֆիլաս մահլէղիլլէ թէսմիեէ օլունան Կրան-Լուի կէլտի : Պու պապտէ ասլա շիւպհէմ եօգ տուր : Պէն կէլտիկիմ ղէման , անը , սօն բէրտէնին արգասընտա կէօրտիւմ : Մէրգում , գաֆէս իչինտէ պուլունան հայլան չիպի կէզինիեօրտու : Հաթթա արգատաշլարընա հիւմնի իպրէթ վիրտիկի իչին քէնտիսինի թալթիֆ իթտիմ :

« Մէրգում տալի , պու կիւն սօն տէֆա իչպու խըզմէթի իճրա իթտիկինի , չիւնքի էլլէրի նասըր պաղլատըղընտան , պունտան պէօյլէ մաքինիսթլիւր իթմէեիպ , պուլվարլարտա սիկարա ուճլարը թօրլամագլա մէշղուլ օլաճաղընը պէեան իլլէտի , տէտի :

Ժօպէն . - Պու Կրան-Լուի՝ ուզուն պօյլու , զայիֆ վիճուտուլ , աչըդ ըննկ բալթօլու , գուլագ թօզլարընա տօղրու սաշլարը ուզանմըշ , վէ պաշընա էսկի վէ շէքիւսիզ պիր շարգա դօյմուշ քիմնէ մի տիր :

Պապա Իւսթաշ . - Էվվէթ , էվվէթ , սէօյլէտիկինիզ ասըլ քէնտի թասվիրի տիր :

Ժօպէն . - Ֆէլաքէթի վազըատան սօնրա դուլիսէրէ կիրտիկիմտէ , անը գարշըլատում , վէ ֆէնա պիր քիւվէթի պուլունտուղունա տիգգաթ իթտիմ :

Պապա Իւսթաշ . - Կէրչի քիւվէթի , բէք պիչիմի տէ- յիլ իսէ տէ , էսասէն իյի պիր չօճուգ տուր :

Ժօպէն . - Շու Կրան-Լուիեի չաղըրն , քէնտիսինէ պաղը սէօղիւմ վար տըր :

Պապա Իւսթաշ , տէրհալ մէրգումու արամսեա գալ- դըշտը , վէ պիր աղ սօնրա ավտէթլէ , մուալիինի օլան մէղ- քիւր մաքինիսթի պուլամատըղը խապէրինի կէթիւրտի : Լա- քին իֆատէսինէ իլավէթէն ,

— Լուպիեաթըն տէվամ իթմէտիկինի կէօրմէքլէ , պէսպէլլի կիթմիշ իսէ տէ , էլպէթթէ եարըն ագչամ կէ- լէճէք տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

Ժօպէն . - Եարըն ագչամ նի՛չին կէլէճէք տիր :

Պապա Իւսթաշ . - Տէօրթ կիւնլիւք մաթլուպու օլտու- ղունտան , իւճրէթինի ալմագ իչին կէլէճէք տիր . . . Հէր նէ գատար քէնտիսի , պիր միրաստան գալմա պիր միգ- տար ագչէսի պուլունտուղունու իֆթիլսարէն սէօյլէմիշ իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ մաթլուպունու ալմաեա կէլմէղսէ , թէաճճիւպիւմիւ մուճիպ օլաճագ տըր :

Ժօպէն . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Խա՛յր , խա՛յր , մէրգու- մուն պիր տախի պուրաեա կէլմէեէճէկինի թէէմին իտէպի- լիրիմ : — Իմտի հագգընտա չիւպհէեէ գահիպ օլունտուղու- նու անլամապտան էվլէլ , պու կիճէ մէրգումու տէրտէսթ իյլէմէք լաղըմ տըր : Պու Ֆիլաս նէ՛րէտէ իգամէթ իտիեօր :

Պապա Իւսթաշ . - Պիլմէմ :

Ժօպէն . - Ֆագաթ քէնտիսի սիզին էմիլինիզ թահ- թընտա պուլունուեօր իտի :

Պապա Իւսթաշ . - Օկիւսթ նամ մուալին մաքինիսթիմ զայպուպէթ իթտիկինտէն , մուվագգաթէն անըն եէրինէ ալմըշ իտիմ :

Ժօպէն . - Հասըլը ֆիլասըն մահէլի իգամէթ ինի պիլ-
մէեօրմուսունուղ :

Պապա Իւսթաշ . - Խա'յր , պիլմէեօրում : - Վագթ իյլէ
Թամբլ պուլվարընտա Աթ ճանպաղընտա պէրապէր չալըշ-
մըշ իտիք : - Օլ վագըթ քէնտիսի սանաաթընտա մաարուֆ
օլմուշ տուր : - Զըգան հաֆթա իսէ , տօթլուղումուզու-
շու եօրոա թէճտիտ իյլէտիք :

Իհթիեար մաքինիաթ , մէյխանէտէքի թէսատիւֆլէ-
րինի հիքեաեէ , վէ Սարիօլուն իքրամլարընը սուրէթի միւ-
հասիրէտէ պէեան իյլէտի :

Ժօպէն , պու հիքեաեէեի տիգգաթը քեամիլէ վէ մէ-
րադ իլէ տինլէտիքտէն սօնրա , բօլիս գօմիսէրինի պիր թա-
րաֆա ալարադ ,

— Պու շէյլէր պանա կիւն կիպի աշիքեար կէօթէ-
րիեօր քի , լագապը ֆիլաս օլան պու Կրան-Լուի , եէկեա-
նէ վէ ասըլ գապահաթ սահիպի տիր : Պու խուսուստա
սիղտէ պէնիմլէ հէմէֆքեաճըմըսընըզ , գօմիսէր էֆէնտի ,
տէտի :

Գօմիսէր . - Էվլէթ :

Ժօպէն . - Իւճըէթլի պիր ալէթ օլան պու ճանի , (չիւն-
քի նէ՞ մագսէտլէ քէնտի հիսապընա օլարադ պու սուրէթ-
տէ հարէքէթ իտէպիլիլը ,) պու կիւն եագասընը պիղտէն
գուրթարմըշ տըր , զիրա հիշ շիւպհէմ եօգ տուրքի , միւ-
սիւ գօմիսէր , մէրգում թէքրար մէյտանա չըգմագտան
սագընաճագ տըր : Լաքին , պէրէքէթ վիրսինքի , պէն
քէնտիսինի կէօրտիւմ վէ տիգգաթ իթտիմ : - Էկէր կէօր-
մէմիշ վէ տիգգաթ իթմէմիշ օլսա իտիմ , բէք իհթիմալ
տըրքի , տէրտէսթ իտէպիլմէք իւմիտիմիզ օլամազ իտի : -
Հալպու քի էշքեալը ֆիքրիմտէ հէքք իտիլմիշ տիր , վէ եա-
ընտան , եախօտ տահա տօղրուսու պու կիճէտէն իթի-
պարէն , օլ ալշաղըն կիտէպիլէճէկի նէ՞ գատար գօլթուզ ,
մէյխանէ վէ շիւպհէլի մահէլլէր վար իսէ , ճիւմլէսի թէ-

հարրի խորէճէկինտէն , եագասընը էլիմիզտէն դուրթա-
րամաեաճագ արը :

Գօմիսէր . - Ինչալլա՛հ :

Ժօպէն . - Շիմտիլիք , պուրաճա լաղըմ կէլէն թահ-
զըգաթ խիթամ պուլտու : Եալընըզ զապթնամէնի գալէ-
մէ ալմագլըզմըզ իզթիզտ իտէր . . . Շիմտի , պիչարէ գըզ-
ճըղազ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իւղըն , թէնէֆֆիւս
սալասընա չըգմամըզը իսթէրմիտինիզ :

Տինա Պիւէ , համտ օլտուն իյի պիր հալտէ պուլու-
նուեօրտու , չիւնքի քէնտիսինտէն ալընան գանըն հիւս-
նի թէէսսիրի օլմուշ , չէօյլէքի , նէշթէր իլէ աչըմըշ օլան
տաւարտան գըրմըզը գան ագնորդճա , կէօլ գարագլա-
րը աչըմըշ իտի : Հաթթա , Օգթալը քէնտի եանընտա
տիզ չէօքմիւշ կէօրտիւկիւնտէ , թէպէսսիւմ իթմէկէ չա-
լըշտը :

Ա.զ վագըթտա մէզպուրէնին ադլը պաչընա կէլտի :

Մուախարէն թապիպի , մէզպուրէնին վիճուախնտէ
տախի հիշ պիր եարէ պուլունմաուըզընը թահգըզ իյ-
լէտի :

Պու պապտէ վէսվէսէ իտէճէք պիր խուսուս վար
խտի խէ , օ տախի , տիւշմէսիլլէ հասըլ օլան տէհչէթլի
սատէմէ , պէյնինի պէլքի թէհլիքէլի սուրէթտէ սարամըշ
օլուալ , անճագ շուրանը պէեան իտէրիզքի , թապիպ ,
պունտան տօլանը զիեատէ տիւչարը էնտիշէ օլմաեօրտու :
Իմտի , մէզպուրէնէ խիթապէն ,

— Ումարըմքի , մատմուաղէլ , սէքիզ կիւնտէն աեա-
ղա դալգապիլէճէքսինիզ , լաքին զիեատէ տիգգաթ իթ-
մէնիզ լաղըմ կէլէճէք տիր : - Հէր կիւնա հէեեճան վէ
եօրկունլուգտան քէնտինիզի սագընմալըսընըզ , վէ պիր
խալլի հաֆթալար կէշմէտիքճէ , թէաթըօ սահնէսի իւղէ-
րինէ չըգամաեաճագսընըզ , տէտի :

Օգթալ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Թէքրար սահնէնին

խղերինն՝ մի չըզմագ... եէնիտէն օեո՞ւն մու օյնամագ...
խա՛յր, խա՛յր, արթըզ պունա միւսաստէ իտէմէմ:

Թէաթրօնուն տիրէքթօրու. - Ֆագաթ տօքթօր, ա-
զիզիմ տօքթօր, սիլ տիւշիւնմէօրսունուղ քի, պու գա-
լարընըզլա պէնի թէլէֆ իտիօրսունուղ: Միւլահաղա ի-
տին քի, պէնիմ քեարըմա զարար վէրիօրսունուղ...
Լուպիեաթը տուրտուրմագ միւմքին տէյիլ տիր: Հիչ պիր
մուվաֆֆագըյեթ գաթթ օլունո՞ւր մու:

Թապիպ. - Զանն իտէրսէմ, սիզէ, մուվաֆֆագըյ-
եթթինիզի գաթթ իտին տիմէօրում:

Տիրէքթօր. - Լաքին Գրիսթիան րօլու կիպի մուհիմմ
վէ պիւեիւք պիր րօլու քիմ իճրա իտէճէք տիր:

Թապիպ. - Մատմուաղէլ իճրա իթմէսին տէ, քիմէ
իսթէրսէնիզ օնա իճրա իթտիրին:

Տիրէքթօր. - Ֆագաթ...

Թապիպ. - Ֆագաթ ֆալան լաղըմ տէյիլ տիր: Է-
կէր սիզտէ եալվարմագըլըզ էնանիեթթի զալիմանէսի վար
իսէ, վէ մատմուաղէլտէ սիզին իպրամլարընըզլա մուվաֆ-
ֆագաթ իթմէքլիք զաաֆէթ եախօտ տիվանէլիկինտէ պու-
լունուր իսէ, մէզպուրէնի, հաղըզի պիր սուի գաստ-
տան մէնն իթմէք իւզրէ, մէրճիինէ միւրաճաաթա մէճ-
պուր օլաճաղըմ:

Տիրէքթօր. - Օ հալտէ տիմէք պէնիմ իշիմ պիթտի:

Թապիպ. - Ումարըմքի, պու եիւղտէն սիզէ հիչ պիր
զարար կէլմէզ, վէ պունտան գաթթ նազար չունա իսրեաթ
օլուն քի, էկէր զարարընըզ Ֆիլվազը Գրիսթիան րօլուն-
տան մէրպութ իսէ, մատմուաղէլ Տինա Պիլիւհ հէր վա-
զըթ պու րօլու իճրա իտէմէեէճէկինտէն, պիր գաչ քէր-
րէ տահա իճրա իյլէմէքլէ, սիզի, տիւհարը ինգըրազ օլ-
մագտան գաթթէն գուրթարամագ...

Թէաթրօնուն տիրէքթօրու, պու խուսուստա կէրչի
հաղըզի էսէֆ վէ մէյեուսիյեթ իզհար իյլէտի իսէ տէ,

էվլէլճէ վէ քիմնէնին մալիւմաթը օլմանարադ , Տինանըն ըօլու տիկէր պիր ագթըրիսէ տախի վէրիլմիշ խաուկինաէն ,
օ ագթըրիս պու ըօլու միւքէմմէլէն թահսիլ իթմիշ իտի :

Տինա , պիր արապաւեա իրքեապէն խանէսինէ նազլ իտիլտի : Մէզպուրէեի թէտավի խաէն թապիպ իլէ Օգթավ
տախի խանէսինէ գատար մէզպուրէեէ ըիֆագաթ իթտի-
լէր :

Տինանըն խրվմէթլէրինի քէմալը ուպուտիեթլէ կէօ-
րէն տուլ գատըն , սապահա գատար օլ կէնճ գըղըն եա-
թաղը եանընտան այրըմանեաճաղընը պէեան , վէ Օգթավ ,
քէնտիսի տէ , անըն եանընտա գալմագ արզուսունու իզ-
հար իյլէտի խէ տէ , Տինա , թէքլիֆի մէզպուրու գապուլ
իթմէտիկինաէն , մէրգում տէլիգանլը , կէնճ գըղըն ահվա-
լը սըհհիեէսինճէ թէհլիքէ պուլունմատըղընա տայիր տօգ-
թօրտան թէէմինաթը գաթիեէ ալմասը իւզէրինէ , օրատան
չէքիլմէկէ մէճպուր օլտու :

Իրթէսի կիւն , սապահըն թամ սաաթ տօգուղունտա
Օգթավ վէ թապիպ , այնի վագըթ տա Տինանըն նէզտինէ
կիթտիլէր :

Մէզպուրէ , օ կիճէեի իյի հալտէ վէ հէման սիւքիւ-
նէթլէ կէչիրիպ , ճէրիհաթընըն վէ ալւշմէսինին նէթիճէի
թապիլիյեէսի օլան նէօպէթ զայիլ օլմուշ իտի :

Թապիպ . - Չօք շիւքիւր , սէվկիւլիւ խասթամըլ մէ-
մուլիմտէն չօգ զիեատէ մէմնունիյեէթպախշ սուրէթտէ
օլուպ , գօրդաճապ հիշ պիր սէպէպ գալմամըշ տըր :

Օգթավ . - (Թապիպի պիր թարաֆա ալարադ .) Տի-
մէք տիր քի , տօքթօր , հիշ պիր թէհլիքէ գալմատըղընը
թէէմին իտիեօրսունուլ :

Տօքթօր . - Շիւպհէսիլ :

Մէրգում տէլիգանլը , տօքթօրա , ֆէվզէլատէ թէ-
չէքիւրիւնիւ իզհար իյլէտի :

Ժօպէն , իլք ագշամը թէաթրօտան չըգտըգտան սօն-

լա , սօղորուճա , զապթիե նէղարէթինէ կիթտի , վէ սա-
պահա գատար խաֆիեէլէր , Բարիսին հէր թարաֆընը ա-
րատըգլարը հալտէ , արատըգլարը քիմնէեի պուլամատը-
լար , չիւնքի քէնտիլէր Կրան-Լուիեի թէհարրի իթտիքլէրի
սըրատա , Թամէրլան-Սարիօլ , Սօսէ սօգաղընտա քեային
խանէսինտէրի եաթաղընտա րահաթճա ուեուլմագտա իտի-

եէվմի մէգքիւրտէ , էօյլէտէն իքի կիւն սօնրա , թէա-
թընօնուն տիրէքթօրու քէնտի իուսուսի օտասընտա պու-
լունմագտա իքէն , մէմուրլարընտան պիրի , քէնտիսինէ պիր
գարթ վէրիպ ,

— Միւսիւ տիրէքթօր , շու միւսիւ զաթընըզլա կէօ-
րիւշմէք իսթէեօր . . . Տիւն ագչամ կէօրտիւկիւմիւզ վէ
մասմուաղէլ Տինանըն աշըգը օլտուղունու անլատըղըմըզ
տէլիզանլը տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Գարթըն իւզէրինտէ Օգթալ Կավարըն իսմի եաղըլմըշ
օլուպ , տիրէքթէօր , մէգքիւր իսմի օգուեունճա , եավաշ
սէտա իլէ ,

— Պէսպէլի մատմուաղէլ Տինա Պիւէտէն պաղը խա-
պէրլէր կէթիւրմիշ օլմալը տըր . . . Պու միւսիւեիւ իշէրի
կիրտիրին , տէտի :

29

Օգթալ . - (Թէաթըս տիրէքթօրունուն օտասընա կի-
րէրէք .) Միւսիւ , հէր նէ գատար իսմիմ սիզէ մէճհուլ
իսէ տէ , զանն իտէրիմքի պէնի թանըրսընըզ :

Տիրէքթօր . - Էվվէթ , բէք իյի թանըրըմ . . . Տիւն

ազգամ, օեունճուլարն տայիրէսինէ կիրմէք խուսուսըն-
տաքի եասաղըն խիլաֆընտա հարէքէթ իտէն տէլիգանլը-
սընըզ... անճագ վազթիյլէ պէն տախի կէնճ օլմուշ ի-
տուկիմտէն, վէ պու կիպի մատտէլէրի լաեըզըյա ան-
լատըղըմտան, օլ պապտէ սիզէ ասլա կիւճէնմէտիմ: - Հա-
զըգէթէն ֆէվգէլատէ քէտէրնագ հալտէ իտինիզ:

Օգթավ. - Ալլահ սիզի ինանտըրսըն քի, միւսիւ,
տիւնքի կիւն հիոս իյլէտիկիմ քէտէրին միալինի հիսս իթ-
մէմիշիմ տիր: - Սիզին սաշլարընըզ կիպի պէնիմ սաշլա-
րըմըն տախի պէշ տագըղատա նափսըլ պէմպէեազ օլմա-
տըզլարընը պիւմէմ:

Տիրէքթօր. - Ֆագաթ ումարըմքի, շիմտի քէնտինի-
զի թէսէլլի իտէպիլէճէք վէ միւթմէյին օլապիլէճէք հալ-
տէսինիզ: Պու սապահ, մատմուազէլ Տինանըն նէզտինէ
ատէմլէրիմտէն պիրինի կէօնտէրիպ, խաթրընը սիւալ
իթտիկիմտէ, մէզպուրէնին անվալը սըհհիեէսինին սու-
րէթի մաթլուպէտէ օլտուղունուն խապէրինի ալտըմ:

Օգթավ. - Ֆիւվազը, միւսիւ, մէմուլ օլունուր քի,
տիւնքի կիւն, մատմուազէլ Տինա իւզէրինտէ իճրա օլու-
նան ճինաեթտէն գօրղուլան ֆէնա նէթիճէլէր հասըլ
օլմաեաճագ տըր:

Տիրէքթօր. - Ճինաեթթ մի,

Օգթավ. - Էվվէթ, միւսիւ, ճինաեթթ օլտուղու խա-
պաթ օլունտու... Դօմիսէր պու խուսուսու սիզէ սէօյլէ-
միշ օլմալը տըր:

Տիրէքթօր. - Լաքին չօգ տէֆա եանլըչըզ վուգու
պուլապիլիր:

Օգթավ. - Պու սըրատա եանլըչըզ եօգ տուր: Հա-
զըգէթէն Տինանըն գաթլ ու թէլէֆի միւրատ օլունմուշ
իտի:

Տիրէքթօր. - Հալպուքի հաֆկը ալշագ պու ֆէնալը-
ղա իճթիսար իտէպիլիր:

Օգթավ. - Օրասընը զապըթա մէյտանա չըգարաճագ տըր... Էվվէթ, զապըթա քէնտիվազիֆէսինի իյֆա իտէ-ճէք, վէ Տինանըն ինթիգամը ալընաճագ տըր:

Տիրէքթօր. - Սիզ օլ սէվկիւլիւ գըզա ֆէվգէլզաեէ մուհապպէթի կէօրինիւեօրսունուզ:

Օգթավ. - Էզճան ու տիլ քէնտիսինի սէվէրիմ, միւսիւ, վէ սէվտիկիմ գատար տա քէնտիսինէ ըիաեէթ իտէրիմ:

Տիրէքթօր. - Պու հիսս սիզին իչին շէրէֆ տիմէք տիր... Զէմանէմիզտէ, հազըզի մուհապպէթ նատիր տիր: Կէրչի բէք չօդ աշըդլար կէօրտիւմ իսէ տէ, հազըզի աշգ ու մուհապպէթէ թէսատիւֆ իյլէմէտիմ:

Օգթավ. - Տինա Պլիւէ պէնիմ զէվճէմ օլաճագ տըր:

Տիրէքթօր. - Աֆէրին օղլում, պու խուսուստա սիզի թահսին իտէրիմ... Փազիլէթ տայիմա միւքեաֆաթընա նայիլ օլուր: - Լաքին, ազիզիմ միւսիւ, սիզ զէնկիւնմիսինիզ:

Օգթավ. - Իքի այտան ագըլպալիզ, վէ ագըլպալիզ օլտուղում կիւն, ալթը միլիօն ֆրանգա մալիք օլաճաղըմ:

Տիրէքթօր. հայրէթտէ գալըպ, օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմէտէ պիր ազաճըզ տօղրուլարագ, իչիթտիկի միլիօնլարա հիւրմէթէն թէվազու իթտի, վէ քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Պու հալտէ, ֆիքրիմէ, սիզի մէֆսուն իտէճէք պիր շէյ կէլտի: Շու թէաթրօնուն աիրէքթօրլուգ խըզմէթի պանա աղըր կէլմէկէ պաշլամըշ տըր, վէ զագէթաճըլար տա, եազաճագ սայիր մատտէ պուլմատըզլարընտան, հագգըմտա հէր կիւնա մինասիպէթսիզ լաթիֆէլէրի զաղէթալարընտա տէրճ իտիեօրլար: - Իմտի սիզին իլէ պիր բազարլըզա կիրիչէլիմ, պու պապտէ զիեատէսիյլէ մէմ նուն օլուրում: - Շու թէաթրօմու սաթըն ալըն, տէտի:

Պու տէֆատա Օգթավ, իզհարը հայրէթլէ,

— Թէաթրոնուզու սաթըն մը ալմագ... Ֆագաթ նէ՞
երամագ իչին, տէտի:

Տիրէթթոր. — Տինա Պիւէեի պիրինճի մէրթէպէտէ
պիր օեունճու սըրասընա կէթիրմէք իչին, զիրա մեզպու-
րէնին զաեէթ եիւքսէք մէհարէթի պուլունտուզունտան,
քէնտիսինէ պաղը կիւզէլ րօլար վէրիլմէսի մաթլուպէ
քեաֆի տիր:

Օգթավ. — Միւսիւ, մատմուաղէլ Պիւէ, սօն տէֆա
օլմագ իւզրէ տիւն ագչամ սահնէեէ չըգմըշ տըր:

Տիրէթթոր. — Հէ', նէ' սէօյլէեօրսունուզ:

Օգթավ. — Շունու տիեօրումքի, պունտան պէօյլէ
մատմուաղէլ Տինա նէ' պուրատա վէ նէ' սայիր մահէլ-
լէրտէ օեուն օյնամաեաճագ աըր:

Տիրէթթոր. — Ազիզիմ միւսիւ, իշթէ պունտա եանը-
լըեօրսունուզ:

Օգթավ. — Նէտէն:

Տիրէթթոր. — Էկէր մատմուաղէլ Տինա Պիւէ թէաթ-
րօլունճուգտան չէքիլմէք իսթէր իսէ, պէն, ալէյհինտէ
իգամէի տավա իտիպ, տավաեր տալի գազանաճաղըմ:
Շէօյլէ քի եէտիմտէ մունթագամ պիր մուգալլէլէ սէնէտի
վար տըր քի, պու սէնէտ միւթէպէր օլմագ իչին, ագըլ-
պալիղ օլմոեան կէնճ գըզ եէրինէ վասիսի պուլունտան
պիր գատըն թարաֆընտան իմլա իտիլմիշ տիր: Իշթէ պու
հալ, նիեէթինիզէ մանի տիր:

Օգթավ. — Սահիհ տիր, ֆագաթ օ սէնէտ իպթալ
օլունապիլիր:

Տիրէթթոր. — Էվլէթ, թարաֆէյնին խօշնուտիեէթիլ-
լէ իպթալ օլունապիլիր, լաքին պէն խօշնուտիեէթ իզ-
հար իթմէմ:

Օգթավ. — Միւսիւ տիրէթթոր, մուգալլէլէնին խիլա-
ֆընտա հարէքէթ օլունտուզու հալտէ, եալընըզ պիր

ճէզաի նազտի իթասըյլա , օ մուգավէլէնին ֆէսխ օլունա-
պիլէճէկինի դալիպա ունուտուեօրսունուզ :

Տիրէքթօր . - Օնա նէ՞ շիւպհէ , ֆադաթ պունուն իշին
պին լիալ վիրմէք լազըմ տըր :

Օգթավ . - Մատմուաղէլ Յինա օ բարաեք վիրմէքլէ
սէրսէսթ օլաճա՞դ մը տըր :

Տիրէքթօր . - Էվվէթ , ֆադաթ . . .

Օգթավ . - Այըն շու իւշ պին ֆրանգը տա , մուգա-
վէլէ սէնէտինի կէրի վէրին :

Պու սըլատա արթըգ պիր տիեճէք գալմատըղըն-
տան , թէաթրօնուն տիրէքթօրու , հազդընտա պիւեիւք իւ-
միալէրի պուլունտուղու գըղը , պու սուրէթլէ էլտէն գա-
շըրտըղընտան , վէ ճէզաի նազտինին միգտարընը վազթին-
տէ տահա զիեատէ եազմամըշ օլտուղունտան տօլաեք լա-
նէթ օգումահա պաշլատը իսէ տէ , պու թէշէքքիլէրին զէ-
մանը կէշմիշ իտի : Պինաէն ալէյհ , Օգթավ , Տինանըն մու-
գավէլէնամէսինի ալըպ , տիրէքթօրուն օտասընտան տի-
շարը չըդաը , վէ պէօլէճէ կէնճ գըղըն թէաթրօ ագթրիս-
լիկի էօմրիւ խիթամ պուլտու :

*
* *

Մաթլուպ օլան ազչէնին իթասը կիւնիւ բազար իր-
թէսի օլտուղու հալտէ , պիզիմ , պարօն տը Գրուա-Տիէօ
իլէ Անարէ տը Սան-Բէմօեու ճումաա իրթէսի ազշամը
թէրք իթմիշ օլտուղումուզ , օգուեանլարըմըղըն մալիւմիւ
օլմագ կէրէք տիր :

Իրթէսի բազար կիւնիւ , էօյլէտէն աղ սօնրա , Ֆիլիբ ,
քէնտի եաթագ օտասընտա գաբանմըշ օլուպ , կիզլի պիր
իշ իլէ մէշղուլ պուլունմագտա իտի : Մէրդումուն իշպու
կիզլի մէշղուլիեթի , պիր նէվ զէհիր թէրթիպինտէն ի-
պարէթ օլուպ , պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա , քէնտի քէն-
տիեէ շու սէօղլէրի իրատ իթտի .

— Է՛յ սէվկիւլիւ օղլու՛մ, զանն իտէրիմ քի, պու տէ֊
ֆա եագանը սաղ գուրթարամտեա՛նազսըն . . . Պունունլա
պէրապէր, միւթմէյին օլ, չիւնքի սըգընթը չէքմէճէճէք֊
սին : Պու զէհիր՝ նէ՛ պսւլանթը վէրիր, նէ՛ տէ գուստու֊
րուր, եալընըղ, ինսանը վագթընտան էվվէլ մէզարա եօլ֊
ճու իտէր : — Իմօի, սէն տէ, պէնիմ էվիմօնէն քէյֆլիսու֊
րէթտէ տիշարը չըգաճագսըն, ֆագաթ իրթէսի կիւն պիր
ազ զաաֆէթ հիսս իտէճէքսին, վէ իւչ կիւն սօնրա եա֊
թաղա տիւշտիւկիւնտէ, չաղըրաճաղըն թապիպլէր, ապա
իղթիրապ վէ էնտիչէ կէօսթէրմէճէճէքլէր, վէ գուսմա
թէրթիպլէրի վիրմէքլէ իքթիֆա իյլէճէճէքլէր տիր, Պինա֊
պէրին պիր այ կէչմէզտէն, վարիեթին, թէքմիլէն վալի֊
տէն մատամ Պլանչ Կաւարա գալաճագ, վէ օ տախի իլէ֊
րուտէ մատամ պարօն տը Գրուա-Տիէօ օլաճագ տըր : Պու
թարաֆտան ալթը միլիօն ֆրանգա մալիք օլտուգտան սօն֊
րա, վիգօնթէսին էլմասլարը տա ագալի պիր միլիօնա սա֊
թըլաճագ, վէ պիր միլիօն տա վիգօնթտան ալընաճագ քի,
եուվարլագ հիսապ իւղրէ ճէման սէքիղ միլիօն ֆրանգ տի֊
մէք օլաճագ տըր : Պըրագալըմ տիկէր իքի միլիօնու քի,
անը տա պաշգա սուրէթլէ էլտէ իթմէեի զաթէն տիւշիւն
մէքտէեիմ : — Հէր հալտէ, է՛յ տօսթու՛մ Բօպէրթ տը Լօ֊
քէրն, սէն, էօմրիւնիւն սօնունտա զաեթթլէ զէնկին պիր
քիմնէ կիպի էօմիւր կէչիրէճէքսին :

Պատէհու պարօն, զէհիր չիչէսինի պիր չէքմէճէտէ
հըֆղ իլէ, անախթարը եէտինէ ալտը, վէ եազըխանէսի֊
նին գարչըսընտա օթուրուպ, շու պիր գաչ սաթըրտան ի֊
պարէթ թէզըքիրէեի թահրիր իյլէտի :

« Բազար, — Ս. զիղիմ Օգթալ, զաեթթ մուհիմմ մատէ֊
լէր իւզէրինէ սիզին իլէ կէօրիւշմէք արղուսինտէեիմ :

« Իմօի, էկէր եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն, եանի սալը
կիւնիւ, տահա մուհիմմ իչինիղ օլմազ իսէ, սաաթ օն պի֊
րէ տօղրու պէնիմլէ էօյլէ թաամը իթմէկէ կէլին :

« Էկէր սալը կէլէմէզ իսէնիզ, քէնտինիզ պիր կիւն ին-
թիխապ իտին :

« Հէր հալտէ պանա ճէվապ վիրին :

« Մուխիսինիզ

« ԳՐՈՒԱ.-ՏԻԵՐ »

Պարօն, իշպու թէզքիրէնին ատրէսինի եազմագտա ի-
քէն, պիրտէն պիրէ օտասընըն գարուսու չալընմաղլէ, ա-
եաղա գալգըպ, մէզքիւր գարուեու աչմասընտա, խրդ-
մէթքեարը, պէյնզի աթմըչ օլարագ, թէլաչլա իչէրի
կիրտի :

Պարօն. - Նէ՞ օ, պիր խապէ՞ր մի կէթիրտին :

Խըզմէթքեար. - Միւսիւ պարօն, իչ օտատա իւսթիւ
պաչը էսկի վէ աւլա կէօրմէտիկիմ պիր ատէմ վար տըր
քի, պաչըմտան սավմագ իսթէտիկիմ հալտէ, միւմքին օ-
լամատը :

Պարօն. - Իսմի նէ՞ տիր :

Խըզմէթքեար. - Իսմինի սօրտում, ֆագաթ պիլտիւ-
մէտի, վէ պանա բաճի օլմատըղընը պէեան իյլէտի :

Պարօն. - Պու ատէմ նէ՞ իսթէեօր :

Խըզմէթքեար. - Զաթընըզլա կէօրիւչմէք իսթէեօր :

Պարօն. - Տիշարը չըգմըչ օլտուղումու նի՞չին քէնտի-
սինէ սէօյլէմէտինիզ :

Խըզմէթքեար. - Սէօյլէտիմ :

Պարօն. - Էյ նէ՞ ճէվապ վիրտի :

Խըզմէթքեար. - Գանաբէտէ օթուրտու, վէ զաթընը-
զըն ալտէթինէ տէկին, իքի կիւն իքի կիճէ պէքլէմէք տէ
լաղըմ կէլսէ, եէրինտէն գըմըլտանմագսըզըն պէքլէեէճէ-
կինի պէեան իյլէտի :

Պարօն. - Օ հալտէ տէֆ վէ թարտ իթմէլի իտին :

Խըզմէթքեար. - Էլինտէ պիւեիւք պիր սօբա վար
տըր : Մէրգում լագըրտը վէ քիւֆիւր իտէրքէն, (չիւնքի

բէք չօգ քիւֆիւր իտիեօր .) սօբասընը սալլաեօր , վէ հէր նէ գատար սիմասընտան բէք գուվվէթլի օլտուղու անլա- չըլմաեօր իսէ տէ , նիհաեէթ օ սօբաեը գուլլանմաեա միւգ- թէտիը տիը :

Պարօն . - Տիմէք տիը քի քէնտիսինտէն գօրգ տուն :

Խըզմէթքեար . - Գօրգ մատըմ , հաթթա իգթիզար հալտէ ալէա եումրուգլար եէրլէյտիքմէեի պիլէն ճէյ- մըսը տախի իմտատըմա չաղըրապիլիը իտիմ , ֆադաթ , է- ֆէնտիմ , զաթընըզըն իչ օտասընտա մուարազա , դավլա , վէ պիւեիւք պիը բէզալէթ չըգմասընը թէնտիպ իյլէմէ- տիմ :

Պարօն . - Հագգըն վար տըր . . . հէր նէ իսէ , պու առէմէ սէօյլէ քի , պիը գաչ տագըդատան քէնտիսինի կէօ- ըիւրիւմ :

Խըզմէթքեար տիչարը չըգտըզընտա , Գրուա-Տիէօ , իչպու միւնասիպէթսիզ միւսաֆիրլին քիմ օլտուղունու տիւ- չիւնմէկէ պաչլատը , ֆադաթ պիը տիւրլիւ անլամաեա մուվաֆֆադաթ օլամատը :

Սարիօլ օլամազ իտի , չիւնքի էկէր օ օլա իտի , հէր հալտէ էվվէլճէ պիը իսապէր կէօնտէրիը իտի : Բօլիս մէ- մուրու տախի տէյիլ իտի , զիրա բօլիս մէմուրլարը , ասլա պու եօլտա թագտիմ օլունմազլար , վէ հէր եէրէ կիրիպ չըգմագ հագգընը հայիզ օլտուգլարընը պիլտիքլէրինտէն , պու գատար բաթըրտը կիւրիւթիւ հասըլ իթմէզլէր :

Հասըլը պարօն , պու սըրատա նէ գատար տիւչիւն- սէ , միւսաֆիրի մէրգումուն քիմ օլտուղունու անլաեամա- եաճաղընա իսքեաթ օլարագ , ճէպինէ պիը քիւչիւք բէ- վօլվըր վազ իլէ , սալօնտան կէչիպ , իչ օտանըն գաբուսու- նու աչտը :

Միւսաֆիր տէրհալ աեազա գալգըպ , անլընա գա- տար կիրմիչ օլան էսկի վէ պիլիմսիզ շաբգասընը աչրպ , ապէրի գայիտէսինճէ սէլամ վիրտի , վէ Գրուա-Տիէօ ,

մէրգումա պագարադ , իւք տէֆա պու ատէմի կէօրմէքտէ
օլտուղունու միւլահազա կյէտի :

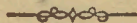
Պու ատէմ , սիննի օթուղ իլէ էլլի արասընտա թախ-
մին օլունապիլէճէք պիր քիսվէթտէ , զահէթլէ չիրքին ,
օրթա պօյլու , տազ դաֆալը , եիւղիւնիւն տէրիսի պու-
րուշուգ , վէ իքի եանտան սագալը օլուպ , պարօն , պու
ատէմէ պիր միւտտէթ տիգգաթ իթտիկի կիպի , օ տախի
պարօնուն եիւղիւնէ պագուր , վէ նիհաեէթ գապա վէ
սէրթ պիր սէտա իլէ ,

— Եահո՛ւ , տահա պագաճա՛գ մըսընը . . . իշթէ պէն
իմ վէսսէլամ . . . Շէհիրլի պարօն , պէնի թանըմաեօ՞րմու-
սունուգ , տէտի :

Սէտասը վէ ահվալը սայիրէսի թէպտիլ օլմուշ իտի ի-
սէ տէ , պարօն իւնվանընա շէհէլէ քէլիմէսինի իլավէ կյէ-
մէսինտէն , Գրուա-Տիէօնիւն շիւպհէսի գալմաեարագ , եա-
վաշ սէսլէ ,

— Գաթթան Կրիզօլ տուր , տէտի :

Կրիզօլ . - Էվվէթ , վագթիլէ Կարիպալտինին եավէր-
լիկինի իթմիշ օլան քիմսէ տիր : Պէլքի գալըպ դըեաֆէթիմի
միւքէմմէլ պուլմաեօրսունուգ , ֆագաթ պու խուսուս , պա-
եալը պիր քիմսէ կիպի , պէնի , սաաթլարլա իշ օտասըն-
տա պէքլէթմէնիզէ պիլի սէպէպ օլամազ :

Գրուա-Տիէօնիւն սուրաթը պիր աղ պուրուշտու , չիւն-
քի իշպու մէմուլին զայրի վիզիթա միւնասիպէթսիզ իտի
իսէ տէ , պու վիզիթաեը գապուլ իթմէմէք տէ միւմքինսիզ

օլտուղունտան, իսթէր իսթէմէզ գաթլանտը, վէ Կրիզօլա խիթապէն,

— Հայտէ սալօնա կիտէլիմ, տէտի:

Միւսաֆիրի մէրգում, սալօնա կիրիպ, պիր գօլթուգլու իսկէմէ իւզէրինէ օթուրտու, վէ սօքասընը իքի տիլինին արասընա ալըպ, տիվարտաքի բէսիմէրէ վէ սսյիր թէզէինաթա պագարագ,

— Եահո՛ւ, շէհիրլի պարօն, սիզին խանէնիզ բէք միւքէմէլ իմիշ... պուրատա բարա իտէր ալէա շէյլէր վարտըր: Պունլար էկէր պէնիմ օլսալալ: Իտի, նէ՛ եարաճաղըմը պիրի իախմ, տէտի:

Պարօն. — Վա՛յ, սիզ հէնուզ հաեաթտամըսընը:

Կրիզօլ. — Հաեաթտա օլտուղումու կէօրիւօրտունուլ ա՛... աճապա հաեաթտա պուլունմապլըզըմ, սիզէ պիր սըգընթը մը տըր:

Պարօն. — Ասլա:

Կրիզօլ. — Թէշէքքիւր իտէրիմ... լաքին չօգտան պէրու պէնի տէֆն օլունմուշ զանն խիեօրտունուլ, տէյի՛լ մի:

Պարօն. — Էվվէթ, չիւնքի վէնսան օրմանընտան մուֆարագաթըմըզ էսնատէ, տօգթօր, պիզէ, անճագ օն տագըդալըզ, էօմրիւնիւզ գալմըշ օլտուղունու պէեան իթմիշ իտի:

Կրիզօլ. — Նէ՛ եարմալը, պիզ, քիրէճ վէ գումտան եարըլմըշ կիպի մախլուգլարըզ: Իքի տէֆա էօլտիւրիւսէք, եինէ տիրիլիրիզ:

Պարօն. — Պու հալտէ սիզի թէպրիք, վէ պու կիւն պուրաեա կէլտիկինիլտէն տօլաեը պէեանը թէշէքքիւր էյլէրիմ: Շու գատարը սիզէ խապէր վէրիրիմ քի, պուրատա գալաճագ չօգ վագլթըմ եօգ տուր: Զաթէն սիզ կէլմէզտէն տիշարը չըգըեօրտում, չիւնքի պիր մահէլլտէ պէքլէնմէքտէեիմ: Իմտի, պուրաեա կէլմէնիլին սէպէպի հէր

նէ իսէ , վէ սիզէ հէր նէ եաբապիլիւսէմ , տօղրուտան տօղ-
րու պէսան իտին :

Կրիզօլ . - Սիզտէն նէ՛ թալէպ իթմէկէ կէլմիշ օլտու-
ղումու պիր աղաճըգ հիսս վէ տէրք իթմէնօրմուսունուղ :

Պարօն . - Սպա տէրք իթմէնօրում :

Կրիզօլ . - Էօյլէ իսէ , գուվվէի հաֆրզանըլ միւքէմմէլ
տէյիլ իմիշ : Պօրճունուղ օլան պիր աղչէնի իսթէմէկէ կէլ-
տիմ :

Պարօն . - Պէնիմ սիզէ պօրճում մու վար տըր :

Կրիզօլ . - Էվվէթ , հաթթա պօրճունուղ պիւեիւճէք
պիր մէպլաղ տըր :

Պարօն . - Լաքին սիզ պէնտէն եիւղ լուի ալթունու
իսթէտինիզ , պէն տէ սնը սիզէ էսա իթտիկիմտէն , պաշ-
գա նէ՞ պօրճում դալմիշ օլապիլիր :

Կրիզօլ . - Պէն սիզտէն օ աղչէնի իսթէմէնօրում , իլլա
վատ իթմիշ օլտուղունուղ տիկէր էլլի լուի ալթունունու
թալէպ իտիօրում :

Պարօն . - Մութլագա սիզ տիլանէսինիզ : - Յիլվագը
տուէլլօտան սօնրա սիզ պիր իքրամիէեէ նայիլ օլաճագ ի-
տինիզ , լաքին խասմինիզ , պիր քէլմէ պիլէ աղզընտան չը-
գարամագսըզըն մագթուլէն եէրէ տիւշտիւկիւ հալտէ
պու իքրամիէէնի ալաճագ իտինիզ : - Հալպու քի մուղա-
յիրի վուգուա կէլտի . չէօյլէ քի սիզ , դըլըճ թութմանը
պիլէ պիլմէեէն պիր չօճուգտան ահմագ կիպի եարալան-
տընը :

Կրիզօլ . - Պու պէնիմ թագսիրաթըմ մը տըր : - Օ տու-
էլլօտան նէ՛ վագը օլտուղունու հալէա անլանամատըմ : Պէն ,
էլիմտէն կէլէնի եաբաթմ . հէմտէ , մահգա մահղուղիյեթ
իչին քէնտիմի թէլէֆ իթտիրմէք իսթէմէքլիկիմ դապիլ մի
տիր :

Պարօն . - Շիւպհէսիզ գապիլ տէյիլ տիր . . . անճագ
պիր մուգավէլէնին իճրասընը իսթէմէք , օ մուգավէլէնին

քեաֆֆէյի շարթլարը թէմամիլէ իճրա իտիմէքլէ գապիլ
օլապիլիը :

Կրիզօլ . - Նէ՞ տիմէք , Կարիպալտինին պիր եավէրը
սապըգընըն թէնի , եիւզ էլլի լուի ալթունու տէյմէզ մի :

Պարօն . - Պիր միլիօն պիլէ տէեէր : Իմաի սիզ տէ պու
միլիօնու պէնտէն իսթէմէեին տէ , Նէ՞րէտէն միւրատ իտէր-
սէնիզ , օրատան իսթէեին :

Կրիզօլ . - Հասըլը շու էլլի լուի ալթունունու պանա
վիրմէք իսթէմէեօրմուսունուզ :

Պարօն . - Շիւպհէսիզ :

Կրիզօլ , հիատէթլի վէ թէհտիտամիզ պիր հալտէ ա-
եաղա դալգտը , լաքին մուախսարէն քէսպի սիւքիւնէթ ի-
տէրէք , միւլայիմ պիր սէտա իլէ ,

— Իհթիմալ քի պիր ալաճագլը մագամընտա էվինիզէ
կէլտիկիմտէ խէթա իթտիմ , հաթթա հագգըմը թէճա-
վուզ իթմիշ օլտուղումու տա գապուլ իտէրիմ . . . չէօյլէ քի
սիզ պանա պիր բարա պիլէ պօրճլու տէյիլսինիզ , տէտի :

Պարօն . - (Իսթիհզաքեարի .) Իշթէ , սահիհի տէ պու
տուր :

Կրիզօլ . - Ֆագաթ չէհիրլի պարօն , պէն իյի պիր հալ-
տէ պուլունմաեօրում . ֆէլաքէթլէրիմին սէպէպի տէ սիզ-
սինիզ :

Պարօն ումուղլարընը չէքտիկինտէն , Կրիզօլ , չէօյլէ ի-
լավէ իթտի :

— Էվվէթ , սէպէպի սիզսինիզ , վէ պու պէտպուլթ-
լըղըմը նօգթասը նօգթասընա անլարսանըզ , չիւպհէսիզ
հադգըմտա պիր ազ աճըրսընըզ , չիւնքի էսասէն իյի եիւ-
րէքլի պիր քիմնէսինիզ :

Պարօն . - Սիզէ տիեօրում քի , պուրատա տուրաճագ-
չօզ վադթըմ կօգ տուր :

Կրիզօլ . - Իֆատէլէրիմ մուֆասալ տէյիլ տիր : -
Պունտան դաթինազար , պէնի տինլէմէտիքճէ , պուրատան

տիշարը չըգմանաճաղըմ... Խմտի, պունուն խիսի՝ պէնի տինլէմէք տիր :

Պարօն . - Բէք ալէա, մատէմ քի հէր հալտէ իֆատէլէրինիդի տինլէմէք լաղըմ խէ, չարուդ սէօյլէեին :

Կրիզօլ . - Շահիտլէրիմ, տուէլլօ մահէլլինտէ սէրիլմիշ օլտուղումու կէօրաիւքլէրինտէ, պէնի վէնսան խասթախանէսինէ կէօթիւրտիւլէր : Օրատա օլ գատար խի սուրէթտէ թէտավի օլունտում քի, մէմուլին դայլի օլծրագքէսպի իֆադաթ իթտիմ, ֆագաթ ճէրիհամըն պիւթիւն պիւթիւն գաքանարղը դէմանլարտա, հէման մուհլիք պիր հիւմմա խասթալըղընա կիրիֆթար օլտում : Պու խասթալըգ, խայլի միւտտէթ տէվամ իթմէքլէ, պէնի, պու կիւնքի պուլունտուղում հալէ կէթիւրտի : Պաշմատա պիր սաշթէլի, վէ իլիքլէրիմին իւղէրինտէ էթ էսէրի գալմատը : Վադթիյլէ նիչէ կիւղէլ գըղլարը ճալիպ օլան Կրիզօլու, պու կիւնքի տաղ գաֆասը վէ էթսիղ վիճուտի իլէ քիմ կէօրսէ թանընապիլէճէք տիր :

Կրիզօլ, պու արա պաշընը էեիպ, տէրին պիր ա՛հ չէքաի, վէ պատէհու նասըրլը էլիյլէ կէօյլէրինին եաշընը սիլէրքէն ,

— Խասթախանէտէն չըգտըղըմտա, ճէպիմտէ օն բարամ տախի եօգ խտի :

Պարօն . - Աֆվ իտէրսինիզ, եիւզ ատէտ լուի ալթուհունուզ վար իտի :

Կրիզօլ . - Շահիտլէրիմ օ ագչէեի խասթախանէսին տիրէթթօրունա վիրմիշլէր խտի . տիրէթթօր տախի թէմամէն պանա իեատէ իթտի : Լաքին իրթէսի կիճէ պիր օթէլտէ եաթտըղըմ սըրատա, մէպլաղը մէզքիւր եէտիմտէն աշըրըլտը :

Պարօն . - Բէնտի խանէնիդտէ նի՛չին եաթմատընըղ :

Կրիզօլ . - Լսէֆլէ սէօյլէրիմ քի, պէնիմ խանէմ եօգ խտի . չէօյլէ քի խանէ սահիպիմ, միւսթէճիրինին օրթանա

չըզմատըղընը , վէ իսմի իշիտիլմէտիկինի կէօրմէքլէ , խաս-
թալըղըմ էսնասընտա էշեամը զապլթ իթմիշ վէ սաթտըր-
մըշ իտի :

Պարօն . - Փագաթ սիզին պագը դատըն ահըպպանըղ
վար իտիքի , անլէրի բէք զիեատէ մէտն իտիեօրտունուղ :
Անլէրէ նիշին միւրաճաաթ իթմէտիսիղ :

Կրիղօլ . - Նանքէօրլա՛ր . . . Ֆիլվադը էվվէլ էմիրտէ
անլէրէ կիւվէնմիշ իտիմ , Փագաթ իւմիտիմ պօշա չըդտը :
Զիրա հիշ պիր բարամ պուլունմատըղընը անլամալարը իւ-
ղէրինէ , ինսաֆսըղճա իւղէրիմէ կիւլիւշտիւլէր , վէ կիտիպ
բարա դաղանմագլըղմը իսթար իյլէտիլէր : Պատէհու , վագ-
թիյլէ պաշլըճա միւշթէրիլէրինտէն պիրի պուլունտուղում
Պօրճիա դահվէխանէսինէ միւրաճաաթլէ , գահվէխանէ
սահիպինտէն գարղէն պիր միգտար աղչէ իսթէտիմ իսէ
տէ , օրատան տախի բէտտ օլունտում : Տահա սայիր եէր-
լէրէ վէ քիմսէլէրէ տէ պաշ վուրտում իսէ տէ , հիշ պիրի-
սինտէն ֆայիտէ կէօրէմէտիմ : - Գարգաշլէք , եէպիլէրինէ հա-
վէնի ինգէլէ պուլնլար հէր սէօղ իմիշ . . . վէլհասըլ չարէմ
թիւքէնիպ , վէ պու կիւնքի կիւն աճըղտան էօլմէք րատ-
տէսինէ կէլմիշ օլտուղում հալտէ , սիզի խաթըրլատում վէ
գալգըպ պուրաեա կէլտիմ , իմտի , սախսովէթ վէ համիյ-
եէթլի սուրէթտէ տավրանարագ , իսթէտիկիմ էլլի լուի
ալթունունու պանա վէրին : - Էկէր պու գատարընը չօգ
կէօրիւեօր իսէնիղ , դըրգ ալթուն վէրին . . . Էկէր օ տա-
խի չօգ իսէ , օթուղ վէրին . . . Էվվէթ , պէն , աղ աղչէ ի-
լէ եաշամաեը պիլիլիմ . . . Եիկիրմի պէշ ալթուն տախի վէ-
րիւսէնիղ , խօշնուա օլուրում :

Պարօն . - Գա՛րթան Կրիղօլ , ֆէվգէլատէ պիր սապը
իլէ սիզի տինլէմիշ օլտուղումու , զանն իտէրիմքի սիզտէ
թաստիգ իտէրսինիղ :

Կրիղօլ . - Վագաա իսթէմէեէրէք , Փագաթ նիհանէթ
իֆատէլէրիմի տինլէմիշ օլտուղունուղու թաստիգ իտէրիմ :

Պարօն . - Պէն սիզի թանըրըմ . . . սիզ ագիլ պիր քիմ սէսինիզ . . . Իմտի էկէր իսթէտիկինիզի եաբաճագ օլուր իսէմ , պանա պիր ահմագ նազարըյլա պագաճագսընըզ , վէ էօյլէ պագամաղա տա հագգընըզ օլաճագ տըր :

Կրիզօլ . - Նէտէն :

Պարօն . - Մէսէլա սիզէ էլլի ատէա լուի ալթունու վէրիրսէմ . . .

Կրիզօլ . - Եիկիրմի պէշ վէրին :

Պարօն . - Քեաֆֆէյի թասավլուրլարըմըն մահվընա սէպէպ օլմուշ օլան պիր քիմսէնէ իբրամիյեէ մագամընտա էլլի եախօտ եիկիրմի պէշ ալթուն վիրմէքլիկիմ , լագըրտը արամըզտա , ալ էսէրը համագաթ տէյիլ տիր , եօգսա միւտարընըն պիր ալ շօգ , պիր ալ էքսիք օլմասընտա պէյիս եօգ տուր : Իմտի , ագչէ խուսուսընտա պանա կիւ վէնմէնին :

Կրիզօլ . - Շէհիրլի պարօն , Գարբէրա ատասընըն պիւսիւք զաթը նամընա օլարագ , բէճա իտէրիմ :

Պարօն . - Գարբէրա եա կիտին տէ , օ պիւսիւք զաթը պուլուն , պունա ասլա մանի օլմամ , ֆագաթ պէնի բահաթ պըրագըն : - Սիզի Պօրճիա դահվէխանէսինտէն գօվմուշ օլտուգլարընը պէնան իտիեօրտունուզ , մէզքիւր միւլթէպէր դահվէխանէսինին մուամէլէսինի , պէնիմ տախի իճրա իթմէքլիկիմէ մէճպուրիեթ հասըլ իթտիրմէնին : Իմտի , քէնտի հիւսնի ըիզանըզլա գալգըպ կիտին , եօգսա ատէմլէրիմի չաղըրըրսամ , հագգընըզտա բէք խի օլամազ :

Կրիզօլ . - Տիմէք տիր քի , սիզ ինսաֆսըզ պիր ատէմ սինիզ . սէպէպի քէնտինիզ օլտուղունուզ սէֆալէթիմի կէօրտիւկիւնիւզ հալտէ , ասլա հալիմէ աճըմսեօրտունուզ : Տիւնտէն պէրու աճըմ , սիզ իսէ պիր պանքէր կիպի զէնկին օլտուղունուզ հալտէ , պիր էթմէք բարչասընը պիլէ պանա վիրմէք իսթէմէեօրտունուզ :

Գրուա-Տիէօ, ճէպինտէն պիր ալթուն չըգարըպ, Կը-
րիզօլա վիրտիկի սըրատա,

— Ալըն, սիղէ եիկիրմի ֆրանգ վիրիօրում... Եի-
կիրմի ֆրանգ իլէ բէք չօգ էթմէք սաթըն ալընըր, տէտի:

Կրիզօլ. — (Մէղքիւր սիքքէեի ճէպինէ աթարագ.)
Հայսիեէթիմ իճապընճա, իշպու. սատապանըզ իւզէրինէ
թիւքիւրիւպ ըէտտ իթմէլիեիմ, ֆագաթ աճլըզ պունու
գապուլէ պէնի մէճպուր գըլմագտա տըր: Պու ճիւմլէ ի-
լէ պու խուսուտա սիղէ թէշէքքիւր իթմէմ... ինշալլահ
եինէ կէօրիւշիւրիւզ, շէհիրլի պարօն:

Պարօն. — Ուղուրլար օլտուն, շէհիրլի գարթան:

Կրիզօլ. — Ինշալլահ եինէ կէօրիւշիւրիւզ:

Կրիզօլ, պու սէօվլէրի սէօյլէեէրէք, գարուեա տօլ-
րու իլէրլէտի, վէ տիշարը չըգարըգտան սօնրա, օլ տէրէճէ
շիտտէթլէ իշպու գարուեու գարատըքի, տիւլարլարտա
ասըլը օլան եալտըզլը գատրօլար սարսըլտը:

Պարօն տը Գրուա-Տիէօ եալընըզ գալտըղընտա,

— Հէլէ չիւքիւր, շու ահմագ հէրիֆ կիթտի տէ գուր-
թուլտում, տէտի, վէ Կրիզօլ սօգաղա չըգարըղընտա, տու-
րուպ, թէհտիտամիզ թարզտա, պարօնուն խանէսինէ պա-
գարագ,

— Եիկիրմի ֆրանգ... պանա, եանի գարթան իրի-
զօլա պիր սատագա հա'... Ա'հ պարօն, պու հարէքէթի-
նին մալի սանա չօղա օթուրաճագ տըր, տէյի պէեան իյ-
լէտի:

*
* *

Օ կիւնիւ բաղար օլուպ, պու վագրատան սօնրա, տի-
կէր եէնի հատիսէ զուհուր իթմէքսիլին ագչամ օլտու:

Ֆէրտասը բաղար իրթէսի սապահը, Գրուա-Տիէօ,
պիր կիւն էվլէլ Օգթավա եաղտըզ մէքթուպուն ճէվա-
պընը ալտը: Պու ճէվապնամէ շու մաէլտէ իտի:

« Աղիզիմ պարօն , սալը սապահը ալաֆրանկա սաաթօն պիր պուշուգտա , ֆելզէլատէ իշթիհա իլէ խանէնիզէ կէլէճէեհիմ : - Եաշամանը ղանէթլէ մէմնունիյեթպախշ սուրէթտէ պուլուեօրում : Սէպէպինի սիզէ անլաթաճաղլմ : »

Պարօն . - (Մէքթուպը մէզքիւրու օգուտուգտան սօնրա , կիւլիւմէեհիզէք .) Պու տէլիգանլը եաշամանը ղանէթ մէմնունիյեթպախշ պուլուեօր իմիշ : Սօնունա պագալլմ :

Պատէհու մէրգում , մէսրուրէն շու սէօզլէրի իլավէիթտի .

— Հէր շէյ միհվէրի լանըզլնտա ճէրէեան իտիեօր : Արիզ ու ամիգ տիւշիւնիւլմիւշ , սապը իլէ մէվզըրի իճրանէ գօնուլմագ րատտէսինէ կէթիլիլմիւշ , վէ էմրի պասիլէթ իւզրէ տէրտէսթի իճրա պուլունմուշ օլան բլանլարլմըն մուվաֆիազըյեթէ մանի օլաճագ պունտան պէօյլէ պիր շէյ օլամաղ : - Եիկիրմի տէօրթ սաաթ կէշմէզտէն արզուլէրիմ իճրա օլունաճագ տըր : - Եիկիրմի սէնէ չալըշտըմ , ուզըաշտըմ վէ արզու իթտիմ : - Ֆագաթ կէշմիշ օլան վագթըն նէ էհէմմիեթի վար տըր : - Արզուլէտիկիմ բարլագ մագսէտէ վասըլ օլուեօրում , վէ նայիլ օլաճաղլմ շաշաալը հագըզէթ , իւմիտլէրիմին տէրէճէսինի թէճավուզ պիլէ իտէճէք տիր :

Մէրգում պու միւլահագատան սօնրա սաաթընա պագտը :

— Վագըթ հէնուզ էօյլէն տիր . . . տահա ագշամա գատար մէօհլէթ վար տըր , ֆագաթ վիզօնթ տը կրանլիէօ , սէպէպի հագըզլնտա շիւպհէ իթմէեհիզէք , քէնտիսինէ վիլէճէկիմ վիզիթատան խապէրտար օլմալը տըր . . . պէնի պէքլէմէլի տիր . . . պու հալտէ մէրգումա պիր մէքթուպ եազմալըեըմ , տէտի , վէ տէրհալ եէկտիկէրինտէն ֆարգլը օլան քէնտի էլ եազըլարընտան պիրինի գուլլանարագ , աթիտէքի թէզքիլէեի թահրիլը կիլէտի .

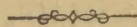
« Միւսիւ վիզօնթ ,

« Հէր նէ գատար թարափընըղտան թանըմագ շէրէ-
փինէ նայիլ օլմամը խէմ տէ , պու ճիւմէ իլէ պիր դաշ
տագըգա գատար պէնսէնիզլէ միւլագաթա մուվաֆֆա-
գաթ պուեուրմանըղը բէճաեէ իճթիսար իյլէրիմ : Զաթը-
նըղ իչին էՀէՄՄԻԵԷԹԻ ՖէՎԳէԼԱՏԷՍԻ պուլունան պաղը
ՂԱԵԷԹ ՎԷԻԻՄ ՄԱՏՏԷԼԷՐ հադգընտա սիզինլէ կէօրիւ-
շէճէեիմ , վէ պու ագշամ , թամ սաաթ տօգուզտա , խա-
նէնիզէ կէլէճէեիմ :

« Միւսիւ գօնթ , հիւրմէթ վէ ըիաեէթի խալիսանէմի
գապուլ իթմէնիզի բէճա իյլէրիմ :

« ԶԻՄԷՐՄԱՆ »

Մէրգում , իշպուլ մէքթուպու եագտըղտան սօնրա տի-
շարը չըգըպ , մէքթուպու , Կրանլիէօնիւն խանէսինէ կէօ-
թիւրմէք վէ գարուճուեա թէսլիմ իյլէմէք իւղրէ , պիր
համմալա վիրտի :

Կիւնլէր վէ սաաթլար կէշտիքճէ , Անտրէնին իզթիրապ
վէ էնտիշէսի նիհաեէթ տէրէճէեէ վարմագտա խտի :

Պիշարէնին , պարօն իլէ սօն տէֆաքի միւքեալէմէսին-
տէ , - « Անլաեօրմուսունուզ , իքինճի տէֆա օլարագ , պէն-
տէն պաղը շէյլէր սիրգաթ օլունտու : - Մէքթուպլար չա-

լընտըղը կիպի , էլմասլար տախի սիրգաթ օլունտու : Պէ-
նիմ իչին հէր չէյ պիթմիշ օլուպ , նէֆսիմի թէլէֆ իթմէք-
տէն զայրի չարէմ գալմամըշ տըր , վէ պիր սաաթ կէչմէզ-
տէն պու գարարմը տախի իճրա իաէճէեիմ » զէմինինտէ
իֆատաթտա պուլունտուղու , օգուեանլարըմըղըն խաթը-
րընտա օլմագ կէրէք տիր :

Մէրգում , օ կիւնիւ , քէնտիսինի ալըգոյմաղա չալը-
շան պարօնուն սէօղլէրինէ դուլագ ասմագսըղըն , ագլը
պաշընտա օլմաեան պիր քիմէնին եիւրիւեիւշիւ կիպի պիր
եիւրիւեիւշլէ , քէնտի խանէսինէ տօղրու հարէքէթ իթմիշ
իտի :

Անտրէ , իշպու գարարընտա սապիթ օլուպ , մէրգում ,
թէրմէն իչին գուրթուլուշ իւմիտի օլմաեարագ , պիչարէ-
նին կիրտապը մահվիյեթէ տիւշտիւկիւնիւ , վէ պու տա
քէնտի թագսիրաթը օլտուղունու հիսս իթտիկինտէն , վէ
մահիրանէ սուրէթտէ գուրուլան տուզաղա տիւշմէսինի ,
սայ քի քէնտիսինին պիր ճինաեթի ատտ իյլէտիկինտէն ,
օլ խուսուստա , շախսընը իթհամ , վէ մահքիւմ իյլէեէրէք ,
պու հիւքմիւ իճրա իթմէք իսթէմէքտէ իտի :

Անտրէ , էօլիւմտէն գօրգմատըղտան մաատա , էօլիւմ
քէնտիսինի ճէզպ իթտիկի ճիհէթլէ , ուղուն միւտտէթ չէք-
տիկի սէրէնճամ վէ մէշագգաթ իւզէրինէ , րահաթ պիր
ույգու վէ իսթիրահաթա նայիլ օլապիլէճէկի միւլահաղա-
սը , ֆիքրինի իշղալ իյլէմէքտէ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— ձէնապը Հագգ պու խուսուստա պանա աֆվ իտէ-
ճէք տիր . . . պէն տէ պիր ինսանըմ , վէ իւզէրիմէ եիւք-
լէնմիշ օլան իշքէնճէ իսէ , գուվվէյի ինսանիեէնին մաֆէվ-
գինտէ պուլունմագտա տըր , տիմէքտէ իտի :

Պու թէֆէքքիւրտէն սօնրա , իւզէրինէ Անտրէ ,
պիր ըէվօլլէրին աղղընը , գուլագ թօղունա եաղլաշտըմըշ
իքէն , նակէհան ֆիքրինտէ պիր թէպէտտիւլ հասըլ օլա-
րագ , շու Կօլտա միւլահաղա իթտի :

— Հագրդէթէն ալչադ պիր քիմնէ օլտուղումու զանն իթմէկէ պաշլաեօրում: — Աճայի'ալ, աչդ ուսէվտամ տիվա- նէլիկիմ վէ քէօրքէօրունա հարէքէթիմլէ կիրտապա տիւ- շիւրմէք իւզրէ օլտուղում պիշարէ գուրպանըմը թէրքլէ, քէնտիմ, մէզարա իլթիճա իթմէկի տիւշիւնիւեօրում... 0 պէնի չաղըրըեօր, պէնի պէքլէեօր, վէ միւմքինսիզ օլան սէլամէթի պէնտէն իւմիտ իտիեօր, հալպու քի պէն, ա- եագլարը ալթընտա գազտըղըմ կիրտապըն գարշըսընտա անը եալընըզճա պըրագըպ, ֆիրար իտիեօրում... Խա'յը, խա'յը, պու աերպ չէյ տիր... պու ալչադճա պիր հարէ- քէթ տիր... Իմտի, սոնունա գատար ուղրաշաճաղըմ... Ժէրմէնի գուրթարմագ իւզրէ, պիւեիւք պիր թէճրիւպէ, պիւեիւք պիր ճահտ իճրա իտէճէեիմ: — Օլ ալչադ մէն- ֆաաթքէրէսլթին չէրիքինի կիտիպ պուլաճաղըմ, եալ- վարաճաղըմ, թէհտիտ կէօսթէրէճէեիմ, վէ էկէր րէճա- լարըմ վէ թէհտիտլէրիմտէն ֆայիտէ հասըլ օլամաղ իսէ, քէնտի ալէյհիմտէ գուլլանմագ իսթէտիկիմ սիւահը ճա գարշը չէվիրիպ, անը էօլտիւրէճէեիմ, վէ չալտըղը մէք- թուպլարը, նաչընըն իւզէրինտէն ալաճաղըմ: — էկէր պու խուսուստա տախի մուվաֆֆագ օլամաղ իսէմ, եանի էկէր թէհտիտ թարիգիլլէ ժէրմէնին զէվճինտէն, մաթլուպ օ- լան ագչէ զաուպ իտիլիր իսէ, հիչ տէյիլ իսէ թահգիր օլու- նան զէվճ, զէվճէսիլլէ քէնտի հիտտէթ ու զազապը ա- րասընտա պէնի պուլաճագ տըր: Շէօյլէքի, պէնիմ կէօք- սիւմ, սէվկիւլիւմէ գալգան իթթիխաղ օլունարագ, իւք տէֆա պէն վուրուլաճաղըմ:

Վագաա պու սէօղլէրին, պու թասավվուրլարըն ճիւմ- լէսի ագըլըզճա թէֆէքքիւրաթ իտիլէր, լաքին Անտրէ- նին պուլունտուղու միւշքիւլ վաղիեթ իճապընճա, է'ն զիեատէ գավի ֆիքիր սահիպլէրի պիլէ օլսալար, շիւպէ- սիզ եինէ պու եօլտա սաերգլաեաճագ իտիլէր:

Նիհանէթ Անտրէ գարարընը վիրտի: Մէրգում, քէլպ

գատար գըյմէթի պուլունման պիր քիմէեի քէլպ կի-
պի թէլէֆի իթմէք իչին իգթիզա իտէն ճէսարէթի հիսսի-
տիեօրտու իսէ աէ , օլ էսնատէ ժէրմէնին հուզուրունա չըգ-
մագ տէրէճէսինտէ ճէսարէթի պուլունմաեօրտու :

Պու տէլիգանլը , սօն ֆէլաքէթի մէզպուրէեէ խապէր
վիրմէք իսթէտիկի հալտէ , իրատ իտէճէկի 'սէօղլէրին' տօ-
տադլարը իւզէրինտէ սայքի պուզ կիպի տօնաճաղընը ան-
լամագտա , վէ ֆէլաքէթի վագըա , քէնտիսինէ , թամիրի
նագապիլ պիր ֆէլաքէթ զանն օլունմասըյլա պէրապէր ,
եինէ , « Իւմիտ իտին , սիզին իչին չալըչըեօրում » սէօղլէ-
րինտէն իպարէթ օլտրագ եազտըղը պիր թէզքիրէեի , ժէր-
մէնին ալմասը իչին , կէօթիւրիւպ , հէր վագըթքի մահէլլէ
վագ իյլէտի :

*
* * *

Օգուեանլարըմըղըն պէլքի խաթըրլարընտա օլտուզու
իւզրէ , « պիր միլիօն ֆրանգա իհթիեաճը պուլունման պիր
քիպարզատէ » թարաֆընտան մատամ տը կրանլիէօեէ եա-
զըլան մէքթուպուն իքինճի ղէյլինտէ , « Բագար իրթէսի-
եէ գատար հէր կիւն , էօյլէտէն սօնրա , սաաթ տէօրթ-
տէն ալթըեա , վէ բագար իրթէսի կիւնիւ , ագչամըն սաաթ
եէտիսինտէն սօգուզունա տէկին , Մ. Զիմէրման քէնտի
խանէսինտէ պուլունաճագ տըր » տէյի եազըլմըչ իտի :

Փէրտասը բագար կիւնիւ , թամ սաաթ տէօրթտէ ,
Անտրէ , էչիքիէ սօգաղընտա իչար օլունման նիւմէրօլու խա-
նէեէ կիտիպ , գաբուճունուն օտասը գաբուսունու աչա-
րագ ,

— Միւսիւ Զիմէրման պուրատա՞ մը տըր , տէյի սի-
վալ իթտի :

Գաբուճու վէ գարըսը պաչլարընը եօգարը գալտը-
րըպ , գաբուճու , հայրէթլէ ,

— Միւսիւ Զիմէրման մը , տէյի սիւալ իթտի :

Գարըսը . - Էվվէթ , Էվվէթ . . . անլամանօրմուսուն , պանքէրի սիւալ իտիւօր . . . Միւսիւ , սիւալ իթտիկինիզ պանքէրին տայիրէսի օրթա դաթտա , վէ դաբուսու ոօլ թարափտա տըր , տէտի :

Անտրէ . - Քէնտի տայիրէսինտէ մի տիր :

Գաբուճունուն գարըսը . - Օրասընը պիլմէեիզ :

Անտրէ . - Հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն ալթընա գա- տար տայիրէսինտէ պուլունտուղու սահիհ տէյիլ մի տիր :

Գաբուճունուն գարըսը . - Պիլմէեիզ . . . եօգարը չը- դըպ , սիւալ իտէպիլիսինիզ :

Անտրէ , օրթա դաթա չըգտըղընտա , լիթօկըաֆա պա- սըլմը պիր գարթ վիլիթտէն , մէրգուսուն գաբուսունու թանըեըպ , պիտտէֆաթ չանը չէքտի իսէ տէ , հիչ պիր ճէ- վապ ալամատը , վէ օն տագըգա պէքլէտիքտէն սօնրա , եօրուլուպ վէ մէյեուս օլուպ , թէքրար աշաղըտա , գա- բուճուլարըն օտասընա էնտի , վէ իֆատէեէ աղաղլէ ,

— Գաբու աշըլմատը , տէտի :

Գաբուճունուն գարըսը . - Պէսպէլլի իչէրտէ քիմնէ օլ- մամալը տըր :

Անտրէ . - Մ . Զիմէրմանըն ավտէթի կէճիքի՞ր մի տէ- յի զանն իտէրսինիզ :

Գաբուճունուն գարըսը . - Պիլմէեիզ :

Անտրէ . - Բօսթա վաարթաարյլա քէնտիսինէ պիր մէք- թուպ կէօնտէրմէք իսթէրիմ :

Գաբուճունուն գարըսը . - Բէք ալէա , Մ . Զիմէրման կէլտիկինտէ , մէքթուպունուղու քէնտիսինէ թէսլիմ իտէրիզ :

Անտրէ . - Պու ագչամ քէնտիսինի կէօրմէեէճէքմիսի- նիզ :

Գաբուճունուն գարըսը . - Պիլմէեիզ :

Պու թարզ դաշամագ եօլունտա ճէվապ վէրիլմէսի , Էվվէլճէ իթթիսաղ օլունմուշ օլան պիր գարարըն նէթի- ճէսի իտուկի անլաշըլմագտա իտի : - Անտրէ , հայրէթի

ազիմէ իշինտէ պուլունարագ, օլ խուսուստա զիեատէ իարար իթմէքսիզին, խանէի մէզքիւրտէն մուֆարագաթ իթտի:

Պիւեիւք պիր մէպլաղ իթասըյլա, մալիւմ օլան թէհլիքէի մէքթուպլարը գուրթարմագ իշին թայեին իթտիկի սաաթլարտա, մէրգոււմ Բրուսիայը պանքէրին քէնտի տայիրէսինտէ պուլունմամասընա նէ՞ մանէա վէրիւլէպիլիր իտի:

Պու զայպուպէթ, էվլէիքի մուխաթարատան տահա զիեատէ թէհտիտամիղ վէ եէնի պիր մուխաթարա տէյիլ մի իտի:

Անտրէ, պու սիւալէ ճէվապ վիրէմէեօրտու, ֆագաթ անըն իշին անլաշըլմագ գապիլինտէն զանն օլունան պու մատտէ, պիզիմ իշին անլաշըլմագ տէյիլ տիր:

Շէօյլէքի, Գրուա-Տիէօ, էլմասլարը սիրգաթ իթտիքտէն սօնրա, նէ՛ Անտրէնին վէ նէ՛ ժէրմէնին, մաթլուպ օլան պիր միլիօն ֆրանգը, հաթթա օ միլիօնուն էհէմիլի-եթսիզ պիր գըսմընը պիլէ թէտարիք իտէմէեէճէքէրի-նէ քեամիլէն իսքեաթ օլարագ, Սամուէլ Գիրշէն քիսվէթինէ կիրտիկի կիպի, Զիմէրման քիսվէթինէ կիրսէսինէ, վէ իգթիզաի հալ իշին քիրալամըշ օլտուղու տայիրէտէ, հիշ պիր մագսէտի գալմըշ օլմանն պիր բօլու իճրա իյլէմէսինէ լիւզում պուլունմատըղընը անլատը:

Գարուճու գարընըն ճէվապլարընտան, մէզպուրէնին եալընը պիր տէֆա կէօրմիւշ իտուկի կիզլի վէ սախալէթլի միւսթէճիրիի թէհլիքէեէ իլգա իթմէք իսթէմէտիկի անլաշըլմագտա օլուպ, չիւնքի Գրուա-Տիէօ, օ տա-սիրէեի պիր այ իշին քիրալատըղը հալտէ, իշպու պիր այլըգ քիրա պէտէլինի բէշինէն վիրմիշ, վէ եիւզ ֆրանգ տա իքրամիյեէ իթա իյլէմիշ իտի: Հէր նէ իսէ, Անտրէ, պիր գահվէխանէեէ կիրիպ, պիր քեաղըտ իսթէտի, վէ իւզէրինն աթիտէքի սաթըրլարը եաղտը:

« Միւսիւ, եէտինիզտէ պուլունան պազը մէքթուպ-

« լարը սաթըն ալմագ իւզրէ խանէնիզէ կէտիմ, ֆագաթ
« օրատա պուլունմատըղընըզը քէմալը թէաճիւպլէ կէօր-
« տիւմ: - Իշպու շայեանը թէէսսիւֆ մէսէլէեէ խիթամ
« վիրմէք իւզրէ, եարընքի բաղար իրթէսի կիւնիւ թէքրար
« կէլէճէեիմ: - Պէն, վագթ ու զէմանըյլա կէտիկիմ կի-
« պի, սիզին տէ խանէնիզտէ պուլունաճաղընըզը իւմիտ
« խտէրիմ: »

Անտրէ, պու մէքթուպու իմպլատը, վէ մահֆաղա-
սը իւզէրինէ տէ, մէքքիւր Բրուսիալընըն իսմինի վէ մա-
հէլլի իգամէթինի թահրիւր իյլէտիքտէն սօնրա, բօսթանա
պըրագտը:

Մէրգում տէլիգանը, հիչ պիր շէյ սաթըն ալմաեա-
ճաղընը րանա պիլտիկի հալտէ, մէքթուպունտա, էլմաս-
լարը սաթըն ալաճաղընտան պահս խտիօրտու, չիւնքի օլ
ալչագ Զիմէրմանա, « Եարըն սիզի էօլտիւրմէեէ կէլէճէ-
կիմտէն, խանէնիզտէ պուլունունուզ » տիեէպիլիւր մի իտի:

Անտրէ, օ կիւնիւն գուսուր զէմանընը, Բարիստէ, ա-
վարա քիմնէլէր կիպի տօլաշմագլա կէչիրտի, ղիրա լաէն-
գաթի կէզմէք, վէ հէր թարաֆտա եէնի եէնի մատտէլէ-
րէ րասթ կէլմէք սաեէսինտէ, ֆիքրի, եալընըզ պիր խու-
սուսա հասր օլունմաերպ, վիճուտճա եօրկունլուղու տա,
հէրարէթ վէ հէեէճանը գալպինի պիր տէրէճէ թէսկինէ
մէտար օլապիլիւր իտի:

Մէրգում, աճըգմատըղընտան, հիչ պիր թաամ իթմէ-
կի տիւչիւնմէմէքլէ պէրապէր, իրթէսի կիւնիւ ֆէվգէլ-
ղաեէ միւհթաճ օլաճաղը գոււվլէթինի մուհաֆաղանա է-
շէտաի լիւզում պուլունտուղունու տա միւլահազա իյլէ-
մէքտէ իտի:

Իմտի, պիր մահէլլտէ աղաճըգ թաամ իթտիկի կի-
պի, եարըմ շիշէ տէ Պօրտօ շարապը իլմէքլէ, հէման
սէրխօշլանըպ, Պուլօնեը սօգաղընտա վագը քէնտի խանէ-
սինէ տօղըու եօլա չըգտը:

Անտրէնին - սատրդ խրզմէթ.քեարը - Էթիէն , մէմուլին զայրի պիր հալ զուհուրա կէլմիշ օլմասընը չիւպհէ իտէ-րէք , էֆէնտիսինին սիմասընը վէ հէյեթիինի թէտգիգ իթ-մէք իւզրէ , անըն վիրուտինէ սապըրսըզլըզլա պէքլէմէքտէ իտի :

Հասըլը Անտրէ , խանէսինէ վասըլ օլտու , վէ խրզ-մէթ.քեար , մէրգուսու իսթիգպալ իլէ ,

— Էֆէնտիմ , եաս էլպիսէսի կիեինմիշ օլան իհթիեար պիր խրզմէթ.քեար , զաթընըզ իչին պիր մէքթուպ կէթիր-տի , տէտի :

Անտրէ . - (Տալկընլըզլա .) Քիմին թարաֆընտան :

Էթիէն . - Օլ պապտէ պիր չէյ սէօյլէմէտի :

Անտրէ . - Օ մէքթուպ նէրէտէ տիր :

Էթիէն . - Եաթագ օտասընտա , կիճէլիք մասա իւզէ-րինտէ տիր :

Անտրէ . - Բէք իյի :

Էթիէն . - Էֆէնտիմ , պանա իհթիեաճընըզ վա՛ր մը տըր :

Անտրէ . - Խա՛յր , կիտէպիլիրսին :

Մէրգուս տէլիգանը , օտասընա կիրտիկինտէ , մէք-թուպը մէքքիւր կէօզիւնէ իլիշտի : Պու մէքթուպուս մահ-ֆազասը քէնարընտա գալըն սիեահ պիր չիզիկ օլուպ , ըէսմի թէլէկրաֆնամէլէր կիպի տէօրթ քէօչէ իտի :

Մահֆազանըն իւսթիւնտէքի քէնտի իսմի , իւք տէֆա կէօրտիւկիւ նազիք պիր գատըն էլ եազըսը օլուպ , Ան-տրէ , պու մէքթուպու մաքինավարի թարղտա ալըպ , ար-գասընը չէվիրտի , վէ էնլիճէ պիր մէօհր իւզէրինտէ կէօ-րիւլէն խանէտանըզ ալէամէթի թանըեամեարտգ , մէք-թուպու էլինտէն պըրագտը , վէ քէնտի քէնտիե ,

— Պունու օգումագոանէ՞ ֆայիտէ , վէ պանա վիր-տիլի խապէրին նէ՞ հհէմիեթի վար տըր : Տիւնեատա եալընըզ պիր չէյ պէնի ալէագատար վէ միւթէհասիր գըլ-

մագտա, վէ շիւղհէսիղ պու մէքթուպուն միւէլիֆի, օլ շէյտէն պահի իթմէմէքտէ տիր, տէյի միւլահազա իթմիշ, վէ արպտան պիր սանիյեէ գատար կէշմիշ իքէն, շու սէօղլէրի տէ իլավէթէն պէեան իյլէտի.

— Բի՛մ պիլիր... Հէր շէյ, հաթթա միւմքինսիղ օլան շէյլէր տէ պու ալէմտէ միւմքին տիր...

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, Անտրէն մէքթուպուն մահ-ֆաղասընը երըթըպ, պիրինճի սըրալարը օգուր օգումաղ, պիւթիւն վիճուտինի հէհէճանը ազիմ իհաթա իթտի, էլլէրի տիթրէմէկէ պաշլատը, վէ պիր տագըղա գատար, մէքթուպ իլէ քէնտի կէօղիւ արասընտա պիր պուլուլթ հասըլ օլմուշ օլտուղոքնջը զանն իյլէտի:

Անտրէնին օգուտուղու սըրպլար շոնլար իտի.

« Վալիտէնիղ կիպի պէն տէ սիղէ մէճհուլէ պիր գատըն օլտուղում հալտէ, վալիտէնիղ նամընա պու մէքթուպու եազընօրում:

Անտրէն. — Վալիտէ՛մ մի... վալիտէ՛մ մի... սահիֆ մի տիր, միւմքի՛ն մի տիր... Տիմէք պէնիմ պիր վալիտէ՛մ վար տըրքի, թէրք օլունմուշ օլան մախտումունու նիհա-եէթ իւլ էմի տիւշիւնիւօր:

Պատէհու, մէրգում տէլիգանլը, մէքթուպու օգու-մասընա շու վէճհլէ տէվամ իյլէտի.

« Սիգին իյի պիր քիմսէ օլտուղունուղու, վէ սիգի տիւն-եաեա կէթիրալիտէն սօնրա, գալպինի, հադգընըղտա տիրիղ իտիէօր կիպի զանն օլունան պիր գատընա լանէթ օգումապըղընըղը պիլիլիմ, ֆաղաթ էկէր օ գատընը իթհալմ տախի իթմէտինիղ իսէ, առէթա մէլէքլէր սըրասընա կէշմէնիղ լազըմ կէլիր:

« Պէն, վալիտէնիղին եէկեանէ մուհիպպէսիեիմ, վէ պու կիւնքի կիւն, անըն տալասընը միւտաֆաա իթմէք իւղըէ, սիգին մուվաճճէհէնիղէ, եանի անըն օղու մուվաճ-ճէհէսինէ կէլիօրում:

« Վէլատէթինիզին էսրարը իւզէրինէ աճը աճը տիւ-
շիւնտիւկիւնիւզ չայեանը թէէսսիւֆ սաաթլարտա : օլ ան-
լաշըլաման էսրար թաշթընտա , էլպէթթէ պիր ֆէլա-
քէթ , պիր խէթա վէ պէլքի պիր ճինաեթ կիզլէնմիշ օլ-
տուղունու պիտտէֆաթ թէֆէքքիւր վէ միւլահաղա փթ-
միշսինիզ տիր , տէյիլ մի :

« Շիւպհէսիզ պու նիդապը գալարըմագ , վէ վալիտէ-
նիզ պէտպալսթ պիր գատըն մը տըր , եօգսա միւթթէ-
հիմ մի տիր , վէ մալիք օլտուղու ճէսիմ սէրվէթտէն պիր
գըսմընը իեանէ մագամընտա ուղագւան սիզէ կէօնտէր-
մէքէ , հագգընըղաաքի վաղիֆէսինի իյֆա մը իթմիշ օլտու-
ղունու զանն իտիեօր տէյի անլամագ ինթէր իտինիզ :

« Անարէ , վալիտէնիզ պէտպալսթ պիր գատըն տըր ,
վէ գապահաթը տախի օլսա , գապահաթը սայիր կիւնա
տըր : - Քէնտինին հագըղի , պիւեիւք վէ հաթթա տիեէ-
պիլիւրիմ քի , եէկեանէ թագսիրաթը , սիզտէն այրըլմատը
զաաֆէթի տիր , չիւնքի եէմին իտէրիմ քի , սիզի տիւնեա-
եա կէթիրմէկէ սէպէպ օլան վագըայի մէնֆուրէեէ քէն-
տիսի շէրիք օլմամըշ տըր : - Անարէ , վալիտէնիզ սիզի սէ-
վէր , վէ քէնտիսինէ վագը օլապիլէն քեաֆֆէյի ճէղալար-
տան էն պիւեիւկիւ , էն զալիմի , սիզի ասլա թանըմամա-
սը տըր :

« Էօյլէ շէյլէր վար տըր քի , եաղըլամաղլար , ֆագաթ
անլէրի պիլմէք իսթէտիկինիզ հալաէ , սիզէ պիլտիրմէեէ
հաղըրմ : - Եկէր պէնի տինլէմէք իսթէրսէնիզ , եիկիրմի
իքի սէնէ զարֆընտա պէտպալսթ վալիտէնիզին նէ՝ գա-
տար միհն ու մէշագգաթ շէքմիշ օլտուղունու անլաեա-
ճագսընըզ , եիկիրմի իքի սէնէ մուգատտէմ վալիտէնիզ
հէնուզ պիր շօճուգ իքէն , պու կիւնքի կիւն , շէքտիկի
միհն ու մէշագգաթ սէպէպիլյէ կէօղլէրի սօլմուշ , եանագ-
լարը պուրուշմուշ , վէ սաչլարը աղարմըշ պիր գարը օլմուշ
տուր :

« Անտրէ՛, վալիտէնիդէ աճըեաճագսընը . . . Պէն սի-
զէ աճըտըղըմ կիպի, պիլիլիմ քի, սիզտէ վալիտէնիդ հագ-
գընտա ըիդգաթ հիսսիլէ մութթասըֆ օլաճագսընը :

« Լաքին իհթիմալ տըր քի, գալպինիդ, հիտտէթ ու
ղազապլա մալամալ օլսուն : Իհթիմալ տըր քի, հագգլը
պիր ատավէթ էսէրի, չիմտիեէ տէկին հուսուլէ կէլմիշ օլ-
մաեան էվլատլըգ տույղուսունուն սօն էսէրինի տէ մահվ
իթմիշ պուլունսուն :

« Էկէր էօյլէ իսէ, շու պիր դաշ զալիմանէ քէլիմէ իլէ,
եանի, « Աֆվ իթմէմ » տիեէրէք, պանա ճէվապ վէրին :

« Օ հալտէ, վալիտէնիդ օլան մուհիպպէմ, պախթը սի-
եահընա թէսլիմիյեէթլէ, պու կիւնքի կիւն սիզին իչին չը-
գապիլէճէկի գարանլըգ տայիրէտէ գալաճագ, վէ գարան-
լըգ, էթրաֆընը տահա զիեատէ իհաթա իտէճէք տիր :

« Պիլաքիս, էկէր պու ուղուն սէնէլէրին խաթըրէսինի
պիլէ ունութմաեա ճէսարէթինիդ օլուր իսէ, եարըն սա-
պահ, սաաթ օն պիրտէ վիլլէվէք սօգաղընտա, օթէլ
տ'Օպէրիվէ կէլին . . .

« Սիզէ վալիտէնիդտէն պահս իտէճէեիմ :

« Եարըն կէլմէզսէնիդ, միւէպպէտէն կէլմէեին :

« ՀԱՆՐԱԻԹ Տ'ՕՊԵՐԻՎ. »

32

Անտրէ, մէթուպու օգուտուգտան սօնրա, մէթու-
պը մէզըիւր էլինտէն տիւշտիւ, վէ ֆիքրինտէ պիր թա-
գըմ գարմագարըչըգ միւլահաղաթ հապըլ օլտուղու հալ-
տէ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի իրատ իթտի :

— Ազիմ պիր ֆէլաքէթին աղըրըղընա թէհամմիւլ իտէմէեէրէք մահվ օլտուղում շու սըրատա , պէնի սէվէն վէ պէնիմ իչին հաշամագ իսթէեէն վալիտէմի պուլմագլըգ , նէ՛ գատար պիւեիւք սաատէթ , վէ պախթըն նէ՛ տէրէճէ զարիպ ճիլվէսի տիր : Ֆագաթ պու խուսուպտա մէսուտ օլմաեա հագգըմ վա՛ր մը տըր : Ժէրմէն՝ եէյիս ու ֆիթուր իչինտէ օլարագ աղլատըղը վէ կէօզ եաշլարը տէօքտիւկիւ պիր զէմանտա , պէն , իւմիտվար օլարագ թէպէսսիւմ իտէպիլթրմիեիմ : Խա՛յր , խա՛յր , պու սըրատա եալըսըղ պէնիմ մէսէրրէթիմ՝ ալչագլըգ տըր . . . Հէր չէյտէն էվվէլ Ժէրմէնի տիւշիւնմէքիկիմ , անը գուրթարմագլըւղըմ , եախօտ էօլմէքիկիմ լաղըմ տըր :

Պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա , մէրգում շէօյլէ տէվլամ իթտի :

— Պու ճիւմլէ իլէ , քէնտի միւրատըմա ըաղմէն , ֆիքրիմոէ եաս ու մաթէմ հալի կիթտիքճէ թէտէննի պուլուեօր : Սիւմքիսիզ վանն օլունան պու զարիպ վագըա , իյի պիր վագըա օլմալը տըր : - Ուղուրսուղ պախթըմ , արթըգ օսանըեօր : Պիր ֆիքրի պաթըլ մը տըր , եօգսա տախիլի պիր հիւս մի տիր պիլմէմ , զանն իտիեօրում քի , Ժէրմէնին վէ պէնիմ էթրաֆըմը իհաթա իտէն գարանլըգ իչինտէ բարլագ պիր զիեա , ըէֆիագպախշ օլաճագ տըր :

Մէրգում , մէքթուպու եէրտէն ալըպ , իքինճի տէֆա օգուսու , ֆագաթ պու քէլըէ հէր պիր սաթըրընտա տուրուպ տիւշիւնմէքտէ իտի : Սնարէ , լիսանէն տախի շու սէօզլէրի իրատ իթտի :

— Պիչարէ վալիտէճիեի՛մ . . . աճապա նէ՛ գատար միւզտարըպ օլմուշ , կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ տիւր . . . Ա՛հ , Հագգ թէալա շահիտ տիրքի , իսթէմէեէրէք պէնի թէրք իթմիշ օլմասընտան տօլաեը քէնտիսինէ անսամիմ իւլ գալպ աֆվ իտիեօրում : Իւք տէֆա պէնի պուս իթտիկինտէ , կէշմիշ զէմանըն խաթըրէլէրինի ունուտաճաղըմ . . .

Քենտի ճէսիմ սէրվէթինտէն իեանէ մագամընտա սլանա պիր ճիւղի հիսսէ ուղագտան կէօնտէրիեօրմուշ... ֆա-
գաթ պիլմէեօր.քի, պէն օ թախսիտաթը ալմանեօրում...
Մէքթուպունտա ճէսիմ սէրվէթ քէլիմէսի եազըլմըշ տրը
... իհթիմսլ քի սէլամէթիմ պունտա մէվճուտ տուր:

Անտրէ, եաթաղընա եաթտը իսէ տէ, պիր խայլի
սաաթ ուեռեամատը: Նիհանէթ եօրկուն կէօլլէրի գա-
բանտըղընտա, կեահ մուճիպի թէէսսիւֆ, կեահ թէէմի-
նաթպախշ ըիւեալար, եէկտիկէրինի թէգադիլ իթտիլէր:

Պաղէն վիգօնթ Արման տը կրանլիէօեիւ կէօրիւեօր-
տու.քի, էօլմիւշ օլադագ անագլարը ալթընտա պուլունան
ժէրմէնի, տիթրէմէքտէ օլան էլլէ իրաեէ իլլէմէքտէ
իտի:

Պաղէն տէ, սօլմուշ օլան սիմասընտա ֆէվգէլատէ
լէթաֆէթ էսէրի միւշահէտէ օլունան մէճհուլէ պիր գա-
տընըն, ժէրմէնի վէ քէնտիսինի դուճագլանարագ, կէօր-
սիւնտէ սըգտըղը կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլմէքտէ իտի:

Նիհանէթ կիճէ կէշտի, վէ կիճէ գարանլըղըյլա պէ-
րապէր, ըիւեալարը տախինապէտիտ օլտու: - Թիւքէնմէղ
տագըրգալար միքուր իթտիլէր, վէ վագըթ տէնիլէն շէյ,նէ
գատար եալաշ եիւրիւեօր օլտուղու զանն օլունսա, տա-
յիմա եիւրիւտիւկիւնտէն, մալիւմ օլան մէքթուպտա իշար
օլունմուշ օլան միւլագաթ վագթը եագլաշտը, վէ թամ
սաաթ օն պիրտէ, Անտրէ, Վիլ լէվէք սօգաղընա մուվա-
սըլէթլէ, իշպու մուֆասսալ հիքեանէմիլին մուգատտէ-
մէսինտէ Բօպէրթ տը Լօքէրնին պիտտէֆաթ կիթտիկինի
պէեան իթմիշ օլտուղունմուղ օթէլ տ'Օպէրիվին գարշըսըն-
տա ալապատան աշաղըրեա էնտի:

Անտրէ, պու պինանըն գաբուսու չանընը չալտը:

Պիւեիւք գաբունուն եանընտաքի քիւշիւք գաբու ա-
շըլարագ, մէրգում տէլիգանլը վասի պիր հավլիեէ կիրտի:

Պու հավլի, էօթէտէ պէրիտէ թէօրէմիշ օլան եօպուն

վէ սայիր օթլարա պագըլտըղընտա , սահիպլէրի թարա-
փընտան թէրք օլունմուշ զանն օլունապիլիր իտի :

Նէրտիվէնին իւսթ գատէմէսինտէ , եօգարտան աշա-
ղընա գատար եաս էլպիսէսի կիեինմիշ , պէեազ սաչլը պիր
իհթիեար խըզմէթքեար տուրմուշ օլուպ , Անտրէնին իչէ-
րի կիրտիկի զէման գարշըլաեան վէ մէրգում խըզմէթ-
քեար գատար իհթիեար օլուպ , քէզալիք սիեահ էլպիսէ
կիեինմիշ պուլունան գաբուճու , Անտրէեէ , « քիմի ինթէ-
եօրսունուզ » տէյի սիւալ իթմէկէ հազըլանմագտա ի-
քէն , նէրտիվէն պաշընտա տուրան խըզմէթքեարըն , պիր
իշարէթի իւզէրինէ , եալընըզ թէվաղու իթմէքէ իքթիֆա
կյլէտի , վէ Անտրէ , նէրտիվէնէ տօղրու իլէրլէտիկինտէ ,
օրատա տուրմուշ օլան խըզմէթքեար՝ զէմանէմիզ նէզաքէ-
թի իճապընճա ,

— Աճապա քիմին իլէ գօնուշմագ չէրէֆինէ նայիլ օ-
լուեօրում , տէյի սիւալ իթտի :

Անտրէ . - Իշթէ գարթըմ :

Խըզմէթքեար . - (Գարթը օգուտուգտան սօնրա .) Միւ-
սիւ մարքի , պէն տէ սիդի պէքէեօրտում : Իմտի , լուֆթէն
պէնտէնիզլէ կէլիրմիսինիզ :

Անտրէ , մէզքիւր խըզմէթքեար իլէ պիրլիքտէ կիտէ-
րէք , միւքէմմէլէն թէֆրիշ իտիլմիշ պիր գաշ տայիրէտէն
կէշտիքտէն սօնրա , նիհաեթ պիր եաթագ օտասընա կիր-
տիրիլտի , վէ օրատա , իհթիեար խըզմէթքեար , մէրգումա ,

— Բէճա իտէրիմ , միւսիւ մարքի , պուրատա պիր ազ
օթուրուն , չիմտի մատմուազէլ տ'Օպէրիվէ խապէր վէրի-
րիմ , տէտի :

Պէգլէ տիեհէրէք խըզմէթքեար տիշարը չըգտը , վէ
Անտրէ եալընըզ գալտըղընտա , հէեհճանըն թէսկին իթ-
մէք իւզրէ , պոնլունտուղու օտանըն ահվալինի թէտգիզլէ
մէշղուլ օլտու : Հալպուքի օլ գատար տալիլըն իտիքի ,
կէօղլէրի , պագաղըլ մատտէլէրի սայքի կէօրէմէեօրտու ,

վէ ֆիքրի, պիր աղտան կէլէճէք օլան վէ վալիտէսինտէն պահս իտէճէք պուլունան մէճհուլէ գատընա աթֆ օլուն մագտա իտի :

Մէրգում, չօգ վագըթ պէքլէմէեիպ, պիր դաբու ա չըլարագ, էշիկին իւղէրինտէ պիր գատըն կէօրիւնտիւ, վէ պիր գաչ սանիյեէ բէրտէնին արգասընտա տուրտուղուն տա, Անտրէ տիթրէտի :

Զանն իտէրսին քի մէրգումուն հէեէճանը, տիկէր պիր նէվ քէսպ իտիպ, գըմըլտանմագսըղըն տուրմուշ օլան մէղ քիւր գատըն թասվիրինէ տիգգաթլէ պագմագտա, վէ բուհունտա, էմսալի նամէսպուգ ըիգգաթ տույղուսու հիսս էյլէմէքտէ իտի :

Մէրգում,

— Պու պիր կէնճ գըղ տըր, պէլքի տէ գըղգարըն տաշըմ տըր, տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Պիր թարաֆտան հէր ճիհէթի դաբլան սիեահ բէր տէլէրին կէօլկէսի, վէ տիկէր թարաֆտան, երկիրմի ի քի մէնէ մուգատտէմ բէտէրինի ղայպ իթտիկի, վէ Լօ քէրնին տէսիսէսինէ կէլէրէք, նամուսու բայիմալ օլտուղու կիւնիւն հէման ֆէրտասը կիպի կիեինտիկի քեամիլէն սի եահ էլպիսէլէր, քէնտիսինի, մէղքիւր թարիխտէ պուլուն տուղու չաղտան ֆարգը կէօթէրմէեիպ, նէզաքէթի, պէ եսղըղը, վէ սաչլարընըն կիւմրահլըղը տա, էվլէլքի կէնճ լիք հալինի իրանէ էյլէմէքտէ իտի :

Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ, ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւ եէրէք, վէ չուգուրլաշմըշ կէօղլէրինի Անտրէեէ աթֆ իթ միշ օլարագ պիր գաչ ատըմ իլէրլէտի, Մէզպուրէնին ֆիլ տիշի շէքլինտէ պուլունան իքի էլի, կէօքսիւնիւն սօլ թա րաֆընա տանաթըլմըշ իտի :

Մէրգումէ, Անտրէնին տիթրէեէրէք վիրտիկի սէլամա ճիւղիճէ պաշընը սալլամագլա մուգապէլէ էյլէտի, վէ օ տէլիգանլընա իւշ ատըմ գալարագ եագլաշտըղընտա, եէ-

նիտէն տուրուպ, տիգդաթլէ պագտը : Անտրէ տախի Հան-
րիէթի թէճէսսիւս իթմէքլէ, անըն, ուզագտան կէօրիւն-
տիւկիւ տէրէճէտէ կէնճ օլմատըղընը, հաթթա հագը-
դի սիննինտէն զիեատէ միւսնիննէ կէօրիւնտիւկիւնիւ ան-
լատը :

Շէօյլէ քի սարը սաչլարընըն արասընա պէեազ թէլլէր
գարըշմըշ օլտուղու միսիլու, գըզարմըշ վէ եօրուլմուշ
կէօղլէրի տէ, նիչէ կիճէլէր էնտիչէ վէ իզթիրապլա կէչիր-
միշ իտուկինէ տէլալէթ իթմէքտէ իտիլէր : Իրի կէօղլէրի-
նին էթրաֆը մօրարմըշ օլուպ, ագան եաչլար տախի կէօղ-
լէրինին բարլագըղընը սօլտուրմուշլար իտի :

Հասըլը գուլագ թօղլարընըն իւզէրինտէ, վէ աղլը-
նըն քէնարլարընտա պուրուշուգ ալէամէթլէրի միւշահէտէ
օլունուեօր իտի :

Խա՛յր, պու պիր գըզ օլմաեըպ, տէրտ ու քէտէր իլէ
էօմիւնիւ կէչիրմիշ պիր գատըն իտի, լաքին սիմասը պիր
ազ սօլմուշ օլմաղլէ պէրապէր, էլան ճալիպ վէ միւէսսիր
իտի :

Մէրգումէ, ալչագ, ֆագաթ զաեէթ թաթլը պիր
սէտա իլէ,

— Տիմէք սիզսինիզ... սիզ՝ Անճն օղլուսունուզ, տէտիւ
Անտրէ. - Մատամ...

Հանրիէթ. - (Մէրգումուն լագըրտընը քէսէրէք.)
Վագթըմըզը լիւզումսուզ սէօղլէր իլէ կէչիրմէեչիւմ...
Պէն, վախտէնիզին տօսթու... եէկեանէ տօսթուեում...
անըն քէտէրլէրինին վէ հէ՛յ վախ խէթալարընըն մահրէմի
էսրարըեըմ : Անըն նամընա սիզի չաղըրտըմ... անըն նա-
մընա սիզին իլէ կէօրիւչիւեօրում... օղլում, քէնտիսի պու-
րատա օլուպ, իքի էլլէրինիզի քէնտի էլլէրի տէրունինէ
ալտըղընտա, նա՛սըլ ճէվապ վիրէճէք իտինիզ իսէ, պանա
տա էօյլէ ճէվապ վէրին :

Մատմուլաղէլ տ'Օպէրիվ, պու սէօղլէրինի ֆիլիլէն իճ-

րա իթմէք իւրէ , իքի էլինի ուղաթմասսնտա , Անտրէ , քէմալը ինթիրամ իլէ պու էլլէրի թութուու , վէ քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըգարագ , շու եօլտա քէլամա աղաղ էլլէտի .

— Իվվէթ , հագգընըզ վար տըր . . . վագթըմըզը լիւղումուզ սէօյլէր իլէ կէշիրմէմէլիսիլ : — Իմտի , մատամ , հուզուրունուզ պէնիմ իչին նէ գատար գըյմէթտար օլսա , սիղ տէ անլաեապիլիրսինիլ քի , տահա զիեատէ մուաղղէզ վէ տահա զիեատէ գըյմէթտար օլան տիկէր պիր քիմնէնին հուզուրու եէրինէ գայիմ օլամազ : — Մատամ , պիր վալիտէմ պուլունտուղունու սիղտէն խապէրալտըզըմտան , պունտան տօլաեը հագգընըզտա միւէպպէտէն միւթէշէքքիւր պուլունսաճաղըմ : — Հալ պու քի պէն վալիտէմի իսթէրիմ . . . վալիտէմի կէօրմէեէճէքմիսիմ :

Հանրիէթ . — Կէօրէճէքսինիլ , զաթէն անըն եէկեանէ վէ շէտիտ արզուսու տա , սիղին տօտագլարընըզ քէնտի անը իւզէրինտէ հիսս իյլէմէք տիր :

Անտրէ . — Լաքին պու արզունուն իճրասը նիշին կէճիքիտօր . . . պէքլէմէեէ նէ սէպէպ վար տըր :

Հանրիէթ . — Ատավէթլէ գաբանմըշ օլան գալպինիլին մուհապպէթ իչին աշըլաճաղընա , վէ սիղի թէրք իթմիշ օլմասընտան տօլաեը վագը օլան թագսիրաթընա ափվ իտէճէկինիլէ թէէմին օլմագ իչին պէքլէտօր . . .

Անտրէ . — Էօյլէ իսէ , մատամ , շու տագըգատան քէնտիսինի թէէմին իթմէնիլի ըէճա իտէրիմ . . . Քէնտիսինէ սէօյլէերն քի , պիր էվլատ՝ քէնտի վալիտէսինէ ափվ իթմէք հագգընը հայիլ տէյիլ տիր , զիրա ափվ՝ պիր միւթթէհիմէ լաեըգ տըր . հալ պու քի վալիտէմ ասլա միւթթէհիմ օլմուշ օլամազ : Իմտի քէնտիսինի պէքլէտիլիմի , վէ քէնտիսինի սէվմէեէ հագըր օլտուղումու սէօյլէերն : — Հաթթա տահա զիեատէսինի , եանի հագըղէթի հալի սէօյլէմէք իւզըն , քէնտիսինի թանըմաեարագ , էզճան ու տիլ

հազդընտա մուհապպէթիմ պուլունտուղունու պէհան իտին :

Պու սէօզլէրին թէհասիրիլէ , պիր միւտտէթ , մատմուաղէլ ա'օպէրիվին կէօզլէրի բարլատըղը կիպի , եանազլարընըն պէհազլըղը տախի դըզարտը :

Մէզպուրէ , հէհէճանընտան նաշի հէման անլաշըլըր անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ ,

— Էվվէթ , պու շէյլէրի քէնտիսինէ թէքրարլաեաճաղըմ , վէ հիչ շիւպհէմ եօդ տուր քի , պունտան տօլաեր մէսուտ վէ մէսրուր օլաճագ տըր , տէտի :

Անտրէ . - Հազդըմտա շիւպհէ իթմի՞շ մի տիր :

Հանրիէթ . - Շիւպհէ իտիպ իթմէհէճէկինի քէնտիսի տէ պիլմէզ իտի :

Անտրէ . - Իշթէ պու Ֆէնա շէյ տիր . . . պիր էվլատ՝ վալիտէսինի անճադ սէվմէք վաղիֆէսիլէ միւքէլլէֆ օլտուղու հալտէ , անը նա'սըլ մուհաքէմէ իտէպիլիը : Փագաթ քէնտիսինի նէ՞ վազըթ կէօրէճէհիմ :

Հանրիէթ . - Եազընտա :

Անտրէ . - Պու կի'ւն միւ :

Հանրիէթ . - Խա'յր , պու կիւն կէօրմէքլի կինիզ միւմքինսիզ շէյ տիր :

Անտրէ . - Լաքին վալիտէմ Բարիստէ տիր , տէյի'լ մի :

Հանրիէթ . - Էվվէթ , Բարիստէ տիր :

Անտրէ . - Պէլքի տէ պու խանէ տէրունինտէ տիր :

Հանրիէթ . - Օղլում , պու պապտէ պէնի զիեատէ իսթիճվապ իթմէհին :

Անտրէ . - Թէքրար սիւալ իտէրիմ , պու եօլտա հարէքէթէ նէ՞ սէպէպ վար տըր : Սաատէթ՝ հէր վազըթ զուհուրա կէլէն վազըլալարտան տէյիլ տիր : Պինապէրին օսաատէթի իսթիհսալ իթմէք իշին եալընըզ պիր էլ ուզաթըլմասը լաղըմ կէլտիկի հալտէ , պու մուամէլէհի իրթէ-

սի կիւնէ պըրագմագ տիվանէլիք տէյիլ մի տիր : - Պունտան գաթինաղար , պագալըմ պէնիմ իչին եալըն վա՞ր մը տըր :

Հանրիէթ տ'Օպէրիվ պիր տիթրէմէ հիսս իլէ , պէյնգի սօլտու , վէ Անտրէնին ֆիքրինին քիւհնիւնիւ օդումագ իսթէրճէսինէ , կէօղլէրինի մէրգումուն իւզէրինէ աթֆ իյլէտի : Պատէհու իֆատէեէ աղազ պիրլէ ,

— Նէ՞ սէօյլէտինիզ . զալիպա , Պէհլէ՞ պէնի՞ իլէն եալըն վա՞ր մը տէտինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Անտրէ . - Ֆիլվաղը , մատամ , էօյլէ սէօյլէտիմ :

Հանրիէթ . - Պու սէօղլէրին մանէասը նէ՞ տիր :

Անտրէ . - Մա'տամ , պու տա պէնիմ սըրըրմ տըր : Սիզ քէնտի սըրըրնըզը կիզլէեօրսունուզ , պէն տախի քէնտիմինքինի կիզլէրիմ :

Հանրիէթ . - Անտրէ , պէյնգինիզ սօլմուշ , հէմտէ զիւ եատէսիլլէ սօլմուշտուր... վէ սիմանըզտա միւշահէտէ օլունան չիզիկլէրտէն , ազիմ քէտէր իչինտէ միւսթաղրագ օլտուղունուզ անլաշըրեօր : Կէօղ գաբագլարընըզ տախի դըզարմըշ , վէ անլընըզ՝ վագթինտէն էվվէլ պուրուշմուշ... Մութլագա սիզ , տիւշարը իզթիրապ օլմուշսունուղ տուր :

Անտրէ . - Էվվէթ , սահիհ տիր :

Հանրիէթ . - Պէլքի պիր ֆէնալըգ սիզի թէհտիտ իթմէքտէ տիր :

Անտրէ . - Օ տա սահիհ տիր :

Հանրիէթ . - Տէհէթլի պիր ֆէնալըգ , տէյիլ մի :

Անտրէ . - Էվվէթ :

Հանրիէթ . - Նամուսունուղ թէհլիքէտէ՞ մի տիր :

Անտրէ . - Խա'յր , մատամ . ալէմին պու սէօղլէ վիրտիկի մանէա իւզրէ , նամուսում թէհլիքէտէ տէյիլ տիր :

Հանրիէթ . - Օ հալտէ պիր չարէ պուլապիլիիզ : Պու ալէմտէ չարէսիզ շէյ եօզ տուր : Ձէհլիրին եանընա , ճէնապը Հագգ պատղէհլիրի վագ իթմիշ տիր : Իմտի , հա

գըգէթի հալի պանա պիտիլին : - Իքիմիզ պէրապէր չա-
լըլըլըլը :

Անտրէ . - Թէքրար իտիեօրում, մատամ, սիզ պէնտէն
քէնտի սըրրըմը իսթէեօրսունուզ, հալպու քի անը սէօյլէ-
եէմէմ :

Հանրիէթ . - Վալիտէնիզէ սէօյլէեէճէճմիսինիզ :

Անտրէ . - Էվվէթ , եալընըզ անէ սէօյլէրիմ :

Օլ վագըթ Հանրիէթ , Անտրէնին պողազընա սարըլա-
րագ , սաչլարընը վէ եանագլարընը էօրտիւկիւ սըրատա ,

— էօյլէ իսէ , օղլում , հէր շէյի պանա սէօյլէ . . .
սէնի գուրթարմագլըլըմա միւսնատէ էթ , զիրա պէն սէ-
նին վալիտէնիմ :

33

Թէէսսիւր վէ հէեէճան վէ ուզուն ուղատիւէ հիքեա-
եէլէր զէմանը օլմատըլընտան , վէ վագըթ միւսթաճէլ
օլուպ , սօղըրուտան սօղըրու մագսէտէ եիւրիւմէք լազըմ
կէլտիկինտէն , Անտրէ , քէնտի էօմրիւնիւ , եանի իսմինի
ունութմուշ օլտուլու պիր քէօյտէն քէնտիսինի մէճհուլ իւլ
աչվալ պիր քիմէնին ալտըլը , վէ Բարիստէ Լուի-լը-Նրան
մէթէպինէ կէթիւտիկի կիւնտէն պէտ իլէ մուլթասարէն
նագլ իթտի :

Եալընըզ պիր տէֆա , օ տա , օղլու , ալթը պին Փը-
րանգ այլըգ թախսիսաթընըն պիրտէն պիրէ քէսիլտիկի
զէմանտան պահս իթտիկի սըրատա , Հանրիէթ , խմէզքիւր
նագլիեէթի գաթթ իլէ , հիտտէթամիզ սուրէթտէ ,

— Ա՛հ, ալշա՛գ, տէտի :

Անտրէ . - Վախտէճիեիմ, քիմտէն պահա խտիեօրսու-
նուզ :

Հանրիէթ . - Պու ազչէ սիզէ քիմին էլիլէ վէրիլը ի-
տի իսէ, անտէն պահա խտիեօրսում, չիւնքի պէն հիչ պիր
վազըթ սէնին թախսիսաթընը քէսմէտիմ, վէ սէնի հէման
ղէնկին զանն իթտիկիմ հալտէ, թախսիսաթընըն գաթթ
խտիլմիշ օլտուղու խապէրի հիտտէթիմի մուճիպ օլտու :

Անտրէ . - Զանն խաէրիմ քի, պանա բարա վիրմէկէ
մէմուր օլան քիմսէ, պիր մուգավէլաթ մուհարրիւրի տէ-
յիլ տիր :

Հանրիէթ . - Խա՛յր, խա՛յր, մուգավէլաթ մուհարրի-
ւրի տէյիլ տիր :

Անտրէ . - Էօյլէ իսէ, քիմ տիր :

Հանրիէթ . - Սէնինլէ պէնիմ արամտա վասըթա իթ-
թիխազ էլլէտիկիմ քիմսէ տիր : Մէրգումա քեամիլէն էմ-
նիլէթիմ պուլունմագտա իտի : Սանա, հէր շէյի թէֆէր-
ուլաթըլա անլառաճաղըմ, ֆագաթ չիմսիլիք սէն հի-
քեաեէնէ տէվաթ էթ :

Անտրէնին, վախտէսինէ սէօյլէտիկի շէյլէրի օգուեան-
լարըմը պիլիլլէր : Եանի մէրդում, ժէրմէն հագգընտա
հիսս իթտիկի աշգ ու մուհապպէթի, վէ օ աշգ ու մու-
հապպէթին տէհշէթլի նէթիճէլլէրինի, վէ պուլութսուզ
զանն օլունան գուպպէյի տսիւմանտա պաղթէթէն կէօք
կիւրիւլտէմէկէ պաշլատըղընը, վէլհասըլ իշպու Բարիս ֆա-
ճիասընը, թաֆսիլաթ վէ թէֆէրուլաթըլա անլաթմա-
սընտա, Հանրիէթ, վազթիլլէ քէնտիսինին տէ թէօմէթլի
պիր աշգ ու սէվտաեա միւպթէլա օլմասը իւղէրինէ, չէք-
տիկի միհն ու մէշագգաթը խաթըրլաեաբագ, կէօզ եաշ-
լարը տէօքմէքտէ, վէ եալաշ սէտա իլէ,

— Պիշարէ գատընճըղա՛ղ, գալպինի սանա վիրմիշ օլ-
տուղու իչլին աճապա նէ՛ տէրէճէ միւզթարըպ օլուեօր . . .

լաքին պու հագգսրղլըզ վէ վալիմիք տիր . . . օղլում, Անտրէ՛, պու մէրթէպէ կիւզէլ վէ իֆֆէթ ու իսմէթ սահիպէսի օլան պիր դատընը սէվմէմէք միւմֆրին մի տիր . . . Անտրէ՛, պէն տէ սէնին ժէրմէնինի սէվէրիմ, հաթթա գաւպէն սէվէրիմ, տէտի :

Անտրէ, նազլիեթինի, եանի էլմասլարըն սիրգաթընա, վէ թայեին օլունմուշ օլան տէհէթլի պիր մէօհէթին պիր գաշ սաաթտան հըլուլ իտէճէկի տէրէճէսինէ գատար իւլէրի կէօթիւրտիւ, վէ Հանրիէթ, պու նազլիեթին խիթամընա վազըթ պըրագմաղտան,

— Պիր միլիօն մու . . . Տիմէք ժէրմէն գուրթուլմուշ տուր . . . Համտ օլտուն միլիօնլարըմ վար տըր : Պէնիմ սէրվէթիմ, եախօտ տահա տօղրուսու սէնին սէրվէթին ճէսիմ տիր, ազիզիմ Անտրէ, չիւնքի պանա աեիտ օլան շէյլէր, չիմտի սէնին տիր, տէտի :

Պու սէօղլէրի իչիթ տիկինտէ, Անտրէնին հիսս իյլէտիկի թէէսսիր, ճէհէնէմտէ մահըիմ օլմուշ պիր քիմսէնին պիր մէլէք մարիֆէթիյլէ գուրթարըլըպ, ճէննէթ գաբուլարընըն գարչընտա հիսս իտէկէլմէսի թապիի օլան մէսէրրէթէ պէնղէթիլսէ, խիւաֆը հագըգէթ պիր թէշսիհտէ պուլունուլմուշ օլմալ :

Պինապէրին Անտրէ, չիւքրանիյեթինին վէ մէսէրրէթինին չիտտէթի ֆէվգէլատէսի արասընտա, Հանրիէթին էլլէրինի էօքէրէք,

— Ա՛հ, վալիտէճիեի՛մ, սէվկիւլիւ վալիտէճիեի՛մ . . . հաեաթըմտան զիեատէ սիղէ պօրճլուեում, տէտի :

Հանրիէթ. - Վազըթ զայ իթմէեթիլիմ, - Սէքիզ օն միլիօն ֆրանգա մալիք օլան պիր վալիտէնին պիր միլիօնունու ալըպ, օղլունա թէսլիմ իթմէսինտէ, կիւճ պիր շէյ եօք իսէ տէ, սիղէ իչպու պիր միլիօն, պու կիւն, պու ազալամտան էվլէլլազըմ տըր : Տահա տիւնէ գատար ատէթա պիր մահպուս օլտուղումտան, հիչ պիր շէյտէն խա-

պէրտար տէյիլ խորմ: Պու կիւն իսէ, պիր չօճուգ գատար տա չէյ պիլմէմ: Իմտի, Անտրէ՛, սէն, ահվալը ալէմի պիլտիկին հալտէ, պանա ըհհպէր օլ, վէ միւհթամ օլտու շոււն պիր միլիօնու պիր ան էվվէլ էլտէ իթմէք իչին, հէր նէ եարմագլազըմ իսէ, անը պանա էօյրէթտիր:

Անտրէ. - Ա՛հ, վալիտէճիեիմ, պիրինճի միւլաղաթը մըղըն մէսէրրէթինէ պէօյլէ պիր մէքրուհ ազչէ մէսէլէ սինի գարըշտըրմագլըդ, պէնիմ իչին նէ՛ պիւեիւք քէտէր վէ մէզէլլէթ տիր:

Հանրիէթ. - Սէն պուրալարընը տիւչիւնմէ, վէ չաբուգ պանա ճէվապ վէր:

Անտրէ. - Վա՛լիտէճիեիմ, սէրվէթինիզ նէ՞տէն իպարէթ տիր: Էմլաքը մէնդուլէ՞ մի տիր, եօգսա թահվիլթ մը տըր:

Հանրիէթ. - Էմլաքը մէնգուլէմտէ վար... թահվիլթըմ... հաթթա բէք չօգ թահվիլթըմտա վար...

Անտրէ. - Թահվիլթընըզ նէ՞ ճինստէն տիր:

Հանրիէթ. - Տէմիր եօլու թահվիլթը... տէվլէթ սէնէտաթը... պանգա հիսսէլէրի տիր... պուշլարըն միգտարը մէճմուինի պիլմէմ, լաքին պու միգտար ճէսիմ տիր:

Անտրէ. - Բարիստէ պիր մուգավէլթ մուհալլըրինիզ վա՞ր մը տըր:

Հանրիէթ. - Էվվէթ:

Անտրէ. - Քի՞մ տիր:

Հանրիէթ. - Մ. Ֆ... նամ քիմնէ տիր քի, թախսիսաթընըն խայինճէ քէսիլտիկի կիւնէ գատար օ թախսիսաթը անտէն ալմագտա իտին: Հէր քէստէն քէնտիմի կիզլէտիկիմ կիպի, օ ատէմտէն տախի կիզլէտիկիմտէն, մէղքիւր թախսիսաթ ազչէսինին քիմին թարաֆընտան սանա կէօնտէրիլտիկինի պիլմէզ իտի: Քէնտիմի պու սուրէթլէ կիզլէմէսէ նէ՞ սէպէպիմ վար իտի. օլ վագըթ պէն, ատէթա

պիր տիվանէ իտիմ: Հալպու քի պու կիւն, հագըգէթէ քէս-
պի վուգուֆիյեթ իթմէսի ասլա վաղիֆէմ տէյիլ տիր:
Պիր վալիտէնին իւք վաղիֆէսի, էվլատընը սէվմէք տիր:
Էվվէթ, պէնիմտէ պիր օղլում վար տըր. անը սէվէրիմ,
վէ օնտան տօլանը իֆթիխար իտէրիմ: Եալան վէ միւրա-
յիլիքլէ, գապահաթ խաֆիֆլէնէմէզ: Անճագ, ֆէվգէլատէ
մուհապպէթ վէ ուպուտիեթլէ օ գապահաթ աֆվ օլու-
նապիլիր: Իմտի, օղլում Անտրէ, էմին օլ, վալիտէն պուն-
տան պէօյլէ սէնի թէրք իթմէեէճէք տիր: - Հէր նէ իսէ,
պու սըրատա, Մ. Ֆ. . . պիզէ եարտըմ իտէճէք տիր, տէ-
յիլ մի:

Անտրէ. - Էօյլէ զանն իտէրիմ:

Հանրիէթ. - Շիմտի նէ եաբմագ լազըմ իսէ, անը
տիւշիւնէլիմ:

Անտրէ. - Էվվէլ էմիրտէ թահվիլաթ վէ սէնէտաթը-
նըզըն մուհաֆըզը քէնտիսի մի տիր:

Հանրիէթ. - Էվվէթ, քէնտիսիսին պիր մագպուզ սէ-
նէտի եէտիմտէ տիր:

Անտրէ. - Օ հալտէ, վալիտէ, վագըթ կէչիրմէքսիզլին
պանա պիր միլիօն ֆրանգ վիրէպիլմէք իւզրէ, հէր կիւնա
վէսայիթի իսթիմալ էյլէմէսինի թահրիրէն քէնտիսինէ պէ-
եան իտին:

Հանրիէթ. - Շիմտի պիր թէզքիրէ եազարըմ:

Անտրէ. - Լաքին, պէլքի մունթազամ պիր սէնէտ
թալէպ իտէճէք, վէ օ սէնէտի քէնտիսի գալէմէ ալմագ
իսթէեէճէք տիր:

Հանրիէթ. - Օ սէնէտի պանա կէթիրիրսին, անինտէ
իմզա իտէրիմ:

Անտրէ. - Պէլքի սիզլին հուզուրունուզ լազըմ կէլէճէք
տիր:

Հանրիէթ. - Մ. Ֆ. . . եի պուրատա կէթիրիրսին, եա-
խօտ հէր հալտէ պէնիմ, քէնտի իտարէխանէսինէ կիթ-

մէքլիկիմ իգթիզա իթտիկինտէ , պուրատան պէնի ալըպ կէօթիւրիւրսին :

Անտրէ . - Ա՛հ , վալիտէ , նէ՛ դատար խայրխահսըն :

Հանրիէթ . - Պանա խայրխահսըն տիմէ , եալընըզ վալիտէսին տէ , չիւնքի պու իքի քէլիմէլէր , պէնիմ իչին տալիմա այնի մանէատա օլմագ լազըմ իքէն , անճագ պունտան պէօյլէ այնի մանէատա օլաճագլար տըր :

Հանրիէթ , Անտրէնին իսթէտիկի մէքթուպու սէրիան եազտը , վէ պատէհու դուճագլաեըպ , պիր դաչ տէֆա անլընտան պուս իթտիքտէն սօնրա ,

— Հայտէ Անտրէ՛ , օղլում , չաբուգ կիթ . . . մուվաֆֆագ վէ մութլու օլ , վէ հէր չէյին սըրասընտա օլտուղունու վէ ժէրմէնին գուրթուլտուղունու պանա խսպէր վէր . . . ժէրմէնինի սէվ , զիրա անը պէն տէ դալպէն սէվիեօրում , տէյի պէեան իթտի :

Անտրէ , սօն տէֆա վալիտէսինի տէրաղուշ իտէրէք , օթէլտէն տիշարը չըգտը :

Մէրգում , իւմիտլէ մէֆթուն օլմուշ օլուպ , նիչէ կիւնլէրտէն պէրու մուզթարըպ պուլունան դալպի , օլ տագըրգատա հիւրը վէ մէսրուր իտի :

Չիւնքի ժէրմէնին սէլամէթի իչին պիր միւճիզէ լազըմէտէն օլտուղու հալտէ , օ միւճիզէ պու քէրրէ վուգու պուլտու , եախօտ էօյլէ օլտուղունու Անտրէ զանն իտիեօրտու :

*
* *

Մատմուազէլ տ'Օպէրիվին կէչիրտիկի էօմրիւն երկիրմի իքի սէնէ միւտտէթինի պիր դաչ սահիֆէտէ նագլ ու պէեան իտէպիլիրիզ :

Հիքեաեէմիզ խիթամ պուլտուղու սըրատա , կէչմիշ վագըրալարտան մուֆասսալէն պահա իթմէքլիք , միւնասիպէթսիզ օլաճաղընտան , եալընըզ էլզէմ օլան պազը խուսուսաթը տէրճի սահիֆէ իլէ իքթիֆա իտէճէեիզ :

Էվվէլ էմիրտէ , Էկէր օգուեանլարըմըղըն խաթըրլա-
րընտան չըգմըշ իսէ , իշպու հիքեանէնին մուգատտէմէ-
սինի տէրխաթըր իթմէլէրինի քէնտիլէրինտէն ըէճա իյ-
լէրիզ :

Հանրիէթ , Պաթինեօլ պուլվարընպաքի էպէ գարընըն
խանէսինտէ տիւնեանա պիր էլքէք էվլատ կէթիրտիքտէն
սօնրա , Օրլէան շէհրի ճիվարլարընտա , թէյղէսի գօնթէս
տը Նանքըէյին միւթէսարըրփ օլտուղու սէյֆիէեէ կիթ-
միշ իտի , վէ Մ . տ'Օպէրիվ տէ , մէզպուրէեի , աէօրթ կիւն-
տէն պէրու մէզքիւր սէյֆիէետէ մուգիմ զանն իտիեօր-
տու :

Արատան իւշ կիւն կէշտի . Տէօրտիւնճիւ կիւն , էօյլէ-
տէն սօնրա , Բարխստէն Հանրիէթէ պիր թէլէկրաֆնամէ
վիրուտ իթտի : Ժօղէֆ նամ իհթիեար խըզմէթքեար թա-
րաֆընտան քէշիտէ օլունմուշ օլան պու թէլէկրաֆնամէ-
տէ , « Կէլին մատմուլաղէլ , էֆէնտիմ աղըր խասթա տըր »
տէյի եաղըլմըշ իտի :

Պիշարէ գըզ , պու խապէրի ալընճա , տէհշէթլի պիր
էնտիշէեէ տիւշար օլտու : Աճապա բէտէրինին ահվալը
սըհհիեէսի հազըգէթէն աղըր մը իտի , վէ թէլէկրաֆնա-
մէեի նի՛շին գօնթ տը Լօքէրն իմզալամանըպ տա , Ժօղէֆ
իմզալամըշ իտի :

Պու խուսուս՝ մէրգուլէնին ֆիքրինտէ պիր չօգ շայ-
եանը թէէսսիւֆ միւլահազաթ վէ հիսսիեաթա սէպէպ օ-
լուպ , օթէլ տ'Օպէրիվտէ էսրարի վէ մուճիպի քէտէր պիր
հալ վազը օլմուշ օլմասընա , վէ իհթիեար բէտէրինին պիր-
տէն պիրէ խասթալանմասը , օ հալտէ նէշէթ իթմիշ պու-
լունտուղունա իսքեաթ օլտու :

Հէր նէ հալ իսէ , իքի սաաթ սօնրա , պու կէնճ գըզ ,
տէհշէթինտէն նաշի եարը մէճնուն օլարագ , քէնտի սա-
տըգ խըզմէթճիսի Իւրսիւլ գատըն իլէ պիրլիքտէ չըմէնտը-
ֆէրէ ըաքիպ օլտու : Պունլար , օ ագշամը Բարխս մէվգի-

Ֆինէ մուվասըլէթլէրինտէ , ժօզէֆի ըրթթըմ իւզէրինտէ պուլտուլար :

Մէրգում , աղղընտան պիր քէլիմէ չըգարմազտան , սիմասընըն ալթիւսթ վէ կէօլլէրինին գըզարմըչ օլմասընտան վէ տօտագլարընըն տիթրէմէքտէ պուլունմասընտան , Հանրիէթ , էլէմպախչ հիսսիեաթընտա եանըլմամըչ իտուկինի անլաեարագ , տալկըն տալկըն ,

— Էվիսիզտէ պիր ֆէնալըգ օլմուչ տուր , աէյլլ մի , տէտի :

Ժօզէֆ , լագըրտը իթմէկէ իգթիտարը պուլունմատըղընտան , էվվէթ մանէասընտա պաչընը սալլատը ,

Հանրիէթ . - Եա՛ Րապպի եա՛ Րապպի . . . բէտէրիմ էօլտլլ մի :

Ժօզէֆ . - Խա՛յր . . . խա՛յր . . . էօլմէտի . . . Փագաթ բէք ֆէնա տըր . . . Ղաեթ աղըր տըր :

Հանրիէթ . - Փէնտիսինի հաեաթտա պուլաճաճմը երմ . . . Ժօզէֆ պանա ճէվապ վէր . . . պէնի թանըեաճաճմը տըր :

Ժօզէֆ . - Շիւպհէսիզ , ազիզէմ մատմուազէլ . . . ումարըմ քի սիզի թանըեաճաճա աղըր . . . հաթթա պունուն միւմքին օլտուղունու տա սիզէ թէէմին իտէրիմ :

Հանրիէթ . - Էօյլէ իսէ , չաբուգ կիտէլիմ :

Ժօզէֆ , պու սըրատա եալան սէօյլէմիչ իտի , լաքին պու եալանը՝ կիւնահսըզ վէ հիւսնի պիր մագսէտ իչին իտի : Շէօյլէ քի Հանրիէթ , վագըայի միւտհիչէեի պիրտէն պիրէ իշիթմէքլէ ֆէնալաչմասըն իչին , պու եօլտա պիր լիսան գուլլանմըչ իտի :

Եէվմի մէգքիւր ոապահը , Մ. տ՝Օպէրիվ , քէնտի միւհմիսի , սայքի քէնտիսի վէ հէման էվլատը տիմէք օլան գօնթտը Լօքէրնին՝ պիր շախսը մուղիրը , ըէղիլ վէ սապըգալը օլտուղունու , վէ մէրգումուն՝ հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէվգըֆ իտիլտիկինի խապէր ալմասը իւզէրինէ , պէյնինէ

նիւզուլ իսապէթ իթմէքլէ , պիր տաղըգա պիլէ ագլընա մալիք օլամանեարադ թէսլիմի բուհ իյլէմիշ իտի :

Հանրիէթ , զաաֆէթի վէ հէեհճանը միւսաատէ իթ-տիկի մէրթէպէ սիւրաթլէ ժօզէֆին կէթիրտիկի արապա-եա տօղրու եիւրիւտիւկիւ սըրատա ,

— Պազաթ նաճըլ օլուր քի , պիշարէ բէտէրիմի պէօյ-լէ եալընըգճա պըրադտընըզ , տէտի :

Ժօզէֆ . - (Ճէնազէնին էթրաֆընտա թօբլանմըշ օլան բէհապիյնի իյմա իտէրէք .) Խա՛յր , մատմուազէլ , եալընըզ տէյիլ տիր :

Հանրիէթ . - (Սէսի տիթրէեհէրէք .) Շիւպհէսիզ միւ-սիւ Բօպէր բէտէրիմին եանընտա տըր :

Ժօզէֆ պաշընը էյաի , վէ ճէվապ վիրմէտի :

34

Պիշարէ Հանրիէթտէն օլ տէհէթլի հաղըգէթի ու-զուն միւստէթ կիզլէմէք միւմքիւնսիզ օլտուզունտան , սատըզ խըզմէթքեար , էսնայի բահաէ , միւսիւ տ'Օպէրի-վին ահվալը սըհհիեհէսինտէն հիշ պիր իւմիտ գալմամըշ օլտուզունու , վէ բէվիշի հալէ նէզարէն , կէնճ գըզ , բէ-տէրի խանէսինէ մուվասըլէթինտէ , իհթիեարը մէրգումու պէրհաեաթ պուլամաեաճաղընը իգրար իյլէտի , վէ Հան-րիէթ , օթէլին գարուսունտան իչէրի կիրիպ , եէթիմէ գալմըշ օլտուզունու հիսս իյլէտիկինտէ , ճէնազէնին գօ-նուլմուշ օլտուզու օտատա հիւզնէնկիզ պիր մէնզարէ վա-գը օլտու :

Շէօյլէքի, պիշարէ գատըն, մէյեուսիյեթլէ նաչըն իւզէրինէ աթըլըպ, անըն պէեազ սաչլարընը, դաբալը կէօզլէրինի վէ սօլմուշ եանազլարընը պուս իյլէտիկի կիպի, քէնտիսինի կիւյա իշիտէպիլիրճէսինէ պազը սէօզլէր իրատ իտիպ, ճէվապ վիրմէսինի թէմէննի իյլէտի, վէ լաքին էճէլին զալիմ հիւքմիւ գաթիէն իճրա օլունմուշ օլտուղունա թէէմին օլտուգտա, էլլէրինի վէ սէտասընը գուպպէյի ապիւմանէ տօղրու բէֆ իտիպ, ճէնապը Հադգտան միւճիզէ իճրատընը նիեազ իյլէտի :

Հանրիէթ զաթէն զայիֆ վիճուտօլուպ, տիկէր պազը միհն ու ճէֆա տալի չէքմիշ օլտուղունտան, պու սըրատաքի հալը տէհչէթիշթիմալի քէնտիսինի թէլէֆ իտէպիլիրքէն, պու հալէ տալի մուգավէմէթ իտէպիլէրէք, իքք քէտէր ու էլէմի եէրինէ, պիլնիսպէ սիւքիւնէթ գայիմ օլտու, վէ պու գատար եազըն զանն իթմէտիկի ֆէլաքէթի վազըանըն սէպէպինի անլամագ իսթէեէրէք, փօզէֆ նամ խըզմէթքեարը իսթիճվապ իյլէտի :

Ժօզէֆ, մէզպուրէնին գալպկեահընա իքի ուճլու պիր խանչէր սաբլաեաճազընը պիլմէրլէ պէրապէր, օ կիւնիւ սապահլաեըն վազը օլան վուգուաթը պիլա թէրէտուիւտ մէզպուրէեէ հիքեաեէ իյլէտի :

Պու սօն տարպէ, Հանրիէթ իչին, քեաֆֆէյի ֆէլաքէթլէրինտէն զիեատէ տէհչէթի իտի. շէօյլէքի, քէնտիսինի իզֆալ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէնսուպու պուլունտուղու ատէմ, վէ քէնտիսինի վալիտէլիք հալինէ կէթիրմիշ օլան, վէ կիւնիւն պիլմինտէ իսմինի թաչըեաճազընը զանն իյլէտիկի պու շախս, մէկէր իսէ պիր ալչադ, պիր զատտար վէ պիր սարիք իմիշ :

Մատմուազէլ տ'Օպէրիվ, ուղուն պիր ա'հ իտիպ, պիր գաչ այ մուգատտէմ, պիր կիճէ, Բօպէրթ տը Լօքէյնին ալչադճասընա կիրմիշ օլտուղու մէզքիւր եաթադ օտասը հալըար իւզէրինէ էօլիւ կիպի սէրիտի : Մէրգումէ, ազլը

պաշնա կէլտիկինտէ , սաերգլաեօրտու , վէ պիր խայլի կիւն էօմրիւնիւ թէհլիքէեէ գօյմուշ օլան շէտիտ պիր նէօպէթ զուհուր իթմէքլէ , պու նէօպէթին իզալէսինտէ , Հանրիէթին ֆիքրինտէ հասըլ օլան իւք միւլահազա , էվլատընը տիւշիւնմէք խուսուսու օլտու :

Պիշարէ , օղլունուն նէ օլտուղու պիլէմէտիկի կիպի , անը պուլմագ իչին նէ՝ կիպի պիր վասըթաեմ միւրաճաաթ իթմէք լազըմ կէլտիկինտէն տէ պիխապէր իտի , վէ վազը համլինին վուգու պուլտուղու շայեանը թէէսսիւֆ խանէյի պուլմագ իգթիտարընտան մահրում օլտուգտան պաշգա , էպէ գարընըն իսմինի տէ պիլմէմէքտէ իտի :

Պէօյլէճէ , թէհնինին բարչասը օլան վէ քէմալը աչգ ու մուհապպէթլէ զայիֆ անըլ իւզէրինէ տօտագլարը վազ իտիլիշ պուլունան օլ պիկիւնահ մասուճըզազ , կիճէ վագթը շու եա պու օօգաղըն պիր քէօշէսինէ աթըլան վէլէտիզինալար միսիլու , սէֆալէթ վէ սէրսէրիլիք իչինտէ պիւսիւնէճէք իտի :

Պէօյլէ պիր պէտպախթ մասուճուն պախթ ու թալէի վէ միւսթագպէլի աճապա նէ՞ գատար շայեանը թէէսսիւֆ վէ պէլքի տէ մուճիպի խէճալէթ օլաճագ իտի :

Սահիպսիզ պիր էվլատ հէր կիւնա մուզիբր թէմաեիւլէ միւսաեիտ օլուպ , էօյլէ պիր էվլատըն , հէր քէսին նէֆրէթ իյլէտիկի մուզիբր թարիգլէրէ , իհթիեաճ վէ աճըզ սէպէպիլլէ տուխուլ իյլէմէսի թապիի օլտուղու էմաալիլլէ միւսպէթ տիր :

Իմտի , Հանրիէթին օղլու Անտրէ տախի պիւսիւտիւկիւնտէ , բէտէրի կիպի պէլքի պիր հայլազ օլաճագ իտի :

Հանրիէթ պուրալարընը տիւշիւնիւպ , թէճէննիւն իթմէքտէն էվլէլ վագըլ օլան պաշ տէօնմէսի կիպի պիր հալհիս իյլէմէքտէ իտի իսէ տէ , պիւթիւն գուվլէթիլլէ մուգալլէմէթ իթմէքտէ , վէ նէթիճէսինի մէմուլ իթմէտիկի պիր թագըմ վահի թահարրիեաթա ըհպէրսիզ վէ բու-

սուլասըղ պաշլամագ իւզրէ պիր ան էվվէլ տեաղա գալգ-
մահա զայրէթ իյլէմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ, եաթաղընտան իւք տէֆա գալգտըղը կիւն,
սալլանարագ օտասընտա կէզմէքտէ իքէն, յօղէֆ նէզտի-
նէ կէլէրէք :

— Մատմուազէլ, խասթալըղընըղ էանասընտա, պիւ-
տէն քիմէնիլին թանըմատըղը պիր շախս պիտտէֆաթ օ-
թէլէ կէլտի, տէտի :

Հանրիէթ. — Պու առէմ նէ խթէեօրտու :

Ժօղէֆ. — Ձաթընըղա պիր ան էվվէլ կէօրլւշմէք իս-
թէեօրտու . . . Տիւն թէքրար կէլտի, վէ զաթընըղըն պուն-
տան պիր խայլի վագթա գատար քիմնէյի գապուլ իտէ-
մէեէճէկինիզի պիտիրմէքիկիմ իւզէրինէ, պիր մէքթուպ
պըրագտը :

Հանրիէթ. — Օ մէքթուպ նէրէտէ տիր :

Ժօղէֆ. — Իշթէ, պուրատա տըր :

Մէրգուլ խըզմէթքեարըն վիրտիկի մէքթուպու Հան-
րիէթ ալըպ, եաթաղընըն քէնարը իւզէրինէ օթուրտուգ-
տան սօնրա, հէեէճան վէ իզթիրապը գալպ իլէ մահֆա-
ղասընը եըրթտը, վէ աթիտէքի սաթըրլարը օղուտու .

« Էկէր մատմուազէլ Հանրիէթ տ'Օպէրիվ, չըգան հոկ-
տեմբեր պընըն Ձէ իւնտէ տիւնեաեա կէլմիշ օլան վէ Ան-
տրէ իսմինի թաշըեան պիր էրքէք չօճուգ հագգընտա մա-
լիւմաթ ալմանը արզու իտէր իսէ, պու մէքթուպու եա-
ղան քիմնէ, իշպու արզուեու թէմամիլէ իճրա իթմէկէ հա-
ղըր տըր :

« Պիր գաչ տէֆալար խանէնիզէ կէլտիմ, ֆագաթ
խասթալըղընըղ հասէպիլլէ գապուլ օլունամատըմ :

« Անճագ քէսպի աֆիյեէթ իթմէք իւզրէ պուլունտու-
ղունուզու մէմուլ իթտիկիմտէն, եարըն տէյիլ օ պիր կիւն,
եանի չարչէնպիհ կիւնիւ, սաաթ պիր իլէ իքի արասընտա
թէքրար կէլէճէեիմ, վէ գալիէն խքեաթ օլմուշում տուր

քի , պու վիզիթամտան խապերտար օլտուղունուզ վէ մագ-
սէտինի պլտիկինիզ հալտէ , թարաֆընըղտան դապուլ օ-
լունմագ շէրէֆինէ նայիլ օլաճաղըմ :

« Պունուն ագսի թագտիրինտէ , վիրէճէք մալիւմա-
թըմըն էհէմմիեէթտէն արի օլտուղունու տէրք իտէրէք ,
պիր տահա կէլմէեէճէեհիմ :

« Պու միւնասիպէթլէ թագտիմի իլթիֆաթ իյլէր հա-
քիր վէ միւթիւ պէնտէնիզ : »

Իմզա , մէքթուպուն եաղըսընտան ֆարգլը վէ օգու-
նուլամաղ սուրէթտէ իտի :

Հանրիէթ . - (Գէնտի քէնտիեէ .) Ահ , իշթէ , ճէնա-
պը Հագդտան քէմալը թէղարու իլէ տիյէտիկիմ իզի , նի-
հաեէթ պուլապիլտիմ : - Հագդ թէալա հաղըթլէրի նի-
եաղըմը իշիթտի , վէ օլ պապտէ մուվաֆֆադաթ պու-
եուրտու :

Մէրգումէ , պիր չան չալմասըյլա անինտէ ժօղէֆ ի-
չէրի կիրտի :

Հանրիէթ . - (ժօղէֆէ .) Պու մէքթուպու կէթիրէն
չախսը էլպէթթէ կէօրտիւնիւզ :

Ժօղէֆ . - Էվվէթ , մատմուաղէլ կէօրտիւմ , զիրա մէք-
թուպու պանա թէսլիմ իթտի : Պունտան գաթինաղար իքի
իւչ տէֆա տա պէնիմէ կէօրիւշտի :

Հանրիէթ . - Նէ՞ քիսվէթտէ տիր :

Ժօղէֆ . - Հէնուղ կէնճ , ուղուն պօյլու , ղաեէթ ղա-
յիֆ , սարըմսը վէ մալի կէօղլիւքլիւ տիւր , Վագաա սի-
մաճա չիրքին իսէ տէ , իյի պիր տէլիզանլըեա պէնզէեօր ,
էլպիսէսի լաեըզլը օլմաղլէ պերապէր , քէնտիսի չիւպհէ-
սիզ պիր ասըլզատէ տէյիլ տիր : Պէն , պու ատէմի , պիր
միրաս սաեէսինտէ զէնկինլէշմիշ , վէ հաղըր էլպիեէ սա-
թան պիր տիւքքեանտան պիր թագըմ հաղըր էսվապ սա-
թըն ալմըշ Բարիսի պիր իշճի ղանն իտիեօրում : Գէնտի-
սինի ագտէմճէ տախի կէօրմիւշ օլտուղումու մէմուլ իտի-

եօրում, ֆագաթ պէնիմ կէօրտիւկիւմ զէման, պու գը-
եաֆէթտէ տէյիլ իտի, վէ իշթէ պու սէպէպլէ մէրգու-
մու թանըեամաեօրում:

Ժօզէֆին պու թարիֆինտէն Հանրիէթ պիր շէյ ան-
լաեամատը, վէ լաքին քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Պու ատէմ հէր քիմ տախի օլսա, քէնտիսինի կէօր-
մէլիեիմ, վէ քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէլիեիմ, տէյի պէեան
կլլէտի:

Ժօզէֆ. — Տիմէք օլուր քի, մատմուազէլ, մէրգումու
դապուլ իտէճէքսինիզ:

Հանրիէթ. — Էվվէթ, եարըն էօյլէտէն սօնրա ափտէթ
իտէճէք տիր: — Իմտի քէնտիսինի պիր ազ պէքլէթին, վէ
տէրհալ պանա խապէր վէրին:

Ժօզէֆ. — Բէք կլի մատմուազէլ:

Իրթէսի կիւն, սաաթ պիր իլէ իքի արասընտա, Ժօ-
զէֆ, իլք կիւնտէն պէրու գուվվէթի արթմագտա օլան
Հանրիէթին օտասընա կիրիպ,

— Մա'տմուազէլ, օ ատէմ կէլտի... աշաղըտա տըր,
տէտի:

Հանրիէթ. — Չաբուգ պուրաեա կէթիրին, վէ պիզի
եալընըզ պրրագըն:

Պիր ազ սօնրա, միւսաֆիրի մէրգում, Հանրիէթին օ-
տասընա կիրիպ, քէմալը հիւրմէթ իւզրէ սէլամ վիրտի:

Պու ատէմ, մահուտ Սարիօլ օլուպ, անճագ էլպիսէ-
սի վէ հէյեթի թէպտիլ օլմուշ իտի: Մէրգում, պու թէ-
շէպպիւսիւնտէն էվվէլ, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիւշիւն-
միւշ իտի:

— Պու գըզ, սիւտանանըն Սէն-Տընի ատասընտա ի-
գամէթ իթտիկինի պիլմէզ, նասըլ քի մատամ Անկօ տախի
պուլնտան խապէրտար տէյիլ տիր: Եալընըզ Բօպէրթ իլէ
պէնիմ պու ճիհէթլէ մալիւմաթըմըզ վար տըր: Բօպէրթ
պազը սէպէպլէրէ մէպնի հիշ պիր շէյ սէօյլէմէեճէք տիր

... տիմէք օլուրքի, պու սըրը պանա աեխտ տիր: Իմտի, պու իշտէ պիւեիւք պիր քեար վար տըր: Ատէթա պիր Դալիֆօրնիա խաղինէսի կիպի պիր ալթուն բունարը կէօրիւեօրում: Պու բունարը իշլէթէճէեիմ, վէ պէլքի օ սանէտէ իրատ սահիպի օլաճաղըմ:

Հէր նէ իսէ, Սարիօլ, Հանրիէթին օտասընա կիրտիքտէ, սօն տէֆա սէլամ վէրիպ,

— Մ'ատմուաղէլ, սատըգ վէ հագիր պէնտէնիզ օլտուղումս, պու միւնասիպէթլէ թէքրար իտէրիմ, տէտի:

Հանրիէթ. — Միւսիւ, պանա մէքթուպ եազան սիզ-միսինիզ:

Սարիօլ. — Էվվէթ, մատմուաղէլ:

Հանրիէթ. — Պիլտիկինիզ մայիւմաթ նէ՞ կիպի շէյլէր տիր:

Սարիօլ. — Հէր շէյի պիլիրիմ:

Վալիտէլիք հիսսիեաթը զաթէն գուվվէթլի օլուպ, լարլա թէրէտտիւտ վէ էնտիշէ իշինտէ գալմաղլա, հիսսաաթ սիեաթը մէգքիւրէ զիեատէսիլլէ թահրիք տալի օլունմուշ իտի իսէ տէ, գարչըսընտա պուլունան շախսըն՝ հէր շէյի պիլիրիմ տիմէսի իւզէրինէ, մէզպուրէնին սօլմուշ օլան սիմասը, ար վէ մահճուպիյէթլէ դըզարտը, ֆազաթ էօյլէ պիր սըրատա մահճուպ վէ միւզտարըպ օլմագ վագթը օլմանըպ, էվլատընը պուլմագ լաղըմ կէլտիկինտէն, մէրգումէ քէնտիսինի թօբլատը, վէ,

— Նէ՞ եալմալը, հէր հալտէ ճէնապը Հագգ ատիլ տիր... շէքտիկիմ պու իշքէնճէ, պէնիմ միւճաղաթըմ օլուպ, իշպու միւճաղաթա իսէ միւսթահագգ օլմուշում տուր... Պինապէրին քէնտիմի լաեղգըլլա միւտաֆաա իթմէլիեիմ, աէյի միւլահաղա իթտի:

Պատէհու Հանրիէթ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, սէրպէսթ պիր թարզտա,

— Սէօյլէեին, միւսիւ, տէտի:

35

Սարիօլ, մէղքերը թէքիֆին ճէվապընը կէճիքտիրմէ-
եիպ, քէլամա պաշլատը :

Մէրգումուն եալան իլէ տօլու օլան պու հիքեաեէ-
սինի թափսիլէն պէեանէ հաճէթ կէօրմէեիպ, շու գատա-
րը պիլտիրիրիզ քի, քէնտիսի ղաեէթ հիլէքեար պիրի օլ-
տուղու ճիհէթլէ, շախսընը թանըթտրգտան սօնրա, կիւ-
եա Լօքէրնին պաղը մէրթէպէ տէքինէ կէլտիկինի իֆատէ
իտէրէք, անընլա վազը օլան պաղը միւնասէպաթընա պու
եօլտա իյզահաթ վիրտի :

Հանրիէթ իսէ, օ ալչազ Բօպէրթ քէնտիսի ալտաթմըշ
օլտուղու հալտէ, Սարիօլուն տախի ալտաթապիլէճէկինի
միւլահազա իթտիկինտէն, վէ պունտան գաթինազար,
Սարիօլուն քէնտիթինէ կէլմէսի, պիւեիւք պիր խըզմէթ իճ-
րասը իչին օլուպ, պու խըզմէթինէ գարշըլըզ պիր շէյ
տախի թալէպ իթմէտիկինտէն, թապիաթիլէ անըն սէօզ-
լէրինէ ինանտը :

Սարիօլ, Հանրիէթին սախավէթինէ կիւվէնէրէք, ի-
տէճէկի խըզմէթ իչին քէնտի թարաֆընտան բազարլըզա
կիրիշմէեի թէճվիզ իթմէտի, վէ պու հիսապընտա եանըլ-
մամըշ օլտուղունու տա վուգուլաթ կէօաթէրտի :

Մէրգում, պէեանաթընա շու վէճհլէ խիթամ վիրտի .

— Հասըլը, մատմուլազէլ, էպէ գատընըն խանէսին-
տէ կէօրտիւկիւնիւզ կէնճ, թազէ վէ շիշման վիճուտու
սիւտանաեը տա պէն պուլտում: Մէղպուրէնին սահիպէի
իֆֆէթ ու իամէթ օլտուղունու տախի թէէմին իտէրիմ:
Մասուլունուզ, պու սիւտանանըն խանէսինտէ, պիր հիւքմ-
տար չօճուղու կիպի իհթիմամլըճա գայրըլմագտա տըր :

Սօն Գտէֆա, եանի տիւն քէնտիսինի կէօրմէկէ կիթտիմ:
- Սըհհէթի շայեանը հայրէթ մէրթէպէտէ պէրքէմալ տըր
... Կէօրսէնիզ, նէ՛ գատար կիւզէլ պիր չօճուգ օլմուշ տուր:
Րօզալի (սիւտանանըն իսմի), պու չօճուղու, քէնտի ասըլ
էվլատը կիպի սէվմէքտէ տիր: Պիր խապէր կէօնտէրսէնիզ,
եարըն սիզէ կէթիրիր:

Հանրիէթ. - Նէ՛ տիեօրսունուզ, միւսիւ, չօճուղու-
մուն պուրաեա կէթիրիլմէսի միւմքի՛ն մի տիր: Խա՛յր, խա՛յր,
պու օլամազ շէյ տիր:

Սարիօլ. - (Շաշըրարագ վէ քէնտիսինի թօբլաեարագ.)
Հագգընըզ վար տըր. պու սէօյլէտիկիմ՝ էսէրը համագաթ
տըր: Հէր նէ գատար պու միսիլու ֆէլաքէթ, տահա նի-
չէ նամուսու գըզլարա թէսատիւֆ իտէր իսէ տէ, եինէ
քիմէսնէ, պու պապտէ չիւպհէ իթմէմէլի տիր: Հէր նէ
իսէ, հագգըմտա միւսթէրիհ օլուն. պէն, պու սըրըր աղ-
զըմտան չըգարըպ տա, քէտէրինիզի մուճիպ օլմագտան ի-
սէ, տիլիմի քէսմէեի թէրճիհ իյլէրիմ: - Թէքրար իտէրիմ,
պու խուսուստա պանա էմնիյեթ իտէպիլիրսինիզ: - Սըր-
ընըզա ալեա՛ն օլմագ իչին խասսէթէն չալըշմըշ, վէ մէ-
րագ իթմիշ տէյիլիմ. պու ճիւմլէ իլէ օ սըրըր ասլա աղ-
զըմտան չըգմաեաճագ տըր... Նամուսում իւզէրինէ սէօյ-
լէեօրում քի, ասլա... ասլա... պու սըրըր պէնտէն ղայ-
րի քիմսէ պիլմէեէճէք տիր:

Սարիօլ, պու սէօզլէրի իրատ իտէրքէն, էլինի կէօք-
սիւնէ վազ իթմիշ իտի:

Հանրիէթ. - (Միւթէէտիրէն.) Միւսիւ, սէօզլէրինիզէ
ինանըրըմ... սիզէ իթիմատըմ վար տըր, վէ հագգընըզ-
տաքի չիւքրանիյեթիմտէ ազիմ տիր:

Սարիօլ. - Շիւքրանիյեթէ լիւզում եօգ տուր, մա՛տա
մուազէլ: Պէն վազիֆէմի իճրա իտիեօրում, վէ եէմին ի-
տէրիմ քի, պու վազիֆէյի մաէլմէմնունիյեէ իճրա իթմէք-
տէեիմ:

Հանրիէթ . - Լաքին օղլումնու կէօրմէք վէ անը տէ-
րաղսւշ իյլէմէք էշէտտի արղուսույլա սիւզան օլուեօրում :

Սարիօլ . - Պունտան գօլայ շէյ եօգ տուր :

Հանրիէթ . - Նէ՞ կիպի :

Սարիօլ . - Բօզալի վէ զէվճի պալըգճը տըրլար : Պուն-
լար , Սէն-Տընի առասընտա , եանի Բարիս եագընընտա միւ-
թէմէքքին տիրլէր : Լաքին սիզ , եալընըզճա կէտիկինիզ
հալտէ , անլէրին խանէսինի սուլամանեաճաղընըզտան , իս-
թէտիկինիզ վագըթ սիզի կէօթիւրմէկէ հազըրըմ :

Հանրիէթ . - Եագընտա կիտէպիլիբիզ , տէյիլ մի :

Սարիօլ . - Էմրինիզէ հազըրըմ , իսթէտիկինիզ զէման
կիտէպիլիբիզ :

Հանրիէթ . - Կէշէնտէ աղըր խասթա տիւշտիւկիւմտէն ,
գուվլէթիմի հէնուղ թէքմիլէն պուլմամըշըմ տըր : Իմտի ,
շու հալիմ իլէ տիշարը չըգաճագ օլուր իսէմ , հաեաթըմը
թէհլիքէեէ իլգա իթմիշ օլուրում : Հալպու քի օղլում իշին
եաշամագ իսթէրիմ :

Սարիօլ . - Էօյլէ իսէ , պիր ազ պէքլէեէլիմ , կէլէճէք
հաֆթա կիտէրիզ :

Հանրիէթ . - Սնճագ , միւսիւ , կէլէճէք հաֆթաեա
գատար հէր կիւն մասումումնու կէօրիւպ , պանա խապէր-
լէր կէթիւրմէնիզի սիզտէն ըէճա իտէրիմ :

Սարիօլ . - Բէք ալէա , հէր կիւն պու սաաթտա , պու-
րատա պուլունմանը սէօզ վէրիբիմ :

Հանրիէթ . - Սիզէ նէ՞ եօլտա թէշէքքիւրիւմիւ արզ
իտէճէկիմի պիլէմէմ :

Սարիօլ . - Յիկէր պիր գասավէթինիզ գալմատըղըն-
տան , պիր ան էվլէլ իեատէի սըհհէթ ու աֆիյեթ իթտի-
կինիզտէ , թէշէքքիւրիւնիւզիւ իյֆա իթմիշ օլուրսունուզ :

Հանրիէթ . - (Մահճուպանէ .) Պագաթ տէրիւհտէ իթ-
տիկինիզ խըզմէթ , կիւնլէրինիզին պիւեիւք գըսմընը սարֆ
իթմէկէ սէպէպ օլաճաղընտան . . .

Սարիօլ. - Պունտան նե՞ նեթիճէ չըգարմագ իսթէեօրսունուզ :

Հանրիէթ . - Պէլքի սիզ , զէնկին պիր քիմնէ տէյիլսինիզ :

Սարիօլ . - Պու քէշֆինիզ տօղրու տուր : Կիւնտէ գաղանդպ թէայեիւշ իտէն թագըմտանըմ :

Հանրիէթ . - Տիմէք օլուր քի , չօճու զուճուն վէ պէնիմ իշէրիմէ մէշուլ օլտուղունուղտա , քէնտի հիսապընըզա չալըշմագտան տուր օլաճագսընըզ :

Սարիօլ . - Իլէրուտէ , զայպ իթտիկիմ գէմանը իսթիհսալ իտէրիմ : Պէն զաթէն չալըշմագտան գաչընմամ . . . օլմատըզը հալտէ , կիճէլէրի չալըշըրմ :

Հանրիէթ . - Լաքին , միւսիւ , պու տէտիկինիզէ վիճտանըմ միւսաատէ իտէմէզ : Իմտի , միւսաատէնիզ օլտուղու թագտիրտէ . . .

Սարիօլ . - Նե՞ չէյէ միւսաատէմի իսթէեօրսունուզ :

Հանրիէթ . - Հարէքէթի վագըանըզա գարշըլըզ զաթէն լաեղգըյլա միւքեաֆաթ իթա օլունամաեաճաղընտան , սիզէ միւքեաֆաթ վիրմէք ֆիրքինտէ պուլունամամ , լաքին զայպ իթտիկինիզ վագըթ իշին ճիւզի պիր թագմինաթ վիրմէք իսթէրիմ :

Սարիօլ . - Րէճա իտէրիմ , մաաճուպզէլ , ագչէ պահսը իթմէեին :

Հանրիէթ . - Րէճա իտէրիմ , միւսիւ . . . պէնի եօրմագ վէ միւղտարըպ գըլմագ իսթէրմիսինիզ :

Հանրիէթ , պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , գըզըլըզ զէմանընտա Մ. տ'Օպէրիվին ճէօմէրտճէ վիրտիկի ագչէտէն թօբլամըշ օլտուղու պանգնօթլարըն պիր խայլիսինի ալըպ , նազիքեանէ պիր թէպէսսիւմէ Սարիօլա վիրտիկինտէ , մէրգում , պուլնարը ալմագ իսթէմէեօր կիպի պիր թավրտա պուլունտու իսէ տէ , Հանրիէթ իսրար իթտի , վէ Սարիօլ տա , նիհանէթ ալմաեա մուվաֆֆագաթ իտէրէք , մէզքիւր

պանդնօթլարը ճէպինէ ակտրղընը պէնան իտէր իսէք , զանն իտէրիզ քի քիմսէեի թէաճճիւպտէ պրազմաեղզ :

Լաքին քէնտի տէ վատընը թութտու : Շէօյլէքի հէր կիւն քիւչիւք Անտրէտէն խապէրլէր կէթիւրիպ , իրթէսի հաֆթա տա , քեամիլէն քէսպի իֆագաթ իթմիշ օլան Հանրիեթի , արապա իլէ Սէն-Տէնի առասընա կէօթիւրտիւ :

Կէնճ վալիտէնին , օղլունու կէօրտիւկիւ անտէ հիսս իյլէտիկի մէսէրէթի ֆէվզէլատէեի թարիֆ իտէմէեիզ :

Մէզպուրէ , օլ մասուճճըղազը շիտտէթի աշգ ու մուհապպէթլէ պուս իթտիկինտէն , չօճուզ , եիւքսէք սէտա իլէ աղլամաղա պաշլատը , վէ նիհաեթ Րօղալի կէլիպ , վալիտէլիք խըզմէթլէրինէ Հանրիեթտէն տահա զիեատէ ալըշըզ օլտուղու ճիհէթլէ , չօճուղու անինտէ սուստուրտու :

Հանրիեթ , տիւնեաեա կէթիւրտիկի մասուճա պաղմազլա , քեաֆֆէյի տէրտ ու քէտէրլէրինի հէման ու նութմաղլա պէրապէր , եալընըզ պիր միւլահազա ֆիքրինի իշղալ իթմէքտէ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու մասուճուճ պուրատա գալմամալը տըր : Ալլազաք բէտէրի , հիշ պիր վագրթ պունուն իզինի պուլմամալը տըր , տիմէքտէ իտի :

Լաքին պու նէթիճէեէ մուվաֆֆազ օլմազ իչին նէ եաբմալը իտի :

Պունտան պէօյլէ Սարիօլ , քէնտի էմիլյեթի քեամիլէսինի գաղանմըշ օլտուղունտան , մէզպուրէ ֆիքրինի իհաթա եէնի միւլահազասընը օնա անլաթտը , վէ օ տալի շէօյլէ ճէվապ վիրտի :

— Պունտան գօլայ շէյ եօգ տուր . . . Րօղալի վէ զէվէճի՝ Սէն-Տընի առասընտա իգամէթ իթմէկէ մէճպուր տէյիլ տիրլէր : Քէնտիլէրի նամուսըլ էշխաս օլտուղլարը ճիհէթլէ , նաֆագալարընը նէրէտէ չըգարապիլիլըլէր իսէ , օրահա կիթմէկէ հազըր տըրլար : Իմտի պիր մահէլլտէ պիր

տիւրքեան աշմալարը իշին իգթիղա իտէն սէրմանէեի քէն-
տիլէրինէ վէրին . . . Կիւեա պիր միրաս ալմըշ օլտուգլա-
րընը պէեան իլէ , պուրատան կիտէրլէր , վէ սիզին իլէ
պէնաէն զայրի քիմէսնէ , անլէրինէնէ՝ օլտուգլարընը պի-
լէմէլ :

Հանրիէթ . - Բէք լյի , իգթիղա իտէն սէրմանէեի քէն-
տիլէրինէ վէրիքիմ :

Սարիօլ . - Օ հալտէ , մաթլուպունուղ իճրաորնտա միւշ-
քիւլաթ դալմազ : Եկէր իսթէրսէնիդ , պու խուսուստա քէն-
տիլէրիլէ կէօրիւշէիմ :

Հանրիէթ . - Մէմուսն օլտուրում :

Սարիօլ . - Կիտէճէքլէրի մահէլլ հագդընտա պիր Ֆիք-
րինիդ վա՞ր մը աըր :

Հանրիէթ . - Եվլէթ :

Մէղպուրէ , Օրլէան շէհրի եագընընտա վէ Լուարէ
նէհրի քէնարընտա վագըր օլուպ , դօնթէս աը Նագըրէյին
սէյֆիեհսինտէն ուղազ պուլունման պիր խանէեէ կիթ-
մէլէրինի արլու իթտի , վէ չէնտ տագըդա սօնրա , Սա-
րիօլ , մէրգուման պալըդճըլար իլէ կէօրիւշիւպ , քէնաիլէ-
րինէ պէշ պին ֆրանդ վէրիլմէսի , վէ պիզլաթ քէնտիսինին՝
իլթէսի կիւն իշար օլունան քէօյէ կիտիպ , պունլար իշին
պիր իգամէթ կեահ արամասը գարարլաշարըրըլտը :

Հանրիէթ , հէր նէ դատար սիննի ըիւշտէ պալիլ օլ-
մամըշ օլտուղունտան , շէրան թայեին օլունմուշ պիր վա-
սինին նէղարէթինտէն խալի օլարագ քէնտի ճէսիմ սէրվէ-
թինի գուլլանամաղ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ եէտին-
տէ խայլի ազչէ պուլունմագտա , վէ պու ազչէեի շու սու-
րէթլէ էլտէ իթմիշ իտի :

Կէնճ դըղ իլէ Սարիօլուն իլք միւքեալէմէլէրի ազշա-
մը , սատըգ էմէքտար Ժօզէֆ , Մ. ա՞Սպէրիվին եաթադ օ-
տասընտաքի սանտըղլարըն վէ սայիրէնին անախթարլարը-
նը մէզպուրէեէ թէսիլմ իթմիշ , վէ մէրգումէ տէ , պու

սանտրզլարտան պիրինտէ , պանդնօթ վէ ալթուն օլա-
րագ , իւշ եիւզ պին ֆրանդ գատար ճէսիմ պիր մէպլաղ
պուլմուշ իտի :

Հանրիէթ , պու մէպլաղ քէնտիսինն օլտուղունու պիւ-
տիկինտէն , վէ եադընտա օղլու իշին կիղլի մէսարիֆէ մուհ-
թաճ օլաճաղընը տիւշիւնտիւկիւնտէն , վիճտանընճա հիշ
պիր կիւնա իզթիրապա տիւշար օլմագսըղըն , մէզքիւր պանդ-
նօթլարը վէ ալթունլարը ալմըշ իտի , վէ պունլար հագ-
դընտա քիմսէեէ հիսապ վիրմէկէ պօրճու տէյիլ իտի :

Իրթէսի հաֆթա , Բօզալի իլէ գէվճի , թօրունլարը
օլան գըզը վէ սիւտ էվլատլարը պուլունան Սնտրէեի ալա-
րագ , Լուարէ նէհրի սահիլինտէ վագը քէօյէ կէլտիլէր , վէ
կիւզէլ պիր գուլիպէտէ եէրլէշտիլէր :

Պունլարըն հարէքէթինն իրթէսի կիւնիւ , Հանրիէթ ,
Սարիօլա օթուլ պին ֆրանդ իթա , վէ սըզ սըզ օղլունու
կէօրմէկէ կիտիպ , մէմուլին զայրի պիր հատիսէ զուհու-
րինտէ , քէնտիսինն իապէր վիրմէսինն թաւսիեէ իլէ , քէն-
տիսի Բարիսի թէրք իյլէտի , չիւնքի օնտան սօնրա տիւն-
եա , քէնտի մէնֆուրու օլուպ , վալիտէլիք մուհապպէթին-
տէն զայրի հաեաթը պէշէրիեէճէ հիշ պիր տույղուսու
պուլունմատըղընտան , Օրլէան ճիւլարընտա վէ Սնտրէնին
պիւեիւեէճէք օլտուղու քէօյտէն աղ ուզագտա վագը պիր
մանասթըրա չէքիլտի : Սնճագ , քէնտիսինտէ , րահիպէլիք
իսթիտատը օլմատըղընտան , վէ պէլքի տէ րահիպէլէրէ
մախսուս էլպիսէեի կիւեէճէք գատար իֆիէթ ու իսմէ-
թի պուլունմատըղընը տէրք ու հիսս իյլէտիկինտէն , մա-
նասթըրը մէզքիւրտէ իւճրէթլի պիր գատըն մագամընտա
գապուլ օլունտու , վէ րահիպէլէրէ մախսուս գասէմէր
իթմէտիկի կիտի , տիւնեէվի գատըն էլպիսէսինն տէ թէղ-
տիլ իթմէտի :

Պու ճիւմլէ իլէ օլ իլթիճալեահտա , քէնտի հիւննի րի-
զասըյլա գաբանարագ , էպէտի պիր եաս ու մաթէմ իլէ

աֆիլ իթտիրմէք իսթէտիկի թագսիրաթը վագըասը իւղէրինէ կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէն տուր օլմատը :

Աէքիզ սէնէ զարֆընտա , մէզպուրէ , եալընըղ իւշ տէֆա կիղլիճէ մանասթըրտան չըզըպ , օղլու Անտրէեի տէրաղուշ իյլէտի , վէ պու չօճուգ իսէ , քէնտի վալիտէսի օլտուղունու պիլմէտիկի օլ դատընա մուգապէլէի պիլմիսլտէ բէք տէ պուլունմամագտա իտի :

Անտրէնին թալիմ ու թէրպիեէսի զէմանը կէլտիկինտէ , Հանրիէթ , երինէ Սարիօլա միւրաճաաթ իթտի :

Զիրա , Սարիօլ հէր շէյի պիլտիկի , վէ սատագաթ ու ուզլուտիյեթիինին վէ սըրըր սագլամասընըն բէք չօգ իսպաթլարընը կէօսթէրմիշ օլտուղու հալտէ , Հանրիէթին , ծնտան զայրի պիր վասըթա արամասը գապիլ մի իտի :

Հէմտէ պէօյլէ պիր սըրատա տիկէր պիր մահրէմիէսրար պուլմագ , վէ ֆէլաքէթինի ծնա տալի թէհի եէրտէ ֆաշ իյլէմէք՝ սըրֆ տիվանէլիք իտի :

Պունտան դաթիւնաղար քէնտիսի քիմսէեի տէ թանըմաղ իտի :

Իմտի , հէր սէնէ քէնտի հիստպընա պաղը չէքլէր ալմագտա օլան Սարիօլ , իքինճի տէֆա օթուզ պին ֆրանգ ալըպ , Անտրէեի , վալիտէսինին արղուսու վէճհլէ Լուիլըհրան մէքթէպինէ կէօթիւրտիլ :

Արատան ծն սէնէ կէշիպ , սընըֆլարընը իքմալ իթմէքտէ օլան պու տէլիգանընըն՝ մէքթէպի թէրք իթմէք զէմանը եագլաշմագտա իտի :

Հանրիէթ տ'Օպէրիվ , քէնտի սէրվէթինին իտարէսինի , Պէլշաս սօգաղընտա մուգապէլաթ մուհարրիրի օլան Մ. Յ . . . եէ իհալէ իթմիշ օլուպ , հէր սէնէ վարիտաթը ճէսիմէսինտէն , ալէլ հիսապ օլարագ իքի եիւղ պին ֆրանգ ալմագտա , վէ իգամէթ իթտիկի մանասթըրա վիրտիկի հէտիեէլէրլէ , անըն խայրիսահը պուլունմագտա իտի :

Հանրիէթ , Սարիօլու չաղըրըպ , քէնտիսինէ եէթմիշ

պէշ պին ֆրանգ իլէ, իթալիատա Սան-Րէմօ մարքիզիկինին
էմլաք հէօճճէթլէրինի, վէ մուգավէլաթ մուհարրիւրի հազ-
գընտա պաղը թալիմաթը միւրէմէլէ իթա իյլէտի :

Սարիօլ, օ մէպլաղը քէնտիսի իշին ալըգոյմանը պիր
արա տիւշինտիւ իսէ տէ, պունու եւրմադլա, թավուղու՝
հէնուղ ալթունաան եռմուրթա իշինտէ իքէն, թէլէֆ իթ-
միշ օլաճաղընը պիլմիւլահաղա, միւրթադպէլտէն իսթի-
ֆատէ իյլէմէեի տահա միւրաճճահ ատտ իթտի :

Լաքին կիւնիւն պիրինտէ, Սարիօլ, պու եօլտա պիր
սուի ֆիքը վէ արչուեա թէքրար միւպթէլա օլմաղլէ, պու
տէֆա ախլէագը մէզմուճէսինէ մուգավէմէթ իտէմէտի,
վէ Անտրէ, Հանրիէթին մալիւմաթը օլմադպըղն, թախ-
սիսաթընը ալմագտան սուր օլտու :

Մէրգում հայլաղըն իշպու հարէքէթի մէքրուհէսինին
նէթիճէլէրի օգուեանլարըմիղա մալիւմ տիւր :

Նակեահ, հիշ պիր սէպէպ պուլունմատըղը հալտէ,
Հանրիէթին էֆքեարընտա պիր թէպէտտիւլ վագը օլա-
րագ, մէրգումէ, օղլունու եիւլ իւսթիւնէ պրրագմագ-
լա, վէ անը, հագգը օլտուղու մուհապպէթի ազիմէտէն
մահրում իթմէքլէ, երկիրմի իքի սէնէ էվվէլ իճրա իթմիշ
իտուկի խէթատան տահա վէսիւմ պիր խէթա իճրա իթ-
մէքտէ օլտուղունու միւլահաղա, վէ մուհապպէթի մա-
տէրանէ՝ տէրէճէյի նիհաէեէ վասըլ օլարագ, ֆիքըրինի վէ
րուհունու ալթիւսթ իթտի :

Մէրգումէ, Անտրէեի թէքրար կէօրմէսի, անըն եա-
նընտա եաշամասը, վէ եախօտ թէճէննիւն իտիպ, մէյեու-
սէն էօլմէսի լաղըմ կէլտիկինի անլատը :

Պինապէրին մանասթըրը թէքըլէ, եինէ Բարիսէ կէլ-
տի, վէ էօմրիւնտէ աեագ պասմամաղա եէմին իթմիշ օլ-
տուղու օթէլէ թէքրար տուխուլ իյլէտի :

Օրատա եազտըղը մէքթուպ, վէ իրթէսի կիւն, Ան-
տրէնին, մէքթուպը մէղըլիւրտէքի տավէթէ իճապէթ իթ-

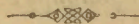
տիկի, վէ վալիաէ իլէ մախտուսնու արասընտա վուգու
պուլան իւր միւլադաթ՝ օգուեանլարըմըզըն մալիւմիւ տիւր:

Քէզալիք խաթըրլարտա օլտուղու իւզըէ, Հանրիէթ,
Անտրէնին ձլիր միլիօն փրանգ ալմասընա տալիր օլան մէք-
թուպու եաղտըգտան սօնրա,

— Հա՛յտէ օղլում, չաբուգ կիթ, մուվաֆֆադ վէ
մէսուտ օլ, վէ հէր իշի կէօրտիւկիւնիւ, վէ ժէրմէնին
գուրթուլտուղունու պանա խապէր վէր, տէմիշ իտի:

Անտրէնին կիթ մէսինտէն սօնրա, Հանրիէթ, եալընըզ
գալտըզընտա,

— Իքիսի տէ պէնիմ վասըթամ՝ իլէ գուրթուլտուլար
... Ա՛հ, Ալլահ պանա աֆիլ իթտի, տէտի:

36

Անտրէ, իրթէսի կիւն, չալընաճադ օլան էլմասլարը
համիլէն Կրանլիէօ օթէլինին պաղչէսինտէքի քէօշկիւն բէն-
չիրէսինտէն աթլատըզը, վէ ժէրմէնին պու քէօշկ տէրու-
նինտէ պանըլըպ եէրէ սէրիլմիշ օլտուղու պիր սըրատա,
Մ. տը Կրանլիէօնիւն, կիճէ վազթը մէգըիւր պաղչէ տէ-
րունինտէ պուլունտուղունու պէեան իթմիշ, ֆադաթ նա-
սըլ օլուպ տա, էօյլէ պիր զէմանտա պաղչէեէ էնմիշ ի-
տուկինի իյզահ իյլէմէմիշ իտիք:

Պիր գաշ կիւնտէն պէրի, վիգօնթ տը Կրանլիէօ՝ ժէր-
մէնէ էմնիյեթի քեամիլէսի պուլունմաղլէ պէրապէր,
մէզպուլէնին վիճուտճա վէ ախէադճա թէպէտտիւկիւնիւ,

Թէաճճիւս վէ հէման վէսվէսէ իլէ միւշահէտէ իթմէքլէ մահզուն վէ միւզտարըս պուլունմագտա իտի :

Շէօյլէքի մէզպուրէ , ֆիքրինին տալլընլըղընը չօդ տէֆա կիղլէմէկէ մուվաֆֆագ օլամանըս , էթրաֆրնտա զուհուրա կէլէն ահվալտէն պիսապէր կէօրիւնէրէք , եալլընըլ քէնտի միւլահազաթը տէրետսընա տալմագտա , վէ Սըման , քէնտիսինէ պիրտէն պիրէ պիր սէօղ սէօյլէտիկինտէ , նակէհան ուեանտըրըլան քիմէլէր կիպի , տիթրէ- եէրէք , միւսհէմ պիր ճէվապ վիրմէքտէ , վէ իրատ օլու- նան սէօղլէքի իշիտէմէմիշ օլտուղունու մաէլիթիզար սէ- եան իյլէմէքտէ իտի :

Մէզպուրէնին թագէ վէ դըրմըզը եանագլարը տախի հալը սապըդընտա գալմըշ օլմանըս , էվվէքի գըղարթը եէրինէ խասթալարա մախսուս սօլիունլուգ գայիմ օլմուշ , կէօղլէրինին էթրաֆը մօրարմըշ , վէ պաշգա պիր հալ քէսպ իյլէմիշ իտի :

Կրանլիւէօ . - (Սըրա սըրա քէմալը նէղաքէթ վէ իհ- թիմսմիլէ .) Միւզտարըսպմըսընըլ , աղիղէմ :

Ժէրմէն . - Խա՛յր , միւզտարըս տէյիլիմ :

Կրանլիւէօ . - Էօյլէ իսէ նի՛չին մահզունսունուգ ,

Ժէրմէն . - Մահզուն տախի տէյիլիմ :

Կրանլիւէօ . - Ֆագաթ սիղտէ պիր հալ վար տըր :

Ժէրմէն . - Նէ՞ հալ օլապիլիր : Հիշ պիր շէյիմ եօղ տուր :

Ժէրմէն , պու լագըրալըլարը սէօյլէտիկի սըրատա , թէպէսսիւմ իթմէկէ սայ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , ազ վա- գըթտա սիմաը եինէ էվվէքի մահզունիյեթպախշ հա- լինի քէսպ իյլէմէքտէ իտի :

Մ. տը Կրանլիւէօ , պու շայեանը թէէսսիւֆ ալէա- մէթլէրէ հիշ պիր մանէա վիրէմէտիկինտէն , վէ մէզպու- րէ հագգընտա , հիշ պիր սուի զաննա զահիպ օլմագ տա- խի իսթէմէտիկինտէն , թէրէտտիւտ իչինտէ գալմագտա ,

վէ անճաղ պաղէն շու սէօղլէրի ֆիքրինտէն կէչիրմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէմէքտէ իտի .

— Ժէրմէն , պանա պիր բէտէր նաղարըյլա պագմագ իսթէտի , վէ պէն տէ պու գուրպանը դապուլ իթտիմ . . . Անըն պարիտ մուհապլէթինի , էօմիրումիւն էն պիւեիւք սաատէթի ատտ իյլէտիմ . . . լաքին էկէր ժէրմէն պունտան պէօյլէ պէնի սէվմէեէճէք իտի իսէ , պարի պաքլրէ գալպինտէ եալընը պէն գալմալը իտիմ : Պու կիւն , օ գալպի պիր տիկէրինէ հասր իյլէտիկինի կէօրմէքլիք պէնիմ իչին բէք աղըր տըր . . . էօլմէսի՝ պէնճէ տահա միւրաճահ տըր , չիւնքի օ հալտէ պէն տէ արգասընտան մէզարա կիտէր իտիմ . . . Մէզար՝ պիղի աերրաճագ եէրտէ , պիրլէշտիրիր իտի : էկէր պու ալէմտէ քէնտիսինէ գալուշմագ իգպալինէ նայիլ օլամատըմիսէ , պարի մէզարընա հիստէտար օլուր իտիմ . . .

Պատէհու , ինթիեարը մէրգում , հընչգըրմասընտան նաչի սէսի պօղուլմագտա , կէօղլէրի եաշարմագտա , վէ քէտէր ու էլէմինի , հիտտէթ ու զաղապ թէագիւպ իյլէմէքտէ իտի :

Մէրգում , հիտտէթ ու զաղապը արասընտա տա ,

— Խա՛յր , խա՛յր , քիմնէեի սէվմէսինի իսթէմէմ . . . պու խուսուսու քէնտիսինէ մէնն իտէրիմ . . . պունտան գաթինաղար քիմի սէվմէճէք տիր , տէյի միւլահաղա իյլէմէքտէ իտի :

Արման տը կրանլիէօ՝ պէօյլէ պիր աշըգըն քիմ օլտպիլէճէկինի տիւչիւնիւպ , քիմնէեի պուլամամագտա իտի :

Նիչէ տէֆալար , ժէրմէնին , պուլունտուղու սալօնլարտան ֆիթուրսուզճա , վէ հագդընտա իղհար օլունան հայրէթէ նաղարը թահգիրլէ պագարագ , կէչմիշ իտուկինի Արման կէօրմիւշ իտի :

Հիւ պիր զէնտօսթ , մէզպուրէեէ թէքլիֆսիզէ եաղլաշամանըպ , իւլֆէթի աշըգպաղանէտէ պուլունմագ իս-

թէեզներն տէ, գաթան մուլաֆֆադըյեթ իւմիտի օլամազ իտի :

Եալընը Անարէ, Կրանլիէօ սէյֆիեէսինտէ, օլ կէնճ գատընըն եանընտա եալընըզճա եաշամըշ օլուպ, հալպուքի մէրգումէ, Սնտրէեէ հէման մուճլպի ինֆիալ պիր տիւկիրլիք կէօթէրտիկինտէն, նէֆսի Բարլատէ, մէրգում տէլիգանլընըն, Կրանլիէօ խանէսինէ նատիրէն կէլմէսի, իհթիմալքի ժէրմէնտէն կէօրտիւկիւ պարիտանէ գապուլիյեթին նէթիճէսի իտի :

Հասըլը, մէղպուրէնին գալպինի քիմ ճէլպ իթմիշ օլապիլիր իտի :

Իյթէ Մ. տը Կրանլիէօ պու խուսուսու կիւնտիւզէրի ազշամլարա գատար տիւշիւնիւպ, հալլ իտէմէտիկի միւսիլու, կիճէլէրի տախի պու միւլահազա իլէ ույգուսուզ գալըր իտի :

Եինէ պիր կիճէ, պիչարէ իհթիեար, ույգուսունու զայպ իտիպ, վէ եաթաղընտա պիր թարաֆտան օլպիր թարաֆա սէճմէքտէն օսանըպ, եաթագտան գալըտը, վէ աեաղընա պիր բանթալօն թագաղըր կիպի, պիր տէ կիճէլիք ֆանէլա կիեինէրէք, պաղչէեէ նազըր օլան պիր բէնչիրէեի աշտը, վէ տիրսէկինի տաեաթըպ, կեահ գուպպէի ասիւմանտաքի երլտըզլարա, կեահ Շանգ-Էլիզէնին կազ պօրուլարընա պաղմագտա իքէն, նակէհան էվին ալթ գաթընտա պիր գաբունուն աշըլմասը սէսի գուլաղընա աքս իթմէքլէ տիթրէտի, վէ աշաղըեա տօղրու էեիլիպ, պաղչէնին իչինտէ պիր գատըն կէօկէսինին, աղաճլարըն արասընտա նապէտիտ օլտուղունու միւշահէտէ իյլէտի :

Պու գատըն կէօկէսինին ժէրմէն իտուկի էվիլէ էմիրտէ Մ. տը Կրանլիէօնին ֆիքրինէ կէլմէեիպ, պէսլէմէլէրտէն պիրիսինին, կիւնտիւզէրի էֆէնտիլէրինին կէպինմէլէրինէ մախսուս օլան պաղչէնին գումլու թարաֆըն-

տա կիճէ վազթը թէնեզդիւհէ չըգմըջ օլմասը զաննընա զահիպ օլտու իսէ տէ , տիկէր թարափտան գըսգանճըգ հիսսի շէտիտի ֆիքրինին իշինտէ իլէրլէմէքտէ օլտուղուն տան ,

— Էկէր ժէրմէն իսէ , շու սաաթտա պաղչէեէ էն մէսինէ նէ՞ կիզլի սէպէպ օլապիլի , տէյի միւլահազա իյլէտի : Փագաթ մուախսարէն ,

— Խայր , խայր , օլամաղ շէյ տիր . . . Պու թասաւ վուր տիվանէլիք տիր . . . հէր հալտէ պէն թէճէննին ի տիեօրում , տէտի :

Մէրգում , վուգուլթը պիղզաթ կիտիպ թաստիգ իթմէսի , հէմ միւնասիպէթսիղ , վէ հէմ զայրը լաերգ օլտու շու հագգընտա պիր չարեէք գատար ֆիքրինի իշղալ իթտիկի հալտէ , պու մէշղուլիեթթինին շու նէթիճէսի օլտու քի , պիր մում եագըպ , օտասընը թէրքլէ , ժէրմէնին եաթադ օտասընա կիթտի , վէ մէզպուրէնին եաթաղընը պօշ պուլտուղունտա , պաղչէտէ կէօղիւնէ իլիշէն կէօլկէնին՝ ժէրմէն օլտուղունա չիւպհէսի գալմատը :

Օլ վագըթ պու իհթիեար , գալպինի իզթիրնպը ազիմ իհաթա իթտիկի հալտէ , պիր տէլիգանլը կիպի սիւրաթլէ պաղչէեէ էնտի , վէ քէօշկէ եագլաշտըղընտա , լքի տէֆա եիւքսէք սէտա իլէ , — « ժէրմէն , պուրատա՞մըսընը » տէյի չաղրըտը , վէ հիշ պիր ճէվապ ալամամասը իւզէրինէ , նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը :

Պունտան էօթէսի օգուեանլարըմըղըն մալիւմիւ տիւր : Խաթըրլարտա օլտուղու իւղրէ , Մ. տը Կրանլիէօ , չիւպհէլի վէ տէհչէթլի պիր նազար իլէ Շանղ-Էլիզէ թարափընա կէօղ կէզտիրիպ , քիմէսնէ պուլունմատըղընա թէէմին օլտուգտան սօնրա , ժէրմէնի գուճագլաեարագ , գամըշտան մաամուլ պիր գանաթէ իւզէրինէ եաթըրտը , վէ պատէհու օթէլէ գօշուպ , պիր աղ սօնրա , ըշըգ , քէսկին պիր ըուհ վէ պիր շիշէ տօրլսու թաղէ սու իլէ ալտէթ իթտի :

Մ. տը Կրանլիէօ , կէնճ գատընըն գուլագ թօղլարընը ըսլատըպ , պուրնունա տախի մէգքիւր բուհու գօղլաթմասընտա , կէօղ գաբագլարը ճիւղիճէ գըմըլտանտըղընտան , հաեաթտա օլտուղու անլաշըլտը :

Ժէրմէն կէօղլէրինի աշըպ , գարշըսընտա ղէվճինի կէօրտիւկիւնտէ , էօյլէ պիր տէհշէթլէ բէֆը սէտա իթտի քի , պու սէտա , գըղարմըշ տէմիր կիպի վիգօնթուն գալպինէ թէէսսիր իյլէտի :

Պէօյլէ պուհրանամիզ սըրալարտա , պայկընլըղըն իզալէ օլունմասընը միւթէագըպ , ինսանըն , գուվվէի հաֆըզասընը վէ գուվվէյի իտրաքիեէսինի բէք չաբուգ քէսպ իթմէսի թապիի օլտուղունտան , Ժէրմէն տէ , Անտրէնին ֆիրաւրա վագթըր օլմուշ իտուկինի անինտէ խաթըրլատը , վէ ղէվճինին սիմասը իւղէրինտէ հէր նէ գատար ասարը էսէֆ ու իղթիրապ միւշահէտէ օլունմագտա իտի իսէ տէ , հիտտէթ ու ղազապ էսէրի միւշահէտէ օլունմամասընտան , մէրգուսուս , հագըգէթի հալի պիւմէտիկինի տէրք իյլէտի :

Մէղպուրէ , ֆիրքի պիր տէրէճէ միւսթէրիհ օլտուգտան սօնրա , հէման էօլմէք բատտէսինտէ պուլունան խասթալարա մախսուս պիր սէտա իլէ ,

— Նէ՞ վագըր օլտու , տէտի :

Արման . - Նէ՞ վագըր օլտուղունու սիղէ սօրմալը , աղիղէմ :

Ժէրմէն . - Պէնիմ հիշ պիր շէյտէն խապէրիմ եօգտուր . . . Ագլըմ պիւթիւն պիւթիւն տաղընըգ տըր :

Արման . - Խիճէ տիւշիւնիւն . . . պէն սիղի, պուրատա, ղայագըլ հալտէ պուլտում : Պու քէօչկէ նաճըլ կէլտինիղ , վէ սիղէ նէ՞ հալ վագըր օլտու :

Աշգ ու սէվտանըն պու գուրպանը , պունտան ագտէմ ասլա եալան սէօյլէմէտիկի վէ եալանտան նէֆրէթ իթտիկի հալտէ , աշգ ու սէվտաեա միւսթէլա օլտուղունտան պէրու , հէր ան ու տագըգա եալան սէօյլէմէքլիք

քէնտիսի իշին պիր մէճպուրիեթ օլմուշ իտի : Պինապէրին Մ. տը Կրանլիէօնիւն մէզքիւր սիւալինտէ տախի , քէնտիսիսի պիր ազ թօբլատըգտան սօնրա ,

— Օտամա հէնուզ չըգմըշ օլտուղում հալտէ, զաեթ-լէ միւզտարըպ օլտուղում հիսս իյլէտիմ : Վազ-թընը թայեին իտէմէտիկիմ պիր միւտտէթ գատար եաթաղըմըն եանընտա օթուրտում, ֆագաթ ուեանը՞գ մը իտիմ, եօգսա ուեուեօրմու իտիմ, պիլմէմ. անճագ հիշ պիր սէպէպ օլմատըղը հալտէ , իւզէրիմտէքի ֆէնալըղըն արթմագտա օլտուղունու հիսս իտիեօրտում : — Պաղչէնին սէրին հաւասընտան ֆէրահլանաճաղըմը զանն իլէ , օտամտան տիշարը չըգտըմ, վէ հէր կիւն կէլմէքտէ օլտուղում իշպուքէօշկէ մաքինավարի պիր թարզտա կէլիպ , հաւա ավմագ նիեթթիլլէ բէնչիլիէեի աչտըմ, ֆագաթ պաչըմ տէօնտիւկիւնտէն , զայագըլ տիւշիւպ գալարմ, տէտի :

Վիգօնթ . - Էյ չիմտի նա՞սըլսընըզ :

Ժէրմէն . - Սաեէնիզտէ բէք իյիեթիմ, լաքին հէնուզ տէրմանըմ վէ թագաթըմ եօգ տուր :

Վիգօնթ . - Օթէլէ ավտէթ իտէպիլիրմիսինիզ :

Ժէրմէն . - Գօլթուղունուզա տաեանարագ , ումարըմքի ավտէթ իտէպիլիրիմ :

Վիգօնթ . - Էօյլէ իսէ պիր թէճրիւպէ իտէլիմ. չաեէտ եիւրիւմէկէ իգթիտարընըզ օլմազ իսէ , սիզի պէն կէօթիւրիւրիւմ :

Չէնտ տագըգա սօնրա , Ժէրմէն , Մ. տը Կրանլիէօնիւն գօլթուղունտա օլարագ , քէնտի տայիրէսինէ կիրտի , վէ Արմանըն մուավէնէթիլլէ եաթաղընա եաթմասընտա , օլ գատար եօրկուն իտի քի , իզթիւրապ վէ էնտիշլէրինէ եօրկունլուղու զալէպէ իթմէքլէ , ազ վագըլթտա տէրին ույգուեա տալտը :

Արատան գրող սէքիզ սաաթ կէշտի : Ժէրմէն , հիշ պիր խապէր ալամամսընտան տօլաեր էնտիշէ վէ տէհէ-թի աղիմէեէ կիրիֆթար օլուպ , ազլը պաշընտան կիթմէքտէ , վէ սայքի տիվանէ օլաճաղընը զանն իյլէմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ , սարմաշըգ եաբրագլարընըն ալթընտա , « Իւմիտվար օլուն , սիզին իչին չալըշըեօրում » քէլիմէլէրի-նի հավի թէգքիրէեի պուլտու :

Իշպու իւմիտ հէր նէ գատար միւպհէմ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ պիշարէեէ պիր ազ ճէսարէթ վիրտի :

Պու թէգքիրէ ճումաա իրթէսի կիւնիւ պուլունուպ , Ժէրմէն , իրթէսի կիւն թէէմինպախշ պիր մէքթուպ ախզ իտէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի : Պինապէրին պէլքի օն տէֆա , Անտրէնին մէքթուպլարընըն գօնուլտուղու մահէլլի եօգլատը իսէ , իւմիտի պօշա չըգտըղընտան , գալպի տահա զիեատէ թաղերգէ տիւշար օլտու : - Մէզպուրէ , Անտրէ-նին սիւքիւթիւնէ մանէա վիրէմէեօրտու : Զիւնքի էլմաս-լարընը ֆէտա իթմէք կիպի պիւեիւք պիր ֆէտաքեարլըգ-տան սօնրա , իչին եօլունա կիրմէսի նի՛չին պու գատար կէ-ճիքմէլի իտի : - Աճապա նէ՞ վազը օլմուշ իտի , վէ պու մէսէլէյի միւթէէսսիւֆէնին թէսվիեէ օլունմասընա նէ՞ կիւպի եէնի միւշքիւլաթ մանի օլմագտա իտի :

Հէր նէ իսէ , թայեին օլունան վատէնին բազար իր-թէսի կիւնիւ , էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա , մատամ տը կրանլիէօ , հէր վազըթտան զիեատէ պէյնզի սօլմուշ օլա-րագ , զէվճի իլէ պէրապէր սալօնտա պուլունմագտա իտի-լէր իսէ տէ , Ժէրմէն , քիթապ օգումագտա , եախօտ տա-հա տօղրու աշմըշ օլտուղու պիր քիթապըն սահիֆէսինէ կէօզլէրինի մաքինավարի աթֆ իթմիշ օլուպ , պազը քէլի-մէլէրի բէրէլէմէքտէ , ֆագաթ պու քէլիմէլէրտէն հիշ պիր շէյ անլաեամամագտա իտի :

Արման իսէ , պիր վագըթտան պէրու օլտուղու կիպի , եինէ տէրին պիր միւլահագաեա տալմըշ իտի :

Պիր արա, պիր թէրսի իչինտէ էնլի մահֆազալը պիր մէքթուպը համիլ պիր խըզմէթքեար իչէրի կիրիպ,

— Միւսիւ վիգօնթ, պու մէքթուպ զաթընըզ իչին տիր, տէտի:

Մ. աը կրանլիէօ, մահֆազաեը եըրթըպ, միւնտէրի-ճաթընա կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա,

— Նէ՞ զարիպ մէքթուպ, տէտի:

Ժէրմէն. - (Պիլմէտիկի հէր մատտէ՝ քէնտիսինէ գօր-գու վիրտիկինտէն.) Նէ՞ տիր, ազիզիմ:

Վիգօնթ. - (Մէքթուպու վիրէրէք.) Ալըն, սիզ տէ օգուեռն:

Ժէրմէն, Գրուա-Տիէօ թարաֆընտան եազըլմըջ օլտու-ղու մալիւմիւմիւզ օլան աթիտէքի մէքթուպու օգուտու.

« Միւսիւ վիգօնթ,

1

« Հէր նէ գատար թարաֆընըզտան թանըլմադ շէրէ-ֆինէ նայիլ օլմամըջ խէմ տէ, պու ճիւմլէ իլէ պիր գաչ տազըգա գատար պէնտէնիզլէ միւլադաթա մուվաֆֆա-գաթ պուեռումանըզը բէճաեէ իճթիսար իլէրիմ: Զաթը-նըզ իչին է-ՀէՄՄԻԵԷԹԻ ՖէՎԳԷԼԱՏԷՍԻ պուլընան պազը ՂԱԵԷԹ ՎԷԹԻՄ ՄԱՏՏԷԼԷՐ հագգընտա սիզինլէ կէօրիւ-շէճէեիմ, վէ պու ագչամ, թամ սաաթ մօգուզտա, խա-նէնիզէ կէլէճէեիմ:

« Միւսիւ վիգօնթ, հիւրմէթ վէ ըիաեէթի խալիսա-նէմի գապուլ իթմէնիզի բէճա իլէրիմ:

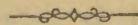
« ԶԻՄԷՐՄԱՆ »

Զանն խտէրսինքի, Ժէրմէնին գալպի վուրմադտան տուր օլտու, տիշէրի եէկտիկէրինէ չարբար, վէ սաչլարը սօղուգ պիր թէր իլէ ըսլանար: Պատէհու, Արմանըն տիթ-րէմէսինէ սէպէպ օլմադ տէրէճէսինտէ միւէսսիր պիր սէ-տա իլէ,

— Տօ՛սթոււմ, պու մէքթուպ սահիպինի գապուլ ի-
տէճէ՞ք միսինիդ, տէտի :

Վիգօնթ . - Շիւպհէսիզ, զիրա պէնիմ իչին զառէթ
մուհիմ օլան պու շէյլէրի պիլմէքլիկիմ լազըմ տէյլ՞լ մի
տիր :

Ժէրմէն . - (Պիրտէն պիրէ պահըլըպ տիւշմէմէք իչին
քէնտի քէնտիեէ ֆէվգէլատէ ճահտ իտէրէք , ֆիքրին-
տէն .) Իշթէ, շիմտի հէր շէյ պիթտի . . . հէր իւմիտ մահվ
օլտու :

37

Անտրէ , էօյլէտէն ազ սօնրա Օպէրիվ օթէլինտէն հա-
րէքէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ , ագչամըն տէօրթ ըատ-
տէլէրինտէ , մէսրուրէն մէղքիւր օթէլէ ավտէթ իյլէտի .
չիւնքի Մ . Ֆ . . . նամ մուգավէլաթ մուհարրիբի , քէնտիսի-
նին պուլունտուղու միւշքիւլ վազիեթի տէրք իթտիկին-
տէն , իգթիզա իտէն պիր թագըմ ուֆագ թէֆէք թէֆէր-
րուաթըն թէսվիեէսինի պիր կիւն սօնրաեա թաալիգ իլէ,
մաթլուպ օլան պիր միլիօն ֆրանգը օ կիւնիւ թէտարիք
իթմէկէ միւսարաաթ իյլէմիշ իտի :

Պինապէրին , Անտրէ, պիր միգտար թահվիլաթա վէ
ֆայիզլի սէնէտաթա գարչըլըգ մէղքիւր պիր միլիօնու պան-
գատան ալտը : Շէօյլէքի պանգա , կէօրիւլտիւկիւ անտէ
համիլինէ վէրիլմէք իւզրէ , պիր միլիօն ֆրանգըլըգ պիր
քեաղըտ վէրիպ , Անտրէ , իշպու քեաղըտը չիզտանը տէ-
րունինէ վազ , վէ կէօքսիւնիւն սազ եանընտա հըֆզ իյլէ-

միշ օլտուղու հալտէ , Հանրիէթին քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղու օտաեա երլտըրլմ կիպի սիւրաթլէ կիրիպ , մէզ պուրէնին գարչըսընտա տիզ չէօքտիւ , վէ էլլէրինի պուս իտէրէք ,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , վալիտէճիեիմ , իքիմիզի տէ սահիլի սէլումէթէ չըգարտընըզ , տէտի :

Հանրիէթ . - Ժէրմէնին մէքթուպլարընը գուրթարտը՞ն մը :

Անտրէ . - Խա՛յր , հէնուզ գուրթարամատըմ , ֆազաթ սանէնիդտէ պէտէլի խէլաս ագչէսինի էլտէ իթտիմ :

Հանրիէթ . - Օ մուզիւրը քեաղըտլարը չիմտի սէնին էլինտէ կէօրմէք իսթէր իտիմ :

Անտրէ . - Պու ագչամ , սաաթ եէտիտէ էլիմտէ օլաճազ տըր :

Հանրիէթ . - Վէսվէսէ իտէճէք սէպէպլին գալմատըղընը կէօրմէտիքճէ , քեամիլէն միւսթէրի՛հ օլամաեաճաղըմ :

Անտրէ . - Շիմտիտէն միւսթէրի՛հ օլուն վալիտէճիեիմ , չիւնքի պու նամուսուզ բազարըղա կիրիչէն ալազ հէրիֆէ , մաթլուպ օլան ագչէնին թէտարիքիլլէ մէշղուլ օլտուղումու խապէր վիրմիշ իտուկիմտէն , էլպէթթէ քէնտիսին թայեին իթտիկի զէման խանէսինտէ պուլունարազ , ալչադճա մուամէլէսինէ գարչըրըզ օլան ագչէեի ալաճազ տըր : - Ա՛հ , շու հալէ պադըլըր իսէ , պու ալէմտէ տտալէթ պուլունմատըղը զաննընա զահիպ օլմամազ , միւմքինսիղ չէյ տիր :

Հանրիէթ . - (Էլինի ասիւմանէ տօղրու գալտըրարազ .) Օղլո՛ւմ , ասըլ ատալէթ՝ ճէնապը Հազգ նէզտինտէ տիր :

Անտրէ . - Վա՛լիտէճիեիմ , պազէն Հազգ թէալա հազրէթլէրի կէօղլէրինի գաբամըշ կիպի զանն օլունուր :

Հանրիէթ . - Օղլո՛ւմ , ճէնապը Հազգ հէր վագըթ իւզէրիմիզէ հաղըր նաղըր տըր : - Միւթթէհիմ՝ էն զիեատէ քէնտիսինի մուվաֆֆադըյեթ իչինտէ վէ ճէզատան մու-

աֆ զանն իթտիկինտէ , ճէզաեա չարբըլըր : - Պիլմիշ օլ քի, Անտրէ՛, սէնին բարանը ալաճագ օլան քիմսէ տէ , ճինաեէթի վազըասընըն միւքեաֆաթընա նայիլ օլամաեաճագ տըր, վէ պունու սէն տէ կէօրէճէքսին :

Անտրէ . - Նա՛սըլ . . .

Հանրիէթ . - Նասըլ օլտուղունու պիլմէմ, լաքին պու խուսուսու թէէմին իտէրիմ :

Անտրէ . - Ալլահ սէսինիզի իշիթսին :

Հանրիէթ . - Էվվէթ , իշիթէճէք տիր . . . զաթէն շիմ տիտէ իշիթիեօր , խպաթը տա շու տուր քի , սէն պանա կէլտին , վէ պանա աֆվ իթտին :

Հանրիէթ , եէնիտէն օղլունու գուճագլատը , վէ քէլամա տէվամլէ ,

— Տիկէր պիր մահէլտէ պուլունմագլըղըն իճապ իտէնէ գատար եանըմտա գալաճագսըն , տէյիլ մի օղլում , տէտի :

Անտրէ . - Եանընըտան այրըլմագ իսթէմէղ իտիմ, ֆագաթ իյֆա իտէճէք իքի մուգատտէս վազիֆէմ վար տըր . . . քէնտինիզ հիւքմ իտին . . . Սաաթլար կէչտիկինի վէ մուզիրը վագթըն եագլաշտըղընը կէօրմէքլէ , տէհշէթինտէն նաշի հէման ճան վիրմէք հալինէ կէլմիշ օլան պիշարէ գատընճըղազըն իզթիրապ վէ էնտիշէլէրինի պիր ան էվվէլ թէսկին իթմէքլիկիմ լաղըմէտէն տէյիլ մի տիր :

Հանրիէթ . - Էվվէթ , էվվէթ , հագգըն վար տըր . . . վալիտէլիք էնանէթիլէ Ժէրմէնինի ունուսուեօրտում . . .

Անտրէ . - Պունտան գաթինազար , ֆէվգէլատէ ուլուվը ճէնապլէ համիմ օլան , վէ սէլամէթիմ իշին քեաֆֆէյի ֆէտաքեարըղլարա հազըր պուլունան զաթը տախի միւթմէյին վէ միւսթէրիհ գըլմագլըղըմ վազիֆէմ իզթիղասընտան տէյիլ մի տիր :

Հանրիէթ . - 0 զաթըն իամի նէ տիր :

Անտրէ . - Պարօն տը Գրուա-Տիէօ տիր :

Հանրիէթ . - Պու իսմի թանըմաեօրում, ֆազաթ սանա օլան մուհապպէթիմ իզթիզասընճա, մէզքիւր իսմի թաշըեանը տախի սէվէճէեիմ: - Օ զաթը պանա թազտիմ իյլէտիկինտէ, շիմտիե տէկին հազգընտա զուհուրա կէլէն ինսանիեթինտէն, վէ պունտան սօնրա վազը օլաճազ համիյեթինտէն տօլաեը քէնտիսինէ թէշէքքիւր իտէճէեիմ:

Անտրէ . - Պէնի քէնտի էվլատը կիպի սէվէր իտի . պինապէրին սաատէթիմ քէնտիսինի ֆէվգէլզաեէ մէսուտ վէ մէսուր իյլէեէճէք տիր:

Հանրիէթ . - Բէք իյի, օղլում, մատէմ քի պէօյլէ մուհիւմ սէպէպլէրին վար տըր, կիտէպլիւրսին . . . սանա չաբուզ ալտէթ էթ տիմէմ, անճազ տայիմա սէնի պէքլէտիկիմ, վէ պունտան պէօյլէ պէնիմ իչին, սէնին հուզուրունլա կէշիրէճէկիմ սաաթլարտան տահա զիեատէ մութլուլու սաաթլար պուլունմատըղընը տէրխաթըր իյլէմէքտէն տուր օլմամանը իխթար իտէրիմ:

Անտրէ . - Վալիտէճիեիմ, սիզտէն այրըլմազտան էվլէլ ուֆազ պիր թէզքիրէ եազմագլըղմա միւսաատէ իտէրմիսինիզ:

Հանրիէթ . - Ազիզիմ Անտրէ, պուրատա հէր շէյ իշին սանա միւսաատէ օլունմուշ տուր: - Պու էվ, զաթէն սէնին էվին տիր:

Անտրէ, ճէպինտէն պիր քեաղըտ չըգարըպ, աթիտէքի սըրալարը եազտը:

« Գուրթուլտո՛ւզ . . . գուրթուլտո՛ւզ . . . Պու ազչամ, սաաթ եէպի վուրտուղունտա, մուխաթարանըն ըիւեա կիպի միւնտէֆի օլմուշ օլտուղունու հիւքմ իտէպլիւրսինիզ . . . Եարըն, էօյլէտէն իթիպարէն, մալիւմիւնիւզ օլան մահէլլտէ պուլունաճաղըմ, վէ կիճէեէ գատար իւմիտլէ օրատա պէքլէեէճէեիմ . . . »

Մէրգում տէլիգանը, իչպու մուսթասար մէթուպու պէեազ պիր մահֆաղա տէրունինէ վաղ իլէ, պէլքի եի-

կիրմի տէֆա վալիտէսինին անլընը վէ սաչլարընը պուս իթ-տի : Պատէհու , օթէլին դաբուսուհտա քէնտիսինէ պէքլէ-մէքտէ օլան արապահա ըաքիպէն , Շանլ-էլիզէեէ կիթտի , վէ մէգըիւր մէքթուպու , Կրանլիէօ օթէլինին պաղչէսի սարմաշըղլարընըն եաբրագլարը արասընա վալ իթտիքտէն սօնրա , պարօն տը Դրուա-Տիէօնիւն խանէսինէ կիթմէք իւզըէ , արապասընա ավտէթ իյլէտի :

Պիշարէ տէլիգանլը , պու վիզիթասընըն նէ գատար պիւեիւք էհէմմիեթի պուլունտուղուհա շիւպհէ իթմէ-եիպ , մագսէտի՝ սըրֆ նէզաքէթտէն իպարէթ իտի : Հալ պու.քի պարօնու խանէսինտէ պուլուպ , էկէր հէր չէյի օ-նա նագլ իթսէ իտի , հալը հաղըր պիւսպիւթիւն թէպտիլ օլունարագ , իշպու զարիպ հիքեաեէ՝ տիկէր պիր սուրէթի թէսվիէեէ տօղլու մէյլ իտէճէք իտի :

Անճագ ֆիլիբ օլ էսնատէ տիշարը չըգմըլ օլուպ , Ան-տրէ թարաֆընտան իսթիճվապ օլունան խըզմէթքեար , ըէ-վիշի հալէ նէզարէն , էֆէնտիսինին ավտէթի կէճիքէճէկի-նի պէեան իյլէտիկինտէն , Անտրէ , թահրիրէն իֆատէի հալէ լիւղում կէօրմէեէրէք , խըզմէթքեար ,

— Մ. տը Դրուա-Տիէօեէ մուհիմմ տիեճէքլէրիմ վար տըր . . . Իմտի , ըէճա իտէրիմ , եարը կիճէ ըատտէլէրին-տէ քէնտիսինէ թէքրար կէլէճէկիմի , վէ նէզտինտէ դա-պուլ օլունտուղում թագտիրտէ , զաեէթլէ միւթէշէքըիւր օլաճաղըմը քէնտիսինէ պիլտիրին , տէյի պէեան իյլէտի :

Խըզմէթքեար . - Միւսիւ մարքի , պու խուսուստա միւս-թէրիհ օլապիլիրսինիլ . . . էկէր միւսիւ պարօն եարը կիճէ-տէն էվվէլ ավտէթ իտէր իսէ , վաղիֆէմի իյֆա իտէրիմ :

Սաաթ հէնուլ պէշ տէյիլ իտի :

Անտրէ , օթէլ տ'Օպէրիվէ ավտէթ իթտի , վէ Հան-ըիէթ , մէմուլինտէն էվվէլ օղլունուն ավտէթինի կէօրմէ-սինտէ մէսրուր օլարագ , քէնտի էօմրիւնիւն նագլիեթինէ պաչլատը : Պու հիքեաեէ սըրասընտա , պիշարէ գատըն-

ճըղաղ եայլնըղ պիր խուսուսու , եանի Անտրէնին բէտէրի
օլան Լօքէրնին՝ առաւելթի պէշէրիեէ նէզտինտէ մահքիւմ
խտիլմիշ պիր ալչագ օլտուղունու , Ալլահ պիլիր քի , քէնտի-
սի իչին տէյիլ , մահգա օղլունուն իղղէթի նէֆսինէ տօ-
գունմամագ իչին , կիղլէտի :

Անտրէ . - Փագաթ բէտէրիմ նէ՞ օլտու . . . նի՛չին բէ-
տէրիմին իամինի թաշըմաեօրսունուղ . . . նի՛չին օղլունու
մէշուրիյեթ տայիրէսինէ իտխալ իտէրէք , գապահաթընը
իպահ իթմէմիշ տիր . . . Աճապա բէտէրիմի , սիղին վասը-
թանըղլա նայիլ օլմասը լաղըմ կէլէն սաատէթէ նալաեըգ
մը առտ իթտինիղ : - Վալիտէճիեիմ , աճապա քէնտիսինի
րէ՞տտ մի իլլէտինիղ :

Հանրիէթ . - (Պօղուգ պիր սէտա իլէ .) Բէտէրին էօլ-
միւշ տիւր , օղլում :

Անտրէ . - (Մահղունէն .) Էօլմիւշ միւ տիւր . . . ա՛հ ,
գապահաթընըն նէ՛ զայիմ ճէղասընը չէքմիշ . . . պէլքի տէ
տէրէճէտէն զիեատէ զայիմ . . . Շիւպհէսիղ քէնտիսի միւթ-
թէհիմ պուլունմուշ տուր , ֆագաթ աճապա սիղի նէ՛ գա-
տար սէվէր իտի :

Հանրիէթ . - Գավիէն զանն իտէրիմ քի , պէնի ապլա
սէվմէղ իտի :

Անտրէ . - Ղաեթ հիւսէնա օլտուղունուղ հալտէ ,
միւմքինսիղ չէյ տիր քի սիղի սէվմէսին :

Հանրիէթ . - Էսէֆ իտէրիմ քի , օղլում , զէնկին օլ-
տուղումսան , եայլնըղ սէրվէթիմի սէվէր իտի ,

Պիր արա իշպու նաղլիեթ գաթթ օլունուպ , թէք-
րար պաշանտը , վէ սաաթ ալթը պուչուգտա Անտրէ ա-
եաղա գալղըպ ,

— Գուրթուլմագ զէմանը եաղլաշըեօր . . . պիր սաաթ
կէշմէղտէն փէրմէն նէֆէս ալապիլէճէք տիր . . . իմտի ,
վալիտէճիեիմ , շիմտիլք սիղտէն այրըլըեօրում , տէտի :

Հանրիէթ . - Նէ՛ վագըթ ալտէթ իտէճէքսին :

Անտրէ . - Ազշամ ավտէթ իտէճէկիմ մուհագգադ իսէ տէ , վաղթընը թայեին իտէմէմ : Պունունլա պերապեր վէսվէսէ իթմէեին : Կէօրիւեօրսունուզ քի , պէն միւսթէրի-հիմ վէ ասլա վէսվէսէմ վէ գօրգում եօգ տուր :

Հանրիէթ . - Հայտէ կիթ օղլում , Ալլահ պերապէրինճէ օլսուն . . . Սէնին իչին տուա իտէճէեիմ :

Անտրէ , թամ սաաթ եէտիտէ էչիքիէ սօգաղընա մուս վասըլէթլէ , օտասընտա եալընըղ օլուպ , քիւչիւք պիր լամ պաեր եագմագլա մէշղուլ պուլունան դաբուճու գարընա խիթապէն ,

— Մա'տամ , միւսիւ Զիմէրման պուրատա՞մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Գաբուճու գարը . - (Մէրգումա պագարագ .) Սիզ , տիւնքի կիւն կէլէն ատէ՞միսինիզ :

Անտրէ . - Էվվէթ մատամ . . . Փագաթ ըէճա իտէրիմ , սիւալիմէ ճէվապ վէրին : Մ . Զիմէրման խանէսինտէ՞ մի տիր :

Գաբուճու գարը . - Խա'յր :

Անտրէ . - Եագընտա ավտէթ իտէճէ՞ք մի տիր :

Գաբուճու գարը . - Պիլմէմ :

Անտրէ . - Լաքին պէնի պէքլէեէճէք իտի . . . կէլէճէ-կիմի տէ պիլիր իտի . . . Պու կիւնքի բազար իրթէսի կիւնիւ , սաաթ եէտիտէ պէնիմլէ պուլուշմագ իւզրէ սէօղլիւ տիւր :

Գաբուճու գարը . - Մատէմ քի պուլուշմագ իւզրէ սէօղլիւ իսէնիզ , պէքի կէլիր :

Անտրէ . - Պու խուսուստա տիւն քէնտիսինէ մէքթուպ տախի եազտրմ :

Մէրգում , պու լագըրտըլարը իրատ իթտիկի սըրա-տա , քէնտի էլ եազըսընը համիլ օլան պիր մէքթուպու մասա իւզէրինտէ կէօրմէքլէ տիթրէեիպ ,

— Փագաթ պու պէնիմ մէքթուպում տուր . . . քէն-տիսինէ թէսլիմ իթմէտինի՞զ մի , տէտի :

Գարուճու գարը . - Քիմէ թէսլիմ իտէճէք իտիք :

Անտրէ . - Միւսիւ Զիմէրմանա :

Գարուճու գարը . - Զիքր իթտիկինիդ ատէմ պուրա-
եա կէլմէզ իսէ , մէքթուպուճուզու քէնտիսինէ նաճըլ թէս-
լիմ իտէպիլիք իտիք :

Անտրէ . - Քէնտիսի պուրաեա ապլա կէլմէտի մի :

Գարուճու գարը . - Իսթէտիկի վադըթ պուրաեա կէ-
լիք . . . Լաքին , միւսիւ , շունու պանա սէօյլէերին քի , պէնի
պու եօլտա իսթինթադ իթմէք իչին , բօլիսճէ պիք մէմու-
րիեէթինիդ վաճ մը տըր : Սիզէ տօղրուսունու սէօյլէերիմ
մի , պու սիւալլէրինիզ պէնի եօրաեօր :

Անտրէ , սապըրսըզլըղընտան նաչի տիթրէեէրէք , չար-
բըզ եօլա սաբտըղընը անլատը , վէ ճէպինտէն պիք չիմ
տիք լուի ալթունու ալըպ , մասա իւզէրինտէ , մէքթու-
պուն եանընա վազ իլէ ,

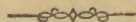
— Բէճա իտէրիմ , մատամ , միւսիւ Զիմէրման հադ-
գընտա պանա պաղը մալիմաթ վէրինիզ . . . պու ագչամ
. . . պու տագըգատա քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէկէ Ֆէվզէլա-
տէ իհթիեաճըմ վար տըր . . . Անըն ատաթընը պիլմէլիսի-
նիզ . . . Մատէմ քի չիմտի խանէսինտէ պուլունմաեօր իսէ ,
քէնտիսինի նէրէտէ պուլապիլիքիմ , տէտի :

Գարուճու գարը , ալթունլարը սայտը : Պունլար ալ-
թը առէտ իտի : Պինապէրին միւսթէճիրինին վիրտիկի մէպ-
լաղտան երկիրմի ֆրանգ վիեատէ օլտուղունտան , վէ թա-
պիաթիյլէ միւսթէճիրի մէրգում խասիմ սըրասընա կէչմիշ
իտուկինտէն , խօշ պիք թէպէսսիւմլէ , Զիմէրմանը թանըմա-
տըղընը , վէ եալընըզ պիք տէֆա օրաեա կէլէրէք , վէ բէ-
չինէն պիք այլըզ վիրէրէք , մէգըիւր տայիրէերի քիրալամըշ
իտուկինի , վէ տայիրէյի մէգըիւրէերի քիրալամասընըն իր-
թէսի կիւնիւ , պաղը էչեա կէթիրտիկի կիպի , գարուսու-
նուն իւզէրինէ տէ պիք լէվհա թադտըղընը , լաքին օնտան
պէրու , պու զարիպ շախս հադգընտա , նէ տօղրուտան

վէ նէ՝ տօլաերտան հիշ պիր խապէր ավատըղընը պէեան իյլէտի :

Անտրէ , օ ատէմին էշքեալընը սօրտուղունտան , դա-
բուճու դարը , իգթիւլա իտէն իյզահաթը իթա իթտիկին-
տէ , պիշարէ տէլիգանլը , Զիմէրմանըն զայպուպէթինէ
մանէա վիրէմէեերէք , հէր հալտէ քէնտիսինին վէ ժէրմէ-
նին պաշլարը իւղէրինտէ եէնի պիր մուխաթարա մէվճուտ
օլտուղունու զանն իթմէկէ պաշլաեարադ , չըլտըրմագ տէ-
րէճէսինէ կէլմէքտէ իտի :

Մէրգուճու պու հալտէ թէրքլէ , օթէլ տը Կրանլիէօ-
եէ նագլը քէլամ իտէլիմ :

38

Մ. տը Կրանլիէօ , Զիմէրման իմզալը մէքթուպու ալ-
մասընտան չէնտ տագըդգա սօնրա , պազը խուսուսի իշլէրի
սէպէպիյլէ , արապասընա բաքիպէն , օթէլտէն մուֆարա-
դաթ իթտիկինտէն , ժէրմէն , պաղչէեէ էնիպ , Անտրէնին
մէքթուպլարըն գօնուլտուղու մահէլլի պէքքի օն տէֆա
արաշթըրտը իսէ տէ , հէր տէֆասընտա տախի իւմիտի պօ-
շա չըգտըղը հալտէ , նիհաեէթ , սօն տէֆա սարմաշըդ
եաբրագլարընըն արասընտան , Անտրէնին , քէմալը մէսէր-
րէթլէ եազմիշ օլտուղու թէգքիրէեի պուլտու :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , պու թէգքիրէտէ ,
« Սաաթ եէտիտէ , մուխաթարա ըլեա կիպի միւնտէֆի
օլաճագ տըր » տէյի թահրիր իտիլիշ օլտուղունտան ,
ժէրմէն , իշպու սաթըրլարը օդուտուղունտա , տէհէթի

ազիմէսի եերինէ էմնիյեթի ֆէվզէլատէ վէ մէսէրրէթ դայիմ օլտու :

Լաքին պու էմնիյեթ վէ մէսէրրէթի չէնտ տազըզա իմթիտատ իթմիշ իքէն , քէնտի քէնտիսէ շու սէօզլէրի իւրատ իթտի :

— Հազըզէթէն թէհլիքէսի աթլաթտըգ մը . . . Խա'յր , հէնուզ հէր չէյ խիթամ պուլմատը , չիւնքի սաաթ եէտիսէ գատար գօրգաճագ բէք չօգ սէպէպիմիզ վար տըր . . . Պագալըմ Սնտրէ , պիր թագըմ էվհամ վէ խէեալաթը՝ սահիհլիք սըրասընտա թուլթմասօր մու . . . Էկէր սահիլի սէլամէթ եազըն իսէ , նի՛չին պու գարա հիսսիեաթ վէ միւլահազաթ միւնտէֆի օլմասօր : Նի՛չին գալպիմ , չիմտի հէր վագըթտան զիեատէ միւզտարըպ , վէ բուհուլմ սօն տէրէճէ մահզուլու պուլունուսօր :

Ժէրմէն , Սըմանըն օթէլէ ալտէթինտէն չէնտ տազըզա էվվէլ տայիրէսինէ կիրտի , վէ սաաթ եէտիտէ , ատէթի վէճհիւզըն , սուֆրաճը պաշը , թաամ հազըր օլտուլունու խապէր վիրտի :

Էմնաի թաամտա զիեատէ լազըրտը օլունմասըպ , ժէրմէն , ֆիքրինտէն ,

— Խա'յր , պէն գուրթուլմատըմ . . . եանըլմազ պիր հիսսի թապի , ֆէլաքէթին եազընտա զուհուր իտէճէկինի , վէ պունտան պէօյլէ օ ֆէլաքէթին էօնիւնիւ ալմագ միւմ քինսիզ իտուկինի պանա խապէր վէրիսօր , տէյի միւլահազա իթմէքտէ իտի :

Մ. տը Կրանլիէօ , սալօնա ալտէթինտէ , մէրգուլմէսի գօլթուլունա ալտըղընտան , բէֆիգէսի գօլունուն տիթմէքտէ օլտուլունու հիսս իյլէմէքտէ իտի :

Մ. տը Կրանլիէօ , ժէրմէնի պիր մահէլլէ օթուրթտու , վէ քէնտիսի տէ անըն եանընա օթուրուպ , հիչ պիր սէօզ իրատ իթմէքսիզին , պիր միւտատէթ մէրգուլմէսի թէճէսսիւս իթտի :

Պաշընը էյմիշ օլան վէ կէօզլէրինի, խալընըն չիչէբլէ-
րինտէն պիրինէ աթֆի իթմիշ պուլունան ժէլմէն, զէվճինին,
քէսկին պագըշլա քէնտիսինէ պագմագտա օլտուղունու
տէրք իյլէմէքտէ իտի :

Նակէհան Արման, մէզպուրէնին էլինի թութտու-
ղունտան, Գլօթիլտ տը Բանտալըն գըղը, պաշտան աեա-
ղա գատար տիթրէտի :

Արման. - (Լաթիֆ վէ ըիգգաթամիզ պիր սէտա իլէ.)
Սէվկիւլիւմ ժէրմէն, միւզտարըպ օլմատըղընըղ պէեան-
տէ հալէա իսրար իտէճէքմիսինիզ :

Մատամ տը Կրանլիէօ, միւզտարըպ օլմատըղընը միւ-
պէյեին օլարագ, պաշընը սալլամանա չալըշտը իսէ տէ,
պունա ճէսարէթի օլմատըղընտան,

— Պիչարէ վէ սէվկիւլիւ էվլատըմ, ճիտտի պիր միւ-
քեալէմէ իթմէքլիկիմիզին վագթը կէլտի : Պիր խայլի կիւն-
տէն պէրու պու միւքեալէմէտէն կէրի տուրտում, ֆագաթ
արթըգ կէրի տուրամամ : - Լիքիմիզին տէ սաատէթի թէհ-
լիքէտէ տիր, վէ հէման զայպ օլմուշ տուր : - Էկէր եա-
լընըղ պէնիմ սաատէթիմ թէհլիքէտէ օլսա իտի, հէհմի-
եէթի բէք ճիւղի օլուր իտի. զաթէն պէն միւզտարըպ օլ-
մաղա ալըշմըշըմ տըր : Հալպուքի, սիզին, տիւշարը ֆէ-
լաքէթ վէ մուսիպէթ օլմանըղա հէր հալտէ մանի օլմագ-
իսթէրիմ, տէտի :

Ժէրմէն. - (Կէօզլէրինի Արմանա աթֆի իտէրէք.) Նէ՞
տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամանօրում :

Արման. - Շիմտի ֆիքրիմի իյզահ իտէրիմ, վէ իյզա-
հաթըմըն մուխթասար օլաճաղընա տա էմին օլուն : Էվվէլ
էմիրտէ, սէվկիւլիւմ, բուհումու սիզէ քիւշատ իթմէքլի-
կիմէ միւսատտէ իտին... օ հալտէ, քէնտիմ իչին պիլէ
պիթարաֆ վէ շէտիտ պիր հաքիմ օլտուղումու անլաեա-
ճագսընըղ... Պու կիւնքի կիւն թաշըտըղընըղ իսմի սիզէ
հասը իթմէքլիկիմ, վէ սիզի հաեաթըմլա զինճիրպէնս գըլ-

մագլըղըմ իլէ , հագգընըղտա պիւեիւք պիր խէթատա պուլունտում :

Ժէրմէն . - (Հայրէթիւ .) Պիւեիւք պիր խէթա՞մ մը . . . պէնիւմ հագգըմտա՞մ մը . . .

Արման . - Էվվէթ . . . հաթթա պիր ճինաեթ տէ աիւսէմ ճայիլ տիր . . . Ա՛հ , պէն քէնտիմի մուհաքէմէ վէ մահքիւմ իտիեօրում . . . Նէ՞ եաբաեըմ , սիզի օլ գատար ծէվէր իտիւմ . . . սիզէ օլ տէրէճէ մուհապպէթի շէտիտէմ վար իտիւքի , հագգըմտա իզհար իտէպիլէճէկինիլ մուհապպէթտէն տօլաեը քէօր քէօրունա ալտանում . . . սիզէ պիր բէտէր օլմագլըղըմ լաղըմ իտի , ֆագաթ պէն պիր զէվճ օլմագ իսթէտիւմ , վէ իգթ իտարընըղն մաֆէվգինտէ սիզէ պիր ֆէտաքեարլըգ թահմիլ իլէտիւմ :

Ժէրմէն եէնիտէն պաշընը էեիպ , սիւքիւթիւ իսթիւեար իթտի , չիւնքի Արմանըն հագըգէթի հալի պէեան իթտիկինի պիլտիկինտէն , մուխալիֆէթ իթմէսի միւմքինսիլ իտի :

Արման . - (Սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք .) Անճագ սիզ տէ շունու թաստիգ իտինքի , խէթա վէ թագսիրաթըմը անլատըգտան սօնրա , զինճիրինիդի միւմքին օլտուղու մէրթէպէ խաֆիֆէթմէք իւզրէ էլիմտէն կէլէնի տիրիլ իթմէտիւմ : Աշգ ու մուհապպէթիմի՝ սիւքիւթէ մահքիւմ գըլտըմ , վէ անը , բէտէրլիք մաաքէսինի թաշըմասընա մէճպուր իլլէտիւմ : Շու գատար քի , վիճուտիմտէ աշըմըշ օլան տէրին ճէրիհաեը կիզլէտիկիմտէն , տամլա տամլա ագան վէ պէնի թէլէֆ իթմէք իւզրէ պուլունան գանը կէօրմէտինիլ . . . Մուհիպպէմ , աղիղէմ Ժէրմէն , պէնիմլէ տայիրէյի զէվճիեթէ կիլէլիտէն պէրու եանի միւտտէթի մէտիտէ շէճիանէ հարէքէթ իթտինիլ , օլ գատար շէճիանէ քի , սիզի սայքի մէսուտ զանն իտիեօրում . . . Էվվէթի կիպի պէնիւմ գըղըմ իտինիլ . . . կիւնահսըզ պագըշընըզ վէ լաթիֆ վէ պիսուշ թէպէսսիւմիւնիւլ , էլան պանա մուհապպէթինիլ

պուլունտուղունա տելալէթ իթմէքտէ իտիլէր , վէ պէն տէ պուլունտան տօլաեը հէման մէսուտ իտիմ :

Իհթիեար , հէեէճանընտան նաչի սէօղիւնէ տէվամ իտէմէեէրէք տուրտու , վէ եաշարմըլ օլան կէօղլէրինի սիւ-տիքտէն սօնրա , շու վէճհլէ քէլամընա տէվամ իթտի .

— Պու կիւն իսէ , հէր իւմիտ մահվ օլուեօր , չիւնքի սիղ պէնի սէվմէտիքտէն մաատա , էօյլէ զանն իտիլիեօր քի , տէհչէթէ եադըն պիր տույղու իլէ տախի հադդըմ տա մութթասըֆի պուլունուէօրսունուղ :

Ժէրմէն . - Խա'յր , խա'յր , եանըլըեօրսունուղ :

Արման . - Էսէֆի իտէրիմ քի , եանըլմաեօրում :

Ժէրմէն . - Պէն տէ սիղէ եէմին իտէրիմ քի , տօսթում , եանըլըեօրսունուղ :

Արման . - Նի'չին եէմին իտիեօրսունուղ . . . վուգուաթ վէ սահիհլէք կիւն կիպի աչիքեար տըր : - Պէնիմ հուղու-րում , սիղին իչին պիր պար տըր , հաթթա սիղ եալան սէօյլէմէեի վէ միւրայիլէք իթմէկի պիլմէտիկինիլտէն , սիղէ պար օլտուղումու տա պէլի իտիեօրսունուղ . . . Իմտի , պի-շարէ գըզըմ , պէօյլէ պիրտէն պիրէ վէ էսասէն թէպէտ-տիւլիւնիւղ , էլպէթթէ պիր սըրրա մէպնի տիր . . . Ժէ'ր-մէն , պու սէպէպ նէ° տիր . Ժէ'րմէն , նի'չին պու սէպէպի պէնտէն կիղլէեօրսունուղ :

Ժէրմէն . - Սըրր մը . . . նէ° կիպի սըրըմ օլմասընը զանն իտէրսինիղ :

Արման . - Հիչ պիր չէյ զանն իթմէմ , վէ զանն իթմէք տէ իսթէմէմ , անճադ իսթէրիմ քի , սէրպէսթճէ , հիւանի միւրատընըլա , վէ միւսթադիմանէ սուրէթտէ գալպինիլի գարչըմտա աչասընըղ , նասըլ քի պիր աղ էվլէլ , պէն տէ քէնտի գալպիմի սիղին գարչընըղտա աշտըմ . . . Ժէ'րմէն , սիղի գուրթարմադ իչին , պէլքի պիր աղ էմնիյեթ լաղըմ օլաճադ տըր . . . Ա'հ , սէվկիւլիւ էվլատըմ , հադդըմտա իպրաղը էմնիյեթ իտին :

Ժէրմէն , տէմիրտէն պիր էլ պողազընը սըգարճասընա , տիւսիզ կիպի տուրտուղունտան , վէ գալպի շիտտէթւլէ չարբտըղընտան , Արման , շու եօլտա քէլամա տէվամ էյլէտի .

— Աճայի պ , հալէա սիւքիւթ տուրուեօրսունուզ... Ալլահ աշգընա օլուն , սէօյլէեինիզ... Ժէրմէն , պէն պիր իհթիեարըմ , վէ սիզտէ պէնիմ իսմիմի թաշեօրսունուզ... Պէեալ սաշլարըմ , վէ զէվճ օլմագ սըֆաթըմ իգթիզասընճա , սիզի իսթիճվապ իթմէքլիկիմ , վէ սիզտէն պիր ճէվապ իսթէմէքլիկիմ , գաթ պէ գաթ հագգըմ տրը... Լաքին եալընըզ քէնտի հագգըմը իթալէպ իթմէեօրում... Ժէրմէն , օ հագգը ունուտուն , վէ էմնիյեթինիզէ , ըէճա վէ նիեազ իտէրէք միւրաճաաթ իթտիկիմի իսաթըրլաեըն... Տիւշլունիւն քի , պիր սըրը՝ եալընըզ պիր քիմնէ իւզէրլնտէ գալտըղընաա , անը գալտըրմագ , աղըրլըղը հասէպլիլէ կիւճ տիւր , լաքին օ սըրը տիկէր պիր տօսթ գալպինէ սիրաեթ իթտիլիտիքտէ , իսաֆիֆլէշիւր : Տիւնեատա իսէ , քիմ պէնտէն զիեատէ սիզին տօսթունուզ տուր... Հա՛յտէ՝ գըզըմ , ճէսուր օլուն... սիզէ եալվարեօրում , պէքլէեօրում , պէքլէեօրում... ֆէրահիեթ վէ թէսէլլի՝ եալընըզ պէնտէն սիզէ կէլէճէք տիր... Սիզին ազիմ պիր քէտէրինիզ վար տըր . պու քէտէր , սիզէ , պէլքի պիր իզթիրապը գալպ կէօրիւնիւեօր , հալպուքի սիզ , էօմը ու հաեաթ նէ՝ օլտուղունու պիլմէզսինիզ... Իմտի , օ քէտէրինիզի պանա պիլտիլին , վէ էկէր պիր իզթիրապը տէրուն իսէ , եինէ պանա իթիրաֆի էյլէեին... Ճէնապը Հագգըն աֆվ ու մէրհամէթի՝ թիւքէնմէզ տէրէճէտէ տիր , վէ պու ալէմտէ , իհթիեար քիմնէլէր , օ աֆվ ու մէրհամէթին թագսիմ ու թէվիլի իտէնլէրի տիրլէր : - Չէվճինիզտէն գօրգուեօրմուսունուզ... Օ հալաէ , վիգօնթէս տը կրանլիէօ օլմագտան պէնիմ գըզըմ օլմուշ իտուկինիզի տիմէք ունուտուեօրսունուզ : Հալէա պէնիմ գըզըմնըզ , վէ տայիմա

գրգըմ գալաճագսընըղ... Դէնտիսինէ պագմագտա օլտուղում քիմնէ գրգըմ տըր, վէ սըգմագտա օլտուղում էլէր՝ գրգըմն էլէրի տիրէր... Իֆատէլէրինի իսթիմա իտէճէկիմ քիմնէ տէ, գրգըմ տըր... Հայտէ, սէվկիւլիւ գրգըմ, արթըգ պանա մուխալիֆէթ իթմէերն տէ, հէր շէյի սէօյլէերն:

Ժէրմէն, պու սէօյլէրի տինլէմէքլէ, սօն տէրէճէ միւթէէստիր օլտուղունտան, քէնտիսինի զապթ իտէմէերէք հէճնկիւր հէճնկիւր աղլամաեա պաչլատը, վէ քէնտի քէնտիեէ շու եօլտա միւլահազա իթտի.

— Ա՛հ, եա՛ Բապպի, էկէր հէր շէյի քէնտիսինէ սէօյլէմէմէկէ ճէսարէթ իթսէմ... աեաղլարնա գաբանապիւէմ... վէ էլէրինի էօրէրէք, աֆվընը թէմէննի իյլէեէպիլսէմ, նէզաքէթի վէ ուլուվը գալպի իլէ պանա աֆվ իտէճէկինտէ իշթիպահ եօգ տուր... Էվվէթ, էվվէթ, պու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէեէ ճէսարէթիմ օլաճագ տըր, զիրա լազըմ տըր...

Մէրգումէ տիզ շէօքմէեէ հազըրլանըրքէն, ասմա սաաթըն թախթասը կէօզիւնէ թէսատիւֆ իթտի: Շէօյլէ քի իյնէլէրտէն պիրի, եանի քիւչիւկիւ, սաաթ թախթասը իւզէրինտէքի ըագգամլարտան Գ ըագգամըն իւզէրինէ հէնուզ վասըլ օլմուշ օլմաղլէ, պիրինճի տարպէնին սէսի իշիտիլը իշիտիլմէզ, սալօն գաբուսու չալընտը, վէ խըզմէթքեար, գաբունուն էշիկի իւզէրինտէ կէօրիւլմէսինտէ, Ժէրմէն, խըզմէթքեարըն սէպէպի վիրուտինի տէրք իթտիկի ճիհէթլէ դօրդու սանէմի կիպի պէյնզի սօլմուշ, վէ տօտաղլարը պուրուշմուշ օլարագ, տօղրուտու:

Արման. — (Պիրտէն պիրէ վէ հէման հիատէթամիզ սուրէթտէ.) Նէ՞ իսթէեօրսուն:

Խըզմէթքեար. — (Թուլթուղու պիր թէրսիեի էֆէնտիսինէ տօղրու ուզաթարագ.) Միւսիւ վիգօնթ, զաթընըզա վիզիթա վիրէճէկինի պիւտիրմէք իւզրէ, պու սաա

պահ մէքթուպ եազմըչ օլտուղունու պէեան իտէն պիր քիմսէնին գարթ վիզիթի տիր :

Արման , մէղքիւր գարթվիզիթի ալըպ , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Զիմէրման . . . իսմինի օգուտու , վէ իլավէթէն , - Պուրատա օլտուղումու ճէվապէն քէնտիսինէ պէեան իյլէտինի՞ղ մի , տէտի :

Խըզմէթքեար . - Մուլայիր էմր վիրմիչ օլմատըղընդէտան , էվվէթ , պուրատա օլտուղունուղու խապէր վիրտիմ :

Արման . - Էօյլէ իսէ , պու մէճհուլ ատէմի իչէրի կիրտիրին . . . քէնտիսինի գապուլ իտէճէեիմ :

Խըզմէթքեար տիշարը չըգտը , վէ Մ. տը Կրանլիէօ , պիր իքի սանիյեէ էվվէլ Ժէրմէնին աեագտա տուրմուչ օլտուղու մահէլլէ տէօնաիլ իսէ տէ , մէզպուրէեի պուլամատը :

39

Խըզմէթքեար , պիր տագըգա սօնրա ալտէթլէ , Զիմէրմանըն կէլտիկինի պիլտիրտի :

Արման տը Կրանլիէօ , ազ էվվէլ Ժէրմէն իլէ պէրապէր օթուրտուղու գանաբէնին եանընտա աեագտա տուրմուչ օլտուղու հալտէ , զաեէթ մուհիմմ պիր միւքեալէմէեի միւհասիպէթսիղ թարղտա գաթթ իթմիչ օլան միւտաֆիրինի շիւպհէլի պիր նազար իլէ թէճէսսիւս իթտի , վէ իլք պագըչընտա մէրգումու կէօզիլ թութմատը : Պուճիւմէ իլէ Զիմէրման օլտուղունու պէեան իտէն շախս ,

պիլխաստա մուծիպի նէֆրէթ պիր քիմնէ օլմսերպ , ուզուն պօյլու վէ թէմիզ էլպիսէլի օլտուգճա սէվիմի պիր ատէմ իտի :

Մէրգում , պիր գաշ քէրրէ սէլամ վիրէրէք , Արմանա տօղրու իլէրլէտի :

Արման . - (Քէլամա պաշլաեարագ .) Միւսիւ , պանա մէթ ուպ եազան սի՞ղմիսինիզ :

Զիմէրման . - (Ալմանլարըն ֆրանսըզճա թէլէֆֆիւզիյ-լէ .) Էվվէթ , միւսիւ վիզօնթ :

Արման . - Մէթ ուպունուզտաքի իֆատէլէրինիզէ պա-գըլըրսա , պանա պիլտիրէճէք մուհիմմ մատտէլէրինիզ վար իմիշ : Պունլար սիզին թապիրլէրինիզ տիր , տէյիւ մի :

Զիմէրման . - Էվվէթ , միւսիւ վիզօնթ :

Արման . - Թէզքիւրէնիզին զարիպիկի մէրագըմը թահ-րիք իթտի : Հէր նէ իսէ , սիզի գապուլ իտիշիմտէն , իֆա-տէլէրինիզի տինլէմէկէ հազըր օլտուղումու էլպէթթէ ան-լամըշսընըզ տըր , լաքին վադըթ կէչիւմէեէրէք մէրամընը-զը իյզահ իյլէմէնիզի իթթար իտէրիմ , չիւնքի սիզին իչին պիր գաշ տագըգատան զիեատէ վագըթ հասը իտէմէմ :

Զիմէրման . - Հէր նէ գատար պուրանա կէլմէքլիկիմի իճապ իթտիրէն սէպէպ , սուհուլէթլէ իյզահ օլունապիլիր պիր շէյ տէյիլ իսէ տէ , միւմքին մէրթէպէ մուլթասա-րէն վէ սէրիան ֆիքրիմի իյզահ իտէճէկիմի պէեան իտէ-րիմ :

Արման . - Մատտէ նէ՞եէ տայիր տիր :

Զիմէրման . - Զաթընըզըն խուսուսի վէ տախիլի իչլէ-րինէ տայիր տիր :

Արման . - (Լաեղգըլա իշիթմիշ օլտուղունա ինանա-մաեարագ .) Նէ՞ տէտինիզ :

Զիմէրման , իրք իֆատէսինի թէքրարլատըզընտան ,

— Խուսուսի վէ տախիլի իչլէրիմ տիմէքլէ , նէ՞ անլա-եօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Զիմէրման . - Հէր քէս կիպի ֆամիլեաճա պազը տա-
խիլի իշլէր տիմէք իսթէեօրում . . . ֆագաթ , միւսիւ վի-
գօնթ , պուլունտուղունուզ եիւքսէք վագիեէթ իճապըն-
ճա , գուլլանտըղըմ թապիր՝ պիր ազ ատի տիր :

Արման . - Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի հալէա անլաեա-
մաեօրում :

Զիմէրման . - Ֆիլվագը , միւսիւ վիգօնթ , իւք տէֆա
իսմինի իշլթտիկինիզ պիր ատէմին , տախիլի էօմրինիւ-
զին պազը էսարաընա մահրէմ օլտուղու մալիւմինիւզ
օլտուգտա , պու խուսուսու անլաեամամագըղընըզ թա-
պիլի տիր . : . Էվվէթ , պու մատտէ զարիպ վէ հէման ի-
նանըլմաեաճագ շէյ իսէ տէ , հագըգէթի հալ տիր :

Արման . - Թէքըսըր իտիեօրում , միւսիւ , ֆիքըրինիզի
իյզահ իտին :

Զիմէրման . - Միւքեալէմէմիզին թա իպթիտասընտա ,
վէրէճէկիմ իյզահաթըն զաեէթ նագիք վէ պինապէրին
միւշքիւլ օլտուղունու պէեան իթմիշ իտիմ , ֆագաթ նի-
հաեէթ էսասը մատտէեի անլաթմագ նոգթասընա վա-
սըլ օլուեօրում . . . Էվվէլ էմիրտէ զաթընըզա շու սիւալի
արզ իթմէկէ իճթիսար իյլէրիմքի , էկէր պիր ազ զիեատէ
կէօղիւ աշըգ պիր քիմսէ , մատամ վիգօնթէսին , քէնտի
զէվճինի պէտպախթ գըլաեօր օլտուղունու խապէր վէրիւր
իսէ , նէ՞ եարարսընըզ :

Արմանըն պէյնզի , էօլիւ րէնկինտէն տահա զիեատէ
սօլուպ , հիտտէթ վէ թէհտիտ ալէամէթի իպրազ իթտի ,
ֆագաթ քէնտիսինի զապթ վէ թէսկին իլէ ,

— Էօյլէ պիր պիէտէպ քիմսէ , միւթէպէրանտէն տախի
օլսա , անինտէ եիւզիւնէ պիր սիլլէ աշգ իթտիկիմ կիպի ,
սիննիմէ ըաղմէն , հէնուզ էլիմէ գըլըճ թուլթապիլտիկիմի
տէ իրթէսի կիւն իսպաթ իյլէրիմ : Էօյլէ պիր քիմսէ , էկէր
գարշըմտա պուլունսա , օտամտան վէ էվիմտէն քէնտիսի-
նի գօլարըմ , նասըլքի սիզի տէ , էկէր տէտիկինիզ ատէմ

խենիզ, տիշարը չըզըն տիեերէք դօվմագտան ապա իճ-
թինապ իթմէմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Զիմէրման . - Լաքին էկէր օ.քիմսէ տիշարը չըզմաղ
խէ , նէ՞ եաբարսընը :

Արման . - Ատէմէրիմի չաղըրտըպ , քէնտիսինի տի-
շարը աթտըրըրմ :

Զիմէրման . - (Թէպէսսիւմ խտէրէք .) Պու թէհտիտի-
նիզի բէք դօլայլըզլա իճրա իտէմէզսինիզ : Իշթէ միւսիւ
վիդօնթ , պէն պուրատա տուրուեօրում , վէ ատէմէրինի-
զի չաղըրմանը խուսուսընտա սիղէ մէյտան օգուեօրում :

Արման . - Պու խուսուստա քիմ պանա մանի օլաճագ-
տըր :

Զիմէրման . - Ազլընըզ , խորագընըզ : Շէօյլէքի պէն
տէ , դօվուլմագլըղըմըն սէպէպինի աշիքեաբէն պէեան
իթմէքլէ , խըզմէթ.քեարլարընըզըն մուամէլէյի շէտիտէ-
սինի տէ մուգապէլէ իթտիկիմտէ , նէթիճէսի իյի օլմազ
ղանն իտէրիմ :

Արման . - Օ հալտէ տէ պիէտէպ պիր միւֆիթէրի մա-
գամընտա տիւշարը միւճագաթ օլուրսունուզ :

Զիմէրման . - Աֆվ իտէրսինիզ... Դէ-ֆէրէ՛ եալան
եէրէ իթհամ իտէն քիմսէեէ տէնիր , հալպուքի իսպաթ-
լը վէ թաստիգլի ազվիեաթա իֆիթիրա տէնմէզ :

Պիր իքի սանիյեէ գատար , Մ. տը Կրանլիէօ սիւքիւթ
տուրտու : Մէրգումուն էլլէրի տիթրէտիկի կիպի , 'անլըն-
տա տա տէրին պիր չիզիկ հասըլ օլմուշ իտի , վէ կէօզլէրին-
տէ զարիպ պիր բարլագլըզ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Զիմէրման , քեամիլէն սաքին վէ զահիրէն ֆիթուր-
սուզ պիր հալ իլէ պագտըղը սըրատա , Արման պիրտէն
պիրէ պաշընը գալտըրըպ ,

— Միւսիւ , պիր թագըմ սաֆսաթալար լազըմ տէ-
յիլ տիր . մագսէտինիզ , վէ պանա տիեէճէք սէօզիւնիւզ
հէր նէ իսէ , պիր ան էվվէլ անը պիւտիրին , տէտի :

Զիմէրման . - Աչըգտան աչըղա շունու սէօյլէնէնէնէնիմ
քի , մատամ վիգօնթէս սիզի ալտաթընօր :

Արման . - Եալան սէօյլէնօրսունուղ :

Զիմէրման . - Իսպաթլարըմ պուլունտուղունու իլա-
վէթէն պէհան իտէրիմ :

Արման . - (Շաշըրարագ .) Իսպաթլա՞ր մը :

Զիմէրման . - Էվլէթ , աչիքեար , իգնա իտիճի , ին-
քեարը նագապիլ , վէլհասըլ պիրինճի բատտէտէ իսպաթ-
լարըմ վար տըր :

Արման . - Նէ՞ կիպի իսպաթլար տըր :

Զիմէրման . - Աչգ ու սէվտահա միւթէալլիգ մէք-
թուպլար տըր քի , պունլարըն պաշլըճա էհէմմիտէթի , մա-
նէալարընըն զահէթ միւսէրլահօ օլմասը տըր :

Անարէ . - Օ մէքթուպլար քիմին թարաֆընտան եա-
զըլմըշ տըր :

Զիմէրման . - Մատամ վիգօնթէս թարաֆընտան քէն-
սի աչըգընա եազըլմըշ տըր :

Անարէ . - Աչըգը՞մը . . . աչըգը՞ . . . աչըգը՞ մը . . .

Մէրգուլմ իհթիեար , քէնտի մէյեուսիտէթ մէնզարէ-
սինի օլ մէճհուլ շախսըն սէյր իթմէքտէ օլտուղունու տիւ-
շիւնտիւկիւնտէ , ութանարագ , տիթրէտի , վէ սիմասը օլ
գատար թէպտիլ օլտու քի , Զիմէրման , էնտիշէի ազիմէ
իլէ ,

— Աճապա պիր նիւզը՞ւլ մու իսապէթ իթտի . . . է-
կէր էօյլէ իսէ պանա զարարը վար տըր , տէյի միւլա-
հազա իյլէտի :

Փագաթ , Արման , քէնտիսինի թօբլահարագ ,

— Տիմէք օլուր քի , եանընըգտա պազը մէքթուպլար
վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Զիմէրման . - Էվլէթ , միւսիւ վիգօնթ , եանըմտա պէշ
ատէտ մէքթուպ վար տըր :

Արման . - Օ մէքթուպլարը պանա՞ մը կէթիրտինիլ :

Զիմէրման . - Պուրաեա կէլիշիմին պաշգա մագսէտի եօդ տուր :

Արման . - Իսմիմի քէնտիսինէ հասր իթմիշ օլտուղում օ սէֆիլ գատըն պու տէրէճէ զալիմանէ թահգիր մի իթտի քի , քէնտիսինին զամմաղը օլուեօրսունուղ :

Զիմէրման . - Մատամ տը Կրանլիէօեիւ թանըմագ շէրէֆինէ , վէ քէնտի թարաֆընտան թանըմագ մէսէրրէթինէ նայիլ օլմամըշըմ տրր :

Արման , թէաճճիւպիւ աղիմէ Զիմէրմանա պաղաւրադ ,

— Պու հալտէ , զալիպա պաղը քիմսէլէր նէզտինտէ , տիկէրլէրին քէտէրի՝ շէհվէթ վէ մահզուղիյէթ տիր . . . Վէլհասըլ , միւսիւ , պու եօլտա հարէքէթ իթմէնիլէ հէր նէ սէպէպ օլուր իսէ օլսուն , տէտիկինիլ մէքթուպլարը պանա վէրին , տէյի պէեան իյլէտի :

Զիմէրման . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Աֆվ իտէրսինիլ , միւսիւ վիգօնթ , եա պէն եանըլըեօրում , եախօտ շու էսնատէ արամըղտա պիր եանըլը անլաեըլ վար տրր :

Արման . - Եանըլը անլաեըլ մը :

Զիմէրման . - Էվվէթ , չիւնքի պու իշտէ պէն սըրֆ պիր վասըթաեըմ , վէ միւշքիւլ պիր վաղիֆէ իճրա իտիեօրում : Մէքթուպլար պէնիմ տէյիլ տիրլէր : Պունլարըն սահիպի , եախօտ թէսատիւֆէն պու մէքթուպլարը պուլմուշ օլան քիմսէ , պախթ ու թալէին եիւղիւնտէն տիւշմիւլ պիր քիւպարղատէ տիր : Մէրգում աղչէեէ միւհթաճ տըր : Անլատընըլ մը , միւսիւ վիգօնթ :

Զիմէրմանըն իւղէրինէ աթֆ օլունմուշ օլան Արմանըն կէօլլէրինտէ նէֆրէթի աղիմէ էսէրի միւշահէտէ օլունաւրադ ,

— Էվվէթ , անլաեօրում , օ մէքթուպլարը պանա սաթմագ իտթէեօրսունուղ , անըն իչին պուրաեա կէլմիշսինիլ տիր , տէտի :

Զիմէրման , պաշընը , էվվէթ մանէասընտա սալլամա-
սընտա , Սրման , խըշմ իլէ ,

— Օ հալտէ , եաբտըղընըղ շէյ՝ ալչադճա պիր բա-
զարլըգ տըր . . . Շէօյլէ քի , հայլազլարըն հայլաղը վէ ալ-
չազլարըն ալչաղը օլտուղունուղու , էլպէթթէ պիլիեօրսու-
նուղ , տէյի իֆատէ իյլէտի :

Զիմէրման . — Միւսիւ վիգօնթ , միւսաատէնիղլէ շունու
պէեան իտէրիմ քի , պու կիպի աղըր սէօղլէրին ասլա հիւք .
միւ հօգ տուր : Պինապէրին պու իֆատաթընըղը , զիբր իթ-
տիկիմ ասըլատէ քիւնէեէ թէքրարլամագտան սագընա-
ճաղըմ : Շու դատար քի էկէր բաղարլըղըմ իշինիղէ կէլ-
մէեօր իսէ , բէտտ իթմէկէ սէրպէսթսինիղ : Ճէպը իլէ
պիր շէյ իաբըլամաղ : — Մէքթուպլարըն սահիպի պունէարը
նէշը իտէճէք տիր . օլ վագըթ իշ բէք իյի օլամաղ : — Իմտի,
ճէվապ վէրին , պու մէքթուպլարը սաթըն ալըեօրմուսու-
նուղ :

Սրման , սիւքիւթ տուրտուղունտան , Զիմէրման , պու
սիւքիւթէ բէտտ մանէասը վէրիեօր կիպի կէօրիւնէրէք ,

— Միւսիւ վիգօնթ , զաթընըղը պիհուղուր իթտիկիմ
տէն տօլաեը աֆվընըղը թէմէննի իյլէրիմ , տէտի , վէ տի-
շարը չըգմագ իւղրէ դաբուեա տօղրու իլէրլէմիշ իքէն , Մ .
տը Կրանիէօ ,

— Մէքթուպլարը սաթըն ալըրըմ , տէտի :

Զիմէրման . — (Կէրի տէօնէրէք .) Թէմամ , զաթէն ուղ-
լաշաճաղըմըղա պէն էմին իտիմ :

Սրման . — Նէ՞ պէտէլ իպթէեօրսունուղ :

Զիմէրման . — Պիր միլիօն ֆրանգ :

Սրման , սարսըլտը , վէ Զիմէրման՝ շու վէճհ իլէ քէ-
լամընա տէվամ իթտի .

— Պու մէպլաղըն զիեատէճէ օլտուղունու պիլիեօ-
րում , հաթթա պու խուսուսու , սէրվէթի պուլունմաեան
ասըլատէ քիմնէեէ իթիբաղ մագամընտա պէեան իյլէտիմ

խէ տէ , մէրդում , միւսթագ պէլինի թէէմին իտէճէք եէկ-
եանէ պիր ֆըրսաթ էլէ կէչիրսիշ օլտուղունտան , պուն-
տան իսթիֆատէ իթմէմէսի տիվանէլիք օլտուղունու , վէ
պունտան գաթինաղար , զաթընըլ ֆէվգէլատէ վէնկին օլ-
տուղունուղտան , վէ ալէմ , պիր զէվճին նամուսունու՝
զէվճէսինին հարաքեաթընա ըապթ իյլէտիկինտէն , կրան-
լիէօ իսմինին նամուսունու գուրթարմագ իւզրէ , պիլա միւշ-
քիւլաթ պիր միլիօն ֆրանգը ֆէտա իտէպիլէճէկինիզի տէր-
միեան իյլէտի : - Հասըլը , միւսիւ վիզօնթ , սէօյլէտիկիմ
ֆիեաթ գաթի օլուպ , պու պապտէ բաղարլըղա կիրիշմէք
պօշ չէյ տիր :

Արման . - Բէք ալէա , գապուլ իտէրիմ . . . մէքթուպ-
լարը վէրին :

Զիմէրման . - Պէտէլինի վէրին , պէն տէ մէքթուպլա-
րը վէրիւրիմ :

Արման . - Բէք իյի պիլիւսինիզքի , քիմսէ , պիր միլի-
օն ֆրանգը եէտինտէ սագլաեամագ :

Զիմէրման . - Պիզիմ , զաթընըղա էմնիյեթիմիլ վար
տըր : Իմտի , եա պանքէրինիզէ եախօտ պանգաեա թագ-
տիմ օլունտուղու հալտէ , թէէտիեթ իտիլմէք իւզրէ պիր
չէք իմլա իտէրսէնիզ , թէքլիֆինիզէ մուվաֆֆագաթ իտէ-
պիլիւրիզ :

Արման . - Իսթէպիկինիզ չէքի իմլա իտէրիմ , ֆադաթ
էվվէլ էմիրտէ մէքթուպլարը կէօրմէլիեիմ , զիրա իճրա
իթտիկինիզ սանաաթ , խըրսըլըգ գատար վէ պէլքի օն-
տան զիեատէ ալչադ վէ պաեաղը պիր սանաաթ օլտու-
ղունտան , խըրսըլ օլմատըղընըղը , վէ օ հագըրգէթէն եէ-
տինիզտէ մէքթուպլար պուլունտուղունու , վէ մէքթուպ-
լարըն սահիհէն զէվճէմ թարաֆընտան եաղըլմըլ իտու-
կինի նէ պիլէեիմ :

Զիմէրման , պու սէօլլէրտէն սօնրա , չիզտանը տէրու-
նինտէն , եէչիլ պիր գօրտէլա իլէ պաղըլ քիւչիւք պիր

բաբէթ չըգարըպ , պու բաբէթի , Արմանըն եանընտա պու-
լունան պիր մատա իւղէրինէ վաղ իլէ ,

— Իշթէ միւսիւ վիգօնթ , մէքթուպլար պունլար
տըր , բասթ կէլա պիրինի ալըպ օգուտուղունուլտա , հա-
գըգէթի հալէ վագըֆ օլուրսունուղ , տէսի :

Մ. տը կրանլիէօ , էլի տիթըէէէրէք գօրտէլաեր չէօզ-
տիւ , վէ մէքթուպլարտան պիրինի ալըպ , ատրէսինի օ-
գումապընտա , պէյնպի տահա զիեասէ սօլտու , վէ հընչ-
գըրմաեա պաշլաերպ , միւէսսիր պիր սէտա իլէ ,

— Անտրէ տը Սան-Րէմօ' . . . տիմէք աշըգը Սան-Րէ-
մօ իմիշ . . . սէվտիկիմ վէ էվլատ թէսմիեէ իթտիկիմ պիր
քիսնէ' . . . Տիմէք , հէմ անըն թարաֆընտան , հէմ զէվճէմ
թարաֆընտան ալտանտըմ . . . իքիսինտէն տէ խիեանէթ
կէօրտիւմ . . . ա'հ , եա Բապպի' , տէտի , վէ պէեաղ սաշլը
պաշլը կէօքսիւ իւղէրինէ էեիտիկի կիպի , եանագլաշը իւ-
ղէրինէ տախի իրի տանէլի եաշլար ագտը :

40

Իշպու շայեանը թէէսսիւֆ մէնզարէտէ , Զիմէրման
վագիֆէսիղճէ տուրմուշ օլուպ , Մ. տը կրանլիէօ իսէ , տիւ-
չար օլտուղու ֆէլտքէթտէն տօլայը գուվվէյի մանէվիեէ-
սի զայ օլունշ օլտուղու կիպի , մէրգում հայլազըն օլա-
տա պուլունտուղունու ունուտարագ , մէքթուպու մասա-
նըն իւղէրինէ պրագմըշ , վէ եիւզիւնիւ իքի էլլէրի տէրու-
նինէ կիղլէմիշ խոի :

Պէօլէճէ արատան պիր ճիւզի միւտտէթ կէշմիշ իքէն ,

Արման, քէնտիսինի թօրլաեըպ, պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ մէքթուպու թէքրար էլինէ ալըպ, մահֆագասընտան չըգարտըգտան սօնրա, իւք սաթըրլարընը սէրիան օգուտու:

Իշպու սաթըրլար բէք միւսէրրահ օլուպ, ժէրմէն, պունտա քէնտիսին իֆրաթ աշգ ու մուհապպէթինի սատէտիլանէ արզու պէեան իյլէմիշ իտի:

Արման, օգումասընա պունտան զիեատէ տէվամ իթմէեիպ, պիր հարէքէթի չէտիտէ իլէ մէքթուպլարը թօրլաեարագ ճէպլինէ գօյտու:

Զիմէրման, պու մուամէլէյի կէօրմէսինտէ, հայրէթ վէ էնտիշէ իլէ,

— Ֆադաթ, միւսիւ վիդօնթ, նէ՞ եաբըեօրսունուզ տէտի:

Արման, ումուզլարընը չէքէրէք,

— Սիզ պէնի քիմի՞ զանն իտիեօրսունուզ, պէն նամուսու պիր ատէմիմ, վէ սէօզիւմիւ վէրմիշ օլտուզումքիմնէ, բրանկապէտլէրին էն ալչաղը տալիս օլսա, եինէ սէօզիւմիւ թութարըմ: Իմտի պէնիմէ պիրլիքտէ կէլին, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ չըմինէ իւզէրինտէն էլինէ պիր շամէտան ալըպ, սաթթէ Արմանեալըյլա պիրլիքտէ քէնտի իշ օտասընա կիրտի: Օրատա չէքլէրի հավի օլան պիր տէֆթէր աշըպ, պունլարտան պիրիսինին պօշ մահէլլէրինէ, համիլինէ վէ կէօրիւլտիւկիւ անտէ պիր միլիօն ֆրանգ վէրլմէք իւղրէ, իգթիզա իտէն սէօզլէրի եազըպ, իմկալատը, վէ մէգքիւր չէքի Զիմէրմանա վէրէրէք,

— Իսթէտիկինիզ ագճէ իշթէ իթա օլունտու, չիմտի սիզ զէնկինսինիզ, պու ճիւմէ իլէ հալինիլէ էսէֆ իտէրիմ: Արթըգ պուրատան չըգըպ կիտին, տէտի:

Զիմէրման, մէգքիւր գըյմէթտար քեաղըտը տիւրիւպ, չիզտանը տէրունինէ վէ պատէհու բալթօսու ճէպլինէ գօեուպ, բալթօսունու տիւյմէլէտիքտէն սօնրա,

— Բէճա իտէրիմ, միւսիւ վիգօնթ, սիգէ պիր սէօ-
ղիւմ տահա վար տըր, տէտի :

Արման . - Պիլմիշ օլուն քի, սապըրմ թիւքէնիօր,
պիր աղ չարուգ իտին :

Զիմէրման . - Միւսիւ վիգօնթ, զիքը իթտիկիմ քի-
պարզատէ, ետըն պու չէքի մահէլլինէ թագտիմ իյլէտի-
կինտէ, բէտտ ճէվապը ալմահաճաղընը, նամուսունուզ
իւզէրինէ եէնիտէն թէէմին իտէրմիսինիզ :

Արման . - Պու սիււալինիզ պիր հագարէթ իսէ տէ,
սիղին հիշ պիր հալինիզ վէ հիշ պիր սէօղիւնիւզ պէնի
թէաճճիւպատէ պարգամազ, եախօտ իթիպարըմա խալէլ
կէթիրէմէզ . . . - Էվվէթ, միւսիւ, նամուսում իւզէրինէ
սէօյլէրիմ քի, սիղին պիր հայտուտ օլտուզունուզ նէ գա-
տար սահիհ իսէ, իմզա իթտիկիմ իշպու չէքին տախի,
թագտիմի հալինտէ թէէտիեէ օլունահաղը, վէ պու աղ-
չէնին՝ նէ՝ եօլտա պիր սանաաթլա գաղանըլմըշ օլտուզու,
վէ նէ՝ կիպի մուրտաթ էլլէրէ թէպիմ իտիլտիկի քիմէսնէ
թարաֆընտան թահգըդ իտիլմէք իսթէնիլմէեէճէկի օլ
գատար սահիհ տիր : Շիմտի խօշնուտ օլտունոլգմու, վէ
պուրատան չըզըպ կիթմէնիզի թէքըար իթմէեէ հաճէթ
գալտը մը :

Զիմէրման . - Խայր, էֆէնտիմ, անճագ քէմալը հիւր-
մէթի աճիղանէմի սիգէ թագտիմ իտէրիմ, վէ թէչէքքիւ-
րիւմիւ սունմահա լաեըգ թապիրաթը քեաֆիեէ պուլուն-
մատըղընտան, պու կիւն սիգի թանըտըղըմտան տօլաեը
նէ՝ տէրէճէ միւֆիթէխիր օլտուզումու պէեանլէ իքթիֆա
իյլէրիմ :

Պէօյլէճէ Զիմէրման պիր միլիօնուգ չէքի ճէպինէ
գօեուպ, օթէլտէն չըգտը, վէ քէնտիսինէ պէրլէմէքտէ օ-
լան արապահա ըաքիպէն, ըսթօրլարը էնտիրտիքտէն սօն-
րա, Դօմարթէն սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի արա-
պաճընա էմը իյլէտի :

Էսնայի լահտէ , մէրգում , ըսթօլարտան պիրնի իւշ տէթ տէֆա գալարըրպ , սաթթէ սաչընը , սագալընը , կէօղլիւկիւնիւ վէ մէնտիլինի տիշարը աթար :

Սրապա , իշար օլունան մահէլլտէ տուրտուղունտա , Զիմէրման եէրինէ գայիմ օլմուշ օլան պարօն տը Գրուա-Տիէօ , իշպու թէպէտտիւլիւ զարիպաէն տօլաեը հայրէթ-տէ գալմիշ օլան արապաճընըն իւճըէթինի վէլտի :

* * *

Արման , մահուտ չէքի իմգալամիշ օլտուղու տայիրէտէ եալընը գալտըղընտա , պիր իսկէմէ իւղէրինէ օթուրուպ , պիր գաշ տագըրպ եըլտըրըմտան վուրուլմուշ պիր ատէմ հալի քէսպ իյլէտի :

Ուլուվը ճէնապլէ մութթասըֆ օլան պու զաթըն թէէսսիրաթըր գալպիեէսինի նագշ իտէճէք տէ յիլիզ , չիւն-քի օլ պապտէ նէ գատար չայըշսագ , եինէ հագըգէթի հալին մատուտունտա պուլունաճաղըմըզ թապիի տիր :

Իմտի պահսըմըղա տէվլամ իտէլիմ . վիգօնթ , ահէսթէ ահէսթէ վէ միւշքիւլաթլէ ահաղա գալգտըղընտա , սին-նինէ վէ սաչլարընըն պէեագլըղընա լաղմէն , վիճուտինտէ էլան մէվճուտ օլան կէնճլիք վէ չէվիքլիք , զանն իտէրսին քի պիր սաաթ զարֆընտա զայիլ օլմուշ , ուղուն պօյնու պիւքիւլմիւշ , անլընտա միւթէատտիտ չըղըղլար հասըլ օլ-մուշ , վէ կէօղլէրի զիեատէսիյլէ չուգուրա պաթմըշ իտի :

Մէրգում , բէբէլէեէրէք շու սէօղլէրի քէնտի քէնտի-եէ իրատ իթտի .

— Շիմտի նէ՞ եաբմալը . . . նէ՞ գարար վիրմէլի . . . աֆվ մը իթմէլի . . . լաքին հաեաթըմտան զիեատէ սէվկիւլիւմ օլ-լան վէ պունու պիլէրէք պէնի տէքէ կէթիրէն վէ կէնճ ա-չըղընըն աղուշունտա ալտանմագլըղմը իսթիհզա իյլէեէն պիր գատընա աֆվ մը իթմէ՛ք . . . իսյը , աալա , աֆվ իթ-մէք միւմքինսիզ տիր վէ ալաղլըգ տըր . ճէնապը Ալլահ

ատիւ տիր, նէ՞ ճինաեթ իշլէտիմքի, պէօյլէ պիր հալէ միւսթահազդ օլուեօրում... պէն իսէ քէնտի նամուսում կիպի անըն նամուսունա տա շիւպհէ իթմէեօրտում... քէ՞օր, քէօր վէ տիվանէ իտիմ... քէնտիսինտէն պիր իգ-րար ու իթիրաֆ թէմէննի իյլէտիկիմ հալտէ, շիւպհէսիզ քէնտիսինի իթհամ իթմէեօրտում... անճադ չօճուգճա պիր հալ վէ պիր պաքիրէնին գալպինտէ էհէմմիեթսիզ վէ պիր զէվճի կիւլափուրիւճիւ պիր խաֆիֆմէշրէպլիկի պի-լէ զանն իթմէկէ ճէսարէթ իտէմէեօրտում... քէնտիսինի իֆֆէթ ու իսմէթլէ մութթասըֆ զանն իտէրքէն, պիրտէն պիրէ զուհուրա կէլէն շու հազիզէթ՝ մէկէր իսէ պիր խի-եանէթ, ալչադլըզ վէ զինաքեարլըզ իմիշ... պուռնա տա ա՛ֆվ իտէճէք իմիշիմ... խա՛յր, խա՛յր, բէզալէթ, հիտ-տէթ լազըմ տէյիլ տիր, իգրահ վէ նէֆրէթ քեաֆի տիր... քէնտիսինի սօն տէֆա կէօրմէք, միւրայիլիք մաւքէսի-նի աշաղը ալմադ վէ թէքմիլ էֆքեարըմը եիւզիւնէ դար-շը սէօյլէմէք իսթէրիմ... է՛յ սօնրա՛, սօնրա տա այրըլը-րըմ վէսսէլամ... անըն իշին մանասթըր... պէնիմ իշին տէ եալընըզլըզ... մուախխարէն սաեէյի ճէնապը Հազդտա, մէզար... իսթիրահալթ... վէ հէր շէյի ունութմադ...

Ս. տը կրանլիէօ օտասընը թէրքլէ, վէ ույգուտա եիւրիւեէնէրէ մախսուս պիր եիւրիւեիւշլէ Ժէրմէնին տա-յիրէսինէ տօղրու իլէրլէտի, լաքին մէզպուրէնին խուսու-սի սալօնուռուն իշէրիսինտէ պուլուռնան իշ օտանըն դաբու-սու գաբալը օլտուղունտան, Արման խըշմ ու զաղապա կէ-լէրէք, մէզքիւր դաբուեու գըրըպ, եօլունա տէվամ իթ-մէք իսթէտի իսէ տէ, զուհուրա կէլէճէք շամաթաեը իշի-տէրէք խըզմէթքեարլար գօշաճադ օլտուղլարընտան, վէ պէօյլէճէ գաշընաղըր բէզալէթ զուհուր իտէճէկինտէն, մուամէլէյի մէզքիւրէյի իճրատէն կէրի տուրտու, վէ տի-կէր պիր եօլտան եիւրիւեէրէք, իպատէթխանէ իթթիխազ իտիլմիշ օլան տայիրէեէ կէլտիքտէ, մէզքիւր տայիրէտէ

ասըլը պուլունան Խաչը կէօրմէքլէ , սիմասընըն հիտտէթա-
միզ հալի անինտէ իթիտալ վէ ըիգգաթ քէսպ իյլէեէրէք ,
օրատա պուլունան պիր բանգօնուն էօնինէ տիզ չէօքտիւ-
կիւ հալտէ ,

— Նէ՞ եարմաեա կիտիեօրում , քէնտիսինի իթհամ
իթմէկէ , լանէթլէմէկէ վէ էօլմիւշ օլան գատընա ալադ-
ճա եալան սէօյլէտիքտէն սօնրա , ինսաֆսըզ վէ մէրհա-
մէթսիզ պուլունմաեա հագգըմ վա՛ր մը տըք , տէտի , վէ
Խաչը էլինէ ալըպ , չէօյլէ իլավէ իթտի . - է՛յ ազիզ Խաչ ,
սէն քի կէօնիւլիւ վէ մուգատտէս պիր թէհահիւտին շա-
հիտի եէկեանէսի օլտուն , սէն , պու տէֆա պէնիմ կէօզ-
լէրիմի աչտըն , պէնի թէքրար թարիգի իումէթ վէ իսթի-
գամէթէ կիրտիրտին , պունտան պէօյլէ պու թարիգի թէրք
իթմէեէճէեհիմ :

Պատէհու տօտագլարընը մէգքիւր Խաչա տօգունտու-
րարադ , չէօյլէ իլավէ իթտի .

— Էօլիւմ սաաթընտա պուլունան գատընճըղազ , դը-
լընը պանա թագտիմ իթտիկինտէ , օլ գատընա , « Էկէր
անըն սաատէթի պէնտէն մէրպուլ իսէ , եէմին իտէրիմ քի
մէսուտ օլաճադ տըր : Էկէր անըն իսթըրը իչին պու ալէմին
զէֆք ու էյլէնճէլէրինի թէրք իթմէքլիիմ լազըմ կէլիւ ի-
սէ , եէմին իտէրիմ քի անլէրի թէրք իտէճէյիմ : Էկէր ան-
տէն ճէվր ու ճէֆայը թէպեիտ իթմէք իչին միւզտարըպ
օլմագ իգթիզա իտէր իսէ , Էկէր անը պիր ֆէտաքեար-
լըգտան խալի գըլմագ իչին քէնտիմի ֆէտա իյլէմէք լազըմ
կէլիւ իսէ , եէմին իտէրիմ քի , միւզտարըպ օլաճազըմ վէ
քէնտիմի ֆէտա իտէճէեհիմ » տէտիմ , վէ Դլօթիլտ տը Բան-
տալտա սէօզիւմէ ինսնարադ , թէսլիմի բուհ իյլէտի : Իմ-
տի , է՛յ սէվկիւլիւ մէրհումէ , վազը օլան եէմինիմի թու-
թուսլ թութմատըղըմը անլամագ իչին պիր քէրրէ պանա
նազար իյլէ :

Մ. տը Կրանլիէօ թէպտիլի քիսվէ իթմիշ օլարադ , վէ

սիմասընտա նէվիմա սիւքիւնէթ ալէամէթի կէօրիւնէրէք , աեաղա դալդտը , վէ մուզիրր մէքթուպլարըն բաքէթինի էլինէ ալըպ , մահֆաղալարընտան չըգարարգտան ոսնրա , օգուամագարըն աչտը վէ պիրէր պիրէր մօմուն ալէվինէ թութարագ եագտը :

Էն ոսն մէքթուպ քիւլ օլուպ , աչգ ու սէվտաեա միււ թէալիդ տիվանէճէ սէօլլէրտէն էսէր դալմանընճա , Արման , տօտագլարընտա տօնուգ պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլմուշ օլտուղու հալտէ , շու սէօլլէրի սէօլլէտի .

— Իշթէ հիտտէթիմտէ պու մէքթուպլար կիպի դալիլ օլտու . . . շիմտի պու մահէլլտէ թահգիլ օլունմուշ գէվճ եօգ տուր . . . եալընըպ պիր իհթիեար իլէ պիր էվլատ , եախօտ պիր բէտէր իլէ քէրիմէսի վար տըր . . . էվլատ խէթա իլլէտի . . . իհթիեար տա աֆվ իտիեօր . . . պիր քէրիմէնին խէթասը նէ գատար պիւեիւք օլտա , պիր բէտէրին աֆվ ու մէրհամէթի օնտան տահա պիւեիւք օլմագ կէրէք տիր . . . սէֆիլ գըզ , պիչարէ ժէրմէն , այնի վագըթտա , հէմ հէր շէյի խապէր ալմըշ օլտուղումու , ֆագաթ հէր շէյի ունութմուշ իտուկիմի անլաեաճագ տըր , վէ պունտան պէօլլէ վագիֆէմ , անը թէսէլլի իթմէք , հիմանէ իյլէմէք , վէ քէնտիսինէ դարշը քէնտինի միւտաֆտա գըլմագ օլաճագ տըր , թա օլ կիւնէ դատար քի , ճէնապը Սլլահըն միւրատը իւզրէ , վէ պէքքի տէ եագընտա , թէրքի հաեաթ իթմէքլիկիմէ , գալպինին հիւրրիեթինի վէ մէսուտ օլմագ հագընը քէնտիսինէ իթա իյլէեէճէեիմ :

Պու սէօլլէրտէն սօնրա , վիգօնթ , գէվճէսինին եաթագ օտասընա տօղրու իլէրլէտի , ֆագաթ օ տաեա կիրտիկինտէ , մէզպուրէեի պուլմատըղընտան , պիր դաշ քէրրէ ժէրմէն ժէրմէն տէյի չաղըրտը , վէ հիչ պիր ճէվապ ալամամասը իւզէրինէ , լաթիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Գօրգմաեըն , ժէրմէն , գըղըմ , պէն իմ , պուրտա տա՞մըսընըպ , տէյի սիւալ իթտի :

Հայէա սիւքիւթ մէվճուտ օլտուղունտան, Արման,
տիթրէեհէք վէ քէնտի քէնտիեհէ,

— Նէրէտէ օլապիլիր, տէտի:

Օ ալա, մէքթուպ շէքլինտէ տիւրիւմիւշ վէ քիւշիւք
պիր մասա իւղէրինտէ մուսուն եանընա դօնուլմիւշ օլան
պիր քեաղըտ, մերգուսուն կէօզիւնէ իլիշմէքլէ, պու քեա-
ղըտը ալտը, վէ աշտըգտան սօնրա, աթիտէքի ճիւմէլէ-
քի օգուտու:

« Պէքի խըշմ ու զազապընըղըն շիտտէթինէ թէհամ-
միւլ իտէպիւէճէք իգթիտարըմ օլապիլիր իտի, լաքին թահ-
գիրլէրինիզ գարշըսընտա պուլունմաեա ճէսարէթիմ եօգ-
տուր... Խմտի, պայիմի իշին Ալլահա ըամարլատըգ...
Պէն միւթթէհիմ, ագըլսըղ վէ կիրտապը մահվիյեթէ
տիւշմիւշ պիր սէֆիլ մախլուգում, լաքին նանքէօր տէեի-
լիմ... գալպէն սիզի սէվէր իտիմ... պանա աֆվ իթմէ-
նիզի սիզտէն թէմէննի իթմէմ, գիրա միւմքինսիղ օլտուղու-
նու պիլիրիմ: Անճագ պէնի լանէթլէմէնիզի, վէ էկէր գա-
պիլ իսէ, հալիմէ աճըմանըղը սիզտէն նիեաղ իլլէրիմ... Է-
կէր նա՛սըլ ճէղալանմըշ օլտուղումու, վէ նէ՞ տէրէճէ միւղ-
տարըպ պուլունտուղումու պիւսէնիղ, հալիմէ աճըյսընըգ: »

Մէքթուպուն թէքմիլ միւնտէրիճաթը պունտան իպա-
րէթ իտի: — Մ. տը Կրանլիէօ սարսըլտը, վէ բէրէլէեհէք,

— Պիչարէ վէ ագըլսըղ չօճուգ, քէնտիսինի նէ՛ տէ-
րէճէ գօրգութմուշում... միւէպպէտէն կիրտապը մահ-
վիյեթէ տիւշմիւշ օլտուղունտան պահա իտիեօր... Պէն
իսէ, պուրաեա կէլմէքլէ... տէտի, վէ սէօզլէրինի իքմալ
իթմէղտէն, կէօզլէրի հատտէն զիեատէ իրիւշտի, վէ պիր
էլինի դալպինէ վէ տիկէրինի անլընա կէօթիւրտիւ, եիւ-
զիւ գըզարտը, վէ գալպինտէն վուրուլմիւշճասընա եէնի-
տէն սարսըլպ, խալը իւզէրինէ զայադըլ տիւշտիւ, վէ
տիւշտիւկիւ զէման, անլը, մօպիլեատան պիրինին քէօշէ-
սինէ րասթ կէլմէքլէ, գան ագմաղա պաշլատը:

41

Աղշամըն ալաֆրանկա սաաթ օն պուշուգ ըատտէլէ-
րինտէ, պարօն տը Գրուա-Տիէօ ֆանէսինէ մուվասըլէթլէ,
պիր միլիօնլուգ չէքի համիլ օլան չիզաւնը, ժէրմէնին էլ-
մասլարը եանընա գօյաուղտան սօնրա, պիր գաչ քէրրէ,
եիւղիւնիւ գօղուլու սուլար իչինտէ երգատը, վէ թուա-
լէթինի տէյիլթիրիպ, քէնտիսինէ պէքլէմէմէսինի խըզմէթ-
քեարընա իխթար իտէրէք, եինէ տիշարը չըգտը, վէ պիր
արապտեա ըաքիպէն, մատամ տը Թրէթանըն խանէսինէ
կիթտի:

Գարուճու, պարօնու գարչըլաեարագ,

— Միւսիւ պարօն, մատամ գօնթէս պուրատա իսէ
տէ, քիմէեի գապուլ իտէմէղ... Իմտի, պանա վէրիմիշ
օլան պու էմր ումումի օլտուղունու պէեան իլէ պէրապէր,
աֆիլընըղ տիլէրիմ, տէտի:

Պարօն. — Պու էմրին ճէպրէն խիլաֆընտա պուլուն-
մաեաճաղմ տէրքեար տըր, հալպու քի մատամ տը Թրէ-
թանըն, պէնի միւսթէնա թուլթաճաղընա խքեաթ օլտու-
ղումտան, գարթըմը քէնտիսինէ վիրմէնիզի արզու իտէրիմ:

Գարուճու. — Եարը կիճէ եագըն օլտուղունտան, մա-
տամ գօնթէս, խըզմէթքեարլարա, եաթմալարը իչին միւ-
սաատէ իթմիշ տիր: Իմտի, օթէլտէ, աեագտա օլարագ
եայընըղ մատամըն օտա պէսլէմէսի վար տըր:

Պարօն. — Գարթըմը օնա վէրին... պէն պուրատա
պէքլէրիմ:

Գարուճու, մատամըն պաչըճա տօսթու օլտուղունու
պիլտիկի միւսաֆիրին իպրամլարընա արթըգ գարչը գօեա:

մաեարագ, վազիֆէսինի իյֆա զըմննտա հավլիտէն կէշտի, վէ Գրուա-Տիէօ, տէրհալ պօշ դալան դաբուճու տաշիրէսինէ կիրիպ, տիվարտա սարլը օլան վէ նէ՝ խըզմէթ կէօրտիւքլէրի, իւզէրլէրինտէքի եաֆթալարտան անլաշըլան իւշ տէօթ տտէտ անախթարտան, պաղչէնին եանընտաքի քիւչիւք պիր Կաբուէու աշմաղա մախսուս պօլուէնան անախթարը ալըպ, ճէպինէ դօյտու, վէ պիր աղ սօնրա դաբուճու կէլէրէք, սնատամ դօնթէսին միւսիւ պարօնու դապուլ իտէճէկի խաչլէրինի կէթիրտի:

Պարօն, պէսլէմէ դարը վասըթասըլլա, Ֆաննինին օտասընա կիրտիկինտէ, մէզպուրէ, մէրգումու հիւսնի դապուլ իլէ,

— Աղիզիմ, խըզմէթքեարըմա իթա իթտիկիմ եասաղըն սիզէ աեիտ օլմասըղընը միւլահաղա, վէ նէդտիմէ կէլմէք իչին իսրար իթմէքլիկինիզ բէք հազգլը տըր: — Պագաթ պու սաաթտա կէլէճէկինիղի քիմ մէմուլ իտէպիլիր իտի... Հաթթա եաթաղըմա եաթմագտա իտիմ, տէտի:

Պարօն. — Աճապա դիզի բահաթսըզ մը իթտիմ:

Ֆաննի. — Խա՛յր, պիւլաքիս սիզի կէօրտիւկիւմէ մէմնուն օլտում:

Ֆաննի Լամպէրին զահիրի հալինտէ պիւեիւք պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմուշ իտի իսէ տէ, պու թէպէտտիւլ մէզպուրէնին հիւսնի ճէմալինէ զարար վիրմէմիշ իտի:

Շէօյլէքի սիմասընըն թազէ բէնկլէրի եէրինէ սօլկունլուգ գայիմ օլմուշ, վէ ճիւզիճէ զայիֆլանմաղլա, եանաղլարը տահա զիեատէ նազիքեանէ պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ, վէ կէօղլէրի՝ էթրաֆընտաքի մօրլուգ սէպէպիլլէ զանն իտէրսին քի զիեատէ իրիլէշմիշ, վէլհասըլ քէնտիսի տէ, հէման ճիտտի պիր թապիեաթ սահիպի օլմուշ կիսի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Մէրգումէ, պէեաղ եունլու պիր գումաշտան ուզուն պիր կիճէլիք ֆիսթան կիեինմիշ, վէ պէլինէ հիշ պիր գու-

շագ պաղլամամը իտի : Սաչլարընը ալէսսէվիեէ թարամադսրզըն ումուզունտան աչաղընա սարգըթըրքէն , պուտէֆա թօբլանմըչ , վէ ալթունտան պիր թարագ իլէ պաչը իւզէրինտէ թուլթուլումուչ իտի :

Ֆաննի . - Օթուրուն , պարօն , լաքին կէօրիւշմէեէ պաչլամազտան էվվէլ , սիզի թէքտիր իթմէլիեիմ : Պէնի պիւլթիւն պիւլթիւն թէրք իթմիչ օլտուղունուղու տէյիլ իսէ տէ , ունուլթմուչ իտուկինիզի զանն իտիեօրում : Խաթըրէսի հէնուզ տամարլարըմա դատար թէէսսիր իտէն օլ ֆաճիալը ազչամտան պէրու նի՛չին մէյտանա չըգմատընը :

Պարօն . - Հէր կիւն կէլմէք իսթէր իտիմ , ֆագաթ . . .

Ֆաննի . - Քի՛մ կէլմէնիզէ մանի օլուր իտի :

Պարօն . - Պիր չօգ մէմուլին զայրի իշլէր :

Ֆաննի . - Շայեսնը թէէսսիւֆ իշլէ՛ր մի :

Պարօն . - Խա՛յր , օսանտըրըճը իշլէր , շէօյլէքի պունլարըն արտը արգասը կէլմէտիկի կիպի , գիհնիմի վէ միւլահալամը տախի ճէլպ իտէկէլտիքլէրինտէն , պաչգա շէյլէրի տիւշիւնմէք իշլին ասլա վագըթ պըրագմամըչլար տըր : Անճագ , ազիղէմ դօնթէս , սօն տէրէճէ հասրէթինիզի շէքտիկիմտէն , պէրքի պիր տահա միւսայիտ ֆըրսաթ պուլամսեաճաղըմը պիլմիւլահազա , պու ազչամ , շու միւնասիպէթսիզ զէմանտա գալգըպֆնէզտինիզէ կէլտիմ :

Ֆաննի . - Բէք իյի իթտինիզ :

Պարօն . - Սահի՛հ մի :

Ֆաննի . - Սահիհ օլտուղունուլ րանա պիլիրսինիզ : Տիմէք տիրքի պէնի տիւշիւնիւր իտինիզ :

Պարօն . - Տայիմա :

Ֆաննի . - Հագգըմտա էլպէթթէ պահս տախի իտէր իտինիզ :

Պարօն . - Չօգ տէֆա :

Ֆաննի . - Ճարիեհէնիզ իւզէրինէ ալէմ նէ՛ սէօյլէեօր :

Պարօն . - Խալիսէթլէ ճէվապ վիրմէք լազը՛մ մը տըր :

Փաննի . - Շիւպհէսիդ :

Պարօն . - Էֆքեարը ումուսիւնէմի զիեապէ սէրպէսթ-
ճէ պէեան իթմէքլիկիմ, ինֆիալընըզը մուճիպ օլմազա :

Փաննի . - Պիլիըսինիզ քի , հիշ պիր շէյ ինֆիալըմը
մուճիպ օլմազ :

Պարօն . - Եօյլէ իսէ , գօնթէս , Էֆքեարը ումուսիւնէ՝
պիւթիւն պիւթիւն սիզէ գարշը տըր :

Փաննի . - Շու էսէֆամիզ տուէլլօ միւնաաիպէթիյլէ մի :

Պարօն . - Էվվէթ , օ միւնասիպէթլէ , վէ սօնրա , վէ
պաշլըճա , մէճրուհ օլան աշըգընըզը խանէնիզէ կէթիւմէք
տիվանէլիկինտէ պուլունտուղունուզ իշին :

Փաննի . - (Կէօզլէրի բարլաեարազ .) Պիր թագըմ ա-
տէմլէրին Էֆքեարընա զէրրէ գաաար էհէմմիեթ վէրիւր-
միեիմ զանն իտէրսինիզ : - Իսթէտիկիմ կիպի վէ վազիֆէմ
իւզրէ հարէքէթ իթտիմ , վէ շիմտի տէ օ հարէքէթի ճէ-
սուրանէմտէն տօլաեը մէմնունում , Էկէր պէն , Ալտէօնօ-
ֆու , պիր թագըմ աաի աաթմլէրին նէզարէթ վէ իհթի-
մամընա պըրագմըշ օլսա իտիմ , պու կիւնքի կիւն էօլմիւշ
օլուր իտի : - Հալպու.քի պէն անը գուրթարտըմ , վէ պիր
թագըմ պէտխահլարըն վէ ահմագլարըն աաի սէօզլէրի տէ ,
օ զաթըն , հաեաթընը սաեհմտէ գազանմըշ օլաուղունու
մէնն իտէմէզլէր :

Պարօն . - Տիմէք տիր.քի , բրէնս սահիհէն գուրթուլ-
տու :

Փաննի . - Էվվէթ , պարօն , սաեհմտէ գուրթուլտու :
Սաեհմտէ տիեօրում , անլաեօրմուսունուզ . . . Թապիպ ,
իպթիտալարը իւմիտսիղլիք կէօսթէրմէքտէ իքէն , թէհլի-
քէնին սավուշտուղունու , վէ խասթանըն իեիլէշմէկէ պաշ-
լաեաճաղընը պու ագշամ պէեան իթտի : Իմտի , պէն տէ
մէսէրրէթիմտէն վէ սաաաթէթիմտէն տօլաեը սօն տէրէճէ
մէսրուր վէ մէֆթունում :

Պարօն . - Գօնթէս , պու նէ՝ տէրէճէ պէզալէթ վէ

հէսէճանը իզհար իտիեօրսունուզ... տիմէք օլուրքի սիզ Սէրժի, հաղըգէթէն վէ ճիտտէն սէվիեօրսունուզ:

Իշպու մուհավէրէ, գօնթէսին զէվճի մէշրուու Մ. տը թրէժման իւղէրինէ պիր աղ տահա տէվամ իտիպ, պատէհու Դրուա-Տիէօ, Ֆաննի իլէ վէտալաշարագ, միւքեալէմէնին ճէրէեան իթտիկի օտատան չըգտը, վէ ալթ գաթաէնիպ, հավլիտէն կէչէրէք, գաբուճուեու սէսլէտի:

Կաբուճու, տէրունինտէ ուեուգլամագտա օլտուղու պիւեիւք գօլթ ուգլու իսկէմլէսի տէրունինտէ պիրտէն պիրէ ուեանարագ, վէ կէօղլէրինի օվալաեարագ, գաբունու իբինի չէքտի:

Պարօն, - Թէչէքքիւր իտէրիմ, - տիեէրէք, սօգագ գաբուսունու շամթա իլէ գաբատը, Ֆագաթ տիշարը չըգաճագ եէրտէ, եէնիտէն հավլիեէ կիրտի, վէ նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն խաֆիֆ եիւրիւեիւշլէ չըգըպ, պիր քէրրէ տէհլիղէ վասըլ օլտուղունտա, գարանլըգ օլան պիւեիւք սալօնա կիրտի, վէ օրատա գալըն բէրտէլէրինարգասընտա կիղլէնմիշ օլտուղու հալտէ, արատան պիր գաշ տագըգա կէչմիշ իբէն, օտա պէսլէմէսինի չաղըրմագ իւղըէ շան չալընտըղընը իշիթտի: Մէգպուրէ եօգարը չըգտը, վէ թէքրար աշաղըեա էնտի, վէ տէհլիղին գաբուսունու քիլիտլէտիքտէն սօնրա, կիճէնին սիւքիւնէթի արասընտա, ատըմլարընըն սէսի իշիտիլմէզ օլտու:

Օթէլին չալար սաաթլարը, եարը կիճէեի պիր սաաթ կէչտիկինի, վէ սօնրա պիր պուշուգ օլտուղունու խապէր լիլտիլէր:

Օլ վագըթ Ֆիլիք, կիղլէնմիշ օլտուղու մահէլլի թէրքլէ, եավաշ եավաշ վէ դահէթ տիգգաթլըճա եիւրիւեէրէք, սալօնուն գաբուսունու աշըպ, պաշընը տիշարը չըգարտը:

Նէրտիլէնտէ տէօրթ քէօշէ կիւղէլ պիր ֆէնէր եագըլմը իտի, վէ օրթալըգտա ազիմ պիր սուսըուգ հիւքմ իթմէքտէ իտի:

Գրուա-Տիէօ , մէսէրրէթլէ էլլէրինի օվուչտուրարադ ,
 — Զանն իտէրիմ քի , հէր շէյ սըրասընտա տըր . . .
 պարօն վօրմանն ճինաեթի , պու տէրէճէ մանթաղամէն
 թէրթիպ օլունմամըշ իաի . . . իմաի , իշ կէօրէլիմ , տէյի
 միւլահազա իյլէտի :

42

Ֆիլիք , ներտիվէնտէն չըգարքէն , եհրտէքի խալընըն
 գալընըլը , մէրգուսուն աեազ սէսինին չըգմասընա մանի
 օլուեօրտու :

Պիրինճի գաթըն սօֆասը իւզէրինտէ վազը գաբու-
 նուն գարչըսընտա տուրուպ , պու գաբուեու գօլայճա աչ-
 աը , վէ իշ օտաեա կիրիպ , իքինճի գաբուեու իւշ տէֆա
 խաֆիֆճէ չալար :

Ֆաննի . - (Միւէսսիր պիր սէտա իլէ .) Սէ՛նմիսին ժէ-
 նըվիէվ :

Պարօն . - Ժէնըվիէվ տէյիլ տիր , պէն իմ :

Ֆաննի . - Սիզ քի՛մսինիզ :

Պարօն . - Գրուա-Տիէօ :

Ֆաննի . - (Իզհարը հայրէթլէ .) Պիր ազ պէքլէեին ,
 գալըըեօրում , չիմաի գաբուեու աչարըմ :

Պէօյլէճէ պիր տազըգա կէչինճէ , մատամ տը թրէ-
 ժան , պէեազ պիր կիճէլիք կիեինմիշ օլտուղու վէ էլին-
 տէ պիր մում թութտուղու հալտէ , գաբուեու աչարազ ,

— Վա՛յ , սահիհէն սի՛ղմիսինիզ . . . տօղրուսու կէօզլէ-

ըիմէ պիլէ կիւճ իլէ ինանըեօրում. . . Լաքին սաաթ գաճ տրր , տէյի սիւալ իթտի :

Պարօն . - Եարը կիճէեի անճադ իքի սաաթ դատար կէչմիշ տիր :

Ֆաննի . - Ֆադաթ հաճկը միւճիզէ իլէ պուրատա պուլունտունուզ :

Պարօն . - Աղիզէմ , տիւն ագչաւքի միւքեալէմէմիլտէ , « Էկէր պանա մուհիմմ պիր տիեէճէկինիզ օլուր իսէ , պիր տագըգա վէ պիր սանիյեէ պիլէ կէչիւմէեքէք , եարը կիճէ տախի օլսա կէլին » տէմիշ իտուկինիզի էլպէթթէ խաթըրլարաընը : Իշթէ , պու թէնպիհինիզէ իթաաթլա գալգըպ կէլտիմ :

Ֆաննի . - Էվվէթ , էվվէթ , խաթըրլաեօրում : - Տիմէք տիր քի , պանա մուհիմմ պիր իֆատէնիզ վար տրր :

Պարօն . - Օլմասա իտի , պուրատա նէ՞ իշիմ վար իտի :

Ֆաննի . - Կէլին , վէ պուրաեա նաճըլ կիրմիշ օլտու զունուզու իյզահ իտին :

Պարօն . - Էվվէլ էմիրտէ գաբուեու չալտըմ , քէնտիմի թանըթտըմ , վէ պէնի պէքլէտիկինիզի , վէ սիզէ դանէթ մուհիմմ պիր խապէր կէթիրմիշ օլտուզումու անլաթտըղմ տան , սատըգ գաբուճունուզ , մըրըտանադագ գաբուեու աչտը :

Ֆաննի . - Բէք իյի , լաքին սիզի տայիլէմէ քիմ կիր տիրտի :

Պարօն . - Քիմնէ . . . չէօյլէքի , գաբուեու չալտըղմ մը օտա պէսլէմէնիզին իշիաէճէկինի մէմուլ իտէրէք , տէհ լիզին գաբուսունու վուրտում իսէ տէ , քիլիտլի օլմատըղընտուն , պիլա միւքիլաթ աչտըմ , վէ տէհիլզէ կիրիպ , գատէմէլէրտէն չըգարագ , պուրաեա գատար վատըլ օլտում :

Ֆաննի . - Պագըն էֆէնտիմ , պէօյլէ խըղմէթճիլէրէ նաճըլ էմնիյեէթ օլունապիլիր : Սիզին կիթմէնիզտէն սօն .

րա , տայիրէմին վէ հէր թարափըն գաբուլարընը գաբամասը իշին , ժէնըվիէվի խասսէթէն աշաղըրա էնտիրտիմ :

Պարօն . - Պէսպէլլի պիշարէ գըզ , էմրինիզի վլըտիկինիզ զէման , եարը ույգու իշինտէ պուլունմուշ տուր : Իմ տի , քէնտիտինի թէքտիր իթմէեին :

Ֆաննի . - Իլէրուտէ անըն իճապընա պագարըզ : - Շիմտի , ճիտտի մատտէլէր իւզէրինէ պահա խաէլիմ : Թրէ-ժանտան ինթիգամ ալմամա տայիր պանա պազը մալիւմաթ մը կէթիրտինիզ :

Պարօն . - Էվվէթ :

Ֆաննի . - Քէնտինիզ օ մալիւմաթը նէրէտէն իսթիհասալ իթտինիզ :

Պարօն . - Սիզտէն այրըլտըգտան սօնրա խանէմէ կիթտիկիմտէ , մալիւմաթը լազըմէեի օրատա պուլտում :

Ֆաննի . - Տիմէք տիր քի , Թրէժանը վուրմաեա , անը աեազլարըմըն ալթընա ալմաեա , վէ քէնտիտինի չամուր իշինտէ միւլէմմա իթմէկէ միւզթէտիր օլաճաղըմ :

Պարօն . - Էվվէթ :

Ֆաննի . - Պունա նէ թէտպիր պուլտունուզ :

Պարօն . - Պունուն թէտպիրի բէք գօլայ վէ զաեէթ տէհչէթլի տիր : Ձէվճինիզին ահվալը սապըգասընտա մահ-ճուպ օլաճագ էօյլէ պիր հալ ու հարէքէթ վար տըր քի , հէր նէ եաբսա , պու հալ ու հարէքէթինին էսէրինի մահվ իտէմէզ :

Ֆաննի . - Իսպաթը վա՞ր մը տըր :

Պարօն . - Հէմ ինքեար ու ըէտտի նագապիլ իսպաթը վար տըր : Եանի պու իսպաթ պիզզաթ ժօրժ տը Թրէժան թարափընտան եազըլմըշ վէ իմզա իտիլմիշ պիր քեաղըտ տըր :

Ֆաննի . - Օ քեաղըտ սիզին եանընըզտա՞ մը տըր :

Պարօն . - Խա՛յր , սիզին եանընըզտա տըր :

Ֆաննի . - Եանըլըեօրսունուզ . եանըմաա , Թրէժանըն

հիշ պիր չէյի , նէ՛ պիր մէքթուպու , նէ՛ պիր սըրա եազը-
սը , վէ նէ՛ պիր քէլիմէսի եօգ տուր :

Պարօն . - Սիզ էօյլէ դանն իտիեօրսունուզ , լաքին թէք-
րար իտէրիմ քի , օ իսպաթ պուրատա տըր :

Ֆաննի . - Նէ՞րէտէ աիր :

Պարօն . - ԺօրԺուն ըէսիմ տայիրէսինտէքի պիւերիք
սանսըգտա տըր :

Ֆաննի . - Ալտէօնօֆա միւթէալլիգ էվրագը արատըղը-
մըզտա , մէզքիւր սանտըղը պիրլիքտէ եօգլատըղըմըզը , վէ
պիր չէյ պուլմատըղըմըզը ունուտուեօրմուսունուզ :

Պարօն . - Ձիւնքի տէրունինտէ կիզլի պիր չէքմէճէ
պուլունտուղունու իքիմիզտէ պիլմէեօրսուգ : Պու խու-
սուսու պէն պիր սաաթ էվվէլ անլատըմ :

Ֆաննի . - Օ քեաղըտտա նէ՞ եազըլմըչ տըր :

Պարօն . - Օ մէսէրլէթի սիզէ թէրք իթտիկիմտէն , օ-
գուսուղունուղտա անլաեաճագսընըզ :

Ֆաննի . - Աճայի՛պ , ԺօրԺ պուրատան կիթտիկինտէ ,
քէնտի մահվընա սէպէս օլապիլէճէք պիր քեաղըտը պիր-
լիքտէ նա՞սըլ կէօթիւրմէզ :

Պարօն . - Պուրատընը պէն իյզահ իտէմէմ , լաքին շու-
րաեր ունութմաերն քի , մէրգում օլ էսնատէ սայքի ազ-
լընը դայպ իթմիշ տիր :

Պունլար , պիր ազ տահա կէօրիւչիւպ , պատէհու մէզ-
քիւր սանտըղըն անախթարլարընը ալմագ իւզրէ , Ֆաննի ,
Գրուա-Յիէօնիւն գօլթուղունտա օլարագ , անախթարլարը
հավի օլան գասանըն պուլունտուղու օտաեա կիթտիլէր ,
վէ օրատա , մէզպուրէ , կիճէ վէ կիւնտիւղ եանընտան ա-
եըլմատըղը քիւչիւք անախթարլարտան պիրի վասըթասըյ-
լա գասաեր աշտըղընտա , տէրունինտէ , համիլինէ թէէտի-
եէ իտլմէք իւզրէ օլան թահվիլաթ տէմէթլէրինի , պանգ-
նօթ բաքէթլէրինի , սըրա իլէ տիզիլի ալթուն երզընլարընը
վէ միւճէվէրաթ գութուլարընը , ճէման իքի միլիօն իւչ

եիւղ պին փրանգ գըյմէթինտէքի զիգըյմէթ էշեա կէօ-
ղիւնէ իլիշտի :

Ֆաննի , միւսթէլիֆ ճէսամէթտէ օլան օն իքի գատար
անախթարը , պիր հալգանեա կէշիրիլմիշ օլտուղու հալտէ
ալըպ , գասանը գաբամանեա հաղըրլանտըղը զէման , պիր
տագըղատան պէրու բարտըսիւսիւնիւն ճէպինտէ զայպ օլ-
մուշ օլան Գրուա-Տիէօնիւն սաղ էլի , ճէսիմ պիր պըչագ
թուլթմուշ օլարագ , պիր տէֆա գալտըրլըպ էնտիրիլիշ-
տէ , պըչագ , սաբընա գատար գօնթէսին ումուղունա
կիրտի :

Ֆաննի , պօղուգ պիր սէտա , եախօտ պիր ինիլթի
րէֆլէ , խալընըն իւզէրինէ սէրիլտի : Պիչարէնին կիեինմիշ
օլտուղու պէեազ կիճէլիք ֆիսթանըն արգասը , գըբգըր-
մըղը քէսիլիպ , քէնտիսի իսէ , ճան վիրմէք սէտասըյլա
տէպէլէնմէքտէ իտի : Գրուա-Տիէօ , մէզպուրէնին իւզէ-
րինէ էեիլէրէք իքինճի տէֆա վուրտու , լաքին Ֆաննի ,
էլան գըմըլտանտըղընտան , ճանի , իւշիւնճիւ տէֆա պը-
չաղընը վուրաճագ իքէն , մէմուլին զայրի պիր սէս իշիթ-
մէքլէ , քէմալը տէհշէթ իւզլի տուրտու : Զիւնքի Ալտէօ-
նօֆ , պիր սէս ալարագ մը , եօգուս թէսատիւֆլէ մի օլ
էսնատէ մէզքիւր օտատա պուլունուեօր իտի : Մէրգում ,
ճէրիհասը հէնուզ քեամիլէն իյիլէշմիշ օլմատըղը ճիհէթլէ ,
կիւճպէլա իլէ եաթաղընտան գալգմըշ , վէ պու սէպէպլէ
եարէսի թէքրար աշըլարագ , գանլար ագմանեա պաշլամըշ
օլտուղու հալտէ , գարշըսընտա պուլունան մէնղարէեի միւտ-
հիշէեէ էվվէլ էմիրտէ ինանամանբպ , աճապա բիւեա՞ մը
կէօրիւեօրում տէյի միւլահազա իթտի իսէ տէ , հագըգէ-
թի հալ գարշըսընտա թէրէտտիւտ միւմքինսիզ օլտուղուն-
տան , վուգուի հալի անլատը , վի ճանինին իւզէրինէ հիւ-
ճում պիրլէ , գաթի՛լ , գաթի՛լ , տէյի պաղըրար , ֆագաթ
պարօն , մէրգումուն պունտան զիեատէ պիր շէյ եարմա
սընա վագըթ պրագմագսըզըն , ումուղունտան թուլթուպ ,

պիր վուրուշտա , պըչաղընը օլ գատտոր տէրինճէ պողաղը-
նա սաբլատը քի , պիշարէնին պաշը , քէօքիւնտէն նըսֆէն
այըրլտը , ֆաղաթ աշըլան ճէրիհասընտան ֆըշգըրան գան՝
եիւղիւնէ վէ վիճուտինէ սիրաեէթ իթմէսին իշին քէնտի-
սինի սագընտը :

Սէրթ Ալտէօնօֆ , պիր նէֆէս պիլէ չըգարամագսը-
զըն տիւշտիւ , վէ Գրուա-Տիէօ , սըրթ իւսթիւ , վէ էլլէրի
խաչվարի կէօքսիւնէ տաեաթըլմըլ վէ կէօզլէրի իֆորաթ
մէրթէպէ աշըլմըլ օլարագ տիւշմիւլ օլան պու նաշա սօ-
ղուգ գան իլէ պագտըրգտան սօնրա ,

— Պունուն տա պարօն վօրմն կիպի իշի պիթտի ...
Պու տա լագըրտը խտէմէզ հալէ կէթիրիլտի , տէտի :

43

Մէղքիւր միւլահաղատան սօնրա , Գրուա-Տիէօ , գը-
մըլտանմաեարագ , վէ էլինտէ պըչաղընը թութարագ տու-
րուպ , էթրաֆա գուլագ վիրտի , չիւնքի ֆաննինին ինի-
լէմէսի , Ալտէօնօֆուն պաղըրմասը , վէ իքի պիշարէնին
եէրէ տիւշմէսի , օթէլին իշինտէ պուլունանլարը ուեան-
տըրապիլիր իտի :

Պէլքի պիր քիմէեեի տահա թէլէֆ իթմէք , վէ պու
ֆաճիալը տրամա սօն պիր ֆասըլ տահա իլավէ իյլէմէք
լաղըմէտէն իտի :

Իմտի , պէշ տագըղա գատտար պէքլէեիպ , հիշ պիր
սէս վէ հարէքէթ իշիթմէմէսի իւղէրինէ , Գրուա-Տիէօ նէ-
ֆէս ալարագ , քէնտի քէնտիւնէ ,

— Թէչէպպիւսիւսին միւշքիւլ գըսմը իճրա իտիլտի...
 Փիւլադը, գալլիմ, չէլիք կիպի գալի տիր, վէ գօլումըն
 գուլվէթի գատար գուլվէթլի տիր: — Պաղը զայիֆ քիմ
 սէլէր, գաթլու ճինանէթտէն տիւչարը տէհչէթ օլուրլար
 իսէ տէ, պունտա գօրգաճագ նէ՞ վար տըր: — Ինսանըն
 էօմրիւ սայքի պիր մուհարէպէ մէյտանը տըր. օ մէյ-
 տանտա հէր քէս պիւրէր սուրէթլէ քէսպի սէրվէթ զայ-
 րէթինտէ տիր: Պէն տէ, ատէմ էօլտիւրմէքլէ միլիօնլար
 գաղանմագ իսթէրիմ, պղնտա նէ՞ պէյիս վար տըր,
 տէտի:

Հէր նէ իսէ, պաշանմըչ օլան Թէչէպպիւսիւ իքմալ
 իթմէք լաղըմ իտի: Բրէնս Ալտէօնօֆուս իչի պիթմիշ օլ-
 տուղունտան, անընլա իշթիղալ իթմէկէ սէպէպ գալմա-
 մըչ օլուպ, Ֆաննիսէ կէլինճէ, մէզպուրէնին վիճուտու,
 գանլարա միւլէմմա օլարագ եէրէ սէքիլմիշ օլտուղու հալ-
 տէ, ասլա գըմըլտանամաեօրտու:

Ֆիլիք, մէրգումէսէ տօղրու էսիլէրէք, տէհչէթլի պիր
 ճէսարէթլէ օլ ճիսմի չէվիրտի:

Պիչարէ գատընճըղաղըն եիւզիւ, շայեանը թէէսսիւֆ
 պիր հալքէսպ իթմիշ օլուպ, չէօյլէքի ճալիպ վէ լաթիֆ
 սիմասը սօն տէրէճէ գօրգունճ պիր հալտէ օլտուղու կի-
 պի, կէօղ պէպէքլէրի տախի, կէօղ գաբաղլարընըն ալ-
 թընտա զայպ օլմուշ օլտուղլարընտան, կէօղլէրի քեամի-
 լէն պէեաղլանմըչ, վէ աղղը աչըգ գալմըչ օլարագ, ճան
 վիրէնլէրին հալինէ կէլմիշ, լաքին տիչլէրի մէրճան կիպի
 հէնուղ բարլամագտա պուլունմուշ իտի:

Դրուա-Տիէօ, պըչաղընը վուրմագ իւղրէ եօգարը գալ-
 տըրտը, ֆագաթ պիր սանիյսէ թէրէտտիւտտէն սօնրա,

— Շունուն իւղէրինէ պիր տէֆա տահա պըչաղըմը
 էստիրմէքտէ հիշ պիր ֆաիտէ եօգ տուր: Զաթէն իքի տէ-
 ֆա վուրուշում, մաթլուպէ քեաֆի տիր... Պու ճիւմլէ
 իլէ պիր քէրրէ թէտգիգ իթմէք տէ լաղըմ տըր, տէտի,

վէ պըեըգլարընըն տիւզկիւն օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզըէ, ալէսսէվիյեէ հէտինտէ սագլատըղը քիւչիւք պիր այնաեը ճէպլինտէն չըգարըպ, ֆաննինին տօտագլարընա եագլաշտըրտը, վէ մէգքիւր այնա, մէզպուրէնին նէֆէ-սիյլէ տիւմանլանմատըղընը կէօրտիւ իսէ տէ, պու գատար իսպաթը քետֆի ատտ իթմէեիպ, Ֆիլիբ, էլինի, գօնթէ-սին գալպկեհաճընա վազ իլէ, պիր խայլի միւտտէթ օ սու-րէթլէ տուրտուգտան սօնրա,

— Նէֆէս ալմանօր վէ ելուրէկի տախի վուրմանօր : Էօլմիւշ տիւր, իմտի քէնտիսինտէն արթըգ գօրգուժ գալ-մամըշ տըր, տէյի միւլահազա իթտի :

Պատէհու Դրուա-Տիէօ՝ գասաեա տօղրու կիտիպ, այ-նէն կէօթիւրիւլմէսի միւշքիւլ օլան միւճէվհէրաթ գու-թուլարընը պօշալթտը, վէ պունլարտան չըգան միւճէվ-հէրաթ իլէ պանգա գայմէլէրինին բաքէթլէրինի գարմա-գարըշըգ ճէպլէրինէ տօլտուրտու, վէ բաքէթլէրտէն պիր միգտարընը տախի կէօքսիւնէ վազ իտէրէք, իւզէրինտէն ըէտէնկօթ վէ բարտըսիւսիւնիւն գօրճալարընը տիւյմէլէ-տի, վէ լաքին ալաճազը ալթունլար, թօբլատըղը սէրվէ-թին եանընտա հիւքիւմսիւզ տիմէք օլտուղունտան, ան-լէրի ալմատը, վէ պիր էլինտէ շամատանը, վէ տիկէրին-տէ գանլը պըչաղընը թութարագ, տէրունինտէ մէգքիւր ճինանէթի իճրա իթտիկի օտանը թէրլէ, թուալէթ օ տասընտան կէչտի, վէ օրատա տուրուպ, պիր գաշ մուժ եագտըգտան սօնրա, պիւեիւք պիր այնանըն գարչըսըն-տա, քէնտիսինի միւքէմմէլէն թէճէսսիւս իյլէտի :

Պու թէտգիգ վէ մուայեէնէտէն, եիւզիւնտէ վէ էլ-լէրինտէ վէ էսվապընտա ասլա գան լէքէսի պուլունմատը-ղընա թէէմին օլտուգտան սօնրա, պըչաղընը եըգատը, վէ սօնունա գատար թէտպիրի վէ էմրի պասիրէթի էլտէն պրագմամագ իւզըէ, մէգքիւր պըչաղը եան ճէպլինէ վազ իյլէտի, վէ մուժարը սէօնտիւրիւպ, խանէնին տայիրէլէ-

րինտէն , վէ նիհանէթ հավլիտէն կէշտի , վէ դաբուճունըն օտասընտան չալտըղը անախթար իլէ , քիւչիւք գաբուհու աշըպ , քեամիլէն խալի օլան Լը Սիւէօր նամ սօգաղա վաւըլ օլտու :

Մէրգում , աղղընտա պիր սիկարա օլարագ , խանէսինէ կէճիքմիշ օլան պիր քիմնէեէ մախսուս սիւրաթը հարէքէթլէ եօլունա տէվամ իթտիկի սըրատա , ֆիքրինտէն ,

— Շու թէչէպպիւսիւ միւքէմմէլէն իճրա իթտիմ : լաքին պարօն Վօրմսուն զէմանընտա , եաղըխանէմին իւսթիւնտէ Սթանի-Բիգօլէնին մէքթուպլարընը , վէ Ալին Բըրատիէնին էլեաղըլարընը պրագմագ կիպի աֆվ օլունմաղ պիր խէթա իշլէմիշ իտիմ :

«Բէք տէ թէհլիքէլի վանն օլունմանեան պու տիգգաթսըղըգ էսէրի , աղ գալտըքի պէնի մահվ իտէճէք իտի : Պու կիւնքի կիւն իտէ , իղիմի մէյտանա չըգարապիլէճէք արգամտա հիշ պիր էսէր պրագըլմամըշ տըր . . . Գաբուճու , էլինի վիճտանը իւղէրինէ վաղ իտէրէք , եարը կիւճէտէն աղ սօնրա , էվտէն տիշտըր չըգտըղըմը կէօրմիւշ օլտուղունու թէէմին իտէճէք տիր : Օտա խըղմէթճիսի գարը տա , տէհլիղլին գաբուսունու տիգգաթլըճա գարամըշ , վէ սիւրկիւլէրի գօյմուշ տուր : — Շէյթան պիլէ օլա , վէ տէրունը օթէլտէ պուլունտուղումու իյգահ իթմէկէ գալգըշտա , մուվաֆիթագ օլամաղ : — Պու խուսուստա խըղմէթճիլէրտէն պիրի իթհամ իտիլէճէք , վէ պէլքի տէ ճէղալանտըրըլաճագ տըր . օ սըրատա պէն , միլիօնլարըն իւղէրինտէ րահաթճա եաթաճաղըմ , տէտի :

Գրուա-Տիէօ , պու թարղ միւլահաղաթ իլէ , հիշ պիր հատիսէ վուգու պուլմագսըղըն խանէսինէ մուվասըլէթլէ , գաբունուն չանընը գուվլէթլիճէ չէքտի , վէ գաբուճու տէրհալ ուեանըպ , շու սէօլլէրի սէօլլէեհէք թէքրար եաթաղընա եաթտըր :

— Եինէ պիղիմ պարօն հօվարտալըգտան կէլիեօր . . .

Վագաս քէնտիսի կէնճ տէյիլ իսէ տէ , զանէթ ճալիպի
թէվէճճիւհ վէ զէնկին օլտուղունտան , թապիաթիյէ
գարըլար քէնտիսինէ մէյլ իթմէքտէ տիրէր . . . Ահ ,
քեաչքի պէն անրն եէրինտէ օլսա իտիւմ . . .

Ֆիլիբ , տայիմա եանընտա սագլատըզը քիւչիւք պիր
անսիսթար վասըթասըյլա քէնտի տայիրէսինի աչտը , ֆա-
գաթ եաթաղընա եաթաճագ եէրտէ , եաթագ օտասընըն
իթթիսալինաէ պուլունտն պիր օտաեա կիրտի , վէ օրատա
գօնուլմուշ օլան զանէթ գավի վէ քիլիտի աչըլմասը հէման
միւմքիւնսիւզ պիր տօլապը աչըպ , հէնուզ աչըրտըզը սէր-
վէթի , մէգքիւր տօլապըն ըաֆլարընտան պիրի իւզէրինէ
տիգաի , վէ վիգօնթէս տը Կրանլիէօնիւն էլմասլարը եա-
նընա գօնթէս աը թրէթանըն էլմասլարընը գօնուպ , վէ ըար-
լագ պիր ըշըզըն այտընըզըյլա , պունլարա միւթէլէզղիւ-
լանէ պիր միւտտէթ նաղար իթտիքտէն սօնրա , Կէօրիւլ-
տիւկիւ անտէ համիլինէ էօտէնմէսի իզթիզա իտէն թահ-
վիլաթը թաաաաա իթմէկէ իպթիտար իյէտի , վէ պուն-
լարըն իքի միլիօն ֆրանգա եագըն օլտուղունու անլաեա-
րագ , շու սէօլլէրի իրատ իթտի .

— Պունլար իքի միլիօն տուր , վէ վիգօնթուն չէքիյէ
իւշ միլիօն օլուր : Պիր միլիօն իքի եիւզպին ֆրանգըզ էլ-
մասլարը տալի իլավէ իթտիկիմտէ , տէօրթ միլիօն իքի
եիւզ պին ֆրանգա չըգար . զաթէն մալիք օլտուղում պանգ-
նօթլար տա պաչգա . . . Տիմէք օլուրքի , սէնէվի իքի եիւզ
եիկիրմի պին ֆրանգ իրատըմ վար տըր : - Մատամ Պը-
լանշ Կավարըն ալթը պուչուգ միլիօն ֆրանգընը տալի
իլավէ իտէր իտմ , սէնէվի ալթը եիւզպին ֆրանգա եա-
գըն իրատըմ պուլունաճագ տըր : - Նէ՛ իգպուլ ու սաա-
տէթ . . . Վագթիյէ Րան մէքթէպինտէ աճ պիր մէքթէպ
գալֆասը օլտուղումտա , պէօյէ պիր բարլագ վաղիեթէ
նայիլ օլաճաղըմ քիւմ մէմուլ իտէպիլի իտի . . . Պագ
պիր քէրրէ միւրատ նէլէ՛ր եաբար . . . միւրատ վէ սէպաթ

օլտուղու հալտէ , հիշ պիր շէյ իմքեան խարիճինտէ գալմազ : Իշթէ իսպաթը պէն իմ : - Զէմանէմիզտէ ագչէ հէր շէյտէն իւսթիւն տիւր . . . Հէր քիմ ղէնկին իսէ , իթիպար վէ հայսիւնթ սահիպի տիմէք տիր . . . Պունտան պէօյլէ պանա տա հասէտ իտէճէքլէր , հագդըմտա զիւստէ հիւրմէթ վէ ըրանէթ կէօսթէրէճէքլէր , վէ էկէր հըրսը շանըմ թէմայեիւլ իտէր իսէ , պիր կիւն պէն տէ պիււեիւք պիր ատէմ օլաճաղըմ . . . Ֆագաթ պու էլմասլար վէ թահվիւլաթ հագդընտա ղանէթ էմրի պասիրէթ լազըմ կէլէճէք տիր : Պունլար կիպի կիւղէլ վէ գըյմէթ տար էլմասլար թանըլմը տըրլար , վէ անլէրին շէքլ ու հիյեթթլէրի գայտ իտիլմիշ օլուր : - Հէր նէ գատար ինթիմալտէն տէյիլ իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ Փաննինին ֆօնտօլարընըն նիւմէրօլարը պէլքի պիր սարլաֆըն եախստ մուգավէլաթ մու . . հարրիրինին եէտինտէ մահֆուլ տուր : - Լիմտի , պունլարըն քեաֆֆէսինի Բարիստէ տօղրուտան տօղրուեա սաթմանեա գալգըշմագ , տիվանէլիք տիր վէ մուխաթարալը տըր : - Ֆագաթ Ինկիլթէրրաեա ուֆագ պիր եօլճուլուգ իթսէմ , քեաֆֆէսինի տէ նագտա թահվիլ իտէպիրլիրիմ : Լօնտրատա էօյլէ ինսաֆսըզ միլիօնէրլէր , վէ ճիտտի վէ հագըգի Սամուէլ-Քիրշէնլէր թանըրըմքի , պէօյլէ պիր մատտէ խուսուսունտա պէնիմլէ իշ եաբաճագլարընա էմինիմ : Կէրչի պունուէն մալի պանա պիր ազ չօղա օլաճագ իսէ տէ , լաքին հիշ օլմազսա թէհլիքէտէն խալի օլուրում : Շիմտիլիք , հէր կիւնա մուխաթարանըն էօնիւնիւալմագ իւզրէ , պազը թէտպիր իթթիլազ իտէլիմ :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , պարօն , մէվճուտ էլմասլարը , եանի պիլէղիքլէրի , կէրտանլըգլարը , թարագլարը , քիււէլէրի վէ սայիրէեի բարչալանըպ , պիր թօրպա տէրունինտէ հըֆը իթտիկի միսիլու , պանդնօթլարը տախիսըգը պիր բաքէթ իտիպ , վէ գավի պիր սիճիմլէ պաղլանըպ , բաքէթի վէ թօրպանը , պիր եօլճու չանթասընըն

ալթ թարաֆընա եէրլէշտիրտի , վէ պունլարըն եանընա տօլու օլարադ պիր տէ կիւղէլ ռէվօլվըր վազ իյլէտի :

Մէրզոււմ , մէգքիւր չանթաեը , դիքը իթտիկիմիզ տօլապա վազ իլէ , պունոււն գաբաղընը տիգգաթլըճա գաբատը , վէ իւք ագչամտան պէրու վազթընը հիւսնի սուրէթտէ իսթիմալինտէն մէմնուն օլարադ , եաթաղընա եաթտը , վէ Արման տը Կրանլիէօ թարաֆընտան իմզա իտիլմիշ չէքի հալի չիզտանը պաշ եասթըղընըն ալթընա վազ իյլէտի :

Գրուա-Տիէօ , պիր գաշ սաաթ գատար ըահաթճա ու. եուտուգտան սօնրա , եաթաղընտան գալգտը , վէ էսվապընը կիեինիպ , օտա խըզմէթճիսինի չաղըրտը , վէ մէրզոււմա խիթապէն ,

— Պէն շիմտի տիշարը չըգըեօրոււմ , սաաթ օն պուշուգ գարարլարընտա ալտէթ իտէճէեիմ : Էօյլէնտէ , եանի սաաթ օն պիր սուլարընտա , միւսիւ Օգթալ Կավարը պէքլէեօրոււմ . . . օլ վազթա գատար հէր շէյ հաղըր օլմալը տըր , տէտի :

Խըզմէթճի . - Գա՛շ քիշիլիք սուֆրա հաղըրլաեըմ , միւսիւ պարօն :

Պարօն . - Իքի քիշիլիք :

Խըզմէթճի . - Բէք իյի , միւսիւ պարօն :

Պարօն . - Սուֆրաեա Բէն շարապընըն գատէհլէրինտէն վազ իտին . . . Ժօհանիսպէրկ շարապընտան իչէճէեիզ :

Խըզմէթճի . - Բէք իյի , միւսիւ պարօն :

Ֆիլիբ , Արման տը Կրանլիէօնիւն թավսիեեսի մոճիպինճէ պանգաեա կիտիպ , եէտինտէքի չէքի թագտիմ իթտիկինտէ , պէտէլի օլան պիր միլիօն ֆրանգը , պանդնօթ օլարադ ախը իթտի , վէ պունլարը , խասսէթէն կէօթիւրմիւշ օլտուղու , պիր էլ չանթասընա վազ իլէ , քէնտիսինէ պէքլէեէն արապաեա լաքիպէն , թամ սաաթ օն պուշուգտա խանէսինէ ալտէթ իյլէտի :

Օլ էսնատէ խըզմէթ քեարը իչ օտատա պէքլէնօրտու , վէ Կրիզօլուն կէլտիկի կիւն կիպի , մէրգուսուն սիմասը , հէր վագըթքի հալինտէ տէյիլ իտի :

Պարօն . - Նէ՞ օլմուշտուն , նիչին պու մէրթէպէ ալ-թիւսթ կէօրիւնիւնօրտուն :

Խըզմէթճի . - Ձիւնքի , զանն իտէրիմ քի , միւսիւ պա-րօն , պէնի թէքտիր իտէճէքսինիզ , պու ճիւմլէ իլէ թէք-տիրինիզլէ լաեըգ օլմագ իւզըէ հիչ պիր թագսիրաթ իշ-լէմէմիշիմ տիր :

Պարօն . - Մատտէ հէր նէ իսէ իյզահ էթ :

Խըզմէթճի . - Մատտէ շու տուր քի , պիր ազ էվլէլ պիր միւսիւ կէլիպ , զաթընըզըն էն իյի ահրպպասընտան օլտուղունու պիլիտտաա , սիզինլէ կէօրիւշմէք խուսուսըն-տա իսրար իթտի : Անճագ , իլք տէֆա օլարագ քէնտիսինի պուրասա կէօրալիւկիւմտէն , մէզքիւր իֆատէսինէ բէք տէ ինանամատըմ : Պինապէրին մէրգուսու տէֆ իթմէք իսթէտիմ , եախօտ հիչ օլմագսա սօնրա կէլմէսինէ չալըշ-տըմ իսէ տէ , պիր վէճհլէ սէօզ անլաթամատըմ . հաթ-թա քէնտիսինի դապուլ իթմէտիկիմ հալտէ , զաթընըզըն հիտտէթ ու զազապընը իւզէրիմէ տալէթ իտէճէկինի թէհ-տիտ իյլէտիկինտէն , նիհաեէթ իչէրի կիրմէսինէ մուվաֆ-ֆագաթա մէճպուր օլտուլմ :

Պարօն . - Պու նէ՞ զարիպ միւսաֆիր : Վէնտիսի նէրէ-տէ տիր :

Խըզմէթճի . - Շիմաի սալօնտա տըլ , զաղէթա օդու-եօր :

Գրուա-Տիէօ , պու սըրատա , զապըթաճա պիր տու-զագ մէմուլ իթտիկինտէն , էվլէլ էմիրտէ սարսըլաը իսէ տէ , մուախարէն տիւշիւնէրէք , պիր ազ միւսթէրիհ օլ-տու , վէ խըզմէթքեարա թէվճիհի իթթապլէ ,

— Պու միւսաֆիր , քիմ օլտուղունու պէեան իթտի մի-տէտի :

Խրդմէթճի . - Էվլէթ , միւսիւ պարօն , պանա վիր-
տիկի գարթ չու տուր , վէ իւզէրինէ տէ պիր գաչ սէօզ
եաղար :

Ֆիլիբ , գարթը ալար , վէ պունտա ,

ԹԱՄԵՐԼԱՆ (ԻԼԺԵՆ)

Իսիմէրինի , վէ ալթընտա տախի , գուրչուն գալէմ իլէ եա-
զըմըշ օլարագ , « Պազը միւսթաճէլ իշլէր իշին » սէօզլէ-
րինի օգուտու :

44

Պարօն . - (Քէնտի քէնտի .) Սարիօ՛ւ . . . պու քիւլ-
հանինին պանա խապէր վիրէճէք նէ՝ միւսթաճէլ իշի եա-
խօտ սէօզիւ օլապիլիր :

Օգթալ Կավար , ժուանվիլտէ գուրուլան տուզագ-
տան գուրթուլմասընտան պէրու , մէրգուլման իքի շէրիք-
լէր պիրիպիրինի կէօրմէմիշլէր իտի :

Պարօն . - (Խրդմէթքեարընա խիթապէն .) Մ . Թամէր-
լանըն գապուլ իտիլմէսի , թէքտիրի մուճիպ տէյիլ տիր . . .
Իմտի , պիր ազտան քէնտիսինի կէօրիւրիւմ : Շու գատար
քի , էսնաի միւքեալէմէմիզտէ Մ . Օգթալ կէլիր իսէ , քէն-
տիսինի տօղրուտան տօղրուեա թաամ սալասընա կիրտիր :

Խրդմէթճի . - Բէք իյի , միւսիւ պարօն :

Գրուա-Տիէօ , գասա եէրինէ գուլլանըլան տօլապը
հավի օտաեա կիրտի , վէ եէտինտէքի պանգնօթլարը տա-
խի , մալիւմիւմիւզ օլան եօլճու չանթասընտա հըֆլ իթտիք-
տէն սօնրա , քէնտի քէնտի ,

— Հէր նէ գատար պու չանթա բէք աղըր տէյիլ իսէ տէ, տէրունինտէ սէյֆիտէլէր, օթէլլէր, եիւզ երլլըզ ա-
ղաճլարը հավի օրմանլար վէ պաղչէլէր, ուսթատ րէսսամ-
լարըն թաավիրլէրի, կիւղէլ գարըլար, վէ ալէա ճինստէն
աթլար... վէլհասըլ պիլճիւմիէ էյլէնճէլէր... զէֆք ու
սէֆալար մէվճուտ տուր... Իշթէ, շիմտի զէնկին օլաում,
տէտի:

Պատէհու Դրուա-Տիէօ, գաբուեու գաբաեըպ սալօ-
նա էնտի:

Հէր վագըթքի քիսվէթինտէ պուլունման Սարիօլ,
պարօնուն իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, աեաղա գալ-
գալագ,

— Հէլէ շիւքիւր, տէտի:

Պարօն. - Պէնի սաղըրսըզլըզլա՞ մը պէքլէեօրաուն:

Սարիօլ. - Էվվէթ, մէմուլինտէն ղիեատէ սաղըրսըզ-
լըզլա պէքլէեօրաում:

Պարօն. - Նի՛չին

Սարիօլ. - Ձիւնքի եէնի պիր շէյ վար տըր:

Պարօն. - Իշլէրիմէ տայի՛ր մի:

Սարիօլ. - Էվվէթ:

Պարօն. - Պու եէնի շէյ իսյըրլը՞ մը, իսյըրսը՞զ մը
տըր:

Սարիօլ. - Խայըրլը օլուպ օլմամասը սէնին էլինտէ
տիր:

Պարօն. - Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինի անլաեամսեօ-
րում:

Սարիօլ. - Միւսթէրի՛հ օլ, շիմտի ֆիքրիմի իյզան ի-
տէրիմ:

Պարօն. - Ձաբուգ իյզան էթ, ղիրա սաաթ օն պիր-
տէ էօյլէ պիր քիմնէ պէքլէեօրումքի, անըն թարաֆըն-
տան սէն կէօրիւնմէմէլիսին. չու արա իսէ, օն պիրէ չար-
եէք գալմիշ տըր:

Սարիօլ. - Պէնիմտէ անճագ պէշ տագըդալըդ վագ-
թըմ վար տըր, չիւնքի հէնուղ գահվալթըմը իթմիշ տէ-
յիւիմ:

Պարօն. - Էկէր եալընըղ օլսա իտիմ, պուրատա գալ
տա պիրլիքտէ թաամ իտէլիմ տէր իտիմ, ֆագաթ...

Սարիօլ. - Անլաշըտը... պիր քիմնէ իլէ եալընըղճա
կէօրիւշմէքիկին լաղըմ տըր... իմտի, պէն տէ տօղրու-
տան տօղրու մագսէտտէն պահա իտէճէեիմ... Հալէա,
մատամ Կավար իլէ էվլէնմէք ֆիքրինտէ միսին:

Պարօն. - Պիլիսին քի, պէն՝ անընլա տէյիլ, իլլա ալ-
թը միլիօն իլէ էվլէնէճէեիմ: Հալպու քի սէնին մէսուլ օլ-
տուղուն օլ մէշհուր մէմուրլարըն չօլբալըղը սաեէսինտէ,
մէդքիւր ալթը միլիօն՝ խայլի ուղագլանմըշլար տըր:

Սարիօլ. - Ալիճէնապ օլ, վէ պանա հագարէթ իթմէ.
պունտան գաթիլար Օգթալ Կավարը տա րահաթ պրրագ
... վէլէվ օ միրասա սահիպ օլունսա պիլէ, եինէ սանա ի-
տէճէք թէքլիֆիմ, մատամ Կավարըն իդտիվաճընտան միւ-
րաճահ տըր, Հէմտէ օ տէլիգանը պու կիւնքի կիւն սըհ-
հէթճէ բէք իլի հալտէ պուլունտուղունտան, մէդքիւր մի-
րաս մատտէսի զաեթ միւշքիւլ տիւր... Պէն սանա քիւ-
րէք իլէ գարըշտըրապիլէճէք մէրթէպէտէ վէ սաեըսը նա-
մալիւմ միլիօնլար թագաթիմ իտէր իսէմ, խօշնուտ օլոլը-
մուսուն:

Գրուա-Տիէօ, թէաճճիւպանէ մէրգումա պագարագ,
--- էյլէնմէք վագթը տէյիլ տիր, տէտի:

Սարիօլ. - Պէն էյլէնմէեօրում... մուգալլէլաթ մու-
հարըրի կիպի ճիտտի պիր հալտէ պուլունտուեօրում: Էվ-
վէթ, սանա, միլիօնլար վէ պիր գարը թէքլիֆ իթմէք ի-
չին կէլտիմ:

Պարօն. - Էօյլէ իսէ սէնին աղընա խալէլ կէլմիշ
տիր:

Սարիօլ. - Ասլա... եալընըղ պիր քէլիմէ, եալսոտ տա-

հա տօղրուսու եալընըզ պիր սէօզ, ագլըմա խալէլ կէլմիշ
օլմատըղընը իսպաթ իտէճէք տիր : Պիլտիրէճէկիմ իամի բէք
էյի պիլիրսին , վէ եագընէն թանըրսըն :

Պարօն . - Քիմ տիր :

Սարիօլ . - Մատմուաղէլ Հանրիէթ տ'Օպէրիվ տիր :

Պարօն . - (Թէաճճիւպանէ .) Հանրիէթ մի . . . հաեաթ-
տա՞մը տըր :

Սարիօլ . - Հաեաթտա օլտուգտան պաշգա , նամու-
սում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի , հէնուզ ղանէթլէ հիւսէնա
տըր :

Պարօն . - Նէտէն պիլիեօրսուն :

Սարիօլ . - Կէօզլէրիմէ կէօրտիւմ : - Անըն էլան պա-
նա էմիլյեէթի վար տըր , վէ եէկտիկէրիմիզի կէօրմէքտէն
պիւթիւն պիւթիւն տուր օլմատըզ :

Պարօն . - Սանա՞մը էմիլյեէթի վար տըր :

Սարիօլ . - Էվվէթ , զաթէն օ էմիլյեէթի բէք ազ սուի
իսթիմալ իթմիշիմ տիր :

Պարօն . - Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ պիր մանաթըրտա
տըր , տէյիլ մի :

Սարիօլ . - Մէգլուրէ՛ յիւսթէճիր սըֆաթըյլա մանաս-
թըրա կիրմիշ , վէ լաքին ըահիպէ գատընլարըն սիլքինէ աս-
լա տախիլ օլմամըշ իտի : Շիմտի իսէ մանասթըրը թէրք էյ-
լէմիշ տիր :

Պարօն . - Նէ՞ գատար վագըթտան պէրու :

Սարիօլ . - Իւշ տէօրթ կիւնտէն պէրու :

Պարօն . - Շիմտի նէրէտէ տիր :

Սարիօլ . - Բարիստէ , Վիլ-Ղիվէք սօգաղընտա , քէն-
տի օթէլինտէ տիր : - Իմտի , կէօրիւեօրսուն ա՛ , ազիզիմ
պարօն , բէք ալէա օրաեա կիտէպիլիրսին :

Պարօն . - Գօլուլմագ իչի՞ն մի :

Սարիօլ . - Քէնտինի կէօսթէր , վէ հաքիմանէ լագըր-
տըլար էթ , օ հալտէ մէզպուրէնին իթաաթ իտէճէկինէ

հիշ շիւպհէմ եօդ տուր , զիրա սէն անը զաթէն էլտէ իթ-
միշսին տիր :

Պարօն . - Նէ՞ սուրէթլէ :

Սարիօլ . - Վազթիլէ մէթրէսին օլմուշ օլտուղու հալ-
տէ , սէնի նա՞սըլ գօլլապիլիր : Պունտան գաթինաղար ,
1850 սէնհսի Հոկտեմբերին 24 իւնտէ , գօնթ Բօպէրթ տը
Լօքէրն վէ մատմուաղէլ Հանրիէթ ա՛ծպէրիվտէն սօղմուշ
օլտուղու Պաթինեօլ տայիրէսի մախսուսէսինտէ նիզամէն
դայտ իտիլմիշ , վէ միւքէմմէլէն պիր տէ կիւզէլ կիւզէլ , վէ
կէօպթէրիշլի էվլատ սահիպիսին . . . Խա՛յր , Խա՛յր , պուն-
լար սէնին դալի հուգուգուն տուր . . . Թէքըար իտէրիմ
քի , պու հուգուգա մալիք օլտուղուն հալտէ , մէզպուրէ
սէնի Թարտ ու Թէպեհտ իաէմէզ :

Պարօն . - Հալպուքի , պէնտէն տահա իյի պիլիրսին
քի , Բարիստէ պուլունմատըղըմ զէման , էվլատըմ զայպ վէ
նապէտիտ օլմուշ տուր :

Սարիօլ . - (Կիւլէրէք .) Դայպ վէ նապէտիտ մի օլմուշ
տուր . . . Էվվէթ , զայպ օլմուշ Խուր , ֆադաթ հէր քէս ի-
շին տէյիլ . . .

Պարօն . - Իզինի պուլտո՞ւն մու :

Սարիօլ . - Զաթէն զայպ իթ մէմիշ իտիմ քի . . .

Պարօն . - Տիմէք տիր քի , էվլատըմ հաեաթտա տըր :

Սարիօլ . - Հէմ հաեաթտա տըր , հէմտէ սըհհէթի
պէրքէմալ տըր . . . Հէման ոանա տա պէնզէր :

Պարօն . - Քէնտիսինի Թանը՞րմըսըն :

Սարիօլ . - Աճայի՛ պ , սէն տէ Թանըրսըն :

Պարօն . - Պէ՞ն մի :

Սարիօլ . - Էվվէթ :

Պարօն . - Քի՞մ տիր :

Սարիօլ . - Անտրէ տիր :

Պարօն . - Անտրէ տը Սան-Բէմօ մու :

Սարիօլ . - Թա քէնտիսի :

Պարօն . - (Պաշը կեօքսիւնէ հեիտի , վէ բէբէլէեէ-
րէք .) Անտրէ . . . տիմէք պէնիմ էվլատրմ իմիչ . . . Պէն ի-
սէ , անը , է'ն մուխաթարալը վէ մուհլիք սէրկիւղէշթլէրէ
սալմագտա իտիմ . . . ազ գալտը քի Կրիզօլ անը թէլէֆ ի-
տէճէք իտի . . . իհթիմալ քի Սրման տը Կրանլիէօ տէ անը
թէլէֆ իտէճէք տիր . . . Ա'հ , խա'յր , խա'յր , էկէր վիդօնթ
օղլումու թէհտիտ իտէր իսէ , վիդօնթու էօլտիւրիւրիւմ :

Սարիօլ . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Նէ' տիւշիւնիւեօրսուն :

Պարօն . - Սէօյլէտիկին մուճիպի թէաճճիւպ շէյլէր-
տէն իսթիֆատէ իթմէնին չարէլէրինի տիւշիւնիւյօրում :

Սարիօլ . - Տիմէք քի շիմտի սէնտէ պէնիմ կիպի
տիւշիւնիւեօրսուն , էօյլէ' մի :

Պարօն . - Հէր վէճհ իլէ սէնին իլէ բէյիմ մութա-
պըգ տըր . . . էվվէթ , լաքին պու շէյլէրի շիմտիյէ գա-
տար նիչին պէնտէն սաղլատըն :

Սարիօլ . - Իշիմէ սիւքիւթ իթմէք կէտիյինտէն , շիմ-
տիյէ գատար սիւքիւթ իթտիմ ամմա , հալ տէյիշմէքտէ
օլտուղունտան , շիմտի տէ սէօյլէմէք իշիմէ էվլէրիյօր սէօյ-
լէյօրում :

Պարօն . - Պագսանա պանա , մատմուլաղէլ տ'Օպէրիվ
օղլունու թանը'ր մը :

Սարիօլ . - Թանըր եա , հէմտէ չօգ սէվէր . հաթթա
օղլունուն եանընտա եաշամագ մագսատըյլա տըր քի մա-
նասթըրտան չըգտը . . . պիզ պուրատա գօնուշուեօրուղ
եա , Անտրէ տը Սան-Բէմօ մատմաղէլ տ'Օպէրիվին էվինտէ
տիր . շիւնքի տիւն կիրտիյինի կեօզիւմ իլէ կէօրտիւմ . . .
Տէլի կիպի պիր հալի վար իտի , մանասթըրտան չըգըպ տա
քէնտի միրասիօրը օլտուղունու իլան իտէճէք օլուրսա ,
մատմուլաղէլ Հանրիէթ պիլխասսա մէմսուն օլուր , պա
խուսուս քի էվլէնտիրիպ մէշրուիյէթինի թաստիգ իտէ-
ճէք օլուրսա :

Պարօն . - Սէն պունա էմի'նմիսին :

Սարիօլ. - Էմին օլմամադ օլմուր մու, պունու ագլտա պեօլէ կէօսթէրիր... Էսկի մաշուդէնի պիր քէրրէ կէօրէ-
ճէք օլսան քեաֆի տիր:

Պարօն. - Կէօրիւրիւմ:

Սարիօլ. - Անտրէ վասըթա օլապիլիր, սէն տայիմա
օնա հիւսնիւ թէվէճճիւհ կէօսթէրմիշ օլտուղունտան սէնի
բէք չօդ սէվմէսի լաղըմ կէլիր:

Պարօն. - Ֆիլհագըդա պէնի չօդ սէվէր:

Սարիօլ. - Օ հալտէ, սանա պիր նասիհաթ վէրէյիւմ
տէ տինյէ... օ տէրիգանլըյա ուսթալըզլա իշինի կէօր-
տիր: Վալիտէսինյին մալը իսէ, սէնին տէ մալըն տըր եա.
Հէր շէյի օնա էյիճէ հիքեայէ էթ, անլաթ. եալընըզ սէ-
նին հագգընտա բէք ֆաիտէլի օլմանան շէյլէրին բէք դի-
եատէ տէրինինէ տալմա. վէ բէտէր վէ վալիտէսինին իղ-
տիվաճլարը խուսուսընըն թէրթիպինի օնա պըրադ, օ չօ-
ճուգ շիմոյէ դատար, թարլանըն պիրինտէ տօղմուշ տուր
տէյու տուրուպ տուրուրքէն, շիմոի պիր պապա վէ պիր
անա սահիպի օլաճադ օլուրսա, քեսպի շէրէֆ իտէր. նէ՞
տէրսին:

Պարօն. - Պու խուսուս հագգընտա ուղունճա գօնուշ-
մամըզ լաղըմ կէլիր իսէ տէ, շիմոի վագթըմ միւսայիտ
տէյիլ. սաաթ օն պիրէ կէլմիշ, կիթմէլիեիմ:

Սարիօլ. - Նէ՞ վագըթ իսթէրսէն եինէ պէն կէլիրիմ:

Պարօն. - Կիտիպ տէ կէլմէն իշիմէ կէլմէզ, պուրատա
պէքլէմէն տահա իյի օլուր, պէն չաբուգ սուրէթտէ տա-
վէթլիմի սալարըմ:

Սարիօլ. - Եէմէք եէմիշ օլաեըտըմ պէքլէր իտիւմ, լա-
քին միտէմ բէք պօշ:

Պարօն. - Պու իսէ պիր շէյ տէյիլ, եաղը օտասընա
կիթ տէ, ուշագ սանա պիր լօգմա եէեէճէք կէթիրսին:

Սարիօլ. - Էվինին իշի ալթիւսթ օլաճադ:

Պարօն. - Ասլա, սէն պունու դապուլ էթ, եօգսա,

պանա էմնիեէթ վիրմէեօրսուն տէյի շիւպհէեէ վարաճաղում :

Սարիօլ . - Էմնիյեէթսիզլիք մի . ամմա եաբտըն հա' ,
 օ դատար ահմա՞գմըեըմ , սէնին պանա իհթիեաճըն օլտուգ-
 տան սօնրա , գօրգաճագ նէ՞ վար , պէնիմ էմնիեէթիմ
 պէրքէմալ տըր :

Պարօն . - Հա' չէօյլէ . օն տագըգանա դատար եէմէեին
 կէլիր տիեէրէք , Սարիօլու եազը օտաաընա իտիալ իյլէտի :

Սարիօլ . - Ուզուն թէքէլլիւֆէ հաճէթ եօգ , պիր իքի
 բարչա քիւլպաստը , պիր սօղուգ եա սըճագ բիլիճ , պէ-
 ղէլեա ֆիլան , պիր շիշէ տէ էյիճէ պիր պօրտօ շարապը
 քեաֆի , հէլէ պիր ազ մէյվէ իլէ իւսթիւնէ տէ պիր դահ-
 վէ , վէ պիր դատէհճիք տէ գօնեաք օլուրսա եօ՞գ մու , ար-
 թըգ եէմէյին միւքէմէլի օլուր :

Պարօն . - Բէք ալէա :

Ֆիլիբ , կէլէճէկինի մէհմուլ իթմէտիկի միւսաֆիրինի
 եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա , օտաաընա կիտիալ , քէնտիսինին
 թէրթիպ իթմիշ օլտուղու Եօհաննիսդէրի շարապը շիշէսինի իլք
 կիւնիւ սագլամըշ օլտուղու մահէլլտէն չըգարըպ , եէմէք
 օտաաընտաքի տօլապլարտան պիրինին իւզէրինէ գօյտու ,
 վէ քէնտի քէնտիսինէ . - Սարիօլ , հէր նէ ֆիքիրտէ օլուր-
 սա վարսըն օլտուն , Հանրիէթ ճիհէթինտէն իշէ մուվաֆ-
 ֆագ օլունապիլմէսինտէ պէնճէ բէք ազ իհթիմալ կէօրիւ-
 րիւմ : Շիւպհէսիգ քի պիր քէրրէ թէճրիպէ իտէճէեիմ .
 լաքին մատմուլաղէլ տ'Օպէրիվ պունճա չէյլէրէ վագըֆ օլ-
 տուղու հալտէ , գօրգարըմ քի , օղլունա Լօքէրնի սլապա
 իտէրէք մէրգումու մէշրու պիր հալէ գօյմագտան իսէ ,
 պէր վէճհի սապըգ բիճ կիպի պըրագմագլըղը թէրճիհ ի-
 տէճէք տիր : Մա մաֆիհի պէն իշի թէրթիպլի թուլթարըմ ,
 ագըլլը ատամ , տայիմա չիֆթէ սիւահ գուլլանըր : Սաաթ
 օն պիր , Օգթավ նէրէտէ իսէ շիմտի կէլիր , - տէտիկի սը-
 րատա գաբու վուրուլտու :

— Հա' , իշթէ , օ օլմալը , տէտի :

45

Գրուա-Տիէօ , գաբուեու վուրան Օգթավ օլտուղունա էմին օլարագ , սալօնա կէլմէք իսթէտի իսէ տէ , վագըթ պուլամատը : Ուշագ մուգատտէմ քի միւսափիրին էլան օրատա օլտուղունա էմին օլտուղու ճիհէթլէ քէնտիսինէ վագը օլան թէնպիհ մուճիպինճէ եէմէք օտասընըն գաբուսունու աչտը :

Էօնտէն միւթէվէֆա Կավարըն պըրագտըղը միլիօնլարըն վարիսի , արգասընտան Սան-Ռէմօ վէ օնուն արգասընտան տախի պիր իւչիւնճիւ շախա տահա իչէրի կիրմիչլէր իտի : Ֆիլիբ , Սարիօլուն վիրմիչ օլտուղու թափսիլաթտան սօնրա , Անտրէնին կէլմէսինտէն տօլանը տէրէճէյի նիհաեէտէ միւթէաճճիւպ օլուպ , տիւշարը խէլէճան օլտուղունտան , պիրտէն պիրէ օ իւչիւնճիւ շախսա զիեատէ տըգգաթ իթմէտի :

— Մէմնուն օլտում , աղիղլէր :

Օգթավ . - Տօղրուսու , էյի եիւզ սուրաթ , ալիմ Ալլահ սէնին կիպիսինի տահա կէօրմէմիչ իտիմ : Պագ , Պարօն , ղընապընտան սէօյլէմէեօրում , եիւզիւնէ գարչը սէօյլէեօրում . սէն խային խապիսին պիրի իմիշսին :

Ֆիլիբ , չու հարէքէթէ թէհամմիւլ իտէմէյիպ , հիտտէթլէ ճէվապ վէրմէյէ հաղըրլանմագտա իտի իսէտէ , Անտրէ էօնիւնէ տիքիլիպ ,

— Միւսիւ տը Գրուա-Տիէօ , սէն խապիսին պիրիսին :

Պարօն թէաճճիւպտէ գալըպ , քէնտի քէնտիսէ . -

Աճապա պիր պիլտիկի՞ մի վար :

Շու սըրատա իւչիւնճիւ շախսըն իլէրի կէլմէսիլէ , Ֆիլիբ , Կըրզօլ օլտուղունու թանըտը :

Կրիզոլ. - Սէն կիպի պիր խապիսէ ըսալթ կէլմէք իշին վազաա խալլի մէսաֆէ գալթ իթմէք լազըմ կէլիր . պէն տահա նիշէ նիշէ խապիսլէր թանըրըմ ամմա , սէնին թըր-նաղընը տէյմէզլէր :

Ֆիլիբ եինէ քէնտի քէնտիեէ . - Իշին նէրէտէն բաթ-լազ վիրաիյինի շիմտի անլատըմ . զարարը եօզ , էօնիւնիւ ալմազ զօր տէյիլ . - մուախսարէն , եիւքաէքճէ սէսիլէ . - թէաճճիւպիւմիւ էլպէթթէ կէօրիւեօրսունուզ , եա , էֆէն-տիլէր . սիզի տօպթ տէյու պէլլէմիշ օլտուղումտան տըրքի , շու սէօզլէրինիզէ թէաճճիւպ իտիեօրում . սէօզիւմ պու թօհաֆ հէրիֆէ խիթապ տէյիլ տիր . պու նէ տիմէք . պու հարէքէթինիզ , նէզաքէթ սահիպի ինսան իշի տէյիլ . սիզէ տէ սօրարըմ . . . կէօրիւնիւրքի , միւնասիպէթսիզճէ պիր շէյ եանլըշ անլամըշսընըզ վէ եախօտ պիր եալանա գա-բըլմըշսընըզ , պիր ազտան սիզտէ մահճուպ օլաճագսընըզ . նամուսլու ատէմլէր պիրպիրլէրինէ հագարէթ իթմէեիպ , էվիլէլ էմիրտէ պիրպիրլէրինի տինլէրլէր , անլարլար :

Անտրէ , կիւճ հալ իլէ քէնտի քէնտիսինի զապթ իթ-մէքտէ իտի : Օգթալ Կալար օմուզլարընը սիլքտի :

Օգթալ . - Նամուսլու ատամլա՞ր մը տէտին , տօղրու-տու շու սէօզիւնէ տիեէճէք եօզ , քէնտինէ նամուսլու ա-տամ սըֆաթը վիրէպիլմէք իշին , չօզ ճէսարէթ լազըմ . սէ-նին կիպի տօսթլարընը մահվ իթմէք աղմինէ տիւշէն ա-տամտա նամո՞ւս մու օլուր :

Դրուա-Տիէօ , ֆիւթուրսուզճա ,

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում :

Օգթալ . - Անլա՞մաեօրումսուն , էլան ճէսարէթ մի ի-տիեօրսուն :

Պարօն . - Էվիլէթ , սէօյլէեինքի պէն տէ անլաեըմ :

Օգթալ . - Տիմէք հէր շէյտէն մալիւմաթըմըզ օլտու-ղունու անլամազ իսթէմէեօրսուն , էօյլէ՞ մի :

Կրիզոլ . - Պու էֆէնտիլէր , քէնտիլէրինի ալսրէթէ կէօն .

տէրէճէք օլան իբի գըլըճ տարպէսինին հէր պիրինէ , սէնին նէ ֆիւեաթ գաթ իթմիշ օլտուղունու պիրլըէր :

Պարօն . - Տիմէք քի , պու ատէմին շահատէթինէ իսթինատէն մի , պէնի հիւքմ իտիւօրսունուզ . կէշէն կիւն պուրաեա կէիպ տէ , պիր չօգ բարալար իսթէտիկի վէ վիրմէտիկիմ հալտէ , պիր թագըմ իֆթիրալարա գալգըշարագ պէնի թէհտիտ իթմէկէ պաշատըղը բէք հագգըլ իմիշ , օ կիւնիւ զօվտում տէյի , ինթիգամ ալմաեա չըգմըշ : Իշ մէյտանտա . լաքին շուրասընա թէաճճիւպ օլունուր քի , քէնտիսինի տինլէթմէք իւզրէ , պէօյլէ սիզին կիպի մահճուպ վէ գօլայ ինանըր զէվաթ պուլմուշ , թէպլիք իտէրիմ :

Կրիզօլ . - Ալլահ պէլանը վէրսին , եալա՞ն մը սէօյլէտիմ զանն իտիւօրսուն :

Պարօն . - Էվլէթ , էվլէթ , եալան սէօյլէմիշսին :

Կրիզօլ . - Պու սէօյլէրինլէ պիր թօգաթա միւսթա-հագգսըն . . . գարշըմա կէշսէն սէնին տէրինի բաթլաթտըրըրըմ :

Օգթաւ . - Պու գատարը եէթիշիր , սէն տէ էյ սապըգ եիւզ պաշը , էբէյիճէ պիր մալսըն . գըլըճընը սաթան տատմըն հայսիեէթի , սաթըն ալանըն հայսիեէթի գատար օլուր : Շիմտիքի հալտէ սուս օլ տա , սօնրա պէնէնտիկինիզ կիսլի տէօեիւշիւն , գօնուշուն . - Պարօնա խիթապէն . - Էվլէթ , պարօն , պէնիմ մահվըմ իշին բարա վիրտին :

Պէնիմ եաշամամ սէնին իշինէ կէլմէտիկինի անլատըմ . չիւնքի , պու էվէ , տիլէտիլին զէման կիրիպ չըգտըղըն ճիհէթլէ , չալմըշ օլտուղուն վասիեէթնամէնին մէվճուտ օլտուղունու եալընըզ սէն պիլիրտին . չիմտի բէք էմինիմ , իշիտիւօրմուսուն , զաեէթ էմինիմ քի , եիւզ պաշը Կրիզօլ սանա լաեըգը վէճհ իւզրէ խըզմէթ իտէմէմիշ օլտուղու ճիհէթլէ , պէնի ժուանվիլլը-Բօնտա գաթլ իթտիրմէք իսթէտին : Իւճրէթլէ գաթլ իտէնլէր իլէ գաթիլլէր հէք պիր սընըֆտան տըրլար : Պու իքինճի ճինաեէթինի տէ , պիրին-

ճիւղի կիպի իշթէ եււզիւնէ վուրու վէրերիւմ. պէնճէ իբիսի տէ թէհազգուգ իթմիշ տիր :

Պարօն . - Ա՛հ , արթըգ էլվէրեր . . .

Անտրէ , սէօզիւնիւ քէսէրէք . - Սըրա պանա կէլինճէ պէն տէ սէնի ֆիլիլի գաթլտէն տահա զիւտաթէ նամէրտճէ , տահա ալչագճա պիր ճինաեթլէ մահքիւմ իտէրիւմ : Նէ տիմէք իսթէտիկիւմի անլարսըն , էօմրիւմիւ սանա սաթմըշ օլան պու ատէմին զամմաղլըղը իւզէրինէ պէնտէ տէ էմ-նիյէթ գալմատը , էօյլէ շէյլէր խաթրըմա կէլտի քի , զաթէն չօգ տէֆալար պէնճէ վէսվէսէ վէ չիւպհէյի մուճիպ օլմուշ իտի : Պու սապահ կիւեա քի հէր շէյէ վագըֆըմ կիպի թասլաեըպ , խըզմէթճիւմի սըգըշտըրտըմ , թէհտիտ իթտիւմ իսէ , քեաֆֆէսինի իգըար իթտի , օ ատէթա սէնին իւճըթլի ատէմին իմիշ . բէշին բարա իլէ պէնիւմ էսրարըմը սանա սաթար իմիշ . պէնտէն չալընմըշ օլան մէթուպլարըն մէվճուտ օլտուղունու օնտան խապէր ալըր իմիշսին . Նէհուտի Սամուէլ Բիրշէնին ատրէսինի սէն վիրմիշսին , շիմ տի անլաեօրոււմ իտիլէն էյիլքլէրտէն մագսէտնէ օլտուղունու . պէն իսէ տէլի կիպի միննէթտար օլմագտա իտիւմ : Տինիւմ հագըղ իչին սէնին ճանի օլտուղուն , պէնճէ տէ թէհազգուգ իթմիշ տիր , սէն ատէթա հայտուտ , հէմտէ հայտուտլարըն էն ճանիսին :

Պարօն , օղլունուն սէօզլէրինի տինլէտիքճէ , թադաթ վէ մէճալի քէսիլմէքտէ իտի : Սան-մէմօ պիթիրտիքտէն սօնրա , պաշընը գալտըրըպ ,

— Ալէյհիմէ իշիտիլմէմիշ վէ խաթրըլարա կէլմէեէն թէհմէթլէր ազվ իտիեօրսունուգ : Պունտան տօլաեը հիտտէթ իթմէք հագըղմ իսէ տէ , նէեէ եարար , հիշ պիրինէ գուլագ ասըպ տա էհէմմիեթ վիրմէմ չիւնքի , բէք ալէա պիլիլիւմ քի , հիտտէթ ու զազապընըղ կէշիպ տէ իթիտալը տէմ հասըլ օլտուղու հալտէ , ազվ օլունան իֆթիրալարըն քեաֆֆէսինի տէ չիւրիւթտիւրէպիլիլիւմ , սիզէ շիմտիլիք

եալընըզ պիր սիւալիմ վար : Եանի , պուրաեա կէլմէնիզտէ
էլպէթ պիր մագսատընըզ վար իտի . պու մագսէտ նէ՞ ի-
տի , մէրամընըզ նէ՞ տիր . ծնու սէօյլէեին :

Օգթալ . - Մագսատըմըզ պէլլի . միւրատըմըզ սէնի
էօլտիւրմէք . էլան անլաեամատը՞ն մը :

Ֆիլիբ . - Պէնի էօլտիւրմէք մի , նէ՞ սուրէթլէ :

Անտրէ . - Տուէլլօ իլէ , պու տա սէնին իչին պիւեիւք
պիր շէրէֆ տիր . սէնին կիպի պիր խապիսէ , գուտուզու
քէլրէ նէ՞ մուամէլէ օլունուր իսէ օ վէճճ իլէ հարէքէթ
իթմէլի : Լաքին պիլզ գաթիլ տէյիլիլ . պինաէն ալէյճ հէր-
սիմիլ սրրաեըլա սանա գարշը տէօյիւշէճէեիլ :

Ֆիլիբ , գաշլալընը չաթըպ ,

— Սէնի խասմ մագամընտա ասլա գապուլ իտէմէմ .

Մ. Սան-Բէմօ :

Սան-Բէմօ . - Նիչին :

Ֆիլիբ . - Իսթէմէմ անըն իչին :

Սան-Բէմօ . - Լաքին պէն սէնի մէճպուր իտէրիմ :

Ֆիլիբ . - Նա՞սըլ :

Սան-Բէմօ . - Պիր թօգաթ վուրարադ :

Ֆիլիբ . - Գալտըրաճաղըն էլի եագալարըմ վէ տէօ-
յիւշմէքտէն իճթինապ իտէրիմ :

Սան-Բէմօ . - Օ հալտէ պիր պասթօն իլէ սիւահլանըպ ,
օ սուրէթլէ միւճաղաթընը վէրիբիմ :

Ֆիլիբ . - Պասթօնունու գըրըպ եինէ տէօյիւշմէմ :

Անտրէ ճէպինտէն իչի պանգնօթլա տօլու պիր չիլ-
տան չըգարըպ , պարօնա կէօսթէրտի , պարօն տախի ալ-
տըգտան սօնրա , միւսթէհզիեանէ ,

— Պու չիլտանըն իչինտէ պանա քէմալը սէխալէթ-
լէ էօտիւնճ վիրմիլ օլտուղուն մէպլաղա թուգապիլ պիր
մէպլաղ վար , պօրճուլմ էօտէնմիլ տիմէք տիր . պատէզին
միննէթտարըն պիլէ տէյիլիմ , վէսսէլամ . էկէր տուէլլօ
իթմէքտէն իճթինապ իտէրսէն , սուրաթընա թիւքիւրիւ-

րիւմ. վէ օնտան սօնրա տա տոռէլլօ իթմէկէ մոռվաֆֆա-
դաթ իթմէեէճէք օլուրսան, նամոռսում հագդը իչին պու-
րատա սէնին պէ յնինի բաթլաթտըրըրըմ. պինտէն ալէյհ
նէ դարար վէրէճէքսէն չաբուգ վէր. - տիեէրէք ճէպին-
տէն պիր տապանճա չըգարըպ, տօլտուրմաղա պաչլատը
վէ աղգընը Գրուա-Տիէօեէ չէվիրտի :

Տիկէր թարաֆտան Օղթալտա պիր տապանճա չը-
գարըպ ,

— Ագլընը պաչընա թօբլա , տապանճա պիր տէ տէ-
յիլ իբի տիր . իբիտի պիրտէն պօչանաճագ :

Կրիգօլ մէմնունիյեէթինտէն էլլէրինի օվալամագտա
իտի :

Ֆիլիբ եինէ ումուզլարընը սիլքէրէք ,

— Պունլար չօճուգ օեունճաղը չէյլէր տիր . չու թէհ-
տիտաթընը հէր ճիհէթլէ չայեանը իսթիհզա տըր . լա-
քին մատէմքի պու տէրէճէ իսրար իտիեօրսունուգ , դա-
պուլ իտէրիմ. տէօյիւչիւրիւմ, վէսսէլամ :

Սան-Րէմօ . - Իքիմիլլէ տէ մի :

Ֆիլիբ . - Բէք ալէա . լաքին էվվէլա Օղթալ իլէ :

Սան-Րէմօ . - Նիչին օ պէնտէն էօնէ կէչիեօր :

Ֆիլիբ . - Չիւնքի պէնիմ իչիմէ պէօյլէ ուեաբ :

Սան-Րէմօ . - Լաքին . . .

Ֆիլիբ . - Սրթըգ միւճատէլէ իսթէմէգ. սապըրմ թիւ-
քէնտի . պիթիրին արթըգ , չահիտլէրինիլ նէրէտէ :

Սան-Րէմօ . - Սէն էլիմիլտէն դուրթուլմանա պիր
թէտապիր արաեօրսուն ամմա , մոռվաֆֆադ օլամաղսըն պիւ-
միչ օլասըն . պիլտէ էմնիյեէթ տէնիլէն չէնին էսէրի դալ-
մատը , սէն ալադ հէրիֆին պիրիտի օլտուղունտան , սէնի
պէշ տագիգէ կէօղիւմիւղիւն էօնիւնտէն աեըրաճագ օլ-
սագ , հէման չըմէնտըֆէրէ պինէր կիտէրսին . օլմաղ , օլ-
մաղ , սէն պուրատան պիլիմ իլէ պէրապէր տիչարը չըգ-
մալսըն , վէ տէյիւչմէք իչին . . .

Ֆիլիբ . - Պունունլա պերապեր շահիտէր . . .

Սան-Բէմո . - Եօլտա շահիտէրի պուլուրուզ :

Ֆիլիբ պիր միւստէթէր տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Օնու տա գապուլ իտէրիմ , գըսա օլսուն . սիւահլա-

րընըզ նէրէտէ :

Սան-Բէմո . - Սիւահըմըզ եօգ :

Ֆիլիբ . - Պէնիմքիլէրի գապուլ իտէրմիսինիզ :

Սան-Բէմո . - Իտէրիզ եա :

Ֆիլիբ . - Կիտէեիմ գըլըճ իլէ թապանճա կէթիրէեիմ .

իսթէրսէնիզ սիզտէ պերապեր կէլինիզ :

Սան-Բէմո . - Էլպէթ իսթէրիզ , կէլիրիզ եա :

Պարոն քէմալի ինթիմամլէ միսաֆիրի իշին հաղըրլա-
մըշ օլտուղու Եօհաննիսպերկ շարապը շիշէսինէ քէտէրի
ալիմլէ աթֆը նիկեաճ իթտիքտէն սօնրա , պիր եանընտա
Սնտրէ , օ պիր թարաֆընտա Օգթավ վէ արգասընտան
տա Կրիզօլ եիւրիւմէքտէ օլտուգլարը հալտէ սալօնտան
չըգըպ եաթագ օտասընա կիրտիլէր . շապգասընը ալըպ
պաշընա գօտուգտան սօնրա , պահսընը իթմիշ օլտուղու-
մուզ սանտըղըն պուլունտուղու օտաեը կէօսթէրէրէք .

— Սիւահլար շուրատա տըրլար . տիմէքլէ պերապեր ,
իւշ քիշինին պիրտէն սըղամաեաճաղը տար վէ գարանլըգ
պիր օտաեա կիրտի , Տէլիգանլըլար պէքճի կիպի իքի ա-
տըմ ուզագտա տուրտուլար :

Ֆիլիբ տօլապը աչըպ տէօրթ քէօշէ պիր գուլթու չը-
գարտը վէ Օգթավա կէօսթէրէրէք ,

— Իլթէ տապանճալար :

Պատէհու իշինտէ նէ պուլունտուղու մալիւմ օլան եօլ
չանթասընը ալըպ , վէ էօնիւնէ գօյուպ .

— Գըլըճ իքի չիֆթ մի օլաճագ :

Սան-Բէմո . - Էվվէթ , չիւնքի ինթիմալ տըրքի պի-
րիսի գըլըլըն :

Ֆիլիբ . - Հայտէ իքի չիֆթ օլսուն . իսթէրսէնիզ իւշ

չիֆթ ալաերմ... - տէյիպ պիր սիւրաթը ղայրը մէմուլէ իլէ օտանըն գաբուսունու իչէրտէն գաբայըպ, վէ սիւր-կիւլէրինի քէմալի տիգգաթլէ գօյուպ, վէ օ պիր գաբուսան չանթասըյլա պէրապէր տիշարը չըգըպ, երլտըրըմ կիպի նէրտիւպանտան աշաղըհա էնտի վէ սօգաղա ֆըրլանտը : Պօշ օլարադ կէչմէքտէ օլան պիր արապանա աթլաներ վէրտիքտէն սօնրա, - էկէր օն տագըգա զարֆընտա պէնի չըմէնտըֆէր մէվգըֆինէ կէօթիւրէնէք օլուրսան սանա եիրմի ֆրանգ վար : - տէտիքտէ արապաճը գամչըեր պասըպ, արապաներ ուչուրմանա պաշլատը :

Սան-Րէմօ իլէ Օգթավ Կավար, հիտտէթլէրինտէն տէյի կիպի օլուպ, քէնտիլէրինի թօբլանարադ Կրիզօլ իլէ սօգաղը պուլունճանա տէկին, արապատան էսէր պլիլէ գալմամըշ օլտուղունտան, օ սըրատա, Ֆիլիբի թէաղըպ իթմէք միւմքին օլամանաճաղը տէրքեար իտի :

46

Շու ահվալ վուզու պուլտուղու սըրատա, թամէրլան-Սարիօլ եաղը օտասընտա պէքլէմէքտէ, վէ աճլըգտան սապր ու թէհամմիւլիւ թիւքէնմէքտէ իտի : Դրուա-Տիէօնիւն օն տագըգատան եէմէյին հազըր օլաճաղընը սէյլէտիկինի ունութամանըպ, օն տագըգա տէյիլ, օթուղ տագըգա կէչմիշ օլտուղու հալտէ, եէմէյին էսէրինի պիլէ կէօրմէմիշ իտի : Պիր արալըգ գաբուլարըն արգասընտան պիր թագըմ սէսլէր իշիտէրէք, քէնտի քէնտիւնէ :

— Պէնիմ իշիմ կէօրիւիւեօր ամմա , չաբուգ կէօրիււմէեօր . քեաշքի լօգանթանա կիթսէ իտիմ . - վէ մուախս խարէն սէսլէր քէսիլիպ , հէր թարաֆը սիւքիւթ իսթիլա իթմիշ օլտուղու հալտէ եինէ եէմէքտէն էսէր կէօրմէեինճէ . - Աճապա պարօն պէնի ունուլթտո՞ւ մու . տօղրուսու ֆէնա տէյիլ . ամմա մէմուլ տա օլունմաղ , չիւնքի պանա լիւզումու վար : Աճապանէ՞ օլուեօր պիր քէրրէ պագսամ , տէյէրէք , գաբուեու արալըգ էտիպ , սալօնա պագտը . սալօնտա քիմնէեի կէօրմէտի . եաթագ օտասընա կիթտի , օրասընը տա պօշ պուլմագլա թէքրար սալօնա ալտէթ իթտի . սալօնտան եէմէք օտասընա աշըլան գաբուեու արալըգ իտէրէք , օրանա աթֆը նազար իթտիքտէ , օրատա տախի քիմնէեի պուլամատը . սուֆրանըն իւսթիւնտէ իքի թագըմ , օրթանա պիր թապագ սօղուգ էթ , սօղուք էթին էթրաֆընա տա տէօրթ թապագ չէրէզ , հէր պիր թագըմըն եանընա պէշէր ալթըշար գատէհ , իքի շիշէ Շօթօլֆէն մարգալը , իքի շիշէ տէ Շօթօլֆէն մարգալը օլարագ տէօրթ շիշէ շարապ , նիհաեէթ պիր տէ մանթար չըգարաճագ պուրղու վաղ օլունմուշ իտի :

Սարիօլ իշէրի կիրտի : - Պունլարըն հէբսինին տէ կէօրիւնիւշէրի ալէա , կիւմիւշ թագըմը պիր աղ խաֆիֆճէ կէօրիւնիւեօր ամմա , ֆէնա տէյիլ . կէօրիւնիւր քի սապըգ Լօքէրն շիք եէրլէրէ կիտէր իմիշ , տէյիպ , մասանա եանաշտը , իպթիտա չէրէզէ պաշ վուրտու . - մատէմ քի պէնի տիւշիւնէն եօզ , պէն քէնտի պաշըմըն չարէսինէ պագանըմ . . . պու նասըլ եէմէեէ տալէթ . պէն պուրատան պիր աղ եէեհճէք ալանըմ եազը օտասընա կէօթիւրէեիմ , պանա , չաթալտան պաշգա շէյլազըմ տէյիլ , տէտիքտէն սօնրա պիր թապաղա պիր աղ սօղուգ էթ , տիկէր թապաղա տա իքի իւշ տիւրլիւ չէրէզ գօեարագ , պիր տէ թագըմալտը , եազը օտասընա կէօթիւրտիւ , պատէհու եինէ օտասընա կիրիպ . - նէ՞ իշմէլի , շարապըն պիր իյիսինի սէշմէլի ,

տիեէրէք: Եթրաֆա պագտըդտա, տօլապըն իւղէրինէ, մա-
լիւմ օլան մագսատա մէպնի, Գրուա-Տիէօնիւն դօմուշ օլ-
տուղու շիշէ կէօզիւնէ իլիշտի. - Բէնօ շարապը, էն սէվ-
տիլիմ շարապ. էյի ըասթ կէլտի, Սէնթ-Սնիօ սէվմէզ քի
պու շարապտան իշտին, պէն պու շիշէյի տէվիլիլիմ եա.
վարսըն պարօն նէ տէրսէ տէսին, վազիֆէմ պիլէ տէյիլ,
պէնի տիւշիւնմէլի տէյիլմի իտի, աճապա նէրէեէ կիթտի:
Ֆիլիբին նէրէեէ կիթտիկի պիղճէ մալիւմ եա:

Ուշագ- էֆէնտիսինին տիշարը ֆըրլատըղընը, լէ ար-
գասընտան տաիի իւշ միւսաֆիլին դօվալատըզլարընը կէօր-
մէքլէ, հէման աշաղըբա էնիպ, արապաճըբը, սէյիսի,
գաբուճուճու շաղըմըշ, վէ օնլար իլէ իշին նէ օլտուղունու
անլամագ աղմինէ տիւշմիւշ իսէ տէ, քիմսէտէն իշէ եարա-
եապիլէճէք պիր ճէվապ ալամամըշ իտի:

Սարիօլ, Եօհաննիսպէրկ շարապը շիշէսինի աշըպ, վէ
պիրտէ գատէհ ալըպ եազը օտասընա ավտէթ իթտի:

— Իշթէ շարապ պու, պաշգա շարապլա սէրիսօլ օլան-
լարըն ագըլլարընա իւֆիւրէեիմ. Գրուա-Տիէօնէ սէօյլէեիմ
տէ շունտան պանա պիր սանտըզ վէրսին:

— Պիր իքինճի գատէհ տահա եուվարլատըդտան սօն-
րա. - Պէնի պիր ագշամ զէհիրլէնմիշ սըշան կիպի էօլմիւ-
շիւմ տէյի պէլլէմիշ օլան պարօն Գրուա-Տիէօնիւն պու
կիւն պու շարապընը իշէճէեիմ, քիմին խաթըրընտան կէ-
շէպիլիլ իտի. շիմտի իշէ եարար ատամ պէն օլտոււմ. ար-
թըզ գօրգաճագ հիշ պիր իշիւմ եօզ. հէր հալտէ պու կիւն
տահա զիեատէ ըահաթըմ, պու շարապ, պէնիմ իշին գօն-
մամըշ իտի եա, տէտիքտէն սօնրա, պիր գատէհ տահա տէ-
վիրտի:

*
* *

Յաննի Լամպէրին սաաթ օնտան էվվէլ շանը չալըպ
պէսլէմէսինի շաղըրմասը նատիրէն վուգու պուլտուղու

ճիհէթլէ , պիթթապի խըզմէթքեարլար ղաեեթ կէճ գալ-
գարլար իտի : Հաղըր պուլունտուղումուզ տէհչէթլի ֆա-
ճիատան պիր գաչ սաաթ սօնրա , գաբուճու գալղըպ օ-
տասընտան չըգտըգտա , տէմիր բարմագլըղըն եանընտաքի
քիւշիւք գաբուճուն աչըգ օլտուղունու կէօրմէքլէ թէաճ-
ճիւպտէ գալտը , վէ շու հալէ պիր մանէա վէրէմէտի . իլք
աղշամը պարօն տը Գրուա-Տիէօ կիթտիքտէն սօնրա , գա-
բուճուն գաբալը օլտուղունու կէօրմիւշ իտուկի բէք ալէա
խաթրընտա գալմըշ իտի : Տէրհալ անախթարը արատը ի-
սէ տէ , չիվիսինտէ պուլամատը , Անախթարըն չալընմըշ օլ-
մասընա զահիպ օլտու իսէ տէ , քիմին չալմըշ օլապիլէճէ-
կինի , վէ նէ մագսատա մէպնի չալմըշ օլտուղունու պիր
վէճհ իլէ քէշֆ իտէմէմէքտէ իտի : Հավլունուն պէօրմէսի-
նէ պագըպ , ծնուն տախի գաբալը օլմատըղընը միւշահէ-
տէ իթմէքլէ , թէլաշը տահա զիեատէ արթտը : Աճապա
կէճէլէեին պիր խըրսըղ , վէ եա ճանի մի իշէրուեէ կիր-
միշ , տէյու չիւպհեեէ վարըպ , պունու անլամագ աղմինէ
տիւշտիւ : Պինաէն ալէյհ հէման խըզմէթքեարը ուեան-
տըրըպ , քէյֆիեթի ժէնէվիեվէ խապէր վիրմէսինի թաւ-
սիեէ իյլէտի :

Մատմուագլէլ ժէնէվիեվ գօրգուսունտան թիթրէեիպ
աղլաեըպ . - տէհչէթլի շէյ . ինանըլմաղ շէյ . անլաշըլմաղ
շէյ . եարը կիճէեի պէշ տագըգա կէշմիշ իտի , հավլունուն
գաբուսունու պէն քէնտի էլիմ իլէ գաբալըպ սիւրմէլէրի
գօյտուժ . պու գաբու քէնտի քէնտուսինէ աչըլմաղ եա .
տիմէք քի գօնագտա սագլանմըշ պիր ճանի վար տըր :

Խըզմէթճի . - Խըրսըղ վար տէյի օրթալըղը վէլվէլէեէ
վիրմէտէն էվիլէլ , չալընմըշ պիր շէյ վա՛ր մը ծնա պագ-
մալը , չիւնքի աչըգ օլանլար տա կիճէ վագթը ատէթա
խըրսըղըգ կիպի իշ կէօրէպիլիլէր :

Ժէնէվիեվ . - Տօղրու տուր . մատամըն եանընա կի-
տէեիմ . - տէյիպ , էվիլէլա եաթագ օտասընա , էն սօնուն-

տա տա, գծնթէսին Ալտէօնօֆա թէրք իթմիշ օլտուղու օտաեա կիրտի: Հէնուղ թէմամիլյէ իչէրի կիրմէտէն, գօր-գուսունտան տէլի տիվանէ կիպի տէհշէթլի պիր սէս սալը վէրէրէք տօղրու հավլունուն օլթասընա գատար սէյիրթ-տի, վէ օրատա պիր գաթ տահա կիւրիւթիւեիւ ար-թըրտը:

Գաբուճու իլէ ուշագ ժէնէվիէվին պու հալինի կէօր-տիւքլէրինտէ, ֆէվգէլատէ վէխիմ պիր հատիսէ զուհուր իթմիշ օլտուղունա ապա շիւպհէլէրի գալմաեարագ, իքիսի պիր աղըզտան. - Նէ՞ տիր օ, Նէ՞ օլտու. Նէ՞ վար, տէյու պաղըրըմաղա պաշլատըլար:

Ժէնէվիէվ. - Մատամ. . . իլէ բրէնսի. . . իքիսինի տէ էօլտիւրմիւշլէր. հէր թարաֆ գանա պօեանմըշ. պու Նէ ֆէլաքէթ. եա՛ Րապպիմ. պու Նէ ազիմ ֆէլաքէթ. - տէտի:

Պէշ տագըգա գարֆընտա շու տէհշէթլի վագըա, երլտրըրմ կիպի թէքմիլ մահէլլէ իչինտէ եաեըլտը: Գա-բուճու բօլիս գօմիսէրինէ գօշտու:

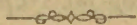
Իշպու հիքեաեհնին իքինճի գըսմընըն իպթիտասընտա պարօն Վօրմըն գաթլինին ֆէրտաար կիւնիւ հէյեթի աու-լիեթ թարաֆընտան իճրասընա պաշլանմըշ օլան թահգը-գաթը պիլէթրաֆ հիքեաեթ իյլէմիշ իտիք. գաթլին քիմ օլտուղու հէմ գարինլէրիմիզճէ հէմ տէ մէմուրիյնի աու-լիէճէ մէճհուլ իտուկինտէն, թահգըգաթը մէգըիւրէնին թաֆսիլաթը ճալիպի տիգգաթ օլմուշ օլսա ճայիզ տիր: Անճագպու ճինաեթ օ գապիլտէն օլամազ, չիւնքի վու-գուլաթլէ խապէրտար օլտըլըմըզ միսիլու, գաթլին տէ քիմ օլտուղու մալիւմ տիւր: Պուլլար Մալէգէրպտէ, վու-գուլաթ Նէ սուրէթլէ սէպգաթ իթմիշ իսէ, լը Սիւէօր սօգաղընտա տալի օ սուրէթլէ ճէրէեան իթմիշ օլտուղու-նու պէեան իլէ իքթիֆա իտէրիզ: Բօլիս գօմիսէրի թէ-տապիրի լաղըմէեթ տէրհալ թէշէպպիւս իտիպ, մէմուրիյն

հէման մահելլի ճինաեթէ մովասըլէթ իթաիէր : Մէմու-
րիյն միեանընտա թանըմըլ օլտուղումսղ ժօպէն տէ վար
իտի :

Սանտըղընտա , ունուտուլմուշ օլան պիր մըգտար ալ-
թունտան պաշգա պիր շէյ պուլունմատըղը ճիհէթլէ , ճի-
հաեթի վագըատան միւրատ սըրգաթ օլտուղու զահիրէ
չըգտը :

Ժօպէն՝ սըրթ իւսթիւնէ չըր չըպլագ , կէօզլէրի աչըգ-
վէ պօղպը քէսիլմիշ օլարագ եաթմըլ օլան Ալաէօնօֆա
պագըպ . - Պու նէ եարա , պէօյլէ պիր եարա պէն պիր
տահա կէօրմիւշ իտիմ , ամմա նէրէտէ . հա՛ , խաթըրմա
կէլտի . պարօն Վօրմս , սանտըգքեար Միւլլէրին էլլի տէ
պարօն Վօրմը այնի պէօյլէ ճէրհ իթմիշ իտի . աճապա
պու հա՞նկը էլին իշի տիր . հա՞նկը էլին . հա՞նկը էլին . եա
եինէ օ էլ խէ . - տէյլի տիւշիւնտիւկիւ սըրատա , մէ-
մուրիյնտէն պիրիսինին .

— Նէ՞ տիւշիւնիւեօրոււն , ժօպէն . - տէյու սիւպինէ ,
ժօպէն . - Դաթիլին քի՞մ օլապիլաիկինի տիւշիւնիւ-
եօրում :

47

Պու սըրատա չաղըրմըլ օլան տօգթօր Պէրնիէ օրահա
կէլտի , վէ պիր նազար աթֆ իթմէքլէ ,

— Պէօյլէ գաթիլէ , իլիօթին իսթէր , օ տա ազ ամմա
նէ՞ չարէ . էղմինէի գատիմէտէքի իշքէնճէլէր եօգ քի .
եօգսա , պէօյլէլէրին էթլէրինի գըսաճ իլէ բարչա բարչա
իթմէլի :

Մէմուրիյնտէն պիրիսի . - Դաթիլի պուլսա՛դ . . .

Տօգթօր վէրնիէ , Ֆանիյէ եանաչըպ , գօլունա եօ-
գարը գալարըրդտա , քէմալի թէաճճիւպլէ ,

— Պու տահա տօնմամըչ , գօլու տահա օյնագլըղընը
ղայպ իթմէմիչ . պու գարը տահա էօլմէմիչ տիր :

Ժօպէն . - Ա՛հ տօգթօր . Ալլահ իշիթսին ճանլանա-
ճագ օլուրսա սէօյլէթտիրինիզ :

Հէքիմ , ճէրիհալարը մուպեէնէ իտիպ պաչընը սալ-
լատը :

Միւսթէնթիգ . - Աճապա գուլթուլապիլի՞ր մի :

Հէքիմ . - Մէմուլ իթմէմ . եարասը միւհլիք օլտու-
ղունտան , չօգ սիւրմէզ սէօնէր կիտէր :

Միւսթէնթիգ . - Ագլը պաչընա կէլմէտէն սէօնէ՞ր մի,
տէրսին :

Հէքիմ . - Գօրգարըմքի . . .

Միւսթէնթիգ . - Ալլահ աչգընա էլինտէն կէլէնի ետը ,
տօգթօր , եալընըղ պիր սիւալէ ճէվապ վէրսէ քեաֆի :

Հէքիմ . - Թէճրիւպէ իտէեիմ . ամմա , չիւպհէլի տիր :

Գօնթէսի գալարըրպ եաթաղընա եաթըրտըլար , կէօղ
դաբագլարը վէ տօտագլարը հարէքէթ իթմէնէ պաչա-
տըլար . կէօղիւնտէ ալաիմի տէհչէթ նիւմաեան օլտու :

Միւսթէնթիգ աղղընը գուլաղընա սաեաթըպ . - Մա-
տամ իշիտի եօրմուստունուղ :

Ճէվապ եօգ :

— Պիզ սէնի վիգաեէ իթմէնէ , գուլթարմաղա , ին-
թիգամընը ալմաեա կէլտիք . պէն հիւքիւմէթ մէմուրու-
յըմ . գաթիլինի կէօրտիւն իտէ սէօյլէ , թանըր իսէն սէօյլէ .
պիր քէլիմէ սէօյլէսէն եէթիշիր :

Մատամ տը Թրէթանըն դայէթ ճիւզիճէ ագլը պա-
չընա կէլմիչ կիպի կէօղլէրի պիր աղ տահա ճանլանտը :

Մէմուրլար քէմալը իւլէլէճան իլէ ճէվապ պէքէ-
մէքտէ իտիլէր :

Յաննիսին աղղը պիտի տահա հարէքէթ իթտի . աղղընտան պիր նէֆէս չըգտը իսէ տէ , նէ օլտուղունու քիմս սէ անլաեամաներպ , տէօրթ մէմուրտան եայընը պիրիսի ,
 — Գրուա-Տիէօ-տէյու պիր շէյ տուտագլարընըն օյնաերընտան անլատը ,

Մուսխարէն Փաննի պաշընը ումուղընա տօղտու է-
 երպ կէօղլէրի գաբանտը :

Հէքիմ . - Պու տէֆա արթըդ իւմիս եօգ . իշ պիթտի :

Մէմուրլարտան պիրի . - Պիր շէյ սէօյլէթտիրեմէտէն էօլտիւ միւ :

Ժօպէն . - Եանըլըեօրսունուղ էֆէնտիմ , սէօյլէտի .
 գաթիլին իսմի պարօն տը Գրուա-Տիէօ իմիշ :

Միւտսաիլի ումումի . - Եանըլըեօրսըն , ժօպէն , Մ . տը Գրուա-Տիէօ , հէր քէսին պիլտիկի ղանէթ միւթէպէր պիր զաթ տըր . ծնուն ալէյհինտէ շիւպհէեէ վարըլամաղ :

Ժօպէն . - Պէնճէ միւթթէհիմ տիր , էմինիմ . իսրար իաէրիմքի միւթթէհիմ տիր . հաթթա եայընը պու կի-
 ճէքի ֆիլիլին ֆաիլի տէյիլ , հաթթա այնի սուրէթլէ գաթլ իտիլմիշ օլան պարօն Վօրմըն տա գաթիլի պու ճանի օլ-
 տուղունա էմինիմ : Միւլլէր իլէ Գրուա-Տիէօ իքիսի պիր շախս տըր : Պունտան սէքիլ կիւն էվվէլ օ հէրիֆի թանքտըմ .
 շիմտի տէ էլինի թանըեօրում . Սլահ աշգընա էլտէն գա-
 չըրմաները , հէր մէսուլիեթի տերիւհաէ իաէրիմ :

Միւսթէնթիլ . - Ռէք ալէա . սէնին սէօղիւնէ իթիմա-
 տէն , պիր ճէլպ կէօնաէրիլիմ , վէ սէնին էօնիւնտէ իսթին-
 թագ իտէրիմ . լաքին ճանի քէնտիսի օլտուղու ֆարղ օլուն-
 սա պիլէ , եայընը օլամաղ , իքինճի գուրպան գօնթ տը
 թրէթան մը տըր :

Ժօպէն . - Խա՛յր , Բուսիալը տըր , բրէնա Ալտէօնօֆ :

Միւսթէնթիլ . - Պու Բուսիալընըն պուրատա նէ՞ իշի
 վար . պուրատա մը իգամէթ փգէր իտի :

Ժօպէն . - Գօնթ փէ իթմիշ օլտուղու աուէլլօտա եա-

րալանտրդտան սօնրա , մատամ տը Թրէժան պուրաեա կէ-
թիրմիշ իտի , օնտան պէրու . . .

Միւսթէնթիգ . - Օ տուէլլօնուն սէպէպի նէ՞ իտի :

Ժօպէն . - Սէրժ Ալտէօնօֆ գօնթէսին մաշուգու իտի :

Միւսթէնթիգ . - Գօնթէսին մաշուգու էվտէ օլաու-
ղու հալտէ , գօնթ նէրէտէ իգամէթ իտէր իտի :

Ժօպէն . - Պու էվին իչինտէ գօնթը ալէնէն վէ շէտի-
տէն թէրղիլ իտէրէք , գօնթ էվտէն չըգմըշ տըր . պէն տէ
թէսատիւֆէն օ վագըատա հազըր պուլունմուշ իտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Թրէժան տէտիեին զէնվի՞ն մի տիր :

Ժօպէն . - Խա՛յր , բարասըզ բուլսուզ պիր արթիսթ
տիր . քի Ֆաննի Լամպէր իլէ թէգէվվիւճ իթմիշ իտի . պու
Ֆաննի տէ բրէնսի Րուսիատա թանըմըշ վէ միլիօնլար սա-
հիպի օլմուշ իմիշ :

Միւսթէնթիգ . - Օ արթիսթ իլէ էվլէնմէտէն էվ-
վէլ մի :

Ժօպէն . - Պիր խայլի սէնէլէր էվվէլ :

Միւսթէնթիգ . - Տիմէք քի , պու Թրէժան տէտիկինիղ
տէ բեք մագպուլ ատամ տէյիլ իմիշ . հաթթա պու իշտէ
մէտիսալի օլմատըղը տա պէնճէ չիւպհէլի . շէհվէթ վէ ին-
թիգամ ալմագ արզուսու , շու իքի ճինստէթէ սէպէպիյեթթ
վիրմիշ օլապիլիր . շուրասը տա խաթըրա կէլէպիլիրքի ,
Թրէժան տէտիկինիղ հէր քէստէն զիեատէ պու էվէ կիր-
մէք իչին թէսհիլաթա մալիք օլմալը տըր . նէ՞ տէրսին ժօ-
պէն :

Ժօպէն . - Հէր շէյ միւմքին տիր . չիմտի նէրէտէ ի-
գամէթ իթտիկինի պիլիբրմիսին :

Միւսթէնթիգ . - Պիլմէմ :

Ժօպէն . - Անլամալը , պուլմալը , էկէր սագլանըրեօր-
սա , տիմէք քի գապահաթլը տըր :

Միւսթէնթիգ . - Չալըշըրըմ , տէտի :

Պիր միւտտէթճիք սօնրա , մէմուրիյնտէն պիլիսի չը-

դըպ կիտիպ, Գրուա-Տիէօ իլէ Թրէժանա պիրէր ճէլպ կէօնտէրթտի :

Ժօպէն Թիլիբին իգամէթ կեահընը բէր ալէա պիլիր իտի-
Ֆրէտէրիք Միւլլէրին պագըշընը վէ սէսինի թանը-
մըշ տըր տէյի զանն իթմիշ օլտուղու ագշամըն ֆէրտասը
կիւնիւ, Ժօպէն, քէնտի քէնտիսինի իսքեաթ իթմէք մագ-
սատընա մէպնի, պարօն հագգընտա պագը մէրթէպէ թահ-
զըգաթա թէշէպպիւս իթմիշ իտի : Անճագ պագը շայեանը
իթիմատ էվրագ կէօրմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, թէմամըյլա
գանաաթ հասըլ իթմէմիշ օլտուղու հալտէ տախի, թա-
թիլի թահզըգաթա մէճպուր օլմուշ իքէն, պու տէֆա
եինէ իւմիտլէրի աեագլանտը, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Պու իշտէ պիր չօգ հիքմէթ վար, պագալըմ շու-
ղուլմէթին ալթընտան պիր այտընլըգ էսէրի պուլունապի-
լէճէք մի, լսքին պէն հէր հալտէ պու իշին էօթէսինտէն
պէրի կէլէճէեիմ տէյիպ, մաեէթինէ իքի մէմուր ալա-
րագ, արապա իլէ տօղրու Թիլիբին էվինէ կիթտի :

Թիլիբ գաշմըշ, վէ խըղմէթ քեարլարըն մէշվէրէթի տէ-
վամ իթմէքտէ պուլունմուշ իտի :

Ժօպէն. — Պարօն տը Գրուա-Տիէօ պուլրատա՞ մը տըր :

Խըղմէթ քեար. — Տիշարը չըգտը :

Ժօպէն. — Նէ՞ վագըթ :

Խըղմէթ քեար. — Շիմտի :

Ժօպէն. — Սահի՛հ մի. մուհիմմ պիր իշ իշին կէլմիշ, վէ
պարօնա մէմուրն օլաճաղը պիր խապէր կէթիրմիշիմ :

Խըղմէթ քեար. — Հէր նէ օլսա պարօն պուլրատա տէ-
յիլ :

Ժօպէն գաբուճուեու գօլունտան թութուպ, վէ պիր
թարաֆա ալըպ,

— Պէն բօլիա մէմուրուեուլմ, իշթէ գարթըմ. գանուն
նամընա օլարագ սանա էմը իտիեօրուլմ քի, պէնի, էֆէն-
տին նէրէտէ իսէ օրաեա կէօթիւրէսին :

Գարոնճու . ահա Բապարիմ, պարօնուն բօլիս իլէ նէ՞
իշի օլապիլիր :

Ժօպէն . - Օ սէնին պիլէճէերն շէյ տէյիլ . սուս օլ տա
պէրապէր կէլ :

Ժօպէն մանէթինտէքի մէմուրլարտան պիրինի աչըգ
օլան պիր օտանըն գաբուսու էօնիւնէ տիքիպ կիրէնէ միւ-
սաատէ խտիլիպ , տիշարըեա քիմէնին չըգմասընա իզին
վէրիլմէմէալինի թէնպիհ իթտիքտէն սօնրա , ճէպինտէն պիր
տապանճա չըգարըպ , գարշըսընտաքի գաբուեա տօղրու
կիտէրէք ,

— Շիմտի արթըգ պագալըմ . . . տէտի :

48

Մուախարէն ուշաղը ալըպ էվին քեաֆֆէյի օտա-
լարընը սօլաշտը , քիմէեէ թէսատիւֆ իթմէտի , էն սօ-
նունտա պարօնուն եաղը օտասընա կիրէճէյի սըրատա ,
ֆէվգէլատէ պիր հայրէթլէ գաբունուն էօնիւնտէ մըլս-
լանտը :

Սարիօլ՝ հէնուզ եէնիլմէեէ պաշլանմըշ իքի թապագ
եէմէերն պաշը ուճունտա եաղըխանէնին քէօլէսինտէ օ-
թուրմուշ , սաղ էլիլէ չաթալընը վէ սօլ էլիլէ տախի պօ-
շանմըշ օլան Խօհաննիտպէրկ չիշալինի սալլամագտա , վէ
գահ գահ կիւլմէքտէ իտի . եալընըղ օլտուղու ճիհէթլէ չու
գահգահանըն սէպէպի թտալի անլաշըլմամագտա իտի .
եիւզիւնիւ գաբունուն թարաֆընա տէօնտիւրմիւշ օլտու-
ղու հալտէ , Ժօպէնին տուրտուղունու կէօրմէեօր կիպի իտի :

Ժօպէն . - Պու առամք քիմ տիր . նէ տիր :

Խըզմէթքեար . - Հիշ թանրմամ . պու սապահ պարօնու կէօրմէտէ կէլթիչ իտի :

Ժօպէն . - Էֆէնտինին էմրիլէ ձու առամա գահվալթը մը վէրտին :

Խըզմէթքեար . - Խալի . - քէնաի քէնախինէ Վըզմէթ իթմիշ , հաթթա պուրատա օլտուղունու պիլէ ունութմուշ իտիմ :

Ժօպէն , պիր միւշտէթ տահա տիգգնթիւրնա էլան կիւլմէքտէ զլան Սարիօլուն եիւզինէ պաքտըդտան սօնրա , եանընա եազլաշըպ . - սէնին իլէ պիր տէֆա տահա պուլուշմուշ իտիք . գրեաֆէթին սէնի պիլը ազ թէպալի իթմիշ ամմա , պէնճէ տէյիլ , կէօզլերինի կէօրմէթմ եա , օ պաւնա քեաֆի . թանրըրմ աէնի . էյ Ֆէւր իսմինի թաշընան սապըդ թէաթթօ մաքինիսթի կրան-Լուի . մատմուազէլ Տինա-Պիլէեի գաստէն էօլտիւրմիւշ օլմանտան տօլանը գանուն նամընա օլարադ սէնի թէվգըֆ իտէրիմ :

Սարիօլուն սըֆաթընտա հիշ պիր խէլէճան ալէամէթի կէօրիւնմէտի . տայիմա վէ պիր սիեադտա գահգահալար սալը վիւլմէքտէ իտի :

Ժօպէն . - Պու առամ պուտալա մը տըր , հէ տիր :

Խըզմէթքեար . - Պիլմէմ . պուրաեա կէլտիկի զէման պուտալալըգ ալէամէթի կէօրմէտիմ :

Ժօպէն . - Էֆէնտին պու առամը լաեքքը վէճհ իւզըր գապուլ իթալի մի իտի :

Խըզմէթքեար . - Պիր էսկի արգատաշ մադամընտա , հաթթա պու առամ կէլէճէք օլուրսսալ իչերի կիրմէսինէ տայիմա միւսաատէ իթմէմի տէ թէնպիհ իթմիշ իտի :

Ժօպէն . - Գրուա-Տիէօ հագգընտա բէյտա իթմիշ օլտուղում ֆիքը , բէք աօղլու պիւֆիքը օլտուղունու պուտա թասաթիգ իտիեօք . թէնճէրէ եուվարլանըր , գաբաղընը պուլուր , պիր պարօն , էօյլէ խապիսլէր իլէ արգատաշ :

լըգ իտէրսէ, քէնտիսի տէ խապիսին պիրի տիր տէմէք տիր :
Սարիօլուն ճէպլէրի արանըլտըգտա, պիր գաչ թանէ
էլլի ֆրանգլըգ պանգնօթ իլէ պէշ օն թանէ . թամէրլան
(Իսթէն) նամընա գարթ պուլունտու :

Գրուա-Տիէօ , շաեէտ տայիրէնին իշինտէ իսէ , ֆիրար
իտէմէմէսի գըմնընտա : թէտապիրի լաղըմէ իթթիխաղ օ-
լունտու :

Ժօպէն . - Սապըգ ֆրէտէրիք Միւլլէր նամըլա իճրա-
եը խապլաթէթ իտէն հէրիֆ , քէնտի խանէսինտէ եագանը
էլէ վիրէճէք ահմագլարտան տէյիլ իսէ տէ , նէ՞ չարէ .
թամ վաղթընտա գաշմըշ :

Սարիօլուն էլինտէն պիր չօգ զահմէթլէ չաթալ իլէ շի-
չէյի ալտըգտան սօնրա , արապանըն իշինէ աթտըլար . եօլ-
տա Սարիօլ , տէրինճէ պիր ույգուեա տալըպ , փալտը :
Մահպէսէ վասըլ օլտուգլարընտա , նէժպէթճի հէքիմէ
մուաեէնէ իթտիրիտի :

Հէքիմ . - Պու ույգու տէյիլ . պու ատամ զէհիր եութ-
մուշ , անըն էսէրի տիր . իքի իւշ սաաթա վարմազ էօլիւր
կիտէր :

Ժօպէն . - Պիր բանգէհիր վէրիւտէ թէէսիրի օլմա՞ զմը :

Հէքիմ . - Միւմըլն տէյիլ . զէհիր չօգճա գաշմըշ , պու
ատամ էօլմիւշ սաեըլըր :

Ժօպէն . - Սխրէթէ կիթմէտէն էվվէլ ոգեանտըրըլըպ
տա սէօյլէթտիրիլէմէ՞ զմի :

Հէքիմ . - Իհթիմալ տըր , չալըշըլըմ . - Ծէյիպ հէման
իշէ պաշլատը :

Պիր միւտտէթճիք սօնրա : Սարիօլ կէօղլէրինի աշըպ ,
թէաճճիւպլէ էթրաֆընա պագտըգտան սօնրա , - նէ՞րէտէ-
եիմ , տէտի :

Ժօպէն . - Նէրէտէ օլաճագսըն , մահպէստէսին :

Սարիօլ . - Մահպէստէ՞ մի . ուեուսուշուժտա ֆէնա
պիր ըուեա կէօրմիւշիւմ զանն իտիեօրում . պաշըմ գուր-

չուն կիպի, ֆէնա հալտէ մուզթարըպըմ, նի՛չին մահագեստէ
օլուեօք իմիշիմ:

Ժօպէն. - Սէպէպի բէք չօգ, հայտէ կէշմիշի պիր եա-
նա պրրադալըմ. տահա բէք եագընլարտա ֆէւս նամը ալ-
թընտա թաղէ պիր խապասէթ տահա իճրա իթմիշսին,
տուա էթ քի, պարօն Գրուա-Տիէօ, սէնի պու սապահ զէ-
հիրլէմիշ տէ, հիւքիւմէթլէ հիսապ կէօրմէեէ սանա վա-
զըթ պըրագմամըշ:

Սարիօլ. զանղըր զանղըր տիթըէմէեէ, տիշլէրի կը-
ճըրտամաեա, վէ կէօզլէրի տիշարը ֆըրլամաեա պաշլա-
եըպ, - Պէնի զէհիրլէմիշլէր մի:

Ժօպէն. - Հա՛յ, հա՛յ:

Սարիօլ. - Լաքին էլպէթ պէնի սիզ գուրթարըրսընըզ,
պանա մէրհամէթ իտէրսինիզ:

Ժօպէն. - Հէքիմ էլինտէն կէլէնի եաբտը, սէնին եա-
շաեաճաղընա ասլա իւմիտի եօգ:

Սարիօլ. - Աման, չալըշսըն, ուղրաշսըն, Ալլահ աշգը-
նա պէնի գուրթարըն, էօլմէք ասլա իշիմէ կէլմէեօր, -
Պիր ազ սօնրա մէյեուսիեթի հալի, հիտտէթէ թէպէտ-
տիւլ իտէրէք, - հէմտէ պէնի օ խընղըր, օ՛ պէնիմ շէրի-
քիմ օլաճագ էօլտիւրիւեօր, հէր տիւրիւ խապասէթի իճ-
րա իթմէքլիկիմէ օ խապիւ սէպէպ օլմուշ տուր, եիրմի ի-
քի սէնէ էվլէլ պէնի էօլտիւրմէյի պիր տահա թէճըրւպէ
իթմիշ իտի: Ա՛հ, օ Լօքէրն:

Ժօպէն. - Գրուա-Տիէօ տիմէք իսթէրսին:

Սարիօլ. - Լօքէրն եա Գրուա-Տիէօ հէք պիր, իքիսի
պիր ատամ, այնը շէյթան, եալընըզ պիր սաաթ էօմրիւմ
գալմըշ իսէ պիլէ, շու պիր սաաթը տա զայ իթմէեիպ,
հէր պիտիկիմի սէօյլէեէճէեիմ, - տիեէրէք, Գրուա-Տիէօ-
նիւն, Օգթալ Կալարը էօլտիւրմէք իւզըրէ քէնտիաինի նէ՛
սուրէթլէ վէ նէ՛ մագսատլա վանըթա իթմիշ օլտուղունու
հիքեաեէ, վէ պատէհու Տինա-Պիւէ ալէյհինտէ քէնտիաի-

նին թասավվուրաթը ճինանէթքեարանէսինի թափսիլ իլէ Սէնթ-Անկոեու վէ Մադարը վէ Լուբիանը հէք էլէ վիրտի Մուախսարէն պիր չօգ քիւֆուրլէր իթաիքաէն, լանէթլէր օգուտուգտան, հըրս ռ ղազապընտան տէհչէթլի սէսլէր սալը վիրտիքտէն, գըվրըլըպ պիւքիւլտիւքաէն սօնրա, տէվրիլի վէրիպ, էօլտիւ կիթտի :

Ժօպէն. - Իշթէ քէօյլէ գուրուլար պիրիպիրլէրինի բա-
րալարլար . շիմտի Գրուա-Տիէօեիւ, եախօտ Միւյլէրի, վէ
եախօտ Լօքէրնի ձրուքալը, Ստալէթի Բապալանիէն պէլքի
օնու տա էլիմիղէ կէշիրի, տէտի :

*
* *

Զիմէրմանը իչէրի գօյվէրմէլէրի հագգընտա վիզօն-
թուն էմր վիրտիկի սըրատա, Կրանլիէօ գօնալընտալն չըգ-
տըգտան վէ միւնթէրէմ իսթիեարըն ճիլէրինի տէլէճէք
օլան օ քէտէրնաք մէքթուպու աղլանա աղլանա եաղտըղ-
տան սօնրա, Վէրմէն պիր թարափտան տէհչէթ, վէ տիկէր
թարափտան տա լէվի զամիր վէ քէտէր էսէրի օլաքաղ ա-
տէթա տիվանէ օլմուշ կիպի պաչընա սիեաճ պիր էօրթիւ
աթը վէրիպ, աթէշ ալմըշ պիր էվտէն գաշար կիպի գօ-
նադտան տիշարը ֆըրլաեարադ Շանգ-էլիղէ թարափընտա-
քի գաբուտան ֆիրար իթտի չ նէրէեէ կիթտիկինի քէնտի-
սինին տախի պիլմէմէքտէ օլտուղու իտտաա օլունապիլիր :
Բէրիշան օլան զիհնիմտէ հիշ պիր շէյ թասավվուր իտէմէ-
մէքտէ իտի : Շիւպհէսիզ, էօլիւպ մէյտանտան դալգմադ
իսթէր իտի . լաքին նէֆսինէ սուի գաստ իթմէք մատտէ-
սինէ զամիրի պիր վէճհ իլէ միւսաատէ իթմէմէքտէ իտի :
Քէմալի սիւրաթլէ, կէշէն տէօնէնէ չարբըլարադ, արա-
պալարըն արասընտան եըլան կիպի կէշէրէք տօլտօղլու
եիւրիւմէքտէ, վէ տէրունիմտէ գօճասընա քէնտի էսրարը
սաթըլմիզտա օլան խանէտէն միւմքինի մերթէպէ ուզպ-
լանմագտան պաշգա հիշ պիր շէյ տիւլունմէմէքտէ իտի :

Հէրնէ գատար իննսնքն ղէնիւ պիր պիրինէ մուղայիր տաւ-
ղալար քաղտըրմն պիր ֆնէրթուրա իշինտէ պուլունմուշ
օլսա , պիր զուլմէթի թամմէ իշինտէ հէր հալտէ պիր նու-
րը սէլամէթ գուհուր ինէրէք , պունուն ինսանա բէհպէր
օլտուղդէ միսիլու , ժէրմէնէ տախի պնի նուր բէհպէր օլ-
տու , ժէրմէնին նազարընտա պիւթիւն ճիհան պիր սահրա-
յը պինիհայէ հիւքմիւնտէ օլուպ , քէնտիսի իշին եալընըղ
պիր սըղընաճաղ եէր գալընշ օլտուղու կիպի , քէնտիսին
բէտա իթմէյէ ձէլահիյէթի օլամաեաճաղ ճիհանաէ եա-
լընըղ պիր քիշի գալընշ օլուպ , պու տա , քէնտիսինին
մահվինէ սէպէպ օլան շախս , վէ օ սըղընաճաղ մահալ տա
օ շախսըն խանէսի խտի :

Պռնարը ապա խաթըրընա կէթիւրմէյէրէք , ժէրմէն
կէլիշի կիւզէլ եիւրիւմէքտէ իքէն , պիր արալըգ էթրա-
ֆընա պագարագ Պուլօնեը սօգաղընտա պուլունտուղունու
անլատըղը անտէ , պիր խէլէճան ապիւմէ կիրիֆթար օլտու :

49

Սախթէ Զիւմըմանըն պիր տահա մէյտանա չըգմա-
եաճաղընա էմին օլարագ , Սան-Բէմօ՝ սաաթ տօգուզտա
էլիքիէ սօգաղընտան չըգմը խտի : Ազիմ գասալէթ վէ
մէեուսիեթ նէթիճէսի օլարագ , իւզէրինէ պիր ուեու-
շուգլուգ չէօքիւպ , նէ եարաճաղընը շաչըրտը գալտը :
ժէրմէնի , նամէրտճէ պրաքմըն կիպի օլտուղու , վէ գալգըպ
տա կրանիէօ քօնաղընա կիպէճէք օլսա , բէք կէճ գալմըն
օլաճաղը խաթըրընա կէլմէրլէ , ար ու հիճապը վէ ղազապ

ու հիտտէթի մէրթէպէի նիհանէեէ վարմագտա Կվէ պիր տէ շու սըրատա վիգօնթը մահճուպ իթմէքտէն նէ՞ մէն ֆաաթ հուսուլէ կէլէպիլէճէկինի տիւշիւնմէքտէ իտի : Զիմէրման սէօղիւնտէ սէպաթ իթմիշ իսէ , Սրմանըն հէր շէյտէն խապէրտար օլմուշ օլմասընա շիւպհէ գալմատըղընը , վէ զէվճէսինին գապահաթընա իլթիրաք իթմիշ օլլան պիր շախսըն օրատա պուլունմաաք իլթիւտարը պիր գաթ տահա թահգիր իթմէք տիմէք օյուպ , հիտտէթինի թէշտիա իտէպիլէճէկինի բիշինազարա կէթիրէրէք , պու թէտպիրտէն տէ վազ կէլմէք խայրըլը օլաճաղընա գարար վիրմէքտէ իտի :

Պաշընը ասըպ , խասթա պիր ատէմտէն տահա զիւտտէ պիմէճալ հալտէ , վէ սէրթօշտան տահա զիւտտէ սալլանա պուլլանա , թէքիւր Պուլօնընը սօգաղընըն եօլունու թուլթուր :

Ժէրմէն տախի այնի սօգաղա կիթմէքտէ օլտուղուն տան , նակէհան խանէնին էօնիւնտէ պիրիպիրէրէնի գարշըլատըլար :

Սան-Րէմօ . - Սէ՞ն մի սին . սէ՞ն մի :

Ժէրմէն . - Պէնիմ , պէն քի իշթէ մահվ օլտում , պիթտիմ . պու ալէմտէ սէնտէն պաշգա քիմնէմ գարմատը . սանա կէլիւօրում . պատէզին սանա «պէնի գուրթար» տիմէմ , «պէնի գօլմա» տէրիմ :

Սան-Րէմօ . - Սէնի գօլմագ մը . ա՛հ , էօմրիւմ սանա ֆէտա օլտուն . աճապա շիմոիւեէ գատար սէնի ուղրաթմըշ օլտուղում ֆէլաքէթլէրտէն սէնի գուրթարըպ սէլամէթէ չըգարմաղա էօմրիւմ քիֆաեթ իտէճէք մի տէրսին . - տէեէրէք , վիգօնթէսի պէրապէրինճէ էվէ կէօթիւրիւպ , ճէսարէթ վէ թէսէլլի վիրմէեէ ուղրաշտը : Պիւշարէ գարը , մալիւմիւմիւղ ծլան վազըայը մուխթասար սուրէթտէ հիքրայէ իթտիքմէն սօնրա , հէօմկիւր հէօմկիւր աղլաւարադ ,

— Արթըդ պէնի պուրատա պըրագմա, գօրգարըմ. կէլիպ պէնի արաեապիլիր. պէնի ուզագ, չօգ ուզագ պիր մահէլէ ալ կէօթիւր. պէնի էօյլէ պիր եէրէ պիր էյիճէ սագլա քի, նէ գատար արասա պուլամասըն. պէնի, էօլ միւշիւմ տէյի պէլլէմէլի տիր:

Սան-Րէմօ. — Իլթիճա իտէճէկիմիլ մուգատտէս մա. հէլլէ քիմանէ կէլիպ պիլի պուլամագ. կէլ, ժէրմէն, կէլ, ժէրմէն. — Նէրէեէ կէօթիւրէճէքսին:

Սան-Րէմօ. — Վալիտէմին էվինէ:

Ժէրմէն. — Վալիտէնին մի. սէնին վալիտէն վա՞ր մը տըր քի...

Սան-Րէմօ. — Վար. Ալլահ պանա իհսան իթտի. նէ իյի դարը օլտուղունդէ վէ սէնի նէ գատար սէվէճէկինի կէօրիւրսին:

Ժէրմէն. — Պու տէրէճէ գապահաթըլ օլտուղում հալտէ, նէ՞ ճէսարէթլէ վալիտէնին եիւզիւնէ պագապիլիւրիմ:

Սան-Րէմօ. — Վալիտէմ, աղիլ պիր գատընճըղագ տըր, աֆվ ու մէրհամէթ իթմէք քէնտինճէ էն մուգատտէս պիր վաղիֆէ տիր. Հէր շէյտէն խապէրի վար, գապահաթըմըղ տա պիլիր, ֆէպքէթիմիլի տէ. սէնի գաթէն թանըր, վէ հալինէ աճըր, վէ սէնի սէվէր... պաշըմըղա շու ֆէլաքէթ կէլմէմէ թտի, օ պիլի գուրթարաճագ իտի. մէքթուպլարըն իթթիրտպըր զըմնընաա լաղըմ օլան միլիօնը պանա վիրմիշ իտի. օ խապիս կէլմէտի իսէ... նէ՛ եաբալըմ. գօրգմա, պու ճիհանտէ սէնի եալընըղ պըրագմամ. իքի գալպ տահա վար քի, հէր իքիսի տէ սանա ֆէտա օլուրըր. պէնիմ գալպիմ իլէ վալիտէմին գալպի. գօրգմա, աղլամա, կէլ...

Հանրիէթ տ'Օպէրիվ, օղլունուն կէճ գալմասընտան տօլաեը, թէլաշ վէ վէսվէպէ իթմէկէ պաշլամըշ, վէ պու գատար կէճիքմէսինէ պիր մանէա վէրմէմէքտէ պուլունմուշ

օլտուղու սրբատա , պիրտէն պիրէ՝ դաբու քչըրպ , Անտրէ
իչէրի կիրնի , Ժէրմէն արգասընա կիզէնմիչ զանդըր զան-
ղըր տիթրէմէքտէ իտի :

Հանրիէթ , իշինն նէ օլտուղունու ֆէրգ իթտի . հիւք-
միւ գատէրէ հիչ պիր մանի օլամաերպ , հատիսէի տէհ-
չէթ ալէամէթինին վուգուս պուլմուչ - օլտուղունա գա-
նաաթ հասըլ իթտի :

— Անտրէ՛ , Անտրէ՛ , հէր չէ՛յ օլտու պիթտի՞ մի . հիչ
իւմիտ գալմատը մը :

Անտրէ՛ . - Հիչ իւմիտ գալմատը տէեհմէմ . մատէմ
քի սէն պիզի վիգաեէ իթմէք իսթէեօրսուն . մատէմքի պու
պիշալիէեի աղուչը մէրհամէթինէ գապուլ իտիեօրսըն . պու
պիշարէեի քի՛յ պիքիճիք սուչու պէնի սէվմիչ ջլմասը տըր :

Հանրիէթ պիր միւտտէթճիք Ժէրմէնին եվգիւնէ պա-
գըպ , Կէօղիէրինին եաչընը , չէհրէսինին սօլուգուղունու
կէօրտիւքտէ , հէման քօլունտան Կէքէրէք պօյնունա սա-
րըլտը . վէ տէֆա տէֆա էօրտիւքտէն սօնրա ,

— Շիմտի ԳԸԶԸՄ պէնի տինլէ : Ալլահ շահիտ օլտուն
քի սէնի սէվէրիմ . սէնին իշին գալպիմտէքի խաղաինի մէր-
համէթ տպիմա աչըգ տըր . զաթէն սէնին հազգընտա
շիտտէթ գուլլանմաղա սէլահիյեթիմ եօզ , չիւնքի պէնտէ
տէ գապահաթ վար տըր : Տինլէ պէնի՛ աղղըմտան չըգա-
ճազ սէս , քէնտի սէսիմ տէյիլ տիր . պու մէս , էօյլէ պիր
մուգատտէս սէս տիրքի , քէմալի հիւրմէթ վէ լթէվաղու
իլէ տինլէեիպ , մուճիպինճէ հարէքէթ իթմէլիսին : Ժէր-
մէն , սէնին եէրին պուրմասը տէյիլ տիր :

Անտրէ՛ . - Ա՛հ , նէ տիեօրսուն , վալիտէճիեիմ :

Հանրիէթ . - (Օղլունա խիթ ապէն .) Ասըլ գապահաթըլը
օլան պիր քիչի տիր . օ տա սէն սին օղլումէ Պինաէն ալէյհ
սէօղիւմիւ քէսմէ . զամիրիմին իրաեէ իթմէքտէ օլտուղու
վէզիֆէի մուգատտէսէնին իճրասը զըմնընտա էօղիւրէ
միւշքիւլաթ չըգարմա :

Ժերմէն . - Սէօյլէեին , մատամ , սէօյլէեին . նէ սէօյլէսէնիզ եէմին իտէրիմ քի , քէմալը թաղիմ իլէ տինլէեէ-
ճէեիմ . պէնիմ եէրիմ պուրասը տէյիլ տիր , տէտինիզ .
պուռու սէօյլէեէճէկինիզի պէն զաթէն պիլիր իտիմ . լա-
քին քիմնէմ գալմատը քի տէրտիմի անլաթտըրաեըմ .
նէրէեէ կիտէեիմ տէ նէտամէթիմէ աղլաեա աղլաեա շու
էօմրիւմիւ իքմալ իտէեիմ . սէօյլէեին , մատամ . եէրիմ
նէրէսի տիր :

Հանրիէթ . - Ձէվճինին էվի :

Անտրէ՝ հայրէթտէ գալտը :

Ժերմէն՝ տիթրէմէեէ պալատը :

Հանրիէթ . - Էվվէթ , ինսանը էօլիւմ սաաթընա գա-
տար միւղտարըպ իտէն ճէրիհաեը սէնին էլին իլէ ալմըշ
օլան օ էհլի ըրզ զաթըն էվի տիր , սէնին կիտէճէեին էվ :
Սէնին իչին պու խուսուս նէ տէրէճէ տէհչէթլի , նէ տէ-
րէճէ վէսիմ օլտուղունու պիլիրիմ , լաքին նէ չարէ , գա-
պահաթըն արգասընտան միւճազաթ կէլմէլի , պիւեիւք
գապահաթլարըն էսէրլէրի պիւեիւք ֆէտաքեարըզլար ի-
լէ սիլինիլէր : Մահքիւմ օլան պիր ճան , նէտամէթ վէ բէ-
շիմանի իլէ սէլամէթէ չըգապիլիր . պէն եիրմի իքի սէնէ
տիր քի , արզը նէտամէթ իթմէքտէ իքէն պիլմէմ քի , պէ-
նիմ իչին սէլամէթ եօլու աշըմը՝ մը տըր . եօգսա տահա
գաբալը մը տըր :

Ժերմէն . - Հագգընըզ վար , մատամ . սիզի տինլէտիք-
ճէ , նամէրտ վէ ալչագ օլտուղումս հիսս իտիեօրում .
սէօյլէեին , էմր իտին . նէ՝ եաբաեըմ :

Հանրիէթ . - Թէրզիլ իթմիշ օլտուղուն իսթիեարըն ա-
եազլարընա գաբանարագ եալվարմալըսըն . գալպինէ սէօզ
կէչիլիպ , սէնին իչին մէմնու օլան աշգ ու սէվտաեը գալ-
պինտէն տէֆ իտիպ չըգարմալըսըն . բէշիման օլմալըսըն ,
քիպրի պէր թարաֆ իտիպ , զէվճինէ « պէն խաթա իթ-
տիմ . հուզուրու պարիտէ , վէ սէնին հուզուրունտա գա-

պահաթընեմ . . . ամմա , պոնա աֆվ էթ » տէյու պա-
ղըմայըսըն :

Ժէրմէն . - Ա՛հ , աֆվ իթմէղ , պիլիրիմ , իտէմէղ :

Հանրիէթ . - Նի՛չին :

Ժէրմէն . - Եալան սէօյլէտիմ , ալտաթտըմ , իֆթիրա
իթտիմ , պէնի հէր չէյտէն զիեատէ սէվէն օ միւհթէրէմ
իխթիեարըն նամուսունու աեագլարըմ ալթընա ուլարմ :
Աֆվ իթմէսի միւմքին տէյիլ , պիլիրիմ :

Հանրիէթ . - Քի՛մ պիլիր :

Ժէրմէն . - Աֆվ իթմէք չէօյլէ տուրսուն , պէնի հիտ-
տէթիլէ թար ու մար իթմէկէ պիլէ թէնէզզիւլ իթմէե-
ճէկինէ էմինիմ . մահճուպիէթ վէ նէտամէթիմէ տէ սախ-
թէ նազարըյլա պագաճագ վէ պէնի գօվաճագ տըր :

Հանրիէթ . - Էկէր գօվաճագ օյուլքգա իլ տէյիլիր . օ
հալտէ , շիմտի սանա րէտտ իթմէկէ մէճպուր օլտուղում
էվիմէ օ զէման սէնի գապուլ թտէպիլիրիմ , պուրատա ի-
քիմիլ եալընըճա օթուրուրնը , չիւնքի , սէնին պուրաեա
կիրմէն իլէ պէրապէր օղլումն տիշարըեա չըգմասը ի-
ճապ իտէր :

Ժէրմէն . - Մատամ , պիր աղ էվլէլ , պանա « ԳԼ-
ՋԼՄ » տէյի խիթապ իթտինիլ , շու նամա իսթիհագըմը
խապաթ իչին , էմրինիլ մուճիպինճէ հարէքէթ իտէճէյիմ .
անճագ գալպիմի Անարէտէն աեըմագըղըմը արթըթ թէք-
լիֆ իթմէ , չիւնքի պունու եաբամաեաճալըմ , իչթէ Մ .
տը կրանլիէճնիւն խանէսինէ ալտէթ իտիեօրում :

Հանրիէթ . - Պէն սէնի եալընըճ մը պըրագաճաեըմ
տէյի զանն իթտին :

Ժէրմէն . - Եա պէրապէր քի՛մ կէլէճէք քի . . .

Հանրիէթ . - Պէ՛ն , զըղըմ , պէն . - տէտի :

50

Հանրիէթ տ'Օպերիվ իւէ ժերմէն. Կրանլիէճնիւն էվինէ կէլտիբլէրինտէ, Սէնթ-Օնորէ սօգաղընտաքի գաբունուն իբի գանատընը աչբդ վէ գաբունունեու տախի, միւթատը խարիճինտէ օլարագ ազամէթլէ գաբունուն էճնիւնտէ տուրմուշ պուլտուլար :

Հալլուեա վասըլ օլտուդլարընտա իւշ տէօրթ խըզմէթքեար կէօրտիւլէր քի, թէլաշ իւէ վէ ֆագաթ եավաշնա գօնուշմագտա իտիլէր :

Մէրգուման վիգօնթէսի թանըեարագ պիւ հարէքէթի իհթիրամքեարանէ, վէ ֆագաթ միւթէրէտտիւտանէ իթթիխազ իթտիլէր. ժերմէն իսէ, հիշ պիւր շէյ պէլլի իթմէքսիզին վէ սէօզ սէօյլէմէքսիզին էճնլէրինտէն կէչտի :

Եօգարը չըզըպ սալօնա կիրտիլէր, հէր շէյ իբի սաաթ էվվէլքի հէյեթէթի ապիւեէսինտէ տուրմագտա օլտուղու միսիլլու լամպալար յախի եանմագտա իտիլէր :

Պիր սանտալիէնին էճնիւնտէ եէրսէ տանթէլալը պիւր եաղըրգ գալմըշ իտի : Պու եաղըրղը, սաաթ տօգուզ վուրտուղու սըրատա, ժերմէն շաշըրըպ էլինտէն տիւյիւրմիւշ իտի :

Տիկէր սալօն քեամիլէն պօշ իտի :

ժերմէն, ատէթա էօլիւ կիպի պիւր հալէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, գաբունեու աչբպ Մ. տը Կրանլիէճնիւն խուսուսի տայիրէսինին եանընտաքի օտաեա կիւրտի. Հանրիէթ տախի ժերմէնին արգասընտան կիթմէքտէ, վէ հաքիմի հուզուրունա չըգաճագ օլան մէրգումէնին հարէքէթի ճէտուրանէսինէ թէաճճիւպ իթմէքտէ իտի :

Ժէրմէն բերտէ իլէ էօրթիւմիւշ պիր գաբու աչտը քի, Արմանըն եաթագ օտասընըն գաբուսու իտի. վէ գաբուեու աչար աչմազ, թէբէսինտէն թըրնաղընա գատար պիր թիթիրէմէք տիր ալմաղլէ, տուրտուղու եէրտէ գալը վէրտի:

Կէօղիւ էօնիւնէ, մէմուլ իթմէտիկի տէհշէթի պիր մէնզարէ, չըգտը: Օտանըն իչինտէ եալընըզ պիր լամպա եանմագտա օլուպ, միգտարը քիփաեէտէ ըչըգ վիրմէմէքտէ իտի: Իլթիեար էօլիւ կիպի պէնզի ուչմուշ, սաքիթ վէ սամիթ եաթագտա եաթմագտա իտի: Անլը գանտան լէքէլէնմիշ պիր պաղ իլէ պաղլը իտի: Եաթաղըն եանընտա իքի քիչի տուրմագտա օլուպ, պիրի հէքիմ վէ տիկէրի բաբաս իտի:

Ժէրմէն գապահաթը պիր ճինաեթ ընկինի քէսպ իթմէքտէ օլտուղունու, վէ Արմանըն էօլիւմ եաթաղընտա պուլունտուղունու անլատը: Շու հալի կէօրտիւքտէ հէման օտանըն իչինէ աթըլըպ, քէմալը եէէս ու խէլէճան իլէ եաթաղըն թա եանը պաչընա տիղ չէօքտիւ վէ եիւզիւնիւ չարչափլար իլէ գաբաեըպ, կէօյսիւնիւ թըրմալամաղա պաչլատը: Գուվլէթի քէսիւմիշ պիր էլին պաչընա տօգունտուղունու վէ ղաեէթ գայիփ պիր սէսին հէքիմ իլէ բաբասսա -րէճա իտէրիմ պէնի պիր միւտտէթ-ճիք մաամուլամէլ Կրանլիէօ իլէ եալընըզ պըրագըն - տէտիլինի հիսս իթտի:

Բաբաս իլէ հէքիմ տըչարըեա չըգտըլար:

Հանրիէթ ա'Օպէրիվ տախի օտանըն գաբուսունտան տիշարը քիւչիւք օտատա տիղ չէօքմիւշ պէքլէմէքտէ իտի: Վիդօնթէս հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտան, սէօղ սէօյլէեէմէմէքտէ, վէ ափվ տիլէեէմէմէքտէ իտի:

Արման, ղաեէթ եաւաշ եաւաշ. վէ քէմալը գահմէթլէ:

— Ժէրմէն, գը'ղըմ. կէլմիշսին էօյլէ մի. սէնի Ալլահ

կէծնտէրմիշ, չիւնքի պէն տէ սանա պէքլէեօրտում. կէլէ-
ճէկինի հիսս իտիեօրտում. . . սէնի պիր տահա կէօրմէք
թէսլիեթինէ պէնի հայիշ իթմէքսիզին, պըրազըպ կիթ-
մէմէ րազը օլո՛ւրմուսուն:

Ժէրմէն. — Պու սէօլլէրի սէօլլէեէն սէ՛ն մի սին.
գուլաղըմա կէլէն սէս պէնիմ խաինանէ թէրզիլ վէ թահ-
գիր իթմիշ օլտուղում զաթըն սէսի՛ մի տիր:

Արման. — Ահ գապահաթ պէնտէ տիր, պէնտէ. րէ-
զալէթ վէ հագարէթ սէօլլէրինի պիր թարտփա պը-
րագ. ծան ու տիլտէն սանա աֆիլ իտէրիմ. էվվէթ սէնին
գապահաթըն եօգ տէյիլ. լաքին պէնտէ տէ գապահաթ
վար. իլք գապահաթլը պէնիմքի, իթմիշ օլտուղումմու-
ղատտէս պիր եէմինին խիլաֆընտա հարէքէթէ գալզը-
շարագ, սէնի շու իխթիեարլըղըմա զինճիրպէնտ իթտիմ...
է՛յ Գլօթիլտ աը Բանտալըն գըզը. սէնի պու հալէ կիրիֆ-
թար իտէն պէն օլտում. էկէր սէնին օթազէ էլինի պէն
թութմաեըպ տա, այնի պիր թազէ էլէ թութտուրմուշ
օլտա իտիմ. պու կիւնքի կիւն սէնտէ գապահաթ տէնիլէն
շէյին էսէրի պիլէ կէօրիւլէմէզ իտի: Հաեաթըմըն շու
սօն սաաթընտա, տէօնիւպ պիր քէրրէ արգամա պագ-
տըգտա, զաաֆը թապիեթիմլէ իշլէմիշ օլտուղում ճի-
նաեթին ճէսամէթինի անլատըղըմտան, չիմտի տէ սըրա
պէնիմ տիրքի սէնտէն աֆիլըգ տիլէեիմ. աֆիլ էթ պանա
Ժէրմէն:

Ժէրմէն՝ աղլամագտան պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլ-
միշ իտի. ճէվապ օլարագ, զէվճինին պուզ կիպի տօնմուշ
օլտն էլլէրինի թութուպ էօրմէքտէ վէ կէօգ եաշլարըլլա
ըսլաթմագտա իտի:

Արման թէքրար սէօգէ պաշլաեըպ, նէֆէսի քէսիլէ.

— Դալգ գը՛ղըմ, անլընը աղղըմա եանաշտըր, չիւնքի
էյիլէմէմ. . . Ժէ՛րմէն, զէման կէչիեօր. պիրուտէթ ար-

Թընօր : Եալընըգ ֆիքրիմ հէնուգ սէլիմ տիր . վէֆա-
թըմտան տօլայը սէն քէնտինի գապահաթըլը զանն իթմէ .
պէնիմ սիննիմ քէմալինի պոլլմուշ պէլքի տէ կէչմիշտիր :
Խէթաւարմը բարասա թագրիր իթտիմ . շայեանը աֆվ
օլտոււմ , վալիտէնին պէնի պէլքէմէքտէ օլտուղու տիկէր
պիր տիւնեանըն գաբուլարը էօնիւմէ աչըլմըշ տըր : Սէն-
տէն այրըլարղըմա մէյեուսէն կիտիեօրոււմ : Լաքին սէնին
սէրպէսթ գալաճաղընա տա մէմուսէն էօլիւեօրոււմ : Սէ-
նի զիեատէսիյլէ սէվմիշ օլան պիր իսթիեարը կէօյնիւն-
տէն չըգարմա . պախթիեար օլտա , արթըգ աղլամա . -
տէտիքտէն սօնրա , թէքմիլի էնֆաս իյլէտի :

Հէքիմ իլէ բարաս իչէրի ավտէթ իթտիլէր , Ժէրմէն
եաթտղըն հանը պաշընտա պաեղմըշ գալմըշ իտի . Հան-
րիէթ իչէրի կիրիպ , Ժէրմէնի եէրտէն գալտըրարագ գու-
ճաղընա պտը :

* * *

Պարօն Գրուտ-Տիէօ , էվլինին էօնիւնտէն կէչմէքտէ
օլան պիր արապտեա աթլանեարագ , Շըմալ շըմէնտըֆէր
մէրքէղինէ կէթիւրմէսինի թէնպիհ իթմիշ իտի : Ֆիրար
իթմէք խաթըրընտան պիղէ կէչմէեիպ , Եալընըգ Կալար իլէ
Սան-Բէմսեու շաչըրթմագտան , վէ էկէրչի քէնտիսինի
թէագիպ իթմիշտիր իսէ : կիտիեօր զանն իթտիւմէքտէն ի-
պարէթ իտի իսէ տէ , օղլու Սնտրէ իլէ տէօեիւշմէքլիկի
հիշ պիր վէճհլէ թէրվիճ իթմէտիկինտէն , վէ հիւքիւմէ-
թին միւտախէլէ իթմէսի իհթիւմալթընտան աղիմ պիր
թէհլիքէ զոհհզար իտէպիլէճէկի տէրքեար իտուկինտէն ,
վէ տիկէր թարաֆտան տախի մատամ Պըսնշ Կալար իլէ
ագտը իզտիվաճ գապիլ օլամաեաճաղընը պիտիկինտէն ,
եինէ պըրագըլ պիր թարաֆա սալուշմաղա վէ Պէրլինէ
վէ եախօտ Լօնտրաեա կիտէրէք օրատա սէրվէթի մէվ-
ճուտէսի սաեէսինտէ կէչլինմէեէ , վէ պլնաէն ալէյհ պիր

այս դատար Բարխուտէն մուֆարաֆաթ իթմէկէ գարարը գաթի վիրտի : Պիր այ տուրմանը պ տա կիտէճէք օլսա , թէլէկրաֆլա հուտուտա խապէր կէօնտէրիլէրէք թէվզըֆ իտիլմէսի իհթիմալի վազը օլտուղունտան , շու միւտ-տէթ զարֆընտա թէպտիլի գըեաֆէթ իտէրէք սագլան-մասը , վէ մուախսիսարէն սախթէ պիր բասաբօրթ իլէ եօ-լա չըդմասը քեարը աղլ օլաճաղընը քէնտինճէ հիւքմ իյ-լէտի : Չիւնքի քէնտի շախսընտան պաշգա , պիր տէ մա-լիք օլտուղու միլեօնլարը տիւշիւնմէք իճապ իթտիկինտէն իհթիեաթա ֆէվզէլգաեէ ըիաեթ իթմէքտէ իտի :

Գրուա-Տիէօնիւն , Փրէտէրիգ-Միւլլէր նամըլա պա-րօն Վօրմսուն սանտըգքեարլըգ խըզմէթինտէ պուլուն-աուղու զէման պազը միւթալէաթա մէպնի Սէն-Տօմինիք սօգաղընտա քիւչիւք պիր խանէեի խթիճար իթմիլ օլտու-ղու էլպէթ խաթըրլարտա գալմըշ տըր : Շու էվին սաեէ-սինտէ օրատա քէնտիսինի Կօտար նամըլա թանըթմըշ վէ բօլիսին թէհարրիեաթընտան գուրթուլապիլմիշ իտի : Պունտան մաատա չէհրտէն ղաեթ ռզագ Պիշա սօգա-ղընտա տա պիր օտա քիրալամըշ օլուպ , իքի իւշ այտա պիր քէրրէ տէ օրաեա կիտէր կիճէ գալըր իտի :

Պինաէն ալէյ , չըմէնտըֆէր մէրքէլինին պիր գա-բուստունտան տիչարը չըգըպ , պէրպէր տիւքքեանընա կի-տէրէք պըեըղլարընը վէ սագալընը թըրաշ իթտիրիպ , սաչ-լարընը ղաեթ գըսա քէստիրտի , շաբգասընը տէ յիշթիւ-տի , կէօղլէրինէ մաի ճամը պիր կէօղլիւք թագտը . վէ նիհաեթ թանըլմաղ պիր գըեաֆէթէ կիրէրէք արապա-նըն պիրինէ կիրիպ , Մօնրուժա կիթտի : Մօնրուժտա հիշ պիր իշի եօգ իտի իսէ տէ , մէրամը վաղթընը օրատա կէ-չիրիպ , ագչամա Պիշա սօգաղընա կիթմէք իտի :

Սօ մէրքէլինէ վասըլ օլտուգտա արապատան էնիպ , եօլճու չէքլինտէ օլարագ , պիր լօգանթաեա կիրտի , վէ այրը պաշընա պիր օտաեա չէքիլէրէք միւքէմմէլճէ

պիր թաամ ըսմարլատը վէ պիր տէ ղաղէթա իսթէտի :

Ղաղէթա կէլտիքտէ , վուդու պուլան իքի գաթլտէն տօլաեը պիր փըգրա եաղըլըպ եաղըլմամըլ օլտուղունու անլամագ իւզրէ , կէօղտէն կէշիրտի իսէ տէ , հիշ պիր պահս կէօրէմէտի :

Սաաթ տէօրտէ տօղրու հիսապը թէմիզլէեիպ , արապաաընա պինտի , վէ Բարիսին տէօրթ քէօշէսինի տօլաշտըրաճագ սուրէթտէ պիր պիրինտէն ուզագ մահէլլէրտէն կէշէրէք , վէ պիր տէ ագշամ ղաղէթասը ալարագ , եարը կիճէեէ եագըն Պիշա սօգաղընա կէլիպ , էվինտէն պէշ օն ատըմ ուզագ տա , արապաճըբը սավը վէրտի :

51

Ֆիլիբ արապատան էնտիյի սըրատա , ըշըլըն աղըղը միւնասիպէթիյլէ եիւզիւնիւ պիր իյիճէ կէօրէմէտիյի պիր քիմէնին , քէնտիսինին կիտէճէյի էվին գաբուսունու վուրմագտա օլտուղունու վէ գաբունուն աշըլտըլընը վէ օշախսըն իշէրիյէ կիրտիյինի կէօրտիւ : Պիր արալըգ վէսվէսէյէ տիւշտիւ իսէ տէ , մուաթխարէն քէնտի քէնտիսինէ ,

— Լաքին թէլաշ իտէճէք նէ՞ վար . պուրաեա կէլէճէյիմի քի՞մ պիլիլ . գօրգմագ ատէթա տիվանէլիք տիր . տէյէրէք քէնտիսի տախի գաբունուն էօնիւնէ կէլիպ , չանը չէքտի վէ իշէրի կիրիպ նէրտիվէնէ կիտէր ուզուն վէ տար եօլտան եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Գաբուճու միւտատը վէճհ իւզրէ գանտիլի էրքէնճէ սէօնտիւրմիւշ օլտուղունտան , մէղքիւր եօլ ատէթա գաւրանլըգ իտի : Եաթմըշ օլան գաբուճու օտասընըն իշինտէ ,

— Քի՛մ տիր օ, — տէ՛յի պաշըրտը :

Ֆիլիբ . — Պէն իմ, Գրիսթօֆ Պրէչիւ, Բիթիվիէլի քիրաճըն, շիմտի կէլտիմ, պիր դաշ կիւն պուրատա օթուրաճաղմ :

Գարուճու . — Բէք իյի . շիմտի պիղիմտէ եէնի քիրաճըլարըմը վար . պիրիսի պէշ կիւն օլտու կէլէլի, տիկերի տէ եարըն կէլէճէք :

Ֆիլիբ . — Բէք ալէա . պօնսուար :

Գարուճու . — Կէճէլէր խայր օլտուն, եանընտաքի գօմշուն ույգունա մանի օլմաղ, օ տա շիմտի կէլտի, պէլքի դաբունուն էօնիւնտէ պիրիպիրինիղէ րասթ կէլմիշինիղ տիր . — տէտի :

Գարուճունուն պահս իթաիկի քիրաճը, նէրտիպանըն պաշընտա տուրմուշ սէօղլէրինի տինլէմէքտէ իտի :

Ֆիլիբին սէսինի ալտըգտա տիթրէմէեէ պաշլաեղպ ,

— Պու սէս, պարօնուն սէսի . լաքին գապիլ տէյիլ քի պարօնուն օլտուն . սէսլէր պիրի պիրինէ պէնղէրլէր եա, պունունլա պէրապէր շու Պրէչիւ տէտիյինին եիւղիւնիւ պիր քէրրէ կէօրմէք իսթէր իտիմ . — տէտի, վէ օ սըրատա նէրտիպանը պուլմաղ իւղրէ Ֆիլիբին եագմըշ օլտուղու քիպրիթին ըշըղըլա, մէրգում քիրաճը պիր իքի սանիյեէ զարփընտա, Ֆիլիբին եիւղիւնիւ կէօրէրէք ,

— Պըրըգ վէ սագալը աշաղը ալմըշ . կէօղլիւք տէ գօյմուշ ամմա բէք ալէա թանըտըմ, օ տուր . լաքին աճապա նիշին թէպտիլի գըեաֆէթ իթմիշ, պու սախթէ իսմ իլէ պուրաեա կէլմէքտէն մագսէտի աճապանէ տիր . բէք զարիպ չէյ . — տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը :

Գրուա-Տիէօ եօգարը չըգմագտա օլտուղունտան, տիկէր տէլիգանլը մէրգումա կէօրիւնմէմէք մագսէտինէ մէպնի, սիւրաթլէ վէ սէսսիգճէ պէչինճի գաթա չըգըպ, օտաւընա կիրտի :

Պու օտա, իւշ օտալը պիր տայիրէնին օտալարընտան

պիրիսի օլուպ , օտա գարուսունտան մատտա իքի թա-
րափտա իքի գարու տահա վար իտի քի , պիրիսի պիր
եանընտաքի պօշ օտաեա , վէ տիկէրի տախի օ պիր եա-
նընտաքի պարօնուն օտասընա չըդար իտի : Էշեասը զանէթ
սատէ իտի : Օտանըն իշինտէ չըմինէ օլմաեըպ , անճագ
լիւզումու թագտիրինտէ սօպա պօրուսու կէշիրիւմէք իւզ-
րէ , զէմինտէն իքի մէթրօ եիւքսէրլիքտէ , տիվարտա պիր
տէլիք վար իտի քի , օ տա պիր թահթա գաբագ իլէ գա-
բալը իտի :

Փիլիբ տախի օտասընա կիրիպ սիւրկիւեիւ պիր էյիճէ
գօյտուգտան սօնրա , մօմլարը էագտը վէ չանթասընը եա-
թաղըն իւզէրինէ աթըպ , գօլթուգ սանտալիէսինին պի-
րինէ տէվրիլի վէրտի : Խայլի եօրկուն , խայլի թէլաչլը ի-
տի : Գօրգմադ իսթէմէտիքճէ թիթրէմէքտէ իտի իսէ տէ ,
պիր արալըգ տա մագսէտինէ նաիլ վէ պիր սէրվէթի ճէ-
սիմէեէ մալիք օլտուղունտան տօլայը մէսրուրիեթ հիսս
վէ պիր կիճէ ուեուեաճագ օլսա , բահաթլանճաղընը իւ-
միտ իթմէքտէ իտի .

Զիհնինի իսթիլա իտէն պիր թագըմ գասավէթլէրի
ունուլթմագ մագսէտիլլէ , ալմըշ օլտուղու զագէթանը ճէ-
պլինտէն չըդարըպ լը Սիէօր սօգաղընտաքի ճինանէթտէն
պահս օլունուպ օլունմամըշ օլտուղունու անլամագ իս-
թէտի : Դագէթանը միւթալէանա պաշլաեըպ , պիր միւտ-
տէթ օգուտուգտան սօնրա , պէնզի սար սարը քէսիլտի :
Մէզքիւր ճինանէթէ տայիր միւնտէրիճ օլան ֆըդրանըն
նիհանէթինտէ , գօնթէս սը թրաթանըն , միւճիղէ գապի-
լինտէն օլարագ , պիր արալըգ պիր ազ ճանլանըպ , գա-
թիլինին իսմինի սէօյլէմիշ օլտուղու վէ գաթիլին ֆիլար
իլլէմիշ պուլունտուղու վէ ճանլինին բօլիս թարաֆընտան
քէմալը տիգգաթ վէ կէրմիեթլէ արանըլտըղը միւնտէրիճ
իտի :

Փիլիբ , տէլի տիվանէ կիպի օլուպ ,

— Վա՛յ . էօլտի՛րմէմիշմիեիմ . գօնթէս լազըրտը իթմիշ . . . տիմէքքի տուրմանա կէլմէղ դաշմալը . լաքին նէ՞րէեէ կիթմէլի . քիմ պիլիր բօլիս մէմուրլարը նասըլ իշտէ կիւճտէ տիրլէր : Բարիստէն չըգմագ արթըգ դասլիլ տէ՛յիլ , թէճըիւպէեէ գալղըշաճագ օլսամ եագաեր էլէ վի՛րէճէկիմէ չիւպհէ եօգ : Միլեօնլարա մալիք օլմագ հըրսը , պէնի պիր կիրտապա տիւչիւրտիւ . մահվ օլտում . - տէ՛յիպ , պաշընը աստը , վէ թագաթը պիւսպիւթիւն քէսիւ տի : Լաքին պաշը ուճունտաքի թէհլիքէեի աերք իթմէքլէ ադլընը պաշընա թօբլանըպ :

— Լաքին նիշին մահվ օլանըմ . Ֆաննի Լամպերին ճա՛նը չըգաճաղը սըրատա իթմիշ օլտուղու իֆատէտէն , վէ պիր զագէթաճընըն պէօյլէ եագմասընտան , վէլէվլքի սա՛հիհ օլսա , նէ՞ նէթիճէ հասըլ օլապիլիր : Գրուա-Տիէօեիւ քիմ արաերպ տա պուլապիլէճէք . - տիեէրէք , պիր տէրէ՛ճէեէ գատար իթմինանը գալպ հասըլ իտիպ , չանթասընը եաթագլարըն արասընա սօգտուգտան վէ տապանճասընը եանը պաշընա գօյտուգտան սօնրա , մեմլարը սէօնտիւրիւպ ուեումանա պաշլատը . լաքին ույգուսու կէօթիւրմէեիպ շաֆագ աթաճաղը սըրատա ույգուեա տալտը :

Գօմչուսու տախի ուեումամագտա , վէ Գրուա-Տիէօ նիւն պու սուրէթլէ սագլանմասընըն սէպէպլինի տիւչիւն մէքտէ իտի :

Պարօնուճ գօմչուսու ժօրթ Թրէթան իտի , տիեէճէք օլսագ , մուճիպի թէաճճիւպ օլաճաղը աշիքեար իսէ տէ , պու մահէլլտէ նէ վէճհ իլէ պուլունտուղու պէեան օլունտուղու հալտէ , շու թէաճճիւպէ մահէլլ գալմաղ :

Ժօրթ Թրէթանտա բարալար թիւքէնիպ Ալտէօնօֆ իլէ իթմիշ օլտուղու տուէլլօնուն ֆէրտասը կիւնիւ , Պիշագ սօգաղընտա իգամէթ իթմէքտէ օլան վէ թէաթրօ բէրտէլէրի թէրսիմ իթմէքլէ իշթիղալ իտէն պիր ըհսսամա գարուլանմիշ օլտուղու ճիհէթլէ ըհսսամա եագըն օլմագ

իւզրէ , պէշ կիւնտէն պէրու մէղքիւր օտանը իսթիճար իթմիշ իտի :

Սապահ սաաթ եէտի վուրտուղու սըրատա , գաբուսու տախի վուրուլտու : Ժօրժ գաբուսու աշըպ տա տիշարտա տուրան տէօրթ քիշիեի , վէ պուշարտան պիրիսինին իւզէրինտէքի բօլիա ալէամէթինի կէօրմէքլէ թէաճճիւպտէ գալտը իսէ տէ , գօրգմատը :

Գօմիսէր իշէրի կիրտիքտէ ,

Ժօրժ . - Միւսիւ , զաննըմ եանըլընօրսունուզ :

Գօմիսէր . - Գօնթ տը թրէժան սիճմիսինիզ :

Ժօրժ . - Էվվէթ , գօմիսէր . - օ հալտէ գանուշ նամընա օլարադ սիզի թէվգըֆ իտէրիմ : Ժօրժուն պիր ազ պէյնզի աթտը . - Պէնի թէվգըֆ մը իտէրսինիզ , աճապա սէպէպլինի անլաեապիլիբմիեիմ :

Գօմիսէր . - Զամիրինիզէ սօրուն :

Ժօրժ . - Զամիրիմ բէք բահաթ օլտուղու իշին , սէպէպլինի անլամադ իսթէնօրում :

Գօմիսէր . - Տիւն կէճէ բրէնա Սլտէօնօֆ իլէ ղէվճէնիզ գօնթէս տը թրէժանը էօլտիւրմէք ճինսեթի իլէ մաղնունսունուզ . - տէտի :

Ժօրժուն , հայրէթ , տէհշէթ , վէ խէլէճան պիր արատա իսթիլա իյլէեիպ , - ղէվճէմ . . . ղէվճէմ մի , գաթժմը իտիլմիշ . . . վա՛հ պիշարէ , վա՛հ . - տէեէրէք աղլամանա պաշլատը :

Գօմիսէր Ժօպէն . - Թէլաշ իթմէ բահաթ օլ . սէնի թէվգըֆ իթմէեէ մէմուր օլտուղումտան տօլանը էսէֆ իտէրիմ , լաքին սէնին սուչսուզ օլտուղունա վէ պունու բէք գօլալըգըլա իսպաթ իտէպիլէճէկինէ էմինիմ :

Ժօրժ . - Սուչսուզ օլտուղումն մու , էլպէթթէքի էմին օլմալըսընըզ . պէն էվվէքի կիւն հէմ կէճէ հէմ կիւն . քիւզ Սէն-Ժէրմէնտէ իտիմ . օրատաքի սարալ իլէ գաբուսուն բէսմինի ալմագըլա մէշղուլ իտիմ . հաթթա պէրապէ :

ըմտէ պուլունան իբի միւթէպէր զաթլար տա շահատէթ իտէպիլիլըլէր . այնի լոգանթատա , այնի օտատա եաթտըդ , վէ տիւն սապահ տա Բարիսէ ավտէթ իթտիք : Պինաէն ալէյհ, ալէյհիմոն վադը օլան իֆիթիրատան ասլա ֆիւթուր իթմէմ . պէն եալընըդ իշլէնէն ճինատէթլէրի տիւշիւնիւ եօրում . խասմի օլտուղում բրէնա իլէ , սէվմիշ օլտուղում օ պիշարէ գարընը տիւշիւնիւ եօրում , վա՛հ Ֆաննի , վա՛հ , պու նէ՞ միւճաղաթ . . . Ալլահ աշգընա գաթիլին ատը նէ՞ իմիշ , պարէ օնու սէօյլէերին :

Ժօպէն՝ ԺօրԺուն գուլաղընտան աշաղընա ,

— Ատը պարօն տը Գրուա-Տիէօ , — տէտի :

ԺօրԺ , օ տէրէճէ պիւր հայրէթլէ Ժօպէնին եիւզիւնէ պագարքի , աճապա ագլընա պիւր զիւնա՞ն մը կէլիւօր տէյի , Ժօպէն շիւպհէէէ վարտը :

ԺօրԺ . — Պարօ՞ն մը , պարօ՞ն մը : Եա՛րապպի , եա՛ատիլ Ալլահ , տուրուն , տուրուն . . . — տէյիպ , սօպա պօրուսու տէլիլինին ալթընտաքի մասընըն իւզէրինէ չըգարադ , գարաղընը չըգարտը վէ եանընտաքի օտաեա պիւր քէրրէճիք աթֆը նիկեան իթմէքլէ ,

— Սի՛ղ տէ չըգընըդ , պագընըդ . — տէտի :

Եանընտաքի օտատա եաթադ , թամ տէլիլին գարչընա իսապէթ իթմիշ իտի :

Ֆիլիք՝ պիւրտէն պիւրէ ուեանտը , վէ կէօգիւ մէգքիւր տէլիլէ իլիլմէսիլլէ պէրապէր , տէլիլին իշլինտէ պիւր պաշ

կէօրէրէք, հէման քիմ օլտուղունու թանըտը, վէ տէհ-
շէթլի պիր վուգուաթ միւնասիպէթիյլէ օ սըֆաթը պիր
տէֆա տահա կէօրմիւշ օլտուղունու խաթըրնա կէթիրտի:

Գրուա-Տիէօ, թաշ կիպի տօնտու գալտը:

Ժօպէն տէլիքտէն - Գօնթ տը Լօքէրն, ինէտէրիք Միւլ-
լէր, պարօն տը Գրուա-Տիէօ մէվգուֆսըն, եէտի սէնէ էվ-
վէլքի դօմէտիաեր պիր տահա պաշլահամապսըն, պիւմիշ
օլ: Զօգլուղուղ, պու տէֆա էլիմիպտէն գուրթուլամաղ-
սըն, պինաէն ալէյհ, հիւսնիւ բիզան իլէ գարուեու աշտա
թէսլիմ օլ:

Լօքէրն իամի, մաղիյի թէմամըյլա կէօղիւնիւն էօնիւ-
նէ կէթիրտի:

Պունտան պէօյլէ քէնտիսի իչին հաղըրլանմըշ օլան մա-
հալ գաթլիեահ օլտուղունա արթըգ շէքք ու շիւպհէսի
գալմատը:

Տամարլարընտաքի դան քեամիլէն դաֆասընա չըդըպ:

— Ա՛հ, մաղլուպ օլտում, պիթտիմ. լաքին ոաղ օլա-
րագ քիմնէեէ թէսլիմ օլմամ: Դա՛շ քիչի տիրէր. պէշինի
տէ էօլտիւրիւրիւմ. սօնրա տա քէնտիմի էօլտիւրիւրիւմ:

Ժօպէն. - Տիւշիւնտիւն միւ, թէսլիմ օլաճա՞գմըսըն:

Ճէվապ օլարագ պարօն տապանճասընը գավրաերպ,
տէլիյէ նշան ալտը:

Ժօպէն պաշընը իչէրի չէքիպ պիր գաշ ժանտարմա կէ-
թիրմէք իւզըէ առամլարընտան պիրինի տիշարը սալը վէր-
տի: Օ պիր օտառա Գրուա-Տիէօ իսէ, եաթագտան աշա-
ղըեա էնիպ, բանթալօնունու թագտը, չանթասընը պօյ-
նունա կէշիրտի. վէ տապանճասընը ճէպինէ գօեուպ, օ-
տատաքի էշեալարը գարուլարըն էօնէրինէ երղմաղա պաշ-
լատը:

Մուախիարէն տապանճաեր էլինէ ալըպ, կէօղլէրի
տիշարը ֆըրլամըշ օլտուղու հալտէ, ապան կիպի տիվարա
տաեանըպ, իչին նէթիճէսինէ պէքլէտի:

Գաչմաղա իւմիտ գալմամըչ օլտուղունու , ըանա պիլ-տիկի հալտէ , նէ՞ չէեէ պէքլէր օլտուղունու քէնտիսի տա-խի պիլմէզ իտի :

Ժօպէնին կէսնտէրմիշ օլտուղու մէմուր ալթը նէֆէր ժանտարմա իլէ կէլտիքտէ , պունլարտան իքիսինի , սու-ֆանըն իքի թարաֆընա իգամէ իթտիքտէն սօնրա ,

— Շու գաբուեու գըրըն , նէ՞ գատար կիրիւլթիւ ի-տէպիլիրսէնիզ իտին , - տէտիքտէ , մէմուրլար հէման գա-բուեա հիւճումլէ , գաբունուն թահթալարը չաթըր չաթըր չաթըրտամաղա պաշլատը , վէ արգասընտաքի եաթագ վէ տօլապ վէ սայիրէ , սալլանըպ տէվրիլմէեէ եիւզ թուլթ-տուլար :

Գրուա-Տիէօ բարմաղընը տապանճասընըն թէթիյինէ տաեաթմըչ , հագըր տուրմագտա իտի :

Ժօպէնին , գաբունուն արասընա գալըն պիր տէմիր սօգ-մասըյլա , քիլիտլէր եէրլէրինտէն այրըլըպ , գաբու տախի ըախթլարընտան չըգարագ , վէ արգասընտաքի էչեաւը տէվիրէրէք , եէրէ տիւշիւ վէրտի , ժօպէն հէման իւզէրլէ-րինտէն աթլաեըպ , տապանճա էլինտէ պարօնուն օտասը-նա կիրտի , վէ ,

— Թէսլիմ օ՛լ , - տէյի պաղըրտը :

Փիլիբ՝ ճանավար կիպի տէհչէթլի պիր սէտա սալը վէրիպ , իւշ էլ տապանճա աթտը :

Ժօպէն օմուղու պաշընտա պիր աղըր հիսս իթմէեէ պաշլատը : Ժօպէնին արգասընտաքի ժանտարմանըն գա-ֆասը տաղըլըպ եէրէ սէրիլտի :

Ժօպէն տէ տապանճաեա տավրանարագ իքի էլ աթէշ իթտիքտէ , պիրինճի գուրչուն ճանինին սաղ դօլունա վէ իքինճիսի տէ տիկէրինէ սաբլանմաղլէ , գօլլար հարէքէթ-տէն ոադըթ օլտու իսէ տէ , եինէ միւտաֆաա իլէ ուղրա-շարագ , գըսսա պիր միւտտէթ զարֆընտա , պարօն պիր գաշ եէրինտէն տէլինմիշ օլտուղու հալտէ . հիւքիւմէթին

էլինէ տիւշիւպ, պիր սատթ սօնրա հապսխանէնէ նագլ օլունտու: Ժօրթ Թրաթան իսէ պէշ տագըղա գատար միւսթէնթիգին եանընտա թէվագգուֆ իթտիքտէն սօնրա, սէրպէսթճէ հիւքիւմէթ տայիրէսինտէն տիշարը չըգտը:

Ենվմի մէգքիւրտէ պիր ճէրրահ ճէլպ օլունարագ, սօլ վէ սաղ էլինին քէսիլմէսի լիւզումունու կէօսթ էրտիկինտէն, խասթախանէնէ նագլ օլունարագ, իքի ամէլեաթ տախի իճրա իտիլտի:

Պիր արալըգ միւսթէնթիգ հէքիմին եանընա կէլիպ. - Տօգթօր, պու ատամը գուրթար, չիւնքի գաթլկեահըն մալի տիր, պէօյլէ ճինաեթէթլէրին միւճաղաթը ալէնի սուրէթտէ վէրիլմէլի. գուրթարաճագմիսըն:

Հէքիմ. - Շիւպհէմ վար, էն սօնունտա էօլէճէք տէյիլ մի. վարսըն նասըլ էօլիւրսէ էօլսին:

Գրուա-Տիէօ, օ կիւնիւ աղշամա գատար հիչ հարէքէթ իթմէքսիղին եաթալընտա եաթտը, կէօզլէրի աչըգ իտի: Նէֆէս ալըպ վէրտիքճէ կէօյիւսիւ գալգըպ օթուրմաեաճագ օլսա, էօլմիւշ օլտուղունա հիւքմ օլունապիլիր իտի. մա մաֆիհի կէրէք ճիսմի վէ կէրէք գալպի նագապիլի թարիֆ պիր իղթիրապ իչինտէ պուլունտուղունա չէքք ու չիւպհէ եօգ իտի:

Պու գատար գան տէօքտիւքտէն, պու գատար ճէսարէթ կէօսթէրտիքտէն վէ պունճա ֆիքր սարֆ իթտիքտէն սօնրա, պու նէթիճէնէ վասըլ օլարագ, էօլմէեիպ տէ, հէր իգթիտարտան սագըթ, նէֆրէթ վէ տէհչէթի ալէմէ միւսթահագգ պիր հալտէ եաշամանըն հըրս ու հիտտէթի ձիլիբէ ֆէվգէլատէ պիր իշքէնճէ վիրմէքտէ վէ գալպինի բարալամագտա իտի:

Եարը կիճէնէ եագըն, խասթա պագանլար ձիլիբին սալը վէրմիշ օլտուղու տէհչէթլի սէստէն ուեանըպ, էօմիւրլէրինտէ կէօրմէմիշ օլտուղլարը պիր հալէ սէյիւրճի օլտուղլար:

Դրուա-Տիէօ, աղղընտան քէօրիւք սաչարագ, քիւ-
ֆիւրլէր իտէրէք, ալէվ իչինէ աթըրմըշ ասմա տալը կիպի
պիւքիւմէքտէ, վէ թէրքան իլէ օրթասընտան իքիեէ պէօ-
լիւնմիւշ եըլան կիպի գըվըրըպ տուրմագտա իտի: Կէօզ-
լէրի մէվալէլէրինտէն տիշարը ֆըրլամըշ, չէհրէսի թանըլ-
մագ պիր հալէ կէլմիշ իտի: Շու սուրէթլէ չարքընմասըյլա
եարալարընըն պաղլարը սէօքիւլիւպ, հէր պիրինտէն գան-
լար ֆըշգըրմագտա իտի:

Նակէհան խապիս պարօն, պիր ղայրէթի ֆէվգէլատէ
սէմէրէսի օլարագ անաղա գալգտը, կէօզլէրինտէն տէհ-
շէթ սաչմագտա իտի, վէ ինսանըն սէսինէ պէնզէմէեէն
պիր սէս իլէ,

— Էվլէթ... գօրգուեօրում... պարօն վօրմս...
Ալտէօնօֆ... Փաննի... իշթէ տուրուեօրլար... իւչիւ տէ
գարշըմտա... Վօրմս Ալտէօնօֆ, պօյունլարը քէսիլմիշ...
Փաննիինն... սըրթը իքի եէրինտէն եարալանմըշ... իշթէ
եանաչըեօրլար... չաղըրըեօրլար... նէ իսթէրլէր պէն-
տէն... սուս օլուն... տէֆ օլուն... սիզ էօլմիւշսիւնիւլ
... նասըլ քի պէն պիր աղտան ուեուեաճագսամ... սիզ
տէ կիտին ուեուեուն... ատալէթի իլահիեէտէն... ահ-
րէթտէն պահս իտիեօրսունուլ... պօշ սէօզլէր, ինսան էօ-
լիւրսէ, հէր չէյ պիթէր... Ալլահ եօգ տուր... - տէտիք-
տէն սօնրա, պիր գահգահա տըր գօբարտը:

Պատէհու պիրտէն պիրէ գահգահասը քէսիլտի, չէհ-
րէսի տիկէր պիր վէլիմ հալ տահա քէսպ իթտի, վէ ար-
գասընա տէվրիլի վէրիպ:

— Տիմէք քի պիր Ալլահ վար տըր. - տէտի: Տիլլէրի
ղըճըրտամագտա, անընտան աչաղըեա սէլ կիպի թէր ագ-
մագտա իտի:

Արթըգ վէլիմ պիր սուրէթտէ ճան չէքիշմէ ալէա-
մէթլէրի պաղաեըպ, օն տագըգա սօնրա, Լօքէրն, Ֆրէ-
տէրիք Միւլլէր վէ Դրուա-Տիէօ իսիմլէրինի թաշըմըշ օլան

չէյթան, հաքիմի մութլադ օլան հուզուրը Պարիյէ չըզմադ
իւզրէ, տիւնեա հաքիմէրինին էլինտէն գուրթուլտու :

* * *

Վիզօնթ Արման տը Կրանլիէօնիւն վէֆաթընտան սէ-
քիզ կիւն սօնրա Հանրիէթ տ'Օպէրիվ աչըզ օլարադ, Ան-
տրէնին աթիտէքի մէքթուպունու ժէրմէնէ թէսլիմ իյ-
լէտի :

Ս Ո Ւ Ր Է Թ Ի Մ Է Ք Թ Ո Ւ Պ

« Սէնին կէօզ եաչլարընը տէօքտիւրէն օ զաթը միւհ-
« թէրէմ. էսնայի վէֆաթընտա, հէր շէյի աֆվ իթմիշ
« տիր. սօն սաաթընտա սէօյլէմիշ օլտուղու սէօղլէրի վա-
« չիտէմ պանա թէքրար իթտի :

« Ժէ'րմէն, կիւնիւն պիրինտէ, հէր նէ զէման սէն տի-
« չէրծէն, թաչլըմադտա օլտուղում նամա սէնի թէսլրիք ի-
« տէրէք գապահաթըմըզը էօրթիւպ գաբամադա միւսաա-
« տէ իտէճէքմիսին : »

Հանրիէթ օ ադչամը պալէատէքի մէքթուպա ճէվա-
պէն, ժէրմէնին զիյրտէքի մէքթուպունու Անտրէնէ իթա
իյլէտի :

« Իճրա իթմիշ օլտուղումուզ խրեանէթին նէթիճէսի
« օլարադ, պիկիւնահ պիր ատամ վէֆաթը իքիմիղին ա-
« բաւընտա պիր կիրտապ հուսուլէ կէթիրմիշ տիր : Անտրէ,
« սէնի տայիմա սէվէճէյիմ, վէ ֆազաթ միւէպպէտէն կէօր-
« մէեէճէեիմ. եարըն, վալիտէն պէնի, քէնտիսինին եի-
« կիրմի սէնէ կէչիրմիշ օլտուղու մանասթըրա կէօթիւրէճէք
« տիր. պիր տահա օ մանասթըրտան չըզմամ :

« Պու տա պէնիմ ճէզամ տըր : »

« ԱՏԻԷՕ »

Սան-Րէմօ պու մէքթուպու օդուտուգտան սօնրա,
— Միւէպպէտէն զայս մը իթտիմ. Ահ, վալիտէճի-

եիմ, գալստիմոտե թէտավիսի զայրը միւմքին օլան շու եա-
րա իլէ նա՛սըլ եաշաեաճաղըմ:

Հանրիէթ . - Էկէր հագըգէթէն իւմիտ գալմաեաճաղ-
օլուրսա , պէնիմ իչին եաշարսըն . լաքին՝ պէնճէ իւմիտինի
քէսմէ , տէրիմ . . .

Անտրէ . - Նէ՞ չէյէ իւմիտ իտէեիմ . նէ՞ չէյի պէքէ-
եիմ . իչիթտին ա՛ . եարըն ժէրմէն մանասթըրա կիտիեօր :

Հանրիէթ . - Մանասթըրա , բահիպէ օլմագ նիէէթիյ-
լէ կիթմէեիպ , վագթընը օրատա կէչիրմէք իւզըէ կիտի-
եօր . ժէրմէն հէնուզ կէնճ օլտուղունտան , տահա վագըթ
չօգ վար : Ճէնապը Բահման իւլ Բահիմ , ինսանա սօնսուզ
ճէզա վէրմէզ . կիւնիւն պիրինտէ օնունտա նէտամէթ վա-
տէսի կէլիւր տօլար . իւմիտինի քէսմէ , Անտրէ . զէմանը
սաատէթ կէլիպ եէթիչիպ , ժէրմէն սանա գալստիտէ պիր
եէր վէրիւր . - տէտի :

*
* *

Ժէրմէն , էլան մանասթըրտա տըր : Հէր այ Հանրիէթ
տ'Օպէրիվ մանասթըրա կիտիպ պիր այ ժէրմէնին եանընտա
գալըր վէ օղունտան պահս իտէր . պէլքի եագըն վագըթ-
տա վիգօնթէս տը Կրանլիէօ , մարքիզ տը Սան-Բէմօ օլուր :

Անտրէ , բէտէրինին իամինի էլան պիլմէզ . վէ ապլա
պիլմէեէճէք տիր :

Շիմտի հիքեաեէմիզին սօնունա եէթիչմիշ օլտուղու-
մուզտան , հիսապլարըմըզը թէսվիեէ իտէլիմտէ պիթի-
րէլիմ :

Գրուա-Տիէօնիւն գօնթէս տը թրէթանտան չալմըշ օլ-
տուղու բարալար . Ֆանի Լամպէրին , Նօրմանիանըն քիւ-
չիւք պիր գասապասընտա իգամէթ իտէն թէալլիւգաթը-
նա եարատը . պունլար մէմուլ իթմէտիքլէրի սըրատա միւ-
եօնլար սահիպի օլտուլար :

Սամուէլ Քիրչէնին Սան-Բէմօտան ալմըշ օլտուղու միւ-

ճէվհէրաթ իլէ , մէքթուպլարըն սաթըն ալընմասը իչին Արման տը Կրանլիէօնիւն իմզասընա վէրիլէն պիր միլիօնու ժէրմէն ալմագ իսթէմէտիկինտէն , միւճէվհէրաթըն պէտէլի վէ պուպիր միլիօն իլէ , ֆագըր դըզ չօճուգլարը իւլում վէ թէրպիեէսինէ մախսուս պիր խայրաթխանէ ինչա իտիլտի :

Մէճրուհ Մէլանի Բէրտրօ , Օգթավ Կավարըն թախսիս իթմիշ օլտուղու այլըղը չօգ վագըթ ալմաղա մուվաֆֆագ օլամագսըղըն խասթախանէնին պիրինտէ էօլտիւ կիթտի :

Սարիօլ հալէթի նէզտէքի իֆատէսի իւզէրինէ , Սէնթ-Սնկօնուհ հարաքեթը հագգընտա թահգըգաթա թէշէպպիւս իտիլէրէք , օ խապիս գարը տախի գարըլար մահպէսինէ աթըլտըքի , քիմ պիլիր նէ վագըթ չըգաճագ :

Սապըգ եիւզ պաշը Կրիզօլ ալիլ իւլ վիճուտ օլուպ , Օգթավ իլէ Սան-Րէմօնուհ վիրտիքլէրի թախսիսաթ իլէ կէչինմէքտէ տիր :

Վալէրի Վօրմս , պիր սէնէ տուլ գալտըգտան սօնրա , ղանէթ էյի պիր զաթ իլէ էվլէնիպ , վիգօնթէս տը Բրէզլ օլմուշ տուր . պարօն Վօրմուս խաթըրընա պիլէ կէթիրմէզ : Ժօպէնին օմուղտէտաքի եարա իյլիշմիշ տիր :

Ժօրթ Թրէթան , տէրէճէյի նիհանէտէ սէֆալէթէ տիւշիւպ , անլընըն թէրիլէ կէչինմէեէ ալըշտը . եագընլարտա մէշհուր պիր րէսսամ օլապիլէճէկի մէմուլ օլունուր :

Մատամ Պլանշ Կավար , պարօն տը Գրուա-Տիէօնիւն թէէսսիրինտէն գուրթուլարագ , լաեղըր վէճհ իւղըէ վալիտէլիք վազիֆէսինի իյֆա իթմէքտէ տիր :

Տինա-Պիւէ , Օգթավ իլէ էվլէնիպ Տինա Կավար օլտու . պիր գաշ այտան պիր տէ չօճուգ սահիպի օլաճաղը մէմուլ օլունուեօր :

